

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 549/2013

av den 21 maj 2013

om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 338.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de natio-
nella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Utarbetandet av unionens politik och övervakningen av medlemsstaternas ekonomier och av den ekonomiska och monetära unionen (EMU) förutsätter att det finns jämförbara, aktuella och tillförlitliga uppgifter om varje medlemsstats eller regions ekonomiska struktur och utveckling.
- (2) Kommissionen bör medverka vid övervakningen av medlemsstaternas ekonomier och av EMU och i synnerhet rapportera regelbundet till rådet om hur medlemsstaterna fullgör sina förpliktelser med avseende på EMU.

- (3) Unionsmedborgarna behöver räkenskaper som underlag för att kunna analysera den ekonomiska situationen i en medlemsstat eller en region. För jämförbarhetens skull bör sådana räkenskaper utarbetas enligt gemensamma och entydiga principer. Den information som tillhandahålls bör vara så exakt och fullständig som möjligt, och lämnas i god tid för att säkerställa största möjliga transparens för samtliga sektorer.

- (4) Kommissionen bör använda aggregat för nationalräkenskaper och regionalräkenskaper för unionens administrativa ändamål, särskilt budgetberäkningarna.

- (5) Ett administrativt dokument om det europeiska nationalräkenskapssystemet offentliggjordes 1970, och det omfattade det område som regleras av denna förordning. Det dokumentet hade utarbetats på egen hand av Europeiska gemenskapernas statistikkontor på eget ansvar och var resultatet av det arbete som det statistikkontoret under flera år bedrivit tillsammans med medlemsstaternas nationella statistikbyråer för att få till stånd ett system för nationalräkenskaper som tillgodosåg de krav som Europeiska gemenskapernas ekonomiska och sociala politik ställde. Det utgjorde en gemenskapsversion av Förenta nationernas system för nationalräkenskaper, som gemenskaperna fram till dess hade använt. För att uppdatera den ursprungliga texten offentliggjordes en andra upplaga av dokumentet 1979 ⁽³⁾.

- (6) Genom rådets förordning (EG) nr 2223/96 av den 25 juni 1996 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen ⁽⁴⁾ upprättades ett nationalräkenskapssystem som tillgodosåg de krav som gemenskapens ekonomiska, sociala och regionala politik ställde. Systemet överensstämde i stort sett med det nya system

⁽¹⁾ EUT C 203, 9.7.2011, s. 3.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 mars 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 22 april 2013.

⁽³⁾ Kommissionen (Eurostat): *European System of Integrated Economic Accounts (ESA)*, 2 uppl., Europeiska gemenskapernas statistikkontor, Luxemburg, 1979.

⁽⁴⁾ EGT L 310, 30.11.1996, s. 1.

för nationalräkenskaper som antogs av Förenta nationernas statistiska kommission i februari 1993 (SNA 1993), så att resultaten i Förenta nationernas alla medlemsländer skulle bli jämförbara internationellt.

- (7) SNA 1993 uppdaterades i form av ett nytt nationalräkenskapssystem (SNA 2008) som antogs av Förenta nationernas statistiska kommission i februari 2009 i syfte att bättre anpassa nationalräkenskaperna till de nya ekonomiska förhållandena, framstegen inom metodforskningen och användarnas behov.
- (8) Det europeiska nationalräkenskapssystem (ENS 95) som inrättades genom förordning (EG) nr 2223/96 behöver revideras med hänsyn till utvecklingen i SNA, så att det reviderade europeiska nationalräkenskapssystemet, såsom fastställt genom den här förordningen, utgör en version av SNA 2008 som är anpassad till medlemsstaternas ekonomiska struktur, och så att unionens uppgifter är jämförbara med de uppgifter som sammanställs av de viktigaste internationella samarbetsparterna.
- (9) I syfte att införa miljöekonomiska räkenskaper som satelliträkenskaper till det reviderade europeiska nationalräkenskapssystemet upprättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 691/2011 av den 6 juli 2011 om europeiska miljöräkenskaper⁽¹⁾ en gemensam ram för insamling, sammanställning, överföring och utvärdering av europeiska miljöräkenskaper.
- (10) I fråga om miljö- och socialräkenskaper bör full hänsyn tas till kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet av den 20 augusti 2009 *Bortom BNP – Att mäta framsteg i en föränderlig värld*. Krafttag behöver tas för att fullfölja metodundersökningar och datatester, särskilt i frågor som knyter an till meddelandet *Bortom BNP* och Europa 2020-strategin, i syfte att utveckla en mer heltäckande metod för att mäta välbefinnande och framsteg och därigenom medverka till att främja en smart och hållbar tillväxt för alla. I detta sammanhang bör man ta hänsyn till externa miljöeffekter och social ojämlikhet. Produktivitetsförändringar bör också beaktas. Detta bör göra det möjligt att så snart som möjligt tillhandahålla uppgifter som kompletterar BNP-aggregat. Kommissionen bör under 2013 för Europaparlamentet och rådet presentera ett uppdaterat meddelande *Bortom BNP* och, om så är lämpligt, lagstiftningsförslag under 2014. Uppgifter om national- och regionalräkenskaper bör ses som ett av medlen för att nå dessa mål.
- (11) Det bör undersökas om det är möjligt att använda nya och automatiserade metoder för realtidsinsamling av uppgifter.
- (12) Det reviderade europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS 2010) innehåller en metoddel och ett leveransprogram där det fastställs vilka räkenskaper och sammanställningar som alla medlemsstaterna ska lämna in enligt bestämda tidsfrister. Kommissionen bör ställa räkenskaperna och sammanställningarna till användarnas förfogande vid givna tidpunkter och, i förekommande fall, i enlighet med en på förhand anmäld tidsplan för offentliggörande, särskilt med hänsyn till övervakningen av den ekonomiska konvergensen och för att få till stånd en nära samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik.
- (13) Vid offentliggörande av uppgifter bör man välja en användarvänlig strategi genom att tillhandahålla åtkomlig och användbar information till unionens medborgare och andra aktörer.
- (14) Tanken är att ENS 2010 gradvis ska ersätta alla andra system och utgöra en referensram med gemensamma standarder, definitioner, klassificeringar och redovisningsregler som ska användas vid utarbetandet av medlemsstaternas räkenskaper med avseende på unionen, så att resultaten blir jämförbara medlemsstaterna emellan.
- (15) I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003 av den 26 maj 2003 om inrättande av en gemensam nomenklatur för statistiska territoriella enheter (Nuts)⁽²⁾ ska all statistik som medlemsstaterna översänder till kommissionen och som ska delas upp i territoriella enheter följa Nuts-nomenklaturen. För att jämförbar regional statistik ska kunna utarbetas bör de territoriella enheterna därför fastställas i enlighet med Nuts-nomenklaturen.
- (16) Medlemsstaternas överföring av uppgifter, inbegripet överföringen av konfidentiella uppgifter, regleras av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik⁽³⁾. Således bör åtgärder som vidtas i enlighet med den här förordningen även säkerställa skyddet av konfidentiella uppgifter och förhindra att uppgifter röjs olagligen eller används i andra syften än för statistik när europeisk statistik framställs och sprids.

⁽¹⁾ EUT L 192, 22.7.2011, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 154, 21.6.2003, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 87, 31.3.2009, s. 164.

- (17) En expertgrupp har tillsatts för att ytterligare utreda frågan om hur indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim) ska behandlas i nationalräkenskaperna, inklusive en utvärdering av en riskanpassad metod som lyfter ut risk från Fisim-beräkningarna för att spegla de förväntade framtida kostnaderna för realiserad risk. Beroende på vad expertgruppen kommer fram till kan metoden för att beräkna och fördela Fisim komma att behöva ändras genom en delegerad akt i syfte att tillhandahålla bättre resultat.
- (18) Utgifter för forskning och utveckling utgör investeringar och bör bokföras som fast realkapitalbildning. Det är emellertid nödvändigt att genom en delegerad akt precisera formatet för de uppgifter om utgifter för forskning och utveckling som ska bokföras som fast realkapitalbildning, när man med hjälp av tester som grundar sig på utvecklingen av tilläggstabeller har nått en nivå där uppgifterna kan anses tillräckligt tillförlitliga och jämförbara.
- (19) Enligt rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk⁽¹⁾ ska relevant information om ansvarsförbindelser med potentiellt stor påverkan på offentliga budgetar offentliggöras, däribland offentliga garantier, förväntade förluster på lån och ansvarsförbindelser i samband med offentliga bolags verksamhet, liksom deras omfattning. Dessa krav nödvändiggör ett offentliggörande som går utöver vad som krävs enligt denna förordning.
- (20) I juni 2012 inrättade kommissionen (Eurostat) en expertgrupp för att utreda följderna av direktiv 2011/85/EU vad avser insamling och spridning av uppgifter om offentliga finanser, som inriktade sig på genomförandet av kraven i fråga om ansvarsförbindelser och andra relevanta uppgifter med potentiellt stor inverkan på offentliga budgetar, inklusive offentliga garantier, ansvarsförbindelser i samband med offentliga bolags verksamhet, offentlig-privata partnerskap, förväntade förluster på lån och den offentliga sektorns ägande i företag. Ett fullständigt genomförande av denna expertgrupps arbete bör bidra till en ordentlig analys av alla bakomliggande ekonomiska faktorer för offentlig-privata partnerskap, inklusive eventuella risker kopplade till infrastruktur, tillgång och efterfrågan, och till att implicita skulder utanför balansräkningen för offentlig-privata partnerskap upptäcks och därigenom främjar ökad öppenhet och pålitlig skuldstatistik.
- (21) Kommittén för ekonomisk politik som inrättades genom rådets beslut 74/122/EEG⁽²⁾ har genomfört arbete med avseende på pensionernas hållbarhet och pensionsreformer. Nära samordning bör ske av det arbete som å ena sidan utförs av statistiker och å andra sidan av de experter på en åldrande befolkning som arbetar under översyn av kommittén för ekonomisk politik, såväl på nationell nivå som på Europeisk nivå, med avseende på makroekonomiska prognoser och andra försäkringstekniska parametrar i syfte att säkerställa konsekvens och jämförbarhet mellan länder avseende resultaten liksom effektiv förmedling av uppgifter och information om pensioner till användare och aktörer. Det bör också förtydligas att intjänade pensionsrättigheter i sociala försäkringssystem inte i sig utgör en hållbarhetsåtgärd för de offentliga finanserna.
- (22) Uppgifter och information om medlemsstaternas ansvarsförbindelser tillhandahålls inom ramen för arbetet med det multilaterala övervakningsförfarandet i stabilitets- och tillväxtpakten. Senast i juli 2018 bör kommissionen utfärda en rapport som utvärderar huruvida dessa uppgifter bör göras tillgängliga inom ramen för ENS 2010.
- (23) Det är viktigt att understryka hur viktiga medlemsstaternas regionalräkenskaper är för unionens regionalpolitik, ekonomiska politik och politik för social sammanhållning samt för analysen av ekonomiska samband. Dessutom erkänns behovet av att öka insynen i räkenskaper på regional nivå, inklusive den offentliga sektorns räkenskaper. Kommissionen (Eurostat) bör fästa särskild vikt vid uppgifter om de offentliga finanserna i regioner där medlemsstaterna har autonoma regioner eller regeringar.
- (24) I syfte att ändra bilaga A till denna förordning för att säkerställa dess harmoniserade tolkning eller internationella jämförbarhet, bör befogenheten att anta delegerade akter enligt artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) delegeras till kommissionen. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive med den kommitté för det europeiska statistiksystemet som inrättades genom förordning (EG) nr 223/2009. Dessutom är det, enligt artiklarna 127.4 och 282.5 i EUF-fördraget, viktigt att kommissionen, när så är lämpligt, under sitt förberedande arbete genomför samråd med Europeiska centralbanken inom dess behörighetsområde. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter, bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (25) De flesta statistiska aggregat som används inom ramen för den ekonomiska styrningen i unionen, särskilt förfarandena vid alltför stora underskott och makroekonomiska obalanser, definieras genom hänvisning till ENS. När kommissionen tillhandahåller uppgifter och rapporter i samband med dessa förfaranden bör den ge adekvat information om hur de relevanta aggregaten påverkas av de metodförändringar i ENS 2010 som införs genom delegerade akter i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.

⁽¹⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 41.

⁽²⁾ Rådets beslut 74/122/EEG av den 18 februari 1974 om upprättandet av en kommitté för ekonomisk politik (EGT L 63, 5.3.1974, s. 21).

- (26) Kommissionen kommer att i nära samarbete med medlemsstaterna före slutet av maj 2013 genomföra en utvärdering av huruvida uppgifterna om forskning och utveckling har nått en tillräcklig kvalitetsnivå för nationalräkenskapssyften, vad gäller både löpande priser och volymer, med syftet att säkerställa att ENS-uppgifter om forskning och utveckling är tillförlitliga och jämförbara.
- (27) Eftersom genomförandet av denna förordning kommer att kräva betydande anpassningar av nationella statistiksystem kommer kommissionen att bevilja medlemsstaterna undantag. I synnerhet leveransprogrammet för nationalräkenskapsdata bör vara utformat med beaktande av de grundläggande politiska och statistiska förändringar som har ägt rum i vissa medlemsstater under programrets referensperioder. De undantag som kommissionen beviljar bör vara tillfälliga och bli föremål för översyn. Kommissionen bör ge stöd till de berörda medlemsstaterna i deras ansträngningar att genomföra de nödvändiga anpassningarna av sina statistiksystem, så att dessa undantag kan slopas så snart som möjligt.
- (28) Att förkorta tidsfristerna för inrapportering skulle kunna innebära betydande påfrestningar och kostnader för uppgiftslämnare och nationella statistikbyråer i unionen, med risk för lägre kvalitet på de uppgifter som tas fram. Därför bör man väga fördelar och nackdelar mot varandra när man fastställer tidsfristerna för inrapportering.
- (29) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter ⁽¹⁾.
- (30) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att fastställa ett reviderat europeiskt nationalräkenskapssystem, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (31) Samråd har ägt rum med kommittén för det europeiska statistiksystemet.
- (32) Samråd har ägt rum med kommittén för valuta-, finans- och betalningsbalansstatistik, som inrättats genom rådets

beslut 2006/856/EG av den 13 november 2006 om upprättandet av en kommitté för valuta-, finans- och betalningsbalansstatistik ⁽²⁾, och med BNI-kommittén, som inrättats genom rådets förordning (EG, Euratom) nr 1287/2003 av den 15 juli 2003 om harmonisering av bruttonationalinkomsten till marknadspris ("BNI-förordning") ⁽³⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

- Genom denna förordning inrättas det europeiska nationalräkenskapssystemet (nedan kallat ENS 2010 eller ENS).
- I ENS 2010 fastställs
 - metoder (bilaga A) för gemensamma standarder, definitioner, klassificeringar och redovisningsregler, som ska användas för att utarbeta räkenskaper och sammanställningar på jämförbar grund för att tillgodose unionens behov, samt resultat i enlighet med artikel 3,
 - ett program (bilaga B) med de tidsfrister då medlemsstaterna ska ha rapporterat in sina räkenskapsdata och sammanställningar till kommissionen (Eurostat) i enlighet med de metoder som avses i led a.
- Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 5 och 10 ska denna förordning tillämpas på alla unionsakter som hänvisar till ENS eller till dess definitioner.
- Denna förordning förpliktar inte medlemsstaterna att använda ENS 2010 när de utarbetar räkenskaper för egna behov.

Artikel 2

Metod

- De metoder för ENS 2010 som avses i artikel 1.2 a i denna förordning återges i bilaga A.
- Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 7 beträffande ändringar av metoderna för ENS 2010, i syfte att precisera och förbättra innehållet för att säkerställa en harmoniserad tolkning eller för att sörja för internationell jämförbarhet, under förutsättning att de inte innebär någon ändring av grundbegreppen, att de inte kräver ytterligare medel för producenter inom det europeiska statistiksystemet när de ska genomföras och att deras tillämpning inte medför en ändring av de egna medlen.

⁽¹⁾ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁽²⁾ EUT L 332, 30.11.2006, s. 21.

⁽³⁾ EUT L 181, 19.7.2003, s. 1.

3. Om det råder tvivel om hur redovisningsreglerna enligt ENS 2010 ska tillämpas, ska den berörda medlemsstaten begära ett förtydligande från kommissionen (Eurostat). Kommissionen (Eurostat) ska utan dröjsmål både granska begäran och ge den berörda medlemsstaten och alla andra medlemsstater råd angående det begärda förtydligandet.

4. Medlemsstaterna ska beräkna och fördela indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim) i nationalräkenskaperna i enlighet med metoden i bilaga A. Kommissionen ska ges befogenhet att före den 17 september 2013 anta en delegerad akt i enlighet med artikel 7 för att fastställa en reviderad metod för att beräkna och fördela Fisim. Kommissionen ska då den utövar sin befogenhet enligt denna punkt se till att sådana delegerade akter inte medför en betydande ytterligare administrativ börda för medlemsstaterna eller för de deltagande enheterna.

5. Medlemsstaterna ska bokföra utgifter för forskning och utveckling som fast realkapitalbildning. Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artikel 7 anta en delegerad akt för att säkra att medlemsstaternas ENS 2010-uppgifter för forskning och utveckling är tillförlitliga och jämförbara. Kommissionen ska då den utövar sin befogenhet enligt denna punkt se till att sådana delegerade akter inte medför en betydande ytterligare administrativ börda för medlemsstaterna eller för de deltagande enheterna.

Artikel 3

Överföring av uppgifter till kommissionen

1. Medlemsstaterna ska till kommissionen (Eurostat) överföra de räkenskapsdata och sammanställningar som framgår av tabellerna i bilaga B inom de tidsfrister som föreskrivs däri för respektive sammanställning.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överföra de data och metadata som föreskrivs i denna förordning i enlighet med en fastställd standard för datautväxling och andra praktiska arrangemang.

Uppgifterna ska överföras eller laddas upp på elektronisk väg till kommissionens centrala dataportal. Standarden för datautväxling och andra praktiska arrangemang för överföringen av uppgifterna ska fastställas av kommissionen genom genomförandekter. Dessa genomförandekter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 8.2.

Artikel 4

Kvalitetsbedömning

1. Vid tillämpningen av denna förordning ska kvalitetskriterierna i artikel 12.1 i förordning (EG) nr 223/2009 gälla för de uppgifter som överförs i enlighet med artikel 3 i den här förordningen.

2. Medlemsstaterna ska förse kommissionen (Eurostat) med en rapport om kvaliteten på de uppgifter som ska överföras i enlighet med artikel 3.

3. Vid tillämpningen av de kvalitetskriterier som avses i punkt 1 på uppgifter som omfattas av denna förordning ska formerna för, strukturen på, frekvensen och bedömningsindikatorerna för samt uppställningen av kvalitetsrapporterna fastställas av kommissionen genom genomförandekter. Dessa genomförandekter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 8.2.

4. Kommissionen (Eurostat) ska bedöma de överförda uppgifternas kvalitet.

Artikel 5

Tillämpning och första överföring av uppgifter

1. ENS 2010 ska tillämpas första gången på uppgifter som har sammanställts i enlighet med bilaga B och som ska överföras från och med den 1 september 2014.

2. Uppgifterna ska överföras till kommissionen (Eurostat) inom de tidsfrister som fastställs i bilaga B.

3. Fram till den första överföringen av uppgifter enligt ENS 2010 ska medlemsstaterna, i enlighet med punkt 1, fortsätta att förse kommissionen (Eurostat) med de räkenskaper och sammanställningar som följer av tillämpningen av ENS 95.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförande av beslut 2007/436/EG, Euratom om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel⁽¹⁾ ska kommissionen tillsammans med respektive medlemsstat kontrollera att den här förordningen tillämpas korrekt och underrätta den kommitté som avses i artikel 8.1 i den här förordningen om resultaten av dessa kontroller.

Artikel 6

Undantag

1. Om tillämpningen av denna förordning kräver betydande anpassningar av ett nationellt statistiksystem ska kommissionen bevilja medlemsstaterna tillfälliga undantag genom genomförandekter. Dessa undantag ska upphöra att gälla senast den 1 januari 2020. Dessa genomförandekter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 8.2.

⁽¹⁾ EGT L 130, 31.5.2000, s. 1.

2. Kommissionen ska bevilja ett undantag enligt punkt 1 endast för en period som är tillräcklig för att ge den berörda medlemsstaten möjlighet att anpassa sitt statistiksystem. Medlemsstatens andel av unionens eller euroområdet BNP ska inte i sig utgöra grund för beviljande av undantag. När det är lämpligt ska kommissionen ge de berörda medlemsstaterna stöd i deras ansträngningar att genomföra de nödvändiga anpassningarna av sina statistiksystem.

3. För de ändamål som anges i punkterna 1 och 2 ska den berörda medlemsstaten lägga fram en väl motiverad ansökan till kommissionen senast den 17 oktober 2013.

Senast den 1 juli 2018 ska kommissionen efter samråd med kommittén för det europeiska statistiksystemet rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av de beviljade undantagen för att avgöra om de fortfarande är berättigade.

Artikel 7

Utövande av delegering

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 2.2 och 2.5 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 16 juli 2013. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 2.4 ska ges till kommissionen för en period på två månader från och med den 16 juli 2013. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden av fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, om inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 2.2, 2.4 och 2.5 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet.

Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas enligt artikel 2.2, 2.4 och 2.5 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en

period av tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 8

Kommitté

1. Kommissionen ska biträdas av kommittén för det europeiska statistiksystemet, som inrättats genom förordning (EG) nr 223/2009. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 9

Samarbete med andra kommittéer

1. I de frågor där kommittén för valuta-, finans- och betalningsbalansstatistik, som inrättats genom beslut 2006/856/EG, är behörig ska kommissionen begära ett yttrande från denna kommitté i enlighet med artikel 2 i det beslutet.

2. Kommissionen ska till den kommitté för bruttonationalinkomst (BNI-kommittén), som inrättats genom förordning (EG, Euratom) nr 1287/2003, överlämna alla de uppgifter om genomförandet av den här förordningen som BNI-kommittén behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Artikel 10

Övergångsbestämmelser

1. När det gäller budgeten och de egna medlen ska det europeiska nationalräkenskapssystem som avses i artikel 1.1 i förordning (EG, Euratom) nr 1287/2003 och de rättsakter som hänförs till den, särskilt förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 och rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1553/89 av den 29 maj 1989 om den slutliga enhetliga ordningen för uppbörd av egna medel som härrör från mervärdeskatt⁽¹⁾, fortsätta att vara ENS 95 så länge rådets beslut 2007/436/EG, Euratom av den 7 juni 2007 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel⁽²⁾ är i kraft.

2. För att fastställa de momsbaseade egna medlen får medlemsstaterna genom undantag från punkt 1 använda uppgifter som bygger på ENS 2010 så länge beslut 2007/436/EG, Euratom är i kraft, i de fall där de detaljerade uppgifter som krävs enligt ENS 95 inte är tillgängliga.

⁽¹⁾ EGT L 155, 7.6.1989, s. 9.

⁽²⁾ EUT L 163, 23.6.2007, s. 17.

*Artikel 11***Rapportering om implicita förpliktelser**

Senast 2014 ska kommissionen lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med befintlig information om offentlig-privata partnerskap och andra implicita förpliktelser, inklusive ansvarsförbindelser, utanför den offentliga sektorn.

Senast 2018 ska kommissionen lämna ytterligare en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av i vilken grad den information om förpliktelser som offentliggjorts av kommissionen (Eurostat) avspeglar samtliga implicita förpliktelser, inbegripet ansvarsförbindelser, utanför den offentliga sektorn.

*Artikel 12***Översyn**

Kommissionen ska senast den 1 juli 2018 och därefter vart femte år lämna en rapport om tillämpningen om denna förordning till Europaparlamentet och rådet.

Denna rapport ska innehålla en utvärdering av bland annat

- a) kvaliteten på uppgifterna i national- och regionalräkenskaperna,
- b) hur effektiv denna förordning och den övervakningsprocess som tillämpas för ENS 2010 är, och
- c) vilka framsteg som görs avseende uppgifter om ansvarsförbindelser och tillgången till ENS 2010-uppgifter.

*Artikel 13***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 21 maj 2013.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

L. CREIGHTON

Ordförande

BILAGA A

KAPITEL 1 ALLMÄN ÖVERSIKT OCH GRUNDPRINCIPER	33
ALLMÄN ÖVERSIKT	33
Globalisering	35
ANVÄNDNINGSSOMRÅDEN FÖR ENS 2010	35
Underlag för analys och politik	35
Begreppen i ENS 2010	37
Sektorindelning	40
Satelliträkenskaper	41
ENS 2010 och SNA 2008	43
ENS 2010 och ENS 95	43
GRUNDPRINCIPERNA I ENS 2010 SOM ETT SYSTEM	44
De statistiska enheterna och deras indelningar	44
<i>Institutionella enheter och sektorer</i>	45
<i>LVE och branscher</i>	45
<i>Inhemska och utländska enheter; den totala ekonomin och utlandet</i>	45
Flöden och stockar	46
<i>Flöden</i>	46
<i>Transaktioner</i>	46
<i>Egenskaper hos transaktioner</i>	46
Transaktioner mellan respektive inom enheter	46
Monetära respektive icke-monetära transaktioner	46
Transaktioner med eller utan motprestation	47
Ändrad behandling av transaktioner	47
Omföring	47
Uppdelning	47
Urskiljande av transaktionens huvudsakliga aktör	47
Gränsfall	48
Andra förändringar i tillgångar	48
Andra volymförändringar i tillgångar och skulder	48
Kapitalvinster och kapitalförluster	48
Stockar	48
Kontosystemet och aggregaten	49
Bokföringsregler	49
Terminologin för kontots två sidor	49

Dubbel bokföring/fyrdubbel bokföring	49
Värdering	49
Särskilda regler för värdering av produkter	50
Värdering till fasta priser	50
Bokföringstidpunkt	50
Konsolidering och nettobokföring	50
Konsolidering	50
Nettobokföring	51
Konton, saldoposter och aggregat	51
Kontosystemet	51
Varu- och tjänstekontot	51
Utlandskontot	51
Saldoposter	52
Aggregat	54
BNP: ett viktigt aggregat	54
Input-outputräkenskaperna	54
Tillgångs- och användningstabeller	55
Symmetriska input-outputtabeller	55
KAPITEL 2 ENHETER OCH GRUPPERING AV ENHETER	56
AVGRÄNSNING AV DEN NATIONELLA EKONOMIN	56
INSTITUTIONELLA ENHETER	58
Huvudkontor och holdingbolag	59
Koncerner	59
Specialföretag	60
Koncerninterna finansinstitut	60
Artificiella dotterbolag	60
Specialföretag inom sektorn offentlig förvaltning	61
INSTITUTIONELLA SEKTORER	61
Icke-finansiella bolag (S.11)	65
Delsektorn offentliga icke-finansiella bolag (S.11001)	66
Delsektorn nationella privata icke-finansiella bolag (S.11002)	66
Delsektorn utlandskontrollerade icke-finansiella bolag (S.11003)	66
Finansiella bolag (S.12)	67
Finansförmedlare	67
Finansiella servicebolag	68

<i>Andra finansiella bolag än finansförmedlare och finansiella servicebolag</i>	68
<i>Institutionella enheter som ingår i sektorn finansiella bolag</i>	68
<i>Nio delsektorer inom sektorn finansiella bolag</i>	68
<i>Kombinering av delsektorer inom sektorn finansiella bolag</i>	69
<i>Uppdelning av delsektorerna inom sektorn finansiella bolag i offentliga, inhemska privata och utlandskontrollerade finansiella bolag</i>	69
<i>Centralbanken (S.121)</i>	70
<i>Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken (S.122)</i>	70
<i>Penningmarknadsfonder (S.123)</i>	71
<i>Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder (S.124)</i>	71
<i>Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125)</i>	72
<i>Finansiella bolag som ägnar sig åt värdepapperiseringstransaktioner (s.k. värdepapperiseringsinstitut)</i>	72
<i>Värdepappershandlare, finansiella bolag med utlåningsverksamhet samt specialiserade finansiella bolag</i>	72
<i>Finansiella servicebolag (S.126)</i>	73
<i>Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag (S.127)</i>	73
<i>Försäkringsbolag (S.128)</i>	74
<i>Pensionsinstitut (S.129)</i>	75
<i>Offentlig förvaltning (S.13)</i>	76
<i>Statlig förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1311)</i>	76
<i>Delstatlig förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1312)</i>	76
<i>Kommunal förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1313)</i>	77
<i>Sociala trygghetsfonder (S.1314)</i>	77
<i>Hushåll (S.14)</i>	77
<i>Företagarhushåll med anställda och företagarrhushåll utan anställda (S.141 och S.142)</i>	78
<i>Löntagarhushåll (S.143)</i>	78
<i>Mottagare av kapitalinkomster (S.1441)</i>	78
<i>Mottagare av pensioner (S.1442)</i>	78
<i>Mottagare av andra transfereringsinkomster (S.1443)</i>	78
<i>Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (S.15)</i>	79
<i>Utlandet (S.2)</i>	79
<i>Sektorklassificering av producerande enheter baserad på juridisk form</i>	80
LOKALA VERKSAMHETSENHETER OCH BRANSCHER	82
<i>Den lokala verksamhetsenheten</i>	82
<i>Branschen</i>	83
<i>Branschindelning</i>	83

HOMOGENA PRODUKTIONSENHETER OCH HOMOGENA BRANSCHER	83
Den homogena produktionsenheten	83
Den homogena branschen	83
KAPITEL 3 TRANSAKTIONER MED PRODUKTER OCH ICKE-PRODUCERADE TILLGÅNGAR . . .	84
PRODUKTTRANSAKTIONER – ALLMÄNT	84
PRODUKTION (AKTIVITET OCH RESULTAT)	85
Primär verksamhet, sekundär verksamhet och hjälpverksamhet	86
Produktion (P.1)	87
Institutionella enheter: distinktionen mellan marknad, för egen slutlig användning och icke-marknad	89
Tidpunkt för bokföring och värdering av produktionen	92
<i>Produkter från jordbruk, skogsbruk och fiske (avdelning A)</i>	93
<i>Tillverkade varor (avdelning C); Byggnader och byggnadsarbeten (avdelning F)</i>	93
<i>Handel; reparation av motorfordon (avdelning G)</i>	93
<i>Transport och magasineringstjänster (avdelning H)</i>	94
<i>Hotell- och restaurangtjänster (avdelning I)</i>	95
<i>Finans- och försäkringstjänster (avdelning K): centralbankens produktion</i>	95
<i>Finans- och försäkringstjänster (avdelning K): finansiella tjänster över lag</i>	95
<i>Finansiella tjänster som tillhandahålls mot direkt betalning</i>	95
<i>Finansiella tjänster som betalas genom räntor</i>	96
<i>Finansiella tjänster vid förvärv och avyttring av finansiella tillgångar och skulder på finansiella marknader</i>	96
<i>Finansiella tjänster som tillhandahålls inom försäkrings- och pensionssystem, där verksamheten finansieras genom försäkringspremier och avkastning på sparande</i>	96
<i>Fastighetstjänster (Avdelning L)</i>	98
<i>Tjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (avdelning M); Uthyrnings-, fastighets-service-, rese- och andra stödtjänster (Avdelning N)</i>	98
<i>Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (Avdelning O)</i>	99
<i>Tjänster avseende utbildning (Avdelning P); Vård och omsorg, sociala tjänster (Avdelning Q)</i>	99
<i>Tjänster avseende kultur, nöje och fritid (Avdelning R); Andra tjänster (Avdelning S)</i>	99
<i>Förvärvsarbete i hushåll (Avdelning T)</i>	99
INSATSFÖRBRUKNING (P.2)	99
Tidpunkt för bokföring och värdering av insatsförbrukning	101
SLUTLIG KONSUMTION (P.3, P.4)	101
Konsumtionsutgift (P.3)	101
Faktisk konsumtion (P.4)	103
Tidpunkt för bokföring och värdering av konsumtionsutgifter	105
Tidpunkt för bokföring och värdering av faktisk konsumtion	106

BRUTTOINVESTERING (P.5)	106
Fast bruttoinvestering (P.51g)	106
<i>Tidpunkt för bokföring och värdering av fast bruttoinvestering</i>	109
Kapitalförslitning (P.51c)	110
Lagerinvestering (P.52)	110
<i>Tidpunkt för bokföring och värdering av lagerinvestering</i>	111
Anskaffning minus avyttring av värdeföremål (P.53)	112
EXPORT OCH IMPORT AV VAROR OCH TJÄNSTER (P.6 OCH P.7)	113
Export och import av varor (P.61 och P.71)	113
Export och import av tjänster (P.62 och P.72)	115
TRANSAKTIONER MED BEFINTLIGA VAROR	118
ANSKAFFNING MINUS AVYTTRING AV ICKE-PRODUCERADE TILLGÅNGAR (NP)	119
KAPITEL 4 OMFÖRDELNINGSTRANSAKTIONER	121
ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA (D.1)	121
Egentlig lön (D.11)	121
<i>Kontant lön</i>	121
<i>Naturalön</i>	122
Arbetsgivares sociala avgifter (D.12)	123
<i>Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.121)</i>	123
<i>Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.122)</i>	124
SKATTER PÅ PRODUKTION OCH IMPORT (D.2)	126
Produktskatter (D.21)	126
<i>Mervärdesskatter (skatter av momstyp) (D.211)</i>	126
<i>Skatter och tullar på import, exklusive moms (D.212)</i>	127
<i>Produktskatter, exklusive moms och importskatter (D.214)</i>	127
Övriga produktionsskatter (D.29)	128
Skatter på produktion och import som betalas till Europeiska unionens institutioner	128
Skatter på produktion och import: bokföringstidpunkt och belopp som ska bokföras	129
SUBVENTIONER (D.3)	129
Produktsubventioner (D.31)	130
<i>Importsubventioner (D.311)</i>	130
<i>Övriga produktsubventioner (D.319)</i>	130
Övriga produktionssubventioner (D.39)	131
KAPITALINKOMST (D.4)	132
Ränta (D.41)	133

Ränta på in- och utlåning	133
Ränta på skuldebrev	133
Ränta på växlar och liknande kortfristiga objekt	133
Ränta på obligationer och förlagsbevis	133
Ränteswappar och framtida räntesäkringsavtal (FRA)	134
Ränta på finansiell leasing	134
Andra räntor	134
Bokföringstidpunkt	134
Inkomst från bolag (D.42)	135
Utdelning från bolag (D.421)	135
Ägaruttag från kvasibolag (D.422)	136
Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar (D.43)	137
Övrig kapitalavkastning (D.44)	137
Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare (D.441)	137
Kapitalavkastning på pensionsrätter (d.442)	138
Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder (D.443)	138
Arrenden (D.45)	139
Markarrende	139
Arrenden av mineraltillgångar	139
LÖPANDE INKOMST- OCH FÖRMÖGENHETSSKATTER ETC. (D.5)	139
Inkomstskatter (D.51)	139
Övriga löpande skatter (D.59)	140
SOCIALA AVGIFTER OCH FÖRMÅNER (D.6)	141
Sociala avgifter, netto (D.61)	143
Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.611)	143
Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.612)	144
Hushållens faktiska egenavgifter (D.613)	145
Hushållens kompletterande egenavgifter (D.614)	145
Sociala förmåner, andra än in natura (D.62)	146
Kontanta sociala trygghetsförmåner (D.621)	146
Förmåner från andra sociala försäkringssystem (D.622)	146
Kontant socialt bistånd (D.623)	146
Sociala naturaförmåner (D.63)	147
Sociala naturaförmåner – icke marknadsproduktion från den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.631)	147
Sociala naturaförmåner – marknadsproduktion köpt av den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.632)	147

ANDRA LÖPANDE TRANSFERERINGAR (D.7)	148
Skadeförsäkringspremier, netto (D.71)	148
Skadeförsäkringsersättningar (D.72)	149
Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen (D.73)	150
Löpande internationellt samarbete (D.74)	150
Övriga löpande transfereringar (D.75)	151
<i>Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.751)</i>	151
<i>Löpande transfereringar mellan hushåll (D.752)</i>	151
<i>Andra övriga löpande transfereringar (D.759)</i>	151
Böter och straffavgifter	151
Lotterier och spel	152
Ersättningar	152
EU:s moms- och BNI-baserade egna medel (D.76)	153
JUSTERING FÖR FÖRÄNDRING I PENSIONS RÄTTER (D.8)	153
KAPITALTRANSFERERINGAR (D.9)	154
Kapitalskatter (D.91)	154
Investeringsbidrag (D.92)	155
Andra kapitaltransfereringar (D.99)	156
PERSONALOPTIONER	157
KAPITEL 5 FINANSIELLA TRANSAKTIONER	159
ALLMÄN ÖVERSIKT ÖVER FINANSIELLA TRANSAKTIONER	159
Finansiella tillgångar, finansiella fordringar och skulder	159
Villkorade tillgångar och villkorade skulder	159
Kategorier av finansiella tillgångar och skulder	160
Balansräkning, konto för finansiella transaktioner och andra flöden	161
Värdering	161
Netto- och bruttoregistrering	162
Konsolidering	162
Nettobokföring	162
Bokföringsregler för finansiella transaktioner	163
En finansiell transaktion med en löpande transferering eller kapitaltransferering som motpartstransaktion	163
En finansiell transaktion med kapitalinkomst som motpartstransaktion	164
Bokföringstidpunkt	164
Ett från-vem-till-vem-konto över finansiella transaktioner	165

DETALJERAD KLASSIFICERING AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER PER KATEGORI	166
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR) (F.1)	166
<i>Monetärt guld (F.11)</i>	166
<i>Särskilda dragningsrätter (SDR) (F.12)</i>	167
Sedlar, mynt och inlåning (F.2)	168
<i>Sedlar och mynt (F.21)</i>	168
<i>Inlåning (F.22 och F.29)</i>	168
<i>Överförbar inlåning (F.22)</i>	168
<i>Övrig inlåning (F.29)</i>	169
Skuldebrev (F.3)	169
<i>Viktigaste egenskaper hos skuldebrev</i>	170
<i>Klassificering per ursprunglig löptid och valuta</i>	170
<i>Klassificering per typ av ränta</i>	170
<i>Skuldebrev med fast ränta</i>	171
<i>Skuldebrev med rörlig ränta</i>	171
<i>Skuldebrev med blandad ränta</i>	171
<i>Privatplaceringar</i>	172
<i>Värdepapperisering</i>	172
<i>Säkerställda obligationer</i>	172
Lån (F.4)	173
<i>Viktigaste egenskaper hos lån</i>	173
<i>Klassificering av lån per ursprunglig löptid, valuta och ändamål med utlåningen</i>	173
<i>Skillnad mellan transaktioner i lån och transaktioner i inlåning</i>	173
<i>Skillnad mellan transaktioner i lån och transaktioner i värdepapper</i>	173
<i>Skillnad mellan transaktioner i lån, handelskrediter och handelsväxlar</i>	174
<i>Värdepapperslån och återköpsavtal (repo)</i>	174
<i>Finansiell leasing</i>	175
<i>Andra typer av lån</i>	175
<i>Finansiella tillgångar som inte hör till kategorin lån</i>	175
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (F.5)	176
<i>Ägarandelar (F.51)</i>	176
<i>Depåbevis</i>	176
<i>Noterade aktier (F.511)</i>	176
<i>Onoterade aktier (F.512)</i>	176
<i>Börsintroduktion, notering, avnotering och aktieåterköp</i>	177

Finansiella tillgångar som inte klassificeras som aktierrelaterade värdepapper	177
Andra ägarandelar (F.519)	177
Värdering av transaktioner i ägarandelar	178
Aktier/andelar i investeringsfonder (F.52)	178
Aktier/andelar i penningmarknadsfonder (F.521)	178
Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder (F.522)	179
Värdering av transaktioner i aktier/andelar i investeringsfonder	179
Försäkring, pension och standardiserade garantier (F.6)	179
Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring (F.61)	179
Livförsäkringsförmåner och livränta (F.62)	179
Pensionsrätter (F.63)	180
Villkorade pensionsrätter	180
Pensionsinstitutets fordringar på pensionsförvaltare (F.64)	180
Övriga livförsäkringsförmåner (F.65)	181
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier (F.66)	181
Standardiserade garantier och engångsgarantier	181
Finansiella derivat och personaloptioner (F.7)	182
Finansiella derivat (F.71)	182
Optioner	182
Termine	182
Optioner jämfört med terminer	183
Swappar	183
Ränteterminskontrakt (forward rate agreement, FRA)	183
Kreditderivat	183
Kreditswappar	184
Finansiella instrument som inte ingår i finansiella derivat	184
Personaloptioner (F.72)	184
Värdering av transaktioner i finansiella derivat och personaloptioner	185
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (F.8)	185
Handelskrediter och förskott (F.81)	186
Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter exklusive handelskrediter och förskott (F.89)	186
BILAGA 5.1 — KLASSIFICERING AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER	187
Klassificering av finansiella transaktioner efter kategori	187
Klassificering av finansiella transaktioner efter överlåtbarhet	188
Strukturerade värdepapper	189

Klassificering av finansiella transaktioner efter typ av inkomst	189
Klassificering av finansiella transaktioner efter typ av ränta	189
Klassificering av finansiella transaktioner efter löptid	190
<i>Korta och långa löptider</i>	190
<i>Ursprunglig löptid och återstående löptid</i>	190
Klassificering av finansiella transaktioner efter valuta	190
<i>Penningmängdsmått</i>	190
KAPITEL 6 ANDRA FLÖDEN	191
INLEDNING	191
ANDRA FÖRÄNDRINGAR I TILLGÅNGAR OCH SKULDER	191
Andra volymförändringar i tillgångar och skulder (K.1–K.6)	191
<i>Ekonomisk tillblivelse av tillgångar (K.1)</i>	191
<i>Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar (K.2)</i>	192
<i>Förlust genom katastrofer (K.3)</i>	192
<i>Konfiskation utan ersättning (K.4)</i>	193
<i>Övriga volymförändringar (K.5)</i>	193
<i>Förändringar i klassificering (K.6)</i>	194
<i>Förändringar i sektorklassificering och struktur (K.61)</i>	194
<i>Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder (K.62)</i>	194
Nominella kapitalvinster och kapitalförluster (K.7)	195
<i>Neutrala kapitalvinster och kapitalförluster (K.71)</i>	196
<i>Reala kapitalvinster och kapitalförluster (K.72)</i>	196
Kapitalvinster och kapitalförluster enligt typ av finansiell tillgång och skuld	197
<i>Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR) (AF.1)</i>	197
<i>Sedlar, mynt och inlåning (AF.2)</i>	197
<i>Skuldebrev (AF.3)</i>	197
<i>Lån (AF.4)</i>	198
<i>Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5)</i>	198
<i>Försäkring, pension och standardiserade garantier (AF.6)</i>	198
<i>Finansiella derivat och personaloptioner (AF.7)</i>	198
<i>Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8)</i>	198
<i>Tillgångar noterade i utländsk valuta</i>	199
KAPITEL 7 BALANSRÄKNINGAR	200
TYPER AV TILLGÅNGAR OCH SKULDER	201
Definition av en tillgång	201

UNDANTAG FRÅN AVGRÄNSNINGEN AV TILLGÅNGAR OCH SKULDER	201
KATEGORIER AV TILLGÅNGAR OCH SKULDER	201
Producerade icke-finansiella tillgångar (AN.1)	201
Icke-producerade icke-finansiella tillgångar (AN.2)	202
Finansiella tillgångar och skulder (AF)	202
VÄRDERING AV POSTER I BALANSRÄKNINGEN	205
Allmänna värderingsprinciper	205
ICKE-FINANSIELLA TILLGÅNGAR (AN)	206
Producerade icke-finansiella tillgångar (AN.1)	206
Fasta tillgångar (AN.11)	206
<i>Produkter som skyddas av immateriell äganderätt (AN.117)</i>	206
<i>Kostnader för ägarbyte av andra icke-producerade tillgångar (AN.116)</i>	207
Lagerstockar (AN.12)	207
Värdeföremål (AN.13)	207
Icke-producerade icke-finansiella tillgångar (AN.2)	207
Naturresurser (AN.21)	207
<i>Mark (AN.211)</i>	207
<i>Mineral- och energitillgångar (AN.212)</i>	207
<i>Övriga naturresurser (AN.213, AN.214 och AN.215)</i>	207
Kontrakt, leasingavtal och licenser (AN.22)	208
Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar (AN.23)	208
FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER (AF)	208
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (AF.1)	208
Sedlar, mynt och inlåning (AF.2)	208
Skuldebrev (AF.3)	208
Lån (AF.4)	209
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5)	209
Försäkring, pension och standardiserade garantier (AF.6)	210
Finansiella derivat och personaloptioner (AF.7)	210
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8)	210
FINANSIELLA BALANSRÄKNINGAR	210
MEMORANDUMPOSTER	211
Varaktiga konsumtionsvaror (AN.m)	211
Utländska direktinvesteringar (AF.m1)	211
Nödlidande lån (AF.m2)	211

Redovisning av nödlidande lån	212
BILAGA 7.1 SAMMANFATTNING AV VARJE KATEGORI AV TILLGÅNGAR	213
BILAGA 7.2 EN SAMMANSTÄLLNING AV POSTER FRÅN DEN INGÅENDE BALANSRÄKNINGEN TILL DEN UTGÅENDE BALANSRÄKNINGEN	222
KAPITEL 8 KONTOSYSTEM	226
INLEDNING	226
Kontosystem	226
KONTOSYSTEM	230
Löpande konton	230
Produktionskonto (I)	230
Inkomstfördelnings- och inkomstanvändningskonton (II)	232
Konton för primär inkomstfördelning (II.1)	232
Konto för inkomstbildning (II.1.1)	232
Konto för allokering av primära inkomster (II.1.2)	236
Konto för företagarinkomster (II.1.2.1)	242
Konto för allokering av övriga primära inkomster (II.1.2.2)	242
Konto för sekundär inkomstfördelning (II.2)	249
Konto för omfördelning av inkomster in natura (II.3)	249
Inkomstanvändningskonto (II.4)	256
Konto för användning av disponibel inkomst (II.4.1)	256
Konto för användning av justerad disponibel inkomst (II.4.2)	256
Kapitalbildningskonton (III)	259
Kapitalkonto (III.1)	259
Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar (III.1.1)	259
Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar (III.1.2)	259
Konto för finansiella transaktioner (III.2)	259
Konto för andra förändringar i tillgångarna (III.3)	268
Konto för andra volymförändringar i tillgångarna (III.3.1)	268
Omvärderingskonto (III.3.2)	268
Konto för neutrala kapitalvinster och kapitalförluster (III.3.2.1)	268
Konto för reala kapitalvinster och kapitalförluster (III.3.2.2)	268
Balansräkningar (IV)	282
Ingående balansräkning (IV.1)	282
Förändringar i balansräkningen (IV.2)	282
Utgående balansräkning (IV.3)	282

UTLANDSKONTO (V)	290
Löpande konton	290
<i>Utrikeskonto för varor och tjänster (V.1)</i>	290
<i>Utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (V.II)</i>	290
<i>Utrikeskonton för kapitalbildning (V.III)</i>	290
<i>Kapitalkonto (V.III.1)</i>	290
<i>Konto för finansiella transaktioner (V.III.2)</i>	291
<i>Konto för andra volymförändringar i tillgångar (V.III.3)</i>	291
<i>Balansräkningar (V.IV)</i>	291
KONTO FÖR VAROR OCH TJÄNSTER (0)	303
INTEGRERADE EKONOMISKA KONTON	303
AGGREGAT	315
Bruttonationalprodukt till marknadspris (BNP)	315
Driftsöverskott för den totala ekonomin	315
Sammansatt förvärvsinkomst för den totala ekonomin	315
Företagarinkomst för den totala ekonomin	315
Nationalinkomst (till marknadspris)	315
Disponibel nationalinkomst	315
Sparande	316
Bytesbalans	316
Finansiellt sparande (+ eller -) för den totala ekonomin	316
Nettoförmögenhet för den totala ekonomin	316
Den offentliga förvaltningens utgifter och inkomster	316
KAPITEL 9 TILLGÅNGS- OCH ANVÄNDNINGSTABELLER OCH INPUT-OUTPUTRÄKENSKAPER	318
INLEDNING	318
BESKRIVNING	322
STATISTISKT VERKTYG	322
ANALYSINSTRUMENT	323
TILLGÅNGS- OCH ANVÄNDNINGSTABELLER MER I DETALJ	323
Klassifikationer	323
Värderingsprinciper	325
Handels- och transportmarginaler	326
Skatter minus subventioner på produktion och import	328
Övriga grundbegrepp	330
Kompletterande uppgifter	331

UPPGIFTSKÄLLOR OCH AVSTÄMNING	331
INSTRUMENT FÖR ANALYSER OCH UTVIDGNINGAR	332
KAPITEL 10 PRIS- OCH VOLYMMÅTT	335
OMFATTNINGEN AV PRIS- OCH VOLYMINDEX I NATIONALRÄKENSKAPERNA	336
Det integrerade systemet av pris- och volymindex	336
Övriga pris- och volymindex	337
GENERELLA PRINCIPER FÖR ATT MÄTA PRIS- OCH VOLYMINDEX	337
Definition av priser och volymer för marknadsprodukter	337
Kvalitet, pris och homogena produkter	338
Priser och volym	339
Nya produkter	340
Principerna för icke-marknadsproducerade tjänster	341
Principer för förädlingsvärdet och BNP	342
SÄRSKILDA PROBLEM VID PRINCIPERNAS TILLÄMPNING	343
Skatter och subventioner på produkter och import	343
Övriga produktionsskatter och produktionssubventioner	344
Kapitalförslitning	344
Ersättningar till anställda	344
Fasta tillgångar och lagerstockar	344
MÅTT PÅ SAMHÄLLSEKONOMINS REALA INKOMSTER	345
PRIS- OCH VOLYMINDEX FÖR JÄMFÖRELSEER MELLAN LÄNDER	346
KAPITEL 11 BEFOLKNING OCH ARBETSKRAFTSINSATS	347
TOTALBEFOLKNING	347
ARBETSKRAFT	348
SYSSELSÄTTNING	348
Anställda	349
Egenföretagare	349
Sysselsättning och hemvist	350
ARBETSLÖSHET	351
ARBETSTILLFÄLLEN	351
Arbetsstillfällena och hemvist	352
DEN ICKE OBSERVERADE EKONOMIN	352
TOTALA ANTALET UTFÖRDA ARBETSTIMMAR	352
Specificering av antalet faktiskt arbetade timmar	352
ÅRSVERKEN	354

ANSTÄLLDAS ERSÄTTNINGSVÄGDA ARBETSKRAFTSINSATS	354
PRODUKTIVITETSMÅTT	354
KAPITEL 12 KVARTALSVISA NATIONALRÄKENSKAPER	355
INLEDNING	355
SÄRDRAG HOS KVARTALSVISA NATIONALRÄKENSKAPER	356
Bokföringstidpunkt	356
<i>Produkter i arbete</i>	356
<i>Verksamhet som är koncentrerad till särskilda perioder under ett år</i>	357
<i>Betalningar som görs sällan</i>	357
Snabbstatistik	357
Avstämning och årsanpassning (benchmarking) av kvartalsvisa nationalräkenskaper	357
<i>Avstämning</i>	358
<i>Överensstämmelse mellan kvartalsvisa och årliga räkenskaper – årsanpassning (benchmarking)</i>	358
Kedjade mått på pris- och volymförändringar	358
Säsongrensning och kalenderkorrigering	359
<i>Ordningsföljd i sammanställningen av säsongrensade kedjade volymmått</i>	360
KAPITEL 13 REGIONALRÄKENSKAPER	361
INLEDNING	361
DET REGIONALA TERRITORIET	362
ENHETER OCH REGIONALRÄKENSKAPER	362
Institutionella enheter	362
Lokala verksamhetsenheter och regional produktionsverksamhet per bransch	363
METODER FÖR REGIONAL FÖRDELNING	363
AGGREGAT FÖR PRODUKTIONSVERKSAMHET	365
Bruttoförädlingsvärde per region och bruttoregionprodukt	365
Fördelning av Fisim på användarbransch	365
Sysselsättning	365
Ersättningar till anställda	365
Övergång från regionalt bruttoförädlingsvärde till bruttoregionprodukt	365
De regionala bruttoförädlingsvärdenas volymökning	366
REGIONALA KONTON FÖR HUSHÅLLENS INKOMSTER	366
KAPITEL 14 INDIREKT MÄTTA FINANSIELLA FÖRMEDLINGSTJÄNSTER (FISIM)	369
FISIM SOM BEGREPP OCH EFFEKTERNA PÅ HUVUDAGGREGATEN AV ALLOKERINGEN AV FISIM TILL ANVÄNDARE	369
BERÄKNING AV PRODUKTIONEN AV FISIM FÖR SEKTORERNA S.122 OCH S.125	370
Nödvändiga statistiska uppgifter	370

Referensräntor	370
Intern referensränta	371
Externa referensräntor	371
Detaljerad uppdelning av Fisim på institutionella sektorer	371
Uppdelning av Fisim allokerade till hushåll i insatsförbrukning och konsumtion	372
BERÄKNING AV IMPORT AV FISIM	373
FISIM UTTRYCKTA I VOLYM	373
BERÄKNING AV FISIM PER NÄRINGSGREN	374
CENTRALBANKENS PRODUKTION	374
KAPITEL 15 KONTRAKT, LEASINGAVTAL OCH LICENSER	375
INLEDNING	375
SKILLNADEN MELLAN OPERATIONELL LEASING, RESURSLEASING OCH FINANSIELL LEASING	375
Operationell leasing	377
Finansiell leasing	377
Resursleasing	378
Tillstånd att utnyttja en naturresurs	379
Tillstånd att utöva specifik verksamhet	380
Offentlig-privata partnerskap	382
Avtal om tjänstekoncessioner	382
Överlåtbara operationella leasingkontrakt (AN.221)	382
Ensamrätt till framtida varor och tjänster (AN.224)	382
KAPITEL 16 FÖRSÄKRING	383
INLEDNING	383
Direktförsäkring	383
Återförsäkring	384
Berörda enheter	385
PRODUKTION AV FÖRSÄKRINGSTJÄNSTER	385
Intjänade premier	385
Premietillskott	386
Justerade skadeersättningar och livförsäkringsersättningar	386
Justerade skadeersättningar inom skadeförsäkringar	386
Livförsäkringsersättningar	387
Försäkringstekniska avsättningar	387
Fastställa försäkringsproduktionen	388
Skadeförsäkring	388

<i>Livförsäkring</i>	389
<i>Återförsäkring</i>	389
TRANSAKTIONER FÖRKNIPPADE MED SKADEFÖRSÄKRING	389
Fördelning av produktionen av försäkringstjänster till användarna	389
Försäkringstjänster till och från utlandet	389
Bokföringsposter	390
TRANSAKTIONER FÖRKNIPPADE MED LIVFÖRSÄKRING	392
TRANSAKTIONER FÖRKNIPPADE MED ÅTERFÖRSÄKRING	394
TRANSAKTIONER FÖRKNIPPADE MED FINANSIELLA SERVICEFÖRETAG FÖR FÖRSÄKRING	395
LIVRÄNTOR	395
BOKFÖRING AV SKADEFÖRSÄKRINGSFORDRINGAR	396
Behandling av justerade skadeanspråk	396
Behandling av förluster genom katastrofer	396
KAPITEL 17 SOCIAL FÖRSÄKRING INKLUSIVE PENSIONER	397
INLEDNING	397
Sociala försäkringssystem, socialt bistånd och individuella försäkringsavtal	397
Sociala förmåner	398
<i>Sociala förmåner som utges av den offentliga förvaltningen</i>	399
<i>Sociala förmåner som utges av andra institutionella enheter</i>	399
<i>Pensioner och andra förmåner</i>	399
ANDRA FÖRMÅNER FRÅN SOCIALA FÖRSÄKRINGSSYSTEM ÄN PENSIONER	399
Andra sociala trygghetssystem än pensionssystem	399
Andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem	400
Bokföring av stockar och flöden efter typ av socialt försäkringssystem utom pensionssystem	400
<i>Sociala trygghetssystem</i>	400
<i>Andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem utom pensioner</i>	400
PENSIONER	401
Typer av pensionssystem	401
<i>Pensionssystem inom social trygghet</i>	402
<i>Andra anställningsrelaterade pensionssystem</i>	402
<i>Avgiftsbestämda system</i>	403
<i>Förmånsbestämda system</i>	403
<i>Avgiftsbestämda system med fiktiv pensionsbehållning och hybridssystem</i>	403
<i>Jämförelse mellan förmånsbestämda och avgiftsbestämda system</i>	403
Pensionsadministratör, pensionsförvaltare, pensionsinstitut samt pensionssystem som omfattar flera arbetsgivare	404

Bokföring av stockar och flöden efter typ av pensionssystem inom social försäkring	405
<i>Transaktioner för pensionssystem inom social trygghet</i>	405
<i>Transaktioner för andra anställningsrelaterade pensionssystem</i>	406
<i>Transaktioner för avgiftsbestämda pensionssystem</i>	406
<i>Övriga flöden som rör avgiftsbestämda pensionssystem</i>	408
<i>Transaktioner för förmånsbestämda pensionssystem</i>	409
TILLÄGGSTABELL FÖR INTJÄNADE PENSIONS RÄTTER INOM SOCIAL FÖRSÄKRING	412
Utformning av tilläggstabellen	412
Kolumner i tabellen	414
Rader i tabellen	415
<i>Ingående och utgående balansräkningar</i>	416
<i>Förändringar i pensionsrätter p.g.a. transaktioner</i>	416
<i>Förändringar i pensionsrätter p.g.a. övriga ekonomiska flöden</i>	418
<i>Tillhörande indikatorer</i>	419
Försäkringsmässiga antaganden	420
<i>Intjänade rätter</i>	420
<i>Diskonteringssats</i>	420
<i>Löneutveckling</i>	420
<i>Demografiska antaganden</i>	421
KAPITEL 18 UTLANDSKONTON	422
INLEDNING	422
EKONOMISKT TERRITORIUM	423
Hemvist	423
INSTITUTIONELLA ENHETER	423
BEHANDLING AV FILIALER I BETALNINGSBALANSEN	423
KONSTRUERADE INHEMSKA STATISTISKA ENHETER	424
FÖRETAG SOM OMFATTAR FLERA TERRITORIER (MULTI-TERRITORY ENTERPRISES)	424
GEOGRAFISK FÖRDELNING	424
BETALNINGSBALANSENS KONTON	425
SALDOPOSTER I BYTESBALANSENS LÖPANDE KONTON	425
UTLANDSKONTONA OCH DERAS FÖRHÅLLANDE TILL BETALNINGSBALANSENS KONTON	426
Utrikeskontot för varor och tjänster	426
<i>Värdering</i>	429
<i>Varor för bearbetning</i>	429

<i>Trepartshandel (merchanting)</i>	430
<i>Förmedling av varor</i>	430
<i>Import och export av Fisim</i>	431
Utrikeskontot för primära och sekundära inkomster	432
<i>Kontot för primära inkomster</i>	433
<i>Inkomst från direktinvesteringar</i>	433
<i>Kontot för sekundära inkomster (löpande transfereringar) i BPM6</i>	433
Utrikeskapitalkontot	434
Utrikeskontot för finansiella transaktioner och finansiell utlandsställning	435
BALANSRÄKNINGAR FÖR SEKTORN UTLANDET	437
KAPITEL 19 EUROPEISKA RÄKENSKAPER	439
INLEDNING	439
FRÅN NATIONALRÄKENSKAPER TILL EUROPEISKA RÄKENSKAPER	439
<i>Omräkning av uppgifter i olika valutor</i>	440
<i>EU-institutionerna</i>	440
<i>Utlandskontot</i>	441
<i>Avstämning av transaktioner</i>	442
<i>Pris- och volymmått</i>	442
<i>Balansräkningar</i>	442
<i>Transaktionsmatriser</i>	442
BILAGA 19.1 – KONTON FÖR EU-INSTITUTIONERNA	443
<i>Tillgång</i>	443
<i>Användning</i>	444
<i>Konsolidering</i>	444
KAPITEL 20 RÄKENSKAPER FÖR SEKTORN OFFENTLIG FÖRVALTNING	445
INLEDNING	445
AVGRÄNSNING AV SEKTORN OFFENTLIG FÖRVALTNING	445
<i>Identifiering av enheter inom sektorn offentlig förvaltning</i>	445
<i>Offentliga förvaltningsenheter</i>	445
<i>Icke-vinstdrivande organisationer som klassificeras som tillhörande sektorn offentlig förvaltning</i>	446
<i>Andra enheter i sektorn offentlig förvaltning</i>	446
<i>Offentlig kontroll</i>	447
<i>Gränsdragningen mellan marknad och icke-marknad</i>	447
<i>Begreppet ekonomiskt signifikanta priser</i>	447
<i>Kriterier för köpare av produktion från en offentlig producent</i>	448

Produktionen säljs främst till bolag och hushåll	448
Produktionen säljs enbart till den offentliga förvaltningen	448
Produktionen säljs till den offentliga förvaltningen och till andra	448
Testet av marknad/icke-marknad	448
Finansiell förmedling och avgränsningen av sektorn offentlig förvaltning	449
Gränsfall	449
Offentliga huvudkontor	449
Pensionsinstitut	449
Kvasibolag	449
Omstruktureringsorgan	450
Privatiseringsorgan	450
Avvecklingsorgan	450
Specialföretag	451
Samriskföretag (joint ventures)	451
Marknadsregleringsorgan	451
Överstatliga organisationer	452
Delsektorer i sektorn offentlig förvaltning	452
Staten	452
Delstater	452
Kommuner	453
Sociala trygghetsfonder	453
UPPSTÄLLNING AV STATISTIKEN ÖVER DEN OFFENTLIGA FÖRVALTNINGENS FINANSER	453
Ramverk	453
Inkomster	455
Skatter och sociala avgifter	455
Försäljning	455
Övriga inkomster	458
Utgifter	458
Ersättningar till anställda samt insatsförbrukning	458
Utgifter för sociala förmåner	459
Ränta	459
Andra löpande utgifter	459
Kapitalutgifter	459
Koppling till den offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter (P.3)	460
Ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog)	460

Saldoposter	461
<i>Finansiellt sparande (B.9)</i>	461
<i>Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar (B.101)</i>	461
Finansiering	461
<i>Transaktioner i tillgångar</i>	462
<i>Skuldtransaktioner</i>	463
Andra ekonomiska flöden	463
<i>Omvärderingskonto</i>	463
<i>Konto för andra volymförändringar i tillgångarna</i>	464
Balansräkningar	464
Konsolidering	465
FRÅGOR VID BOKFÖRING FÖR SEKTORN OFFENTLIG FÖRVALTNING	466
Skatteinkomster	466
<i>Skatteinkomstens karaktär</i>	466
<i>Skattekrediter</i>	467
<i>Belopp som ska bokföras</i>	467
<i>Belopp som sannolikt inte kommer att inkasseras</i>	467
Bokföringstidpunkt	467
<i>Redovisning enligt periodiseringsprincipen</i>	467
<i>Periodiserad redovisning av skatter</i>	467
Ränta	468
<i>Diskonteringsobligationer och nollkupongare</i>	469
<i>Indexerade värdepapper</i>	469
<i>Finansiella derivat</i>	469
Domstolsbeslut	469
Militära utgifter	469
Den offentliga förvaltningens förhållande till offentliga bolag	470
<i>Placering i eget kapital i offentliga bolag och fördelning av inkomsterna</i>	470
<i>Investeringar i eget kapital</i>	470
Kapitaltillskott	470
<i>Subventioner och kapitaltillskott</i>	470
<i>Regler som är tillämpliga under särskilda omständigheter</i>	471
<i>Fiskala transaktioner</i>	471
Utskiftningar från offentliga bolag	471
<i>Jämförelse mellan utdelningar och uttag av eget kapital</i>	471

Jämförelse mellan skatter och ägaruttag	472
Privatisering och nationalisering	472
Privatisering	472
Indirekta privatiseringar	472
Nationalisering	472
Transaktioner med centralbanken	473
Omstruktureringar, sammanslagningar och omklassificeringar	473
Skuldtransaktioner	473
Skuldövertaganden, skuldavskrivningar och skuldnedskrivningar	473
Skuldövertagande och skuldavskrivning	473
Skuldövertagande med transferering av icke-finansiella tillgångar	474
Skuldavskrivningar eller skuldnedskrivningar	474
Annan skuldsanering	475
Köp av skulder över marknadsvärdet	475
Skuldsäkringar och räddningsaktioner (bailouts)	475
Lånegarantier	476
Derivatliknande garantier	476
Standardiserade garantier	477
Engångsgarantier	477
Värdepapperisering	477
Definition	477
Kriterier för försäljningsklassificering	477
Bokföring av flöden	478
Övrigt	478
Pensionsförpliktelser	478
Betalningar av engångsbelopp	478
Partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn (PPP)	479
Omfattningen av partnerskapet	479
Ekonomiskt ägande och redovisning av tillgången	479
Bokföring	480
Transaktioner med internationella och överstatliga organisationer	481
Utvecklingsbistånd	482
OFFENTLIG SEKTOR	483
Kontroll över den offentliga sektorn	483
Centralbanken	484

Offentliga kvasibolag	485
Specialföretag (SPE/SPV) och utländska enheter	485
Samriskföretag	485
KAPITEL 21 KOPPLINGAR MELLAN AFFÄRSREDOVISNING OCH NATIONALRÄKENSKAPER SAMT MÄTNING AV FÖRETAGSVERKSAMHET	486
NÅGRA SÄRSKILDA REGLER OCH METODER FÖR AFFÄRSREDOVISNING	486
Bokföringstidpunkt	486
Dubbel bokföring/fyrdubbel bokföring	486
Värdering	486
Resultaträkning och balansräkning	487
NATIONALRÄKENSKAPER OCH AFFÄRSREDOVISNING – PRAKTISKA FRÅGOR	487
ÖVERGÅNGEN FRÅN AFFÄRSREDOVISNING TILL NATIONALRÄKENSKAPER: EXEMPLET MED ICKE-FINANSIELLA FÖRETAG	488
Begreppsmässiga justeringar	488
Justeringar för att skapa samstämmighet med räkenskaperna från andra sektorer	488
Exempel på kompletterande justeringar	488
SÄRSKILDA FRÅGOR	488
Kapitalvinster och kapitalförluster	488
Globalisering	489
Fusioner och förvärv	489
KAPITEL 22 SATELLITRÄKENSKAPER	490
INLEDNING	490
Ändamålsklassificering	493
SATELLITRÄKENSKAPERNAS VIKTIGASTE EGENSKAPER	496
Satelliträkenskaper efter ändamål	496
Särskilda sektorräkenskaper	499
Införande av icke-monetära uppgifter	503
Extra detaljuppgifter och kompletterande begrepp	503
Ändrade grundläggande begrepp	504
Användning av modeller och inbegripande av försöksresultat	504
Utformning och sammanställning av satelliträkenskaper	505
NIO SPECIFIKA SATELLITRÄKENSKAPER	506
Jordbruksräkenskaper	507
Miljöräkenskaper	507
Hälsoräkenskaper	518
Räkenskaper över hushållsproduktion	520

Arbetskraftsräkenskaper och socialräkenskapsmatriser (SRM)	523
Produktivitets- och tillväxträkenskaper	525
FoU-räkenskaper	526
Räkenskaper för socialt skydd	528
Turismsatelliträkenskaper	531
KAPITEL 23 KLASSIFIKATIONER	533
INLEDNING	533
KLASSIFICERING AV INSTITUTIONELLA SEKTORER (S)	533
KLASSIFICERING AV TRANSAKTIONER OCH ANDRA FLÖDEN	535
Produkttransaktioner (P)	535
Transaktioner i icke-producerade icke-finansiella tillgångar (NP-koder)	536
Omfördelningstransaktioner (D)	537
Löpande transfereringar, i kontanter och in natura (D.5–D.8)	538
Transaktioner i finansiella tillgångar och skulder (F)	539
Andra flöden (K)	541
KLASSIFICERING AV SALDOPOSTER OCH NETTOFÖRMÖGENHET (B)	541
KLASSIFICERING AV BALANSRÄKNINGSPOSTER (L)	542
KLASSIFICERING AV TILLGÅNGAR (A)	542
Icke-finansiella tillgångar (AN)	542
Finansiella tillgångar (AF)	544
KLASSIFICERING AV KOMPLETTERANDE POSTER	545
Nödlidande lån	545
Nyttjandevärdet av kapital	546
Pensionstabell	546
Varaktiga konsumtionsvaror	548
Utländska direktinvesteringar	548
Villkorade positioner	548
Sedlar, mynt och inlåning	549
Klassificering av skuldebrev efter förfallodag	549
Noterade och onoterade skuldebrev	549
Långfristiga lån som förfaller inom mindre än ett år och långfristiga lån med inteckning som säkerhet	549
Noterade och onoterade andelar i investeringsfonder	550
Förfallna räntor och återbetalningar	550
Personliga och totala remitteringar	550

OMGRUPPERING OCH KODNING AV NÄRINGSGRENAR (A) OCH PRODUKTER (P)	550
ÄNDAMÅLSKLASSIFICERING AV DEN OFFENTLIGA FÖRVALTNINGENS UTGIFTER (COFOG)	565
ÄNDAMÅLSKLASSIFICERING AV INDIVIDUELL KONSUMTION (COICOP)	568
ÄNDAMÅLSKLASSIFICERING AV HUSHÅLLENS ICKE-VINSTDRIVANDE ORGANISATIONER (COPNI)	570
ÄNDAMÅLSKLASSIFICERING AV PRODUCENTERNAS UTGIFTER (COPP)	571
KAPITEL 24 KONTONA	573
Tabell 24.1 Konto 0: varu- och tjänstekonto	573
Tabell 24.2 Kontosystem för den totala ekonomin	573
Tabell 24.3 Kontosystem för icke-finansiella bolag	593
Tabell 24.4 Kontosystem för finansiella bolag	607
Tabell 24.5 Kontosystem för sektorn offentlig förvaltning	622
Tabell 24.6 Kontosystem för hushållen	638
Tabell 24.7 Kontosystem för hushållens icke-vinstdrivande organisationer	654

KAPITEL 1

ALLMÄN ÖVERSIKT OCH GRUNDPRINCIPER

ALLMÄN ÖVERSIKT

- 1.01 Det europeiska räkenskapssystemet (ENS 2010 eller ENS) är ett internationellt jämförbart räkenskapssystem för systematisk och detaljerad beskrivning av en hel ekonomi (dvs. en region, ett land eller en grupp av länder), av dess komponenter och av dess samband med andra hela ekonomier.
- 1.02 Föregångaren till ENS 2010, det europeiska räkenskapssystemet 1995 (ENS 95), offentliggjordes 1996 ⁽¹⁾. Den metodik för ENS 2010 som anges i denna bilaga är utformad på samma sätt som ENS 95 för de tretton första kapitlen, men därefter kommer elva nya kapitel om olika aspekter av systemet som återspeglar utvecklingen i fråga om hur man mäter moderna ekonomier eller hur ENS 95 används i Europeiska unionen (EU).
- 1.03 Denna manual är uppbyggd på följande sätt: Kapitel 1 innehåller en översikt över de grundläggande begrepp som används i systemet, de principer som gäller och en beskrivning av de grundläggande statistiska enheterna och deras indelning. Det ger en överblick över kontosystemet och en kortfattad beskrivning av viktiga aggregat samt tillgångs- och användningstabellernas och input-outputräkenskapernas roll. I kapitel 2 redogörs för de institutionella enheter som används för att mäta ekonomin, och hur dessa enheter för analysändamål klassificeras i sektorer och andra grupper. I kapitel 3 beskrivs alla transaktioner i fråga om produkter (varor och tjänster), och även icke-producerade tillgångar, i systemet. I kapitel 4 beskrivs alla transaktioner i ekonomin som fördelar och omfördelar inkomster och förmögenhet. Kapitel 5 handlar om de finansiella transaktionerna i ekonomin. I kapitel 6 redovisas hur värdet på tillgångarna kan förändras genom andra händelser än ekonomiska eller prisförändringar. I kapitel 7 behandlas balansräkningar och klassificeringen av tillgångar och skulder. Kapitel 8 handlar om kontosystemet och de balansposter som hänger samman med varje konto. Kapitel 9 tar upp tillgångs- och användningstabellerna och visar hur de används för att stämma av beräkningarna av inkomst, produktion och utgifter i ekonomin. Där beskrivs även de input-outputtabeller som kan härledas ur tillgångs- och användningstabellerna. I kapitel 10 redogörs för begreppsgrunden för de pris- och volymmått som hänger samman med de nominella värdena i räkenskaperna. Kapitel 11 tar upp de mått på befolkning och arbetskraft som kan användas tillsammans med nationalräkenskapsmått för att analysera ekonomin. Kapitel 12 innehåller en kort beskrivning av de kvartalsvisa nationalräkenskaperna och hur de skiljer sig från de årliga nationalräkenskaperna.
- 1.04 I kapitel 13 förklaras syftet med och begreppen i regionalräkenskaperna, liksom svårigheterna med att sammanställa dem. Kapitel 14 behandlar mätningen av finansiella tjänster som tillhandahålls av finansförmedlare och finansieras genom räntenettot, och är resultatet av många års forskning och utveckling i medlemsstaterna för att få ett mått som är tillförlitligt och harmoniserat medlemsstaterna emellan. Kapitel 15 om kontrakt, arrenden/leasing och licenser behövs för att beskriva ett allt viktigare område inom nationalräkenskaperna. I kapitlen 16 och 17 om försäkring, social försäkring och pensioner beskrivs hur dessa ordningar hanteras i nationalräkenskaperna, eftersom omfördelningsfrågor blir allt aktuella i takt med att befolkningen åldras. Kapitel 18 handlar om nationalräkenskapernas utlandskonton som är den del av nationalräkenskaperna som motsvarar redovisningen av betalningsbalansen. Kapitel 19 om europeiska räkenskaper är också nytt, och det omfattar aspekter av nationalräkenskaperna där europeiska institutionella arrangemang och handelsordningar gör att det krävs ett samlat grepp. Kapitel 20 handlar om räkenskaper för sektorn offentlig förvaltning – ett område som är av särskilt intresse i och med att en återhållsam finanspolitik från medlemsstaternas sida fortsätter att vara ett avgörande inslag i den ekonomiska politiken i EU. I kapitel 21 beskrivs kopplingarna mellan affärsredovisningen och nationalräkenskaperna, ett område som fått ökad relevans i och med att multinationella bolag står för en allt större andel av bruttonationalprodukten (BNP) i alla länder. Kapitel 22 beskriver förhållandet mellan satelliträkenskaper och nationalräkenskapernas huvudkonton. Kapitlen 23 och 24 är för referensändamål – i kapitel 23 finns de klassifikationer som används för sektorer, näringsgrenar och produkter i ENS 2010, och i kapitel 24 det kompletta kontosystemet för varje sektor.
- 1.05 Strukturen i ENS 2010 stämmer överens med de globala riktlinjerna för nationalräkenskaper, *System of National Accounts* från 2008 (SNA 2008), med undantag för vissa skillnader när det gäller presentation och en högre grad av precision beträffande vissa begrepp i ENS 2010 som används för ändamål som är specifika för EU. Dessa riktlinjer utarbetades gemensamt av FN, Internationella valutafonden (IMF), Europeiska unionens statistikkontor (Eurostat), OECD och Världsbanken. ENS 2010 har inriktats på förhållandena och databehoven inom EU. I likhet med SNA 2008 används i ENS 2010 samma begrepp och klassifikationer som i annan statistik på olika sociala

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 2223/96 av den 25 juni 1996 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen (EGT L 310, 30.11.1996, s. 1).

och ekonomiska områden (t.ex. sysselsättningsstatistiken, produktionsstatistiken och utrikeshandelsstatistiken). Därför fungerar ENS 2010 som en central referensram för social och ekonomisk statistik i EU och i dess medlemsstater.

- 1.06 ENS består av två huvudsakliga typer av sammanställningar, nämligen
- a) de institutionella sektorräkenskaperna,
 - b) input-outputräkenskaperna och branschräkenskaperna.
- 1.07 Sektorräkenskaperna beskriver systematiskt och för varje institutionell sektor de olika stegen i det ekonomiska händelseförloppet – produktion, inkomstbildning, inkomstfördelning, inkomstomfördelning, inkomst användning samt finansiell och icke-finansiell kapitalbildning. Sektorräkenskaperna innehåller också balansräkningar som beskriver stockar av tillgångar, skulder och nettoförmögenhet vid början och slutet av räkenskapsperioden.
- 1.08 Input-outputräkenskaperna med sina tillgångs- och användningstabeller beskriver mer detaljerat produktionsprocessen (kostnadsstruktur, inkomstbildning och sysselsättning) samt flödena av varor och tjänster (produktion, import, export, slutlig konsumtion, insatsförbrukning och kapitalbildning för varje produktgrupp). Här kommer två viktiga aspekter till uttryck: summan av de inkomster som genereras inom en bransch är lika med det förädlingsvärde som skapas av den branschen, och för varje produkt eller produktgrupp är utbudet lika med efterfrågan.
- 1.09 Vidare innehåller ENS 2010 begrepp som befolkning och sysselsättning. Dessa begrepp är relevanta för sektorräkenskaperna, branschräkenskaperna och tillgångs- och användningstabellerna.
- 1.10 ENS 2010 är inte begränsat till årliga nationalräkenskaper, utan är även tillämpligt för kvartalsräkenskaper och räkenskaper för kortare eller längre perioder. Det används också för regionalräkenskaper.
- 1.11 ENS 2010 existerar vid sidan av SNA 2008 eftersom det anpassats till nationalräkenskapernas användning i EU. Medlemsstaterna ansvarar för att samla in och utforma sina nationalräkenskaper så att de beskriver den ekonomiska situationen i de respektive länderna. Medlemsstaterna sammanställer dessutom en uppsättning räkenskaper som lämnas in till kommissionen (Eurostat) som en del i ett lagstadgat dataleveransprogram, som sedan används som underlag för beslutsfattandet på centrala social-, ekonomisk- och finanspolitiska områden i unionen. Bland annat används uppgifterna till att fastställa medlemsstaternas finansiella bidrag till EU-budgeten genom den så kallade fjärde resursen, stödet till EU:s regioner genom strukturfonderna och övervakningen av medlemsstaternas ekonomiska utveckling inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott och stabilitets- och tillväxtpakten.
- 1.12 För att avgifter och förmåner ska kunna beräknas utifrån uppgifter som sammanställts och presenterats på ett enhetligt sätt, ska den ekonomiska statistik som används för dessa ändamål sammanställas enligt samma regler och med samma begrepp. ENS 2010 är en förordning som föreskriver vilka regler, konventioner, definitioner och klassificeringar som medlemsstaterna ska använda vid framställningen av de nationalräkenskaper som ska ingå i dataleveransprogrammet enligt bilaga B till denna förordning.
- 1.13 Med tanke på de avsevärda penningbelopp som hanteras inom EU:s bidrags- och stödordningar, är det väsentligt att beräkningarna görs på ett konsistent sätt i alla medlemsstater. Under sådana omständigheter är det viktigt att man går försiktigt tillväga med skattningar som inte kan observeras direkt på marknaden och undviker att använda modellbaserade metoder för beräkningar i nationalräkenskaperna.
- 1.14 De begrepp som används i ENS 2010 är i flera avseenden mer specifika och precisa än de i SNA 2008 för att säkerställa att medlemsstaternas uppgifter från nationalräkenskaperna är så konsistenta som möjligt. Detta grundläggande krav på tillförlitliga och konsistenta skattningar har medfört att det fastställts en basuppsättning nationalräkenskaper i EU. När de olika medlemsstaternas beräkningar inte är tillräckligt konsistenta redovisas de i regel utanför själva huvudkontosystemet, i tilläggstabeller och satelliträkenskaper.
- 1.15 Ett exempel på där det har ansetts vara nödvändigt att vara försiktig i utformningen av ENS 2010 är på området pensionsåtaganden. Det finns goda grunder för att mäta dessa och använda dem som underlag för ekonomisk analys, men det grundläggande kravet i EU på att ta fram räkenskaper som är konsistenta över tid och rum innebär att man måste gå försiktigt till väga.

Globalisering

- 1.16 I och med att den ekonomiska verksamheten blivit alltmer global till sin karaktär har den internationella handeln i alla dess former ökat, vilket ställer länderna inför allt större utmaningar när det gäller att redovisa den inhemska ekonomin i nationalräkenskaperna. Globaliseringen är den dynamiska och flerdimensionella process varigenom de nationella resurserna blir mer internationellt rörliga och de nationella ekonomierna alltmer beroende av varandra. Den aspekt av globaliseringen som kanske ställer till störst problem för nationalräkenskaperna är de multinationella företagens allt större andel internationella transaktioner mellan moderbolag, dotterbolag och närstående bolag. Det finns emellertid även andra utmaningar, t.ex. följande:
1. Internprissättningen mellan närstående bolag (värdering av import och export).
 2. Den ökade omfattningen av lönbearbetning, där varuhandeln sker över internationella gränser men utan att äganderätten förändras (varor för bearbetning), och trepartshandel (merchanting).
 3. Den internationella handeln via internet, både för bolag och hushåll.
 4. Handeln med och användningen av immateriella tillgångar i hela världen.
 5. Arbetstagare som arbetar utomlands och skickar avsevärda belopp till familjen i hemlandet (arbetstagares remitteringar, som en del av personliga överföringar).
 6. Multinationella bolag som förlägger sin verksamhet över nationsgränserna för att maximera produktions-effektiviteten och minimera den sammanlagda skattebördan. Detta kan ge upphov till artificiella bolagsstrukturer som inte alltid återspeglar den ekonomiska verkligheten.
 7. Användningen av offshore-finansieringsinstrument (t.ex. specialföretag) för att finansiera global verksamhet.
 8. Återexporten av varor, och i EU transporten av varor mellan medlemsstater efter införsel till unionen (kvasitransitering).
 9. Ökningen i de utländska direktinvesteringarna och behovet att kartlägga och allokera dessa flöden.
- 1.17 Alla dessa allt vanligare aspekter av globaliseringen gör det allt svårare för de enskilda ländernas statistiker att fånga upp och korrekt mäta de gränsöverskridande flödena. Även med ett heltäckande och tillförlitligt insamlings- och mätsystem för posterna inom sektorn utlandet (och därmed också inom betalningsbalansens konton) kommer globaliseringen att göra att det krävs ytterligare insatser för att bibehålla kvaliteten på nationalräkenskaperna för alla ekonomier och grupper av ekonomier.

ANVÄNDNINGSSOMRÅDEN FÖR ENS 2010**Underlag för analys och politik**

- 1.18 ENS kan användas för att analysera och utvärdera följande:
- a) Den totala ekonomins struktur. Som mått på denna används t.ex.
 1. förädlingsvärde och sysselsättning efter bransch,
 2. förädlingsvärde och sysselsättning efter region,
 3. inkomst fördelad efter sektor,
 4. import och export efter produktgrupp,
 5. konsumtionsutgifter efter ändamål och produktgrupp,
 6. fast realkapitalbildning och realkapitalstock efter bransch,
 7. sammansättningen av stockar och flöden av finansiella tillgångar efter typ av tillgång och efter sektor.

b) Specifika delar eller aspekter av en ekonomi. Som exempel kan nämnas

1. bank- och finansväsendet i den nationella ekonomin,
2. den offentliga förvaltningens roll och finansiella ställning,
3. ekonomin i en specifik region (i jämförelse med nationen som helhet),
4. hushållens sparande och skulder.

c) Utvecklingen av ekonomin över tiden. Som exempel kan nämnas

1. analys av BNP:s tillväxttakt,
2. inflationsanalys,
3. analys av säsongmönster i hushållens utgifter baserad på kvartalsräkenskaper,
4. analys av vissa typer av finansiella instruments förändrade betydelse över tiden, t.ex. den ökade betydelsen av finansiella derivat,
5. jämförelse av branschstrukturen i den nationella ekonomin på lång sikt.

d) Den totala ekonomin satt i relation till andra ekonomier. Som exempel kan nämnas

1. jämförelse av den offentliga förvaltningens betydelse och omfattning i EU:s medlemsstater,
2. analys av interdependensen mellan ekonomierna i EU, **med beaktande av medlemsstater och deras regioner,**
3. analys av EU:s export (vad som exporteras och vart),
4. jämförelse av BNP:s tillväxttakt eller disponibel inkomst per capita i EU och i andra utvecklade ekonomier.

1.19 För EU och dess medlemsstater har resultaten från ENS stor betydelse vid utformning och styrning av den sociala och ekonomiska politiken.

Här följer några exempel på vad ENS används till:

- a) Att övervaka och styra den makroekonomiska och monetära politiken i euroområdet samt fastställa konvergenskriterierna för Ekonomiska och monetära unionen (EMU) utifrån nationalräkenskapsvärden (t.ex. BNP-tillväxt).
- b) Att fastställa kriterierna för beräkningen av det offentliga underskottet och den offentliga förvaltningens skuld i samband med förfarandet vid alltför stora underskott.
- c) Att beräkna ekonomiskt stöd till regioner inom EU, eftersom fördelningen av medel till regionerna bygger på statistiken över regionalräkenskaper.
- d) Att fastställa EU:s egna medel. Detta görs med nationalräkenskaperna som underlag i följande tre hänseenden:
 1. EU:s totala medel beräknas som en procentandel av medlemsstaternas samlade bruttonationalinkomst (BNI).
 2. Det tredje slaget av EU:s egna medel är momsintäkter. Medlemsstaternas bidrag fastställs i stor utsträckning med hjälp av nationalräkenskaperna, eftersom de används för att beräkna den genomsnittliga momsatsen.

3. Den relativa storleken på medlemsstaternas respektive bidrag till det fjärde slaget av EU:s egna medel baseras på deras beräknade bruttonationalinkomst. Dessa beräkningar ligger till grund för huvuddelen av medlemsstaternas betalningar.

Begreppen i ENS 2010

- 1.20 För att nå balans mellan databehoven och möjligheterna att erhålla data har begreppen i ENS 2010 flera viktiga egenskaper. De är
- a) internationellt jämförbara,
 - b) harmoniserade med andra system för social och ekonomisk statistik,
 - c) konsistenta,
 - d) praktiskt tillämpliga, vilket innebär att de kan mätas i praktiken,
 - e) annorlunda än de flesta administrativa begrepp,
 - f) väletablerade och oförändrade under lång tid,
 - g) inriktade på att beskriva den ekonomiska processen i monetära och direkt observerbara termer,
 - h) möjliga att tillämpa i olika situationer och för olika ändamål.
- 1.21 Begreppen i ENS 2010 är internationellt jämförbara eftersom
- a) de är konsistenta med dem i de internationella riktlinjerna för nationalräkenskaper, dvs. SNA 2008,
 - b) ENS 2010 är standard i medlemsstaterna för inrapporteringen av nationalräkenskapsdata till alla internationella organisationer,
 - c) det är avgörande att begreppen är internationellt jämförbara när man vill jämföra statistik från olika länder.
- 1.22 Begreppen i ENS 2010 är harmoniserade med motsvarande begrepp i annan social och ekonomisk statistik eftersom ENS 2010 använder begrepp och klassificeringar (t.ex. den statistiska näringsgrensindelningen i Europeiska unionen "Nace rev. 2" ⁽¹⁾) som också används i annan social och ekonomisk statistik i medlemsstaterna, t.ex. statistik över tillverkning, utrikeshandel och sysselsättning. Begreppsmässiga avvikelser har begränsats till ett minimum. Begreppen och klassificeringarna i ENS 2010 är dessutom harmoniserade med FN:s motsvarigheter.
- Harmoniseringen med den sociala och ekonomiska statistiken förbättrar kopplingarna till och jämförelserna med de uppgifterna, vilket säkrar kvaliteten på nationalräkenskapsuppgifterna. Dessutom kan information som finns i sådan specialiserad statistik bättre relateras till den övergripande statistiken över landets ekonomi.
- 1.23 Att samma begrepp används både i nationalräkenskapssystemet och i de andra systemen för social och ekonomisk statistik gör det möjligt att beräkna konsistenta nyckeltal. Exempelvis kan följande mått beräknas:
- a) Produktivitetstal, såsom förädlingsvärde per arbetad timme (detta mått kräver konsistens mellan begreppen förädlingsvärde och arbetade timmar).
 - b) Disponibel nationalinkomst per capita (detta mått kräver konsistens mellan begreppen disponibel nationalinkomst och befolkning).
 - c) Fast realkapitalbildning i procent av realkapitalstocken (detta mått kräver konsistens mellan definitionerna av dessa flöden och stockar).

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 av den 20 december 2006 om fastställande av den statistiska näringsgrensindelningen Nace rev. 2 (EUT L 393, 30.12.2006, s. 1).

- d) Det offentliga underskottet och den offentliga sektorns skuld i procent av bruttonationalprodukten (dessa värden kräver konsistens mellan begreppen offentligt underskott den offentliga förvaltningens skuld och bruttonationalprodukten).

Begreppens interna konsistens gör att vissa variabler kan beräknas residualt – bland annat kan sparande beräknas som differensen mellan disponibel inkomst och konsumtionsutgift.

- 1.24 Begreppen i ENS 2010 har utformats med hänsyn till att de lätt ska kunna samlas in och mätas. Att de ska vara praktiskt tillämpliga framgår på flera sätt av riktlinjerna för hur räkenskaperna ska sammanställas:

- a) Verksamheter eller poster anges bara då de är tillräckligt omfattande. Till exempel ska egenproduktion av varor i hushållen såsom vävning av tyger och keramikframställning inte bokföras som produktion, eftersom denna typ av produktion betraktas som obetydlig för EU-länderna.
- b) Vissa begrepp åtföljs av beskrivningar av hur de ska mätas. Till exempel gör man vid definitionen av kapitalförslitning en hänvisning till linjär avskrivning. När man beräknar realkapitalstocken ska den s.k. PI-metoden (*Perpetual Inventory*-metoden) användas i de fall där det saknas direkta uppgifter om stocken av realkapital. Ett annat exempel är värderingen av egenproduktionen: I princip ska den göras till baspris, men om det är nödvändigt kan baspriset approximeras med summan av de olika ingående kostnaderna.
- c) Vissa konventioner har införts. Till exempel betraktas den offentliga förvaltningens kollektiva tjänster helt och hållet som konsumtionsutgifter.

- 1.25 Det är emellertid inte alltid så enkelt att samla in de uppgifter som behövs för nationalräkenskapsstatistiken direkt, eftersom de underliggande begreppen vanligtvis avviker från dem som används i de administrativa datakällorna. Exempel på administrativa källor är affärsredovisning, olika slags skatteregister (moms, personlig inkomstskatt, importavgifter etc.), socialförsäkringsuppgifter och uppgifter som kommer från organ för bank- och försäkringstillsyn. Sådana administrativa uppgifter används vid sammanställningen av nationalräkenskaperna. I allmänhet behöver de dock omarbetas för att kunna användas för ENS.

Att begreppen i ENS vanligen avviker från sina administrativa motsvarigheter beror bl.a. på följande:

- a) Administrativa begrepp är olika i olika länder. Därför kan man inte använda de administrativa begreppen för internationella jämförelser.
- b) Administrativa begrepp ändras över tiden. Därför kan man inte använda de administrativa begreppen för jämförelser över tiden.
- c) De begrepp som ligger till grund för administrativa datakällor är ofta inte konsistenta med begreppen i andra administrativa system. Det är bara möjligt att sammanlänka och jämföra olika uppgifter, något som är av avgörande betydelse för nationalräkenskapsuppgifterna, om man har en konsistent uppsättning begrepp.
- d) De administrativa begreppen är vanligtvis inte optimala för ekonomisk analys eller utvärdering av den ekonomiska politiken.

- 1.26 Icke desto mindre tillgodoser administrativa data mycket väl de databehov som nationalräkenskaperna och andra statistikgrenar har, eftersom

- a) begrepp och klassificeringar som ursprungligen har utformats för statistiska ändamål också kan användas i administrativa syften, t.ex. indelning av den offentliga förvaltningens utgifter efter utgiftsslag,
- b) de administrativa datakällorna uttryckligen beaktar vissa (specifika) databehov för statistiken; detta är exempelvis fallet med Intrastatsystemet, som tillhandahåller uppgifter om varuleveranser mellan medlemsstaterna.

- 1.27 De viktigaste begreppen i ENS är väletablerade och har varit oförändrade under lång tid, eftersom

- a) de har varit godkända som internationell standard i många år,
- b) de flesta grundbegreppen i de internationella riktlinjerna för nationalräkenskaper har förblivit oförändrade över tiden.

Den begreppsmässiga kontinuiteten gör att man inte behöver räkna om tidsserier i så stor utsträckning. Dessutom begränsas begreppens sårbarhet gentemot nationella och internationella politiska påtryckningar. Av dessa skäl har nationalräkenskaperna kunnat fungera som en objektiv databas för ekonomisk politik och analys.

- 1.28 Begreppen i ENS 2010 syftar till att beskriva den ekonomiska processen i monetära och direkt observerbara termer. Stockar och flöden som inte är direkt observerbara som monetära storheter eller som inte har någon tydlig monetär motsvarighet redovisas inte i ENS.

Denna princip har inte tillämpats strikt, eftersom man även måste beakta behovet av konsistens och användarnas behov. Exempelvis krävs det för konsistensen att värdet av kollektiva tjänster som produceras av den offentliga förvaltningen bokförs som produktion, eftersom den offentliga förvaltningens betalningar av ersättningar till anställda och inköp av alla slags varor och tjänster är direkt observerbara i monetära termer. Dessutom ökar användbarheten hos nationalräkenskaperna i stort för ekonomisk analys och politik genom att man sätter den offentliga förvaltningens kollektiva tjänster i relation till den nationella ekonomin i övrigt.

- 1.29 Räckvidden för begreppen i ENS kan illustreras genom att man betraktar vissa viktiga gränsdragningsfrågor.

Följande ska redovisas inom produktionsavgränsningen i ENS (se punkterna 3.07–3.09):

- a) Den offentliga förvaltningens produktion av individuella och kollektiva tjänster.
- b) Produktion av bostadstjänster i ägarbebodda bostäder.
- c) Produktion av varor för egen konsumtion, t.ex. jordbruksprodukter.
- d) Byggnad för egen räkning, inklusive det som byggs av hushåll.
- e) Tjänsteproduktion av avlönade hushållsanställda.
- f) Fiskuppfödning i fiskodlingar.
- g) Produktion som är förbjuden i lag, så länge som alla inblandade deltar frivilligt i transaktionen.
- h) Produktion för vilka inkomsterna inte redovisas fullt ut till skattemyndigheterna, t.ex. odeklarerad produktion av textilier.

- 1.30 Följande ligger utanför produktionsavgränsningen och ska inte redovisas i ENS:

- a) Hushållstjänster och personliga tjänster som produceras och konsumeras inom samma hushåll, t.ex. städning, matlagning eller omhändertagande av sjuka eller äldre.
- b) Frivilligt arbete som inte leder till varuproduktion, t.ex. vård eller städning utan betalning.
- c) Naturlig tillväxt av fisk i öppet hav.

- 1.31 ENS tar upp all produktion inom produktionsavgränsningen. Produktion från hjälpverksamhet ska dock inte redovisas. Alla insatser som förbrukas i en hjälpverksamhet ska behandlas som insatser i den verksamhet som den stöder. Om en verksamhet som uteslutande bedriver hjälpverksamhet är statistiskt observerbar, dvs. om det finns separata räkenskaper för dess produktion, eller om den geografiskt är belägen någon annanstans än de verksamheter den betjänar, ska denna både i national- och regionalräkenskaperna redovisas som en separat enhet inom den näringsgren som motsvarar dess primära verksamhet. Om det inte finns några lämpliga basdata kan man skatta hjälpverksamhetens produktion genom att summera kostnaderna.

- 1.32 Om en viss verksamhet betraktas som produktion och dess produktion redovisas, ska även den därmed förbundna inkomsten, sysselsättningen, slutliga användningen etc. redovisas. Exempelvis ska inte bara produktion av bostadstjänster för egen räkning i ägarbebodda bostäder redovisas som produktion, utan de inkomster och konsumtionsutgifter som uppkommer för bostadsägarna ska också redovisas. Definitionsmässigt redovisas ingen insats av arbete i produktionen av ägarbebodda bostäder, och därmed inte heller någon sysselsättning. Detta bibehåller konsistensen med arbetsmarknadsstatistiken, där det inte redovisas någon sysselsättning för bostadsägarande. Det omvända gäller när verksamheten inte redovisas som produktion: hushållstjänster som produceras och konsumeras inom samma hushåll ger inte upphov till inkomst eller konsumtionsutgift och räknas inte heller som sysselsättning.

1.33 ENS innehåller också konventioner i fråga om t.ex.

- a) värderingen av den offentliga förvaltningens produktion,
- b) värderingen av produktionen av försäkringstjänster och indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster,
- c) redovisningen av alla kollektiva tjänster som tillhandahålls av den offentliga förvaltningen som konsumtionsutgifter och inte som insatsförbrukning.

Sektorindelning

1.34 Sektorräkenskaperna skapas genom att enheter hänförs till olika sektorer vilket möjliggör att transaktioner och saldoposter i räkenskaperna kan redovisas efter sektor. Genom en sådan uppdelning får man ett viktigt underlag för den ekonomiska politiken och finanspolitiken. De viktigaste sektorerna är hushåll, offentlig förvaltning, bolag (finansiella och icke-finansiella), hushållens icke-vinstdrivande organisationer och utlandet.

Den distinktion som görs mellan marknadsverksamhet och icke-marknadsverksamhet är väsentlig. En offentligt styrd enhet som betraktas som en marknadsaktör ska klassificeras till bolagssektorn och inte till sektorn offentlig förvaltning. Bolagets underskott och skuldsättning kommer således inte att ingå i det offentliga underskottet och skuldsättning.

1.35 Det är viktigt att det fastställs tydliga och stabila kriterier för hur enheterna ska hänföras till sektorerna.

Den offentliga sektorn består av ekonomins alla inhemska institutionella enheter som styrs av den offentliga förvaltningen. Den privata sektorn omfattar alla övriga inhemska enheter.

Av tabell 1.1 framgår vilka kriterier som används för att skilja mellan den offentliga och den privata sektorn, och mellan sektorn offentlig förvaltning och sektorn offentliga bolag, och inom den privata sektorn mellan sektorerna hushållens icke-vinstdrivande organisationer och privata bolag.

Tabell 1.1

Kriterier	Offentligt styrda (Sektorn offentlig förvaltning plus offentliga bolag)	Privatstyrda (Privata sektorn)
Icke-marknadsproduktion	Offentlig förvaltning	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer
Marknadsproduktion	Offentliga bolag	Privata bolag

1.36 Med styrning eller bestämmande inflytande avses möjligheten att bestämma policy eller strategisk inriktning för en institutionell enhet. Närmare uppgifter beträffande definitionen av styrning (bestämmande inflytande) ges i punkterna 2.35–2.39.

1.37 Åtskillnaden mellan marknadsproduktion och icke-marknadsproduktion, och därmed klassificering till sektorn offentlig förvaltning eller bolagssektorn, görs enligt följande:

En verksamhet ska anses vara marknadsmässig om handeln med varor och tjänster sker på följande villkor:

1. Säljare strävar efter största möjliga vinst på lång sikt och gör detta genom att fritt sälja varor och tjänster på marknaden till den som är beredd att betala det begärda priset.
2. Köpare, vars medel är begränsade, strävar efter största möjliga nytta genom att köpa de produkter som bäst tillgodoser deras behov till det erbjudna priset.
3. Det finns effektiva marknader där säljare och köpare har tillgång till och information om marknaden. En marknad kan fungera effektivt även om dessa villkor inte är helt och hållet uppfyllda.

1.38 ENS detaljerade begreppsram ger visst utrymme för flexibilitet: En del begrepp ingår inte uttryckligen i ENS men kan ändå lätt härledas ur systemet. Ett exempel är att man kan skapa nya sektorer genom att omgruppera delsektorerna i ENS.

- 1.39 Flexibiliteten innebär också att ytterligare kriterier som inte strider mot grundtankarna i systemet kan läggas till. Det kan t.ex. röra sig om att upprätta räkenskaper för delsektorer efter antal sysselsatta i producerande enheter eller inkomststorlek för hushåll. För sysselsättningen kan underindelningar göras efter utbildningsnivå, ålder eller kön.

Satelliträkenskaper

- 1.40 För att tillgodose vissa databehov bör separata satelliträkenskaper upprättas.

Som exempel kan nämnas

- a) socialräkenskapsmatriser (SRM),
- b) turismens betydelse i den nationella ekonomin,
- c) analys av kostnaderna för och finansieringen av hälsovård,
- d) forskning och utveckling som betraktas som investering i immateriella tillgångar,
- e) erkännande av humankapital som tillgångar i den nationella ekonomin,
- f) analys av inkomster och utgifter hos hushåll baserad på mikroinriktade inkomst- och utgiftsbegrepp,
- g) samspelet mellan miljö och ekonomi,
- h) produktion inom hushållen,
- i) analys av välfärdsförändringar,
- j) analys av skillnader mellan nationalräkenskaperna och affärsredovisningars uppgifter och dessa skillnaders inflytande på aktie- och valutamarknaderna,
- k) beräkning av skatteintäkter.

- 1.41 Satelliträkenskaper tillgodoser sådana databehov genom att

- a) redovisa mer i detalj där så behövs eller utelämnar onödiga detaljer,
- b) utvidga omfattningen av räkenskapssystemet genom att tillföra icke-monetär information, t.ex. om föreningar och om miljövärden som tillgångar,
- c) ändra vissa grundbegrepp, t.ex. utvidga begreppet kapitalbildning till att även omfatta utgifter för utbildning.

- 1.42 En socialräkenskapsmatris är en matrisframställning som beskriver sambanden mellan tillgångs- och användningstabellerna och sektorräkenskaperna. En socialräkenskapsmatris tillför ytterligare information om nivån på och sammansättningen av sysselsättning, genom en underindelning av ersättningar till anställda efter grupp av sysselsatta. Denna underindelning tillämpas både på användningen av arbetskraft i olika branscher, vilket visas i användningstabellerna, och tillgången på arbetskraft i olika socioekonomiska undergrupper, vilket redovisas i kontot för allokeringen av primära inkomster för hushållssektorns delsektorer. På det sättet får man en systematisk översikt över tillgången på och användningen av olika grupper av arbetskraft.

- 1.43 Alla grundbegrepp och klassificeringar i ENS 2010:s huvudsystem ska behållas i satelliträkenskaperna. Begrepp får bara ändras om det är syftet med satelliträkenskaperna. I sådana fall ska satelliträkenskaperna också innehålla en tabell som visar sambandet mellan de huvudsakliga aggregaten i satelliträkenskaperna och deras motsvarigheter i huvudsystemet. På så sätt behåller huvudsystemet sin roll som en referensram samtidigt som de mer specifika behoven tillgodoses.

- 1.44 Generellt sett omfattar huvudsystemet inte stockar och flöden som inte direkt kan observeras i monetära termer (eller inte har en tydlig monetär motsvarighet). Sådana stockar och flöden är i regel lättare att mäta om man utformar statistiken i icke-monetära termer, vilket innebär att t.ex.
- a) produktionen inom hushållen kan beskrivas i termer av timmar fördelade på olika ändamål,
 - b) utbildning kan beskrivas i termer av utbildningstyp, antal elever, genomsnittligt antal skolår fram till examen etc.,
 - c) effekterna av miljöförstöring kan beskrivas i termer av förändring av antalet levande arter, hälsotillståndet för träd i skogarna, avfallsvolymen, mängden koloxid och strålning osv.
- 1.45 Satelliträkenskaper gör det möjligt att knyta an sådan statistik i icke-monetära termer till nationalräkenskapernas huvudsystem. Anknytningen kan göras genom att man i den icke-monetära statistiken använder klassificeringarna i huvudsystemet, t.ex. indelningen efter hushållstyp eller efter bransch. På det sättet får man en utvidgad struktur som är konsistent. Denna struktur kan sedan användas som underlag för analys och utvärdering av samspelet mellan olika variabler i huvudsystemet och respektive variabler i de utvidgade räkenskaperna.
- 1.46 Huvudsystemet och dess viktigaste aggregat gör det inte möjligt att analysera förändringar i välfärd. För detta ändamål kan man använda utvidgade konton som också innefattar imputerade monetära värden för t.ex.
- a) hushållstjänster och personliga tjänster som produceras och konsumeras inom samma hushåll,
 - b) förändringar i fritid,
 - c) fördelar och nackdelar med att bo i städer,
 - d) ojämlikheter i inkomstfördelning mellan olika individer.
- 1.47 Utvidgade konton kan även användas för att omklassificera konsumtionsutgifter för sådant som dessvärre är nödvändigt (t.ex. försvar) till insatsförbrukning, dvs. så att dessa inte antas bidra till välfärden. På liknande sätt kan skador förorsakade av översvämningar eller andra naturkatastrofer klassificeras som insatsförbrukning, dvs. som en minskning av den (absoluta) välfärden. På så sätt kan man försöka göra sig en mycket grov och mycket ofullständig uppfattning om välfärdsförändringar. Välfärd har dock många dimensioner av vilka de flesta uttrycks i annat än monetära termer. Det är därför en bättre lösning att mäta välfärden genom att använda separata indikatorer och måttenheter för varje dimension. Sådana indikatorer kan t.ex. vara spädbarnsdödlighet, förväntad livslängd, läs- och skrivkunnighet hos vuxna och nationalinkomst per capita. Dessa indikatorer kan införlivas i ett satellitkonto.
- 1.48 För att erhålla ett konsistent och internationellt jämförbart system används inte administrativa begrepp i ENS. Det kan för åtskilliga nationella syften dock vara användbart att utnyttja uppgifter som utgår från administrativa begrepp. Som exempel kan nämnas att beräkna skatteintäkter genom att använda statistik över beskattningsbar inkomst. Sådan statistik kan erhållas genom vissa modifieringar i nationalräkenskapsstatistiken.
- 1.49 Ett liknande tillvägagångssätt kan utnyttjas för begrepp som används inom nationell ekonomisk politik, såsom
- a) det inflationsbegrepp som används för att räkna upp pensioner, arbetslöshetsunderstöd eller ersättningar till anställda för statstjänstemän,
 - b) begrepp såsom skatter, sociala avgifter, sektorn offentlig förvaltning och sektorn för gemensamma nyttigheter, vilka används i diskussioner om den optimala storleken på den gemensamma sektorn,
 - c) begreppet "strategiska" sektorer/branscher i fråga om nationell ekonomisk politik eller EU:s ekonomiska politik,
 - d) begreppet "företagsinvesteringar", som används i nationell ekonomisk politik,
 - e) en tabell över den fullständiga redovisningen av pensioner.

Satelliträkenskaper eller tilläggstabeller kan tillgodose sådana databehov.

ENS 2010 och SNA 2008

- 1.50 ENS 2010 utgår från begreppen i SNA 2008, som ger riktlinjerna för nationalräkenskaper i världens alla länder. Det finns emellertid flera skillnader mellan ENS 2010 och SNA 2008.

a) Skillnader i presentationen:

1. I ENS 2010 finns separata kapitel om produkttransaktioner, omfördelningstransaktioner och finansiella transaktioner. I SNA 2008 däremot är sådana transaktioner förklarade i kapitel som ställts upp efter konton, t.ex. kapitel om produktionskontot, kontot för primär inkomstfördelning, kapitalkontot och utlandskontot.
2. I ENS 2010 beskrivs ett begrepp genom en definition och en uppräknings av vad som ingår respektive vad som inte ingår. I SNA 2008 beskrivs oftast begrepp i mer allmänna termer och där förklaras också bakgrunden till att begreppen har införts.

b) ENS-begreppen är i flera fall mer specifika och precisa än begreppen i SNA 2008.

1. SNA 2008 innehåller inte några specifika kriterier för distinktionen mellan marknadsproduktion, produktion för egen slutlig användning och icke-marknadsproduktion. I ENS finns därför mer detaljerade riktlinjer för att säkra ett enhetligt tillvägagångssätt.
2. I ENS 2010 förutsätter man att flera typer av varuproduktion inom hushållen, såsom vävning av tyger eller tillverkning av möbler, inte är betydande i medlemsstaterna och därför inte behöver redovisas.
3. I ENS 2010 hänvisas till institutionella ordningar inom EU, t.ex. Intrastat-systemet för att registrera flöden av varor inom EU och de avgifter medlemsstaterna betalar in till EU.
4. ENS 2010 innehåller EU-specifika klassificeringar, t.ex. indelning av produkter efter näringsgren (CPA) ⁽¹⁾ för produkter och Nace rev. 2 för branscher (som båda är harmoniserade med motsvarande FN-klassificeringar).
5. ENS 2010 innehåller en ytterligare uppdelning av alla transaktioner med utlandet: de är uppdelade på transaktioner mellan enheter inom i EU och transaktioner med enheter utanför EU.
6. I ENS 2010 är sektorn finansiella bolag uppdelad i andra delsektorer än i SNA 2008 för att tillgodose Ekonomiska och monetära unionens behov. ENS 2010 kan vara mer precis än SNA 2008, eftersom ENS 2010 i första hand är avsett för tillämpning i medlemsstaterna. ENS bör också vara mer specifik på grund av unionens databehov.

ENS 2010 och ENS 95

- 1.51 ENS 2010 skiljer sig från ENS 95 i fråga om såväl räckvidd som begrepp. De flesta av dessa skillnader motsvarar dem som finns mellan SNA 93 och SNA 2008. De största skillnaderna är följande:

- a) Forskning och utveckling betraktas som kapitalbildning som ger upphov till immateriella tillgångar. Denna förändring ska redovisas i ett satellitkonto och tas med i huvudräkenskaperna när beräkningarna är tillräckligt tillförlitliga och harmoniserade medlemsstaterna emellan.
- b) Utgifter för vapensystem som faller inom den allmänna definitionen av tillgångar redovisas som fast realkapitalbildning och inte som utgifter för insatsförbrukning.
- c) Det analytiska begreppet "nyttjandevärdet av kapital" har införts för marknadsproduktion, så att det kan redovisas i en tilläggstabell där de ingår som en komponent av förädlingsvärdet.
- d) Gränsen för vad som räknas som finansiella tillgångar har utvidgats till att omfatta ett bredare spektrum av finansiella derivatkontrakt.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 451/2008 av den 23 april 2008 om fastställande av en ny statistisk indelning av produkter efter näringsgren (CPA) (EUT L 145, 4.6.2008, s. 65).

- e) Det har införts nya regler för hur pensionsrätter ska bokföras. Räkenskaperna innehåller numera en tilläggstabell, där beräkningar för alla rätter inom social försäkring, såväl fonderade som ofonderade, kan redovisas. Alla upplysningar som krävs för en heltäckande analys finns i denna tabell, som visar rätter och tillhörande flöden för alla privata och offentliga pensionssystem, såväl fonderade som ofonderade, inklusive pensionssystem inom sociala trygghetsfonder.
 - f) Reglerna om förändring av äganderätten till varor tillämpas nu generellt, vilket medför att redovisningen av trepartshandel (*merchanted*) och varor som skickas för bearbetning, både utomlands och på hemmamarknaden, förändras. Detta innebär att varor som skickas för bearbetning utomlands ska bokföras netto, och inte brutto som i SNA 93 och ENS 95. Denna förändring har stor betydelse för redovisningen av denna verksamhet i tillgångs- och användningstabellerna.
 - g) Det ges mer vägledning i fråga om finansiella bolag över lag, särskilt specialföretag (SPE/SPV). Behandlingen av offentligt styrda specialföretag utomlands har ändrats för att säkerställa att specialföretagens skulder syns i den offentliga förvaltningens räkenskaper.
 - h) Det har klargjorts hur överutdelningar från offentliga bolag ska behandlas – de ska betraktas som extraordinära utbetalningar och uttag från eget kapital.
 - i) Principerna för hur offentlig-privata partnerskap ska behandlas har fastställts, och behandlingen av omstrukturingsorgan har utvidgats.
 - j) Transaktioner mellan å ena sidan den offentliga förvaltningen och offentliga bolag och å andra sidan värdepapperiseringsinstitut har klargjorts för att förbättra redovisningen av poster som avsevärt skulle kunna påverka den offentliga förvaltningens skuld.
 - k) Behandlingen av lånegarantier har förtydligats och en ny behandling har införts för standardiserade lånegarantier, t.ex. exportkreditgarantier och studielånsгарantier. Det som är nytt är att räkenskaperna ska innehålla en finansiell tillgång och skuld som svarar mot det belopp för vilket garantin förväntas tas i anspråk.
- 1.52 Ändringarna i ENS 2010 i förhållande till ENS 95 är inte enbart begreppsmässiga. Det finns stora skillnader i omfattning, med nya kapitel om satelliträkenskaper, räkenskaper för sektorn offentlig förvaltning och utlandskontona. Kapitlet om kvartalsräkenskaper och regionalräkenskaper har också utökats betydligt.

GRUNDPRINCIPERNA I ENS 2010 SOM ETT SYSTEM

1.53 Utmärkande för systemet är

- a) de statistiska enheterna och deras indelningar,
- b) flöden och stockar,
- c) kontosystemet och aggregaten,
- d) input-outputräkenskaperna.

De statistiska enheterna och deras indelningar

- 1.54 ENS 2010-systemet har två typer av enheter och två sätt att underindela ekonomin som skiljer sig åt avsevärt och tjänar olika analysändamål.
- 1.55 För att redovisa inkomster, utgifter och finansiella flöden samt för balansräkningarna delas de institutionella enheterna in i sektorer utifrån sina huvudsakliga funktioner, beteenden och mål.
- 1.56 För att redovisa produktionsprocesser och för input-outputanalys delas lokala verksamhetsenheter in i branscher efter typ av verksamhet. En verksamhet karakteriseras av en insats av produkter, en produktionsprocess och produktion av produkter.

Institutionella enheter och sektorer

- 1.57 Institutionella enheter är ekonomiska enheter som kan äga varor och tillgångar, skuldsätta sig och bedriva ekonomisk verksamhet och göra transaktioner med andra enheter för egen räkning. I ENS 2010-systemet delas de institutionella enheterna in i fem ömsesidigt uteslutande inhemska institutionella sektorer:

- a) Icke-finansiella bolag.
- b) Finansiella bolag.
- c) Offentlig förvaltning.
- d) Hushåll.
- e) Hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Dessa fem sektorer sammantaget bildar den totala inhemska ekonomin. Varje sektor är också indelad i delsektorer. ENS 2010-systemet möjliggör en fullständig uppsättning av flödeskonton och balansräkningar för varje sektor och delsektor samt för ekonomin totalt. Utländska enheter kan samverka med dessa fem inhemska sektorer, och denna samverkan visas mellan de fem inhemska sektorerna och en sjätte institutionell sektor – utlandet.

LVE och branscher

- 1.58 När institutionella enheter bedriver mer än en verksamhet ska de delas upp efter typ av verksamhet. Denna uppdelning görs i s.k. LVE.

En lokal verksamhetsenhet omfattar alla delar av en institutionell enhet, i dess egenskap av producent, som är belägna på en enda plats eller på flera närbelägna platser och som bidrar till att bedriva en verksamhet enligt den fyrsiffriga nivån (undergrupper) i Nace rev. 2.

- 1.59 Lokala verksamhetsenheter ska redovisas för varje sekundär verksamhet, men om det bokföringsmaterial som behövs för att beskriva sådana verksamheter separat inte är tillgängligt kommer en lokal verksamhetsenhet att omfatta flera sekundära verksamheter. Alla lokala verksamhetsenheter som bedriver samma slags, eller likartad, verksamhet bildar en bransch.

En institutionell enhet innehåller en eller flera lokala verksamhetsenheter, medan en lokal verksamhetsenhet hör till en enda institutionell enhet.

- 1.60 För att analysera produktionsprocessen använder man en analysenhet. Denna enhet är endast observerbar när en lokal verksamhetsenhet producerar en enda typ av produkt och inte har någon sekundär verksamhet. En sådan enhet är en så kallad homogen produktionsenhet. Grupper av sådana enheter utgör homogena branscher.

Inhemska och utländska enheter; den totala ekonomin och utlandet

- 1.61 Den totala ekonomin definieras i termer av inhemska enheter. En enhet är inhemsk i ett land när den har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist på det ekonomiska territoriet i det landet – vilket innebär att den under en längre tid (ett år eller mer) bedriver ekonomisk verksamhet inom det ekonomiska territoriet. De institutionella sektorer som nämns i punkt 1.57 är grupper av inhemska institutionella enheter.

- 1.62 Inhemska enheter gör transaktioner med utländska enheter (alltså enheter som är inhemska i andra ekonomier). Sådana transaktioner är externa transaktioner för ekonomin och inordnas i utlandskontot. Därmed spelar utlandet en roll som liknar en institutionell sektor, även om utländska enheter bara redovisas i den mån de deltar i transaktioner med inhemska institutionella enheter.

- 1.63 Med konstruerade inhemska statistiska enheter, som i ENS 2010-systemet behandlas som institutionella enheter, avses

- a) de delar av utländska enheter som har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist (vilket vanligen innebär att de bedriver ekonomisk verksamhet under ett år eller mer) inom landets ekonomiska territorium,
- b) utländska enheter i egenskap av ägare till mark eller byggnader på landets ekonomiska territorium men då bara i fråga om transaktioner som avser sådan mark eller sådana byggnader.

Flöden och stockar

- 1.64 Två grundläggande typer av information ska redovisas: flöden och stockar.

Flöden hänför sig till händelser och effekter av händelser som äger rum under en given tidsperiod, medan stockar hänför sig till lägesbeskrivningar vid en viss tidpunkt.

Flöden

- 1.65 Flöden avspeglar skapande, omvandling, utbyte, överlåtelse och försvinnande av ekonomiska värden. De inkluderar förändringar i värdet av en institutionell enhets tillgångar och skulder. Ekonomiska flöden är av två slag: transaktioner och andra förändringar i tillgångar.

Transaktioner förekommer i alla konton och tabeller där flöden förekommer, utom i kontot för andra volymförändringar i tillgångarna och i omvärderingskontot. Andra förändringar i tillgångar redovisas bara i dessa två konton.

Grundläggande transaktioner och andra flöden delas in i ett relativt begränsat antal typer efter vilken karaktär de har.

Transaktioner

- 1.66 En transaktion är ett ekonomiskt flöde mellan institutionella enheter enligt ömsesidig överenskommelse eller en händelse inom en institutionell enhet som det är lämpligt att betrakta som en transaktion, beroende på att enheten uppträder i två olika roller. Transaktionerna delas in i fyra huvudgrupper:

- a) Produkttransaktioner. De beskriver produkters ursprung (inhemsk produktion eller import) och användning (insatsförbrukning, slutlig konsumtion, kapitalbildning – som omfattar kapitalförslitning – eller export).
- b) Omfördelningstransaktioner. De beskriver hur det förädlingsvärde som genereras i produktionen fördelas mellan arbetskraft, kapital och offentlig förvaltning liksom omfördelning av inkomst och förmögenhet (skatt på inkomst och förmögenhet och andra transfereringar).
- c) Finansiella transaktioner. De beskriver nettoförvärv av finansiella tillgångar eller nettoökning av skulder för varje typ av finansiellt instrument. Sådana transaktioner förekommer både som motpart till icke-finansiella transaktioner och som transaktioner som bara har att göra med finansiella instrument.
- d) Transaktioner som inte ingår i de tre grupperna ovan. Anskaffning minus avyttring av icke-producerade icke-finansiella tillgångar.

Egenskaper hos transaktioner**Transaktioner mellan respektive inom enheter**

- 1.67 De flesta transaktioner innebär samverkan mellan två eller flera institutionella enheter. Likväl bokförs i ENS 2010-systemet vissa händelser inom institutionella enheter som transaktioner. Syftet med att bokföra transaktioner inom enheter är att uppnå en mer analytiskt användbar bild av produktion, slutlig användning och kostnader.
- 1.68 Kapitalförslitning, som räknas som en kostnad i ENS 2010-systemet, är en transaktion inom en enhet. De flesta andra transaktioner inom enheter är produkttransaktioner, som bokförs när de institutionella enheter som fungerar både som producenter och slutliga konsumenter väljer att förbruka en del av sin egen produktion. Detta är vanligt förekommande hos hushåll och inom den offentliga förvaltningen.
- 1.69 All egenproducerad produktion för slutlig användning inom samma institutionella enhet ska bokföras. Egenproducerad produktion som används för insatsförbrukning inom samma institutionella enhet ska bokföras bara när produktionen och insatsförbrukningen sker vid olika lokala verksamhetsenheter inom samma institutionella enhet. Produktion som produceras och används som insatsförbrukning inom samma lokala verksamhetsenhet bokförs inte.

Monetära respektive icke-monetära transaktioner

- 1.70 Transaktioner räknas som monetära transaktioner när de berörda enheterna verkställer eller mottar betalningar, skuldsätter sig eller erhåller tillgångar som noteras i valutaenheter.

Transaktioner som inte innebär utbyte av kontanter eller tillgångar och skulder värderade i valutaenheter är icke-monetära transaktioner. Transaktioner inom enheter är icke-monetära transaktioner. Icke-monetära transaktioner mellan institutionella enheter förekommer bland produkttransaktioner (byteshandel med produkter), omfördelningstransaktioner (ersättning in natura, transferering in natura etc.) och andra transaktioner (byteshandel med icke-producerade icke-finansiella tillgångar). I ENS 2010-systemet bokförs alla transaktioner i monetära termer. De värden som ska bokföras för icke-monetära transaktioner måste därför mätas indirekt eller beräknas på annat sätt.

Transaktioner med eller utan motprestation

- 1.71 Transaktioner som berör mer än en enhet kan vara av två olika slag. Det kan röra sig om "någonting för någonting", dvs. transaktioner med motprestation, eller "någonting för ingenting", dvs. ensidiga transaktioner, utan motprestation. De förra är utbyten mellan institutionella enheter, dvs. tillhandahållande av varor, tjänster eller tillgångar mot t.ex. pengar. De senare är betalningar kontant eller in natura från en institutionell enhet till en annan utan någon motprestation. Transaktioner med motprestation uppträder i alla fyra transaktionsgrupper, medan ensidiga transaktioner uppträder främst som omfördelningstransaktioner i form av exempelvis skatter, socialt bistånd eller gåvor. Sådana ensidiga transaktioner kallas transfereringar.

Ändrad behandling av transaktioner

- 1.72 Transaktionerna redovisas på samma sätt som de uppträder hos respektive institutionella enhet. Vissa transaktioner redovisas emellertid i en annan ordning för att tydliggöra de underliggande ekonomiska relationerna. Behandlingen av transaktioner kan ändras på tre sätt: genom omföring, uppdelning och urskiljande av transaktionens huvudsakliga aktör.

Omföring

- 1.73 En transaktion som för de inblandade enheterna förefaller äga rum direkt mellan enheterna A och C kan bokföras som om den ägde rum indirekt genom en tredje enhet B. Den enda transaktionen mellan A och C bokförs därmed som två transaktioner: en mellan A och B samt en mellan B och C. I detta fall är transaktionen omförd.
- 1.74 Ett exempel på omföring är hur arbetsgivares sociala avgifter som betalas direkt av arbetsgivaren till sociala trygghetsfonder redovisas. I systemet bokförs dessa betalningar som två transaktioner: arbetsgivarna betalar sociala avgifter till sina anställda och de anställda betalar samma avgift till de sociala trygghetsfonderna. Som med alla omföringar är syftet att lyfta fram det ekonomiska innehållet bakom transaktionen, vilket i detta fall är att visa hur arbetsgivarnas sociala avgifter utgör avgifter som betalas till nytta för de anställda.
- 1.75 En annan typ av omföring är transaktioner som bokförs som om de ägde rum mellan två eller flera institutionella enheter, fastän det enligt de deltagande aktörerna inte sker några transaktioner alls. Ett exempel är behandlingen av kapitalinkomst från investering av vissa försäkringstekniska avsättningar, vilken behålls av försäkringsbolagen. I systemet bokförs denna kapitalinkomst som om den betalades av försäkringsbolagen till försäkringstagarna, som sedan betalar samma belopp tillbaka till försäkringsbolagen som premietillskott.

Uppdelning

- 1.76 När en transaktion som av de berörda aktörerna uppfattas som en enda transaktion bokförs som två eller flera transaktioner med olika klassificering har transaktionen delats upp. Uppdelning innebär inte att fler enheter ingår i transaktionen.
- 1.77 Betalningen av skadeförsäkringspremier är en typisk uppdelad transaktion. Fastän försäkringstagarna och försäkringsbolagen betraktar dessa betalningar som en enda transaktion, delar ENS 2010-systemet upp dem i två helt olika transaktioner: betalning för mottagna skadeförsäkringstjänster och skadeförsäkringspremier netto. När försäljningen av en produkt redovisas som försäljning av produkten och försäljning av en handelsmarginal är det ett annat exempel på uppdelning.

Urskiljande av transaktionens huvudsakliga aktör

- 1.78 När en enhet utför en transaktion på en annan enhets (huvudmannens) vägnar med den enhetens medel, redovisas transaktionen endast i huvudmannens bokföring. Som regel bör man inte utsträcka denna princip och man bör till exempel försöka allokera skatter eller bidrag till slutliga betalare eller slutliga mottagare med utgångspunkt från antaganden.

Ett exempel är en offentlig förvaltningsenhets uppbörd av skatter för en annan förvaltningsenhets räkning. En skatt hänförs till den förvaltningsenhet som har befogenhet att ta ut skatten (antingen som huvudman eller genom huvudmannens delegerade befogenhet) och har den slutgiltiga befogenheten att fastställa och ändra skattesatsen.

Gränsfall

- 1.79 Enligt definitionen av en transaktion ska ett byte mellan institutionella enheter ske genom ömsesidig överenskommelse. När en transaktion görs genom ömsesidig överenskommelse förutsätts att de institutionella enheterna har insikt i och samtycker till transaktionen. Betalning av skatter, böter och viten sker genom ömsesidig överenskommelse i och med att den som betalar är invånare i landet och skyldig att följa lagen. Däremot är konfiskation utan ersättning inte att anse som en transaktion, ens när den genomförs med stöd i lagen.

Illegala ekonomiska handlingar ska anses vara transaktioner när alla enheter som är inblandade medverkar genom ömsesidig överenskommelse. Således är köp eller försäljning av eller byteshandel med illegala droger eller stöldgods transaktioner, medan stöld inte är det.

Andra förändringar i tillgångar

- 1.80 Andra förändringar i tillgångar visar förändringar som inte är resultatet av transaktioner. De är antingen

- a) andra volymförändringar i tillgångar och skulder, eller
- b) kapitalvinster och kapitalförluster.

Andra volymförändringar i tillgångar och skulder

- 1.81 Andra volymförändringar i tillgångar och skulder visar förändringar som delas in i följande tre huvudsakliga kategorier:

- a) Normal tillblivelse och normalt försvinnande av tillgångar på annat sätt än genom transaktioner.
- b) Förändring i tillgångar och skulder orsakade av exceptionella, oväntade händelser som inte är av ekonomisk natur.
- c) Förändring i klassificering och struktur.

- 1.82 Exempel på förändringar inom kategori a i punkt 1.81 är upptäckt eller uttömning av mineraltillgångar och naturlig tillväxt av icke-odlade biologiska tillgångar. Exempel på förändringar inom kategori b i punkt 1.81 är förluster av tillgångar på grund av naturkatastrofer, krig eller grova brott. Ensidig skuldavskrivning och konfiskation utan ersättning hör också till kategori b. Ett exempel på förändringar inom kategori c i punkt 1.81 är omklassificering av en institutionell enhet från en sektor till en annan.

Kapitalvinster och kapitalförluster

- 1.83 Kapitalvinster och kapitalförluster uppstår vid förändring i priset på tillgångar. De inträffar för alla typer av finansiella och icke-finansiella tillgångar och skulder. Kapitalvinster och kapitalförluster tillförs innehavarna av tillgångarna och skulderna uteslutande som ett resultat av att de innehar tillgångarna eller skulderna över tiden, utan att de förändrar dem på något sätt.
- 1.84 Kapitalvinster och kapitalförluster mätas på basis av löpande marknadspriser kallas nominella kapitalvinster och kapitalförluster. Dessa kan delas in i neutrala kapitalvinster och kapitalförluster, som återspeglar förändringar i den allmänna prisnivån, och reala kapitalvinster och kapitalförluster, som återspeglar förändringar i priserna på tillgångarna utöver den allmänna prisförändringen.

Stockar

- 1.85 Stockar är innehaven av tillgångar och skulder vid en viss tidpunkt. Stockar redovisas vid början och vid slutet av varje räkenskapsperiod. De konton som visar stockar kallas balansräkningar.
- 1.86 Stockar beräknas också för befolkningen och antalet sysselsatta. Dessa stockar redovisas dock som medelvärden för hela räkenskapsperioden. Stockar redovisas för alla tillgångar inom systemets gränser, dvs. finansiella tillgångar och skulder samt såväl producerade som icke-producerade icke-finansiella tillgångar. Täckningen begränsas dock till sådana tillgångar som används i ekonomisk verksamhet och som omfattas av äganderättigheter.
- 1.87 Stockar redovisas således inte för tillgångar såsom humankapital eller naturresurser som inte har någon ägare.

Inom sina avgränsningar är ENS 2010-systemet fullständigt i fråga om både flöden och stockar. Detta innebär att alla förändringar i stockar helt och hållet kan förklaras av de redovisade flödena.

Kontosystemet och aggregaten**Bokföringsregler**

- 1.88 I ett konto redovisas förändringar i det värde som tillkommer en enhet eller en sektor efter karaktären på de ekonomiska flöden som visas i kontot. Det är en tabell med två spalter. Löpande konton är de som visar produktion, inkomstbildning, inkomstfördelning, inkomstomfördelning och inkomstanvändning. Kapitalbildningskonton är kapitalkontona och kontona för finansiella transaktioner samt kontona för andra volymförändringar.

Terminologin för kontots två sidor

- 1.89 I ENS 2010-systemet visas "tillgång" på de löpande kontonas högra sida, och där redovisas transaktioner som ökar det ekonomiska värdet av en enhet eller en sektor. Den vänstra sidan i kontot visar "användning", dvs. transaktioner som minskar det ekonomiska värdet. Den högra sidan av kapitalbildningskontona visar "förändringar i skulder och nettoförmögenhet" och den vänstra sidan visar "förändringar i tillgångar". Balansräkningar har "skulder och nettoförmögenhet" (skillnaden mellan tillgångar och skulder) på den högra sidan och "tillgångar" på den vänstra sidan. Genom att jämföra två på varandra följande balansräkningar ser man förändringar i skulder och nettoförmögenhet liksom förändringar i tillgångar.
- 1.90 I ENS görs åtskillnad mellan formellt ägande och ekonomiskt ägande. Villkoret för att kunna redovisa överlåtelsen av varor från en enhet till en annan är att det ekonomiska ägandet övergår från den ena till den andra. Formell ägare är den enhet som enligt lag har rätten till de förmåner som följer av innehavet. En formell ägare kan emellertid avtala med en annan enhet att den senare mot överenskommen betalning påtar sig ansvaret för riskerna och får all avkastning som härrör från att varorna används i produktionen. Avtalet är till sin karaktär finansiell leasing, där betalningen endast återspeglar att leasinggivaren ställt tillgången till leasingtagarens förfogande. När exempelvis en bank är formell ägare till ett flygplan men ingår ett finansiellt leasingavtal med ett flygbolag som ska använda flygplanet, anses flygbolaget vara ägare till flygplanet såvitt gäller transaktionerna i kontosystemet. Samtidigt som flygbolaget redovisas ha förvärvat flygplanet, imputeras ett lån från banken till flygbolaget som visar de belopp som i framtiden ska betalas för användningen av flygplanet.

Dubbel bokföring/fyrdubbel bokföring

- 1.91 För en enhet eller en sektor baseras nationalräkenskaperna på principen om dubbel bokföring. Varje transaktion ska bokföras två gånger, ena gången som en tillgång (eller en förändring i skulderna) och andra gången som en användning (eller en förändring i tillgångarna). Summan av de transaktioner som bokförs som tillgångar eller förändringar i skulder och summan av de transaktioner som bokförs som användningar eller förändringar i tillgångar måste vara lika, och på så sätt kan man kontrollera kontonas överensstämmelse.
- 1.92 Nationalräkenskaperna – med alla enheter och alla sektorer – ska baseras på en princip om fyrdubbel bokföring, eftersom de flesta transaktioner berör två institutionella enheter. Varje transaktion ska bokföras två gånger av de två berörda aktörerna. Till exempel bokförs kontant en social förmån som betalas av en offentlig förvaltningsenhet till ett hushåll i den offentliga förvaltningens konton som en användning under transfereringar och som ett negativt förvärv av tillgångar under sedlar, mynt och inlåning; i hushållssektorns konton bokförs den som en tillgång under transfereringar och som ett förvärv av tillgångar under sedlar, mynt och inlåning.
- 1.93 Transaktioner inom en enhet (såsom en enhets konsumtion av den egna produktionen) behöver bara två bokföringsposter, vilkas värden måste skattas.

Värdering

- 1.94 Med undantag för några variabler som rör befolkning och arbetskraft visar ENS 2010-systemet alla flöden och stockar i monetära termer. Flöden och stockar ska mätas efter sitt bytesvärde, dvs. det värde till vilket flödena och stockarna faktiskt byts eller skulle kunna bytas mot kontanter. Marknadspriser är således ENS referens för värderingen.
- 1.95 Vid monetära transaktioner och kontanta tillgångar och skulder är de värden som behövs direkt tillgängliga. I de flesta andra fall är den bästa metoden för värdering att utgå från marknadspriser för likartade varor, tjänster eller tillgångar. Denna metod används t.ex. för byteshandel och för bostadstjänster i ägarbebodda bostäder. När det inte finns något marknadspris för likartade produkter att tillgå, exempelvis för icke-marknadsproducerade tjänster från den offentliga förvaltningen, görs värderingen genom att man summerar produktionskostnaderna. Om det inte finns något marknadspris eller några kostnader att utgå från, kan flöden och stockar värderas till det diskonterade nuvärdet av förväntad framtida avkastning. Denna sistnämnda metod ska emellertid endast användas som sista utväg.
- 1.96 Stockar ska värderas till löpande pris vid den tidpunkt till vilken balansräkningen hänför sig, inte till produktionstidpunkten eller anskaffningstidpunkten för de varor eller tillgångar som utgör stockarna. Stockarna måste värderas till beräknat nedskrivet löpande återanskaffningsvärde eller till produktionskostnad.

Särskilda regler för värdering av produkter

- 1.97 På grund av transportkostnader, handelsmarginaler och produktskatter minus produktsubventioner uppfattar producenten och användaren av en given produkt vanligtvis dess värde olika. För att hålla sig så nära aktörernas synsätt som möjligt bokför man i ENS 2010-systemet all användning till mottagarpris, vilket inkluderar transportkostnader, handelsmarginaler och produktskatter minus produktsubventioner, medan produktionen bokförs till baspris, vilket exkluderar dessa komponenter.
- 1.98 Import och export av produkter ska bokföras till värdet vid gränserna. Total import och total export värderas vid exportörens tullgräns eller fritt ombord (fob). Utländska enheters transport- och försäkringstjänster mellan importörens och exportörens gränser inräknas inte i varans värde utan bokförs som tjänst. Då det kan vara omöjligt att erhålla fob-värden för detaljerade produktindelningar, visar detaljerade tabeller över utrikeshandel importen värderad vid importörens tullgräns (cif-värde). Samtliga transport- och försäkringstjänster fram till importörens gräns inräknas i värdet av de importerade varorna. I de fall dessa tjänster produceras av inhemska enheter görs i denna presentation en total justering fob/cif.

Värdering till fasta priser

- 1.99 Värdering till fasta priser betyder värdering av flöden och stockar under en räkenskapsperiod till priser från en tidigare period. Syftet med värderingen till fasta priser är att dela upp förändringar över tiden i flödenas och stockarnas värden i pris- respektive volymförändringar. Flöden och stockar i fasta priser beskrivs som uttryckta i volymtermer.
- 1.100 Många flöden och stockar, t.ex. inkomst, har inte några egna pris- och kvantitetsdimensioner. Dock kan köpkraften hos dessa variabler erhållas genom att man deflaterar de löpande värdena med ett lämpligt prisindex, t.ex. prisindex för inhemsk slutlig användning exklusive lagerinvesteringar. Deflaterade flöden och stockar uttrycks då i reala termer. Ett exempel är real disponibel inkomst.

Bokföringstidpunkt

- 1.101 Flöden ska bokföras enligt periodiseringsprincipen, dvs. när ekonomiska värden skapas, omvandlas eller försvinner liksom när fordringar eller åtaganden uppkommer, omvandlas eller upphör.
- 1.102 Produktion ska bokföras när den produceras och inte när en köpare betalar för den. Försäljningen av en tillgång ska bokföras när tillgången byter ägare, inte när betalningen görs. Ränta ska bokföras under den räkenskapsperiod som den uppstår, oavsett om den betalas under den perioden eller inte. Bokföring på detta sätt ska ske för alla flöden, såväl monetära som icke-monetära och såväl inom enheter som mellan enheter.
- 1.103 Det kan hända att detta tillvägagångssätt måste tillämpas mindre strikt på skatter och andra flöden som har med den offentliga förvaltningen att göra, eftersom de ofta bokförs enligt kontantprincipen i den offentliga förvaltningens bokföring. Det kan vara svårt att genomföra en exakt omräkning av dessa flöden från kontantprincipen till periodiseringsprincipen, så en ungefärlig metod får användas.
- 1.104 Genom undantag från de allmänna reglerna för hur skatter och sociala avgifter som ska erläggas till den offentliga förvaltningen ska bokföras, kan de antingen bokföras exklusive den del som inte förväntas bli erlagd, eller också ska de, om denna del ingår, utjämnas under samma räkenskapsperiod genom en kapitaltransferering från den offentliga förvaltningen till berörda sektorer.
- 1.105 Flödena ska bokföras vid samma tidpunkt för alla berörda institutionella enheter och i alla konton. Institutionella enheter använder inte alltid samma bokföringsregler. Även när de gör det, kan skillnader i faktisk bokföring uppkomma av praktiska skäl såsom dröjsmål i informationen. Som en följd kan transaktioner bokföras vid olika tidpunkter av de berörda aktörerna. Dessa skillnader ska elimineras genom korrigeringar.

Konsolidering och nettobokföring*Konsolidering*

- 1.106 Konsolidering innebär att man, på såväl användnings- som tillgångssidan, utelämnar transaktioner som sker mellan grupper av enheter, liksom att man utelämnar ömsesidiga finansiella tillgångar och skulder. Detta sker vanligtvis när konton för den offentliga förvaltningens delsektorer kombineras.
- 1.107 Av princip konsolideras inte flöden och stockar mellan enheter inom delsektorer eller sektorer.
- 1.108 Emellertid kan konsoliderade konton upprättas för kompletterande presentationer och analyser. Information om transaktionerna mellan dessa (del)sektorer och andra sektorer och motsvarande "externa" finansiella ställningsvärden kan vara mer meningsfulla än generella bruttovärden.

- 1.109 Dessutom erbjuder de konton och tabeller som visar borgenär-gäldenärrelationer en detaljerad bild av finansieringen av ekonomin, och de betraktas som mycket användbara för att förstå de kanaler genom vilka de finansiella överskotten överförs från slutliga långivare till slutliga låntagare.

Nettobokföring

- 1.110 Individuella enheter eller sektorer kan ha samma slag av transaktion både som användning och som tillgång (t.ex. de både betalar och mottar ränta) och ha samma slags finansobjekt både som tillgång och skuld. I ENS tillämpas bruttoredovisning, förutom den grad av nettoredovisning som ingår i själva klassificeringarna.
- 1.111 Nettobokföring är implicit i många transaktionskategorier, med "lagerinvestering" som det tydligaste exemplet, där man hellre än att gå in på dagliga tillägg eller uttag redovisar total kapitalbildning, som är en viktigare aspekt ur analysynpunkt. I kontot för finansiella transaktioner och i kontot för andra förändringar i tillgångar redovisas på motsvarande sätt, med få undantag, öknings i tillgångar och i skulder på nettobasis, så att man får fram de slutliga konsekvenserna av dessa flödestyper vid slutet av räkenskapsperioden.

Konton, saldoposter och aggregat

- 1.112 För enheter eller grupper av enheter bokförs transaktioner som är förknippade med någon aspekt av det ekonomiska livet (till exempel produktion) i olika konton. För produktionskontot kommer transaktionerna inte att visa något saldo mellan användning och tillgång om inte en saldopost införs. På samma sätt måste en sådan saldopost (nettoförmögenhet) införas mellan summan av tillgångar och summan av skulder för en institutionell enhet eller sektor. Saldoposter är i sig meningsfulla mått på det ekonomiska resultatet. När de summeras för hela ekonomin är de viktiga aggregat.

Kontosystemet

- 1.113 ENS 2010-systemet är uppbyggt kring ett system av sammanhängande konton. Det fullständiga systemet av konton för institutionella enheter och sektorer består av löpande konton, kapitalbildningskonton och balansräkningar.
- 1.114 Löpande konton omfattar produktion, inkomstbildning, inkomstfördelning och inkomstomfördelning samt användningen av dessa inkomster i form av slutlig användning. Kapitalbildningskontona täcker förändringar i tillgångar och skulder och förändringar i nettoförmögenhet (skillnaden mellan tillgångar och skulder för en institutionell enhet eller grupp av enheter). Balansräkningar visar stockar av tillgångar och skulder samt nettoförmögenhet.
- 1.115 Kontosystemet för lokala verksamhetsenheter och branscher omfattar endast de första löpande kontona: produktionskonto och inkomstbildningskonto, vars saldopost är driftöverskott.

Varu- och tjänstekontot

- 1.116 Varu- och tjänstekontot visar för ekonomin som helhet eller för produktgrupper den totala tillgången (produktion och import) på och användningen av varor och tjänster (insatsförbrukning, slutlig konsumtion, lagerinvestering, fast bruttoinvestering, anskaffning minus avyttring av värdeföremål samt export). Detta är inte ett konto i samma bemärkelse som övriga konton i systemet, och genererar ingen saldopost som förs över till nästa konto i systemet. Det är snarare en uppställning i tabellform av en bokföringsidentitet, enligt vilken utbud är lika med efterfrågan för alla produkter och produktgrupper i ekonomin.

Utlandskontot

- 1.117 Utlandskontot innehåller transaktioner mellan inhemska och utländska institutionella enheter och motsvarande stockar av tillgångar och skulder.

Eftersom utlandets roll i kontosystemet kan jämföras med en institutionell sektors, ställs utlandskontot upp utifrån utlandets synpunkt. En tillgång för utlandet utgör en användning för den totala ekonomin och vice versa. Om en saldopost är positiv betyder detta ett överskott för utlandet och ett underskott för den totala ekonomin, och vice versa om en saldopost är negativ.

Utlandskontot skiljer sig från övriga sektorräkenskaper i det att det inte visar samtliga transaktioner i utlandet, utan endast dem som har en motpart som mäts i den inhemska ekonomin.

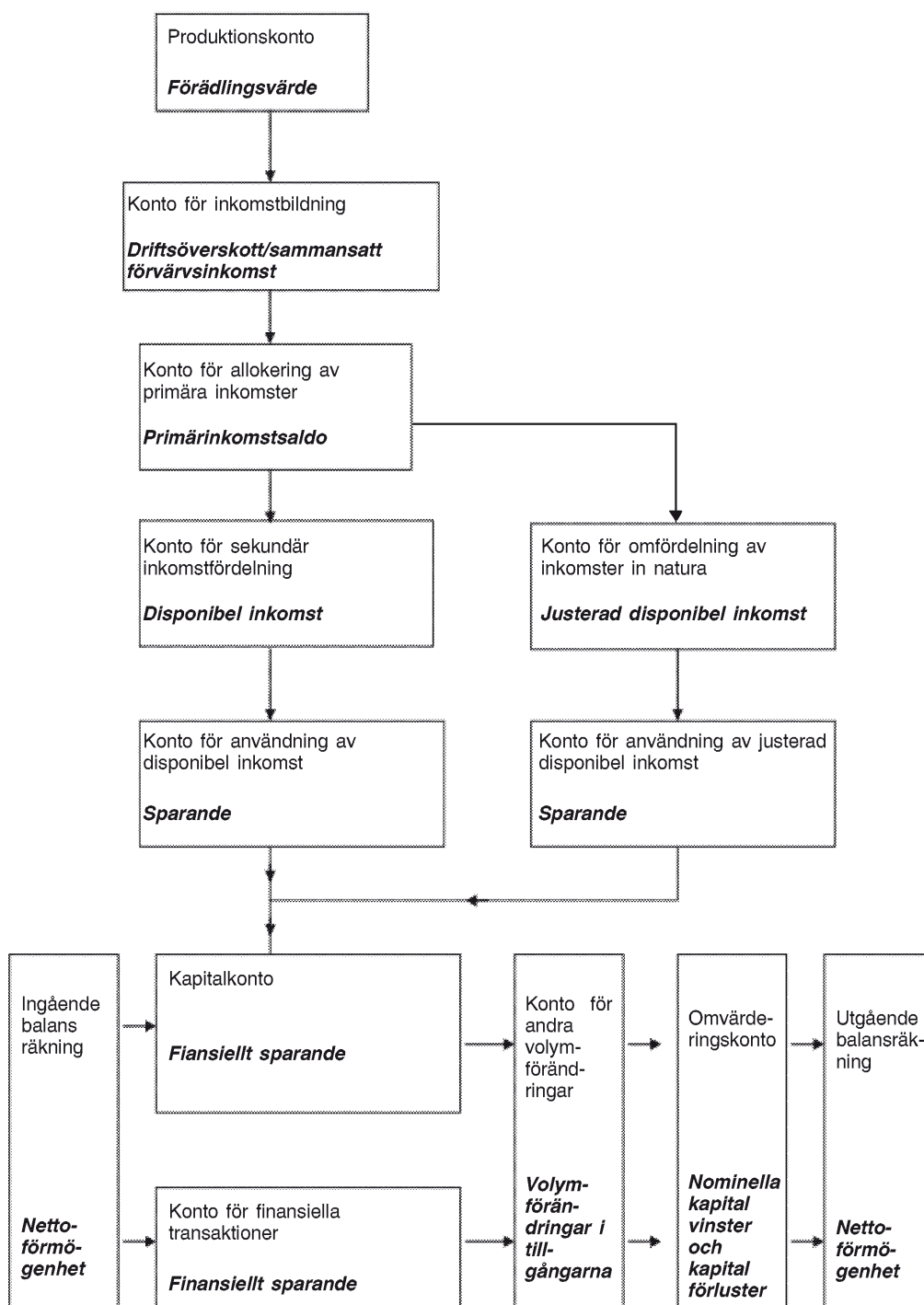
Saldoposter

- 1.118 En saldopost erhålls genom att man subtraherar det sammanlagda värdet av posterna på ena sidan av kontot från det sammanlagda värdet av posterna på den andra sidan.

Saldoposter innehåller en hel del information och de omfattar några av de mest betydelsefulla posterna i systemet, vilket framgår av följande exempel på saldoposter: förädlingsvärde, driftsöverskott, disponibel inkomst, sparande och finansiellt sparande.

Nedan visas kontosystemet som ett flödesdiagram – varje saldopost visas i fetstil.

Diagram över kontosystemet

- 1.119 Det första kontot i systemet är produktionskontot, där produktionsprocessens resultat och insatser bokförs, med förädlingsvärde som saldpöst.
- 1.120 Förädlingsvärdet förs vidare till nästa konto, som är inkomstbildningskontot. Här bokförs ersättningar till anställda i produktionsprocessen, samt skatter på produktionen som ska betalas till staten, så att driftsöverskottet (eller den sammansatta förvärvsinkomsten för egenföretagare inom hushållssektorn) kan härledas som saldpöst för varje sektor. Detta steg är nödvändigt för att det förädlingsvärde som den producerande sektorn behåller som driftsöverskott eller sammansatt förvärvsinkomst ska kunna mätas.
- 1.121 Därefter förs förädlingsvärdet, uppdelat på ersättningar till anställda, skatter och driftsöverskott/sammansatt förvärvsinkomst, vidare med denna uppdelning till kontot för allokering av primära inkomster. Uppdelningen gör det möjligt att hänföra varje faktorinkomst till den mottagande sektorn, till skillnad från den producerande sektorn. Exempelvis fördelas alla ersättningar till anställda mellan hushållssektorn och sektorn utlandet, medan driftsöverskottet stannar kvar i den bolagssektor där det genererats. I detta konto bokförs också kapitalinkomstflödena till och från sektorn, så att saldpösten är det primärinkomstsaldo som flödar in i sektorn.
- 1.122 I nästa konto – kontot för sekundär inkomstfördelning – bokförs omfördelningen av dessa inkomster genom transfereringar. De främsta omfördelningsinstrumenten är beskattning av, och sociala förmåner till, hushållssektorn. Saldpösten är disponibel inkomst.
- 1.123 Nästa konto i huvudsystemet är kontot för användning av disponibel inkomst; det är relevant för hushållssektorn eftersom det är här som hushållens konsumtionsutgifter bokförs, och hushållens sparande är saldpöst.
- 1.124 Samtidigt skapas ett parallellt konto, nämligen kontot för omfördelning av inkomster in natura. Detta konto har det särskilda syftet att visa sociala naturaförmåner som en imputerad transferering från den offentliga förvaltningen till hushållssektorn, så att hushållens inkomster kan öka med värdet på de individuella tjänsterna från den offentliga förvaltningen. I nästa konto (kontot för användning av justerad disponibel inkomst), ökar hushållens användning av den disponibla inkomsten med samma belopp, som om hushållssektorn köpte de individuella tjänster som den offentliga förvaltningen tillhandahåller. Dessa båda imputeringar tar ut varandra, så att saldpösten är sparande, detsamma som sparandet i huvudkontosystemet.
- 1.125 Sparandet förs vidare till kapitalkontot, där det används för att finansiera investeringar, vilket möjliggör kapitaltransfereringar till och från sektorerna. Ett underutnyttjande eller överutnyttjande till förvärv av reala tillgångar framgår av saldpösten finansiellt sparande. Ett positivt finansiellt sparande (nettoutlåning) är uttryck för ett överskott som lånats ut, medan ett negativt finansiellt sparande (nettoupplåning) motsvarar finansieringen av ett underskott.
- 1.126 Längst ned i diagrammet finns kontot för finansiella transaktioner, där varje sektors utlåning och upplåning redovisas i detalj, med finansiellt sparande som saldpöst. Den bör vara identisk med saldpösten finansiellt sparande i kapitalkontot, och eventuella skillnader får endast bero på mätavvikelser mellan den reala och finansiella redovisningen av den ekonomiska verksamheten.
- 1.127 Längst ned till vänster i diagrammet finns den ingående balansräkningen, som visar nivån på alla tillgångar och skulder, såväl reala som finansiella, vid en viss periods början. En ekonomis välstånd mäts med hjälp av dess nettoförmögenhet (tillgångar minus skulder) vilket visas längst ner i balansräkningen.
- 1.128 Till höger om den ingående balansen redovisas de förändringar i tillgångar och skulder som uppträder under räkenskapsperioden. Kapitalkontot och kontot för finansiella transaktioner visar förändringarna till följd av transaktioner i reala tillgångar respektive finansiella tillgångar och skulder. Om det inte finns några andra händelser kan man med hjälp av dessa uppgifter omedelbart räkna ut den utgående balansen genom att förändringarna läggs till den ingående balansen.
- 1.129 Förändringar kan dock ske utanför den ekonomiska produktions- och konsumtionscykeln, och dessa förändringar påverkar värdet av tillgångar och skulder vid periodens slut. En typ av förändring är volymförändringar i tillgångarna – reala förändringar i fasta tillgångar som beror på händelser utanför ekonomin. Ett exempel är förlust genom katastrofer, t.ex. en stor jordbävning, där en betydande mängd tillgångar förstörs på annat sätt än genom en ekonomisk transaktion (utbyte eller transferering). Denna förlust måste bokföras i kontot för andra volymförändringar för att visa varför tillgångarna ligger på en lägre nivå än väntat om man bara hade sett till de ekonomiska händelserna. Ett annat sätt på vilket tillgångarnas (och skuldernas) värde kan förändras på annat sätt än till följd av en ekonomisk transaktion, är genom prisförändringar som ger upphov till kapitalvinster och kapitalförluster i stocken av tillgångar. En sådan förändring bokförs på omvärderingskontot. Genom att det tas hänsyn till dessa båda ytterligare effekter på värdet på stocken av tillgångar och skulder, kan värdena i den utgående balansräkningen beräknas som den ingående balansen justerad med förändringarna i flödeskontona på diagrammets nedersta rad.

Aggregat

1.130 Aggregat är sammansatta värdeuppgifter som mäter resultatet av aktiviteten i den totala ekonomin, t.ex. produktion, förädlingsvärde, disponibel inkomst, slutlig konsumtion, sparande och kapitalbildning. Även om framräknandet av dessa aggregat inte är nationalräkenskapsystemets enda uppgift, är de viktiga sammanfattande indikatorer för olika makroekonomiska analyser och jämförelser i tid och rum.

1.131 Följande två typer av aggregat kan urskiljas:

- a) Aggregat som direkt hänför sig till transaktioner i ENS 2010-systemet, såsom produktion av varor och tjänster, slutlig konsumtion, fasta bruttoinvesteringar samt ersättningar till anställda.
- b) Aggregat som utgör saldoposter i kontona, såsom BNP till marknadspris, driftsöverskott för den totala ekonomin, BNI, disponibel nationalinkomst, sparande, bytesbalans och den totala ekonomins nettoförmögenhet (nationalförmögenhet).

1.132 Det finns viktiga användningsområden för nationalräkenskapsuppgifter per capita. Omfattande aggregat såsom BNP, nationalinkomst eller hushållens konsumtion ställs vanligen i relation till (den permanent bosatta) befolkningen. När man delar upp kontona eller delar av kontona för hushållssektorn på delsektorer, används uppgifter om antalet hushåll och antalet personer som hör till varje delsektor.

BNP: ett viktigt aggregat

1.133 BNP är ett viktigt aggregat i ENS. BNP är ett mått på hela den ekonomiska verksamheten på ett ekonomiskt territorium som medför en produktion som tillgodoser ekonomins slutliga efterfrågan. Det finns tre sätt att mäta BNP till marknadspris, nämligen

1. beräkning från produktionssidan, som är summan av alla förädlingsvärden från all verksamhet som producerar varor och tjänster, plus produktskatter minus produktsubventioner,
2. beräkning från användningssidan, som är summan av slutlig konsumtion och kapitalbildning, plus export minus import av varor och tjänster,
3. beräkning från inkomstsidan, som är summan av alla inkomster från varu- och tjänsteproduktion, plus skatter på produktion och import minus subventioner.

1.134 Dessa tre beräkningsmetoder för att mäta BNP återspeglar också vilka olika komponenter som kan ingå i BNP. Förädlingsvärdet kan delas upp efter institutionell sektor och efter typ av verksamhet eller bransch som bidrar till summan – t.ex. jordbruk, tillverkning, byggverksamhet och tjänster.

Slutlig användning kan delas in efter typ: hushållens utgifter, konsumtionsutgifter för hushållens icke-vinstdrivande organisationer, offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter, lagerinvesteringar, fast realkapitalbildning och export, minus importkostnader.

Summan av alla inkomster kan delas upp på typ av inkomst – ersättning för arbete och driftsöverskott.

1.135 För att få en så tillförlitlig beräkning av BNP som möjligt är det god praxis att mata in uppgifter från dessa tre metoder i tillgångs- och användningstabeller. Detta gör det möjligt att stämma av beräkningarna av förädlingsvärde och inkomst per bransch och få balans mellan tillgång och efterfrågan på produkter. Detta helhetsgrepp garanterar konsistens mellan beståndsdelarna i BNP, och möjliggör en bättre beräkning av BNP än vad som är möjligt om endast en av metoderna används. Genom att dra av kapitalförslitning från BNP erhålls nettonationalprodukten (NNP) till marknadspris.

Input-outputräkenskaperna

1.136 I input-outputräkenskaperna sammanställs komponenter i bruttoförelägningsvärdet, förbrukning och produktion i olika branscher, tillgång och användning av produkter samt sammansättningen av användning och tillgångar för de olika institutionella sektorerna i ekonomin. I dessa räkenskaper delas ekonomin upp för att visa transaktioner med alla varor och tjänster mellan branscher och slutanvändare för en viss period (t.ex. ett kvartal eller ett år). Uppgifterna kan presenteras på två olika sätt, nämligen som

- a) tillgångs- och användningstabeller,
- b) symmetriska input-outputtabeller.

Tillgångs- och användningstabeller

- 1.137 Tillgångs- och användningstabellerna visar hela ekonomin efter bransch (t.ex. fordonsbranschen) och produkter (t.ex. idrottsutrustning). De visar kopplingar mellan komponenter i bruttoföreläggsvärdet, förbrukning och produktion i olika branscher samt tillgång och användning av produkter. Tillgångs- och användningstabellerna knyter samman olika institutionella sektorer inom ekonomin (t.ex. offentligt kontrollerade bolag) med detaljuppgifter om import och export av varor och tjänster, utgifter för offentlig förvaltning, hushållens och hushållens icke-vinstdrivande organisationers utgifter och investeringar.
- 1.138 Med hjälp av tillgångs- och användningstabeller kan man undersöka hur konsistenta och samstämmiga komponenterna i nationalräkenskaperna är inom en och samma detaljerade ram, och genom att integrera komponenterna för de tre metoderna för att mäta BNP (dvs. *produktion*, *inkomster* och *användning*) kan man göra en enda beräkning av BNP.
- 1.139 När det görs en integrerad avstämning av tillgångs- och användningstabellerna bidrar de dessutom till samstämmighet och konsistens genom en sammanlänkning av komponenterna i följande tre konton:
1. varu- och tjänstekontot,
 2. produktionskontot (fördelat på bransch och institutionell sektor), och
 3. kontot för inkomstbildning (fördelat på bransch och institutionell sektor).

Symmetriska input-outputtabeller

- 1.140 De symmetriska input-outputtabellerna härleds från uppgifterna i tillgångs- och användningstabellerna och andra källor för att utgöra den teoretiska basen för djupare analys.
- 1.141 De består av symmetriska tabeller (produkt gånger produkt eller bransch gånger bransch), Leontief-inversen och andra analysverktyg såsom produktionsmultiplikatorer. I dessa tabeller visas användning av inhemskt producerade och importerade varor och tjänster separat, vilket skapar en teoretisk ram för ytterligare strukturell analys av ekonomin, inklusive sammansättningen och effekten av förändringar i slutlig efterfrågan på ekonomin.
-

KAPITEL 2

ENHETER OCH GRUPPERING AV ENHETER

- 2.01 Ett lands ekonomi är ett system varigenom institutioner och människor samverkar genom byten och överföringar av varor, tjänster och betalningsmedel (t.ex. pengar) för produktion och konsumtion av varor och tjänster.

De enheter som samverkar i ekonomin är ekonomiska enheter som kan äga tillgångar, skuldsätta sig, bedriva ekonomisk verksamhet och utföra transaktioner med andra enheter. De är så kallade institutionella enheter.

Att definiera de enheter som används i nationalräkenskaperna tjänar flera syften. För det första är enheterna väsentliga byggstenar när det gäller att avgränsa ekonomier i geografiskt hänseende, t.ex. stater, regioner och grupper av stater, såsom monetära eller politiska sammanslutningar. För det andra är de väsentliga byggstenar när det gäller att gruppera enheter i institutionella sektorer. För det tredje är de väsentliga när det gäller att definiera vilka flöden och stockar som ska redovisas. Transaktioner mellan olika delar av samma institutionella enhet redovisas i princip inte i nationalräkenskaperna.

- 2.02 De enheter och grupper av enheter som används i nationalräkenskaperna ska definieras med avseende på den ekonomiska analys för vilken man tänkt ha dem, och inte utifrån vilken typ av enhet som vanligtvis används i statistiska undersökningar. Sådana enheter (t.ex. företag, holdingbolag, verksamhetsenheter, lokala enheter, myndigheter, icke-vinstdrivande organisationer, hushåll) är inte alltid fullt tillräckliga för nationalräkenskapernas behov eftersom de utgår från juridiska, administrativa eller bokföringsmässiga kriterier.

Statistikerna ska beakta definitionerna av analysenheter som de är utformade i ENS 2010 för att försäkra sig om att de undersökningar där data samlas in efter hand kommer att omfatta all information som behövs för att sammanställa data för analysenheterna i ENS 2010.

- 2.03 Utmärkande för ENS 2010-systemet är att där används olika typer av enheter som svarar mot tre olika sätt att dela in ekonomin:

1. För att kunna analysera flöden och ställningsvärden är det väsentligt att enheter väljs som gör det möjligt att studera beteendesamband hos de ekonomiska aktörerna.
2. För att kunna analysera produktionsprocessen är det väsentligt att enheter väljs som belyser samband av teknisk-ekonomisk karaktär eller som avspeglar lokal verksamhet.
3. För att kunna göra regionala analyser behöver man enheter som avspeglar lokal verksamhet.

Institutionella enheter är definierade så att de uppfyller det första av dessa mål. De beteendesamband som avses i punkt 1 kräver enheter som avspeglar hela deras institutionella ekonomiska verksamhet.

Produktionsprocesserna, de teknisk-ekonomiska sambanden och de regionala analyserna i punkterna 2 och 3 kräver enheter som t.ex. lokala verksamhetsenheter. Dessa enheter beskrivs längre fram i detta kapitel.

Innan de enheter som används i ENS 2010 definieras är det nödvändigt att först avgränsa den nationella ekonomin.

AVGRÄNSNING AV DEN NATIONELLA EKONOMIN

- 2.04 De enheter som utgör ett lands ekonomi och vars flöden och stockar redovisas i ENS 2010 är de som är inhemska. En institutionell enhet betraktas som inhemsk i ett land när den har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist inom det landets ekonomiska territorium. Sådana enheter anses vara inhemska enheter oavsett nationalitet och rättslig form, och oberoende av om de befinner sig på det ekonomiska territoriet när de genomför en transaktion.

- 2.05 Det ekonomiska territoriet består av följande:

- a) Det område (geografiska territorium) som faktiskt administreras och styrs ekonomiskt av en enda regering.

- b) Alla frizoner, inklusive tullager och fabriker under tulltillsyn.
- c) Det nationella luftrummet, territorialvattnen och den del av kontinentalsockeln som ligger på internationellt vatten och där landet åtnjuter exklusiva rättigheter.
- d) Territoriella enklaver, dvs. geografiska territorier belägna i utlandet som i enlighet med internationella fördrag eller överenskommelser mellan stater används av landets offentliga förvaltningsorgan (som t.ex. ambassader, konsulat, militärbaser, forskningsstationer etc.).
- e) Olje- och naturgasfyndigheter etc. på internationellt vatten utanför landets kontinentalsockel, vilka drivs av enheter som är inhemska på territoriet som det definieras enligt leden a–d.

Fiskebåtar, andra fartyg, flytande plattformar och luftfarkoster behandlas i ENS som mobil utrustning, vare sig de ägs och/eller drivs av inhemska enheter i landet eller ägs av utländska enheter men drivs av inhemska enheter. Transaktioner som berör ägande (fasta bruttoinvesteringar) och användning (hyra, försäkring etc.) av mobil utrustning förs till det landets ekonomi där respektive ägare och/eller användare har sin hemvist. Finansiell leasing betraktas som en förändring i ägande.

Det ekonomiska territoriet kan vara större eller mindre än territoriet enligt definitionen ovan. Som exempel på ett större område kan nämnas en valutaunion, såsom Europeiska monetära unionen, medan ett exempel på ett mindre område kan vara en del av ett land, t.ex. en region.

2.06 Det ekonomiska territoriet omfattar inte exterritoriella enklaver.

De delar av landets egna geografiska territorium som används av följande organisationer ingår inte heller:

- a) Andra länders offentliga förvaltningsorgan.
- b) Europeiska unionens institutioner och förvaltningsorgan.
- c) Internationella organisationer i enlighet med internationella fördrag mellan stater.

De territorier som används av Europeiska unionens institutioner och förvaltningsorgan och av internationella organisationer är separata ekonomiska territorier. Utmärkande för sådana territorier är att det endast är institutionerna som har sin hemvist där.

2.07 Begreppet *huvudsaklig ekonomisk hemvist* innebär att det finns en plats inom ett lands ekonomiska territorium där en enhet ägnar sig åt ekonomisk verksamhet och transaktioner i betydande omfattning, antingen under obegränsad tid eller under en längre, tidsbegränsad period (ett år eller mer). Ägande av mark och byggnader inom det ekonomiska territoriet anses vara tillräckligt för att ägaren ska ha sin huvudsakliga ekonomiska hemvist där.

Företag är nästan alltid knutna till en enda ekonomi. Beskattning och andra rättsliga krav medför i regel att separata juridiska enheter används för verksamheten inom varje jurisdiktionsområde. Dessutom redovisas en separat institutionell enhet för statistikändamål när en och samma juridiska enhet har betydande verksamhet på två eller flera territorier (t.ex. för filialer, ägande av mark och företag som är verksamma på flera territorier). Genom att sådana juridiska enheter delas upp blir dessa företags respektive hemvist klar. Huvudsaklig ekonomisk hemvist innebär inte att enheter med betydande verksamhet på två eller flera territorier inte bör delas upp.

Om ett företag inte har någon fysisk dimension fastställs dess hemvist med hänsyn till det ekonomiska territorium enligt vars lagar företaget bildats eller registrerats.

2.08 Enheter som anses vara inhemska i ett land kan i sin tur delas upp i

- a) enheter som ägnar sig åt produktion, finansiering, försäkring eller omfördelning med avseende på alla transaktioner utom dem som har att göra med ägande av mark och byggnader,
- b) enheter som främst ägnar sig åt konsumtion med avseende på alla transaktioner utom dem som har att göra med ägande av mark och byggnader,
- c) alla enheter i egenskap av ägare till mark och byggnader med undantag för ägare till de exterritoriella enklaver som utgör en del av det ekonomiska territoriet i andra länder eller som är oberoende stater.

2.09 För andra enheter än hushåll kan man med avseende på alla deras transaktioner, utom dem som har att göra med ägande av mark och byggnader, urskilja följande två fall:

- a) Verksamhet bedrivs uteslutande inom landets ekonomiska territorium: Enheter som utför sådan verksamhet är inhemska enheter i landet.
- b) Verksamhet bedrivs under ett år eller mer inom flera länders ekonomiska territorier: Bara den del av enheten som har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist inom landets ekonomiska territorium anses vara en inhemsk enhet i det landet.

En inhemsk institutionell enhet kan vara en konstruerad inhemsk enhet avseende verksamhet som bedrivs i landet under ett år eller mer av en enhet som är inhemsk i ett annat land. Om verksamheten bedrivs under kortare tid än ett år, förblir den en del av den producerande institutionella enhetens verksamhet och betraktas inte som en separat institutionell enhet. Om verksamheten är obetydlig, även om den pågår under längre tid än ett år eller rör installation av utrustning utomlands, betraktas den inte som en separat enhet, utan verksamheten bokförs under den producerande institutionella enheten.

2.10 Hushåll, utom i sin egenskap av ägare till mark och byggnader, är inhemska enheter inom det ekonomiska territoriet där de har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist. De är inhemska även om de vistas utomlands under perioder på mindre än ett år. Här omfattas särskilt följande:

- a) Gränsarbetare, dvs. personer som dagligen reser över gränsen för att arbeta i ett grannland.
- b) Säsongsarbetare, dvs. personer som lämnar landet i flera månader, men mindre än ett år, för att arbeta i ett annat land under vissa årstider.
- c) Turister, patienter, studerande, tjänstemän på tjänsteresa, affärsmän, försäljare, artister och besättningsmedlemmar som reser utomlands.
- d) Lokalt rekryterad personal som arbetar i exterritoriella enklaver för utländska regeringar.
- e) Personal vid Europeiska unionens institutioner och vid civila eller militära internationella organisationer som har sina huvudkontor i exterritoriella enklaver.
- f) Officiella, civila eller militära representanter (samt deras hushåll) för landets regering som är etablerade i territoriella enklaver.

Studerande anses alltid ha sin hemvist i landet, oavsett hur länge de studerar utomlands.

2.11 Alla enheter som äger mark och/eller byggnader som utgör en del av det ekonomiska territoriet är inhemska enheter eller konstruerade inhemska statistiska enheter i det land där marken eller byggnaderna är belägna.

INSTITUTIONELLA ENHETER

2.12 *Definition:* En institutionell enhet är en ekonomisk enhet som kännetecknas av beslutsautonomi när den utövar sin huvudsakliga funktion. En inhemsk enhet betraktas som en institutionell enhet på det ekonomiska territorium där den har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist om den har beslutsautonomi och antingen har en fullständig bokföring eller kan sammanställa en fullständig bokföring.

För att en enhet ska anses ha beslutsautonomi när den utövar sin huvudsakliga funktion ska den

- a) ha rätt att äga varor och tillgångar för egen räkning, och kunna byta ägandet till varor eller tillgångar genom transaktioner med andra institutionella enheter,
- b) kunna fatta ekonomiska beslut och bedriva ekonomisk verksamhet som den har det juridiska ansvaret för,
- c) kunna ådra sig skulder för egen del, åta sig andra förpliktelser eller vidare åtaganden samt ingå avtal, och
- d) kunna upprätta en fullständig bokföring som omfattar alla dess transaktioner under räkenskapsperioden samt en balansräkning över tillgångar och skulder.

2.13 Följande principer tillämpas då enheter inte har de kännetecken som utmärker en institutionell enhet:

- a) Hushåll anses ha beslutsautonomi i sin huvudsakliga funktion och är därför institutionella enheter, även om de inte har en fullständig bokföring.
- b) Enheter som inte har en fullständig bokföring, och som inte skulle kunna ställa samman en fullständig bokföring om så krävdes, är inte institutionella enheter.
- c) Enheter som, även om de har en fullständig bokföring, inte har beslutsautonomi är en del av de enheter som har kontroll över dem.
- d) Enheter behöver inte offentliggöra sin bokföring för att betraktas som institutionella enheter.
- e) Enheter som är en del av en grupp enheter som ägnar sig åt produktion och som har fullständig bokföring betraktas som institutionella enheter även om de delvis har överlämnat sin beslutsautonomi till den centrala enhet (huvudkontoret) som är ansvarig för den allmänna ledningen av gruppen; huvudkontoret självt betraktas som en institutionell enhet särskild från de enheter som det har kontroll över.
- f) Kvasibolag är enheter som har en fullständig bokföring men inte någon juridisk status. De har ett ekonomiskt och finansiellt beteende som skiljer sig från ägarnas och som liknar bolagens. De anses ha beslutsautonomi och betraktas som egna institutionella enheter.

Huvudkontor och holdingbolag

2.14 Huvudkontor och holdingbolag är institutionella enheter. Det rör sig om följande:

- a) Ett huvudkontor är en enhet som utövar ledning över sina dotterbolag. Huvudkontor redovisas i den del av sektorn icke-finansiella bolag som deras dotterbolag hör till, såvida inte alla eller de flesta av dotterbolagen är finansiella bolag, i vilket fall de behandlas som finansiella servicebolag (S.126) inom sektorn finansiella bolag.

Om det finns både icke-finansiella och finansiella dotterbolag avgörs sektortillhörigheten av var förädlingsvärdet är störst.

Huvudkontor beskrivs på följande sätt i undergrupp 7010 i avdelning M i Förenta nationernas internationella näringsgrensindelning (ISIC rev. 4) (M 70.10 i Nace rev. 2):

Denna undergrupp omfattar kontroll och ledning av andra enheter i bolaget eller företaget, strategisk och organisatorisk planering och beslutsfattande inom bolaget eller företaget samt operativ styrning och ledning av den löpande verksamheten i de enheter som hör till dem.

- b) Ett holdingbolag som innehar dotterbolagens tillgångar men som inte utövar ledning är ett koncerninternt finansinstitut (S.127) och klassificeras som ett finansiellt bolag.

Holdingbolag beskrivs på följande sätt i undergrupp 6420 i avdelning K i ISIC rev. 4 (K 64.20 i Nace rev. 2):

Denna undergrupp omfattar verksamheten i holdingbolag, dvs. enheter som innehar en grupp dotterbolags tillgångar (en kontrollerande andel) och vars primära verksamhet är att vara ägare till gruppen. Holdingbolag i denna undergrupp tillhandahåller inga andra tjänster till de företag de har andelar i, dvs. de förvaltar eller leder inte de andra enheterna.

Koncerner

2.15 Stora koncerner bildas när ett moderbolag kontrollerar flera dotterbolag, som i sin tur kanske kontrollerar egna dotterbolag, och så vidare. Varje koncernmedlem behandlas som en separat institutionell enhet om den uppfyller definitionen av en institutionell enhet.

2.16 En fördel med att inte behandla en koncern som en enda institutionell enhet är att koncerner inte alltid är stabila över tiden, och inte heller lätta att identifiera i praktiken. Det kan vara svårt att få fram uppgifter om koncerner vars verksamhet inte är nära förbunden. Många koncerner är alltför stora och heterogena för att kunna behandlas som en enda enhet, och deras storlek och sammansättning kan förändras över tiden till följd av fusioner och företagsförvärv.

Specialföretag

- 2.17 Ett specialföretag (s.k. SPE eller SPV) är vanligtvis ett aktiebolag eller ett kommanditbolag som bildats för att uppfylla begränsade, specifika eller tillfälliga mål och för att avskilja en finansiell risk, en viss skatterisk eller en regleringsrisk.
- 2.18 Det finns ingen gemensam definition av specialföretag men de utmärks ofta av följande:
- a) De har inga anställda och inga icke-finansiella tillgångar.
 - b) Deras fysiska närvaro är ofta begränsad till en brevlåda eller skylt på den plats där de är registrerade.
 - c) De är alltid närstående ett annat bolag, ofta som ett dotterbolag.
 - d) De har sin hemvist på ett annat territorium än de närstående bolagen. Om ett företag inte har någon fysisk närvaro fastställs dess hemvist med hänsyn till det ekonomiska territorium enligt vars lagar företaget bildats eller registrerats.
 - e) De förvaltas av anställda i ett annat bolag, som kan vara närstående eller ej. Specialföretaget betalar för utförda tjänster och debiterar i sin tur moderbolaget eller ett annat närstående bolag en avgift som ska täcka dessa kostnader. Detta är den enda produktion specialföretaget är inblandat i, även om det ofta ådrar sig skulder för sin ägares räkning och vanligtvis får kapitalavkastning och kapitalvinster på sina tillgångar.
- 2.19 Oavsett om en enhet har alla eller inga av dessa utmärkande drag, och oavsett om den beskrivs som ett specialföretag eller liknande, ska den behandlas på samma sätt som alla andra institutionella enheter och hänförs till sektor och bransch efter den primära verksamheten, såvida inte specialföretaget inte har någon handlingsfrihet.
- 2.20 Koncerninterna finansinstitut, artificiella dotterbolag och specialföretag inom den offentliga förvaltningen utan någon självständig handlingsfrihet räknas således till den sektor dit organet med bestämmande inflytande över dem hör. Detta gäller dock inte om de är utländska, då de betraktas som åtskilda från det organ som har bestämmande inflytande över dem. Men när det gäller sektorn offentlig förvaltning ska dotterbolagets verksamhet avspeglas i den offentliga förvaltningens räkenskaper.

Koncerninterna finansinstitut

- 2.21 Ett holdingbolag som endast äger dotterbolagens tillgångar är ett exempel på ett koncerninternt finansinstitut. Exempel på andra enheter som också behandlas som koncerninterna finansinstitut är enheter med de kännetecken som är utmärkande för specialföretag enligt ovan, t.ex. investerings- och pensionsfonder samt enheter som används för att inneha eller förvalta förmögenheter för enskilda eller familjer, utfärda skuldebrev för närstående bolags räkning (ett sådant företag kan vara ett så kallat conduit-bolag) och för att fullgöra andra finansiella uppgifter.
- 2.22 Hur pass oberoende enheten är gentemot moderbolaget kan visas genom att enheten utövar visst reellt inflytande över sina tillgångar och skulder, dvs. att den står för riskerna med och får avkastningen av tillgångarna och skulderna. Sådana enheter klassificeras i sektorn finansiella bolag.
- 2.23 En enhet av detta slag som inte kan agera självständigt från sitt moderbolag och endast passivt innehar tillgångar och skulder (som "på autopilot") behandlas inte som en separat institutionell enhet såvida den inte har sin hemvist i en annan ekonomi än moderbolaget. Om den har sin hemvist i samma ekonomi som moderbolaget behandlas den som ett "artificiellt dotterbolag" (se nedan).

Artificiella dotterbolag

- 2.24 Ett dotterbolag som är helägt av ett moderbolag kan bildas för att tillhandahålla tjänster till moderbolaget eller till andra bolag i samma koncern, i syfte att undvika skatt, minimera skulderna vid en eventuell konkurs eller säkra andra skattetekniska eller bolagsrättsliga fördelar i ett visst land.
- 2.25 Detta slags enheter uppfyller i regel inte definitionen av en institutionell enhet eftersom de saknar förmågan att agera självständigt gentemot moderbolaget, och deras förmåga att inneha eller överföra tillgångar som framgår av deras balansräkning kan vara begränsad. Deras produktion och det pris som betalas för den fastställs av moderbolaget, som (eventuellt tillsammans med andra bolag i samma koncern) är deras enda kund. De behandlas således inte som separata institutionella enheter utan som en integrerad del av moderbolaget, och deras räkenskaper konsolideras med moderbolagets, såvida de inte har sin hemvist i en annan ekonomi än moderbolaget.

- 2.26 Det måste göras åtskillnad mellan sådana artificiella dotterbolag som beskrivs ovan och en enhet som enbart bedriver hjälpverksamhet. Hjälpverksamhet omfattar endast den typ av servicefunktioner som praktiskt taget alla företag behöver i någon utsträckning, t.ex. lokalvård, löneadministration eller tillhandahållande av företagets it-infrastruktur (se punkt 1.31 i kapitel 1).

Specialföretag inom sektorn offentlig förvaltning

- 2.27 Den offentliga förvaltningen kan också bilda specialföretag, med kännetecken och funktioner som liknar de koncerninterna finansinstitutens och de artificiella dotterbolagens. Sådana enheter har inte någon förmåga att agera självständigt, och de olika transaktioner de kan inlåta sig på är begränsade. De står inte för riskerna med eller får avkastningen från sina tillgångar och skulder. Om enheterna i fråga är inhemska ska de behandlas som en integrerad del av sektorn offentlig förvaltning, och inte som separata enheter. Om de är utländska ska de behandlas som separata enheter. Alla transaktioner som de genomför utomlands ska avspeglas i motsvarande transaktioner med den offentliga förvaltningen. En enhet som tar ett lån i utlandet anses alltså låna ut samma belopp till den offentliga förvaltningen på samma villkor som det ursprungliga lånet.

- 2.28 Sammanfattningsvis konsolideras räkenskaperna för specialföretag utan någon självständig handlingsfrihet med moderbolagets, såvida specialföretaget inte har sin hemvist i en annan ekonomi än moderbolaget. Det finns ett undantag till denna regel, och det är när ett utländskt specialföretag inrättas av den offentliga förvaltningen.

- 2.29 Med konstruerade inhemska statistiska enheter avses

- a) de delar av utländska enheter som har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist (i de flesta fall enheter som bedriver ekonomisk verksamhet under ett år eller mer) inom landets ekonomiska territorium,
- b) utländska enheter i egenskap av ägare till mark eller byggnader på landets ekonomiska territorium, men då bara i fråga om transaktioner som avser sådan mark eller sådana byggnader.

Konstruerade inhemska statistiska enheter ska behandlas som institutionella enheter, även om de bara har ofullständig bokföring och oberoende av om de har beslutsautonomi eller ej.

- 2.30 Följande ska betraktas som institutionella enheter:

- a) Enheter som har beslutsautonomi och fullständig bokföring, såsom
 - 1. privata och offentliga bolag,
 - 2. kooperativ eller handelsbolag som betraktas som självständiga juridiska enheter,
 - 3. offentliga producenter som genom speciallagstiftning har status som självständiga juridiska enheter,
 - 4. icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter, och
 - 5. enheter inom sektorn offentlig förvaltning.
- b) Enheter som har fullständig bokföring och som anses ha beslutsautonomi även om de inte är skilda från moderbolaget som separata bolag, dvs. kvasibolag.
- c) Enheter som inte nödvändigtvis har en fullständig bokföring, men som anses ha beslutsautonomi, såsom
 - 1. hushåll,
 - 2. konstruerade inhemska statistiska enheter.

INSTITUTIONELLA SEKTORER

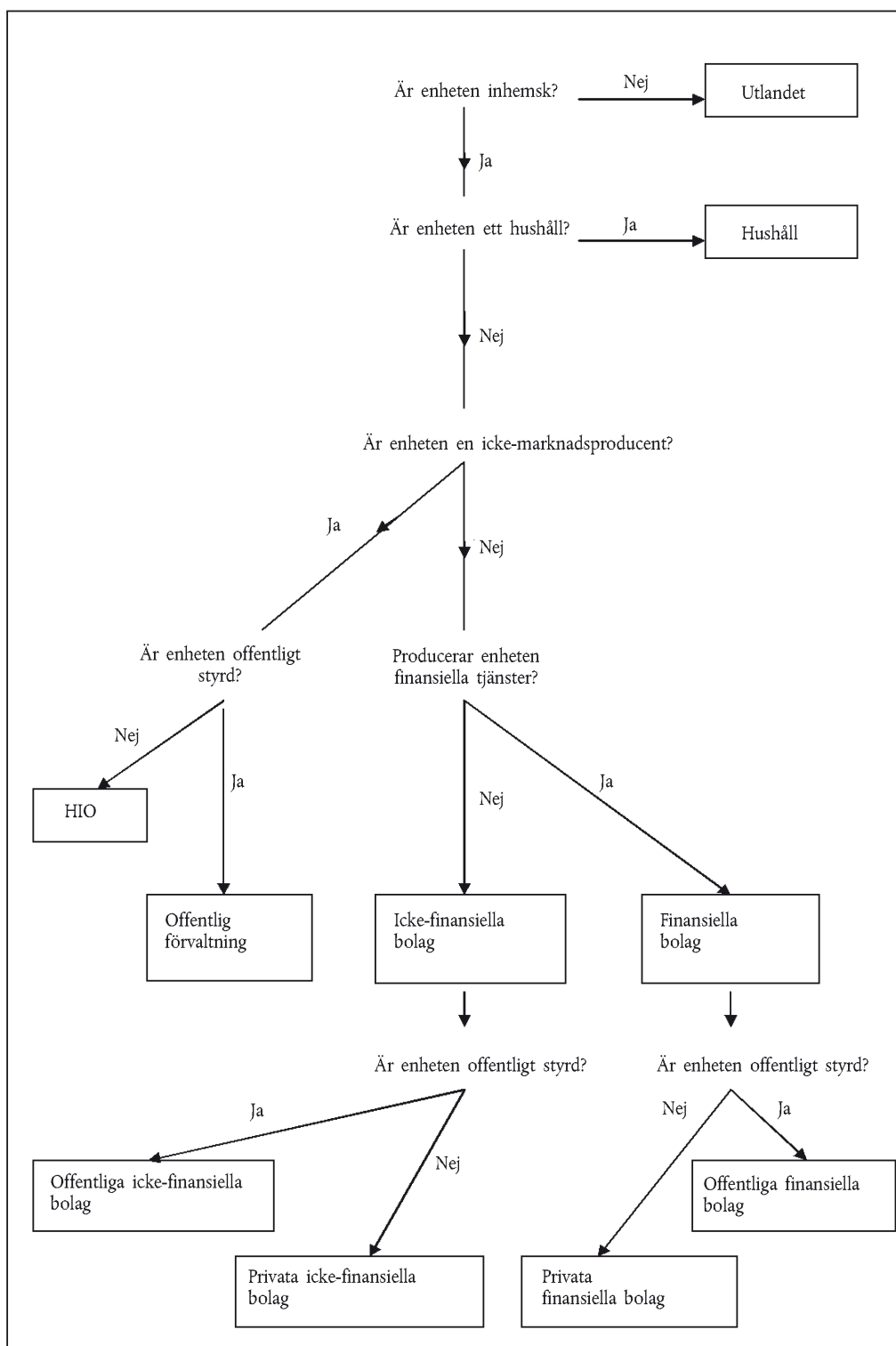
- 2.31 Vid makroekonomisk analys betraktas inte varje institutionell enhets verksamhet för sig, utan man ser till liknande institutioners aggregerade verksamhet. Enheterna kombineras således i grupper som kallas institutionella sektorer, av vilka några indelas i delsektorer.

Tabell 2.1 – Sektorer och delsektorer

Sektorer och delsektorer				Offentliga	Nationella privata	Utlands-kontrollerade
Icke-finansiella bolag			S.11	S.11001	S.11002	S.11003
Finansiella bolag			S.12			
Monetära finans-institut (MFI)	Centralbanken		S.121			
	Andra monetära finansinstitut	Monetära finans-institut som tar emot inlåning, utom centralban-ken	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Penningmark-nadsfonder	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Finansiella bolag utom MFI och försäkringsbolag och pensionsinstitut (FBPI)	Investeringsfonder, utom penning-marknadsfonder		S.124	S.12401	S.12402	S.12403
	Andra finansförmedlare, utom försäk-ringsbolag och pensionsinstitut		S.125	S.12501	S.12502	S.12503
	Finansiella servicebolag		S.126	S.12601	S.12602	S.12603
	Koncerninterna finansinstitut och utlå-ningsföretag		S.127	S.12701	S.12702	S.12703
FBPI	Försäkringsbolag		S.128	S.12801	S.12802	S.12803
	Pensionsinstitut		S.129	S.12901	S.12902	S.12903
Offentlig förvaltning			S.13			
Staten (utom sociala trygghetsfonder)			S.1311			
Delstater (utom sociala trygghetsfonder)			S.1312			
Kommuner (utom sociala trygghetsfonder)			S.1313			
Sociala trygghetsfonder			S.1314			
Hushåll			S.14			
Företagarhushåll med anställda och företagarkushåll utan anställda			S.141 +S.142			
Löntagarhushåll			S.143			
Mottagare av kapital- och transfereringsinkomster			S.144			
Mottagare av kapitalinkomster			S.1441			
Mottagare av pensioner			S.1442			
Mottagare av andra transfereringsinkomster			S.1443			
Hushållens icke-vinstdrivande organisationer			S.15			
Utlandet			S.2			
Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och förvaltningsorgan			S.21			
Europeiska unionens medlemsstater			S.211			
Europeiska unionens institutioner och förvaltningsorgan			S.212			
Länder utanför Europeiska unionen och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen			S.22			

2.32 I varje sektor och delsektor grupperas de institutionella enheter som har ett likartat ekonomiskt beteende.

Diagram 2.1 – Fördelning av enheter på sektorer

2.33 De institutionella enheterna grupperas i sektorer utifrån vilken typ av producent de är och beroende på deras primära verksamhet och funktion, vilka anses representativa för deras ekonomiska beteende.

2.34 I diagram 2.1 visas hur enheterna fördelas på huvudsektorerna. För att avgöra sektortillhörigheten för en enhet som är inhemsk men inte ett hushåll, framgår av diagrammet att det är nödvändigt att fastställa huruvida den är offentligt styrd eller ej, och om den är en marknadsproducent eller icke-marknadsproducent.

- 2.35 Kontroll över ett finansiellt eller icke-finansiellt bolag definieras som möjligheten att bestämma bolagets allmänna policy, t.ex. att utse lämpliga styrelseledamöter om nödvändigt.
- 2.36 En enskild institutionell enhet – ett annat bolag, ett hushåll, en icke-vinstdrivande organisation eller en offentlig förvaltningsenhet – har bestämmande inflytande över ett bolag eller kvasibolag om den äger mer än hälften av aktierna med rösträtt eller på annat sätt kontrollerar mer än hälften av aktieägarnas sammanlagda röstvärde.
- 2.37 För att kontrollera mer än hälften av aktieägarnas sammanlagda röstvärde behöver en institutionell enhet inte själv äga någon av aktierna med rösträtt. Ett bolag C kan vara dotterbolag till ett annat bolag B i vilket ett tredje bolag A äger en majoritet av aktierna med rösträtt. Bolag C sägs vara dotterbolag till bolag B om bolag B antingen kontrollerar mer än hälften av aktieägarnas sammanlagda röstvärde i bolag C eller är en sådan aktieägare i C att det har rätt att utse eller avskeda en majoritet av styrelseledamöterna i C.
- 2.38 Den offentliga förvaltningen skaffar sig bestämmande inflytande över ett bolag som ett resultat av speciallagstiftning eller reglering som ger den offentliga förvaltningen rätt att bestämma bolagets policy. Följande indikatorer är de faktorer som främst måste beaktas när man bestämmer huruvida ett bolag är offentligt styrt eller ej:
- a) Den offentliga förvaltningen äger majoriteten av röstandelarna.
 - b) Den offentliga förvaltningen har bestämmande inflytande över styrelsen eller motsvarande ledningsorgan.
 - c) Den offentliga förvaltningen har bestämmande inflytande över tillsättning och uppsägning av personal i nyckelpositioner.
 - d) Den offentliga förvaltningen har bestämmande inflytande över viktiga kommittéer i enheten.
 - e) Den offentliga förvaltningen har en s.k. gyllene aktie.
 - f) Det finns speciallagstiftning.
 - g) Den offentliga förvaltningen är den huvudsakliga kunden.
 - h) Bolaget lånar av den offentliga förvaltningen.
- En enda indikator kan vara tillräcklig för att fastställa att bolaget är offentligt styrt, men i andra fall kan flera olika indikatorer tillsammans peka på att så är fallet.
- 2.39 För icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter ska följande fem indikatorer på kontroll beaktas vid bedömningen om de är offentligt styrda:
- a) Tillsättningen av ledande befattningshavare.
 - b) Instruktionsbestämmelserna.
 - c) Avtalsförpliktelser.
 - d) Finansieringsgrad.
 - e) Graden av riskexponering för den offentliga förvaltningen.
- Precis som med bolag kan en enda indikator i vissa fall vara tillräcklig för att fastställa att enheten är offentligt styrd, men i andra fall kan det vara flera olika indikatorer som tillsammans pekar på att så är fallet.
- 2.40 Åtskillnaden mellan marknadsproducenter och icke-marknadsproducenter, liksom uppdelningen av offentliga enheter mellan sektorn offentlig förvaltning och bolagssektorn, görs enligt kriterierna i punkt 1.37.
- 2.41 En sektor ska delas in i delsektorer efter de kriterier som är relevanta för den sektorn; exempelvis kan sektorn offentlig förvaltning i sin tur delas in i staten, delstater och kommuner samt sociala trygghetsfonder. Detta medger en mer exakt beskrivning av enheternas ekonomiska beteende.

I kontona för sektorer och delsektorer redovisas all verksamhet, vare sig den är primär eller sekundär, för de institutionella enheter som ingår i sektorn i fråga.

En institutionell enhet hör endast till en sektor eller delsektor.

- 2.42 När den institutionella enhetens huvudsakliga funktion är att producera varor och tjänster måste man först avgöra vilken typ av producent det rör sig om, för att kunna hänföra den till en sektor.
- 2.43 I tabell 2.2 visas typ av producent och de primära verksamheter och funktioner som är karakteristiska för varje sektor:

Tabell 2.2 – Typ av producent och primära verksamheter och funktioner fördelade efter sektor

Typ av producent	Primär verksamhet och funktion	Sektor
Marknadsproducent	Produktion av marknadsprissatta varor och icke-finansiella tjänster	Icke-finansiella bolag (S.11)
Marknadsproducent	Finansiell förmedling inklusive försäkring Finansiell serviceverksamhet	Finansiella bolag (S.12)
Offentlig icke-marknadsproducent	Produktion och utbud av icke marknadsprissatta produkter för kollektiv och individuell konsumtion och utförande av transaktioner inriktade på omfördelning av inkomst och förmögenhet	Offentlig förvaltning (S.13)
Marknadsproducent eller privat producent för egen slutlig användning	Konsumtion Produktion av marknadsprissatta produkter och produktion för egen slutlig användning	Hushåll (S.14) som konsumenter som företagare
Privat icke-marknadsproducent	Produktion och utbud av icke marknadsprissatta produkter för individuell konsumtion	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (S.15)

- 2.44 Sektorn utlandet (S.2) avser flöden och ställningsvärden mellan inhemska och utländska enheter – de utländska enheterna kännetecknas inte av samma typer av mål och beteenden utan endast av sina flöden och ställningsvärden i förhållande till inhemska enheter.

Icke-finansiella bolag (S.11)

- 2.45 *Definition:* Sektorn icke-finansiella bolag (S.11) består av institutionella enheter som är självständiga juridiska enheter och marknadsproducenter och vars primära verksamhet är att producera varor och icke-finansiella tjänster. Sektorn icke-finansiella bolag omfattar också icke-finansiella kvasibolag (se punkt 2.13 f).
- 2.46 De institutionella enheter som omfattas är följande:
- a) Privata och offentliga bolag som är marknadsproducenter och främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster.
 - b) Kooperativ och handelsbolag som betraktas som självständiga juridiska enheter, är marknadsproducenter och främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster.
 - c) Offentliga producenter som betraktas som självständiga juridiska enheter, är marknadsproducenter och främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster.
 - d) Icke-vinstdrivande organisationer som betjänar icke-finansiella bolag, som betraktas som självständiga juridiska enheter och som är marknadsproducenter och främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster.
 - e) Huvudkontor som har bestämmande inflytande över en koncern av marknadsproducerande bolag, om den dominerande verksamheten i koncernen i stort – mätt som förädlingsvärde – är produktion av varor och icke-finansiella tjänster.

- f) Specialföretag (SPE/SPV) vars primära verksamhet är tillhandahållande av varor och icke-finansiella tjänster.
- g) Privata och offentliga kvasibolag som är marknadsproducenter och främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster.
- 2.47 Med *icke-finansiella kvasibolag* avses alla enheter utan juridisk status som är marknadsproducenter som främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster och som uppfyller villkoren för kvasibolag (se punkt 2.13 f).
- Icke-finansiella kvasibolag måste ha tillräckligt med uppgifter för att kunna upprätta en fullständig bokföring och driva som om de vore bolag. Deras faktiska förhållande till ägaren motsvarar det förhållande ett bolag har till sina aktieägare.
- Icke-finansiella kvasibolag som ägs av hushåll, offentliga förvaltningsenheter eller icke-vinstdrivande organisationer hör till icke-finansiella bolag i sektorn icke-finansiella bolag, och inte till den sektor som deras ägare hör till.
- 2.48 Förekomsten av en fullständig bokföring, inklusive balansräkningar, är inte tillräcklig för att marknadsproducenter ska betraktas som institutionella enheter (t.ex. kvasibolag). Handelsbolag och offentliga producenter, utom de som omfattas av punkt 2.46 a, b, c och f och enmansföretag, är i regel – även om de har en fullständig bokföring – inte distinkta institutionella enheter eftersom de inte har beslutsautonomi då de styrs av de hushåll, de icke-vinstdrivande organisationer eller de offentliga förvaltningsenheter som äger dem.
- 2.49 Icke-finansiella bolag omfattar också konstruerade inhemska statistiska enheter som behandlas som kvasibolag.
- 2.50 Sektorn icke-finansiella bolag delas in i tre delsektorer:
- a) Offentliga icke-finansiella bolag (S.11001).
- b) Nationella privata icke-finansiella bolag (S.11002).
- c) Utlandskontrollerade icke-finansiella bolag (S.11003).

Delsektorn offentliga icke-finansiella bolag (S.11001)

- 2.51 *Definition:* Delsektorn offentliga icke-finansiella bolag består av alla icke-finansiella bolag, kvasibolag och icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter, är marknadsproducenter och står under bestämmande inflytande av offentliga förvaltningsenheter.
- 2.52 Offentliga kvasibolag är kvasibolag som ägs direkt av offentliga enheter.

Delsektorn nationella privata icke-finansiella bolag (S.11002)

- 2.53 *Definition:* Delsektorn nationella privata icke-finansiella bolag består av alla icke-finansiella bolag, kvasibolag och icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter, är marknadsproducenter och som inte står under bestämmande inflytande av offentliga förvaltningsenheter eller av utländska institutionella enheter.

Denna delsektor omfattar bolag och kvasibolag som är föremål för utländska direktinvesteringar men som inte ingår i delsektorn utlandskontrollerade icke-finansiella bolag (S.11003).

Delsektorn utlandskontrollerade icke-finansiella bolag (S.11003)

- 2.54 *Definition:* Delsektorn utlandskontrollerade icke-finansiella bolag består av alla icke-finansiella bolag och kvasibolag som står under bestämmande inflytande av utländska institutionella enheter.

Denna delsektor omfattar

- a) alla dotterbolag till utländska bolag,
- b) alla bolag som står under bestämmande inflytande av en utländsk institutionell enhet som inte själv är ett bolag, t.ex. ett bolag som står under bestämmande inflytande av en utländsk regering; den omfattar bolag som står under bestämmande inflytande av en grupp utländska enheter som agerar samfällt,

- c) alla filialer eller andra icke bolagsetablerade delar av utländska bolag eller icke bolagsetablerade producenter som är konstruerade inhemska statistiska enheter.

Finansiella bolag (S.12)

- 2.55 *Definition:* Sektorn finansiella bolag (S.12) består av institutionella enheter som är självständiga juridiska enheter och marknadsproducenter och vars primära verksamhet är att producera finansiella tjänster. Sådana institutionella enheter omfattar alla bolag och kvasibolag som främst ägnar sig åt

a) finansiell förmedling (finansförmedlare), och/eller

b) finansiell serviceverksamhet (finansiella servicebolag).

Ingår gör även institutionella enheter som tillhandahåller finansiella tjänster, om merparten av deras tillgångar eller skulder inte är föremål för transaktioner på öppna marknader.

- 2.56 Finansiell förmedling är den verksamhet där en institutionell enhet förvärvar finansiella tillgångar och ådrar sig skulder för egen räkning genom att genomföra finansiella transaktioner på marknaden. Finansförmedlarnas tillgångar och skulder omvandlas eller omstruktureras till exempel med avseende på förfallotidpunkter, omfattning, risk och liknande i den finansiella förmedlingsprocessen.

Finansiell serviceverksamhet är verksamhet som har att göra med finansiell förmedling men som i sig inte är finansiell förmedling.

Finansförmedlare

- 2.57 Genom den finansiella förmedlingsprocessen kanaliseras kapital mellan tredje parter med ett överskott och dem som har brist på kapital. En finansförmedlare agerar inte enbart som agent för dessa andra institutionella enheter utan tar själv en risk genom att förvärva finansiella tillgångar och ådra sig skulder för egen räkning.
- 2.58 Finansiell förmedling kan gälla alla kategorier av skulder, med undantag av skuldkategorin obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8). De finansiella tillgångar som ingår i den finansiella förmedlingsprocessen kan klassificeras i vilken kategori som helst med undantag av kategorin försäkring, pension och standardiserade garantier (AF.6) men inklusive kategorin obetalda inkomster och förutbetalda utgifter. Finansförmedlare kan investera i icke-finansiella tillgångar inklusive fastigheter. För att kunna betraktas som finansförmedlare bör ett bolag ingå förpliktelser på marknaden och omvandla kapital. Fastighetsbolag är inte finansförmedlare.
- 2.59 Försäkringsbolagens och pensionsinstitutens funktion är att sprida risker. På skuldsidan hos dessa institutioner finner man försäkring, pension och standardiserade garantier (AF.6). Som skuld mot poster finns placeringar gjorda av försäkringsbolag och pensionsinstitut när de agerar som finansförmedlare.
- 2.60 Investeringsfonder – penningmarknadsfonder och andra investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder – ingår förpliktelser främst genom att emittera aktier/andelar i investeringsfonder (AF.52). De omvandlar detta kapital genom att förvärva finansiella tillgångar och/eller fastigheter. Investeringsfonder klassificeras som finansförmedlare. Varje förändring i värdet av deras tillgångar eller skulder, utom deras egna andelar, avspeglas i deras eget kapital (se punkt 7.07). Eftersom värdet av eget kapital är lika med värdet av investeringsfondernas aktier/andelar, kommer varje värdeförändring i fondens tillgångar eller skulder att återspeglas i marknadsvärdet av sådana aktier/andelar. Investeringsfonder som investerar i fastigheter är finansförmedlare.
- 2.61 Finansiell förmedling avser endast förvärv av tillgångar eller skuldsättning gentemot allmänheten eller gentemot specificerade och relativt stora undergrupper av den. När verksamheten begränsas till mindre grupper av personer eller familjer äger ingen finansiell förmedling rum.
- 2.62 Det kan finnas undantag från den allmänna avgränsningen av finansiell förmedling som finansiella transaktioner som sker på marknaden. Exempel är kommunala kreditinstitut och sparbanker som är knutna till en kommun eller finansiella leasingbolag som är beroende av en moderkoncern när de anskaffar eller investerar i kapital. Deras ut- eller inlåning ska vara oberoende av kommunen i fråga respektive av moderkoncernen för att de ska kunna klassificeras som finansförmedlare.

Finansiella servicebolag

- 2.63 Finansiell serviceverksamhet innefattar serviceverksamhet för genomförande av transaktioner i finansiella tillgångar och skulder eller för omvandling eller omstrukturering av kapital. Finansiella servicebolag utsätter sig inte själva för risk genom att förvärva finansiella tillgångar eller ådra sig skulder. De underlättar finansiell förmedling. Huvudkontor vars dotterbolag helt eller i huvudsak utgörs av finansiella bolag är finansiella servicebolag.

Andra finansiella bolag än finansförmedlare och finansiella servicebolag

- 2.64 Andra finansiella bolag än finansförmedlare och finansiella servicebolag är institutionella enheter som tillhandahåller finansiella tjänster, om merparten av deras tillgångar eller skulder inte är föremål för transaktioner på öppna marknader.

Institutionella enheter som ingår i sektorn finansiella bolag

- 2.65 Följande institutionella enheter ingår i sektorn finansiella bolag (S.12):
- a) Privata eller offentliga bolag som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och/eller åt finansiell serviceverksamhet.
 - b) Kooperativ och handelsbolag som betraktas som självständiga juridiska enheter och som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och/eller åt finansiell serviceverksamhet.
 - c) Offentliga producenter som betraktas som juridiska enheter och främst ägnar sig åt finansiell förmedling och/eller åt finansiell serviceverksamhet.
 - d) Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som juridiska enheter och främst ägnar sig åt finansiell förmedling och/eller finansiell serviceverksamhet, eller som betjänar finansiella bolag.
 - e) Huvudkontor där samtliga eller merparten av dotterbolagen är finansiella bolag som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och/eller finansiell serviceverksamhet. Dessa huvudkontor klassificeras som finansiella servicebolag (S.126).
 - f) Holdingbolag vars främsta uppgift är att inneha en grupp dotterbolags tillgångar. Gruppen kan vara finansiell eller icke-finansiell – det påverkar inte klassificeringen av holdingbolag som koncerninterna finansinstitut (S.127).
 - g) Specialföretag vars primära verksamhet är tillhandahållande av finansiella tjänster.
 - h) Icke bolagsetablerade investeringsfonder som håller investeringsportföljer som ägs av delägarna, men vars ledning i allmänhet utövas av andra finansiella bolag. Sådana fonder är institutionella enheter och ska betraktas som skilda från det styrande finansiella bolaget.
 - i) Icke bolagsetablerade enheter som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och som är föremål för reglering och tillsyn (vanligtvis klassificerade som monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken, försäkringsbolag eller pensionsinstitut) förutsätts åtnjuta beslutsautonomi och ha självständig ledning oberoende av sina ägare, och som har ett ekonomiskt och finansiellt beteende som liknar de finansiella bolagens. De behandlas i så fall som separata institutionella enheter. Exempel kan vara filialer till utländska finansiella bolag.

Nio delsektorer inom sektorn finansiella bolag

- 2.66 Sektorn finansiella bolag delas in i följande delsektorer:

- a) Centralbanken (S.121).
- b) Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken (S.122).
- c) Penningmarknadsfonder (S.123).
- d) Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder (S.124).
- e) Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125).
- f) Finansiella servicebolag (S.126).
- g) Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag (S.127).

h) Försäkringsbolag (S.128).

i) Pensionsinstitut (S.129).

Kombinering av delsektorer inom sektorn finansiella bolag

- 2.67 Monetära finansinstitut utgörs i enlighet med ECB:s definition av alla institutionella enheter i delsektorerna centralbanken (S.121), monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken (S.122) och penningmarknadsfonder (S.123).
- 2.68 Andra monetära finansinstitut består av sådana finansförmedlare genom vilka effekten av centralbankens (S.121) penningpolitik överförs till övriga enheter i ekonomin. Det rör sig om monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken (S.122) och penningmarknadsfonder (S.123).
- 2.69 Finansförmedlare som ägnar sig åt riskspridning är försäkringsbolag och pensionsinstitut. De utgörs av delsektorerna försäkringsbolag (S.128) och pensionsinstitut (S.129).
- 2.70 Finansiella bolag utom monetära finansinstitut och försäkringsbolag och pensionsinstitut utgörs av delsektorerna investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder (S.124), andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125), finansiella servicebolag (S.126) samt koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag (S.127).

Uppdelning av delsektorerna inom sektorn finansiella bolag i offentliga, inhemska privata och utlandskontrollerade finansiella bolag

- 2.71 Med undantag av delsektor S.121 kan varje delsektor delas upp ytterligare i

- a) offentliga finansiella bolag,
- b) nationella privata finansiella bolag, och
- c) utlandskontrollerade finansiella bolag.

Kriterierna för denna underindelning är desamma som för icke-finansiella bolag (se punkterna 2.51–2.54).

Tabell 2.3 – Sektorn finansiella bolag och dess delsektorer

Sektorer och delsektorer			Offentliga	Nationella privata	Utlandskontrollerade
Finansiella bolag			S.12		
Monetära finansinstitut (OMFI)	Centralbanken		S.121		
	Andra monetära finansinstitut	Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken	S.122	S.12201	S.12202
					S.12203
		Penningmarknadsfonder	S.123	S.12301	S.12302
Finansiella bolag utom MFI och FBPI	Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder		S.124	S.12401	S.12402
	Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut		S.125	S.12501	S.12502
	Finansiella servicebolag		S.126	S.12601	S.12602
	Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag		S.127	S.12701	S.12702
Försäkringsbolag och pensionsinstitut (FBPI)	Försäkringsbolag		S.128	S.12801	S.12802
	Pensionsinstitut		S.129	S.12901	S.12902

Centralbanken (S.121)

- 2.72 *Definition:* Delsektorn centralbanken (S.121) utgörs av alla finansiella bolag och kvasibolag vars främsta funktion är att ge ut sedlar och mynt, att vidmakthålla det interna och externa värdet hos valutan och att förvalta alla eller delar av de internationella reserverna i ett land.
- 2.73 Följande finansförmedlare klassificeras i delsektor S.121:
- a) Den nationella centralbanken, också om den ingår i Europeiska centralbankssystemet.
 - b) Centrala monetära organ i huvudsakligen offentlig regi (t.ex. sådana som handhar utländsk valuta eller ger ut sedlar och mynt) som har en fullständig bokföring och åtnjuter beslutsautonomi i förhållande till staten. När dessa verksamheter antingen bedrivs inom staten eller inom centralbanken finns inga separata institutionella enheter.
- 2.74 Delsektor S.121 omfattar inga andra organ än centralbanken som reglerar eller övervakar finansiella bolag eller finansiella marknader. De ska klassificeras i delsektor S.126.

Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken (S.122)

- 2.75 *Definition:* Delsektorn monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken (S.122) omfattar alla finansiella bolag och kvasibolag – utom de som klassificeras i delsektorerna centralbanken och penningmarknadsfonder – som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och vars verksamhet går ut på att ta emot inlåning och/eller nära substitut för inlåning från institutionella enheter, och följaktligen inte enbart från monetära finansinstitut, och att för egen räkning ställa ut lån och/eller investera i värdepapper.
- 2.76 Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken, kan inte beskrivas enbart som banker, eftersom de kan omfatta vissa finansiella bolag som inte kallar sig banker, och vissa finansiella bolag som inte får kalla sig banker i vissa länder, medan en del andra finansiella bolag som beskriver sig själva som banker kanske i själva verket inte är monetära finansinstitut. Följande finansförmedlare ingår i delsektor S.122:
- a) Affärsbanker och universalbanker.
 - b) Sparbanker (inklusive spar- och låneföreningar [sparkassor]).
 - c) Postgiroinstitutioner, postbanker, girobanker.
 - d) Lantbrukskreditbanker, jordbrukskassor.
 - e) Kooperativa banker, kreditkassor.
 - f) Nischbanker (t.ex. s.k. investmentbanker, emissionshus, privata banker).
 - g) Institut för elektroniska pengar som främst ägnar sig åt finansiell förmedling.
- 2.77 Följande finansförmedlare klassificeras i delsektor S.122 om deras verksamhet är att låna upp kapital från allmänheten antingen i form av inlåning eller i liknande former, såsom löpande utgivning av långfristiga skuldebrev:
- a) Bolag som ägnar sig åt att ge krediter mot inteckning (inklusive olika typer av hypoteksinrättningar).
 - b) Kommunala kreditinstitut.
- Finansförmedlare ska annars klassificeras i delsektor S.124.
- 2.78 Delsektor S.122 omfattar inte följande:
- a) Huvudkontor som styr och leder andra enheter i en koncern bestående huvudsakligen av monetära finansinstitut som tar emot inlåning utom centralbanken, men som inte själva är monetära finansinstitut som tar emot inlåning. Dessa huvudkontor ska klassificeras i delsektor S.126.

b) Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter och betjänar monetära finansinstitut som tar emot inlåning, men som inte ägnar sig åt finansiell förmedling. De ska klassificeras i delsektor S.126.

c) Institut för elektroniska pengar som inte huvudsakligen ägnar sig åt finansiell förmedling.

Penningmarknadsfonder (S.123)

2.79 *Definition:* Delsektorn penningmarknadsfonder (S.123) omfattar alla finansiella bolag och kvasibolag – utom de som klassificeras i delsektorerna centralbanken och kreditinstitut – som främst ägnar sig åt finansiell förmedling. Deras verksamhet består i att emittera andelar i investeringsfonder som nära substitut för inlåning från institutionella enheter och att för egen räkning investera främst i aktier/andelar i penningmarknadsfonder, kortfristiga skuldebrev och/eller inlåning.

2.80 Följande finansförmedlare klassificeras i delsektor S.123: Investeringsfonder inklusive investmentbolag, aktiefonder och andra företag för kollektiva investeringar vars aktier eller andelar är nära substitut för inlåning.

2.81 Följande ingår inte i delsektor S.123:

a) Huvudkontor som styr och leder en koncern bestående huvudsakligen av penningmarknadsfonder, men som inte själva är penningmarknadsfonder. De ska klassificeras i delsektor S.126.

b) Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter och betjänar penningmarknadsfonder, men som inte ägnar sig åt finansiell förmedling. De ska klassificeras i delsektor S.126.

Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder (S.124)

2.82 *Definition:* Delsektorn investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder (S.124) består av alla företag för kollektiva investeringar – utom de som klassificeras i delsektorn penningmarknadsfonder – som främst ägnar sig åt finansiell förmedling. Deras verksamhet består i att emittera andelar i investeringsfonder som inte är nära substitut för inlåning och att för egen räkning investera främst i andra finansiella tillgångar än kortfristiga finansiella tillgångar och i icke-finansiella tillgångar (vanligtvis fastigheter).

2.83 Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder, omfattar investmentbolag, aktiefonder och andra företag för kollektiva investeringar vars aktier/andelar inte betraktas som nära substitut för inlåning.

2.84 Följande finansförmedlare klassificeras i delsektor S.124:

a) Öppna investeringsfonder vars aktier/andelar på innehavarnas begäran återköps eller inlöses direkt eller indirekt från företagets tillgångar.

b) Slutna investeringsfonder med fast antal andelar, där investerare vid inträde eller utträde ur fonden måste köpa eller sälja befintliga andelar.

c) Fastighetsfonder.

d) Fondandelsfonder (s.k. fond-i-fond).

e) Hedgefonder som omfattar en rad olika företag för kollektiva investeringar med hög minimiinvestering, begränsat regelverk och ett brett spektrum av investeringsstrategier.

2.85 Följande ingår inte i delsektor S.124:

a) Pensionsfonder som ingår i delsektorn pensionsinstitut.

b) Ändamålsbestämda statliga placeringsfonder (s.k. sovereign wealth funds). En ändamålsbestämd statlig placeringsfond klassificeras som ett koncerninternt finansinstitut, om det är ett finansiellt bolag. Om en ändamålsbestämd statlig planeringsfond ska höra till sektorn offentlig förvaltning eller till sektorn finansiella bolag ska bestämmas med hjälp av kriterierna beträffande specialföretag inom offentliga förvaltningen i punkt 2.27.

- c) Huvudkontor som styr och leder en koncern bestående huvudsakligen av andra investeringsfonder än penningmarknadsfonder, men som inte själva är investeringsfonder. De ska klassificeras i delsektor S.126.
- d) Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter och betjänar andra investeringsfonder än penningmarknadsfonder, men som inte ägnar sig åt finansiell förmedling. De ska klassificeras i delsektor S.126.

Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125)

- 2.86 *Definition:* Delsektorn andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125) består av alla finansiella bolag och kvasibolag som främst ägnar sig åt finansiell förmedling genom att ådra sig skulder i andra former än sedlar, mynt och inlåning eller andelar i investeringsfonder eller i förbindelse med försäkring, pension och standardiserade garantier från institutionella enheter.
- 2.87 Delsektor S.125 omfattar finansförmedlare som främst ägnar sig åt långsiktig finansiering. I de flesta fall är det den övervägande långa löptiden som skiljer denna delsektor från andra monetära finansinstitut (S.122 och S.123). Eftersom det inte finns några skulder i form av andelar i investeringsfonder som inte betraktas som nära substitut för inlåning eller försäkring, pension och standardiserade garantier är det möjligt att avgränsa denna delsektor från delsektorerna investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder (S.124), försäkringsbolag (S.128) och pensionsinstitut (S.129).
- 2.88 Delsektorn andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125) delas upp ytterligare i delsektorer bestående av finansiella bolag som ägnar sig åt värdepapperiseringstransaktioner (s.k. värdepapperiseringsinstitut eller *financial vehicle corporations*, FVC), värdepappershandlare (värdepappersbolag med handel för egen räkning), finansiella bolag med utlåningsverksamhet samt specialiserade finansiella bolag. Detta framgår av tabell 2.4.

Tabell 2.4 – Delsektorn andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125) med underindelning

Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut

Finansiella bolag som ägnar sig åt värdepapperiseringstransaktioner (s.k. värdepapperiseringsinstitut)

Värdepappershandlare

Finansiella bolag med utlåningsverksamhet

Specialiserade finansiella bolag

- 2.89 Delsektor S.125 omfattar inte icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter och betjänar andra finansförmedlare, men som inte ägnar sig åt finansiell förmedling. De klassificeras i delsektor S.126.

Finansiella bolag som ägnar sig åt värdepapperiseringstransaktioner (s.k. värdepapperiseringsinstitut)

- 2.90 *Definition:* Finansiella bolag som ägnar sig åt värdepapperiseringstransaktioner (s.k. värdepapperiseringsinstitut) är företag som genomför värdepapperiseringstransaktioner. De värdepapperiseringsinstitut som uppfyller kriterierna för en institutionell enhet klassificeras i S.125, annars behandlas de som en integrerad del av moderbolaget.

Värdepappershandlare, finansiella bolag med utlåningsverksamhet samt specialiserade finansiella bolag

- 2.91 Värdepappershandlare (för egen räkning) är finansförmedlare för egen räkning.
- 2.92 Finansiella bolag med utlåningsverksamhet omfattar exempelvis finansförmedlare som ägnar sig åt
- finansiell leasing,
 - tillhandahållande av avbetalningsköp och av personliga eller kommersiella krediter, eller
 - factoring.
- 2.93 Specialiserade finansiella bolag är finansförmedlare, t.ex.
- risk- och utvecklingskapitalbolag,
 - export-/importfinansierande företag, eller

- c) finansförmedlare som tar emot inlåning och/eller nära substitut för inlåning eller tar lån uteslutande hos monetära finansinstitut; dessa finansförmedlare omfattar även clearinginstitut som fungerar som centrala motparter och som genomför återköpstransaktioner mellan monetära finansinstitut.
- 2.94 Huvudkontor som styr och leder en koncern bestående av dotterbolag som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och/eller finansiell serviceverksamhet ska klassificeras i delsektor S.126.

Finansiella servicebolag (S.126)

- 2.95 *Definition:* Delsektorn finansiella servicebolag (S.126) består av alla finansiella bolag och kvasibolag som främst ägnar sig åt verksamhet som är nära relaterad till finansiell förmedling men som inte själva är finansförmedlare.
- 2.96 Följande finansiella bolag och kvasibolag ska klassificeras i delsektor S.126:
- a) Försäkringsmäklare, bärnings- och haverireglerare, försäkrings- och pensionsrådgivare osv.
 - b) Lånemäklare, värdepappersmäklare, investeringsrådgivare osv.
 - c) Företag som administrerar emission av värdepapper.
 - d) Företag vars främsta uppgift är att, genom påskrift om överlåtelse, garantera växlar och liknande instrument.
 - e) Företag som paketerar derivat och kurs- och valutasäkringsinstrument, t.ex. swappar, optioner och terminskontrakt (utan att själva ge ut dem).
 - f) Företag som erbjuder infrastruktur åt finansiella marknader.
 - g) Centrala myndigheter som utövar tillsyn över finansförmedlare och finansiella marknader när dessa är separata institutionella enheter.
 - h) Förvaltare av pensionsfonder, värdepappersfonder osv.
 - i) Företag som driver aktie- och försäkringsbörs.
 - j) Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter och betjänar finansiella bolag, men som inte ägnar sig åt finansiell förmedling (se punkt 2.46 d).
 - k) Betalningsinstitut (som förmedlar betalningar mellan köpare och säljare).
- 2.97 Delsektor S.126 omfattar också huvudkontor vars dotterbolag helt eller i huvudsak utgörs av finansiella bolag.

Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag (S.127)

- 2.98 *Definition:* I delsektorn koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag (S.127) ingår alla finansiella bolag och kvasibolag som varken ägnar sig åt finansiell förmedling eller finansiell serviceverksamhet, om merparten av deras tillgångar eller skulder inte är föremål för transaktioner på öppna marknader.
- 2.99 Bland annat ska följande finansiella bolag och kvasibolag klassificeras i delsektor S.127:
- a) Enheter med status som juridisk enhet, t.ex. stiftelser, dödsbon eller brevlådeföretag.
 - b) Holdingbolag som innehar en kontrollerande andel av egenkapitalet i en grupp dotterbolag och vars primära verksamhet är att vara ägare till gruppen utan att tillhandahålla några andra tjänster till de företag de har andelar i, dvs. de varken förvaltar eller leder de andra enheterna.
 - c) Specialföretag som klassas som institutionella enheter och som på den öppna marknaden anskaffar medel som ska användas av deras moderbolag.

- d) Enheter som tillhandahåller finansiella tjänster uteslutande med egna medel, eller medel från en finansiär, till flera olika kunder och tar den finansiella risken om gäldenären inte uppfyller sina skyldigheter. Exempel på sådana är utlåningsföretag, bolag som ger studielån eller exportlån med hjälp av medel från en finansiär, t.ex. en offentlig förvaltningsenhet eller en icke-vinstdrivande organisation, samt pantbanker som huvudsakligen ägnar sig åt utlåningsverksamhet.
- e) Ändamålsbestämda statliga placeringsfonder (s.k. sovereign wealth funds), om de klassificeras som finansiella bolag.

Försäkringsbolag (S.128)

- 2.100 *Definition:* Delsektorn försäkringsbolag (S.128) består av alla finansiella bolag och kvasibolag som främst ägnar sig åt finansiell förmedling som en följd av riskspridning, huvudsakligen i form av direkt försäkring eller återförsäkring (se punkt 2.59).
- 2.101 Försäkringsbolag tillhandahåller tjänster inom
- a) liv- och skadeförsäkring till enskilda enheter eller grupper av enheter,
 - b) återförsäkring till andra försäkringsbolag.
- 2.102 De tjänster som skadeförsäkringsbolag tillhandahåller kan vara
- a) brandförsäkring (t.ex. företagsegendom och privat egendom),
 - b) ansvarsförsäkring,
 - c) motorfordonsförsäkring (vagnskadeförsäkring och trafikförsäkring),
 - d) sjöfartsförsäkring, luftfartsförsäkring och transportförsäkring (inklusive energirisker),
 - e) sjuk- och olycksfallsförsäkring, eller
 - f) försäkring mot finansiella risker (tillhandahållande av garantier och borgensförbindelser).

Försäkringsbolag som försäkrar mot finansiella risker, s.k. kreditförsäkringsbolag, ställer garantier eller ingår borgensförbindelser för att finansiellt stödja värdepapperisering och andra kreditprodukter.

- 2.103 Försäkringsbolag är oftast aktiebolag eller ömsesidiga företag. Aktiebolagen ägs av aktieägarna och många av dem är börsnoterade. De ömsesidiga företagen ägs av sina försäkringstagare och för tillbaka överskottet till försäkringstagarna genom utdelning eller återbäring. Koncernägda försäkringsbolag – s.k. captivebolag – ägs normalt av ett icke-finansiellt bolag och försäkrar i huvudsak sina delägars risker.

Textruta 2.1 – Försäkringstyper

Typ av försäkring		Sektor/delsektor
Direkt försäkring	Livförsäkring Försäkringstagaren gör regelbundna betalningar eller en engångsbetalning till en försäkringsgivare, som i gengäld garanterar att till försäkringstagaren betala ut ett överenskommet belopp eller en livränta vid ett visst datum eller tidigare.	Försäkringsbolag
	Skadeförsäkring Försäkringar för att täcka risker såsom olyckor, sjukdom, brand, krediter.	Försäkringsbolag
Återförsäkring	Försäkring som en försäkringsgivare tecknar för att skydda sig mot ett oväntat stort antal försäkringsfordringar eller exceptionellt stora fordringar.	Försäkringsbolag

Typ av försäkring			Sektor/delsektor
Social försäkring	Social trygghet Den offentliga förvaltningen har ålagt deltagarna att försäkra sig mot vissa sociala risker.	Pension inom sociala trygghetsfonder	Sociala trygghetsfonder
		Annan social trygghet	
	Annan anställningsrelaterad social försäkring än social trygghet Arbetsgivarna kan göra det till ett villkor för anställning att de anställda försäkras sig mot vissa sociala risker.	Anställningsrelaterad pension	Sektorn arbetsgivare, försäkringsbolag och pensionsfonder eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
		Annan anställningsrelaterad social försäkring	

2.104 Följande ingår inte i delsektor S.128:

- a) Institutionella enheter som uppfyller båda kriterierna i punkt 2.117. De klassificeras i delsektor S.1314.
- b) Huvudkontor som styr och leder en grupp bestående huvudsakligen av försäkringsbolag, men som inte själva är försäkringsbolag. De klassificeras i delsektor S.126.
- c) Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter och betjänar försäkringsbolag, men som inte ägnar sig åt finansiell förmedling. De klassificeras i delsektor S.126.

Pensionsinstitut (S.129)

2.105 *Definition:* Delsektorn pensionsinstitut (S.129) består av alla finansiella bolag och kvasibolag som främst ägnar sig åt finansiell förmedling som en följd av spridning av sociala risker och de försäkrade personernas behov (social försäkring). Pensionsinstitut ger i sin egenskap av sociala försäkringssystem en inkomst efter pensionering och ofta förmåner vid dödsfall eller invaliditet.

2.106 Delsektor S.129 omfattar endast de pensionsinstitut inom den sociala försäkringen som är institutionella enheter och separata från de enheter som skapar dem. Sådana självständiga pensionsinstitut har beslutsautonomi och en fullständig bokföring. Icke-självständiga pensionsinstitut är inte institutionella enheter och utgör en del av den institutionella enhet som bildar dem.

2.107 Som exempel på förmånsberättigade i pensionssystemen kan nämnas anställda i ett enskilt företag eller i en grupp av företag, anställda inom en viss bransch och personer med samma yrke. Förmånerna enligt försäkringsavtalet kan vara

- a) förmåner som utbetalas vid den försäkrades död till änkan/änklingen och barnen,
- b) förmåner som utbetalas efter pensionering, eller
- c) förmåner som utbetalas om den försäkrade blir invalidiserad.

2.108 I vissa länder kan man försäkra sig mot alla dessa typer av risker såväl av livförsäkringsbolag som av pensionsinstitut. I andra länder krävs det att man försäkras sig mot vissa av dessa riskklasser genom livförsäkringsbolag. Till skillnad från livförsäkringsbolag är pensionsinstitut enligt lag förbehållna vissa grupper av anställda och egenföretagare.

2.109 Pensionssystem kan organiseras av arbetsgivare eller av den offentliga förvaltningen. De kan även organiseras av försäkringsbolag för arbetstagares räkning, eller så kan det inrättas separata institutionella enheter som innehar och förvaltar de tillgångar som ska användas för att infria pensionsförpliktelserna och betala ut pensionerna.

2.110 Följande ingår inte i delsektor S.129:

- a) Institutionella enheter som uppfyller båda kriterierna i punkt 2.117. De ska klassificeras i delsektor S.1314.

- b) Huvudkontor som styr och leder en grupp bestående huvudsakligen av pensionsinstitut, men som inte själva är pensionsinstitut. De ska klassificeras i delsektor S.126.
- c) Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter och betjänar pensionsinstitut, men som inte ägnar sig åt finansiell förmedling. De ska klassificeras i delsektor S.126.

Offentlig förvaltning (S.13)

2.111 *Definition:* Sektorn offentlig förvaltning (S.13) omfattar institutionella enheter som är icke-marknadsproducenter och vars produktion är avsedd för individuell och kollektiv konsumtion och finansierad med obligatoriska betalningar av enheter som hör till andra sektorer, och institutionella enheter som främst ägnar sig åt omfördelning av inkomst och förmögenhet.

2.112 De institutionella enheter som ingår i sektor S.13 är bl.a. följande:

- a) Offentliga förvaltningsenheter som upprättats genom lagstiftning för att ha rättslig befogenhet över andra enheter på det ekonomiska territoriet, och som förvaltar och finansierar ett antal verksamheter som främst förser samhället med icke-marknadsproducerade varor och tjänster.
- b) Ett bolag eller kvasibolag som är en offentlig förvaltningsenhet om dess produktion i första hand inte är avsedd för marknaden och om en offentlig förvaltningsenhet kontrollerar den.
- c) Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter, är icke-marknadsproducenter och står under bestämmande inflytande av den offentliga förvaltningen.
- d) Självständiga pensionsinstitut om det är en skyldighet enligt lag att betala in pensionspremier och om den offentliga förvaltningen förvaltar medlen när det gäller att bestämma och godkänna avgifter och förmåner.

2.113 *Sektorn offentlig förvaltning delas in i följande fyra delsektorer:*

- a) Statlig förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1311).
- b) Delstatlig förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1312).
- c) Kommunal förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1313).
- d) Sociala trygghetsfonder (S.1314).

Statlig förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1311)

2.114 *Definition:* Denna delsektor omfattar alla statliga förvaltningsmyndigheter och andra centrala förvaltningar vars behörighet normalt sträcker sig över hela det ekonomiska territoriet, utom förvaltning av sociala trygghetsfonder.

Delsektor S.1311 omfattar även de icke-vinstdrivande organisationer som står under kontroll av staten och vars behörighet sträcker sig över hela det ekonomiska territoriet.

Marknadsreglerande organisationer som antingen uteslutande eller huvudsakligen fördelar subventioner ska klassificeras i S.1311. De organisationer som uteslutande eller huvudsakligen ägnar sig åt att köpa, lagra och sälja jordbruksprodukter eller livsmedel ska klassificeras i S.11.

Delstatlig förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1312)

2.115 *Definition:* Denna delsektor består av de typer av offentlig förvaltning som är separata institutionella enheter och utövar några av en regerings funktioner, utom förvaltning av sociala trygghetsfonder, på en nivå under statens men över de offentliga institutionella enheter som finns på lokal nivå.

Delsektor S.1312 omfattar även de icke-vinstdrivande organisationer som står under kontroll av delstater och vars behörighet begränsas till delstaternas ekonomiska territorier.

Kommunal förvaltning (utom sociala trygghetsfonder) (S.1313)

- 2.116 *Definition:* Denna delsektor omfattar de typer av offentlig förvaltning vars behörighet sträcker sig endast över en lokal del av det ekonomiska territoriet, förutom lokala sociala trygghetsfonder.

Delsektor S.1313 omfattar även de icke-vinstdrivande organisationer som står under kontroll av kommuner och vars behörighet begränsas till kommunernas ekonomiska territorier.

Sociala trygghetsfonder (S.1314)

- 2.117 *Definition:* Delsektorn sociala trygghetsfonder omfattar alla statliga, delstatliga och kommunala institutionella enheter vars primära verksamhet är att tillhandahålla sociala förmåner och som uppfyller följande två kriterier:

- a) Genom lag eller förordning är det obligatoriskt för vissa grupper av befolkningen att delta eller att betala avgifter.
- b) Den offentliga förvaltningen är ansvarig för ledningen av institutionen när det gäller att bestämma eller godkänna avgifter och förmåner oberoende av dess roll som tillsynsorgan eller arbetsgivare.

Det finns vanligtvis ingen direkt koppling mellan de belopp en individ betalar i avgift och den risk som individen är utsatt för.

Hushåll (S.14)

- 2.118 *Definition:* Hushållssektorn (S.14) består av individer eller grupper av individer, såväl i egenskap av konsumenter som företagare, som producerar varor samt icke-finansiella och finansiella tjänster för marknaden (marknadsproducenter), förutsatt att produktionen av varor och tjänster inte utförs av separata enheter som behandlas som kvasibolag. Här ingår också individer eller grupper av individer i egenskap av producenter av varor och icke-finansiella tjänster uteslutande för egen slutlig användning.

Hushåll i egenskap av konsumenter kan definieras som små grupper av personer som delar boende, delar sina inkomster och sin förmögenhet och gemensamt konsumerar vissa typer av varor och tjänster, huvudsakligen boende och livsmedel.

Hushållens främsta inkomstkällor är

- a) ersättningar till anställda,
- b) kapitalinkomster,
- c) transfereringar från andra sektorer,
- d) intäkter från försäljning av marknadsprodukter, och
- e) imputerade intäkter från produktion för egen slutlig konsumtion.

- 2.119 Hushållssektorn omfattar följande:

- a) Individer eller grupper av individer vars huvudsakliga funktion är konsumtion.
- b) Personer som stadigvarande lever på institutioner och som har liten eller ingen handlings- eller beslutsfrihet i ekonomiska frågor (t.ex. medlemmar av religiösa ordnar som lever i kloster, långtidspatienter på sjukhus, fångar med långa fängelsestraff och äldre som stadigvarande bor på ålderdomshem). Sådana personer betraktas som en enda institutionell enhet, dvs. ett enskilt hushåll.
- c) Individer eller grupper av individer vars huvudsakliga funktion är konsumtion och som producerar varor och icke-finansiella tjänster uteslutande för egen slutlig användning. Bara två kategorier tjänster som produceras för egen slutlig konsumtion ingår i systemet, nämligen bostadstjänster i ägarbebodda bostäder och hushållstjänster som produceras av anställda.
- d) Enmansföretag och företag med delägare utan juridisk status – andra än de som behandlas som kvasibolag – som är marknadsproducenter.

- e) Hushållens icke-vinstdrivande organisationer som inte har status som självständiga juridiska enheter, och sådana som har det men bara är av ringa betydelse.

2.120 I ENS 2010 delas hushållssektorn in i följande delsektorer:

- a) Företagarhushåll med anställda (S.141) och företagarkushåll utan anställda (S.142).
- b) Löntagarhushåll (S.143).
- c) Mottagare av kapitalinkomster (S.1441).
- d) Mottagare av pensioner (S.1442).
- e) Mottagare av andra transfereringsinkomster (S.1443).

2.121 Hushåll fördelas på de olika delsektorerna efter största inkomstslag (egenföretagarinkomst, lön etc.) i hushållet totalt sett. När det finns mer än en inkomst av ett visst slag inom samma hushåll, ska klassificeringen göras utifrån den sammanlagda hushållsinkomsten av varje inkomstslag.

Företagarhushåll med anställda och företagarkushåll utan anställda (S.141 och S.142)

2.122 *Definition:* Delsektorerna företagarkushåll med respektive utan anställda består av de hushåll för vilka den (sammansatta förvärvs-) inkomsten (B.3) utgör den största inkomstkällan för hushållet totalt sett, även om den inte utgör mer än hälften av den totala hushållsinkomsten. Sammansatt förvärvsinkomst (B.3) tillkommer ägarna av hushållens personliga företag från deras verksamhet som marknadsproducenter av varor och tjänster, med eller utan avlönade anställda.

Löntagarhushåll (S.143)

2.123 *Definition:* Delsektorn löntagarhushåll består av de hushåll för vilka ersättningar till anställda (D.1) är den största källan till inkomst för hushållet totalt sett.

Mottagare av kapitalinkomster (S.1441)

2.124 *Definition:* Delsektorn mottagare av kapitalinkomster består av de hushåll för vilka kapitalinkomst (D.4) är den största källan till inkomst för hushållet totalt sett.

Mottagare av pensioner (S.1442)

2.125 *Definition:* Delsektorn mottagare av pensioner består av de hushåll för vilka inkomsten från pensioner är den största källan till inkomst för hushållet totalt sett.

Pensionärshushåll är hushåll vars största inkomstkälla består av ålderspension eller andra pensioner, inklusive pensioner från tidigare arbetsgivare.

Mottagare av andra transfereringsinkomster (S.1443)

2.126 *Definition:* Delsektorn mottagare av andra transfereringsinkomster består av de hushåll för vilka inkomst från andra löpande transfereringar utgör den största källan till inkomst för hushållet totalt sett.

Andra löpande transfereringar är alla andra löpande transfereringar än kapitalinkomst, pensioner och inkomster för personer som stadigvarande lever på institutioner.

2.127 Om uppgifter om fördelningen av inkomstkälla i hushållet totalt sett saknas för att möjliggöra sektorindelning, ska referenspersonens inkomst användas för klassificeringen. Hushållets referensperson är den person som har störst inkomst. Om dessa uppgifter inte finns tillgängliga, ska inkomsten för den person som uppger att han eller hon är referensperson användas för att bestämma till vilken delsektor hushållet hör.

2.128 Andra kriterier kan användas för att dela in hushållen i delsektorer, t.ex. efter näringsgren om hushållen är företagare: jordbrukshushåll och icke-jordbrukshushåll.

Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (S.15)

- 2.129 *Definition:* Sektorn hushållens icke-vinstdrivande organisationer (S.15) består av icke-vinstdrivande organisationer som är separata juridiska enheter, som betjänar hushåll och som är privata icke-marknadsproducenter. Deras huvudsakliga resurser är frivilliga bidrag kontant eller in natura från hushåll i deras egenskap av konsumenter, betalningar från offentliga förvaltningen och kapitalinkomst.
- 2.130 När dessa organisationer är av mindre betydelse ingår de inte i sektorn hushållens icke-vinstdrivande organisationer utan i hushållssektorn (S.14), eftersom deras transaktioner inte kan åtskiljas från enheter i den sektorn. De icke-vinstdrivande organisationer som inte är marknadsproducenter och står under bestämmande inflytande av den offentliga förvaltningen ska klassificeras i sektorn offentlig förvaltning (S.13).

Sektorn hushållens icke-vinstdrivande organisationer omfattar bl.a. följande huvudsakliga typer av sådana organisationer som tillhandahåller icke-marknadsprissatta varor och tjänster till hushållen:

- a) Fackföreningar, yrkesförbund och lärda sällskap, konsumentorganisationer, politiska partier, kyrkor eller religiösa samfund (inklusive de som finansieras men inte står under kontroll av den offentliga förvaltningen), sociala och kulturella föreningar samt fritids- och idrottsklubbar.
- b) Välgörenhets-, stöd- och hjälporganisationer som finansieras av frivilliga bidrag kontant eller in natura från andra institutionella enheter.

I sektor S.15 ingår välgörenhets-, stöd- och hjälporganisationer som betjänar utländska enheter, medan sådana enheter där medlemskap innebär rätt till någon förutbestämd mängd varor och tjänster inte ingår.

Utlandet (S.2)

- 2.131 *Definition:* Med sektorn utlandet (S.2) avses en grupp enheter utan några karakteristiska funktioner eller resurser; den består av utländska enheter i den mån som de genomför transaktioner med inhemska institutionella enheter eller har andra ekonomiska kopplingar till inhemska enheter. Kontona för denna sektor ger en samlad bild över de ekonomiska förbindelserna mellan den nationella ekonomin och utlandet. EU:s institutioner och internationella organisationer ingår i denna sektor.
- 2.132 Utlandet är inte en sektor för vilken man måste föra fullständig bokföring, men det är praktiskt att beskriva utlandet som en sektor. Sektorer erhålls genom att man delar upp den totala ekonomin så att man får mer homogena grupper av inhemska institutionella enheter som liknar varandra i fråga om ekonomiskt beteende, mål och funktion. Motsvarande gäller inte för sektorn utlandet; för denna sektor registreras icke-finansiella och finansiella bolags, icke-vinstdrivande organisationers, hushålls och offentliga förvaltningens transaktioner och andra flöden med utländska institutionella enheter, liksom andra ekonomiska förbindelser mellan inhemska och utländska enheter, såsom inhemska enheters fordringar på utländska enheter.
- 2.133 Kontona för utlandet innehåller bara transaktioner som genomförs mellan inhemska institutionella enheter och utländska enheter, med följande undantag:
- a) Transporttjänster (fram till det exporterande landets gräns) som utförs av inhemska enheter avseende importerade varor visas i kontona för utlandet som fob-import, trots att de utförs av inhemska enheter.
 - b) Transaktioner i utländska tillgångar mellan inhemska enheter som hör till olika sektorer i den inhemska ekonomin visas i de detaljerade kontona för finansiella transaktioner för utlandet. Dessa transaktioner påverkar inte landets finansiella ställning gentemot utlandet, men de påverkar de finansiella förhållandena mellan de olika sektorerna och utlandet.
 - c) Transaktioner i landets skuldförbindelser mellan utländska enheter som hör till olika geografiska zoner visas i den geografiska uppdelningen av kontona för utlandet. Även om dessa transaktioner inte påverkar landets totala skuldsättning gentemot utlandet, inverkar de på dess skulder till olika delar av världen.
- 2.134 Sektorn utlandet (S.2) kan delas in i följande:

- a) Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och organ (S.21):

- 1. Europeiska unionens medlemsstater (S.211).

2. Europeiska unionens institutioner och organ (S.212).

b) Länder utanför EU och internationella organisationer med säte utanför EU (S.22).

Sektorklassificering av producerande enheter baserad på juridisk form

2.135 I följande översikt samt i punkterna 2.31–2.44 sammanfattas de principer som ligger till grund för klassificeringen av producerande enheter i sektorer, med utgångspunkt i den standardterminologi som beskriver de viktigaste typerna av institutioner.

2.136 Privata och offentliga bolag som är marknadsproducenter klassificeras enligt följande:

a) De som främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster: i sektor S.11 (icke-finansiella bolag).

b) De som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och finansiell serviceverksamhet: i sektor S.12 (finansiella bolag).

2.137 Kooperativ och handelsbolag som betraktas som självständiga juridiska enheter och som är marknadsproducenter klassificeras enligt följande:

a) De som främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster: i sektor S.11 (icke-finansiella bolag).

b) De som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och finansiell serviceverksamhet: i sektor S.12 (finansiella bolag).

2.138 Offentliga producenter som genom speciallagstiftning har status som självständiga juridiska enheter och som är marknadsproducenter klassificeras enligt följande:

a) De som främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster: i sektor S.11 (icke-finansiella bolag).

b) De som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och finansiell serviceverksamhet: i sektor S.12 (finansiella bolag).

2.139 Offentliga producenter som inte betraktas som självständiga juridiska enheter och som är marknadsproducenter klassificeras enligt följande:

a) Om de är kvasibolag:

1. De som främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster: i sektor S.11 (icke-finansiella bolag).

2. De som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och finansiell serviceverksamhet: i sektor S.12 (finansiella bolag).

b) Om de inte är kvasibolag: i sektor S.13 (offentlig förvaltning), eftersom de utgör en integrerad del av de enheter som har bestämmande inflytande över dem.

2.140 Icke-vinstdrivande organisationer (föreningar och stiftelser) som betraktas som självständiga juridiska enheter klassificeras enligt följande:

a) De som är marknadsproducenter och främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster: i sektor S.11 (icke-finansiella bolag).

b) De som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och finansiell serviceverksamhet: i sektor S.12 (finansiella bolag).

c) De som är icke-marknadsproducenter:

1. I sektor S.13 (offentlig förvaltning), om de är offentliga producenter och står under bestämmande inflytande av den offentliga förvaltningen.

2. I sektor S.15 (hushållens icke-vinstdrivande organisationer), om de är privata producenter.

2.141 Enmansföretag och företag med delägare som inte betraktas som självständiga juridiska enheter och som är marknadsproducenter klassificeras enligt följande:

a) Om de är kvasibolag:

1. De som främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster: i sektor S.11 (icke-finansiella bolag).

2. De som främst ägnar sig åt finansiell förmedling och finansiell serviceverksamhet: i sektor S.12 (finansiella bolag).

b) Om de inte är kvasibolag: i sektor S.14 (hushåll).

2.142 Huvudkontor klassificeras enligt följande:

a) I sektor S.11 (icke-finansiella bolag), om den dominerande verksamheten i koncernen där bolagen är marknadsproducenter över lag är produktion av varor och icke-finansiella tjänster (se punkt 2.46 e).

b) I sektor S.12 (finansiella bolag) om den dominerande verksamheten i koncernen över lag är finansiell förmedling (se punkt 2.65 e).

Holdingbolag som innehar en grupp dotterbolags tillgångar behandlas alltid som finansiella bolag. Holdingbolag innehar en grupp företags tillgångar men utövar inte någon ledning i förhållande till gruppen.

2.143 I tabell 2.5 illustreras schematiskt de olika fall som nämns ovan.

Tabell 2.5 – Sektorklassificering av producerande enheter efter juridisk form

Typ av producent Beskrivning av juridisk form		Marknadsproducen- ter (varor och icke-finansiella tjänster)	Marknadsproducen- ter (finansiell förmedling)	Icke-marknadsproducenter	
				Offentliga producenter	Privata producenter
Privata och offentliga bolag		S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag		
Kooperativ och handelsbolag som betraktas som självständiga juridiska enheter		S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag		
Offentliga producenter som genom speciallagstiftning har status som självständiga juridiska enheter		S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag		
Offentliga pro- ducenter som inte betraktas som självständiga juri- diska enheter	De med samma kännetecken som kvasibolag	S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag		
	Övriga			S.13 Offentlig förvaltning	
Icke-vinstdrivande organisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter		S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag	S.13 Offentlig förvaltning	S.15 Hushållens icke-vinstdri- vande organisa- tioner

Typ av producent Beskrivning av juridisk form		Marknadsproducen- ter (varor och icke-finansiella tjänster)	Marknadsproducen- ter (finansiell förmedling)	Icke-marknadsproducenter	
				Offentliga producenter	Privata producenter
Företag med de- lägare som inte betraktas som självständiga juri- diska enheter	De med samma kännetecken som kvasibolag	S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag		
	Övriga	S.14 Hushåll	S.14 Hushåll		
Personliga företag					
Huvudkontor om den dominerande verksamheten i den koncern de har bestämmande inflytande över är produktion av	varor och icke- finansiella tjänster	S.11 Icke-finansiella bolag			
	finansiella tjänster		S.12 Finansiella bolag		

LOKALA VERKSAMHETSENHETER OCH BRANSCHER

- 2.144 De flesta institutionella enheter som producerar varor och tjänster ägnar sig åt en kombination av verksamheter på samma gång. De kan ha en primär verksamhet, några sekundära verksamheter och några hjälpverksamheter.
- 2.145 Det är fråga om en verksamhet när sådana resurser som utrustning, arbetskraft, tillverkningsmetoder, informationsnätverk och produkter kombineras, vilket leder till att det skapas specifika varor och tjänster. En verksamhet karakteriseras av insats av produkter, en produktionsprocess och produktion av produkter.

Verksamheter kan bestämmas genom hänvisning till en viss nivå i Nace rev. 2.

- 2.146 Om en enhet bedriver mer än en verksamhet, ska all verksamhet som inte är hjälpverksamhet (se punkt 3.12 i kapitel 3) rangordnas efter bruttoföreläggsvärdet. En uppdelning kan då göras mellan primär verksamhet och sekundära verksamheter utifrån var bruttoföreläggsvärdet är som störst.
- 2.147 För att kunna analysera de flöden som uppkommer under produktionsprocessen och vid användningen av varor och tjänster är det nödvändigt att välja enheter som belyser samband av teknisk-ekonomisk karaktär. Detta betyder att institutionella enheter måste delas upp i mindre och mer homogena enheter efter typ av produktion. Lokala verksamhetsenheter antas vara den enhet som lämpar sig bäst för en sådan uppdelning.

Den lokala verksamhetsenheten

- 2.148 *Definition:* LVE är den del av en verksamhetsenhet som motsvarar en lokal enhet. LVE kallas i SNA 2008 och ISIC rev. 4 för *establishment*. En verksamhetsenhet grupperar alla de delar av en institutionell enhet, i dess egenskap av producent, som bidrar till utförandet av en verksamhet på undergruppsnivå (fyra siffror) i Nace rev. 2 och svarar mot en eller flera underindelningar efter den institutionella enhetens funktion. Den institutionella enhetens informationssystem måste för varje lokal verksamhetsenhet kunna uppge eller beräkna åtminstone produktionsvärde, insatsförbrukning, ersättningar till anställda, driftöverskott, sysselsättning och fast bruttoinvestering.

Den lokala enheten är en institutionell enhet, eller en del av en institutionell enhet, som producerar varor eller tjänster och som är belägen på en geografiskt identifierad plats.

En lokal verksamhetsenhet kan motsvara en institutionell enhet i dess egenskap av producent, men den kan aldrig tillhöra två olika institutionella enheter.

- 2.149 Om en institutionell enhet som producerar varor eller tjänster har en primär verksamhet och därtill en eller flera sekundära verksamheter, ska den underindelas i samma antal verksamhetsenheter och de sekundära verksamheterna ska klassificeras under andra rubriker än den primära verksamheten. Hjälpverksamhet hålls inte isär från den primära verksamheten eller de sekundära verksamheterna. Verksamhetsenheter som hör hemma under en viss rubrik i klassificeringssystemet kan dock framställa produkter utanför den homogena gruppen som ett resultat av sekundär verksamhet som hör samman med dem och som inte kan identifieras separat genom tillgängliga bokföringsdokument. En verksamhetsenhet kan således utföra en eller flera sekundära verksamheter.

Branschen

- 2.150 *Definition:* En bransch består av en grupp lokala verksamhetsenheter som ägnar sig åt samma eller liknande slag av verksamhet. På den mest detaljerade klassifikationsnivån består en bransch av alla lokala verksamhetsenheter som ingår i en enskild undergrupp (fyra siffror) enligt Nace rev. 2 och som därför ägnar sig åt samma verksamhet som den definieras i Nace rev. 2.

Branscher består av både lokala verksamhetsenheter som producerar varor och tjänster för marknaden och lokala verksamhetsenheter som producerar varor och tjänster som inte är avsedda för marknaden. En bransch består per definition av en grupp lokala verksamhetsenheter som ägnar sig åt samma typ av produktionsverksamhet, oavsett om de institutionella enheter till vilka de hör producerar marknadsprodukter eller icke-marknadsprodukter.

- 2.151 Branscher kan delas in i tre kategorier:

- a) Branscher som producerar varor och tjänster för marknaden (marknadsbranscher) och varor och tjänster för egen slutlig användning. Tjänster för egen slutlig användning är bostadstjänster i ägarbebodda bostäder och hushållstjänster producerade av anställda i hushållen.
- b) Branscher inom sektorn offentlig förvaltning som är icke-marknadsproducenter av varor och tjänster: icke-marknadsbranscher inom den offentliga förvaltningen.
- c) Branscher inom sektorn hushållens icke-vinstdrivande organisationer som är icke-marknadsproducenter av varor och tjänster: icke-marknadsbranscher inom sektorn hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Branschindelning

- 2.152 Den indelning som ska användas för att gruppera lokala verksamhetsenheter i branscher är Nace rev. 2.

HOMOGENA PRODUKTIONSENHETER OCH HOMOGENA BRANSCHER

- 2.153 Den enhet som är bäst lämpad för analysen av produktionsprocessen är den homogena produktionsenheten. Denna enhet har en enda verksamhet som kännetecknas av dess insats, produktionsprocess och produktion.

Den homogena produktionsenheten

- 2.154 *Definition:* En homogen produktionsenhet bedriver en enda verksamhet som identifieras genom dess insats, produktionsprocess och produkt. De produkter som utgör insats respektive produktion karakteriseras för sin del utifrån sina fysiska egenskaper, sin bearbetningsgrad och den använda produktionsmetoden. De kan identifieras med hjälp av en produktklassificering – indelningen av produkter efter näringsgren (CPA). CPA är en produktklassificering vars struktur utgår från kriteriet om ursprungsbransch, som i sin tur definieras i Nace rev. 2.

Den homogena branschen

- 2.155 *Definition:* Den homogena branschen består av en grupp homogena produktionsenheter. De verksamheter som ingår i en homogen bransch beskrivs med hänvisning till en produktklassifikation. Den homogena branschen producerar de varor eller tjänster som anges i klassificeringen, och endast dessa produkter.
- 2.156 Homogena branscher är enheter avpassade för ekonomisk analys. Homogena produktionsenheter kan vanligen inte observeras direkt, utan de data som samlas in från enheterna i statistiska undersökningar måste ordnas om för att bilda homogena branscher.
-

KAPITEL 3

TRANSAKTIONER MED PRODUKTER OCH ICKE-PRODUCERADE TILLGÅNGAR

PRODUKTTRANSAKTIONER – ALLMÄNT

3.01 *Definition:* Produkter är alla de varor och tjänster som skapas inom produktionsavgränsningen. Produktion definieras i punkt 3.07.

3.02 I ENS finns följande huvudkategorier av produkttransaktioner:

Transaktionskategorier	Kod
Produktion	P.1
Insatsförbrukning	P.2
Konsumtionsutgift	P.3
Faktisk konsumtion	P.4
Bruttoinvestering	P.5
Export av varor och tjänster	P.6
Import av varor och tjänster	P.7

3.03 Produkttransaktioner bokförs på följande sätt:

- På kontot för varor och tjänster bokförs produktion och import som tillgång och övriga produkttransaktioner bokförs som användning.
- På produktionskontot bokförs produktion som tillgång och insatsförbrukning som användning; saldoposten för dessa båda produkttransaktioner är bruttoföreläggsvärdet.
- På kontot för användning av disponibel inkomst bokförs konsumtionsutgift som användning.
- På kontot för användning av justerad disponibel inkomst bokförs faktisk konsumtion som användning.
- På kapitalkontot bokförs bruttoinvestering som användning (förändring i icke-finansiella tillgångar).
- På utrikeskontot för varor och tjänster bokförs import av varor och tjänster som tillgång, medan export av varor och tjänster bokförs som användning.

Många viktiga saldoposter i räkenskaperna, såsom föreläggsvärde, bruttonationalprodukt, nationalinkomst och disponibel inkomst, definieras i termer av produkttransaktioner. Definitionen av produkttransaktioner omfattar därför dessa saldoposter.

3.04 I tillgångstabellen (se punkt 1.136) bokförs produktion och import som tillgång. I användningstabellen bokförs insatsförbrukning, bruttoinvestering, konsumtionsutgift och export som användning. I den symmetriska input-outputtabellen bokförs produktion och import som tillgång och övriga produkttransaktioner som användning.

3.05 Tillgången av produkter värderas till baspris (baspris definieras i punkt 3.44). Användning av produkter värderas till mottagarpris (mottagarpris definieras i punkt 3.06). För vissa typer av tillgång och användning, t.ex. för import och export av varor, används mer specifika värderingsprinciper.

3.06 *Definition:*

Mottagarpriset är det pris köparen betalar för produkterna. Mottagarpriset omfattar följande:

- Skatter minus subventioner på produkterna (men exklusive avdragsgilla skatter, t.ex. moms på produkterna).
- Transportkostnader betalade separat av köparen för leverans på begärd tid och plats.

- c) Avdrag av eventuella mängd- eller säsongsrabatter på standardpriset.

Följande ingår inte i mottagarpriset:

- a) Ränte- eller serviceavgifter som tillkommer vid krediter.
- b) Extra avgifter köparen ådragit sig på grund av försenad betalning, där försenad betalning innebär att köparen inte betalat inom den tidsperiod som avtalades vid tiden för köpet.

Om tillfället för besittningstagande inte sammanfaller med köptillfället ska en justering göras för prisförändringar under mellantiden (på ett sätt som överensstämmer med förändringar i lagerpriserna). Sådana justeringar är viktiga om priserna på de aktuella produkterna förändras betydligt under ett år.

PRODUKTION (AKTIVITET OCH RESULTAT)

- 3.07 *Definition:* Produktion är en aktivitet som utförs under styrning, ansvar och ledning av en institutionell enhet som använder insats av arbetskraft, kapital samt varor och tjänster för att producera varor och tjänster.

Produktion omfattar inte naturliga processer utan inslag av mänsklig inblandning eller styrning, såsom opåverkad tillväxt av fiskbestånd i internationella vatten (däremot räknas fiskodling som produktion).

- 3.08 Produktion omfattar följande:

- a) Produktion av alla individuella eller kollektiva varor och tjänster som tillhandahålls till andra enheter än dem som producerat dem.
- b) Produktion i egen regi av alla varor som behålls av producenten för egen slutlig konsumtion eller fast bruttoinvestering.

Exempel på produktion i egen regi som går till fasta bruttoinvesteringar är produktion av fasta tillgångar såsom byggnads- och anläggningsverksamhet, utveckling av programvara och mineralprospektering för egen fast bruttoinvestering. Begreppet *fast bruttoinvestering* beskrivs i punkterna 3.124–3.138.

Hushållens produktion av varor i egen regi gäller i första hand

1. bostadsbyggande i egen regi,
 2. produktion och lagring av jordbruksprodukter,
 3. bearbetning av jordbruksprodukter, t.ex. produktion av mjöl genom malning, torkning och konservering av frukt, produktion av mejeriprodukter som smör och ost samt produktion av öl, vin och sprit,
 4. produktion av andra primärprodukter, t.ex. saltbrytning, torvbrytning och vattenhämtning,
 5. andra typer av bearbetning, t.ex. vävning av tyger, keramikframställning och möbeltillverkning.
- c) Produktion av bostadstjänster i ägarbebodda bostäder.
- d) Hushållstjänster och personliga tjänster producerade av avlönad arbetskraft i hushållen.
- e) Frivillig verksamhet som resulterar i varor. Exempel på sådan verksamhet kan vara byggandet av en bostad, en kyrka eller annan byggnad. Frivillig verksamhet som inte resulterar i varor, t.ex. omvårdnad och städning utan betalning, ingår inte.

Sådan verksamhet som förtecknas ovan under leden a–e ska inkluderas även om den är olaglig eller inte registrerats hos skattemyndigheten eller sociala, statistiska eller andra myndigheter.

Hushållens produktion av varor för egen räkning ska bokföras om denna typ av produktion är betydande, dvs. om den är kvantitativt betydande i förhållande till det totala utbudet av den aktuella varan i ett land.

Den enda produktion av varor för egen räkning i hushållen som ska redovisas är bostadsbyggande samt produktion, lagring och bearbetning av jordbruksprodukter.

3.09 Produktion omfattar inte hushållstjänster och personliga tjänster som produceras och konsumeras inom samma hushåll. Exempel på hushållstjänster som produceras av hushållen själva och som inte ingår är

- a) rengöring, inredning och underhåll av bostaden i den mån dessa aktiviteter vanligen även utförs av hyresgäster,
- b) rengöring, service och reparation av hushållskapitalvaror,
- c) tillagning och servering av måltider,
- d) skötsel och fostran av barn,
- e) omvårdnad av sjuka, svaga och äldre, samt
- f) transport av hushållsmedlemmar eller deras tillhörigheter.

Hushållstjänster och personliga tjänster som produceras av avlönad arbetskraft i hushållen samt bostadstjänster i ägarbebodda bostäder ska ingå i produktionen.

Primär verksamhet, sekundär verksamhet och hjälpverksamhet

3.10 *Definition:* En lokal verksamhetsenhets primära verksamhet är den verksamhet som har störst förädlingsvärde jämfört med varje annan verksamhet som bedrivs inom samma enhet. Klassificeringen av den primära verksamheten ska göras med hjälp av Nace rev. 2, först på den högsta nivån i klassificeringen och därefter på mer detaljerade nivåer.

3.11 *Definition:* En sekundär verksamhet är en verksamhet som bedrivs inom en lokal verksamhetsenhet vid sidan av den primära verksamheten. Resultatet av den sekundära verksamheten är en sekundärprodukt.

3.12 *Definition:* En hjälpverksamhet är en verksamhet vars produktion är avsedd att användas inom ett företag.

En hjälpverksamhet är en stödtjänst som tillhandahålls inom företaget för att den primära eller de sekundära verksamheterna inom en lokal verksamhetsenhet ska kunna bedrivas. Alla insatser som förbrukas i en hjälpverksamhet – material, arbetskraft, kapitalförslitning etc. – behandlas som insatser i den primära eller sekundära verksamhet som den stöder.

Hjälpverksamheter kan vara t.ex.

- a) inköp,
- b) försäljning,
- c) marknadsföring,
- d) bokföring,
- e) databehandling,
- f) transport,
- g) magasinering,
- h) underhåll,
- i) städning, och
- j) säkerhetstjänster.

Företagen kan välja mellan att bedriva hjälpverksamheter i egen regi eller att köpa sådana tjänster på marknaden från producenter som är specialiserade på dessa tjänster.

Investeringar i egen regi är inte någon hjälpverksamhet.

- 3.13 Hjälpverksamheter betraktas inte som fristående enheter som är skilda från den primära eller sekundära verksamhet eller den enhet de betjänar. Följaktligen ska hjälpverksamheter integreras med den lokala verksamhetsenhet de betjänar.

Hjälpverksamheter kan bedrivas på andra platser och vara belägna i en annan region än den lokala verksamhetsenhet de betjänar. En strikt tillämpning av den huvudregel som avses i första stycket skulle vid den regionala fördelningen av hjälpverksamheter innebära en underskattning av aggregaten i de regioner som har en hög koncentration av hjälpverksamheter. I enlighet med principerna för bestämning av hemvist gäller därför att hjälpverksamheter hänförs till den region där de är belägna men att de förblir i samma bransch som den lokala verksamhetsenhet de betjänar.

Produktion (P.1)

- 3.14 *Definition:* Produktionen är summan av alla produkter som skapats under räkenskapsperioden.

I produktionen ingår bl.a.

- a) varor och tjänster som en lokal verksamhetsenhet tillhandahåller en annan lokal verksamhetsenhet som tillhör samma institutionella enhet,
- b) varor som producerats av en lokal verksamhetsenhet och som är kvar i lager vid slutet av den period under vilken de producerats, oavsett hur de kommer att användas i framtiden. Varor och tjänster som produceras och konsumeras under samma räkenskapsperiod och inom samma lokala verksamhetsenhet redovisas inte separat. De bokförs inte som en del av den lokala verksamhetsenhetens produktion eller insatsförbrukning.

- 3.15 När en institutionell enhet omfattar mer än en lokal verksamhetsenhet är den institutionella enhetens produktion summan av produktionen vid de lokala verksamhetsenheter som ingår, inklusive produkter levererade mellan dessa verksamhetsenheter.

- 3.16 Tre typer av produktion specificeras i ENS 2010:

- a) Marknadsproduktion (P.11).
- b) Produktion för egen slutlig användning (P.12).
- c) Icke-marknadsproduktion (P.13).

Denna distinktion tillämpas också på lokala verksamhetsenheter och institutionella enheter enligt följande:

- a) Marknadsproducenter.
- b) Producenter för egen slutlig användning.
- c) Icke-marknadsproducenter.

Distinktionen mellan marknad, för egen slutlig användning och icke-marknad är fundamental eftersom

- a) den påverkar beräkningen av produktionen och närliggande begrepp, t.ex. förädlingsvärde, BNP samt den offentliga förvaltningens och hushållens icke-vinstdrivande organisationers konsumtionsutgifter,
- b) den påverkar indelningen av de institutionella enheterna efter sektor, t.ex. vilka enheter som ingår i sektorn offentlig förvaltning och vilka som inte gör det.

Denna distinktion är avgörande för vilka värderingsprinciper som ska användas för produktionen. Marknadsproduktion och produktion för egen slutlig användning värderas till baspris. Icke-marknadsproducenter totala produktion värderas genom summering av produktionskostnaderna. En institutionell enhets produktion värderas som summan av produktionen vid de lokala verksamhetsenheter som ingår och beror därmed också på distinktionen mellan marknad, för egen slutlig användning och icke-marknad.

Vidare används denna distinktion för att klassificera institutionella enheter efter sektor. Icke-marknadsproducenter klassificeras i sektorn offentlig förvaltning eller sektorn hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Uppdelningen görs uppifrån och ner, dvs. först för institutionella enheter, sedan för lokala verksamhetsenheter och därefter för deras produktion.

På produktnivå delas produktionen upp i marknadsproduktion, produktion för egen slutlig användning och icke-marknadsproduktion efter egenskaperna hos den institutionella enhet och den lokala verksamhetsenhet som står för produktionen.

- 3.17 *Definition:* Marknadsproduktion är produktion som avyttras på marknaden eller är avsedd att avyttras på marknaden.
- 3.18 Marknadsproduktion omfattar
- a) produkter som säljs till ekonomiskt signifikanta priser,
 - b) produkter som används för byteshandel,
 - c) produkter som används som naturabetalning (inklusive naturalön och sammansatt förvärvsinkomst in natura),
 - d) produkter som tillhandahålls av en lokal verksamhetsenhet för att användas som insatsvaror eller för slutlig användning inom en annan lokal verksamhetsenhet som tillhör samma institutionella enhet,
 - e) produkter som läggs till lager av färdigvaror samt produkter i arbete avsedda för någon av de ovannämnda användningarna (inklusive naturlig tillväxt av djur och växter liksom ofullbordade byggnader och anläggningar där köparen är okänd).
- 3.19 *Definition:* Ekonomiskt signifikanta priser är priser som har ett väsentligt inflytande på mängden produkter som producenterna är villiga att leverera och mängden produkter som köparna vill förvärva. Sådana priser förekommer när båda följande villkor är uppfyllda:
- a) Producenten har ett incitament att anpassa utbudet för att antingen skapa vinst på lång sikt eller åtminstone täcka sina kapitalkostnader och andra kostnader.
 - b) Det står konsumenterna fritt att välja om de vill köpa eller inte, och de gör sina val utifrån det begärda priset.
- Priser som inte är ekonomiskt signifikanta kan användas för att få vissa intäkter eller reducera det efterfrågeöverskott som kan förekomma när tjänster är helt kostnadsfria.
- Det ekonomiskt signifikanta priset på en produkt bestäms med hänsyn till den institutionella enhet och lokala verksamhetsenhet där produktionen skett. Till exempel antas all produktion som sker hos hushållens personliga företag och säljs till andra institutionella enheter säljas till ekonomiskt signifikanta priser, och är alltså att betrakta som marknadsproduktion. För andra institutionella enheters produktion bestäms förmågan att bedriva marknadsverksamhet till ekonomiskt signifikanta priser främst med hjälp av ett kvantitativt kriterium (det så kallade 50 %-kriteriet), där försäljningen ställs i relation till produktionskostnaderna. För att enheten ska betraktas som marknadsproducent ska försäljningen under flera år i rad täcka minst 50 % av kostnaderna.
- 3.20 *Definition:* Produktion för egen slutlig användning avser varor och tjänster som behålls antingen för egen konsumtion eller för investering inom samma institutionella enhet.
- 3.21 Produkter för egen konsumtion kan endast produceras i hushållssektorn. Exempel på produkter för egen konsumtion är
- a) jordbruksprodukter som behålls av jordbrukare,
 - b) bostadstjänster som produceras av boende i ägarbebodda bostäder,
 - c) hushållstjänster som produceras av anställd avlönad personal.
- 3.22 Produkter som används för investering i egen regi kan produceras i vilken sektor som helst. Exempel på sådana produkter är
- a) verktygsmaskiner producerade av verkstadsindustriföretag,
 - b) bostäder, eller utbyggnader av bostäder, producerade av hushåll,
 - c) byggnadsverksamhet för egen räkning, inklusive gemensam byggnadsverksamhet utförd av grupper av hushåll,
 - d) egenproducerad programvara,
 - e) forskning och utveckling för egen räkning. Utgifter för forskning och utveckling ska inte bokföras som fast realkapitalbildning förrän medlemsstaternas beräkningar har blivit tillräckligt tillförlitliga och jämförbara sinsemellan.

- 3.23 *Definition:* Icke-marknadsproduktion är produktion som tillhandahålls andra enheter kostnadsfritt eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta.

Icke-marknadsproduktion (P.13) delas in i två poster – betalningar för icke-marknadsproduktion (P.131), bestående av diverse avgifter och arvoden, och övrig icke-marknadsproduktion (P.132), som är produktion som tillhandahålls kostnadsfritt.

Orsaken till icke-marknadsproduktion kan vara följande:

- a) Det kan vara tekniskt omöjligt att låta enskilda betala för kollektiva tjänster på grund av att det inte går att kontrollera eller mäta i vilken utsträckning de använder sådana tjänster. Produktionen av kollektiva tjänster handhas av offentliga förvaltningsenheter och finansieras av andra medel än intäkter från försäljning, nämligen skattemedel och andra medel som ställts till den offentliga förvaltningens förfogande.
- b) Offentliga förvaltningsenheter och hushållens icke-vinstdrivande organisationer kan också producera och förse enskilda hushåll med varor och tjänster som de skulle kunna ta betalt för, men väljer att inte göra av social- eller ekonomipolitiska skäl. Exempel på sådana tjänster är utbildning och hälso- och sjukvård som tillhandahålls kostnadsfritt eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta.
- 3.24 *Definition:* Marknadsproducenter är lokala verksamhetsenheter eller institutionella enheter vars huvudsakliga produktion är marknadsproduktion.
- Om en lokal verksamhetsenhet eller institutionell enhet är marknadsproducent är dess huvudsakliga produktion per definition marknadsproduktion, eftersom produktionens karaktär fastställs efter det att distinktionen mellan marknad, för egen slutlig användning och icke-marknad tillämpats på den lokala verksamhetsenhet och institutionella enhet som har producerat produkterna.
- 3.25 *Definition:* Producenter för egen slutlig användning är lokala verksamhetsenheter eller institutionella enheter vars huvudsakliga produktion går till egen slutlig användning inom samma institutionella enhet.
- 3.26 *Definition:* Icke-marknadsproducenter är lokala verksamhetsenheter eller institutionella enheter vars huvudsakliga produktion tillhandahålls kostnadsfritt eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta.

Institutionella enheter: distinktionen mellan marknad, för egen slutlig användning och icke-marknad

- 3.27 En översikt över distinktionen mellan marknad, för egen slutlig användning och icke-marknad för institutionella enheter som är producenter finns i tabell 3.1. Indelningen i sektorer framgår också av tabellen.

Tabell 3.1 – Distinktionen mellan marknadsproducenter, producenter för egen slutlig användning och icke-marknadsproducenter

Typ av institutionell enhet		Indelning		
Privat eller offentlig?		Icke-vinstdrivande organisation eller ej?	Marknadsproducent?	Sektor
1. Privata producenter	1.1 Personliga företag (exklusive kvasibolag) som ägs av hushållen			1.1 = Marknad eller för egen slutlig användning
	1.2 Övriga privata producenter (inklusive kvasibolag som ägs av hushållen)	1.2.1 Privata icke-vinstdrivande organisationer	1.2.1.1 Ja	1.2.1.1 = Marknad
			1.2.1.2 Nej	1.2.1.2 = Icke-marknad
		1.2.2 Övriga privata producenter (vinstdrivande)		1.2.2 = Marknad
2. Offentliga producenter			2.1 Ja	2.1 = Marknad
			2.2 Nej	2.2 = Icke-marknad

- 3.28 Tabell 3.1 visar att för att avgöra huruvida en institutionell enhet ska klassificeras som marknadsproducent, producent för egen slutlig användning eller icke-marknadsproducent måste flera distinktioner göras i tur och ordning. Den första distinktionen görs mellan privata och offentliga producenter. En offentlig producent är en producent som styrs av den offentliga förvaltningen (se definitionen av styrning i punkt 2.38).
- 3.29 Såsom framgår av tabell 3.1 återfinns privata producenter i alla sektorer utom sektorn offentlig förvaltning. Offentliga producenter däremot återfinns endast i sektorn icke-finansiella bolag, sektorn finansiella bolag och sektorn offentlig förvaltning.
- 3.30 En speciell kategori av privata producenter är de personliga (ej bolagsetablerade) företag som ägs av hushållen. Dessa är marknadsproducenter eller producenter för egen slutlig användning. De senare återfinns i samband med produktion av bostadstjänster i ägarbebodda bostäder och produktion av varor för egen räkning. Alla personliga företag som ägs av hushållen klassificeras i hushållssektorn, utom kvasibolag som ägs av hushållen. De är marknadsproducenter och klassificeras i sektorerna icke-finansiella respektive finansiella bolag.
- 3.31 Övriga privata producenter delas upp i privata icke-vinstdrivande organisationer och övriga privata producenter.

Definition: En privat icke-vinstdrivande organisation definieras som en juridisk eller social enhet vars syfte är att producera varor och tjänster med egenskaper som gör att de inte kan bli en källa för inkomster, vinster eller andra finansiella förtjänster för de enheter som inrättar, styr eller finansierar dem. När produktionsverksamheten genererar ett överskott kan inga andra institutionella enheter tillgodogöra sig detta överskott.

En privat icke-vinstdrivande organisation tillhör sektorn icke-finansiella bolag eller sektorn finansiella bolag om den är en marknadsproducent.

En privat icke-vinstdrivande organisation klassificeras i sektorn hushållens icke-vinstdrivande organisationer om den är en icke-marknadsproducent, såvida den inte styrs av den offentliga förvaltningen. Om så är fallet ska den ingå i sektorn offentlig förvaltning.

Övriga privata producenter som inte är icke-vinstdrivande organisationer är marknadsproducenter. De klassificeras i sektorerna icke-finansiella bolag respektive finansiella bolag.

- 3.32 För att skilja mellan marknadsproduktion och icke-marknadsproduktion respektive mellan marknadsproducenter och icke-marknadsproducenter ska flera olika kriterier användas. Syftet med dessa kriterier för marknad/icke-marknad (se punkt 3.19 om definitionen av ekonomiskt signifikanta priser) är att avgöra om det föreligger marknadsmässiga omständigheter och om producentens beteende är tillräckligt marknadsmässigt. Enligt det kvantitativa marknads-/icke-marknadskriteriet ska försäljningen av produkter till ekonomiskt signifikanta priser åtminstone täcka merparten av produktionskostnaderna.
- 3.33 Vid tillämpningen av detta kvantitativa marknads-/icke-marknadskriterium gäller följande definitioner av försäljningsintäkt och produktionskostnad:

- a) Försäljningsintäkt är intäkten exklusive produktskatter men inklusive alla ersättningar från den offentliga förvaltningen eller unionens institutioner som ges till alla slags producenter med denna typ av verksamhet, dvs. alla betalningar som är kopplade till volym eller värde på produktionen ingår medan ersättningar för att täcka ett allmänt underskott eller skulder inte ingår.

Denna definition av försäljningsintäkt överensstämmer med definitionen av produktion till baspris bortsett från att

1. produktion till baspris fastställs först efter det att det klargjorts huruvida produktionen är marknads- eller icke-marknadsproduktion: försäljningsintäkter används endast vid värderingen av marknadsproduktion medan icke-marknadsproduktion värderas till sina kostnader,
 2. ersättningar från den offentliga förvaltningen för att täcka ett allmänt underskott i ett offentligt bolag eller kvasibolag behandlas som övriga produktsubventioner, som definieras i punkt 4.35 c. Följaktligen omfattar marknadsproduktion till baspris ersättningar från den offentliga förvaltningen för att täcka ett allmänt underskott.
- b) I försäljningsintäkten ingår inte andra intäktskällor såsom kapitalvinster (även om de kan vara en normal och förväntad del av företagets intäkter), investeringsbidrag, andra kapitaltransfereringar (t.ex. skuldlösen) och förvärv av ägarandelar.

c) Vid tillämpning av detta kriterium är produktionskostnaden summan av insatsförbrukning, ersättningar till anställda, kapitalförslitning, övriga produktionsskatter och kapitalkostnader. Övriga produktionssubventioner subtraheras inte. För att säkerställa konsistens mellan begreppen försäljningsintäkt och produktionskostnad vid tillämpning av det kvantitativa marknads-/icke-marknadskriteriet ska produktionskostnaden inte omfatta några kostnader för investeringar i egen regi. För enkelhetens skull kan kapitalkostnaderna i allmänhet approximeras med hjälp av de faktiska räntebetalningarna netto. För producenter av finansiella tjänster beaktas dock räntekostnaderna och en korrigering ska därmed göras för indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim).

Vid tillämpning av det kvantitativa marknads-/icke-marknadskriteriet ser man till flera år i följd. Smärre fluktuationer i försäljningsvolymen från ett år till ett annat innebär inte att man måste omklassificera en institutionell enhet (och dess lokala verksamhetsenheter och produktion).

3.34 Försäljning kan innefatta flera olika element. För sjukvårdstjänster som tillhandahålls av ett sjukhus kan det t.ex. motsvara

- a) arbetsgivares köp avsedda som naturainkomst för de anställda och konsumtionsutgift för de anställda,
- b) köp från privata försäkringsbolag,
- c) köp från socialförsäkringssystem och den offentliga förvaltningen som ska klassificeras som sociala naturaförmåner,
- d) hushållens köp som inte ersätts (konsumtionsutgift).

Endast mottagna övriga produktionssubventioner och gåvor (t.ex. från välgörenhetsorganisationer) behandlas inte som försäljning.

Som ytterligare exempel kan nämnas att ett företags försäljning av transporttjänster kan motsvara producenters insatsförbrukning, naturainkomster från arbetsgivare, sociala naturaförmåner från den offentliga förvaltningen och hushållsköp som inte ersätts.

3.35 Privata icke-vinstdrivande organisationer som betjänar företag är ett specialfall. De finansieras vanligen genom bidrag eller medlemsavgifter från en grupp av företag. Medlemsavgifterna behandlas inte som transferering utan som betalning för tjänst, dvs. försäljning. Dessa icke-vinstdrivande organisationer är därför marknadsproducenter och klassificeras i sektorerna icke-finansiella bolag eller finansiella bolag.

3.36 När kriteriet att jämföra försäljning och produktionskostnader tillämpas på privata och offentliga icke-vinstdrivande organisationer kan det i vissa fall bli vilseledande att i försäljningen inkludera alla ersättningar som är kopplade till produktionsvolymen. Det kan t.ex. gälla finansieringen av privata och offentliga skolor. Ersättningen från den offentliga förvaltningen kan vara kopplad till antalet elever men även vara resultatet av förhandlingar med den offentliga förvaltningen. I ett sådant fall ska ersättningarna inte behandlas som försäljning, trots att de kanske har en direkt koppling till ett mått på produktionsvolymen (antalet elever). Detta innebär att en skola som huvudsakligen finansieras med sådana ersättningar är en icke-marknadsproducent.

3.37 Offentliga producenter kan vara marknadsproducenter eller icke-marknadsproducenter. Marknadsproducenter klassificeras i sektorerna icke-finansiella och finansiella bolag. Om den institutionella enheten är en icke-marknadsproducent, ska den klassificeras i sektorn offentlig förvaltning.

3.38 Lokala verksamhetsenheter som är marknadsproducenter och producenter för egen slutlig användning har ingen icke-marknadsproduktion. Deras produktion kan därför endast behandlas som marknadsproduktion eller produktion för egen slutlig användning och värderas därefter (se punkterna 3.42–3.53).

3.39 Lokala verksamhetsenheter som är icke-marknadsproducenter kan som sekundärproduktion producera för marknaden och för egen slutlig användning. Produktion för egen slutlig användning är investeringar i egen regi. Huruvida marknadsproduktion förekommer ska i princip avgöras genom att de kvalitativa och kvantitativa marknads-/icke-marknadskriterierna tillämpas på enskilda produkter. Icke-marknadsproducenters sekundära marknadsproduktion kan t.ex. vara offentliga sjukhus som säljer vissa av sina tjänster till ekonomiskt signifikanta priser.

3.40 Andra exempel är offentliga museers försäljning av reproduktioner eller meteorologiska institut som säljer väderprognoser.

- 3.41 Icke-marknadsproducenter kan också ha intäkter från försäljning av sin icke-marknadsproduktion till priser som inte är ekonomiskt signifikanta, t.ex. museets intäkter från entrébiljetter. Dessa intäkter avser icke-marknadsproduktion. Om de båda typerna av intäkter (biljettintäkter och intäkter från försäljning av affischer och kort) är svåra att separera, kan båda behandlas endera som intäkt från marknadsproduktion eller intäkt från icke-marknadsproduktion. Vilken av de två behandlingarna man väljer bör bero på den antagna relativa vikten av de båda intäkstyperna (från biljetter kontra försäljning av affischer och kort).

Tidpunkt för bokföring och värdering av produktionen

- 3.42 Produktionen ska bokföras och värderas när den skapas i produktionsprocessen.
- 3.43 All produktion ska värderas till baspris, men särskilda regler gäller vid
- a) värdering av icke-marknadsproduktion,
 - b) värdering av en icke-marknadsproducents (lokal verksamhetsenhets) totala produktion,
 - c) värdering av en institutionell enhets totala produktion när någon av enhetens lokala verksamhetsenheter är icke-marknadsproducent.
- 3.44 *Definition:* Baspriset är det pris som producenten erhåller från köparen för en producerad enhet av en vara eller tjänst, minus alla skatter (dvs. produktskatter) som erläggs för enheten ifråga som en konsekvens av dess produktion eller försäljning, plus alla subventioner (dvs. produktsubventioner), som erhålls för enheten ifråga som en konsekvens av dess produktion eller försäljning. Det omfattar inte några transportkostnader som faktureras separat av producenten. Inte heller kapitalvinster eller kapitalförluster på finansiella och icke-finansiella tillgångar ingår.
- 3.45 Produktion för egen slutlig användning (P.12) ska värderas till baspris för liknande produkter som säljs på marknaden. Detta genererar ett driftsöverskott netto eller en sammansatt förvärvsinkomst för sådan produktion. Som exempel kan nämnas bostadstjänster i ägarbebodda bostäder som genererar ett driftsöverskott netto. Om det inte finns några baspriser för liknande produkter att jämföra med, bör produktionen för egen slutlig användning värderas till produktionskostnaden plus ett tillägg (utom för icke-marknadsproducenter) för driftsöverskott netto eller sammansatt förvärvsinkomst.
- 3.46 Ökning av produkter i arbete värderas till löpande baspris för den färdiga produkten.
- 3.47 För att värdet av produktion behandlad som produkter i arbete ska kunna beräknas i förväg, ska värdet baseras på de faktiska kostnaderna med tillägg (utom för icke-marknadsproducenter) för beräknat driftöverskott eller beräknad sammansatt förvärvsinkomst. De preliminära beräkningarna ska senare ersättas genom att de färdiga produkternas faktiska värde (när det blir känt) fördelas över den period då produkterna framställdes.
- Värdet på produktionen av färdiga produkter är summan av värdet av
- a) färdiga produkter som sålts eller använts för byteshandel,
 - b) färdiga produkter som överförts till lager, minus uttag,
 - c) färdiga produkter för egen slutlig användning.
- 3.48 För byggnader och anläggningar som anskaffats i ofullständigt skick beräknas ett värde baserat på kostnader fram till den aktuella tidpunkten, med tillägg för driftsöverskott eller sammansatt förvärvsinkomst. Detta tillägg kan beräknas på basis av priserna på liknande byggnader och anläggningar. Gjorda delbetalningar kan användas för att approximera värdet av den fasta bruttoinvestering köparen gjort i olika skeden (förutsatt att inga förskotts-betalningar eller försenade betalningar görs).

Om en byggnadsverksamhet för egen räkning inte avslutas inom en och samma räkenskapsperiod, ska värdet av produktionen beräknas med följande metod. Förhållandet mellan kostnaderna under den innevarande perioden och de totala kostnaderna under hela byggnadsperioden beräknas. Detta förhållande multipliceras med den beräknade totala produktionen till löpande baspris. Om det inte går att beräkna värdet på den färdiga anläggningen till löpande baspris värderas den till den totala produktionskostnaden plus ett tillägg (utom för icke-marknadsproducenter) för driftsöverskott netto eller sammansatt förvärvsinkomst. Om delar av eller hela arbetskraften är gratis, vilket kan hända om flera hushåll gemensamt ägnar sig åt en byggnadsverksamhet, inkluderas i den beräknade totala produktionskostnaden en beräknad kostnad för avlönad arbetskraft med användning av de lönenivåer som gäller för liknande arbetskraftsinsatser.

- 3.49 En icke-marknadsproducents (lokal verksamhetsenhets) totala produktion ska värderas till total produktionskostnad, dvs. summan av

- a) insatsförbrukning (P.2),
- b) ersättningar till anställda (D.1),
- c) kapitalförslitning (P.51c),
- d) övriga produktionsskatter (D.29) minus övriga produktionssubventioner (D.39).

Räntebetalningar (exklusive Fisim) ingår inte som kostnader för icke-marknadsproduktion. I kostnaderna ingår inte heller någon imputerad nettoavkastning på kapital eller något imputerat hyresvärde för byggnader som inte är bostäder och som ägs och används i icke-marknadsproduktion.

- 3.50 En institutionell enhets totala produktion är summan av den totala produktionen hos de lokala verksamhetsenheter som ingår i enheten. Detta gäller också de institutionella enheter som är icke-marknadsproducenter.
- 3.51 Om icke-marknadsproducenter inte har någon sekundär marknadsproduktion värderas icke-marknadsproduktionen till produktionskostnad. Om icke-marknadsproducenter har en sekundär marknadsproduktion beräknas icke-marknadsproduktionen residualt, dvs. som den totala produktionskostnaden minus intäkterna från marknadsproduktionen.
- 3.52 Icke-marknadsproducenters marknadsproduktion värderas till baspris. Den totala produktionen hos en lokal verksamhetsenhet som är icke-marknadsproducent men producerar för marknad, icke-marknad och för egen slutlig användning ska värderas till summan av produktionskostnaderna. Värdet av marknadsproduktionen får man från intäkterna från försäljning av marknadsprodukter, medan värdet av icke-marknadsproduktionen beräknas residualt som skillnaden mellan värdet av den totala produktionen och summan av marknadsproduktion och produktion för egen slutlig användning. Värdet av intäkterna från försäljning av icke-marknadsproducerade varor och tjänster till priser som inte är ekonomiskt signifikanta ingår inte i dessa beräkningar – de är en del av värdet av icke-marknadsproduktionen.
- 3.53 Nedan följer en förteckning (uppställd efter avdelningarna i CPA) över undantag och klargöranden i fråga om bokföringstidpunkt och värdering av produktionen.

Produkter från jordbruk, skogsbruk och fiske (avdelning A)

- 3.54 Produktionen av jordbruksprodukter ska bokföras som kontinuerlig produktion över hela produktionsperioden (och inte endast när grödan skördas eller djuren slaktas).

Växande gröda, skog på rot och bestånd av fisk eller djur som uppföds för att bli livsmedel ska behandlas som lager av produkter i arbete under processen och omvandlas till lager av färdiga produkter när processen är klar.

I produktionen ingår inte eventuella förändringar i icke-odlade biologiska tillgångar, t.ex. tillväxt av vildlevande djur, fåglar och fisk eller naturlig tillväxt av skog.

Tillverkade varor (avdelning C); Byggnader och byggnadsarbeten (avdelning F)

- 3.55 När uppförandet av en byggnad eller annan anläggning sträcker sig över flera räkenskapsperioder ska den produktion som sker under varje period behandlas som om den sålts till köparen vid slutet av perioden, dvs. den ska bokföras av köparen som fast realkapitalbildning snarare än som produkter i arbete i byggnadsverksamheten. Produktionen behandlas som om den sålts till köparen i etapper. Om kontraktet innehåller bestämmelser om delbetalningar kan värdet av produktionen approximeras med hjälp av summan av de delbetalningar som gjorts under varje period. Om den slutgiltiga köparen är okänd bokförs den ej avslutade produktionen för varje period som produkter i arbete.

Handel; reparation av motorfordon (avdelning G)

- 3.56 Produktionen av parti- och detaljhandelstjänster mäts genom de handelsmarginaler som tas ut på handelsvaror.

Definition: En handelsmarginal är skillnaden mellan det faktiska eller imputerade försäljningspriset på en handelsvara och det pris som distributören skulle ha betalat för att återanskaffa varan då den säljs eller på annat sätt avyttras.

Handelsmarginaler på vissa varor kan vara negativa om försäljningspriserna sätts ned. Handelsmarginalerna är negativa på varor som inte säljs, utan går till spillo eller blir stulna. Handelsmarginalerna på varor som anställda får som naturalön eller som ägarna behåller för eget bruk är lika med noll.

Kapitalvinster och kapitalförluster ingår inte i handelsmarginalen.

En parti- eller detaljhandlares produktion beräknas enligt följande:

Värdet på produktionen =

värdet på försäljningen

plus värdet på handelsvaror som används för insatsförbrukning, naturalön eller sammansatt förvärvsinkomst in natura,

minus värdet på handelsvarorna,

plus värdet på tillskott till lagren av handelsvaror,

minus värdet på varor som tas ut ur lagren för handelsvaror,

minus värdet på återkommande lagerförluster på grund av normalt svinn, stöld eller oförutsedda skador.

Transport och magasineringstjänster (avdelning H)

3.57 Produktionen av transporttjänster mäts som värdet av de belopp som erhålls för att transportera varor eller personer. Transporter för eget bruk inom den lokala verksamhetsenheten betraktas som hjälpverksamhet och anges eller bokförs inte separat.

3.58 Produktionen av magasineringstjänster mäts som värdet av en ökning av produkter i arbete. Prisökningar på varor i lager betraktas inte som produkter i arbete och produktion, utan bör behandlas som kapitalvinster. Om värdeökningen avspeglar en prisökning utan att kvaliteten förändrats är det inte fråga om någon ytterligare produktion under perioden utöver lagerkostnaderna eller det uttryckliga förvärvet av en lagringstjänst. I följande tre fall betraktas värdeökningen dock som produktion:

- a) När kvaliteten på varan kan bli bättre med tiden, t.ex. för vin. Det är endast om produktens kvalitetshöjning är ett led i den normala produktionsprocessen som den är att betrakta som produktion.
- b) När säsongsfaktorer påverkar utbud av och efterfrågan på en speciell vara, vilket medför regelbundna, förutsägbara prisvariationer under året, även om de fysiska egenskaperna inte förändrats.
- c) När produktionsprocessen är tillräckligt lång för att diskonteringsfaktorer ska tillämpas på arbete som utförts långt före leveransen.

3.59 De flesta prisförändringar på varor i lager är inte en ökning av produkter i arbete. För att beräkna de lagrade varornas värdeökning utöver lagerkostnaderna kan man använda den förväntade värdeökningen utöver den allmänna inflationstakten under en förutbestämd period. Eventuell vinst utanför den förutbestämda perioden fortsätter man att bokföra som kapitalvinst eller kapitalförlust.

Lagringstjänster omfattar inga prisförändringar som hänger samman med innehav av finansiella tillgångar, värdeföremål eller andra icke-finansiella tillgångar såsom mark och byggnader.

3.60 Produktionen av resebyråttjänster mäts som värdet av byråernas avgifter på tjänster (arvode eller provision) och inte som den totala utgift som resande betalar till resebyrå, inklusive avgifter för transport med tredje man.

3.61 Produktionen av researrangörstjänster mäts genom den totala utgift som resande betalar till researrangören.

3.62 Skillnaden mellan resebyråttjänster och researrangörstjänster är att resebyråttjänster endast omfattar förmedling av tjänster för den resande medan researrangörstjänster skapar en ny produkt – en paketresa – med olika komponenter (resa, hotell och underhållning).

Hotell- och restaurangtjänster (avdelning I)

- 3.63 Produktionsvärdet för hotell-, restaurang- och kafétjänster inkluderar värdet av den mat och de drycker etc. som konsumeras.

Finans- och försäkringstjänster (avdelning K): centralbankens produktion

Centralbanken tillhandahåller följande tjänster:

- a) Penningpolitiska tjänster.
- b) Finansiella förmedlingstjänster.
- c) Tjänster i form av tillsyn över finansiella bolag.

Centralbankens produktion mäts som summan av dess kostnader.

Finans- och försäkringstjänster (avdelning K): finansiella tjänster över lag

Finansiella tjänster utgörs av

- a) finansförmedling (inklusive försäkrings- och pensionstjänster),
 - b) finansiella servicebolags tjänster, och
 - c) andra finansiella tjänster.
- 3.64 Finansförmedling omfattar finansiell riskhantering och likviditetsomvandling. Bolag som ägnar sig åt detta slags verksamhet får medel genom att exempelvis ta emot inlåning och utfärda växlar, obligationer och andra värdepapper. Bolagen använder dessa och egna medel till att förvärva finansiella tillgångar genom att ge lån och köpa växlar, obligationer och andra värdepapper. I finansförmedling ingår försäkrings- och pensionstjänster.
- 3.65 Finansiell serviceverksamhet underlättar riskhantering och likviditetsomvandling. Finansiella servicebolag handlar för andra enheters räkning och utsätter sig inte själva för risk genom att ådra sig finansiella skulder eller förvärva finansiella tillgångar som ett led i en förmedlingstjänst.
- 3.66 Andra finansiella tjänster omfattar bevakningstjänster såsom bevakning av aktie- och obligationsmarknaden, säkerhetstjänster såsom förvaring av värdefulla smycken och viktiga dokument samt handelstjänster såsom valutahandel och handel med värdepapper.
- 3.67 Finansiella tjänster tillhandahålls nästan uteslutande av finansinstitut på grund av den stränga tillsynen över dessa tjänster. Om en återförsäljare t.ex. vill erbjuda sina kunder kredit, tillhandahålls krediten normalt av ett finansiellt dotterbolag till återförsäljaren eller av ett annat specialiserat finansinstitut.
- 3.68 Finansiella tjänster kan betalas direkt eller indirekt. I vissa transaktioner i finansiella tillgångar kan det förekomma både direkta och indirekta avgifter. Finansiella tjänster tillhandahålls och betalas främst på fyra olika sätt, nämligen
- a) finansiella tjänster som tillhandahålls mot direkt betalning,
 - b) finansiella tjänster som betalas genom räntor,
 - c) finansiella tjänster i samband med förvärv och avyttring av finansiella tillgångar och skulder på finansiella marknader,
 - d) finansiella tjänster som tillhandahålls inom försäkrings- och pensionssystem, där verksamheten finansieras genom försäkringspremier och avkastning på sparande.

Finansiella tjänster som tillhandahålls mot direkt betalning

- 3.69 Dessa finansiella tjänster tillhandahålls mot uttryckliga avgifter, och det kan röra sig om en rad olika tjänster som kan tillhandahållas av olika typer av finansinstitut. Följande exempel illustrerar vilken typ av tjänster som har direkta avgifter:
- a) Banker tar betalt av hushållen för att ordna ett inteckningslån, förvalta en investeringsportfölj eller förvalta en egendom.
 - b) Specialiserade institutioner tar betalt av icke-finansiella bolag för att anordna ett företagsförvärv eller förvalta en omstrukturering av en koncern.

- c) Kreditkortsföretag tar betalt av enheter som accepterar betalning med kreditkort, i regel i form av en procentandel av varje försäljning.
- d) En kortinnehavare betalar en uttrycklig avgift, vanligtvis per år, för kortet.

Finansiella tjänster som betalas genom räntor

- 3.70 Vid finansförmedling tar ett finansinstitut, t.ex. en bank, emot inlåning från enheter som vill få ränta på medel som de inte har något omedelbart behov av, och lånar ut den till andra enheter som inte har tillräckliga medel för att täcka sina behov. Banken erbjuder alltså en mekanism som gör att den första enheten kan låna ut medel till den andra enheten. Båda parterna betalar en avgift till banken för den erhållna tjänsten: den enhet som lånar ut medlen betalar genom att godta en ränta som är lägre än referensräntan, medan den enhet som lånar medlen betalar genom att godta en ränta som är högre än referensräntan. Skillnaden mellan den ränta som låntagarna betalar till banken och den ränta som faktiskt betalas till insättarna utgör en avgift för Fisim.
- 3.71 Det är sällan så att mängden kapital som lånas ut av ett finansinstitut exakt motsvarar mängden inlånat kapital. Vissa medel kan ha satts in men ännu inte lånats ut. Vissa lån kan ha finansierats av bankens egna medel och inte av inlånat kapital. Oavsett var medlen kommer ifrån tillhandahålls en tjänst för den inlåning och utlåning som erbjuds. Fisim imputeras för all inlåning och utlåning. Dessa indirekta avgifter gäller endast utlåning från eller inlåning hos finansinstitut.
- 3.72 Referensräntan ligger mellan bankernas inlånings- respektive utlåningsränta. Den motsvarar inte det aritmetiska medelvärdet av inlånings- och utlåningsräntorna. Den räntesats som gäller för in- och utlåning mellan banker är ett lämpligt val. Det behövs emellertid olika referensräntesatser för varje valuta som in- och utlåningen uttrycks i, i synnerhet när det rör sig om ett utländskt finansinstitut.

Fisim beskrivs ingående i kapital 14.

Finansiella tjänster vid förvärv och avyttring av finansiella tillgångar och skulder på finansiella marknader

- 3.73 När ett finansinstitut bjuder ut ett värdepapper (t.ex. en växel eller en obligation) till försäljning tas en serviceavgift ut. Inköpspriset (säljkursen) är lika med värdepapperets beräknade marknadsvärde plus en marginal. Ännu en avgift tas ut när värdepapperet säljs, och det pris säljaren erbjuder (köpkursen) är lika med marknadsvärdet minus en marginal. Marginalerna mellan köp- och säljkurserna gäller även ägarandelar, andelar i investeringsfonder och utländsk valuta. Dessa marginaler är betalning för tillhandahållandet av finansiella tjänster.

Finansiella tjänster som tillhandahålls inom försäkrings- och pensionssystem, där verksamheten finansieras genom försäkringspremier och avkastning på sparande

- 3.74 Följande finansiella tjänster ingår under denna rubrik. De resulterar samtliga i en omfördelning av medel.
 - a) Skadeförsäkring. Enligt ett skadeförsäkringsavtal tar försäkringsbolaget emot en premie från en kund och behåller den tills en skadeersättning görs eller till dess att försäkringen löper ut. Försäkringsbolaget investerar premien, och den kapitalinkomst som uppstår är en extra kapitalkälla. Kapitalinkomsten utgör inkomst som kunden avstår från och behandlas som ett implicit tillägg till den faktiska premien. Försäkringsbolaget bestämmer nivån på de faktiska premierna så att summan av premierna plus den intjänade kapitalinkomsten från dem minus förväntade skadeersättningar ger en marginal som försäkringsbolaget behåller som sin produktion.

För skadeförsäkring beräknas produktionen som

summa premieintäkter

plus implicita premietillskott (lika med kapitalinkomst från försäkringstekniska avsättningar)

minus justerade skadeersättningar.

Till sitt förfogande har försäkringsbolaget avsättningar bestående av ej intjänade premier (faktiska premier för nästa räkenskapsperiod) och oreglerade skadeersättningar. Oreglerade skadeersättningar omfattar skador som ännu inte har anmälts, som har anmälts men ännu inte reglerats eller som har anmälts och reglerats men ännu inte betalats. Dessa avsättningar kallas försäkringstekniska avsättningar och används för att generera kapitalinkomst. Kapitalvinster och kapitalförluster betraktas inte som kapitalinkomst från de försäkringstekniska avsättningarna. Försäkringstekniska avsättningar kan placeras i försäkringsbolagets sekundära verksamhet, t.ex. uthyrning av bostäder eller kontor. Driftsöverskottet netto från dessa sekundära verksamheter utgör kapitalinkomst från försäkringstekniska avsättningar.

Omfattningen på de ersättningar som används för att beräkna produktionen kallas "justerade skadeersättningar" och kan fastställas på två sätt. Den första metoden innebär att man beräknar förväntade justerade skadeersättningar utifrån en modell som bygger på tidigare skadeersättningar som bolaget har betalat ut. I den andra metoden används uppgifter ur räkenskaper: justerade skadeersättningar beräknas i efterhand genom att man till de faktiska skadeersättningarna lägger förändringen i utjämningsavsättningar, dvs. medel som avsatts för att täcka oväntat stora skadeersättningar. Om utjämningsavsättningarna inte är tillräckliga för att de justerade skadeersättningarna ska återgå till en normal nivå läggs egna medel till beräkningen av de justerade skadeersättningarna. Gemensamt för bägge metoderna är att oväntat stora skadeersättningar inte leder till fluktuerande och negativa produktionstal.

Förändringar i de försäkringstekniska avsättningarna och utjämningsavsättningarna till följd av ändrade finansbestämmelser bokförs som andra volymförändringar i tillgångarna och de har ingen betydelse för beräkningen av produktionen. Om det inte är möjligt att använda någon av de båda metoderna för att beräkna justerade skadeersättningar på grund av otillräckliga uppgifter kan det bli nödvändigt att i stället beräkna produktionen utifrån summan av kostnaderna och lägga till en normal vinstmarginal.

När det gäller försäkring med återbäring ska förändringen i avsättningarna för försäkring med återbäring dras av när produktionen beräknas.

- b) En livförsäkring är en form av sparande. Under ett antal år betalar försäkringstagaren premier till försäkringsbolaget mot löfte om förmåner vid en senare tidpunkt. Dessa förmåner kan uttryckas som en formel i förhållande till de premier som betalats in eller kan bero på hur väl försäkringsbolaget lyckats investera kapitalet. Metoden för att beräkna livförsäkringens produktion följer samma allmänna principer som för skadeförsäkring. På grund av tidsintervallen mellan tidpunkten för när premierna betalas in till dess att förmånerna betalas ut måste emellertid särskilda korrigeringar göras för förändringar i de försäkringstekniska avsättningarna. För livförsäkring beräknas produktionen som

premieintäkter

plus premietillskott

minus livförsäkringsförmåner

minus ökning (plus minskningar) i livförsäkringstekniska avsättningar.

Premierna fastställs på exakt samma sätt för livförsäkring som för skadeförsäkring. Premietillskotten är av större vikt för livförsäkringen än för skadeförsäkringen. Förmåner bokförs när de beviljas eller betalas ut. Det finns ingen anledning att göra någon justerad beräkning av förmånerna i samband med livförsäkring eftersom det inte finns samma oväntade fluktuationer i betalningarna. De livförsäkringstekniska avsättningarna ökar varje år i och med att nya premier betalas in och försäkringstagarna tilldelas ny kapitalavkastning (som de dock inte tar ut), och minskar i och med att förmåner betalas ut. Det är således möjligt att uttrycka produktionen inom livförsäkring som summan av kapitalavkastningen från de försäkringstekniska avsättningarna minus den del av denna kapitalavkastning som faktiskt tilldelas försäkringstagarna och läggs till de försäkringstekniska avsättningarna.

När det inte är möjligt att använda denna metod av dataskäl eller när den inte ger meningsfulla resultat ska produktionen inom livförsäkring även beräknas som summan av produktionskostnaderna plus en normal vinstmarginal.

- c) Produktionen inom återförsäkring ska beräknas på exakt samma sätt som för skadeförsäkring, oavsett om det är liv- eller skadeförsäkringar som återförsäkras.
- d) Ett socialt trygghetsförsäkringssystemets produktion beror på hur systemet är organiserat. Det kan t.ex. organiseras på något av följande sätt:
1. Socialförsäkringssystem är sociala trygghetsförsäkringssystem som omfattar samhället i stort och har införts och styrs av den offentliga förvaltningen. Syftet med dem är att ge invånarna förmåner som tillgodoser deras behov vid ålderdom, funktionsnedsättning eller dödsfall, sjukdom, arbetsskada, arbetslöshet, familjebildning och hälso- och sjukvård osv. Om det finns separata enheter fastställs deras produktion på samma sätt som all icke-marknadsproduktion, dvs. som summan av kostnaderna. Om det inte kan urskiljas några separata enheter ingår socialförsäkringssystemets produktion i produktionen på den nivå i sektorn offentlig förvaltning där systemen verkar.
 2. Om en arbetsgivare själv administrerar ett socialt försäkringssystem fastställs produktionsvärdet som summan av kostnaderna inklusive en beräkning av avkastningen på de anläggningstillgångar som används vid driften av systemet. Värdet på produktionen mäts på samma sätt om arbetsgivaren inrättar ett separat pensionsinstitut för att förvalta systemet.

3. Om en arbetsgivare använder ett försäkringsbolag för att förvalta systemet för hans eller hennes räkning är värdet på produktionen lika med den avgift som försäkringsbolaget tar ut.
4. För system med flera arbetsgivare mäts värdet på produktionen på samma sätt som för livförsäkringar, dvs. kapitalavkastningen för systemet minus det belopp som avsatts till reserver.
- e) Hur produktionen inom standardiserade lånegarantisystem mäts beror på vilken typ av producent det rör sig om. Om ett standardiserat lånegarantisystem drivs som marknadsproducent beräknas värdet på produktionen på samma sätt som för skadeförsäkring. Om systemet drivs som icke-marknadsproducent beräknas värdet på produktionen som summan av kostnaderna.

Fastighetstjänster (Avdelning L)

- 3.75 Produktionen av bostadstjänster i ägarbebodda bostäder ska värderas till den beräknade hyreskostnad en hyresgäst skulle ha för motsvarande boende, med beaktande av sådana faktorer som läge, faciliteter i området osv. samt själva bostadens storlek och kvalitet. För garage som ligger fristående från bostaden och används av ägaren själv i samband med nyttjandet av bostaden ska en motsvarande imputering göras. Hyresvärdet av ägarbebodda bostäder utomlands, t.ex. fritidshus, ska inte bokföras som en del av inhemsk produktion utan som import av tjänst, och motsvarande driftöverskott netto som primärinkomst från utlandet. Ägarbebodda bostäder som ägs av utomlands bosatta ska bokföras på motsvarande sätt. I fallet med andelslägenheter ska en andel av serviceavgiften bokföras.
- 3.76 Värdet på bostadstjänster i ägarbebodda bostäder beräknas med hjälp av stratifieringsmetoden. Bostadsstocken stratifieras efter läge, typ av bostad och andra faktorer som inverkar på hyran. Uppgifter om faktiska hyror från uthyrda bostäder används för att beräkna hyresvärdet på hela bostadsstocken. Den genomsnittliga faktiska hyran per stratum tillämpas på alla bostäder i respektive stratum. Om hyresuppgifterna har hämtats från urvalsundersökningar görs uppräknings till hyran för hela bostadsstocken både för en del av de uthyrda bostäderna och för samtliga ägarbebodda bostäder. Detta förfarande för att fastställa en hyra per stratum görs för ett basår och extrapoleras sedan till efterföljande perioder.
- 3.77 Den hyra som ska tillämpas på ägarbebodda bostäder i stratifieringsmetoden är den hyra som betalas på den privata marknaden för rätten att disponera en omöblerad bostad. Hyrorna för omöblerade bostäder från alla hyreskontrakt på den privata marknaden används för att fastställa imputerade hyror. Även hyror på den privata marknaden som ligger lågt på grund av offentlig reglering ska ingå. Om hyresgästen är uppgiftslämnare ska den observerade hyran korrigeras genom tillägg av eventuella särskilda hyresbidrag som betalas direkt till hyresvärden. Om urvalet av de ovannämnda observerade hyrorna inte är tillräckligt stort kan observerade hyror för möblerade bostäder användas för imputering, under förutsättning att de justeras för möblerna. I undantagsfall kan även höjda hyror för offentligt ägda bostäder användas. Låga hyror för bostäder som hyrs ut till släktingar eller anställda bör inte användas.
- 3.78 Stratifieringsmetoden används för uppräknings till alla uthyrda bostäder. Det kan hända att den genomsnittliga hyran för imputering enligt ovan inte lämpar sig för vissa segment av hyresmarknaden. Till exempel lämpar sig reducerade hyror för möblerade bostäder eller höjda offentliga hyror inte för motsvarande faktiskt uthyrda bostäder. I sådana fall krävs separata stratum för faktiskt uthyrda möblerade eller sociala bostäder i kombination med lämpliga genomsnittshyror.
- 3.79 Om det inte finns någon tillräckligt omfattande hyresmarknad där bostäderna är representativa för ägarbebodda bostäder ska användarkostnadsmetoden användas för ägarbebodda bostäder.
- Enligt denna metod är produktionen av bostadstjänster lika med summan av insatsförbrukning, kapitalförslitning, övriga skatter minus produktionssubventioner samt driftöverskott netto.
- Driftöverskottet netto mäts genom att en konstant real årlig avkastning tillämpas på nettovärdet på stocken av ägarbebodda bostäder i löpande priser (återanskaffningskostnader).
- 3.80 Produktion av fastighetstjänster i byggnader som inte är bostäder mäts genom hyresvärdet.

Tjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (avdelning M); Uthyrnings-, fastighetsservice-, resetjänster och andra stödtjänster (Avdelning N)

- 3.81 Operationella leasingtjänsters produktion (uthyrning av maskiner och inventarier etc.) mäts som värdet av den betalda hyran. Operationell leasing skiljer sig från finansiell leasing: finansiell leasing är ett sätt att finansiera förvärv av fasta tillgångar genom att leasinggivaren ger leasingtagaren ett lån. Betalningarna för finansiell leasing består av amorteringar och räntebetalningar, med en liten avgift för de tillhandahållna direkta tjänsterna (se kapital 15: Kontrakt, leasingavtal och licenser).

- 3.82 Forskning och utveckling (FoU) är kreativt arbete som utförs systematiskt för att öka kunskaperna och använda dessa kunskaper för att ta fram och utveckla nya produkter, inklusive förbättrade versioner av eller egenskaper hos befintliga produkter, eller för att utarbeta eller utveckla nya eller effektivare produktionsprocesser. FoU som jämfört med den primära verksamheten har betydande omfattning ska bokföras som den lokala verksamhetsenhetens sekundära verksamhet. En separat lokal verksamhetsenhet används för FoU när så är möjligt.
- 3.83 Produktionen av FoU-tjänster mäts på följande sätt:
- a) FoU som utförs av specialiserade kommersiella forskningslaboratorier eller forskningsinstitut värderas som intäkterna från försäljning, kontrakt, uppdrag, avgifter etc. på vanligt sätt.
 - b) Produktionen av FoU som ska användas inom samma företag värderas utifrån de beräknade baspriser som skulle ha betalats om forskningen hade lagts ut på entreprenad. Om det inte finns någon marknad för att lägga ut liknande FoU-verksamhet på entreprenad värderas den som summan av produktionskostnaderna plus ett tillägg (utom för icke-marknadsproducenter) för driftöverskott netto eller sammansatt förvärvsinkomst.
 - c) FoU som utförs av offentliga förvaltningsenheter, universitet och icke-vinstdrivande forskningsinstitut värderas som summan av produktionskostnaderna. Intäkter från icke-marknadsproducenters försäljning av FoU ska bokföras som intäkt från sekundär marknadsproduktion.

Utgifter för FoU ska särskiljas från utbildningsutgifter. FoU-utgifterna omfattar inte kostnader för utveckling av programvara som primär eller sekundär verksamhet.

Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (Avdelning O)

- 3.84 Offentlig förvaltning, försvar och obligatorisk socialförsäkring är icke-marknadstjänster och värderas i enlighet med detta.

Tjänster avseende utbildning (Avdelning P); Vård och omsorg; sociala tjänster (Avdelning Q)

- 3.85 För tjänster avseende utbildning och hälso- och sjukvård finns en exakt gräns mellan marknadsproducenter och icke-marknadsproducenter och mellan deras marknadsproduktion respektive icke-marknadsproduktion. Offentliga institutioner (eller andra institutioner som har särskilda subventioner) kan t.ex. ha symboliska avgifter för vissa typer av utbildning och medicinsk behandling, medan de för andra typer av utbildning och medicinsk specialistbehandling kan ta ut marknadsmässiga taxor. Ett annat exempel är när samma typ av tjänst (t.ex. högre utbildning) tillhandahålls av dels den offentliga förvaltningen, dels kommersiella institut.

I tjänster avseende utbildning och hälso- och sjukvård ingår inte FoU-verksamhet, och hälso- och sjukvårdstjänster omfattar inte medicinsk utbildning, t.ex. av universitetssjukhus.

Tjänster avseende kultur, nöje och fritid (Avdelning R); Andra tjänster (Avdelning S)

- 3.86 Produktion av böcker, inspelningar, filmer, programvara, band, skivor etc. är en process i två steg och mäts på följande sätt:
1. Produktionen av original – en produkt som skyddas av immateriell äganderätt – mäts utifrån det pris som betalas om det säljs eller, om det inte säljs, utifrån det baspris som betalas för liknande original, produktionskostnaden (inklusive ett tillägg för driftöverskott netto) eller diskonterat värde av förväntade framtida intäkter vid användning i produktionen.
 2. Ägaren av denna tillgång kan använda den direkt eller för att producera kopior under kommande perioder. Om ägaren har gett andra producenter licens att använda originalet i sin produktion är de avgifter, provisioner, royaltier osv. erhållna från licenserna produktionen av tjänst. Försäljningen av originalet är emellertid en negativ fast realkapitalbildning.

Förvärvsarbete i hushåll (Avdelning T)

- 3.87 Produktion av hushållstjänster som produceras av anställd avlönad personal värderas till utbetalda ersättningar till anställda; i detta ingår alla naturaförmåner såsom kost och logi.

INSATSFÖRBRUKNING (P.2)

- 3.88 *Definition:* Insatsförbrukning består av de varor och tjänster som används som insats i produktionsprocessen, exklusive fasta tillgångar vars användning bokförs som kapitalförslitning. Dessa varor och tjänster kan antingen vidarefördas eller förbrukas i produktionsprocessen.

3.89 I insatsförbrukning ingår följande:

- a) Varor och tjänster som används som insatser i hjälpverksamhet. Typiska exempel är inköp, försäljning, marknadsföring, bokföring, databehandling, transport, lagring, underhåll, säkerhet etc. Det görs ingen skillnad mellan dessa varor och tjänster och de som används i en lokal verksamhetsenhetens primära (eller sekundära) verksamheter.
 - b) Varor och tjänster från en annan lokal verksamhetsenhet inom samma institutionella enhet.
 - c) Hyra av fasta tillgångar, t.ex. operationell leasing av maskiner, bilar, programvara eller originalverk inom underhållning.
 - d) Avgifter för kortfristiga kontrakt, leasingavtal och licenser som bokförs som icke-producerade tillgångar, med undantag för direkta köp av sådana icke-producerade tillgångar.
 - e) Medlemsavgifter, bidrag eller liknande som betalas till icke-vinstdrivande organisationer tillhörande bolagssektorn (se punkt 3.35).
 - f) Poster som inte behandlas som bruttoinvestering, t.ex. följande:
 - 1. Enklare verktyg för allmänt bruk, såsom sågar, spadar, knivar, yxor, hammare, skruvmejslar, skruvnycklar, skiftnycklar och andra handverktyg, samt små hjälpmedel såsom miniräknare. Alla utgifter för sådana kapitalvaror ska bokföras som insatsförbrukning.
 - 2. Regelbundet underhåll och reparation av fasta tillgångar som används i produktionen.
 - 3. Personalutbildning, marknadsundersökning och liknande tjänster som köps in från en annan enhet eller tillhandahålls av en separat lokal verksamhetsenhet inom samma institutionella enhet.
 - 4. Utgifter för FoU ska behandlas som fast realkapitalbildning när medlemsstaternas beräkningar har blivit tillräckligt tillförlitliga och jämförbara sinsemellan.
 - g) Anställdas utgifter som ersätts av arbetsgivaren för anskaffningar som är nödvändiga för produktionen, t.ex. verktyg och säkerhetsutrustning som anställda enligt kontraktet är skyldiga att köpa.
 - h) Arbetsgivares utgifter för egen och de anställdas räkning som är nödvändiga för produktionen. Exempel på detta kan vara
 - 1. ersättning till anställda för resekostnader, dubbel bosättning, flyttning och representation i samband med arbetet,
 - 2. anskaffning av utrustning för trivsel och komfort på arbetsplatsen.
- I punkterna om ersättningar till anställda (D.1) finns en förteckning över relevanta utgifter (se punkt 4.07).
- i) Serviceavgifter för skadeförsäkringar som betalas av lokala verksamhetsenheter (se kapitel 16: Försäkringar). För att endast serviceavgiften ska bokföras som insatsförbrukning ska avdrag från de inbetalda premierna göras för t.ex. utbetalda skadeersättningar och nettoförändringar i försäkringstekniska avsättningar. Nettoförändringarna i försäkringstekniska avsättningar ska fördelas på de lokala verksamhetsenheterna i förhållande till inbetalda försäkringspremier.
 - j) Fisim som förvärvats av inhemska producenter.
 - k) Centralbankens icke-marknadsproduktion ska i sin helhet hänföras till andra finansförmedlares insatsförbrukning.

3.90 Insatsförbrukning omfattar inte

- a) objekt som behandlas som bruttoinvestering, såsom
 - 1. värdeföremål,
 - 2. mineralprospektering,

3. väsentliga förbättringar utöver vad som behövs för att hålla fasta tillgångar i fungerande skick, t.ex. renoveringar, ombyggnader eller utbyggnader,
 4. inköpt eller egenproducerad programvara,
 5. militära vapen och den utrustning som behövs för att använda dem,
- b) utgifter som behandlas som förvärv av icke-producerade tillgångar, t.ex. långfristiga kontrakt, leasingavtal och licenser (se kapitel 15),
 - c) arbetsgivares utgifter som behandlas som naturalön,
 - d) offentliga förvaltningsenheters kollektiva tjänster som används av marknadsproducenter eller producenter för egen räkning (behandlas som kollektiv konsumtionsutgift i den offentliga förvaltningen),
 - e) varor och tjänster som produceras och konsumeras inom samma räkenskapsperiod och inom samma lokala verksamhetsenhet (de bokförs inte heller som produktion),
 - f) betalningar för offentliga licenser och avgifter som behandlas som övriga produktionsskatter,
 - g) betalningar för licenser för utnyttjande av naturresurser (t.ex. mark) som behandlas som arrende, dvs. som betalning av kapitalinkomst.

Tidpunkt för bokföring och värdering av insatsförbrukning

- 3.91 Produkter som används till insatsförbrukning ska bokföras och värderas vid den tidpunkt de går in i produktionsprocessen. De värderas till mottagarpris för liknande varor eller tjänster vid användningstidpunkten.
- 3.92 De producerande enheterna bokför inte den faktiska användningen av varorna direkt. De bokför inköp av varor tänkta att användas som insats minus ökningen av sådana varor i lager.

SLUTLIG KONSUMTION (P.3, P.4)

- 3.93 För konsumtion används två begrepp, nämligen

- a) konsumtionsutgift (P.3), och
- b) faktisk konsumtion (P.4).

Med konsumtionsutgift avses utgifter för de varor och tjänster som hushållen, hushållens icke-vinstdrivande organisationer och den offentliga förvaltningen använder för att tillgodose individuella och kollektiva behov. Faktisk konsumtion avser anskaffning av konsumtionsvaror och konsumtionstjänster. Skillnaden mellan dessa båda begrepp ligger i behandlingen av vissa varor och tjänster som finansieras av den offentliga förvaltningen eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer, men som kommer hushållen till del som sociala naturaförmåner.

Konsumtionsutgift (P.3)

- 3.94 *Definition:* Konsumtionsutgifter består av inhemska institutionella enheters utgifter för varor och tjänster som används för att direkt tillgodose individuella behov eller önskemål eller samhällsmedlemmarnas kollektiva behov.

- 3.95 I hushållens konsumtionsutgifter ingår följande:

- a) Bostadstjänster i ägarbebodda bostäder.
- b) Inkomster in natura, såsom

1. varor och tjänster som anställda får som naturainkomst,
2. varor och tjänster som produceras i hushållens personliga företag och som medlemmarna i hushållet behåller för egen konsumtion. Som exempel kan nämnas livsmedel och andra jordbruksprodukter, bostadstjänster i ägarbebodda bostäder och hushållstjänster producerade av anställd avlönad personal (tjänare, kockar, trädgårdsmästare, chaufförer etc.).

- c) Material som inte betraktas som insatsförbrukning, såsom
 - 1. material för mindre reparationer och inredning av bostäder av det slag som utförs av såväl hyresgäster som ägare,
 - 2. material för reparation och underhåll av konsumentkapitalvaror, inklusive fordon.
 - d) Artiklar som inte behandlas som investering, särskilt konsumentkapitalvaror som bibehåller sin funktion under flera räkenskapsperioder. Här ingår när äganderätten till vissa kapitalvaror övergår från ett företag till ett hushåll.
 - e) Finansiella tjänster där betalning sker direkt och delar av Fisim som används för konsumtion av hushållen.
 - f) Försäkringstjänster, vad avser implicita serviceavgifter.
 - g) Pensionsinstitutstjänster, vad avser implicita serviceavgifter.
 - h) Hushållens betalningar för licenser, tillstånd etc. som betraktas som köp av tjänst (se punkterna 4.79 och 4.80).
 - i) Köp av produkter till priser som inte är ekonomiskt signifikanta, t.ex. entréavgifter till museer.
- 3.96 Hushållens konsumtionsutgifter omfattar inte följande:
- a) Sociala naturaförmåner, såsom utgifter som till en början betalas av hushållen men som senare ersätts genom socialförsäkringen, t.ex. vissa läkarkostnader.
 - b) Poster som behandlas som insatsförbrukning eller bruttoinvestering, såsom
 - 1. utgifter som hushåll som äger personliga företag har inom ramen för sin affärsverksamhet, t.ex. för kapitalvaror såsom fordon, möbler eller elektrisk utrustning (fast bruttoinvestering) eller konsumtionsvaror såsom bränsle (som behandlas som insatsförbrukning),
 - 2. utgifter som en bostadsägare lägger ner på inredning, underhåll och reparation av den egna bostaden och som inte normalt utförs av en hyresgäst (behandlas som insatsförbrukning i produktion av bostadstjänster),
 - 3. förvärv av bostäder (behandlas som fast bruttoinvestering),
 - 4. utgifter för värdeföremål (behandlas som bruttoinvestering).
 - c) Poster som behandlas som förvärv av icke-producerade tillgångar, särskilt förvärv av mark.
 - d) Alla hushållens betalningar som ska betraktas som skatter (se punkterna 4.79 och 4.80).
 - e) Medlemsavgifter, bidrag och andra avgifter som hushållen betalar till sina icke-vinstdrivande organisationer, såsom arbetstagarorganisationer, yrkesförbund, konsumentorganisationer, kyrkor, sociala och kulturella samfund samt fritids- och idrottsklubbar.
 - f) Hushållens frivilliga bidrag, kontant eller in natura, till välgörenhetsorganisationer och stöd- och hjälporganisationer.
- 3.97 Hushållens icke-vinstdrivande organisationers konsumtionsutgifter utgörs av två separata kategorier, nämligen
- a) värdet av varor och tjänster som hushållens icke-vinstdrivande organisationer producerar och som inte är investering i egen regi och inte heller hushålls och andra enheters utgifter,

- b) hushållens icke-vinstdrivande organisationers utgifter för varor och tjänster som producerats av marknadsproducenter och som utan någon vidarebearbetning går till hushållen för konsumtion som sociala naturaförmåner.
- 3.98 I den offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter (P.3) ingår två typer av utgifter som liknar hushållens icke-vinstdrivande organisationers konsumtionsutgifter, nämligen
- a) värdet av varor och tjänster producerade av den offentliga förvaltningen själv (P.1), med undantag för investering i egen regi (motsvarande P.12), marknadsproduktion (P.11) och betalningar för icke-marknadsproduktion (P.131),
- b) den offentliga förvaltningens köp av varor och tjänster som producerats av marknadsproducenter och som utan någon vidarebearbetning går till hushållen som sociala naturaförmåner (D.632). Den offentliga förvaltningen betalar för dessa varor och tjänster som säljarna tillhandahåller hushållen.
- 3.99 Bolag har inga konsumtionsutgifter. Deras köp av sådana varor och tjänster som hushållen använder för slutlig konsumtion går antingen till insatsförbrukning eller ges till de anställda som naturalön, dvs. imputerade konsumtionsutgifter för hushållen.

Faktisk konsumtion (P.4)

- 3.100 *Definition:* Faktisk konsumtion består av de varor eller tjänster som inhemska institutionella enheter förvärvar för att direkt tillgodose mänskliga behov, såväl individuella som kollektiva.
- 3.101 *Definition:* Varor och tjänster för individuell konsumtion (individuella varor och tjänster) är varor och tjänster som ett hushåll förvärvar och använder för att tillgodose hushållsmedlemmarnas behov och önskemål. Individuella varor och tjänster har följande utmärkande drag:
- a) Det är möjligt att observera och bokföra ett individuellt hushålls eller en hushållsmedlems förvärv av varan eller tjänsten liksom den tidpunkt då förvärvet ägde rum.
- b) Hushållet har samtyckt till att varan eller tjänsten tillhandahålls och vidtar nödvändiga åtgärder för att använda den – t.ex. genom att gå i skolan eller infinna sig på en klinik.
- c) Varan eller tjänsten är sådan att när ett hushåll eller en person, eller en grupp av personer, har förvärvat den, kan den inte förvärfas av andra hushåll eller personer.
- 3.102 *Definition:* Kollektiva tjänster är tjänster för kollektiv konsumtion som levereras samtidigt till alla i samhället eller till alla i en viss del av samhället, t.ex. alla hushåll som bor i en viss region. Kollektiva tjänster har följande utmärkande drag:
- a) De kan levereras samtidigt till alla i samhället eller till vissa delar av samhället, t.ex. till dem som bor i en viss region eller kommun.
- b) Användningen av sådana tjänster är i allmänhet passiv och kräver inte alla berörda individers samtycke eller aktiva medverkan.
- c) Att en individ tillhandahålls en kollektiv tjänst reducerar inte den tillgängliga mängden för andra individer i samhället eller i den delen av samhället.
- 3.103 Hushållens samtliga konsumtionsutgifter är individuella. Alla varor och tjänster som hushållens icke-vinstdrivande organisationer tillhandahåller behandlas som individuella.
- 3.104 För de varor och tjänster som tillhandahålls av offentliga förvaltningsenheter dras gränsen mellan individuella och kollektiva varor och tjänster med utgångspunkt i ändamålsklassificeringen av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

Alla offentliga konsumtionsutgifter under var och en av följande rubriker ska behandlas som individuella konsumtionsutgifter:

- a) 7.1 Medicinska produkter, apparater och anordningar

7.2 Öppen sjukvård

7.3 Sjukhusvård

7.4 Folkhälsovård

b) 8.1 Fritids- och idrottsverksamhet

8.2 Kulturell verksamhet

c) 9.1 Förskoleutbildning och grundskoleutbildning årskurs 1–6

9.2 Grundskoleutbildning årskurs 7–9 och gymnasieutbildning

9.3 Eftergymnasial utbildning utom högskoleutbildning

9.4 Högskoleutbildning

9.5 Ej nivåbestämd utbildning

9.6 Stödtjänster till utbildning

d) 10.1 Sjukdom och funktionshinder

10.2 Ålderdom

10.3 Efterlevande

10.4 Familj och barn

10.5 Arbetslöshet

10.6 Boende

10.7 Övrig social utsatthet

3.105 Alternativt motsvarar den offentliga förvaltningens utgifter för individuell konsumtion huvudgrupp 14 i ändamålsklassificeringen av individuell konsumtion (Coicop), som utgörs av följande grupper:

14.1 Bostäder (motsvarar grupp 10.6 i Cofog)

14.2 Hälso- och sjukvård (motsvarar grupperna 7.1–7.4 i Cofog)

14.3 Fritid och kultur (motsvarar grupperna 8.1 och 8.2 i Cofog)

14.4 Utbildning (motsvarar grupperna 9.1–9.6 i Cofog)

14.5 Socialt skydd (motsvarar grupperna 10.1–10.5 och 10.7 i Cofog)

3.106 Återstoden av den offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter är kollektiva konsumtionsutgifter.

De består av följande Cofog-grupper:

a) Allmän offentlig förvaltning (huvudgrupp 01)

b) Försvar (huvudgrupp 02)

c) Samhällsskydd och rättskipning (huvudgrupp 03)

d) Näringslivsfrågor (huvudgrupp 04)

e) Miljöskydd (huvudgrupp 05)

f) Bostadsförsörjning och samhällsutveckling (huvudgrupp 06)

g) Allmän administration, tillsyn, spridning av allmän information och statistik (alla huvudgrupper)

h) Forskning och utveckling (alla huvudgrupper)

3.107 Sambanden mellan de olika konsumtionsbegreppen framgår av tabell 3.2.

Tabell 3.2 — Sektor som har utgifter

	Offentlig förvaltning	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Anskaffning totalt
Individuell konsumtion	X (= Sociala naturaförmåner	X (= Sociala naturaförmåner)	X	Hushållens faktiska individuella konsumtion
Kollektiv konsumtion	X	0	0	Den offentliga förvaltningens faktiska kollektiva konsumtion
Totalt	Offentliga konsumtionsutgifter	Hushållens icke-vinstdrivande organisationers konsumtionsutgifter	Hushållens konsumtionsutgifter	Faktisk konsumtion = Totala konsumtionsutgifter
X: Tillämpligt. O: Inte tillämpligt.				

3.108 Hushållens icke-vinstdrivande organisationers alla konsumtionsutgifter är individuella. Den totala faktiska konsumtionen är lika med summan av hushållens faktiska konsumtion och den offentliga förvaltningens faktiska konsumtion.

3.109 Det förekommer inga sociala naturaförmåner till och från utlandet (även om sådana transfereringar förekommer i monetära termer). Den totala faktiska konsumtionen är lika med de totala konsumtionsutgifterna.

Tidpunkt för bokföring och värdering av konsumtionsutgifter

3.110 Utgiften för en vara ska bokföras vid den tidpunkt då ägarbyte sker, medan utgiften för en tjänst bokförs när leveransen av tjänsten är avslutad.

3.111 Utgifter för varor som anskaffas genom avbetalningsköp eller liknande kreditavtal (liksom vid finansiell leasing) ska bokföras när varorna levereras, även om det inte sker något ägarbyte vid denna tidpunkt.

3.112 Konsumtion för egen räkning ska bokföras när de produkter som behålls för egen konsumtion produceras.

3.113 Hushållens konsumtionsutgifter bokförs till mottagarpris. Detta är det pris köparen faktiskt betalar för produkterna vid tiden för köpet. En mer ingående definition finns i punkt 3.06.

3.114 Varor och tjänster som tillhandahålls som naturalön till anställda ska värderas till baspris när de produceras av arbetsgivaren, och till arbetsgivarens mottagarpris när arbetsgivaren köper in dem.

3.115 Varor och tjänster som behålls för egen konsumtion värderas till baspris.

3.116 Den offentliga förvaltningens eller hushållens icke-vinstdrivande organisationers konsumtionsutgifter för produkter som de själva producerat bokförs vid den tidpunkt då de produceras, som också är den tidpunkt då den offentliga förvaltningen eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer levererar tjänsten. För konsumtionsutgifter för varor och tjänster som levereras via marknadsproducenter är bokföringstidpunkten lika med leveranstidpunkten.

3.117 Den offentliga förvaltningens eller hushållens icke-vinstdrivande organisationers konsumtionsutgifter (P.3) är lika med summan av deras produktion (P.1) plus utgifter för produkter som levereras till hushållen via marknadsproducenter – som utgör en del av de sociala transfereringarna in natura (D.632) – minus betalningar från andra enheter, marknadsproduktion (P.11) och betalningar för icke-marknadsproduktion (P.131), minus investeringar i egen regi (motsvarande P.12).

Tidpunkt för bokföring och värdering av faktisk konsumtion

- 3.118 Varor och tjänster anses anskaffade av en institutionell enhet när den blir ny ägare till varorna eller när leveransen av tjänsterna är avslutad.
- 3.119 Anskaffning – faktisk konsumtion – värderas till mottagarpris för de enheter som ådrar sig utgifterna.
- 3.120 Andra naturaförmåner än sociala naturaförmåner från den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer behandlas som om de vore kontanta transfereringar. Följaktligen bokförs värdet av varorna och tjänsterna som utgifter för de institutionella enheter eller sektorer som förvärvar dem.
- 3.121 Värdena av de två aggregaten konsumtionsutgift respektive faktisk konsumtion är desamma. Varor och tjänster som förvärvats av inhemska hushåll genom sociala naturaförmåner värderas till samma priser som de värderas till i utgiftsaggregaten.

BRUTTOINVESTERING (P.5)

- 3.122 Bruttoinvestering omfattar
- a) fast bruttoinvestering (P.51g), dvs.
 - 1. kapitalförslitning (P.51c),
 - 2. fast nettoinvestering (P.51n),
 - b) lagerinvestering (P.52),
 - c) anskaffning minus avyttring av värdeföremål (P.53).
- 3.123 I bruttoinvestering ingår kapitalförslitning. Nettoinvesteringen får man fram genom att dra av kapitalförslitningen från bruttoinvesteringen.

Fast bruttoinvestering (P.51g)

- 3.124 *Definition:* Fast bruttoinvestering (P.51) består av inhemska producenters anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar under en given period, plus vissa tillägg till värdet av icke-producerade tillgångar som uppstått genom en producents eller institutionell enhets produktiva verksamhet. Fasta tillgångar är producerade tillgångar som används i produktionen under mer än ett år.
- 3.125 Fast bruttoinvestering omfattar både positiva och negativa värden:
- a) Positiva värden är
 - 1. nya eller befintliga fasta tillgångar som har förvärvats,
 - 2. fasta tillgångar som producerats och behållits för producentens eget bruk (inklusive produktion för egen användning av fasta tillgångar som ännu inte är avslutade eller helt färdigutvecklade),
 - 3. nya eller befintliga fasta tillgångar som förvärvats genom byteshandel,
 - 4. nya eller befintliga fasta tillgångar som erhållits genom kapitaltransfereringar in natura,
 - 5. nya eller befintliga fasta tillgångar som användaren förvärvat genom finansiell leasing,
 - 6. väsentliga förbättringar av fasta tillgångar och existerande historiska monument,
 - 7. naturlig tillväxt hos sådana naturtillgångar som ger en löpande produktion.
 - b) Negativa värden, dvs. avyttring av fasta tillgångar som bokförs som negativ anskaffning, är
 - 1. befintliga fasta tillgångar som sålts,

2. befintliga fasta tillgångar som lämnats vid byteshandel,
3. befintliga fasta tillgångar som lämnats genom kapitaltransferering in natura.

3.126 Avyttring av fasta tillgångar omfattar inte

- a) kapitalförslitning (som inkluderar förväntade normala skador till följd av olyckshändelse),
- b) extraordinära förluster, t.ex. sådana som beror på torka eller andra naturkatastrofer, som bokförs som övriga volymförändringar i tillgångar.

3.127 De olika typer av fasta bruttoinvesteringar som finns är

1. bostäder,
2. övriga byggnader och anläggningar, inklusive väsentliga förbättringar av mark,
3. maskiner och inventarier, såsom fartyg, bilar och datorer,
4. vapensystem,
5. odlade biologiska tillgångar, t.ex. skog och boskap,
6. kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar, t.ex. mark, kontrakt, leasingavtal och licenser,
7. FoU, inklusive produktion av fritt tillgänglig FoU; FoU-utgifter ska behandlas som fast realkapitalbildning först när medlemsstaternas beräkningar har blivit tillräckligt tillförlitliga och jämförbara sinsemellan,
8. mineralprospektering och -utvärdering,
9. datorprogram och databaser,
10. litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk,
11. andra immateriella rättigheter.

3.128 Väsentliga förbättringar av mark omfattar

- a) återvinning av mark från havet genom byggande av fördämningar, strandvallar eller dammar för detta ändamål,
- b) röjning av skog och sten etc. för att göra det möjligt att använda tidigare outnyttjad mark för produktion,
- c) torrläggning av våtmarker eller bevattning av öknar genom byggande av vallar, diken och bevattningskanaler, åtgärder för att förhindra översvämning eller erosion orsakad av hav eller floder genom byggande av pirar, strandvallar eller flodvallar.

Sådan verksamhet kan leda till att stora nya anläggningar uppförs, såsom strandvallar, flodvallar och dammar, men dessa anläggningar används inte för att producera andra varor och tjänster utan för att utöka eller förbättra mark, och det är marken – en icke-producerad tillgång – som används i produktionen. T.ex. tjänar en damm som har byggts för att producera elektricitet ett annat ändamål än en damm som har byggts för att stänga ute havet. Endast den senare typen av damm ska klassificeras som markförbättring.

3.129 Fasta bruttoinvesteringar inkluderar följande gränsfall:

- a) Anskaffning av husbåtar, pråmar, husbilar och husvagnar som används som bostäder av hushåll samt alla tillhörande anläggningar, t.ex. garage.
- b) Anläggningar och utrustning som används av militären.
- c) Lätta vapen och bepansrade fordon som används av icke-militära enheter.

- d) Förändringar i djurbesättningar som används i produktionen år efter år, såsom avelsdjur, mjölkboskap, får för ullproduktion och dragdjur.
- e) Förändringar i bestånd av träd som brukas år efter år, såsom fruktträd, vinrankor, gummiträd, palmträd etc.
- f) Förbättringar av befintliga fasta tillgångar utöver ordinarie underhåll och reparation.
- g) Anskaffning av fasta tillgångar genom finansiell leasing.
- h) Avvecklingskostnader, dvs. stora kostnader som hänger samman med bortskaffande, t.ex. kostnader för avveckling av kärnkraftverk eller kostnader för sanering av deponier.

3.130 Följande ingår inte i fast bruttoinvestering:

- a) Transaktioner som ingår i insatsförbrukning, såsom
 - 1. anskaffning av mindre verktyg för produktionsändamål,
 - 2. ordinarie underhåll och reparation,
 - 3. anskaffning av fasta tillgångar som ska användas enligt kontrakt för operationell leasing (se även kapitel 15: Kontrakt, leasingavtal och licenser). För det företag som använder den fasta tillgången ska hyresbeloppet behandlas som insatsförbrukning. För ägaren till tillgången ska anskaffningskostnaden bokföras som fast bruttoinvestering.
- b) Transaktioner som bokförs som lagerinvestering, t.ex.
 - 1. djur som uppföds för slakt, inklusive fjäderfä,
 - 2. träd som växer för produktion av timmer (produkter i arbete).
- c) Maskiner och inventarier som hushåll förvärvar för konsumtionsändamål.
- d) Kapitalvinster och kapitalförluster på fasta tillgångar.
- e) Förluster av fasta tillgångar genom katastrofer, t.ex. förstörelse av odlade tillgångar och boskap genom sjukdomar som normalt inte täcks av försäkringar, eller skador till följd av onormala översvämningar, stormar eller skogsbränder.
- f) Medel som avsatts utan att något åtagande gjorts i fråga om faktiskt förvärv eller byggande av en viss kapitalvara, t.ex. en offentlig infrastrukturfond.

3.131 Fasta bruttoinvesteringar i form av förbättringar av befintliga fasta tillgångar ska bokföras som anskaffning av nya fasta tillgångar av samma slag.

3.132 Produkter som skyddas av immateriell äganderätt är ett resultat av forskning och utveckling, analysarbete eller innovation som skapar kunskap och vars användning är begränsad i lag eller genom andra skyddsåtgärder.

Exempel på immateriella tillgångar är

- a) resultatet av FoU,
- b) resultatet av mineralprospektering, mätt som kostnader för provborrning, flygkartering eller andra undersökningar, transportkostnader etc.,
- c) datorprogram och stora databaser som ska användas i produktionen i mer än ett år,
- d) litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk (manuskript, modeller, filmer, ljudupptagningar etc.).

3.133 För både fasta tillgångar och icke-producerade icke-finansiella tillgångar består den nya ägarens kostnader för ägarbytet av

- a) kostnader i samband med leverans av tillgången (ny eller befintlig tillgång) på önskad plats och tid, som transportkostnader, installationskostnader, monteringskostnader osv.,
- b) förrättningsavgifter eller provisioner, som avgifter till lantmätare, ingenjörer, advokater, värderare etc. samt provisioner till fastighetsmäklare, auktionsförrättare etc.,
- c) skatter som ska betalas av den nya ägaren när tillgången byter ägare. Dessa skatter är skatt på förmedlings-tjänsterna och skatt som ska betalas när tillgången byter ägare men inte skatt på den köpta tillgången.

Alla dessa kostnader ska bokföras som fast bruttoinvestering av den nya ägaren.

Tidpunkt för bokföring och värdering av fast bruttoinvestering

3.134 Fast bruttoinvestering bokförs när äganderätten till den fasta tillgången överförs till den institutionella enhet som avser att använda den i produktion.

Undantag från denna regel görs i fråga om

- a) finansiell leasing, då ett värde för ägarbytet från leasinggivare till leasingtagare imputeras,
- b) fast bruttoinvestering i egen regi, som bokförs när den produceras.

3.135 Fast bruttoinvestering värderas till mottagarpris inklusive installationsavgifter och andra kostnader för ägarbyte. När investeringen sker i egen regi värderas den till baspris för liknande fasta tillgångar, eller – om sådana baspriser inte är tillgängliga – till produktionskostnaden plus ett tillägg (utom för icke-marknadsproducenter) för driftöverskott netto eller sammansatt förvärvsinkomst.

3.136 Anskaffning av produkter som skyddas av immateriell äganderätt värderas på olika sätt:

- a) För mineralprospektering: till kostnaderna för genomförda provborrningar och kostnader som lagts ned för att möjliggöra proven (som flygkarteringar och andra undersökningar).
- b) För datorprogram: till mottagarpris när de förvärvas på marknaden, eller till beräknat baspris eller – om baspriset inte är tillgängligt – till produktionskostnaden plus ett tillägg (utom för icke-marknadsproducenter) för driftöverskott netto när det utvecklas internt.
- c) För litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk: till det pris köparen betalar när de säljs, eller om de inte säljs kan följande beräkningsmetoder godtas:
 - i) Det baspris som betalas för liknande original.
 - ii) Summan av produktionskostnaderna plus ett tillägg (utom för icke-marknadsproducenter) för driftöverskott netto.
 - iii) Det diskonterade värdet av förväntade intäkter.

3.137 Avyttring av befintliga fasta tillgångar genom försäljning värderas till baspris efter avdrag för säljarens eventuella kostnader för ägarbytet.

3.138 Kostnader för ägarbyte kan gälla både producerade tillgångar, inklusive fasta tillgångar, och icke-producerade tillgångar såsom mark.

Dessa kostnader ingår i mottagarpriset när det gäller producerade tillgångar. När det gäller mark och andra icke-producerade tillgångar skiljs de ut från själva köpet och försäljningen och bokförs under en särskild rubrik som fasta bruttoinvesteringar.

Kapitalförslitning (P.51c)

- 3.139 *Definition:* Med kapitalförslitning (P.51c) avses de fasta tillgångarnas värdeminskning till följd av normalt slitage och normal föråldring. I den beräknade värdeminskningen ingår avsättning för förlust av fasta tillgångar genom oförutsedda skador som man kan försäkra sig mot. Kapitalförslitning omfattar förutsedda avvecklingskostnader, t.ex. kostnader för avveckling av kärnkraftverk eller oljeplattformar eller kostnader för sanering av deponier. Sådana avvecklingskostnader bokförs som kapitalförslitning när tillgångarna tas ur bruk, dvs. när avvecklingskostnaderna bokförs som fast bruttoinvestering.
- 3.140 Kapitalförslitning ska beräknas för alla typer av fasta tillgångar (utom djurbesättningar), inklusive immateriella rättigheter, väsentliga förbättringar av mark och kostnader för ägarbyten som avser icke-producerade tillgångar.
- 3.141 Kapitalförslitning skiljer sig från den tillåtna avskrivningen för skatteändamål eller den avskrivning som redovisas i affärsredovisningen. Kapitalförslitning beräknas baserat på fast realkapitalstock och förväntad genomsnittlig ekonomisk livslängd för de olika kategorierna av dessa varor. För beräkning av fast realkapitalstock ska PI-metoden (*perpetual inventory*-metoden) användas i alla de fall där direkt information om fast realkapitalstock saknas. Stocken värderas till mottagarpris för aktuell period.
- 3.142 Förlust av fasta tillgångar till följd av oförutsedda skador som man kan försäkra sig mot ska beaktas vid beräkning av den genomsnittliga livslängden för de tillgångar det gäller. För ekonomin som helhet kommer oförutsedda skador under en given räkenskapsperiod att vara lika med eller nära ett genomsnitt. För enskilda enheter och grupper av enheter kan de faktiska skadorna skilja sig från genomsnittet. I detta fall bokförs för sektorerna eventuella skillnader som andra volymförändringar i fasta tillgångar.
- 3.143 För kapitalförslitning ska linjär avskrivning tillämpas, vilket innebär att värdet av en fast tillgång skrivs av med en lika stor del av anskaffningsvärdet under tillgångens hela livslängd.
- 3.144 I vissa fall används metoden för "geometrisk" avskrivning (avskrivning av en konstant andel av det återstående värdet), när mönstret i effektivitetsförlusten hos en fast tillgång så kräver.
- 3.145 I ENS bokförs kapitalförslitning under varje saldobost, som anges brutto och netto. Bokföring "brutto" betyder utan avdrag för kapitalförslitning medan bokföring "netto" betyder efter avdrag för kapitalförslitning.

Lagerinvestering (P.52)

- 3.146 *Definition:* Lagerinvestering mäts som värdet av uppbyggnaden av lager minus värdet av uttag ur lager och värdet av eventuella återkommande lagerförluster.
- 3.147 Återkommande lagerförluster kan förekomma till följd av fysisk försämring, skada genom olyckshändelse eller snatteri för alla typer av varor i lager, såsom
- a) förlust av insatsvaror,
 - b) förlust av produkter i arbete,
 - c) förlust av färdigvaror,
 - d) förlust av handelsvaror (t.ex. butiksstöld).
- 3.148 Lager omfattar följande kategorier:
- a) Insatsvaror:

Insatsvaror omfattar alla produkter som lagerhålls i syfte att använda dem som insatsvaror i produktionen; detta omfattar även produkter som lagerhålls av den offentliga förvaltningen. Artiklar som guld, diamanter etc. omfattas när de är avsedda för industriell användning eller annan produktion.
 - b) Produkter i arbete:

Produkter i arbete omfattar produkter som ännu inte är färdigställda. De bokförs i producentens lager. Det kan t.ex. röra sig om

 - 1. växande gröda,

2. växande skog och boskap,
3. icke färdigställda anläggningar (utom sådana som produceras enligt ett i förväg ingånget försäljningskontrakt eller för egen räkning, i vilket fall de betraktas som fast realkapitalbildning),
4. andra icke färdigställda fasta tillgångar, t.ex. fartyg och oljeriggar,
5. delvis färdigställda utredningar i ett juridiskt ärende eller konsultärende,
6. delvis färdigställda filmproduktioner,
7. delvis färdigställda datorprogram.

Produkter i arbete ska bokföras för alla produktionsprocesser som inte är avslutade vid slutet av perioden i fråga. Detta är viktigt vid kvartalsräkenskaper, t.ex. för jordbruksgrödor som inte mognar under ett kvartal.

Mängden produkter i arbete minskar när produktionsprocessen avslutas. Då övergår alla produkter i arbete till färdiga produkter.

c) Färdigvaror:

Färdigvaror som del av lager består av produkter som producenten inte avser att bearbeta ytterligare innan de levereras till andra institutionella enheter.

d) Handelsvaror:

Handelsvaror är varor som förvärvats med syfte att sälja dem vidare i befintligt skick.

Tidpunkt för bokföring och värdering av lagerinvestering

- 3.149 Tidpunkten för bokföring och värdering av lagerinvesteringar ska stämma överens med övriga produkttransaktioner. Detta gäller särskilt vid insatsförbrukning (t.ex. insatsvarulager), produktion (t.ex. produkter i arbete och produktion genom lagring av jordbruksprodukter) och fast bruttoinvestering (t.ex. produkter i arbete). Om varorna bearbetas utomlands och byter ekonomisk ägare ska de inkluderas i exporten (och senare i importen). Exporten avspeglas i en motsvarande minskning i lagren, och den motsvarande importen bokförs senare som en lagerökning, om den inte omedelbart används eller säljs.
- 3.150 Vid beräkningen av lagerinvestering ska varor som införs i lagret värderas vid tidpunkten för införandet och varor som tas ut värderas vid tidpunkten för uttaget.
- 3.151 Följande priser ska användas för att värdera varor i lagerinvestering:
- a) Färdigvaror som överförs till producentens lager ska värderas som om de sålts vid den tidpunkten till löpande baspris.
 - b) Ökning av produkter i arbete ska värderas i förhållande till det beräknade löpande baspriset för den färdiga produkten.
 - c) Minskning av produkter i arbete på grund av uttag ur lagren när produktionen är avslutad värderas till löpande baspris för den ofärdiga produkten.
 - d) Varor som tas ur lager för försäljning värderas till baspris.
 - e) Handelsvaror som införs i lagren hos parti- och detaljhandlare etc. värderas till handlarens faktiska eller beräknade mottagarpris.
 - f) Handelsvaror som tas ur lager värderas till återanskaffningspris vid tiden för uttaget, och inte vid tiden för anskaffningen.

3.152 Förluster till följd av fysisk försämring, skada genom olyckshändelse mot vilken man kan försäkra sig eller snatteri bokförs och värderas enligt följande:

- a) För insatsvaror: på samma sätt som insatsvaror som faktiskt tas ur lagret för att användas i produktionen (insatsförbrukning).
- b) För produkter i arbete: värderas som avdrag från den ökning som hänför sig till den produktion som utförs under perioden.
- c) För färdigvaror och handelsvaror: behandlas som uttag till löpande pris för oförstörda varor.

3.153 Om uppgifterna är ofullständiga ska följande approximationsmetoder användas för att beräkna lagerinvesteringen:

- a) När förändringarna i lagervolymer är regelbundna är en godtagbar approximationsmetod att multiplicera volymförändringen i lagren med genomsnittspriserna för perioden. Mottagarpriser används för lager som hålls av användare eller parti- eller detaljhandlare medan baspriser används för lager som hålls av producenterna.
- b) När priserna på varorna i fråga förblir konstanta kan man trots fluktuationer i lagervolymer använda approximationen och beräkna lagerinvesteringen genom att multiplicera volymförändringen med genomsnittspriset.
- c) Om både lagrens volym och priser förändras avsevärt inom räkenskapsperioden behövs mer sofistikerade approximationsmetoder, t.ex. kvartalsvis värdering av lagerinvesteringen eller användning av information om hur fluktuationerna fördelar sig över räkenskapsperioden (fluktuationerna kan vara störst mot slutet av kalenderåret, under skördeperioden etc.).
- d) Om det finns uppgifter om värdena i början och slutet av perioden (t.ex. för parti- eller detaljhandel där det ofta finns lager av många olika produkter), men inga separata uppgifter om priser och volym, beräknas förändringarna i volym mellan början och slutet av perioden. Ett sätt att beräkna volymförändringen är att beräkna av omsättningshastigheten för olika produkter.

Säsongsförändringar i priserna kan avspegla en skillnad i kvalitet, t.ex. utförsäljningspriser eller priser för frukt och grönsaker som inte är i säsong. Dessa kvalitetsskillnader ska behandlas som volymförändringar.

Anskaffning minus avyttring av värdeföremål (P.53)

3.154 *Definition:* Värdeföremål är icke-finansiella varor som inte används huvudsakligen för produktion eller konsumtion, som inte försämras (fysiskt) över tiden under normala förhållanden och som förvärvas och innehas i första hand som värdebevarare.

3.155 Värdeföremål omfattar följande typer av varor:

- a) Ädelstenar och ädla metaller, som diamanter, icke-monetärt guld, platina, silver etc.
- b) Antikviteter och andra konstföremål, som målningar, skulpturer etc.
- c) Andra värdesaker, som smycken av ädelstenar och ädla metaller samt samlarobjekt.

3.156 Sådana typer av varor ska bokföras som anskaffning eller avyttring av värdeföremål i följande fall:

- a) När centralbanker eller andra finansförmedlare anskaffar eller avyttrar icke-monetärt guld, silver osv.
- b) När företag vars primära eller sekundära verksamhet inte omfattar produktion av eller handel med sådana varor anskaffar eller avyttrar den typen av varor. Denna anskaffning eller avyttring ingår inte i dessa företags insatsförbrukning eller fasta realkapitalbildning.
- c) När hushåll anskaffar eller avyttrar sådana varor. Sådan anskaffning ingår inte i hushållens konsumtionsutgifter.

I ENS bokförs enligt praxis även följande fall som anskaffning eller avyttring av värdeföremål:

- a) Juvelerares och konsthandlares anskaffning eller avyttring av sådana varor (enligt den allmänna definitionen av värdeföremål bör juvelerares och konsthandlares förvärv av sådana varor bokföras som lagerinvestering).
- b) Museers anskaffning eller avyttring av sådana varor (enligt den allmänna definitionen av värdeföremål bör museers förvärv av dessa varor bokföras som fast realkapitalbildning).

På detta sätt undviker man täta omklassificeringar mellan de tre huvudtyperna av investering, dvs. mellan anskaffning minus avyttring av värdeföremål, fast realkapitalbildning och lagerinvestering (t.ex. i fallet med transaktioner av sådana varor mellan hushåll och konsthandlare).

- 3.157 Produktionen av värdeföremål värderas till baspris. All annan anskaffning av värdeföremål värderas till de mottagarpriser som betalas för dem, inklusive eventuella avgifter eller provisioner till agenter eller förmedlare. Handelsmarginaler ingår när de köps från handlare. Avyttring av värdeföremål värderas till de priser som erhålls av säljaren, med avdrag för eventuella avgifter eller provisioner till agenter eller förmedlare. Anskaffning minus avyttring av värdeföremål mellan inhemska sektorer tar ut varandra – vad som återstår är agenternas och handlarnas marginaler.

EXPORT OCH IMPORT AV VAROR OCH TJÄNSTER (P.6 OCH P.7)

- 3.158 *Definition:* Export av varor och tjänster består av varu- och tjänstetransaktioner (försäljning, byteshandel och gåvor) från inhemska till utländska enheter.

- 3.159 *Definition:* Import av varor och tjänster består av varu- och tjänstetransaktioner (förvärv, byteshandel och gåvor) från utländska till inhemska enheter.

- 3.160 Export och import av varor och tjänster omfattar inte följande:

- a) Viss internhandel, dvs.
 - 1. leveranser till utländska enheter från utländska företag som är närstående inhemska företag, t.ex. försäljning i utlandet som görs av utländska dotterbolag till ett multinationellt företag som ägs eller står under bestämmande inflytande av inhemska enheter,
 - 2. leveranser till inhemska enheter från inhemska företag som är närstående utländska företag, t.ex. försäljning inom landet som görs av inhemska dotterbolag till ett utländskt multinationellt företag.
- b) Primärinkomstflöden till och från utlandet, som ersättningar till anställda, räntor och avkastning från direktinvesteringar. Avkastning från direktinvesteringar kan innehålla en oseparatorbar del utgörande ersättning för olika tjänster, t.ex. utbildning av anställda, ledningstjänster och användning av patent och varumärken.
- c) Gränsöverskridande försäljning eller förvärv av finansiella tillgångar eller icke-producerade tillgångar, t.ex. mark.

- 3.161 Import och export av varor och tjänster ska delas upp i

- a) leveranser inom EU,
- b) import och export utanför EU.

Bägge typer betecknas som import och export.

Export och import av varor (P.61 och P.71)

- 3.162 Import och export av varor förekommer när varor byter ekonomisk ägare mellan inhemska och utländska enheter. Detta gäller vare sig det sker några motsvarande fysiska förflyttningar av varor över gränserna eller inte.

- 3.163 För leveranser mellan närstående företag (filialer, dotterbolag eller utländska dotterbolag) ska förändringen i den ekonomiska äganderätten imputeras när varor levereras mellan de närstående företagen. Detta gäller endast när den verksamhet som tar emot varorna tar på sig ansvaret för att besluta hur stora mängder varor som ska släppas ut på marknaden och till vilket pris.

3.164 Varor kan exporteras utan att någonsin passera landets gränser, t.ex. i följande fall:

- a) Varor som produceras av inhemska enheter som är verksamma på internationellt vatten och som säljs direkt till utländska enheter i utlandet. Exempel på sådana varor är olja, naturgas, fiskeriprodukter, bärning etc.
- b) Transportutrustning eller annan rörlig utrustning som inte är bunden till en viss geografisk plats.
- c) Varor som går förlorade eller blir förstörda efter ägarbytet men innan de har passerat exportlandets gräns.
- d) *Merchanting*, dvs. när en inhemsk enhet förvärvar en vara från en utländsk enhet, och varan sedan säljs vidare till en annan utländsk enhet utan att någonsin föras in i handlarens ekonomi.

Motsvarande exempel finns för varuimport.

3.165 Import och export av varor omfattar transaktioner mellan inhemska och utländska enheter med

- a) icke-monetärt guld,
- b) omyntat silver, diamanter och andra ädla metaller och stenar,
- c) sedlar och mynt som inte är i omlopp och icke utgivna värdepapper (värderas som varor, inte till nominellt värde),
- d) elektricitet, gas och vatten,
- e) boskap som drivs över landsgräns,
- f) postpaket,
- g) export från den offentliga förvaltningen, inklusive export av varor som finansieras med stöd och lån,
- h) varor överförda till eller från en buffertlagerorganisations lager,
- i) varor som ett inhemskt företag har levererat till ett utländskt närstående bolag, med undantag för varor för bearbetning,
- j) varor som ett inhemskt företag har mottagit från ett utländskt närstående bolag, med undantag för varor för bearbetning,
- k) smuggelgoods eller produkter för vilka det inte betalats någon skatt, såsom importtullar och moms,
- l) andra oregistrerade försändelser, såsom gåvor och varor under ett visst bestämt minimivärde.

3.166 Import och export av varor omfattar inte följande varor, som ändå kan passera den nationella gränsen:

- a) Varor som transiteras genom ett land.
- b) Varor som skickas till eller från ett lands egna ambassader, militärbaser eller andra enklaver innanför ett annat lands nationella gränser.
- c) Transportmedel och annan mobil utrustning som temporärt lämnar ett land utan att den ekonomiska äganderätten förändras (t.ex. utrustning som används för installations- eller byggnadsändamål utomlands).
- d) Utrustning och andra varor som sänds utomlands för bearbetning, underhåll, service eller reparation. Det gäller även varor som bearbetas på beställning i utlandet och genomgår en väsentlig fysisk förändring.
- e) Andra varor som temporärt lämnar ett land och som vanligen inom ett år återförs i oförändrat skick och utan att den ekonomiska äganderätten förändras.

Exempel är varor som sänds utomlands för utställnings- eller underhållningsändamål, varor i operationell leasing, inklusive leasing i flera år, samt varor som återsänds utan att ha sålts till en utländsk enhet.

- f) Varor i konsignation som förloras eller förstörs efter det att de har passerat en gräns men innan de byter ägare.

3.167 Import och export av varor ska bokföras när varorna byter ägare. Ett ägarbyte sker när parterna i transaktionen bokför det i sina räkenskaper. Detta överensstämmer inte alltid med de olika stadierna i kontraktsprocessen, t.ex.

- a) tidpunkten för överenskommelsen (kontraktsdatum),
- b) tidpunkten för leveransen av varor och tjänster och mottagandet av betalningskrav (leveransdatum),
- c) tidpunkten för reglering av detta betalningskrav (betalningsdatum).

3.168 Import och export av varor ska värderas fritt ombord (fob) vid exportlandets gräns. Detta värde är

- a) värdet av varorna till baspris,
- b) plus kostnader för transport- och distributionstjänster fram till gränsen, inklusive kostnader för lastning på annat transportmedel för fortsatt transport,
- c) plus eventuella skatter minus subventioner på de exporterade varorna. För leveranser inom EU ingår moms och andra produktskatter som erläggs i exportlandet.

I tillgångs- och användningstabellerna och de symmetriska input-outputtabellerna värderas import av varor inom de enskilda produktgrupperna till cif-priset (kostnad-försäkring-frakt) vid importlandets gräns.

3.169 *Definition:* Cif-priset är priset på en vara som levererats till importlandet gräns, eller priset på en tjänst som levererats till en inhemsk enhet, före betalning av eventuell tull eller andra importskatter eller handels- och transportmarginaler inom landet.

3.170 Det kan under vissa förhållanden bli nödvändigt att använda skattningar eller alternativa värden för fob-värdet, t.ex. i följande fall:

- a) Byteshandel med varor ska värderas till de baspriser som skulle ha erhållits om varorna hade sålts för pengar.
- b) Transaktioner mellan närstående företag, där i regel de faktiska kostnaderna för transaktionen ska användas. Om dessa emellertid skiljer sig från marknadspriserna ska de ersättas med ett beräknat pris som motsvarar marknadspriset.
- c) Varor som överförs i samband med finansiell leasing, då varorna ska värderas utifrån det mottagarpris som leasinggivaren betalat och inte till det kumulativa värdet av hyresbetalningarna.
- d) Import av varor som beräknas utifrån tulldata (för handel med länder utanför EU) eller Intrastat-uppgifter (för handel inom EU). Ingen av dessa datakällor använder fob-värdering, utan de använder cif-värdet vid EU:s gräns respektive cif-värdena vid de nationella gränserna. Eftersom fob-värdena endast används på den högsta aggregeringsnivån och cif-värdena används på produktgruppsnivån, behöver sådana justeringar endast göras på den högsta aggregeringsnivån (den så kallade cif/fob-justeringen).
- e) Import och export av varor som beräknas utifrån uppgifter från urvalsundersökningar eller olika ad hoc-källor. I sådana fall får man det totala värdet av försäljningen per produkt. Beräkningen grundar sig på mottagarpriser och inte på fob-värden.

Export och import av tjänster (P.62 och P.72)

3.171 *Definition:* Export av tjänster består av alla tjänster som inhemska enheter tillhandahåller utländska enheter.

3.172 *Definition:* Import av tjänster består av alla tjänster som utländska enheter tillhandahåller inhemska enheter.

3.173 Export av tjänster omfattar följande fall:

- a) Transport av exporterade varor efter det att de har lämnat exportlandets gräns när den utförs av en inhemsk transportör (fallen 2 och 3 i tabell 3.3).

- b) Transport av importerade varor av en inhemsk transportör
1. till exportlandets gräns när varorna är värderade fob för att uppväga det transportvärde som är inkluderat i fob-värdet (fall 3 i tabell 3.4),
 2. till importlandets gräns när varorna är värderade cif för att uppväga det transportvärde som är inkluderat i cif-värdet (fallen 3 och 2 cif i tabell 3.4).
- c) Inhemska enheters transport av varor för utländska enheters räkning när detta inte innebär import eller export av varorna (t.ex. transport av varor som inte lämnar landet som export, eller transport av varor utomlands).
- d) Passagerartransport som inhemska transportörer utför för utländska enheters räkning.
- e) Bearbetnings- och reparationstjänster för utländska enheters räkning. Denna verksamhet ska bokföras netto, dvs. som export av tjänster exklusive värdet av de bearbetade eller reparerade varorna.
- f) Installation av utrustning utomlands när projektet till sin natur pågår under begränsad tid.
- g) Finansiella tjänster som inhemska enheter tillhandahåller utländska enheter, inklusive både den explicita och den implicita serviceavgiften, som Fisim.
- h) Försäkringstjänster som inhemska enheter tillhandahåller utländska enheter, vad avser beloppet för den implicita serviceavgiften.
- i) Utländska turisternas och affärsresenärernas utgifter. Utgifterna klassificeras som tjänster, men en uppdelning efter produkt behövs för tillgångs- och användningstabellerna och de symmetriska input-output-tabellerna.
- j) Utländska enheters utgifter för hälso- och sjukvård och utbildning som tillhandahålls av inhemska enheter, oavsett om tjänsterna tillhandahålls inom landet eller utomlands.
- k) Bostadstjänster i fritidshus som ägs och utnyttjas av utländska enheter (se punkt 3.77).
- l) Royaltyer och licensavgifter som utländska enheter betalar inhemska enheter för rätten att använda immateriella rättigheter såsom patent, upphovsrätter, varumärken, industriella processer, franchising etc. och för rätten att genom licensöverenskommelser använda original eller prototyper, såsom manuskript, målningar osv.
- 3.174 Importen av tjänster motsvarar den export av tjänster som förtecknas i punkt 3.173, och endast följande tjänsteimport kräver ytterligare beskrivning.
- 3.175 Import av transporttjänster omfattar följande:
- a) Transport av exporterade varor till exportlandets gräns, när transporten utförs av en utländsk transportör för att uppväga det transportvärde som ingår i de exporterade varornas fob-värde (fall 4 i tabell 3.3).
 - b) En utländsk transportörs transport av importerade varor
1. från exportlandets gräns som en separat transporttjänst när de importerade varorna är värderade fob (fallen 4 och 5 i tabell 3.4),
 2. från importlandets gräns som en separat transporttjänst när de importerade varorna är värderade cif (i detta fall är värdet av transporttjänsten mellan exportlandets och importlandets gränser redan inkluderat i varornas cif-värde – fall 4 i tabell 3.4).

c) Utländska enheters transport av varor för inhemska enheters räkning, när transporten inte innebär import eller export av varor (t.ex. transport av transitvaror eller transport utomlands).

d) Internationell eller nationell passagerartransport som utländska transportörer utför för inhemska enheters räkning.

Import av transporttjänster omfattar inte transport av exporterade varor efter det att de har lämnat exportlandets gräns när den utförs av en utländsk transportör (fallen 5 och 6 i tabell 3.3). Export av varor värderas fob, och alla sådana transporttjänster ska således betraktas som transaktioner mellan utländska enheter, dvs. mellan en utländsk transportör och en utländsk importör. Detta gäller när sådana transporttjänster betalas av exportören enligt export-cif-kontrakt.

3.176 Import i form av inhemska enheters direkta köp utomlands omfattar alla varor och tjänster som köps på resor utomlands, både affärsresor och privata resor. Två kategorier måste särskiljas eftersom de kräver olika behandling, nämligen

a) affärsresenärers alla affärsrelaterade utgifter är insatsförbrukning,

b) övriga utgifter, vare sig de är affärsresenärers eller andra resenärers utgifter, är hushållens konsumtionsutgifter.

3.177 Import och export av tjänster bokförs när de tillhandahålls. Tidpunkten är densamma som när tjänsterna produceras. Import av tjänster ska värderas till mottagarpris och export av tjänster till baspris.

Tabell 3.3 — Behandlingen av transport av exporterade varor

Inhemskt territorium	Territorium mellan länder		Importlandets territorium
1. inhemska transportör ⇒	2. inhemska transportör ⇒	3. inhemska transportör ⇒	
4. utländska transportör ⇒	5. utländska transportör ⇒	6. utländska transportör ⇒	
Export av varor (fob)	Export av tjänster	Import av varor (cif/fob)	Import av tjänster
1. x	—	—	—
2. —	x	—	—
3. —	x	—	—
4. x	—	—	x
5. —	—	—	—
6. —	—	—	—

3.178 Förklaring till tabellen: Första delen av tabellen visar att det finns sex olika möjligheter för transport av exporterade varor, beroende på om transportören är inhemska eller ej och beroende på var transporten äger rum – från en plats inom landet till den nationella gränsen, från den nationella gränsen till importlandets gräns eller från importlandets gräns till en plats inom importlandet. I den andra delen av denna tabell visas det för var och en av de sex möjligheterna huruvida transportkostnaderna ska bokföras som export av varor, export av tjänster, import av varor eller import av tjänster.

Tabell 3.4 — Behandlingen av transport av importerade varor

Inhemskt territorium	Territorium mellan länder		Exportlandets territorium
1. inhemska transportör ⇐	2. inhemska transportör ⇐	3. inhemska transportör ⇐	
4. utländska transportör ⇐	5. utländska transportör ⇐	6. utländska transportör ⇐	

	Värdering av importerade varor	Import av varor	Import av tjänster	Export av varor (fob)	Export av tjänster
1.	cif/fob	—	—	—	—
2.	fob	—	—	—	—
	cif	x	—	—	x
3.	cif/fob	x	—	—	x
4.	cif/fob	—	x	—	—
5.	fob	—	x	—	—
	cif	x	—	—	—
6.	cif/fob	x	—	—	—

3.179 Förklaring till tabellen: Första delen av tabellen visar att det finns sex olika möjligheter för transport av importerade varor, beroende på om transportören är inhemsk eller ej och beroende på var transporten äger rum – från en plats i exportlandet till exportlandets gräns, från exportlandets gräns till importlandets gräns och från importlandets gräns till en plats inom importlandet. I den andra delen av denna tabell visas det för var och en av de sex möjligheterna huruvida transportkostnaderna ska bokföras som import av varor, import av tjänster, export av varor eller export av tjänster. I vissa fall (fallen 2 och 5) beror denna bokföring på vilken värderingsprincip som tillämpas på de importerade varorna. Övergången från cif till fob när de importerade varorna värderas består av

- a) cif/fob-justering, dvs. från 2 cif till 2 fob (reducerar total import och export),
- b) cif/fob-omklassificering, dvs. från 5 cif till 5 fob (lämnar total import och export oförändrad).

TRANSAKTIONER MED BEFINTLIGA VAROR

3.180 *Definition:* Befintliga varor är varor som redan har haft en användare (utom lager).

3.181 Befintliga varor omfattar

- a) byggnader och annat fast realkapital som sålts av producerande enheter till andra enheter
 - 1. för att återanvändas i oförändrat skick,
 - 2. för att förstöras eller skrotas, där resultatet blir råmaterial (t.ex. järnskrot) som används i produktionen av nya varor (t.ex. stål),
- b) värdeföremål som säljs från en enhet till en annan,
- c) konsumentkapitalvaror som sålts av hushåll till andra enheter
 - 1. för att återanvändas i oförändrat skick,
 - 2. för att förstöras och omvandlas till skrot,
- d) icke varaktiga varor (t.ex. returpapper, lump, gamla kläder, tomflaskor etc.) som säljs av någon enhet, antingen för att återanvändas eller för att bli råmaterial i produktionen av nya varor.

Överföringen av befintliga varor bokförs som en negativ utgift (anskaffning) för säljaren och en positiv utgift (anskaffning) för köparen.

3.182 Denna definition av befintliga varor får följande konsekvenser:

- a) När försäljningen av en befintlig fast tillgång eller ett befintligt värdeföremål äger rum mellan två inhemska producenter, tar de positiva och negativa värden som bokförs för fasta bruttoinvesteringar ut varandra för hela ekonomin med undantag av kostnaden för ägarbytet.

- b) När en befintlig icke flyttbar fast tillgång (t.ex. en byggnad) säljs till en utländsk enhet anses den senare köpa en finansiell tillgång, dvs. ägarandelar i en konstruerad inhemsk statistisk enhet. Denna konstruerade inhemska statistiska enhet anses därefter köpa den fasta tillgången. Köp och försäljning av den fasta tillgången äger rum mellan inhemska enheter.
- c) När en befintlig flyttbar fast tillgång, som ett fartyg eller ett flygplan, exporteras, bokförs inte någon positiv fast bruttoinvestering i ekonomin för att uppväga säljarens negativa fasta bruttoinvestering.
- d) Kapitalvaror, som fordon, klassificeras som fasta tillgångar eller som konsumentkapitalvaror beroende på ägare och för vilket ändamål de används. Om äganderätten till en sådan vara överförs från ett företag till ett hushåll för att användas för slutlig konsumtion, bokförs en negativ fast bruttoinvestering för företaget och en positiv konsumtionsutgift för hushållet. När äganderätten till en sådan vara överförs från ett hushåll till ett företag bokförs en negativ konsumtionsutgift för hushållet och en positiv fast bruttoinvestering för företaget.
- e) Transaktioner med befintliga värdeföremål ska bokföras som anskaffning av värdeföremål (positiv bruttoinvestering) hos köparen och som avyttring av värdeföremål (negativ bruttoinvestering) hos säljaren. Vid transaktioner med utlandet ska import eller export av en vara bokföras. Ett hushålls försäljning av värdeföremål ska inte bokföras som en negativ konsumtionsutgift.
- f) När den offentliga förvaltningen säljer befintliga militära kapitalvaror utomlands ska det bokföras som export av vara och som negativ fast realkapitalbildning för den offentliga förvaltningen.

3.183 Transaktioner med befintliga varor ska bokföras när de byter ägare. Värderingen ska göras efter de principer som används för den typ av produkttransaktion det gäller.

ANSKAFFNING MINUS AVYTTRING AV ICKE-PRODUCERADE TILLGÅNGAR (NP)

3.184 *Definition:* Icke-producerade tillgångar består av tillgångar som inte har producerats inom produktionsavgränsningen men som kan användas för produktion av varor och tjänster.

3.185 Det finns tre olika kategorier av anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar:

- a) Anskaffning minus avyttring av naturresurser (NP.1).
- b) Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser (NP.2).
- c) Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar (NP.3).

3.186 Naturresurser omfattar

- a) mark,
- b) mineral- och energitillgångar,
- c) icke-odlade biologiska tillgångar,
- d) vattenresurser,
- e) radiofrekvensspektrum,
- f) övriga naturresurser.

Den producerade tillgången odlade biologiska tillgångar ingår inte i naturresurserna. Förvärv eller försäljning av odlade biologiska tillgångar bokförs inte som anskaffning minus avyttring av naturresurser utan som fast realkapitalbildning. Vidare bokförs inte betalningar för tillfälligt utnyttjande av naturresurser som anskaffning av naturresurser utan som arrende, dvs. kapitalinkomst (se kapital 15: Kontrakt, leasingavtal och licenser).

3.187 Med mark avses själva marken inklusive jordlager och tillhörande ytvatten. Tillhörande ytvatten omfattar allt inlandsvatten – reservoarer, insjöar, floder etc. – över vilka äganderätt kan hävdas.

3.188 Följande objekt ingår inte i begreppet mark:

- a) Byggnader eller anläggningar på marken eller genom den (vägar, tunnlar osv.).
- b) Vingårdar, fruktträdgårdar eller andra trädplanteringar, växande gröda osv.
- c) Mineraltillgångar.
- d) Icke-odlade biologiska tillgångar.
- e) Underjordiska vattenresurser.

Objekten a och b är producerade fasta tillgångar, och objekten c, d och e är olika slag av icke-producerade tillgångar.

3.189 Anskaffning och avyttring av mark och andra naturresurser ska värderas till de löpande marknadspriser som råder vid tidpunkten för anskaffningen/avyttringen. Transaktioner som avser naturresurser bokförs till samma värde både i köparens och i säljarens räkenskaper. Detta värde omfattar inte de kostnader som uppstår när naturresursen byter ägare. Dessa kostnader behandlas som fast bruttoinvestering.

3.190 Icke-producerade tillgångar i form av kontrakt, leasingavtal och licenser består av följande:

- a) Överlåtbara operationella leasingavtal.
- b) Tillstånd att utnyttja naturresurser, t.ex. en fiskekvot.
- c) Tillstånd att utöva specifik verksamhet, t.ex. utsläppstillstånd och tillstånd för ett begränsat antal kasinon eller taxibilar inom ett visst område.
- d) Ensamrätt till framtida varor och tjänster, t.ex. kontrakt med en fotbollsspelare och en förläggares ensamrätt till en viss författares nya verk.

3.191 Kontrakt, leasingavtal och licenser som icke-producerade tillgångar omfattar inte operationell leasing av sådana tillgångar, utan betalningar för operationell leasing bokförs som insatsförbrukning.

Värdet av anskaffning och avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser omfattar inte kostnader för ägarbyte. Kostnader för ägarbyte är en del av de fasta bruttoinvesteringarna.

3.192 *Definition:* Värdet av goodwill och marknadsföringstillgångar är skillnaden mellan det värde som betalats för ett inarbetat företag och summan av dess tillgångar minus summan av dess skulder. För att få fram totalvärdet av tillgångar minus skulder identifieras och värderas varje enskild tillgång och skuld för sig.

3.193 Goodwill bokförs endast när värdet framgår av en marknadstransaktion, t.ex. när hela bolaget säljs. När identifierade marknadsföringstillgångar säljs individuellt och separat från ett helt bolag bokförs den försäljningen under denna post.

3.194 Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar bokförs på sektorernas, den totala ekonomins och utlandets kapitalkonto.

KAPITEL 4

OMFÖRDELNINGSTRANSAKTIONER

- 4.01 *Definition:* Omfördelningstransaktioner är transaktioner genom vilka det förädlingsvärde som genereras i produktionen fördelas till arbete, kapital och den offentliga förvaltningen, och transaktioner som innebär omfördelning av inkomster och förmögenhet.

En åtskillnad görs mellan löpande transfereringar och kapitaltransfereringar, där kapitaltransfereringar omfördelar i första hand sparande och förmögenhet, och i mindre grad inkomster.

ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA (D.1)

- 4.02 *Definition:* Ersättningar till anställda (D.1) definieras som den totala ersättning, i kontanter eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under en räkenskapsperiod.

I ersättningar till anställda ingår följande komponenter:

- a) Egentlig lön (D.11):

— Kontanta löner.

— Naturalön.

- b) Arbetsgivares sociala avgifter (D.12):

— Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.121).

— Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.1211).

— Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter (D.1212).

— Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.122):

— Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter (D.1221).

— Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter (D.1222).

Egentlig lön (D.11)**Kontant lön**

- 4.03 Kontant lön innefattar sociala avgifter, inkomstskatter och andra betalningar som görs av den anställda, inbegripet sådana som innehålls av arbetsgivaren och betalas direkt till sociala trygghetssystemet, skattemyndigheter etc. för den anställdes räkning:

Kontant lön omfattar följande slag av ersättningar:

- a) Grundlön som utbetalas regelbundet.

- b) Lönetillägg för t.ex. övertid, nattarbete, helgarbete, dåliga eller riskfyllda arbetsförhållanden.

- c) Levnadskostnadstillägg, lokala tillägg och utlandstillägg.

- d) Bonusar och andra särskilda utbetalningar som görs inom ramen för incitamentsprogram och är knutna till företagets resultat, bonusar baserade på produktivitet eller vinst, jul- och nyårsbonusar exklusive den anställdes sociala förmåner (se punkt 4.07 c), "13:e–14:e månadslön" (extra månadslön).

- e) Ersättning för transporter till och från arbetet, exklusive ersättning till den anställda för utgifter för resor, omlokalisering, flyttning och representation i anslutning till tjänsten (se punkt 4.07 a).

- f) Helg- och semesterersättning.
- g) Provisioner, drickspengar, mötes- och styrelsearvoden, som utbetalas till den anställde.
- h) Utbetalningar av arbetsgivare till de anställda i anknytning till sparprogram.
- i) Särskilda utbetalningar till anställda som lämnar företaget, om dessa utbetalningar inte är knutna till ett kollektivavtal.
- j) Kontant ersättning från arbetsgivare till anställda för bostadskostnader.

Naturalön

4.04 *Definition:* Naturalön omfattar varor, tjänster och andra naturaförmåner som arbetsgivaren tillhandahåller gratis eller till reducerade priser och som de anställda efter eget gottfinnande kan använda på sin fritid för att tillgodose egna eller andra hushållsmedlemmars behov och önskemål.

4.05 Följande utgör exempel på naturalön:

- a) Måltider och drycker, inklusive sådana som konsumeras på resor i tjänsten, men exklusive speciella måltider eller drycker som krävs på grund av exceptionella arbetsförhållanden. Prisreduktion i gratis eller subventionerade personalmatsalar eller i form av lunchkuponger ingår i naturalön.
- b) Eget eller köpt boende av ett slag som kan användas av alla medlemmar i den anställdes hushåll.
- c) Uniformer eller andra slag av specialkläder, vilka de anställda väljer att använda ofta såväl utanför arbetsplatsen som i arbetet.
- d) Tjänster från fordon eller andra varaktiga varor vilka tillhandahålls de anställda för privat bruk.
- e) Varor och tjänster från arbetsgivarens egen produktion som fria resor för anställda i järnvägs- eller flygbolag, fritt kol till gruvarbetare eller fria livsmedel för jordbruksanställda.
- f) Tillhandahållande av sport-, rekreations- eller semesteranordningar till anställda och deras familjer.
- g) Transporter till och från arbetet utom när de anordnas på arbetstid, bilparkering som annars skulle vara avgiftsbelagd.
- h) Barnomsorg för anställdas barn.
- i) Arbetsgivares betalningar till förmån för anställda till företagsnämnder eller liknande organ.
- j) Fondaktier som delas ut till anställda.
- k) Lån till anställda till reducerad ränta. Värdet av denna förmån beräknas som det belopp som den anställda skulle få betala om arbetsgivaren tog ut marknadsmässig ränta, minus den ränta som faktiskt betalas. Förmånen bokförs som lön i kontot för inkomstbildning, och motsvarande tillräknade räntebetalning av den anställda till arbetsgivaren bokförs i kontot för primär inkomstfördelning.
- l) Personaloptioner, när en arbetsgivare erbjuder anställda en möjlighet att köpa aktier till ett angivet pris vid en tidpunkt i framtiden (se punkterna 4.168–4.178).
- m) Inkomst som genereras genom ej observerade aktiviteter i bolagssektorer och överförs till anställda som deltar i sådana aktiviteter för deras privata bruk.

4.06 Varor och tjänster som tillhandahålls anställda som naturalön ska värderas till baspriser när de produceras av arbetsgivaren och till mottagarpriser när de köps av arbetsgivaren. När de tillhandahålls gratis beräknas hela värdet enligt baspriserna (eller till arbetsgivarens mottagarpriser när de köps av arbetsgivaren) för berörda varor och tjänster. Detta värde ska reduceras med det belopp som den anställda betalar om varorna och tjänsterna inte tillhandahålls gratis utan till nedsatt pris.

4.07 Lön omfattar inte följande:

a) Utgifter för arbetsgivaren som är nödvändiga för produktionsprocessen, däribland följande:

1. Ersättningar till anställda för utgifter för resor, omlokalisering, flyttning och representation i anslutning till tjänsten.
2. Utgifter för förmåner på arbetsplatsen, hälsoundersökningar p.g.a. arbetets art och arbetskläder som används i arbetet.
3. Inkvarteringsmöjligheter på arbetsplatsen av ett slag som inte kan utnyttjas av den anställdes hushåll, t.ex. hytter, sovsalar, arbetarbostäder och baracker.
4. Särskilda måltider eller drycker, som är nödvändiga p.g.a. exceptionella arbetsförhållanden.
5. Ersättningar till anställda för inköp av verktyg, utrustning eller specialkläder, som behövs för arbetet, eller den del av lönen som anställda enligt anställningskontrakt ska bidra med för sådana inköp. I den mån anställda som är skyldiga enligt sina anställningskontrakt att köpa verktyg, utrustning, särskilda kläder etc. inte ersätts fullt ut ska avdrag för de resterande utgifterna göras från deras löner och arbetsgivarens insatsförbrukning höjas med motsvarande belopp.

Utgifter för sådana varor och tjänster som arbetsgivaren måste tillhandahålla de anställda för att de ska kunna utföra sitt arbete behandlas som arbetsgivarens insatsförbrukning.

- b) De lönebelopp som arbetsgivaren tillfälligt fortsätter att betala till de anställda i fall av sjukdom, moderskap, arbetsskada, invaliditet etc. Sådana utbetalningar behandlas som övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner (D.6222), med samma belopp bokförda under arbetsgivarens tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter (D.1222).
- c) Andra anställningsrelaterade sociala förmåner i form av barn-, make- eller familjebidrag, utbildnings- eller andra bidrag till familjemedlemmar och i form av gratis hälso- och sjukvård (annan än sådan som är nödvändig p.g.a. arbetets natur) till de anställda eller deras familjer.
- d) Skatter på lönesumman som betalas av arbetsgivaren – t.ex. löneskatt. Sådana skatter som betalas av företag fastställs antingen som en andel av utbetalda löner eller som ett fast belopp per anställd. De behandlas som andra produktionsskatter.
- e) Betalningar till legoarbetare i form av ackordslön. Om legoarbetarens inkomst är en funktion av värdet av produkterna från en produktionsprocess som denna person har ansvar för innebär denna typ av ersättning att arbetstagaren är egenföretagare, oavsett det utförda arbetets omfattning.

Arbetsgivares sociala avgifter (D.12)

- 4.08 *Definition:* Arbetsgivares sociala avgifter är sociala avgifter som betalas av arbetsgivare till sociala trygghetssystem eller andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem för att säkerställa sociala förmåner till de anställda.

Ett belopp, lika med värdet av de sociala avgifter som, för att säkerställa de anställdas rätt till sociala förmåner, åvilar arbetsgivare, ska bokföras under ersättningar till anställda. Arbetsgivares sociala avgifter kan vara antingen faktiska eller tillräknade.

Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.121)

- 4.09 *Definition:* Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.121) består av betalningar som arbetsgivare gjort till försäkringsgivare (sociala trygghetssystem och andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem) för förmåner till de anställda. Sådana betalningar täcker lagstadgade, avtalsenliga, kontraktssenliga och frivilliga avgifter avseende försäkring mot sociala risker och behov.

Även om de betalas direkt till försäkringsgivarna av arbetsgivaren ska sådana sociala avgifter behandlas som en del av ersättningar till anställda. I bokföringen förs avgifterna därefter upp som betalda av de anställda till försäkringsgivarna.

Arbetsgivares faktiska sociala avgifter består av två kategorier: avgifter som rör pensioner och avgifter för andra förmåner som bokförs var för sig under följande rubriker:

- a) Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.1211).
- b) Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter (D.1212).

Arbetsgivares faktiska avgifter utom pensionsavgifter motsvarar avgifter som rör sociala risker och andra behov för deras anställda än pensioner, såsom sjukdom, moderskap, arbetsskada, invaliditet, uppsägning etc.

Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.122)

- 4.10 *Definition:* Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.122) motsvarar andra sociala trygghetsförsäkringsförmåner (D.622)(minus anställdas eventuella egenavgifter) som betalas av arbetsgivaren direkt till de anställda eller tidigare anställda och andra berättigade personer utan medverkan av något försäkringsbolag eller någon självständig pensionsfond och utan att skapa en särskild fond eller reserv för ändamålet.

Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter är indelade i två kategorier:

- a) Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter (D.1221)

Det finns två typer av sociala trygghetsförsäkringssystem som avser pensioner: avgiftsbestämda respektive förmånsbestämda system.

Ett avgiftsbestämt system är ett system där förmånerna bestäms av de avgifter som faktiskt har betalats in till systemet och av avkastningen på de placeringar som har gjorts. Hela risken beträffande förmånerna övergår från och med pensioneringen till den anställde. För sådana system finns inga tillräknade avgifter såvida det inte administreras av arbetsgivaren själv. I så fall betraktas kostnaderna för att administrera systemet som en tillräknad avgift som ska betalas till den anställde som en del av ersättningar till anställda. Detta belopp bokförs också som en konsumtionsutgift för hushåll för finansiella tjänster.

Ett förmånsbestämt system är ett system där förmånerna till medlemmarna bestäms av reglerna för systemet, dvs. att utbetalningarnas storlek eller minimiutbetalningar fastställs med hjälp av en formel. I ett typiskt förmånsbestämt system betalas avgifter in av både arbetsgivaren och den anställde, där den anställdes avgift är obligatorisk och utgör en procentuell andel av nuvarande lön. Det är arbetsgivaren som bär kostnaderna för att uppfylla de fastställda förmånerna. Det är arbetsgivaren som står för hela risken beträffande förmånerna.

I ett förmånsbestämt system finns det en tillräknad avgift för arbetsgivare som beräknas på följande sätt:

Den tillräknade avgiften för arbetsgivaren motsvarar

förmånshöjningen till följd av anställning innevarande period

minus summan av arbetsgivarens faktiska avgift

minus summan av den anställdes eventuella avgift

plus kostnaderna för att administrera systemet.

Vissa system kan beskrivas som ej avgiftsbestämda eftersom varken arbetsgivaren eller den anställde betalar in några faktiska avgifter. En tillräknad avgift för arbetsgivaren beräknas och tillräknas dock på det sätt som beskrivs i det föregående.

I fall där pensionsrätter i system för anställda inom offentlig förvaltning inte redovisas i huvudräkenskaperna ska de offentliga arbetsgivarnas tillräknade pensionsavgifter uppskattas med hjälp av försäkringsmatematiska beräkningar. Endast i fall där det är omöjligt att uppnå en tillräcklig tillförlitlighet genom försäkringsmatematiska beräkningar kan två andra metoder användas för att uppskatta offentliga arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter enligt följande:

1. På grundval av en rimlig procentandel av lönerna till nuvarande anställda.

2. Som skillnaden mellan nuvarande förmåner som betalas ut och faktiska avgifter som betalas (av både anställda och den offentliga förvaltningen som arbetsgivare).

b) Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter (D.1222)

Det faktum att vissa sociala förmåner betalas ut direkt av arbetsgivaren och inte från socialförsäkringssystem eller andra försäkringsgivare hindrar inte att de bokförs som sociala förmåner. Eftersom kostnaderna för dessa förmåner utgör en del av arbetsgivarens arbetskraftskostnader ingår de även i ersättningar till anställda. Sådana anställda ska därför tillräknas en ersättning, lika med värdet av de sociala avgifter som behövs för att säkerställa de rättigheter till sociala förmåner som de intjänar. Detta belopp tar hänsyn till alla faktiska avgifter som betalas av arbetsgivaren eller den anställde och beror inte bara på storleken av de förmåner som löpande betalas ut, utan även på hur arbetsgivarnas skyldigheter i sådana system sannolikt utvecklas i framtiden, som resultat av faktorer som förväntade förändringar i antal, åldersfördelning och medellivslängd för nuvarande och tidigare anställda. De tillräknade avgifternas värde baseras på samma slag av försäkringsmatematiska beräkningar som bestämmer storleken av de premier som försäkringsbolagen debiterar.

I praktiken kan det dock vara svårt att exakt beräkna sådana tillräknade avgifter. Arbetsgivaren kan själv göra uppskattningar, kanske på basis av de avgifter som betalas till liknande fonderade system, för att beräkna sina sannolika framtida skyldigheter, och sådana uppskattningar får i förekommande fall användas. En annan godtagbar metod är att utgå från en rimlig procentsats av de löner som betalas till nuvarande anställda. I annat fall är det enda praktiska alternativet att använda de icke fonderade förmåner utom pension som utbetalas av arbetsgivaren under samma räkenskapsperiod som en uppskattning av den tillräknade ersättning som behövs för att täcka de tillräknade avgifterna. De faktiska förmåner som utbetalas den löpande perioden utgör en godtagbar uppskattning av avgifterna och den därmed förbundna tillräknade ersättningen.

- 4.11 I sektorkontona uppträder kostnaderna för direkta sociala förmåner först som användning i kontot för inkomstbildning, som en komponent i ersättningar till anställda, och en andra gång bland användningar i kontot för fördelning av sekundära inkomster, då som sociala förmåner. För att balansera det senare kontot antas att de anställdas hushåll till arbetsgivarnas sektorer betalar tillbaka arbetsgivarens tillräknade sociala avgifter, som tillsammans med anställdas eventuella egenavgifter finansierar de direkta sociala förmåner som tillhandahålls dem av samma arbetsgivare. Denna omföreling kan likställas med det som görs för arbetsgivares faktiska sociala avgifter, vilka passerar hushållskontona och sedan betalas av hushållen till försäkringsgivarna.

4.12 Bokföringstidpunkt för ersättningar till anställda:

- a) Egentlig lön (D.11) bokförs i den period under vilken arbetet utförs. Dock ska *extraordinära* bonusar eller andra speciella utbetalningar, t.ex. "13:e månadslön", bokföras när de förfaller till betalning. Bokföringstidpunkten för personaloptioner bör om möjligt spridas ut över perioden mellan tilldelningstidpunkten och intjänandetidpunkten. Om det inte finns fullständiga uppgifter ska optionens värde bokföras vid intjänandetidpunkten.

- b) Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.121) bokförs i den period under vilken arbetet utförs.

- c) Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.122) bokförs i följande kategorier:

1. Avgifter som motsvarar obligatoriska direkta sociala förmåner bokförs i den period under vilken arbetet utförs.
2. Avgifter som motsvarar frivilliga direkta sociala förmåner bokförs vid den tidpunkt då dessa förmåner tillhandahålls.

4.13 Ersättningar till anställda består av följande komponenter:

- a) Ersättningar till inhemska anställda från inhemska arbetsgivare.
- b) Ersättningar till inhemska anställda från utländska arbetsgivare.
- c) Ersättningar till utländska anställda från inhemska arbetsgivare.

De poster som anges i leden a–c bokförs enligt följande:

1. Ersättningar till inhemska och utländska anställda från inhemska arbetsgivare omfattar de poster som anges i leden a och c och bokförs som användning i kontona för inkomstbildning i de sektorer och branscher som arbetsgivarna tillhör.

2. Ersättningar till inhemska anställda från inhemska och utländska arbetsgivare omfattar de poster som anges i leden a och c och bokförs som tillgång i hushållens konto för allokering av primärinkomster.
3. För den post som avses i led b, ersättningar till inhemska anställda från utländska arbetsgivare, bokförs som användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.
4. För den post som avses i led c, ersättningar till utländska anställda från inhemska arbetsgivare, bokförs som tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

SKATTER PÅ PRODUKTION OCH IMPORT (D.2)

4.14 *Definition:* Skatter på produktion och import (D.2) består av obligatoriska, ensidiga betalningar, i kontanter eller in natura, som tas ut av den offentliga förvaltningen eller av Europeiska unionens institutioner, och som avser produktion och import av varor och tjänster, anställd arbetskraft, ägande eller användande av mark, byggnader eller andra tillgångar som används i produktionen. Dessa skatter ska betalas oavsett vilken vinst som görs.

4.15 Skatter på produktion och import består av följande komponenter:

a) Produktskatter (D.21):

1. Mervärdesskatter (skatter av momstyp) (D.211).
2. Skatter och tullar på import, exklusive moms (D.212),
 - importtullar (D.2121),
 - skatter på import, exklusive moms och importtullar (D.2122).
3. Produktskatter, exklusive moms och importskatter (D.214).

b) Övriga produktionsskatter (D.29).

Produktskatter (D.21)

4.16 *Definition:* Produktskatter (D.21) är skatter som betalas per enhet av en vara eller tjänst som produceras eller ingår i en transaktion. Skatten kan vara ett bestämt belopp per mängdenhet av en vara eller tjänst eller beräknas som en bestämd procentandel av varornas och tjänsternas pris per enhet eller värde. Skatter som påförs en produkt ska oavsett vilken institutionell enhet som ska betala skatten hänföras till produktskatter, såvida de inte uttryckligen hänförs till annan rubrik.

Mervärdesskatter (skatter av momstyp) (D.211)

4.17 *Definition:* En mervärdesskatt är en skatt på varor eller tjänster som företag tar ut i varje led och där det samlade beloppet i slutändan tas ut av de slutliga köparna.

Denna rubrik omfattar såväl den mervärdesskatt som tas ut av den offentliga förvaltningen, och som påförs nationella och importerade produkter, som andra avdragsgilla skatter som påförs enligt ungefär samma regler som moms. Alla skatter av momstyp kallas härnäst för "moms". Gemensamt för alla skatter av momstyp är att producenter bara behöver betala mellanskillnaden mellan momsen på sin försäljning och momsen på sina inköp för insatsförbrukning av varor och tjänster eller för fast realkapitalbildning till den offentliga förvaltningen.

Moms bokförs netto enligt följande:

- a) Produktion av varor och tjänster samt import värderas exklusive fakturerad moms.
- b) Inköp av varor och tjänster bokförs inklusive icke avdragsgill moms. Moms bokförs som belastande köparen, inte säljaren, och endast köpare som inte kan dra av den. Huvuddelen av momsen bokförs som betald på slutanvändning, framför allt på hushållens konsumtion.

För den totala ekonomin är moms lika med mellanskillnaden mellan total fakturerad moms och total avdragsgill moms (se punkt 4.27).

Skatter och tullar på import, exklusive moms (D.212)

- 4.18 *Definition:* Skatter och tullar på import, exklusive moms (D.212) omfattar obligatoriska betalningar som tas ut av den offentliga förvaltningen eller av Europeiska unionens institutioner på importerade varor, exklusive moms, innan dessa fritt kan omsättas inom det ekonomiska territoriet, och på tjänster som tillhandahålls inhemska enheter av utländska enheter.

Dessa obligatoriska betalningar omfattar följande:

- a) Importtullar (D.2121): dessa består av tullar och andra importavgifter som ska betalas enligt tulltariffer på olika sorters varor, när dessa varor införs för användning inom användarlandets ekonomiska territorium.
- b) Skatter på import, exklusive moms och importtullar (D.2122).

Denna rubrik omfattar följande:

- 1. Avgifter på importerade jordbruksprodukter.
- 2. Monetära utjämningsbelopp som påförs import.
- 3. Accis-(förbruknings)avgifter och specialskatter på vissa importerade produkter, förutsatt att sådana skatter och avgifter på liknande produkter av inhemskt ursprung betalas av producentbranschen själv.
- 4. Allmän omsättningsskatt som betalas på import av varor och tjänster.
- 5. Skatter på specifika tjänster som utländska företag tillhandahåller inhemska enheter inom det ekonomiska territoriet.
- 6. Vinster som uppkommer i offentliga företag vid monopol på import av vissa varor eller tjänster och som överförs till staten.

Nettoskatter och nettotullar på import exklusive moms beräknas genom att dra av importsubventioner (D.311) från skatter och tullar på import, exklusive moms (D.212).

Produktskatter, exklusive moms och importskatter (D.214)

- 4.19 *Definition:* Produktskatter, exklusive moms och importskatter (D.214) består av skatter som ska betalas i samband med produktion, export, försäljning, överlåtelse, leasing eller leverans av varor och tjänster, eller i samband med användning av dessa för egen konsumtion eller egen kapitalbildning.

4.20 Denna rubrik omfattar särskilt följande:

- a) Accis-(förbruknings)avgifter och konsumtionsskatter (andra än de som omfattas av skatter och tullar på import).
- b) Stämpelskatter på försäljning av specifika produkter som alkoholhaltiga drycker eller tobak samt stämpelskatter på juridiska dokument eller checkar.
- c) Skatter på finansiella transaktioner och kapitaltransaktioner, som man är skyldig att betala vid köp eller försäljning av icke-finansiella och finansiella tillgångar inklusive utländsk valuta. Betalningsskyldigheten uppstår när äganderätten till mark eller andra tillgångar ändras, utom när detta är ett resultat av kapitaltransfereringar (huvudsakligen arv och gåvor). De behandlas som skatter på förmedlartjänster.
- d) Bilregistreringsavgifter.
- e) Nöjesskatter.
- f) Skatter på lotterier, spel och vadhållning, andra än skatter på vinster.
- g) Skatter på försäkringspremier.
- h) Andra skatter på specifika tjänster: hotell eller andra logitjänster, bostadstjänster, restauranger, transporter, kommunikationer, reklam.

- i) Allmänna omsättningsskatter (exklusive moms): här omfattas skatter på tillverkarnas parti- och detaljförsäljning, inköpskatter, omsättningsskatter.
- j) Fiskala monopols vinster, som överförs till staten, med undantag för när dessa vinster uppkommer vid monopol på import av en viss vara eller tjänst (ingår i D.2122). Fiskala monopol är offentliga företag som har getts ett lagligt monopol på produktionen eller distributionen av en särskild vara eller tjänst i avsikt att ge avkastning och inte i avsikt att främja den offentliga ekonomiska politiken eller socialpolitiken. När ett offentligt företag ges monopolrättigheter som en följd av en övervägd ekonomisk eller social politik och på grund av varans eller tjänstens eller produktionsteknikens speciella natur – t.ex. allmännyttiga företag, postväsen, telekommunikationer, järnvägar osv. – betraktas det inte som ett fiskalt monopol.
- k) Exportavgifter och monetära utjämningsbelopp som tas ut på export.

4.21 Nettoproduktsskatter beräknas genom att produktsubventioner (D.31) dras ifrån produktsskatter (D.21).

Övriga produktionsskatter (D.29)

4.22 *Definition:* Övriga produktionsskatter (D.29) består av alla skatter som företag åläggs som en följd av deras produktionsaktiviteter, oberoende av kvantiteten eller värdet av de producerade eller sålda varorna och tjänsterna.

Övriga produktionsskatter kan betalas på mark, fasta tillgångar eller arbetskraft i produktionsprocessen eller på vissa aktiviteter eller transaktioner.

4.23 Övriga produktionsskatter (D.29) omfattar följande:

- a) Skatter på ägande eller användning av mark, byggnader eller andra anläggningar, som utnyttjas av företagen (inklusive boende i ägarbebodda bostäder) i produktionen.
- b) Skatter på användning av fasta tillgångar (t.ex. fordon, maskiner och utrustning) för produktionsändamål, oavsett om tillgångarna ägs eller hyrs.
- c) Skatter på den totala lönesumman och andra löneskatter.
- d) Skatter på internationella transaktioner (t.ex. utlandsresor, utländska remissor eller liknande transaktioner med utlänningar) för produktionsändamål.
- e) Skatter som företag betalar för affärs- och yrkeslicenser, om dessa licenser ges automatiskt mot betalning av fastställt belopp. I sådana fall är det sannolikt att licenserna bara är ett sätt att få in intäkter, även om myndigheterna utfärdar något slags intyg eller tillstånd i gengäld. Om emellertid myndigheterna utnyttjar licensgivningen för någon faktisk kontrollfunktion, t.ex. när myndigheterna utför kontroller av företagsfastighetens lämplighet eller säkerhet, av den använda utrustningens tillförlitlighet eller säkerhet, av den anställda personalens yrkeskompetens eller av producerade varors eller tjänsters kvalitet eller standard, ska betalningen behandlas som köp av tjänst, såvida inte det belopp som debiteras för licensen är helt utan proportioner till kostnaderna för myndigheternas kontroll.
- f) Skatter på föreningar som följd av produktionsaktiviteter. Dessa består av skatter, som läggs på utsläpp eller utflöde till miljön av skadliga gaser, vätskor eller andra farliga ämnen. De omfattar inte betalningar för offentliga myndigheters insamling och omhändertagande av avfall eller skadliga ämnen; sådana betalningar ingår i företagets insatsförbrukning.
- g) Underkompensation av moms till följd av de enhetstaxestystem som ofta används för jordbruket.

4.24 Övriga produktionsskatter omfattar inte skatter på hushållens egen användning av fordon etc., vilka bokförs under löpande skatter på inkomst, förmögenhet osv.

Skatter på produktion och import som betalas till Europeiska unionens institutioner

4.25 Skatter på produktion och import som betalas till Europeiska unionens institutioner omfattar följande skatter som nationella myndigheter tar ut för Europeiska unionens institutioners räkning: *inbetalningar från den gemensamma jordbrukspolitiken*: avgifter på importerade jordbruksprodukter, monetära utjämningsbelopp som påförs export och import, produktionsavgifter på socker och avgift på isoglukos med ansvarsavgifter på mjölk och spannmål; *inbetalningar från handel med tredjeländer*: tullar påförda på basis av Europeiska unionens integrerade tulltaxa (Taric).

Skatter på produktion och import som betalas in till Europeiska unionens institutioner omfattar inte den moms-baserade tredje typen av egna medel, som ingår i andra löpande transfereringar under rubriken EU:s moms- och BNI-baserade egna medel (D.76) (se punkt 4.140).

Skatter på produktion och import: bokföringstidpunkt och belopp som ska bokföras

4.26 Bokföringstidpunkt för skatter på produktion och import: skatter på produktion och import bokförs när de skattepliktiga aktiviteterna, transaktionerna eller andra händelserna äger rum.

4.27 Vissa ekonomiska aktiviteter, transaktioner eller händelser som enligt skattelagsstiftningen skulle medföra skattskyldighet undgår dock skattemyndigheternas uppmärksamhet. Sådana aktiviteter, transaktioner eller händelser ger inte upphov till finansiella tillgångar eller skulder i form av en skuld eller en fordran. Bara de belopp bokförs som styrks av taxering, deklaration eller annat instrument som utvisar en tydlig skyldighet för skattebetalaren att betala. Skatter som inte styrks av skattetaxering tillräknas inte.

Skatter som bokförs i räkenskaperna härrör ur två källor: belopp som styrks av taxering och deklarationer eller inbetalningskvitton.

a) Om taxering och deklarationer används, ska beloppen jämkas med hjälp av en koefficient som beaktar de taxerade och deklarerade belopp som aldrig erlagts. En alternativ behandling är att en kapitaltransferering (D.995 enligt beskrivningen i punkt 4.165 j) till berörda sektorer bokförs med hjälp av samma jämningskoefficient. Koefficienterna ska beräknas utifrån tidigare erfarenheter och nuvarande förväntningar, när det gäller taxerade och deklarerade belopp som aldrig erlagts. De ska specificeras för olika slags skatter.

b) Om inbetalningskvitton används ska de anpassas så att de gäller den tidpunkt då den aktivitet som ger upphov till skattskyldigheten ägde rum. Denna anpassning grundas på den genomsnittliga skillnaden mellan tidpunkten för aktiviteten och tidpunkten för skatteinbetalningen.

4.28 Det sammanlagda värdet av bokförda skatter innefattar eventuella räntor som debiteras på resterande skatter och eventuella avgifter påförda av skattemyndigheter om det inte är möjligt att skilja sådana räntor och avgifter från varandra. Det totala värdet reduceras med värdet av eventuella skatterabatter från den offentliga förvaltningen som ett led i den ekonomiska politiken och eventuella skatteåterbetalningar som en följd av för stora inbetalningar.

4.29 I ENS bokförs skatter på produktion och import (D.2) på följande sätt:

a) Som användning i den totala ekonomins konto för inkomstbildning.

b) Som tillgång i den offentliga förvaltningens konto för allokering av primärinkomster och i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Produktskatter bokförs som tillgång på den totala ekonomins konto för varor och tjänster. Detta gör det möjligt att balansera tillgången på varor och tjänster – värderad exklusive produktskatter – mot användningen, som är värderad inklusive dessa skatter.

Övriga produktionsskatter (D.29) bokförs som användning på kontot för inkomstbildning i den bransch eller sektor som betalar dem.

SUBVENTIONER (D.3)

4.30 *Definition:* Subventioner (D.3) är löpande, ensidiga betalningar som den offentliga förvaltningen eller Europeiska unionens institutioner gör till inhemska producenter.

Subventioner kan bl.a. ges i följande syften:

a) För att påverka produktionsnivåerna.

b) För att påverka priserna.

c) För att påverka ersättningen till produktionsfaktorerna.

Ikke-marknadsproducenter kan erhålla *övriga produktionssubventioner* endast i de fall dessa betalningar grundas på allmänna bestämmelser som gäller både marknads- och ikke-marknadsproducenter.

Produktsubventioner bokförs inte på ikke-marknadsproduktion (P.13).

4.31 Subventioner från Europeiska unionens institutioner omfattar endast löpande transfereringar, som görs direkt till inhemska producerande enheter.

4.32 Subventioner klassificeras i

- a) produktsubventioner (D.31),
 - 1. importsubventioner (D.311),
 - 2. övriga produktsubventioner (D.319),
- b) övriga produktionssubventioner (D.39).

Produktsubventioner (D.31)

4.33 *Definition:* Produktsubventioner (D.31) är subventioner som utgår per enhet av en producerad eller importerad vara eller tjänst.

Värdet av produktsubventioner kan fastställas på följande sätt:

- a) Som ett bestämt belopp per kvantitetseenhet av en vara eller tjänst.
- b) Som en bestämd procentandel av priset per enhet.
- c) Som skillnaden mellan ett bestämt målpris och det marknadspris som köparen faktiskt betalar.

En produktsubvention förfaller vanligen till betalning när varan produceras, säljs eller importeras, men kan också förfalla till betalning under andra omständigheter när t.ex. en vara överläts, leasas, levereras eller används för egen konsumtion eller egen kapitalbildning.

Produktsubventioner avser endast marknadsproduktion (P.11) eller produktion för egen slutlig användning (P.12).

Importsubventioner (D.311)

4.34 *Definition:* Importsubventioner (D.311) består av subventioner av varor och tjänster som förfaller till betalning när varan passerar gränsen för användning inom det ekonomiska territoriet eller när tjänsten levereras till inhemska institutionella enheter.

Importsubventioner inkluderar förluster som uppstår när offentliga handelsorganisationer, enligt fastställd offentlig politik, köper produkter från utlänningar och säljer dem till lägre pris till landets egna invånare.

Övriga produktsubventioner (D.319)

4.35 Övriga produktsubventioner (D.319) omfattar följande:

- a) Subventioner av produkter, som används inom landet: dessa består av subventioner till inhemska producenter för deras produktion när den används eller konsumeras inom det ekonomiska territoriet.
- b) Förluster som uppstår när offentliga handelsorganisationer, enligt fastställd offentlig ekonomisk eller social politik, köper produkter från inhemska producenter och sedan säljer dessa till lägre priser till inhemska eller utländska enheter.
- c) Subventioner till offentliga bolag och kvasibolag för att täcka permanenta förluster som uppkommer i deras produktiva verksamheter och som beror på att, enligt fastställd offentlig eller europeisk ekonomisk och social politik, deras debiterade priser är lägre än de genomsnittliga produktionskostnaderna.
- d) Direkta exportsubventioner som betalas direkt till inhemska producenter, när varorna lämnar det ekonomiska territoriet eller tjänsterna tillhandahålls utlänningar – bortsett från återbetalningar vid tullgränsen av produkt-skatter som erlagts tidigare och friskrivning av de skatter som skulle ha betalats om varorna hade sålts eller använts inom det ekonomiska territoriet.

Övriga produktionssubventioner (D.39)

- 4.36 *Definition:* Övriga produktionssubventioner (D.39) består av subventioner utom produktsubventioner som inhemska producerande enheter kan erhålla som en följd av produktionsverksamhet.

För icke-marknadsproduktion kan icke-marknadsproducenter erhålla övriga produktionssubventioner endast i de fall dessa betalningar från den offentliga förvaltningen grundas på allmänna bestämmelser som gäller både marknadsproducenter och icke-marknadsproducenter.

- 4.37 Övriga produktionssubventioner (D.39) omfattar följande:

- a) Subventioner av löner eller arbetskraft: bland annat subventioner som betalas i relation till den sammanlagda lönesumman eller arbetskraften eller till sysselsättning av särskilda kategorier av personer som t.ex. personer med fysisk funktionsnedsättning eller långtidsarbetslösa eller till kostnader för utbildningsprogram som anordnas eller finansieras av företag.
- b) Subventioner för att minska föroreningar: dessa består av löpande subventioner avsedda att täcka delar av eller alla kostnader för extra åtgärder för att minska eller eliminera utsläppen av föroreningar till miljön.
- c) Räntesubventioner till inhemska producerande enheter, även om de avser att främja kapitalbildning. När en räntesubvention fyller det dubbla syftet att både finansiera amorteringen av lånet och betalningen av ränta på lånet, och när det inte är möjligt att fördela den mellan dessa två komponenter, ska hela subventionen behandlas som ett investeringsbidrag. Räntesubventioner är löpande transfereringar avsedda att reducera producenters driftkostnader. De behandlas i räkenskaperna som subventioner till de producenter som drar nytta av dem, även om räntedifferensen i praktiken betalas direkt av den offentliga förvaltningen till det kreditinstitut som beviljar lånet.
- d) Överkompensation av moms till följd av de enhetstaxestystem som ofta används för jordbruket.

- 4.38 Följande behandlas inte som subventioner (D.3):

- a) Löpande transfereringar från den offentliga förvaltningen till hushållen i deras egenskap av konsumenter. De behandlas antingen som sociala förmåner (D.62 eller D.63) eller som övriga löpande transfereringar (D.75).
- b) Löpande transfereringar mellan olika delar av den offentliga förvaltningen i deras egenskap av producenter av icke marknadsmässiga varor och tjänster, med undantag för *övriga produktionssubventioner* (D.39). De löpande transfereringarna bokförs under rubriken löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen (D.73).
- c) Investeringsbidrag (D.92).
- d) Extraordinära betalningar till social trygghet, om dessa betalningar är avsedda att öka fondernas aktuariereserver. Dessa betalningar bokförs under rubriken andra kapitaltransfereringar (D.99).
- e) Transfereringar från den offentliga förvaltningen till icke-finansiella bolag och kvasibolag för att täcka förluster ackumulerade under flera räkenskapsår eller exceptionella förluster som beror på faktorer utanför företagets kontroll vilka bokförs som andra kapitaltransfereringar (D.99).
- f) Avskrivning av producerande enheters skulder till den offentliga förvaltningen (t.ex. lån från ett offentligt förvaltningsorgan till ett icke-finansiellt företag som har ackumulerat rörelseförluster under flera räkenskapsår). Sådana transaktioner behandlas i räkenskaperna som andra kapitaltransfereringar (D.99).
- g) Ersättningar från den offentliga förvaltningen eller utlandet för skador på eller förluster av kapitalvaror som en följd av krigshandlingar, andra politiska händelser eller nationella katastrofer. Dessa betalningar bokförs som andra kapitaltransfereringar (D.99).
- h) Den offentliga förvaltningens köp av aktier och annat eget kapital i bolag. Dessa belopp redovisas under rubriken ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5).
- i) Betalningar från ett offentligt organ som övertagit ansvaret för onormala pensionskostnader som drabbat ett offentligt företag. Dessa betalningar bokförs som övriga löpande transfereringar (D.75).

- j) Betalningar från den offentliga förvaltningen till marknadsproducenter som hel eller delvis ersättning för varor och tjänster som dessa marknadsproducenter levererar direkt och individuellt till hushåll i samband med sociala risker eller behov (se punkt 4.84), och som hushållen har rätt till enligt lag. Dessa betalningar ingår i den offentliga förvaltningens individuella konsumtionsutgifter (P.31) och följaktligen i sociala naturaförmåner – marknadsproduktion som köps av den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.632) och faktiskt individuell konsumtion (P.41).

- 4.39 Bokföringstidpunkt: subventioner (D.3) bokförs när transaktionen eller händelsen (produktion, försäljning, import etc.) som ger upphov till subventionen äger rum.

Följande utgör specialfall:

- a) Subventioner i form av skillnaden mellan inköpspriset och det försäljningspris som ett offentligt försäljningsorgan debiterar, bokförs vid den tidpunkt då försäljningsorganet köper varorna.
- b) Subventioner avsedda att täcka en förlust som en producent ådragit sig bokförs vid den tidpunkt då det offentliga förvaltningsorganet beslutar att täcka förlusten.

- 4.40 Subventioner (D.3) bokförs som

- a) negativ användning i den totala ekonomins konto för inkomstbildning,
- b) negativ tillgång i den offentliga förvaltningens konto för allokering av primärinkomster och i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Subventioner av produkter bokförs som negativ tillgång på den totala ekonomins konto för varor och tjänster.

Övriga produktionssubventioner (D.39) bokförs som tillgångar på kontot för inkomstbildning i den bransch eller sektor som mottar dem.

Ett system av multipla växelkurser har följande inverkan på skatter på produktion och import och på subventioner (multipla växelkurser tillämpas för närvarande inte bland medlemsstaterna):

- a) Implicita skatter på import behandlas som skatter på import, exklusive moms och importtullar (D.2122).
- b) Implicita skatter på export behandlas som produktskatter, exklusive moms och importskatter (D.214).
- c) Implicita importsubventioner behandlas som importsubventioner (D.311).
- d) Implicita exportsubventioner behandlas som övriga produktsubventioner (D.319).

KAPITALINKOMST (D.4)

- 4.41 *Definition:* Kapitalinkomst (D.4) uppstår när ägare till finansiella tillgångar och naturresurser ställer dessa till andra institutionella enheters förfogande. Det som betalas för användningen av finansiella tillgångar kallas kapitalavkastning, medan det som betalas för användningen av en naturresurs kallas arrende. Kapitalinkomst är summan av kapitalavkastning och arrenden.

Kapitalinkomster klassificeras på följande sätt:

- a) Ränta (D.41).
- b) Inkomst från bolag (D.42):
1. Utdelning från bolag (D.421).
 2. Ägaruttag från kvasibolag (D.422).
- c) Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar (D.43).
- d) Övrig kapitalavkastning (D.44):
1. Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare (D.441).

2. Kapitalavkastning på pensionsrätter (D.442).

3. Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder (D.443).

e) Arrenden (D.45).

Ränta (D.41)

4.42 *Definition:* Ränta (D.41) är kapitalinkomst som mottas av ägarna till finansiella tillgångar för att de ställer tillgångarna till en annan institutionell enhets förfogande. Det gäller följande finansiella tillgångar:

a) Inlåning (AF.2).

b) Skuldebrev (AF.3).

c) Lån (AF.4).

d) Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8).

Avkastning på innehav och allokering av särskilda dragningsrätter (SDR) och på oallokerade guldkonton behandlas som ränta. Finansiella tillgångar som ger upphov till ränta är långivares fordringar på låntagare. När långivare lånar medel till låntagare upprättas något av ovanstående finansobjekt.

Ränta på in- och utlåning

4.43 I den ränta på ut- och inlåning som betalas till eller av finansinstitut ingår en marginal som utgör en implicit betalning för den tjänst som finansinstitutet tillhandahåller genom att bevilja lån och ta emot inlåning. Den ränta som betalas eller tas emot delas in i en serviceavgiftsdelen och en del som motsvarar nationalräkenskapernas räntebegrepp. De faktiska räntebetalningar till eller av finansinstitut som kallas bankränta måste delas upp så att nationalräkenskapernas räntebegrepp och serviceavgifterna kan bokföras var för sig. Den nationalräkenskapsränta som låntagare betalar till finansinstitutet motsvarar bankräntan minus ett beräknat värde av serviceavgifterna, medan nationalräkenskapsräntan till insättare motsvarar bankräntan plus serviceavgiften. Avgiftens värde bokförs som försäljning av tjänst i finansinstitutens produktionskonton och som användning i kundernas konton.

Ränta på skuldebrev

4.44 Ränta på skuldebrev omfattar växlar och liknande kortfristiga objekt samt ränta på obligationer och förlagsbevis.

Ränta på växlar och liknande kortfristiga objekt

4.45 Skillnaden mellan det nominella värdet och det pris som betalas vid tidpunkten för utgivandet (dvs. diskonteringen) är ett mått på den ränta som betalas över växelns livstid. Den värdeökning av växeln som uppstår på grund av ackumuleringen av upplupna räntor utgör inte en kapitalvinst därför att den beror på en ökning av utestående kapital och inte på en ändring av priset på tillgången. Andra ändringar i växelns värde behandlas som kapitalvinster/förluster.

Ränta på obligationer och förlagsbevis

4.46 Obligationer och förlagsbevis är långsiktiga värdepapper, som ger ägaren en ovillkorlig rätt till en fast eller kontraktsbestämd rörlig inkomst i form av kupongutbetalningar, eller en bestämd fast summa vid en eller flera förutbestämda tidpunkter då värdepapperet inlöses, eller en kombination av dessa betalningsvillkor.

a) Nollkupongare: Här görs inga kupongutbetalningar. Räntan, som utgörs av skillnaden mellan inlösenpriset och utgivningspriset, fördelas över obligationens hela löptid. Den årliga upplupna räntan återinvesteras i obligationen av ägaren; således bokförs motposter lika med värdet av den tillkommande räntan i kontot för finansiella transaktioner, som ägarens anskaffande av flera obligationer och som ett ytterligare obligationsutgivande av utgivaren eller låntagaren (dvs. som en tillväxt av den ursprungliga obligationens "volym").

b) Andra obligationer, inklusive diskonteringsobligationer. Räntan har två komponenter:

1. Summan av kupongutbetalningar varje period.

2. Summan av tillkommande räntor varje period, baserad på skillnaden mellan inlösenpriset och utgivningspriset och beräknad på samma sätt som för nollkuponare.

c) Indexerade värdepapper:

1. Summan av kupongutbetalningar och/eller utestående kapital är knutna till ett generellt prisindex. En förändring mellan början och slutet av en bestämd räkenskapsperiod i det utestående kapitalets värde, som beror på förändringar i den relevanta indexen, behandlas som upplupen ränta under perioden, i tillägg till alla räntor som förfaller till betalning under perioden.
2. De belopp som betalas ut på förfallodagen är knutna till ett smalt index som omfattar ett kapitalvinstmotiv. Upplupen ränta bestäms av den ränteutvecklingstakt som fastställs vid emissionstidpunkten. Räntan utgör följaktligen skillnaden mellan emissionskursen och alla de betalningar som låntagaren enligt marknadens ursprungliga förväntningar kommer att behöva göra, och detta belopp bokförs som den ränta som upplups över instrumentets löptid. Enligt denna metod bokförs avkastningen under återstående löptid vid emissions-tidpunkten, som tar hänsyn till resultatet av den indexering som förutses då instrumentet skapas, som inkomster. Varje avvikelse i det underliggande indexet från den förväntade banan leder till kapitalvinster alternativt kapitalförluster som normalt inte tar ut varandra under instrumentets löptid.

Den upplupna ränta som beror på indexeringen återinvesteras helt i värdepapperet och måste bokföras på ägarens och utgivarens konton för finansiella transaktioner.

Ränteswappar och framtida räntesäkringsavtal (FRA)

- 4.47 Betalningar som grundar sig på någon form av swapkontrakt bokförs som transaktioner med finansiella derivat i kontot för finansiella transaktioner, och inte som ränta bokförd som kapitalinkomst. Transaktioner på grundval av framtida räntesäkringsavtal bokförs som transaktioner med finansiella derivat i kontot för finansiella transaktioner, och inte som kapitalinkomst.

Ränta på finansiell leasing

- 4.48 Finansiell leasing är ett sätt att t.ex. finansiera köp av maskiner och utrustning. Leasinggivaren köper utrustningen och leasingtagaren förbinder sig att betala ett hyresbelopp, vilket gör det möjligt för leasinggivaren att över kontraktstiden få täckning för sina kostnader och den ränta som denne har avstått från på de pengar som användes för att köpa utrustningen.

Leasinggivaren betraktas som långgivare till leasingtagaren för ett belopp motsvarande tillgångens mottagarpris; lånet återbetalas över leasingperioden. Hyresbeloppet som leasingtagaren betalar varje period behandlas därför som bestående av två komponenter: en återbetalning av kapital och en räntebetalning. Räntesatsen på det tillräknade lånet bestäms av förhållandet mellan det totala hyresbeloppet under hela leasingperioden och tillgångens mottagarpris. Den del av hyresbeloppet som utgör ränta minskar under leasingperioden efter hand som kapitalet återbetalas. Det ursprungliga lånet till leasingtagaren, tillsammans med de efterföljande återbetalningarna av kapitalet, bokförs i leasinggivarens och leasingtagarens konton för finansiella transaktioner. Räntebetalningarna bokförs som ränta i deras respektive konton för primär inkomstfördelning.

Andra räntor

- 4.49 Andra räntor omfattar följande:

- a) Ränta på övertrasseringar.
- b) Extra ränta på banksättningar som står inne längre än avtalat.
- c) Vinst på premieobligationer.

Bokföringstidpunkt

- 4.50 Ränta redovisas på bokföringsmässiga grunder, dvs. ränta på utestående kapital bokförs som tillkommande långgivaren kontinuerligt över tiden. Räntan, som tillkommer i varje räkenskapsperiod, måste bokföras oavsett om den faktiskt är betalad eller lagd till det utestående kapitalet. Om den inte utbetalas ska ökningen i kapitalet bokföras på kontot för finansiella transaktioner hos långgivaren som en kapitalanskaffning av ett finansobjekt och hos låntagaren som en lika stor skuldsättning.
- 4.51 Ränta bokförs före avdrag av de skatter som påförs den. Mottagen och betald ränta bokförs inklusive räntebidrag, oavsett om dessa bidrag betalas direkt till finansinstitutionen eller till mottagaren (se punkt 4.37).

Eftersom värdet av finansförmedlars tjänster fördelas mellan olika kunder justeras den faktiska räntebetalningen till eller från finansförmedlare för att eliminera de marginaler som svarar mot den implicita avgiften hos finansförmedlare. De räntor som låntagare betalar till finansförmedlare måste reduceras med ett beräknat värde på de betalda avgifterna, medan de räntor som insättare mottar däremot måste höjas. Värdet av dessa avgifter behandlas som betalning för tjänster som tillhandahålls av finansförmedlare för sina kunder och inte som räntebetalningar.

4.52 I ENS bokförs ränta som

- a) tillgång och som användning i sektorernas konton för allokering av primärinkomster,
- b) tillgång och som användning i utlandets konto för primärinkomster och löpande transfereringar.

Inkomst från bolag (D.42)

Utdelning från bolag (D.421)

- 4.53 *Definition:* Utdelning från bolag (D.421) är en form av kapitalinkomst, som ägare av aktier och andra andelar (AF.5) blir berättigade till genom att ställa medel till förfogande för bolag.

Att skaffa eget kapital genom att ge ut aktier och andra ägarandelar är ett sätt att anskaffa medel. I motsats till lånat kapital ger eget kapital inte upphov till en skuld som är bestämd i monetära termer, och den berättigar inte heller ägarna till aktier i ett bolag till en fast eller förutbestämd inkomst. Utdelning från bolag omfattar all vinst som bolag betalar ut till sina aktieägare eller ägare.

4.54 Utdelning från bolag omfattar även följande:

- a) Aktier och andra ägarandelar utställda till ägare som betalning av utdelningen för räkenskapsåret. Emissioner av fondaktier som svarar mot kapitaliseringen av egna medel i form av reserver och icke utdelade vinster och som ger ägarna nya aktier och andra ägarandelar i förhållande till deras innehav omfattas inte.
- b) Den inkomst den offentliga förvaltningen får från offentliga företag, som betraktas som självständiga juridiska enheter men inte är konstituerade som bolag.
- c) Den inkomst som genereras genom ej observerade aktiviteter och överförs till bolagsägare som deltar i dessa aktiviteter för deras privata bruk.

4.55 Utdelning från bolag (D.421) omfattar inte extraordinär utdelning.

Extraordinär utdelning är utdelning som är stor i förhållande till utdelnings- och vinstnivån på senare tid. För att bedöma om utdelningen är stor används begreppet *utdelningsbara vinstmedel*. Ett bolags utdelningsbara vinstmedel motsvarar företagarikomster plus alla mottagna löpande transfereringar minus alla utbetalda löpande transfereringar och minus justeringen för pensionsrätter. Förhållandet mellan utdelningen och de utdelningsbara vinstmedlen på senare tid används för att bedöma om den nuvarande utdelningsnivån är rimlig. Om nivån på den beslutade utdelningen är betydligt högre ska den överskjutande delen behandlas som finansiella transaktioner och betecknas som "extraordinär utdelning". Extraordinär utdelning behandlas som ägaruttag från bolag (F.5). Denna behandling gäller oavsett om bolaget är ett aktiebolag eller ett kvasibolag och oavsett om det står under utländsk eller inhemsk privat kontroll.

- 4.56 När det gäller offentliga bolag är extraordinär utdelning utbetalningar som är stora och oregelbundna eller som överstiger företagarikomsterna för den relevanta räkenskapsperioden och som finansieras med eller baseras på ackumulerade avsättningar eller försäljning av tillgångar. När det gäller extraordinär utdelning från offentliga bolag ska mellanskillnaden mellan utbetalningarna och företagarikomsterna för den relevanta räkenskapsperioden bokföras som ägaruttag från bolag (F.5) (se punkt 20.206).

Utdelningar under verksamhetsåret beskrivs i punkt 20.207.

- 4.57 Bokföringstidpunkt: Trots att utdelningar utgör en del av inkomster som genereras under en period bokförs den inte på bokföringsmässiga grunder. Under en kort period efter det att en utdelning har beslutats, men innan den faktiskt betalas ut, får aktier säljas "exklusive utdelning", vilket innebär att utdelningen fortfarande ska betalas ut till den som var ägare när utdelningen beslutades och inte till den som är ägare när utdelningen är tillgänglig för lyftning. En aktie som säljs "exklusive utdelning" har därför ett lägre värde än en som säljs utan denna restriktion. Bokföringstidpunkten för utdelningar är den tidpunkt då aktiekursen börjar anges exklusive utdelning och inte som en kurs som inkluderar utdelningen.

Utdelningar från bolag bokförs som

- a) användning i kontot för allokering av primärinkomster i de sektorer till vilka bolagen är klassificerade,
- b) tillgång i kontot för allokering av primärinkomster i de sektorer till vilka ägarna är klassificerade,
- c) användning och tillgång i utlandets konto för primärinkomster och löpande transfereringar.

Ägaruttag från kvasibolag (D.422)

4.58 *Definition:* Ägaruttag från kvasibolag (D.422) består av de belopp som företagen tar ut för eget bruk ur vinsterna i de kvasibolag de äger.

Dessa uttag bokförs före avdrag för löpande skatter på inkomst, förmögenhet etc., vilka företagsägarna alltid anses ska betala.

När ett kvasibolag ger vinst kan dess ägare välja att lämna en del av eller hela vinsten kvar i företaget, i synnerhet för investeringsändamål. Den inkomst som lämnas kvar i företaget uppträder som sparande i kvasibolaget och endast den vinst som faktiskt tas ut av ägarenheten bokförs i räkenskaperna under rubriken ägaruttag ur kvasibolag.

4.59 När inhemska företags filialer, agenturer etc. i utlandet gör vinster uppträder kvarhållna vinstmedel, förutsatt att dessa filialer etc. betraktas som utländska enheter, som återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar (D.43). Endast den inkomst som faktiskt överförs till moderföretaget behandlas i räkenskaperna som ägaruttag från inkomsten i kvasibolag, som mottagits från utlandet. Samma princip används för att hantera relationerna mellan filialer, agenturer etc., som verkar inom det ekonomiska territoriet, och det utländska moderföretag till vilket dessa hör.

4.60 Ägaruttag från kvasibolag omfattar också de driftsöverskott netto som går till inhemska ägare av mark och byggnader i utlandet eller till utlänningar som äger mark eller byggnader inom det berörda ekonomiska territoriet. Vad gäller transaktioner i mark och byggnader inom ett lands ekonomiska territorium av utländska enheter skapas konstruerade inhemska statistiska enheter i vilka de utländska ägarna utövar sitt kapitaläggande.

Bostadstjänster i ägarbebodda bostäder utomlands bokförs som import av tjänst och det motsvarande driftsöverskottet netto som primärinkomst från utlandet; bostadstjänster i ägarbebodda bostäder som tillhör utlänningar bokförs som export av tjänst och motsvarande driftsöverskott, netto, som primärinkomst till utlandet.

Ägaruttag i kvasibolag omfattar inkomst som genereras genom ej observerade aktiviteter i kvasibolag och som överförs till företagsägare som deltar i dessa aktiviteter för sitt privata bruk.

4.61 Ägaruttag från kvasibolag omfattar inte belopp som deras ägare får från

- a) försäljning av fasta realkapitalvaror,
- b) försäljning av mark och andra icke-producerade tillgångar,
- c) uttag av eget kapital.

Dessa belopp behandlas som uttag av eget kapital i kontot för finansiella transaktioner eftersom de utgör en hel eller delvis likvidation av det egna kapitalet i kvasibolaget. Om kvasibolaget ägs av den offentliga förvaltningen och om det har permanent driftsunderskott som en följd av fastställd offentlig ekonomisk och social politik, behandlas alla reguljära transfereringar av medel från den offentliga förvaltningen till företaget för att täcka dess förluster som subventioner.

4.62 Bokföringstidpunkt: Ägaruttag från kvasibolag bokförs när de görs av ägarna.

4.63 I ENS förekommer ägaruttag från kvasibolag som

- a) användning i kontot för allokering av primärinkomster i de sektorer till vilka kvasibolagen är klassificerade,

- b) tillgång i kontot för allokering av primärinkomster i ägarnas sektorer,
- c) användning och tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar (D.43)

- 4.64 *Definition:* Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar (D.43) är lika med driftsöverskottet inom det utländska direktinvesteringsföretaget

plus alla mottagna kapitalinkomster eller löpande transfereringar,

minus alla utbetalda kapitalinkomster eller löpande transfereringar, inklusive faktiska remissor till utländska direktinvesterar, och alla löpande skatter på inkomster, förmögenhet etc., som betalas av det utländska direktinvesteringsföretaget.

- 4.65 Ett utländskt direktinvesteringsföretag är ett bolag eller ett bolagsliknande företag, i vilket en investerare hemmahörande i en annan ekonomi äger tio procent eller mer av stamaktierna eller röstetalet för ett bolag, eller motsvarande för ett bolagsliknande företag. Företag som är föremål för utländska direktinvesteringar omfattar sådana enheter som dotterbolag, delägda bolag och filialer. I ett dotterbolag äger investeraren mer än 50 %, i ett delägt bolag högst 50 %, och en filial är ett hel- eller delägt bolagsliknande företag. När det gäller det utländska direktinvesteringsförhållandet kan det vara direkt eller indirekt beroende på ägandekedjan. "Utländska direktinvesteringsföretag" är ett bredare begrepp än "utlandskontrollerade bolag".

- 4.66 Faktisk utdelning av företagarkomster från företag som är föremål för utländska direktinvesteringar kan göras som utdelning från bolag eller som ägaruttag ur kvasibolag. Dessutom behandlas kvarhållna vinstmedel som om de vore fördelade och återförda till de företag som gör utländska direktinvesteringar i förhållande till deras ägande av företagets eget kapital och sedan återinvesterade av dem genom tillägg till eget kapital i kontot för finansiella transaktioner. Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar kan vara antingen positiva eller negativa.

- 4.67 Bokföringstidpunkt: Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar bokförs när de intjänas.

I ENS bokförs återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar som

- a) användning och tillgång i sektorernas konton för allokering av primärinkomster,
- b) användning och tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Övrig kapitalavkastning (D.44)

Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare (D.441)

- 4.68 *Definition:* Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagarna, motsvarar de totala primärinkomsterna från investeringar i försäkringstekniska avsättningar. Avsättningarna i fråga är de där försäkringsbolaget redovisar en motsvarande skuld till försäkringstagarna.

Försäkringstekniska avsättningar investeras av försäkringsbolag i finansiella tillgångar eller mark (från vilka erhålls kapitalinkomster netto, dvs. efter avdrag för betalda räntor) eller i byggnader (som genererar driftsöverskott netto).

Bokföringen av kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare ska delas upp mellan skade- och livförsäkringstagare.

När det gäller skadeförsäkringar har försäkringsbolaget en skuld till försäkringstagaren som motsvarar den inbetalade men ännu inte intjänade premien, värdet av eventuella ersättningar som ska betalas men ännu inte har betalats och en avsättning för ersättningar som ännu inte har anmälts eller som har anmälts men ännu inte reglerats. Mot denna skuld håller försäkringsbolaget försäkringstekniska avsättningar. Kapitalavkastningen på dessa avsättningar ska behandlas som avkastning till försäkringstagarna och därefter fördelas på försäkringstagarna i kontot för allokering av primärinkomster och betalas tillbaka till försäkringsbolaget som ett premietillägg i kontot för fördelning av sekundära inkomster.

För en institutionell enhet som har en standardiserad lånegarantiordning mot avgifter kan det även uppstå kapitalavkastning på avsättningarna för garantierna, och även dessa måste fördelas på de enheter som betalar avgifterna (som inte behöver vara samma enheter som gynnas av garantierna) och behandlas som tilläggsavgifter i kontot för fördelning av sekundära inkomster.

När det gäller livförsäkringar och livräntor har försäkringsbolagen en skuld till försäkringstagarna och livräntetagarna som motsvarar nuvärdet av förväntade ersättningar. Mot dessa skulder håller försäkringsbolagen medel tillhörande försäkringstagarna som består av återbäringsränta som deklarerats för försäkringar med vinstdelning, samt avsättningar för både försäkringstagare och livräntetagare för utbetalning av framtida återbäringsränta och andra ersättningar. Dessa medel investeras i olika finansiella och icke-finansiella tillgångar.

Återbäringsränta till livförsäkringstagare bokförs som kapitalavkastning som mottas av försäkringstagarna och behandlas som premietillägg som försäkringstagarna betalar till försäkringsbolagen.

Kapitalavkastning som är hänförlig livförsäkringstagare ska bokföras som en skuld för försäkringsbolaget och som en ersättning för hushållen i kontot för allokering av primärinkomster. Till skillnad från skadeförsäkringar och pensioner ska beloppet överföras till sparande och därefter bokföras som en finansiell transaktion, närmare bestämt som en höjning av försäkringsbolagens skulder, som tillkommer vid sidan om nya premier minus administrationsavgifter minus förmåner som ska betalas.

Kapitalavkastning på pensionsrätter (D.442)

4.69 Pensionsrätter uppstår genom två typer av pensionssystem: avgiftsbestämda respektive förmånsbestämda system.

I ett avgiftsbestämt system investeras avgifter från både arbetsgivare och arbetstagare för arbetstagarnas räkning som framtida pensionärer. Det finns ingen annan finansieringskälla för pensionerna, och medlen används inte för något annat ändamål. Kapitalavkastningen på avgiftsbestämda rättigheter utgörs av kapitalavkastningen på medlen plus eventuella inkomster från uthyrning av mark eller byggnader som ägs av fonden.

Ett förmånsbestämt system kännetecknas av att storleken på betalningarna till pensionärerna fastställs med hjälp av en formel. Detta gör det möjligt att fastställa storleken på rättigheterna som nuvärdet av alla framtida utbetalningar, beräknade utifrån försäkringsmässiga antaganden om livslängd och ekonomiska antaganden om ränta eller diskonteringsränta. Nuvärdet av befintliga rättigheter vid årets början stiger eftersom den tidpunkt då rättigheterna ska betalas ut kommer ett år närmare. Denna höjning betraktas i förmånsbestämda system som kapitalavkastning till pensionsinnehavarna. Storleken på höjningen påverkas inte av om pensionssystemet i realiteten har tillräckliga medel att fullgöra alla sina åtaganden eller av vilken typ av höjning det är fråga om, om den t.ex. utgör kapitalavkastning eller en kapitalvinst.

Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder (D.443)

4.70 Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder, inbegripet värdepappersfonder och aktiefonder, består av följande separata poster:

— Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder (D.4431).

— Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder (D.4432).

Utdelningskomponenten bokförs på exakt samma sätt som utdelningen från enskilda bolag, vilket beskrivs i det föregående. Komponentens bestående av kvarhållen utdelning bokförs enligt samma principer som för företag som är föremål för utländska direktinvesteringar, men beräknas exklusive eventuella återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar. Resterande kvarhållen utdelning tillräknas alltså andelsägare i kollektiva investeringsfonder vilket lämnar investeringsfonden utan något sparande och återinvesteras i fonden av andelsägarna i en transaktion som redovisas i kontot för finansiella transaktioner.

Värdepappersfonders kapitalinkomster bokförs som kapitalinkomster för andelsägarna även om de inte delas ut utan återinvesteras för deras räkning.

Andelsägare betalar indirekt via sina fondandelar fondförvaltarna för deras förvaltning av placeringarna. Denna administrationsavgift är en utgift för andelsägarna, men inte en utgift för fonderna.

Bokföringstidpunkt: övrig kapitalavkastning ska bokföras när den upplups.

4.71 I ENS bokförs övrig kapitalavkastning som

a) en tillgång i försäkringstagares och fondinnehavares konton för allokering av primärinkomster,

- b) användning i försäkringsgivares, pensionsinstituts och investeringsfonders konto för allokering av primärinkomster,
- c) tillgång och användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Arrenden (D.45)

- 4.72 *Definition:* Arrende är den inkomst som ägaren av en naturresurs mottar som ersättning för att ställa naturresursen till en annan institutionell enhets förfogande.

Det finns två olika typer av arrenden: markarrenden och arrenden av mineraltillgångar. Arrenden för andra naturresurser som radiofrekvensspektrum följer samma mönster.

Skillnaden mellan arrenden och hyror är att arrenden är en typ av kapitalinkomst, medan hyror utgör betalning för en tjänst. Hyror är betalningar som görs inom ramen för operationella leasingavtal för rätten att utnyttja en fast tillgång som tillhör en annan enhet. Arrenden är betalningar som görs enligt leasingavtal för utnyttjande av en naturresurs.

Markarrende

Det arrende som en markägare får av en arrendator utgör en form av kapitalinkomst. Markarrenden omfattar också arrenden som betalas till ägare av insjöar och floder för rätten att utnyttja dessa vatten för rekreationsändamål eller andra ändamål, inklusive fiske.

En markägare betalar skatter på marken och ådrar sig vissa underhållskostnader som en följd av markägandet. Dessa skatter och utgifter behandlas som betalade av den person som har rätt till användning av marken och som kan dra av dem från det arrende som han annars skulle vara skyldig att betala till markägaren. Arrenden som nedsätts på detta sätt till följd av skatter och andra kostnader som markägaren är skyldig att betala kallas "arrenden efter skatt".

- 4.73 Arrenden av mark omfattar inte hyror av byggnader och bostäder belägna på marken; dessa hyror behandlas som betalning för en marknadstjänst till ägaren från den som hyr byggnaden eller bostaden och bokförs som insatsförbrukning eller slutlig konsumtion i arrendatorns räkenskaper. Om det inte finns någon objektiv grundval för att fördela betalningen mellan markarrenden och hyror av byggnaderna på marken behandlas hela beloppet som arrende, om värdet av marken bedöms överstiga värdet av byggnaderna, och i annat fall som hyra.

Arrenden av mineraltillgångar

- 4.74 Denna rubrik omfattar royalty, som tillkommer ägare till fyndigheter av mineraler och fossila bränslen (kol, olja eller naturgas), oavsett om dessa är privata eller offentliga förvaltningsenheter, vilka ger andra institutionella enheter tillstånd att utforska eller utvinna sådana fyndigheter under en bestämd tidsperiod.

- 4.75 Bokföringstidpunkt för arrenden: Arrenden bokförs i den period när de förfaller till betalning.

- 4.76 I ENS bokförs arrenden

- a) som tillgång och som användning i sektorernas konton för allokering av primärinkomster,
- b) som tillgång och som användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

LÖPANDE INKOMST- OCH FÖRMÖGENHETSSKATTER ETC. (D.5)

- 4.77 *Definition:* Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. (D.5) omfattar alla obligatoriska ensidiga betalningar, i kontanter eller in natura, som uttaxeras periodvis av den offentliga förvaltningen eller av utlandet avseende institutionella enheters inkomst och förmögenhet, samt vissa periodiska skatter som varken påläggs inkomsten eller förmögenheten.

Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. delas upp i

- a) inkomstskatter (D.51),
- b) övriga löpande skatter (D.59).

Inkomstskatter (D.51)

- 4.78 *Definition:* Inkomstskatter (D.51) består av skatter på inkomster, vinster och realisationsvinster. De läggs på faktiska eller antagna inkomster, som uppbärs av individer, hushåll, bolag eller icke-vinstdrivande organisationer. De omfattar även skatter som läggs på innehav av förmögenhet, mark eller fastigheter, när dessa innehav används som underlag för att beräkna ägarnas inkomst.

Inkomstskatter omfattar följande:

- a) Skatter på individuella inkomster och hushållsinkomster, t.ex. inkomster från anställning, förmögenhet, företagande, pensioner etc. och inklusive skatter som arbetsgivaren drar av, t.ex. källskatt. Skatter på ägarinkomster i personliga företag ingår också.
- b) Skatter på inkomster eller vinster i bolag.
- c) Skatter på kapitalvinster.
- d) Skatter på spel- eller lotterivinster, som betalas på den summa vinnaren får och som är åtskild från omsättningsskatter för den som organiserar spelet eller lotteriet; dessa skatter behandlas som produktskatter.

Övriga löpande skatter (D.59)

4.79 Övriga löpande skatter (D.59) omfattar följande:

- a) Löpande skatter på kapital som består av skatter som betalas för ägandet eller ägaranvändningen av den egna marken eller byggnaden, samt löpande skatter på nettoförmögenhet och andra tillgångar, t.ex. smycken – utom de skatter som nämns i D.29 (som betalas av företag som en följd av deras produktionsaktiviteter) och de som nämns i D.51 (inkomstskatter).
- b) Per capitaskatter, som tas ut per vuxen eller per hushåll, oberoende av inkomst eller förmögenhet.
- c) Utgiftsskatter, som betalas på de totala utgifterna för personer eller hushåll.
- d) Hushållens betalningar för licenser att äga eller för andra ändamål än affärsverksamhet använda fordon, båtar eller flygmaskiner, eller för licenser för fritidsjakt, fritidsskytte eller fritidsfiske etc. Åtskillnaden mellan skatter och köp av tjänster från den offentliga förvaltningen definieras enligt samma kriterier som för betalningar från företag, nämligen om utfärdandet av licenserna inte kräver någon större insats eller ingen insats alls från myndigheternas sida, om licenserna beviljas automatiskt sedan beloppen har betalats, är det sannolikt att de bara är ett sätt att få in intäkter, även om myndigheterna utfärdar något slags intyg eller tillstånd i gengäld. I så fall behandlas betalningen som skatt. Om den offentliga förvaltningen utnyttjar licensgivningen för någon faktisk kontrollfunktion (som att kontrollera kompetensen eller kvalifikationerna hos den berörda personen) behandlas betalningen för licensen emellertid som köp av en tjänst från den offentliga förvaltningen snarare än som en skatt, såvida inte betalningen är klart utan alla proportioner till kostnaden för att tillhandahålla tjänsten.
- e) Skatter på internationella transaktioner, t.ex. utrikes resor, utländska remissor, utlandsinvesteringar etc., utom sådana skatter som betalas av producenter och importtullar som hushållen betalar.

4.80 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. omfattar inte följande:

- a) Arvs- och gåvoskatter som påförs arvingens eller mottagarens kapital och som därför bokförs under rubriken kapitalskatter (D.91).
- b) Tillfälliga eller exceptionella avgifter på kapital eller förmögenhet som bokförs under kapitalskatter (D.91).
- c) Skatter på mark, byggnader eller andra tillgångar som företag äger eller hyr och som de använder i produktionen; sådana skatter behandlas som övriga produktionsskatter (D.29).
- d) Hushållens betalningar för licenser andra än licenser för användning av fordon, båtar eller flygmaskiner eller licenser för fritidsjakt, fritidsskytte eller fritidsfiske: körkort, flygcertifikat, vapenlicenser, entréavgifter till museer och avgifter för bibliotekslån, avgifter för sop- och avfallshantering, passavgifter, flygplatsavgifter, rättegångsavgifter etc. behandlas i flertalet fall som köp av tjänster från den offentliga förvaltningen, om de uppfyller kriterierna i punkt 4.79 d för att bokföras som tjänster.

4.81 Det totala värdet av skatterna inkluderar ränta som påförs kvarskatt och straffavgifter som utdöms av skattemyndigheter, om det inte finns uppgifter som gör det möjligt att uppskatta sådana räntor och straffavgifter var för sig. Det inkluderar kostnader som debiteras i anslutning till indrivning och taxering av utestående skatter, minus värdet av eventuella skatterabatter från den offentliga förvaltningen som ett led i den ekonomiska politiken och eventuella återbetalningar som en följd av för stora skattebetalningar.

Subventioner och sociala förmåner som ges via skattesystemet i form av skatterabatter, och förekomsten av betalningssystem som kopplas till skatteuppbördssystemet ökar. Skatterabatter utgör en skattelättnad som medför en minskning av förmånstagarens skattskyldighet.

Om skatterabattsystemet leder till att den som beviljas skatterabatten får mellanskillnaden när skattelättnaden är större än skattskyldigheten är det ett system med betalbara skatterabatter. Med betalbara skatterabatter kan belopp utbetalas till såväl icke skattskyldiga som skattskyldiga personer. Med betalbara skatterabatter bokförs hela värdet av skatterabatten som en utgift för den offentliga förvaltningen, och inte som en minskning av skatteintäkterna.

Det finns å andra sidan system med skatterabatter som inte är betalningsbara och där skatterabatten aldrig är större än skattskyldigheten. Med ett sådant system är alla skatterabatter en del av skattesystemet och minskar den offentliga förvaltningens skatteintäkter.

- 4.82 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. bokförs vid den tidpunkt då aktiviteter, transaktioner eller andra händelser, som ger upphov till skattskyldigheten, inträffar.

Vissa ekonomiska aktiviteter, transaktioner eller händelser som enligt skattelagsstiftningen skulle medföra skattskyldighet undgår dock ständigt skattemyndigheternas uppmärksamhet. Det skulle vara orealistiskt att anta att sådana aktiviteter, transaktioner eller händelser ger upphov till finansiella tillgångar eller skulder i form av en skuld eller en fordring. Bara de belopp bokförs som styrks av taxering, deklaration eller annat instrument som utvisar en tydlig skyldighet för skattebetalaren att betala. Skatter som inte styrks av skattetaxering tillräknas inte.

Skatter som bokförs i räkenskaperna härrör ur två källor: belopp som styrks av taxering och deklarationer eller inbetalningskvitton.

- a) Om taxering och deklarationer används, ska beloppen jämkas med hjälp av en koefficient som beaktar de taxerade och deklarerade belopp som aldrig erlagts. En alternativ behandling är att en kapitaltransferering till berörda sektorer bokförs med hjälp av samma jämningskoefficient. Koefficienterna ska beräknas utifrån tidigare erfarenheter och nuvarande förväntningar, när det gäller taxerade och deklarerade belopp som aldrig erlagts. De ska specificeras för olika slags skatter.
- b) Om inbetalningskvitton används ska de anpassas så att de gäller den tidpunkt då den aktivitet, de transaktioner eller andra händelser som ger upphov till skattskyldigheten ägde rum (eller för vissa inkomstskatter när skattebeloppet bestämdes). Denna anpassning grundas på den genomsnittliga skillnaden mellan tidpunkten för aktiviteten, transaktionerna eller de andra händelserna (eller när skattebeloppet bestämdes) och tidpunkten för skatteinbetalningen.

Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter osv., som av arbetsgivaren dras av vid källan, inräknas i löner och arvoden, även om arbetsgivaren ej vidarebefordrat dem till den offentliga förvaltningen. Hushållssektorn framstår som om den erlagt hela beloppet till den offentliga förvaltningen. De belopp som ej faktiskt erlagts utjämnas under D.995 som en kapitaltransferering från den offentliga förvaltningen till arbetsgivarsektorerna.

I vissa fall kan skyldigheten att betala skatt fastställas först i en senare räkenskapsperiod än den i vilken inkomsten uppstår. Viss flexibilitet behövs därför när det gäller tidpunkten för bokföring av sådana skatter. Källskatt och regelbundna förskottsbetalningar av inkomstskatt kan bokföras i den period i vilken de betalas och eventuell slutlig skattskyldighet på inkomst kan bokföras i den period i vilken skyldigheten fastställs.

Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. bokförs som

- a) användning i kontona för fördelning av sekundära inkomster i de sektorer till vilka skattebetalarna är klassificerade,
- b) tillgång i den offentliga förvaltningens konto för fördelning av sekundära inkomster,
- c) användning och tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

SOCIALA AVGIFTER OCH FÖRMÅNER (D.6)

- 4.83 *Definition:* Sociala förmåner är transfereringar till hushåll, i kontanter eller in natura, avsedda att hjälpa dem med den finansiella bördan som är förbunden med ett antal risker eller behov. Transfereringarna kommer från kollektivt organiserade system eller, utanför dessa system, från den offentliga förvaltningen samt hushållens icke-vinstdrivande organisationer; de inkluderar betalningar från den offentliga förvaltningen till producenter som i sin tur betalar förmåner till hushåll i samband med sociala risker och behov.

- 4.84 Följande risker och behov kan ge upphov till sociala förmåner:

- a) Sjukdom.
- b) Invaliditet, funktionsnedsättning.

- c) Arbetsskada och arbetssjukdom.
- d) Ålderdom.
- e) Efterlevande.
- f) Moderskap.
- g) Familj.
- h) Främjande av sysselsättning.
- i) Arbetslöshet.
- j) Boende.
- k) Utbildning.
- l) Allmän nödställthet.

När det gäller boende räknas utbetalningar av myndigheter till hyresgäster i syfte att minska deras hyra som sociala förmåner, med undantag för särskilda förmåner som offentliga myndigheter betalar ut i egenskap av arbetsgivare.

4.85 Sociala förmåner omfattar följande:

- a) Löpande transfereringar och engångstransfereringar från system, som mottar avgifter, omfattar hela eller stora delar av samhället och är införda och kontrollerade av offentliga förvaltningsenheter (sociala trygghetssystem).
- b) Löpande transfereringar och engångstransfereringar från system, som organiseras av arbetsgivare på uppdrag av de anställda, tidigare anställda och deras familjemedlemmar (andra anställningsrelaterade sociala trygghetsförsäkringssystem). Avgifter kan inbetalas av anställda och/eller arbetsgivare; de kan också inbetalas av egenföretagare.
- c) Löpande transfereringar från offentliga förvaltningsenheter och hushållens icke-vinstdrivande organisationer som inte är betingade av tidigare inbetalda avgifter och som i regel föregås av en inkomstprövning. Sådana transfereringar brukar kallas socialt bistånd.

4.86 Sociala förmåner omfattar inte följande:

- a) Försäkringsfordringar grundade på försäkringar, som tecknats enbart på den försäkrades eget initiativ, oberoende av arbetsgivaren eller den offentliga förvaltningen.
- b) Försäkringsfordringar grundade på försäkringar, som tecknats med det enda ändamålet att kunna göra ett avdrag, även om dessa försäkringar är en följd av ett kollektivavtal.

4.87 För att en individuell försäkring ska betraktas som en del av ett socialt försäkringssystem ska de möjligheter eller omständigheter som deltagarna är försäkrade mot motsvara de risker eller behov som förtecknas i punkt 4.84, och dessutom ska ett eller flera av följande villkor vara uppfyllda:

- a) Deltagandet i systemet är obligatoriskt antingen enligt lag eller enligt anställningsvillkoren för en anställd eller en grupp av anställda.
- b) Systemet är kollektivt till fördel för en bestämd grupp arbetstagare, vare sig det rör sig om anställda, egenföretagare eller icke anställda, och deltagandet är begränsat till medlemmar i denna grupp.
- c) En arbetsgivare betalar en avgift (faktisk eller tillräknad) till systemet på uppdrag av en anställd, oavsett om den anställde också betalar en avgift eller ej.

4.88 *Definition:* Sociala försäkringssystem är system i vilka deltagare av sina arbetsgivare eller den offentliga förvaltningen åläggs eller uppmuntras att teckna försäkring mot vissa händelser eller omständigheter som kan inverka menligt på deras eller deras familjemedlemmars välfärd. I dessa system erläggs sociala avgifter av anställda eller andra, eller å deras vägnar av arbetsgivarna, för att säkerställa rättigheter till sociala försäkringsförmåner innevarande eller efterföljande perioder för anställda eller andra avgiftserläggare eller för deras anhöriga eller efterlevande.

Sociala försäkringssystem organiseras kollektivt för grupper av arbetstagare eller är tillgängliga enligt lag för alla arbetstagare eller bestämda kategorier av arbetstagare, såväl icke anställda som anställda personer. De kan vara privata system som upprättas för vissa grupper av arbetstagare som har en gemensam arbetsgivare eller sociala trygghetssystem som omfattar ett lands hela arbetskraft. Deltagande i sådana system kan vara frivilligt för de berörda arbetstagarna, men det är vanligare att det är obligatoriskt. Deltagande i system som organiseras av enskilda arbetsgivare kan t.ex. vara ett krav i de anställningsvillkor som arbetsgivare och anställda kollektivt kommer överens om.

4.89 Det finns två typer av sociala försäkringssystem:

- a) Den första är sociala trygghetssystem som täcker hela eller stora delar av samhället och som införs, kontrolleras och finansieras av offentliga förvaltningsenheter. Pensioner som betalas ut inom ramen för dessa system kan, men behöver inte, vara knutna till förmånstagarens lönenivåer eller inkomst under hela arbetslivet. Andra förmåner än pension är mer sällan knutna till lönenivåer.
- b) Den andra typen utgörs av andra anställningsrelaterade system. Dessa system uppstår till följd av ett förhållande mellan en arbetsgivare och en arbetstagare som rör pensionsrätter och eventuellt andra rättigheter som föreskrivs i anställningsvillkoren och där ansvaret för dessa förmåner inte vilar på den offentliga förvaltningen enligt de sociala trygghetsföreskrifterna.

4.90 Sociala försäkringssystem som offentliga förvaltningsenheter ordnar för sina egna anställda och inte för den arbetande befolkningen i stort klassificeras som andra anställningsrelaterade system och inte som sociala trygghetssystem.

Sociala avgifter, netto (D.61)

4.91 *Definition:* Sociala avgifter, netto, är faktiska eller tillräknade avgifter som betalas av hushållen till sociala försäkringssystem för att sociala förmåner ska kunna betalas ut. Sociala avgifter, netto (D.61) omfattar

arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.611),

plus arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.612),

plus hushållens faktiska egenavgifter (D.613),

plus hushållens kompletterande egenavgifter (D.614),

minus det sociala försäkringssystemets administrationsavgifter (D.61SC).

Det sociala försäkringssystemets administrationsavgifter motsvarar de administrationsavgifter som tas ut av de enheter som administrerar systemen. De tas upp här som ett led i beräkningen av sociala avgifter, netto (D.61), men utgör inte omfördelningstransaktioner, utan räknas till produktion och konsumtionsutgifter.

Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.611)

4.92 Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.611) motsvarar flöde D.121.

Arbetsgivares faktiska sociala avgifter betalas av arbetsgivare till sociala trygghetssystem och andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem för att säkerställa sociala förmåner till de anställda.

Eftersom arbetsgivares faktiska sociala avgifter betalas för förmåner till de anställda bokförs värdet som en komponent i ersättningen till de anställda tillsammans med kontanta löner och naturalön. Avgifterna bokförs sedan som betalade av de anställda som löpande transfereringar till sociala trygghetssystem och andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem.

Denna rubrik är indelad i två kategorier:

- a) Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.6111) motsvarar flöde D.1211.
- b) Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter (D.6112) motsvarar flöde D.1212.

- 4.93 Betalningen av faktiska sociala avgifter kan vara obligatorisk enligt lag eller förordning eller så kan avgifterna betalas som en följd av kollektivavtal i en viss bransch eller avtal mellan arbetsgivare och anställda i ett visst företag eller därför att de är inskrivna i själva anställningskontraktet. I vissa fall kan avgifterna vara frivilliga.

Dessa frivilliga avgifter omfattar följande:

- a) Sociala avgifter som personer inte är tvungna enligt lag eller förordning att betala till en social trygghetsfond.
 - b) Sociala avgifter som betalas till försäkringsbolag (eller pensionsinstitut som klassificeras i samma sektor) som tilläggsförsäkring som företag ordnar till förmån för de anställda och till vilket de anställda ansluter sig frivilligt.
 - c) Avgifter till privata sjuk- eller pensionskassor som är öppna för medlemskap för anställda och egenföretagare.
- 4.94 Bokföringstidpunkt: Arbetsgivares faktiska sociala avgifter (D.611) bokförs vid den tidpunkt då det arbete utförs som ger upphov till skyldigheten att betala avgifterna.
- 4.95 Sociala avgifter som ska erläggas till sektorn offentlig förvaltning och som bokförs i räkenskaperna härrör ur två källor: belopp som styrkts av taxering och deklARATIONER eller inbetalningskvitton.
- a) Om taxering och deklARATIONER används, ska beloppen jämkas med hjälp av en koefficient som beaktar de taxerade och deklarerade belopp som aldrig erlagts. En alternativ behandling är att en kapitaltransferering till berörda sektorer bokförs med hjälp av samma jämningskoefficient. Koefficienterna ska beräknas utifrån tidigare erfarenheter och nuvarande förväntningar, när det gäller taxerade och deklarerade belopp som aldrig erlagts. De ska specificeras för olika slags sociala avgifter.
 - b) Om inbetalningskvitton används ska de anpassas så att de gäller den tidpunkt då den aktivitet som ger upphov till skyldigheten att erlagga sociala avgifter ägde rum (eller när skyldigheten uppkom). Denna anpassning grundas på den genomsnittliga skillnaden mellan tidpunkten för aktiviteten, (eller när skyldigheten uppkom) och inbetalningen.

Sociala avgifter som av arbetsgivaren dras av vid källan och som ska erläggas till sektorn offentlig förvaltning ska inräknas i löner och arvoden, oavsett om arbetsgivaren har vidarebefordrat dem till den offentliga förvaltningen eller inte. Hushållssektorn framstår därefter som om den erlagt hela beloppet till den offentliga förvaltningen. De belopp som ej faktiskt erlagts utjämnas under D.995 som en kapitaltransferering från den offentliga förvaltningen till arbetsgivarsektorerna.

- 4.96 Arbetstagares faktiska sociala avgifter bokförs som

- a) användning i hushållens konto för fördelning av sekundära inkomster,
- b) användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller utländska hushåll),
- c) tillgång i kontona för fördelning av sekundära inkomster för inhemska försäkringsgivare och arbetsgivare,
- d) tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller utländska försäkringsgivare eller arbetsgivare).

Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.612)

- 4.97 *Definition:* Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.612) motsvarar sociala förmåner (minus eventuella egenavgifter från anställda), som betalas direkt av arbetsgivare (dvs. inte kopplade till arbetsgivarnas faktiska sociala avgifter) till de anställda eller tidigare anställda och andra berättigade personer.

De motsvarar flöde D.122 enligt beskrivningen under ersättningar till anställda. Värdet måste baseras på försäkringsmässigt beräknade överväganden eller på en rimlig procentandel av lönerna till nuvarande anställda, eller som motsvarande de ofonderade pensionsförmåner som företaget ska betala ut under samma räkenskapsperiod.

Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter (D.612) delas in i följande två kategorier:

- a) Arbetsgivarens tillräknade pensionsavgifter (D.6121). De motsvarar flöde D.1221.

- b) Arbetsgivarens tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter (D.6122). De motsvarar flöde D.1222.
- 4.98 **Bokföringstidpunkt:** Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter som utgör motposten till obligatoriska direkta sociala förmåner ska bokföras i den period under vilken arbetet utförs. Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter som utgör motposten till frivilliga direkta sociala förmåner ska bokföras vid den tidpunkt då förmånen tillhandahålls.
- 4.99 Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter bokförs som
- a) användning i hushållens konto för fördelning av sekundära inkomster och i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar,
 - b) tillgång i kontona för fördelning av sekundära inkomster i de sektorer till vilka arbetsgivarna eller de inhemska försäkringsgivarna hör och i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Hushållens faktiska egenavgifter (D.613)

- 4.100 **Definition:** Hushållens faktiska egenavgifter är sociala avgifter som betalas för deras räkning av anställda, egenföretagare eller icke anställda till sociala försäkringssystem.

Hushållens faktiska egenavgifter (D.613) delas in i följande två kategorier:

- a) Hushållens faktiska pensionsavgifter (D.6131).
- b) Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter (D.6132).

Bokföringstidpunkt: Hushållens faktiska egenavgifter redovisas på bokföringsmässiga grunder. För förvärvsarbete sker detta när det arbete som ger upphov till skyldigheten att betala avgifterna utförs. För icke anställda sker detta när avgifterna ska betalas.

I ENS bokförs hushållens faktiska egenavgifter

- a) som användning i hushållens konto för fördelning av sekundära inkomster och i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar,
- b) som tillgång i kontona för fördelning av sekundära inkomster i de sektorer till vilka arbetsgivarna hör och i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Hushållens kompletterande egenavgifter (D.614)

- 4.101 **Definition:** Hushållens kompletterande egenavgifter består av kapitalinkomster under räkenskapsperioden från stocken av pensionsrätter och andra rättigheter.

Denna rubrik är indelad i två kategorier:

- a) Hushållens kompletterande pensionsavgifter (D.6141).
- b) Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter (D.6142). Rubrik D.6142 motsvarar hushållens kompletterande avgifter avseende sociala risker och andra behov än pensioner, t.ex. sjukdom, moderskap, arbetsskada, invaliditet, uppsägning etc.

Hushållens kompletterande egenavgifter ingår i kapitalinkomster som betalas av förvaltare av pensionsinstitut till hushåll i kontot för allokering av primärinkomster (kapitalavkastning på pensionsrätter D.442).

Eftersom denna inkomst i praktiken behålls av förvaltare av pensionsinstitut behandlas den i kontot för fördelning av sekundära inkomster som om den betalades tillbaka av hushållen till pensionsinstitut i form av extra sociala avgifter för hushållen.

Bokföringstidpunkt: Hushållens kompletterande egenavgifter bokförs när de upplups.

Sociala förmåner, andra än in natura (D.62)

4.102 Rubrik D.62 består av följande underrubriker:

Kontanta sociala trygghetsförmåner (D.621).

Förmåner från andra sociala försäkringssystem (D.622).

Kontant socialt bistånd (D.623).

Kontanta sociala trygghetsförmåner (D.621).

4.103 *Definition:* Kontanta sociala trygghetsförmåner är sociala trygghetsförmåner som utbetalas till hushåll kontant av sociala trygghetssystem. Återbetalningar ingår inte utan behandlas som sociala naturaförmåner (D.632).

Dessa förmåner tillhandahålls inom de sociala trygghetssystemen.

De kan delas in i följande:

— Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem (D.6211).

— Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner (D.6212).

Förmåner från andra sociala försäkringssystem (D.622)

4.104 *Definition:* Förmåner från andra sociala försäkringssystem är förmåner som betalas av arbetsgivarna inom ramen för andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem. Andra anställningsrelaterade sociala försäkringsförmåner är andra sociala förmåner (i kontanter eller in natura) som betalas ut av andra sociala försäkringssystem än sociala trygghetssystem till avgiftsreläggare, deras anhöriga eller deras efterlevande.

De omfattar normalt följande:

- a) Den fortsatta utbetalningen av normal eller reducerad lön under perioder av frånvaro från arbetet på grund av ohälsa, olycka, moderskap etc.
- b) Utbetalning av familje-, utbildnings- eller andra bidrag till familjemedlemmar.
- c) Utbetalning av ålders- eller efterlevandepensioner till tidigare anställda eller deras efterlevande samt utbetalning av avgångsvederlag till arbetstagare eller deras efterlevande i händelse av uppsägning, arbetsoförmåga, dödsolycka etc. (om de är kopplade till kollektivavtal).
- d) Allmän hälso- och sjukvård som inte är knuten till den anställdes arbete.
- e) Konvalescent- och pensionärshem.

Förmåner från andra sociala försäkringssystem (D.622) kan delas upp i följande:

— Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem (D.6221).

— Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner (D.6222).

Kontant socialt bistånd (D.623)

4.105 *Definition:* Kontant socialt bistånd är löpande transfereringar som betalas ut till hushåll av offentliga förvaltningsenheter eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer för att täcka samma behov som förmåner från sociala försäkringssystem, men inte inom ett socialt försäkringssystem som kräver deltagande, normalt genom sociala avgifter.

De omfattar därför inte förmåner som betalas ut av sociala trygghetssystem. Socialt bistånd kan betalas ut under följande omständigheter:

- a) Det finns inget socialt försäkringssystem som omfattar de berörda omständigheterna.
- b) Även om det finns ett eller flera sociala försäkringssystem deltar hushållen i fråga inte och är inte berättigade till sociala försäkringsförmåner.

c) De sociala försäkringsförmånerna bedöms vara otillräckliga för att tillgodose behoven i fråga, det sociala biståndet betalas ut som ett komplement.

d) Inom ramen för en allmän socialpolitik.

Sådana förmåner omfattar inte löpande transfereringar som görs till följd av händelser eller omständigheter som normalt inte täcks av sociala försäkringssystem (dvs. transfereringar som görs till följd av naturkatastrofer bokförda under andra löpande transfereringar eller andra kapitaltransfereringar).

4.106 Bokföringstidpunkt för sociala förmåner, andra än in natura (D.62):

a) I kontanter; bokförs när rätten till förmånen är fastställd.

b) In natura; bokförs vid den tidpunkt då tjänsten tillhandahålls eller vid den tidpunkt då ändring sker av äganderätten till varor som tillhandahålls hushållen direkt av icke-marknadsproducenter.

4.107 Sociala förmåner, andra än in natura (D.62) bokförs som

a) användning i kontona för fördelning av sekundära inkomster i de sektorer som ger förmånerna,

b) användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller förmåner från utlandet),

c) tillgång i hushållens konto för fördelning av sekundära inkomster,

d) tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller förmåner till utländska hushåll).

Sociala naturaförmåner (D.63)

4.108 *Definition:* Sociala naturaförmåner (D.63) omfattar individuella varor och tjänster som tillhandahålls individuella hushåll gratis eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta av offentliga förvaltningsenheter och hushållens icke-vinstdrivande organisationer, vare sig varorna och tjänsterna är köpta på marknaden eller producerade som icke marknadsproduktion från offentliga förvaltningsenheter eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer. De finansieras genom skatter, andra offentliga inkomster eller sociala trygghetsavgifter eller, när det gäller hushållens icke-vinstdrivande organisationer, av donationer och kapitalinkomster.

Tjänster som tillhandahålls hushållen gratis eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta betecknas som individuella tjänster för att skilja dem från kollektiva tjänster som tillhandahålls hela eller stora delar av samhället, t.ex. försvar och gatubelysning. Individuella tjänster består huvudsakligen av utbildnings- samt hälso- och sjukvårdstjänster, även om andra slags tjänster, såsom bostads-, kultur- och rekreationstjänster, också ofta tillhandahålls.

4.109 Sociala naturaförmåner (D.63) uppdelas i följande:

Sociala naturaförmåner – icke marknadsproduktion från den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.631).

Definition: Sociala naturaförmåner – icke marknadsproduktion från den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.631) är individuella varor och tjänster som tillhandahålls förmånstagarna direkt av icke marknadsproducenter. Alla betalningar som görs av hushållen ska dras ifrån.

Sociala naturaförmåner – marknadsproduktion köpt av den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.632).

Definition: Sociala naturaförmåner – marknadsproduktion köpt av den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.632) är individuella varor och tjänster

a) i form av återbetalningar från sociala trygghetssystem till hushållen för godkända utgifter för specificerade varor och tjänster, eller

b) som ges direkt till mottagarna av marknadsproducenter från vilka den offentliga förvaltningen köper motsvarande varor och tjänster.

Alla betalningar som görs av hushållen själva ska dras ifrån.

När ett hushåll köper en vara eller tjänst för vilken det senare ersätts, helt eller delvis, av sociala trygghetssystem, kan hushållet anses agera på uppdrag av sociala trygghetssystemet. I själva verket tillhandahåller hushållet det sociala trygghetssystemet en kortfristig kredit, som avvecklas så snart som hushållet får sina återbetalningar.

Det återbetalade utgiftsbeloppet bokförs som om det belastade det sociala trygghetssystemet direkt vid den tidpunkt då hushållet gör inköpet, medan den enda utgift som bokförs för hushållet är den eventuella skillnaden mellan mottagarpriset och det återbetalade beloppet. Det återbetalade utgiftsbeloppet behandlas alltså inte som en löpande transferering av kontanter från sociala trygghetssystem till hushållen.

- 4.110 Exempel på sociala naturaförmåner (D.63) är läkar- och tandläkarbehandlingar, kirurgiska ingrepp, sjukhusvård, glasögon eller kontaktlinser, medicinska hjälpmedel, medicinsk utrustning och liknande varor eller tjänster som kan knytas till sociala risker eller behov.

Andra exempel som inte omfattas av ett socialt trygghetsförsäkringssystem är socialt boende, hyresrabatter, daghem, yrkesträning, nedsatta priser på transportmedel (förutsatt att det föreligger ett socialt syfte), och liknande varor och tjänster inom ramen för sociala risker och behov. När den offentliga förvaltningen tillhandahåller enskilda hushåll varor och tjänster som inte avser sociala risker och behov utan rör rekreation, kultur eller sport antingen kostnadsfritt eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta ska dessa behandlas som sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion från den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.631).

- 4.111 Bokföringstidpunkt: Sociala naturaförmåner (D.63) bokförs vid den tidpunkt då tjänsten tillhandahålls eller vid den tidpunkt då ändring sker av äganderätten till de varor som tillhandahålls hushållen direkt av producenterna.

Sociala naturaförmåner (D.63) bokförs

- a) som användning i kontot för omfördelning av inkomster in natura i de sektorer som ger förmånerna,
- b) som tillgång i hushållens konto för omfördelning av inkomster in natura.

Konsumtionen av de överförda varorna och tjänsterna bokförs i kontot för användning av justerad disponibel inkomst.

Det finns inga sociala naturaförmåner med utlandet (de bokförs i D.62 sociala förmåner, andra än in natura).

ANDRA LÖPANDE TRANSFERERINGAR (D.7)

Skadeförsäkringspremier, netto (D.71)

- 4.112 *Definition:* Skadeförsäkringspremier, netto, (D.71) är premier som betalas för försäkringar som tecknats av institutionella enheter. Försäkringar, som individuella hushåll tecknat, är försäkringar som dessa tecknat på eget initiativ och för egen fördel, oberoende av arbetsgivare och den offentliga förvaltningen och utanför alla sociala försäkringssystem. Skadeförsäkringspremier, netto, består av både de faktiska premier som betalas av försäkringstagarna för att få försäkringsskydd under räkenskapsperioden (intjänade premier) och de premietillskott som betalas av kapitalinkomster, som tillskrivs försäkringstagarna, efter avdrag för försäkringsbolagens administrationskostnader för försäkringarna.

Skadeförsäkringspremier, netto, är de belopp som utnyttjas för att ge skydd vid olika händelser eller olyckor som medför skada, på varor eller egendom eller på personer, av naturbetingade eller mänskliga orsaker, t.ex. brand, översvämning, kollision, stöld, våld, olycka, sjukdom etc. eller vid ekonomiska förluster av orsaker som sjukdom, arbetslöshet, olycka etc.

Skadeförsäkringspremier, netto, delas in i följande två kategorier:

- a) Premier för direkt skadeförsäkring, netto (D.711).
- b) Premier för skadeåterförsäkring, netto (D.712).

- 4.113 Bokföringstidpunkt: Skadeförsäkringspremier, netto, bokförs när de intjänas.

Försäkringspremier, med avdrag för administrationskostnader, är de delar av de totala premierna som betalas under den löpande perioden, eller tidigare perioder, och som täcker riskerna under den löpande perioden.

Premier som intjänas under den löpande perioden måste åtskiljas från de premier som förfaller till betalning under perioden, vilka sannolikt ska täcka risker såväl under kommande perioder som under den löpande perioden.

Skadeförsäkringspremier, netto, bokförs som

- a) användning i inhemska försäkringstagares konto för fördelning av sekundära inkomster,
- b) användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller utländska försäkringstagare),
- c) tillgång i inhemska försäkringsbolags konto för fördelning av sekundära inkomster,
- d) tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller utländska försäkringsbolag).

Skadeförsäkringsersättningar (D.72)

4.114 *Definition:* Skadeförsäkringsersättningar (D.72) är fordringar som ska betalas enligt skadeförsäkringskontrakt, dvs. belopp som försäkringsbolag är skyldiga att betala som ersättning för skador på personer eller varor (inklusive realkapitalvaror).

Denna rubrik är indelad i två kategorier:

- a) Ersättningar från direkt skadeförsäkring (D.721).
- b) Ersättningar från skadeåterförsäkring (D.722).

4.115 Skadeförsäkringsersättningar omfattar inte betalningar som utgör någon form av sociala förmåner.

Utbetalningen av en skadeförsäkringsfordring behandlas som en transferering till fordringsägaren. Sådana betalningar behandlas som löpande transferering, även om stora summor skulle omfattas vid olycksskador på fasta tillgångar eller allvarliga personskador.

Exceptionellt stora ersättningar, t.ex. efter katastrofer, kan behandlas som kapitaltransfereringar och inte som löpande transfereringar (se punkt 4.165 k).

De belopp som fordringsägaren mottar är vanligen inte bundna till något bestämt ändamål, och varor eller tillgångar som skadats eller förstörts behöver inte nödvändigtvis repareras eller ersättas.

Ersättningar uppstår bland annat på grund av skador som försäkringstagaren orsakar tredje man eller hans egendom. I dessa fall bokförs giltiga ersättningar som betalade direkt till den skadade parten av försäkringsbolaget och inte indirekt via försäkringstagaren.

4.116 Återförsäkringspremier och återförsäkringsersättningar, netto, beräknas på exakt samma sätt som skadeförsäkringspremier och skadeförsäkringsersättningar. Eftersom återförsäkringsbranschen är koncentrerad till ett fåtal länder tecknas de flesta återförsäkringar med utländska enheter.

Vissa enheter, särskilt offentliga förvaltningsenheter, kan ställa en garanti som skydd mot att en låntagare fallerar på villkor som liknar dem för skadeförsäkringar. Detta sker när många garantier av samma slag ställs ut och det är möjligt att göra en realistisk skattning av fallissemangens totala omfattning. I detta fall behandlas betalda avgifter (och kapitalinkomst från dessa avgifter) på samma sätt som skadeförsäkringspremier, och krav inom ramen för de standardiserade lånegarantierna behandlas på samma sätt som skadeförsäkringsersättningar.

4.117 *Bokföringstidpunkt:* Skadeförsäkringsersättningar bokförs vid den tidpunkt då olyckan eller annan försäkringshändelse inträffar.

Skadeförsäkringsersättningar bokförs som

- a) användning i inhemska försäkringsbolags konto för fördelning av sekundära inkomster,
- b) användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller utländska försäkringsbolag),

- c) tillgång i mottagande sektors konto för fördelning av sekundära inkomster,
- d) tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller utländska mottagare.

Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen (D.73)

- 4.118 *Definition:* Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen (D.73) omfattar transfereringar mellan olika delsektorer inom den offentliga förvaltningen (staten, delstater, kommuner och sociala trygghetsfonder) med undantag för skatter, subventioner, investeringsbidrag och andra kapitaltransfereringar.

Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen (D.73) omfattar inte transaktioner å andra enheters vägnar; de bokförs endast en gång i räkenskaperna och då som tillgång hos den mottagande enheten å vars vägnar transaktionen gjorts (se punkt 1.78). Denna situation uppstår särskilt när en offentlig förvaltningsenhet (t.ex. en statlig myndighet) tar ut skatter som, helt eller delvis, automatiskt överförs till en annan offentlig förvaltningsenhet (t.ex. en lokal myndighet). I detta fall bokförs skatteinbetalningarna, som är avsedda för den andra offentliga enheten, som om de vore insamlade direkt av den enheten och inte som en löpande transferering inom den offentliga förvaltningen. Denna lösning är särskilt nödvändig när de skatter, som är avsedda för den andra offentliga förvaltningsenheten, har formen av ett tillägg ovanpå de skatter som uttaxeras av staten. Förseningar i överförandet av skatterna från den första till den andra offentliga enheten ger upphov till poster under "obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter" i kontot för finansiella transaktioner.

Transfereringar av skatteinbetalningar som utgör en del av en klumptransferering från staten till en annan offentlig förvaltningsenhet innefattas däremot i löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen. Dessa transfereringar motsvarar inte någon bestämd skattekategori och de görs inte automatiskt utan huvudsakligen genom särskilda fonder (regionala och kommunala myndigheters fonder) i enlighet med av staten fastställda fördelningsnycklar.

- 4.119 Bokföringstidpunkt: Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen bokförs vid den tidpunkt som gällande förordningar stipulerar.
- 4.120 Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen bokförs som användning och tillgång i kontona för fördelning av sekundära inkomster för den offentliga förvaltningens delsektorer. Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen är interna flöden inom sektorn offentlig förvaltning, och uppträder inte i ett konsoliderat konto för sektorn som helhet.

Löpande internationellt samarbete (D.74)

- 4.121 *Definition:* Löpande internationellt samarbete (D.74) omfattar alla transfereringar, i kontanter eller in natura, mellan den offentliga förvaltningen och offentliga förvaltningar eller internationella organisationer i utlandet, utom investeringsbidrag och andra kapitaltransfereringar.

- 4.122 Rubrik D.74 omfattar följande:

- a) Den offentliga förvaltningens bidrag till internationella organisationer (exklusive skatter som medlemsstater betalar till överstatliga organisationer).
- b) Löpande transfereringar som den offentliga förvaltningen mottar från de institutioner eller organisationer som avses i led a. De löpande transfereringar som Europeiska unionens institutioner gör direkt till inhemska marknadsproducentenheter bokförs som subventioner från utlandet.
- c) Löpande transfereringar mellan stater, antingen i kontanter (t.ex. betalningar avsedda att finansiera budgetunderskott i andra länder eller i territorier på andra sidan havet) eller in natura (t.ex. gåvor av livsmedel eller militär utrustning, nödhjälp efter naturkatastrofer i form av livsmedel, kläder, medicin etc.).
- d) Löner som en stats, en av Europeiska unionens institutioner eller en internationell organisation betalar till rådgivare eller tekniska experter som ställs till förfogande för utvecklingsländer.

Löpande internationellt samarbete omfattar transfereringar mellan den offentliga förvaltningen och internationella organisationer, som är förlagda till landet, eftersom internationella organisationer inte behandlas som inhemska institutionella enheter i det land där de är förlagda.

- 4.123 Bokföringstidpunkt: Den tidpunkt som gällande förordningar stipulerar för transfereringarna, i fråga om obligatoriska transfereringar, eller den tidpunkt då transfereringarna görs, i fråga om frivilliga transfereringar.

4.124 Löpande internationellt samarbete bokförs som

- a) användning och tillgång i den offentliga förvaltningens konto för fördelning av sekundära inkomster,
- b) användning och tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Övriga löpande transfereringar (D.75)

Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer (D.751)

4.125 *Definition:* Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer omfattar alla frivilliga bidrag (andra än arv), medlemsavgifter och finansiell hjälp, som hushållens icke-vinstdrivande organisationer mottar från hushåll (inklusive utländska hushåll) och, i mindre omfattning, från andra enheter.

4.126 Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer omfattar följande:

- a) Reguljära avgifter som hushåll betalar till fackföreningar, idrottsföreningar och politiska, kulturella, religiösa och liknande organisationer, som klassificeras till sektorn för hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
- b) Frivilliga bidrag (andra än arv) från hushåll, bolag och utlandet till hushållens icke-vinstdrivande organisationer, inklusive naturaförmåner i form av gåvor av livsmedel, kläder, filter, medicin etc. som välgörenhet för utdelning till inhemska och utländska hushåll. Denna behandling tillämpas på konsumtionsvaror, eftersom överlåtelse av stora gåvor (värdesaker som behandlas som icke-finansiella tillgångar) bokförs under andra kapitaltransfereringar (D.99) (se punkt 4.165 e).

Gåvor från hushåll av oönskade eller oanvända artiklar bokförs inte som transfereringar.

- c) Stöd och bidrag från den offentliga förvaltningen, annat än transfereringar för det bestämda ändamålet att finansiera kapitalutgifter, vilka bokförs som investeringsbidrag.

Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer omfattar inte betalningar av medlemsbidrag och medlemsavgifter till marknadsmissiga icke-vinstdrivande organisationer som betjänar företag såsom handelskammare eller branschföreningar, vilka behandlas som betalning för erhållna tjänster.

4.127 Bokföringstidpunkt: Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer bokförs vid den tidpunkt när de görs.

4.128 Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer bokförs som

- a) användning i de bidragande sektorernas konton för fördelning av sekundära inkomster,
- b) användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar,
- c) tillgång i hushållens icke-vinstdrivande organisationers konto för fördelning av sekundära inkomster.

Löpande transfereringar mellan hushåll (D.752)

4.129 *Definition:* Löpande transfereringar mellan hushåll (D.752) omfattar alla löpande transfereringar, i kontanter eller in natura, som utbetalas eller mottas av inhemska hushåll till eller från andra inhemska eller utländska hushåll. Särskilt omfattas remissor från emigranter eller arbetstagare som är permanent bosatta utomlands (eller som arbetar utomlands minst ett år) till familjemedlemmar som bor i hemlandet eller utbetalningar från föräldrar till barn som bor på annat håll.

4.130 Bokföringstidpunkt för löpande transfereringar mellan hushåll: Den tidpunkt då transfereringen görs.

4.131 Löpande transfereringar mellan hushåll bokförs som

- a) användning och tillgång i hushållens konto för fördelning av sekundära inkomster,
- b) användning och tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

Andra övriga löpande transfereringar (D.759)

Böter och straffavgifter

4.132 *Definition:* Böter och straffavgifter åläggs institutionella enheter av domstolar eller kvasijuridiska organ och behandlas som andra övriga löpande transfereringar (D.759).

4.133 Följande ingår inte i andra övriga löpande transfereringar (D.759):

- a) Böter och straffavgifter som åläggs av skattemyndigheter för undanhållande eller sen inbetalning av skatter, vilka normalt inte kan åtskiljas från skatterna i sig och som fortfarande klassificeras som skatter.
- b) Betalningar av licensavgifter; sådana betalningar är antingen skatter eller betalningar för tjänster från offentliga förvaltningsenheter.

4.134 Bokföringstidpunkt: Böter och straffavgifter bokförs vid den tidpunkt då skyldigheten uppkommer.

Lotterier och spel

4.135 *Definition:* De belopp som betalas till lotterier och spel består av två delar: betalning för en tjänst till den enhet som anordnar lotteriet eller spelet och en resterande löpande transferering som betalas ut till vinnarna.

Betalningen för tjänsten kan vara betydande och kan innefatta produktionsskatter av speltjänster. Transfereringarna betraktas i ENS som om de äger rum direkt mellan deltagarna i lotteriet eller spelet, dvs. mellan hushållen. När utländska hushåll deltar kan det bli betydande nettotransfereringar mellan hushållssektorn och utlandet.

Bokföringstidpunkt: De resterande löpande transfereringarna bokförs när de görs.

Ersättningar

4.136 *Definition:* Ersättningar består av löpande transfereringar som betalas av institutionella enheter till andra institutionella enheter som ersättning för skador på person eller egendom, exklusive utbetalningar av skadeförsäkringsersättningar. Ersättningarna är antingen obligatoriska betalningar, tilldömda av domstol, eller betalningar ex gratia överenskomna utanför domstolarna. Rubriken omfattar ex gratia betalningar från offentliga förvaltningsenheter eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer som görs som ersättning för skador orsakade av naturkatastrofer och som inte klassificeras som kapitaltransfereringar.

4.137 Bokföringstidpunkt: Ersättningar bokförs när de görs (ex gratia betalningar) eller när de ska göras (obligatoriska betalningar).

4.138 Andra övriga typer av löpande transfereringar

- a) Löpande transfereringar från hushållens icke-vinstdrivande organisationer till den offentliga förvaltningen, som inte är skatter.
- b) Betalningar från den offentliga förvaltningen till offentliga företag, som klassificeras som icke-finansiella bolag och kvasibolag, och avsedda att täcka onormala pensionsutbetalningar.
- c) Resestipendier och belöningar som betalas till inhemska och utländska hushåll av den offentliga förvaltningen eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
- d) Regelbundna sparpremier från den offentliga förvaltningen till hushållen som belöning för deras sparande under perioden.
- e) Hushållens återbetalning av utgifter som sociala välfärdsorganisationer haft för deras räkning.
- f) Löpande transfereringar från hushållens icke-vinstdrivande organisationer till utlandet.
- g) Sponsorbelopp från aktiebolag om dessa betalningar inte kan betraktas som köp av reklamtjänster eller andra tjänster (t.ex. transfereringar för den goda sakens skull eller till stipendier).
- h) Löpande transfereringar från offentliga förvaltningen till hushåll i deras egenskap av konsumenter, om dessa inte bokförts som sociala förmåner.
- i) Centralbankens motpartsöverföringar till monetära finansinstitut (S.122 och S.125) för att täcka insatsförbrukningen av den del av centralbankens produktion som inte allokeras direkt (se kapitel 14: Fisim).

4.139 Bokföringstidpunkt: De transfereringar som räknas upp i 4.138 bokförs när de görs, utom de från och till den offentliga förvaltningen som bokförs när de ska göras.

Andra övriga löpande transfereringar bokförs som

- a) tillgång och användning i alla sektorskonter för fördelning av sekundära inkomster,

b) tillgång och användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

EU:s moms- och BNI-baserade egna medel (D.76)

4.140 *Definition:* Den moms- och BNI-baserade tredje respektive fjärde typen av EU:s egna medel (D.76) är löpande transfereringar som betalas av den offentliga förvaltningen i varje medlemsstat till Europeiska unionens institutioner.

Den momsbaserade tredje typen av EU:s egna medel (D.761) och den BNI-baserade fjärde typen av EU:s egna medel (D.762) utgör bidrag till unionsinstitutionernas budget. Varje medlemsstats bidrag fastställs på grundval av deras mervärdesskattebas och BNI.

Rubriken D.76 omfattar även diverse icke skattebidrag från den offentliga förvaltningen till Europeiska unionens institutioner (D.763).

Bokföringstidpunkt: Den mervärdesskatte- och BNI-baserade tredje respektive fjärde typen av egna medel bokförs när de ska betalas.

Den moms- och BNI-baserade tredje respektive fjärde typen av egna medel bokförs som

a) användning i den offentliga förvaltningens konto för fördelning av sekundära inkomster,

b) tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar.

JUSTERING FÖR FÖRÄNDRING I PENSIONS RÄTTER (D.8)

4.141 *Definition:* Justering för förändring i pensionsrätter (D.8) är den justering som behöver göras för att det i hushållens sparande ska framkomma förändringen i de pensionsrätter på vilka hushållen har en fordran. Förändringen i pensionsrätter härrör från avgifter och förmåner som bokförs i kontot för fördelning av sekundära inkomster.

4.142 Eftersom hushållen i systemets konton för finansiella transaktioner och balansräkningar behandlas som innehavare av pensionsrätter är en justeringspost nödvändig för att säkerställa att varje överskott av pensionsavgifter över pensionsutbetalningar inte påverkar hushållens sparande.

För att neutralisera denna effekt görs följande justering:

Totala värdet av faktiska och tillräknade sociala avgifter till pensionssystem i vilka hushållen har en fordran

plus totala värdet av avgiftstillägg från kapitalinkomster som tillskrivs pensionssystemens förmånstagare

minus värdet av tillhörande betalning av tjänst

minus totala värdet av pensioner som pensionssystem betalar ut som sociala försäkringsförmåner

som ett tillägg till hushållens disponibla inkomst, eller justerade disponibla inkomst, i inkomstanvändningskontot innan sparandet beräknas.

På detta sätt är hushållens sparande samma som det skulle ha varit om pensionsavgifter och pensionsutbetalningar inte hade bokförts som löpande transfereringar i kontot för fördelning av sekundära inkomster. Denna justeringspost är nödvändig för att hushållens sparande ska svara mot förändringen i deras pensionsrätter, vilka bokförs i kontot för finansiella transaktioner. Den motsatta justeringen är naturligtvis nödvändig i inkomstanvändningskontot hos de enheter som betalar ut pensioner.

4.143 Bokföringstidpunkt: Justeringen bokförs vid tidpunkten för de flöden som den består av.

4.144 Justering för värdeförändring i hushållens pensionsrätter bokförs som

a) användning i inkomstanvändningskontot för de sektorer till vilka de enheter som ansvarar för att betala ut pensioner hör,

b) användning i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller utländska institutioner),

- c) tillgång i hushållssektorns inkomstanvändningskonto,
- d) tillgång i utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (när det gäller utländska hushåll).

KAPITALTRANSFERERINGAR (D.9)

4.145 *Definition:* Kapitaltransfereringar förutsätter att det sker en anskaffning eller avyttring av en eller flera tillgångar för minst en part i transaktionen. Oavsett om de görs kontant eller in natura resulterar de i en motsvarande ändring i de finansiella eller icke-finansiella tillgångarna i balansräkningen för en eller båda parter i transaktionen.

4.146 En kapitaltransferering in natura består av transfereringen av äganderätten till en tillgång (annan än lager eller kontanter) eller en långivares upphävande av en skuld utan någon motprestation.

En kapitaltransferering i kontanter består av transfereringen av kontanter som den första parten har anskaffat genom att avyttra en eller flera tillgångar (andra än lager) eller som den andra parten förväntas använda eller avkrävs använda för anskaffandet av en eller flera tillgångar (andra än lager). Den andra parten, mottagaren, måste använda kontanterna för att anskaffa en eller flera tillgångar som ett villkor för att transfereringen ska göras.

Överlåtelsevärdet av en icke-finansiell tillgång fastställs på grundval av det skattade pris till vilket tillgången, oavsett om den är ny eller begagnad, kan säljas på marknaden plus eventuella transport- och installationskostnader eller andra kostnader i samband med överlåtelsen av ägandet som uppstår för givaren, men exklusive sådana kostnader som uppstår för mottagaren. Överlåtelser av finansiella tillgångar värderas på samma sätt som andra förvärv eller avyttringar av finansiella tillgångar eller skulder.

4.147 Kapitaltransfereringar omfattar kapitalskatter (D.91), investeringsbidrag (D.92) och andra kapitaltransfereringar (D.99).

Kapitalskatter (D.91)

4.148 *Definition:* Kapitalskatter (D.91) består av skatter som tas ut med oregelbundna intervaller och mycket sällan på tillgångar eller nettoförmögenhet som ägs av institutionella enheter, eller på tillgångar som överförs mellan institutionella enheter som resultat av arv, gåvor eller andra transfereringar.

4.149 Kapitalskatter (D.91) omfattar följande:

- a) Skatter på kapitaltransfereringar: arv- och gåvoskatter som påförs mottagarens kapital. Skatter på försäljning av tillgångar ingår inte.
- b) Kapitalavgifter: tillfälliga och exceptionella avgifter på institutionella enheters tillgångar eller nettoförmögenhet. Dessa omfattar förbättringsavgifter, dvs. skatter på värdeökningen på jordbruksmark till följd av byggnadslov som gäller exploatering av marken för byggande av kommersiella fastigheter eller bostäder.

Skatter på realisationsvinster bokförs inte som kapitalskatter, utan som löpande inkomst- och förmögenhetsskatt etc.

4.150 Skatter som bokförs i räkenskaperna härrör ur två källor: belopp som styrkts av taxering och deklarationer eller inbetalningskvitton.

- a) Om taxering och deklarationer används ska beloppen jämkas med hjälp av en koefficient som beaktar de taxerade och deklarerade belopp som aldrig erlagts. En alternativ behandling är att en kapitaltransferering till berörda sektorer bokförs med hjälp av samma jämningskoefficient. Koefficienterna ska beräknas utifrån tidigare erfarenheter och nuvarande förväntningar, när det gäller taxerade och deklarerade belopp som aldrig erlagts. De ska specificeras för olika slags skatter.
- b) Om inbetalningskvitton används ska de tidsanpassas så att de gäller den tidpunkt då den aktivitet som ger upphov till skattskyldigheten ägde rum (eller om detta inte är känt, när skattebeloppet bestämdes). Denna anpassning kan grundas på den genomsnittliga skillnaden mellan tidpunkten för aktiviteten (eller när skattebeloppet bestämdes) och tidpunkten för skatteinbetalningen.

4.151 Kapitalskatter bokförs som

- a) förändringar i skulder och nettoförmögenhet (–) i kapitalkontona i de sektorer till vilka skattebetalarna är klassificerade,
- b) förändringar i skulder och nettoförmögenhet (+) i den offentliga förvaltningens kapitalkonto,

c) förändringar i skulder och nettoförmögenhet i utlandets kapitalkonto.

Investeringsbidrag (D.92)

4.152 *Definition:* Investeringsbidrag (D.92) består av kapitaltransfereringar, i kontanter eller in natura, som görs av den offentliga förvaltningen eller av utlandet till andra inhemska eller utländska institutionella enheter för att finansiera hela eller delar av kostnaden för anskaffandet av fasta tillgångar.

Investeringsbidrag från utlandet omfattar sådana som betalas direkt av Europeiska unionens institutioner (t.ex. transfereringar från Europeiska garantifonden för jordbruket [EGFJ] och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling [EJFLU]).

4.153 Investeringsbidrag in natura består av transfereringar av transportutrustning, maskiner och annan utrustning från den offentliga förvaltningen till andra inhemska eller utländska enheter liksom av direkt tillhandahållande av byggnader och anläggningar till inhemska eller utländska enheter.

4.154 Värdet av den investering som genomförs av den offentliga förvaltningen till förmån för andra sektorer i ekonomin bokförs som investeringsbidrag, när mottagaren kan identifieras och blir ägare av kapitalet. I dessa fall bokförs investeringen som förändring av tillgång i mottagarens kapitalkonto och finansieras genom ett investeringsbidrag som bokförs som förändring i skulder och nettoförmögenhet i samma konto.

4.155 Investeringsbidrag (D.92) omfattar både engångsbetalningar avsedda att finansiera investering under samma period och avbetalningar avseende investering som genomförts under en tidigare period. Den del av den offentliga förvaltningens årliga betalningar till företag som motsvarar amorteringen av skulder som företag har ådragit sig för offentliga investeringsprojekt behandlas som investeringsbidrag.

4.156 Bidrag från den offentliga förvaltningen som räntestöd ingår inte i investeringsbidrag. Offentliga förvaltningens övertagande av delar av räntekostnaderna är en löpande omfördelningstransaktion. Om emellertid ett bidrag tjänar det dubbla ändamålet att finansiera både skuldammorteringen och räntebetalningen på det lånade kapitalet och om det inte är möjligt att åtskilja dessa två element, ska hela bidraget behandlas som ett investeringsbidrag i räkenskaperna.

4.157 Investeringsbidrag till icke-finansiella bolag och kvasibolag omfattar, utöver bidrag till privata företag, kapitalbidrag till offentliga företag som betraktas som institutionella enheter, förutsatt att det offentliga förvaltningsorgan som ger bidraget inte behåller en fordran på det offentliga företaget.

4.158 Investeringsbidrag till hushållssektorn omfattar utrustnings- och moderniseringsbidrag till andra företag än bolag och kvasibolag samt bidrag till hushållen för byggande, köp och förbättring av bostäder.

4.159 Investeringsbidrag till den offentliga förvaltningen omfattar alla betalningar (utom räntestöd) som görs till delsektorer av sektorn offentlig förvaltning för att finansiera kapitalbildning. Investeringsbidrag inom den offentliga förvaltningen är interna flöden inom sektorn offentlig förvaltning och uppträder inte i ett konsoliderat konto för sektorn i dess helhet. Exempel på investeringsbidrag inom den offentliga förvaltningen är transfereringar från staten till kommunerna i syfte att finansiera deras fasta bruttoinvesteringar. Transfereringar avsedda för diverse obestämda ändamål bokförs under löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen, även om de delvis används för investeringsutgifter.

4.160 Investeringsbidrag till icke-vinstdrivande organisationer från den offentliga förvaltningen och från utlandet särskiljs från löpande transfereringar till icke-vinstdrivande organisationer med hjälp av de kriterier som fastställs i punkt 4.159.

4.161 Investeringsbidrag till utlandet begränsas till transfereringar med det bestämda ändamålet att finansiera utländska enheters investering. Dessa omfattar t.ex. ensidiga transfereringar för byggande av broar, vägar, fabriker, sjukhus eller skolor i utvecklingsländer eller för uppförande av byggnader för internationella organisationer. De kan omfatta delbetalningar under en tidsperiod likaväl som engångsbetalningar. Rubriken täcker också leveranser av fasta realkapitalvaror kostnadsfritt eller till nedsatt värde.

4.162 Bokföringstidpunkt: Kontanta investeringsbidrag bokförs när betalningen ska göras. Investeringsbidrag in natura bokförs när äganderätten till tillgången överförs.

4.163 Investeringsbidrag bokförs som

a) förändringar i skulder och nettoförmögenhet (–) i den offentliga förvaltningens kapitalkonto,

- b) förändringar i skulder och nettoförmögenhet (+) i mottagarsektorernas kapitalkonton,
- c) förändringar i skulder och nettoförmögenhet i utlandets kapitalkonto.

Andra kapitaltransfereringar (D.99)

4.164 *Definition:* Andra kapitaltransfereringar (D.99) omfattar andra transfereringar än investeringsbidrag och kapital-skatte, som inte i sig omfördelar inkomster men omfördelar sparande och förmögenhet mellan ekonomins olika sektorer eller delsektorer samt utlandet. De kan göras kontant eller in natura (övertagande av skuld eller upphävande av skuld) och motsvarar frivilliga förmögenhetsöverföringar.

4.165 Andra kapitaltransfereringar (D.99) omfattar följande transaktioner:

- a) Betalningar från den offentliga förvaltningen eller från utlandet till ägare av kapitalvaror, som blivit förstörda eller skadade genom krigshandlingar, andra politiska händelser eller naturkatastrofer (översvämningar etc.).
- b) Transfereringar från den offentliga förvaltningen till icke-finansiella bolag och kvasibolag för att täcka förluster som ackumulerats under flera räkenskapsår eller exceptionella förluster av orsaker utanför företagets kontroll (även när det gäller kapitaltillskott).
- c) Transfereringar mellan den offentliga förvaltningens delsektorer avsedda att täcka oväntade utgifter eller ackumulerade underskott. Dessa transfereringar mellan den offentliga förvaltningens delsektorer är flöden inom den offentliga förvaltningen och uppträder inte i ett konsoliderat konto för sektorn i dess helhet.
- d) Från den offentliga förvaltningen till hushåll som belöning för deras sparande under en flerårsperiod.
- e) Testamentariska gåvor, stora gåvor mellan personer och donationer mellan enheter som hör till olika sektorer, inklusive testamentariska gåvor eller stora gåvor till icke-vinstdrivande organisationer. Exempel på gåvor till icke-vinstdrivande organisationer är gåvor till universitet för att täcka byggkostnaderna för nya studentbostäder, bibliotek, laboratorier etc.
- f) Skuldavskrivning genom överenskommelse mellan institutionella enheter som tillhör olika sektorer eller delsektorer (t.ex. den offentliga förvaltningens upphävande av ett annat lands skuld, garantibetalningar som befriar försumliga låntagare från deras skyldigheter) – utom i det särskilda fallet med skatter och sociala avgifter som ska erläggas till den offentliga förvaltningen (se led j). Sådana upphävanden genom ömsesidig överenskommelse behandlas som kapitaltransferering från långgivaren till låntagaren med samma värde som en utestående skuld vid tidpunkten för upphävandet. På samma sätt behandlas övertagande av en skuld och andra liknande transaktioner (aktivering av garantier inom ramen för icke standardiserade garantier och skuldsanering som medför att en del av skulden upphävs eller överförs) som kapitaltransferering. Följande omfattas emellertid inte:
 - 1. Upphävande av finansiella fordringar mot och övertagande av skulder från kvasibolag av ägaren till kvasibolaget. Detta fall behandlas som en transaktion med ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (F.5).
 - 2. Den offentliga förvaltningens skuldavskrivning mot och skuldövertagande från ett offentligt bolag som försvinner som institutionell enhet i systemet. Detta fall bokförs på kontot för övriga volymförändringar (K.5).
 - 3. Den offentliga förvaltningens upphävande av skuld mot och skuldövertagande från ett offentligt bolag som en del i en pågående privatiseringsprocess som ska uppnås i ett kort perspektiv. Detta fall behandlas som en transaktion med ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (F.5).

Avskrivning av skuld är inte en transaktion mellan institutionella enheter och bokförs därför inte i vare sig kapitalkontot eller kontot för finansiella transaktioner. Om långgivaren beslutar om en sådan avskrivning bokförs den i långgivarens och låntagarens konton för andra volymförändringar i tillgångar. Avsättningar för osäkra fordringar behandlas som bokföringsposter som är interna för den institutionella producerande enheten och bokförs inte, utom när det gäller förväntade förluster på nödlidande fordringar som bokförs som memorandumposter i balansräkningar. En låntagares ensidiga förnekande av en skuld är inte heller en transaktion och bokförs inte i systemet.

- g) Den del av realisationsvinster (eller realisationsförluster) som omfördelas till annan sektor, som t.ex. försäkringsbolagens omfördelning av realisationsvinster till hushåll. Däremot bokförs överföringar till den offentliga förvaltningen i samband med privatiseringar som sker indirekt (t.ex. genom ett holdingbolag) som finansiella transaktioner med ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (F.5) och får därför ingen direkt påverkan på nivån av den offentliga förvaltningens finansiella sparande.

- h) Större betalningar som ersättning för omfattande eller allvarliga skador på sak eller person som inte täcks av försäkringar (utom sådana betalningar från den offentliga förvaltningen eller från utlandet som beskrivs i led a). Betalningarna är ålagda av domstol eller fastställda utanför domstol. Exempel är ersättningar för skador orsakade av stora explosioner, oljeläckage, läkemedelsbiverkningar etc.
- i) Extraordinära inbetalningar till sociala försäkringsfonder från arbetsgivare (inklusive den offentliga förvaltningen) eller från den offentliga förvaltningen (som ett led i dess sociala funktion) i den utsträckning som dessa betalningar är avsedda att öka dessa fonders försäkringstekniska avsättningar. Den åtföljande justeringen från sociala trygghetsförsäkringsfonder till hushåll bokförs likaså som andra kapitaltransfereringar (D.99).
- j) När de skatter och sociala avgifter som ska erläggas till den offentliga förvaltningen bokförs på grundval av taxering och deklarationer ska den del som ej förväntas bli erlagd utjämnas för samma räkenskapsperiod. Detta görs genom att en "Annan kapitaltransferering" (D.99) bokförs som en post under D.995, mellan den offentliga förvaltningen och de relevanta sektorerna. Detta flöde under D.995 uppdelas i undergrupper i enlighet med koderna för olika berörda skatter och sociala avgifter.
- k) Försäkringsersättningar efter en katastrof: Efter en katastrof bokförs det totala värdet av alla fordringar som har anknytning till katastrofen, baserat på information från försäkringssektorn, som en kapitaltransferering från försäkringsbolagen till försäkringstagarna. Om försäkringssektorn inte kan lämna information om fordringar som har anknytning till katastrofen uppskattas dessa som skillnaden mellan faktiska och värderade fordringar under katastrofperioden.
- l) Samfällighetsbyggda tillgångar för vilka underhållsansvaret därefter övertas av den offentliga förvaltningen.

4.166 Bokföringstidpunkten fastställs på följande sätt:

- a) Andra kapitaltransfereringar i kontanter bokförs när betalningen ska göras.
- b) Andra kapitaltransfereringar in natura bokförs när äganderätten till tillgången överförs eller när skulden annulleras av långivaren.

4.167 Andra kapitaltransfereringar tas upp som förändringar i skulder och nettoförmögenhet i sektorernas och utlandets kapitalkonton.

PERSONALOPTIONER

- 4.168 En särskild typ av inkomst in natura uppstår när en arbetsgivare erbjuder anställda en möjlighet att köpa aktier till ett fastställt pris vid en tidpunkt i framtiden. En personaloption liknar ett finansiellt derivat och den anställde kan välja att inte utnyttja optionen, antingen för att aktiekursen är lägre än det pris till vilket han får utnyttja optionen eller för att han har lämnat sin anställning hos arbetsgivaren och därmed förlorat sin option.
- 4.169 Arbetsgivaren informerar normalt sina anställda om beslutet att efter en viss tid erbjuda en köpoption till ett bestämt pris (lösenpriset) på vissa villkor (t.ex. att den anställde fortfarande är anställd eller villkorat av företagets resultat). Det måste noggrant anges när personaloptioner ska bokföras i nationalräkenskaperna. "Tilldelningstidpunkt" är när den anställde får optionen, "intjänandetidpunkt" när optionen tidigast kan utnyttjas och "utnyttjandetidpunkt" när optionen faktiskt utnyttjas (eller löper ut).
- 4.170 Enligt IASB:s (International Accounting Standards Board) redovisningsrekommendationer ska företaget beräkna optionernas verkliga värde vid tilldelningstidpunkten genom att multiplicera lösenpriset med antalet optioner som förväntas kunna utnyttjas vid intjänandetidpunkten dividerat med antalet förväntade tjänsteår fram till intjänandetidpunkten.
- 4.171 I ENS får optionernas värde skattas med hjälp av en prissättningsmodell för personaloptioner om det varken finns en observerbar marknadskurs eller en skattning som utförts av bolaget i enlighet med nämnda rekommendationer. Dessa modeller syftar till att ringa in två effekter i optionens värde. Den första effekten är en beräkning av det belopp med vilket de berörda aktiernas marknadskurs kommer att överstiga lösenpriset vid intjänandetidpunkten. Den andra effekten tar hänsyn till förväntningen att kursen kommer att stiga ytterligare mellan intjänandetidpunkten och utnyttjandetidpunkten.
- 4.172 Innan optionen utnyttjas har denna överenskommelse mellan arbetsgivaren och den anställde karaktären av ett finansiellt derivat och redovisas som ett sådant i båda parternas konton för finansiella transaktioner.
- 4.173 En skattning av personaloptionens värde görs vid tilldelningstidpunkten. Detta belopp måste om möjligt ingå i ersättningen till anställda över den period som löper mellan tilldelningstidpunkten och intjänandetidpunkten. Om detta inte är möjligt måste optionens värde bokföras vid intjänandetidpunkten.

- 4.174 De administrativa kostnaderna i samband med personaloptioner ska bäras av arbetsgivaren och anses ingå i insatsförbrukningen på samma sätt som andra administrativa funktioner som rör ersättningen till anställda.
- 4.175 Trots att personaloptioners värde behandlas som en inkomst kan de inte ge någon kapitalavkastning.
- 4.176 I kontot för finansiella transaktioner överensstämmer hushållens förvärv av personaloptioner med motsvarande del av ersättningen till anställda och en motsvarande skuld för arbetsgivaren.
- 4.177 Varje värdeförändring mellan tilldelningstidpunkten och intjänandetidpunkten ska i princip behandlas som en del av ersättningen till anställda, medan varje värdeförändring mellan intjänandetidpunkten och utnyttjandetidpunkten inte ska behandlas som ersättning till anställda utan som en kapitalvinst eller kapitalförlust. Det är i praktiken ytterst osannolikt att skattningar av arbetsgivares kostnader för personaloptioner revideras mellan tilldelningstidpunkten och utnyttjandetidpunkten. Hela uppgången mellan tilldelningstidpunkten och utnyttjandetidpunkten behandlas därför av praktiska skäl som en kapitalvinst eller kapitalförlust. Om aktiekursen stiger till en högre nivå än lösenpriset utgör det en kapitalvinst för den anställda och en kapitalförlust för arbetsgivaren, och vice versa.
- 4.178 När en personaloption utnyttjas försvinner posten i balansräkningen och ersätts med de köpta aktiernas värde. Denna förändring i klassificering sker via transaktioner i kontot för finansiella transaktioner och inte via de andra förändringarna i kontot för andra volymförändringar i tillgångar.
-

KAPITEL 5

FINANSIELLA TRANSAKTIONER

- 5.01 *Definition:* Finansiella transaktioner (F) är transaktioner i finansiella tillgångar (AF) och skulder mellan inhemska institutionella enheter och mellan dem och utländska institutionella enheter.
- 5.02 En finansiell transaktion är ett mellanhavande mellan institutionella enheter som innebär att en finansiell tillgång och motsvarande skuld samtidigt skapas eller likvideras eller att äganderätten till en finansiell tillgång förändras eller att en skuld överlåtes.

ALLMÄN ÖVERSIKT ÖVER FINANSIELLA TRANSAKTIONER

Finansiella tillgångar, finansiella fordringar och skulder

- 5.03 *Definition:* Finansiella tillgångar består av alla finansiella fordringar, ägarandelar och den omyntade guldkomponenten av monetärt guld.
- 5.04 Finansiella tillgångar är värdebevarare som representerar en förmån eller serier av förmåner som tillfaller en ekonomisk ägare genom att denne innehar dem eller nyttjar dem över tiden. De används för att överföra värden från en räkenskapsperiod till en annan. Förmåner eller serier av förmåner regleras genom betalningar, som normalt sett utgörs av sedlar och mynt (AF.21) och överförbar inlåning (AF.22).
- 5.05 *Definition:* En finansiell fordran berättigar en fordringsägare att erhålla en betalning eller serie av betalningar från en gäldenär.
- Finansiella fordringar är finansiella tillgångar som har motsvarande skulder. Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5) behandlas som en finansiell tillgång med en motsvarande skuld, även om innehavarens finansiella fordran på bolaget inte är ett fast belopp.
- 5.06 *Definition:* Skulder uppstår när en gäldenär är förpliktad att göra betalningar eller en serie av betalningar till en fordringsägare.
- 5.07 Den omyntade guldkomponenten av monetärt guld som monetära myndigheter innehar som valutaserv behandlas som en finansiell tillgång även om innehavaren inte har fordringar på andra angivna enheter. Det finns ingen motsvarande skuld för omyntat guld.

Villkorade tillgångar och villkorade skulder

- 5.08 *Definition:* Villkorade tillgångar och villkorade skulder är avtal som innebär att en part är förpliktad att göra en betalning eller en serie av betalningar till en annan enhet endast om vissa angivna villkor är uppfyllda.
- Eftersom de inte ger upphov till ovillkorliga förpliktelser är villkorade tillgångar och villkorade skulder inte finansiella tillgångar och finansiella skulder.
- 5.09 Villkorade tillgångar och villkorade skulder omfattar följande:
- a) Av tredje part lämnad betalningsgaranti av engångskaraktär, eftersom betalning endast måste göras om gäldenären inte fullgör sina skyldigheter.
 - b) Låneåtaganden med en garanti för att medel kommer att göras tillgängliga, men där det inte finns några finansiella tillgångar förrän medlen faktiskt betalas ut.
 - c) Rembuser som innebär ett löfte om att göra en betalning på villkor att vissa avtalade handlingar visas upp.
 - d) Kreditlimiter som innebär löften om att en viss kund ska få lån upp till en viss gräns.
 - e) Långfristiga löften om försäljning (*Note Issuance Facilities*) som garanterar att en potentiell låntagare kommer att kunna sälja kortfristiga skuldebrev, s.k. skuldsedlar, och att den bank som utfärdar löftet kommer att köpa upp eventuella värdepapper som inte säljs på marknaden eller kommer att tillhandahålla likvärdiga förskottsbetalningar.
 - f) Pensionsrätter inom ramen för ofonderade offentliga förmånsbestämda pensionssystem som administreras av arbetsgivaren eller pensionsinstitut inom sociala trygghetssystem. Sådana pensionsrätter registreras i den kompletterande tabellen över intjänade pensionsrätter inom sociala försäkringssystem och inte i de grundläggande räkenskaper.

- 5.10 Villkorade tillgångar och villkorade skulder omfattar inte följande:
- a) Avsättningar för försäkringar, pension och standardiserade garantier (AF.6).
 - b) Finansiella derivat (AF.7) där kontrakten i sig har ett marknadsvärde eftersom de är föremål för handel eller kan avräknas på marknaden.
- 5.11 Även om villkorade tillgångar och villkorade skulder inte registreras i räkenskaperna är de viktiga för politiska ändamål och för analys, och information om dessa behöver därför samlas in och presenteras som kompletterande upplysningar. Även om det i slutändan inte görs några betalningar för villkorade tillgångar och villkorade skulder kan en hög andel sådana tyda på en icke önskvärd risknivå hos de enheter som erbjuder dem.

Faktaruta 5.1 – Behandling av garantier i ENS

- B5.1.1 *Definition:* Garantier är avtal som innebär att garanten inför en långivare åtar sig att ersätta den förlust som långgivaren skulle göra om en låntagare underlåter att återbetala ett lån.

Ofta ska en avgift betalas för att en garanti ställs ut.

- B5.1.2 Tre olika typer av garantier kan särskiljas. Dessa gäller enbart för garantier som ställs för finansiella tillgångar. Ingen särskild behandling föreslås för garantier i form av tillverkargarantier eller andra former av garantier. De tre typerna av garantier är följande:

- a) Garantier som ställs i form av finansiella derivat, till exempel creditswappar. Dessa derivat bygger på risken för utebliven betalning av finansiella referenstillgångar och är inte knutna till enskilda lån eller skuldebrev.
- b) Standardiserade garantier emitteras i stort antal, oftast för ganska små belopp. Det kan till exempel vara exportkreditgarantier eller garantier för studielån. Även om det är svårt att beräkna sannolikheten för att en standardiserad garanti ska återopas, innebär det faktum att det finns många liknande garantier att det går att göra en tillförlitlig uppskattning av antalet återopade garantier. Standardiserade garantier behandlas som om de ger upphov till finansiella tillgångar, inte villkorade tillgångar.
- c) Engångsgarantier, där det inte går att beräkna den associerade risken med någon grad av tillförlitlighet eftersom det inte finns några fall att jämföra med. En engångsgaranti betraktas som en villkorad tillgång eller en villkorad skuld och registreras inte som en finansiell tillgång eller skuld.

Kategorier av finansiella tillgångar och skulder

- 5.12 Åtta kategorier av finansiella tillgångar kan urskiljas:

AF.1 Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR).

AF.2 Sedlar, mynt och inlåning.

AF.3 Skuldebrev.

AF.4 Lån.

AF.5 Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder.

AF.6 Försäkring, pension och standardiserade garantier.

AF.7 Finansiella derivat och personaloptioner.

AF.8 Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter.

- 5.13 En finansiell tillgång motsvaras alltid av en lika stor skuld, med undantag av den omyntade guldkomponent i monetärt guld som hålls som en del av valutareserven hos monetära myndigheter och som klassificeras i kategorin monetärt guld och särskilda dragningsrätter (F.1). Med undantag av detta går det alltså att utskilja åtta kategorier av skulder som motsvarar kategorierna av finansiella tillgångar.

- 5.14 Klassificeringen av finansiella transaktioner motsvarar klassificeringen av finansiella tillgångar och skulder. Åtta kategorier av finansiella transaktioner kan särskiljas:
- F.1 Transaktioner i monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR).
 - F.2 Transaktioner i sedlar, mynt och inlåning.
 - F.3 Transaktioner i skuldebrev.
 - F.4 Transaktioner i lån.
 - F.5 Transaktioner i ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder.
 - F.6 Transaktioner i försäkringar, pensioner och standardiserade garantier.
 - F.7 Transaktioner i finansiella derivat och personaloptioner.
 - F.8 Transaktioner i obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter.
- 5.15 På grund av symmetrin mellan finansiella fordringar och skulder används begreppet *instrument* för både tillgångs- och skuldaspekten av finansiella transaktioner. Det innebär inte att begreppet finansiella tillgångar och skulder utvidgas till att omfatta poster utanför balansräkningen som ibland beskrivs som finansiella instrument i monetär och finansiell statistik.

Balansräkning, konto för finansiella transaktioner och andra flöden

- 5.16 Innehavet av finansiella tillgångar och skulder vid en viss tidpunkt bokförs i balansräkningen. Finansiella transaktioner resulterar i förändringar mellan ingående och utgående balans. Förändringarna mellan ingående och utgående balans beror emellertid också på andra flöden som inte beror på mellanhavanden genom ömsesidiga avtal mellan institutionella enheter. Andra flöden i samband med finansiella tillgångar och skulder kan delas upp i omvärderingar av finansiella tillgångar och skulder samt volymförändringar i finansiella tillgångar och skulder som inte beror på finansiella transaktioner. Omvärderingar bokförs i omvärderingskontot och volymförändringar bokförs i kontot över andra volymförändringar.
- 5.17 Kontot över finansiella transaktioner är det sista kontot i kontosystemet som registrerar transaktioner. Kontot över finansiella transaktioner har inte någon saldpост som förs vidare till ett annat konto. Saldoposten i kontot över finansiella transaktioner, anskaffningen, netto, av finansiella tillgångar minus nettoökningen av skulder, är nettoutlåning (+) eller nettoupplåning (-), (alltså positivt eller negativt finansiellt sparande) (B.9F).
- 5.18 Saldoposten i kontot över finansiella transaktioner är definitionsmässigt identisk med saldposten i kapitalkontot. I praktiken brukar det uppstå en diskrepans mellan dem, eftersom de beräknas med hjälp av olika statistiska uppgifter.

Värdering

- 5.19 Finansiella transaktioner registreras till transaktionsvärde, dvs. värdet i nationell valuta på berörda finansiella tillgångar och/eller skulder när de på affärsmässiga grunder upprättas, avvecklas, bytes eller överlåtes mellan institutionella enheter.
- 5.20 Finansiella transaktioner och deras motsvarande finansiella eller icke-finansiella transaktioner registreras till samma transaktionsvärde. Det finns tre möjligheter:
- a) Den finansiella transaktionen ger upphov till en transaktion i betalningsmedel i nationell valuta: Transaktionsvärdet är lika med det utväxlade beloppet.
 - b) Den finansiella transaktionen är en transaktion i utländsk valuta och den motsvarande transaktionen är inte en transaktion i nationell valuta: Transaktionsvärdet är lika med beloppet i nationell valuta till gällande marknadskurs vid tidpunkten för betalningen.
 - c) Varken den finansiella transaktionen eller dess motsvarande transaktion är en transaktion i kontanter eller andra betalningsmedel: Transaktionsvärdet är det gällande marknadsvärdet på berörda finansiella tillgångar och/eller skulder.

- 5.21 Transaktionsvärdet hänför sig till en specifik finansiell transaktion och dess motsvarande transaktion. Rent begreppsmässigt ska transaktionsvärdet klart skiljas från ett värde som baseras på ett pris noterat på marknaden, ett lämpligt marknadspris eller ett pris som är avsett att uttrycka den allmänna prisnivån för en grupp av liknande finansiella tillgångar och/eller skulder. Men i de fall motpartstransaktionen till en finansiell transaktion är t.ex. en transferering och den finansiella transaktionen därför kan företas på andra än rent affärsmässiga grunder är transaktionsvärdet lika med det gällande marknadsvärdet på de berörda finansiella tillgångarna och/eller skulderna.
- 5.22 Transaktionsvärdet omfattar inte administrationsavgifter, arvoden, provisioner, courtage eller liknade betalningar för tjänster som krävs för att transaktionerna ska genomföras: sådana poster ska registreras som betalning för tjänster. Skatter på finansiella transaktioner ska heller inte medtas utan behandlas som produktskatter. När en finansiell transaktion innebär en nyemission av skulder är transaktionsvärdet lika med summan av den uppkomna skulden exklusive förutbetalda räntor. På samma sätt ska transaktionsvärdet både hos långivare och hos låntagare, när en skuld upplöses, vara lika med minskningen av skulden.

Netto- och bruttoregistrering

- 5.23 *Definition:* Med nettoregistrering av finansiella transaktioner avses att förvärv av finansiella tillgångar redovisas netto efter avyttringar av finansiella tillgångar och att skuldsättning visas netto efter återbetalningar av skulder.

Finansiella transaktioner får redovisas netto över finansiella tillgångar med olika egenskaper och med olika gäldenärer eller fordringsägare, under förutsättning att de tillhör samma kategori eller underkategori.

- 5.24 *Definition:* Med bruttoregistrering av finansiella transaktioner avses att förvärv och avyttring av finansiella tillgångar visas separat, liksom även skuldsättning och återbetalning av skulder.

Bruttoregistrering av finansiella transaktioner visar samma finansiella sparande som om finansiella transaktioner registrerades netto.

Finansiella transaktioner ska registreras brutto i fråga om detaljerade finansiella marknadsanalyser.

Konsolidering

- 5.25 *Definition:* Med konsolidering i kontot för finansiella transaktioner avses processen med att balansera transaktioner i finansiella tillgångar för en viss grupp av institutionella enheter mot motsvarande skuldtransaktioner för samma grupp av institutionella enheter.

Konsolidering kan göras för den totala ekonomin, institutionella sektorer och delsektorer. Kontot för finansiella transaktioner för utlandet är konsoliderat per definition, eftersom enbart utländska enheters transaktioner med inhemska institutionella enheter registreras.

- 5.26 Olika konsolideringsnivåer är lämpliga för olika typer av analys. Vid till exempel konsolidering av kontot för finansiella transaktioner för den totala ekonomin ligger tonvikten på ekonomins finansiella transaktioner med utländska institutionella enheter, eftersom samtliga finansiella transaktioner mellan inhemska institutionella enheter nettas vid konsolideringen. Konsolidering för sektorer gör det möjligt att spåra övergripande finansiella transaktioner mellan sektorer med ett nettosparande och sådana med nettoupplåning. För finansiella bolag kan konsolidering på delsektorsnivå ge mycket mer detaljerad information om finansförmedling och till exempel göra det möjligt att identifiera monetära finansinstituts transaktioner med andra finansiella bolag, med andra inhemska sektorer och med utländska institutionella enheter. Ett annat område där konsolidering kan vara användbar är inom en delsektorsnivå i sektorn offentlig förvaltning, eftersom transaktioner mellan de olika delsektorerna då bibehålls.

- 5.27 Bokföringsposter i ENS 2010 konsolideras i regel inte, eftersom ett konsoliderat konto för finansiella transaktioner kräver information om motsvarande gruppering av institutionella enheter. Detta förutsätter att det finns från- och till- information om den finansiella transaktionen. Vid sammanställningen av den offentliga förvaltningens skulder måste det till exempel göras åtskillnad mellan den offentliga förvaltningen och andra institutionella enheter bland innehavarna av skulderna.

Nettobokföring

- 5.28 *Definition:* Nettobokföring är konsolidering av en enda institutionell enhet, där bokföringsposter på båda sidor av kontot för samma transaktionspost balanseras mot varandra. Nettobokföring bör undvikas om det inte saknas källdata.

- 5.29 Olika grader av nettobokföring kan utskiljas när skuldtransaktioner dras av från transaktioner i finansiella tillgångar för samma finansiella tillgångskategori eller underkategori.
- 5.30 När en avdelning i en institutionell enhet köper obligationer som har emitterats av en annan avdelning i samma institutionella enhet, registreras transaktionen i enhetens konto för finansiella transaktioner normalt inte som att en avdelning förvärvar en fordran på en annan. Transaktionen registreras som en inlösen av skulder, snarare än ett förvärv av konsoliderande tillgångar. Sådana finansiella instrument betraktas som nettobokförda. Nettobokföring ska undvikas om det finansiella instrumentet måste ligga kvar både på tillgångs- och på skuldsidan för att följa de rättsliga presentationskraven.
- 5.31 Det kan vara omöjligt att undvika nettobokföring för en institutionell enhets transaktioner i finansiella derivat, där separata data om transaktioner i tillgångar och skulder oftast inte finns att tillgå. Det är lämpligt att nettobokföra dessa transaktioner eftersom värdet på en position i finansiella derivat kan byta tecken, det vill säga byta från en tillgångs- till en skuldposition, eftersom värdet på det underliggande instrumentet i derivatkontraktet ändras i förhållande till priset i kontraktet.

Bokföringsregler för finansiella transaktioner

- 5.32 Fyrdubbel bokföring är en bokföringsmetod där varje transaktion som omfattar två institutionella enheter registreras två gånger av varje enhet. När till exempel företag utväxlar varor mot kontanta medel blir resultatet poster i både produktionskontot och kontot för finansiella transaktioner i varje enhet. Genom fyrdubbel bokföring garanteras symmetrin i de berörda institutionella enheternas rapportering och därmed samstämmigheten mellan kontona.
- 5.33 En finansiell transaktion har alltid en motpartstransaktion. Motpartstransaktionen kan vara en annan finansiell transaktion eller en icke-finansiell transaktion.
- 5.34 I de fall en transaktion och dess motpartstransaktion båda är finansiella, förändrar de sammansättningen i portföljen av finansiella tillgångar och skulder och de kan förändra totalen för både finansiella tillgångar och skulder hos de berörda institutionella enheterna, men de förändrar inte finansiellt sparande eller nettoförmögenhet.
- 5.35 Motpartstransaktionen till en finansiell transaktion kan vara en icke-finansiell transaktion, såsom en transaktion i produkter, en omfördelningstransaktion eller en transaktion i icke-finansiella icke producerade tillgångar. I de fall motpartstransaktionen till en finansiell transaktion inte är finansiell, kommer det finansiella sparandet hos de institutionella enheterna att förändras.

En finansiell transaktion med en löpande transferering eller kapitaltransferering som motpartstransaktion

- 5.36 Motpartstransaktionen till en finansiell transaktion kan vara en transferering. I detta fall medför den finansiella transaktionen att ägandet av en finansiell tillgång förändras eller att en låntagare tar över en skuld, s.k. skuldövertagande, eller att en finansiell tillgång och den motsvarande skulden samtidigt likvideras, s.k. annullering eller avskrivning av skuld. Skuldövertagande- och skuldavskrivningstransaktioner är kapitaltransferering (D.9) och registreras i kapitalkontot.
- 5.37 Om ägaren till ett kvasibolag tar över skulder från eller annullerar finansiella fordringar mot kvasibolaget är den mot skuldövertagande eller skuldannullering svarande transaktionen en transaktion i ägarandelar (F.51). Ett undantag är om operationen är avsedd att täcka förluster ackumulerade under flera räkenskapsår eller exceptionellt stora förluster, eller görs i samband med permanenta förluster, då operationen klassificeras som en icke-finansiell transaktion – en kapitaltransferering eller en löpande transferering.
- 5.38 Om den offentliga förvaltningen annullerar eller övertar skulder i ett offentligt bolag som upphör som institutionell enhet i ENS, registreras ingen transaktion i kapitalkontot eller kontot för finansiella transaktioner. I detta fall registreras ett flöde i kontot för andra volymförändringar i tillgångar.
- 5.39 Om den offentliga förvaltningen annullerar eller övertar skulder i ett offentligt bolag som ett led i en pågående privatiseringsprocess som ska genomföras i ett kortsiktigt perspektiv, är den motsvarande transaktionen en transaktion i ägarandelar (F.51) upp till det sammanlagda erhållna beloppet för privatiseringen. Det vill säga, den offentliga förvaltningen anses tillfälligt öka sina ägarandelar i bolaget genom att annullera eller överta det offentliga bolagets skulder. Privatisering innebär att inflytandet över det offentliga bolaget upphör genom avyttring av ägarandelar. En sådan skuldavskrivning eller ett sådant skuldövertagande leder till en ökning av det egna kapitalet i det offentliga bolaget, även om det inte förekommer någon emission av ägarandelar.

- 5.40 Avskrivning eller nedskrivning av osäkra fordringar hos långgivare och den ensidiga annulleringen av en skuld hos en låntagare, s.k. skuldförnekande, utgör inte transaktioner, eftersom de inte innebär ett mellanhavande mellan institutionella enheter genom ömsesidiga avtal. Av- och nedskrivning av osäkra fordringar hos långgivare registreras i kontot för andra volymförändringar i tillgångar.

En finansiell transaktion med kapitalinkomst som motpartstransaktion

- 5.41 Motpartstransaktionen till en finansiell transaktion kan vara kapitalinkomst.
- 5.42 Långgivare erhåller ränta (D.41) och låntagare betalar ränta på sådana finansiella fordringar som är klassificerade i kategorierna monetärt guld och särskilda dragningsrätter (AF.1), sedlar, mynt och inlåning (AF.2), skuldebrev (AF.3), lån (AF.4) och obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8).
- 5.43 Räntan på det utestående beloppet tillskrivs långgivaren kontinuerligt över tiden. Den mot en bokförd upplupen ränta (D.41) svarande transaktionen är finansiell och skapar en finansiell fordran på låntagaren från långgivarens sida. Den ackumulerade räntan bokförs i kontot för finansiella transaktioner med det finansiella instrument som den avser. Effekten av denna finansiella transaktion är att räntan återinvesteras. Den faktiska räntebetalningen registreras inte som ränta (D.41), utan som en transaktion i sedlar, mynt och inlåning (F.2), matchad med en lika stor återbetalning av den berörda tillgången, vilket minskar långgivarens finansiella nettofordran på låntagaren.
- 5.44 När upplupen och förfallen ränta inte betalas ger detta upphov till förfallna men icke betalda räntor. Eftersom det är upplupna räntor som registreras förändrar dessa förfallna men icke betalade räntor inte summan av finansiella tillgångar eller skulder.
- 5.45 Inkomst från bolag omfattar utdelningar (D.421), ägaruttag från kvasibolag (D.422), återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar (D.43) och återinvesterade vinstmedel från inhemska företag. Effekten av den motsvarande finansiella transaktionen för återinvesterade vinstmedel är att kapitalinkomst återinvesteras i direktinvesteringföretaget.
- 5.46 Utdelning registreras som kapitalavkastning vid den tidpunkt då aktier handlas med utdelningen avskild. Detta gäller också ägaruttag från kvasibolag. Extraordinärt stora utdelningar eller ägaruttag som inte överensstämmer med de senaste erfarenheterna av den inkomst som finns tillgänglig för utdelning till företagets ägare registreras på ett annat sätt. En sådan extraordinärt stor utdelning bokförs som uttag av eget kapital i kontot för finansiella transaktioner och inte som del av kapitalavkastning.
- 5.47 Den kapitalinkomst hos en investeringsfond som efter avdrag för administrationskostnader tillfaller andelsägarna men som inte delats ut, registreras som kapitalavkastning och har en motpost i kontot för finansiella transaktioner under aktier/andelar i investeringsfonder. Effekten blir att den inkomst som tillfaller andelsägarna men som inte delats ut behandlas som återinvesterad i fonden.
- 5.48 Kapitalavkastning tillräknas försäkringstagarna (D.44), innehavare av pensionsrätter och innehavare av aktier/andelar i investeringsfonder. Oavsett vilket belopp som betalas ut av försäkringsbolaget, pensionsinstitutet eller investeringsfonden bokförs det fullständiga beloppet av den utbetalda kapitalavkastning som försäkringsbolaget eller fonden tar emot som utbetalning till försäkringstagarna eller innehavarna av aktier eller andelar. Det belopp som faktiskt inte betalas ut ska bokföras som återinvestering i kontot för finansiella transaktioner.

Bokföringstidpunkt

- 5.49 Finansiella transaktioner och deras motpartstransaktioner registreras vid samma tidpunkt.
- 5.50 När motpartstransaktionen till en finansiell transaktion är icke-finansiell ska båda transaktionerna registreras när den icke-finansiella transaktionen äger rum. Om till exempel försäljning av varor och tjänster ger upphov till en handelskredit ska den finansiella transaktionen registreras när den icke-finansiella transaktionen registreras i relevant icke-finansiellt konto, när äganderätten till varorna överförs eller när tjänsten tillhandahålls.
- 5.51 När motpartstransaktionen också är finansiell, finns det tre möjligheter:
- a) Båda de finansiella transaktionerna är transaktioner i kontanta medel eller andra betalningsmedel: De registreras när den första betalningen görs.
 - b) Endast en av de två finansiella transaktionerna görs i kontanta medel eller andra betalningsmedel: De registreras vid tidpunkten för betalningen.

- c) Ingen av de två finansiella transaktionerna görs i kontanta medel eller andra betalningsmedel: De registreras när den första finansiella transaktionen äger rum.

Ett från-vem-till-vem-konto över finansiella transaktioner

- 5.52 Från-vem-till-vem-kontot för finansiella transaktioner eller kontot för finansiella transaktioner mellan borgenär/gäldenär är en utbyggnad av det icke-konsoliderade kontot för finansiella transaktioner. Det är en tredimensionell presentation av finansiella transaktioner där båda parterna i en transaktion visas, tillsammans med vilket slags finansiellt instrument som transaktionen berör.

Denna presentation ger information om sambanden borgenär/gäldenär och är konsistent med en finansiell från-vem-till-vem-balansräkning. Ingen information lämnas om till vilka institutionella enheter finansiella tillgångar har sålts eller från vilka de har köpts. Detta gäller också motsvarande skuldtransaktioner. Från-vem-till-vem-kontot för finansiella transaktioner brukar också kallas finansräkenskapsmatris.

- 5.53 Utifrån principen om fyrdubbel bokföring har ett från-vem-till-vem-konto för finansiella transaktioner tre dimensioner: kategorin för det finansiella instrumentet, gäldenärens sektor samt borgenärens sektor. För ett från-vem-till-vem-konto för finansiella transaktioner krävs tredimensionella tabeller som täcker fördelningen per finansiellt instrument, gäldenär och borgenär. I sådana tabeller visas de finansiella transaktionerna korsklassificerade per gäldenärssektor och borgenärssektor, enligt tabell 5.1.
- 5.54 Av tabellen för kategorin skuldebrev inom finansiella instrument framgår det att skuldebrev som har förvärvats av hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (275) till följd av transaktioner under referensperioden efter avyttringar av finansiella tillgångar utgör fordringar på icke-finansiella företag (65), finansiella företag (43), offentlig förvaltning (124) samt utlandet (43). I tabellen visas att på grund av transaktioner under referensperioden har icke-finansiella företag efter inlösen tagit på sig skulder i form av skuldebrev på 147: deras skulder i denna form till andra icke-finansiella företag ökade med 30, till finansiella företag med 23, till offentlig förvaltning med 5, till hushåll och till hushållens icke-vinstdrivande organisationer med 65 samt till utlandet med 24. Inga skuldebrev emitterades av hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer. Eftersom presentationen av utlandet är konsoliderad visas inga transaktioner mellan utländska institutionella enheter. Liknande tabeller kan sammanställas för alla kategorier av finansiella instrument.

Tabell 5.1 – Ett från-vem-till-vem-konto över finansiella transaktioner för skuldebrev

Låntagarsektor \ Långivarsektor		Skuldebrev netto, upptagna av						
		Icke-finansiella företag	Finansiella företag	Offentlig förvaltning	Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Nationell ekonomi	Utlandet	Summa
Nettoförvärv av skuldebrev, av	Icke-finansiella företag	30	11	67		108	34	142
	Finansiella företag	23	22	25		70	12	82
	Offentlig förvaltning	5	2	6		13	19	32
	Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer	65	43	124		232	43	275
	Nationell ekonomi	123	78	222		423	108	531
	Utlandet	24	28	54		106		106
	Summa	147	106	276		529	108	637

- 5.55 Med hjälp av från-vem-till-vem-kontot för finansiella transaktioner går det att analysera vem som finansierar vem, med vilka belopp och med hjälp av vilken finansiell tillgång. Det besvarar den här typen av frågor:
- a) Vilka är motpartssektorerna för de förvärvade finansiella tillgångarna netto eller för de skulder netto som har tagits upp av en institutionell sektor?
 - b) Vilka är de företag i vilka den offentliga förvaltningen har ett ägande?
 - c) Vilka belopp av skuldebrev har förvärvats (netto efter avyttring) av den inhemska sektorn och utlandet, vilka har emitterats (netto efter inlösen) av den offentliga förvaltningen, finansiella eller icke-finansiella företag och utlandet?

DETALJERAD KLASSIFICERING AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER PER KATEGORI

Följande definitioner och beskrivningar gäller finansiella instrument. När en transaktion bokförs används koden F. När den underliggande stocken eller ställningsvärdet för en tillgång eller skuld bokförs är koden AF.

Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (F.1)

- 5.56 Kategorin monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR) (F.1) består av två underkategorier:

- a) Monetärt guld (F.11).
- b) Särskilda dragningsrätter (SDR) (F.12).

Monetärt guld (F.11)

- 5.57 *Definition:* Monetärt guld är guld som ägs av monetära myndigheter och som hålls som en del av valutareserven.

Det omfattar omyntat guld och ofördelade guldkonton i utlandet som ger rätt att ta ut guld.

- 5.58 Monetära myndigheter omfattar centralbanken och statliga institutioner som svarar för verksamheter som vanligtvis utförs av centralbanken. Sådana verksamheter är sedelutgivning, underhåll och förvaltning av valutareserven och administration av fonder för valutakursstabilisering.

- 5.59 Att stå under effektiv kontroll av monetära myndigheter innebär följande:

- a) Inhemska enheter kan göra transaktioner i dessa fordringar med utländska aktörer endast på de villkor som anges av de monetära myndigheterna eller med deras uttryckliga tillstånd.
- b) De monetära myndigheterna ska på begäran ha tillgång till dessa fordringar på utländska aktörer för att möta finansieringsbehov i betalningsbalansen och fylla andra syften i samband med den.
- c) Det finns sedan tidigare en lag eller något annat bindande avtal som bekräftar leden a och b ovan.

- 5.60 Allt monetärt guld ingår i valutareserven eller innehas av internationella finansiella organisationer. Det har följande komponenter:

- a) Omyntat guld (inklusive monetärt guld i specificerade guldkonton).
- b) Ospecificerade guldkonton hos utländska aktörer.

- 5.61 Omyntat guld som ingår i monetärt guld är den enda finansiella tillgång för vilken det inte finns någon motsvarande skuld. Guldets kan vara i form av mynt, tackor eller plattor med en renhet på minst 995 tusendelar per 1 000. Omyntat guld som inte ingår i valutareserven är en icke-finansiell tillgång och ingår i det icke-monetära guldets.

- 5.62 Specificerade guldkonton ger äganderätt för ett visst stycke guld. Äganderätten till guldets ligger kvar hos den enhet som placerar det för säker förvaring. Dessa konton erbjuder vanligtvis inköps-, lagrings- och försäljningsmöjligheter. När specificerade guldkonton innehas som valutareserver, klassificeras guldets som monetärt guld och därmed som en finansiell tillgång. När specificerade guldkonton inte innehas som valutareserver representerar de äganderätten till en vara, nämligen icke-monetärt guld.

- 5.63 I motsats till specificerade guldkonton motsvarar ospecificerade guldkonton en fordran på den kontohavaren att leverera guld. När ospecificerade guldkonton innehas som valutareserver, klassificeras guldets som monetärt guld och därmed som en finansiell tillgång. Ospecificerade guldkonton som inte innehas som valutareserv klassificeras som inlåning.
- 5.64 Transaktioner i monetärt guld består huvudsakligen av försäljningar och köp av monetärt guld mellan monetära myndigheter eller vissa internationella finansiella organisationer. Det kan inte förekomma transaktioner i monetärt guld med andra institutionella enheter än dem. Köp av monetärt guld registreras i de inhemska monetära myndigheternas konto för finansiella transaktioner som öknings av deras finansiella tillgångar och försäljningar registreras som minskningar av deras finansiella tillgångar. De motsvarande posterna registreras som en minskning av finansiella tillgångar eller en ökning av finansiella tillgångar mot utlandet.
- 5.65 Om monetära myndigheter tillför icke-monetärt guld till sina innehav av monetärt guld (genom att till exempel köpa det på marknaden) eller frigör monetärt guld från sina innehav för icke-monetära ändamål (genom att till exempel sälja det på marknaden) anses de ha monetariserat respektive demonetariserat guld. Monetarisering eller demonetarisering av guld ger inte upphov till någon post i kontot för finansiella transaktioner, utan till poster i kontot för andra volymförändringar på tillgångssidan som en förändring i klassificering av tillgångar och skulder, dvs. en omklassificering av guldets från värdeföremål (AN.13) till monetärt guld (AF.11) (se punkterna 6.22–6.24). Demonetarisering av guld är en omklassificering från monetärt guld till värdeföremål.
- 5.66 Inlåning, lån och värdepapper denominerade i guld behandlas som andra finansiella tillgångar än monetärt guld och klassificeras tillsammans med liknande finansiella tillgångar i utländsk valuta i lämplig kategori. Guldswappar är värdepapper i form av återköpsavtal (repör) som omfattar antingen monetärt eller icke-monetärt guld. De innebär att guld byts mot inlåning med ett avtal om att en återköpstransaktion ska göras vid en överenskommen tidpunkt i framtiden till ett överenskommet guldpris. Enligt gängse praxis för bokföring av återköpstransaktioner ska den som mottar guldets inte bokföra guldets i sin balansräkning, medan den som tillhandahåller guldets inte ska avlägsna guldets från sin balansräkning. Guldswappar bokförs av båda parter som lån med säkerhet, där säkerheten är guld. Monetära guldswappar görs mellan monetära myndigheter eller mellan monetära myndigheter och andra parter, medan icke-monetära guldswappar är liknande transaktioner utan inblandning av monetära myndigheter.
- 5.67 Guld lån innebär att guld levereras för en viss angiven tidsperiod. Precis som för andra återköpstransaktioner överförs den formella äganderätten, men risker och vinster till följd av förändringar i guldpriset ligger kvar hos den som lånar ut. De som lånar guld använder ofta dessa transaktioner för att täcka sin försäljning till tredje part under perioder av guldbrist. En avgift som bestäms av värdet på den underliggande tillgången och den återköpstransaktionens löptid ska betalas till den ursprungliga ägaren för att guldets får användas.
- 5.68 Monetärt guld är en finansiell tillgång. Avgifterna för guld lån är alltså betalningar för att en finansiell tillgång ställs till en annan institutionell enhets förfogande. Avgifter i samband med lån av monetärt guld behandlas som ränta. Detta gäller också som en förenklande konvention för avgifter som betalas för lån av icke-monetärt guld.

Särskilda dragningsrätter (SDR) (F.12)

- 5.69 *Definition:* SDR är internationella reservtillgångar som har skapats av Internationella valutafonden (IMF) och som tilldelas IMF:s medlemmar för att komplettera befintliga reservtillgångar.
- 5.70 SDR-avdelningen vid IMF förvaltar reservtillgångar genom att fördela särskilda dragningsrätter mellan IMF:s medlemsländer och vissa internationella organ, som gemensamt kallas deltagarna.
- 5.71 När SDR skapas genom att de tilldelas och upphävs genom att de annulleras, behandlas detta som transaktioner. Tilldelningar av SDR registreras brutto som ett förvärfv av en tillgång i kontot för finansiella tillgångar hos de monetära myndigheterna hos den enskilde mottagaren och som upptagande av en skuld mot utlandet.
- 5.72 SDR innehas uteslutande av offentliga innehavare, det vill säga centralbanker och vissa internationella organ, och går att överföra mellan deltagarna och andra offentliga innehavare. SDR-innehav representerar varje innehavares garanterade och ovillkorade rätt att få andra reservtillgångar, särskilt utländsk valuta, från andra IMF-medlemmar.
- 5.73 SDR är tillgångar med motsvarande skulder, men tillgångarna representerar fordringar på deltagarna som kollektivt och inte på IMF. En deltagare får sälja några eller samtliga sina SDR till en annan deltagare i utbyte mot andra reservtillgångar, särskilt utländsk valuta.

Sedlar, mynt och inlåning (F.2)

- 5.74 *Definition:* Sedlar, mynt och inlåning är utelöpande sedlar och mynt samt inlåning, såväl i nationell valuta som i utländska valutor.
- 5.75 Det finns tre underkategorier av finansiella transaktioner med avseende på sedlar, mynt och inlåning:
- a) Sedlar och mynt (F.21).
 - b) Överförbar inlåning (F.22).
 - c) Övrig inlåning (F.29).

Sedlar och mynt (F.21)

- 5.76 *Definition:* Sedlar och mynt är utelöpande sedlar och mynt som utfärdas eller godkänns av monetära myndigheter.
- 5.77 Sedlar och mynt omfattar
- a) sedlar och mynt utgivna av inhemska monetära myndigheter som nationell utelöpande valuta och som innehas av inhemska och utländska aktörer, och
 - b) sedlar och mynt utgivna av utländska monetära myndigheter som utelöpande utländska valutor och som innehas av inhemska aktörer.
- 5.78 Sedlar och mynt omfattar inte
- a) sedlar och mynt som inte är utelöpande, till exempel en centralbanks lager av egna sedlar eller krislager av sedlar, och
 - b) minnesmynt som inte brukar användas som betalningsmedel. Dessa klassificeras som värdeföremål.

Faktaruta 5.2 – Valuta som ges ut av Eurosystemet

- B5.2.1 Sedlar och mynt i euro ges ut av Eurosystemet och är den inhemska valutan i medlemsstaterna i euroområdet. Euro behandlas visserligen som inhemsk valuta, men de inhemska nationella centralbankerna har endast en skuld för det innehav av euro som invånarna i varje deltagande medlemsstat har upp till den gräns som utgörs av den berörda centralbankens fiktiva andelar av den totala utgivningen, baserat på dess andel av ECB:s kapital. Inom euroområdet kan alltså delar av invånarnas innehav av inhemsk valuta ur ett nationellt perspektiv utgöra en finansiell fordran på utländska aktörer.
- B5.2.2 Valuta som ges ut av Eurosystemet omfattar sedlar och mynt. Sedlar ges ut av Eurosystemet, mynt ges ut av de centrala regeringarna i euroområdet, även om de av konvention behandlas som fordringar på de nationella centralbankerna, som innehar en motsvarande fiktiv fordran på den offentliga förvaltningen. Eurosedlar och euromynt kan innehas av inhemska aktörer i euroområdet och av utländska aktörer i euroområdet.

Inlåningar (F.22 och F.29)

- 5.79 *Definition:* Inlåning är standardiserade, icke överlåtbara kontrakt med den breda allmänheten som erbjuds av inlåningsbolag samt, i vissa fall, av staten som låntagare, där långivaren kan placera ett belopp och senare ta ut det. Inlåning innebär vanligtvis att låntagaren betalar tillbaka hela kapitalbeloppet till placeraren.

Överförbar inlåning (F.22)

- 5.80 *Definition:* Överförbar inlåning är inlåning som på begäran går att ta ut i sedlar och mynt till nominellt värde och som direkt går att använda för att göra betalningar med check, växel, girobetalning, direkt debitering/kreditering eller andra former av direktbetalning, utan straffavgifter eller begränsningar.
- 5.81 Överförbar inlåning representerar främst skulder för inhemska företag som tar emot inlåning, i vissa fall för staten, samt utländska institutionella enheter. Överförbar inlåning omfattar något av följande:
- a) Interbankpositioner mellan monetära finansinstitut.
 - b) Inlåning i centralbanken av företag som tar emot inlåning utöver de reserver som de är skyldiga att ha och som de kan använda utan uppsägning eller begränsning.

- c) Inlåning som andra monetära finansinstitut har i centralbanken i form av ospecificerade guldkonton som inte är monetärt guld och motsvarande inlåningar i form av ädelmetallkonton.
 - d) Inlåning av utländsk valuta inom ramen för swappkontrakt.
 - e) Reservpositionen i IMF som bildar "reservtranchen", det vill säga de SDR- eller utländska valutabelopp som ett medlemsland får ta ut ur IMF med kort varsel och andra fordringar på IMF som medlemslandet snabbt har tillgång till, inklusive det rapporterade landets utlåning till IMF inom ramen för det generella lånearrangemanget (GAB) och det nya modifierade låneprogram (NAB).
- 5.82 Överförbara inlåningskonton kan ha kontokrediter/checkräkningskrediter. Om kontot övertrasseras är uttaget ned till noll ett uttag av en inlåning och belopp därutöver är ett beviljat lån.
- 5.83 Alla inhemska sektorer och utlandet kan ha överförbara inlåningskonton.
- 5.84 Överförbara inlåningskonton kan delas upp efter valuta i överförbara inlåningskonton i inhemsk valuta och i utländsk valuta.

Övrig inlåning (F.29)

- 5.85 *Definition:* Övrig inlåning är annan inlåning än överförbar inlåning. Övrig inlåning går inte att använda som betalningsmedel utom vid förfallodagen eller efter en överenskommen uppsägningsperiod och går inte att byta ut mot sedlar och mynt eller mot överförbar inlåning utan en betydande begränsning eller straffavgift.
- 5.86 Övrig inlåning omfattar följande:
- a) Inlåning på tid, det vill säga inlåning som inte kan disponeras omedelbart, men som går att disponera efter en överenskommen löptid. Denna inlåning är bunden för viss tid eller måste sägas upp en viss tid i förväg före inlösen. Den omfattar också inlåning i centralbank som innehas av företag som tar emot inlåning som obligatoriska avsättningar i den meningen att insättarna inte kan använda inlåningen utan uppsägning eller begränsning.
 - b) Sparkonton, sparböcker, sparbevis eller inlåningsbevis som inte kan överlåtas.
 - c) Inlåning som ett led i sparprogram eller sparkontrakt. Denna inlåning innebär ofta en förpliktelse för insättaren att göra regelbundna inbetalningar under en viss period och det inbetalda kapitalet och den upplupna räntan blir inte disponibla förrän efter en viss, fastställd tid förflutit. Denna inlåning kombineras ibland med erbjudande vid slutet av sparperioden om lån som står i viss proportion till det ackumulerade sparandet med syftet att köpa eller bygga en bostad.
 - d) Inlåningsbevis som är utställda av spar- och lånekassor, byggspar-kassor, kreditföreningar och liknande, ibland kallade andelar, som kan lösas in på begäran eller efter en relativt kort uppsägning, men som inte är överförbara.
 - e) Återbetalningspliktiga marginalinbetalningar i samband med finansiella derivat, vilka är skulder hos monetära finansinstitut.
 - f) Kortfristiga återköpsavtal (repor) som är skulder hos monetära finansinstitut.
 - g) Skulder till IMF som är delar av internationella reserver och som inte är i form av lån. De består av användning av krediter från fonden inom IMF:s *General Resources Account*. Denna post mäter det belopp av en medlems valuta hos IMF som medlemmen är förpliktigad att återköpa.
- 5.87 Övrig inlåning omfattar inte överlåtbara bankcertifikat och överlåtbara sparbevis (certifikat). De klassificeras under skuldebrev (AF.3).
- 5.88 Övrig inlåning kan delas upp efter valuta i övriga inlåningskonton i inhemsk valuta och i övriga inlåningskonton i utländsk valuta.

Skuldebrev (F.3)

- 5.89 *Definition:* Skuldebrev är överlåtbara finansiella instrument som fungerar som skuldbevis.

Viktigaste egenskaper hos skuldebrev

5.90 Skuldebrev uppvisar följande egenskaper:

- a) Ett emissionsdatum, då skuldebrevet emitteras.
- b) Ett emissionspris, till vilket placerare köper skuldebrev när de emitteras.
- c) Ett återköpsdatum eller löptid då den slutliga kontraktssenliga återbetalningen av kapitalbeloppet ska göras.
- d) Ett återköpspris eller påtryckt värde, vilket är det belopp som emittenten ska betala till innehavaren på förfallodagen.
- e) En ursprunglig löptid, vilket är perioden från emissionsdatumet tills den slutliga, kontraktssenliga betalningen görs.
- f) En återstående löptid, vilket är perioden från referensdatumet tills den slutliga, kontraktssenliga betalningen görs.
- g) En kupongränta som emittenten ska betala till innehavaren av skuldebrevet; kupongräntan kan vara fast under skuldebrevets löptid, eller variera med inflation, räntor eller tillgångspriser. Växlar och skuldebrev med nollkupong erbjuder ingen kupongränta.
- h) Kupongdatum, då emittenten betalar kupongen till värdepappersinnehavarna.
- i) Emissionspris, återköpspris och kupongränta kan anges (eller fastställas) i nationell valuta eller i utländska valutor.
- j) Skuldebrevets kreditbetyg, som är en bedömning av kreditvärdigheten i enskilda emissioner av skuldebrev. Kategorierna för kreditbetyg anges av erkända institut.

När det gäller led c i första stycket kan förfallodagen sammanfalla med att ett skuldebrev omvandlas till en aktie. I detta sammanhang innebär konvertibler att innehavaren kan utväxla skuldebrevet mot emittentens eget kapital/aktier. Med utbytbar menas att innehavaren kan utväxla skuldebrevet mot aktier i ett annat företag än emittentens. Värdepapper med obegränsad löptid, som inte har någon angiven förfallodag, klassificeras som skuldebrev.

5.91 Skuldebrev omfattar finansiella tillgångar och skulder som kan beskrivas enligt olika klassificeringar – per löptid, innehavarsektor och emitterande sektor och delsektor, valuta samt typ av ränta.

Klassificering per ursprunglig löptid och valuta

5.92 Transaktioner i skuldebrev delas in efter ursprunglig löptid i två underkategorier:

- a) Kortfristiga skuldebrev (F.31).
- b) Långfristiga skuldebrev (F.32).

5.93 Skuldebrev kan emitteras i nationell valuta eller i utländska valutor. En ytterligare uppdelning av skuldebrev i olika utländska valutor kan vara lämplig och varierar beroende på den relativa betydelsen av de enskilda utländska valutorna för en ekonomi.

5.94 Skuldebrev vars kapitalbelopp och kupongränta båda är knutna till en utländsk valuta klassificeras som emitterade i den utländska valutan.

Klassificering per typ av ränta

5.95 Skuldebrev kan klassificeras efter typen av ränta. Det går att särskilja tre grupper av skuldebrev:

- a) Skuldebrev med fast ränta.
- b) Skuldebrev med rörlig ränta.
- c) Skuldebrev med blandad ränta.

Skuldebrev med fast ränta

5.96 Skuldebrev med fast ränta omfattar följande:

- a) Enkla skuldebrev som emitteras och återköps till nominellt värde.
- b) Skuldebrev som emitteras till underkurs eller överkurs i förhållande till nominellt värde. Exempel är stats-skuldväxlar, företagscertifikat, reverser, växelaccepter, växelendosseringar och bankcertifikat.
- c) Diskonteringsobligationer med mycket låg eller ingen ränta som emitteras till kraftig underkurs jämfört med nominellt värde.
- d) Nollkupongare, som är ett skuldebrev med engångsbetalning, utan kupongränta. Obligationen säljs till underkurs jämfört med nominellt värde och kapitalbeloppet betalas ut på förfallodagen eller återköps i vissa fall i trancher. Nollkupongare kan skapas utifrån skuldebrev med fast ränta genom att kupongen "skalas av", det vill säga, kupongen separeras från den slutliga utbetalningen av kapitalbeloppet och man handlar med den separat.
- e) Strips (*Separate Trading of Registered Interest and Principal Securities*) är värdepapper där ränte- och kapitalbeloppsdelarna har separerats från varandra och kan säljas separat.
- f) Eviga, uppsägningsbara och inlösbare skuldebrev och skuldebrev med bestämmelser om återköp av skulden vid regelbundna intervall (*sinking fund provision*).
- g) Konvertibla skuldebrev som, om innehavaren väljer det, kan konverteras till ägarandelar hos emittenten, varvid de klassificeras som aktier.
- h) Utbytbara skuldebrev med en inbäddad möjlighet att byta ut skuldebrevet mot en andel av ett annat företag än emittenten, vanligtvis ett dotterföretag eller ett företag där emittenten har intressen, vid ett visst datum och på överenskomna villkor.

5.97 Skuldebrev med fasta räntor omfattar också andra skuldebrev, som obligationer med teckningsoption för aktier, efterställda obligationer, "icke deltagande preferensaktier" (*non-participating preference shares*) som ger rätt till en fast avkastning men som inte ger rätt till tilldelning av resterande värde vid upplösning av bolag, samt instrument bestående av flera värdepapper som inte kan handlas separat (*stapled instruments*).

Skuldebrev med rörlig ränta

5.98 För skuldebrev med rörlig ränta är betalningarna av ränta och/eller kapitalbelopp kopplade till

- a) ett allmänt prisindex för varor och tjänster (till exempel konsumentprisindex),
- b) en räntesats, eller
- c) ett tillgångspris.

5.99 Skuldebrev med rörlig ränta brukar klassificeras som långfristiga skuldebrev, om de inte har en ursprunglig löptid på högst ett år.

5.100 Bland skuldebrev som är knutna till inflation och tillgångspris finns sådana som emitteras som inflationsindexerade obligationer och som råvaruobligationer. Kupongerna och/eller återköpsvärdet för en råvaruobligation är knutna till priset på en råvara. Ränta på skuldebrev som är knuten till kreditvärderingen av en annan låntagare. Skuldebrev vars ränta är knuten till kreditvärderingen av en annan låntagare klassificeras som indexerade skuldebrev, eftersom kreditbetyg inte förändras kontinuerligt svarande mot marknadsvillkoren.

5.101 För ränteindexerade skuldebrev är det kontraktsevenliga ränte- och/eller återköpsvärdet variabelt i termer av nationell valuta. Vid emissionsdagen kan emittenten inte känna till värdet på ränte- och kapitalbeloppsbetalningarna.

Skuldebrev med blandad ränta

5.102 Skuldebrev med blandad ränta har både en fast och en rörlig kupongränta under sin löptid och klassificeras som skuldebrev med rörlig ränta. De omfattar skuldebrev som har

- a) en fast och en rörlig kupongränta samtidigt,
- b) en fast eller en rörlig kupongränta fram till en referenspunkt och sedan en rörlig eller en fast kupongränta från den referenspunkten och fram till förfallodagen, eller

- c) kupongränteutbetalningar som har fastställts i förväg under skuldebrevets löptid, men som inte är konstanta över tid. Dessa kallas stegvisa kupongförsedda skuldebrev (*stepped debt securities*).

Privatplaceringar

- 5.103 Skuldebrev omfattar även privatplaceringar. Vid privatplaceringar säljer en emittent skuldebrev direkt till ett litet antal placerare. Kreditvärdigheten hos emittenter av dessa skuldebrev provas normalt inte av kreditvärderingsinstitut och värdepappren säljs i allmänhet inte vidare och deras pris brukar inte ändras, varför andrahandsmarknaden är liten. De flesta privatplaceringar uppfyller dock kriteriet på att vara överlåtbara och klassificeras som skuldebrev.

Värdepapperisering

- 5.104 *Definition:* Värdepapperisering är emission av skuldebrev för vilka kupong- eller kapitalbetalningar har säkerhet i angivna tillgångar eller kommande inkomstflöden. En rad olika tillgångar eller kommande inkomstflöden kan värdepapperiseras, däribland lån på bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter, konsumentlån, företagslån, offentliga lån, försäkringsavtal, kreditderivat och kommande intäkter.
- 5.105 Värdepapperisering av tillgångar eller av kommande inkomstflöden är en viktig finansiell innovation som har lett till att nya finansiella bolag har bildats och har använts i stor omfattning för att underlätta skapande, marknadsföring och emission av skuldebrev. Värdepapperiseringen motiveras av olika överväganden. För bolag kan det handla om billigare finansiering än vad som finns tillgänglig via bankfaciliteter, sänkta krav på lagstadgat kapital, överföring av olika typer av risker som kredit- eller försäkringsrisker, samt diversifiering av finansieringskällor.
- 5.106 Utformningen av värdepapperiseringen varierar inom och mellan marknaderna för skuldebrev. Utformningen kan grupperas i två huvudtyper:
- a) Ett finansiellt bolag deltar i värdepapperiseringen av tillgångar och det görs en överföring av de tillgångar som används som säkerhet från den ursprunglige innehavaren, s.k. värdepapperisering med äkta försäljning, *true-sale securitisation*.
- b) Värdepapperiseringssystem som omfattar ett finansiellt bolag som deltar i värdepapperisering av tillgångar och en överföring av enbart kreditrisken med hjälp av kreditswappar (CDS); den ursprunglige ägaren behåller tillgångarna men överlämnar kreditrisken. Detta kallas syntetisk värdepapperisering.
- 5.107 När det gäller det system som avses i led a i punkt 5.106 skapas ett värdepapperiseringsbolag som innehar värdepapperiserade tillgångar eller andra tillgångar som har värdepapperiserats av den ursprunglige innehavaren och emitterar skuldebrev med säkerhet i dessa tillgångar.
- 5.108 Det måste särskilt fastställas om det finansiella företag som deltar i värdepapperiseringen av tillgångarna aktivt förvaltar sin portfölj genom att emittera skuldebrev, snarare än att fungera som en fond som passivt förvaltar tillgångar eller innehar skuldebrev. När det finansiella företaget är den formella ägaren av en portfölj av tillgångar, emitterar skuldebrev som representerar en andel i portföljen och har en fullständig kontouppsättning, så fungerar det som en finansförmedlare som är klassificerad i övriga finansinstitut. Finansiella bolag som deltar i värdepapperisering av tillgångar särskiljs från enheter som skapas enbart för att inneha specifika portföljer av finansiella tillgångar och skulder. De sistnämnda enheterna redovisas tillsammans med sitt moderföretag, om de har sitt säte i samma land som moderföretaget. Om de är utländska enheter ska de dock behandlas som separata institutionella enheter och klassificeras som koncerninterna finansinstitut.
- 5.109 När det gäller det värdepapperiseringssystem som avses i led b i punkt 5.106 överför tillgångarnas ursprungliga ägare, eller köparen av skydd, kreditrisken i samband med en samling diversifierade referenstillgångar till ett värdepapperiseringsbolag genom kreditswappar, men behåller själva tillgångarna. Intäkterna från emissionen av skuldebreven placeras på ett inlånskonto eller i någon annan säker investering, till exempel AAA-obligationer, och den upplupna räntan på inlåningen finansierar tillsammans med premien från kreditswapparna räntan på de emitterade skuldebreven. Vid fallissemang minskar det kapitalbelopp som innehavarna av värdepappren med bakomliggande tillgångar har rätt till – där lägre prioriterade trancher "drabbas" först – och så vidare. Kupong- och kapitalutbetalningar kan också riktas om från dem som placerat i skuldebreven till den ursprungliga ägaren av säkerheten för att täcka förluster vid utebliven betalning.
- 5.110 Ett värdepapper med bakomliggande tillgångar som säkerhet (ABS) är ett skuldebrev vars kapitalbelopp och/eller ränta uteslutande betalas ur de kassaflöden som genereras av en specialiserad samling finansiella och icke-finansiella tillgångar.
- #### **Säkerställda obligationer**
- 5.111 *Definition:* Säkerställda obligationer är skuldebrev som emitteras av eller garanteras fullt ut av ett finansiellt bolag. Vid utebliven betalning från emittenten eller garanten har obligationsinnehavarna en prioriterad fordring på säkerhetsmassan, utöver deras ordinarie fordring på det finansiella bolaget.

Lån (F.4)

5.112 *Definition:* Lån skapas när långgivare ger lån till låntagare.

Viktigaste egenskaper hos lån

5.113 Lån utmärks av följande egenskaper:

- a) Lånevillkoren är fastställda antingen av det finansiella bolag som beviljar lånet eller överenskomna direkt mellan långgivare och låntagare eller via mäklare.
- b) Initiativet till lånet kommer vanligtvis från låntagaren.
- c) Ett lån är en ovillkorlig skuld till långgivaren, som ska återbetalas då det förfaller och som är räntebärande.

5.114 Lån kan vara finansiella tillgångar och skulder i alla inhemska sektorer och i utlandet. Inlåningsbolag brukar registrera kortfristiga skulder som inlåning, inte som lån.

Klassificering av lån per ursprunglig löptid, valuta och ändamål med utlåningen

5.115 Transaktioner i lån kan delas upp i två typer beroende på ursprunglig löptid:

- a) Kortfristiga lån (F.41) med kortfristig ursprunglig löptid, inklusive lån som ska betalas tillbaka på anfordran.
- b) Långfristiga lån (F.42) med långfristig ursprunglig löptid.

5.116 Lån kan analytiskt delas upp i ytterligare underkategorier enligt följande:

- a) Lån i nationell valuta.
- b) Lån i utländska valutor.

Det kan vara användbart att dela upp lån till hushåll enligt följande:

- a) Konsumtionslån.
- b) Lån för husköp.
- c) Övriga lån.

Skillnad mellan transaktioner i lån och transaktioner i inlåning

5.117 Skillnaden mellan transaktioner i lån (F.4) och transaktioner i inlåning (F.22) är att en låntagare erbjuder ett standardiserat icke överlåtbart kontrakt vid ett lån, vilket inte är fallet vid en inlåning.

5.118 Kortfristiga lån till inlåningsbolag klassificeras som överförbar inlåning och övrig inlåning, medan kortfristiga lån hos andra institutionella enheter än inlåningsbolag klassificeras som kortfristiga lån.

5.119 Placeringar av medel mellan inlåningsbolag registreras alltid som inlåning.

Skillnad mellan transaktioner i lån och transaktioner i värdepapper

5.120 Skillnaden mellan lånetransaktioner (F.4) och värdepapperstransaktioner (F.3) är att lån är finansiella instrument som inte går att överlåta, medan värdepapper är finansiella instrument som går att överlåta.

5.121 I de flesta fall bestyrks ett lån av ett enda dokument och transaktioner i lån sker mellan en långgivare och en låntagare. Emissioner av skuldebrev består däremot av ett stort antal identiska dokument, vart och ett på ett jämnt belopp, som tillsammans utgör det upplånade beloppet.

5.122 Det finns en andrahandsmarknad för lån. Lån som blir överlåtbara på en organiserad marknad ska omklassificeras till kategorin värdepapper, under förutsättning att det finns bevis på handel på andrahandsmarknaden, däribland förekomst av marknadsgaranter, och att det finns en återkommande notering av den finansiella tillgången, till exempel genom skillnader i köp- och säljkurser. Vanligtvis innefattar detta en uttalad konvertering av det ursprungliga lånet.

- 5.123 Standardiserade lån erbjuds i de flesta fall av finansiella bolag och de ges ofta till hushållen. Det finansiella bolaget bestämmer villkoren och hushållen kan endast välja att acceptera eller avböja lånen. Villkoren för icke-standardiserade lån är emellertid vanligtvis resultatet av förhandlingar mellan långgivaren och låntagaren. Detta är ett viktigt kriterium som gör det lättare att skilja mellan icke-standardiserade lån och värdepapper. När det gäller offentliga värdepappersemissioner bestämmer låntagaren emissionsvillkoren, möjligen efter konsultationer med banken/konsortieledaren. När det gäller privata värdepappersemissioner fastställer långgivaren och låntagaren tillsammans emissionsvillkoren.

Skilnad mellan transaktioner i lån, handelskrediter och handelsväxlar

- 5.124 Handelskredit är kredit som beviljas direkt av leverantörer av varor och tjänster till deras kunder. Handelskredit uppstår när betalningen för varor och tjänster inte görs vid samma tidpunkt som en vara byter ägare eller en tjänst tillhandahålls.
- 5.125 Handelskredit särskiljs från lån för att finansiera handel, som klassificeras som lån. Handelsväxlar som leverantören av varor och tjänster upprättar för en kund och som sedan diskonteras av leverantören hos ett finansiellt företag blir en fordran från en tredje part på kunden.

Värdepapperslån och återköpsavtal (repor)

- 5.126 *Definition:* Värdepapperslån är en tillfällig överföring av värdepapper från långgivaren till låntagaren. Den som lånar värdepappren kan vara tvungen att erbjuda tillgångar som säkerhet till långgivaren i form av likvida medel eller värdepapper. Äganderätten övergår på båda sidor av transaktionen så att lånade värdepapper och säkerheter kan säljas eller vidarelånas.
- 5.127 *Definition:* Ett värdepappersåterköpsavtal är ett arrangemang som omfattar tillhandahållandet av värdepapper som skuldebrev eller aktier i utbyte mot kontanta medel eller andra betalningsmedel, med ett åtagande om att återköpa samma eller liknande värdepapper till ett fast pris. Återköpsåtagandet kan antingen gälla ett angivet datum i framtiden eller ha en "öppen" löptid.
- 5.128 Värdepapperslån med likvidsäkerhet och återköpsavtal (repor) är olika uttryck för finansiella arrangemang med samma ekonomiska effekter, nämligen de hos ett inteckningslån, eftersom båda omfattar tillhandahållandet av värdepapper som säkerhet för ett lån eller en inlåning, när ett inlåningsbolag säljer värdepappren inom ramen för ett sådant finansiellt arrangemang. De viktigaste egenskaperna hos de båda arrangemangen framgår av tabell 5.2.

Tabell 5.2 – De viktigaste egenskaperna hos värdepapperslån och återköpsavtal

Egenskap	Värdepapperslån		Återköpsavtal	
	Likvidsäkerhet	Utan likvidsäkerhet	Specifika värdepapper	Generell säkerhet
Formell utbytesmetod	Värdepapperslån med en överenskomelse om att låntagaren går med på att lämna tillbaka värdepappret till långgivaren		Försäljning av värdepapper och åtagande att återköpa dem enligt villkoren i huvudavtalet	
Form av utbyte	Värdepapper mot likvida medel	Värdepapper mot annan säkerhet (eventuellt)	Värdepapper mot likvida medel	Likvida medel mot värdepapper
Avkastning betalas till leverantören av	Likvidsäkerhet (den som lånar värdepappren)	Värdepapper (ej som säkerhet) (den som lånar ut värdepappren)	Likvida medel	Likvida medel
Avkastning återbetalas som	Avgift	Avgift	Reporänta	Reporänta

- 5.129 De värdepapper som tillhandahålls i samband med värdepapperslån och återköpsavtal behandlas som om de inte har bytt ekonomisk ägare, eftersom långgivaren fortfarande är mottagare av avkastningen på värdepappret och bär riskerna och förmånerna med en eventuell förändring av priset på värdepappret.
- 5.130 Varken tillhandahållande och mottagande av medel inom ramen för återköpsavtal, eller värdepapperslån med likvidsäkerhet omfattar någon nyemission av skuldebrev. Den typen av tillhandahållande av medel till andra institutionella enheter än monetära finansinstitut behandlas som lån; för inlåningsbolag behandlas den som inlåning.

- 5.131 Om ett värdepapperslån inte omfattar tillhandahållande av likvida medel, det vill säga om ett värdepapper byts mot ett annat, eller om en part tillhandahåller ett värdepapper utan säkerhet, är det inte någon transaktion i lån, inlåning eller värdepapper.
- 5.132 Begäran om tilläggsäkerheter i form av likvida medel inom ramen för en repa klassificeras som lån.
- 5.133 Guldswappar liknar återköpsavtal för värdepapper, men säkerheten utgörs av guld. De omfattar ett utbyte av guld mot inlåning i utländsk valuta med ett avtal om att transaktionen ska reverseras vid en överenskommen tidpunkt i framtiden till ett överenskommet guldpris. Transaktionen registreras som lån mot säkerhet eller en inlåning.

Finansiell leasing

- 5.134 *Definition:* Finansiell leasing är ett avtal som innebär att leasinggivaren som formell ägare av en tillgång överlåter risker och förmåner med äganderätten till leasingtagare. Vid finansiell leasing anses leasinggivaren ge leasingtagaren ett lån med vilket leasingtagaren förvärvar tillgången. Därefter visas den hyrda tillgången i leasingtagarens balansräkning och inte i leasinggivarens. Motsvarande lån visas som en tillgång för leasinggivaren och som en skuld för leasingtagaren.
- 5.135 Finansiell leasing kan särskiljas från andra leasingformer eftersom risker och förmåner med äganderätten överförs från den formella ägaren av varan till den som använder varan. Andra leasingformer är i) operationell leasing och ii) leasing av resurser. Andra kontrakt, leasingavtal och licenser enligt definitionen i kapitel 15 kan också vara leasing.

Andra typer av lån

- 5.136 Kategorin lån omfattar
- a) kredit på konton med överförbar inlåning, där det övertrasserade beloppet inte behandlas som negativ överförbar inlåning,
 - b) kredit på andra avräkningskonton, t.ex. koncernsaldon mellan icke-finansiella bolag och deras dotterbolag, men med undantag av saldon som är skulder hos monetära finansinstitut och som har klassificerats i en av underkategorierna för inlåning,
 - c) finansiella fordringar från anställda till följd av vinstdelning,
 - d) återbetalningspliktiga marginalinbetalningar i samband med finansiella derivat, vilka är skulder hos andra institutionella enheter än monetära finansinstitut,
 - e) lån som motposter till bankaccepter,
 - f) in-teckningslån,
 - g) konsumentkredit,
 - h) revolverande krediter,
 - i) avbetalningskrediter,
 - j) lån som säkerhet för att uppfylla vissa förpliktelser,
 - k) depositionsgarantier, som återförsäkringsbolags finansiella fordringar på primära försäkringsgivare,
 - l) finansiella fordringar på IMF i form av lån inom *General Resources Account*, inklusive utlåning inom ramen för det generella lånearrangemanget (*General Arrangements to Borrow*, GAB) och det nya modifierade låneprogrammet (*New Arrangements to Borrow*, NAB), och
 - m) skulder till IMF i form av IMF-krediter eller lån inom ramen för mekanismen för fattigdomsminskning och ökad tillväxt (*Poverty Reduction and Growth Facility*, PRGF).
- 5.137 Det särskilda fallet med nödlidande lån och hur de bör behandlas i ENS diskuteras i kapitel 7.

Finansiella tillgångar som inte hör till kategorin lån

- 5.138 Kategorin lån omfattar inte
- a) obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8), inklusive handelskrediter och förskott (AF.81), och

- b) finansiella tillgångar och skulder till följd av utländskt ägande till fast egendom såsom mark och byggnader. De klassificeras i andra ägarandelar (AF.519).

Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (F.5)

- 5.139 *Definition:* Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder är fordringar på resterande värde av tillgångarna i de institutionella enheter som emitterade aktierna eller andelarna.
- 5.140 Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder delas in i följande två underkategorier:
- a) Ägarandelar (F.51).
- b) Aktier/andelar i investeringsfonder (F.52).

Ägarandelar (F.51)

- 5.141 *Definition:* Ägarandelar är en finansiell tillgång som är en fordran på resterande värde i ett bolag efter det att alla andra fordringar har betalats.
- 5.142 Äganderätt till ägarandelar i juridiska personer ges ofta i form av aktier, andelar, depåbevis, vinstandelar eller liknande handlingar.

Depåbevis

- 5.143 *Definition:* Depåbevis representerar äganderätten till värdepapper som är noterade i andra ekonomier; äganderätten till depåbevis behandlas som direkt äganderätt till de underliggande värdepappren. En depåhållare emitterar depåbevis som är noterade på en börs vilka representerar äganderätt till värdepapper som är noterade på en annan börs. Depåbevis underlättar transaktioner i värdepapper i andra ekonomier än där de är noterade. De underliggande värdepappren kan vara aktier eller skuldebrev.
- 5.144 Ägarandelar kan delas upp i följande underkategorier:
- a) Noterade aktier (F.511).
- b) Onoterade aktier (F.512).
- c) Andra ägarandelar (F.519).
- 5.145 Både noterade och onoterade aktier är överlåtbara finansiella instrument och beskrivs som ägarrelaterade värdepapper.

Noterade aktier (F.511)

- 5.146 *Definition:* Noterade aktier är aktierrelaterade värdepapper som är börsnoterade. En sådan börs kan vara en erkänd aktiebörs eller någon annan form av andrahandsmarknad. Förekomsten av noterade priser på börsnoterade aktier innebär att aktuella marknadspriser brukar vara lätt tillgängliga.

Onoterade aktier (F.512)

- 5.147 *Definition:* Onoterade aktier är aktierrelaterade värdepapper som inte är börsnoterade.
- 5.148 Aktierrelaterade värdepapper omfattar aktier som emitteras av icke börsnoterade aktiebolag enligt följande:
- a) Aktier som ger innehavarna delägarstatus och berättigar dem både till en del av den totalt utdelade vinsten och till en del av nettotillgångarna vid en eventuell likvidering.
- b) Inlösta aktier där kapitalet återbetalats men som behålls av innehavarna, som fortsätter att vara delägare och berättigade till en del i vinsten efter det att utdelningarna på det återstående registrerade kapitalet betalats och också till en del i överskottet vid en eventuell likvidering, dvs. nettotillgångarna minus det återstående registrerade kapitalet.
- c) Utdelningsaktier, även kallade stiftaraktier, vinstaktier och utdelningsaktier, som inte ingår i det registrerade kapitalet. Utdelningsaktier ger inte innehavarna delägarstatus – innehavarna har alltså inte rätt till del i återbetalning av det registrerade kapitalet, rätt till en avkastning på detta kapital, rösträtt på bolagsstämmor osv. Däremot berättigar de innehavarna till en del av den vinst som återstår efter det att utdelningarna på det registrerade kapitalet betalats och till en del av det återstående överskottet vid likvidering.

- d) Preferensaktier med äganderätt, som ger innehavarna rätt till utdelning av resterande värde vid upplösning av bolag. Innehavarna har också rätt att delta i eller ta emot ytterligare utdelningar utöver den fasta procentandelen av utdelningen. Ytterligare utdelningar betalas normalt i proportion till eventuella vanliga fastställda utdelningar. Vid likvidering har innehavare av preferensaktier med äganderätt rätt till en del av den vinst som återstår och som de vanliga aktieägarna får, och får tillbaka det de har betalat för sina aktier.

Börsintroduktion, notering, avnotering och aktieåterköp

- 5.149 Börsintroduktion är när ett bolag emitterar aktierelaterade värdepapper till allmänheten för första gången. Emissionen görs ofta av mindre, yngre företag för finansieringsändamål, eller av stora bolag som vill bli publika. Vid en börsintroduktion kan emittenten anlita en enhet som fungerar som garant (s.k. *underwriter*) som hjälper till med att avgöra vilken typ av aktierelaterat värdepapper som ska emitteras, vilket introduktionspris som är bäst och bästa tidpunkt för att släppa ut värdepappret på marknaden.
- 5.150 Med notering avses att bolagets aktier är noterade bland de aktier som officiellt handlas på en börs. Normalt är det emitterande bolaget som ansöker om notering, men i vissa länder kan börsen notera ett bolag, till exempel för att det redan bedrivs aktiv handel med bolagets aktier via informella kanaler. För att få börsintroducera brukar det vanligtvis krävas en historik med några års finansiella rapporter, tillräckligt stort belopp som ska placeras hos allmänheten både i absoluta tal och som procentandel av den totala utestående stocken, samt ett godkänt prospekt, oftast med yttranden från oberoende granskare. Med avnotering avses att ett bolags aktier avlägsnas från en börs. Detta sker när ett bolag läggs ned, går i konkurs, inte längre uppfyller börsens noteringsregler, eller har blivit ett kvasibolag eller upphör att vara ett aktiebolag, ofta till följd av en sammanslagning eller ett förvärv. Notering registreras som en emission av noterade aktier och ett återköp av onoterade aktier, medan avnotering registreras som ett återköp av noterade aktier och en emission av onoterade aktier, om så är lämpligt.
- 5.151 Bolag kan köpa tillbaka sina egna ägarandelar i ett aktieåterköp. Ett aktieåterköp registreras som en finansiell transaktion som ger befintliga aktieägare likvida medel i utbyte mot en del av bolagets utestående ägarandelar. Det vill säga, likvida medel byts mot en minskning av antalet utestående aktier. Bolaget löser antingen in aktierna eller behåller dem som ett lager av egna aktier (*treasury stock*), som finns tillgängligt för återutgivning.

Finansiella tillgångar som inte klassificeras som aktierelaterade värdepapper

- 5.152 Aktierelaterade värdepapper omfattar inte följande:
- a) Utbudna men inte tecknade aktier. Dessa registreras inte.
 - b) Förlagslån och obligationer som kan konverteras till aktier. Dessa klassificeras som skuldebrev (AF.3) till dess att de konverteras.
 - c) De andelar som har tecknats av komplementärerna i kommanditbolag. Dessa klassificeras som andra ägarandelar.
 - d) Statens tillskott av kapital till internationella organisationer, som juridiskt sett är aktiebolag. Dessa klassificeras som andra ägarandelar (AF.519).
 - e) Emission av fondaktier: emission utan betalning av nya aktier till aktieägare i förhållande till deras innehav. Sådana emissioner som varken förändrar bolagets skulder till sina aktieägare eller aktieägarnas proportionella andelar i bolaget är inga finansiella transaktioner. Splitemissioner registreras inte heller.

Andra ägarandelar (F.519)

- 5.153 Definition: Andra ägarandelar är alla former av ägarandelar som inte klassificeras i underkategorierna noterade aktier (AF.511) och onoterade aktier (AF.512).
- 5.154 Andra ägarandelar omfattar följande:
- a) Alla former av ägarandelar i bolag som inte är aktier, inklusive följande:
 - 1. Komplementärernas andelar i kommanditbolag.
 - 2. Ägarandelar i bolag vars ägare är delägare och inte aktieägare.

3. Kapital investerat i handels- eller kommanditbolag, som är självständiga juridiska personer.
4. Kapital investerat i kooperativa sammanslutningar, som är självständiga juridiska personer.
- b) Den offentliga förvaltningens kapitalinvesteringar i offentliga företag, som inte är aktiebolag men som genom speciallagstiftning är självständiga juridiska personer.
- c) Den offentliga förvaltningens kapitalinvesteringar i centralbanken.
- d) Statens kapitalinvesteringar i internationella organisationer, med IMF som enda undantag, även om dessa juridiskt sett är aktiebolag (t.ex. Europeiska investeringsbanken).
- e) ECB:s finansiella resurser som inbetalts av de nationella centralbankerna.
- f) Kapitalinvesteringar i finansiella och icke-finansiella kvasibolag. Storleken på dessa investeringar är lika med nya investeringar kontant eller i natura minus kapitaluttag.
- g) Utländska enheters finansiella fordringar mot konstruerade inhemska statistiska enheter och omvänt.

Värdering av transaktioner i ägarandelar

- 5.155 Nya aktier registreras till emissionsvärdet, vilket är nominellt värde plus överkurs vid emission.
- 5.156 Transaktioner i aktier i omlopp ska registreras till transaktionsvärdet. Om transaktionsvärdet inte är känt, uppskattas det för noterade aktier genom börskursen eller marknadspriset och för onoterade aktier genom marknadsmässig värdering.
- 5.157 Utdelningsaktier värderas till det pris som grundar sig på den av emittenten föreslagna utdelningen.
- 5.158 Emissioner av fondaktier registreras inte. Om emissionen av fondaktier medför förändringar i det totala marknadsvärdet på aktierna i ett bolag, registreras förändringarna i omvärderingskontot.
- 5.159 Transaktionsvärdet av ägarandelar (F.51) är lika med summan av de medel som överförs till bolag eller kvasibolag från deras ägare. I vissa fall kan medel överföras genom att skulder hos bolagen övertas av ägarna.

Aktier/andelar i investeringsfonder (F.52)

- 5.160 *Definition:* Andelar i investeringsfonder är aktier i en investeringsfond om fonden har en bolagsstruktur. De kallas andelar om fonden inte har bolagsstruktur. Investeringsfonder är företag för kollektiva investeringar genom vilka placerare samlar medel för investeringar i finansiella och/eller icke-finansiella tillgångar.
- 5.161 Investeringsfonder kallas också värdepappersfonder, aktiefonder och företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), vare sig fonderna är öppna, delvis öppna eller slutna.
- 5.162 Andelar i investeringsfonder kan vara noterade eller icke noterade. Om de är onoterade kan de vanligtvis inlösas på begäran till ett värde som motsvarar deras andel i det finansiella bolagets egna medel. Dessa egna medel omvärderas regelbundet efter marknadspriserna på dess olika komponenter.
- 5.163 Andelar i investeringsfonder indelas i
- aktier/andelar i penningmarknadsfonder (F.521), och
- aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder (F.522).

Aktier/andelar i penningmarknadsfonder (F.521)

- 5.164 *Definition:* Aktier/andelar i penningmarknadsfonder är andelar som emitteras av penningmarknadsfonder. Aktier/andelar i penningmarknadsfonder kan vara överlåtbara och betraktas ofta som nära substitut till inlåning.

Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder (F.522)

- 5.165 *Definition:* Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder representerar en fordran på en andel av värdet i en annan investeringsfond än en penningmarknadsfond. Dessa typer av aktier och andelar emitteras av investeringsfonder.
- 5.166 Onoterade aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder kan vanligtvis inlösas på begäran till ett värde som motsvarar deras andel i det finansiella bolagets egna medel. Dessa egna medel omvärderas regelbundet efter marknadspriserna på dess olika komponenter.

Värdering av transaktioner i aktier/andelar i investeringsfonder

- 5.167 Transaktioner i aktier/andelar i investeringsfonder omfattar värdet av inbetalda insatser, netto, i en fond.

Försäkring, pension och standardiserade garantier (F.6)

- 5.168 Försäkring, pension och standardiserade garantier delas upp i sex underkategorier:

- a) Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring (F.61).
- b) Livförsäkringsförmåner och livränta (F.62).
- c) Pensionsrätter (F.63).
- d) Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare (F.64).
- e) Övriga livförsäkringsförmåner (F.65).
- f) Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier (F.66).

Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring (F.61)

- 5.169 *Definition:* Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring är skadeförsäkringstagares finansiella fordringar på skadeförsäkringsbolag i fråga om ej intjänade premier och uppkomna skadeanspråk.
- 5.170 Transaktioner i försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring för ej intjänade premier och uppkomna skadeanspråk handlar om risker i samband med olyckor, sjukdom eller brand och även återförsäkring.
- 5.171 Ej intjänade premier är betalda men ännu ej intjänade premier. Premier betalas vanligtvis i början av den period som omfattas av försäkringen. Enligt bokföringsmässiga grunder tjänas premier in under försäkringsperioden, vilket innebär att den ursprungliga betalningen omfattar en förskottsbetalning.
- 5.172 Oreglerade skador är skador som ska ersättas men som ännu inte har reglerats, inbegripet ärenden där beloppet är omtvistat eller där den händelse som ledde till kravet har inträffat, men ännu inte har rapporterats. Försäkringsersättningar (*claims due*) som ännu inte har reglerats motsvarar avsättningarna mot oreglerade skador, vilket är belopp som försäkringsbolag identifierat för att täcka sina förväntade utbetalningar till följd av händelser som har inträffat men som ännu inte har reglerats.
- 5.173 Övriga försäkringstekniska avsättningar, som utjämningsfonder, kan identifieras av försäkringsgivare. Dessa erkänns dock endast som skulder och motsvarande fordringar när det uppstår en händelse som ger upphov till en skuld. I annat fall är utjämningsfonderna interna bokföringsposter hos försäkringsgivaren som representerar sparande för att täcka oregelbundet förekommande händelser och som inte representerar befintliga fordringar från försäkringstagare.

Livförsäkringsförmåner och livränta (F.62)

- 5.174 *Definition:* Livförsäkringsförmåner och livränta består av finansiella fordringar som livförsäkringstagare och livränteinnehavare har mot livförsäkringsföretag.
- 5.175 Livförsäkringsförmåner och livränta används för att ge försäkringstagare förmåner när försäkringen löper ut, eller för att ersätta förmånstagare om försäkringstagaren avlider, och hålls alltså åtskilda från aktiekapitalet. Avsättningar i form av livräntor bygger på försäkringsmässig beräkning av nuvärdet på förpliktelserna för att betala framtida inkomst tills förmånstagaren avlider.
- 5.176 Transaktioner i livförsäkringsförmåner och livränta består av tillskott minus utfall.

- 5.177 Tillskott i termer av finansiella transaktioner består av
- a) faktiska premieintäkter under den löpande räkenskapsperioden, och
 - b) premietillskott som svarar mot avkastningen av investeringarna av avsättningarna, som ska tillfalla försäkringstagarna efter avdrag för administrationsavgifter.
- 5.178 Utfall består av
- a) förfallna belopp till innehavare av kapitalförsäkringar och liknande försäkringsprogram, och
 - b) betalningar på försäkringar som återköps före förfallodagen.
- 5.179 Beträffande gruppförsäkringar som tecknats av ett bolag för de anställdas räkning är det de anställda och inte arbetsgivaren som är fordringsägarna, eftersom de är att betrakta som de verkliga försäkringstagarna.

Pensionsrätter (F.63)

- 5.180 *Definition:* Pensionsrätter omfattar finansiella fordringar som nuvarande anställda och tidigare anställda har på
- a) sin arbetsgivare,
 - b) pensionsplan som har angetts av arbetsgivaren för att betala pensioner som en del av ett ersättningsavtal mellan arbetsgivaren och den anställde, eller
 - c) en försäkringsgivare.
- 5.181 Transaktioner i pensionsrätter består av tillskott minus utfall, vilka måste skiljas från nominella kapitalvinster och kapitalförluster på pensionsinstitutens investerade kapital.
- 5.182 Tillskott i termer av finansiella transaktioner består av
- a) faktiska inbetalningar till pensionssystem från anställda, arbetsgivare, egenföretagare eller annan institutionell enhet till förmån för individer eller hushåll med fordringar på pensionsplanen och intjänade under den löpande räkenskapsperioden, och
 - b) premietillskott som motsvarar avkastningen från pensionssystemets investeringar av avsättningarna, som ska tillfalla de deltagande hushållen, efter avdrag för administrationsavgifter under förvaltningsperioden.
- 5.183 Utfall består av
- a) sociala förmåner som svarar mot de regelbundna utbetalningar eller andra förmåner som betalas till pensionärer eller deras anhöriga, och
 - b) sociala förmåner som består av engångsbelopp som betalas till personer när de går i pension.

Villkorade pensionsrätter

- 5.184 Kategorin pensionsrätter omfattar inte villkorade pensionsrätter som inrättats av institutionella enheter som klassificeras som ofonderade offentliga förmånsbestämda tjänstepensionssystem som administreras av arbetsgivaren eller som sociala trygghetsfonder. Deras transaktioner registreras inte fullständigt och deras andra flöden och stockar registreras inte i huvudkontona utan i den kompletterande tabellen över hittills intjänade pensionsrätter inom sociala försäkringssystem. Villkorade pensionsrätter är inte skulder inom delsektorerna staten, delstater och kommuner eller sociala trygghetsfonder och är inte finansiella tillgångar för de framtida förmånstagarna.

Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare (F.64)

- 5.185 En arbetsgivare kan teckna avtal med en tredje part om att sköta tjänstepensionerna för de anställda. Om arbetsgivaren fortsätter att fastställa villkoren för pensionsplanerna och behåller ansvaret för eventuella underskott i finansieringen och även rätten att behålla eventuella överskott i finansieringen, beskrivs arbetsgivaren som pensionsförvaltaren och den enhet som arbetar under pensionsförvaltarens ledning beskrivs som pensionsadministratören. Om avtalet mellan arbetsgivaren och den tredje parten är sådant att arbetsgivaren överlämnar risker och ansvar för eventuella underskott i finansieringen till den tredje parten mot att den tredje parten får rätt att behålla eventuella överskott, blir den tredje parten både pensionsförvaltare och pensionsadministratör.

- 5.186 När pensionsförvaltaren är en annan enhet än administratören och det intjänade beloppet för pensionsplanerna inte täcker ökningen av rättigheterna, registreras en fordran från pensionsinstitutet på pensionsförvaltaren. När det intjänade beloppet för pensionsinstitutet är större än vad som krävs för att täcka ökningen i rättigheter uppstår ett belopp som pensionsinstitutet ska betala till systemets pensionsförvaltare.

Övriga livförsäkringsförmåner (F.65)

- 5.187 Överskottet av nettobidrag utöver förmåner representerar en ökning i försäkringssystemets skuld gentemot förmånstagarna. Denna post visas som en justering i kontot för användning av inkomst. Den visas också som ökning av en skuld i kontot för finansiella transaktioner. Denna post uppkommer sannolikt mycket sällan och av praktiska skäl kan förändringar i sådana andra rättigheter än pensioner inkluderas bland förändringar i pensionsrätter.

Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier (F.66)

- 5.188 *Definition:* Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier är finansiella fordringar som innehavare av standardiserade garantier har mot institutionella enheter som tillhandahåller dem.
- 5.189 Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier är förskottsbetalningar av nettoavgifter och avsättningar för att betala krav inom ramen för standardiserade garantier. I likhet med avsättningar för förskottsbetalda försäkringspremier och avsättningar, omfattar avsättningar för krav enligt standardiserade garantier ej intjänade avgifter (premier) och oreglerade krav (fordringar).
- 5.190 Standardiserade garantier är garantier som ställs ut i stort antal, oftast för ganska små belopp, enligt identiska villkor. Tre parter deltar i sådana arrangemang – låntagaren, långgivaren och garanten. Låntagaren eller långgivaren kan ingå ett avtal med garanten om att denna ska ersätta långgivaren om låntagaren inte fullgör sina skyldigheter. Det kan till exempel vara exportkreditgarantier eller garantier för studielån.
- 5.191 Även om det inte går att fastställa sannolikheten för att en viss låntagare inte ska uppfylla sina skyldigheter, brukar man göra en uppskattning av hur många av en omgång liknande låntagare som inte kommer att fullgöra sina skyldigheter. En kommersiell garant kommer, i stort sett i likhet med en skadeförsäkringsgivare, att förvänta sig att alla inbetalda avgifter plus kapitalinkomster från avgifter och eventuella avsättningar ska täcka de förväntade fallissemangen och kostnader för dem, samt ge vinst. Därför behandlas dessa garantier på ett likartat sätt som skadeförsäkring och beskrivs som standardiserade garantier.
- 5.192 Standardiserade garantier omfattar garantier på olika finansiella instrument som inlåning, skuldebrev, lån och handelskrediter. De kan ofta tillhandahållas av ett finansiellt bolag, inbegripet men inte begränsat till försäkringsbolag, men även av offentlig förvaltning.
- 5.193 När en institutionell enhet erbjuder standardiserade garantier tar den ut avgifter och tar på sig skulder för att täcka krav på garantin. Värdet av skulderna i garantens konton är lika med nuvärdet av de förväntade kraven inom ramen för befintliga garantier, netto efter eventuella återvinningar som garanten förväntar sig att få från de låntagare som inte fullgör sina skyldigheter. Denna skuld kallas avsättningar för krav enligt standardiserade garantier.
- 5.194 En garanti kan täcka en period på flera år. En avgift kan tas ut årligen eller i förskott. I princip representerar avgiften kostnader under varje år som garantin gäller, där skulden minskar allteftersom perioden blir kortare (förutsatt att låntagaren amorterar regelbundet). Registreringen följer alltså den för livräntor med betalad avgift allteftersom den framtida skulden minskar.
- 5.195 Ett standardiserat garantisystem är sådant att det finns många garantier av samma typ, även om inte alla gäller för exakt samma tidsperiod och inte heller påbörjas och avslutas på samma dag.
- 5.196 Nettoavgifter beräknas som avgiftsinkomster plus avgiftstillägg (lika med den kapitalinkomst som hänförs till den enhet som betalar avgiften för garantin) minus administrationskostnader och andra kostnader. Alla sektorer inom ekonomin kan betala dessa nettoavgifter och de mottas av den sektor som garanten är klassificerad i. Krav inom ramen för standardiserade garantisystem ska betalas av garanten och erhålls av långgivaren av det finansiella instrumentet inom ramen för garantin, oavsett om avgiften betalades av långgivaren eller låntagaren. Med finansiella transaktioner avses skillnaden mellan betalning av avgifter för nya garantier och krav inom ramen för befintliga garantier.

Standardiserade garantier och engångsgarantier

- 5.197 Standardiserade garantier särskiljs från engångsgarantier enligt två kriterier:
- a) Standardiserade garantier utmärks av ofta återkommande transaktioner med liknande egenskaper och spridning av risker.
 - b) Garanter kan uppskatta den genomsnittliga förlusten med utgångspunkt i tillgänglig statistik.

Engångsgarantier är individuella och garantigivarna kan inte göra någon tillförlitlig uppskattning av risken för att garantin ska återopas. Beviljandet av en engångsgaranti är en ansvarsförbindelse och registreras inte. Undantag är vissa garantier som utfärdas av staten och som beskrivs i kapitel 20.

Finansiella derivat och personaloptioner (F.7)

5.198 Finansiella derivat och personaloptioner delas in i två underkategorier av finansiella transaktioner:

a) Finansiella derivat (F.71).

b) Personaloptioner (F.72).

Finansiella derivat (F.71)

5.199 *Definition:* Finansiella derivat är finansiella instrument knutna till ett angivet finansiellt instrument, en angiven indikator eller en angiven vara genom vilka det går att handla med specifika finansiella risker separat på finansiella marknader. Finansiella derivat uppfyller följande villkor:

a) De är knutna till en finansiell eller icke-finansiell tillgång, till en grupp av tillgångar eller till ett index.

b) De är överlåtbara eller går att avräkna på marknaden.

c) Inget kapitalbelopp behöver betalas i förskott eller återbetalas.

5.200 Finansiella derivat används för en rad ändamål, som riskhantering, risksäkring, arbitrage mellan marknader, spekulation och ersättningar till anställda. Finansiella derivat gör det möjligt för parterna att sälja specifika finansiella risker, som ränte-, valuta-, aktiekurs- och varuprisrisk samt kreditrisk, till andra enheter som är villiga att ta dessa risker, vanligtvis utan att sälja en underliggande tillgång. Därför betecknas finansiella derivat som härledda tillgångar.

5.201 Värderingen av ett finansiellt derivat härrör från priset på den underliggande tillgången: referenspriset. Referenspriset kan relatera till en finansiell eller icke-finansiell tillgång, en ränta, en växelkurs, ett annat derivat eller en spread mellan två priser. Derivatkontraktet kan också hänvisa till ett index, en korg av priser eller andra poster, som handel med utsläppsrätter eller väderförhållanden.

5.202 Finansiella derivat kan kategoriseras efter instrument såsom optioner, terminer eller kreditderivat, eller efter marknadsrisk, som valutaswappar, ränteswappar osv.

Optioner

5.203 *Definition:* Optioner är kontrakt som ger innehavaren rätten men inte skyldigheten att köpa från eller sälja till utfärdaren av optionen en tillgång till ett i förväg bestämt pris inom en given tidsperiod eller på en given dag.

Rätten att köpa kallas köpoption och rätten att sälja kallas säljoption.

5.204 Köparen av optionen betalar en premie (optionspriset) för optionsutfärdarens åtagande att sälja eller köpa en bestämd mängd av den underliggande tillgången till det överenskomna priset. Premien är en finansiell tillgång hos optionsinnehavaren och en skuld hos optionsutfärdaren. Premien kan definitionsmässigt anses omfatta en administrationsavgift som ska registreras separat. Om det inte finns några detaljerade uppgifter bör dock inte alltför många antaganden göras för att fastställa servicedelen.

5.205 Warranter är en form av optioner. De ger innehavarna rätten men inte skyldigheten att av utfärdaren köpa ett bestämt antal aktier eller obligationer under speciella villkor inom en bestämd tidsperiod. Det finns också valuta-warranter som baseras på den mängd av en valuta som behövs för att köpa en annan, cross-valuta-warranter bundna till en tredje valuta, samt index-, korg- och råvaruwarranter.

5.206 Warranten kan gå att lösgöra och handlas separat från skuldförbindelsen. Därför registreras i princip två separata finansiella instrument – warranten som ett finansiellt derivat och obligationen som en skuldförbindelse. Warranter med inbäddade derivat klassificeras enligt deras huvudsakliga egenskaper.

Terminer

5.207 *Definition:* Terminer är finansiella kontrakt där de båda parterna kommer överens om att handla en viss mängd av en underliggande tillgång till ett överenskommet pris (*strike price*) på en viss dag.

- 5.208 Futures är terminer som handlas på reglerade marknader. Futures och andra terminer uppfylls normalt, men inte alltid, genom betalning av likvida medel eller tillhandahållande av någon annan finansiell tillgång i stället för leverans av den underliggande tillgången, och värderas och handlas därför separat från den underliggande tillgången. Vanliga forwardlika kontrakt är swappar och ränteterminskontrakt (*forward rate agreement, FRA*).

Optioner jämfört med terminer

- 5.209 Optioner skiljer sig från terminer på följande sätt:
- a) När en termin ingås brukar det oftast inte göras någon förskottsbetalning och derivatkontraktet börjar med ett nollvärde. För optioner brukar en premie betalas när kontraktet upprättas och från början värderas kontraktet till denna premie.
 - b) När marknadspriser, räntor eller växelkurser förändras under ett terminskontrakts löptid kan det få ett positivt värde för den ena parten (som tillgång) och ett motsvarande negativt värde (som skuld) för den andra. Dessa positioner kan växla mellan parterna, beroende på utvecklingen på marknaden för den underliggande tillgången i förhållande till lösenpriset som anges i kontraktet. Denna egenskap gör att det är opraktiskt att identifiera transaktioner i tillgångar separat från transaktioner i skulder. Till skillnad från andra finansiella instrument rapporteras transaktioner i forwardkontrakt därför netto över tillgångar och skulder. När det gäller optioner är köparen alltid borgenär och utfärdaren alltid gäldenär.
 - c) Vid förfallodagen är inlösen ovillkorlig för en termin medan den i fråga om optioner avgörs av köparen. Vissa optioner blir inlösta automatiskt när de har ett positivt värde på förfallodagen.

Swappar

- 5.210 *Definition:* Swappar är avtal enligt kontrakt mellan två parter som kommer överens om att byta betalningsströmmar på fiktiva kapitalbelopp under en viss tid och enligt förutbestämda regler. De vanligaste typerna är ränteswappar, valutaswappar och valutaränteswappar.
- 5.211 Ränteswappar är ett byte av räntebetalningar av olika karaktär för ett fiktivt kapitalbelopp som aldrig utväxlas. Exempel på olika typer av ränteswappar är fast ränta, rörlig ränta och ränta i en valuta. Avräkningen görs ofta genom kontant nettobetalning av den aktuella skillnaden mellan de två räntesatser som anges i kontraktet för det överenskomna fiktiva kapitalbeloppet.
- 5.212 Valutaswappar är transaktioner i utländsk valuta till en växelkurs som anges i kontraktet.
- 5.213 Valutaränteswappar handlar om att byta kassaflöden relaterade till räntebetalningar och om att byta kapitalbelopp till en överenskommen växelkurs vid kontraktets slut.

Ränteterminskontrakt (*forward rate agreement, FRA*)

- 5.214 *Definition:* Ränteterminskontrakt (FRA) är avtal enligt kontrakt enligt vilka två parter i syfte att skydda sig mot ränteförändringar kommer överens om att ränta på en bestämd avräkningsdag ska betalas på ett fiktivt kapitalbelopp som aldrig utväxlas. FRA avräknas i kontanta nettobetalningar på ett liknande sätt som ränteswappar. Betalningarna är relaterade till skillnaden mellan FRA-räntan och marknadsräntan på avräkningsdagen.

Kreditderivat

- 5.215 *Definition:* Kreditderivat är finansiella derivat vars främsta syfte är att handla med kreditrisk.

Kreditderivat är utformade för handel med risk för fallissemang på lån och värdepapper. Kreditderivat kan utformas som forwardlika kontrakt eller som optionslika kontrakt och i likhet med andra finansiella derivat upprättas de ofta inom ramen för standardiserade juridiska avtal, vilket underlättar marknadsvärderingen. Kreditrisken överförs från risksäljaren, som köper skydd, till riskköparen, som säljer skydd, i utbyte mot en premie.

- 5.216 Riskköparen betalar kontant till risksäljaren vid fallissemang. Ett kreditderivat kan också avräknas genom leverans av skuldebrev via den enhet som inte har fullgjort sina skyldigheter.
- 5.217 Kreditderivat kan vara kreditoptioner (*credit default options, CDO*), kreditswappar (*credit default swaps, CDS*) och *total return swaps*. Ett CDS-index, som är ett index över handeln med kreditderivat, avspeglar utvecklingen av CDS-kurserna.

Kreditswappar

- 5.218 *Definition:* Kreditswappar är kreditförsäkringskontrakt. De ska täcka borgenärens förluster (köpare av en kredit-swapp) i följande fall:
- a) En kredithändelse inträffar i fråga om en referensenhet, i stället för att vara knuten till en särskild skuldförbindelse eller till ett särskilt lån. En kredithändelse som påverkar den aktuella referensenheten kan vara ett fallissemang, men också underlåtelse att betala en (kvalificerande) skuld som har förfallit, till exempel vid skuldsanering, avtalsbrott m.m.
 - b) Det uppstår fallissemang för ett visst skuldebrev, vanligtvis ett värdepapper eller ett lån. Precis som för swappkontrakt gör köparen av kreditswappen (den som betraktas som risksäljaren) en rad premiebetalningar till säljaren av kreditswappen (den som betraktas som riskköparen).
- 5.219 Om det inte uppstår något fallissemang i fråga om den enhet eller det skuldebrev som kontraktet avser, fortsätter risksäljaren att betala premier tills kontraktet löper ut. Vid fallissemang ersätter riskköparen risksäljaren för förlusten och risksäljaren upphör att betala premier.

Finansiella instrument som inte ingår i finansiella derivat

- 5.220 Finansiella derivat omfattar inte följande:
- a) Det underliggande instrument som det finansiella derivatet bygger på.
 - b) Strukturerade skuldebrev som kombinerar ett skuldebrev eller en korg av skuldebrev med ett finansiellt derivat eller en korg av finansiella derivat, där derivaten inte går att skilja från skuldebrevet, och där det kapitalbelopp som ursprungligen investeras är stort i förhållande till den förväntade avkastningen på de inbäddade finansiella derivaten. Finansiella instrument där små kapitalbelopp investeras i förhållande till den förväntade avkastningen och är fullständigt riskutsatta klassificeras som finansiella derivat. Finansiella instrument där skuldförbindelsekomponenten och den finansiella derivatkomponenten går att skilja från varandra klassificeras enligt respektive instrument.
 - c) Återbetalningspliktiga marginalinbetalningar i samband med finansiella derivat klassificeras i övrig inlåning eller lån beroende på vilka institutionella enheter som berörs. Icke återbetalningspliktiga marginalinbetalningar, som minskar eller eliminerar tillgångs-/skuldpositionerna och som kan uppkomma under kontraktets löptid, ska emellertid behandlas som avräkning inom ramen för kontraktet och klassificeras som transaktioner i finansiella derivat.
 - d) Sekundära instrument, som inte kan överlåtas och inte kan avräknas på marknaden.
 - e) Guldswappar, som har samma egenskaper som återköpsavtal för värdepapper.

Personaloptioner (F.72)

- 5.221 *Definition:* Personaloptioner är avtal som ingås på en viss dag och som innebär att en anställd har rätt att köpa ett visst antal av arbetsgivarens aktier till ett angivet pris antingen vid en angiven tidpunkt eller inom en tidsperiod direkt efter intjäningstidpunkten.

Följande begrepp används:

Datomet för avtalet kallas *tilldelningstidpunkten*.

Det överenskomna priset kallas *lösenpris*.

Den första överenskomna dagen då köpet får göras kallas *intjäningstidpunkt*.

Perioden efter intjäningstidpunkten och under vilken köpet får göras kallas *inlösenperiod*.

- 5.222 Transaktioner i personaloptioner bokförs i konon över finansiella transaktioner som motpost till ersättningar till anställda till det värde som personaloptionen representerar. Optionsvärdet sprids över perioden mellan tilldelningstidpunkten och intjäningstidpunkten. Om det saknas detaljerade uppgifter bokförs de vid intjäningstidpunkten. Därefter bokförs transaktioner vid inlösentidpunkten, eller om de går att handla med eller faktiskt handlas med, mellan intjäningstidpunkten och utgången av inlösenperioden.

Värdering av transaktioner i finansiella derivat och personaloptioner

- 5.223 Andrahandshandel med optioner och stängning av optioner före slutdagen innebär att finansiella transaktioner uppstår. Om en option går till förfall kan den utnyttjas eller inte utnyttjas. Om optionen utnyttjas kan en betalning äga rum från optionsutställaren till optionsinnehavaren som är lika med skillnaden mellan det aktuella marknadspriset på den underliggande tillgången och lösenpriset, eller alternativt kan det bli fråga om förvärv eller försäljning av den underliggande finansiella eller icke-finansiella tillgången till det aktuella marknadspriset och en motsvarande betalning mellan optionsinnehavaren och optionsutställaren som är lika med lösenpriset. Skillnaden mellan det aktuella marknadspriset på den underliggande tillgången och lösenpriset är i båda fallen lika med optionens inlösenvärde, dvs. priset på optionen vid förfallet. Om optionen inte utnyttjas äger ingen transaktion rum. Dock gör optionsutställaren en kapitalvinst och optionsinnehavaren en kapitalförlust (i båda fallen lika med den premie som betalades när kontraktet upprättades), vilka ska registreras i omvärderingskontot.
- 5.224 De transaktioner som registreras för finansiella derivat omfattar handel i kontrakten liksom nettovärdet vid avveckling. Registrering av transaktioner kan också bli nödvändig när derivatkontrakten upprättas. I många fall förekommer dock ingen betalning när de två parterna ingår ett derivatkontrakt; i dessa fall är värdet av transaktionen när kontrakten upprättas lika med noll och inget registreras i kontot för finansiella transaktioner.
- 5.225 Alla uttryckliga provisioner som betalas till eller erhålles från mäklare eller andra mellanhänder för att förmedla optioner, futures, swappar och andra derivatkontrakt behandlas som betalning för tjänster i relevanta konton. Deltagarna i en swapp anses inte utföra tjänster åt varandra, men alla betalningar till en tredje part för att förmedla swappen behandlas som betalning för en tjänst. Där kapitalbelopp byts i enlighet med ett swappkontrakt ska motsvarande strömmar bokföras som transaktioner i det underliggande instrumentet; andra betalningsströmmar ska bokföras i kategorin finansiella derivat och personaloptioner (F.7). Även om den premie som betalas till utställaren av en option definitionsmässigt kan anses innehålla en administrationsavgift, är det i praktiken inte möjligt att särskilja administrationsdelen. Därför ska hela köpesumman bokföras som förvärv av en finansiell tillgång hos köparen och som ett skuldåtagande hos säljaren.
- 5.226 Där kontrakt inte medför ett byte av kapitalbelopp bokförs ingen transaktion vid kontraktets ingående. I båda fallen är det underförstått att ett finansiellt derivat med initialvärde noll då skapas. Därefter är swappens värde antingen,
- a) om det rör sig om kapitalbelopp, lika med det aktuella marknadsvärdet av skillnaden mellan det förväntade framtida marknadsvärdet på de belopp som ska utbytas och de belopp som specificeras i kontraktet eller,
 - b) om det rör sig om andra betalningar, lika med det aktuella marknadsvärdet (nuvärdet) av de framtida flöden som specificeras i kontraktet.
- 5.227 Förändringar i värdet av det finansiella derivatet över tiden registreras i omvärderingskontot.
- 5.228 Återkommande utbyten av kapitalbelopp styrs av villkoren i swappkontraktet och kan innebära att finansiella tillgångar byts till ett pris som skiljer sig från det gällande marknadspriset på dessa tillgångar. Den motsvarande betalningen mellan parterna i swappkontraktet blir så som specificerats i kontraktet. Skillnaden mellan marknadspriset och priset i kontraktet blir följaktligen lika med det likvidationsvärde på tillgången/skulden som gäller på förfalldagen och registreras som en transaktion i finansiella derivat och personaloptioner (F.7). Sammanlagt måste transaktioner i finansiella derivat motsvara den totala värdeförändringen under swappkontraktets löptid. Behandlingen är analog med den som ska användas för optioner som löper till förfall.
- 5.229 När det gäller institutionella enheter ska swappar eller ränteterminskontrakt bokföras på tillgångssidan under finansiella derivat och personaloptioner, om de har ett positivt nettovärde. Om swappen har ett negativt nettovärde bokförs den enligt konventionen också på tillgångssidan för att undvika kast mellan tillgångs- och skuldsidan. Negativa nettobetalningar ökar alltså nettovärdet.

Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (F.8)

- 5.230 *Definition:* Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter är finansiella tillgångar och skulder som uppkommer som en motpost till en transaktion när det föreligger en tidsskillnad mellan transaktionen och den motsvarande betalningen.
- 5.231 Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter omfattar transaktioner i finansiella fordringar som härrör från tidig eller sen betalning för transaktioner i varor eller tjänster, omfördelningstransaktioner eller finansiella transaktioner på andrahandsmarknaden.

5.232 Finansiella transaktioner i obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter omfattar

- a) handelskrediter och förskott (F.81), och
- b) övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott (F.89).

Handelskrediter och förskott (F.81)

5.233 *Definition:* Handelskrediter och förskott är finansiella fordringar i samband med kreditgivningen vid leverantörers transaktioner i varor och tjänster och förskottsbetalningar för produkter under framställning eller för beställda produkter i form av förskottsbetalning från kunder för varor och tjänster som ännu inte har levererats.

5.234 Handelskrediter och förskott uppstår när betalningen för varor och tjänster inte görs vid samma tidpunkt som förändringen i äganderätten till en vara eller tillhandahållandet av en tjänst. Om en betalning görs före förändringen i äganderätten är det fråga om ett förskott.

5.235 Upplupna men ännu inte betalade indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim), vanligtvis ränta, ska inkluderas i motsvarande finansiella instrument, och förskottsbetalda försäkringspremier ska inkluderas i försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring (F.61); i ingetdera fallet ska det bokföras någon post i handelskrediter och förskott.

5.236 Underkategorin handelskrediter och förskott omfattar

- a) finansiella fordringar i samband med leverans av varor och tjänster, där betalning ej ägt rum,
- b) handelskrediter som accepterats av factoringbolag utom när de är att betrakta som lån,
- c) upplupna lokalhyror, och
- d) förfallna men inte betalda skulder beträffande varor och tjänster när dessa bevisligen inte är lån.

5.237 Handelskrediter ska åtskiljas från handelsfinansiering i form av handelsväxlar och kredit som erbjuds av tredje parter för att finansiera handel.

5.238 Handelskrediter och förskott omfattar inte lån för att finansiera handelskredit. De klassificeras i lån.

5.239 Handelskrediter och förskott kan delas upp efter ursprunglig löptid i transaktioner i kortfristiga och långfristiga handelskrediter och förskott.

Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter exklusive handelskrediter och förskott (F.89)

5.240 *Definition:* Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter är finansiella fordringar som uppkommer när det finns en tidskillnad mellan omfördelningstransaktioner eller finansiella transaktioner på sekundärmarknaden och den motsvarande betalningen.

5.241 Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter omfattar finansiella fordringar som uppkommer genom tidskillnad mellan upplupna transaktioner och gjorda betalningar av t.ex.

- a) löner,
- b) skatter och sociala avgifter,
- c) utdelningar,
- d) hyra, och
- e) köp och försäljning av värdepapper.

5.242 Upplupen ränta och förfallna men inte betalda skulder bokförs med den finansiella tillgång eller skuld som de uppkommer för, och inte som övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter. Om den upplupna räntan inte bokförs som återinvesterad i den finansiella tillgången, klassificeras den i underkategorin övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter.

5.243 För avgifter i samband med värdepapperslån och guld lån, som behandlas som ränta, ska motposter föras upp under övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, i stället för under det instrument som de är förknippade med.

5.244 Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter omfattar inte följande:

- a) Statistiska diskrepanser andra än tidsskillnader mellan transaktioner i varor och tjänster, fördelningstransaktioner eller finansiella transaktioner och motsvarande betalningar.
- b) Tidig eller sen betalning när finansiella tillgångar skapas eller andra skulder än de som klassificeras i övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter löses in. Dessa tidiga eller sena betalningar klassificeras i relevant kategori av instrument.
- c) De belopp av skatter och sociala avgifter som ska erläggas till den offentliga förvaltningen och registreras under övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter omfattar inte den del av dessa skatter och sociala avgifter som ej förväntas bli erlagd och som därför utgör en fordran utan faktiskt värde från den offentliga förvaltningen.

BILAGA 5.1

KLASSIFICERING AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER

5.A1.01 Finansiella transaktioner kan klassificeras i enlighet med olika kriterier – efter typ av instrument, överlåtbarhet, typ av inkomst, löptid, valuta och typ av ränta.

Klassificering av finansiella transaktioner efter kategori

5.A1.02 Finansiella transaktioner klassificeras i kategorier och underkategorier enligt tabell 5.3. Denna klassificering av finansiella transaktioner i finansiella tillgångar och skulder motsvarar klassificeringen av finansiella tillgångar och skulder.

Tabell 5.3 – Klassificering av finansiella transaktioner

Kategori	Kod		
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	F.1		
Monetärt guld		F.11	
Särskilda dragningsrätter (SDR)		F.12	
Sedlar, mynt och inlåning	F.2		
Sedlar och mynt		F.21	
Överförbar inlåning		F.22	
Övrig inlåning		F.29	
Skuldebrev	F.3		
Kortfristiga		F.31	
Långfristiga		F.32	
Lån	F.4		
Kortfristiga		F.41	
Långfristiga		F.42	
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	F.5		
Ägarandelar		F.51	
Noterade aktier			F.511
Onoterade aktier			F.512
Andra ägarandelar			F.519
Aktier/andelar i investeringsfonder		F.52	

Kategori	Kod		
Aktier/andelar i penningmarknadsfonder			F.521
Andra aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder			F.522
Försäkring, pension och standardiserade garantier	F.6		
Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring		F.61	
Livförsäkringsförmåner och livränta		F.62	
Pensionsrätter		F.63	
Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare		F.64	
Övriga livförsäkringsförmåner		F.65	
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier		F.66	
Finansiella derivat och personaloptioner	F.7		
Finansiella derivat		F.71	
Personaloptioner		F.72	
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	F.8		
Handelskrediter och förskott		F.81	
Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter exklusive handelskrediter och förskott		F.89	

5.A1.03 Klassificeringen av finansiella transaktioner och av finansiella tillgångar och skulder grundar sig i första hand på de finansiella instrumentens likviditet, överlåtbarhet och juridiska egenskaper. Definitionerna av kategorier är i allmänhet oberoende av klassificeringen av institutionella enheter. Klassificeringen av finansiella tillgångar och skulder kan detaljeras ytterligare genom korsklassificering med klassificeringen av institutionella enheter. Ett exempel är korsklassificering av överlåtbar inlåning mellan monetära inlåningsinstitut som tar emot inlåning som interbankpositioner.

Klassificering av finansiella transaktioner efter överlåtbarhet

5.A1.04 Finansiella fordringar kan åtskiljas med avseende på om de är överlåtbara eller ej. En fordran är överlåtbar om det är lätt att överföra äganderätten från en enhet till en annan genom leverans eller överlåtelse eller att avräkna den i fråga om finansiella derivat. Medan det potentiellt går att handla med alla finansiella instrument är överlåtbara instrument utformade för att handlas på en reglerad marknad eller *over-the-counter*, även om faktisk handel inte är en nödvändig förutsättning för överlåtbarhet. Nödvändiga förutsättningar för överlåtbarhet är följande:

- a) Möjlighet att överföra eller avräkna i fråga om finansiella derivat.
- b) Standardisering, ofta i form av utbytbart och berättigande till en ISIN-kod.
- c) Innehavaren av en tillgång behåller inte någon regressrätt gentemot tidigare innehavare.

5.A1.05 Värdepapper, finansiella derivat och personaloptioner (AF.7) är överlåtbara finansiella fordringar. Värdepapper omfattar skuldebrev (AF.3), noterade aktier (AF.511), onoterade aktier (AF.512) samt aktier/andelar i investeringsfonder (AF.52). Finansiella derivat och personaloptioner klassificeras inte som värdepapper, även om de är överlåtbara finansiella instrument. De är knutna till specifika finansiella eller icke-finansiella tillgångar eller index genom vilka det går att handla med finansiella risker på finansiella marknader separat.

5.A1.06 Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR) (AF.1) sedlar, mynt och inlåning (AF.2), lån (AF.4), andra ägarandelar (AF.519), försäkring, pension och standardiserade garantier (AF.6) och obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8) är inte överlåtbara.

Strukturerade värdepapper

5.A1.07 Strukturerade värdepapper brukar vara en kombination av ett värdepapper, eller en korg av värdepapper, och ett finansiellt derivat, eller en korg av finansiella derivat. Finansiella instrument som inte är strukturerade värdepapper är till exempel strukturerad inlåning som kombinerar egenskaper hos inlåning med egenskaper hos finansiella derivat. Till skillnad från finansiella derivat innebär skuldebrev vanligtvis betalning av ett kapitalbelopp vid kontraktets ingående som ska betalas tillbaka.

Klassificering av finansiella transaktioner efter typ av inkomst

5.A1.08 Finansiella transaktioner klassificeras efter vilken typ av inkomst de genererar. Kopplingen av inkomst till motsvarande finansiella tillgångar och skulder gör det lättare att beräkna avkastningsnivån. I tabell 5.4 visas den detaljerade klassificeringen efter transaktion och typ av inkomst. Medan monetärt guld och särskilda dragningsrätter, inlåning, skuldebrev, lån och obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter ger avkastning i form av ränta, ger ägarandelar framför allt utdelningar, återinvesterade vinstmedel eller ägaruttag från kvasibolag. Kapitalavkastning kan hänföras till innehavare av andelar i investeringsfonder och av försäkringstekniska avsättningar. Ersättning i samband med deltagande i ett finansiellt derivat bokförs inte som inkomst, eftersom inget kapitalbelopp tillhandahålls.

Tabell 5.4 — Klassificering av finansiella transaktioner efter typ av inkomst

Finansiell transaktion	Kod	Typ av inkomst	Kod
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	F.1	Ränta	D.41
Sedlar och mynt	F.21	Ingen	
Överförbar inlåning	F.22	Ränta	D.41
Övrig inlåning	F.29	Ränta	D.41
Skuldebrev	F.3	Ränta	D.41
Lån	F.4	Ränta	D.41
Ägarandelar	F.51	Inkomst från bolag	D.42
		Återinvesterade vinstmedel	D.43
Noterade och onoterade aktier	F.511	Utdelning från bolag	D.421
	F.512	Återinvesterade vinstmedel	D.43
Andra ägarandelar	F.519	Ägaruttag från kvasibolag	D.422
		Återinvesterade vinstmedel	D.43
		Utdelning från bolag	D.421
Aktier/andelar i investeringsfonder	F.52	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	D.443
Försäkring, pension och standardiserade garantier	F.6	Kapitalavkastning tillräknad försäkrings-tagare	D.441
		Kapitalavkastning på pensionsrätter	D.442
Finansiella derivat och personaloptioner	F.7	Ingen	
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	F.8	Ränta	D.41

Klassificering av finansiella transaktioner efter typ av ränta

5.A1.09 Räntebärande finansiella tillgångar och skulder kan delas upp i räntetyperna fast, rörlig och blandad ränta.

- 5.A1.10 För finansiella instrumentet med fast ränta är valutan för de kontraktssenliga nominella räntebetalningarna fastställd för det finansiella instrumentets löptid eller för ett visst antal år. Gäldenären känner vid begynnelse-datumet till vid vilka tidpunkter och till vilka belopp räntebetalningar och amorteringar ska göras.
- 5.A1.11 För finansiella instrument med rörlig ränta är räntan och amorteringen knutna till en ränta, ett allmänt pris-index för varor och tjänster eller ett tillgångspris. Referensvärdet fluktuerar efter marknadsförhållandena.
- 5.A1.12 Finansiella instrument med blandad ränta har både en fast och en rörlig ränta under sin löptid och klassificeras som finansiella instrument med rörlig ränta.

Klassificering av finansiella transaktioner efter löptid

- 5.A1.13 För att analysera räntesatser, kapitalavkastning, likviditet eller förmåga att betala räntor och amorteringar på skulder, kan det krävas en uppdelning av finansiella tillgångar och skulder på en rad löptider.

Korta och långa löptider

- 5.A1.14 *Definition:* En finansiell tillgång eller skuld med kort löptid ska betalas tillbaka på anfordran från långivaren eller inom högst ett år. En finansiell tillgång eller skuld med lång löptid har längre löptid än ett år, eller har ingen fastställd löptid.

Ursprunglig löptid och återstående löptid

- 5.A1.15 *Definition:* Den ursprungliga löptiden för finansiella tillgångar och skulder definieras som perioden från emissionsdatumet till det slutliga betalningsdatumet. En återstående löptid för finansiella tillgångar eller för skulder definieras som perioden från referensdatumet till det slutliga betalningsdatumet.
- 5.A1.16 Begreppet ursprunglig löptid gör det lättare att analysera värdepappersmarknaden vid tidpunkten för emission av skuldebrev. Därför delas skuldebrev och lån upp efter ursprunglig löptid på kortfristiga och långsiktiga skuldebrev och lån.
- 5.A1.17 Återstående löptid är mer relevant för att analysera skuldbörda och förmåga att betala räntor och amorteringar på skulder.

Klassificering av finansiella transaktioner efter valuta

- 5.A1.18 Många av kategorierna, underkategorierna och underpositionerna för finansiella tillgångar och skulder kan delas upp efter vilken valuta de är utfärdade i.
- 5.A1.19 Finansiella tillgångar eller skulder i utländsk valuta omfattar finansiella tillgångar eller skulder utställda i en valutakorg, t.ex. särskilda dragningsrätter och finansiella tillgångar eller skulder utställda i guld. Att göra åtskillnad mellan nationell valuta och utländska valutor är särskilt användbart för sedlar, mynt och inlåning (AF.2), skuldebrev (AF.3) och lån (AF.4).
- 5.A1.20 Avvecklingsvalutan kan vara en annan än utställningsvalutan. Med avvecklingsvaluta avses den valuta som värdet av positioner och flöden i finansiella instrument som värdepapper konverteras till varje gång det görs en avveckling.

Penningmängdsmått

- 5.A1.21 För att analysera penningpolitiken kan det vara nödvändigt att kunna identifiera penningmängdsmått som M1, M2 och M3 i kontot för finansiella transaktioner. Penningmängdsmått definieras inte i ENS 2010.

KAPITEL 6

ANDRA FLÖDEN

INLEDNING

- 6.01 Andra flöden är förändringar i värdet på tillgångar och skulder som inte beror på transaktioner. Orsaken till att dessa flöden inte är transaktioner är att de inte uppfyller ett eller flera kriterier för transaktioner – de berörda institutionella enheterna kanske till exempel inte agerar genom ömsesidig överenskommelse, som vid konfiskation av tillgångar utan ersättning eller så kan förändringen ha orsakats av en naturlig händelse, såsom en jordbävning, snarare än av ett rent ekonomiskt fenomen. Dessutom kan värdet av en tillgång uttryckt i utländsk valuta förändras till följd av en växelkursförändring.

ANDRA FÖRÄNDRINGAR I TILLGÅNGAR OCH SKULDER

- 6.02 *Definition:* Andra förändringar i tillgångar och skulder är ekonomiska flöden som inte är resultatet av transaktioner som bokförs på kapitalkontot och kontot för finansiella transaktioner och som ändrar värdet av tillgångar och skulder.

Två typer av andra förändringar kan urskiljas. Den första består av volymförändringar i tillgångar och skulder. Den andra sker genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster.

Andra volymförändringar i tillgångar och skulder (K.1–K.6)

- 6.03 På kapitalkontot kan producerade och icke-producerade tillgångar införas i och avföras ur en sektor genom anskaffning och avyttring av tillgångar, kapitalförslitning eller uppbyggnad av lager, uttag ur lager och återkommande lagerförluster. På kontot för finansiella transaktioner införs finansiella tillgångar och skulder i systemet när en gäldenär godtar en förpliktelse att i framtiden betala en borgenär, och avförs ur systemet när förpliktelsen fullgjorts.
- 6.04 Andra volymförändringar i tillgångar och skulder inkluderar flöden som gör det möjligt att införa och avföra tillgångar och skulder i och ur räkenskaperna på annat sätt än genom transaktioner, t.ex. införande och avförande av upptäckt, uttag och kvalitetsförsämring av naturtillgångar.

Till andra volymförändringar i tillgångar och skulder hör även effekten av exceptionella, oförutsedda yttre händelser som inte är av ekonomisk art, och förändringar som följer av omklassificering eller omstrukturering av institutionella enheter eller av tillgångar och skulder.

- 6.05 Andra volymförändringar i tillgångar och skulder omfattar följande sex kategorier:

- a) Ekonomisk tillblivelse av tillgångar (K.1).
- b) Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar (K.2).
- c) Förlust genom katastrofer (K.3).
- d) Konfiskation utan ersättning (K.4).
- e) Övriga volymförändringar (K.5).
- f) Förändringar i klassificering (K.6).

Ekonomisk tillblivelse av tillgångar (K.1)

- 6.06 Ekonomisk tillblivelse av tillgångar är den volymökning av producerade och icke-producerade tillgångar som inte är ett resultat av produktion. Följande ingår:
- a) Historiska monument, såsom anläggningar eller platser med speciell arkeologisk, historisk eller kulturell betydelse, när deras värde för första gången redovisas i balansräkningen.
 - b) Värdeföremål, såsom ädelstenar, antikviteter och konstföremål, när deras ej tidigare i balansräkningen redovisade betydande värde eller konstnärliga betydelse erkänns för första gången.
 - c) Upptäckter av utvinningsbara mineraltillgångar, såsom bevisade reserver av kol, olja, naturgas, metallisk mineral eller icke-metallisk mineral. Hit hör även uppvärderingar av reservers värde när teknisk utveckling eller relativa prisförändringar gör att utvinning blir ekonomiskt lönsam.

- d) Naturlig tillväxt av icke-odlade biologiska resurser, såsom naturskogar och fiskbestånd, då dessa ekonomiska tillgångars tillväxt inte ligger under en institutionell enhets direkta kontroll, ansvar och ledning och således inte behandlas som produktion.
- e) Överföring av andra naturresurser till ekonomisk verksamhet: naturresurser som ändrar status och blir ekonomiska tillgångar. Hit hör initial exploatering av urskog, förvandling av vild eller öde mark till ekonomiskt användbar mark, återvinning av mark eller inledande avgifter för vattenuttag. Ekonomisk verksamhet i närområdet kan också öka naturresursers värde, t.ex. kan mark bli värdefull om en exploatering sker i närheten eller en tillfartsväg byggs. Kostnaden för markförbättringar bokförs som fast bruttoinvestering, men om ökningen av markvärdet överstiger värdet av markförbättringarna bokförs detta som ekonomisk tillblivelse.
- f) Kvalitetsförändringar i naturtillgångar till följd av ändrad ekonomisk användning. Kvalitetsförändringar bokförs som volymförändringar. De kvalitetsförändringar som bokförs här uppträder som motposter till de förändringar i ekonomisk användning som visas som förändringar i klassificering (se punkt 6.21). Exempelvis kan en omklassificering från odlad mark till tomt- och anläggningsmark leda till såväl värdeökning som ändrad klassificering. I detta fall befinner sig tillgången redan inom tillgångsavsgränsningen, och det är förändringen i tillgångens kvalitet till följd av ändrad ekonomisk användning som ses som tillgångens tillblivelse. Ett annat exempel är den värdeökning som sker när mjölkkor skickas till slakt tidigare än beräknat.
- g) Initial tillblivelse av värde från beviljandet av överlåtbara kontrakt, arrenden, licenser eller tillstånd. Värdet av dessa kontrakt, arrenden, licenser eller tillstånd utgör en tillgång när värdet av den rätt de ger överstiger de avgifter som ska betalas och innehavaren kan realisera detta värde genom att överlåta dem till andra.
- h) Förändringar i värdet av goodwill och marknadsföringstillgångar som uppstår när institutionella enheter säljs till priser som överstiger deras eget kapital (se punkt 7.07); mellanskillnaden mellan inköpspriset och värdet av det egna kapitalet brukar kallas förvärvad goodwill och förvärvade marknadsföringstillgångar. Goodwill som inte bekräftats genom försäljning/förvärv anses inte vara en ekonomisk tillgång.

Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar (K.2)

6.07 Till ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar hör följande:

- a) Uttag av naturresurser, vilket omfattar värdeminskningen av mineraltillgångar och uttag av icke-odlade biologiska resurser inom tillgångsavsgränsningen (se punkt 6.06 e) till följd av skörd, skogsröjning eller utnyttjande utöver hållbara utvinningsnivåer. Många av de möjliga posterna här är motposter till de poster som beskrivs i punkt 6.06 c–f.
- b) Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar, vilket omfattar
 - i) nedskrivning av värdet av förvärvad goodwill och förvärvade marknadsföringstillgångar, och
 - ii) slut på de fördelar som överlåtbara kontrakt, arrenden, licenser och tillstånd gett.

Förlust genom katastrofer (K.3)

6.08 Förlust genom katastrofer, som bokförs som andra volymförändringar, är resultatet av storskaliga, separata och påtagliga händelser som förstör ekonomiska tillgångar.

6.09 Till sådana händelser hör större jordbävningar, vulkanutbrott, tidvattenvågor, exceptionellt svåra orkaner, torka och andra naturkatastrofer, krigshändelser, upplopp och andra politiska händelser samt tekniska olyckor såsom stora giftutsläpp eller utsläpp av radioaktiva partiklar i luften. Exempel på sådana händelser är

- a) försämrad markkvalitet orsakad av onormal översvämning eller stormskador,
- b) förstörelse av odlade tillgångar på grund av torka eller sjukdomsutbrott,
- c) förstörelse av byggnader, utrustning eller värdeföremål vid skogsbränder eller jordbävningar, och
- d) oavsiktlig förstörelse av sedlar och mynt eller innehavarpapper till följd av naturkatastrofer eller politiska händelser, eller förstörelse av ägarbevis.

Konfiskation utan ersättning (K.4)

- 6.10 Konfiskation utan ersättning inträffar när offentliga myndigheter eller andra institutionella enheter, av andra skäl än för betalning av skatter, böter eller liknande pålagor, övertar andra institutionella enheters, inklusive utländska enheters, tillgångar utan att erlägga full ersättning. Konfiskation av egendom kopplad till kriminell verksamhet betraktas som böter. Den icke ersatta delen av sådan ensidig konfiskation bokförs som andra volymförändringar.
- 6.11 Utmätning och återtagande av tillgångar av borgenärer bokförs inte som konfiskation utan ersättning eftersom överenskommelsen mellan parterna, uttryckligen eller underförstått, öppnar för denna möjlighet.

Övriga volymförändringar (K.5)

- 6.12 Övriga volymförändringar (K.5) är effekterna av oväntade händelser på tillgångarnas ekonomiska värde.
- 6.13 Till övriga volymförändringar i icke-finansiella tillgångar hör följande:
- a) Oförutsedd föråldring. De antaganden som används för att beräkna kapitalförslitning täcker inte oförutsedd föråldring av fasta tillgångar. Det belopp som redovisas för tillgångarnas förväntade föråldring kan understiga den faktiska föråldringen. Av den orsaken måste fasta tillgångars värdeminskning på grund av exempelvis införandet av bättre teknik bokföras.
 - b) Skillnader mellan avsättningar som ingår i kapitalförslitning för normal skada och faktiska förluster. Kapitalförslitning omfattar inte oförutsedd skada, och det beräknade beloppet för normalt förväntad skada kan understiga eller överstiga den faktiska skadan. Justeringar måste därför göras för oförutsedd värdeminskning eller värdeökning av de fasta tillgångarna till följd av sådana händelser. Dessa förlustjusteringar är inte tillräckligt stora för att anses vara förluster genom katastrofer.
 - c) Försämring av fasta tillgångar som inte redovisas som kapitalförslitning. Hit hör fasta tillgångars värdeminskning på grund av t.ex. oförutsedda effekter av sur luft och surt regn på byggnadsfasader eller fordonskarosser.
 - d) Övergivande av produktionsanläggningar innan de färdigställts eller kommit till ekonomisk användning.
 - e) Exceptionella lagerförluster (t.ex. genom brand, stöld eller insektsangrepp i spannmålslager) som inte anses vara förluster genom katastrofer.
- 6.14 Exempel på övriga volymförändringar i finansiella tillgångar och skulder är följande:
- a) Förluster av sedlar och mynt eller innehavarpapper av skäl som inte anses vara katastrofer (t.ex. brand eller stöld), och sedlar och mynt som tas ur omlopp och som inte längre går att växla in, med undantag för belopp där klassificeringen ändrats från sedlar och mynt till värdeföremål.
 - b) Förändringar i finansiella fordringar till följd av avskrivningar. Dessa ingår inte i kontot för finansiella transaktioner, eftersom det inte finns någon ömsesidig överenskommelse mellan parterna. Mer specifikt kan en borgenär bedöma att en finansiell fordran inte längre kan drivas in, exempelvis på grund av konkurs eller likvidation, och därför avföra fordran från balansräkningen. Borgenärens bedömning att fordran inte går att driva in bokförs som andra volymförändringar i tillgångar. Motsvarande skuld måste också avföras från gäldenärens balansräkning för att behålla balansen i räkenskaperna för den totala ekonomin. Ett undantag från denna generella princip görs för skatter och sociala avgifter som betalas till den offentliga förvaltningen (se punkt 6.15 d).
 - c) Förändringar i livförsäkrings-, livränte- och pensionsrätter till följd av förändringar i demografiska antaganden.
 - d) Avsättningar för krav enligt standardiserade garantisystem, när de förväntade kraven överstiger förväntade inbetalningar och återbetalningar.
- 6.15 Följande ingår inte i övriga volymförändringar:
- a) Förändringar i finansiella fordringar till följd av nedskrivningar som avspeglar det faktiska marknadsvärdet av omsättningsbara finansiella fordringar: dessa förändringar bokförs på omvärderingskontot.

- b) Skuldavskrivning genom ömsesidig överenskommelse mellan gäldenär och borgenär (avskrivning eller efterskänkande av skuld): detta bokförs som en transaktion mellan borgenären och gäldenären (se punkt 4.165 f).
- c) Skuldförnekande: en gäldenärs ensidiga annullering av en skuld bokförs inte.
- d) Skatter och sociala avgifter som ska betalas till den offentliga förvaltningen och som enligt den offentliga förvaltningens ensidiga bedömning sannolikt inte kan drivas in (se punkterna 1.57, 4.27 och 4.82).

Förändringar i klassificering (K.6)

- 6.16 Förändringar i klassificering omfattar förändringar i sektorklassificering och institutionella enheters struktur samt förändringar i klassificering av tillgångar och skulder.

Förändringar i sektorklassificering och struktur (K.61)

- 6.17 Att omklassificera en institutionell enhet från en sektor till en annan innebär att dess hela balansräkning ska överföras; om en institutionell enhet som är klassificerad i hushållssektorn t.ex. blir finansiellt separerad från sin ägare, kan den komma att betecknas som ett kvasibolag och omklassificeras till sektorn icke-finansiella bolag.
- 6.18 Förändringar i sektorklassificering medför att hela balansräkningen överförs från en sektor eller delsektor till en annan. Överföringen kan resultera i konsolidering eller dekonsolidering av tillgångar och skulder, som också ska införas i denna kategori.
- 6.19 Förändringar i institutionella enheters struktur omfattar tillblivelse och försvinnande av vissa finansiella tillgångar och skulder till följd av omstrukturering av bolag. När ett bolag försvinner som oberoende juridisk enhet genom att det övertas av ett eller flera bolag, försvinner alla finansiella tillgångar och skulder, inklusive aktier och andra ägarandelar som fanns mellan bolaget och de övertagande bolagen, från systemet. Köpet av ett bolags aktier och andra ägarandelar som ett led i ett samgående bokförs dock som en finansiell transaktion mellan det köpande bolaget och de tidigare ägarna. Utbytet av befintliga aktier mot aktier i det köpande bolaget, eller i ett nytt bolag, bokförs som inlösen av aktier åtföljt av emission av nya aktier. Finansiella tillgångar och skulder som fanns mellan det övertagna bolaget och tredje parter förblir oförändrade och överflyttas till det övertagande bolaget.
- 6.20 På motsvarande sätt bokförs tillblivelse av finansiella tillgångar och skulder som förändringar i sektorklassificering och struktur när ett bolag juridiskt delas i två eller flera institutionella enheter.

Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder (K.62)

- 6.21 Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder uppstår när tillgångar och skulder uppträder i en kategori i den ingående balansräkningen och i en annan i den utgående balansräkningen. Exempel är förändringar i markanvändning och ombyggnader av bostäder till kommersiell användning eller omvänt. I fallet med markanvändning görs båda noteringarna (en negativ notering för den tidigare kategorin, en positiv för den nya kategorin) med samma värde. Om markvärdet ändras till följd av denna användningsförändring bokförs detta som en volymförändring i stället för en omvärdering och således som ekonomisk tillblivelse av tillgångar eller ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar.
- 6.22 Tillblivelse eller försvinnande av monetärt guld som innehas i form av omyntat guld kan inte skapas genom en finansiell transaktion utan införs i eller avförs från systemet genom andra volymförändringar i tillgångar.
- 6.23 Ett särskilt fall av omklassificering uppträder för omyntat guld. Omyntat guld kan vara en finansiell tillgång som är känd som monetärt guld eller ett värdeföremål som är känt som icke-monetärt guld, beroende på innehavaren och motivet för innehavet. Omklassificering av omyntat guld från icke-monetärt till monetärt kallas monetarisering. Omklassificering av omyntat guld från monetärt till icke-monetärt kallas demonetarisering.
- 6.24 Aktiviteter som gäller omyntat guld bokförs enligt följande:
- a) När en monetär myndighet säljer omyntat guld som innehas som reservtillgång till en utländsk institutionell enhet som inte är en monetär myndighet eller till en inhemsk institutionell enhet, bokförs en transaktion i icke-monetärt guld. Demonetarisering av guld som en förändring i klassificeringen av omyntat guld från monetärt till icke-monetärt uppstår omedelbart före transaktionen och bokförs av den monetära myndigheten som andra volymförändringar i tillgångar.

- b) När en monetär myndighet köper omyntat guld som reservtillgång från en utländsk eller inhemsk institutionell enhet och guldets inte redan är en reservtillgång, bokförs en transaktion i icke-monetärt guld. Monetarisering av guld som en förändring i klassificeringen av omyntat guld från icke-monetärt till monetärt uppstår omedelbart efter transaktionen och bokförs av den monetära myndigheten som andra volymförändringar i tillgångar.
- c) När köpare och säljare är monetära myndigheter från olika ekonomier och båda innehar det omyntade guldets som en del av sina reservtillgångar sker en transaktion i omyntat guld som bokförs på kontot för finansiella transaktioner.
- d) I andra fall är omyntat guld alltid icke-monetärt och bokförs som transaktioner i icke-monetärt guld.

Ovanstående fall som avser monetära myndigheter gäller även för internationella finansiella organisationer.

- 6.25 Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder innefattar inte konvertering av skuldebrev till aktier, vilket redovisas som två finansiella transaktioner.

Nominella kapitalvinster och kapitalförluster (K.7)

- 6.26 På omvärderingskontot bokförs de nominella kapitalvinster och kapitalförluster som under en räkenskapsperiod uppstår för innehavarna av tillgångar och skulder och som avspeglar förändringar i dessas prisnivå och prisstruktur. Nominella kapitalvinster och kapitalförluster (K.7) omfattar neutrala kapitalvinster och kapitalförluster (K.71) och reala kapitalvinster och kapitalförluster (K.72).
- 6.27 *Definition:* De nominella kapitalvinsterna och kapitalförlusterna (K.7) som avser en tillgång är de ökning eller minskningar av tillgångens värde som uppstår för dess ekonomiska ägare som ett resultat av ökning eller minskningar i dess pris. De nominella kapitalvinsterna och kapitalförlusterna som avser en finansiell skuld är de minskningar eller ökning av skuldens värde som är ett resultat av minskningar eller ökning i dess pris.
- 6.28 En kapitalvinst uppstår genom en tillgångs värdeökning eller en skulds värdeminskning. En kapitalförlust uppstår genom en tillgångs värdeminskning eller en skulds värdeökning.
- 6.29 De nominella kapitalvinster och kapitalförluster som bokförs på omvärderingskontot är de som uppstår på tillgångar eller skulder, oavsett om de realiseras eller inte. En kapitalvinst sägs bli realiserad när den aktuella tillgången säljs, inlöses, används eller på annat sätt avyttras eller när skulden återbetalas. En realiserad vinst uppstår på en tillgång som fortfarande ägs eller en skuld som fortfarande är obetald vid slutet av räkenskapsperioden. Med en realiserad vinst förstås i allmänhet den vinst som har realiserats över hela den period under vilken tillgången har ägts eller skulden har förelegat, oavsett om denna period överensstämmer med räkenskapsperioden eller inte. Eftersom kapitalvinster och kapitalförluster emellertid redovisas på bokföringsmässiga grunder framträder inte skillnaden mellan realiserade och orealiserade vinster och förluster i klassificeringarna och på kontona, även om den är användbar för vissa ändamål.
- 6.30 Till kapitalvinster och kapitalförluster hör vinster och förluster på alla typer av icke-finansiella tillgångar, finansiella tillgångar och skulder. Sålunda omfattas också kapitalvinster och kapitalförluster på producenters lager av alla slags varor, inklusive produkter i arbete.
- 6.31 Nominella kapitalvinster och kapitalförluster kan uppstå på tillgångar som ägs eller skulder som uppstår under vilken tidsperiod som helst under räkenskapsperioden och inte endast på tillgångar och skulder som uppträder i de ingående och/eller utgående balansräkningarna. De nominella kapitalvinster och kapitalförluster som uppstår för innehavaren av en viss tillgång eller skuld, eller en bestämd mängd av en viss typ av tillgång eller skuld, mellan två tidpunkter definieras som "det löpande värdet av denna tillgång eller skuld vid den senare tidpunkten, minus det löpande värdet av denna tillgång eller skuld vid den tidigare tidpunkten", under förutsättning att själva tillgången eller skulden inte förändras, vare sig kvalitativt eller kvantitativt, under den tiden.
- 6.32 Den nominella kapitalvinst (G) som uppstår på en given kvantitet q av en tillgång mellan tidpunkterna o och t kan uttryckas enligt följande: $G = (p_t - p_o) \times q$,

där p_o och p_t är priserna på tillgången vid tidpunkterna o respektive t. För finansiella tillgångar och skulder med fast löpande värde i den nationella valutan är p_o och p_t per definition lika och den nominella kapitalvinsten alltid noll.
- 6.33 För att beräkna nominella kapitalvinster och kapitalförluster måste anskaffning och avyttring av tillgångar värderas på samma sätt som i redovisningen på kapitalkontot och på kontot för finansiella transaktioner, och tillgångsstockar måste värderas på samma sätt som i balansräkningen. För fasta tillgångar är värdet av en anskaffning lika med det belopp som köparen betalar till producenten eller säljaren plus den kostnad för ägarbytet som köparen ådrar sig. Värdet av en avyttring av en befintlig fast tillgång är det belopp som säljaren erhåller av köparen minus den kostnad för ägarbytet som säljaren ådrar sig.

- 6.34 Ett undantag från det fall som beskrivs i punkt 6.33 är då det pris som betalats skiljer sig från tillgångens marknadsvärde. I det fallet imputeras en kapitaltransferring för skillnaden mellan det pris som betalats och marknadsvärdet, och anskaffningen bokförs till marknadsvärde. Detta sker i synnerhet vid transaktioner som involverar icke-marknadssektorer.
- 6.35 Följande fyra situationer som ger upphov till nominella kapitalvinster och kapitalförluster kan särskiljas:
- a) En tillgång som ägs under hela räkenskapsperioden: Den nominella kapitalvinst som uppstår under räkenskapsperioden är lika med värdet i den utgående balansräkningen minus värdet i den ingående balansräkningen minus eventuell kapitalförslitning under räkenskapsperioden. Dessa värden är de beräknade värdena av tillgångarna om de skulle anskaffas vid de tidpunkter då balansräkningarna upprättas. Den nominella vinsten är orealiserad.
 - b) En tillgång som ägs vid periodens början men som säljs under perioden: Den nominella kapitalvinst som uppstår är lika med värdet vid avyttring minus värdet i den ingående balansräkningen minus eventuell kapitalförslitning under räkenskapsperioden före försäljningen. Den nominella vinsten är realiserad.
 - c) En tillgång som anskaffas under perioden och fortfarande ägs vid periodens slut: Den nominella kapitalvinst som uppstår är lika med värdet i den utgående balansräkningen minus anskaffningsvärdet minus eventuell kapitalförslitning under räkenskapsperioden. Den nominella vinsten är orealiserad.
 - d) En tillgång som anskaffas och avyttras under räkenskapsperioden: Den nominella kapitalvinst som uppstår är lika med avyttringsvärdet minus anskaffningsvärdet minus eventuell kapitalförslitning under räkenskapsperioden mellan anskaffning och avyttring. Den nominella vinsten är realiserad.
- 6.36 De nominella kapitalvinster och kapitalförluster som ingår är de som uppstår på tillgångar och skulder, oavsett om de realiserats eller inte. De redovisas på de aktuella sektorernas, den totala ekonomins och utlandets omvärderingskonto.

Neutrala kapitalvinster och kapitalförluster (K.71)

- 6.37 *Definition:* De neutrala kapitalvinsterna och kapitalförlusterna (K.71) som avser tillgångar och skulder är värdet av de kapitalvinster eller kapitalförluster som uppstår om priset på tillgången eller skulden förändras över tiden i samma förhållande som den allmänna prisnivån.
- 6.38 Neutrala kapitalvinster och kapitalförluster fastställs för att underlätta härledningen av reala kapitalvinster och kapitalförluster, som omfördelar den reala köpkraften mellan sektorer.
- 6.39 Låt det generella prisindexet kallas r . Den neutrala kapitalvinsten (NG) på en given kvantitet q av en tillgång mellan tidpunkterna o och t är då $NG = p_o \times q (r_t/r_o - 1)$,
- där $p_o \times q$ är det nominella värdet av tillgången vid tidpunkten o och r_t/r_o är förändringsfaktorn för det generella prisindexet mellan tidpunkterna o och t . Samma term r_t/r_o används för samtliga tillgångar och skulder.
- 6.40 Det generella prisindex som ska användas för beräkning av neutrala kapitalvinster och kapitalförluster är ett prisindex för slutlig användning.
- 6.41 Neutrala kapitalvinster och kapitalförluster bokförs på kontot för neutrala kapitalvinster och kapitalförluster, som är ett underkonto till sektorernas, den totala ekonomins och utlandets omvärderingskonto.

Reala kapitalvinster och kapitalförluster (K.72)

- 6.42 *Definition:* De reala kapitalvinsterna och kapitalförlusterna (K.72) som avser en tillgång eller skuld är skillnaden mellan de nominella och de neutrala kapitalvinsterna och kapitalförlusterna på tillgången.
- 6.43 Den reala kapitalvinsten (RG) på en given kvantitet q av en tillgång mellan tidpunkterna o och t är

$$RG = G - NG$$

$$\text{eller } RG = (p_t/p_o - r_t/r_o) \times p_o \times q$$

- 6.44 Värdena på de reala kapitalvinster och kapitalförluster på tillgångar och skulder beror således på förändringar i deras priser under den aktuella perioden, i relation till de genomsnittliga förändringarna av andra priser, uppmätta med det generella prisindexet.
- 6.45 Reala kapitalvinster och kapitalförluster bokförs på kontot för reala kapitalvinster och kapitalförluster, som är ett underkonto till omvärderingskontot.

Kapitalvinster och kapitalförluster enligt typ av finansiell tillgång och skuld

Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR) (AF.1)

- 6.46 Eftersom priset på monetärt guld vanligen anges i US-dollar är värdet på monetärt guld föremål för nominella kapitalvinster och kapitalförluster genom förändringar i såväl växelkursen som priset på själva guld.
- 6.47 De särskilda dragningsrätterna utgörs av en valutakorg, varför deras värde i nationell valuta varierar, och således även värdet av kapitalvinster och kapitalförluster, med växelkurserna på valutorna i korgen mot den nationella valutan.

Sedlar, mynt och inlåning (AF.2)

- 6.48 De fastställda värdena av sedlar, mynt och inlåning som noteras i nationell valuta förblir konstanta över tiden. "Priset" på en sådan tillgång är alltid lika medan kvantiteten bestäms av antalet enheter av den valuta i vilken de är utgivna. De nominella kapitalvinster och kapitalförluster på sådana tillgångar är alltid noll. Av detta skäl är värdeskillnaderna mellan de ingående och utgående stockarna av sådana tillgångar, med undantag av andra volymförändringar, helt inräknade i värdena av transaktionerna i tillgångarna. Detta är ett ovanligt fall där det normalt är möjligt att härleda transaktionerna ur förändringarna i balansräkningens siffror.
- 6.49 Den ränta som uppstår på inlåning bokförs på kontot för finansiella transaktioner som om den samtidigt återinvesteras som inlåning.
- 6.50 Innehav i utländsk valuta och inlåning som noteras i andra valutor kommer att redovisa nominella kapitalvinster och kapitalförluster till följd av växelkursförändringar.
- 6.51 För att det ska gå att beräkna neutrala och reala kapitalvinster och kapitalförluster på tillgångar med fast fastställt värde behövs data om såväl tidpunkterna för och värdena av transaktionerna som värdena i de ingående och utgående balansräkningarna. Anta till exempel att en inlåning görs och tas ut under räkenskapsperioden, samtidigt som den allmänna prisnivån stiger. Den neutrala vinsten på inlåningen är positiv och den reala vinsten är negativ; storleken beror på inlåningens löptid och inflationstakten. Det är omöjligt att bokföra sådana reala förluster utan data om värdet av transaktionerna under räkenskapsperioden och de tidpunkter vid vilka de gjorts.
- 6.52 I allmänhet kan man utgå ifrån att om det totala absoluta värdet av de positiva och negativa transaktionerna är stort i förhållande till nivåerna i de ingående och utgående balansräkningarna, är approximativa uppskattningar av de neutrala och reala kapitalvinster och kapitalförluster på finansiella tillgångar och skulder med fastställda värden på basis av enbart balansräkningar inte särskilt tillfredsställande. Inte ens en bruttoregistrering av värdena av finansiella transaktioner, dvs. en separat redovisning av inlåning som gjorts och tagits ut i stället för det totala värdet av inlåning minus uttag, är alltid tillräcklig utan information om tidpunkten för inlåningen.

Skuldebrev (AF.3)

- 6.53 När ett långfristigt skuldebrev, såsom en obligation, emitteras till över- eller underkurs, inbegriper olika obligationer med mycket låg eller ingen ränta och nollkupongare, anger skillnaden mellan utgivningspris och nominellt värde eller infösenvärde när skuldebrevet förfaller den ränta som utgivaren måste betala under skuldebrevets löptid. Sådan ränta bokförs som en kapitalinkomst som ska betalas av utgivaren av det långfristiga skuldebrevet och erhållas av innehavaren av skuldebrevet i tillägg till eventuell kupongränta som har betalats av utgivaren med förutbestämda intervall under skuldebrevets löptid.
- 6.54 Den ränta som uppstår bokförs på kontot för finansiella transaktioner som om den av skuldebrevets innehavare samtidigt återinvesteras i skuldebrevet. Räntan bokförs därför på kontot för finansiella transaktioner som anskaffning av en tillgång som adderas till den befintliga tillgången. Den gradvisa ökning i ett långfristigt skuldebrevs marknadsvärde som beror på ackumuleringen av upplupen återinvesterad ränta avspeglar således en tillväxt i det utestående kapitalet, dvs. i tillgångens storlek. Den är huvudsakligen en mängd- eller volymökning och inte en prisökning. Den skapar ingen kapitalvinst för innehavaren av det långfristiga skuldebrevet eller någon kapitalförlust för utgivaren. Skuldebrev förändras kvalitativt över tiden efterhand som de närmar sig förfallodagen, och det är väsentligt att inse att deras värdeökningar som beror på en ackumulering av upplupen ränta inte är prisförändringar och inte skapar kapitalvinster.

- 6.55 Kurserna på långfristiga skuldebrev med fast ränta ändras emellertid också när marknadsräntan ändras, i motsatt riktning mot ränteförändringarna. Verkan av en given ränteförändring på kursen på ett visst långfristigt skuldebrev är lägre ju närmare värdepapperet är sin förfallodag. Förändringar i kurserna på långfristiga skuldebrev som hänförs till förändringar i marknadsräntan utgör prisetförändringar och inte mängdförändringar. De skapar därför nominella kapitalvinster och kapitalförluster för både utgivarna och innehavarna av skuldebrev. En ränteuppgång skapar en nominell kapitalvinst för utgivaren av skuldebrevet och en lika stor nominell kapitalförlust för innehavaren, och omvänt vid ett räntefall.
- 6.56 För skuldebrev med rörlig ränta är kupongbetalningarna eller amorteringarna kopplade till ett generellt prisindex för varor och tjänster, såsom konsumentprisindex, en ränta såsom Euribor, Libor eller en obligationsavkastning eller ett tillgångspris.

När beloppen för kupongbetalningarna och/eller det utestående kapitalet är kopplade till ett generellt eller brett prisindex behandlas den värdeförändring i det utestående kapitalet som sker mellan början och slutet av en viss räkenskapsperiod till följd av förändringar i det aktuella indexet som upplupen ränta under perioden utöver eventuell ränta som förfaller till betalning under perioden.

När indexering av de belopp som ska betalas på förfallodagen inkluderar ett kapitalvinstmotiv, vanligen en indexering baserad på ett enda, snävt definierat objekt, leder varje avvikelse av det underliggande indexet från den ursprungligen väntade banan till kapitalvinster eller kapitalförluster som normalt inte tar ut varandra under instrumentets livstid.

- 6.57 Nominella kapitalvinster och kapitalförluster kan uppstå på kortfristiga skuldebrev på samma sätt som för långfristiga skuldebrev. Eftersom kortfristiga skuldebrev har mycket kortare löptid är dock de kapitalvinster som skapas genom ränteförändringar i allmänhet mycket mindre än på långfristiga skuldebrev med samma nominella värde.

Lån (AF.4)

- 6.58 Samma situation som för sedlar, mynt och inlåning gäller för lån som inte omsätts. När ett befintligt lån säljs till en annan institutionell enhet ska dock nedskrivningen av lånet, som är skillnaden mellan inlösenpriset och transaktionspriset, redovisas på säljarens och köparens omvärderingskonton vid tidpunkten för transaktionen.

Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5)

- 6.59 Fondaktier ökar antalet aktier och det nominella värdet av de utgivna aktierna men förändrar inte av sig själva marknadsvärdet för den totala mängden aktier. Detta gäller även för en fondemission som är en proportionell fördelning av ytterligare aktier i ett bolags aktiekapital till stamaktieägare. Fondaktier och fondemissioner bokförs inte alls. Sådana emissioner avser dock att förbättra aktiernas likviditet på marknaden, och således kan de utgivna aktiernas totala marknadsvärde stiga till följd av detta: alla sådana förändringar bokförs som en nominell kapitalvinst.

Försäkring, pension och standardiserade garantier (AF.6)

- 6.60 När avsättningar och rättigheter i fråga om försäkring, pension och standardiserade garantier anges i nationell valuta finns inga nominella kapitalvinster eller kapitalförluster, vilket även är fallet när det gäller sedlar, mynt, inlåning och lån. De tillgångar som finansinstituten använder för att fullgöra sina åtaganden är däremot föremål för kapitalvinster och kapitalförluster.
- 6.61 Skulderna till försäkringstagare och förmånstagare förändras till följd av transaktioner, andra volymförändringar och omvärderingar. Omvärderingar är en följd av förändringar i centrala modellantaganden, såsom diskonteringsräntan, lönenivåerna och inflationstakten, i de försäkringsmässiga beräkningarna.

Finansiella derivat och personaloptioner (AF.7)

- 6.62 Värdet av finansiella derivat kan förändras till följd av förändringar i värdet av eller prisvolatiliteten för det underliggande instrumentet eller genom att verkställighets- eller förfallodagen närmar sig. Alla sådana värdeförändringar i finansiella derivat och personaloptioner ska betraktas som prisetförändringar och bokföras som en omvärdering.

Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8)

- 6.63 Samma situation som gäller för inhemska valuta, inlåning och lån gäller även för obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, som inte omsätts. När en befintlig handelskredit säljs till en annan institutionell enhet ska emellertid skillnaden mellan inlösenpriset och transaktionspriset redovisas som omvärdering vid tidpunkten för transaktionen. Eftersom handelskrediter vanligen är kortfristiga kan emellertid försäljningen av en handelskredit innebära att ett nytt finansiellt instrument skapas.

Tillgångar noterade i utländsk valuta

- 6.64 Värdet av tillgångar och skulder noterade i utländsk valuta baseras på deras aktuella marknadsvärde i utländsk valuta konverterat till inhemsk valuta enligt gällande växelkurs. Nominella kapitalvinster och kapitalförluster kan därför uppstå ur förändringar i såväl tillgångspriset som växelkursen. Det totala värdet av de nominella kapitalvinster och kapitalförluster som uppstår under räkenskapsperioden beräknas genom att värdet av transaktionerna och andra volymförändringar subtraheras från skillnaden mellan värdena i de ingående och utgående balansräkningarna. För detta ändamål konverteras transaktioner i tillgångar och skulder noterade i utländsk valuta till inhemsk valuta med hjälp av de växelkurser som gäller vid tidpunkten för transaktionen, medan värdena i de ingående och utgående balansräkningarna konverteras med hjälp av de växelkurser som gäller vid de tidpunkter som balansräkningarna avser. Detta betyder att det totala värdet av transaktionerna som nettoanskaffning, dvs. anskaffningar minus avyttringar, uttryckt i utländsk valuta i själva verket är konverterat med ett vägt växelkursgenomsnitt, i vilket vikterna har tilldelats värdena av de vid olika tidpunkter genomförda transaktionerna.
-

KAPITEL 7

BALANSRÄKNINGAR

- 7.01 *Definition:* En balansräkning är en redovisning, sammanställd för en viss tidpunkt, av värdet av ekonomiskt ägda tillgångar och av skulder som en institutionell enhet eller en grupp av enheter är skyldiga.
- 7.02 Saldoposten i en balansräkning kallas nettoförmögenhet (B.90). Stocken av tillgångar och skulder som redovisas i balansräkningen värderas till lämpliga priser, vilket i allmänhet är de marknadspriser som råder vid den tidpunkt som balansräkningen avser, men somliga kategorier värderas till nominellt värde. En balansräkning sammanställs för inhemska institutionella sektorer och delsektorer, den totala nationella ekonomin och utlandet.
- 7.03 Balansräkningen kompletterar kontosystemet och visar den slutliga effekten på förmögenhetsstocken i en ekonomi av de införda posterna i produktions-, inkomstfördelnings-, inkomstansvändnings- och kapitalbildningskontona.
- 7.04 För institutionella sektorer är balansräkningens saldopost nettoförmögenhet.
- 7.05 För den totala nationella ekonomin kallas saldoposten ofta nationalförmögenhet, som är det totala värdet av icke-finansiella tillgångar och finansiell nettoförmögenhet med avseende på utlandet.
- 7.06 Balansräkningen för utlandet sammanställs på samma sätt som balansräkningarna för inhemska institutionella sektorer och delsektorer. Den består helt och hållet av finansiella tillgångar och skulder för utländska enheter i förhållande till inhemska enheter. I BPM6 kallas motsvarande balansräkning som upprättas ur de inhemska enheternas synvinkel i förhållande till de utländska för finansiell utlandsställning (IIP).
- 7.07 Eget kapital definieras som summan av nettoförmögenhet (B.90) och värdet av ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5) som skulder i balansräkningen.
- 7.08 För sektorerna och delsektorerna icke-finansiella och finansiella bolag är eget kapital en analytiskt meningsfull indikator liknande nettoförmögenhet.
- 7.09 Nettoförmögenheten för bolag kommer vanligen att skilja sig från värdet på deras utgivna aktier och andra ägarandelar. Nettoförmögenheten för kvasibolag är noll, eftersom värdet av ägarnas ägarandelar antas vara lika med bolagets tillgångar minus dem av dess skulder som inte är ägarandelar. Nettoförmögenheten för inhemska direktinvesteringsföretag, som utgör filialer av utländska företag och därmed behandlas som kvasibolag, är därför också noll.
- 7.10 Saldoposten för finansiella tillgångar och skulder kallas finansiell nettoförmögenhet (BF.90).
- 7.11 En balansräkning hänförs till värdet av tillgångar och skulder vid en viss tidpunkt. Balansräkningar sammanställs vid början och slutet av en räkenskapsperiod och den ingående balansen i början av perioden är densamma som den utgående balans som redovisas i slutet av föregående period.
- 7.12 Ett grundläggande beräkningssamband länkar samman stockvärdet av en specifik typ av tillgång i den ingående balansen med utgående balansen enligt följande:

Stockvärdet av en specifik typ av tillgång i ingående balans

<i>plus</i>	transaktioner	det totala värdet av den tillgång som förvärvats i transaktioner som sker inom räkenskapsperioden
<i>minus</i>		det totala värdet av den tillgång som avyttrats i transaktioner som sker inom räkenskapsperioden
<i>minus</i>		kapitalförslitning (om tillämpligt)
<i>plus</i>	andra volymförändringar i tillgångarna	andra positiva volymförändringar som påverkar tillgången
<i>minus</i>		andra negativa volymförändringar som påverkar tillgången

<i>plus</i>	omvärderingar	värdet av nominella kapitalvinster som uppstått under perioden som ett resultat av förändringar i priset på tillgången
<i>minus</i>		värdet av nominella kapitalförluster som uppstått under perioden som ett resultat av förändringar i priset på tillgången

är lika med stockvärdet av tillgången i utgående balans.

Man kan även upprätta en tabell som länkar samman stockvärdet av en specifik typ av skuld i ingående och utgående balans.

- 7.13 Räkenskaper länkar mellan de ingående och utgående balanserna via transaktioner, andra volymförändringar i tillgångar och skulder samt kapitalvinster och kapitalförluster redovisas schematiskt i bilaga 7.2.

TYPEN AV TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Definition av en tillgång

- 7.14 De tillgångar som tas upp i balansräkningarna är ekonomiska tillgångar.
- 7.15 *Definition:* En ekonomisk tillgång är en värdebärare som representerar de fördelar som tillfaller den ekonomiska ägaren genom att inneha eller använda objektet under en tidsperiod. Det är ett sätt att överföra värde från en räkenskapsperiod till en annan.
- 7.16 De ekonomiska fördelarna består av primärinkomster som driftöverskott, då den ekonomiska ägaren använder tillgången, eller kapitalinkomst, då den ekonomiska ägaren låter andra använda den. Fördelarna härrör från nyttjandet av tillgången och det värde, inbegripet kapitalvinster och kapitalförluster, som realiserar genom att tillgången avyttras eller avslutas.
- 7.17 En tillgångs ekonomiska ägare behöver inte vara formell ägare. Den ekonomiska ägaren är den institutionella enhet som har rätt att kräva de fördelar som är förknippade med nyttjandet av tillgången, eftersom man också accepterat de med detta förenade riskerna.
- 7.18 En översikt över klassificeringen och täckningen av ekonomiska tillgångar lämnas i tabell 7.1. Den detaljerade definitionen av varje tillgångskategori anges i bilaga 7.1.

UNDANTAG FRÅN AVGRÄNSNINGEN AV TILLGÅNGAR OCH SKULDER

- 7.19 Utanför avgränsningen av tillgångar och skulder ligger
- a) humankapital,
 - b) naturtillgångar som inte betraktas som ekonomiska tillgångar (t.ex. luft, flodvatten),
 - c) varaktiga konsumtionsvaror,
 - d) villkorade tillgångar och skulder, som inte är finansiella tillgångar och skulder (se punkt 7.31).

KATEGORIER AV TILLGÅNGAR OCH SKULDER

- 7.20 Det finns två huvudkategorier av balansräkningsposter: icke-finansiella tillgångar (betecknade AN) och finansiella tillgångar och skulder (betecknade AF).
- 7.21 Icke-finansiella tillgångar indelas i producerade icke-finansiella tillgångar (betecknade AN.1) och icke-producerade icke-finansiella tillgångar (betecknade AN.2).

Producerade icke-finansiella tillgångar (AN.1)

- 7.22 *Definition:* Producerade icke-finansiella tillgångar (AN.1) är resultat av produktionsprocesser.
- 7.23 Klassificeringen av producerade icke-finansiella tillgångar (AN.1) är ämnad att skilja mellan tillgångar på grundval av deras roll i produktionen. Den består av fasta tillgångar som används upprepat eller kontinuerligt i produktion under mer än ett år, lagerstockar som förbrukas i produktionen som insatsförbrukning, säljs eller används på annat sätt, och värdeföremål. Värdeföremål används inte primärt för produktion eller konsumtion, utan förvärfvas och innehas i stället främst som värdebärare.

Icke-producerade icke-finansiella tillgångar (AN.2)

- 7.24 *Definition:* Icke-producerade icke-finansiella tillgångar (AN.2) är ekonomiska tillgångar som skapats på annat sätt än genom produktionsprocesser. De består av naturtillgångar, kontrakt, leasingavtal, licenser, tillstånd, goodwill och marknadsföringstillgångar.
- 7.25 Klassificeringen av icke-producerade tillgångar är ämnad att skilja mellan tillgångar på grundval av det sätt på vilket de skapas. En del av dessa tillgångar förekommer i naturen, medan andra, som kan betecknas som samhällskonstruktioner, skapas genom juridiska eller bokföringsmässiga åtgärder.
- 7.26 I enlighet med den allmänna definitionen av en ekonomisk tillgång avgörs valet av vilka naturtillgångar som ska inkluderas i balansräkningen av huruvida tillgångarna är underkastade effektiv ekonomisk äganderätt och i stånd att ge sina ägare ekonomiska fördelar, givet existerande teknik, kunskap, ekonomiska alternativ, tillgängliga resurser och relativpriser. Naturtillgångar för vilka äganderätt inte fastställts, som öppet hav eller luft, är undantagna.
- 7.27 Kontrakt, leasingavtal, licenser och tillstånd betraktas som icke-finansiella tillgångar enbart när ett juridiskt avtal ger innehavaren ekonomiska fördelar utöver de belopp som ska betalas ut enligt avtalet och innehavaren legalt och praktiskt kan realisera dessa fördelar genom att överföra dem till andra.

Finansiella tillgångar och skulder (AF)

- 7.28 *Definition:* Finansiella tillgångar (AF) är ekonomiska tillgångar, som omfattar alla finansiella fordringar, ägarandelar och den omyntade guldkomponenten av monetärt guld (punkt 5.03). Skulder uppstår när låntagaren är förpliktad att göra en betalning eller en serie av betalningar till långivaren (punkt 5.06).
- 7.29 Finansiella tillgångar är värdebärare som representerar en förmån eller serier av förmåner som kan erhållas av den ekonomiska ägaren genom att inneha eller nyttja dem under en tid. De används för att överföra värden från en räkenskapsperiod till en annan. Förmånerna utbyts genom betalningar (punkt 5.04).
- 7.30 Varje finansiell tillgång har en motsvarande skuld, med undantag av guldkomponenten i monetärt guld, som klassificeras i kategorin monetärt guld och särskilda dragningsrätter (AF.1).
- 7.31 Villkorade tillgångar och villkorade skulder är avtal som innebär att en part är förpliktad att göra en betalning eller en serie av betalningar till en annan enhet endast om vissa angivna villkor är uppfyllda (punkt 5.08). De är inte finansiella tillgångar och skulder.
- 7.32 Klassificeringen av finansiella transaktioner motsvarar klassificeringen av finansiella tillgångar och skulder (punkt 5.14). Definitionerna av kategorier och underkategorier av finansiella tillgångar och skulder samt de kompletterande förklaringarna ges i kapitel 5 och upprepas inte här, men bilaga 7.1 innehåller en sammanfattning av alla tillgångar och skulder som definieras i systemet.

Tabell 7.1 — Klassificering av tillgångar

AN	ICKE-FINANSIELLA TILLGÅNGAR (AN.1 + AN.2)
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
AN.11	Fasta tillgångar ⁽¹⁾
AN.111	Bostäder
AN.112	Övriga byggnader och anläggningar
AN.1121	Andra byggnader än bostäder
AN.1122	Anläggningar
AN.1123	Markförbättringar
AN.113	Maskiner och inventarier
AN.1131	Transportmedel

AN	ICKE-FINANSIELLA TILLGÅNGAR (AN.1 + AN.2)
AN.1132	IKT-utrustning
AN.1139	Övriga maskiner och inventarier
AN.114	Vapensystem
AN.115	Odlade biologiska tillgångar
AN.1151	Djur som ger återkommande produkter
AN.1152	Träd och andra växter som ger återkommande skörd
AN.117	Produkter som skyddas av immateriell äganderätt
AN.1171	Forskning och utveckling
AN.1172	Mineralprospektering och -utvärdering
AN.1173	Datorprogram och databaser
AN.11731	Datorprogram
AN.11732	Databaser
AN.1174	Litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk
AN.1179	Övriga produkter som skyddas av immateriell äganderätt
AN.12	Lagerstockar
AN.121	Insatsvaror
AN.122	Produkter i arbete
AN.1221	Växande skog, växande skörd, slaktdjur etc.
AN.1222	Övriga produkter i arbete
AN.123	Färdigvaror
AN.124	Försvarets lager av militära varor
AN.125	Handelsvaror
AN.13	Värdeföremål
AN.131	Ädla metaller och ädelstenar
AN.132	Antikviteter och andra konstföremål
AN.133	Övriga värdeföremål
AN.2	<i>Icke-producerade icke-finansiella tillgångar</i>
AN.21	Naturresurser
AN.211	Mark
AN.2111	Tomt- och anläggningsmark
AN.2112	Odlad mark
AN.2113	Rekreationsmark med anslutande ytvatten
AN.2119	Övrig mark med anslutande ytvatten

AN	ICKE-FINANSIELLA TILLGÅNGAR (AN.1 + AN.2)
AN.212	Mineral- och energitillgångar
AN.213	Icke-odlade biologiska resurser
AN.214	Vattenresurser
AN.215	Övriga naturresurser
AN.2151	Radiofrekvensspektrum
AN.2159	Övrigt
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
AN.221	Överlåtbara operationella leasingkontrakt
AN.222	Tillstånd att utnyttja naturresurser
AN.223	Tillstånd att utöva specifik verksamhet
AN.224	Ensamrätt till framtida varor och tjänster
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar

(¹) Memorandumpost AN.m: varaktiga konsumtionsvaror.

AF	FINANSIELLA TILLGÅNGAR (¹) (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7 + AF.8)
AF.1	<i>Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)</i>
AF.11	Monetärt guld
AF.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)
AF.2	<i>Sedlar, mynt och inlåning</i>
AF.21	Sedlar och mynt
AF.22	Överförbar inlåning
AF.29	Övrig inlåning
AF.3	<i>Skuldebrev</i>
AF.31	Kortfristiga
AF.32	Långfristiga
AF.4	<i>Lån</i>
AF.41	Kortfristiga
AF.42	Långfristiga
AF.5	<i>Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder</i>
AF.51	Ägarandelar
AF.511	Noterade aktier
AF.512	Onoterade aktier
AF.519	Andra ägarandelar

AF	FINANSIELLA TILLGÅNGAR ⁽¹⁾ (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7 + AF.8)
AF.52	Aktier/andelar i investeringsfonder
AF.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder
AF.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder
AF.6	<i>Försäkring, pension och standardiserade garantier</i>
AF.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring
AF.62	Livförsäkringsförmåner och livränta
AF.63	Pensionsrätter
AF.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare
AF.65	Övriga livförsäkringsförmåner
AF.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier
AF.7	<i>Finansiella derivat och personaloptioner</i>
AF.71	Finansiella derivat
AF.72	Personaloptioner
AF.8	<i>Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter</i>
AF.81	Handelskrediter och förskott
AF.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott

⁽¹⁾ Memorandumposter AF.m1: Utländska direktinvesteringar, AF.m2: Nödlidande lån.

VÄRDERING AV POSTER I BALANSRÄKNINGEN

Allmänna värderingsprinciper

- 7.33 Varje post i balansräkningen ska värderas som om den vore förvärvad den dag balansräkningen hänförs till. Tillgångar och skulder värderas till marknadspriserna den dag som balansräkningen avser.
- 7.34 Redovisade värden ska spegla de priser som är observerbara på marknaden vid den tidpunkt balansräkningen avser. När det inte finns några observerbara marknadspriser, vilket kan inträffa om det finns en marknad men inga tillgångar sålts på den på senare tid, måste uppskattningar göras av vad priserna skulle vara om tillgångarna förvärvades på marknaden vid tidpunkten för balansräkningen.
- 7.35 Marknadspriser kan i allmänhet erhållas för såväl många finansiella tillgångar och skulder, befintlig fast egendom (byggnader och andra anläggningar inklusive tomt- och anläggningsmark), befintliga transportmedel, grödor och kreatursbesättningar som för nyproducerade fasta tillgångar och lagerstockar.
- 7.36 Icke-finansiella tillgångar som producerats för egen räkning ska värderas till baspriser eller, om baspriser inte finns tillgängliga, till baspriser för liknande varor eller, om detta inte är möjligt, till anskaffningskostnad.
- 7.37 Förutom observerade marknadspriser, uppskattningar baserade på observerade priser eller uppkomna kostnader kan värden på icke-finansiella tillgångar beräknas genom
- a) att omvärdera och ackumulera förvärv minus avyttring över tillgångarnas livslängd, eller
 - b) nuvärdet, dvs. det diskonterade värdet, av framtida ekonomiska intäkter.

7.38 Marknadsvärdering är huvudprincipen för värdering av balansvärden (och transaktioner) i finansiella instrument. Finansiella instrument är identiska med finansiella fordringar. De är finansiella tillgångar som har motsvarande skulder. Marknadsvärde är det värde till vilket finansiella tillgångar förvärvas eller avyttras, mellan villiga parter och på rent affärsmässiga grunder, exklusive provisioner, avgifter och skatter. När marknadsvärdet fastställs tar handelspartner även hänsyn till upplupen ränta.

7.39 Nominell värdering speglar den kapitalsumma som ursprungligen erlades, plus eventuella påföljande betalningar, minus eventuella återbetalningar, plus eventuellt upplupen ränta. Nominellt värde är inte samma sak som påtryckt värde.

- a) Det nominella värdet i inhemsk valuta av ett finansiellt instrument utställt i utländsk valuta inkluderar kapitalvinster eller förluster från växelkursrörelser.

Värdet av finansiella instrument utställda i utländska valutor bör konverteras till nationell valuta till den växelkurs som råder på marknaden vid den tidpunkt som balansräkningen avser. Kursen bör utgöra medelvärdet av avistakurserna för valutatransaktioner vid köp och försäljning.

- b) För finansiella instrument som skuldebrev kopplade till ett snävt index kan det nominella värdet även inkludera kapitalvinster eller kapitalförluster som uppstår på grund av förändringar i indexet.

- c) Vid varje särskild tidpunkt kan marknadsvärdet av ett finansiellt instrument avvika från dess nominella värde till följd av omvärderingar som uppstår i spåren av marknadsprisförändringar. Rörelser i marknadspriser kan bero på allmänna marknadsförhållanden, som förändringar i marknadsräntan, särskilda omständigheter, som förändringar i kreditvärdighetsbedömningen för utgivaren av ett skuldebrev samt förändringar i likviditeten på såväl den allmänna marknaden som skuldebrevsmarknaden.

- d) Följande grundläggande ekvation gäller därför för balansräkningsposter:

Marknadsvärde = nominellt värde + omvärderingar som uppstår till följd av marknadsprisförändringar.

7.40 För en del icke-finansiella tillgångar minskas det omvärderade ursprungliga anskaffningspriset till noll under tillgångens förväntade livslängd. Värdet av en sådan tillgång vid en given tidpunkt ges av dess löpande anskaffningspris minus det ackumulerade värdet av dessa minskningar.

7.41 Flertalet fasta tillgångar kan tas upp i balansräkningar till löpande mottagarpriser med avdrag för den ackumulerade kapitalförslitningen och detta brukar kallas nedskrivna återanskaffningskostnad. Summan av de nedskrivna värdena för samtliga fasta tillgångar som ännu används beskrivs som nettokapitalstocken. Bruttokapitalstocken inkluderar värdet av den ackumulerade kapitalförslitningen.

ICKE-FINANSIELLA TILLGÅNGAR (AN)

Producerade icke-finansiella tillgångar (an.1)

Fasta tillgångar (AN.11)

7.42 Fasta tillgångar tas om möjligt upp till marknadspriser (eller baspriser i fråga om produktion av nya tillgångar för egen räkning) eller, om detta inte är möjligt, till mottagarpriser vid förvärvet med avdrag för den ackumulerade kapitalförslitningen. Köparens kostnad för ägarbytet av fasta tillgångar, med lämpligt avdrag för kapitalförslitningen under den period som köparen förväntas inneha den ekonomiska tillgången, ingår i balansräkningens värde.

Produkter som skyddas av immateriell äganderätt (AN.117)

7.43 Mineralprospektering och -utvärdering (kategori AN.1172) värderas antingen på grundval av de ackumulerade belopp som betalats till andra institutionella enheter som utför prospekteringen och utvärderingen eller på grundval av uppkomna kostnader för prospektering som företagets för egen räkning. Den del av tidigare prospektering som ännu inte reducerats helt bör omvärderas till den innevarande periodens priser och kostnader.

7.44 Original av produkter som skyddas av immateriell äganderätt, som datorprogram och litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk, ska värderas till anskaffningspris när de omsätts på marknader. Ingångsvärdet beräknas genom att produktionskostnaderna på lämpligt sätt omvärderas till den innevarande periodens priser och summeras. Om det inte går att fastställa värdet med denna metod beräknas nuvärdet av de framtida intäkter som förväntas uppstå från användningen av tillgången.

Kostnader för ägarbyte av andra icke-producerade tillgångar (AN.116)

- 7.45 Kostnader för ägarbyte av andra icke-producerade tillgångar än mark visas separat i kapitalkontot och behandlas som fasta bruttoinvesteringar, men i balansräkningarna upptas kostnaderna i värdet av den tillgång till vilken de hör, fastän tillgången inte är producerad. Således visas inga kostnader för ägarbyte separat i balansräkningarna. Kostnaderna för ägarbyte av finansiella tillgångar behandlas som insatsförbrukning när tillgångarna förvärvas av bolag eller den offentliga förvaltningen, som slutlig konsumtion när tillgångarna förvärvas av hushåll och som export av tjänster när tillgångarna förvärvas av utländska enheter.

Lagerstockar (AN.12)

- 7.46 Lagerstockar ska värderas till de priser som råder vid den tidpunkt balansräkningen avser och inte till de priser som produkterna värderades till när de bokfördes i lagret.
- 7.47 Lager av insatsvaror värderas till mottagarpriser och såväl lager av färdigvaror som produkter i arbete värderas till baspriser. Lager av varor som ska återförsäljas utan vidare bearbetning av distributörer värderas till de priser som gällde vid den tidpunkt som balansräkningen avser, exklusive alla transportkostnader som grossisterna eller detaljisterna ådragit sig. För lagret av produkter i arbete beräknas värdet i den utgående balansräkningen genom att den andel av den totala produktionskostnad som upparbetats fram till slutet av perioden appliceras på baspriset för en liknande färdigvara vid det datum som balansräkningen avser. Om baspriset på färdigvarorna inte kan erhållas beräknas det som värdet av produktionskostnaden med påslag för förväntat driftsöverskott netto eller förväntad sammansatt förvärvsinkomst netto.
- 7.48 Grödor som odlas och som har endast en användning (utom virkesförrådet) och kreatursbesättningar som är avsedda för slakt kan värderas med hjälp av marknadspriserna på sådana produkter. Skog på rot värderas genom att diskontera de framtida intäkterna från försäljning av timret till löpande priser efter avdrag av utgifter för sådant som avverkning och skötsel till dess skogen är mogen att avverkas.

Värdeföremål (AN.13)

- 7.49 Värdeföremål som konstverk, antikviteter, juveler, ädelstenar, icke-monetärt guld och andra metaller värderas i löpande priser. Om det finns organiserade marknader för dessa tillgångar ska de värderas till de faktiska eller beräknade priser som skulle betalas för dem, exklusive eventuella avgifter eller provisioner till ombud, om de såldes på marknaden vid den tidpunkt som balansräkningen avser. I annat fall ska de värderas till anskaffningspriser, omvärderade till aktuell prisnivå.

*Icke-producerade icke-finansiella tillgångar (AN.2)**Naturresurser (AN.21)**Mark (AN.211)*

- 7.50 I balansräkningen värderas mark till löpande marknadspris. Utgifter för markförbättringar bokförs som fast bruttoinvestering och det mervärde som skapas är exkluderat från det markvärde som redovisas i balansräkningen och redovisas i stället i en separat tillgångskategori för markförbättring (AN.1123).
- 7.51 Mark värderas till det försäljningspris som beräknas erhållas på marknaden, exklusive kostnader för ägarbyte vid en framtida försäljning. När en överföring sker redovisas den enligt konvention som fast bruttoinvestering. Kostnaderna är exkluderade från det markvärde som redovisas under AN.211 i balansräkningen och redovisas i stället som en tillgång under AN.1123. Detta reduceras till noll genom kapitalförslitning under den period som den nya ägaren räknar med att utnyttja marken.
- 7.52 Om markvärdet inte kan särskiljas från värdet av byggnader eller övriga anläggningar belägna på den, klassificeras de kombinerade tillgångarna tillsammans i den tillgångskategori som har det högre värdet.

Mineral- och energitillgångar (AN.212)

- 7.53 Reserver av mineral belägna på eller under markytan, som är ekonomiskt exploaterbara givet befintlig teknik och aktuella relativpriser, värderas till nuvärdet av den förväntade nettoavkastning som den kommersiella exploateringen av tillgångarna resulterar i.

Övriga naturresurser (AN.213, AN.214 och AN.215)

- 7.54 Observerade marknadspriser för icke-odlade biologiska resurser (AN.213), vattenresurser (AN.214) och andra naturresurser (AN.215) finns sannolikt inte att tillgå, så de brukar värderas till nuvärdet av den avkastning som de beräknas ge i framtiden.

Kontrakt, leasingavtal och licenser (AN.22)

7.55 *Definition:* Kontrakt, leasingavtal och licenser redovisas som tillgångar när följande villkor är uppfyllda:

a) I villkoren för kontraktet, leasingavtalet eller licensen anges ett pris för utnyttjandet av en tillgång eller tillhandahållandet av en tjänst som skiljer sig från rådande marknadspris.

b) Den ena avtalsparten kan realisera prisskillnaden.

Kontrakt, leasingavtal och licenser kan värderas med hjälp av marknadsinformation från överföringen av de instrument som ger rättigheterna eller beräknas som nuvärdet av den avkastning som förväntas på den dag som balansräkningen avser jämfört med situationen när det juridiska avtalet ingicks.

7.56 Kategorin omfattar tillgångar som kan uppstå från överlåtbara operationella leasingavtal, licenser för utnyttjande av naturresurser, tillstånd att utöva specifik verksamhet och ensamrätt till framtida varor och tjänster.

7.57 Värdet av tillgångarna är lika med nettonuvärdet av överskottet mellan det rådande priset och det som fastställts i avtalet. Under i övrigt lika förhållanden kommer detta att minska i takt med att avtalsperioden löper ut. Förändringar i tillgångens värde på grund av förändringar i rådande pris redovisas som nominella kapitalvinster och kapitalförluster.

7.58 Överlåtbara operationella leasingavtal redovisas endast som tillgångar när leasingtagaren utövar sin rätt att realisera prisskillnaden.

Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar (AN.23)

7.59 Värdet i balansräkningen för goodwill och marknadsföringstillgångar är överskottet mellan det pris som betalas vid tidpunkten då en institutionell enhet säljs och det värde som redovisas för eget kapital, omvärderat för eventuella reduktioner när ingångsvärdet skrivs ned som ett ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar (K.2). Nedskrivningstakten ska överensstämma med affärsmässiga redovisningsstandarder.

7.60 Marknadsföringstillgångar består bland annat av varumärken, utgivningsrätter, logotyper och domännamn.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER (AF)

7.61 Finansiella tillgångar och skulder som är överlåtbara finansiella instrument, till exempel skuldebrev, aktier, aktier eller andelar i investeringsfonder och finansiella derivat, värderas till marknadsvärde. Finansiella instrument som inte är överlåtbara värderas till nominellt värde (se punkterna 7.38 och 7.39). Motsvarande finansiella tillgångar och skulder har samma värden i balansräkningen. I dessa värden ska provisioner, avgifter och skatter inte tas med. Provisioner, avgifter och skatter redovisas som tjänster som tillhandahållits i samband med transaktionernas genomförande.

Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (AF.1)

7.62 Monetärt guld (AF.11) ska värderas till fastställt pris på organiserade guldmarknader.

7.63 Värdet av särskilda dragningsrätter (AF.12) bestäms dagligen av IMF och kurserna mot inhemska valutor kan erhållas från valutamarknader.

Sedlar, mynt och inlåning (AF.2)

7.64 För sedlar och mynt (AF.21) är värderingen valutans nominella värde.

7.65 För inlåning (AF.22, AF.29) är de värden som redovisas i balansräkningen nominella värden.

7.66 Sedlar, mynt och inlåning i utländsk valuta konverteras till inhemsk valuta till medelvärdet mellan de avistaväxelkurser vid köp och försäljning som gäller vid den tidpunkt som balansräkningen avser.

Skuldebrev (AF.3)

7.67 Skuldebrev redovisas till marknadsvärde.

- 7.68 Kortfristiga skuldebrev (AF.31) värderas till marknadsvärde. Om marknadsvärden inte finns tillgängliga, och förutsatt att varken inflationen eller de nominella räntorna är höga, kan marknadsvärdet approximeras med det nominella värdet för

a) kortfristiga skuldebrev emitterade till pari och

b) kortfristiga diskonterade skuldebrev.

- 7.69 Långfristiga skuldebrev (AF.32) värderas till marknadsvärde, oavsett om de är obligationer på vilka ränta betalas regelbundet eller diskonteringsobligationer eller nollkupongare på vilka ingen eller låg ränta betalas.

Lån (AF.4)

- 7.70 De värden som både långgivare och låntagare ska redovisa i sina balansräkningar är de nominella värdena, oavsett om lånen är nödlidande eller inte.

Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5)

- 7.71 Noterade aktier (AF.511) värderas till marknadsvärdet. Samma värde tillämpas för både tillgångssidan och skuldsidan, fastän aktier och andra ägarandelar i juridisk mening inte utgör en skuld för utgivaren utan en äganderätt till en andel i ett bolags likvidationsvärde, där likvidationsvärdet inte är känt på förhand.

- 7.72 Noterade aktier värderas till ett representativt mittpris som observerats på börsen eller andra organiserade finansmarknader.

- 7.73 Värdet av onoterade aktier (AF.512), som inte handlas på organiserade marknader, ska beräknas med hänvisning till något av följande:

a) Värdena på noterade aktier där så är lämpligt.

b) Värdet av eget kapital.

c) Diskontering av den förväntade vinsten med tillämpning av ett lämpligt p/e-tal för den institutionella enhetens nyligen gjorda och utjämnade vinster.

Dessa beräkningar bör dock ta hänsyn till skillnader mellan noterade och onoterade aktier, i synnerhet deras likviditet, och beakta såväl den nettoförmögenhet som ackumulerats under bolagets livstid som bolagets branschtillhörighet.

- 7.74 Den beräkningsmetod som tillämpas beror på den primärstatistik som finns att tillgå. Den kan exempelvis ta hänsyn till uppgifter om fusioner som inbegriper onoterade aktier. Om värdet av onoterade bolags eget kapital förändras på liknande sätt, genomsnittligt och i proportion till det nominella kapitalet, som för likartade bolag med noterade aktier, kan balansräkningens värde beräknas med hjälp av en kvot. Kvoten jämför värdet av eget kapital för onoterade bolag med noterade bolag:

$$\text{värdet av onoterade aktier} = \text{marknadspriset på liknande noterade aktier} \times (\text{eget kapital för onoterade bolag}) / (\text{eget kapital för liknande noterade bolag}).$$

- 7.75 Kvoten mellan aktiekurs och eget kapital kan variera med bransch. Därför är det bättre att beräkna marknadskursen för onoterade aktier per bransch. Det kan även finnas andra skillnader mellan noterade och onoterade bolag som kan inverka på beräkningsmetoden.

- 7.76 Andra ägarandelar (AF.519) är ägarandelar som inte är i form av värdepapper. Hit hör ägarandelar i kvasibolag (som filialer, stiftelser, handelsbolag, kommanditbolag och andra delägarskap), offentliga bolag, icke-bolagsetablerade fonder och konstruerade enheter (inbegripet konstruerade inhemska statistiska enheter som skapats för att spegla utländskt ägande av fastigheter och naturresurser). Internationella organisationers ägande som inte är i form av aktier klassificeras som andra ägarandelar.

- 7.77 Kvasibolagens andra ägarandelar värderas på grundval av eget kapital, eftersom deras nettoförmögenhet enligt konvention är lika med noll. För andra andelar bör den lämpligaste värderingsmetoden av dem som används för onoterade aktier väljas.

- 7.78 Bolag som emitterar aktier eller andelar kan därtill ha andra ägarandelar.
- 7.79 Aktier/andelar i investeringsfonder (AF.52) värderas till marknadspris om de är noterade. Om de är onoterade kan marknadsvärdet beräknas enligt beskrivningen för onoterade aktier. Om de är inlösbare av själva fonden värderas de till sina inlösenvärden.

Försäkring, pension och standardiserade garantier (AF.6)

- 7.80 De belopp som redovisas för försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring (AF.61) omfattar erlagda men ej intjänade premier plus de belopp som avsatts för att reglera utestående fordringar. Det senare motsvarar nuvärdet av de belopp som förväntas bli utbetalda för reglering av kraven, inklusive omtvistade krav och avsättningar för krav för att täcka incidenter som inträffat men ännu inte rapporterats.
- 7.81 De belopp som redovisas för livförsäkringsförmåner och livränta (AF.62) motsvarar de avsättningar som behövs för att tillgodose samtliga förväntade framtida krav.
- 7.82 De belopp som redovisas för pensionsrätter (AF.63) beror på typen av pensionssystem.
- 7.83 I ett förmånsbestämt pensionssystem avgörs nivån på utlovade pensionsförmåner till deltagande löntagare av en i förväg bestämd formel. Skulden för ett förmånsbestämt pensionssystem är lika med nuvärdet av de utlovade förmånerna.
- 7.84 I ett avgiftsbestämt system beror de förmåner som utbetalas på utvecklingen för de tillgångar som pensions-systemet förvärvat. Skulden för ett avgiftsbestämt system är det aktuella marknadsvärdet av fondens tillgångar. Fondens nettoförmögenhet är alltid noll.
- 7.85 Det värde som redovisas för avsättningar för krav enligt standardiserade garantier (AF.66) är den förväntade kravnivån minus värdet av eventuellt förväntade återvinningar.

Finansiella derivat och personaloptioner (AF.7)

- 7.86 Finansiella derivat (AF.71) införs i balansräkningarna till sina marknadsvärden. Om uppgifter om marknadspris inte finns att tillgå, exempelvis i fråga om OTC-optioner, värderas de antingen till det belopp som fordras för att köpa ut eller kvitta kontraktet eller det premiebelopp som ska betalas.
- 7.87 För optioner anses optionsutfärdaren ha ådragit sig en motsvarande skuld som svarar mot kostnaden för att köpa ut optionsinnehavarens rättigheter.
- 7.88 Marknadsvärdet för optioner och forwardkontrakt kan växla mellan positiva (tillgång) och negativa (skuld) positioner beroende på prISRörelser i de underliggande tillgångarna och de kan således växla mellan att vara tillgångar och skulder för utfärdare och innehavare. En del optioner och forwardkontrakt utnyttjar marginalbetalningar, där vinster och förluster regleras dagligen. I dessa fall kommer balansräkningens värde att vara noll.
- 7.89 Personaloptioner (AF.72) värderas med hänvisning till det verkliga värdet på den beviljade ägarandelen. Det verkliga värdet beräknas vid tilldelningstidpunkten med användning av marknadsvärdet för likvärdiga överlåtbara optioner eller, om det inte går, med hjälp av en optionsprissättningsmodell.

Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8)

- 7.90 Handelskrediter och förskott (AF.81) och övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter exklusive handelskrediter och förskott (AF.89) som uppstår till följd av tidsskillnader mellan fördelningstransaktioner, som skatter, sociala avgifter, utdelningar, hyror och löner, och finansiella transaktioner, värderas för både borgenär och gäldenär till nominellt värde. De belopp för skatter och sociala avgifter som ska erläggas under AF.89 ska inte omfatta de belopp som sannolikt inte kan drivas in, eftersom de utgör ett krav utan värde från den offentliga förvaltningen.

FINANSIELLA BALANSRÄKNINGAR

- 7.91 Den finansiella balansräkningen redovisar finansiella tillgångar på vänster sida och skulder på höger sida. Den finansiella balansräkningens saldopost är finansiell nettoförmögenhet (BF.90).

- 7.92 Den finansiella balansräkningen för en inhemsk sektor eller delsektor kan vara konsoliderad eller icke konsoliderad. Den icke konsoliderade finansiella balansräkningen redovisar alla de finansiella tillgångar och skulder för de institutionella enheter som är klassificerade inom sektorn eller delsektorn, inklusive de tillgångar och skulder vars motposter innehas inom samma sektor eller delsektor. I den konsoliderade finansiella balansräkningen har de finansiella tillgångar och skulder som innehas av motparter i samma sektor eller delsektor rensats bort. Den finansiella balansräkningen för utlandet är definitionsmässigt konsoliderad. I regel är bokföringsposter i ENS inte konsoliderade. Därför ska den finansiella balansräkningen för en inhemsk sektor eller delsektor redovisas på icke konsoliderad grund.
- 7.93 Den finansiella balansräkningen från vem-till-vem (balansräkningen med avseende på gäldenär/borgenär) är en utvidgning av den finansiella balansräkningen, som dessutom redovisar en uppdelning av finansiella tillgångar på gäldenärssektor och en uppdelning av skulder på borgenärssektor. Därför ger den information om sambanden gäldenär/borgenär och den är konsistent med kontot för finansiella transaktioner med avseende på gäldenär/borgenär.

MEMORANDUMPOSTER

- 7.94 För att visa poster av mera specialiserat analytiskt intresse för särskilda sektorer ska följande tre typer av memorandumposter inkluderas som stödposter i balansräkningarna:

- a) Varaktiga konsumtionsvaror (AN.m).
- b) Utländska direktinvesteringar (AF.m1).
- c) Nödlidande lån (AF.m2).

Varaktiga konsumtionsvaror (AN.m)

- 7.95 *Definition:* Varaktiga konsumtionsvaror är varaktiga varor som används av hushållen för slutlig konsumtion upprepade gånger över tidsperioder på mer än ett år. De ingår i balansräkningarna i form av memorandumposter. De finns inte med bland huvudposterna i balansräkningen eftersom de bokförs som användning i hushållssektorns inkomstanvändningskonto, som konsumerade under räkenskapsperioden och inte efter hand förbrukade.
- 7.96 Beståndet av varaktiga konsumtionsvaror som innehas av hushållen som slutkonsumenter, transportmedel (AN.1131) och övriga maskiner och inventarier (AN.1139), värderas till marknadspriser i memorandumposten, med avdrag för motsvarande ackumulerade avsättningar för kapitalförslitning. En fullständig förteckning över undergrupper och poster av varaktiga konsumtionsvaror finns i kapitel 23.
- 7.97 Varaktiga varor, som fordon, klassificeras antingen som fasta tillgångar eller som varaktiga konsumtionsvaror beroende på ägarens sektorklassificering och för vilket ändamål de används. Exempelvis kan ett fordon användas delvis av ett kvasibolag för produktion och delvis av ett hushåll för slutlig konsumtion. De värden som redovisas i balansräkningen för sektorn icke-finansiella bolag (S.11) bör avspegla den andel av användningen som kan hänföras till kvasibolaget. Ett liknande exempel gäller delsektorn företagshushåll med anställda (och även utan anställda) (S.141+S.142). Den andel som hänför sig till hushållssektorn (S.14) som slutkonsumenter redovisas i memorandumposten, med avdrag för motsvarande ackumulerade avsättningar för kapitalförslitning.

Utländska direktinvesteringar (AF.m1)

- 7.98 Finansiella tillgångar och skulder som utgör direkta investeringar redovisas allt efter arten av investeringen i kategorierna lån (AF.4), ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5) eller obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8). Det belopp för direkta investeringar som ingår i var och en av dessa kategorier redovisas som en separat memorandumpost.

Nödlidande lån (AF.m2)

- 7.99 Lån redovisas i balansräkningen till nominellt värde.
- 7.100 Vissa lån som inte har skötts under en tid tas upp som en memorandumpost i långivarens balansräkning. Dessa lån kallas nödlidande lån.
- 7.101 *Definition:* Ett lån är nödlidande när a) betalningar av ränta och amorteringar är minst 90 dagar försenade, b) räntan för minst 90 dagar har kapitaliserats, refinansierats eller försenats enligt överenskommelse eller c) betalningar är mindre än 90 dagar försenade men det finns goda skäl (som att en låntagare ansökt om konkurs) till tvivel om att hela betalningen kommer att erläggas.
- 7.102 Denna definition av ett nödlidande lån ska tolkas med hänsyn till nationella konventioner om när ett lån bedöms vara nödlidande. När ett lån klassificeras som nödlidande ska det (eller ett eventuellt ersättningslån) förbli klassificerat som sådant tills betalning mottagits eller kapitalet skrivits av på detta eller det lån som ersätter det ursprungliga.

7.103 Följande två memorandumposter krävs för nödlidande lån:

- a) Det nominella värdet av dessa lån, enligt redovisningen i balansräkningens huvudposter.
- b) Marknadsvärdet för dessa lån.

7.104 Den närmaste motsvarigheten till marknadsvärde är verkligt värde, som är "det värde som närmar sig det värde som skulle uppstå ur en marknadstransaktion mellan två parter". Verkligt värde kan fastställas med hjälp av transaktioner i jämförbara instrument eller med hjälp av det diskonterade nuvärdet av kassaflödet, som kan göras tillgängligt från långgivarens balansräkning. Om uppgifter saknas om verkligt värde måste memorandumposten använda den näst bästa metoden och redovisa nominellt värde minus förväntade kreditförluster.

Redovisning av nödlidande lån

7.105 Nödlidande lån inom den offentliga förvaltningen och sektorn finansiella bolag ska redovisas som memorandumposter i likhet med andra sektorer som har stora mängder lån. Om lånen till eller från utlandet är betydande ska de också redovisas som memorandumposter.

7.106 I följande tabell beskrivs de balansposter och flöden som redovisas för nödlidande lån för att ge en fullständigare bild av stockar, transaktioner, omklassificeringar och avskrivningar.

7.107 Exemplet visar ett utestående lånebelopp till ett nominellt värde av 1 000 vid t-1, av vilket 500 är nödlidande och 500 inte. Större delen av de nödlidande lånen, 400, täcks av avsättningar för kreditförluster, medan 100 inte gör det. Den andra delen av tabellen ger ytterligare information om de nödlidande lånens marknadsvärde. Det härleds ur skillnaden mellan det nominella värdet och avsättningarna för kreditförluster. Vid t-1 antas det vara 375. Under perioden från t-1 till t omklassificeras delar av lånen från välskötta eller ännu inte betalade lån till nödlidande eller tvärtom eller skrivs av. Flödena visas i motsvarande kolumner i tabellen. För avsättningarna för kreditförluster anges även de nominella värdena och marknadsvärdena.

7.108 Uppskattningen av avsättningar för kreditförluster måste göras inom ramen för redovisningsstandarder, rättslig ställning och skatteregler som gäller för enheterna, vilket kan leda till tämligen olikartade resultat beträffande dessa avsättnings storlek och varaktighet. Detta gör det svårt att redovisa nödlidande lån i huvudkontona och leder till att de redovisas som en memorandumpost. Det är bättre att i stället tillhandahålla marknadsvärden som memorandumposter vid sidan av de nominella värdena för de lån som är nödlidande och för dem som inte är det.

Redovisning av nödlidande lån

Positioner	Stock	Transaktion	Omklassificerings	Avskrivning	Stock
	t-1	period t-1 till t			t
Nominellt värde					
Lån	1 000	200	0	– 90	1 110
Icke nödlidande lån	500	200	– 50		650
Nödlidande lån	500		50	– 90	460
Täcks av avsättningar för kreditförluster	400		70	– 90	380
Täcks ännu inte av avsättningar för kreditförluster	100		– 20		80
Marknadsvärde					
Nödlidande lån	375		24	– 51	348
= Nominellt värde	500		50	– 90	460
— Avsättningar för kreditförluster	125		26	– 39	112
varav ännu inte täckta	100		– 20		80

BILAGA 7.1

SAMMANFATTNING AV VARJE KATEGORI AV TILLGÅNGAR

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Icke-finansiella tillgångar (AN)	Icke-finansiella poster över vilka institutionella enheter utövar äganderätt, individuellt eller kollektivt, och från vilka deras ägare kan vinna ekonomiska fördelar genom att inneha dem, nyttja dem eller tillåta andra att nyttja dem under en tid. De består av fasta tillgångar, lagerstockar, värdeföremål, samhällskonstruktioner och produkter som skyddas av immateriell äganderätt.
Producerade icke-finansiella tillgångar (AN.1)	Icke-finansiella tillgångar som har skapats genom produktionsprocesser. Producerade icke-finansiella tillgångar består av fasta tillgångar; lagerstockar och värdeföremål, enligt definitionen nedan.
Fasta tillgångar (AN.11)	Producerade icke-finansiella tillgångar som används upprepat eller kontinuerligt i produktionsprocesser under mer än ett år. Fasta tillgångar består av bostäder, övriga byggnader och anläggningar, maskiner och inventarier, vapensystem, odlade biologiska tillgångar och produkter som skyddas av immateriell äganderätt, enligt definitionen nedan.
Bostäder (AN.111)	Byggnader som används helt eller delvis som hemvist, inklusive alla slags därmed förknippade anläggningar, såsom garage, och all fast inredning som vanligen installeras i bostäder. Även husbåtar, pråmar, husbilar och husvagnar som används som huvudsaklig hemvist för hushåll ingår, liksom offentliga monument (se AN.1121) som huvudsakligen identifieras som bostäder. Likaledes inkluderas kostnader för markberedning. Exempelvis innefattas bostadsbyggnader, som en- och tvåfamiljshus, och andra bostadsbyggnader avsedda för annat än tillfälligt innehav. Ofullbordade bostäder ingår i den utsträckning som slutanvändaren bedöms ha övertagit äganderätten, antingen för att byggandet sker i egen regi eller genom existensen av ett köp- och försäljningsavtal. Bostäder som anskaffats för militär personal ingår också, eftersom de, i likhet med bostäder förvärvade av civila enheter, används för produktionen av bostadstjänster. Värdet på bostäder anges med avdrag för värdet av tomt- och anläggningsmark som ingår i mark (AN.211) om den klassificeras separat.
Övriga byggnader och anläggningar (AN.112)	Övriga byggnader och anläggningar består av andra byggnader än bostäder, övriga anläggningar och markförbättringar, enligt definitionen nedan. Ofullbordade byggnader och anläggningar ingår i den utsträckning som slutanvändaren bedöms ha övertagit äganderätten, antingen för att byggandet sker för egen räkning eller genom existensen av ett köp- och försäljningsavtal. Byggnader och anläggningar som anskaffats för militära ändamål ingår också. Värdet på övriga byggnader och anläggningar anges med avdrag för värdet av tomt- och anläggningsmark som ingår i mark (AN.211) om den klassificeras separat.
Andra byggnader än bostäder (AN.1121)	Andra byggnader än bostäder inklusive inredning, anordningar och utrustning, som utgör integrerade delar av byggnadsverket samt kostnader för markberedning. Offentliga monument (se AN.1122), som främst identifieras som övriga byggnader, ingår också. Offentliga monument har en särskild historisk, nationell, regional, lokal, religiös eller symbolisk betydelse. De beskrivs som offentliga för att de är tillgängliga för allmänheten, inte på grund av offentligt ägande. Besökare måste ofta betala inträde till dem. Kapitalförslitning på nya monument, eller på större förbättringar på befintliga monument, ska beräknas på ett antagande om lämpligt lång livslängd. Andra exempel på andra byggnader än bostäder är magasins- och industribyggnader, affärsbyggnader, offentliga nöjeslokaler, hotell, restauranger, skolbyggnader samt byggnader för sjuk- och hälsovård.

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Anläggningar (AN.1122)	Andra anläggningar än bostadsfastigheter, inbegripet kostnader för gator, avlopp och markberedning. Dessutom ingår offentliga monument som inte klassificeras som bostäder eller andra byggnader än bostäder, schakt, tunnlar och andra byggnadsverk förknippade med mineralbrytning och energitillgångar samt anläggning av bland annat vågbrytare, fördämningar och översvämningshinder i syfte att förbättra angränsande, men inte integrerad, mark. Hit hör motorvägar, gator, vägar, järnvägar och flygfältens start- och landningsbanor, broar, upphöjda motorvägar, tunnlar och undergångar, farleder, hamnar, dammar och andra vattenbyggnader, fjärrörsystem, fjärrnät för el och kommunikation, lokala rörledningar och kablar samt därmed förknippade arbeten, anläggningar för gruvdrift och industri samt anläggningar för sport och fritid.
Markförbättringar (AN.1123)	Värdet av åtgärder som leder till stora förbättringar av markens kvantitet, kvalitet eller produktivitet eller förhindrar att den försämras. Hit hör det ökade tillgångsvärde som uppstår från markröjning, markprofilering, anläggning av brunnar och vattenhål. Dessutom ingår de kostnader för ägarbyte av marken som ännu inte skrivits av.
Maskiner och inventarier (AN.113)	Transportmedel, utrustning för informations- och kommunikationsteknik (IKT) och övriga maskiner och inventarier enligt definitionen nedan, utom sådana som anskaffats av hushållen för slutlig konsumtion. Verktyg och redskap som är relativt billiga och köps i tämligen jämn takt, exempelvis handverktyg, kan uteslutas. Inte heller ingår maskiner och inventarier som är en del av byggnader – de ingår i bostäder och övriga byggnader. Maskiner och inventarier i ofullbordat skick utesluts, såvitt de inte tillverkats för eget bruk, därför att slutanvändaren inte bedöms överta äganderätten förrän vid överlämnandet av tillgången. Andra maskiner och inventarier än vapensystem som anskaffats för militära ändamål ingår. Maskiner och inventarier som fordon, möbler, köksutrustning, datorer, kommunikationsutrustning etc. som anskaffats av hushåll för slutlig konsumtion behandlas inte som en tillgång. De ingår i stället i memorandumposten för varaktiga konsumtionsvaror i balansräkningen för hushållen. Husbåtar, pråmar, husbilar och husvagnar, som används av hushåll som huvudsaklig hemvist, ingår i bostäder.
Transportmedel (AN.1131)	Utrustning för förflyttning av människor och föremål. Hit hör produkter, utom delar, som ingår i huvudgrupp 29, motorfordon, i indelning av produkter efter näringsgren 2008 (CPA 2008), släpfordon och påhängsvagnar, och huvudgrupp 30, andra transportmedel.
IKT-utrustning (AN.1132)	Utrustning för informations- och kommunikationsteknik (IKT): apparater som använder elektroniska kontroller och de elektroniska komponenter som används i apparaten. Exempel är produkter i grupp 261 i CPA 2008, elektroniska komponenter och kretskort, och grupp 262, datorer och kringutrustning.
Övriga maskiner och inventarier (AN.1139)	Maskiner och inventarier som inte klassificerats annorstädes. Hit hör produkter, utom delar, installations-, reparations- och underhållstjänster som ingår i huvudgrupp 26 i CPA 2008, datorer, elektronikvaror och optik (utom gruppen 261 och 262), huvudgrupp 27, elapparatur, huvudgrupp 28, maskiner som ej ingår i annan underavdelning, huvudgrupp 31, möbler, samt huvudgrupp 32, andra tillverkade varor.
Vapensystem (AN.114)	Fordon och annan utrustning som krigsfartyg, ubåtar, militärflygplan, stridsvagnar, bärare och utskjutningsanordningar för robotar med mera. Flertalet av de engångsvapen som de levererar redovisas som försvarets lager av militära varor (se AN.124) medan andra, som ballistiska robotar med stor förstörelseförmåga, som bedöms ha en oavbrutet avskräckande inverkan på angripare, klassificeras som fasta tillgångar.

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Odlade biologiska tillgångar (AN.115)	Avelsdjur, mjölkkor, dragdjur etc. och vingårdar, fruktträdgårdar och övriga trädplanteringar som ger återkommande skörd, och som är under direkt kontroll, ansvar och ledning av institutionella enheter, enligt definitionen nedan. Omogna odlade tillgångar undantas, för såvitt de inte produceras för eget bruk.
Djur som ger återkommande produkter (AN.1151)	Djur vars naturliga tillväxt och återväxt är under direkt kontroll, ansvar och ledning av institutionella enheter. De inkluderar avelsbesättningar (inklusive fisk och fjäderfä), mjölkkor, dragdjur, får och andra djur som används för ullproduktion och djur som används för transport, kapplöpningar eller underhållning.
Träd och andra växter som ger återkommande skörd (AN.1152)	Träd (däribland vinstockar och buskar) som odlas för produkter de frambringar år efter år, inklusive sådana som odlas för frukt och nötter, för sav och kåda samt för bark- och lövprodukter, vars naturliga tillväxt och återväxt är under direkt kontroll, ansvar och ledning av institutionella enheter.
Produkter som skyddas av immateriell äganderätt (AN.117)	Fasta tillgångar som består av resultatet av forskning och utveckling, prospektering efter och utvärdering av mineraler, datorprogram och databaser, underhållning, litterära och konstnärliga originalverk samt övriga immateriella fasta tillgångar, enligt definitionen nedan, avsedda att användas under mer än ett år.
Forskning och utveckling (AN.1171)	Består av värdet av utgifter för kreativt arbete som utförs systematiskt för att öka kunskaperna, inbegripet kunskaperna om människan, kulturen och samhället, och användningen av dessa kunskaper för att utforma nya tillämpningar. Värdet bestäms i termer av de ekonomiska fördelar som väntas i framtiden. Om värdet inte kan uppskattas på ett rimligt sätt värderas det enligt konvention som summan av kostnaderna, inbegripet kostnader för fruktlös forskning och utveckling. Forskning och utveckling som inte kommer att gagna ägaren klassificeras inte som en tillgång utan redovisas i stället som insatsförbrukning.
Mineralprospektering och -utvärdering (AN.1172)	Värdet av prospekteringskostnader för petroleum och naturgas och för andra mineraltillgångar än petroleum samt efterföljande utvärdering av de gjorda upptäckterna. Dessa utgifter innefattar såväl kostnader före koncessionstillstånd, koncessions- och anskaffningskostnader, värderingskostnader och kostnader för faktisk provborrning som kostnader för undersökningar från luften och på annat sätt, transportkostnader och andra kostnader för att möjliggöra proven.
Datorprogram (AN.11731)	Datorprogram, programbeskrivningar och stödmaterial för både system- och tillämpningsprogram. Hit hör såväl initial utveckling och utvidgning av programvara som förvärv av kopior som klassificeras som tillgångar inom AN.11731.
Databaser (AN.11732)	Datafiler som organiseras för att möjliggöra resurseffektiv tillgång till och användning av data. För databaser som skapats enbart för eget bruk beräknas värderingen på grundval av kostnader, vilket bör utesluta kostnader för databashanteringssystem och anskaffning av data.
Litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk (AN.1174)	Originalfilmer, ljudupptagningar, manuskript, band, modeller etc. på vilka dramatiska föreställningar, radio- och tv-program, musikuppföranden, idrottstävlingar, litterära och konstnärliga verk etc. är inspelade eller uttryckta. Verk som producerats för egen räkning ingår. I en del fall, t.ex. filmer, kan det finnas många original.
Övriga produkter som skyddas av immateriell äganderätt (AN.1179)	Ny information, specialkunskaper etc. som inte klassificerats annorstädes och vars användning i produktionen begränsas till de enheter som har förvärvat äganderätten över dem eller till andra enheter som beviljats rättigheter av de senare.

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Lagerstockar (AN.12)	Producerade tillgångar som består av varor och tjänster som blivit till under den innevarande perioden eller under en tidigare period och som hålls för försäljning, användning i produktionen eller annan användning vid en senare tidpunkt. De består av insatsvaror, produkter i arbete, färdigvaror och handelsvaror enligt definitionen nedan. Här ingår alla lagerstockar som innehas av den offentliga förvaltningen inklusive, men inte begränsat till, lagerstockar av strategiska material, spannmål och andra varor av särskild betydelse för landet.
Insatsvaror (AN.121)	Varor som ägarna avser att använda som insats i sina egna produktionsprocesser och inte för återförsäljning.
Produkter i arbete (AN.122)	Varor och tjänster som är delvis färdiga, men som vanligen inte överlämnas till andra enheter utan vidare bearbetning eller som inte är mogna och vars produktionsprocess ska fortsättas av samma producent under en följande period. Exkluderade är delvis färdiga byggnadsverk för vilka den slutliga ägaren bedöms ha övertagit äganderätten, antingen för att produktionen är för eget bruk eller genom existensen av ett köp- och försäljningsavtal. Kategori AN.122 består av produkter i arbete på odlade tillgångar och övriga produkter i arbete enligt definitionen nedan.
Växande skog, växande skörd, slaktdjur etc. (AN.1221)	Djurbesättningar som uppföds för produkter som endast erhålls vid slakt, som fjäderfä och kommersiellt odlad fisk, träd och annan vegetation som ger avkastning en enda gång vid avverknings och omogna odlade tillgångar som ger återkommande avkastning.
Övriga produkter i arbete (AN.1222)	Andra varor än odlade tillgångar och tjänster som delvis bearbetats, tillverkats eller sammansatts av producenten men som vanligen inte säljs, avsänds eller överlämnas till andra utan vidare bearbetning.
Färdigvaror (AN.123)	Varor som är färdiga för försäljning eller avsändning från producenten.
Försvarets lager av militära varor (AN.124)	Ammunition, robotar, raketer, bomber och andra militära engångsföremål som skickas iväg av vapen eller vapensystem. Vissa typer av robotar med stor förstörelseförmåga ingår inte (se AN.114).
Handelsvaror (AN.125)	Varor som förvärvats av företag, som grossister och detaljister, i syfte att återförsäljas utan vidare bearbetning (dvs. inte förändrade på annat sätt än att de presenteras på ett för kunden attraktivt sätt).
Värdeföremål (AN.13)	Producerade tillgångar som inte främst används för produktion eller konsumtion, som förväntas stiga i värde eller åtminstone inte sjunka i realvärde, som inte försämras över tiden under normala betingelser och som förvärvas och innehas primärt som värdebevarare. Värdeföremål består av ädla metaller och ädelstenar, antikviteter och andra konstföremål och övriga värdeföremål, enligt definitionen nedan.
Ädla metaller och ädelstenar (AN.131)	Ädla metaller och ädelstenar som inte innehas av företag för användning som insats i produktionsprocesser.
Antikviteter och andra konstföremål (AN.132)	Målningar, skulpturer etc., erkända som konstverk, och antikviteter.
Övriga värdeföremål (AN.133)	Värdeföremål som inte klassificerats annorstädes, som samlingar och smycken av betydande värde som skapats av ädelstenar och ädla metaller.
Icke-producerade icke-finansiella tillgångar (AN.2)	Icke-finansiella tillgångar som tillkommit på annat sätt än genom produktionsprocesser. Icke producerade tillgångar består av naturresurser, kontrakt, leasingavtal, licenser, goodwill och marknadsföringstillgångar enligt definitionen nedan.

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Naturresurser (AN.21)	Icke-producerade tillgångar som förekommer naturligt och över vilka äganderätt kan göras gällande och överlåtas. Miljöresurser över vilka äganderätt inte har gjorts eller kan göras gällande, som öppet hav eller luft, ingår inte. Består av mark, mineral- och energitillgångar, icke-odlade biologiska resurser, vattenresurser och andra naturresurser enligt definitionen nedan.
Mark (AN.211)	Den mark, inklusive jordtäcket och allt slags anslutande ytvatten, över vilka äganderätt görs gällande. Exkluderade är alla slags byggnader eller andra anläggningar som är belägna på den eller löper genom den, odlade grödor, träd och djur, mineraltillgångar, icke-odlade biologiska resurser och underjordiska vattenresurser.
Mineral- och energitillgångar (AN.212)	Bevisade reserver av mineral belägna på eller under markytan, som är ekonomiskt exploaterbara givet befintlig teknik och aktuella relativpriser. Äganderätten till mineraltillgångarna kan vanligen särskiljas från rätten till marken som sådan. Kategori AN.212 består av kända reserver av kol, olja, gas eller andra bränslen, metallmalm och icke-metalliska mineraler.
Icke-odlade biologiska resurser (AN.213)	Djur, träd, grödor och växter som ger avkastning både en enda gång och vid upprepade tillfällen och över vilka äganderätt görs gällande, men vars naturliga tillväxt och/eller återväxt inte är under direkt kontroll, ansvar och ledning av institutionella enheter. Exempel är urskogar och fiskevatten inom landets territorium. Endast sådana resurser som redan är, eller sannolikt snart kommer att vara, exploaterbara för ekonomiska ändamål bör inkluderas.
Vattenresurser (AN.214)	Vattenförande skikt och andra grundvattenresurser i den mån som knapphet leder till att äganderätt och/eller nyttjanderätt, marknadsvärdering och visst mått av ekonomisk kontroll görs gällande.
Övriga naturresurser (AN.215)	Detta omfattar det elektromagnetiska frekvensspektrumet för radiering (AN.2151) och övriga naturresurser (AN.2159) som inte klassificerats annorstädes.
Radiofrekvensspektrum (AN.2151)	Det elektromagnetiska spektrumet. Leasingkontrakt eller licenser för att använda spektrumet klassificeras på annat håll (AN.222) om de uppfyller definitionen för en tillgång.
Övrigt (AN.2159)	Övriga naturresurser som inte klassificerats annorstädes.
Kontrakt, leasingavtal och licenser (AN.22)	Avtal om att bedriva verksamhet, där avtalet ger innehavaren ekonomiska fördelar utöver de avgifter som ska erläggas och innehavaren legalt och praktiskt kan realisera dessa fördelar. Den tillgång som redovisas i kategori AN.22 utgör värdet av den realiserbara potentiella kapitalvinst som uppstår när marknadspriset för utnyttjandet av en tillgång eller tillhandahållandet av en tjänst överstiger det pris som anges i kontraktet, leasingavtalet eller licensen, eller det pris som skulle uppnås i avsaknad av ett kontrakt, arrende eller licens. Kontrakt, leasingavtal och licenser består av tillgångar som kan uppstå från säljbara operationella leasingkontrakt, tillstånd att utnyttja naturresurser, tillstånd att utöva specifik verksamhet och ensamrätt till framtida varor och tjänster.
Överlåtbara operationella leasingavtal (AN.221)	Tredje parts äganderätt avseende andra icke-finansiella tillgångar än naturresurser, där leasingkontraktet ger innehavaren ekonomiska fördelar utöver de avgifter som ska erläggas och innehavaren legalt och praktiskt kan realisera dessa fördelar genom att överföra dem. Den tillgång som redovisas i kategori AN.221 är det värde som överföringen av nyttjanderätten till den underliggande tillgången ger innehavaren, dvs. överskottet mellan det realiserbara överföringspriset och det belopp som ska erläggas till tillståndsgivaren. Exempel är när en hyresgäst i en byggnad har en fast hyra men marknadshyran är högre. Om hyresgästen kan realisera prisskillnaden genom uthyrning i andra hand utgör rätten att realisera värdet ett säljbart operationellt leasingkontrakt.

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Tillstånd att utnyttja naturresurser (AN.222)	Licenser, leasingavtal och arrenden för att utnyttja naturresurser under en begränsad tid då inte tillgångens ekonomiska värde förbrukas helt, och då avtalet ger innehavaren ekonomiska fördelar utöver de avgifter som ska erläggas, och innehavaren legalt och praktiskt kan realisera dessa fördelar genom att exempelvis överföra dem. Naturresursen redovisas fortsatt på ägarens balansräkning och en separat tillgång, som motsvarar det värde som överföringen av nyttjanderätten till resursen ger innehavaren, redovisas som ett tillstånd att utnyttja naturresurser. Den redovisade tillgången är det värde som överföringen av nyttjanderätten ger innehavaren, dvs. överskottet mellan överföringspriset och det belopp som ska erläggas till tillståndsgivaren. Exempel är när en markarrendator har ett fast arrende men marknadsarrendet är högre. Om arrendatorn kan realisera prisskillnaden genom uthyrning i andra hand utgör rätten att realisera värdet en tillgång.
Tillstånd att utöva specifik verksamhet (AN.223)	Överlåtbara tillstånd, utom tillstånd att utnyttja naturresurser eller en tillgång som tillhör tillståndsgivaren, som begränsar antalet enheter som deltar i en verksamhet och tillåter innehavarna att göra monopolliknande vinster. Den redovisade tillgången är det värde som överföringen av nyttjanderätten ger innehavaren, dvs. överskottet mellan överföringspriset och det belopp som ska erläggas till tillståndsgivaren. Tillståndshavaren måste legalt och praktiskt kunna överföra tillståndsrätterna till en tredje part.
Ensamtill till framtida varor och tjänster (AN.224)	Överlåtbara avtalsenliga rättigheter till exklusivt utnyttjande av varor eller tjänster. En part har ett kontrakt att köpa varor eller tjänster till ett fast pris från en andra part och kan, legalt och praktiskt, överföra den andra partens åtagande till en tredje part. Hit hör det överförbara värdet av en fotbollsspelare under kontrakt med en fotbollsklubb och det överförbara värdet av ensamrätt att publicera litterära verk eller musikuppföranden. Den tillgång som redovisas i AN.224 är det värde som överföringen av rättigheten ger innehavaren.
Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar (AN.23)	Skillnaden mellan det värde som betalats för en i gång varande institutionell enhet och summan av dess tillgångar minus summan av dess skulder, för varje post som har identifierats och värderats för sig. Värdet av goodwill inkluderar därför såväl allt i fråga om långsiktiga fördelar som inte blivit separat identifierat som en tillgång som värdet av att tillgångarna används i förening och inte bara är en samling särskiljbara tillgångar. Till kategori AN.23 hör även identifierade marknadsföringstillgångar, som varumärken, utgivningsrätter, logotyper och domännamn, när de säljs individuellt och separat från ett helt bolag.
Finansiella tillgångar och skulder (AF)	Finansiella tillgångar är ekonomiska tillgångar, som omfattar finansiella fordringar och guldkomponenten i monetärt guld. Finansiella tillgångar är värdebärare som motsvarar de fördelar som tillfaller den ekonomiska ägaren genom att inneha dem under en tidsperiod. De är ett sätt att överföra värde från en räkenskapsperiod till en annan. Fördelar av olika slag utbyts med hjälp av betalningsmedel. Betalningsmedel utgörs av monetärt guld, särskilda dragningsrätter, sedlar och mynt samt överförbar inlåning. Finansiella fordringar, även kallade finansiella instrument, är finansiella tillgångar som har motsvarande skulder. Skulder uppstår när gäldenären är förpliktad att göra betalningar eller en serie av betalningar till borgenären.

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR) (AF.1)	De finansiella tillgångar som klassificeras i den här kategorin har motsvarande skuld i ENS, förutom guldkomponenten i monetärt guld.
Monetärt guld (AF.11)	Guld till vilket monetära myndigheter, eller andra som står under de monetära myndigheternas effektiva kontroll, har rätt och som innehas som en reservtillgång. Det omfattar omyntat guld (däribland monetärt guld som innehas på särskilda guldkonton) och ej fördelade guldkonton hos utländska enheter som ger rätt att kräva leverans av guld.
Särskilda dragningsrätter (SDR) (AF.12)	Internationella reservtillgångar som skapats av Internationella valutafonden (IMF) och tilldelats dess medlemmar för att öka befintliga reservtillgångar.
Sedlar, mynt och inlåning (AF.2)	Utelöpande sedlar, mynt och inlåning i såväl nationell som utländsk valuta.
Sedlar och mynt (AF.21)	Sedlar och mynt är utelöpande sedlar och mynt som utfärdas eller godkänns av monetära myndigheter.
Överförbar inlåning (AF.22)	Inlåning som på begäran kan omvandlas till kontanter till nominellt värde och som är direkt användbar för att utföra betalningar med check, växel, girering, direktdebitering/direktkreditering eller annan direktbetalningsmetod utan begränsning eller straffavgift.
Interbankpositioner (AF.221)	Överförbar inlåning mellan banker.
Övrig överförbar inlåning (AF.229)	Annan överförbar inlåning än interbankpositioner.
Övrig inlåning (AF.29)	Övrig inlåning är annan inlåning än överförbar inlåning. Övrig inlåning går inte att använda som betalningsmedel utom vid förfallodagen eller efter en överenskommen uppsägningsperiod och går inte att byta ut mot sedlar och mynt eller mot överförbar inlåning utan en betydande begränsning eller straffavgift.
Skuldebrev (AF.3)	Överlåtbara finansiella instrument som fungerar som skuldbevis. Överlåtbarheten avser dess formella äganderätt som lätt kan överföras från en ägare till en annan genom leverans eller påskrift om överlåtelse. För att betecknas som överlåtbart måste ett skuldebrev vara utformat för potentiell handel på en organiserad marknad eller på OTC-marknaden, men däremot krävs inget uppvisande av faktisk handel.
Kortfristiga skuldebrev (AF.31)	Skuldebrev vars ursprungliga löptid är ett år eller mindre och skuldebrev som återbetalas på begäran av långivaren.
Långfristiga skuldebrev (AF.32)	Skuldebrev vars ursprungliga löptid är längre än ett år eller som saknar fastställd löptid.
Lån (AF.4)	Finansiella tillgångar som skapas när långgivare, antingen direkt eller genom mäklare, ger lån till låntagare, och som antingen är styrkta med icke överlåtbara dokument eller inte är styrkta med dokument.
Kortfristiga lån (AF.41)	Lån vars ursprungliga löptid är ett år eller mindre och lån som återbetalas på begäran av långivaren.
Långfristiga lån (AF.42)	Lån vars ursprungliga löptid är längre än ett år eller som saknar fastställd löptid.
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (AF.5)	Finansiella tillgångar som representerar äganderätt till bolag eller kvasibolag. Dessa finansiella tillgångar berättigar vanligtvis innehavarna till en andel av bolagens eller kvasibolagens vinster och till en andel av deras nettotillgångar vid en eventuell likvidation.
Ägarandelar (AF.51)	Finansiella tillgångar som bekräftar krav på ett bolags eller ett kvasibolags restvärde sedan kraven från samtliga borgenärer har tillgodosetts.

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Noterade aktier (AF.511)	Aktier noterade på en börs. En sådan börs kan vara en erkänd börs eller någon annan form av andrahandsmarknad. Noterade aktier kallas även marknadsaktier. Förekomsten av kurser på noterade aktier listade på en börs innebär att aktuella marknadspriser vanligen är lätt tillgängliga.
Onoterade aktier (AF.512)	Aktier vars kurser inte är noterade på en erkänd börs eller annan form av andrahandsmarknad.
Andra ägarandelar (AF.519)	Alla former av ägarandelar utom de som klassificeras i underkategorierna AF.511 och AF.512.
Aktier/andelar i investeringsfonder (AF.52)	Aktier, om en bolagsstruktur används, eller andelar, om en fondstruktur används. De utfärdas av investeringsfonder som är företag för kollektiva investeringar genom vilka investerare lägger samman medel för investeringar i finansiella och/eller icke-finansiella tillgångar.
Aktier/andelar i penningmarknadsfonder (AF.521)	Aktier eller andelar i penningmarknadsfonder emitteras av penningmarknadsfonder som är investeringsfonder som enbart eller främst investerar i kortfristiga skuldebrev, såsom statsskuldsväxlar, inlåningsbevis och företagscertifikat, men även i långfristiga skuldebrev med en kort återstående löptid. Aktier eller andelar i penningmarknadsfonder kan vara överlåtbara och ses ofta som nära substitut till inlåning.
Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder (AF.522)	Andra aktier eller andelar i investeringsfonder än aktier eller andelar i penningmarknadsfonder representerar ett krav på en del av värdet i en investeringsfond som inte är en penningmarknadsfond. Andra aktier eller andelar i investeringsfonder än aktier eller andelar i penningmarknadsfonder emitteras av investeringsfonder som investerar i en rad olika tillgångar, såsom skuldebrev, ägarandelar, råvarurelaterade investeringar, fastigheter, aktier/andelar i andra investeringsfonder och strukturerade tillgångar.
Försäkring, pension och standardiserade garantier (AF.6)	Finansiella tillgångar för försäkringstagare och förmånstagare och skulder för försäkringsgivare, pensionsinstitut eller utställare av standardiserade garantier.
Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring (AF.61)	Finansiella tillgångar som representerar försäkringstagares fordringar på skadeförsäkringsbolag i form av betald ej förbrukad försäkringspremie och uppkomna ersättningskrav.
Livförsäkringsförmåner och livränta (AF.62)	Finansiella tillgångar som representerar försäkringstagares och livräntetagares fordringar på livförsäkringsbolags tekniska avsättningar.
Pensionsrätter (AF.63)	Finansiella fordringar som både befintliga och framtida pensionärer har aningen mot deras pensionsförvaltare, dvs. deras arbetsgivare, ett system utformat av arbetsgivaren/arbetsgivarna att betala pensioner som del av ett ersättningsavtal mellan arbetsgivaren och den anställda eller livförsäkrings- eller skadeförsäkringsbolaget.
Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare (AF.64)	Finansiella tillgångar som representerar ett pensionsinstituts fordringar på sin pensionsförvaltare för eventuella underskott, och finansiella tillgångar som representerar pensionsförvaltarens fordringar på pensionsinstituten för eventuella överskott, som när kapitalavkastningen överskrider ökningen i pensionsrätter och skillnaden ska betalas till pensionsförvaltaren.
Övriga livförsäkringsförmåner (AF.65)	Den överskjutande delen av avgiftsnettot över förmånerna som en ökning av försäkringssystemets skuld till förmånstagarna.
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier (AF.66)	Finansiella fordringar som innehavare av standardiserade garantier har mot bolag som tillhandahåller standardiserade garantier.
Finansiella derivat och personaloptioner (AF.7)	Finansiella tillgångar kopplade till en finansiell tillgång, en icke-finansiell tillgång eller ett index, genom vilket specifika finansiella risker kan omsättas på finansmarknader i egen rätt.

Klassificering av tillgångar	Sammanfattning
Finansiella derivat (AF.71)	Finansiella tillgångar som optioner, forwardkontrakt och kreditderivat. Optioner (AF.711), såväl omsättningsbara som OTC, är kontrakt som ger optionsinnehavaren rätt men inte skyldighet att köpa av (köpoption) eller sälja till (säljoption) utfärdaren av optionen (optionsutställaren) en finansiell eller en icke-finansiell tillgång (det underliggande instrumentet) till ett i förväg bestämt pris (lösenpris) inom en given tidsperiod (amerikansk option) eller på en given dag (europeisk option). På basis av dessa grundläggande strategier har många kombinerade strategier utvecklats, som optionsstrategierna bear call/put spread, bull call/put spread och butterfly option spread. Från dessa optionstyper har exotiska optioner framställts med komplexa betalningsstrukturer. Forwardkontrakt (AF.712) är ovillkorade finansiella kontrakt enligt vilka två motparter enas om att utbyta en bestämd kvantitet av en underliggande tillgång (finansiell eller icke-finansiell) till ett överenskommet avtalspris (lösenpriset) på en bestämd dag. Kreditderivat är forwardliknande och optionsliknande kontrakt vars primära ändamål är att överföra kreditrisk. De är utformade för att hantera kreditrisker i samband med lån och värdepapper. Liksom andra finansiella derivat utformas de ofta enligt standardiserade juridiska ramavtal och utnyttjar säkerhets- och marginalförfaranden som gör det möjligt att genomföra en marknadsvärdering. Överföringen av kreditrisker sker mellan säljaren av risk (köparen av skydd) och köparen av risk (säljaren av skydd) baserat på en premie. Om en kredithändelse skulle inträffa betalar köparen av risk kontant till säljaren av risk.
Personaloptioner (AF.72)	Finansiella tillgångar i form av avtal som ingåtts ett visst datum (tilldelningstidpunkten). Enligt avtalet kan en anställd köpa ett fastställt antal aktier i arbetsgivarens aktiestock till ett fastställt pris (lösenpriset) antingen vid en angiven tidpunkt (intjäningstidpunkt) eller inom en tidsperiod (inlösenperioden) som följer omedelbart efter överlåtelsedagen.
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter(AF.8)	Finansiella fordringar som uppkommit som en motpost till en finansiell eller icke-finansiell transaktion när det föreligger en tidsskillnad mellan transaktionen och den motsvarande betalningen.
Handelskrediter och förskott (AF.81)	Finansiella fordringar i samband med kreditgivning vid leverantörers och köparens transaktioner av varor och tjänster samt förskottsbetalning för arbete som pågår eller ännu inte utförts och kunders förskottsbetalning för varor och tjänster som ännu inte levererats.
Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott (AF.89)	Finansiella fordringar som uppkommer när det finns tidsskillnader mellan fördelningstransaktioner eller finansiella transaktioner på andrahandsmarknaden och motsvarande betalning.
Memorandumposter	ENS har tre memorandumposter som redovisar tillgångar som inte identifieras separat i dess huvudstruktur utan är av mer specialiserat analytiskt intresse.
Varaktiga konsumtionsvaror (AN.m)	Varaktiga varor förvärvade av hushåll för slutlig konsumtion, dvs. varor som inte används av hushåll som värdebärare eller av personliga (ej bolagsetabletrade) företag ägda av hushåll för produktionsändamål.
Utländska direktinvesteringar (AF.m1)	Utländska direktinvesteringar omfattar en varaktig relation som speglar ett varaktigt intresse av en inhemsk institutionell enhet i en ekonomi (direktinvesteringen) i en institutionell enhet i en annan ekonomi. Direktinvesteringens syfte är att utöva en betydande grad av inflytande på ledningen i den enhet de investerat i.
Nödlidande lån (AF.m2)	Ett lån är nödlidande när betalningar av ränta eller amorteringar är minst 90 dagar försenade, eller räntan för minst 90 dagar har kapitaliserats, refinansierats eller försenats enligt överenskommelse eller då betalningar är mindre än 90 dagar försenade, men det finns goda skäl (som att en låntagare ansökt om konkurs) till tvivel om att hela betalningen kommer att erläggas.

BILAGA 7.2

EN SAMMANSTÄLLNING AV POSTER FRÅN DEN INGÅENDE BALANSRÄKNINGEN TILL DEN UTGÅENDE BALANSRÄKNINGEN

Bilaga 7.2 visar en sammanställning som sträcker sig från den ingående balansräkningen till den utgående balansräkningen. För varje tillgångskategori visar den i detalj de olika sätt som balansräkningsvärdena förändras på: genom transaktioner, andra volymförändringar i tillgångar samt kapitalvinster och kapitalförluster.

Klassificering av tillgångar, skulder och nettoförmågenhet	IV.1 Ingående balansräkning	III.1 och III.2 Transaktioner	III.3.1 Andra volymförändringar	III.3.2 Kapitalvinster och -förluster		IV.3 Utgående balansräkning
				III.3.2.1 Neutrala kapitalvinster och -förluster	III.3.2.2 Reala kapitalvinster och -förluster	
Icke-finansiella tillgångar	AN	P.5, NP	K.1, K.2, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN
Producerade icke-finansiella tillgångar	AN.1	P.5	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.1
Fasta tillgångar ⁽¹⁾	AN.11	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.11
Bostäder	AN.111	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.111
Övriga byggnader och anläggningar	AN.112	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.112
Maskiner och inventarier	AN.113	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.113
Vapensystem	AN.114	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.114
Odlade biologiska tillgångar	AN.115	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.115
Produkter som skyddas av immateriell äganderätt	AN.117	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.117
Lagerstockar	AN.12	P.52	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.12
Värdeföremål	AN.13	P.53	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.13
Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	AN.2	NP	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2
Naturreсурser	AN.21	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.21
Mark	AN.211	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.211
Mineral- och energitillgångar	AN.212	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.212

Klassificering av tillgångar, skulder och nettoförmögenhet	IV.1 Ingående balansräkning	III.1 och III.2 Transaktioner	III.3.1 Andra volymförändringar	III.3.2 Kapitalvinster och -förluster		IV.3 Utgående balansräkning
				III.3.2.1 Neutrala kapitalvinster och -förluster	III.3.2.2 Reala kapitalvinster och -förluster	
Icke-odlade biologiska resurser	AN.213	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.213
Vattenresurser	AN.214	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.214
Övriga naturresurser	AN.215	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.215
Radiofrekvensspektrum	AN.2151	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2151
Övrigt	AN.2159	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2159
Kontrakt, leasingavtal och licenser	AN.22	NP.2	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.22
Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	AN.23	NP.3	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.23
Finansiella tillgångar och skulder ⁽¹⁾	AF	F	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	AF.1	F.1	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.1
Sedlar, mynt och inlåning	AF.2	F.2	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.2
Skuldebrev	AF.3	F.3	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.3
Lån	AF.4	F.4	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.4
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	AF.5	F.5	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.5
Försäkring, pension och standardiserade garantier	AF.6	F.6	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.6
Finansiella derivat och personaloptioner	AF.7	F.7	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.7
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	AF.8	F.8	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.8
Nettoförmögenhet	B.90	B.101	B.102	B.1031	B.1032	B.90

⁽¹⁾ Memorandumpost AN.m: Varaktiga konsumtionsvaror.

⁽²⁾ Memorandumposter AF.m1: Utländska direktinvesteringar, AF.m2: Nödlidande lån.

Saldoposter

B.10	Förändringar i nettoförmögenhet
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar
B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar
B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster
B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster
B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster
B.90	Nettoförmögenhet

Transaktioner i finansiella tillgångar och skulder

F	Transaktioner i finansiella tillgångar och skulder
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
F.2	Sedlar, mynt och inlåning
F.3	Skuldebrev
F.4	Lån
F.5	Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder
F.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter

Transaktioner i varor och tjänster

P.5	Bruttoinvestering
P.51g	Fast bruttoinvestering
P.51c	Kapitalförslitning (-)
P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar
P.52	Lagerinvestering
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål

Andra kapitalbildningsposter	
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar
K.21	Uttag av naturresurser
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar
K.3	Förlust genom katastrofer
K.4	Konfiskation utan ersättning
K.5	Övriga volymförändringar
K.6	Förändringar i klassificering
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder
K.7	Nominella kapitalvinster/-förluster
K.71	Neutrala kapitalvinster/-förluster
K.72	Reala kapitalvinster/-förluster

KAPITEL 8

KONTOSYSTEM

INLEDNING

- 8.01 I detta kapitel ges uppgifter om konton och balansräkningar i nationalräkenskapernas kontosystem. Det presenterar också samspelet mellan den inhemska ekonomin och resten av världen inom samma kontosystem. Kontot för varor och tjänster beskrivs också och speglar den identitet som ligger till grund för tillgång och användning av varor och tjänster. Slutligen presenteras en integrerad uppsättning ekonomiska konton där varje sektor visas på samma konto som en sammanställning av posterna i kontosystemet.

Kontosystem

- 8.02 I det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet (ENS) redovisas flöden och stockar i en ordnad uppsättning av konton vilka beskriver det ekonomiska kretsloppet från produktion och inkomstbildning, via fördelning och omfördelning av inkomster och inkomsternas användning för slutlig konsumtion. Slutligen redovisas i ENS användningen av vad som finns kvar i form av sparande för uppbyggnad av både icke-finansiella och finansiella tillgångar.

- 8.03 I vart och ett av kontona visas användning och tillgång, vilka inbördes balanseras med hjälp av en saldopost, vanligtvis på kontots användningssida. Saldoposten förs vidare till nästa konto som första transaktion på tillgångssidan.

Genom en strukturerad redovisning av transaktionerna, gjord i enlighet med en logisk analys av ekonomin, erhåller man de aggregat som krävs för att studera en institutionell sektor eller delsektor liksom den totala ekonomin. Uppdelningen av kontona har genomförts så att man ska få fram den viktigaste ekonomiska informationen och där saldoposten för vart och ett av kontona utgör en nyckelfaktor i den information som lämnas.

- 8.04 Kontona är indelade i tre kategorier:

- a) Löpande konton täcker produktion och därtill hörande bildande, fördelning och omfördelning av inkomster samt hur dessa används i form av slutlig konsumtion. De inkomster som inte används för slutlig konsumtion visas i saldoposten för sparande, vilken förs vidare till kapitalbindningskontona som första transaktion på kapitalkontots tillgångssida.
- b) I kapitalbindningskontona analyseras förändringar i tillgångar och skulder hos enheterna vilket gör att man kan beräkna förändringar i nettoförmögenhet (skillnaden mellan tillgångar och skulder).
- c) Balansräkningar visar totala tillgångar och skulder vid början och slutet av räkenskapsperioden, samt nettoförmögenhet. Flödena för varje tillgångs- eller skuldpost som redovisas i kapitalbildningskontona återkommer som förändringar i balansräkningskontona.

- 8.05 Kontosystemet tillämpas för institutionella enheter, institutionella sektorer och delsektor liksom för den totala ekonomin.

- 8.06 Saldoposterna tas fram både brutto och netto. De är bruttoredovisade om de beräknas före avdrag för kapitalförslitning och de är nettoredovisade om de beräknas efter ett sådant avdrag. Det är mera informativt att uttrycka saldoposter som rör inkomster i nettotermer, eftersom kapitalförslitning är en fordran på disponibel inkomst som måste uppfyllas om ekonomins realkapitalstock ska bibehållas.

- 8.07 Kontona presenteras på två sätt:

- a) I form av integrerade räkenskaper som visar kontona för alla institutionella sektorer, den totala ekonomin och utlandet i en enda tabell.
- b) I form av ett system av konton som ger mer detaljerade uppgifter. De tabeller som visar hur varje konto ställs upp finns i det avsnitt i detta kapitel som kallas *kontosystem*.

- 8.08 I tabell 8.1 ges en översiktlig presentation av konton, saldoposter och huvudaggregat: Koden för huvudaggregaten visas inte i tabellen, men är densamma som koden för saldoposterna, fast med tillägg av en asterisk efter numreringen. Exempelvis är koden för saldott för primärinkomster B.5g och motsvarande kod för huvudaggregatet bruttonationalinkomst är således B.5*g.

- 8.09 Saldoposterna visas brutto i tabellen och anges i denna form genom att ett "g" läggs till i koden. För varje sådan kod finns ett netto där beräkningen av kapitalförslitning har dragits av. Exempelvis har förädlingsvärdet brutto koden B.1g och motsvarande kod för nettot (förädlingsvärdet netto), dvs. där kapitalförslitningen har dragits av, är B.1n.

Tabell 8.1 – Översiktlig presentation av konton, saldoposter och huvudaggregat

Konton									Saldoposter		Huvudaggregat
Kontosystem för institutionella sektorer											
Löpande konton	I.	Produktionskonto	I.	Produktionskonto					B.1g	Förädlingsvärde brutto	Bruttonationalprodukt (BNP)
	II.	Konton för fördelning och användning av inkomster	II.1	Konto för primär inkomstfördelning	II.1.1	Konto för inkomstbildning			B.2g B.3g	Driftsöverskott brutto Sammansatta förvärvsinkomster brutto	
					II.1.2	Konto för allokering av primära inkomster	II.1.2.1	Konto för företagarinkomster	B.4g	Företagarinkomst, brutto	
							II.1.2.2	Konto för allokering av övriga primära inkomster	B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	Bruttonationalinkomst (BNI)
			II.2	Konto för sekundär inkomstfördelning					B.6g	Disponibel inkomst brutto	Disponibel bruttonationalinkomst
			II.3	Konto för omfördelning av inkomster in natura					B.7g	Justerad disponibel inkomst brutto	
			II.4	Inkomstansvändningskonto	II.4.1	Konto för användning av disponibel inkomst			B.8g	Sparande brutto	Nationellt sparande brutto
					II.4.2	Konto för användning av justerad disponibel inkomst					
Kapitalbildningskonton	III.	Kapitalbildningskonton	III.1	Kapitalkonto	III.1.1	Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar			B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	
					III.1.2	Konto för anskaffning av icke- finansiella tillgångar			B.9	Finansiellt sparande	
			III.2	Konto för finansiella transaktioner					B.9	Finansiellt sparande	

Konton								Saldoposter		Huvudaggregat
			III.3	Konto för andra förändringar i tillgångarna	III.3.1	Konto för andra volymförändringar i tillgångarna		B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångarna	
					III.3.2	Omvärderingskonto		B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	
							III.3.2.1	Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster	B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster
							III.3.2.2	Konto för reala kapitalvinster/-förluster	B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster
Balansräkningar	IV.	Balansräkningar	IV.1	Ingående balansräkning				B.90	Nettoförmögenhet	Nationalförmögenhet
			IV.2	Förändringar i balansräkningen				B.10	Förändringar i nettoförmögenhet, totalt	Förändringar i nationalförmögenhet
			IV.3	Utgående balansräkning				B.90	Nettoförmögenhet	Nationalförmögenhet

Tabell 8.1 – Översiktlig presentation av konton, saldoposter och huvudaggregat (forts.)

Konton									Saldoposter		Huvudaggregat
Transaktionskonton											
	0.	Varu- och tjänstekonto									
Kontosystem för utlandet											
Bytesbalans	V.	Utlandskonto	V.I	Utrikeskonto för varor och tjänster					B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster	Utrikessaldo för varor och tjänster
			V.II	Utrikeskonto för primära inkomster och löpande transfereringar					B.12	Bytesbalans	Bytesbalans
Kapitalbildningskonton			V.III	Utrikeskonto för kapitalbildning	V.III.1	Kapitalkonto	V.III.1.1	Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	

Konton									Saldoposter		Huvudaggregat
							V.III.1.2	Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar	B.9	Finansiellt sparande	
					V.III.2	Konto för finansiella transaktioner			B.9	Finansiellt sparande	Finansiellt sparande
					V.III.3	Konto för andra förändringar i tillgångarna	V.III.3.1	Konto för andra volymförändringar i tillgångarna	B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångarna	
							V.III.3.2	Omvärderingskonto	B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	
Balansräkningar			V.IV	Konto för utrikes tillgångar och skulder	V.IV.1	Ingående balansräkning			B.90	Nettoförmögenhet	Finansiell utlandsställning
					V.IV.2	Förändringar i balansräkningen			B.10	Förändringar i nettoförmögenhet	
					V.IV.3	Utgående balansräkning			B.90	Nettoförmögenhet	Finansiell utlandsställning

KONTOSYSTEM**Löpande konton****Produktionskonto (I)**

- 8.10 Produktionskontot (I) visar de transaktioner som hänför sig till produktionsprocessen. Det ställs upp för institutionella sektorer och för branscher. Tillgångssidan innefattar produktion och användningssidan insatsförbrukning.
- 8.11 Produktionskontot kan användas för att ta fram en av de mest betydelsefulla balansposterna i systemet – förädlingsvärdet, alltså det värde som genereras av varje enhet som har en produktionsaktivitet – och ett utomordentligt viktigt aggregat: bruttonationalprodukten. Förädlingsvärdet är ekonomiskt betydelsefullt både för institutionella sektorer och för branscher.
- 8.12 Förädlingsvärdet (kontots saldobost) kan beräknas före eller efter kapitalförslitningen, dvs. brutto eller netto. Då produktionen värderas till baspriser och insatsförbrukningen till mottagarpriser, kommer förädlingsvärdet inte att inkludera produktskatter minus produktsubventioner.
- 8.13 Produktionskontot för den totala ekonomin inkluderar i tillgångarna, förutom produktionen av varor och tjänster, också produktskatter minus produktsubventioner. Detta gör att man får bruttonationalprodukten (till marknadspris) som saldobost. Koden för denna centrala aggregerade saldobost, förädlingsvärdet för hela ekonomin justerat till marknadspris, är B.1*g och det är BNP till marknadspris. Koden för nettonationalprodukten (NNP) är B.1*n.
- 8.14 Indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim) fördelas på användarna som kostnader. Det kräver att delar av räntebetalningar till finansförmedlare omklassificeras till betalning för tjänster och tas upp som produktion från finansförmedlarna. Ett identiskt värde identifieras som förbrukning hos användarna. Värdet på BNP påverkas av det belopp indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster som hänförs till slutlig konsumtion, export och import.

26.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

Inkomstfördelnings- och inkomstanvändningskonton (II)

- 8.15 Fördelning och användning av inkomsterna analyseras i fyra led: primär inkomstfördelning, sekundär inkomstfördelning, omfördelningar in natura och inkomstanvändning.

Det första ledet rör inkomstbildning som ett direkt resultat av produktionsprocessen och fördelning av dessa inkomster mellan produktionsfaktorerna (arbete, kapital) och den offentliga förvaltningen (via skatter på produktion och import, liksom via subventioner). Det möjliggör beräkning av driftsöverskott (eller sammansatt förvärvsinkomst när det gäller hushållen) och av primär inkomst.

Det andra ledet visar omfördelning av inkomster via andra transfereringar än sociala naturaförmåner och kapitaltransfereringar. Den disponibla inkomsten blir saldpост.

I det tredje ledet behandlas individuella tjänster som den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer tillhandahåller samhället som en del av hushållens slutliga konsumtion och motsvarande inkomst tillräknas hushållen. Det uppnås genom två konton med justerade poster. Man inför ett konto kallat kontot för inkomstfördelning in natura, vilket under tillgångar visar de extra inkomster som tillräknats hushållen, och motsvarande användning för den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer som transfereringar som tillräknas dessa sektorer. Det ger en saldpост kallad justerad disponibel inkomst, som är identisk med disponibel inkomst i den totala ekonomin, men som skiljer sig åt mellan hushållssektorn, den offentliga förvaltningen och sektorn för hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

I det fjärde ledet förs den disponibla inkomsten över till nästa konto, kontot för användning av disponibel inkomst, och det visar hur inkomsten används, vilket lämnar sparande som saldpост. När individuella tjänster noteras som hushållskonsumtion via kontot för omfördelning av inkomster in natura visar användningen av kontot för justerad disponibel inkomst hur detta mått på justerad disponibel inkomst spenderas av hushållen på sociala naturaförmåner som tas emot från den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer, genom att lägga till värdet på de sociala naturaförmånerna till hushållens konsumtion för att få ett mått kallat faktisk konsumtion. Konsumtionen för den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer minskas med ett lika stort men omvänt belopp, så att när sparandet beräknas för den offentliga förvaltningen, sektorn för hushållens icke-vinstdrivande organisationer och hushållssektorn ger den justerade behandlingen samma saldpост för sparande för varje sektor som standardbehandlingen.

Konton för primär inkomstfördelning (II.1)**Konto för inkomstbildning (II.1.1)**

Uppställningen av kontot för inkomstbildning efter institutionell sektor visas i tabell 8.3.

- 8.16 Kontot för inkomstbildning presenteras också efter branscher, i kolumnerna i tillgångs- och användningstabellerna.

- 8.17 Kontot för inkomstbildning visar transaktioner av primära inkomster med utgångspunkt från de sektorer som är källa till transaktionerna, snarare än de sektorer som är mottagare av de primära inkomsterna.

- 8.18 Det visar hur förädlingsvärdet täcker ersättningar till anställda (minus produktionssubventioner). Saldoposten är driftsöverskottet, vilket är överskottet (eller underskottet) från produktionsaktiviteterna innan man har beaktat räntor, arrenden eller avgifter som produktionsenheten

a) måste betala på finansiella tillgångar eller på naturresurser som den har lånat eller arrenderat,

b) mottar från finansiella tillgångar eller från naturresurser som den äger.

- 8.19 När det gäller personliga företag i hushållssektorn, kommer saldposten i inkomstbildningskontot att implicit innehålla ett element som motsvarar ersättning för arbete som utförs av ägaren eller av ägarens familjemedlemmar. Denna inkomst som för egenföretagare har egenskaper liknande löner och arvoden och egenskaper liknande vinst som följd av arbetet som egenföretagare. Denna inkomst som varken är enbart lön eller vinst kallas för "sammansatta förvärvsinkomster".

- 8.20 Saldoposten i inkomstbildningskontot från produktion av bostadstjänster i ägarbebodda bostäder, är ett driftsöverskott (inte sammansatta förvärvsinkomster).

Tabell 8.3 – Konto II.1.1: Konto för inkomstbildning

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktioner och saldposter
									B.1g/B.1*g	Förädlingsvärde, brutto/bruttonationalprodukt
									B.1n/B.1*n	Förädlingsvärde, netto/nettonationalprodukt
1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Ersättningar till anställda
950			950	6	11	63	29	841	D.11	Egentlig lön
200			200	5	0	55	5	145	D.12	Arbetsgivares sociala avgifter
181			181	4	0	51	4	132	D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
168			168	4	0	48	4	122	D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter
13			13	0	0	3	0	10	D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter
19			19	1	0	4	1	13	D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter
18			18	1	0	4	1	12	D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter
1			1	0	0	0	0	1	D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter
235		0	235						D.2	Skatter på produktion och import
141		0	141						D.21	Produktskatter
121		0	121						D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)
17		0	17						D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms
17		0	17						D.2121	Importtullar
0		0	0						D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar
3		0	3						D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter
94		0	94	1	0	1	4	88	D.29	Övriga produktionsskatter
- 44		0	- 44						D.3	Subventioner
- 8		0	- 8						D.31	Produktsubventioner

[illegible]

Konto för allokering av primära inkomster (II.1.2)

- 8.21 I motsats till inkomstbildningskontot, behandlar kontot för allokering av primära inkomster de inhemska enheterna och institutionella sektorerna som mottagare och inte som producenter av primära inkomster.
- 8.22 Med *primära inkomster* avses inkomster som inhemska enheter mottar på grund av sitt direkta deltagande i produktionsprocessen, liksom de inkomster som mottas av ägaren till en finansiell tillgång eller en naturresurs i utbyte mot finansiering eller upplåtande av den naturresursen för en annan institutionell enhet.
- 8.23 För hushållssektorn är ersättningar till anställda (D.1) som en tillgång på kontot för allokering av primära inkomster inte detsamma som D.1 som användning i inkomstbildningskontot. På inkomstbildningskontot för hushåll visas hur mycket som betalas till anställda i personliga företag. På kontot för allokering av primäriinkomster för hushållssektorn visas på tillgångssidan all ersättning från anställning som intjänats från arbete som anställd i näringsliv, statlig förvaltning etc. Så noteringen i hushållssektorns konto för inkomstfördelning är mycket större än noteringen i hushållssektorns konto för inkomstbildning.
- 8.24 Kontot för allokering av primära inkomster (II.1.2) kan beräknas bara för institutionella sektorer och delsektorer eftersom det för branscher inte är möjligt att bryta ner vissa flöden som är förknippade med finansiering (främmande kapital och upplåning) och med tillgångar.
- 8.25 Kontot för allokering av primära inkomster bryts ner i ett konto för företagarinkomster (II.1.2.1) och ett konto för allokering av övriga primära inkomster (II.1.2.2).

Tabell 8.4 – Konto II.1.2: Konto för allokering av primära inkomster

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoboster
									B.2g	Driftsöverskott, brutto
									B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto
									B.2n	Driftsöverskott, netto
									B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, netto
6		6							D.1	Ersättningar till anställda
6		6							D.11	Egentlig lön
0		0							D.12	Arbetsgivares sociala avgifter
0		0							D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
0		0							D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter
0		0							D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter
0		0							D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter
0		0							D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter
0		0							D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter
0									D.2	Skatter på produktion och import
0									D.21	Produktskatter
0									D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)
0									D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms
0									D.2121	Importtullar
0									D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoposter
0									D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter
0									D.29	Övriga produktionsskatter
0									D.3	Subventioner
0									D.31	Produktsubventioner
0									D.311	Importsubventioner
0									D.319	Övriga produktsubventioner
0									D.39	Övriga produktionssubventioner
435		44	391	6	41	42	168	134	D.4	Kapitalinkomst
230		13	217	6	14	35	106	56	D.41	Ränta
79		17	62	0			15	47	D.42	Inkomst från bolag
67		13	54				15	39	D.421	Utdelning från bolag
12		4	8				0	8	D.422	Ägaruttag från kvasibolag
14		14	0				0	0	D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar
47		0	47				47		D.44	Övrig kapitalavkastning
25		0	25				25		D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare
8		0	8				8		D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoposter
14		0	14				14		D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder
6		0	6				6		D.4431	Utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder
8		0	8				8		D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder
653			65	0	27	7	0	31	D.45	Arrenden
1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Primärinkomstsaldo, brutto/bruttonationalinkomst
1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Primärinkomstsaldo, netto/nettonationalinkomst

Tabell 8.4 – Konto II.1.2: Primär inkomstfördelning (forts.)

Tillgångar										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoposter	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
B.2g	Driftsöverskott, brutto	292	46	27	84	3	452			452
B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto				61		61			61
B.2n	Driftsöverskott, netto	135	34	0	69	0	238			238
B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, netto				53		53			53
D.1	Ersättningar till anställda				1 154		1 154	2		1 156

Tillgångar										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
D.11	Egentlig lön				954		954	2		956
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter				200		200	0		200
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter				181		181	0		181
D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter				168		168	0		168
D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter				13		13	0		13
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter				19		19	0		19
D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter				18		18	0		18
D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter				1		1	0		1
D.2	Skatter på produktion och import			235			235			235
D.21	Produktskatter			141			141			141
D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)			121			121			121
D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms			17			17			17
D.2121	Importtullar			17			17			17
D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar			0			0			0
D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter			3			3			3
D.29	Övriga produktionsskatter			94			94			94
D.3	Subventioner			- 44			- 44			- 44
D.31	Produktsubventioner			- 8			- 8			- 8
D.311	Importsubventioner			0			0			0

[illegible]

Konto för företagarikomster (II.1.2.1)

8.26 Syftet med kontot för företagarikomster är att bestämma en saldopost som motsvarar begreppet vinst före utdelning och inkomstskatt, som vanligen används i affärsbokföring.

8.27 När det gäller den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer berör detta konto endast deras marknadsaktiviteter.

8.28 Företagarinkomst motsvarar driftöverskott eller sammansatt förvärvsinkomst (på tillgångssidan):

plus kapitalinkomst som mottas i samband med finansiella och andra tillgångar som hör till företaget (på tillgångssidan),

minus ränta på skulder som åvilar företaget, utgående kapitalavkastning liksom arrenden för mark eller andra naturresurser som arrenderas av företaget (på användningssidan).

Kapitalinkomst som företaget är skyldigt betala i form av utdelningar, ägaruttag ur kvasibolag eller återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar, dras inte av från företagarikomster.

Konto för allokering av övriga primära inkomster (II.1.2.2)

8.29 Syftet med kontot för allokering av övriga primära inkomster är att återgå från begreppet företagarikomst till begreppet primär inkomst. Därför innehåller det de element i primär inkomst som inte tas med på kontot för företagarikomster:

a) När det gäller bolags utdelningar, ägaruttag ur kvasibolag och återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar (på användningssidan).

b) När det gäller hushåll:

1. Kapitalinkomst som man är skyldig betala, förutom arrenden och ränta som betalas i samband med företagsverksamhet (på användningssidan).

2. Ersättningar till anställda (på tillgångssidan).

3. Kapitalinkomst som man har som fordran, förutom sådan som man har i samband med företagsverksamhet (på tillgångssidan).

c) När det gäller offentliga förvaltningen:

1. Kapitalinkomst som man är skyldig betala, förutom sådan som man är skyldig betala i samband med marknadsaktiviteter (på användningssidan).

2. Skatter på produktion och import minus subventioner (på tillgångssidan).

3. Kapitalinkomst som man har som fordran, förutom sådan som man har i samband med marknadsaktiviteter (på tillgångssidan).

Tabell 8.5 – Konto II.1.2.1: Företagarinkomst

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoposter
									B.2g	Driftsöverskott, brutto
									B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto
									B.2n	Driftsöverskott, netto
									B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, netto
240			240				153	87	D.4	Kapitalinkomst
162			162				106	56	D.41	Ränta
									D.42	Inkomst från bolag
									D.421	Utdelning från bolag
									D.422	Ägaruttag från kvasibolag
									D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar
47			47				47		D.44	Övrig kapitalavkastning
25			25				25		D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare
8			8				8		D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter
14			14				14		D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder
31			31				0	31	D.45	Arrenden
343			343				42	301	B.4g	Företagarinkomst, brutto
174			174				30	144	B.4n	Företagarinkomst, netto

Tabell 8.5 Konto II.1.2.1: Företagarinkomst (forts.)

Tillgångar										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
B.2g	Driftsöverskott, brutto	292	46	27	84	3	452			452
B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto				61		61			61
B.2n	Driftsöverskott, netto	135	34	0	69	0	238			238
B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, netto				53		53			53
D.4	Kapitalinkomst	96	149				245			245
D.41	Ränta	33	106				139			139
D.42	Inkomst från bolag	10	25				35			35
D.421	Utdelning från bolag	10	25				35			35
D.422	Ägaruttag från kvasibolag						0			0
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	4	7				11			11
D.44	Övrig kapitalavkastning	8	8				16			16
D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	5					5			5
D.442	Kapitalavkastning på pensionsrättigheter						0			0
D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	3	8				11			11
D.45	Arrenden	41	3				44			44
B.4g	Företagarinkomst, brutto									
B.4n	Företagarinkomst, netto									

Tabell 8.5 – Konto II.1.2.2: Allokering av övriga primära inkomster

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoposter
									B.4g	Företagarinkomst, brutto
									B.4n	Företagarinkomst, netto
6		6							D.1	Ersättningar till anställda
6		6							D.11	Egentlig lön
									D.12	Arbetsgivares sociala avgifter
									D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
									D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter
									D.2	Skatter på produktion och import
									D.21	Produktskatter
									D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)
									D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms
									D.2121	Importtullar
									D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar
									D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter
									D.29	Övriga produktionsskatter
									D.3	Subventioner
									D.31	Produktsubventioner
									D.311	Importsubventioner

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoboster
									D.319	Övriga produktsubventioner
									D.39	Övriga produktionssubventioner
214		63	151	6	41	42	15	47	D.4	Kapitalinkomst
68		13	55	6	14	35			D.41	Ränta
98		36	62				15	47	D.42	Inkomst från bolag
54		0	54				15	39	D.421	Utdelning från bolag
44		36	8					8	D.422	Ägaruttag från kvasibolag
14		14	0						D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar
									D.44	Övrig kapitalavkastning
									D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare
									D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter
									D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder
34			34	0	27	7			D.45	Arrenden
1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Primärinkomstsaldo, brutto/bruttonationalinkomst
1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Primärinkomstsaldo, netto/nettonationalinkomst

Tabell 8.5 – Konto II.1.2.2: Allokering av övriga primära inkomster (forts.)

Tillgångar										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
B.4g	Företagarinkomst, brutto	301	42				343			343
B.4n	Företagarinkomst, netto	144	30				174			174
D.1	Ersättningar till anställda				1 154		1 154	2		1 156
D.11	Egentlig lön				954		954	2		956
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter				200		200			200
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter				181		181			181
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter				19		19			19
D.2	Skatter på produktion och import			235			235			235
D.21	Produktskatter			141			141			141
D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)			121			121			121
D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms			17			17			17
D.2121	Importtullar			17			17			17
D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar			0			0			0
D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter			3			3			3
D.29	Övriga produktionsskatter			94			94			94
D.3	Subventioner			– 44			– 44			– 44
D.31	Produktsubventioner			– 8			– 8			– 8

[illegible]

Konto för sekundär inkomstfördelning (II.2)

- 8.30 Kontot för sekundär inkomstfördelning visar hur saldot från de primära inkomsterna i en institutionell sektor allokeras genom omfördelning: löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., sociala avgifter och förmåner (förutom sociala naturaförmåner) och andra löpande transfereringar.
- 8.31 Kontots saldopost är disponibel inkomst, vilket speglar de löpande transaktionerna och utgör det belopp som är tillgängligt för slutlig konsumtion eller sparande.
- 8.32 Sociala bidrag bokförs på användningssidan av hushållens konto för sekundär inkomstfördelning och på tillgångssidan av kontot för sekundär inkomstfördelning för de institutionella sektorer som är ansvariga för förvaltandet av sociala försäkringar. När arbetsgivarna är skyldiga att betala sociala avgifter för sina anställda, blir de först inräknade under ersättningar till anställda, på användningssidan av arbetsgivarens konto för inkomstbildning, eftersom de utgör en del av lönekostnaderna; de bokförs också som ersättningar till anställda på tillgångssidan av hushållens konto för allokering av primära inkomster, eftersom de motsvarar förmåner till hushållen.

De sociala avgifter som visas på användningssidan av hushållens konto för sekundär inkomstfördelning är netto för administrationsavgifter till pensionsinstitut och försäkringsbolag, vars tillgångar helt eller delvis består av faktiska sociala avgifter.

En justeringspost visas i tabellen för det sociala försäkringssystemets administrationsavgifter. Sociala avgifter, netto (D.61), registreras med avdrag för dessa avgifter, men i och med att det är svårt att fördela dem mellan komponenterna i D.61 visas de sociala avgifterna brutto i tabellen. D.61 är därmed summan av sina komponenter minus justeringsposten.

Konto för omfördelning av inkomster in natura (II.3)

- 8.33 Kontot för omfördelning av inkomster in natura ger en bredare bild av hushållens inkomster genom att inkludera flöden som innebär användning av individuella varor och tjänster som dessa hushåll erhåller gratis från offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer, t.ex. sociala naturaförmåner. Detta underlättar jämförelser över tiden när det är skillnader eller sker förändringar i de ekonomiska och sociala villkoren, och kompletterar analysen av vilken roll den offentliga förvaltningen spelar i omfördelningen av inkomster.
- 8.34 Sociala naturaförmåner bokförs på tillgångssidan av kontot för omfördelning av inkomster in natura när det gäller hushåll, och på användningssidan när det gäller offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
- 8.35 Saldoposten på kontot för omfördelning av inkomster in natura är justerad disponibel inkomst och är första bokföring på tillgångssidan på kontot för användning av justerad disponibel inkomst (II.4.2).

Tabell 8.6 – Konto II.2: Konto för sekundär inkomstfördelning

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldobalans
									B.5g/B.5*g	Primärinkomstsaldo, brutto/bruttonationalinkomst
									B.5n/B.5*n	Primärinkomstsaldo, netto/nettonationalinkomst
1 229		17	1 212	7	582	248	277	98		Löpande transfereringar
213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.
204		1	203	0	176	0	7	20	D.51	Inkomstskatter
9			9	0	2	0	3	4	D.59	Övriga löpande skatter
333		0	333		333				D.61	Sociala avgifter, netto
181		0	181		181				D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
168		0	168		168				D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter
13		0	13		13				D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter
19		0	19		19				D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter
18		0	18		18				D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter
1		0	1		1				D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter
129		0	129		129				D.613	Hushållens faktiska egenavgifter
115		0	115		115				D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter
14		0	14		14				D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter
10		0	10		10				D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter
8		0	8		8				D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoposter
2		0	2		2				D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter
– 6		0	– 6		– 6				D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter
384		0	384	5	0	112	205	62	D.62	Sociala förmåner, andra än in natura
53		0	53			53			D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner
45		0	45			45			D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem
8		0	8			8			D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner
279		0	279	5	0	7	205	62	D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem
250		0	250	3	0	5	193	49	D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem
29		0	29	2	0	2	12	13	D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner
52			52			52			D.623	Kontant socialt bistånd
299		16	283	2	71	136	62	12	D.7	Andra löpande transfereringar
58		2	56	0	31	4	13	8	D.71	Skadeförsäkringspremier, netto
44		1	43	0	31	4	0	8	D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto
14		1	13				13		D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto
60		12	48				48		D.72	Skadeförsäkringsersättningar
45		0	45				45		D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring
15		12	3				3		D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring
96		0	96			96			D.73	Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen
23		1	22			22			D.74	Löpande internationellt samarbete

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoboster
53		1	52	2	40	5	1	4	D.75	Övriga löpande transfereringar
36		0	36	0	29	5	1	1	D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer
8		1	7		7				D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll
9		0	9	2	4	0	0	3	D.759	Andra övriga löpande transfereringar
9			9			9			D.76	EU:s moms och BNI-baserade egna medel
1 826			1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Disponibel inkomst, brutto
1 604			1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Disponibel inkomst, netto

Tabell 8.6 – Konto II.2: Konto för sekundär inkomstfördelning (forts.)

Tillgångar										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Total
B.5g/B.5*g	Primärinkomstsaldo, brutto/bruttonationalinkomst	254	27	198	1 381	4	1 864			1 864
B.5n/B.5*n	Primärinkomstsaldo, netto/nettonationalinkomst	97	15	171	1 358	1	1 642			1 642
	Löpande transfereringar	72	275	367	420	40	1 174	55		1 229
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.			213			213	0		213
D.51	Inkomstskatter			204			204	0		204
D.59	Övriga löpande skatter			9			9			9
D.61	Sociala avgifter, netto	66	212	50	0	5	333	0		333

Tillgångar										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Total
D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	31	109	38	0	3	181	0		181
D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	27	104	35	0	2	168	0		168
D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	4	5	3	0	1	13	0		13
D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	12	2	4	0	1	19	0		19
D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	12	1	4	0	1	18	0		18
D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0	1	0	0	0	1	0		1
D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	25	94	9	0	1	129	0		129
D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	19	90	6	0	0	115	0		115
D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	6	4	3	0	1	14	0		14
D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter		10				10	0		10
D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter		8				8	0		8
D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter		2				2	0		2
D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	2	3		1		6	0		6
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura				384		384	0		384
D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner				53		53	0		53
D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem				45		45	0		45
D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner				8		8	0		8
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem				279		279	0		279

Tabell 8.7 – Konto II.3: Konto för omfördelning av inkomster in natura

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoboster
									B.6g	Disponibel inkomst, brutto
									B.6n	Disponibel inkomst, netto
215			215	31		184			D.63	Sociala naturaförmåner
211			211	31		180			D.631	Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion
4			4			4			D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion
1 826			1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto
1 604			1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto

Tillgångar										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826
B.6n	Disponibel inkomst, netto	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604
D.63	Sociala naturaförmåner				215		215			215
D.631	Sociala naturaförmåner– icke-marknadsproduktion				211		211			211
D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion				4		4			4
B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto									
B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto									

Inkomstanvändningskonto (II.4)

- 8.36 För de institutionella sektorer som har slutlig konsumtion visar inkomstanvändningskontot hur den disponibla inkomsten (eller den justerade disponibla inkomsten) delas upp mellan konsumtionsutgifter (eller faktisk konsumtion) och sparande.
- 8.37 I ENS har bara offentliga förvaltningen, hushållens icke-vinstdrivande organisationer och hushållen slutlig konsumtion. Dessutom ingår i inkomstanvändningskontot för hushållen och för pensionsinstitutet en justeringspost (D.8 – Justering för förändring i pensionsrätter) vilken refererar till hur transaktionerna mellan hushållen och pensionsinstitutet bokförs. Detta förklaras i kapitlet om fördelningstransaktioner, punkt 4.141.

Konto för användning av disponibel inkomst (II.4.1)

- 8.38 Kontot för användning av disponibel inkomst omfattar begreppet konsumtionsutgifter finansierade av de olika ingående sektorerna: hushållen, den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
- 8.39 Saldoposten på kontot för användning av disponibel inkomst är sparande.

Konto för användning av justerad disponibel inkomst (II.4.2)

- 8.40 Detta konto är knutet till kontot för omfördelning av inkomster in natura (II.3). Användningen av kontot för justerad disponibel inkomst omfattar begreppet faktisk konsumtion, vilket motsvarar värdet av de varor och tjänster som faktiskt står till förfogande för hushållen för slutlig konsumtion, även när denna konsumtion finansieras av den offentliga förvaltningen eller av hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Följaktligen kommer offentliga förvaltningens och hushållens icke-vinstdrivande organisationers faktiska konsumtion endast att innefatta kollektiv konsumtion.

- 8.41 För ekonomin totalt blir konsumtionsutgifter och faktisk konsumtion lika – det är bara fördelningen mellan de institutionella sektorerna som skiljer sig åt. Detsamma gäller för disponibel inkomst och justerad disponibel inkomst.
- 8.42 Sparande är saldposten i båda versionerna av inkomstanvändningskontot. Dess värde är identiskt för alla sektorer, oavsett om det har erhållits genom att dra konsumtionsutgifter från disponibel inkomst eller genom att dra faktisk konsumtion från justerad disponibel inkomst.
- 8.43 Sparande är det (positiva eller negativa) belopp som återstår efter de löpande transaktionerna och som etablerar länken till kapitalbildningen. Om sparandet är positivt, kommer den icke nyttjade inkomsten att användas till förvärv av tillgångar eller till att betala av skuldförbindelser. Om sparandet är negativt, blir vissa tillgångar avvecklade eller också ökar vissa skuldförbindelser.

Tabell 8.8 – Konto II.4.1: Konto för användning av disponibel inkomst

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldposter
									B.6g	Disponibel inkomst, brutto
									B.6n	Disponibel inkomst, netto
1 399			1 399	32	1 015	352			P.3	Konsumtionsutgift
1 230			1 230	31	1 015	184			P.31	Individuell konsumtionsutgift
169			169	1		168			P.32	Kollektiv konsumtionsutgift
11		0	11	0		0	11	0	D.8	Justering för förändring i pensionsrätter
427			427	5	215	– 35	14	228	B.8g	Sparande, brutto
205			205	2	192	– 62	2	71	B.8n	Sparande, netto
– 13		– 13							B.12	Bytesbalans

Tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1		
	Transaktions- och saldposter		Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto
B.6g	Disponibel inkomst, brutto		228	25	317	1 219	37	1 826		
B.6n	Disponibel inkomst, netto		71	13	290	1 196	34	1 604		
P.3	Konsumtionsutgift									1 399
P.31	Individuell konsumtionsutgift									1 230
P.32	Kollektiv konsumtionsutgift									169
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter					11		11	0	
B.8g	Sparande, brutto									
B.8n	Sparande, netto									
B.12	Bytesbalans									

Tabell 8.9 – Konto II.4.2: Konto för användning av justerad disponibel inkomst

Användning										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldposter
									B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto
									B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto
1 399			1 399	1	1 230	168			P.4	Faktisk konsumtion
1 230			1 230		1 230				P.41	Faktisk individuell konsumtion
169			169	1		168			P.42	Faktisk kollektiv konsumtion
11		0	11	0		0	11	0	D.8	Justering för förändring i pensionsrätter
427			427	5	215	– 35	14	228	B.8g	Sparande, brutto
205			205	2	192	– 62	2	71	B.8n	Sparande, netto
– 13		– 13							B.12	Bytesbalans

Tillgångar										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldposter	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	228	25	133	1 434	6	1 826			1 826
B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto	71	13	106	1 411	3	1 604			1 604
P.4	Faktisk konsumtion								1 399	1 399
P.41	Faktisk individuell konsumtion								1 230	1 230
P.42	Faktisk kollektiv konsumtion								169	169
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter				11		11	0		11
B.8g	Sparande, brutto									
B.8n	Sparande, netto									
B.12	Bytesbalans									

Kapitalbildningskonton (III)

- 8.44 Kapitalbildningskontona är flödeskonton. I dessa bokförs olika orsaker till förändringar i tillgångar eller skulder hos enheterna liksom förändringar i nettoförmögenhet.
- 8.45 Ändringar i tillgångar bokförs på vänstra sidan på kontona (plus eller minus) och förändringar i skulder och i nettoförmögenhet på högra sidan (plus eller minus).

Kapitalkonto (III.1)

- 8.46 Kapitalkontot visar anskaffning minus avyttringar av icke-finansiella tillgångar hos inhemska enheter och mäter förändringar i nettoförmögenhet beroende på sparande (slutsaldoposten i de löpande kontona) och kapitaltransfereringar.
- 8.47 Kapitalkontot gör det möjligt att avgöra i vilken omfattning anskaffning minus avyttringar av icke-finansiella tillgångar har finansierats genom sparande och kapitaltransfereringar. Det visar ett finansiellt sparande som motsvarar det belopp som är tillgängligt för en enhet eller en sektor för att, direkt eller indirekt, finansiera andra enheter eller sektorer, eller en nettoupplåning som motsvarar det belopp som en enhet eller en sektor måste låna från andra enheter eller sektorer.

Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar (III.1.1)

- 8.48 Detta konto gör det möjligt att avgöra förändringen i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar, som motsvarar finansiellt sparande plus kapitaltransfereringar, att erhålla, minus kapitaltransfereringar, att betala.

Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar (III.1.2)

- 8.49 Detta konto visar anskaffning minus avyttringar av icke-finansiella tillgångar för att återgå från begreppet förändring i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar till finansiellt sparande.

Konto för finansiella transaktioner (III.2)

- 8.50 På kontot för finansiella transaktioner bokförs efter typ av finansiellt instrument, förändringar i finansiella tillgångar och skulder vilka bygger upp finansiellt nettosparande eller nettoupplåning. Då dessa bör matcha kapitalkontots finansiella överskotts- eller underskottsposter som överförs till detta konto som första bokföring av förändringar på skuld- och nettoförmögenhetssidan, finns ingen saldopost på detta konto.
- 8.51 Den klassificering av tillgångar och skulder som används på kontot för finansiella transaktioner är identisk med den som används i balansräkningarna.

Tabell 8.10 – Konto III.1.1: Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldoboster
									B.8n	Sparande, netto
									B.12	Bytesbalans
									D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla
									D.91r	Kapitalskatter, att erhålla
									D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla
									D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla
									D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala
									D.91p	Kapitalskatter, att betala
									D.92p	Investeringsbidrag, att betala
									D.99p	Kapitaltransfereringar, att betala
192		– 29	221	20	236	– 81	– 16	62	B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
B.8n	Sparande, netto	71	2	– 62	192	2	205			205
B.12	Bytesbalans							– 13		– 13
D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	33	0	6	23	0	62	4		66

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldobposter	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
D.91r	Kapitalskatter, att erhålla			2			2			2
D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla	23	0	0	0	0	23	4		27
D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	10		4	23		37			37
D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala	– 16	– 7	– 34	– 5	– 3	– 65	– 1		– 66
D.91p	Kapitalskatter, att betala	0	0	0	– 2	0	– 2	0		– 2
D.92p	Investeringsbidrag, att betala			– 27			– 27			– 27
D.99p	Kapitaltransfereringar, att betala	– 16	– 7	– 7	– 3	– 3	– 36	– 1		– 37
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom spa- rande och kapitaltransfereringar	88	– 5	– 90	210	– 1	202	– 10		192

Tabell 8.11 – Konto III.1.2: Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktions- och saldobposter
									B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom spa- rande och kapitaltransfereringar
414			414	5	55	38	8	308	P.5g	Bruttoinvestering
192			192	2	32	11	– 4	151	P.5n	Nettoinvestering
376			376	5	48	35	8	280	P.51g	Fast bruttoinvestering
359			359	5	48	35	8	263	P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar
358			358	5	45	38	8	262	P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar
9			9	1	3	0	0	5	P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar
– 8			– 8	– 1	0	– 3		– 4	P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar
17			17					17	P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar

[illegible]

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar								358	358
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar								9	9
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar								– 8	– 8
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar								17	17
P.51c	Kapitalförslitning								– 222	– 222
P.52	Lagerinvestering								28	28
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål								10	10
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar								0	0
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser								0	0
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser									
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar									
B.9	Finansiellt sparande									

Tabell 8.12 – Konto III.2: Konto för finansiella transaktioner

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag	Kod	Transaktions- och saldoboster
									B.9	Finansiellt sparande
483		47	436	2	189	– 10	172	83	F	Nettoförfärv av finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag	Kod	Transaktions- och saldoboster
0		1	– 1				– 1		F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
0		1	– 1				– 1		F.11	Monetärt guld
0		0	0				0		F.12	Särskilda dragningsrätter
100		11	89	2	64	– 26	10	39	F.2	Sedlar, mynt och inlåning
36		3	33	1	10	2	15	5	F.21	Sedlar och mynt
28		2	26	1	27	– 27	– 5	30	F.22	Överförbar inlåning
– 5			– 5				– 5		F.221	Interbankpositioner
33		2	31	1	27	– 27	0	30	F.229	Övrig överförbar inlåning
36		6	30	0	27	– 1	0	4	F.29	Övrig inlåning
95		9	86	– 1	10	4	66	7	F.3	Skuldebrev
29		2	27	0	3	1	13	10	F.31	Kortfristiga
66		7	59	– 1	7	3	53	– 3	F.32	Långfristiga
82		4	78	0	3	3	53	19	F.4	Lån
25		3	22	0	3	1	4	14	F.41	Kortfristiga
57		1	56	0	0	2	49	5	F.42	Långfristiga
119		12	107	0	66	3	28	10	F.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder
103		12	91	0	53	3	25	10	F.51	Ägarandelar
87		10	77	0	48	1	23	5	F.511	Noterade aktier
9		2	7	0	2	1	1	3	F.512	Onoterade aktier
7		0	7	0	3	1	1	2	F.519	Andra ägarandelar

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag	Kod	Transaktions- och saldoposter
16		0	16	0	13	0	3	0	F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder
7		0	7	0	5	0	2	0	F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder
9		0	9	0	8	0	1	0	F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder
48		0	48	0	39	1	7	1	F.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
7		0	7	0	4	0	2	1	F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring
22		0	22	0	22	0	0	0	F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta
11		0	11		11				F.63	Pensionsrätter
3		0	3				3		F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare
2		0	2		2				F.65	Övriga livförsäkringsförmåner
3		0	3	0	0	1	2	0	F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier
14		0	14	0	3	0	8	3	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner
12		0	12	0	1	0	8	3	F.71	Finansiella derivat
5		0	5	0	1	0	3	1	F.711	Optioner
7		0	7	0	0	0	5	2	F.712	Terminer
2			2		2			0	F.72	Personaloptioner
25		10	15	1	4	5	1	4	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter
15		8	7		3	1		3	F.81	Handelskrediter och förskott
10		2	8	1	1	4	1	1	F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott

Tabell 8.12 – Konto III.2: Konto för finansiella transaktioner (forts.)

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
B.9	Finansiellt sparande	– 56	– 1	– 103	174	– 4	10	– 10		0
F	Nettoökning av skulder	139	173	93	15	6	426	57		483
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)									
F.11	Monetärt guld									
F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)							0		0
F.2	Sedlar, mynt och inlåning		65	37			102	– 2		100
F.21	Sedlar och mynt			35			35	1		36
F.22	Överförbar inlåning		26	2			28	0		28
F.221	Interbankpositioner		– 5				– 5			– 5
F.229	Övrig överförbar inlåning		31	2			33			33
F.29	Övrig inlåning		39				39	– 3		36
F.3	Skuldebrev	6	30	38	0	0	74	21		95
F.31	Kortfristiga	2	18	4	0	0	24	5		29
F.32	Långfristiga	4	12	34	0	0	50	16		66
F.4	Lån	21	0	9	11	6	47	35		82
F.41	Kortfristiga	4	0	3	2	2	11	14		25
F.42	Långfristiga	17	0	6	9	4	36	21		57
F.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	83	22				105	14		119
F.51	Ägarandelar	83	11				94	9		103
F.511	Noterade aktier	77	7				84	3		87

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Transaktions- och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
F.512	Onoterade aktier	3	4				7	2		9
F.519	Andra ägarandelar	3					3	4		7
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder		11				11	5		16
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder		5				5	2		7
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder		6				6	3		9
F.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier		48	0			48	0		48
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring		7				7	0		7
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta		22				22	0		22
F.63	Pensionsrätter		11				11	0		11
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare		3				3	0		3
F.65	Övriga livförsäkringsförmåner		2				2	0		2
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier		3	0			3	0		3
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3	8	0	0	0	11	3		14
F.71	Finansiella derivat	2	7	0	0	0	9	3		12
F.711	Optioner	2	2	0	0	0	4	1		5
F.712	Terminer	0	5	0	0	0	5	2		7
F.72	Personaloptioner	1	1				2			2
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	26		9	4		39	-14		25
F.81	Handelskrediter och förskott	6	0	6	4	0	16	-1		15
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	20	0	3	0	0	23	-13		10

Konto för andra förändringar i tillgångarna (III.3)

- 8.52 Kontot för andra förändringar i tillgångarna visar förändringar i enheternas tillgångar och skulder, utom sådana som sker i samband med sparande eller frivilliga överföringar av förmögensvärden, vilka bokförs i kapitalkontot och kontot för finansiella transaktioner. Kontot delas upp i kontot för andra volymförändringar i tillgångarna (III.3.1) och omvärderingskontot (III.3.2).

Konto för andra volymförändringar i tillgångarna (III.3.1)

- 8.53 De förändringar som bokförs på kontot för andra volymförändringar i tillgångarna påverkar nettoförmögenheten i balansräkningarna för enheterna, sektorerna och delsektorerna i fråga. Denna förändring, som kallas förändring i nettoförmögenhet beroende på andra volymförändringar i tillgångarna, utgör saldobosten på kontot.

Omvärderingskonto (III.3.2)

- 8.54 På omvärderingskontot bokförs förändringar i värdet av tillgångar och skulder som följer av förändringar i deras priser.

För en given tillgång eller skuld, mäts denna förändring som

- a) antingen skillnaden mellan dess värde vid slutet av räkenskapsperioden och dess värde vid början av räkenskapsperioden eller vid det datum då den först togs med i balansräkningen,
- b) eller skillnaden mellan dess värde vid det datum då den slutade att tas upp i balansräkningen och dess värde vid början av räkenskapsperioden eller vid det datum då den först togs in i balansräkningen.

Denna skillnad kallas för "nominell kapitalvinst (eller -förlust)".

En nominell kapitalvinst motsvarar den positiva omvärderingen av en tillgång eller den negativa omvärderingen av en (finansiell) skuld.

En nominell kapitalförlust motsvarar den negativa omvärderingen av en tillgång eller den positiva omvärderingen av en (finansiell) skuld.

- 8.55 De flöden som redovisas i omvärderingskontot ändrar nettoförmögenheten i balansräkningarna hos de berörda enheterna. Denna förändring, som kallas *förändringar i nettoförmögenheten genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster*, utgör saldobosten på kontot. Den redovisas på sidan för förändringar i skulder och nettoförmögenhet.
- 8.56 Omvärderingskontot bryts ned i två underkonton: kontot för neutrala kapitalvinster och kapitalförluster (III.3.2.1) och kontot för reala kapitalvinster och kapitalförluster (III.3.2.2).

Konto för neutrala kapitalvinster och kapitalförluster (III.3.2.1)

- 8.57 På kontot för neutrala kapitalvinster och kapitalförluster bokförs förändringar i värdet av tillgångar och skulder i proportion till förändringarna i den allmänna prisnivån. Sådana förändringar motsvarar den omvärdering som är nödvändig för att bibehålla den allmänna köpkraften hos tillgångarna och skulderna. Den generella prisindexnivå som bör tillämpas för dessa beräkningar är prisindex för slutlig nationell användning, exklusive lagerinvesteringar.

Konto för reala kapitalvinster och kapitalförluster (III.3.2.2)

- 8.58 Reala kapitalvinster och kapitalförluster mäter skillnaden mellan nominella kapitalvinster och kapitalförluster och neutrala kapitalvinster och kapitalförluster.
- 8.59 Om de nominella kapitalvinsterna netto av de nominella kapitalförlusterna på en given tillgång överstiger de neutrala kapitalvinsterna netto av de neutrala kapitalförlusterna, är det en real kapitalvinst på tillgången för den enhet som äger den. Denna vinst återspeglar det faktum att det faktiska priset för tillgången, i genomsnitt, har stigit snabbare än den allmänna prisnivån. Omvänt så medför en nedgång i det relativa priset på tillgången en real kapitalförlust för den enhet som äger den.

På samma sätt medför en ökning i relativpriset för en skuld en real kapitalförlust på skulderna, medan en minskning i relativpriset för en skuld innebär en real kapitalvinst på skulderna.

Tabell 8.13 – Konto III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

Förändringar i tillgångar								
Totalt	S.1 Totala ekonomin	S.15 HIO	S.14 Hushåll	S.13 Offentlig förvaltning	S.12 Finansiella bolag	S.11 Icke-finansiella bolag		Andra flöden
33	33	0	0	7	0	26	K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar
3	3			3			AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
30	30	0	0	4	0	26	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
26	26			4		22	AN.21	Naturresurser
4	4					4	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
0	0						AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadstillgångar
- 11	- 11	0	0	- 2	0	- 9	K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar
- 8	- 8	0	0	- 2	0	- 6	K.21	Uttag av naturresurser
- 8	- 8			- 2		- 6	AN.21	Naturresurser
- 3	- 3	0	0	0	0	- 3	K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar
0	0						AN.21	Naturresurser
- 1	- 1					- 1	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
- 2	- 2					- 2	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar
- 11	- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Förlust genom katastrofer
- 9	- 9			- 4		- 5	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
- 2	- 2			- 2			AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
0	0						AF	Finansiella tillgångar/skulder
0	0	0	0	5	0	- 5	K.4	Konfiskation utan ersättning
0	0			1		- 1	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
0	0			4		- 4	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar								
Totalt	S.1 Totala ekonomin	S.15 HIO	S.14 Hushåll	S.13 Offentlig förvaltning	S.12 Finansiella bolag	S.11 Icke-finansiella bolag		Andra flöden
0	0				—		AF	Finansiella tillgångar
2	2	0	0	0	1	1	K.5	Övriga volymförändringar
1	1					1	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
0	0						AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
1	1				1		AF	Finansiella tillgångar/skulder
0	0	0	0	– 4	– 2	6	K.6	Förändringar i klassificering
2	2	0	0	– 4	0	6	K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur
0	0			– 3		3	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
0	0			– 1		1	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
2	2					2	AF	Finansiella tillgångar/skulder
– 2	– 2	0	0	0	– 2	0	K.62	Förändring i klassificering av tillgångar och skulder
– 2	– 2				– 2		AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
0	0			0	0	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
0	0			0	0	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder
13	13	0	0	0	– 1	14		Övriga volymförändringar totalt
– 7	– 7	0	0	– 3	– 2	– 2	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
– 2	– 2			– 3		1	AN.11	Fasta tillgångar
– 3	– 3					– 3	AN.12	Lagerstockar
– 2	– 2				– 2		AN.13	Värdeföremål
17	17	0	0	3	0	14	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
9	9	0	0	1	– 2	10	AN.21	Naturresurser
6	6			2		4	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser

Förändringar i tillgångar								
Totalt	S.1 Totala ekonomin	S.15 HIO	S.14 Hushåll	S.13 Offentlig förvaltning	S.12 Finansiella bolag	S.11 Icke-finansiella bolag		Andra flöden
0	0					0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar
3	3	0	0	0	1	2	AF	Finansiella tillgångar
0	0				0	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
0	0				0	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning
0	0				0	0	AF.3	Skuldebrev
					0	0	AF.4	Lån
2	2					2	AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder
1	1				1		AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
0	0						AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner
0	0						AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter
							B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar

Tabell 8.13 – Konto III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna (forts.)

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet								
	Andra flöden	S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag	S.13 Offentlig förvaltning	S.14 Hushåll	S.15 HIO	S.1 Totala ekonomin	Totalt
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar							
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.21	Naturresurser							
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser							

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet								
	Andra flöden	S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag	S.13 Offentlig förvaltning	S.14 Hushåll	S.15 HIO	S.1 Totala ekonomin	Totalt
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar							
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar							
K.21	Uttag av naturresurser							
AN.21	Naturresurser							
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar							
AN.21	Naturresurser							
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser							
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar							
K.3	Förlust genom katastrofer							
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar							
AF	Finansiella tillgångar/skulder							
K.4	Konfiskation utan ersättning							
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar							
AF	Finansiella tillgångar							
K.5	Övriga volymförändringar	0	0	0	1	0	1	1
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar							
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	0	0	1	0	1	1
K.6	Förändringar i klassificering	0	0	2	0	0	2	2

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet								
	Andra flöden	S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag	S.13 Offentlig förvaltning	S.14 Hushåll	S.15 HIO	S.1 Totala ekonomin	Totalt
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	2	0	2	0	0	2	2
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar							
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	0	2	0	0	2	2
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0	0	0	0	0	0	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar							
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	0	0	0	0	0	0
	Andra volymförändringar totalt	0	0	2	1	0	3	3
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.11	Fasta tillgångar							
AN.12	Lagerstockar							
AN.13	Värdeföremål							
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar							
AN.21	Naturresurser							
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser							
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar							
AF	Finansiella tillgångar	0	0	2	1	0	3	3
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)							
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning							
AF.3	Skuldebrev							
AF.4	Lån						0	0

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet								
	Andra flöden	S.11 Icke-finansiella bolag	S.12 Finansiella bolag	S.13 Offentlig förvaltning	S.14 Hushåll	S.15 HIO	S.1 Totala ekonomin	Totalt
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder			2			2	2
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier				1		1	1
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner							
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter							
B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	14	- 1	- 2	- 1	0	10	10

Tabell 8.14 – Konto III.3.2: Omvärderingskonto

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Andra flöden
									K.7	Nominella kapitalvinster/-förluster
280			280	8	80	44	4	144	AN	Icke-finansiella tillgångar
126			126	5	35	21	2	63	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Fasta tillgångar
7			7		2	1		4	AN.12	Lagerstockar
8			8		5	2		1	AN.13	Värdeföremål
154			154	3	45	23	2	81	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
152			152	3	45	23	1	80	AN.21	Naturresurser
2			2				1	1	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
									AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Andra flöden	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
AN.11	Fasta tillgångar									
AN.12	Lagerstockar									
AN.13	Värdeföremål									
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.21	Naturresurser									
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser									
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar									
AF	Finansiella tillgångar/skulder	18	51	7	0	0	76	15		91
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)							12		12
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning									
AF.3	Skuldebrev	1	34	7			42	2		44
AF.4	Lån									
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	17	17				34	1		35
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier									
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner									
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter									
B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	134	10	38	96	10	288	4		292

Tabell 8.14 – Konto III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Andra flöden och saldoposter
									K.71	Neutrala kapitalvinster/-förluster
198			198	6	56	32	3	101	AN	Icke-finansiella tillgångar
121			121	5	34	20	2	60	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Fasta tillgångar
4			4		2	1		1	AN.12	Lagerstockar
6			6		4	1		1	AN.13	Värdeföremål
77			77	1	22	12	1	41	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
76			76	1	22	12	1	40	AN.21	Naturresurser
1			1					1	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
									AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar
148		12	136	3	36	8	71	18	AF	Finansiella tillgångar/skulder
16			16			2	14		AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
32		2	30	2	17	3		8	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning
28		3	25	1	4		18	2	AF.3	Skuldebrev
29		1	28			3	24	1	AF.4	Lån
28		2	26		9		14	3	AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder
8		1	7		5		1	1	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
0			0						AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Andra flöden och saldoboster
7		3	4		1			3	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter
									B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster

Tabell 8.14 – Konto III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster (forts.)

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
Kod	Andra flöden och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
K.71	Neutrala kapitalvinster/-förluster									
AN	Icke-finansiella tillgångar									
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.11	Fasta tillgångar									
AN.12	Lagerstockar									
AN.13	Värdeföremål									
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.21	Naturresurser									
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser									
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar									
AF	Finansiella tillgångar/skulder	37	68	13	5	3	126	22		148
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)							16		16
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1	26	2		1	30	2		32

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
Kod	Andra flöden och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
AF.3	Skuldebrev	1	21	4			26	2		28
AF.4	Lån	18		7	3	1	29			29
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investe- ringsfonder	14	14				28			28
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade ga- rantier		7				7	1		8
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner									
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	3			2	1	6	1		7
B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neu- trala kapitalvinster och kapitalförluster	82	6	27	87	6	208	6		214

Tabell 8.14 – Konto III.3.2.2: Konto för reala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Andra flöden och saldoboster
									K.72	Reala kapitalvinster/-förluster
82			82	2	24	12	1	43	AN	Icke-finansiella tillgångar
5			5	0	1	1	0	3	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
				0	0	0	0	0	AN.11	Fasta tillgångar
3			3	0	0	0	0	3	AN.12	Lagerstockar
2			2	0	1	1	0	0	AN.13	Värdeföremål
77			77	2	23	11	1	40	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
76			76	2	23	11	0	40	AN.21	Naturresurser

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Andra flöden och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.11	Fasta tillgångar									
AN.12	Lagerstockar									
AN.13	Värdeföremål									
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.21	Naturresurser									
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser									
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar									
AF	Finansiella tillgångar/skulder	- 19	- 17	- 6	- 5	- 3	- 50	- 7		- 57
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0	0	0	0	0	0	- 4		- 4
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 1	- 26	- 2	0	- 1	- 30	- 2		- 32
AF.3	Skuldebrev	0	13	3	0	0	16	0		16
AF.4	Lån	- 18	0	- 7	- 3	- 1	- 29	0		- 29
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	3	3	0	0	0	6	1		7
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier		- 7				- 7	- 1		- 8
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0	0	0	0	0	0	0		0
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 3	0	0	- 2	- 1	- 6	- 1		- 7
B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster	52	4	11	9	4	80	- 2		78

Balansräkningar (IV)

8.60 Syftet med balansräkningar är att ge en bild av tillgångar, skulder och nettoförmögenhet hos enheter vid början av och vid slutet av räkenskapsperioden liksom av förändringar mellan balansräkningarna. Ordningen är följande:

- a) Ingående balansräkning (IV.1).
- b) Förändringar i balansräkningen (IV.2).
- c) Utgående balansräkning (IV.3).

Ingående balansräkning (IV.1)

8.61 Den ingående balansräkningen visar värdet av de tillgångar och skulder som innehas av enheterna vid början av räkenskapsperioden.

Dessa poster kategoriseras på grundval av klassificeringen av tillgångar och skulder.

De värderas till löpande priser vid början av räkenskapsperioden. Skillnaden mellan tillgångar och skulder – saldoposten på kontot – är nettoförmögenheten vid början av räkenskapsperioden.

Förändringar i balansräkningen (IV.2)

8.62 På kontot för förändringar i balansräkningen bokförs förändringar i värdet av tillgångar och skulder under loppet av räkenskapsperioden och beloppen aggregeras i de olika kapitalbildningskontona, dvs. förändringar i nettoförmögenheten genom sparande och kapitaltransfereringar, förändringar i nettoförmögenheten genom andra volymförändringar i tillgångar och förändringar i nettoförmögenheten genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster.

Utgående balansräkning (IV.3)

8.63 Den utgående balansräkningen visar värdet av tillgångar och skulder som innehas av enheterna vid slutet av räkenskapsperioden. Dessa poster indelas enligt samma klassificering som används vid den ingående balansräkningen och värderas till löpande priser vid slutet av räkenskapsperioden.

Skillnaden mellan tillgångar och skulder är nettoförmögenheten vid slutet av räkenskapsperioden.

8.64 Värdet av en tillgång eller skuld i den utgående balansräkningen är lika med summan av dess värde i den ingående balansräkningen och beloppet för samma kontopost bokförs på kontot för förändringar i balansräkningen.

Tabell 8.15 – Konto IV.1: Balansräkningar – ingående balans

Tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Stockar och förändring i tillgångar
4 621			4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Icke-finansiella tillgångar
2 818			2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
2 579			2 579	121	713	467	52	1 226	AN.11	Fasta tillgångar
114			114	1	48	22		43	AN.12	Lagerstockar
125			125	2	95	8	15	5	AN.13	Värdeföremål
1 803			1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
1 781			1 781	35	573	286	23	864	AN.21	Naturresurser
22			22			6	3	13	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
0			0					3	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar
9 036		805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Finansiella tillgångar/skulder
770			770			80	690		AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
1 587		105	1 482	110	840	150		382	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning
1 388		125	1 263	25	198		950	90	AF.3	Skuldebrev
1 454		70	1 384	8	24	115	1 187	50	AF.4	Lån
2 959		345	2 614	22	1 749	12	551	280	AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder
496		26	470	4	391	20	30	25	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
21		0	21	0	3	0	13	5	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner
361		134	227	3	55	19		150	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter
									B.90	Nettoförmögenhet

Tabell 8.15 – Konto IV.1: Balansräkningar – ingående balans (forts.)

Skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
								Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
	Stockar och förändring i tillgångar	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin			
AN	Icke-finansiella tillgångar									
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.11	Fasta tillgångar									
AN.12	Lagerstockar									
AN.13	Värdeföremål									
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.21	Naturresurser									
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser									
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar									
AF	Finansiella tillgångar/skulder	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274		9 036
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)						0	770		770
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	40	1 281	102	10	38	1 471	116		1 587
AF.3	Skuldebrev	44	1 053	212	2		1 311	77		1 388
AF.4	Lån	897		328	169	43	1 437	17		1 454
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	1 987	765	4			2 756	203		2 959
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	12	435	19		5	471	25		496
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	4	10				14	7		21
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	237		22	8	35	302	59		361
B.90	Nettoförmögenhet	– 88	– 30	498	4 500	210	5 090	– 469		4 621

Tabell 8.15 – Konto IV.2: Balansräkningar – förändringar i balansräkningen

Förändringar i tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushåll	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Stockar och förändring i tillgångar
482			482	11	115	57	– 4	301	AN	Icke-finansiella tillgångar
294			294	7	67	29	– 4	195	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
246			246	7	53	23	– 2	165	AN.11	Fasta tillgångar
32			32	0	4	1	0	27	AN.12	Lagerstockar
16			16	0	10	5	– 2	3	AN.13	Värdeföremål
186			186	4	48	28	0	106	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
178			178	4	48	26	– 1	101	AN.21	Naturresurser
8			8	0	0	2	1	5	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
0			0	0	0	0	0	0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar
577		54	523	4	205	– 9	230	93	AF	Finansiella tillgångar/skulder
12		1	11	0	0	1	10	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
100		11	89	2	64	– 26	10	39	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning
139		13	126	0	16	4	96	10	AF.3	Skuldebrev
82		4	78	0	3	3	53	19	AF.4	Lån
156		15	141	1	76	3	44	17	AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder
49		0	49	0	39	1	8	1	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
14		0	14	0	3	0	8	3	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Stockar och förändring i tillgångar	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushåll	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser									
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar									
AF	Finansiella tillgångar/skulder	157	224	102	16	6	505	72		577
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)							12		12
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0	65	37	0	0	102	– 2		100
AF.3	Skuldebrev	7	64	45	0	0	116	23		139
AF.4	Lån	21	0	9	11	6	47	35		82
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	100	39	2	0	0	141	15		156
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0	48	0	1	0	49	0		49
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3	8	0	0	0	11	3		14
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	26	0	9	4	0	39	– 14		25
B.10	Förändringar i nettoförmögenhet genom	237	2	– 54	304	9	500	– 6		494
B.101	sparande och kapitaltransfereringar	88	– 5	90	210	– 1	202	– 10		192
B.102	genom andra volymförändringar i tillgångar	14	– 1	– 2	– 1	0	10			10
B.103	genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	134	10	38	96	10	288	4		292
B.1031	genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster	82	6	27	87	6	208	6		214
B.1032	genom reala kapitalvinster och kapitalförluster	52	4	11	9	4	80	– 2		78

Tabell 8.15 – Konto IV.3: Balansräkningar – utgående balans

Tillgångar										
	Motsvarande poster i		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Totalt	Varu- och tjänstekonto	Utlandskonto	Totala ekonomin	HIO	Hushållssektorn	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Stockar och förändringar i tillgångar
5 101			5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Icke finansiella tillgångar
3 112			3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
2 825			2 825	128	766	490	50	1 391	AN.11	Fasta tillgångar
146			146	1	52	23	0	70	AN.12	Lagerstockar
141			141	2	105	13	13	8	AN.13	Värd föremål
1 989			1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Icke producerade icke-finansiella tillgångar
1 959			1 959	39	621	312	22	965	AN.21	Naturresurser
30			30	0	0	8	4	18	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
3			0	0	0	0	0	0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar
9 613		859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Finansiella tillgångar/skulder
782		1	781	0	0	81	700	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
1 687		116	1 571	112	904	124	10	421	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning
1 527		138	1 389	25	214	4	1 046	100	AF.3	Skuldebrev
1 536		74	1 462	8	27	118	1 240	69	AF.4	Lån
3 115		360	2 755	23	1 825	15	595	297	AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder
545		26	519	4	430	21	38	26	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
35			35	0	6	0	21	8	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner
386		144	242	4	59	24	1	154	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter
									B.90	Nettoförmögenhet

Tabell 8.15 – Konto IV.3: Balansräkningar – utgående balans (forts.)

Skulder och nettoförmögenhet										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Motsvarande poster i		
	Andra flöden och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushållssektorn	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varu- och tjänstekonto	Totalt
AN	Icke finansiella tillgångar									
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.11	Fasta tillgångar									
AN.12	Lagerstockar									
AN.13	Värdeföremål									
AN.2	Icke producerade icke-finansiella tillgångar									
AN.21	Naturresurser									
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser									
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar									
AF	Finansiella tillgångar/skulder	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346		9 613
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)							782		782
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	40	1 346	139	10	38	1 573	114		1 687
AF.3	Skuldebrev	51	1 117	257	2	0	1 427	100		1 527
AF.4	Lån	918	0	337	180	49	1 484	52		1 536
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	2 087	804	6	0	0	2 897	218		3 115
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	12	483	19	1	5	520	25		545
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	7	18	0	0	0	25	10		35
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	263	0	31	12	35	341	45		386
B.90	Nettoförmögenhet	149	– 28	444	4 804	219	5 590	– 475		5 115

UTLANDSKONTO (V)

- 8.65 I utlandskontona bokförs transaktioner mellan inhemska och utländska enheter. Utlandet bildar inte en institutionell sektor i sig själv, men i ENS struktur spelar det en liknande roll.
- 8.66 Systemet av utlandskonton följer samma allmänna mönster som kontona för de institutionella sektorerna, dvs.
- a) löpande konton,
 - b) kapitalbildningskonton,
 - c) balansräkningar.
- 8.67 De konton som anges i punkt 8.66 a–c ställs upp från utlandets utgångspunkt. Sålunda är det som utgör tillgång för utlandet en användning för den inhemska ekonomin, och vice versa. På liknande sätt är en finansiell tillgång som innehas av utlandet en skuld för den inhemska ekonomin, och vice versa. Ett undantag är omyntat guld som hålls som reservtillgång och som, trots att den inte har någon motsvarande skuld, bokförs på kontot för finansiella tillgångar genom den roll guldet spelar som internationellt betalningsmedel.

Löpande konton**Utrikeskonto för varor och tjänster (V.1)**

- 8.68 Import av varor och tjänster bokförs på kontots tillgångssida och export av varor och tjänster bokförs på användningssidan. Skillnaden mellan tillgång och användning är saldopost på kontot, och kallas *utrikessaldo för varor och tjänster*. Om den är positiv, betyder detta ett överskott för utlandet och ett underskott för den inhemska ekonomin – och vice versa om den är negativ.
- 8.69 Import och export värderas båda vid det exporterande landets tullgräns. Vid export värderas priserna fritt ombord (fob). Importen värderas till priser som inkluderar kostnad, försäkring, frakt (cif) som uppstår mellan ursprungslandet och det importerande landet, dvs. på grundval av cif-värdet. För att minska importvärdet till ett värde fritt ombord som speglar värdet vid ursprungslandets tullgräns, måste cif-komponenten subtraheras från det värde på varorna som beräknats vid det importerande landets införselplats. Cif-komponenten fördelas sedan på de relevanta tjänsteverksamheterna, endera som import i fall med utländska enheter och som inhemsk produktion i de fall då inhemska enheter tillhandahåller dessa tjänster.

När transport- och försäkringstjänster som inkluderas i fob-värdet av importen av varor (dvs. mellan fabriken och gränsen för exportlandet) betalas av inhemska enheter, måste de inkluderas i värdet av export av tjänster för det land som importerar varorna. Omvänt gäller ifall transport- och försäkringstjänster som inkluderas i fob-värdet av exporten produceras av utländska enheter, måste dessa inkluderas i värdet av importen av tjänster för den ekonomi som exporterar varorna.

Utrikeskontot för primärinkomster och löpande transfereringar (V.II)

- 8.70 Syftet med utrikeskontot för primära inkomster och löpande transfereringar är att bestämma bytesbalansen, vilken i ENS struktur motsvarar de institutionella sektorernas sparande. Detta konto är en komprimerad version av kontosystemet för en institutionell sektor och sträcker sig från kontot för allokering av primära inkomster till inkomstanvändningskontot.
- 8.71 På tillgångssidan visar utrikeskontot för primära inkomster och löpande transfereringar utrikessaldot för varor och tjänster. Det visar också, på tillgångs- eller användningssidan, alla fördelningstransaktioner med utlandet vid sidan av kapitaltransfereringar.

Utrikeskonton för kapitalbildning (V.III)**Kapitalkonto (V.III.1)**

- 8.72 På utrikeskontot för kapitalbildning bokförs anskaffning minus avyttring av icke-producerade icke-finansiella tillgångar för utländska enheter och det mäter förändringar i nettoförmögenhet genom bytesbalans och kapitaltransfereringar.
- 8.73 Saldoposten i kapitalkontot är finansiellt sparande eller nettoupplåning för utlandet. Den är lika med, men har omvänt tecken mot, summan av finansiellt sparande eller nettoupplåning för de inhemska institutionella enheterna.

Konto för finansiella transaktioner (V.III.2)

- 8.74 Uppställningen av det kontot för finansiella transaktioner för utlandet är identisk med de institutionella sektorernas konto för finansiella transaktioner.

Konto för andra volymförändringar i tillgångar (V.III.3)

- 8.75 Liksom för de institutionella sektorerna, bestämmer man successivt de förändringar i nettoförmögenheten som följer av andra volymförändringar i tillgångarna eller av nominella kapitalvinster eller kapitalförluster, de sistnämnda nedbrutna i neutrala och reala kapitalvinster och kapitalförluster.
- 8.76 Frånvaron av producerade tillgångar i kapitalbildningskontona och i balansräkningarna för utlandet beror på den konvention enligt vilken en konstruerad institutionell enhet skapas, och utlandet anses ha förvärvat en finansiell tillgång och vice versa för tillgångar som inhemska enheter äger i andra ekonomier.

Balansräkningar (V.IV)

- 8.77 Balansräkningar för utlandet innehåller finansiella tillgångar och skulder. På tillgångssidan upptar dessa även totala anskaffningar minus avyttringar av monetärt guld och SDR mellan utländska och inhemska enheter.

Tabell 8.16 – Kontosystem för utlandet

V.I: Utrikeskonto för varor och tjänster

Användning			Tillgångar		
P.6	Export av varor och tjänster	540	P.7	Import av varor och tjänster	499
P.61	Export av varor	462	P.71	Import av varor	392
P.62	Export av tjänster	78	P.72	Import av tjänster	107
B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster	– 41			

Tabell 8.16 – Kontosystem för utlandet (forts.)

V.II: Utrikeskonto för primära inkomster och löpande transfereringar

Användning			Tillgångar		
D.1	Ersättningar till anställda	6	B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster	– 41
D.11	Egentlig lön	6			
			D.1	Ersättningar till anställda	2
D.2	Skatter på produktion och import	0	D.11	Egentlig lön	2
D.21	Produktskatter	0	D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	0
D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)	0	D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	0
D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms	0	D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	0
D.2121	Importtullar	0			
D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar	0	D.2	Skatter på produktion och import	
D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter		D.21	Produktskatter	0
D.29	Övriga produktionsskatter	0	D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)	0

Användning			Tillgångar		
			D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms	0
D.3	Subventioner	0	D.2121	Importtullar	0
D.31	Produktsubventioner	0	D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar	0
D.311	Importsubventioner	0	D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter	0
D.319	Övriga produktsubventioner	0			
D.39	Övriga produktionssubventioner	0	D.29	Övriga produktionsskatter	0
D.4	Kapitalinkomst	44	D.3	Subventioner	0
D.41	Ränta	13	D.31	Produktsubventioner	0
D.42	Inkomst från bolag	17	D.311	Importsubventioner	0
D.421	Utdelning från bolag	13	D.319	Övriga produktsubventioner	0
D.422	Ägaruttag från kvasibolag	4	D.39	Övriga produktionssubventioner	0
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	14			
D.44	Övrig kapitalavkastning	0	D.4	Kapitalinkomst	38
			D.41	Ränta	21
	Löpande transfereringar	17	D.42	Inkomst från bolag	17
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	1	D.421	Utdelning från bolag	14
D.51	Inkomstskatter	1	D.422	Ägaruttag från kvasibolag	3
D.59	Övriga löpande skatter	0	D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0
D.61	Sociala avgifter, netto	0	D.44	Övrig kapitalavkastning	0
D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	0			
D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	0		Löpande transfereringar	55
D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0	D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	0
D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	0	D.51	Inkomstskatter	0
D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	0	D.59	Övriga löpande skatter	
D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0	D.61	Sociala avgifter, netto	0
D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	0	D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	0

Användning			Tillgångar		
D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	0	D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	0
D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	0	D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0
D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter	0	D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	0
D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter	0	D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	0
D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter	0	D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0
D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	0	D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	0
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	0	D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	0
D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner	0	D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	0
D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem	0	D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter	0
D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner	0	D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter	0
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	0	D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter	0
D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	0	D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	0
D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	0	D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	0
D.623	Kontant socialt bistånd		D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner	0
D.7	Andra löpande transfereringar	16	D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem	0
D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	2	D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner	0
D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	1	D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	0
D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto	1	D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	0
D.72	Skadeförsäkringsersättningar	12	D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	0
D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	0	D.623	Kontant socialt bistånd	0
D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring	12	D.7	Andra löpande transfereringar	55
D.73	Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen	0	D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	11
D.74	Löpande internationellt samarbete	1	D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	0

Användning			Tillgångar		
D.75	Övriga löpande transfereringar	1	D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto	11
D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	0	D.72	Skadeförsäkringssättningar	3
D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll	1	D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	3
D.759	Andra övriga löpande transfereeringar	0	D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring	0
			D.73	Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen	0
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	0	D.74	Löpande internationellt samarbete	22
			D.75	Övriga löpande transfereringar	10
			D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	0
			D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll	7
			D.759	Andra övriga löpande transfereeringar	3
			D.76	EU:s moms och BNI-baserade egna medel	9
			D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	0
B.12	Bytesbalans	- 13			

Tabell 8.16 – Kontosystem för utlandet (forts.)

V.III: Utrikeskonto för kapitalbildning

V.III.1: Kapitalkonto

V.III.1.1: Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom bytesbalans och kapitaltransfereringar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
			B.12	Bytesbalans	- 13
			D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	4
			D.91r	Kapitalskatter, att erhålla	
			D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla	4
			D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	
			D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala	- 1
			D.91p	Kapitalskatter, att betala	
			D.92p	Investeringsbidrag, att betala	
			D.99p	Kapitaltransfereringar, att betala	- 1
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom bytesbalans och kapitaltransfereringar	- 10			

V.III.1.2: Anskaffning av icke finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	0	B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom bytesbalans och kapitaltransfereringar	- 10
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser	0			
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser	0			
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0			
B.9	Finansiellt sparande	- 10			

Tabell 8.16 – Kontosystem för utlandet (forts.)

V.III.2: Konto för finansiella transaktioner

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	47	F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	57
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	1	F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
F.11	Monetärt guld	1	F.11	Monetärt guld	
F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)	0	F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)	0
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	11	F.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 2
F.21	Sedlar och mynt	3	F.21	Sedlar och mynt	1
F.22	Överförbar inlåning	2	F.22	Överförbar inlåning	0
F.221	Interbankpositioner		F.221	Interbankpositioner	
F.229	Övrig överförbar inlåning	2	F.229	Övrig överförbar inlåning	
F.29	Övrig inlåning	6	F.29	Övrig inlåning	- 3
F.3	Skuldebrev	9	F.3	Skuldebrev	21
F.31	Kortfristiga	2	F.31	Kortfristiga	5
F.32	Långfristiga	7	F.32	Långfristiga	16
F.4	Lån	4	F.4	Lån	35
F.41	Kortfristiga	3	F.41	Kortfristiga	14
F.42	Långfristiga	1	F.42	Långfristiga	21
F.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	12	F.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	14
F.51	Ägarandelar	12	F.51	Ägarandelar	9
F.511	Noterade aktier	10	F.511	Noterade aktier	3
F.512	Onoterade aktier	2	F.512	Onoterade aktier	2

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.519	Andra ägarandelar	0	F.519	Andra ägarandelar	4
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	0	F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	5
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	0	F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	2
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	0	F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	3
F.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0	F.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	0	F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	0
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	0	F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	0
F.63	Pensionsrätter	0	F.63	Pensionsrätter	0
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	0	F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	0
F.65	Övriga livförsäkringsförmåner	0	F.65	Övriga livförsäkringsförmåner	0
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	0	F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	0
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3
F.71	Finansiella derivat	0	F.71	Finansiella derivat	3
F.711	Optioner	0	F.711	Optioner	1
F.712	Terminer	0	F.712	Terminer	2
F.72	Personaloptioner		F.72	Personaloptioner	
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	10	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 14
F.81	Handelskrediter och förskott	8	F.81	Handelskrediter och förskott	- 1
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	2	F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	- 13

Tabell 8.16 – Kontosystem för utlandet (forts.)

V.III.3: Konto för andra förändringar i tillgångarna

V.III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

	Andra flöden				
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar	0	K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0

AN.21	Naturresurser	0	AN.21	Naturresurser	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0
K.21	Uttag av naturresurser	0	K.21	Uttag av naturresurser	0
AN.21	Naturresurser	0	AN.21	Naturresurser	0
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0
AN.21	Naturresurser	0	AN.21	Naturresurser	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0
K.3	Förlust genom katastrofer	0	K.3	Förlust genom katastrofer	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.4	Konfiskation utan ersättning	0	K.4	Konfiskation utan ersättning	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AF	Finansiella tillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar	0
K.5	Övriga volymförändringar	0	K.5	Övriga volymförändringar	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.6	Förändringar i klassificering	0	K.6	Förändringar i klassificering	0
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0	K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0	K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0

AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
	Andra volymförändringar totalt	0		Andra volymförändringar totalt	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.11	Fasta tillgångar	0	AN.11	Fasta tillgångar	0
AN.12	Lagerstockar	0	AN.12	Lagerstockar	0
AN.13	Värdeföremål	0	AN.13	Värdeföremål	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.21	Naturresurser	0	AN.21	Naturresurser	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0
AF	Finansiella tillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar	0
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AF.3	Skuldebrev	0	AF.3	Skuldebrev	0
AF.4	Lån	0	AF.4	Lån	0
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	0	AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	0
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	0		Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	0

Tabell 8.16 – Kontosystem för utlandet (forts.)

V.III.3: Konto för andra förändringar i tillgångarna

V.III.3.2: Omvärderingskonto

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.7	Nominella kapitalvinster(+)/-förluster(-)		K.7	Nominella kapitalvinster(+)/-förluster(-)	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar		AF	Finansiella tillgångar/skulder	15
AN.21	Naturresurser		AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	12
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser		AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.3	Skuldebrev	2

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF	Finansiella tillgångar	7	AF.4	Lån	0
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0	AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	1
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning		AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0
AF.3	Skuldebrev	4	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AF.4	Lån	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	3			
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	4

V.III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.71	Neutrala kapitalvinster(+)/-förluster(-)		K.71	Neutrala kapitalvinster(+)/-förluster(-)	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar		AF	Finansiella tillgångar	22
AN.21	Naturresurser		AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	16
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser		AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	2
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.3	Skuldebrev	2
AF	Finansiella tillgångar	12	AF.4	Lån	0
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)		AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	0
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	2	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	1
AF.3	Skuldebrev	3	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AF.4	Lån	1	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	1
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	2			
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	1			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	3			
			B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster	6

V.III.3.2.2: Konto för reala kapitalvinster och kapitalförluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.72	Reala kapitalvinster/-förluster		K.72	Reala kapitalvinster/-förluster	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar		AF	Finansiella tillgångar	- 7
AN.21	Naturresurser		AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	- 4
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser		AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 2
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.3	Skuldebrev	0
AF	Finansiella tillgångar	- 5	AF.4	Lån	0
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0	AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	1
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 2	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	- 1
AF.3	Skuldebrev	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AF.4	Lån	- 1	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 1
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	1			
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	- 1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner				
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 3			
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster	- 2

Tabell 8.16 – Kontosystem för utlandet (forts.)

V.IV: Konto för utrikes tillgångar och skulder

V.IV.1: Ingående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	0	AF	Finansiella skulder	1 274
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	770

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN.21	Naturreсурser	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	116
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.3	Skuldebrev	77
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.4	Lån	17
			AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	203
AF	Finansiella tillgångar	805	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	25
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)		AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	7
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	105	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	59
AF.3	Skuldebrev	125			
AF.4	Lån	70			
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	345			
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	26			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	134			
			B.90	Nettoförmögenhet	- 469

V.IV.2: Förändringar i balansräkningen

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar		AF	Finansiella skulder	72
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar		AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	12
AN.21	Naturreсурser		AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 2
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser		AF.3	Skuldebrev	23
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.4	Lån	35
			AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	15
AF	Finansiella tillgångar	54	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	11	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 14
AF.3	Skuldebrev	13			
AF.4	Lån	4			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	15			
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	10			
			B.10	Förändringar i nettoförmögenhet genom	- 6
			B.101	sparande och kapitaltransfereringar	- 10
			B.102	andra volymförändringar i tillgångar	0
			B.103	nominella kapitalvinster och kapitalförluster	4
			B.1031	neutrala kapitalvinster och kapitalförluster	6
			B.1032	reala kapitalvinster och kapitalförluster	- 2

V.IV.3: Utgående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar		AF	Finansiella skulder	1 346
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar		AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	782
AN.21	Naturresurser		AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	114
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser		AF.3	Skuldebrev	100
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.4	Lån	52
			AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	218
AF	Finansiella tillgångar	859	AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	25
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	10
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	116	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	45
AF.3	Skuldebrev	138			
AF.4	Lån	74			
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	360			
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	26			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner				
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	144			
			B.90	Nettoförmögenhet	- 475

KONTO FÖR VAROR OCH TJÄNSTER (0)

- 8.78 Syftet med kontot för varor och tjänster är att visa – för produktgrupper och för den totala ekonomin – hur de tillgängliga produkterna används. Kontot är inte en del av kontosystemet, utan snarare ett bidrag till identifieringen mellan utbud och användning av produkter i ekonomin. På aggregerad nivå motsvarar kontot tillgången och användningen av produkter i kolumnerna i tillgångs- och användningstabellerna.
- 8.79 Det visar därför, för produktgrupper och för den totala ekonomin, tillgång (produktion och import) och användning av varor och tjänster (insatsförbrukning, slutlig konsumtion, fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar, anskaffning minus avyttring av värdeföremål, och export).
- 8.80 Eftersom produktionen värderas till baspriser och användningen till mottagarpriser, måste produktskatter minus produktsubventioner tas med på tillgångssidan.
- 8.81 Användningen redovisas på högra sidan på kontot för varor och tjänster och tillgången på vänstra sidan, dvs. på motsatta sidorna jämfört med de löpande kontona för de institutionella sektorerna, eftersom produktflödena utgör den andra sidan av de monetära flödena.
- 8.82 Kontot för varor och tjänster är definitionsmässigt i balans och har därför ingen saldopost.

Tabell 8.17 – Konto 0: Varu- och tjänstekonto

Tillgångar			Användning		
P.1	Produktion	3 604	P.2	Insatsförbrukning	1 883
P.11	Marknadsproduktion	3 077	P.3	Konsumtionsutgift	1 399
P.12	Produktion för egen slutlig användning	147	P.31	Individuell konsumtionsutgift	1 230
P.13	Icke-marknadsproduktion	380	P.32	Kollektiv konsumtionsutgift	169
D.21	Produktskatter	141	P.5g	Bruttoinvestering	414
D.31	Produktsubventioner	– 8	P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar	359
P.7	Import av varor och tjänster	499	P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar	358
P.71	Import av varor	392	P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar	9
P.72	Import av tjänster	107	P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar	– 8
			P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar	17
			P.52	Lagerinvestering	28
			P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	10
			P.6	Export av varor och tjänster	540
			P.61	Export av varor	462
			P.62	Export av tjänster	78

INTEGRERADE EKONOMISKA KONTON

- 8.83 De integrerade ekonomiska kontona ger en koncis överblick över kontona för en ekonomi: löpande konton, kapitalbildningskonton och balansräkningar.

De sammanför i samma tabell kontona för alla institutionella sektorer, den totala ekonomin och utlandet, och de balanserar alla flöden och alla tillgångar och skulder. De gör också att man kan avläsa aggregaten direkt.

- 8.84 I tabellen över de integrerade kontona bokförs användning, tillgångar och förändringar i tillgångar på vänstra sidan, medan tillförsel, skulder och förändringar i skulder redovisas på den högra sidan.
- 8.85 För att göra tabellen lättläst samtidigt som den ger en bild av hela den ekonomiska processen är de aggregeringsnivåer som används de högsta som är förenliga med en förståelse av systemets struktur.
- 8.86 Kolumnerna i tabellen representerar de institutionella sektorerna, nämligen: icke-finansiella bolag, finansiella bolag, offentlig förvaltning, hushållens icke-vinstdrivande organisationer och hushåll. Det finns också en kolumn för den totala ekonomin, en kolumn för utlandet och en kolumn som balanserar tillgång och användning av varor och tjänster.
- 8.87 Raderna i tabellen representerar de olika kategorierna av transaktioner, av tillgångar och skulder, av saldoposter och av vissa aggregat.

Tabell 8.18 – Integrerade ekonomiska konton

Avistakonton

Konto	Användning										Transaktioner och andra flöden, stockar och saldposter
	Totalt	Varor och tjänster (utg.)	Utlands-konto	S.1 Totala ekonomin	S.15 HIO	S.14 Hushållssek-torn	S.13 Offentlig förvaltning	S.12 Finansiella bolag	S.11 Icke-finansiella bolag		
1. Produktionskonto/utrikes-konto för varor och tjänster	499	499								P.7	Import av varor och tjänster
	540		540							P.6	Export av varor och tjänster
	3 604	3 604								P.1	Produktion
	1 883			1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Insatsförbrukning
	133	133								D.21–D.31	Produktskatter minus produktsub-ventioner
	1 854			1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Förädlingsvärde, brutto/bruttona-tionalprodukt
	222			222	3	23	27	12	157	P.51c	Kapitalförslitning
	1 632			1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Förädlingsvärde, netto/nettonatio-nalprodukt
	– 41		– 41							B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster
II.1.1. Konto för inkomstbild-ning	1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Ersättningar till anställda
	191		0	191						D.2–D.3	Skatter minus subventioner på produktion och import
	133		0	133						D.21–D.31	Produktskatter minus produktsub-ventioner
	58		0	58	1	– 1	1	4	53	D.29–D.39	Övriga produktionsskatter minus övriga produktionssubventioner
	452			452	3	84	27	46	292	B.2g	Driftsöverskott, brutto
	61			61		61				B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto
	238			238	0	69	0	34	135	B.2n	Driftsöverskott, netto
	53			53		53				B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, net-to

Användning											
				S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Konto	Totalt	Varor och tjänster (utg.)	Utlands-konto	Totala ekonomin	HIO	Hushållssek-torn	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktioner och andra flöden, stockar och saldoposter
II.1.2 Konto för allokering av primära inkomster	435		44	391	6	41	42	168	134	D.4	Kapitalinkomst
	1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Primärinkomstsaldo, brutto/bruttonationalinkomst
	1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Primärinkomstsaldo, netto/nettonationalinkomst
II.2 Konto för sekundär inkomstfördelning	213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.
	333		0	333		333				D.61	Sociala avgifter, netto
	384		0	384	5	0	112	205	62	D.62	Sociala förmåner, andra än in natura
	299		16	283	2	71	136	62	12	D.7	Andra löpande transfereringar
	1 826			1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Disponibel inkomst brutto
	1 604			1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Disponibel inkomst, netto
II.3 Konto för omfördelning av inkomster in natura	215			215	31		184			D.63	Sociala naturaförmåner
	1 826			1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto
	1 604			1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto
II.4. Inkomstanvändningskonto										B.6g	Disponibel inkomst brutto
										B.6n	Disponibel inkomst, netto
	1 399			1 399	1	1 230	168			P.4	Faktisk konsumtion
	1 399			1 399	32	1 015	352			P.3	Konsumtionsutgift
	11		0	11	0		0	11	0	D.8	Justerad för förändring i pensionsrätter
	427			427	5	215	– 35	14	228	B.8g	Sparande, brutto
	205			205	2	192	– 62	2	71	B.8n	Sparande, netto
	– 13		– 13							B.12	Bytesbalans

Tillgångar											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner och andra flöden, stockar och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushållssek-torn	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varor och tjänster (anv.)	Totalt	Konto
P.7	Import av varor och tjänster							499		499	I. Produktionskonto/utrikes-konto för varor och tjänster
P.6	Export av varor och tjänster								540	540	
P.1	Produktion	2 808	146	348	270	32	3 604			3 604	
P.2	Insatsförbrukning								1 883	1 883	
D.21–D.31	Produktskatter minus produkt-subventioner						133			133	
B.1g/B.1*g	Förädlingsvärde, brutto/bruttona-tionalprodukt	1 331	94	126	155	15	1 854			1 854	II.1.1. Konto för inkomstbild-ni
P.51c	Kapitalförslitning	157	12	27	23	3	222			222	II.1.2. Konto för allokering av primära inkomster
B.1n/B.1*n	Förädlingsvärde, netto/nettona-tionalprodukt	1 174	82	99	132	12	1 632			1 632	
B.11	Utrikessaldo för varor och tjäns-ter							– 41		– 41	
D.1	Ersättningar till anställda				1 154		1 154	2		1 156	
D.2–D.3	Skatter på produktion och import minus subventioner			191			191	0		191	
D.21–D.31	Produktskatter minus produkt-subventioner			133			133	0		133	
D.29–D.39	Övriga produktionsskatter minus övriga produktionssubventioner			58			58	0		58	
B.2g	Driftsöverskott, brutto	292	46	27	84	3	452			452	
B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto				61		61			61	
B.2n	Driftsöverskott, netto	135	34	0	69	0	238			238	
B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, netto				53		53			53	
D.4	Kapitalinkomst	96	149	22	123	7	397	38		435	

[illegible]

Tabell 8.18 – Integrerade ekonomiska konton

Kapitalbildningskonton

Förändringar i tillgångar											
Konto	Totalt	Varor och tjänster (utg.)	Utlands-konto	S.1 Totala ekonomin	S.15 HIO	S.14 Hushållssektorn	S.13 Offentlig förvaltning	S.12 Finansiella bolag	S.11 Icke-finansiella bolag		Transaktioner och andra flöden, stockar och saldposter
III.1.1 Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitala transfereringar										B.8n	Sparande, netto
										B.12	Bytesbalans
										D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla
										D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala (-)
	192		- 29	221	20	236	- 81	- 16	62	B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar
III.1.2 Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar	414			414	5	55	38	8	308	P.5g	Bruttoinvestering
	- 222			- 222	- 3	- 23	- 27	- 12	- 157	P.51c	Kapitalförslitning (-)
	28			28	0	2	0	0	26	P.52	Lagerinvestering
	10			10	0	5	3	0	2	P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål
	0		0	0	1	4	2	0	- 7	NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar
	0		- 10	10	- 4	174	- 103	- 1	- 56	B.9	Finansiellt sparande
III.2 Konto för finansiella transaktioner	483		47	436	2	189	- 10	172	83	F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar
	0		1	- 1			0	- 1		F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
	100		11	89	2	64	- 26	10	39	F.2	Sedlar, mynt och inlåning
	95		9	86	- 1	10	4	66	7	F.3	Skuldebrev
	82		4	78	0	3	3	53	19	F.4	Lån
	119		12	107	0	66	3	28	10	F.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder
	48		0	48	0	39	1	7	1	F.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
	14		0	14	0	3	0	8	3	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner
	25		10	15	1	4	5	1	4	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter

Förändringar i tillgångar											
Konto	Totalt	Varor och tjänster (utg.)	Utlands-konto	S.1 Totala ekonomin	S.15 HIO	S.14 Hushållssek-torn	S.13 Offentlig förvaltning	S.12 Finansiella bolag	S.11 Icke-finansiella bolag		Transaktioner och andra flöden, stockar och saldposter
III.3.1 Konto för andra volymförändringar i tillgångarna	33			33	0	0	7	0	26	K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar
	- 11			- 11	0	0	- 2		- 9	K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar
	- 11			- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Förlust genom katastrofer
	0			0	0	0	5	0	- 5	K.4	Konfiskation utan ersättning
	2			2	0	2	0	1	1	K.5	Andra volymförändringar
	0			0	0	0	- 4	- 2	6	K.6	Förändringar i klassificering
	13			13	0	0	0	- 1	14		Andra volymförändringar, totalt
											varav
	- 7			- 7	0	0	- 3	- 2	- 2	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
	17			17	0	0	3	0	14	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
	3			3	0	0	0	1	2	AF	Finansiella tillgångar/skulder
										B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar
III.3.2. Omvärderingskonto										K.7	Nominella kapitalvinster/-förluster
	280			280	8	80	44	4	144	AN	Icke-finansiella tillgångar
	126			126	5	35	21	2	63	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
	154		0	154	3	45	23	2	81	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
	91		7	84	2	16	1	57	8	AF	Finansiella tillgångar/skulder
										B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner och andra flöden, stockar och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushållssek-torn	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varor och tjänster (anv.)	Totalt	Konto
B.8n	Sparande, netto	71	2	- 62	192	2	205			205	III.1.1 Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfere-ringar
B.12	Bytesbalans							- 13		- 13	
D.9r	Kapitaltransferringar, att erhålla	33	0	6	23	0	62	4		66	
D.9p	Kapitaltransferringar, att betala (-)	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1		- 66	
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapital-transferringar	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192	III.1.2 Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar
P.5g	Bruttoinvestering								414	414	
P.51c	Kapitalförslitning (-)								- 222		
P.52	Lagerinvestering								28	28	
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål								10	10	
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar								0		
B.9	Finansiellt sparande	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10		0	III.2 Konto för finansiella transaktioner
F	Skuldåtagande, netto	139	173	93	15	6	426	57		483	
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)										
F.2	Sedlar, mynt och inlåning		65	37			102	- 2		100	
F.3	Skuldebrev	6	30	38	0	0	74	21		95	
F.4	Lån	21	0	9	11	6	47	35		82	
F.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	83	22				105	14		119	
F.6	Försäkring, pension och standar-diserade garantier		48	0			48	0		48	
F.7	Finansiella derivat och personal-optioner	3	8	0	0	0	11	3		14	
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	26		9	4		39	- 14		25	

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner och andra flöden, stockar och saldposter	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushållssek-torn	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varor och tjänster (anv.)	Totalt	Konto
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar										II.3.1 Konto för andra volymförändringar i tillgångarna
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar										
K.3	Förlust genom katastrofer										
K.4	Konfiskation utan ersättning										
K.5	Övriga volymförändringar	0	0	0	1	0	1			1	
K.6	Förändringar i klassificering	0	0	2	0	0	2			2	
	Övriga volymförändringar totalt	0	0	2	1	0	3			3	
	varav										
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar										
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar										
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	0	2	1	0	3			3	II.3.2 Omvärderingskonto
B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	14	- 1	- 2	- 1	0	10			10	
K.7	Nominella kapitalvinster/-förluster										
AN	Icke-finansiella tillgångar										
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar										
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar										
AF	Finansiella tillgångar/skulder	18	51	7	0	0	76	15		91	
B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	134	10	38	96	10	288	4		292	

Tabell 8.18 – Integrerade ekonomiska konton

Balansräkningar
Tillgångar

				S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Konto	Totalt	Varor och tjänster (utg.)	Utlands-konto	Totala ekonomin	HIO	Hushållssek-torn	Offentlig förvaltning	Finansiella bolag	Icke-finansiella bolag		Transaktioner och andra flöden, stockar och saldposter
IV.1 Ingående balansräkning	4 621			4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Icke-finansiella tillgångar
	2 818			2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
	1 803			1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
	9 036		805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Finansiella tillgångar/skulder
										B.90	Nettoförmögenhet
IV.2 Förändringar i balansräkning											Förändringar i tillgångar totalt
	480			480	11	115	57	– 4	301	AN	Icke-finansiella tillgångar
	294			294	7	67	29	– 4	195	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
	186			186	4	48	28	0	106	AN.2	Icke producerade icke-finansiella tillgångar
	577		54	523	4	205	– 9	230	93	AF	Finansiella tillgångar/skulder
										B.10	Förändringar i nettoförmögenhet, totalt
										B.101	Förändringar nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar
										B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar
										B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster
IV.3 Utgående balansräkning	5 101			5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Icke-finansiella tillgångar
	3 112			3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
	1 989			1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Icke producerade icke-finansiella tillgångar
	9 613		859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Finansiella tillgångar/skulder
										B.90	Nettoförmögenhet

Skulder och nettoförmögenhet

		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Transaktioner och andra flöden, stockar och saldoboster	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushållsektorn	HIO	Totala ekonomin	Utlandskonto	Varor och tjänster (anv.)	Totalt	Konto
AN	Icke-finansiella tillgångar										IV.1 Ingående balansräkning
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar										
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar										
AF	Finansiella tillgångar/skulder	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274		9 036	
B.90	Nettoförmögenhet	– 88	– 30	498	4 500	210	5 090	– 469		4 621	
	Förändringar i tillgångar totalt										IV.2 Förändringar i balansräkning
AN	Icke-finansiella tillgångar										
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar										
AN.2	Icke producerade icke-finansiella tillgångar										
AF	Finansiella tillgångar/skulder	157	224	102	16	6	505	72		577	
B.10	Förändringar i nettoförmögenhet, totalt	237	4	– 54	304	9	500	– 6		494	
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	88	– 5	– 90	210	– 1	202	– 10		192	
B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	14	– 1	– 2	– 1	0	10			10	
B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	134	10	38	96	10	288	4		292	
AN	Icke-finansiella tillgångar										IV.3 Utgående balansräkning
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar										
AN.2	Icke producerade icke-finansiella tillgångar										
AF	Finansiella tillgångar/skulder	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346		9 613	
B.90	Nettoförmögenhet	149	– 26	444	4 804	219	5 590	– 475		5 115	

AGGREGAT

- 8.88 Aggregaten är sammanfattande indikatorer över resultatet av aktiviteten i den totala ekonomin och nyckeltal för makroekonomisk analys och jämförelser i tid och rum.

Bruttonationalprodukt till marknadspris (BNP)

- 8.89 Bruttonationalprodukten till marknadspris är det slutliga resultatet av produktionsaktiviteten hos inhemska produktionsenheter. Den kan definieras på följande tre sätt:
- a) Beräkning från produktionssidan: BNP är summan av förädlingsvärden brutto för de olika institutionella sektorerna eller de olika branscherna plus produktskatter minus produktsubventioner (vilka inte har allokerats till sektorer eller branscher). Den är också saldotposten i produktionskontot för den totala ekonomin.
 - b) Beräkning från användningssidan: BNP är summan av inhemska institutionella enheters slutliga användning av varor och tjänster (faktisk konsumtion och bruttoinvestering), plus export minus import av varor och tjänster.
 - c) Beräkning från inkomstsidan: BNP är summan av användningen på kontot för den totala ekonomins inkomstbildning (ersättningar till anställda, skatter minus subventioner på produktion och import, driftöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst för den totala ekonomin).

- 8.90 Genom att dra av kapitalförslitning från BNP får vi nettonationalproduktion till marknadspris (NNP).

Driftöverskott för den totala ekonomin

- 8.91 Driftöverskott brutto (eller netto) för den totala ekonomin är summan av driftöverskott brutto (eller netto) i de olika branscherna och de olika institutionella sektorerna.

Sammansatt förvärvsinkomst för den totala ekonomin

- 8.92 Sammansatt förvärvsinkomst brutto (eller netto) i den totala ekonomin är identisk med sammansatt förvärvsinkomst brutto (eller netto) i hushållssektorn.

Företagarinkomst för den totala ekonomin

- 8.93 Företagarinkomst brutto (eller netto) för den totala ekonomin är summan av företagarinkomster brutto (eller netto) i de olika sektorerna.

Nationalinkomst (till marknadspris)

- 8.94 Nationalinkomst (till marknadspris) brutto (eller netto) innefattar hela den primära inkomst som erhålls av inhemska institutionella enheter: ersättningar till anställda, skatter minus subventioner på produktion och import, kapitalinkomst (mottagen minus utbetalad), driftöverskott (brutto eller netto) och sammansatt förvärvsinkomst (brutto eller netto).

Bruttonationalinkomst (till marknadspris) är lika med BNP minus primär inkomst som inhemska institutionella enheter betalar till utländska institutionella enheter plus primär inkomst som inhemska institutionella enheter mottar från utlandet.

Nationalinkomst är inte ett produktionsbegrepp utan ett inkomstbegrepp, vilket är tydligare om det uttrycks i nettotermer, dvs. efter avdrag för kapitalförslitning.

Disponibel nationalinkomst

- 8.95 Disponibel nationalinkomst brutto (eller netto), är summan av disponibla inkomster brutto (eller netto) för de institutionella sektorerna. Disponibel nationalinkomst brutto (eller netto) är lika med nationalinkomst (till marknadspris) brutto (eller netto) minus löpande transfereringar (löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., sociala avgifter, sociala förmåner och andra löpande transfereringar) som betalas till utländska enheter, plus löpande transfereringar som mottas av inhemska enheter från utlandet.

Sparande

- 8.96 Detta aggregat mäter den andel av disponibel nationalinkomst som inte används till konsumtionsutgifter. Nationellt sparande brutto (eller netto) är summan av sparande brutto (eller netto) för de olika institutionella sektorerna.

Bytesbalans

- 8.97 Saldoposten i utrikeskontot för primära inkomster och löpande transfereringar representerar överskottet (om det är negativt) eller underskottet (om det är positivt) för den totala ekonomin på dess löpande transaktioner (handel med varor och tjänster, primära inkomster, löpande transfereringar) med utlandet.

Finansiellt sparande (+ eller -) för den totala ekonomin

- 8.98 Finansiellt sparande (+ eller -) för den totala ekonomin är summan av finansiellt sparande för de institutionella sektorerna. Det representerar de nettoresurser som den totala ekonomin ställer till förfogande för utlandet (om den är positiv) eller mottar från utlandet (om den är negativ). Det finansiella sparandet (+ eller -) för den totala ekonomin är lika med negativt finansiellt sparande för utlandet men med motsatt tecken.

Nettoförmögenhet för den totala ekonomin

- 8.99 Nettoförmögenhet för den totala ekonomin är summan av nettoförmögenheten för alla institutionella sektorer. Den representerar värdet av de icke-finansiella tillgångarna i den totala ekonomin minus saldot av finansiella tillgångar och skulder för utlandet.

Den offentliga förvaltningens utgifter och inkomster

Den offentliga förvaltningens utgifter och inkomster fastställs utifrån en lista över kategorier enligt ENS.

- 8.100 Den offentliga förvaltningens utgifter omfattar följande ENS-kategorier, som bokförs på användningssidan i kontosystemet för den offentliga förvaltningen, med undantag av D.3 som bokförs på tillgångssidan i detta kontosystem:

- P.2 Insatsförbrukning
- P.5 Bruttoinvestering
- D.1 Ersättningar till anställda
- D.29 Betalade övriga produktionsskatter
- D.3 Betalade subventioner
- D.4 Betalad kapitalinkomst
- D.5 Löpande skatter på inkomst, förmögenhet osv.
- D.62 Sociala förmåner, andra än in natura
- D.632 Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion
- D.7 Andra löpande transfereringar
- D.8 Justering för förändring i pensionsrätter
- D.9p Kapitaltransfereringar, att betala
- NP Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar

Den offentliga förvaltningens inkomster omfattar följande ENS-kategorier, som bokförs på tillgångssidan i kontosystemet för den offentliga förvaltningen, med undantag av D.39, som bokförs på användningssidan i detta kontosystem:

- P.11 Marknadsproduktion
- P.12 Produktion för egen slutlig användning
- P.131 Betalning för icke-marknadsproduktion
- D.2 Mottagna skatter på produktion och import
- D.39 Mottagna övriga produktionssubventioner
- D.4 Mottagen kapitalinkomst
- D.5 Löpande skatter på inkomst, förmögenhet etc.
- D.61 Sociala avgifter, netto
- D.7 Andra löpande transfereringar
- D.9r Kapitaltransfereringar, att erhålla

Per definition är skillnaden mellan den offentliga förvaltningens inkomster och offentliga utgifter den offentliga förvaltningens finansiella sparande (+ eller -).

Transaktionerna D.41 (ränta), D.73 (löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen), D.92 (investeringsbidrag) och D.99 (andra kapitaltransfereringar) är konsoliderade. Övriga transaktioner är inte konsoliderade.

KAPITEL 9

TILLGÅNGS- OCH ANVÄNDNINGSTABELLER OCH INPUT-OUTPUTRÄKENSKAPER

INLEDNING

9.01 Syftet med detta kapitel är att ge en översikt över tillgångs- och användningstabellerna och input-outputräkenskaperna.

9.02 Input-outputräkenskaperna består av tillgångs- och användningstabeller till löpande priser och priser från föregående år. Räkenskaperna kompletteras med symmetriska input-outputtabeller som härleds från tillgångs- och användningstabellerna genom att man använder sig av antaganden eller ytterligare uppgifter.

Tillgångs- och användningstabellerna och de symmetriska input-outputtabellerna kan utvidgas och ändras för särskilda ändamål som produktivitsredovisning, arbetskraftsräkenskaper, kvartalsräkenskaper, regionalräkenskaper och miljöräkenskaper i fysiska eller monetära termer.

9.03 Tillgångs- och användningstabeller är matriser som anger produkttransaktionernas värden för den nationella ekonomin indelade efter typ av produkt och näringsgren (bransch). Dessa tabeller visar

- a) strukturen på produktionskostnaderna och de inkomster som genereras i produktionsprocessen,
- b) flödet av varor och tjänster som produceras inom landets ekonomi,
- c) flödet av varor och tjänster mellan den inhemska ekonomin och utlandet, där det är nödvändigt att, för en analys ur ett europeiskt sammanhang, göra åtskillnad mellan flöden inom EU och flöden med länder utanför EU.

9.04 En tillgångstabell visar tillförseln av varor och tjänster med fördelning på produkt och producerande näringsgren, varvid åtskillnad görs mellan tillgången på inhemsk tillverkning och import. Ett schematiskt exempel på en tillgångstabell ges i tabell 9.1.

Tabell 9.1 – Exempel på en tillgångstabell

Tillgång	Producerande näringsgrenar	Utlandet	Totalt
Produkter	Produktionsvärde	Importvärde	Total tillgång efter produkt
Totalt	Total näringsgrensproduktion	Total import	Total tillgång

9.05 En användningstabell visar användningen av varor och tjänster indelade efter typ av produkt och användning. Följande användning visas i kolumnerna:

- a) Insatsförbrukning efter näringsgren.
- b) Slutliga konsumtionsutgifter: hushåll, den offentliga förvaltningen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
- c) Bruttoinvesteringar.
- d) Export.

I kolumnerna under insatsförbrukning per näringsgren, visar tabellerna bruttoföreläggsvärdets komponenter enligt följande:

- a) Ersättningar till anställda.
- b) Övriga produktionsskatter minus övriga produktionssubventioner.
- c) Sammansatt förvärvsinkomst netto, driftöverskott netto och kapitalförslitning.

Ett schematiskt exempel på en användningstabell ges i tabell 9.2 nedan.

Tabell 9.2 – Exempel på en användningstabell

Användning	Näringsgrenar	Konsumtion	Bruttoinvesteringar	Utlandet	Totalt
Produkter					
Totalt	Insatsförbrukning	Konsumtion	Bruttoinvesteringar	Export	Total användning
Förädlingsvärdets komponenter	Ersättningar till anställda Övriga skatter minus subventioner Driftsöverskott netto Kapitalförslitning				

9.06 I tillgångs- och användningstabellerna tillämpas följande identiteter:

- För var och en av näringsgrenarna är produktionen likvärdig med insatsförbrukningen plus bruttoförädlingsvärdet.
- För var och en av produkterna är tillgången likvärdig med summan av all användning, vilket framgår av rader som balanserar varandra i tillgångs- och användningstabellen.

Denna identitet gäller först när tillgång och användning har samma värderingsgrund, dvs. båda värderas till mottagarpris eller baspris (se punkterna 9.30–9.33).

För varje produkt gäller alltså följande:

Tillgång till mottagarpris är likvärdig med

produktion av produkten till baspris

plus import till baspris

plus handels- och transportmarginaler

plus produktskatter *minus* produktsubventioner

som är likvärdig med användningen av produkten till mottagarpris, som är likvärdig med

insatsvaruefterfrågan

plus konsumtionsutgift

plus bruttoinvesteringar

plus export.

För den totala ekonomin är summan av den totala insatsvaruefterfrågan lika med den totala insatsförbrukningen, handels- och transportmarginalerna är lika med noll för den totala ekonomin, eftersom de motsvaras av marginalbranschernas produktion och identiteten kan därför anges som:

produktion + import + produktskatter minus produktsubventioner = insatsförbrukning + slutlig konsumtion + bruttoinvesteringar + export

därför är

produktion – insatsförbrukning + produktskatter minus produktsubventioner

= slutlig konsumtion + bruttoinvesteringar + export minus import

vilket visar att produktions- och utgiftsmetoderna är likvärdiga vid beräkningen av BNP.

- c) *Bruttoförädlingsvärdet* är skillnaden mellan produktion och insatsförbrukning efter näringsgren. Det är identiskt med summan av de inkomster som genereras. Bruttoförädlingsvärdet motsvarar därmed summan av ersättningar till anställda, kapitalförslitning, driftsöverskott netto/sammansatt förvärvsinkomst och övriga produktionsskatter minus övriga produktionssubventioner. Det gör det möjligt att kontrollera att inkomstmetoden är samstämmig med produktionsmetoden vid beräkningen av BNP.

9.07 Tillgångs- och användningstabeller utgör den centrala ramen för alla branschanalyser, som analyser av produktionen, förädlingsvärdet, ersättningar till anställda, sysselsättning, driftsöverskott/sammansatt förvärvsinkomst, produktionsskatter (minus produktionssubventioner), fast bruttoinvestering, kapitalförslitning och kapitalstocken.

9.08 Tillgångs- och användningstabellerna innehåller alla flöden i följande konton:

- a) Kontot för varor och tjänster.
- b) Produktionskontot.
- c) Inkomstbildningskontot.

Dessa konton visar inkomstbildning och tillgång och användning av varor och tjänster efter institutionell sektor. Tillgångs- och användningstabellerna kan komplettera dessa uppgifter genom att visa fördelningen efter näringsgren och förändringar i volym och pris. Uppgifterna per institutionell sektor i sektorräkenskaperna och uppgifterna per näringsgren i tillgångs- och användningstabellerna kan kopplas ihop genom en korsklassificeringstabell som i tabell 9.3 nedan.

Tabell 9.3 – Tabell som kopplar tillgångs- och användningstabellerna till sektorräkenskaperna

	Näringsgrenar (Nace)	Totalt
Sektor		
S.11 Icke-finansiella bolag		
Insatsförbrukning		
Bruttoförädlingsvärde		
Ersättningar till anställda		
Övriga produktionsskatter minus övriga produktionssubventioner		
Kapitalförslitning		
Driftsöverskott netto/sammansatt förvärvsinkomst		
Produktion		
Fast bruttoinvestering		
Realkapitalstock		
Sysselsättning		
S.12 Finansiella bolag		
Insatsförbrukning		
...		
Sysselsättning		
S.13 Sektorn offentlig förvaltning		
S.14 Hushåll		

	Näringsgrenar (Nace)	Totalt
S.142 Egenföretagare utan anställda		
Bostadstjänster i ägarbebodda bostäder		
S.15 Hushållens icke-vinstdrivande organisationer		
Sektor totalt		
Insatsförbrukning		
...		
Sysselsättning		

9.09 En symmetrisk input-outputtabell visas i tabell 9.4 och är en matris som visar hur tillgång motsvaras av användning genom en indelning av produktionen efter produkt eller bransch och detaljerade transaktioner av insatsförbrukning och slutlig användning. Det finns en viktig begreppsmässig skillnad mellan en symmetrisk input-outputtabell och en användningstabell: i användningstabellen visas hur produkterna används efter näringsgren vid insatsförbrukning, medan det i en symmetrisk input-outputtabell finns följande två alternativa framställningar:

- a) Posterna visar hur produkterna används som insatsförbrukning för att tillverka produkter, eller
- b) visar hur branschernas produktion används i insatsförbrukning i andra branscher för att skapa branschproduktionen.

I en symmetrisk input-outputtabell används alltså endera en produktindelning eller en branschindelning för både rader och kolumner.

Tabell 9.4 – Exempel på en symmetrisk input-outputtabell för produkter

	Tillverkade produkter	Konsumtion	Bruttoinvesteringar	Utlandet	Totalt
Använda produkter	Insatsförbrukning	Hushållens, HIO:s och den offentliga förvaltningens konsumtion	Bruttoinvestering	Export	
Totalt					
Bruttoförädlingsvärdets komponenter					
Utlandet					
Totalt					

9.10 Större delen av den statistik som kan erhållas från produktionsenheter anger vilken typ av produkter de har producerat och sålt och, vanligen med mindre detaljerade uppgifter, vilken typ av produkter de har köpt och sålt. Tillgångs- och användningstabellerna har utformats för att passa denna typ av statistiskuppgifter (dvs. vilka produkter som används efter bransch).

9.11 Däremot finns inte ofta uppgifter av typen produkt × produkt eller bransch × bransch, vilket krävs för den symmetriska input-outputtabellen. Så t.ex. ger branschundersökningar vanligen information om den typ av produkter som använts vid produktionen och om de produkter som tillverkats och sålts. Det finns inte ofta uppgifter om de insatsvaror som har använts för att tillverka särskilda produkter.

9.12 I praktiken är därför de uppgifter som ställts upp i form av tillgångs- och användningstabeller utgångspunkt för att konstruera de mer analytiska uppgifterna i de symmetriska input-outputtabellerna. Uppgifterna om produkt × bransch i tillgångs- och användningstabellerna kan konverteras till symmetriska tabeller genom att lägga till extra uppgifter om insatsvarustrukturen eller genom att anta identiska insatsvarustrukturer eller marknadsandelar efter produkt eller bransch.

9.13 Tillgångs- och användningstabellerna och input-outputräkenskaperna kombinerar följande tre olika roller:

- Beskrivning.
- Statistiskt verktyg.
- Analysinstrument.

BESKRIVNING

9.14 Tillgångs- och användningstabellerna ger en systematisk beskrivning av inkomstbildning och produkttillgång och användning efter bransch. Utvecklingen vad gäller insatsvaror och produktion i enskilda branschens produktionsprocess visas i ett nationalekonomiskt sammanhang, dvs. relaterad till produktionsprocessen i andra inhemska branscher och i utlandet samt konsumtionsutgifterna.

Tillgångs- och användningstabellerna spelar en viktig roll när det gäller att visa de förändringar som sker i ekonomins struktur, t.ex. förändringar vad gäller olika branschens betydelse, förändringar vad gäller insatsvaror och produktion samt förändringar i sammansättningen av konsumtionsutgifter, bruttoinvestering, import och export. Dessa förändringar kan spegla sådan utveckling som globalisering, entreprenad, innovation och förändringar i arbetskraftskostnader, skatter, oljepriser och växelkurser.

Tillgångs- och användningstabeller som anges i föregående års priser används för att sammanställa statistikuppgifter om BNP-tillväxten för att beskriva förändringar i den ekonomiska strukturen uttryckt i nominellt värde eller volym. De ger också en ram för att redovisa nationella prisförändringar och förändrade arbetskraftskostnader.

STATISTISKT VERKTYG

9.15 Genom att använda uppgifter om produktion, utgifter och inkomster vid sammanställningen av tillgångs- och användningstabellerna och avstämma olika beräkningar får man fram en tillförlitlig och väl avvägd uppsättning nationalräkenskaper, inklusive beräkningar av huvudaggregat som BNP till löpande priser och i föregående års priser.

9.16 Genom att mäta BNP till marknadspris kan tre grundläggande metoder användas: produktionsmetoden, utgiftsmetoden och inkomstmetoden. Dessa tre olika metoder används vid sammanställningen av tillgångs- och användningstabellerna.

- a) Enligt produktionsmetoden är BNP till marknadspris likvärdig med produktionen till baspris minus insatsförbrukning till mottagarpris plus produktskatter (minus produktsubventioner).
- b) Enligt utgiftsmetoden är BNP till marknadspris likvärdig med summan av kategorierna i slutlig användning minus import: konsumtionsutgifter + bruttoinvesteringar + export – import.
- c) Enligt inkomstmetoden är BNP till marknadspris likvärdig med summan av ersättningar till anställda, kapitalförlitning, övriga produktskatter minus övriga produktsubventioner och driftöverskott netto/sammansatt förvärsinkomst, plus produktskatter minus produktsubventioner.

En enda värdering av BNP till marknadspris härleds när tillgångs- och användningstabellerna är avstämda.

9.17 Tillgångs- och användningstabellerna är särskilt användbara för att beräkna BNP till marknadspris enligt produktionsmetoden och utgiftsmetoden. Företagsundersökningar och administrativa uppgifter som momsregister och punktskatter utgör de huvudsakliga uppgiftskällorna vid denna beräkning. Tillgångs- och användningstabeller används för att kombinera uppgifter från produktions- och utgiftsmetoderna genom att beräkna och avstämma tillgång och användning på produktnivå. Enligt denna metod beräknas tillförsel av en viss produkt vilken sedan fördelas på olika användningsområden, som hushållens konsumtionsutgifter, insatsförbrukning och export. Inkomstmetoden ger inte möjlighet till samma solida avstämning, eftersom driftöverskott och sammansatt förvärsinkomst vanligtvis beräknas residualt på grundval av uppgifterna från de andra två metoderna. Inkomstmetoden förbättrar dock avstämningen av tillgångs- och användningstabellerna när strukturen för faktorinkomstkomponenterna kan uppskattas. Tillgångs- och användningstabellernas förenlighet med sektorräkenskaperna kan kontrolleras genom tabeller som kopplas till sektorräkenskaperna, som framgår av tabell 9.3. Denna jämförelse kan vara till hjälp vid beräkningen av BNP till marknadspris genom att uppgifter från bolagens resultaträkningar jämförs med likvärdiga branschberäkningar.

9.18 Tillgångs- och användningstabellerna tjänar en mängd olika statistiska ändamål.

- a) Att identifiera brister och inkonsekvenser i uppgiftskällorna.

- b) Att göra skattningar residualt, t.ex. att beräkna slutlig konsumtion av speciella produkter residualt efter det att övrig användning av produkten har fördelats.
- c) Att göra skattningar genom extrapolering av beloppen från en basperiod till senare perioder, för vilka mindre tillförlitliga uppgifter finns tillgängliga. Exempelvis kan årsdata beräknas på grundval av detaljerade tillgångs- och användningsuppgifter för ett referensår och därefter kan kvartalsresultaten beräknas genom extrapolering av uppgifterna från referensperioden.
- d) Att kontrollera och förbättra förenlighet, rimlighet och fullständighet hos värden i tillgångs- och användningstabellerna och i de aggregerade tabellerna (som produktionskontot). För detta ändamål begränsas inte avstämningen till tillgångs- och användningstabeller i löpande priser av följande skäl:
1. Med hjälp av tabellerna, som tabell 9.3, som visar kopplingen till sektorräkenskaperna, kan en direkt jämförelse göras mellan beräkningarna av produktion, utgifter och inkomster från systemet med tillgångs- och användningstabeller och beräkningar från de oberoende källor som används i sektorräkenskaperna. En avstämning i detta skede garanterar att man, efter avstämning av tillgång och användning, uppnår konsistens mellan tillgångs- och användningstabellerna och sektorräkenskaperna.
 2. Vid härledning av symmetriska input-outputtabeller från tillgångs- och användningstabellerna kan man få feedback som visar inkonsistenser och svagheter i de sistnämnda tabellerna.
 3. Genom att sammanställa tillgångs- och användningstabeller i löpande priser och i volymtermer för två eller flera år kan avstämningsarbetet jämfört med att enbart beräkna och avstämma tillgångs- och användningstabellerna i löpande priser för ett år i taget.
- e) Viktning och beräkning av indextal och pris- och volymmått, t.ex. av BNP genom att deflatera slutlig användning per produkt eller av BNP genom att tillämpa branschvis dubbeldeflatering. Deflatering genomförs på lägsta möjliga aggregeringsnivå för transaktionerna som, av följande orsaker, är förenliga med tillförlitliga beräkningar av prisutvecklingen:
1. Generellt är pris- och volymindikatorerna mer representativa på en låg aggregeringsnivå.
 2. Kvalitetsförändringar mäts lättare på en låg aggregeringsnivå, där t.ex. hänsyn kan tas till förändringar i sammansättningen av tillgången och användningen av en produktgrupp.
 3. De prisindex som finns tillgängliga i prisstatistiken är oftast Laspeyres prisindex. Invändningen mot att dessa används istället för det teoretiskt mer lämpliga Paasches prisindex är inte lika allvarlig om Laspeyres prisindex används på en låg aggregeringsnivå.

Avstämningen mellan tillgång och användning av en produkt är lättare när det antal produkter som kan urskiljas är högre och källuppgifter finns tillgängliga på denna detaljnivå. Kvaliteten på det avstämda resultatet blir då högre, det gäller särskilt när uppgifter saknas.

ANALYSINSTRUMENT

- 9.19 En viktig analytisk styrka hos input-outputtabellerna är att de gör det möjligt att mäta inte bara effekter av första ordningen när det till exempel sker förändringar i energipriser eller arbetskraftskostnader, utan också effekter av andra ordningen samt mer indirekta effekter. Så t.ex. kommer en signifikant uppgång av energipriserna inte bara att påverka de branscher som är energiintensiva, utan också de branscher som använder de energiintensiva producenternas produktion. Dessa indirekta effekter kan vara högst relevanta, eftersom de ibland är mer avgörande än de direkta effekterna.

TILLGÅNGS- OCH ANVÄNDNINGSTABELLER MER I DETALJ

Klassifikationer

- 9.20 Den klassifikation som används för branscher i tillgångs- och användningstabeller samt input-outputtabeller är Nace (statistisk näringsgrensindelning i Europeiska unionen) och den klassifikation som används för produkter är CPA (indelning av produkter efter näringsgren). Dessa klassifikationer är helt anpassade till varandra: på varje aggregeringsnivå redovisar CPA de viktigaste produkterna från näringsgrenarna i enlighet med Nace.

- 9.21 I tillgångs- och användningstabellerna är produktindelningen åtminstone lika detaljerad som näringsgrensindelningen, som t.ex. tresiffrernivå i CPA och tvåsiffrernivå i Nace.
- 9.22 Bransch- och produktklassifikationer kan baseras på tre olika slags kriterier: tillgångskriterier, efterfrågekriterier och storlek. Vid en produktivetsanalys är produkter och producenter i princip klassificerade efter typ av produktionsprocess. Vid en efterfrågeanalys indelas produkterna efter produkternas likhet vad gäller ändamålet, så grupperas t.ex. lyxartiklar tillsammans, eller efter likhet vad gäller marknadsföringsförhållanden, som typ av försäljningsställe. Vid en input-outputanalys används samma klassifikation av produkter eller näringsgrenar för såväl tillgång och som användning. Klassifikationen avgränsas så att storleken på varje grupp inte utgör en för liten eller för stor del av den nationella ekonomin. För internationella klassifikationer innebär detta att den kvantitativa storleken på merparten av grupperna är betydande i många länder.
- 9.23 Näringsgrens- och produktklassifikationer i nationalräkenskaperna grundar sig av nödvändighet på en kombination av dessa kriterier och även på tradition. De definieras i huvudsak med utgångspunkt från producenter och är därmed mindre lämpade för analys av tillgång och efterfrågan. De som sammanställer och använder nationalräkenskapsuppgifter om näringsgrenar och produkter bör ha goda kunskaper om vad som faktiskt ska och vad som inte ska räknas med i var och en av grupperna och vilken påverkan det får. Exempelvis inkluderas i fastighetsverksamhet bostadstjänster i ägarbebodda bostäder och i branschen försäkringar exkluderas sociala trygghetsfonder.
- 9.24 Lokala verksamhetsenheter inom en bransch kan ha olika produktionsprocesser. Detta kan spegla väsentliga skillnader i den vertikala integreringen, med hjälpverksamhet som städning, transport, administration och utkontrakterade personalmåltidstjänster, hyrda maskiner, arbetskraft som hyrts in via personaluthyrningsföretag och marknadsföring. Detta kan också spegla skillnader mellan lagliga och olagliga producenter eller mellan producenter från olika regioner.
- 9.25 Till följd av att olika branschers och produkters ekonomiska betydelse fluktuerar görs regelbundna uppdateringar av bransch- och produktklassifikationerna vid förändringar i produktionsprocesserna och när nya produkter införs på marknaden. En avvägning måste göras mellan strävan efter att hålla jämna steg med förändringar i ekonomin och behovet av att kunna jämföra uppgifter över tiden i kombination med de kostnader som sådana större förändringar medför för statistikproducenterna och -användarna.
- 9.26 Produktindelningen i tillgångs- och användningstabellerna är generellt mer detaljerade än branschindelningen. Det finns fyra huvudsakliga orsaker till detta.
- a) Tillgängliga produktuppgifter är oftast mycket mer detaljerade än branschuppgifterna.
 - b) Den karaktäristiska produktionen i en bransch kan omfattas av mycket olika skatte- och prissystem, t.ex. vid prisdiskriminering. Sammanställning och analys underlättas av att olika produkter kan urskiljas.
 - c) För att möjliggöra deflatering och volymberäkning med hög kvalitet är produktgrupperna homogena och väl kopplade till tillgängliga prisdeflaterare.
 - d) För att säkerställa en öppen och tydlig kompileringsprocess behövs det separata produkter för att påvisa viktiga specifika nationalräkenskapskonventioner som bostadstjänster i ägarbebodda bostäder, försäkring och marknadsrespektive icke-marknadsproduktion från offentliga enheter.
- 9.27 Skillnad mellan marknadsproduktion, produktion för egen slutlig användning och icke-marknadsproduktion ska endast redovisas per bransch; den krävs inte per produktgrupp.
- 9.28 Skillnad mellan marknadsproducent, producent för egen slutlig användning och icke-marknadsproducent redovisas för branscher när dessa olika typer av producenter förekommer. Generellt kommer denna skillnad därför endast att tillämpas för underindelning av ett mycket begränsat antal branscher, t.ex. sjuk- och hälsovård och undervisning.
- 9.29 För analys av medlemsstaternas ekonomi sett ur ett europeiskt perspektiv eller för att härleda tillgångs- och användningstabeller för hela EU, underindelas import och export i
- a) flöden inom EU, där skillnad görs mellan flöden inom den europeiska monetära unionen och med andra medlemsstater,
 - b) import och export till och från övriga länder utanför EU.

Värderingsprinciper

9.30 I tillgångstabellen värderas flödena av varor och tjänster till baspriser. I användningstabellen värderas flödena av varor och tjänster till mottagarpriser. För att uppnå en konsistent värdering av tillgångs- och användningstabellerna visar tabell 9.5 också övergången från tillgång till baspris till tillgång till mottagarpris. När tillgången är lika med användningen av produkter gäller följande två identiteter:

a) Tillgång till mottagarpris är lika med användning till mottagarpris.

b) Tillgång till baspris är lika med användning till baspris.

9.31 Bruttoförädlingsvärdet redovisas till baspris. Det är produktion värderad till baspris minus insatsförbrukning värderad till mottagarpris.

9.32 Bruttoförädlingsvärde till faktorkostnad är inte ett begrepp som används i ENS. Det kan härledas från förädlingsvärdet till baspris genom att subtrahera övriga produktionsskatter (minus subventioner).

9.33 Övergången från tillgång till baspris till mottagarpris innefattar

a) omfördelning av handelsmarginaler,

b) omfördelning av transportmarginaler,

c) tillägg av produktskatter (utom avdragsgill mervärdesskatt),

d) avdrag av produktsubventioner.

En liknande övergång används för att omvandla användning till mottagarpris till användning till baspris, men då dras produktskatterna av och produktsubventionerna läggs till. I tabellerna 9.8 och 9.9 visas övergången mer i detalj. Dessa tabeller kan också tjäna analytiska ändamål, t.ex. för prisanalys och analys av effekterna av ändrade produktskattesatser.

9.34 Därmed är följande tabeller ett resultat av avstämningsprocessen:

a) Tillgångs- och användningstabellerna 9.5 och 9.6 som visar slutresultaten av avstämningen mellan total tillgång och användning av produkter till mottagarpriser.

b) Tabellerna över handels- och transportmarginaler (tabell 9.7) och över produktskatter minus produktsubventioner (tabell 9.8).

Tabell 9.5 – Tillgångstabell till baspris med omvandling till mottagarpris

Tillgång	Näringsgrenar (Nace) 1 – 2 – 3 – 4 – ...	Utlandet	Tillgång till baspriser totalt	Handels- och transport- marginaler	Produktskat- ter minus produktsub- ventioner	Tillgång till mottagarpris totalt
Produkter (CPA)	Produktion efter produkt och näringsgren	Import av produkter (cif)	Tillgång efter produkt totalt			
1						
2						
3						
4						
Totalt	Total produktion efter nä- ringsgren			0		
Marknadspro- duktion				0		
Produktion för egen slutlig an- vändning		0		0		
Icke-marknads- produktion		0		0		

Tabell 9.6 – Användningstabell till mottagarpris

Användning	Näringsgrenar (Nace) 1 – 2 – 3 – 4 – ...	Konsumtion	Bruttoinvesteringar	Utlandet	Totalt
Produkter (CPA)	Insatsförbrukning efter näringsgren	Konsumtions- utgift efter pro- duktgrupp och	Bruttoinveste- ring efter pro- dukt och	Export efter produkt (fob)	Total an- vändning efter pro- dukt
1		a) hushåll	a) fasta brutto- investeringar		
2		b) hushållens icke-vinstdri- vande orga- nisationer	b) förändringar av värdeföre- mål		
3		c) offentliga myndigheter	c) lagerinveste- ring		
4					
...					
Totalt	Total insatsförbruk- ning efter näringsgren	Total konsum- tion	Total brutto- investering	Total export	Total an- vändning efter pro- dukt
Ersättningar till an- ställda	Bruttoförädlingsvär- deskomponenter efter näringsgren				
Övriga produktions- skatter minus övriga produktionssubven- tioner					
Kapitalförslitning					
Driftsöverskott netto					
Sammansatt förvärvs- inkomst					
Totalt	Total förbrukning efter näringsgren				
Kompletterande uppgif- ter					
Fast bruttoinvestering					
Realkapitalstock					
Sysselsättning					

Handels- och transportmarginaler

Tabell 9.7 – Handels- och transportmarginaler – tillgång

	Handels- och transportmarginaler på tillgången på produkter			
	Partihandel	Detaljhandel	Transporter	Handels- och transportmarginaler
Produkter (CPA)				Handels- och trans- portmarginaler på total tillgång efter produkt
1				
2				
3				
4				
Totalt	Total partihandel	Total detaljhandel	Totala transporter	Totala marginaler på tillgång efter produkt

Tabell 9.7 – (forts.) Handels- och transportmarginaler – användning

Handels- och transportmarginaler på användningen av produkter						
		Näringsgrenar (Nace) 1 – 2 – 3 – 4 – ...	Konsumtion	Bruttoinvesteringar	Export	Handels- och transportmargina- ler
Pro- dukter (CPA)		Handels- och transportmargi- naler på insats- förbrukning ef- ter produkt och näringsgren	Handels- och transportmargina- ler på konsum- tionsutgifter efter produkt och	Handels- och transportmargina- ler på bruttoinve- steringar efter produkt och	Handels- och transportmargi- naler på export	Handels- och transportmargi- naler på total användning efter produkt
1			a) hushåll	a) fasta brutto- investeringar		
2			b) HIO	b) förändringar av värdeföre- mål		
3			c) offentlig för- valtning	c) lagerinveste- ring		
4						
Totalt		Handels- och transportmargi- naler på insats- förbrukning ef- ter näringsgren totalt	Handels- och transportmargina- ler på slutlig konsumtion	Handels- och transportmargina- ler på bruttoinve- steringar	Totala handels- och transport- marginaler på export	Totala margina- ler på använd- ning efter pro- dukt

9.35 En del av omvandlingen av tillgångstabellerna från baspris till mottagarpris och omvandlingen av användnings-tabellerna från mottagarpris till baspris utgörs av omfördelningen av handelsmarginaler: värdering till baspris innebär att handelsmarginalerna redovisas som en del av handeln med produkter, medan värdering till mottagarpris innebär att handelsmarginalerna allokeras till de produkter som de belastar. Motsvarande situation gäller för transportmarginaler.

9.36 Summan av handelsmarginaler på produkter är lika med summan av handelsmarginaler för branscherna inom varuhandeln plus handelsmarginaler inom andra branscher. Motsvarande situation gäller för transportmarginaler.

9.37 Transportmarginalerna inkluderar alla transportkostnader som betalas separat av köparen och som ingår i användningen av produkterna till mottagarpris men inte till baspris för tillverkarens produktion eller i handelsmarginalerna hos parti- eller detaljhandeln. Transportmarginalen innefattar i synnerhet

- a) transport av varor från den plats där de har tillverkats till den plats där köparen mottar dem i det fall tillverkaren betalar en tredje part för transporten om detta belopp debiteras köparen separat,
- b) transport av varor ordnad av tillverkaren, parti- eller detaljhandlaren på sådant sätt att köparen betalar separat för transportkostnaderna, även när transporten utförs av tillverkaren eller av parti- eller detaljhandlaren själv.

9.38 Övriga kostnader för att transportera varor redovisas inte som transportmarginaler, t.ex.

- a) om tillverkaren transporterar varorna själv och transportkostnaden inkluderas i baspriset för tillverkarens produktion; denna transport betraktas som hjälpverksamhet och de enskilda transportkostnaderna är inte identifierbara som transportkostnader,
- b) om tillverkaren låter ombesörja transporten av varorna utan särskild faktura för transporttjänsterna och dessa transportkostnader inkluderas i baspriset för tillverkarens produktion; dessa transportkostnader är identifierbara som sådana och redovisas som en del av tillverkarens insatsförbrukning,
- c) om parti- och detaljhandlare låter ombesörja att varor förflyttas från den plats där de själva mottar varorna till en plats där en annan köpare mottar dem kommer kostnaderna att inkluderas i handelsmarginalen, om ingen särskild avgift tas ut för transporten till köparen. Liksom var fallet för tillverkare kan dessa kostnader representera hjälpverksamhet hos parti- och detaljhandlare eller inköp av en tjänst för insatsförbrukning och därmed ingå i handelsmarginaler men inte i transportmarginaler,

- d) om ett hushåll köper varor avsedda för slutlig konsumtion och låter en tredje part utföra transporten redovisas transportkostnaderna som konsumtionsutgift av transporttjänster (och inkluderas inte i någon handels- eller transportmarginal).

9.39 Tabell 9.7 visar en något förenklad bild av en matris över handels- och transportmarginaler av följande orsaker:

- a) När användningen omvandlas måste man skilja mellan partihandel och detaljhandel för att ta hänsyn till skillnaderna i priser. Vid utformandet av tabellerna bör man komma ihåg att partihandlare säljer direkt såväl till hushåll som till branscher, när det t.ex. gäller möbler, och att detaljhandlare säljer till både branscher, som kaféer och restauranger, och till hushåll.
- b) Vid beräkning och analys av handelsmarginaler på produkter som ingår i hushållens konsumtionsutgifter bör de viktigaste distributionskanalerna för varje produktgrupp också kunna urskiljas för att ta hänsyn till prisskillnaderna mellan dem; distinktionen mellan parti- och detaljhandel är nämligen för grov. Så kan t.ex. varor och tjänster köpas av hushållen i snabbköp, spiceributiker, blomsteraffärer, varuhus, utomlands eller erhållas som naturainkomst. När det gäller vissa produkter är den sekundära försäljningen viktig som cigarettförsäljningen för kaféer, restauranger och bensinstationer. Detaljhandlarnas försäljning korrigeras för att få fram värdet på försäljningen till hushåll, avdrag bör t.ex. göras för försäljningen till affärsverksamheter, den offentliga förvaltningen och turister. Givetvis kan sådana distinktioner införas endast om de tillgängliga uppgiftskällorna innehåller tillräcklig information för skattningar av varje distributionskanals vikt. Även för en handlare eller transportör har olika produkter vanligtvis olika marginaler. De lämpligaste uppgifterna om marginaler är indelade efter typ av produkt och dessa används när de finns tillgängliga.
- c) Vid beräkningen av transportmarginalerna är det lämpligt att göra en distinktion efter typ av transport som järnväg, flygtransport, transport till havs och på inre vattenvägar samt vägtransport.

Skatter minus subventioner på produktion och import

9.40 Skatter på produktion och import består av följande:

- a) Produktskatter (D.21):
1. Mervärdesskatter (skatter av momstyp) (D.211).
 2. Skatter och tullar på import, exklusive moms (D.212).
 3. Produktskatter, exklusive moms och importskatter (D.214).
- b) Övriga produktionsskatter (D.29).

Liknande kategorier urskiljs för subventioner.

- 9.41 Tillgång till baspris inkluderar övriga produktionsskatter minus produktionssubventioner. Vid övergången från baspris till mottagarpris läggs de olika produktskatterna till och produktsubventionerna dras av.

Tabell 9.8 – Produktskatter minus produktsubventioner

Skatter minus subventioner på tillgång

	Skatter minus subventioner på produkttillgång							Totala produktskatter minus produktsubventioner
	Moms	Skatter på import		Övriga produktskatter	Subventioner för import		Övriga produktsubventioner	
Produkter (CPA)								Skatter minus subventioner på total tillgång efter produkt och typ
1								
2								
3								
4								
Totalt								

Tabell 9.8 – Produktskatter minus produktsubventioner (forts.)

Skatter minus subventioner på användning

	Totala produktskatter minus produktsubventioner	Skatter minus subventioner på produktanvändning
		Näringsgrenar (Nace) 1 – 2 – 3 – 4 – ...
Produkter (CPA)	Skatter minus subventioner på produkter för slutlig användning:	Skatter minus subventioner på insatsförbrukning av produkter efter näringsgren
1	Konsumtion	
2	a) hushåll	
3	b) hushållens icke-vinstdrivande organisationer	
4	c) den offentliga förvaltningen	
	Bruttoinvestering	
	d) fast bruttoinvestering	
	e) förändringar i värdeföremål	
	f) lagerinvestering	
	Export	

9.42 Tabell 9.8 över produktskatter minus produktsubventioner är förenklad på följande sätt:

- a) För användningen av produkter urskiljs inte de olika typerna av produktskatter och produktsubventionerna visas inte separat, för tillgången till produkter urskiljs bara tre typer av produktskatter och två typer av produktsubventioner. Generellt är det fördelaktigt att redovisa var och en av de huvudsakliga typerna av produktskatter eller produktsubventioner separat och därefter fördela summan på de olika produktgrupperna.
- b) Olika skattesatser och subventioner kan gälla för olika distributionskanaler. Distributionskanalerna bör därför också urskiljas när det finns relevant och tillräcklig information.

9.43 Produktskatter och produktsubventioner består av de belopp som har förfallit till betalning endast när dessa bestyrks av taxeringar, deklarationer etc. eller av de belopp som faktiskt har betalats. Vid sammanställningen av tillgångs- och användningstabellerna beräknas produktskatterna och produktsubventionerna vanligen produktvis genom tillämpning av de officiella skattesatserna eller subventionsgraderna på de olika efterfrågebaserade flödena. Efteråt bör en bedömning göras av skillnaderna mot taxeringar eller faktiskt betalade belopp.

- a) Vissa sådana skillnader tyder på att den ursprungliga beräkningen av produktskatter i tillgångs- och användningstabellerna inte överensstämmer med ENS definitioner, varför
 1. ursprungsberäkningen sänks där undantag från produktskatter gäller,
 2. beräknade produktskatter sänks för dold ekonomisk verksamhet eller underlåtenhet att betala produktskatter, som när erläggandet av skatt är obligatoriskt men ingen taxering föreligger.
- b) I några fall kan skillnaderna också tyda på att ursprungsberäkningen av produktskatter och produktsubventioner är felaktig, t.ex. på grund av att produktionsvärdet för någon produkt är underskattat. Då kan också modifieringar av beräkningarna av flöden av varor och tjänster vara berättigade.

9.44 Mervärdesskatt kan vara avdragsgill, icke avdragsgill eller inte tillämplig, enligt följande:

- a) Avdragsgill moms är tillämplig för större delen av insatsförbrukningen, större delen av de fasta bruttoinvesteringarna och delar av lagerinvesteringarna.
- b) Icke avdragsgill moms tillämpas vanligen för hushållens konsumtionsutgifter, en del av de fasta bruttoinvesteringarna som nya ägarbebodda bostäder, en del av lagerinvesteringarna och en del av insatsförbrukningen, t.ex. offentliga förvaltningsenheters och finansiella bolags insatsförbrukning.

c) Moms är i allmänhet inte tillämplig på

1. export till länder utanför EU,
2. försäljning av varor eller tjänster med nollprocentig moms oavsett produktens användning, en nollprocentig moms innebär dock att den moms som betalats vid inköp fortfarande kan återkrävas, dessa producenters insatsförbrukning och bruttoinvestering korrigeras därför genom det återkrävda momsbeloppet,
3. alla producenter undantagna från mervärdesskatteregistrering, som små affärsföretag och religiösa organisationer, har i allmänhet en begränsad rätt att återkräva moms på inköp.

9.45 Moms redovisas netto: alla tillgångsposter värderas till baspris, dvs. exklusive fakturerad moms; insatsförbrukning och slutlig användning redovisas till mottagarpris, dvs. exklusive avdragsgill moms.

Övriga grundbegrepp

9.46 I tillgångs- och användningstabellerna används två justeringsposter för att samordna värderingen av importen i tillgångs- och användningstabellerna med värderingen i de institutionella sektorsräkenskaperna.

I tillgångstabellen värderas import av varor till cif-värden för att uppnå en värdering som är jämförbar med inhemsk produktion inom samma produktgrupp. Cif-värdet inkluderar transport- och försäkringstjänster som utförs av inhemska företag, som transport i egen regi eller transporter utförda av inhemska transportföretag. För att uppnå en konsistent värdering mellan import och export bör detta värde inkluderas i exporten av tjänster.

I sektorsräkenskaperna värderas importen av varor till fob-värden, dvs. i linje med värderingen av exporten av varor. Vid fob-värdering blir värdet på transport- och försäkringstjänster som utförs av inhemska företag, vilka ingår i exporten av tjänster, mindre eftersom det bara täcker dessa tjänster om dessa utförs i det exporterande landet. Resultatet av att använda olika värderingsprinciper blir därmed att saldot mellan import och export är detsamma, men att både total import och total export blir större vid cif-värderingen.

De två värderingsprinciperna kan bringas i överensstämmelse i tillgångs- och användningstabellerna genom att man inför justeringsposter för både import och export. Justeringsposterna ska vara lika med värdet av de transport- och försäkringstjänster som utförs av inhemska företag och som ingår i cif-värdet men inte i fob-värdet, dvs. som avser transport och försäkring från exportlandets gräns till importlandets gräns. Dessa justeringsposter, väl införlivade i tillgångs- och användningstabellerna, kräver ingen speciell behandling i input-outputberäkningarna.

9.47 Transferering av befintliga varor redovisas i användningstabellen som negativ utgift för säljaren och positiv utgift för köparen. För den berörda produktgruppen är transferering av en befintlig vara liktydlig med en omklassificering av användningen. Det är bara transaktionskostnaderna som inte utgör omklassificering: de redovisas som användning av tjänster (t.ex. företagstjänster, förmedling). För ändamål som beskrivning och analys kan det vara en fördel att redovisa den relativa storleken på transfereringarna av befintliga varor separat för några produktgrupper, t.ex. av begagnade bilar på marknaden för både nya bilar och begagnade bilar eller den roll returpapper spelar vid tillgången på pappersprodukter.

9.48 För att rätt kunna förstå tillgångs- och användningstabellerna är det viktigt att erinra sig några av de räkenskapskonventioner som tillämpas i ENS:

- a) En bransch består av en grupp lokala verksamhetsenheter (LVE) som ägnar sig åt samma eller liknande slag av aktivitet. En viktig egenskap i tillgångs- och användningstabellerna är att de redovisar sekundär verksamhet separat. Det innebär att verksamhetsenheterna inte behöver vara homogena i sin produktionsverksamhet. Begreppet verksamhetsenheter förklaras närmare i kapitel 2. En helt homogen produktionsenhet används i en symmetrisk produkt x produkt input-outputtabell.
- b) Om ett arbetsställe som bedriver hjälpverksamhet är statistiskt observerbart, så att separata räkenskaper för dess produktion finns tillgängliga eller om det geografiskt befinner på en annan plats än de arbetsställen det betjänar, redovisas det som en separat enhet och allokeras till den bransch som motsvarar dess primära verksamhet i både national- och regionalräkenskapssystemet. Om inte lämpliga grunduppgifter finns tillgängliga kan produktionsvärdet av hjälpverksamheten beräknas genom att summera kostnaderna.

Om inget av dessa villkor uppfylls behandlas alla komponenter som förbrukas i en hjälpverksamhet (material, arbetskraft, kapitalförslitning) som insats i den primära eller sekundära verksamhet som de stöder.

- c) Varor och tjänster som produceras och förbrukas under samma räkenskapsperiod och inom samma LVE identifieras inte separat. De redovisas därför inte som en del av LVE:s produktion eller insatsförbrukning.
- d) Mindre tillverknings-, underhålls-, service- eller reparationsarbeten för andra LVE ska redovisas netto, dvs. exklusive värdet av de varor som ingår.
- e) Import och export inträffar när förändring sker i äganderätten mellan inhemska och utländska subjekt. Fysiska förflyttningar av varor över nationella gränser innebär inte i sig att dessa varor importeras eller exporteras. Varor som sänds utomlands för bearbetning redovisas inte som export och import. Däremot redovisas köp och återförsäljning av varor med utlåningar, utan att varorna flyttas till handlandens territorium, som export och import i producentens och den slutliga köparens räkenskaper, och en nettoexport av merchantingvaror redovisas i räkenskaperna för den ekonomi den handlande tillhör.
- f) Varaktiga varor kan hyras eller bli föremål för operationell leasing. I sådana fall redovisas de som fast bruttoinvestering och realkapitalstock i ägarens bransch. I användarens bransch redovisas det betalda hyresbeloppet som insatsförbrukning.
- g) Personer som arbetar via förmedlingar för temporära arbeten redovisas som sysselsatta i dessa förmedlingars bransch och inte i de branscher i vilka de faktiskt arbetar. I sistnämnda branscher redovisas följaktligen betalningen till förmedlingsorganet för tillgången till arbetskraft som insatsförbrukning och inte som ersättningar till anställda. Utkontrakterad arbetskraft behandlas som tillhandahållna tjänster.
- h) Sysselsättning och ersättningar till anställda är vida begrepp:
1. Sysselsättning av sociala skäl räknas också som sysselsättning. Detta är t.ex. tillämpligt på arbetsplaceringar för personer med funktionsnedsättning, sysselsättningsprojekt för långtidsarbetslösa och sysselsättningsprogram för ungdomar som söker arbete. Följaktligen är de berörda personerna anställda och uppbär lön, och inte sociala transfereringar, fastän deras produktivitet kan vara lägre än andra anställda.
 2. Sysselsättning innefattar också några fall där de inblandade personerna inte alls förväntas arbeta, t.ex. avskedade personer som under någon tid uppbär betalning från sin före arbetsgivare. Arbetskraftsinsats i form av antal arbetade timmar snedvrids emellertid inte av denna konvention, eftersom inga faktiska arbetstimmar har registrerats.

Kompletterande uppgifter

9.49 Användningstabellen 9.6 innehåller kompletterande uppgifter: fasta bruttoinvesteringar, realkapitalstock och sysselsättning efter bransch. Värdefulla kompletterande uppgifter fås om en uppdelning görs mellan anställda och egenföretagare. Det krävs uppgifter om fasta bruttoinvesteringar och realkapitalstock efter bransch för att härleda kapitalförslitning efter bransch och för att redovisa icke-avdragsgill moms på fasta bruttoinvesteringar. Vid sammanställningen av statistikuppgifterna är det viktigt att visa sysselsättningen efter bransch eftersom:

- Uppgifterna om sysselsättning ofta används för att räkna upp uppgifter om produktion, ersättningar till anställda, insatsförbrukning och sammansatt förvärvsinkomst.
- Nyckeltal som produktion, ersättningar till anställda och sammansatt förvärvsinkomst per arbetskraftsenhet (antal arbetade timmar) kan jämföras över tiden och efter bransch för att kontrollera beräkningarnas rimlighet.
- Den bidrar till att säkerställa konsistens mellan värden efter bransch och sysselsättningsuppgifter efter bransch. Utan uttrycklig koppling till sysselsättningsuppgifterna kan beräkningsavstämningen resultera i förändringar av branschvärde utan motsvarande förändringar i sysselsättningsuppgifterna.

Att lägga till uppgifter om sysselsättningen efter bransch är också till hjälp vid bedömningen av sysselsättning och produktivitet.

UPPGIFTSKÄLLOR OCH AVSTÄMNING

9.50 De främsta uppgiftskällorna vid beräkning av produktion per bransch och produkt är vanligen företagsundersökningar samt årsredovisningar eller affärsbokföring från de största företagen. Undersökningarna är vanligtvis heltäckande för stora företag medan statistiska urvalsundersökningar utförs för små företag. För vissa specifika verksamheter kan olika uppgiftskällor vara relevanta, t.ex. för tillsynsorgan, räkenskaper på kommunal och statlig nivå eller socialförsäkring.

- 9.51 Dessa uppgifter används för att utarbeta en första ofullständig uppsättning tillgångs- och användningstabeller. En avstämning görs av dessa i olika steg. En manuell avstämning på en låg aggregeringsnivå ger möjlighet att göra viktiga kontroller av felaktigheter i uppgiftskällorna, systemfel och samtidigt kan ändringar av basuppgifterna göras för att korrigera begreppsmässiga avvikelser och undertäckning. Om avstämningen görs på en högre aggregeringsnivå genom användning av automatisk avstämning eller avstämning som görs i en mycket strikt ordning görs nästan inga av dessa kontroller, eftersom kontrollerna tar ut varandra och orsakerna till felaktigheterna inte kan spåras.

INSTRUMENT FÖR ANALYSER OCH UTVIDGNINGAR

- 9.52 Vid analys kan följande tre slags tabeller användas:

- Tillgångs- och användningstabeller.
- Symmetrisk input-outputtabell bransch x bransch.
- Symmetrisk input-outputtabell produkt x produkt.

Symmetriska input-outputtabeller kan härledas från tillgångs- och användningstabellerna till löpande priser och också i föregående års priser.

- 9.53 Användningstabellen 9.6 visar inte i vilken utsträckning de använda varorna och tjänsterna har tillverkats inom landet eller importerats. Dessa uppgifter är nödvändiga för alla analyser där kopplingen mellan tillgång och användning av varor och tjänster inom landets ekonomi spelar en roll. Ett sådant fall är analys av hur förändringar i export eller konsumtionsutgifter påverkar import, inhemsk produktion och närliggande variabler som sysselsättning. Input-outputräkenskaperna skulle därför gynnas av separata användningstabeller för importerade produkter och inhemskt producerade varor och tjänster.
- 9.54 Vid sammanställningen av användningstabellen bör alla tillgängliga uppgifter om importens användning nyttjas, t.ex. kan för en del produkter de större importföretagen vara kända och för en del producenter kan uppgifter finnas om importens storlek. Emellertid är de direkta statistiska uppgifterna om importens användning i allmänhet otillräckliga. Dessa uppgifter måste därför vanligen kompletteras med antaganden om fördelningen av produktgrupp efter användning.
- 9.55 Användningstabellen för inhemskt producerade varor och tjänster kan sedan erhållas genom att man subtraherar importtabellen från användningstabellen för hela ekonomin.
- 9.56 I teorin finns fyra basmodeller för att omvandla en tillgångs- och användningstabell till en symmetrisk input-outputtabell. Dessa modeller baseras endera på teknikantagande eller antaganden om en fast försäljningsstruktur. Oftast används antagandet om produktteknik: var och en av produkterna tillverkas på sitt eget specifika sätt, oavsett i vilken bransch de tillverkas. Detta antagande används ofta för att härleda en input-outputtabell produkt x produkt. I den andra gemensamma modellen används antagandet om en fast försäljningsstruktur (antagandet om marknadsandel): var och en av produkterna har sin egen specifika försäljningsstruktur, oavsett i vilken bransch de har tillverkas. Detta antagande används ofta för att härleda en input-outputtabell bransch x bransch. Hybridmodeller som blandar dessa antaganden kan förekomma. Modeller som endera baseras på branschteknik eller antaganden om fast försäljningsstruktur är av mindre praktisk relevans på grund av den i praktiken låga förekomstsannolikheten. En diskussion om alternativa modeller och omvandlingsprocesser ges i kapitel 11 i *Eurostat Manual of Supply, Use and Input-output Tables (2008 års utgåva)*⁽¹⁾.
- 9.57 Valet av bästa antagande för varje fall är inte lätt. Det beror på det nationella näringslivets struktur, t.ex. graden av specialisering, och på homogeniteten på de nationella tekniker som används för att tillverka produkter inom samma produktgrupp och inte minst på basuppgifternas detaljnivå.

Enkel tillämpning av antagandet om produktteknik har ofta gett resultat som är oacceptabla, så till vida att de input-outputkoefficienter som genereras ibland är osannolika eller till och med orimliga, som i fallet med negativa koefficienter. Osannolika koefficienter kan bero på mätfel och på produktmixens heterogenitet i den bransch där den överförda produkten är primärprodukt. Detta skulle kunna hanteras genom att man gör justeringar på basis av kompletterande uppgifter eller så långt möjligt nyttjar initierade bedömningar. En annan lösning är att tillämpa det alternativa antagandet om fast produktförsäljningsstruktur. I praktiken är tillämpningen av antaganden om blandad teknik i kombination med kompletterande uppgifter den bästa strategin vid sammanställningen av symmetriska input-outputtabeller.

⁽¹⁾ Eurostat, *Eurostat Manual of Supply, Use and Input-Output Tables (2008 edition)*, 2008 (finns att tillgå på: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

9.58 Den symmetriska input-outputtabellen kan delas upp i följande två tabeller:

- a) En matris som visar importens användning; denna tabell är uppbyggd på samma sätt som importtabellen i tillgångs- och användningstabellerna, utom att en symmetrisk struktur med samma indelning används längs båda axlarna.
- b) En symmetrisk input-outputtabell för inhemsk produktion.

Den senare tabellen bör användas för att beräkna de kumulerade koefficienterna, dvs. Leontief-inversen. Leontief-inversen är inversen av skillnaden mellan identitetsmatris I och matrisen över tekniska inputkoefficienter som fås från matrisen över inhemsk produktion som används som insatsförbrukning. Leontief-inversen kan också härledas för import. Man får då anta att importen producerats på samma sätt som konkurrerande inhemsk produktion.

9.59 Tillgångs- och användningstabellerna och de symmetriska input-outputtabellerna kan användas som instrument för ekonomisk analys. De båda tabelltyperna har olika förtjänster. Symmetriska input-outputtabeller är användbara för att beräkna inte bara direkta utan också indirekta och kumulativa effekter. De kan också vara av god kvalitet när expertkunskaper och olika slag av statistiska uppgifter har använts för att härleda tabellerna utifrån tillgångs- och användningstabellerna.

9.60 Bransch x bransch-tabeller är väl lämpade för branschanalyser, t.ex. skattereformer, konsekvensanalys, finanspolitik och penningpolitik. De befinner sig också närmare de olika statistiska uppgiftskällorna. Produkt x produkt-tabeller är väl lämpade för analyser relaterade till homogena produktionsenheter, t.ex. produktivitet, jämförelse av kostnadsstrukturer, effekter på sysselsättningen, energipolitik och miljöpolitik.

9.61 Det är inga större skillnader mellan de analytiska egenskaperna hos produkt x produkt-tabellerna och bransch x bransch-tabellerna. Skillnaderna mellan produkt x produkt-tabellerna och bransch x bransch-tabellerna beror på förekomsten av en i allmänhet begränsad mängd sekundär produktion. I praktiken görs vid analytisk användning av input-outputtabeller ett underförstått antagande om branschteknik, oavsett hur tabellerna ursprungligen beräknades. I praktiken är varje produkt x produkt-tabell en manipulerad bransch x bransch-tabell, eftersom den fortfarande innehåller alla de institutionella verksamhetsenheternas uppgifter och de företagsuppgifter som finns i tillgångs- och användningstabellerna.

9.62 Generellt finns det många speciella typer av analys som nyttjar tillgångs- och användningstabeller och de symmetriska input-outputtabellerna som t.ex. vid

- a) analys av produktion, kostnadsstrukturer och produktivitet,
- b) prisanalys,
- c) analys av sysselsättning,
- d) analys av strukturen på bruttoinvestering, konsumtion, export etc.,
- e) uppdelning av ekonomisk tillväxt genom användning av kumulerade kostnadsandelar för att fördela importen på de olika slutanvändningarna,
- f) analys av bidraget till ekonomisk tillväxt och sysselsättning från export till andra (grupper av) länder,
- g) analys av importbehov av energiprodukter,
- h) analys av genomslaget av ny teknik,
- i) analys av effekterna av förändringar i skattesatser (t.ex. moms) eller införandet av en nationell minimilön,
- j) analys av sambandet mellan inhemsk produktion och miljö t.ex. med fokus på användning av speciella produkter som bränsle, papper och glas eller utsläpp av föroreningar.

En makromodell kan också inkludera de kumulerade kostnadsandelar som beräknats från input-outputtabellerna. Därigenom införlivas uppgifterna från input-outputtabellen om direkta och indirekta effekter (t.ex. storleken på arbetskraftskostnader eller import av energi för privat konsumtion eller export) i makromodellen och kan användas vid genomförandet av analyser och prognoser.

9.63 För att tillgodose mer specifika ändamål kan tillgångs- och användningstabellerna och de symmetriska input-outputtabellerna modifieras genom införande av alternativa och kompletterande indelningar. Följande exempel kan särskilt framhållas:

- a) Mer detaljerade produkt- och branschindelningar baserade på nationella indelningar eller för att ta hänsyn till specifika ändamål, t.ex. för analys av den roll som forskning och utveckling har i landets ekonomi.
- b) Mer detaljerad geografisk uppdelning av import och export, t.ex. handel inom EU med fördelning på länder och handel med länder utanför EU med underindelning på ekonomiska regioner och några specifika länder som, Kina, Indien Japan och USA.
- c) Indelning av import efter
 - 1. import av produkter som också produceras inhemskt (konkurrerande import),
 - 2. import av produkter som inte produceras inhemskt (kompletterande import).

De båda typerna av import kan förväntas ha olika samband med och betydelse för den nationella ekonomin. Konkurrerande import kan bli föremål för analys och ekonomisk politik, eftersom den kan utgöra ett substitut för inhemsk produktion; den skulle därför kunna redovisas som en separat kategori av potentiell slutlig användning i användningstabellerna. För den kompletterande importen kommer analyserna, t.ex. i fall av en plötslig höjning av energipriserna, främst att inriktas på hur prisförändringarna påverkar landets ekonomi.

- d) Indelning av ersättningar till anställda efter sådana kriterier som utbildningsnivå, deltid/heltid, ålder och kön. En sådan indelning ska då också tillämpas på de kompletterande uppgifterna om sysselsättning. På detta sätt kan tillgångs- och användningstabellerna också användas för olika slags analyser av arbetsmarknaden.
- e) Uppdelning av ersättningar till anställda i
 - 1. egentlig lön, inklusive anställdas egenavgifter,
 - 2. arbetsgivares sociala avgifter.

En sådan uppdelning tillåter analys av de sociala avgifternas roll för priset på arbetskraftsinsats och övervältrandet av denna pålaga på driftsöverskott brutto.

- f) Ändamålsklassificering av slutlig konsumtion, som för hushåll är Coicop, för hushållens icke-vinstdrivande organisationer Copni och för offentlig förvaltning Cofog. Den funktionella indelningen av dessa utgifter gör det möjligt att beräkna hur varje funktion påverkar den övriga ekonomin. Så kan t.ex. betydelsen av offentliga och privata utgifter för hälso- och sjukvård, transporter och undervisning beräknas.

KAPITEL 10

PRIS- OCH VOLYMMÅTT

- 10.01 Alla flöden och stockar som ingår i ett system av ekonomiska räkenskaper är uttryckta i monetära enheter. En monetär enhet är den enda gemensamma nämnare som kan användas för att värdera alla de ytterst varierade transaktioner som bokförs i räkenskapernas olika konton och som gör det möjligt att där härleda meningsfulla saldon eller balansposter.

När man använder en monetär enhet som måttenhet uppstår problemet att denna enhet varken är stabil eller vedertagen som internationell standard. Av stor betydelse i ekonomisk analys är att ekonomisk tillväxt mellan olika perioder mäts i volymmått. Det är då nödvändigt att i de förändringar i ekonomiska värden som har bokförts kunna skilja mellan vad som beror på prisförändringar och vad som avspeglar volymförändringar.

Ekonomisk analys behöver också göras i form av jämförelser mellan olika nationella ekonomier. Volymjämförelser mellan produktions- och inkomstnivåerna kommer då i förgrunden, men också rena prisjämförelser är av intresse. Det är därför nödvändigt att dela upp de värdemässiga skillnaderna för givna aggregat mellan två olika länder eller grupper av länder i komponenter, så att den ena avspeglar de volymmässiga skillnaderna och den andra de prismässiga.

- 10.02 Vid tidsjämförelser av flöden och stockar måste lika stor vikt fästas vid att man noggrant mäter såväl prisförändringar som volymförändringar. På kort sikt är det lika intressant att mäta förändringar i priser som i volymer vad gäller utbud och efterfrågan. När det gäller mer långsiktiga förändringar, måste analysen av ekonomisk tillväxt beakta förändringarna i relativpriserna för olika typer av varor och tjänster.

Det främsta syftet är inte bara att ge övergripande mått på pris- och volymförändring för räkenskapssystemets huvudaggregat, utan även att tillhandahålla en hel sammanställning av ömsesidigt beroende mått som gör det möjligt att genomföra en systematisk och detaljerad analys av inflationen och av den ekonomiska tillväxten och dess fluktuationer.

- 10.03 Den generella regeln vid jämförelser mellan länder är att tillförlitliga mått måste föreligga för både volymkomponenten och priskomponenten i de olika ekonomiska aggregaten. Eftersom spridningen mellan indexerna enligt Laspeyres respektive Paasches formler ofta är betydande vid jämförelser mellan länder är det bara Fishers indexformel som kan godtas i detta sammanhang.

- 10.04 Nationalräkenskaperna har fördelen att de både ger en bas som är lämplig för att konstruera ett system av pris- och volymindex och möjliggör att motsvarande statistikuppgifter blir inbördes konsistenta. Fördelarna med en kontomässig uppställning kan sammanfattas på följande sätt:

- a) Genom att använda ett kontosystem som täcker hela ekonomin är det rent begreppsmässigt nödvändigt att priser och fysiska enheter för de olika varorna och tjänsterna i systemet definieras på ett konsistent sätt. I ett sådant system definieras pris- och volymbegreppen för en given grupp av produkter lika både på tillgångssidan och på användningssidan.
- b) Ett kontosystem för samhällsekonomin medför ur rent statistisk synpunkt kontomässiga restriktioner som måste upprätthållas både i löpande priser och i volymtermer och som vanligen kräver vissa justeringar och avstämmningar för att säkerställa konsistens mellan pris- och volymuppgifter.
- c) Vidare ger införandet av ett integrerat system av pris- och volymindex kopplat till nationalräkenskaperna ökade kontrollmöjligheter. Om man antar att det finns ett avstämt och balanserat system av tabeller över tillgång och användning i löpande priser, så innebär en sammanställning av ett motsvarande system av tabeller i volymtermer att ett system av implicita prisindex automatiskt kan härledas. Genom att analysera trovärdigheten i dessa index kan man få underlag för att justera uppgifterna i volymtermer och ibland också uppgifterna i löpande priser.
- d) Slutligen ger en kontomässig uppställning möjlighet att mäta pris- och volymförändringar för vissa saldoposter, som definitionsmässigt kan härledas från andra poster på de olika kontona.

- 10.05 Trots fördelarna med ett integrerat system som bygger på att alla transaktioner av varor och tjänster redovisas på ett konsistent sätt, såväl totalt sett som när man går ner på branschnivå, måste det framhållas att de pris- och volymindex man därvid erhåller inte räcker för alla behov eller besvarar alla frågor som rör pris- och volymförändringar. Kontomässiga restriktioner eller val av pris- och volymindexformler, som är nödvändiga för ett integrerat system, kan ibland utgöra hinder. Det kan också finnas behov av pris- och volymindex för kortare perioder, t.ex. månads- eller kvartalsvis. I dessa fall kan det sålunda finnas behov av andra former av pris- och volymindex.

OMFATTNINGEN AV PRIS- OCH VOLYMINDEX I NATIONALRÄKENSKAPERNA

- 10.06 Bland alla de flödesvariabler som i löpande priser redovisas i nationalräkenskaperna kan man för somliga, det gäller då främst produkterna, dra en skiljelinje mellan pris- respektive volymförändring som motsvarar vad som görs på mikroekonomisk nivå. För många andra flöden som också registreras i nationalräkenskaperna är en sådan skiljelinje inte lika uppenbar.

När flödesvariabeln i räkenskapssystemet täcker en transaktionsgrupp av varor och tjänster, där värdet för var och en är identiskt med antalet fysiska enheter multiplicerade med respektive enhetspris, är det tillräckligt att känna till hur flödesvariabeln delas upp i sina komponenter för att fastställa förändringar i pris och volym över tid.

När en flödesvariabel omfattar ett antal transaktioner som avser varudistribution eller finansförmedling eller utgör saldoposter, t.ex. förädlingsvärdet, är det svårt eller t.o.m. principiellt omöjligt att dela upp värdet i en pris- och en volymkomponent, varför andra speciella metoder måste tillämpas.

Det finns också ett behov av att mäta den reala köpkraften för ett antal aggregat, som ersättningar till anställda, hushållens disponibla inkomst eller nationalinkomst. Mätningen kan t.ex. göras genom att respektive aggregat deflateras med ett prisindex för de varor och tjänster till vilka inkomsterna används.

- 10.07 Målsättningen och metoden när man mäter den reala köpkraften vid inkomstberäkningar är annorlunda än när man deflaterar varor och tjänster eller saldoposter. För flöden av varor och tjänster kan man sålunda konstruera ett integrerat system av pris- och volymindex, som ger ett sammanhängande ramverk för att mäta ekonomisk tillväxt. Fastprisberäkningen av inkomstflödena görs med ett prisindex som inte nödvändigtvis är kopplat till inkomstflödet. Så valet av pris för inkomstförändring kan variera beroende på syftet med analysen: inget unikt pris har identifierats i det integrerade systemet av pris- och volymindex.

Det integrerade systemet av pris- och volymindex

- 10.08 Den systematiska uppdelningen av förändringar av nominella värden i de båda komponenterna prisförändring och volymförändring begränsas till de transaktionsposter som redovisas på kontot för varor och tjänster och i tillgångs- och användningstabellerna. Uppdelningen görs både för uppgifter som avser olika branscher och produkter och för uppgifter som täcker hela ekonomin. Flöden som är saldoposter, t.ex. förädlingsvärden, kan inte direkt delas upp i pris- och volymkomponenter. Uppdelningen kan dock göras indirekt, med hjälp av de transaktioner som används när man härleder dessa saldoposter.

Användningen av ett kontosystem medför en dubbel restriktion vid beräkningarna enligt följande:

- a) Avstämningen mellan tillgång och användning på kontot för varor och tjänster måste fortlöpande från ett år till nästa göras både i löpande priser och i volymtermer.
- b) Varje aggregat för den totala ekonomin måste utgöra summan av motsvarande transaktioner för de olika branscherna.

Det finns en tredje restriktion, som inte i sig hänger samman med att man använder sig av ett kontosystem, utan betingas av ett medvetet val, nämligen att varje förändring i ett transaktionsvärde måste kunna hänföras antingen till en prisförändring eller till en volymförändring eller till en kombination därav.

När dessa tre krav är uppfyllda, innebär värderingen av kontot för varor och tjänster mätt i volym att man kan erhålla ett integrerat system av pris- och volymindex.

- 10.09 De transaktionsslag som berörs när man vill konstruera ett integrerat system av pris- och volymindex framgår nedan:

Transaktioner med produkter

Produktion	P.1
Marknadsproduktion	P.11
Produktion för egen slutlig användning	P.12
Icke-marknadsproduktion	P.13
Insatsförbrukning	P.2

Konsumtionsutgift	P.3
Individuell konsumtionsutgift	P.31
Kollektiv konsumtionsutgift	P.32
Faktisk konsumtion	P.4
Faktisk individuell konsumtion	P.41
Faktisk kollektiv konsumtion	P.42
Bruttoinvestering	P.5
Fast bruttoinvestering	P.51
Lagerinvestering	P.52
Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	P.53
Export av varor och tjänster	P.6
Export av varor	P.61
Export av tjänster	P.62
Import av varor och tjänster	P.7
Import av varor	P.71
Import av tjänster	P.72
Produktskatter och produktsubventioner	
Produktskatter, exklusive moms	D.212 och D.214
Produktsubventioner	D.31
Mervärdesskatter	D.211
Saldoposter	
Förädlingsvärde	B.1
Bruttonationalprodukten	B.1*g

Övriga pris- och volymindex

- 10.10 Utöver de pris- och volymmått som anförts ovan kan även följande aggregat spaltas upp i pris- och volymkomponenter. Syftena med sådana mått är dock olikartade.

Lagerstockar i början respektive slutet av varje period kan behöva volymberäknas för att få fram balansräkningsaggregaten. Fast realkapitalstock måste beräknas i volym för att man ska kunna beräkna kapitalkvoter och kapitalförslitning i volymtermer. Ersättningar till anställda kan volymberäknas för att man ska kunna mäta produktivitet och i vissa fall också när produktionen beräknas med hjälp av uppgifter om insatsernas volymutveckling. Kapitalförslitning, övriga produktionsskatter och produktionssubventioner måste också volymberäknas när kostnaderna volymberäknas.

- 10.11 Ersättningar till anställda är inkomstkomponenter. För att mäta inkomsternas köpkraft kan den reala ersättningen beräknas genom deflatering med ett prisindex som avser de varor och tjänster som köps av löntagare. Även andra inkomstagggregat, t.ex. hushållens disponibla inkomster och nationalinkomsten, kan på motsvarande sätt beräknas i reala termer.

GENERELLA PRINCIPER FÖR ATT MÄTA PRIS- OCH VOLYMINDEX

Definition av priser och volymer för marknadsprodukter

- 10.12 Pris- och volymindex kan bara härledas för variabler som innehåller pris- och kvantitetsuppgifter. Begreppen pris och kvantitet är nära knutna till begreppet homogena produkter, dvs. produkter för vilka det är möjligt att definiera enheter som alla anses likvärdiga och som därmed kan utbytas mot samma värde i pengar. Det är därmed möjligt att definiera priset på en homogen produkt som det penningbelopp mot vilket var och en av produkterna kan utbytas.

För varje homogent produktflöde, t.ex. produktion, är det alltså möjligt att definiera ett pris (p), en kvantitet (q) motsvarande antalet enheter och ett värde (v) definierat av ekvationen:

$$v = p \times q$$

Kvalitet, pris och homogena produkter

10.13 Ett annat sätt att definiera en homogen produkt är att säga att den består av enheter av samma kvalitet.

Homogena produkter spelar en viktig roll i nationalräkenskaperna. Produktionen värderas till det baspris som avgörs av marknaden vid den tidpunkt den äger rum, dvs. oftast före försäljning. De producerade enheterna ska därför värderas, men inte till det pris till vilket de faktiskt kommer att säljas, utan till det pris till vilket likvärdiga enheter säljs vid tidpunkten för produktionen av de berörda enheterna. Detta är bara möjligt att göra på ett noggrant sätt för homogena produkter.

10.14 I praktiken kan dock två enheter av en produkt med identiska fysiska egenskaper säljas till olika priser av följande två olika orsaker:

- a) Två enheter med identiska fysiska egenskaper kan anses icke likvärdiga om de säljs på olika platser, under olika perioder eller till olika villkor. I detta fall ska enheterna anses motsvara olika homogena produkter.
- b) Två enheter med identiska fysiska egenskaper kan säljas till olika priser, endera på grund av bristande information eller restriktioner som införts för att begränsa valfriheten vid inköp eller förekomsten av parallella marknader. I detta fall ska enheterna anses tillhöra samma homogena produkt.

En homogen produkt kan således också definieras som en produkt där alla enheter säljs till samma pris när perfekta konkurrensvillkor råder. I avsaknad av perfekt konkurrens definieras priset på den homogena produkten som produktenheternas genomsnittspris. Därför finns det i nationalräkenskaperna för varje homogen produkt bara ett pris, så att det är möjligt att tillämpa allmänna regler för att värdera produkterna.

10.15 Brist på information innebär att köparen inte alltid har fullständig kunskap om föreliggande prisskillnader och därför oavsiktligt accepterar ett högre pris. Detta, eller motsatsen, kan också inträffa vid de tillfällen som säljare och köpare förhandlar om priset. Å andra sidan gäller att skillnaden mellan genomsnittspriset vid speciella försäljningsformer, t.ex. vid torghandel eller i en basar, där sådana diskussioner om priset ofta förs, och priset på samma varuslag i vanlig detaljhandel, t.ex. varuhus, generellt måste betraktas som en kvalitetsskillnad som avspeglar olikheter i försäljningsvillkoren.

10.16 Prisdiskriminering innebär att säljaren har möjlighet att begära olika priser för olika kundkategorier trots att det rör sig om identiska varor och tjänster som säljs under exakt samma förhållanden. I dessa fall finns ingen eller begränsad valfrihet för kunder som tillhör en speciell kategori. Den princip som gäller är att prisskillnader betraktas som prisdiskriminering när olika priser begärs för identiska produktenheter, som säljs under lika betingelser på en klart avgränsad marknad, dvs. när olika priser tas ut för samma homogena produkt. Sådana prisskillnader innebär inte någon volymförändring.

Eftersom det för varor alltid finns möjlighet till vidareförsäljning på en given marknad är prisdiskriminering där svår att tillämpa och kan antas förekomma mera sällan. När prisskillnader enligt undantagsregeln existerar för samma varuslag kan de vanligtvis i stället antas bero på bristfällig information eller förekomsten av parallella marknader.

I tjänsteproducerande branscher, t.ex. transporter, kan företagen tillämpa lägre priser för köpsvaga grupper, t.ex. pensionärer eller studerande. Om dessa har frihet att resa till reducerat pris oavsett tidpunkt måste detta betraktas som prisdiskriminering. Om det reducerade priset bara gäller vid vissa tillfällen, t.ex. när utnyttjandegraden är som lägst, är det emellertid frågan om resor med lägre kvalitet, eftersom resor förenade med villkor och resor utan villkor kan anses utgöra olika homogena produkter.

10.17 Det finns flera skäl till att parallella marknader kan förekomma. Kunderna kan sålunda vara förhindrade att i önskad omfattning köpa till ett visst pris på grund av att tillgången är begränsad. Detta kan ge upphov till en svart, parallell marknad där de önskade inköpen kan göras, fast till högre priser. Det finns också möjlighet till en parallell marknad där priserna är lägre på grund av att säljaren inte betalar skatt i full utsträckning.

10.18 Om kvalitet definieras av alla de egenskaper som är gemensamma för alla enheter i en homogen produkt speglas skillnader i kvalitet av följande faktorer:

- a) Fysiska egenskaper.

- b) Leveranser på olika lokaliteter eller marknader.
- c) Leveranser under olika tider på dygnet eller olika perioder under året.
- d) Skillnader i försäljningsvillkor eller de förhållanden eller den omgivning där varorna och tjänsterna tillhandahålls.

Priser och volym

- 10.19 Begreppet volym har införts i nationalräkenskaperna för att man vill eliminera effekterna av prisskillnader vad gäller värdeutvecklingen uttryckt i monetära enheter, och uppträder således som utvidgad användning av begreppet kvantitet för produktgrupper. För en given homogen produkt gör ekvationen $v = p \times q$ det möjligt att dela upp ett värde som förändras över tiden i prisförändring och kvantitetsförändring. I praktiken finns det alltför många homogena produkter för att dessa ska kunna behandlas individuellt, vilket leder till att beräkningsansvariga för nationalräkenskaperna måste jobba på en mer aggregerad nivå. På den aggregerade nivån är dock inte ekvationen $v = p \times q$ längre användbar eftersom det, även om det är möjligt att aggregera värden, inte är någon mening med att aggregera kvantiteter för att härleda priser.
- 10.20 Det finns dock ett enkelt sätt att dela upp värdeförändringen för en uppsättning homogena produkter mellan två perioder, där den ena betraktas som basperiod och den andra som aktuell period. Prisförändringen kan neutraliseras genom att beräkna vad värdet av produkterna skulle ha varit om ingen prisförändring har skett, dvs. genom att tillämpa basperiodens priser på den aktuella periodens kvantiteter under den innevarande perioden. Detta värde i basperiodens priser motsvarar begreppet volym.

Däriigenom kan värdet för en uppsättning produkter under den aktuella perioden uttryckas enligt följande:

$$v^1 = \sum_i p_i^1 \times q_i^1$$

där exponenten 1 avser den aktuella perioden och index i avser en specifik homogen produkt. Produkternas volym för den aktuella perioden definieras därmed i relation till basperioden genom formeln:

$$Volume = \sum_i p_i^0 \times q_i^1$$

där exponenten 0 avser basperioden. Genom att jämföra produktvolymen för den aktuella perioden med det sammanlagda värdet för basperioden är det möjligt att mäta en utveckling som inte påverkas av någon prisförändring. Ett volymindex kan därmed beräknas genom formeln:

$$IVol^1 = \frac{\sum_i p_i^0 \times q_i^1}{\sum_i p_i^0 \times q_i^0}$$

Det volymindex som definierats är Laspeyres kvantitetsindex enligt vilket varje basindex viktas med den andel basprodukter som ingår i det sammanlagda värdet för basperioden.

När begreppet volym har definierats är det möjligt att i likhet med ekvationen $v = p \times q$ definiera ett prisindex (men inte ett pris). Detta prisindex definieras genom förhållandet mellan värdet under den innevarande perioden och volymen, dvs. genom formeln:

$$IP^1 = \frac{\sum_i p_i^1 \times q_i^1}{\sum_i p_i^0 \times q_i^1}$$

Detta index är ett Paasche-prisindex enligt vilket varje basprisindex viktas med den andel av basprodukten som ingår i det sammanlagda värdet för den aktuella perioden.

Det pris- och volymindex som definierats på detta sätt bevisar ekvationen:

$$\text{Värdeindex} = \text{prisindex} \times \text{volymindex}$$

Denna ekvation är en mer allmän version av ekvationen $v = p \times q$ och den gör det möjligt att dela upp varje förändring av värdet av en uppsättning produkter i en volymförändring och en prisförändring.

Vid volymberäkningen viktas kvantiteterna med priserna under basperioden, så att resultatet är beroende av prisstrukturen. Med all sannolikhet blir förändringarna i prisstrukturen inte så stora under kortare perioder som under längre perioder. Därför görs volymberäkningen bara för två på varandra följande år, dvs. volymen beräknas i föregående års priser.

För jämförelser under längre tidsperioder beräknas Laspeyres volymindex och Paasches prisindex först i förhållande till föregående år och därefter beräknas kedjeindex.

- 10.21 De största fördelarna med att använda Paasches prisindex och Laspeyres volymindex är att de är enkla att tolka och beräkna och att de innebär additivitet i tillgångs- och användningstabellerna.
- 10.22 Kedjeindex har nackdelen att de leder till icke-additivitet vad gäller volymer varför dessa inte kan användas vid avstämningen av produkter i tillgångs- och användningstabellerna.
- 10.23 De volymuppgifter som är icke-additiva som har beräknats med kedjeindex ska offentliggöras utan att justeringar görs. Denna metod är lätt att överblicka och fäster användarnas uppmärksamhet på problemets omfattning. Detta hindrar inte att det kan finnas omständigheter som gör det lämpligt att eliminera diskrepanser så att man kan förbättra uppgifternas övergripande konsistens. När värden för ett referensår extrapoleras med hjälp av kedjad volymutveckling måste man göra klart för användarna varför man då inte längre har additivitet i tabellerna.
- 10.24 Eftersom det är omöjligt att mäta pris och kvantitet för alla homogena produkter i en ekonomi beräknas i praktiken pris- och volymindex genom urval av representativa homogena produkter, där den bakomliggande idén är att volym eller pris för de produkter som inte ingår i urvalet förändras på samma sätt som urvalsgenomsnittet. Det är därför nödvändigt att använda en produktindelning som är så detaljerad som möjligt så att varje produkt som identifieras har maximal homogenitet, oavsett vilken detaljnivå som används vid redovisning av resultatet.
- 10.25 När det gäller den ekvation som kopplar samman värde-, pris- och volymindex är det bara två index som behöver beräknas. Vanligtvis fås värdeindexet fram direkt genom att helt enkelt jämföra de sammanlagda värdena för den aktuella perioden med basperioden. Därefter gäller det att välja mellan att beräkna prisindex eller volymindex. I de flesta fall bevisas den parallella förändring som ligger till grund för metoden mer av priset än av volymen på grund av att priserna för de olika produkterna ofta kraftigt påverkas av vissa gemensamma faktorer, som kostnaden för råmaterial och löner. I sådant fall beräknas prisindex genom att man använder ett produkturval som håller konstant kvalitet över tiden, där kvaliteten avgörs inte bara genom produktens fysiska egenskaper utan också av försäljningsvillkoren, enligt vad som anges ovan. På så sätt kommer samtliga förändringar i det totala värdet som förorsakats av strukturförändringar bland de olika produkterna att framstå som förändringar i volym och inte i pris.

I vissa fall kan det dock vara lättare att beräkna ett volymindex och att använda det för att härleda ett prisindex. Ibland kan man föredra att beräkna värdeindex utifrån ett prisindex och ett volymindex.

Nya produkter

- 10.26 Vid metoden för beräkning av pris- och volymindex enligt ovan förutsätts att produkten finns under de båda på varandra följande åren. Många produkter uppträder och försvinner från ett år till nästa vilket man bör komma ihåg i samband med pris- och volymindex. När volymen definieras genom att man använder föregående års priser uppstår inga särskilda svårigheter avseende de produkter som fanns under föregående år, men som inte längre finns under det aktuella året, eftersom de bara är kopplade till en nollsumma för innevarande år. Problemet är mer komplicerat i fallet med nya produkter, eftersom det för föregående år inte är möjligt att mäta priset på en produkt som inte fanns.

I ett sådant fall finns det två slags metoder för att beräkna priset föregående år: i den första metoden antas att priset på den nya produkten förändras som priset på liknande produkter, medan den andra direkt försöker beräkna vad priset på den nya produkten skulle ha varit om den hade funnits under basperioden. I den första metoden används ett prisindex som beräknas på grundval av ett urval av homogena produkter som fanns under de båda på varandra följande åren, och i praktiken är det den metod som används för de flesta nya produkterna eftersom nya produkter generellt är alltför mångtaliga för att uttryckligen specificeras, särskilt när definitionen på homogena produkter tillämpas i strikt mening. Med den andra metoden är den metod som oftast används den hedoniska, vilken innebär att bestämma priset på en produkt utifrån dess primära egenskaper och inputmetoden, i vilken man använder kostnaden för en produkt för att beräkna priset.

Nya produkter är särskilt viktiga på vissa områden. Många kapitalvaror produceras bara i ett enda exemplar och uppträder därmed som nya produkter. Det är också fallet med många tjänster som aldrig tillhandahålls på exakt samma sätt, t.ex. forsknings- och utvecklingstjänster.

- 10.27 För tjänstetransaktioner är det ofta svårare att precisera de egenskaper som kännetecknar de olika tjänsterna och det kan uppstå skilda uppfattningar om vilka kriterier som bör användas. Denna svårighet kan gälla viktiga branscher som banker och annan finansförmedling, parti- och detaljhandel, företagstjänster, undervisning, forskning och utveckling, sjukvård och rekreationstjänster. Valet av fysiska enheter för dessa verksamheter presenteras i *Handbook on price and volume measures in national accounts*⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Eurostat, *Handbook on price and volume measures in national accounts*, 2001 (finns att tillgå på: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

Principerna för icke-marknadsproducerade tjänster

10.28 Genomförandet av ett fullständigt system av pris- och volymindex för all tillgång och användning av varor och tjänster medför speciella problem vid mätning av icke-marknadsproducerade tjänster. Dessa skiljer sig från marknadsproducerade tjänster genom att de inte säljs till marknadspris och deras värde i löpande priser beräknas som summan av kostnaderna. Denna motsvarar summan av insatsförbrukning, ersättningar till anställda, övriga produktionskatter minus produktionssubventioner och kapitalförslitning.

10.29 I avsaknad av ett marknadspris per enhet kan kostnaden per enhet för en icke-marknadsproducerad tjänst anses vara likvärdig med priset. Priset på en marknadsprodukt motsvarar den utgift som köparen måste lägga ut för att anskaffa den, medan kostnaden per enhet för en icke-marknadsproducerad tjänst motsvarar den utgift som samhället måste betala för att använda den. Där det är möjligt att definiera kvantitativa enheter för icke-marknadsproducerade tjänster är det också möjligt att tillämpa allmänna principer för att beräkna pris- och volymindex enligt vad som anges ovan.

Det är generellt möjligt att definiera kvantitativa enheter för icke-marknadsproducerade tjänster som används individuellt, som utbildning och hälso- och sjukvård, vilket innebär att de allmänna principerna rutinmässigt måste tillämpas när det gäller sådana tjänster.

Den metod som består av att beräkna volymen genom att tillämpa kostnader per enhet från föregående år på kvantiteterna för innevarande år kallas produktionsmetoden.

10.30 Det är emellertid svårt att definiera kvantitativa enheter eller volymenheter för kollektiva icke-marknadsproducerade tjänster, som t.ex. tjänster i samband med den offentliga förvaltningen, rättvisa eller försvar. I detta fall är det nödvändigt att använda andra metoder analoga med den generella metoden. Denna metod definierar volymen utifrån föregående års priser, dvs. den definierar volym som den utgift som en köpare skulle ha betalat om priserna inte hade förändrats. Sistnämnda definition kan användas när det inte är möjligt att definiera en kvantitetsenhet under förutsättning att den tillämpas, inte på en produktenhet, utan på utgifterna som helhet. Eftersom värdet på en icke-marknadsproducerad tjänst avgörs av de kostnader som ingår är det möjligt att beräkna volymen genom värdet av kostnaderna till basperiodpriser, dvs. värdet till basperiodpris för insatsförbrukning, ersättningar till anställda, övriga skatter minus produktionssubventioner och kapitalförslitning. Denna metod kallas inputmetoden. Beräkningen i volym för ersättningar till anställda, kapitalförslitning, produktionskatter och produktionssubventioner ingår i punkterna nedan.

Även i de mest gynnsamma fall vad gäller icke-marknadsproducerade tjänster som används individuellt, som utbildning och hälso- och sjukvård, är det inte alltid lätt att urskilja homogena produkter. Dessa tjänsters egenskaper definieras sällan tillräckligt noggrant för att det ska vara möjligt att med säkerhet avgöra om två olika tjänstenheter kan anses vara likvärdiga eller ej, dvs. om de ska anses motsvara en och samma homogena produkt eller två separata produkter. Beräkningsansvariga för nationalräkenskaperna bör använda två likvärdiga kriterier:

- a) Enhetskostnadskriteriet: Två enheter av icke-marknadsproducerade tjänster anses vara likvärdiga om de har samma kostnad per enhet. Detta kriterium bygger på tanken att de som gynnas av offentliga tjänster också (kollektivt) är de som fattar beslut om dessa tjänster och som betalar för dem. Till exempel fattar medborgare beslut om offentliga tjänster via sina företrädare och betalar dem genom skatter. Under dessa förhållanden kan inte medborgarna förväntas betala olika priser för tjänstenheter som de anser vara likvärdiga. Enligt detta kriterium bör två tjänstenheter med olika kostnad anses utgöra olika produkter och en icke-marknadsproducerad homogen produkt karaktäriseras av enhetliga kostnader per enhet.
- b) Resultatkriteriet: Två enheter av icke-marknadsproducerade tjänster anses vara likvärdiga om de ger samma resultat. Detta kriterium bygger på tanken att två tjänstenheter som av medborgarna anses vara likvärdiga kan produceras till olika kostnader då medborgarna inte helt kontrollerar dessa tjänsters produktionsprocess. Enhetskostnadskriteriet är därmed inte längre relevant och måste ersättas av ett kriterium som överensstämmer med hur användbara de icke-marknadsproducerade tjänsterna är för samhället.

Eftersom resultatkriteriet ofta verkar mer relevant har många avhandlingar skrivits för att utveckla metoder som grundar sig på detta kriterium och forskning bedrivits för att kontinuerligt förbättra dem. I praktiken leder dessa metoder ofta till att korrigeringskoefficienter som tillämpas på kvantiteterna införs i volymberäkningen. De kallas då metoder med kvalitetsjustering.

Den största svårigheten med dessa metoder är relaterad till definitionen och resultatmättet. Att mäta resultatet förutsätter att man har fastställda mål, vilket inte är så lätt på området icke-marknadsproducerade tjänster. Vilka är exempelvis målen med offentliga hälso- och sjukvårdstjänster: att förbättra folkhälsan eller förlänga livstiden? Säkerligen båda två, men hur ska avvägningar göras mellan olika mål när de inte är likvärdiga? Vilken är t.ex. den

bästa behandlingen, den som gör det möjligt att leva ytterligare ett år med god hälsa eller den som gör det möjligt att leva ytterligare två år med dålig hälsa? Dessutom är resultatmätningarna ofta kontroversiella och därför återkommer kontroverser i många länder vad gäller huruvida elevernas skolprestationer har förbättrats eller försämrats.

I Europeiska unionen undantas dessa metoder, mot bakgrund av de begreppsmässiga problemen och avsaknaden av enighet om produktionsmetoder som korrigeras för kvalitetsförändringar (baserade på resultatet), från den centrala ramen för att behålla resultatens jämförbarhet. Dessa metoder reserveras för tilläggsstabeller att tas fram på frivillig grund, samtidigt som forskningen fortsätter. På området icke-marknadsproducerad hälso- och sjukvård och utbildning måste beräkningar av produktion och konsumtion i volym beräknas utifrån direkta produktionsmått, som inte korrigerats med hänsyn till kvalitetsförändringar, genom viktning av de producerade kvantiteterna med föregående års kostnader per enhet för dessa tjänster, utan korrigering för kvalitetsförändringar. Dessa metoder ska tillämpas på en tillräckligt detaljerad nivå, där miniminivån definieras i Eurostats *Handbook on price and volume measures in national accounts*.

Även om användning av inputbaserade metoder i allmänhet bör undvikas är det inom hälso- och sjukvårdsområdet möjligt att tillämpa inputmetoden när urvalet av olikartade tjänster är sådant att det är praktiskt omöjligt att definiera homogena produkter. Förklaringar ska åtfölja nationalräkenskaperna som uppmärksammar användarna på mätmetoderna.

Principer för förädlingsvärdet och BNP

- 10.31 Förädlingsvärdet, som redovisas i produktionskontot, är den enda saldpост som ingår i det integrerade systemet av pris- och volymindex. Denna saldpостs speciella egenskaper måste dock påpekas, liksom den betydelse som därtill knutna pris- och volymindex har.

I motsats till de olika flödena av varor och tjänster kan inte förädlingsvärdet anses representera någon bestämd transaktionstyp. Det kan därför inte heller direkt delas upp i en priskomponent och en volymkomponent.

- 10.32 *Definition:* Förädlingsvärdet i volymtermer definieras som skillnaden mellan produktion i volymtermer och insatsförbrukning i volymtermer.

$$VA = \sum P(0) Q(1) - \sum p(0) q(1)$$

där P och Q är priser och kvantiteter för produktionen och p och q är priser och kvantiteter för insatsförbrukningen. Den teoretiskt riktiga metoden för att beräkna förädlingsvärdet i volymtermer är genom dubbeldeflatering, dvs. att man deflaterar både produktion och insatsförbrukning var för sig och beräknar förädlingsvärdet i volymtermer som skillnaden – som saldpост – mellan de båda prisomräknade flödena.

- 10.33 Det kan i en del fall, när de statistiska uppgifterna är ofullständiga eller inte tillräckligt tillförlitliga, vara nödvändigt att använda sig av en enkel indikator. Om det finns bra uppgifter för förädlingsvärdet i löpande priser, är ett alternativ till dubbeldeflatering att istället deflatera förädlingsvärdet med ett prisindex som avser produktionen. Implicit innebär detta att man antar att prisindex för insatsförbrukningen är densamma som för produktionen. En annan möjlig metod är att extrapolera förädlingsvärdet från basåret med hjälp av ett volymindex som avser produktionen. Denna kan bestämmas antingen med hjälp av kvantitativa indikatorer eller genom att deflatera produktionen i löpande priser med hjälp av lämplig prisindex. Denna metod innebär i praktiken att man antar att volymförändringen är densamma för insatsförbrukningen som för produktionen.

För vissa tjänstebanscher, både marknadsproducerade och icke-marknadsproducerade, kan det visa sig omöjligt att erhålla tillförlitliga mått på produktionens pris- eller volymförändringar. Detta gäller t.ex. banker och finansförmedling, affärs- och konsulttjänster samt försvar. I dessa fall kan förädlingsvärdet i fasta priser fastställas med ledning av förändringarna av ersättningar till anställda i förhållande till föregående år samt kapitalförslitning i volymtermer. De som sammanställer uppgifterna kan vara tvungna att acceptera sådana förenklade metoder, trots att det kan saknas skäl att anta att arbetskraftsproduktiviteten är oförändrad på både kort och lång sikt.

- 10.34 I sakens natur ligger därför att pris- och volymindex för förädlingsvärdet är annorlunda än motsvarande index för de flöden av varor och tjänster som ingår i det integrerade systemet.

Motsvarande gäller också för pris- och volymindex för en aggregerad saldpост som BNP. Värdet av denna saldpост motsvarar summan av alla förädlingsvärden i alla branscher plus produktskatter minus produktsubventioner. BNP till marknadspris kan också erhållas som en saldpост mellan total slutlig användning och import.

SÄRSKILDA PROBLEM VID PRINCIPERNAS TILLÄMPNING

- 10.35 Trots att det integrerade systemet av pris- och volymindex i huvudsak avser transaktioner i varor och tjänster utesluts inte möjligheten att beräkna pris- och volymförändringar också för vissa andra typer av transaktioner.

Skatter och subventioner på produkter och import

- 10.36 Denna möjlighet föreligger sålunda för skatter och subventioner som är direkt kopplade till de kvantiteter eller värden som avser varor eller tjänster som ingår i vissa transaktioner. I tabellerna över tillgång och användning redovisas värdet av dessa skatter och subventioner explicit. Genom att tillämpa de regler som anges nedan är det möjligt att erhålla pris- och volymmått också för de typer av skatter och subventioner som redovisas på kontot för varor och tjänster, nämligen

- a) produktskatter, exkl. moms (D.212 och D.214),
- b) produktsubventioner (D.31),
- c) mervärdesskatter på produkter (D.211).

- 10.37 De enklaste fallen är när skatterna utgör ett fast belopp per kvantitetsenhet av den produkt för vilken transaktionerna redovisas. Värdet av skatteintäkterna beror i dessa fall på

- a) kvantiteten produkter som ingår i transaktionsvärdet,
- b) det belopp som beskattas per enhet, dvs. skattesatsen.

Uppdelningen av skatteintäkternas förändring i en volym- och en priskomponent kan då göras nästan utan problem. Volymförändringen avgörs av förändringen i de beskattade produkternas kvantiteter. Prisförändringen motsvarar förändringen i det beskattade beloppet per enhet, dvs. förändringen i skattesatsen.

- 10.38 Mer vanligt förekommande är att skatten utgör en viss procent av transaktionsvärdet. Värdet av skatteintäkterna beror i dessa fall på

- a) den kvantitet produkter som ingår i transaktionsvärdet,
- b) priset på produkterna i transaktionsvärdet,
- c) skattesatsen (i procent).

Skattebeloppet fås då fram genom att skattesatsen appliceras på produktpriset. En ändring i värdet av skatteintäkterna kan också i dessa fall delas upp i en volymkomponent som kan fastställas med ledning av förändringen i de beskattade kvantiteterna och en prisförändring som motsvarar förändringen i skattesatsen ($b \times c$).

- 10.39 Volymutvecklingen vad gäller produktskatter (exkl. moms) (D.212 och D.214) mäts genom att basårets skattesats appliceras på de kvantiteter som producerats eller importerats, eller genom att basårets skattesats appliceras på transaktionsvärdena, som då omvärderas till basårets priser. Man måste då beakta att skattesatsen varierar mellan olika typer av användning. Detta görs i tillgångs- och användningstabellerna.

- 10.40 På samma sätt mäter man volymutvecklingen för produktsubventioner (D.31) genom att basårets subventionssats appliceras på de varor som producerats eller importerats, eller genom att basårets subventionssats appliceras på transaktionsvärdena, som då omvärderas till basårets priser. Man måste då beakta att subventionspriset varierar mellan olika typer av användning.

- 10.41 Mervärdesskatter (skatt av momstyp) (D.211) beräknas, både för ekonomin som helhet och för enskilda branscher eller typ av användning, netto och omfattar enbart moms som inte är avdragsgill. Denna definieras som skillnaden mellan utgående moms, dvs. moms på de produkter man har sålt och ingående moms, dvs. moms på de produkter som har köpts. Som ett alternativ är det möjligt att också definiera moms på produkter som summan av all moms som inte är avdragsgill och som användarna har betalat.

Moms som inte är avdragsgill i volymtermer kan beräknas genom att föregående års momssatser tillämpas på de olika flödena omräknade i föregående års priser. Varje förändring som då skett löpande i momssatserna kommer sålunda att speglas i prisindex och inte i volymindex för moms som inte är avdragsgill.

Den andel som kan dras av från utgående moms och sålunda påverka den moms som inte är avdragsgill – den ingående momsen – kan ha förändrats

- a) antingen genom att rätten att dra av moms ändrats genom skattebestämmelser, som kan ha trätt i kraft antingen direkt eller med viss tidsförskjutning,
- b) eller genom att det har skett en förändring i produkternas fördelning på användningsområden (t.ex. att antalet användningsområden där man får dra av moms ökat).

En förändring av den mängd moms som är avdragsgill och som beror på ändrade skattebestämmelser blir med den angivna metoden betraktad som en förändrad skattesats, på samma sätt som vid en ändrad momssats.

Å andra sidan blir en förändring av den mängd moms som är avdragsgill till följd av en ändring av fördelningen på användningsområden något som påverkar volymindex för moms som inte är avdragsgill.

Övriga produktionsskatter och produktionssubventioner

- 10.42 Behandlingen av övriga produktionsskatter (D.29) och övriga produktionssubventioner (D.39) ger upphov till en särskild svårighet i den mån det, per definition, inte är möjligt att fördela dem direkt på de producerade enheterna. I fallet med icke-marknadsproducerade tjänster förvärras denna svårighet genom det faktum att de bara används när det inte är möjligt att definiera volymenheter. Det är i allmänhet möjligt att kringgå denna svårighet genom att definiera övriga produktionsskatter och övriga produktionssubventioner i volymtermer till det belopp de skulle ha höjts till om inte skattebestämmelserna och priserna som helhet hade förändrats i förhållande till föregående år. Fastighetsskatt eller användning av en tillgång kan värderas i volymtermer genom att man på innevarande period tillämpar föregående års regler och pris på tillgångarna.

Kapitalförslitning

- 10.43 Att volymberäkna kapitalförslitning innebär inga större problem om det finns bra uppgifter om stocken av fasta tillgångar – kapitalstocken – och dennas sammansättning. PI-metoden (*Perpetual Inventory Method*), som används av flertalet länder för att mäta kapitalförslitning i löpande priser, utgår nämligen från kapitalstocken i volymtermer. För att gå från en värdering av kapitalstocken i anskaffningskostnader till en värdering i återanskaffningspris måste man omvärdera kapitalanskaffningen under ett antal tidigare år till gemensamma priser, dvs. basårets priser. De pris- och volymindex som då fås fram kan användas för att beräkna både kapitalförslitning i volymtermer och därtill hörande prisindex.

När man inte använder PI-metoden för att beräkna fasta tillgångar kan kapitalförslitning i volymtermer fås fram genom att deflatera uppgifter i löpande priser med prisindex som härletts från uppgifter om fast bruttoinvestering i olika produkter. Hänsyn måste då tas till ålderssammansättningen för de kapitalvaror som ingår i stocken.

Ersättningar till anställda

- 10.44 För att mäta arbetskraftsinsatsen från avlönad personal i volymmått kan en arbetstimme av specificerad typ och kvalifikationsnivå betraktas som volymkomponent i ersättningar till anställda. Precis som för varor och tjänster måste hänsyn tas till olika kvalitet på arbetsinsatsen och beräkning görs av kvantitetsrelativer – alltså förändringskvoter från en period till nästa. Det pris som gäller för varje typ av arbetsinsats är timlönen och sociala avgifter och denna varierar givetvis mellan olika typer av arbetsinsatser. Ett volymmått för arbetsinsatsen kan beräknas som ett vägt genomsnitt av kvantitetsrelativerna för olika typer av arbeten, där vikterna är ersättningar till anställda under det föregående året eller under ett fast basår. Alternativt kan man beräkna en lönesatsindex för arbetsinsatsen, som är ett vägt genomsnitt av förändringskvoterna för lönesatser i olika typer av arbetsinsatser, även då med ersättningar till anställda som vikter. Om ett volymindex av Laspeyres-typ indirekt beräknas genom att deflatera förändringar i ersättningar till anställda med ett lönesatsindex, måste detta index vara av Paasche-typ.

Fasta tillgångar och lagerstockar

- 10.45 Uppgifter i priser från föregående år behövs både för fasta tillgångar och för lagerstockar. För fasta tillgångar behövs uppgifterna vid beräkningen av kapitalkvoter och de kan fås fram genom PI-metoden. I andra fall måste uppgifter om kapitalbeståndets värde samlas in från producenterna och deflatering görs med prisindex som används för fasta bruttoinvesteringar, varvid hänsyn måste tas till de fasta tillgångarnas åldersstruktur.

Lagerinvesteringar mäts som skillnaden mellan uppläggning av lager och uttag ur lager, jämte värdet av återkommande lagerförluster under ifrågavarande period. Volymerna till föregående års priser kan härledas genom att deflatera dessa komponenter. I praktiken är det dock sällan man känner till det faktiska värdet på vad som förs in i lagret och ut ur lagret, ofta är värdet på lagerstockarna vid början och vid slutet av perioden de enda uppgifter som finns tillgängliga. I detta fall är det ofta nödvändigt att anta att varor regelbundet förs in och ut ur lagret under den innevarande perioden, så att de genomsnittliga priserna under perioden kan anses relevanta både när varor förs in och ut ur lagret. Under sådana förhållanden blir en beräkning av förändringar i lagerstockarna genom skillnaden mellan värdet när varor förs in och ut ur lagret likvärdig med en beräkning av skillnaden mellan värdena på ingående och utgående lager. Förändringen i lagerstocken i volymtermer kan därefter beräknas genom att deflatera värdena på ingående och utgående lager så att de överensstämmer med det genomsnittliga priset för basperioden. När man känner till de kvantitativa förändringarna i lagerstockarna är det möjligt att, igen genom att anta att varor regelbundet förs in och ut ur lagret, beräkna volymförändringarna i lagerstockarna genom att använda genomsnittspriset för basperioden på de kvantitativa förändringarna i lagerstockarna.

MÅTT PÅ SAMHÄLLSEKONOMIS REALA INKOMSTER

- 10.46 Generellt är det inte möjligt att dela upp ett inkomstflöde i en pris- och en kvantitetskomponent och av detta skäl kan inte pris- och volymmått definieras på samma sätt som för flödes- och beståndstorheter för produkter. Inkomstflöden kan mätas i reala termer bara om man väljer ut en bestämd korg av varor och tjänster för vilken inkomsterna normalt används och använder prisindex för dessa varor och tjänster som deflator för de löpande inkomsterna. Detta val är alltid godtyckligt i det avseendet att inkomsterna sällan används för inköp under perioden i fråga. En del kan sparas för att användas senare eller alternativt kan periodens inköp delvis ha finansierats genom sparande från tidigare perioder.
- 10.47 BNP i föregående års priser mäter den totala produktionen (minus insatsförbrukningen) i volym för den totala ekonomin. Den totala reala inkomsten för invånarna påverkas inte bara av denna produktionsvolym, utan även av det bytesförhållande som gäller när exportinkomster kan användas för att finansiera importutgifter. Om bytesförhållandet ökar, behöver man mindre export för att köpa en given mängd import, och vid en given volym av inhemsk produktion kan då varor och tjänster omallokeras från export till konsumtion eller kapitalbildning.

Den reala inhemska bruttointkomsten kan härledas genom att lägga den s.k. bytesförhållandevinsten till den fastprisberäknade BNP. Bytesförhållandevinsten eller, vilket också kan förekomma, bytesförhållandeförlusten definieras som

$$T = \frac{X - M}{P} - \left[\frac{X}{P_x} - \frac{M}{P_m} \right]$$

vilken är liktydig med bytesbalansöverskottet deflaterat med ett prisindex P minus skillnaden mellan exporten i fasta priser och importen i fasta priser. Valet av deflator P bör göras av de statistiska myndigheterna i varje land, som kan ta hänsyn till de speciella förhållanden som råder. Om det råder osäkerhet om vilket val som bör göras är det troligt att ett genomsnitt mellan import- och exportprisindex kan vara en lämplig deflator.

Det går att urskilja och definiera ett antal olika realinkomstaggregat enligt nedan:

Bruttonationalprodukten i volymtermer

plus bytesförhållandevinsten eller bytesförhållandeförlusten

är lika med den reala inhemska bruttointkomsten

plus reala primärinkomster från utlandet

minus reala primärinkomster till utlandet

är lika med den reala bruttonationalinkomsten

plus reala löpande transfereringar från utlandet

minus reala löpande transfereringar till utlandet

är lika med den reala disponibla bruttonationalinkomsten

minus kapitalförslitning i volymtermer

är lika med den reala disponibla nettonationalinkomsten.

För att kunna uttrycka de olika inkomstaggregaten i reala termer rekommenderas att mottagna respektive betalade primärinkomster och transfereringar från respektive till utlandet deflateras med ett index för summan av inhemsk konsumtion och bruttoinvesteringar inklusive lagerförändringar. Den reala disponibla nationalinkomsten kan uttryckas netto genom att från bruttovärdet dra kapitalförslitning i volymtermer.

PRIS- OCH VOLYMINDEX FÖR JÄMFÖRELSE R Mellan länder

- 10.48 Det faktum att länder har olika prisnivåer och valutor är en utmaning vid jämförelser av pris- och volymindex. Vid sådana jämförelser är nominella växelkursen inte lämpliga omvandlingsfaktorer, eftersom de inte i tillräcklig utsträckning speglar skillnaderna i prisnivåer, och då de inte är tillräckligt stabila över tiden.
- 10.49 Istället används köpkraftspariteter. En köpkraftsparitet definieras som antalet enheter i land B:s valuta som man behöver i land B för att köpa samma kvantitet varor och tjänster som man får för en enhet i land A:s valuta för att köpa denna kvantitet i land A. En köpkraftsparitet kan således tolkas som växelkursen för en fiktiv valuta som vanligtvis kallas köpkraftsstandard. Om utgifterna i land A och B uttryckta i nationella valutor omvandlas till köpkraftsstandard uttrycks dessa belopp på samma prisnivå och i samma valuta, vilket ger en meningsfull jämförelse av volymerna.
- 10.50 Köpkraftspariteterna för marknadsproducerade varor och tjänster baseras på internationella prisundersökningar. Dessa prisundersökningar utförs samtidigt i alla de länder som deltar och baseras på ett gemensamt produkturval. Urvalsenheterna är klart specificerade vad gäller deras tekniska egenskaper tillika med andra variabler som antas påverka priset, som installationskostnader och försäljningsvillkor. Även om urvalsenheternas jämförbarhet prioriteras måste denna dock vägas mot hur representativa dessa är på de inhemska marknaderna. Produkturvalet ska så långt som möjligt vara lika representativt i alla de länder som deltar.
- 10.51 För icke-marknadsproducerade tjänster stöter man vid jämförelser av pris- och volymindex på samma problem som vid intertemporala jämförelser, eftersom det inte finns några marknadspriser i någon av dem. Traditionellt har en inputmetod (eller kostnadsmetod) tillämpats enligt antagandet att produktionen är likvärdig med summan av insatser (input). Genom denna metod, vilken innebär direkta eller indirekta jämförelser av insatser, tas ingen hänsyn till skillnaderna i produktivitet. Av denna orsak, liksom vid intertemporala jämförelser, föredras metoder som endera fokuseras på direkt mätning av produktionen eller på produktionspriser som sedan används för att deflatera utgifterna, åtminstone vad gäller individuella tjänster som utbildning samt hälso- och sjukvård.
- 10.52 Vid beräkningen av köpkraftspariteter tillämpas samma indexformel som vid beräkningen av temporala index. I ett bilateralt sammanhang som inbegriper två länder, A och B, kan endera landet användas för att ange vikten. Sett ur land A:s perspektiv kan ett Laspeyres-index med vikter från land A beräknas lika väl som ett Paasche-index med vikter från land B. Om det finns strukturella skillnader mellan de två ekonomierna kan spridningen mellan dessa båda index bli ganska stor och slutresultatet kraftigt påverkas av valet av index. Vid binära jämförelser är ett genomsnitt av de två därför att föredra, dvs. ett Fisher-index.
- 10.53 Vikter uttryckta i siffror finns oftast inte tillgängliga för individuella urvalsenheter. Därför tillämpas en form av implicit viktning som grundar sig på om länder anser en särskild enhet vara representativ för det inhemska konsumtionsmönstret eller inte. Den lägsta aggregeringsnivå för vilken det finns vikter uttryckta i siffror kallas basgruppsnivå.
- 10.54 Transitivitet innebär att den direkta köpkraftspariteten mellan land A och C är lika med den indirekta köpkraftsparitet som fås genom att multiplicera den direkta köpkraftspariteten mellan land A och B (eller att annat land utanför EU) och den direkta köpkraftspariteten mellan land B och C. Ett paritetstal på basgruppsnivå av Fisher-typ är inte transitivt, men det är möjligt att från dessa härleda ett system av transitiva köpkraftspariteter som liknar det ursprungliga Fisher-indexet. Man gör då justeringarna enligt minsta kvadratmetoden. Genom att använda den så kallade EKS-formeln (Éltető-Köves-Szulc) kan man minimera avvikelserna mellan det ursprungliga Fisher-indexet och få fram en komplett uppsättning transitiva köpkraftspariteter på basgruppsnivå.
- 10.55 Den uppsättning transitiva köpkraftspariteter som blir resultatet för alla länder och alla basgrupper aggregeras till nivån för den samlade bruttonationalprodukten genom att utgifter från nationalräkenskaperna används som vikter. De aggregerade köpkraftspariteterna på bruttonationalproduktsnivå eller annan kategori kan tillämpas vid t.ex. beräkningen av reala utgifter och volymindex som används för att göra jämförelser mellan länder. En köpkraftsparitet som divideras med den nominella växelkursen mellan två länder producerar ett prisnivåindex som kan användas vid analyser av ländernas komparativa prisnivåer.
- 10.56 Europeiska kommissionen (Eurostat) är ansvarig för att beräkna köpkraftspariteterna för medlemsstaterna i enlighet med förordning (EG) nr 1445/2007⁽¹⁾. I praktiken ingår dessa beräkningar i ett mer omfattande köpkraftsparitetsprogram som Eurostat samordnar gemensamt med OECD. En närmare beskrivning av de metoder som används i programmet finns i *Eurostat-OECD Methodological manual on purchasing power parities*⁽²⁾.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1445/2007 av den 11 december 2007 om fastställande av gemensamma regler för rapporteringen av grunduppgifter om köpkraftspariteter och för beräkningen och spridningen av dessa (EUT L 336, 20.12.2007, s. 1).

⁽²⁾ Eurostat – OECD, *Eurostat-OECD Methodological manual on purchasing power Parities*, 2006 (finns att tillgå på: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

KAPITEL 11

BEFOLKNING OCH ARBETSKRAFTSINSATS

- 11.01 Jämförelser mellan länder, eller mellan branscher eller sektorer inom samma ekonomi, är mer meningsfulla för vissa ändamål om aggregaten i nationalräkenskaperna (t.ex. BNP, hushållens slutliga konsumtion, förädlingsvärdet i en bransch, ersättningar till anställda) betraktas i relation till antalet invånare och till variabler för arbetskraftsinsats. I sådana fall måste definitionerna av befolkning och arbetskraftsinsats vara förenliga med de begrepp som används i nationalräkenskaperna och motsvara produktionsavgränsningen i nationalräkenskaperna.
- 11.02 Syftet med detta kapitel är att beskriva ramarna och måtten för befolknings- och sysselsättningsstatistik och att visa hur dessa ramar överensstämmer med nationalräkenskapssystemet.
- 11.03 Arbetskraftsinsats ska klassificeras på basis av samma statistiska enheter som används för analysen av produktion, nämligen den lokala verksamhetsenheten och den institutionella enheten.
- 11.04 De aggregat till vilka siffrorna för befolkning och arbetskraftsinsats relateras är ofta årstotaler. I sådana fall ska årsgenomsnitt för befolkning och arbetskraftsinsats användas. Om undersökningar genomförs vid flera tillfällen under året, används medeltalet av de resultat som fås vid dessa olika tidpunkter. När en undersökning görs under en del av året ska den valda perioden vara representativ; senast tillgängliga information om variationerna över året ska användas för att beräkna data för året som helhet. När man t.ex. beräknar genomsnittssysselsättning, ska man ta hänsyn till att vissa personer inte arbetar hela året (tillfälliga arbetstagare och/eller säsongarbetare).

TOTALBEFOLKNING

- 11.05 *Definition:* På en given dag består totalbefolkningen i ett land av alla personer, medborgare eller utlänningar, som är permanent bosatta inom landets ekonomiska territorium, även om de tillfälligt är frånvarande därifrån. Ett årsgenomsnitt av antalet personer kan utgöra en lämplig bas för att beräkna nationalräkenskapsvariabler eller för användning som nämnare i jämförelser.
- 11.06 Totalbefolkningen definieras för nationalräkenskapsändamål enligt det hemvistbegrepp som beskrivs i kapitel 2. En person som stannar, eller avser att stanna, inom landets ekonomiska territorium i minst ett år betraktas som permanent bosatt där. En person betraktas som tillfälligt frånvarande om han eller hon är permanent bosatt i landet men stannar, eller avser att stanna, i utlandet under högst ett år. Alla personer som hör till samma hushåll är hemmahörande där hushållet har sin ekonomiska hemvist, dvs. där hushållet har en eller flera bostäder som hushållsmedlemmarna betraktar och använder som sin huvudsakliga hemvist. En medlem av ett inhemskt hushåll fortsätter att vara hemmahörande även om personen gör täta resor utanför det ekonomiska territoriet, eftersom den huvudsakliga ekonomiska hemvisten förblir i den ekonomi där hushållet har sin hemvist.
- 11.07 Ett lands totalbefolkning omfattar
- a) medborgare bosatta i landet,
 - b) civila medborgare som befinner sig utomlands i mindre än ett år, t.ex. gränsarbetare, säsongarbetare och turister,
 - c) civila utlänningar, bosatta i landet i minst ett år (inklusive personal i Europeiska unionens institutioner och i civila internationella organisationer, som är belägna inom landets geografiska territorium, samt deras medföljande familjemedlemmar),
 - d) utländsk militär personal som arbetar inom internationella militära organisationer belägna inom landets geografiska territorium,
 - e) utländsk teknisk personal med långtidsuppdrag som arbetar i landet i över ett år och som anses vara anställd av värdregeringen på uppdrag av den regering eller internationella organisation som finansierar arbetet.

Totalbefolkningen omfattar också, oberoende av längden på vistelsen utanför landet,

- a) studerande medborgare, oavsett hur länge de studerar i utlandet,

- b) medlemmar i landets väpnade styrkor, stationerade i utlandet,
- c) medborgare som är anställda vid nationella vetenskapliga baser förlagda utanför landets geografiska territorium,
- d) medborgare som är anställda vid diplomatiska beskickningar utomlands,
- e) medborgare som är medlemmar i besättningar på fiskebåtar, andra fartyg, luftfartyg och flytande plattformar som verkar utanför det ekonomiska territoriet,
- f) patienter som får vård i utlandet.

11.08 Däremot omfattar totalbefolkningen inte

- a) civila utlänningar som uppehåller sig inom territoriet under mindre än ett år, t.ex. gränsarbetare, säsongarbetare, turister och patienter,
- b) civila medborgare som befinner sig utomlands i minst ett år,
- c) militära medborgare som arbetar inom internationella organisationer belägna i utlandet,
- d) medborgare som är teknisk personal med långtidsuppdrag som arbetar i utlandet och som anses vara anställd av värdregeringen på uppdrag av den regering eller internationella organisation som finansierar arbetet,
- e) utländska studenter, oavsett hur länge de studerar i landet,
- f) medlemmar i ett utländskt lands väpnade styrkor, stationerade i landet,
- g) utländsk personal vid utländska vetenskapliga baser förlagda inom landets geografiska territorium,
- h) medlemmar av utländska diplomatiska beskickningar, stationerade i landet.

11.09 Definitionen av befolkning ovan skiljer sig från närvarande (eller de facto-) befolkning, som består av de personer som ett givet datum faktiskt befinner sig inom ett lands geografiska territorium. Den skiljer sig också från den registrerade befolkningen.

ARBETSKRAFT

11.10 *Definition:* Arbetskraften består av alla personer som erbjuder eller kan erbjuda arbetskraft för produktiv verksamhet som ligger inom produktionsavgränsningen i nationalräkenskaperna. Den omfattar alla personer som uppfyller kraven för att tillhöra sysselsatta eller arbetslösa enligt senare definition.

Relevanta standarder för arbetskraftsstatistik finns hos Internationella arbetsorganisationen (ILO). ILO:s standarder ingår i resolutioner som antas av den internationella konferensen för arbetsmarknadsstatistiker (ICLS). Den mest relevanta resolutionen för insamling och sammanställning av arbetskraftsuppgifter är resolutionen om statistik om arbetskraft, sysselsättning, arbetslöshet och undersysselsättning ⁽¹⁾. Resolutionen antogs av den trettonde internationella konferensen i oktober 1982 och ändrades genom resolution av den artonde konferensen i december 2008. I resolutionen definieras arbetskraften som de personer som ägnar sig åt en verksamhet som ingår i produktionsavgränsningen i nationalräkenskaperna.

SYSSELSÄTTNING

11.11 *Definition:* Sysselsättning omfattar alla personer som är engagerade i någon produktiv verksamhet som faller inom produktionsavgränsningen i nationalräkenskaperna.

Sysselsatta personer är antingen anställda eller egenföretagare. Personer som har mer än ett arbete klassificeras som anställda eller egenföretagare beroende på deras huvudsyssla.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_087481/lang-en/index.htm

Anställda

11.12 *Definition:* Anställda definieras som alla personer som, enligt överenskommelse, arbetar för en inhemsk institutionell enhet och får ersättning bokförd som ersättningar till anställda.

"Anställda" motsvarar ILO:s definition av betald sysselsättning. En relation mellan arbetsgivare och arbetstagare existerar när det mellan ett företag och en person finns ett, formellt eller informellt avtal som har ingåtts frivilligt av båda parter och varigenom personen arbetar för företaget mot ersättning, kontant eller in natura.

Personer som är både anställda och egenföretagare klassificeras som anställda om anställningen är deras huvudsyssla efter inkomst. Om inkomstuppgifter inte finns tillgängliga ska antalet arbetade timmar användas i stället.

11.13 Följande kategorier av anställda omfattas:

- a) Personer som är knutna till en arbetsgivare enligt ett anställningsavtal. Exempel är arbetare och tjänstemän, ledningspersonal, anställda i hushåll och personer som utför avlönad produktiv verksamhet inom sysselsättningsprogram.
- b) Statstjänstemän och andra offentliganställda vars anställningsvillkor är fastställda i lag.
- c) Väpnade styrkor som består av frivilliga yrkesmilitärer med lång- eller korttidskontrakt och av värnpliktiga (inklusive värnpliktiga som arbetar med civila uppgifter).
- d) Präster, om de betalas direkt av den offentliga förvaltningen eller av en icke vinstdrivande organisation.
- e) Ägare till bolag och kvasibolag, om de arbetar i dessa företag.
- f) Studenter som har ett formellt åtagande enligt vilket de bidrar med eget arbete som insats i ett företags produktionsprocess och i gengäld får ersättning kontant eller in natura i form av utbildning.
- g) Legoarbetare, om det finns en uttrycklig överenskommelse att legoarbetaren får ersättning på basis av utfört arbete, dvs. den mängd arbete som ges som insats i en produktionsprocess. En legoarbetare är anställd om avtalet med arbetsgivaren i huvudsak syftar till att tillhandahålla arbetskraft.
- h) Personer, anställda av bemanningsföretag, vilka ska hänföras till den bransch som anställt dem och inte till branschen hos det företag för vilket de faktiskt arbetar.

11.14 Personer som tillfälligt inte är i arbete betraktas också som anställda, förutsatt att de har en formell arbetsplatsanknytning. Denna formella anknytning ska fastställas utifrån ett eller flera av följande kriterier:

- a) Fortsatt mottagande av lön.
- b) En försäkran om att få återgå i arbete efter det tillfälliga avbrottet eller en överenskommelse om datum för återgång.

Detta täcker personer som tillfälligt inte är i arbete på grund av sjukdom eller skada, helgdag eller semester, strejk eller lockout, utbildning, moderskaps- eller föräldraledighet, nedgång i den ekonomiska aktiviteten, tillfällig störning eller inställelse av arbetet beroende på t.ex. dåligt väder, mekaniska eller elektriska stopp eller brist på råvaror eller bränsle. Det täcker även annan tillfällig frånvaro med eller utan ledighet.

Egenföretagare

11.15 *Definition:* Egenföretagare definieras som personer som är ensamägare eller medägare till personliga företag i vilka de arbetar, exklusive de personliga företag som klassificeras som kvasibolag. Personer som är både anställda och egenföretagare klassificeras i denna kategori om egenföretagandet är deras huvudsyssla efter inkomst.

Om inkomstuppgifter inte finns tillgängliga ska antalet arbetade timmar användas i stället.

Egenföretagare kan vara tillfälligt icke i arbete under referensperioden. Ersättningen till egenföretagare är sammansatt förvärvsinkomst.

11.16 Egenföretagare omfattar följande kategorier:

- a) Oavlönade medhjälpande familjemedlemmar, inklusive de som arbetar i personliga företag sysselsatta med marknadsproduktion.
- b) Legoarbetare vars inkomst är en funktion av produktionsvärdet i någon produktionsprocess för vilken de är ansvariga. Legoarbetarna ska enligt sitt avtal tillhandahålla varor eller tjänster till uppdragsgivaren.
- c) Arbetstagare som är sysselsatta i produktion som företas uteslutande för deras egen slutliga konsumtion eller egen kapitalbildning, antingen individuellt eller kollektivt. Sådan produktion måste utgöra en väsentlig del av deras egen slutliga användning för att bokföras.

Obetalda frivilliga arbetstagare klassas som egenföretagare om deras frivilliga verksamhet resulterar i varor, t.ex. byggandet av en bostad, en kyrka eller annan byggnad. Om deras frivilliga verksamhet resulterar i tjänster, t.ex. omvårdnad eller städning utan betalning, ska de däremot inte räknas in i sysselsättningen, eftersom dessa frivilliga tjänster inte ingår i produktionen.

Även om de tjänster som hushållen utför själva som ägare av sina bostäder ingår i produktionsavgränsningen i nationalräkenskaperna, anges ingen arbetskraftsinsats för produktionen av dessa tjänster. Bostadsägare betraktas inte som egenföretagare.

Sysselsättning och hemvist

11.17 Resultaten av producerande enheters verksamhet motsvarar sysselsättningen om den senare omfattar både inhemska och utländska arbetstagare som arbetar för inhemska producerande enheter.

Sysselsättning omfattar därför också följande kategorier:

- a) Utomlands bosatta gränsarbetare, dvs. personer som korsar gränsen varje dag för att arbeta inom det ekonomiska territoriet.
- b) Utomlands bosatta säsongarbetare, dvs. personer som flyttar in i det ekonomiska territoriet och stannar där mindre än ett år för att arbeta i branscher som periodvis behöver extra arbetskraft.
- c) Medlemmar i landets väpnade styrkor stationerade i utlandet.
- d) Medborgare som är anställda vid nationella vetenskapliga baser förlagda utanför landets geografiska territorium.
- e) Medborgare som är anställda vid diplomatiska beskickningar utomlands.
- f) Medlemmar i besättningar på fiskebåtar, andra fartyg, luftfartyg och flytande plattformar som drivs av inhemska enheter.
- g) Lokalanställda vid offentliga förvaltningsenheter belägna utanför det ekonomiska territoriet.

11.18 Sysselsättning omfattar inte följande:

- a) Invånare som är gränsarbetare eller säsongarbetare, dvs. som arbetar inom ett annat ekonomiskt territorium.
- b) Medborgare som är medlemmar i besättningar på fiskebåtar, andra fartyg, luftfartyg och flytande plattformar som drivs av utländska enheter.
- c) Lokalanställda vid utländska offentliga förvaltningsenheter, belägna inom landets geografiska territorium.
- d) Personal i Europeiska unionens institutioner och i civila internationella organisationer som är belägna inom landets geografiska territorium (inklusive direktrekryterade lokalanställda).
- e) Medlemmar i väpnade styrkor som arbetar inom internationella militära organisationer belägna inom landets geografiska territorium.
- f) Medborgare som arbetar vid utländska vetenskapliga baser förlagda inom landets ekonomiska territorium.

11.19 För att möjliggöra övergången till de begrepp som generellt används i arbetsmarknadsstatistik (sysselsättning på nationell nivå) föreskriver ENS särskilt att följande poster ska redovisas separat:

- a) Värnpliktiga (inkluderas inte i arbetsmarknadsstatistiken, men ingår i ENS under offentliga förvaltningstjänster).
- b) Invånare som arbetar för utländska producerande enheter (inkluderas i arbetsmarknadsstatistiken, men ingår inte i sysselsättningen som den definieras i ENS).
- c) Utomlands bosatta personer som arbetar i inhemska producerande enheter (inkluderas inte i arbetsmarknadsstatistiken, men ingår i sysselsättningen som den definieras i ENS).
- d) Invånare som arbetar och permanent bor på en institution.
- e) Invånare som arbetar i en ålder lägre än den som beaktas i arbetsmarknadsstatistik.

ARBETSLÖSHET

11.20 *Definition:* Enligt de riktlinjer som antagits av ILO (vid den trettonde internationella konferensen för arbetsmarknadsstatistik) och som i EU-sammanhang beskrivs närmare i kommissionens förordning (EG) nr 1897/2000 ⁽¹⁾, omfattar begreppet arbetslöshet alla personer som uppnått en viss ålder och som under referensperioden

- a) var utan arbete, dvs. inte hade betald sysselsättning som anställd eller egenföretagare,
- b) var omedelbart tillgängliga för arbete, dvs. var tillgängliga för betald sysselsättning som anställd eller egenföretagare under referensperioden, och
- c) sökte arbete, dvs. hade under en bestämd aktuell period vidtagit särskilda åtgärder för att söka betald sysselsättning som anställd eller egenföretagare.

11.21 De särskilda åtgärderna kan innefatta att registrera sig vid en offentlig eller privat arbetsförmedling; att söka arbete hos arbetsgivare; att fråga efter arbete vid arbetsplatser, lantbruk, fabriker, marknader eller andra mötesplatser; att sätta in eller svara på tidningsannonser; att söka hjälp av vänner eller släktingar; att söka efter mark, byggnader, maskiner eller utrustning för att starta eget företag; att ansöka om tillstånd och licenser eller finansiella resurser.

ARBETSTILLFÄLLEN

11.22 *Definition:* Ett arbetstillfälle är ett explicit eller implicit avtal mellan en person och en inhemsk institutionell enhet om att utföra arbete i utbyte mot ersättning under en bestämd period eller tills vidare.

Denna definition omfattar följande termer:

- a) Det explicita eller implicita avtalet hänför sig till arbetskraftsinsatsen och inte till produktion av en vara eller tjänst.
- b) Med arbete avses varje verksamhet som bidrar till produktionen av varor och tjänster inom produktionsavgränsningen. Arbetets laglighet och arbetstagarens ålder är irrelevanta.
- c) Ersättning ska här tolkas i en vid mening som också omfattar sammansatt förvärvsinkomst för egenföretagare.

Denna definition omfattar arbetstillfällen för både anställda och egenföretagare, dvs. för anställda när personen tillhör en annan institutionell enhet än arbetsgivaren och för egenföretagare när personen tillhör samma institutionella enhet som arbetsgivaren.

11.23 Begreppet arbetstillfällen skiljer sig från begreppet sysselsättning som det definieras ovan:

- a) Arbetstillfällen omfattar andra, tredje osv. arbetstillfället för samma person. Dessa andra, tredje osv. arbetstillfällen för en person kan antingen följa successivt på varandra inom referensperioden (vanligtvis en vecka) eller löpa parallellt t.ex. när någon har såväl ett kvällsarbete som ett dagarbete.

⁽¹⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 1897/2000 av den 7 september 2000 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 577/98 om anordnande av statistiska urvalsundersökningar av arbetskraften i gemenskapen avseende den operationella definitionen av arbetslöshet (EGT L 228, 8.9.2000, s. 18).

- b) Arbetstillfällen omfattar däremot inte personer som tillfälligt inte är i arbete men har en formell arbetsplatsanknytning, t.ex. i form av en försäkran om att få återgå i arbete eller en överenskommelse om datum för återgång. En sådan överenskommelse mellan en arbetsgivare och en person som är permitterad eller frånvarande på grund av utbildning räknas inte som ett arbetstillfälle i ENS.

Arbetstillfällen och hemvist

- 11.24 Ett arbetstillfälle inom ett lands ekonomiska territorium är ett explicit eller implicit avtal mellan en person (som kan vara hemmahörande i ett annat ekonomiskt territorium) och en institutionell enhet hemmahörande i landet.

Vid mätning av arbetskraftsinsatsen i inhemsk ekonomisk verksamhet är endast den producerande institutionella enhetens hemvist relevant, eftersom endast inhemska producenter bidrar till bruttonationalprodukten.

- 11.25 Dessutom gäller följande:

- a) Vid räkning av antalet arbetstillfällen inom det ekonomiska territoriet innefattas sådana arbetstillfällen där de anställda hos en inhemsk producent tillfälligt arbetar inom ett annat ekonomiskt territorium och där verksamhetens karaktär och varaktighet inte berättigar till att den behandlas som en konstruerad inhemsk statistisk enhet i det andra territoriet.
- b) Vid räkning av antalet arbetstillfällen inom det ekonomiska territoriet innefattas inte sådana arbetstillfällen som utförs för utländska institutionella enheter, dvs. för enheter som har sin hemvist i ett annat land och som inte har för avsikt att verka inom det inhemska territoriet längre än ett år.
- c) Arbetstillfällen som gäller personal vid internationella organisationer och lokalt rekryterad personal vid ambassader innefattas inte i beräkningen, eftersom den anställande enheten inte är inhemska.

DEN ICKE OBSERVERADE EKONOMIN

- 11.26 Värdet på icke observerad produktionsverksamhet ingår i princip i produktionsavgränsningen i nationalräkenskaperna. Följande tre typer av verksamhet ingår därför:

- a) Illegal verksamhet där parterna frivilligt deltar i en ekonomisk transaktion.
- b) Dold och underjordisk verksamhet där transaktionerna i sig inte är lagstridiga men inte deklarerats för att parterna vill undvika offentlig granskning.
- c) Verksamhet som betecknas som "informell", vanligen utan bokföring.

I princip ingår dessa arbetstagares löner i ersättningar till anställda eller i sammansatt förvärvsinkomst. Denna anpassning ska beaktas i uppgifterna om sysselsättning och egenföretagande vid beräkning av andelar och annan statistik.

Illegal verksamhet där endera parten inte deltar frivilligt (t.ex. stöld) är inte ekonomiska transaktioner och ingår därför inte i produktionsavgränsningen.

TOTALA ANTALET UTFÖRDA ARBETSTIMMAR

- 11.27 *Definition:* Totala antalet utförda arbetstimmar motsvarar det sammanlagda antalet faktiskt arbetade timmar som anställd eller egenföretagare under räkenskapsperioden, förutsatt att produktionsresultatet ligger inom produktionsavgränsningen.

På grund av den breda definitionen av anställda, vilken innefattar personer som tillfälligt inte är i arbete men har en formell anknytning liksom deltidsarbetande, är det lämpliga måttet för produktivitetsberäkningar inte antalet personer utan det totala antalet utförda arbetstimmar.

Totala antalet arbetstimmar är det lämpligaste måttet på arbetskraftsinsats för nationalräkenskaperna.

Specifisering av antalet faktiskt arbetade timmar

- 11.28 Antalet faktiskt arbetade timmar är de arbetstimmar som har bidragit till produktionen och som definieras inom produktionsavgränsningen i nationalräkenskaperna. I ILO:s normer i resolutionen om mätning av arbetstid, som

antogs i december 2008 av den artonde internationella konferensen för arbetsmarknadsstatistiker ⁽¹⁾, definieras faktiskt arbetade timmar som den tid berörda personer ägnar åt verksamhet som bidrar till produktionen av varor och tjänster under en viss referensperiod. I resolutionen specificeras arbetade timmar på följande sätt:

1. Faktiskt arbetade timmar förekommer i alla typer av arbeten med olika arbets- och ersättningsformer (avlönat eller oavlönat), och kan utföras på olika platser.
2. Faktiskt arbetade timmar har inget samband med administrativa eller juridiska begrepp och omfattar därför alla som arbetar och kan utföras inom normal eller avtalsenlig arbetstid eller som övertid.
3. I statistiken över faktiskt arbetade timmar ska följande ingå:
 - a) Faktiskt arbetade timmar under normala arbetsperioder, som direkt bidrar till produktionen.
 - b) Betald tid som ägnas åt utbildning.
 - c) Arbetad tid utöver de timmar som utförts under normala arbetsperioder, dvs. övertid. Observera att även obetald övertid ska ingå.
 - d) Tid som ägnas uppgifter som förberedelse av arbetsplatsen, reparation och underhåll, förberedelse och rengöring av verktyg samt hantering av kvitton, tidrapportering och rapporter.
 - e) Vänte- eller beredskapstid på grund av t.ex. tillfällig arbetsbrist, maskinavbrott eller olyckor, eller tid tillbringad på arbetsplatsen under vilken inget arbete utförs men som betalas enligt ett anställningsavtal med garanti.
 - f) Tid motsvarande korta viloperioder under arbetsdagen, inklusive fikapauser.
 - g) Jourtid. Om jourtiden är förlagd utanför arbetsplatsen, till exempel till hemmet, ingår denna tid i faktiskt arbetade timmar i den utsträckning personens fritid och rörelsefrihet begränsas.
 - h) Arbetade timmar som utförs av personal inom försvaret, även värnpliktiga, ska ingå även om de inte omfattas av landets arbetskraftsundersökning.
4. I statistiken över faktiskt arbetade timmar ska följande inte ingå:
 - a) Betalda men inte arbetade timmar såsom betald årlig semester, betalda allmänna helgdagar, betald sjukfrånvaro, betald föräldraledighet, strejker, kort ledighet för läkarbesök osv. samt stängning på grund av väderförhållandena.
 - b) Måltidsraster.
 - c) Tid som ägnas åt att pendla till och från arbetet; arbete som utförs under denna tid ska dock ingå.
 - d) Annan utbildning än fortbildning.

Dessa kriterier beskrivs närmare i ICLS-resolutionen om mätning av arbetstid från december 2008 ⁽²⁾.

11.29 Totala antalet utförda arbetstimmar är det sammanlagda antalet faktiskt arbetade timmar under räkenskapsperioden som anställd eller egenföretagare inom det ekonomiska territoriet

- a) inklusive arbete utanför det ekonomiska territoriet för inhemska institutionella arbetsgivarenheter utan huvudsaklig ekonomisk hemvist där,
- b) exklusive arbete för utländska institutionella arbetsgivarenheter utan huvudsaklig ekonomisk hemvist inom det ekonomiska territoriet.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm

⁽²⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm

- 11.30 I många företagsundersökningar registreras betalda timmar och inte arbetade timmar. I sådana fall måste arbetade timmar uppskattas för varje grupp av arbetstillfällen med användning av all tillgänglig information om t.ex. betald frånvaro.
- 11.31 För konjunkturanalys kan det vara lämpligt med dagkorrigerig, dvs. att justera totala antalet utförda arbetstimmar med hjälp av ett standardiserat antal arbetsdagar per år.

ÅRSVERKEN

- 11.32 *Definition:* Årsverken, som motsvarar antalet arbetstillfällen omräknade till heltid, definieras som totala antalet utförda arbetstimmar dividerat med genomsnittligt antal utförda arbetstimmar per år vid heltidsarbete inom det ekonomiska territoriet.
- 11.33 Denna definition beskriver inte nödvändigtvis hur begreppet beräknas: eftersom längden hos ett heltidsarbetstillfälle har förändrats över tiden och varierar mellan branscher, används metoder som för varje grupp av arbetstillfällen fastställer genomsnittliga andelen av och genomsnittliga arbetstiden för arbetstillfällen kortare än heltid. En normal heltidsvecka måste först beräknas för varje grupp av arbetstillfällen. En grupp av arbetstillfällen kan definieras inom en bransch efter kön och typ av arbete. Arbetstimmar som fastställts i avtal utgör för anställda det lämpliga kriteriet för att bestämma dessa tal. Årsverken beräknas separat för varje grupp av arbetstillfällen, varefter de summeras.
- 11.34 Totala antalet utförda arbetstimmar är det bästa måttet på arbetskraftsinsats, men om sådana uppgifter saknas kan årsverken vara det bästa alternativet: de kan beräknas lättare och de underlättar därför internationella jämförelser med länder som endast kan uppskatta årsverken.

ANSTÄLLDAS ERSÄTTNINGSVÄGDA ARBETSKRAFTSINSATS

- 11.35 *Definition:* För arbetskraftsinsats av liknande typ och med liknande kvalifikationer under basperioden mäter anställdas ersättningsvägda arbetskraftsinsats den aktuella arbetskraftsinsatsen, värderad till den lönenivå för anställda som gällde under en utvald basperiod.
- 11.36 Ersättningar till anställda i löpande priser dividerade med anställdas ersättningsvägda arbetskraftsinsats ger ett implicit löneindex jämförbart med det implicita prisindexet för slutlig användning.
- 11.37 Syftet med begreppet anställdas ersättningsvägda arbetskraftsinsats är att visa förändringarna i sammansättningen av arbetskraften, t.ex. från lågavlönade till högavlönade arbetstagare. Analysen ska, för att vara ändamålsenlig, genomföras på branschnivå.

PRODUKTIVITETSMÅTT

- 11.38 *Definition:* Produktivitet är ett mått på resultatet av en produktionsprocess per insatsenhet. Arbetskraftsproduktiviteten mäts t.ex. vanligen som produktionen per arbetad timme (som insats). I undersökningar där produktionen grundar sig på nationalräkenskapsmått måste man därför använda mått på arbetskraftsinsatsen som i fråga om begrepp och täckning överensstämmer med nationalräkenskaperna.

KAPITEL 12

KVARTALSVISA NATIONALRÄKENSKAPER

INLEDNING

- 12.01 I detta kapitel fastställs huvudprinciperna för kvartalsvisa nationalräkenskaper och deras särdrag.
- 12.02 Kvartalsvisa nationalräkenskaper är nationalräkenskaper vars referensperiod är ett kvartal. De utgör ett system av integrerade kvartalsindikatorer. Kvartalsvisa nationalräkenskaper erbjuder en utförlig räkningsram inom vilken ekonomiska data kan sammanställas och presenteras i ett format som är utformat för att på kvartalsbasis göra ekonomiska analyser, fatta beslut och dra upp politiska riktlinjer.
- 12.03 Kvartalsvisa nationalräkenskaper upprättas enligt samma principer, definitioner och struktur som årliga nationalräkenskaper. Om inte annat anges i detta kapitel används samma begrepp i de kvartalsvisa nationalräkenskaperna som i de årliga nationalräkenskaperna.
- 12.04 Kvartalsvisa nationalräkenskaper omfattar hela kontosystemet och alla balansräkningar. Begränsningar i fråga om tillgång till data, tid och resurser gör att de kvartalsvisa nationalräkenskaperna i praktiken inte är lika fullständiga som de årliga nationalräkenskaperna.

Jämfört med de årliga nationalräkenskaperna har de kvartalsvisa nationalräkenskaperna en mer begränsad räckvidd. De är inriktade på mätning av BNP, på mätning av tillgång och användning av varor och tjänster samt på inkomstbildning. Uppgifterna om verksamheten inom olika näringsgrenar och specifika transaktioner är begränsade. Detta beror på en kompromiss mellan uppgifternas aktualitet och deras räckvidd, detaljrikedom och tillförlitlighet.

- 12.05 Kvartalsvisa nationalräkenskaper sammanställs och offentliggörs oftare än årliga nationalräkenskaper. De ger en tidig bild av den ekonomiska utvecklingen och kan användas för att göra tidiga skattningar av de årliga nationalräkenskaperna.
- 12.06 Eftersom de tas fram på kvartalsbasis uppvisar de statistiska tidsserierna i kvartalsvisa nationalräkenskaper ett säsongsmönster och påverkas av kalendereffekter. Säsongsmönstret jämnas ut genom säsongrensning och kalenderkorrigering.
- 12.07 Kvartalsvisa nationalräkenskaper utgår från mer begränsade datakällor än årliga nationalräkenskaper, och sammanställningen av dem kräver i större utsträckning att man använder statistiska och ekonomiska metoder. Kvartalsvisa nationalräkenskaper kan sammanställas på två olika sätt: direkt eller indirekt.
- 12.08 Den direkta metoden bygger på att liknande datakällor finns tillgängliga på kvartalsbasis som de som används för att sammanställa årliga räknenskaper. Enligt denna metod används liknande sammanställningsmetoder. Den indirekta metoden utgår från statistiska och ekonomiska skattningsmodeller som baseras på uppgifter från årliga räknenskaper och korttidsindikatorer för att interpolera och extrapolera från de årliga skattningarna. Vilken metod som väljs beror på om de uppgifter som används för att sammanställa årliga räknenskaper finns lätt tillgängliga i samma form på kvartalsbasis.
- 12.09 Kvartalsvisa nationalräkenskaper har ett annat syfte än årliga nationalräkenskaper. Kvartalsvisa nationalräkenskaper är inriktade på de kortsiktiga rörelserna i ekonomin och ger ett enhetligt mått på dessa rörelser inom nationalräkenskapssystemet. Tonvikten ligger på tillväxttakt och vad som utmärker den över tiden, t.ex. ökning, minskning eller teckenändring. I årliga nationalräkenskaper ligger fokus inte bara på tillväxttakt utan även på ekonomins nivåer och struktur.

Årliga nationalräkenskaper är inte lika lämpliga att använda för konjunkturcykelanalyser som kvartalsvisa nationalräkenskaper, eftersom årliga data döljer den kortsiktiga konjunkturutvecklingen.

- 12.10 Kvartalsvisa nationalräkenskaper kan användas i sammanställningen av årliga nationalräkenskaper. De förbättrar de årliga nationalräkenskapernas tillförlitlighet och aktualitet, och i vissa länder upprättas årliga nationalräkenskaper direkt genom aggregering av kvartalsvisa nationalräkenskaper över året. Dessa olika roller återspeglar skillnader i tillgången till data och i sättet att sammanställa räknenskaper.
- 12.11 Kvartalsvisa nationalräkenskaper sammanställs på grundval av en mängd olika data, däribland konjunkturstatistik över produktion, priser, sysselsättning och utrikeshandel, förtroendeindikatorer för företag och konsumenter samt administrativa data såsom momsintäkter. Jämfört med dessa indikatorer erbjuder de kvartalsvisa nationalräkenskaperna

a) en bredare räckvidd,

- b) fullständighet,
- c) ett enhetligt nationalräkenskapssystem,
- d) konsistens med begrepp och data i nationalräkenskaperna,
- e) internationell jämförbarhet på grundval av ett internationellt metodesystem, SNA 2008.

12.12 De kvartalsvisa nationalräkenskapernas täckning motsvarar de årliga räkenskapernas och omfattar således hela kontosystemet och motsvarande aggregat samt tillgångs- och användningssystemet. Eftersom tillgången till uppgifter är mer begränsad och räkenskaperna sammanställs varje kvartal brukar de kvartalsvisa nationalräkenskaperna dock få en mer begränsad täckning och räckvidd.

De kvartalsvisa räkenskaperna omfattar följande:

- a) Huvudaggregaten, inbegripet sysselsättning och befolkning.
- b) Finansiella och icke-finansiella räkenskaper efter institutionell sektor.
- c) Begränsade detaljuppdelningar av viktiga aggregat såsom bruttoföreläggingsvärde, konsumtionsutgifter, fasta bruttoinvesteringar, import och export av varor och tjänster samt sysselsättning.
- d) Ett förenklat kontosystem.

Det kan för sammanställningsändamål vara meningsfullt att komplettera dessa delar med ett förenklat tillgångs- och användningssystem.

SÄRDRAG HOS KVARTALSVISA NATIONALRÄKENSKAPER

12.13 Följande frågor som rör sammanställningen är av särskild betydelse för kvartalsvisa nationalräkenskaper är:

- a) Bokföringstidpunkt.
- b) Snabbstatistik.
- c) Avstämning och årsanpassning (benchmarking).
- d) Kedjade volymmått.
- e) Säsongrensning och kalenderkorrigering.

Bokföringstidpunkt

12.14 När det gäller bokföringstidpunkt gäller samma regler för kvartalsvisa nationalräkenskaper som för årliga nationalräkenskaper. Särskilda mättningsproblem beträffande bokföringstidpunkten uppstår dock på grund av den kortare bokföringsperioden. Detta påverkar särskilt måtten på

- a) produkter i arbete,
- b) verksamhet under särskilda perioder av året, och
- c) betalningar som görs sällan.

12.15 Bokföringen av verksamhet och flöden som är koncentrerade till särskilda perioder under ett år är viktig för kvartalsvisa nationalräkenskaper. Hur omfattande sådan verksamhet, till exempel jordbruksproduktion, byggverksamhet och turism, är under ett visst kvartal beror på externa faktorer såsom väder och allmänna helgdagar. Betalning av löner, skatter, sociala förmåner och utdelningar kan påverkas av tillfälliga kvartalseffekter såsom årsbonusar som betalas ut en viss månad. Fel i mätningen av tidpunkten för och omfattningen av sådana händelser leder till fel i mätningen av kvartalstillväxten.

Produkter i arbete

12.16 Produkter i arbete är oavslutad produktion som ännu inte är färdig för leverans. De uppstår när produktionen sträcker sig över mer än en period. Långa produktionscykler förekommer inom verksamhet såsom jordbruk, byggverksamhet, tillverkning av maskiner, bilar och fartyg samt tjänster såsom programvaruutveckling, arkitekt-tjänster, filmproduktion och stora idrottsevenemang. När produktionsprocesserna är långa görs ofta delbetalningar, framför allt inom verksamhet såsom skeppsbyggnad, flygplanstillverkning, vintillverkning och reklamkontrakt.

För att mäta sådan produktion måste en och samma process delas upp i olika perioder. Detta är svårare att göra i samband med kvartalsvisa nationalräkenskaper än årliga nationalräkenskaper. Mätningen av produkter i arbete görs dock enligt samma principer på kvartals- respektive årsbasis.

Verksamhet som är koncentrerad till särskilda perioder under ett år

12.17 Det normala sättet att hänföra slutlig produktion till perioder enligt periodiseringsprincipen är att hänföra produktionen på grundval av kostnader som uppstår över tiden, men detta kan inte alltid tillämpas fullt ut. Ingen produktion bör hänföras till perioder under vilka ingen löpande produktionsprocess pågår, även om det finns löpande kostnader. Detta gäller kostnader för utnyttjande av kapital, till exempel hyra för användning av maskiner. Denna situation kan förekomma inom jordbruket, där produktionen kan upphöra helt under vissa perioder. Perioder då det inte förekommer någon produktion kan också inträffa inom livsmedelsbearbetningsindustrier som är beroende av produkter från skördar.

Betalningar som görs sällan

12.18 För verksamhet som pågår året runt är betalningar som görs sällan betalningar som görs en gång om året eller med långa mellanrum under året. Exempel på sådana betalningar är utdelningar, räntor, skatter, subventioner och bonusar till anställda, såsom årsbonusar och semesterbonusar. Alla sådana omfördelningstransaktioner redovisas enligt bokföringsmässiga grunder (upplupna, "accrual basis"), dvs. när anspråket uppstod och inte när det betalades. Frågan om bokföringstidpunkt är även relevant för de årliga nationalräkenskaperna, där betalningar delvis kan avse ett annat räkenskapsår.

12.19 För att hantera sådana tidpunktsfrågor särskiljs två kategorier av betalningar.

- a) Rent tillfälliga betalningar ska bokföras i den period då de faktiskt görs. Utdelningar brukar till exempel fastställas först efter räkenskapsårets slut och behöver inte vara knutna till företagets vinst under det året.
- b) Betalningar som är knutna till en viss period (som till exempel uppstod under en tidigare period eller under flera räkenskapsperioder) ska hänföras till de perioder under vilka de uppstod. Exempel är skatter på inkomster och produkter som kan tas ut under en efterföljande period.

12.20 I sådana fall kan det vara ytterst svårt att periodisera kvartalsdata enligt bokföringsmässiga grunder, och det krävs andra metoder, till exempel justerad kontantmetod eller hänförande av upplupna betalningar till perioder så att förvrängningen av tidsseriernas egenskaper minimeras.

Snabbstatistik

12.21 Kvartalsvisa nationalräkenskaper ger en bild av tillståndet i ekonomin kort efter referenskvartalets slut. Att sådana uppgifter blir tillgängliga snabbt gör det lättare att upptäcka och tolka ekonomiska tendenser. Statistikmyndigheter sammanställer därför allt oftare snabbstatistik över viktiga makroekonomiska aggregat såsom BNP-tillväxt och kvartalsvisa nationalräkenskapsindikatorer.

12.22 Snabbstatistik är en tidig skattning av en ekonomisk variabel för den senaste referensperioden. Snabbstatistik beräknas vanligen utifrån ofullständiga data, men med samma statistiska eller ekonometrisk modell som vanliga skattningar. Sammanställningen av snabbstatistik baseras på så många data som möjligt. Snabbstatistik skiljer sig från vanliga skattningar i fråga om följande:

- a) Aktualitet: Snabbstatistik blir tillgänglig tidigare än vanliga skattningar.
- b) Noggrannhet: Aktualiteten förutsätter en kompromiss i fråga om noggrannhet. Snabbstatistik brukar bli föremål för större revideringar än vanliga skattningar.
- c) Täckning: Snabbstatistik täcker färre variabler än vanliga skattningar.
- d) Uppgifter: Snabbstatistik baseras på färre uppgifter. De uppgifter som används för vanliga skattningar finns ofta inte tillgängliga i sin helhet.
- e) Skattningsmetod: På grund av bristen på data baseras snabbstatistik mer på ekonometriska metoder och antaganden.

Avstämning och årsanpassning (benchmarking) av kvartalsvisa nationalräkenskaper

12.23 Kvartalsvisa nationalräkenskaper är en enhetlig uppsättning räkenskaper som sammanställs på kvartalsbasis. De utgör en integrerad del av nationalräkenskapssystemet och är konsistenta med de årliga räkenskaperna.

- 12.24 De kvartalsvisa räkenskapernas interna konsistens säkerställs genom en avstämning av skattningarna av tillgång och användning på kvartalsbasis. Konsistensen med årliga räkenskaper säkerställs antingen genom att de kvartalsvisa räkenskaperna årsanpassas eller genom att årliga räkenskaper härleds ur kvartalsvisa räkenskaper.

Avstämning

- 12.25 Avstämnings- eller sammanjämningsprocessen är en integrerad del av sammanställningen av nationalräkenskaper. Den drar optimal nytta av de olika uppgiftskällor som ligger till grund för olika mått i räkenskaperna. Syftet med avstämning är i stora drag att få de statistiska grunddata som ligger till grund för de olika metoderna att sammanställa BNP och övriga delar av räkenskaperna att passa in i ett tillgångs- och användningssystem och därmed använda alla tillgängliga uppgifter på ett effektivt sätt.
- 12.26 De principer och förfaranden som tillämpas vid avstämning av årliga räkenskaper tillämpas på kvartalsvisa räkenskaper, och kompletteras med förfaranden som återspeglar att sammanställningen sker på kvartalsbasis. Detta innebär att man måste ta hänsyn till följande:

- a) Upprätthålla konsistens mellan säsongrensade och ej säsongrensade data.
- b) Säkerställa konsistens mellan löpande priser och volymmått.
- c) Sammanjämka måtten från de olika metoderna att beräkna BNP.

Ett förenklat kvartalsvist tillgångs- och användningssystem underlättar avstämningen av kvartalsvisa nationalräkenskaper. Om årliga tillgångs- och användningstabeller sammanställs regelbundet kan uppgifterna i de kvartalsvisa tillgångs- och användningstabellerna kopplas till dem som ett led i avstämnings- och årsanpassningsprocessen.

Konsistens mellan kvartalsvisa och årliga räkenskaper – årsanpassning (benchmarking)

- 12.27 Anpassningen av kvartalsvisa räkenskaper till årliga räkenskaper kan ske på två sätt:

- a) Kvartalsvisa räkenskaper anpassas till årliga räkenskaper, även kallat benchmarking.
- b) Årliga räkenskaper härleds ur kvartalsvisa räkenskaper.

- 12.28 Skillnader mellan kvartalsvisa och årliga räkenskaper beror främst på skillnader i fråga om källor och i tillgången till uppgifterna från gemensamma källor.

- 12.29 Det finns många olika metoder som kan användas för att stämma av kvartalsaggregat mot motsvarande årsaggregat.

Den bästa metoden är att identifiera orsakerna till skillnaderna och konstruera nya, avstämda kvartals- och årsaggregat utifrån alla tillgängliga uppgifter.

Årsanpassningsmetoder säkerställer konsistens mellan de två uppsättningarna aggregat genom att den ena används som norm och den andra anpassas för att bli konsistent med den första med hjälp av flera olika metoder, från enkla matematiska justeringar till komplicerade statistiska och ekonometriska förfaranden. Syftet med årsanpassning är att säkerställa räkenskapsmässig överensstämmelse mellan de två uppsättningarna aggregat i fråga om bevarande av rörelser eller andra väl definierade kriterier.

Årsanpassning är en integrerad del av sammanställningsprocessen och bör i princip göras på den mest detaljerade sammanställningsnivån. Detta kan i praktiken innebära att årsanpassningen av olika serier görs i etapper över en viss tid, genom att data för serier som redan årsanpassats används för att skatta andra serier, varpå en andra eller tredje omgång årsanpassning görs.

- 12.30 När kvartalsaggregat används som utgångspunkt härleds årsaggregat genom att tillämpliga kvartalssiffror adderas. På detta sätt säkerställs konsistens.

- 12.31 Sammanjämkningen mellan kvartals- och årsaggregat sker mycket ofta genom en kombination av årsanpassningsmetoderna: preliminära årliga skattningar kan till exempel göras genom aggregering av kvartalssiffror, och när de årliga uppgifterna väl finns tillgängliga och årsaggregatet revideras kan det årliga riktvärdet användas för att revidera motsvarande kvartalssiffror.

Kedjade mått på pris- och volymförändringar

- 12.32 För årliga nationalräkenskaper mäts pris- och volymförändringar i princip genom ett årligt kedjeindex. Av överensstämmelseskäl anpassas de kvartalsvisa måtten på pris- och volymförändringar till de årliga kedjade måtten.

12.33 Konsistens mellan de kvartalsvisa och de årliga räkenskapernas pris- och volymmått förutsätter antingen att de årliga måtten härleds ur de kvartalsvisa måtten eller att kvartalsdata anpassas till årsdata genom årsanpassning. Detta gäller även om grundkravet att kvartals- och årsmåtten ska baseras på samma sammanställnings- och redovisningsmetoder, till exempel användning av samma indexformel, basår och referensperiod, är uppfyllt. Fullständig konsistens kan inte uppnås eftersom kvartalsindexen normalt inte visar exakt samma tillväxt som motsvarande årsindex på grund av indexens matematiska form.

12.34 Även om kvartalsvisa kedjade volymmått skulle kunna baseras på kedjning på kvartalsbasis ska kedjning i princip göras på årsbasis. Kvartalsvisa volymmått kedjas årsvis.

12.35 Kedjade volymserier i kvartalsvisa nationalräkenskaper är kvartalsvisa volymförändringar som bygger på årsvisa medelpriser för det föregående året. Det finns tre metoder för årlig kedjning av kvartalsvisa volymindex:

a) "Annual overlap".

b) "One quarter overlap".

c) "Over the year".

Att skapa en tidsserie med hjälp av en av dessa tre kedjningsmetoder brukar leda till strukturella brott i den kedjade serien, vars effekter beror på vilken länkningsmetod som används och på förändringen i prisstrukturen över tiden.

12.36 "Annual overlap"-metoden utgår från årliga genomsnittsvärden för respektive tidigare år i det årets priser. Detta resulterar i årsaggregat av kvartalsvisa volymmått som är identiska med de separat härledda kedjade årliga nationalräkenskapsserierna. Kvartalsförändringstakten inom ett och samma kalenderår, mellan första och fjärde kvartalet, påverkas dessutom inte av några brott. Volymserien påverkas emellertid av brott från ett års fjärde kvartal till det påföljande årets första kvartal, vilka även syns i respektive kvartalsförändringstakt.

12.37 "One quarter overlap"-metoden brukar däremot leda till en oförvanskad kvartalsförändringstakt för årets samtliga kvartal, eftersom kedjningarna utgår från kvantiteterna för respektive föregående års fjärde kvartal värderade till det årets genomsnittliga priser. Denna metod leder emellertid till resultat som påverkas av strukturella brott varje kvartal, vilket innebär att till kvartalsvisa kedjade serier som inte är konsistenta med de separat härledda kedjade årliga nationalräkenskaps-serierna.

12.38 "Over the year"-kedjning leder till en oförvanskad tillväxttakt jämfört med föregående år för alla kvartal, eftersom kedjningarna utgår från volymerna för samma kvartal respektive föregående år värderade till det årets genomsnittliga priser. Denna metod leder emellertid till resultat som påverkas av strukturella brott varje kvartal, vilket innebär att varje kvartalsförändringstakt påverkas av ett brott. "Over the year"-metoden har därför störst påverkan på en series utvecklingsmönster inom ett givet år.

12.39 Under förutsättning att substitutionseffekterna (förändringar i volymer som beror på förändringar i prisstruktur) inom ett givet år är små leder de tre metoderna för kvartalsvis kedjning av volymer till mycket likartade resultat.

Av praktiska hänsyn såsom kvartalstillväxtens konsistens med den årliga kedjade tillväxten samt beräkningsmetodens enkelhet och tydlighet, är "annual overlap"-metoden den metod som rekommenderas.

Säsongrensning och kalenderkorrigering

12.40 Säsongmönster är alla mönster som upprepas regelbundet under samma period varje år.

Ett exempel är glassförsäljningen på sommaren. Händelser som upprepas regelbundet jämnas ut över året genom säsongrensning, samtidigt som effekterna av oregelbundna händelser inte påverkas. Vid säsongrensning beaktas att månader och kvartal är olika långa. De säsongrensade resultaten avspeglar "normala" och upprepade händelser över hela det år under vilket de inträffar. Säsongrensade serier visar tydligare än ej säsongrensade serier bland annat följande:

a) Förändringar i trendmässig utveckling.

b) Vändpunkter i konjunkturcykeln.

12.41 Kalendereffekter är effekter på en tidsserie av följande:

a) Arbets- och handelsdagars antal och sammansättning.

b) Fasta och rörliga helgdagar.

c) Skottår och andra kalenderrelaterade företeelser, till exempel klämdagar.

- 12.42 Förekomsten av säsong- och kalendereffekter i tidsserierna i kvartalsvisa nationalräkenskaper gör att det blir svårare att se den trendmässiga tillväxten i de kvartalsvisa nationalräkenskapsaggregaten. Säsongrensning och kalenderkorrigering gör det alltså lättare att dra slutsatser om den trendmässiga utvecklingen utifrån kvartalsvisa nationalräkenskaper. Säsongrensning tydliggör dessutom effekterna av större oregelbundna faktorer och händelser så att det blir lättare att förstå den ekonomiska utvecklingen genom den kvartalsvisa nationalräkenskapsstatistiken.
- 12.43 Säsongvariationer brukar vara effekten av variationer i energiförbrukning, turism, väderförhållanden som påverkar utomhusverksamhet såsom byggverksamhet, lönebonusar och effekter av fasta helgdagar samt all slags institutionell eller administrativ praxis. Säsongvariationer i kvartalsvisa nationalräkenskaper beror även på vilka datakällor och sammanställningsmetoder som har använts.
- 12.44 För en tillförlitlig skattning av säsongfaktorer kan det vara nödvändigt att förbehandla tidsserierna. På så sätt förhindras att extremvärden, till exempel enstaka extremvärden, övergående förändringar och nivåskiften, kalendereffekter och nationella helgdagar påverkar kvaliteten på säsongskattningarna. Extremvärden bör emellertid fortfarande vara synliga i säsongrensade data, såvida de inte beror på fel, eftersom de kan vara en följd av särskilda händelser såsom strejker eller naturkatastrofer. Extremvärden bör därför återinföras i tidsserierna efter skattningen av säsongkomponenterna.

Ordningsföljd i sammanställningen av säsongrensade kedjade volymmått

- 12.45 Sammanställningen av säsongrensade och kalenderkorrigerade kedjade volymmått för kvartalsvisa nationalräkenskaper är resultatet av att de tillgängliga basuppgifterna eller aggregerade uppgifterna blir föremål för en rad åtgärder, bland annat säsongrensning, kalenderkorrigering, kedjning, årsanpassning (benchmarking) och avstämning.
- 12.46 Ordningsföljden för de olika stegen i sammanställningen av säsongrensade kedjade volymmått för kvartalsvisa nationalräkenskaper beror på produktionsprocessens särdrag och aggregeringsnivån.

Säsongrensade kedjade volymserier ska helst tas fram genom säsongrensning av de kedjade serierna, följt av årsanpassning av de rensade kedjade serierna.

- 12.47 Det finns system för sammanställning av kvartalsvisa nationalräkenskaper i vilka säsongrensade data framställs på mycket detaljerad nivå och till och med på en nivå där ingen kedjning sker, till exempel när kvartalsvisa nationalräkenskaper framställs utifrån kvartalsvisa tillgångs- och användningstabeller. I detta fall vidtas åtgärderna i följande ordning: säsongrensning, avstämning, kedjning och årsanpassning. På disaggregerad nivå kanske skattningarna av säsongkomponenten inte är lika tillförlitliga som på högre nivåer i de kvartalsvisa nationalräkenskaperna. Det krävs därför särskild noggrannhet vid revideringar av säsongkomponenten. Avstämning och kedjning av säsongrensade data får dessutom inte leda till att det uppstår ett säsongsmönster i serierna.
- 12.48 Volymmått för kvartalsvisa nationalräkenskaper i föregående års genomsnittspriser kan kedjas med hjälp av "one quarter overlap"-metoden, "annual overlap"-metoden eller "over the year"-metoden. När det gäller säsongrensning av volymmått för kvartalsvisa nationalräkenskaper är "one quarter overlap"- och "annual overlap"-metoderna att föredra. "Over the year"-metoden kan inte rekommenderas eftersom den kan orsaka brott i varje kvartalsförändring i serien.
- 12.49 Säsongrensade kedjade kvartalsvisa volymmått anpassas till ej säsongrensade kedjade årsdata med hjälp av metoder som minimerar effekterna av kvartalsförändringarna i serierna. Årsanpassning krävs av rent praktiska skäl, t.ex. konsistensen i de årliga genomsnittliga tillväxttal. Årsanpassning får inte leda till att det uppstår ett säsongsmönster i serierna. Utgångspunkten bör vara de separat härledda kedjade årliga serierna i orensad form för enbart säsongrensade kvartalsvisa nationalräkenskaper. Undantag från den önskvärda konsistensen över tiden kan godtas om säsongsmönstret förändras snabbt.
- 12.50 Kalendereffekten kan delas in i en säsongsbunden och en icke säsongsbunden komponent. Den förstnämnda motsvarar den genomsnittliga kalendersituation som upprepas varje år under samma säsong. Den sistnämnda motsvarar kalendervariablernas avvikelse, till exempel antal handels- och arbetsdagar, rörliga helgdagar och skottdagar, från det månads- eller kvartalsspecifika genomsnittet.
- 12.51 Genom kalenderkorrigering tas icke säsongsbundna kalenderkomponenter för vilka det finns statistiska bevis och en ekonomisk förklaring bort från serierna. Kalendereffekter som rensas bort från en serie ska vara identifierbara och tillräckligt stabila över tiden, eller alternativt bör det vara möjligt att upprätta en lämplig modell för deras föränderliga inverkan över tiden.

KAPITEL 13

REGIONALRÄKENSKAPER

INLEDNING

13.01 I detta kapitel beskrivs regionalräkenskaperna i allmänhet, syftet med dem, de viktigaste begreppsmässiga principerna och typiska problem i samband med sammanställningen.

13.02 *Definition:* Med regionalräkenskaper avses en precisering på regional nivå av motsvarande räkenskaper för den nationella ekonomin. I regionalräkenskaperna görs en regional uppdelning av större aggregat, t.ex. bruttofördelingsvärde per bransch och hushållsinkomster.

13.03 De begrepp som används i nationalräkenskaperna ska användas också för regionalräkenskaperna, om inte annat anges i detta kapitel.

Summorna på nationell nivå döljer regionala skillnader i ekonomiska villkor och resultat. I allmänhet är befolkning och näringsverksamhet ojämnt fördelad mellan regionerna. Tätortsområdena är i allmänhet specialiserade på tjänster, medan jordbruk, gruvarbete och tillverkning oftare återfinns utanför tätorterna. Många stora frågor, t.ex. globalisering, innovation, befolkningens åldrande, beskattning, fattigdom, arbetslöshet och miljö, har ofta en regional ekonomisk aspekt. Regionalräkenskaperna är därför ett viktigt komplement till nationalräkenskaperna.

13.04 Regionalräkenskaperna omfattar samma uppsättning konton som nationalräkenskaperna och synliggör regionernas ekonomiska struktur, utveckling och skillnader. Begreppsmässiga problem och mätproblem gör att regionalräkenskaperna är mindre omfattande och mindre detaljerade än nationalräkenskaperna.

Tabellerna för regional produktion per bransch visar följande:

- a) Tillverkningens och sysselsättningens storlek och dynamik per region.
- b) Regionernas bidrag till aggregaten på nationell nivå.
- c) Regionernas specialisering.
- d) Regionernas roll per bransch.

De regionala kontona för hushållens inkomst visar hushållens primärinkomst och disponibla inkomst per region, samt källorna till inkomsten och fördelningen av inkomsten mellan regionerna.

13.05 I flera medlemsstater har regioner på olika nivåer en betydande grad av autonomi. Regionalräkenskaperna för sådana regioner spelar en stor roll i beslutsfattandet på nationell och regional nivå.

13.06 Regionalräkenskaperna fyller också viktiga administrativa syften, t.ex. vid

- a) fördelning av intäkterna av en viss nationell skatt till de regionala myndigheterna, och
- b) fördelning av medel inom EU:s sammanhållningspolitik.

13.07 Regionalräkenskaperna kan användas flexibelt på olika aggregeringsnivåer. De motsvarar inte bara geografiska regioner. De geografiska regionerna kan också grupperas efter ekonomisk struktur, geografiskt läge och ekonomiska förbindelser med andra regioner (grannregioner). Detta är särskilt användbart för att analysera ekonomisk struktur och utveckling på nationell och europeisk nivå.

13.08 Regionalräkenskaperna ska sammanställas utifrån regionala uppgifter som samlats in direkt, och från nationella uppgifter som delats upp på region baserat på antaganden. Ju mer uppgifter som kan samlas in direkt, desto mindre behövs antagandena. Bristen på tillräckligt fullständiga, aktuella och tillförlitliga regionala uppgifter leder till att man måste göra antaganden när man sammanställer regionalräkenskaperna. Resultatet blir att vissa skillnader mellan regioner inte alltid avspeglas i regionalräkenskaperna.

DET REGIONALA TERRITORIET

- 13.09 En regional ekonomi i ett land är en del av det landets totala ekonomi. Den totala ekonomin definieras utifrån institutionella enheter och sektorer. Den består av alla institutionella enheter som har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist inom ett lands ekonomiska territorium (se punkt 2.04). Det ekonomiska territoriet sammanfaller inte helt med det geografiska territoriet (se punkt 2.05). Ett lands ekonomiska territorium indelas i regionala territorier samt utomregionalt territorium.
- 13.10 Det regionala territoriet består av den del av ett lands ekonomiska territorium som direkt går att knyta till en region, inklusive eventuella frizoner, tullager och fabriker.
- 13.11 Det utomregionala territoriet består av de delar av ett lands ekonomiska territorium som inte direkt kan knytas till någon av regionerna. Det består av
- a) det nationella luftrummet, territorialvattnet och den kontinentalhylla på internationellt vatten där landet innehåller exklusiva rättigheter,
 - b) territoriella exklaver (dvs. geografiska territorier belägna i utlandet och, i enlighet med internationella fördrag eller överenskommelser mellan stater, nyttjade av landets offentliga förvaltningsorgan – ambassader, konsulat, militärbaser, forskningsstationer etc.), samt
 - c) olje- och gasfyndigheter på internationellt vatten, utanför landets del av kontinentalhyllan, som exploateras av inhemska enheter.
- 13.12 Nuts-nomenklaturen ger en enhetlig indelning av EU:s ekonomiska territorium. För nationellt bruk kan regionalräkenskaper också sammanställas på en mer detaljerad regional nivå.

ENHETER OCH REGIONALRÄKENSKAPER

- 13.13 Två typer av enheter används för den nationella ekonomin. För institutionella enheter bokförs flöden som påverkar inkomster, kapital och finansiella transaktioner, andra flöden och balansräkningar. För lokala verksamhetsenheter bokförs flöden som uppkommer i samband med produktionsprocesser och användning av varor och tjänster.

Institutionella enheter

- 13.14 För regionalräkenskaperna skiljer man på två typer av institutionella enheter, beroende på regional nivå:
- a) Inomregionala enheter, vars huvudsakliga ekonomiska hemvist ligger i en region. Exempel på inomregionala enheter är hushåll, bolag vars alla lokala verksamhetsenheter är belägna i samma region, de flesta kommuner och delstater, delar av socialförsäkringen samt hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
 - b) Multiregionala enheter, vars huvudsakliga ekonomiska hemvist ligger i mer än en region. Bolag och hushållens icke-vinstdrivande organisationer är exempel på enheter som kan omfatta flera regioner. Det kan också röra sig om institutionella enheter vars verksamhet omfattar hela landet, t.ex. staten och ett litet antal bolag som har monopolställning eller nästan monopolställning.
- 13.15 För de inomregionala enheterna allokeras alla transaktioner till den region där enheterna har sin huvudsakliga ekonomiska hemvist. För hushållen gäller att deras huvudsakliga ekonomiska hemvist ligger i den region de har sin hemvist, inte där de arbetar. För övriga inomregionala enheter gäller att deras huvudsakliga ekonomiska hemvist är den region där de är belägna.
- 13.16 Vissa av de multiregionala enheternas transaktioner kan inte allokeras till en bestämd region. Detta gäller flertalet omfördelningstransaktioner och finansiella transaktioner. Saldoposter för multiregionala enheter, t.ex. sparande och finansiellt sparande, bokförs därför inte på regional nivå för multiregionala enheter.

Lokala verksamhetsenheter och regional produktionsverksamhet per bransch

- 13.17 Företag kan driva produktionsverksamhet på mer än en plats, och för regionalräkenskaperna är det viktigt att allokera verksamheten till en plats. När ett företag är uppdelat geografiskt kallas delarna lokala enheter.
- 13.18 Institutionella enheter kan indelas efter näringsgren för att beskriva ekonomins produktionsverksamhet branschvis. Det leder till heterogena näringsgrenar, eftersom många företag har omfattande hjälpverksamhet som skiljer sig från deras primära verksamhet. Det leder också till att primärprodukten inom vissa branscher bara utgör en liten del av den sammanlagda produktionen. För att man ska kunna gruppera tillverkare vars verksamhet är mer homogen när det gäller produktion, kostnadsstruktur och tillverkningssteknik delas företagen upp i mindre och mer homogena delar. Dessa kallas verksamhetsenheter.
- 13.19 En lokal verksamhetsenhet är den del av en verksamhetsenhet som motsvarar en lokal enhet. När en verksamhetsenhet ägnar sig åt tillverkning i flera regioner delar man upp uppgifterna om enheten för att kunna upprätta regionalräkenskaper. För en sådan uppdelning krävs information om ersättningar till anställda, eller annars om sysselsättning, samt om fast bruttoinvestering. För företag som finns på en enda plats och vars primära verksamhet står för den största delen av förädlingsvärdet sammanfaller den lokala verksamhetsenheten med företaget.
- 13.20 En bransch i en region består av en grupp lokala verksamhetsenheter som ägnar sig åt samma eller liknande verksamhet.
- 13.21 När man definierar en lokal verksamhetsenhet skiljer man mellan tre fall:
- a) En produktionsverksamhet med fast belägenhet och med signifikant arbetskraftsanvändning. I detta sammanhang innebär det en arbetskraftsanvändning som på årsbasis motsvarar minst en person som regelbundet arbetar en halvdag.
 - b) En produktionsverksamhet med fast belägenhet men utan betydande arbetskraftsanvändning behandlas inte som en separat lokal verksamhetsenhet och dess produktion förs till den lokala enhet som administrerar verksamheten. Det finns dock undantag från den regeln, t.ex. vindkraftverk, utvinning av olja och gas, internethubbar och helautomatiska bensinstationer. Dessa typer av produktionsverksamhet kan ligga i en region och administreras helt och hållet i en annan region. All produktion från sådan verksamhet bokförs inte i den region där den förvaltas, eftersom verksamheten äger rum i en annan region. Fast bruttoinvestering ska bokföras i samma region som tillhörande produktion och förädlingsvärde.
 - c) För produktionsverksamhet som saknar fast belägenhet ska det hemvistbegrepp (se punkt 2.04) som används på nationell nivå tillämpas. Till exempel ska större byggprojekt som genomförs av entreprenörer från andra regioner registreras som en separat lokal verksamhetsenhet. Med större byggprojekt menas t.ex. bygge av broar, fördämningar och kraftstationer, som tar minst ett år att slutföra och som styrs genom ett lokalt platskontor. För byggprojekt som varar mindre än ett år används moderbyggföretagets hemvist för att allokera produktionen till en region.
- 13.22 Produktionstransaktioner mellan lokala verksamhetsenheter som tillhör samma institutionella enhet och som ligger i olika regioner ska bokföras. Leveranser mellan lokala verksamhetsenheter av hjälpproduktion bokförs dock inte, om de inte är observerbara (se punkt 1.31). Det innebär att endast leveranser mellan lokala verksamhetsenheter av primär- och sekundärproduktion bokförs, om detta görs i nationalräkenskaperna.
- 13.23 Om en verksamhet som uteslutande bedriver hjälpverksamhet är statistiskt observerbar, dvs. om det finns separata räkenskaper för dess produktionsverksamhet, eller om den geografiskt är belägen någon annanstans än de verksamheter den betjänar, ska denna både i national- och regionalräkenskaperna redovisas som en separat enhet inom den näringsgren som motsvarar dess primära verksamhet. Om det inte finns några lämpliga basdata kan hjälpverksamhetens produktion skattas genom att summera kostnader.

METODER FÖR REGIONAL FÖRDELNING

- 13.24 Regionalräkenskaperna bygger på transaktioner av enheter som har sin hemvist i ett regionalt territorium. I allmänhet sammanställs regionalräkenskaperna med hjälp av
- a) bottom-up-metoder,

b) top-down-metoder, eller

c) en blandning av de båda typerna av metoder.

- 13.25 Bottom-up-metoden för att skatta ett regionalt aggregat innebär att man samlar in uppgifter direkt för de inhemska enheterna, och att man sammanställer regionala skattningar genom aggregering.

Pseudo-bottom-up-metoden kan användas när det saknas uppgifter för lokala verksamhetsenheter. Uppgifterna kan skattas utifrån uppgifter för företag, verksamhetsenhet eller lokal enhet med hjälp av distributionsmodeller. Skattningarna aggregeras så att man får fram regionala summor på samma sätt som i bottom-up-metoden.

I en andra etapp stämmer man av skattningarna mot summorna från nationalräkenskaperna.

- 13.26 När det bara finns uppgifter om enheter som består av flera lokala verksamhetsenheter som är aktiva inom olika verksamheter och olika regioner används olika indikatorer, t.ex. ersättningar till anställda och sysselsättning per region, för att sammanställa regionala uppdelningar per bransch.

- 13.27 Med top-down-metoden fördelar man en nationell summa på regionerna, utan att försöka fördela inhemska enheter per region. Den nationella summan fördelas med hjälp av en indikator som är uppdelad på regioner på samma sätt som den variabel som ska skattas.

Begreppet inhemska enheter per region behövs för att man ska kunna uppnå regional täckning för den indikator som används för att få fram den regionala uppdelningen av den önskade variabeln.

- 13.28 Bottom-up-metoder tillämpas sällan i renodlad form, men blandade metoder är också godtagbara. Det kan t.ex. förekomma att det endast går att göra regionala skattningar av en variabel eller ett aggregat av variabler med hjälp av bottom-up-metoden på makroregional nivå. Därefter tillämpar man en top-down-metod för att göra skattningar på en mer detaljerad regional nivå.

- 13.29 Direkta mått på regionala värden är att föredra framför indirekta mått. Om det finns fullständiga och tillförlitliga mikrodata för de lokala verksamhetsenheterna kan regionala värden som begreppsmässigt motsvarar nationella värden beräknas med bottom-up-metoden. För att uppnå konsistens med summorna i nationalräkenskaperna stämmer man av skattningarna för regionalräkenskaperna med aggregaten i nationalräkenskaperna.

- 13.30 Vid indirekta mätningar utifrån nationella aggregat och en indikator som samvarierar med den variabel som ska mätas får man räkna med mätfel. Exempelvis kan nationella siffror för bruttoföreläggingsvärde per bransch fördelas på regioner med hjälp av regional sysselsättningsstatistik, med antagandet att bruttoföreläggingsvärdet per anställd inom varje bransch är detsamma i alla regioner. Om sammanställningen görs på en detaljerad branschnivå blir beräkningarna enligt top-down-metoden bättre.

- 13.31 Produktionsaggregat allokeras till den region där den enhet som genomför transaktionerna har sin hemvist. Den lokala verksamhetsenhetens hemvist är det primära kriteriet för hur man allokera aggregaten till en region. Henvistprincipen är att föredra framför en territoriell metod där produktionsverksamhet allokeras utifrån var verksamheten bedrivs.

- 13.32 För vissa branscher, t.ex. byggverksamhet, energiproduktion, energidistribution, kommunikationsnätverk, transport och finansiell förmedling, och för vissa transaktioner i hushållsräkenskaperna, t.ex. kapitalinkomst, finns det särskilda problem vid allokering till region. För att regionalräkenskaperna ska vara internationellt jämförbara används samma metoder för att sammanställa dem, eller metoder som ger liknande resultat.

- 13.33 Fasta bruttoinvesteringar fördelas på regionerna efter ägandeskap. Fasta tillgångar som ägs av en multiregional enhet fördelas på de lokala verksamhetsenheter där de används. Fasta tillgångar som omfattas av operationell leasing redovisas i den region där ägaren av tillgångarna har sin hemvist, och de som omfattas av finansiell leasing redovisas i användarens region.

AGGREGAT FÖR PRODUKTIONSVÄRKSAMHET**Bruttoförädlingsvärde per region och bruttoregionprodukt**

- 13.34 Bruttoregionprodukten kan skattas på tre olika sätt: man kan utgå från produktion, inkomster eller användning.
- 13.35 Med produktionsmetoden mäter man bruttoregionprodukten till marknadspris, som summan av bruttoförädlingsvärdet till baspris, plus produktskatter minus produktsubventioner. Bruttoförädlingsvärdet till baspris är skillnaden mellan produktionsvärdet till baspris och insatsförbrukningen till mottagarpris.
- 13.36 Med inkomstmetoden mäter man bruttoregionprodukten till marknadspris genom att mäta och aggregera olika användningar i den regionala delen av den totala ekonomins inkomstbildningskonto: ersättningar till anställda, driftsöverskott brutto och produktionsskatter minus produktionssubventioner. Ofta finns det uppgifter per bransch om ersättningar till anställda samt sysselsättning att tillgå på regional nivå. Dessa uppgifter används för att skatta bruttoförädlingsvärde per bransch direkt eller med produktionsmetoden. Inkomstmetoden för bruttoregionprodukt sammanfaller delvis med produktionsmetoden.
- 13.37 Uppgifter om driftsöverskott brutto finns i allmänhet inte att tillgå per bransch och per region. Uppgifter om marknadsproducenternas driftsöverskott brutto kan härledas från företagens affärsredovisning. En uppdelning per institutionell sektor och per region finns ofta inte. Det är ett hinder för att använda inkomstmetoden för att skatta bruttoregionprodukten.
- 13.38 Produktionsskatter (minus produktionssubventioner) består av produktskatter (minus produktsubventioner) och övriga produktionsskatter (minus övriga produktionssubventioner). Allokering av produktskatter (minus produktsubventioner) diskuteras i punkt 13.43. För övriga produktionsskatter (minus produktionssubventioner) kan det finnas uppgifter per bransch, t.ex. i företagsundersökningar eller genom att man utgår från den särskilda typ av skatt eller subvention som tillämpas inom den aktuella branschen. Detta kan då fungera som indikator för allokeringen av bruttoförädlingsvärdet per region.
- 13.39 Användningsmetoden används inte för att mäta bruttoregionprodukt eftersom det saknas uppgifter. Exempel på var det saknas uppgifter är direkt information om försäljning och inköp samt en uppdelning av export och import mellan regioner.

Fördelning av Fisim på användarbransch

- 13.40 Indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim) behandlas i regionalräkenskaperna på samma sätt som i nationalräkenskaperna. Fördelningen av insatsförbrukning av Fisim på användarbransch per region är problematisk, eftersom en skattning av inlånings- och utlåningsstockar vanligen inte finns att tillgå per region. När så är fallet sker fördelningen av Fisim på användarbransch med den näst bästa metoden: regional bruttoproduktion eller regionalt bruttoförädlingsvärde per bransch används som fördelningsindikatorer.

Sysselsättning

- 13.41 Regionala produktionsmått överensstämmer med skattad sysselsättning i en region när sysselsättningen omfattar både invånare och icke-invånare som arbetar för regionala producerande enheter. Regional sysselsättning definieras i enlighet med principerna för sysselsättning och hänvisar till den nationella ekonomin (se punkt 11.17).

Ersättningar till anställda

- 13.42 För producenter ska ersättningar till anställda allokera till de lokala verksamhetsenheter där arbetskraften är anställd. Om dessa uppgifter saknas ska man använda näst bästa metod och allokera lönerna och de sociala avgifterna utifrån antal arbetade timmar. Om det saknas uppgifter både om ersättningar till anställda och om antal arbetade timmar ska antalet anställda per lokal verksamhetsenhet användas. Ersättningar till anställda i kontona för hushållssektorn fördelas på regioner efter hemvist.

Övergång från regionalt bruttoförädlingsvärde till bruttoregionprodukt

- 13.43 För att beräkna bruttoregionprodukten (BRP) till marknadspris fördelas produktskatter och produktsubventioner på regionerna. Enligt praxis fördelas dessa överregionala skatter och subventioner utifrån den relativa storleken på förädlingsvärdet för alla branscher i regionen till baspris. Andra fördelningsmetoder kan användas vid behov för territorier med särskilda skattesystem som leder till att skatter och subventioner kan variera betydligt inom ett och samma land.

13.44 Siffror per invånare kan beräknas för BRP för alla regioner. De beräknas inte för utomregionala mått.

13.45 BRP per invånare kan i stor utsträckning påverkas av pendling mellan regioner. Nettoinpendling till en region ökar produktionen utöver vad den bofasta arbetskraften hade kunnat producera. BRP per invånare verkar relativt hög i regioner med nettoinpendling och relativt låg i regioner med nettoutpendling.

De regionala bruttoförelädlingsvärdenas volymökning

13.46 När man mäter förändringar i pris och volym ska de principer som används för den nationella ekonomin också användas för regionerna. Det finns dock vissa problem med de regionala uppgifterna som gör att det är svårt att tillämpa principerna på regionerna. Några exempel på svårigheter:

- a) Uppgifter om regionala prisförändringar saknas ofta.
- b) Om man skattar det regionala förädlingsvärdet i löpande priser direkt i stället för att dra av insatsförbrukningen från produktionen är dubbeldeflatering av det regionala förädlingsvärdet inte möjligt.
- c) Om det saknas regionala tillgångs- och användningstabeller kan pris- och volymändringar inte mätas och bedömas inom denna ram.

13.47 En vanlig metod är därför att deflatera det regionala förädlingsvärdet per bransch utifrån nationella prisförändringar per bransch. Detta görs på den mest detaljerade nivå för vilken det finns ett bruttoförelädlingsvärde i löpande priser. Man beaktar skillnader mellan nationella och regionala prisförändringar som beror på skillnader i ekonomisk struktur inom olika branscher. Denna lösning kan dock fungera sämre om det finns stora skillnader mellan nationella och regionala prisförändringar. Några exempel:

- a) Skillnader i kostnadsstruktur och produktionens sammansättning inom en bransch mellan producenter i olika regioner. Inom en och samma bransch kan det finnas stora variationer i prisförändringar mellan regioner.
- b) Regionala skillnader i prisförändringar för viktiga insatser, t.ex. förändringar i priset på arbetskraft, mark och hyra av kontorslokaler. Om det finns nationella löneavtal utan regional differentiering är de regionala skillnaderna i löneförändringar små.

13.48 Det regionala förädlingsvärdet deflateras med hjälp av följande:

- a) Regionala deflatorer, när de finns och är av tillräckligt god kvalitet. Man använder prisförändringar för produktion snarare än för insatser. I vissa fall kan man få fram regionala deflatorer indirekt genom att kombinera uppgifter om förändringar i värde och i volym. När man använder regionala priser (eventuellt tillsammans med branschvisa nationella deflatorer) beräknas de regionala tillväxttalen så att de överensstämmer med de nationella tillväxttalen.
- b) Dubbel deflatering när det är möjligt. Det är särskilt lämpligt när prisförändringen för insatsförbrukning avviker från prisförändringen för produktion och när insatsförbrukningen är omfattande.

REGIONALA KONTON FÖR HUSHÅLLENS INKOMSTER

13.49 Fördelningen och omfördelningen av inkomsterna resulterar i saldoposter, nämligen primär inkomst och disponibel inkomst. I regionalräkenskaperna används dessa inkomstmått bara för hushåll.

13.50 Regionala konton för hushållssektorn utgör en precisering på regional nivå av motsvarande konton på nationell nivå. För mätningens skull är kontona begränsade till följande:

- a) Konto för allokering av primära inkomster.
- b) Konto för sekundär inkomstfördelning.

På dessa konton bokförs primära inkomster och disponibel inkomst för hushåll som har sin hemvist i en region (se tabell 13.1).

Tabell 13.1 – Regionala konton för hushållens inkomster

		Region				Korrigerig för regionala flöden utan nationell motsvarighet	Summa på nationell nivå
		a	b		Utomregional		
Konto för fördelning av primära inkomster							
Tillgång	B.2/B.3 Driftsöverskott netto/sammansatt förvärvsinkomst netto						
	D.1 Ersättningar till anställda						
	D.4 Kapitalinkomst (fordring)					Minus kapitalinkomst inom regionen i samband med B2/B3	
Användning	D.4 Kapitalinkomst (skuld)					Minus kapitalinkomst inom regionen i samband med B2/B3	
	B.5 Primärinkomst (saldopost)						
Konto för sekundär inkomstfördelning för hushåll							
Tillgång	B.5 Primärinkomst						
	D.62 Sociala förmåner, andra än in natura						
	D.7 Andra löpande transfereringar (fordring)						
Användning	D.5 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.						
	D.61 Sociala avgifter						
	D.7 Andra löpande transfereringar (skuld)						
	B.6 Disponibel inkomst (saldopost)						
	Kompletterande uppgifter						
	Befolkning (antal invånare)						
	Primärinkomst per capita						
	Disponibel inkomst per capita						

- 13.51 De regionala kontona för hushållssektorn är baserade på de hushåll som har sin hemvist i det regionala territoriet. Det antal personer som tillhör hushåll med hemvist i regionen motsvarar regionens totala inhemska befolkning.
- 13.52 De regler som gäller för att avgöra hemvisten för hushållen på nationell nivå ska också tillämpas på de regionala kontona för hushållssektorn. Undantag görs dock för studenter och långtidspatienter. När vårdregionen finns i samma land som den region där de har sin hemvist behandlas de som om de hade sin hemvist i vårdregionen om de bor där i mer än ett år.
- 13.53 Kontona för hushållssektorn kan utvidgas med inkomstanvändningskonton. Detta kräver att man gör en fördelning per region av nationalräkenskapernas statistik om hushållens konsumtionsutgifter och att man justerar för förändringen i hushållens nettokapital i pensionsinstitutens avsättningar. Saldoposten är hushållens regionala sparande.
- 13.54 En fördelning per region av hushållens konsumtionsutgifter kräver tillförlitliga regionala uppgifter från t.ex. en utvidgad hushållsbudgetundersökning. Ofta saknas dock en sådan regional uppdelning och i nationalräkenskaperna måste ofta hushållens konsumtionsutgifter skattas med hjälp av annan information. Att under sådana omständigheter göra en regional uppdelning är svårare.
- 13.55 Den offentliga förvaltningen kan spela en viktig roll när det gäller att tillhandahålla utbildning, hälso- och sjukvård och sociala tjänster till hushållen, genom sociala transfereringar in natura. Vilken roll sådana sociala transfereringar in natura spelar varierar mycket mellan olika länder och kan förändras mycket över tiden. Att fördela sådana sociala transfereringar in natura på regionerna innebär att man kan få fram regionala uppgifter om hushållens faktiska konsumtion och faktiska disponibla inkomst. Med tanke på hur viktiga sociala transfereringar in natura är i vissa medlemsstater kan en jämförelse av hushållens faktiska konsumtion och faktiska disponibla inkomst i de olika medlemsstaterna ge ett annat resultat än en jämförelse som utgår från hushållens konsumtionsutgifter och disponibla inkomst.
-

KAPITEL 14

INDIREKT MÄTTA FINANSIELLA FÖRMEDELINGSTJÄNSTER (FISIM)

FISIM SOM BEGREPP OCH EFFEKTERNA PÅ HUVUDAGGREGATEN AV ALLOKERINGEN AV FISIM TILL ANVÄNDARE

14.01 Finansiella tjänster har av tradition bland annat haft formen av finansförmedling. Med finansförmedling avses den process som innebär att finansinstitut, t.ex. banker, tar emot inlåning från enheter som vill få ränta på medel och lånar ut medlen till enheter som inte har tillräckliga egna medel för att tillgodose sina behov. Banken erbjuder alltså en mekanism som gör att den första enheten kan låna ut medel till den andra enheten. Den enhet som lånar ut medel godtar en ränta som är lägre än den som betalas av låntagaren. En "referensränta" är den ränta till vilken både långvivaren och låntagaren kan tänka sig att avtala om. Skillnaden mellan referensräntan och den ränta som faktiskt betalas till insättarna respektive den ränta som låntagarna betalar utgör en avgift för indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim). Totalsumman för Fisim är summan av de två implicita avgifter som låntagaren och långvivaren betalar.

14.02 Det är dock sällan så att mängden kapital som lånas ut av ett finansinstitut exakt motsvarar mängden insatt kapital hos finansinstitutet. Vissa medel kan ha satts in men ännu inte lånats ut. Vissa lån kan ha finansierats av bankens egna medel och inte av inlånat kapital. Insättarna får emellertid samma ränta och förmedlingstjänst oavsett om deras kapital lånas ut eller inte, och låntagarna betalar samma ränta och får samma förmedlingstjänst oavsett om deras krediter finansieras med förmedlat kapital eller med bankens egna medel. Därför beräknas Fisim för all inlåning och utlåning som erbjuds av ett finansinstitut oavsett varifrån kapitalet kommer. De räntebelopp som bokförs beräknas som referensräntan multiplicerad med den berörda utlånings- eller inlåningsstocken. Skillnaden mellan dessa belopp och de belopp som faktiskt tas emot av eller betalas till finansinstitutet bokförs som de indirekta serviceavgifter som låntagaren eller insättaren betalar till finansinstitutet. De belopp som bokförs som ränta i ENS kallas "ENS-ränta", medan de totala belopp som faktiskt betalas till eller av finansinstitutet kallas "bankränta". Den totala implicita serviceavgiften motsvarar summan av bankräntan på utlåning minus ENS-räntan på samma utlåning plus ENS-räntan på inlåning minus bankräntan på samma inlåning.

14.03 Fisim gäller endast utlåning från och inlåning hos finansinstitut. Varken finansinstitutet eller deras kunder behöver vara inhemska. Import och export av Fisim förekommer. Finansinstitutet behöver inte både ta emot insättningar och ge lån. Ett exempel på finansinstitut som ger lån utan att ta emot insättningar är detaljhandelsföretags finansiella dotterbolag. Utlåningsföretag som har tillräckligt detaljerade räkenskaper för att kunna behandlas som ett bolag eller kvasibolag kan ta emot Fisim.

14.04 För att uppskatta effekterna av allokeringen av Fisim på BNP och nationalinkomst, i förhållande till situationen då Fisim inte skulle allokeras, måste följande fem situationer beaktas:

- a) Inhemska finansförmedlare ger lån och tar emot inlåning för marknadsproducenters insatsförbrukning (inbegripet hushåll som ägare av personliga företag och bostäder):

Finansförmedlares produktion av Fisim uppvägs av marknadsproducenters insatsförbrukning. Det uppstår därför inga effekter på BNP och nationalinkomsten.

- b) Inhemska finansförmedlare ger lån och tar emot inlåning för icke-marknadsproducenters insatsförbrukning och för hushållens konsumtion:

När Fisim förbrukas av icke-marknadsproducenter som insatsförbrukning ökar dessa producenters produktion med samma belopp, eftersom insatsförbrukningen är en del av de totala kostnaderna, som på användningssidan i bokföringen motsvaras av en ökning av konsumtionsutgifterna. BNP och nationalinkomsten stiger därmed med värdet av allokerade Fisim.

Även när Fisim förbrukas av hushållen i egenskap av konsumenter stiger BNP och nationalinkomsten med värdet av allokerade Fisim.

- c) Inhemska finansförmedlare ger lån till och tar emot inlåning från utländska enheter som inte är finansförmedlare (export av Fisim):

Export av Fisim bokförs, vilket leder till en ökning i BNP. Vid övergången från BNP till nationalinkomst uppvägs dock denna ökning av en minskning av ränteintäkterna netto gentemot utlandet (eftersom Fisim dras ifrån ränteintäkter på utlåning och läggs till räntekostnader för inlåning). Export av Fisim påverkar därför inte nationalinkomsten.

- d) Utländska finansförmedlare ger lån och tar emot inlåning för marknadsproducenters insatsförbrukning, inklusive hushållen som ägare av personliga företag och bostäder (import av Fisim):

BNP minskar med värdet av denna kategori importerade Fisim, vars användning bokförs som insatsförbrukning. Vid övergången från BNP till nationalinkomst uppvägs dock denna minskning av en ökning i ränteintäkterna netto gentemot utlandet (eftersom Fisim läggs till ränteintäkterna på inlåning och dras ifrån räntekostnaderna för utlåning). Denna importkategori påverkar därför inte nationalinkomsten.

- e) Utländska finansförmedlare ger lån och tar emot inlåning för icke-marknadsproducenters insatsförbrukning och för hushållens konsumtion (import av Fisim):

Icke-marknadsproducenters import av Fisim motsvarar insatsförbrukning. Dessa producenters produktion ökar med samma belopp, eftersom insatsförbrukningen är en del av de totala kostnaderna, som på användningssidan i bokföringen motsvaras av en ökning av konsumtionsutgifterna. När BNP mäts från produktionssidan motsvaras ökningen av insatsförbrukningen av ökningen i produktionen, med förädlingsvärdet oförändrat. När BNP mäts från utgiftssidan uppvägs ökningen av konsumtionsutgifterna av ökningen av import av tjänster. Vid övergången från BNP till nationalinkomst sker dock en ökning i ränteintäkter netto gentemot utlandet (eftersom Fisim läggs till ränteintäkter på inlåning och dras ifrån räntekostnader för utlåning). Nationalinkomsten ökar därför med värdet av denna kategori import av Fisim.

När Fisim importeras av hushållen i egenskap av konsumenter påverkas inte heller BNP, och nationalinkomsten ökar eftersom det sker en ökning i ränteintäkterna netto gentemot utlandet.

Fisim beräknas enligt vedertagen praxis inte för utlåning och inlåning mellan inhemska finansförmedlare eller mellan inhemska finansförmedlare och utländska finansförmedlare. Utlåning och inlåning mellan finansförmedlare (banker) används dock för att beräkna referensräntor.

- 14.05 Med utgångspunkt i de fem situationer som beskrivs i punkt 14.04 kan effekterna av allokeringen av Fisim på BNP och nationalinkomst sammanfattas på följande sätt:

- a) BNP ökar med värdet av Fisim som producerats av inhemska finansförmedlare och som allokats till sektorerna S.13 (sektorn offentlig förvaltning), S.14 (för hushåll som konsumenter), S.15 (hushållens icke-vinstdrivande organisationer) och S.2 (utlandet).
- b) BNP minskar med värdet av importerade Fisim som allokats till S.11 (icke-finansiella bolag), S.12 (finansiella bolag) utom S.121 (centralbanken), S.122 (monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken) och S.125 (andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut) och S.14 (för hushåll som ägare av bostäder och personliga företag).
- c) Nationalinkomsten ökar med värdet av Fisim (som producerats av inhemska finansförmedlare eller importerats) som allokats till sektorerna S.13 (sektorn offentlig förvaltning), S.14 (för hushåll som konsumenter) och S.15 (hushållens icke-vinstdrivande organisationer).

BERÄKNING AV PRODUKTIONEN AV FISIM FÖR SEKTORERNA S.122 OCH S.125

- 14.06 Fisim produceras av finansförmedlare: centralbanken (S.121), monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken (S.122) och andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125).

Beräkningarna av Fisim koncentreras till delsektorerna S.122 och S.125. Enligt vedertagen praxis beräknas Fisim inte för centralbanken (se del VI).

Nödvändiga statistiska uppgifter

- 14.07 För var och en av delsektorerna S.122 och S.125 behövs uppgifter i form av en tabell över in- och utlåningsstockar efter användningssektor i ett genomsnitt över fyra kvartal samt motsvarande upplupen ränta. Räntan beräknas efter omfördelning av räntesubventionerna till mottagarna.

Referensräntor

- 14.08 I balansräkningarna för finansförmedlare som ingår i delsektorerna S.122 och S.125 måste utlåning till och inlåning hos inhemska enheter delas upp för att skilja mellan utlåning och inlåning

- som sker mellan bankerna (dvs. inom de institutionella enheter som producerar Fisim och som ingår i delsektorerna S.122 och S.125),
- som sker i förhållande till de institutionella användarsektorerna (S.11 – övriga delsektorer under S.12 – S.13 – S.14 – S.15) (utom i förhållande till centralbankerna).

In- och utlåning i förhållande till utlandet (S.2) ska vidare delas upp i utlåning till och inlåning hos utländska finansförmedlare samt i utlåning till och inlåning hos övriga utländska enheter.

Intern referensränta

- 14.09 För att få fram inhemska finansförmedlares produktion av Fisim efter inhemsk institutionell användarsektor beräknas den interna referensräntan som kvoten mellan ränteintäkter på utlåning inom och mellan delsektorerna S.122 och S.125 och utlåningsstockar inom och mellan delsektorerna S.122 och S.125 enligt följande:

$$\frac{\text{ränteintäkter på utlåning inom och mellan delsektorerna S.122 och S.125}}{\text{utlåningsstock inom och mellan delsektorerna S.122 och S.125}}$$

Teoretiskt sett är den interna referensräntan densamma om den beräknas på inlåningssidan i stället för på utlåningssidan. På grund av inkonsekventa uppgifter kommer beräkningen på grundval av uppgifter om inlåning att skilja sig från beräkningen på grundval av uppgifter om utlåning.

När uppgifterna om inlåning är mer tillförlitliga bör den interna referensräntan beräknas på grundval av bankernas inlåning hos varandra som kvoten av

$$\frac{\text{räntekostnader för inlåning inom och mellan delsektorerna S.122 och S.125}}{\text{inlåningsstock inom och mellan delsektorerna S.122 och S.125}}$$

Om uppgifterna om utlåning och inlåning är lika tillförlitliga bör den interna referensräntan beräknas på grundval av bankernas utlåning till och inlåning hos varandra som kvoten mellan ränteintäkterna på utlåning plus räntekostnaderna för inlåning mellan finansförmedlarna och utlåningsstocken plus inlåningsstocken hos finansförmedlarna för andra finansförmedlares räkning.

Om inhemska finansförmedlare i förhållande till sina inhemska kunder ger lån och tar emot inlåning i utländsk valuta ska flera "interna" referensräntor beräknas för olika valutor eller grupper av valutor, om detta i betydande utsträckning skulle förbättra beräkningarna. Detta skulle kräva att både de "interna" referensräntorna och inhemska finansförmedlares utlåning till och inlåning från varje inhemsk användarsektor beräknas för olika valutor eller grupper av valutor.

Externa referensräntor

- 14.10 För att fastställa import och export av Fisim används som referensränta den genomsnittliga interbankräntan viktad med storleken på stockarna i posterna "utlåning mellan inhemska finansförmedlare å ena sidan och utländska finansförmedlare å andra sidan" och "inlåning mellan inhemska finansförmedlare å ena sidan och utländska finansförmedlare å andra sidan" som ingår i finansförmedlarnas balansräkningar. Den externa referensräntan beräknas därför som kvoten mellan utlåningsränta plus inlåningsränta mellan inhemska finansförmedlare och utländska finansförmedlare och utlåningsstock plus inlåningsstock mellan inhemska finansförmedlare och utländska finansförmedlare.

Flera externa referensräntor ska beräknas för olika valutor eller grupper av valutor, om uppgifter finns tillgängliga för varje valuta/grupp av valutor för följande kategorier och om detta i betydande utsträckning skulle förbättra beräkningarna:

- Utländska finansförmedlares utlåning och inlåning i förhållande till varje användarsektor.
- Inhemska finansförmedlares utlåning och inlåning i förhållande till utländska användare.

Detaljerad uppdelning av Fisim på institutionella sektorer

- 14.11 Fisim mellan banker behöver enligt vedertagen praxis inte beräknas mellan inhemska finansförmedlare eller mellan inhemska finansförmedlare och utländska finansförmedlare. Fisim beräknas endast i förhållande till institutionella användarsektorer som inte är banker.

För varje institutionell sektor som inte är finansförmedlare ska uppgifter finnas enligt följande tabell över inhemska finansförmedlares utlåning och inlåning:

	Stockar	Inhemska finansförmedlares ränteintäkter		Stockar	Inhemska finansförmedlares räntekostnader
Utlåning av inhemska finansförmedlare (S.122 och S.125)			Inlåning hos inhemska finansförmedlare (S.122 och S.125)		

Fisim totalt per institutionell sektor beräknas som summan av Fisim på utlåning till den institutionella sektorn och Fisim på inlåning från den institutionella sektorn.

Fisim på utlåning till den institutionella sektorn beräknas som ränteintäkter på utlåning minus (utlåningsstock multiplicerad med intern referensränta).

Fisim på inlåning från den institutionella sektorn beräknas som (inlåningsstock multiplicerad med intern referensränta) minus räntekostnader för inlåning.

En del av produktionen exporteras. På grundval av balansräkningen för finansförmedlare konstateras följande:

	Stockar	Inhemska finansförmedlares ränteintäkter		Stockar	Inhemska finansförmedlares räntekostnader
Utlåning till utländska icke-banker			Inlåning från utländska icke-banker		

Exporten av Fisim beräknas med hjälp av den externa interbank-referensräntan för utlåning till utländska enheter (utom finansförmedlare) som ränteintäkter minus (utlåningsstock multiplicerad med extern referensränta).

Exporten av Fisim för inlåning från utländska enheter (utom finansförmedlare) beräknas som (inlåningsstock multiplicerad med extern referensränta) minus räntekostnader.

Om flera referensräntor används för olika valutor eller grupper av valutor ska utlåning och inlåning delas upp på både institutionell användarsektor och de valutor (eller grupper av valutor) de är utställda i.

Uppdelning av Fisim allokerade till hushåll i insatsförbrukning och konsumtion

14.12 Fisim som hänför sig till hushållen fördelas på följande kategorier:

- Hushållens insatsförbrukning i egenskap av bostadsägare.
- Hushållens insatsförbrukning i egenskap av ägare till personliga företag.
- Hushållens konsumtion.

Beräkningsmetoden kräver en uppdelning av lånen till hushållen (stockar och ränta) i följande motsvarande kategorier:

- Bostadslån.
- Lån till hushållen i egenskap av ägare till personliga företag.
- Övriga lån till hushållen.

Lån till hushållen i egenskap av ägare till personliga företag och bostadslån redovisas vanligen separat i de olika uppdelningarna av utlåning i den finansiella och monetära statistiken. Övriga lån till hushållen beräknas som en restpost genom subtraktion av de två ovannämnda lånekategorierna från totalsumman. Fisim för lån till hushållen ska fördelas bland de tre kategorierna på grundval av uppgifter om stockar och ränta för var och en av de tre grupperna. Bostadslån är inte identiska med hypotekslån, eftersom hypotekslån kan beviljas för andra ändamål.

Hushållens inlåning ska delas upp i

- hushållens inlåning i egenskap av ägare till personliga företag, och
- hushållens inlåning i egenskap av konsumenter.

I brist på statistik över hushållens inlåning i egenskap av ägare till personliga företag ska inlåningsstockarna beräknas med hjälp av någon av följande metoder:

Metod 1

Inlåningsstockarna beräknas genom att man antar att kvoten mellan inlåningsstockarna och det konstaterade förädlingsvärdet för de minsta bolagen gäller för personliga företag.

Metod 2

Inlåningsstockarna beräknas genom att man antar att kvoten mellan inlåningsstockarna och den konstaterade omsättningen för de minsta bolagen gäller för personliga företag.

Fisim på hushållens inlåning måste fördelas mellan Fisim på inlåning från hushållen i egenskap av ägare till personliga företag och Fisim på inlåning från hushållen i egenskap av konsumenter på grundval av den genomsnittliga stocken för dessa två kategorier, för vilka bristen på ytterligare information gör att samma räntesats kan användas.

I annat fall, när det saknas mer detaljerade uppgifter om hushållens in- och utlåning, allokeras Fisim till hushållen till insatsförbrukning och konsumtion under antagandet att alla lån hänförs till hushållen i egenskap av producenter eller ägare av bostäder och att all inlåning hänförs till hushållen i egenskap av konsumenter.

BERÄKNING AV IMPORT AV FISIM

- 14.13 Utländska finansförmedlare beviljar lån till inhemska enheter och tar emot inlåning från inhemska enheter. Uppgifter enligt följande tabell krävs för varje institutionell sektor.

	Stockar	Utländska finansförmedlares ränte-intäkter från inhemska användare		Stockar	Utländska finansförmedlares räntekostnader till inhemska användare
Utlåning av utländska finansförmedlare			Utlåning hos utländska finansförmedlare		

Importen av Fisim för varje institutionell sektor beräknas enligt följande:

Importen av Fisim för utlåning beräknas som ränteintäkter hos utländska finansförmedlare *minus* (utlåningsstock *multiplierad med* extern referensränta).

Importen av Fisim för inlåning beräknas som (inlåningsstock *multiplierad med* extern referensränta) *minus* räntekostnader för utländska finansförmedlare.

Flera externa referensräntor bör användas per valuta eller grupper av valutor (se punkt 14.10).

FISIM UTTRYCKTA I VOLYM

- 14.14 Fisim-volymen beräknas genom att använda in- och utlåningsstockar deflaterade till basperiodens priser med hjälp av ett allmänt prisindex, t.ex. den implicita prisdeflatoren för den inhemska slutliga efterfrågan.

Priset på Fisim består av två komponenter. Den första är skillnaden mellan bankräntan och referensräntan (eller omvänt i fråga om inlåning) som utgör finansförmedlarens marginal. Den andra är det prisindex som används för att deflatera in- och utlåningsstockarna till basperiodens priser.

Volymen på Fisim beräknas enligt följande:

$$\text{Fisim i volym på utlåning till den institutionella sektorn} = \frac{\text{Fisim på utlåning till den institutionella sektorn}}{\text{prisindex}} \times \frac{\text{marginal under basperioden}}{\text{faktisk marginal}}$$

$$\text{Fisim i volym på inlåning från den institutionella sektorn} = \frac{\text{Fisim på inlåning från den institutionella sektorn}}{\text{prisindex}} \times \frac{\text{marginal under basperioden}}{\text{faktisk marginal}}$$

Marginalen under basperioden på utlåning *motsvarar* den effektiva räntan på utlåning *minus* referensräntan.

Marginalen under basperioden på inlåning *motsvarar* referensräntan *minus* den effektiva räntan på inlåning.

Nominellt motsvarar den faktiska marginalen kvoten mellan Fisim och stockarna. Om den faktiska marginalen ersätts med detta uttryck i de två ovanstående formlerna innebär detta därför följande:

$$\text{Fisim i volym på utlåning till den institutionella sektorn} = \frac{\text{Utlåningsstockar till den institutionella sektorn}}{\text{prisindex}} \times \text{marginal under basperioden}$$

$$\text{Fisim i volym på inlåning från den institutionella sektorn} = \frac{\text{Inlåningsstockar från den institutionella sektorn}}{\text{prisindex}} \times \text{marginal under basperioden}$$

BERÄKNING AV FISIM PER NÄRINGSREN

14.15 Allokeringen av Fisim på användande näringsgrenar baseras på in- och utlåningsstockarna för varje näringsgren och, om dessa uppgifter inte är tillförlitliga, på varje näringsgrens produktion.

CENTRALBANKENS PRODUKTION

14.16 Centralbankens produktion mäts enligt vedertagen praxis som summan av kostnader, dvs. dess insatsförbrukning, ersättningar till anställda, kapitalförslitning och övriga produktionsskatter minus övriga produktionssubventioner. Fisim behöver inte beräknas för centralbanken.

Provisioner och avgifter för direkt mätta tjänster för vilka centralbanken fakturerar inhemska och utländska enheter ska allokeras till dessa enheter.

Bara den del av centralbankens totala produktion (summan av kostnader minus provisioner och avgifter) som inte säljs ska enligt vedertagen praxis allokeras till övriga finansinstituts insatsförbrukning – delsektor S.122 (monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken) och delsektor S.125 (andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut) – i proportion till dessa delsektors respektive förädlingsvärde.

För att balansera kontona för delsektorerna S.122 och S.125 ska värdet på respektive insatsförbrukning av den tjänst som har tillhandahållits av centralbanken uppvägas med en löpande transferering (klassificerad under D.759, andra övriga löpande transfereringar) som mottas från centralbanken avseende samma belopp.

KAPITEL 15

KONTRAKT, LEASINGAVTAL OCH LICENSER**INLEDNING**

- 15.01 Kontrakt är överenskommelser om på vilka villkor varor, tjänster och tillgångar ska tillhandahållas kunden. I kontrakt om direkt försäljning av varor, tjänster eller tillgångar fastställs värdet och tidpunkten för bokföring av transaktionen, som när det gäller varor är förändringen av äganderätten. Skillnaden mellan tidpunkten för betalning och tidpunkten för bokföring avspeglas i poster som bokförs som obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter på kontot för finansiella transaktioner.
- 15.02 Leasingavtal, licenser och tillstånd är kontrakt som avgör klassifikationen av betalningarna och den ekonomiska äganderätten till tillgångarna. En del kontrakt utgör ett särskilt slag av icke-finansiell tillgång.
- 15.03 I detta kapitel diskuteras i sju avsnitt bokföringen av olika slags komplexa kontrakt och deras underliggande flöden och stockar:
- a) Skillnaden mellan operationell leasing, resursleasing och finansiell leasing.
 - b) Tillstånd att utnyttja en naturresurs.
 - c) Tillstånd att utöva specifik verksamhet.
 - d) Offentlig-privata partnerskap.
 - e) Avtal om tjänstekoncessioner.
 - f) Överlåtbara operationella leasingkontrakt.
 - g) Ensamtillstånd till framtida varor och tjänster.

SKILLNADEN MELLAN OPERATIONELL LEASING, RESURSLEASING OCH FINANSIELL LEASING

15.04 Man skiljer mellan tre olika typer av leasing av icke-finansiella tillgångar (se tabell 15.1):

- a) Operationell leasing.
- b) Resursleasing.
- c) Finansiell leasing.

Samtliga avser användning av en icke-finansiell tillgång:

- Vid operationell leasing och resursleasing förändras inte den ekonomiska äganderätten, och den formella ägaren fortsätter att vara ekonomisk ägare. Resursleasing används för naturresurser, t.ex. mark och frekvensspektrum. Operationell leasing används för alla andra icke-finansiella tillgångar.
- Vid finansiell leasing förändras den ekonomiska äganderätten till tillgången, och den formella ägaren av tillgången anses inte vara ekonomisk ägare. Finansiell leasing kan gälla alla icke-finansiella tillgångar, även naturresurser under vissa omständigheter.

15.05 Alla enheter, t.ex. varor, tjänster, naturresurser, finansiella tillgångar eller skulder, har både en formell och en ekonomisk ägare. Ofta är de ekonomiska och formella ägarna desamma. Om de är olika är det för att den formella ägaren har överlämnat ansvaret för den risk som är förknippad med att använda enheten i en ekonomisk verksamhet samt tillhörande förmåner till den ekonomiska ägaren. I gengäld accepterar den formella ägaren betalningar för en annan uppsättning risker och avkastning från den ekonomiska ägaren.

Tabell 15.1 – Bokföring av tre olika typer av leasing

Typ av leasing	Användarens bokföringsmetod
Operationell leasing (för annat än naturresurser)	Användaren är inte ekonomisk ägare av den icke-finansiella tillgången. Hyrorna bokförs som betalningar för en tjänst, insatsförbrukning eller konsumtionsutgift av den offentliga förvaltningen, hushållen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
Resursleasing (endast för naturresurser)	Användaren är inte ekonomisk ägare av naturresursen. Betalningarna är arrenden (kapitalinkomst).
Finansiell leasing	Användaren är ekonomisk ägare av en icke-finansiell tillgång, som finansieras genom ett lån från leasinggivaren. Betalningarna utgör för det mesta återbetalning av kapital och betalning av ränta på lånet. En del av räntebetalningarna kan bokföras som Fisim om långgivaren är en finansförmedlare. Denna betalning klassificeras som insatsförbrukning eller konsumtionsutgift av den offentliga förvaltningen, hushållen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Tabell 15.2 – Bokföring av tre olika typer av leasing efter typ av transaktion

Typ av transaktion	Typ av användning och berörd tillgång
Insatsförbrukning	Operationell leasing av producerade tillgångar, t.ex. maskiner och immateriella rättigheter. Fisim vid finansiell leasing.
Kapitalförslitning	Endast för producerade tillgångar och endast för den ekonomiska ägaren.
Konsumtionsutgift	Operationell leasing av varaktiga konsumtionsvaror. Förvärv av varaktiga konsumtionsvaror (även vid finansiering genom finansiell leasing eller avbetalningsköp). Fisim vid finansiell leasing till slutkonsumenter.
Förvärv av icke-finansiella tillgångar	Förvärv av producerade tillgångar (även vid finansiering genom finansiell leasing). Förvärv av naturresurser, även rätt att utnyttja dem tills de är uttömda. Förvärv av rätt att utnyttja en naturresurs under en längre tid, t.ex. en fiskekvot.
Fast realkapitalbildning	
Anskaffning av naturresurser	
Anskaffning av andra icke-producerade tillgångar	
Betalningar av kapitalinkomst	Resursleasing, dvs. betalning för utnyttjande av en naturresurs. Finansiell leasing, dvs. förvärv av en icke-finansiell tillgång som samtidigt finansieras genom ett lån.
Arrenden	
Ränta	
Finansiell transaktion: lån	Finansiell leasing, dvs. förvärv av en icke-finansiell tillgång som samtidigt finansieras genom ett lån.

15.06 *Definition:* Ekonomisk ägare av sådana enheter som varor och tjänster, naturresurser, finansiella tillgångar eller skulder är den institutionella enhet som har rätt att göra anspråk på avkastningen från förmånerna knutna till användningen av enheten i en ekonomisk verksamhet eftersom den har accepterat de därmed förknippade riskerna.

15.07 *Definition:* Formell ägare av sådana enheter som varor och tjänster, naturresurser, finansiella tillgångar eller skulder är den institutionella enhet som enligt lag kan göra anspråk på den avkastning som är förknippad med enheterna.

Operationell leasing

- 15.08 *Definition:* Operationell leasing innebär att den formella ägaren även är ekonomisk ägare och accepterar de operativa riskerna och får ekonomisk avkastning från tillgången genom att ta betalt för användningen av den i en produktionsverksamhet.
- 15.09 En indikator på operationell leasing är att den formella ägaren ansvarar för reparationer och underhåll av tillgången.
- 15.10 Vid operationell leasing står tillgången kvar i leasinggivarens balansräkning.
- 15.11 De betalningar som görs för producerade tillgångar vid operationell leasing kallas för hyra och bokförs som betalningar för en tjänst (se tabell 15.2). Det är lättast att beskriva operationell leasing som gäller utrustning, eftersom operationell leasing ofta gäller fordon, kranar, borrar m.m. Alla former av icke-finansiella tillgångar kan dock vara föremål för operationell leasing. Den tjänst som leasinggivaren tillhandahåller sträcker sig längre än till att enbart tillhandahålla tillgången. Den inbegriper andra element såsom bekvämlighet och säkerhet. För utrustning håller leasinggivaren, eller ägaren av utrustningen, normalt ett lager av utrustning i gott skick som på begäran kan hyras ut med kort varsel. Leasinggivaren måste normalt vara specialist på driften av utrustningen. Detta är viktigt när det gäller mycket komplicerad utrustning, t.ex. datorer, där leasingtagaren kanske inte har den nödvändiga sakkunskapen eller de nödvändiga hjälpmedlen för att själv stå för servicen av utrustningen. Leasinggivaren kan också åta sig att ersätta utrustningen i händelse av allvarligt fel eller långvarigt driftsavbrott. När det gäller byggnader ansvarar leasinggivaren för byggnadens konstruktion och för utbyte vid skador till följd av exempelvis en naturkatastrof och har vanligen även ansvaret för att hissar samt värme- och ventilationssystem fungerar som de ska.
- 15.12 Operationell leasing utvecklades ursprungligen för att tillgodose behoven hos användare som endast med regelbundna intervall behöver en viss typ av utrustning. Många avtal om operationell leasing gäller bara under korta perioder, men leasingtagaren kan förlänga leasingen när avtalstiden löper ut, och samma användare kan använda samma utrustning vid flera tillfällen. I takt med utvecklingen av alltmer komplicerade maskiner, särskilt inom elektronik, är den service och reservutrustning som leasinggivaren tillhandahåller viktiga faktorer som kan göra att en användare väljer att leasa i stället för att köpa. Andra faktorer som kan göra att användare väljer att leasa under lång tid i stället för att köpa är konsekvenserna för företagets balansräkning, kassaflöde eller skattskyldighet.

Finansiell leasing

- 15.13 *Definition:* Finansiell leasing innebär att leasinggivaren är formell ägare av en tillgång men leasingtagaren är ekonomisk ägare, eftersom denna står för de operativa riskerna och får den ekonomiska avkastningen av att använda tillgången i en produktionsverksamhet. I gengäld accepterar leasinggivaren en annan uppsättning risker och avkastning från leasingtagaren, i form av återbetalningar av ett lån. Trots att leasinggivaren är formell ägare av tillgången är det ofta så att leasinggivaren aldrig tar emot den fysiska leveransen av tillgången utan samtycker till att den levereras direkt till leasingtagaren. En indikator på finansiell leasing är att det är den ekonomiska ägarens ansvar att tillhandahålla alla reparationer och allt underhåll som kan krävas för tillgången.
- 15.14 Finansiell leasing innebär att den formella ägaren redovisas som givare av ett lån till leasingtagaren, som denna använder till att anskaffa tillgången. Tillgången uppträder därefter i leasingtagarens balansräkning och inte i leasinggivarens. Motsvarande lån visas som en tillgång för leasinggivaren och en skuld för leasingtagaren. Betalningar vid finansiell leasing behandlas inte som hyra utan som betalning av ränta och återbetalning av kapital på det tillräknade lånet. Om leasinggivaren är en finansförmedlare behandlas en del av betalningen även som en serviceavgift (Fisim).
- 15.15 Mycket ofta skiljer sig den tillgång som är föremål för finansiell leasing klart från de tillgångar som leasinggivaren använder i sin produktionsverksamhet, t.ex. ett trafikflygplan som formellt ägs av en bank men som leasas av ett flygbolag. Det är inte ekonomiskt rimligt att bokföra flygplanet eller dess kapitalförslitning i bankens räkenskaper eller att utelämna dessa uppgifter från flygbolagets räkenskaper. Genom finansiell leasing kan man undvika denna oönskade form av bokföring av ägandet av flygplanet och dess värdeminskning samtidigt som man ser till att båda parter nettoförmögenhet är korrekt under hela leasingtiden.
- 15.16 Det är vanligt att en finansiell leasingperiod varar under tillgångens hela ekonomiska livslängd. När så är fallet motsvarar värdet på det tillräknade lånet nuvärdet på de betalningar som ska göras enligt leasingavtalet. Detta värde täcker kostnaden för tillgången och brukar också inbegripa en under leasingperioden upplupen avgift som debiteras av leasinggivaren. Betalningar som görs regelbundet till leasinggivaren kan bokföras som fyra poster: räntebetalningar, återbetalningar av kapital på det tillräknade lånet, avgift till leasinggivaren och Fisim (om leasinggivaren är en finansförmedlare). Om det inte i avtalsvillkoren anges hur de tre första posterna ska identifieras, motsvarar återbetalningen av kapital tillgångens värdeminskning (kapitalförslitningen), medan räntebetalningen motsvarar avkastningen på kapitalet för tillgången och serviceavgiften motsvarar skillnaden mellan det totala belopp som ska betalas och dessa båda poster.

- 15.17 Det kan även förekomma finansiell leasing där leasingperioden är kortare än tillgångens ekonomiska livstid. I så fall täcker även i detta fall värdet på det tillräknade lånet kostnaden för tillgången och den avgift som debiteras av leasinggivaren plus värdet av de serviceavgifter som ska betalas enligt leasingvillkoren. Betalningar som görs regelbundet till leasinggivaren ska bokföras som räntebetalningar och återbetalningar av kapital på det tillräknade lånet samt avgift till leasinggivaren och Fisim (om leasinggivaren är en finansförmedlare). De kan också inbegripa förskottsbetalningar för att finansiera återköp av tillgången vid leasingperiodens utgång. Vid slutet av leasingen kan tillgången överföras till leasingtagarens balansräkning beroende på avtalsvillkoren. Värdet av utestående belopp för lånet kommer att vara lika med tillgångens förväntade marknadsvärde vid slutet av leasingperioden så som detta bestämdes vid leasingens början. Vid denna tidpunkt kan tillgången återlämnas till leasinggivaren, leasingtagaren kan återopa en möjlighet att formellt förvärva tillgången eller så kan ett nytt leasingavtal ingås.

Finansiell leasing kräver att leasingtagaren står för riskerna med och får avkastningen av användningen av tillgången. Därför ska alla kapitalvinster och kapitalförluster på det förväntade värdet i slutet av leasingperioden bäras av leasingtagaren. I detta fall, då tillgången formellt förvärvats av leasingtagaren i slutet av leasingperioden, bokförs kontantbetalningarna som återbetalning av lånet, eftersom tillgången redan finns i leasingtagarens balansräkning.

Om tillgången återgår till leasinggivaren bokförs en transaktion för köpet av tillgången till dess aktuella marknadsvärde. Behållningen används för återbetalning av den utestående delen av lånet, och eventuell skillnad mellan dessa belopp bokförs som en kapitaltransferering. I betalningarna under leasingperioden ingår ofta förskottsbetalningar av förvärvet av tillgången så att transaktionen sker utan kontant ersättning, eftersom lånet är helt återbetalat vid denna tidpunkt.

Om en ytterligare leasingperiod avtalas måste det nya kontraktet analyseras för att avgöra om det är en fortsättning på en finansiell leasing eller en operationell leasing.

- 15.18 Även om finansiell leasing brukar pågå under flera år, avgör inte leasingtiden om leasingen ska betraktas som operationell eller finansiell. Ibland leasas en tillgång under en kort period, kanske bara för ett år i taget, men i kontraktet ingår villkoret att leasingtagaren tar allt ansvar för tillgången, inbegripet allt underhåll och täckning för onormala skador. Även om leasingperioden är kort och leasinggivaren inte är ett finansinstitut, registreras leasingen som finansiell och inte operationell leasing om leasingtagaren tar över huvuddelen av riskerna i samband med användning av tillgången i produktionen samt avkastningen. I praktiken är det dock svårt att avvika från bokföringen i affärsredovisningen, som följer internationella standarder för affärsredovisning, där finansiell leasing begränsas till leasingavtal som täcker huvuddelen av tillgångens ekonomiska livstid.

- 15.19 Bolag som specialiserar sig på finansiell leasing ska, även om de kallas fastighetsbolag eller flygplansleasingföretag, klassificeras som finansförmedlare som erbjuder lån till de enheter som leasar tillgångar från dem. Om leasinggivaren inte är en finansförmedlare ska betalningarna för det tillräknade lånet delas upp i enbart återbetalningar av kapital och ränta. Om leasinggivaren är ett finansiellt bolag ingår en ytterligare komponent som utgör serviceavgiften (Fisim).

- 15.20 Avbetalningsköp är en typ av finansiell leasing.

Definition: Avbetalningsköp innebär att en varaktig vara säljs till en köpare med överenskomna framtida betalningar som motprestation. Köparen tar omedelbart varan i besittning, även om den rättsligt sett förblir leasinggivarens egendom som säkerhet/garanti tills leasingtagaren gjort alla överenskomna betalningar.

- 15.21 Avbetalningsköp begränsas vanligen till varaktiga konsumtionsvaror, och de flesta köpare finns i hushållssektorn. Finansierare av avbetalningskontrakt är vanligen fristående institutionella enheter som verkar i nära samarbete med säljare av varaktiga varor.

- 15.22 När det gäller avbetalningsköp registreras den varaktiga varan som om den förvärvats av köparen den dag då köparen tar tillgången i besittning till det marknadspris som skulle ha realiserats i en motsvarande transaktion. Köparen får ett tillräknat lån till motsvarande värde. Betalningarna från köparen till finansören bokförs som återbetalningar av kapital och räntebetalningar, med samma metod som vid finansiell leasing. Den produktionsverksamhet som utförs av finansörer av avbetalningsköp är finansiell förmedling. Eftersom de vanligen inte tar ut en direkt avgift för sina tjänster, utgörs deras hela produktion av Fisim, beräknad som erhållen kapitalinkomst minus förfallen ränta. Liksom i fallet med vanlig finansiell leasing kan den förfallna räntan vara svår att fastställa och måste då uppskattas.

Resursleasing

- 15.23 *Definition:* Resursleasing innebär att ägaren av en naturresurs gör denna tillgänglig för en leasingtagare mot en betalning som registreras som arrende.

- 15.24 Vid resursleasing står resurstillgången kvar i leasinggivarens balansräkning trots att den används av leasingtagaren. Eventuell värdeminskning för en naturresurs bokförs som ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar (under K.21 Uttag av naturresurser). Den bokförs inte som en transaktion som liknar kapitalförslitning, eftersom det inte finns något kapital som kan förslitas. Betalningar som ska göras enligt resursleasingen, och endast dessa betalningar, bokförs som arrende.
- 15.25 Mark är det klassiska fallet av en tillgång som är föremål för resursleasing. Utnyttjandet av andra naturresurser bokförs dock på motsvarande sätt, t.ex. timmer, fiskbestånd, vatten, mineralresurser och frekvensspektrum.

Tillstånd att utnyttja en naturresurs

- 15.26 Tillstånd att utnyttja en naturresurs kan utfärdas av den offentliga förvaltningen, men även av privata ägare, t.ex. jordbrukare och företag.
- 15.27 När tillstånd att utnyttja en naturresurs utfärdas finns följande tre bokföringsalternativ (se tabell 15.3):
- Ägaren kan bevilja eller avslå tillstånd till fortsatt utnyttjande av tillgången från en leasingperiod till nästa.
 - Ägaren kan tillåta att resurstillgången utnyttjas under en längre tidsperiod på ett sådant sätt att användaren i praktiken kontrollerar utnyttjandet av resursen under denna tid med litet eller inget ingripande från ägaren.
 - Ägaren tillåter att resurstillgången utnyttjas tills den är uttömd.

Det första alternativet behandlas som resursleasing och bokförs som arrende.

Det andra alternativet kan leda till att det utöver bokföringen av arrende också uppkommer en tillgång för användaren som är skild från själva resursen, men där värdet på resurstillgången och på den tillgång som medger utnyttjande av resursen är knutna till varandra.

Denna tillgång (kategori AN.222) bokförs bara om dess värde, dvs. avkastningen för innehavaren utöver det värde som tillkommer utfärdaren, kan realiseras genom överlåtelse av tillgången. Tillstånden observeras först genom ekonomisk tillblivelse av tillgångar (kategori K.1, se punkt 6.06 g). Om värdet av tillgången inte realiseras går det mot noll när leasingperioden löper ut.

Det tredje alternativet leder till försäljning (eller möjligen expropriation) av själva naturresursen.

Tabell 15.3 – Bokföring av tre olika typer av tillstånd att utnyttja naturresurser

Typ av utnyttjande	Bokföringsmetod
Tillstånd för tillfälligt utnyttjande, eventuellt under lång tid	Resursleasing: arrende (kapitalinkomst)
Under användarens kontroll under en längre period, användaren står för riskerna och får avkastningen, tillståndet kan överlätas till ett realiserbart värde	Arrende och uppkomst av en ny tillgång för rätten att utnyttja naturresursen
Utnyttjande tills resurserna är uttömda; permanent utnyttjande (användaren står för alla risker och får all avkastning)	Försäljning av naturresurs

- 15.28 För att skilja mellan arrende, uppkomst av en ny tillgång och försäljning av naturresursen är huvudkriteriet överlåtelsen av risker och avkastning. Naturresursen är såld om alla risker och all avkastning har överlåtits. En ny tillgång har uppkommit om överlåtelsen av risker och avkastning leder till ett särskilt och överlåtbart tillstånd med ett realiserbart värde. Att använda andra kriterier, såsom förhandsavtal om betalningar, förskottsbetalning, tillståndets längd och behandling i affärsredovisningen, kan vara vilseledande eftersom de inte nödvändigtvis avspeglar överlåtelsen av risker och avkastning.
- 15.29 Naturresurser, t.ex. mark och mineralresurser, kan förvärvas av utländska enheter. Försäljning av naturresurser ska dock inte bokföras som försäljning till en utländsk enhet. I sådana fall skapas en konstruerad inhemsk statistisk enhet som innehar äganderätten till naturresursen. Den utländska enheten äger den konstruerade inhemska statistiska enhetens kapital. En liknande bokföringsprincip tillämpas om inhemska enheter förvärvar en naturresurs i utlandet.

15.30 Den offentliga förvaltningens inkomster från en viss typ av naturresurser (t.ex. inkomster från olja och naturgas) kan bestå av en mängd olika transaktioner, t.ex.

- a) arrende vid resursleasing,
- b) avyttring av icke-producerande tillgångar, t.ex. försäljning av naturresurser eller försäljning av licenser för exploatering under en längre tidsperiod,
- c) utdelning från ett offentligt bolag som exploaterar naturresurser,
- d) bolagsskatt som betalas av bolag som exploaterar naturresurser.

Tillstånd att utöva specifik verksamhet

15.31 Förutom licenser för och leasingavtal om användning av en tillgång kan tillstånd beviljas för att utöva en specifik verksamhet, oberoende av de tillgångar som ingår i verksamheten. Tillstånden är inte beroende av några kvalifikationsvillkor (som att ha godkänts i körkortspröv) utan är utformade för att begränsa antalet enskilda enheter som har rätt att utöva verksamheten. Sådana tillstånd kan utfärdas av den offentliga förvaltningen eller av privata institutionella enheter, och de båda fallen behandlas på olika sätt.

Tabell 15.4 – Bokföring av användning och förvärv av icke-finansiella tillgångar efter typ av transaktion och flöde

Typ av transaktion	Typ av användning/förvärv och typ av tillgång och typ av betalning
Insatsförbrukning	Operationell leasing av producerade tillgångar, t.ex. maskiner och immateriella rättigheter Regelbundna betalningar av bolag för leverans av vatten Fisim vid finansiell leasing
Kapitalförslitning	Endast för producerade tillgångar och för den ekonomiska ägaren
Konsumtionsutgift	Operationell leasing av varaktiga konsumtionsvaror Förvärv av varaktiga konsumtionsvaror, även vid finansiering genom finansiell leasing eller avbetalningsköp
Förvärv av icke-finansiella tillgångar	
Fast realkapitalbildning	Förvärv av producerade tillgångar (även vid finansiering genom finansiell leasing)
Anskaffning av naturresurser	Förvärv av naturresurser, även rätt att utnyttja dem tills de är uttömda Förvärv av rätt att utnyttja en naturresurs under en längre tid, t.ex. en fiskekvot
Anskaffning av andra icke-producerade tillgångar	Överlåtbara avtal om tidsdelat boende (time-share) Förvärv av ett kontrakt som kan överlätas till tredje man Kontrakt om framtida produktion, t.ex. kontrakt med fotbollsspelare och författare
Betalning som kapitalinkomst Arrenden	Resursleasing, dvs. betalning för kortvarigt utnyttjande av en naturresurs Regelbundna betalningar för rätten att utvinna vatten Finansiell leasing, dvs. förvärv av en icke-finansiell tillgång som samtidigt finansieras genom ett lån
Inkomstöverföring	Tillstånd utfärdade av den offentliga förvaltningen för att utöva en specifik verksamhet som inte är beroende av några kvalifikationsvillkor eller med en oproporionerlig avgift i förhållande till förvaltningskostnaderna för tillståndssystemet Utsläppsrätter utfärdade av den offentliga förvaltningen för att begränsa de totala utsläppen
Övriga produktionsskatter	
Finansiell transaktion: lån	Finansiell leasing, dvs. förvärv av en icke-finansiell tillgång som samtidigt finansieras genom ett lån
Andra volymförändringar i tillgångar	Ägarens uttömning av naturresurser Olaglig skogsavverkning, olagligt fiske eller olaglig jakt (konfiskation utan ersättning av odlade tillgångar eller naturresurser)
Förändring i priset på tillgångar	Utlöpande av kontrakt, licenser och tillstånd bokförda som tillgångar

- 15.32 Om den offentliga förvaltningen t.ex. begränsar antalet bilar som får användas som taxibilar eller antalet kasinon genom att utfärda tillstånd, uppkommer i praktiken monopolvinster för de godkända näringsidkarna, och den offentliga förvaltningen återtar en del av vinsterna i form av avgift. Dessa avgifter bokförs som övriga skatter. Denna princip tillämpas på alla fall där den offentliga förvaltningen utfärdar tillstånd för att begränsa antalet enheter som är verksamma inom ett visst område där gränsen fastställs godtyckligt och inte enbart är beroende av kvalifikationsvillkor.
- 15.33 Om tillståndet gäller i flera år ska betalningen i princip bokföras enligt periodiseringsprincipen med en post för obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter för den del av tillståndsavgiften som täcker kommande år.
- 15.34 Incitamentet att förvärva ett sådant tillstånd är att tillståndsinnehavaren därigenom tror sig kunna förvärva rätten att göra monopolvinster genom att den framtida inkomsten överstiger betalningarna för att förvärva rätten till dem. Avkastningen för innehavaren utöver det värde som tillkommer utfärdaren behandlas som en tillgång om tillståndsinnehavaren kan realisera detta genom att överlåta tillgången. Tillgångar av detta slag beskrivs som tillstånd att utöva specifik verksamhet (AN.223).
- 15.35 Tillstånd att utöva specifik verksamhet uppträder först som en tillgång på kontot för andra volymförändringar i tillgångarna. Förändringar i värdet, både uppåt och nedåt, bokförs på omvärderingskontot.
- 15.36 Tillståndets värde som tillgång bestäms av det värde till vilket det kan säljas eller, om ingen sådan uppgift finns tillgänglig, uppskattas till nuvärdet av det framtida flödet av monopolvinster. Om tillståndet säljs vidare får den nya ägaren rätt till ersättning från den offentliga förvaltningen om tillståndet dras in samt rätt att uppbära monopolvinsterna.
- 15.37 Ett tillstånd att utöva specifik verksamhet som utfärdas av den offentliga förvaltningen behandlas som en tillgång endast om samtliga av följande villkor är uppfyllda:
- a) I den berörda verksamheten utnyttjas inte någon tillgång som tillhör den offentliga förvaltningen. Om så ändå är fallet behandlas tillståndet att använda tillgången som operationell leasing, finansiell leasing, resursleasing eller eventuellt som anskaffning av en tillgång som representerar licenstagarens tillstånd att använda tillgången på valfritt sätt under en längre period.
 - b) Det finns inga kvalifikationsvillkor för utfärdandet av tillståndet. Sådana tillstånd behandlas som skatter eller som betalningar för tjänster.
 - c) Antalet tillstånd är begränsat, vilket ger innehavaren möjlighet att göra monopolvinster vid utövandet av den berörda verksamheten.
 - d) Tillståndsinnehavaren måste ha möjlighet att sälja tillståndet till tredje man.
- Om något av villkoren inte är uppfyllt behandlas betalningarna som skatter eller som betalningar för tjänster.
- 15.38 För andra enheter än den offentliga förvaltningen är det betydligt mer ovanligt att kunna begränsa deltagandet i en viss verksamhet. Ett fall kan vara om det är obligatoriskt eller önskvärt att tillhöra en yrkesorganisation och det finns en strikt gräns för antalet medlemmar. Ett exempel skulle kunna vara om ägaren av en egendom begränsar antalet enheter som är verksamma på egendomen, t.ex. ett hotell som bara tillåter ett enda taxiföretag att hämta gäster. I sådana fall behandlas tillstånden som betalningar för tjänster. Betalningen ska i princip bokföras enligt periodiseringsprincipen under hela den period som tillståndet är giltigt. Det finns i princip ingen anledning till att sådana tillstånd inte skulle kunna behandlas som tillgångar om de är säljbara, även om detta kanske inte hör till det vanliga.
- 15.39 Ett tillstånd att utöva en specifik verksamhet som utfärdas av någon annan enhet än den offentliga förvaltningen behandlas som en tillgång endast om samtliga följande villkor är uppfyllda:
- a) I den berörda verksamheten utnyttjas inte någon tillgång som tillhör utfärdaren av tillståndet. Om så ändå är fallet behandlas tillståndet att använda tillgången som operationell leasing, finansiell leasing eller resursleasing.
 - b) Antalet tillstånd är begränsat, vilket ger innehavaren möjlighet att göra monopolvinster vid utövandet av den berörda verksamheten.
 - c) Tillståndsinnehavaren måste ha laglig och praktisk möjlighet att sälja tillståndet till tredje man.
- Om något av villkoren inte är uppfyllt bokförs betalningarna som betalningar för en tjänst.

- 15.40 Den offentliga förvaltningen utfärdar utsläppsrätter för att begränsa de totala utsläppen. Sådana tillstånd innebär inget utnyttjande av en naturresurs, eftersom atmosfären inte getts något värde och således inte är en ekonomisk tillgång, och därför klassificeras tillståndavgifterna som skatter. Tillstånden är omsättningsbara och det kommer att finnas en aktiv marknad för dem. Tillstånden utgör därför tillgångar och ska värderas till det marknadspris som de kan säljas för.

Offentlig-privata partnerskap

- 15.41 Offentlig-privata partnerskap är långsiktiga kontrakt mellan två enheter varigenom den ena enheten förvärvar eller bygger en tillgång eller en uppsättning tillgångar, driver den under en period och sedan överlämnar tillgången till den andra enheten. Sådana arrangemang görs oftast mellan ett privat företag och den offentliga förvaltningen men även andra kombinationer är möjliga, t.ex. med ett offentligt bolag som endera parten eller en privat icke-vinstdrivande organisation som den andra parten.

Den offentliga förvaltningen ingår offentlig-privata partnerskap av många olika skäl, t.ex. att man hoppas att privat ledning ska leda till effektivare produktion och att man ska få tillgång till ett bredare utbud av finansieringskällor samt att man önskar minska den skulden inom den offentliga förvaltningen.

Under kontraktstiden är företagaren i det offentlig-privata partnerskapet formell ägare. När kontraktstiden löper ut blir den offentliga förvaltningen både ekonomisk och formell ägare.

I kapitel 20 (den för sektorn offentlig förvaltning räkenskaper) finns mer information om offentlig-privata partnerskap.

Avtal om tjänstekoncessioner

- 15.42 Avtal om tjänstekoncessioner ger ett företag ensamrätt att tillhandahålla vissa tjänster. Ett exempel på en offentlig tjänstekoncession är att ett privat företag ingår avtal med den offentliga förvaltningen om ensamrätt att driva, underhålla och genomföra investeringar i en allmännyttig tjänst (t.ex. ett vattenförsörjningssystem eller en avgifts-belagd motorväg) under ett visst antal år. Avtal om tjänstekoncessioner ska inte bokföras som tillgångar, eftersom de inte brukar var överlåtbara eller inget värde kan realiseras när de överläts.

Överlåtbara operationella leasingkontrakt (AN.221)

- 15.43 Överlåtbara operationella leasingkontrakt är tredje mans äganderättigheter som gäller andra icke-finansiella tillgångar än naturresurser. Leasingkontraktet bör ge innehavaren ekonomisk avkastning utöver de avgifter som ska erläggas, och innehavaren kan realisera denna avkastning genom att överlåta den. Leasingkontraktets värde är innehavarens avkastning utöver det värde som tillkommer utfärdaren. Överlåtbara operationella leasingkontrakt kan inbegripa alla slags hyreskontrakt och avtal om operationell leasing. Till exempel kan en hyresgäst hyra ut en lägenhet i andra hand till tredje man.

Ensamrätt till framtida varor och tjänster (AN.224)

- 15.44 Avtal om framtida produktion kan också ge upphov till tillgångar i form av tredje mans äganderättigheter. Värdet på sådana avtal är innehavarens avkastning utöver det värde som tillkommer utfärdaren. Här följer några exempel:

- a) Ensamrätt till en persons (t.ex. en fotbollsspelares) arbetsinsats eller till utgivning av litterära verk eller musikföreställningar. Värdet av dessa rättigheter är den vinst som kan göras vid överlåtelse av rättigheterna efter avdrag för kostnaden för att säga upp det befintliga avtalet.
- b) Avtal om tidsdelat boende (*time-share*). Endast en del av avtalen om tidsdelat boende behöver betraktas som anskaffning av en tillgång:
 1. Om ägaren har tilldelats ett bestämt utrymme som är tillgängligt för all framtid, har rätt att ingå i förvaltningskommittén för systemet eller fritt kan sälja eller testamentera sin andel, är avtalet troligen en tillgång av samma slag som ett hus.
 2. Om ägaren har ett fast avtal om att en viss form av logi ska vara tillgänglig under en viss period av bestämd längd, är det troligt att detta utgör en förbetald hyra, dvs. en förbetald konsumtionsutgift för hushållen.
 3. Denna förbetalda hyra kan tillfälligt hyras ut i andra hand eller säljas för återstoden av hyresperioden som ett överlåtbart operationellt leasingkontrakt.
 4. För en deltagare i ett poängbaserat system kan tillgången enbart vara en fordran.

KAPITEL 16

FÖRSÄKRING

INLEDNING

- 16.01 Försäkring är en verksamhet varigenom institutionella enheter eller grupper av enheter skyddar sig själva mot negativa ekonomiska konsekvenser av vissa händelser som är oviss om de inträffar eller ej. Två typer av försäkringar kan urskiljas: social försäkring och annan försäkring.
- 16.02 Social försäkring är ett system som täcker sociala risker och behov. Det organiseras ofta kollektivt för en grupp och det är i regel obligatoriskt att delta i systemet, eller också uppmuntras deltagande av tredje part. Social försäkring består av: sociala trygghetssystem som föreskrivs, styrs och finansieras av den offentliga förvaltningen samt anställningsrelaterade system som arbetsgivare tillhandahåller eller driver för sina anställdas räkning. Social försäkring beskrivs i kapitel 17.
- 16.03 Annan försäkring än social försäkring täcker händelser som dödsfall, livsfall, brand, naturkatastrofer, översvämningar m.m. Försäkring som gäller dödsfall och livsfall kallas för livförsäkring och försäkringar mot övriga händelser kallas för skadeförsäkring.
- 16.04 Detta kapitel handlar om livförsäkringar och skadeförsäkringar. Här beskrivs hur försäkringsverksamhet bokförs i räkenskaper.
- 16.05 Rättigheter och skyldigheter i fråga om försäkringar fastställs i försäkringsavtal mellan en försäkringsgivare och en annan institutionell enhet kallad försäkringstagare. Enligt avtalet betalar försäkringstagaren en summa kallad premie till försäkringsgivaren, och när en specificerad händelse inträffar betalar försäkringsgivaren en ersättning till försäkringstagaren eller till en angiven person. På så sätt skyddas försäkringstagaren mot vissa former av risker. Genom att slå samman riskerna försöker försäkringsgivaren att få ut mer från de inbetalda premierna än vad den behöver betala ut som ersättning.
- 16.06 I försäkringsavtalet definieras även de berörda parternas roller:
- a) Försäkringsgivaren som tillhandahåller försäkring.
 - b) Försäkringstagaren som betalar premierna.
 - c) Förmånstagaren som får ersättning.
 - d) Den försäkrade personen eller det föremål som är utsatt för risken.
- I praktiken kan försäkringstagaren, förmånstagaren och den försäkrade vara samma person. Rollerna definieras i avtalet och där anger man också vilken person som har respektive roll.
- 16.07 Den vanligaste formen av försäkring kallas direktförsäkring, varigenom institutionella enheter försäkrar sig själva hos försäkringsgivare mot de ekonomiska konsekvenserna av specifika risker. Alla direktförsäkringsgivare kan dock i sin tur försäkra sig själva genom att försäkra en del av de direktförsäkrade riskerna hos andra försäkringsgivare. Detta kallas för återförsäkring och tillhandahålls av återförsäkringsgivare.

Direktförsäkring

- 16.08 Det finns två slags direktförsäkringar: livförsäkringar och skadeförsäkringar.
- 16.09 *Definition:* Livförsäkring innebär att en försäkringstagare gör regelbundna betalningar till en försäkringsgivare, som i gengäld garanterar att till förmånstagaren betala ut en överenskommen summa eller en livränta, vid ett visst datum eller tidigare om den försäkrade avlider före detta datum. Ett livförsäkringsavtal kan ge rätt till ersättning som uppkommer från en rad olika risker. Ett avtal om försäkring mot ålderdom kan t.ex. ge förmåner när den försäkrade blir 65 år och, efter den försäkrades bortgång, bevilja förmåner till en efterlevande make eller maka tills han eller hon avlider.
- 16.10 Livförsäkring täcker också tilläggsförsäkring mot personskada inbegripet arbetsoförmåga, försäkring mot dödsfall till följd av olyckshändelse och försäkring mot invaliditet på grund av olycksfall eller sjukdom.
- 16.11 Vissa klasser av livförsäkringar ger ersättning om den försäkrade händelsen inträffar, t.ex. en försäkring som är kopplad till ett inteckningslån och där ett belopp för att lösa ett inteckningslån endast betalas ut om familjeförsörjaren avlider före förfallodagen för motsvarande lån. De flesta av dessa klasser har ett betydande inslag av sparande kombinerat med ett inslag av risktäckning. På grund av det stora inslaget av sparande betraktar man livförsäkring som en form av sparande och de motsvarande transaktionerna bokförs på kontot för finansiella transaktioner.

- 16.12 *Definition:* Skadeförsäkring innebär att en försäkringstagare gör regelbundna betalningar till en försäkringsgivare, som i gengäld garanterar att förse förmånstagaren med en överenskommen summa om en annan händelse inträffar än en människas död. Exempel på sådana händelser är olyckor, sjukdom, brand etc. Olycksfallsförsäkring som täcker livsrelaterade risker klassificeras också som skadeförsäkring i de flesta europeiska länder.
- 16.13 En livförsäkring som ger en ersättning vid dödsfall inom en angiven period men inte under andra omständigheter brukar kallas för temporär dödsfallsförsäkring. I nationalräkenskaperna betraktas detta som en skadeförsäkring eftersom en ersättning utbetalas enbart om en angiven händelse inträffar, men inte annars. I praktiken är det på grund av försäkringsgivarnas bokföringsmetoder inte alltid möjligt att skilja temporär dödsfallsförsäkring från livförsäkring. I så fall kan temporära dödsfallsförsäkringar behandlas som vanliga livförsäkringar.
- 16.14 Både liv- och skadeförsäkring innebär riskspridning. Försäkringsgivare får i regel små regelbundna premiebetalningar från försäkringstagare och betalar ut större summor till förmånstagare när de händelser som täcks av avtalet inträffar. För skadeförsäkringar sprids riskerna över samtliga som tecknar en försäkring. Försäkringsgivaren bestämmer de premier som debiteras för tillhandahållandet av en försäkringstjänst under ett år, i enlighet med mängden försäkringsersättningar som den förväntar sig att betala under det året. Normalt är det betydligt färre förmånstagare än försäkringstagare. För en enskild försäkringstagare saknas även på lång sikt samband mellan erlagda premier och erhållna försäkringsersättningar, men försäkringsgivaren fastställer varje år ett sådant samband för varje skadeförsäkringsklass. För livförsäkringar är det viktigt för både försäkringstagare och försäkringsgivare att det finns ett samband mellan premier och försäkringsersättningar över tiden. En person som tar ut en livförsäkring förväntar sig att ersättningen blir minst lika stor som de premier som betalats in fram till dess att ersättningen betalas ut och försäkringen är en form av sparande. Försäkringsgivaren måste kombinera denna aspekt av avtalet med de försäkringsmässiga beräkningarna för den försäkrade populationen avseende förväntad livslängd, inklusive risken för dödsolyckor, när den bestämmer sambandet mellan premie- och ersättningsnivåerna. Under tiden mellan mottagandet av premierna och betalningen av ersättningar får försäkringsgivaren dessutom en inkomst av att investera en del av de mottagna premierna. Denna inkomst påverkar även de premie- och ersättningsnivåer som försäkringsgivarna fastställer.
- 16.15 Det finns betydande skillnader mellan livförsäkring och skadeförsäkring som föranleder olika typer av poster i räkenskaperna. Skadeförsäkring består av en omfördelning under den innevarande perioden mellan alla försäkringstagare och några få förmånstagare. Vid livförsäkring omfördelas främst premier som betalas under den innevarande tidsperioden till ersättningar som betalas ut senare till samma försäkringstagare.

Återförsäkring

- 16.16 *Definition:* En försäkringsgivare kan skydda sig själv mot ett oväntat stort antal försäkringsersättningar, eller exceptionellt stora ersättningar, genom att ta ut en återförsäkring hos en återförsäkringsgivare. Återförsäkringsbolag är koncentrerade till ett begränsat antal finanscentrum, och därför är många av återförsäkringsflödena transaktioner med utlandet. Det är också vanligt att återförsäkringsgivare i sin tur tecknar återförsäkringsavtal med andra återförsäkringsgivare för att sprida riskerna ytterligare. Denna utvidgade form av återförsäkring kallas retrocession.
- 16.17 Riskbegränsning kan även uppnås genom att en grupp av försäkringsgivare, s.k. emissionsgaranter, gemensamt accepterar de risker som är förknippade med ett enda avtal. Varje enskild försäkringsgivare ansvarar enbart för sin egen andel av avtalet och får motsvarande andel av premierna och betalar samma andel i händelse av skadeanspråk eller ersättningar. Avtalet förvaltas av ledarbanken eller försäkringsmäklaren. Lloyds of London är ett exempel på en försäkringsmarknad där direkta och indirekta risker sprids mellan ett stort antal emissionsgaranter.
- 16.18 Det finns olika alternativ för direktförsäkringsgivaren att organisera indirekt täckning av risker som försäkringsgivaren har accepterat. Följande klasser av återförsäkring kan urskiljas:
- a) Proportionell återförsäkring där försäkringstagaren överlåter en överenskommen procentandel av alla risker på en återförsäkringsgivare, eller alla risker för en angiven portfölj av direktförsäkringsavtal. Detta innebär att direktförsäkringsgivaren överlåter motsvarande andel av premierna på återförsäkringsgivaren som sedan står för samma andel av försäkringsersättningarna när dessa uppkommer. I vissa fall behandlas eventuell återförsäkringskommission som betalas av återförsäkringsgivaren som en minskning av tecknade återförsäkringspremier.
 - b) Icke-proportionell återförsäkring (förluståterförsäkring) där återförsäkringsgivaren endast tas i anspråk om summan av de direkta ersättningarna överskrider en överenskommen tröskel. Om inga eller endast få ersättningar som överstiger tröskeln förekommer kan återförsäkringsgivaren överlåta en del av sin vinst till direktförsäkringsgivaren. Vinstdelning behandlas i räkenskaperna som en löpande transferering från återförsäkringsgivaren till direktförsäkringsgivaren, på samma sätt som utbetalning av ersättningar.

Berörda enheter

- 16.19 De institutionella enheter som berörs vid direktförsäkring och återförsäkring är främst försäkringsgivare. Det är möjligt för andra typer av företag att bedriva försäkringsverksamhet som en bisyssla, men de rättsliga bestämmelserna om bedrivande av försäkringsverksamhet brukar dock innebära att alla aspekter av försäkringsverksamheten måste bokföras separat. Därmed blir det en separat institutionell enhet, som klassificeras i delsektorerna försäkringsbolag (S.128) och pensionsinstitut (S.129). Den offentliga förvaltningen kan bedriva annan försäkringsverksamhet, men även i detta fall är det troligt att en separat enhet kan identifieras. Efter att ha konstaterat att andra sektorer kan vara berörda antas det i det följande att all försäkringsverksamhet bedrivs av inhemska eller utländska försäkringsgivare.
- 16.20 Enheter som nära anknyter till försäkring men utan att de själva gör några riskåtaganden kallas för finansiella servicebolag för försäkring. Dessa enheter klassificeras i delsektorn finansiella servicebolag (S.126) och omfattar till exempel
- a) försäkringsmäklare,
 - b) privata intresseorganisationer som betjänar försäkringsbolag och pensionsinstitut, och
 - c) enheter vars huvudsakliga verksamhet är att vara tillsynsmyndighet för försäkringsbolag och pensionsinstitut samt försäkringsmarknaden.

PRODUKTION AV FÖRSÄKRINGSTJÄNSTER

- 16.21 Försäkringsbolaget tar emot en premie från en kund och behåller den tills ett skadeanspråk framställs eller till dess att försäkringen löper ut. Under tiden investerar försäkringsbolaget premien och kapitalavkastningen är en extra kapitalkälla från vilken eventuella fordringar kan betalas. Försäkringsbolaget bestämmer premienivån så att summan av premierna plus den intjänade kapitalavkastningen minus förväntade ersättningar ger en marginal som försäkringsbolaget kan behålla. Marginalen utgör försäkringsbolagets produktion. Försäkringsbranschens produktion mäts på ett sätt som avspeglar försäkringsgivarnas policy för fastställande av premier. För detta ändamål behöver fyra separata poster definieras, nämligen
- a) intjänade premier,
 - b) premietillskott,
 - c) skade- eller livförsäkringsersättningar, och
 - d) försäkringstekniska avsättningar.

Dessa diskuteras i tur och ordning innan det redogörs för hur man mäter produktionen från direkt skadeförsäkring, direkt livförsäkring respektive återförsäkring.

Intjänade premier

- 16.22 *Definition:* Intjänade premier är den andel av de tecknade premierna som har intjänats under räkenskapsperioden. De premier som tecknats täcker den period som kontrakteras i försäkringsavtalet. Skillnaden mellan tecknade premier och intjänade premier är belopp som läggs åt sidan och tas med i avsättningarna för ej intjänade premier. Dessa belopp behandlas som tillgångar för försäkringstagarna. Begreppet intjänade premier i försäkringsredovisningen överensstämmer med bokföring enligt periodiseringsprincipen i nationalräkenskaperna.
- 16.23 Försäkringspremien är antingen en regelbunden premie som betalas varje månad eller år eller en engångspremie som oftast betalas i början av försäkringsperioden. Engångspremier förekommer i regel för försäkringsrisker i samband med stora händelser, t.ex. uppförandet av stora byggnader eller anläggningar samt varutransporter på väg, järnväg, tills sjöss och i luften.
- 16.24 Intjänade premier under det innevarande året har följande form:
- tecknade premier
- plus avsättningar för premier som inte är intjänade i början av räkenskapsåret
- minus avsättningar för ej intjänade premier i slutet av räkenskapsåret.
- Eller med andra ord består de av
- tecknade premier
- minus förändringen (minus ökning eller plus minskning) i avsättningar för ej intjänade premier.

- 16.25 Avsättningar för ej intjänade premier och andra avsättningar ingår i försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring (AF.61) och försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring (AF.62). En beskrivning av försäkringstekniska avsättningar ges i punkterna 16.43–16.45.
- 16.26 Försäkringstagare måste ofta betala en särskild skatt på betalningen av försäkringspremier. Livförsäkringspremier är i många länder undantagna från denna försäkringsskatt. Eftersom försäkringsgivarna måste överföra denna skatt till den offentliga förvaltningen kommer de berörda beloppen inte med i försäkringsgivarnas årsräkenskaper. Endast ett relativt litet belopp – restbeloppet för året som fortfarande återstår att överföra till den offentliga förvaltningen – kan komma med i försäkringsgivarnas balansräkning under handelskrediter. Betalningarna av skatt registreras inte som sådan i försäkringsgivarnas räkenskaper. En sådan skatt betraktas som en produktskatt i nationalräkenskaperna. Försäkringstagare antas betala dessa skattebelopp direkt till skattemyndigheternas konton.

Premietillskott

- 16.27 *Definition:* Premietillskott är inkomster från placering av försäkringsgivarnas försäkringstekniska avsättningar, som utgör en skuld till försäkringstagarna.
- 16.28 Särskilt för livförsäkringar, och även om än i mindre utsträckning för skadeförsäkringar, överstiger ofta summan av ersättningarna under en viss period de intjänade premierna. Premier betalas vanligen regelbundet, ofta i början av en försäkringsperiod, medan skadeanspråk eller ersättningar inträffar senare. I fråga om livförsäkringar förfaller ersättningarna ofta först många år senare. Under tiden mellan inbetalningen av premier och utbetalningen av ersättningar står den berörda summan till försäkringsgivarens förfogande att investera och få inkomst från. Dessa belopp kallas försäkringstekniska avsättningar. Inkomsten från avsättningarna gör att försäkringsgivarna kan debitera lägre premier än vad som annars skulle ha varit fallet. Vid mätningen av den tjänst som tillhandahålls beaktas storleken på denna inkomst samt den relativa storleken på premier och ersättningar.
- 16.29 För skadeförsäkring intjänas premierna kontinuerligt allteftersom perioden fortlöper, även om en premie kanske ska betalas i början av den täckta perioden. När som helst före utgången av försäkringsperioden håller försäkringsgivaren ett belopp reserverat för försäkringstagaren för tjänster och eventuella åtaganden som ska infrias i framtiden. Detta är en form av kredit som försäkringstagarna tillhandahåller till försäkringsgivaren och som beskrivs som ej intjänade premier. När ersättningar förfaller till betalning för försäkringsgivaren på grund av att den risk som anges i försäkringsavtalet materialiseras, kanske de i själva verket inte betalas förrän vid en senare tidpunkt därför att det pågår förhandlingar om beloppens storlek. Detta är en annan liknande form av kredit som beskrivs som avsättningar för utestående ersättningar.
- 16.30 Liknande avsättningar finns för livförsäkring, men dessutom finns det två andra slags avsättningar: försäkringsavsättningar för livförsäkring och avsättningar för kapitalförsäkring med återbäring. De utgör belopp som läggs åt sidan för ersättningar i framtiden. Avsättningarna placeras i allmänhet i finansiella tillgångar och inkomsten har formen av en kapitalavkastning. De kan användas för att finansiera näringsverksamhet som fastighetsverksamhet, för att generera ett nettodriftsöverskott, antingen i en separat verksamhetsgren eller som en sekundär aktivitet.
- 16.31 All kapitalavkastning som tillräknas försäkringstagarna visas som utgifter till försäkringstagarna i kontot för primär inkomstfördelning. För skadeförsäkring återbetalas sedan samma belopp till försäkringsgivaren som premietillskott i den sekundära omfördelningen av inkomstkontot. För livförsäkringar visas premietillskotten på kontot för finansiella transaktioner.

Justerade skadeersättningar och livförsäkringsersättningar

- 16.32 *Definition:* Skade- och livförsäkringsersättningar är försäkringsgivarnas finansiella skyldigheter gentemot förmånstagaren vad gäller riskerna om dessa materialiseras under den berörda perioden enligt bestämmelserna i avtalet.
- 16.33 Begreppen "skadeersättning" inom skadeförsäkring och "försäkrings- eller pensionsersättningar" inom livförsäkring överensstämmer med periodiseringsprincipen inom nationalräkenskaperna.

Justerade skadeersättningar inom skadeförsäkringar

- 16.34 Försäkringsersättningar kan delas upp i betalade ersättningar och ersättningsanspråk. Ersättningsanspråk avser beloppen som ska betalas för försäkrade risker som har materialiserats under året. Om försäkringstagaren har rapporterat motsvarande händelse eller inte är irrelevant. En del av ersättningarna kommer att regleras året efter eller ännu senare. Dessutom regleras ersättningar under det innevarande året som i själva verket är konsekvenser av händelser som inträffat under tidigare år. Den obetalda delen av ersättningarna läggs till avsättningen för oreglade ersättningar.
- 16.35 Skadeförsäkringsanspråk som uppkommit under kalenderåret har följande form:
- betalade ersättningar
- minus avsättningar för oreglade ersättningsanspråk i början av räkenskapsåret
- plus avsättningar för oreglade ersättningar i slutet av räkenskapsåret.

Eller presenterat på ett annat sätt:

betalade ersättningar

plus förändringen (plus ökningen eller minus minskningen) i avsättningarna för oreglerade ersättningsanspråk.

- 16.36 Försäkringsgivarens samtliga externa eller interna kostnader i samband med ersättningar ingår inte i skadeanspråken. Dessa kostnader kan bestå av förvärvskostnader, avtalsförvaltning, investeringsförvaltning och handläggning av skadeersättningar. Vissa kostnader kan inte identifieras separat i räkenskaperna. De externa kostnaderna innebär utgifter för arbete som försäkringsgivaren beställt från en annan enhet och bokförs således på kontona för insatsförbrukning. De interna kostnaderna består av utgifter för arbete som utförs av försäkringsgivarens egna anställda och bokförs således på kontona för arbetskraftskostnader.
- 16.37 I händelse av katastrofer ska de uppkomna förlusterna inte påverka värdet av skadeersättningarna. Förluster genom katastrofer ska bokföras som en kapitaltransferering från försäkringsgivaren till försäkringstagaren. Fördelen med att bokföra på detta sätt är att försäkringstagarens disponibla inkomst inte ökar kontraintuitivt såsom skulle vara fallet om skadeersättningarna bokfördes på annat sätt (se punkterna 16.92–16.93).
- 16.38 Produktionen av försäkringstjänster är en kontinuerlig process och inte bara något som utförs när risken materialiseras. Nivån på försäkringstagarnas skadeersättningar för skadeförsäkring varierar från år till år och det kan inträffa händelser som gör att nivån blir särskilt hög. Varken volymen av eller priset på försäkringstjänster påverkas direkt av fluktuationerna i skadeersättning. Försäkringsgivarna fastställer premienivån utifrån sin egen uppskattning av sannolikheten för att skadeanspråk ska uppkomma. Därför används i formeln för beräkningen av produktionen *justerad skadeersättning*, vilket är en uppskattning som korrigerats för fluktuationer i skadeersättningarna.
- 16.39 Uppskattningen av justerad skadeersättning kan härledas statistiskt med hjälp av en förväntningsmodell som bygger på den erfarenhetsmässiga skadeersättningsnivån. För tidigare betalade skadeersättningar måste man dock ta hänsyn till vilken andel av dessa som tillgodosågs enligt villkoren i direktförsäkringsgivarens återförsäkringsavtal. Om direktförsäkringsgivaren t.ex. har en förluståterförsäkring (s.k. icke-proportionell återförsäkring), fastställer direktförsäkringsgivaren premierna så att de ska täcka förluster upp till den maximala förlust som täcks av dess återförsäkringsavtal plus den återförsäkringspremie som direktförsäkringsgivaren måste betala. I ett proportionellt återförsäkringsavtal fastställer direktförsäkringsgivaren premierna så att de ska täcka den andel av skadeersättningarna som man måste betala plus återförsäkringspremier.
- 16.40 En alternativ metod för att justera skadeersättning för fluktuationer är att använda bokföringsuppgifter om förändringen i eget kapital och i utjämningsavsättningar. Utjämningsavsättningar är belopp som försäkringsgivarna lägger åt sidan för att infria rättsliga eller administrativa krav att täcka ovanliga eller oförutsett stora skadeersättningar i framtiden. Dessa belopp ingår i de försäkringstekniska avsättningarna för skadeförsäkring (AF.61).

Livförsäkringsersättningar

- 16.41 Livförsäkringsersättningar är de belopp som har betalats enligt försäkringsavtal under den berörda räkenskapsperioden. För livförsäkringar behövs det inte någon justering för oväntade fluktuationer.
- 16.42 Alla ersättningsrelaterade kostnader ska inte tas med som livförsäkringsersättningar utan ska bokföras som insatsförbrukning och arbetskraftskostnader.

Försäkringstekniska avsättningar

- 16.43 *Definition:* Försäkringstekniska avsättningar är de belopp som försäkringsgivarna lägger undan. Avsättningarna är tillgångar för försäkringstagarna och skulder för försäkringsgivarna. De tekniska avsättningarna kan delas upp i skadeförsäkring och livförsäkring och livräntor.
- 16.44 I enlighet med rådets direktiv 91/674/EEG ⁽¹⁾ skiljer man mellan sju olika typer av tekniska avsättningar. I samtliga fall tas bruttoåterförsäkringsbeloppet, det belopp som överlåtits till återförsäkringsgivare samt nettobeloppet, upp i balansräkningen. De sju kategorierna är följande:

- a) Avsättning för ej intjänade premier – skillnaden mellan tecknade premier och intjänade premier. Denna avsättning kan, beroende på den nationella lagstiftningen, inbegripa ett separat element för kvardröjande risker.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EGT L 374, 31.12.1991, s. 7).

- b) Avsättningar för livförsäkringar – sådana avsättningar avspeglar nuvärdet av förväntade framtida ersättningar (bland annat beviljad återbäring) minus nuvärdet av framtida premier. Tillsynsmyndigheterna kan fastställa ett tak för diskonteringsgraden som används vid beräkningen av nuvärdet.
- c) Avsättningar för oreglerade skadeersättningar – skillnaden mellan skadeanspråk och betalade ersättningar. De är lika med försäkringsbolagets totala beräknade slutkostnad för att reglera alla skadeersättningar som uppkommer från händelser som har inträffat fram till räkenskapsårets utgång, oavsett om händelserna rapporterats eller inte, minus de belopp som redan har betalats ut för dessa ersättningar.
- d) Avsättningar för återbäring och rabatter (om de inte tas upp inom den kategori som avses i led b) är belopp som är avsedda för försäkringstagare eller förmånstagare och gäller återbäring och rabatter om de inte redan har krediterats dessa belopp.
- e) Utjämningsavsättning är belopp som har avsatts i enlighet med rättsliga eller administrativa krav på utjämning av variationerna i skadefrekvens mellan åren eller för att täcka speciella risker. Det kan hända att de nationella myndigheterna inte tillåter denna avsättning.
- f) Andra tekniska avsättningar omfattar bland annat avsättningar för kvarstående risker, om de inte har tagits med i den kategori som avses i led a. I denna post kan också ingå avsättningar för stigande ålder där man beaktar effekten av åldersökningar på summan av anspråken, t.ex. för sjukvårdsförsäkringar.
- g) Tekniska avsättningar för livförsäkringsavtal där placeringsrisken bärs av försäkringstagarna. Denna post ska omfatta tekniska avsättningar för att täcka skulden till försäkringstagarna när det gäller livförsäkringsavtal där värdet på avkastningen bestäms av de placeringar för vilka försäkringstagarna bär risken eller enligt ett index, som i livförsäkring med indexkoppling. Denna post ska även inbegripa tekniska avsättningar som gäller tontiner.

16.45 Vid härledning av de förändringar av de försäkringstekniska avsättningarna (F.61 och F.62) som används i beräkningarna av produktionen ingår inte realiserade eller icke-realiserade kapitalvinster och kapitalförluster.

Fastställa försäkringsproduktionen

- 16.46 Försäkringsgivare tillhandahåller en försäkringstjänst åt sina kunder, men de debiterar inte kunderna uttryckligen för denna tjänst.
- 16.47 Försäkringsgivaren uppbär premier och betalar ersättning om den försäkrade händelsen inträffar. Syftet är att ersätta mottagaren för de ekonomiska konsekvenserna av den försäkrade händelsen.
- 16.48 Försäkringstekniska avsättningar är medel som försäkringsgivaren placerar och förtjänar en inkomst på. Dessa medel och motsvarande kapitalavkastning (premietillskott) är en skuld till förmånstagarna.
- 16.49 I detta avsnitt beskrivs den information som behövs för att beräkna produktionen för direktförsäkrings- och återförsäkringstjänster.

Skadeförsäkring

- 16.50 Försäkringsgivarens produktion är den tjänst som tillhandahålls till försäkringstagarna.
- 16.51 Om en förväntningsmodell används ser formeln för beräkningen av produktionen ut på följande sätt:

intjänade premier

plus premietillskott

minus justerade skadeersättningar,

där justerade skadeanspråk har korrigerats för fluktuationer i skadeanspråken med hjälp av historiska data eller bokföringsuppgifter om förändringar i utjämningsavsättningarna och eget kapital. Premietillskott fluktuerar mindre än skadeanspråken och det är inte nödvändigt att göra någon justering för fluktuationer. Vid beräkningen av justerade skadeanspråk används information uppdelad efter produkt, t.ex. fordonsförsäkring, fastighetsförsäkring osv.

Om de nödvändiga bokföringsuppgifterna inte är tillgängliga och historiska data inte är tillräckliga för att tillåta rimliga genomsnittsberäkningar av produktionen, ska skadeförsäkringsproduktionen uppskattas som summan av kostnader (inklusive insatskostnader, kostnader för arbetskraft och kapital) plus en "normal vinstmarginal".

Livförsäkring

16.52 Produktionen från direkt livförsäkring beräknas separat enligt följande:

intjänade premier

plus premietillskott

minus livförsäkringsersättningar

minus öknings (plus minskningar) i tekniska avsättningar och kapitalförsäkring med återbäring.

16.53 Om tillräckliga data inte är tillgängliga för livförsäkringsberäkningen enligt denna formel ska man använda en metod som bygger på summan av kostnaderna och som påminner om den som beskrevs för skadeförsäkringar. Precis som för skadeförsäkringar ingår en normal vinstmarginal.

16.54 Vid beräkningarna av produktionen får inte kapitalvinster och kapitalförluster ingå.

Återförsäkring

16.55 Formeln för att beräkna produktionen från återförsäkringstjänster är likadan som för direktförsäkringar. Eftersom det primära motivet för återförsäkring är att begränsa direktförsäkringsgivarens riskexponering, hanterar en återförsäkringsgivare exceptionellt stora ersättningar som ett normalt led i sin verksamhet. Av denna anledning och eftersom marknaden för återförsäkring är koncentrerad på relativt få stora företag i hela världen är det mindre troligt att återförsäkringsgivaren drabbas av en oväntad stor förlust än att en direktförsäkringsgivare gör det, särskilt när det gäller förluståterförsäkring.

16.56 Produktionen från återförsäkring mäts på samma sätt som produktionen för direkta skadeförsäkringar. Det finns dock vissa betalningar som är speciella för återförsäkringar. Sådana betalningar är provisioner till direktförsäkringsgivaren enligt *proportionell återförsäkring* samt vinstdelning utöver *förluståterförsäkring*. När dessa beaktas beräknas produktionen från återförsäkring enligt följande:

intjänade premier minus provisionsutgifter

plus premietillskott

minus både justerade skadeersättningar och vinstdelning.

TRANSAKTIONER FÖRKNIPPADE MED SKADEFÖRSÄKRING

16.57 I detta avsnitt beskrivs de poster som avspeglar konsekvenserna av ett skadeförsäkringsavtal. Försäkringar kan tas ut av företag, av enskilda hushåll och av enheter i utlandet. De poster som krävs för försäkringar som tas ut av hushållsmedlemmar enligt avtal som klassificeras som social försäkring beskrivs i kapitel 17.

Fördelning av produktionen av försäkringstjänster till användarna

16.58 Produktionen från skadeförsäkringsgivare beskrivs i punkt 16.51. Värdet av försäkringsgivarnas produktion bokförs som användning enligt följande:

a) Insatsförbrukning för företag, inklusive följande sektorer: icke-finansiella bolag (S.11), finansiella bolag (S.12), sektorn offentlig förvaltning (S.13), företagshushåll med anställda (S.141) och företagshushåll utan anställda (S.142) eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer (S.15).

b) Konsumtionsutgifter för enskilda hushåll (S.143 och S.144).

c) Export till utländska försäkringstagare (S.2).

16.59 Värdet av produktionen fördelas till användare efter försäkringstyp.

16.60 Alternativt fördelas produktionsvärdet till försäkringstagarna i förhållande till deras faktiska premieutgifter.

16.61 Fördelningen av produktionen till insatsförbrukning delas upp efter bransch.

Försäkringstjänster till och från utlandet

16.62 Inhemska försäkringsgivare kan tillhandahålla försäkring för hushåll och företag i utlandet, och inhemska hushåll och företag kan teckna försäkring hos försäkringsgivare i utlandet. Kapitalavkastning som inhemska försäkringsgivare tillräknar till försäkringstagare inbegriper fördelning till försäkringstagare i utlandet. Dessa utländska försäkringstagare betalar sedan också premietillskott till den inhemska försäkringsgivaren.

16.63 Liknande överväganden gäller även behandlingen av inhemska företag och hushåll som tecknar försäkring hos utländska försäkringsgivare. Utländska försäkringstagare tillräknas kapitalavkastning från utlandet och betalar premier och tillskott till utlandet. Det är svårt att uppskatta storleken på dessa flöden, särskilt om det inte finns någon inhemska försäkringsgivare som man kan jämföra med. Motpartsdata kan användas för uppskattningen inom den nationella ekonomin. Nivån på inhemska transaktioner måste vara känd och förhållandet mellan premietillskott och faktiska premier i ekonomin som tillhandahåller tjänsten kan användas för uppskattningarna av kapitalavkastningen och för premietillskottet.

Bokföringsposter

16.64 Totalt registreras sex par transaktioner för skadeförsäkringar som inte ingår i sociala försäkringar. Två gäller mätningen av produktion och förbrukning av försäkringstjänster. Tre gäller omfördelning och en gäller kontot för finansiella transaktioner. Under exceptionella omständigheter kan en sjunde transaktion för omfördelning bokföras på kontot för finansiella transaktioner. Värdet av produktionen, den kapitalavkastning som ska tillräknas försäkringstagarna och serviceavgiften beräknas speciellt för skadeförsäkring enligt beskrivningen nedan.

16.65 Produktions- och insatstransaktionerna är följande:

- a) Eftersom all sådan verksamhet av inhemska institutionella enheter utförs av försäkringsgivare bokförs produktionen (P.1) på produktionskontot för försäkringsgivare.
- b) Tjänsten kan förbrukas av vilken som helst av sektorerna i ekonomin eller av utlandet. Värdet av tjänsten är en utgift till försäkringsgivarna. Företagens betalningar utgör insatsförbrukning (P.2) som bokförs på deras produktionskonto. Försäkringsbetalningar från individuella hushåll ingår i konsumtionsutgifterna (P.3), som bokförs på inkomstanvändningskontot. Betalningar från utlandet bokförs som export av tjänster (P.62) på kontot för externa varor och tjänster.

16.66 Omfördelningstransaktionerna är kapitalavkastning som tillräknas försäkringstagarna för skadeförsäkringar, skadeförsäkringspremier netto och försäkringsersättningar:

- a) Kapitalavkastning från placering av försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkringar (D.441) tillräknas försäkringstagarna. Den bokförs således som en utgift för försäkringsgivarna och som en inkomst för alla sektorer och utlandet. Kapitalavkastningen ska fördelas mellan försäkringstagarna i förhållande till deras försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring, eller i förhållande till de faktiska tecknade premierna (som ska betalas). Både utgifter och inkomster bokförs på kontot för primär inkomstfördelning.
- b) Premier för direkt skadeförsäkring, netto (D.711) är de belopp för premier och kapitalavkastning som används till att finansiera försäkringsgivarnas utgifter. Sådana premier beräknas som intjänade premier plus premietillskott minus försäkringsgivarnas produktionsvärde. Dessa nettopremier bokförs som utgifter för alla sektorer i ekonomin eller utlandet och som inkomster för försäkringsgivarna. Omfördelningen av nettopremier mellan sektorer överensstämmer med omfördelningen av motsvarande produktion.
- c) Ersättningar från direkt skadeförsäkring (D.721) är belopp som försäkringsgivarna är skyldiga att betala till försäkringstagaren när en händelse inträffar. Försäkringsersättningar bokförs som inkomster för alla sektorer i ekonomin och utlandet samt som utgifter för försäkringsgivarna. Både nettopremier och ersättningar bokförs på kontot för sekundär omfördelning av inkomster. En del ersättningar uppstår till följd av förluster eller skador som försäkringstagaren åsamkar egendom eller personer tillhöriga en tredje part. I sådana fall registreras de giltiga ersättningarna som direkta utgifter för försäkringsgivarna för de skadelidande parterna och inte indirekt via försäkringstagaren.
- d) Ersättningar som beror på förluster genom katastrofer är andra kapitaltransfereringar (D.99) snarare än löpande transfereringar och de bokförs på kapitalkontot som en utgift till försäkringstagarna från försäkringsgivarna.
- e) Den finansiella balansräkningen visar försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring (AF.61). Dessa avsättningar bokförs som skulder för försäkringsgivarna och som tillgångar för alla sektorer och för utlandet. Avsättningarna består av förbetalningar av premier och oreglerade ersättningar. Det krävs ingen uppdelning av denna kategori, även om båda komponenterna behövs för att beräkna intjänade premier och ersättning.

16.67 I tabell 16.1 visas exempel på bokföring av dessa flöden.

Tabell 16.1 Skadeförsäkring

Användningar						Tillgångar																	
S.1			S.15			S.14			S.13			S.12			S.11			S.15			S.1		
Motsvarande poster på																		Motsvarande poster på					
Konto för varor och tjänster																		Konto för varor och tjänster					
Utländskonto																		Utländskonto					
Totala ekonomin																		Totala ekonomin					
Hushållen																		Hushållen					
Offentlig sektor																		Offentlig sektor					
Finansiella bolag																		Finansiella bolag					
Icke-finansiella bolag																		Icke-finansiella bolag					
Transaktions- och saldotposter																		Transaktions- och saldotposter					
Utländskonto																		Utländskonto					
Export av tjänster																		Export av tjänster					
Import av tjänster																		Import av tjänster					
Produktionskonto																		Produktionskonto					
Produktion																		Produktion					
Insatsförbrukning																		Insatsförbrukning					
Konto för primär inkomstfördelning																		Konto för primär inkomstfördelning					
Kapitalinkomst tillräknad																		Kapitalinkomst tillräknad					
Försäkringstagare																		Försäkringstagare					
Konto för sekundär inkomstfördelning																		Konto för sekundär inkomstfördelning					
Skadeförsäkringspremier, netto																		Skadeförsäkringspremier, netto					
Skadeförsäkringsfordringar																		Skadeförsäkringsfordringar					
Konto för användning av disponibel inkomst																		Konto för användning av disponibel inkomst					
Konsumtionsutgifter																		Konsumtionsutgifter					
Finansiell balansräkning (ingående)																		Finansiell balansräkning (ingående)					
Försäkringstekniska saksförsäkringar																		Försäkringstekniska saksförsäkringar					
Finansiell balansräkning (utgående)																		Finansiell balansräkning (utgående)					
Försäkringstekniska saksförsäkringar																		Försäkringstekniska saksförsäkringar					
Finansiell transaktion																		Finansiell transaktion					
Försäkringstekniska saksförsäkringar																		Försäkringstekniska saksförsäkringar					
Omvärderingskonto																		Omvärderingskonto					
Försäkringstekniska saksförsäkringar																		Försäkringstekniska saksförsäkringar					

TRANSAKTIONER FÖRKNIPPADE MED LIVFÖRSÄKRING

16.68 I detta avsnitt beskrivs hur bokföringen för livförsäkring skiljer sig från skadeförsäkring. För ett livförsäkringsavtal betraktas förmånerna enligt avtalet som kapitalförändringar, som bokförs på kontot för finansiella transaktioner. För ett avtal som räknas som social försäkring bokförs förmånerna i form av pensioner som en inkomst inom den sekundära omfördelningen av inkomstkontot. Anledningen till denna annorlunda behandling är att ett avtal för annan försäkring än social försäkring ingås helt på försäkringstagarens initiativ. Avtal som räknas som sociala försäkringar avspeglar intervention av en tredje part, oftast den offentliga förvaltningen eller arbetsgivaren, som uppmuntrar eller ålägger försäkringstagaren att reservera inkomst för pensionen. Social försäkring beskrivs i kapitel 17.

16.69 Innehavaren av ett livförsäkringsavtal är en enskild person som klassificeras i hushållssektorn (S.143 eller S.144). Om ett företag tar ut ett livförsäkringsavtal för en anställd behandlas detta som en temporär försäkring och inte som en livförsäkring. Livförsäkringstransaktioner sker därför bara mellan försäkringsgivare (som klassificeras i delsektorn försäkringsbolag S.128) och inhemska enskilda hushåll (S.143 och S.144), såvida försäkringarna inte exporteras till utländska hushåll (klassificeras inom utlandssektorn S.2). Produktionsvärdet för livförsäkring motsvarar värdet av hushållens konsumtionsutgifter och export inom tjänster enligt samma metod som för skadeförsäkringar. Den kapitalavkastning som tillräknas försäkringstagarna behandlas som premietillskott. Premier och ersättningar visas dock inte separat när det gäller livförsäkring och behandlas inte som löpande transfereringar. De utgör i stället beståndsdelar i en nettotransaktion som bokförs på kontot för finansiella transaktioner, den berörda finansiella tillgången är livförsäkrings- och livränteförmåner.

16.70 Fyra transaktionspar bokförs på kontona. Två gäller produktion och förbrukning av försäkringstjänsten, ett transaktionspar visar tillräkningen av kapitalavkastning till försäkringshavarna och ett par visar förändringen av livförsäkringsförmåner- och livränta.

a) Produktionen (P.1) från livförsäkring bokförs på produktionskontot för försäkringsgivarna.

b) Värdet av tjänster som förbrukas bokförs som hushållens konsumtionsutgifter (P.3) på kontot för användning av disponibel inkomst eller som utgifter från utlandet, vilka behandlas som export av tjänster (P.62) till utländska hushåll. Hushållens betalningar till utländska försäkringsgivare betraktas som import av tjänster (P.72).

c) Kapitalavkastning som tjänas från placeringar av försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar tillräknas försäkringstagarna (D.441) och bokförs på kontot för primär inkomstfördelning. Återbäring som beviljats i samband med livförsäkringsavtal behandlas som omfördelade till försäkringstagarna även om de överskrider den kapitalavkastning som tjänas av den institution som beviljar återbäringen. Kapitalavkastningen bokförs som en utgift för försäkringsgivare och som en inkomst för inhemska eller utländska hushåll. Kapitalavkastningen ska fördelas mellan försäkringstagarna i förhållande till deras försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring, eller om sådana uppgifter inte finns tillgängliga, i förhållande till de tecknade premierna.

d) Den finansiella balansräkningen innehåller poster för försäkringstekniska avsättningar för livförsäkrings- och livränterättigheter (AF.62). Dessa avsättningar bokförs som försäkringsgivarnas skulder och som tillgångar för hushållen och utlandet. Dessa belopp avspeglar livförsäkringsavtalens sparkaraktär. I detta ingår förbetalning av premier och utbetalning av ersättningar. En uppdelning av denna kategori krävs inte även om båda komponenterna behövs för att beräkna intjänade premier och ersättningar som ska utbetalas.

16.71 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringsförmåner och livränta avspeglar avtal som ger ett engångsbelopp vid en viss tidpunkt. Engångsbeloppet kan användas för att köpa en livränta som i sig förvandlar ett engångsbelopp till en betalningsström. De enskilda försäkringstagarnas villkorliga rättigheter – det belopp som efter det att avtalet löper ut ska mottas som ett engångsbelopp eller som en livränta – aggregeras inte till värdet av försäkringsgivarens åtaganden. Skillnaden kan härledas ur villkorligheten och nuvärdesberäkningen. Den summa som rapporteras under livförsäkrings- och livränteförmåner definieras enligt försäkringsgivarens redovisningsprinciper.

16.72 Ett exempel på sådana flöden visas i tabell 16.2.

Tabell 16.2 Livförsäkring

Användningar eller tillgångar						Tillgångar eller skulder					
S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1
Användningar eller tillgångar						Tillgångar eller skulder					
Motsvarande poster på						Motsvarande poster på					
Konto för varor och tjänster						Konto för varor och tjänster					
Utländskonto						Utländskonto					
Totalt						Totalt					
Transaktions- och saldotposter						Transaktions- och saldotposter					
Utländskonto						Utländskonto					
Export av tjänster						Export av tjänster					
Import av tjänster						Import av tjänster					
Produktionskonto						Produktionskonto					
Produktion						Produktion					
Konto för primär inkomstfördelning						Konto för primär inkomstfördelning					
Kapitalinkomst tillräknad						Kapitalinkomst tillräknad					
Försäkringstagare						Försäkringstagare					
Konto för användning av						Konto för användning av					
disponibel inkomst						disponibel inkomst					
Konsumtionsutgifter						Konsumtionsutgifter					
Finansiell balansräkning						Finansiell balansräkning					
(ingående)						(ingående)					
Försäkringstekniska reserver, livförsäkring						Försäkringstekniska reserver, livförsäkring					
Finansiell balansräkning (utgående)						Finansiell balansräkning (utgående)					
Försäkringstekniska reserver, livförsäkring						Försäkringstekniska reserver, livförsäkring					
Finansiell transaktion						Finansiell transaktion					
Försäkringstekniska reserver, livförsäkring						Försäkringstekniska reserver, livförsäkring					
Omvärderingskonto						Omvärderingskonto					
Försäkringstekniska reserver, livförsäkring						Försäkringstekniska reserver, livförsäkring					

TRANSAKTIONER FÖRKNIPPADE MED ÅTERFÖRSÄKRING

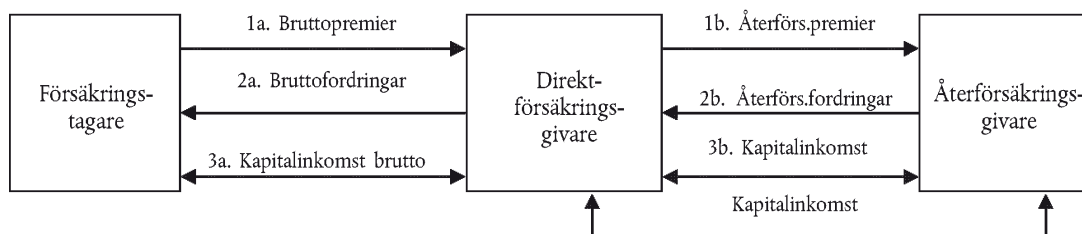
16.73 Återförsäkringsgivarnas konton är i stort sett desamma som kontona för direktförsäkringsgivarna. Den enda skillnaden är att direktförsäkringstransaktioner med försäkringstagare som inte själva är försäkringsgivare ersätts av försäkringstransaktioner mellan återförsäkringsgivare och direktförsäkringsgivare.

16.74 Försäkringstransaktioner bokförs inklusive återförsäkring. Premier ska först betalas till direktförsäkringsgivaren som sedan kan betala en del av premien till återförsäkringsgivaren (cession), som i sin tur kan betala ett mindre belopp till en annan återförsäkringsgivare osv. (retrocession). Samma sak gäller för skade- och livförsäkringsersättningar. Bruttobehandlingen överensstämmer med den ursprungliga försäkringstagarens perspektiv. Försäkringstagaren brukar inte vara medveten om belopp som direktförsäkringsgivaren överlåter till en återförsäkringsgivare. Om återförsäkringsgivaren går i konkurs förblir direktförsäkringsgivaren skyldig att betala hela beloppet för ersättningar som avser överlåtna risker.

16.75 Direktförsäkringsproduktionen beräknas inklusive återförsäkring. Alternativet, dvs. att beräkna exklusive återförsäkring, skulle innebära att man bokför den del av direktförsäkringstagarens premie som betalas till direktförsäkringsgivaren och den del som betalas till återförsäkraren, men denna bokföringsmetod, som kallas nettobokföring är inte tillåten.

Denna process illustreras i diagram 1 nedan.

Diagram 1 — Flöden mellan försäkringstagare, direktförsäkringsgivare och återförsäkringsgivare

16.76 Diagram 1 visar följande flöden:

1. Försäkringstagaren betalar premien inklusive återförsäkring till direktförsäkringsgivaren (1a) varav återförsäkringsdelen överläts till återförsäkringsgivaren (1b).
2. Betalningen av fordringen bokförs på liknande sätt men i motsatt riktning. Fordringen betalas av återförsäkringsgivaren till direktförsäkringsgivaren (2b). Direktförsäkringsgivaren lägger till detta belopp till sin egen fordring, som betalas vidare till försäkringstagaren (2a).
3. Både direktförsäkringsgivaren och återförsäkringsgivaren får kapitalinkomst genom att investera sina försäkringstekniska avsättningar. Återförsäkringsgivaren överför denna kapitalinkomst till direktförsäkringsgivaren (3b) som sen lägger till detta belopp till sin egen kapitalinkomst och fördelar det vidare till försäkringstagaren (3a).

16.77 Alla bruttoflöden mellan försäkringstagaren och direktförsäkringsgivaren inbegriper motsvarande belopp i flödena mellan direktförsäkringsgivaren och återförsäkringsgivaren. Därför är pilarna bredare i diagrammet.

16.78 Precis som för direktförsäkring bokförs en del av återförsäkringsersättningarna som kapitaltransfereringar i stället för som löpande transfereringar, t.ex. efter en katastrof.

16.79 Hela återförsäkringsgivarens produktion utgör insatsförbrukning för den direktförsäkringsgivare som har tecknat återförsäkringsavtalet. Som konstateras ovan ingås många återförsäkringsavtal mellan försäkringsgivare som tillhör olika ekonomier. Produktionsvärdet motsvarar i dessa fall den import som görs av den försäkringsgivare som tecknar återförsäkringsavtalet och den export som görs av återförsäkringsgivaren.

16.80 Bokföringen av flöden förknippade med återförsäkring påminner om bokföringen för skadeförsäkring, utom att försäkringstagaren i ett återförsäkringsavtal alltid är en annan försäkringsgivare.

16.81 Produktions- och konsumtionstransaktionerna är följande:

- a) Produktionen (P.1) bokförs på återförsäkringsgivarnas produktionskonto. Återförsäkringstjänster tillhandahålls ofta av utländska återförsäkringsgivare och bokförs i så fall som import av tjänster (P.72).

- b) Återförsäkringsgivarens tjänst kan endast förbrukas av en direktförsäkringsgivare eller av en annan återförsäkringsgivare. Om försäkringstagaren är inhemsk bokförs återförsäkringstjänsten som insatsförbrukning (P.2) hos försäkringstagaren. Om försäkringstagaren är utländsk registreras användningen som export av tjänster (P.62).
- 16.82 Omfördelningstransaktionerna täcker kapitalavkastning som tillräknas försäkringstagarna i samband med återförsäkring, återförsäkringspremier netto och återförsäkringsersättningar:
- a) Kapitalavkastning (D.441) som återförsäkringsgivare tjänar genom att placera försäkringstekniska avsättningar för återförsäkring betalas till försäkringstagare, som kan vara antingen direktförsäkringsgivare eller återförsäkringsgivare. Både återförsäkringsgivare och direktförsäkringsgivare kan vara inhemska eller utländska.
- b) Premier för skadeåterförsäkring, netto (D.712) är utgifter för försäkringstagare och inkomster för återförsäkringsgivare. De enheter som ska göra eller ta emot en betalning behöver inte vara inhemska.
- c) Ersättningar från skadeåterförsäkring (D.722) är utgifter för återförsäkringsgivare och inkomster för försäkringstagare, som kan vara inhemska eller utländska. Både nettopremier och ersättningar bokförs på kontot för sekundär inkomstfördelning.
- d) Den finansiella balansräkningen omfattar bokföring av de försäkringstekniska avsättningarna för återförsäkring (under AF.61 försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring). Dessa avsättningar bokförs som skulder för återförsäkringsgivarna och som tillgångar för försäkringstagarna. Sådana försäkringstagare kan vara direktförsäkringsgivare eller återförsäkringsgivare.
- 16.83 Kommissioner som återförsäkringsgivare betalar till försäkringsgivaren som är återförsäkringstagare i återförsäkringsavtalet behandlas som minskningar i de premier som betalas till återförsäkringsgivarna. Vinstdelning som återförsäkringsgivaren ska betala till direktförsäkringsgivaren bokförs som en löpande transferering. Även om de bokförs olika minskar både kommissionsutgifter och vinstdelning återförsäkringsgivarens produktion.
- 16.84 Om direktförsäkringsersättningar behandlas som kapitaltransferering och inte som löpande transfereringar ska återförsäkringsersättningar som gäller samma händelse också behandlas som andra kapitaltransfereringar (D.99).

TRANSAKTIONER FÖRKNIPPADE MED FINANSIELLA SERVICEFÖRETAG FÖR FÖRSÄKRING

- 16.85 Produktionen från serviceverksamhet åt försäkring värderas med ledning av de avgifter eller kommissioner som debiteras. När det gäller icke-vinstdrivande organisationer som bedrivs som affärssammanslutningar för försäkringsbolag och pensionsinstitut värderas produktionen enligt de medlemsavgifter som erläggs av sammanslutningens medlemmar. Denna produktion används som insatsförbrukning av medlemmarna.

LIVRÄNTOR

- 16.86 Vid det enklaste fallet av livförsäkringsavtal går det över tiden en betalningsström från försäkringstagaren till försäkringsgivaren i utbyte mot en enda betalning som uppbärs som en ersättning någon gång i framtiden. Vid den enklaste formen av livränta betalar en försäkringstagare, som kallas livräntetagaren, ett enda engångsbelopp till försäkringsgivaren och får i gengäld en ström av betalningar under en angiven tidsperiod eller under resten av sitt liv, eller eventuellt under resten av både livräntetagarens och en annan utsedd persons liv.
- 16.87 Livräntor organiseras av försäkringsgivare och är ett medel för riskhantering. Livräntetagaren undviker risk genom att godkänna att ta emot en bestämd betalningsström, som är känd i absoluta termer eller som beräknas enligt en formel, t.ex. indexkoppling, mot att avstå från en engångsbetalning. Försäkringsgivaren har möjlighet att få större avkastning genom att placera engångsbeloppet än det belopp som ska betalas till livräntetagaren som en ström av betalningar. Vid fastställandet av betalningsströmmen tas hänsyn till förväntad livslängd.
- 16.88 När en livränta initieras sker en överföring av medel från hushållet till försäkringsgivaren. I många fall är dock detta helt enkelt en överföring från ett engångsbelopp som ska betalas av försäkringsgivaren eller en annan försäkringsgivare från ett normalt livförsäkringsavtal som löper ut och omedelbart övergår till en livränta. I sådana fall finns det ingen anledning att bokföra betalningen av engångsbeloppet och förvärvet av livräntan. Det sker bara en förändring från livförsäkringsavsättningar till livränteavsättningar hos försäkringsgivaren och delsektorn för pensionsinstitut. Om en livränta köps oberoende av om ett livförsäkringsavtal löper ut bokförs detta som ett par finansiella transaktioner mellan hushållet och försäkringsgivaren. Hushållet gör en betalning till försäkringsgivaren och får i sin tur en tillgång som uppkommer av villkoren för livräntan. Försäkringsgivaren får en finansiell tillgång från hushållet och en skuld till hushållet.

- 16.89 Livräntor avslutas när livräntetagaren avlider, då eventuella återstående avsättningar för livförsäkringstagaren överförs till försäkringsgivaren. Om man antar att försäkringsgivaren har gjort en korrekt förutsägelse av den förväntade livstiden för hela gruppen av livräntetagare kommer de återstående medlen när livräntetagarna avlider att i genomsnitt vara noll. Om den förväntade livslängden förändras måste avsättningarna ses över. För livräntor som håller på att betalas ut kommer en förlängning av den förväntade livstiden att minska det belopp som är tillgängligt för försäkringsgivaren som serviceavgift, och eventuellt göra det negativt. I så fall måste försäkringsgivaren utnyttja sina egna medel och hoppas kunna bygga upp dem igen i framtiden genom att ta ut högre serviceavgifter för nya livräntor.

BOKFÖRING AV SKADEFÖRSÄKRINGSFORDRINGAR

Behandling av justerade skadeanspråk

- 16.90 Skadeersättning bokförs oftast när den händelse som ersättningen gäller äger rum. Denna princip tillämpas även om regleringen av omtvistade skadeersättningar kan ske flera år efter händelsen i fråga. Ett undantag görs om möjligheten att begära ersättning erkänns långt efter det att händelsen har inträffat. Ett exempel är det stora antal skadeersättningar som erkändes först när asbestexponering konstaterats vara orsaken till en rad sjukdomsfall och enligt domstolsavgörande gav upphov till skadeersättning enligt försäkringsavtal som gällde under tiden för exponeringen. I sådana fall bokförs skadeersättningen vid den tidpunkt då försäkringsbolaget godtar förpliktelsen. Detta behöver inte vara samtidigt som man kommer överens om storleken på ersättningen eller när det ska betalas.
- 16.91 Eftersom man i formeln för produktion använder justerade skadeersättningar och inte faktiska ersättningar är det endast då värdena av de faktiska skadeersättningarna råkar vara desamma som de förväntade skadeersättningarna som nettopremier och ersättning överensstämmer under en viss period. De bör dock vara ungefär lika stora utslaget över en period av år, med undantag för ett år då en katastrof inträffar.

Behandling av förluster genom katastrofer

- 16.92 Skadeersättning bokförs som löpande transfereringar som försäkringsgivaren betalar till försäkringstagaren. Det finns ett fall då skadeersättning bokförs som andra kapitaltransfereringar (D.99) i stället för som löpande transfereringar, och det är efter en stor katastrof. Kriterierna för när effekterna av en katastrof ska behandlas på detta sätt måste bestämmas beroende på de nationella omständigheterna, men de kan inbegripa antalet berörda försäkringstagare och hur stor skadan är. Anledningen till att man bokför skadeersättning som kapitaltransfereringar i detta fall är att många av ersättningarna gäller förstörelse av eller allvarlig skada på tillgångar som bostäder, fastigheter och anläggningar.
- 16.93 Efter en katastrof bokförs de skadeersättningar som överstiger premierna som kapitaltransferering från försäkringsgivaren till försäkringstagaren. Information om vilken skadeersättningsnivå som ska täckas enligt försäkringsavtalen inhämtas från försäkringsbranschen. Om försäkringsbranschen inte kan tillhandahålla denna information, kan nivån av katastrofrelaterade ersättningar skattas som skillnaden mellan justerade skadeersättningar och faktiska skadeersättningar under katastrofperioden.
-

KAPITEL 17

SOCIAL FÖRSÄKRING INKLUSIVE PENSIONER

INLEDNING

- 17.01 *Definition:* Sociala försäkringssystem är system där arbetstagarna är skyldiga eller uppmuntras av en tredje part att teckna försäkring mot vissa sociala risker eller försäkringsfall som kan få negativa konsekvenser för arbetstagarnas eller deras familjemedlemmars välfärd. I dessa system betalas sociala avgifter av arbetstagare eller andra, eller av arbetsgivaren på arbetstagarnas vägnar, för att säkerställa rätt till sociala försäkringsförmåner för arbetstagarna eller andra avgiftsinbetalare, deras familjemedlemmar eller efterlevande under den aktuella perioden eller därpå följande perioder. Avgifter till sociala försäkringssystem kan också betalas av icke egenföretagare eller förvärvsarbetande eller för deras räkning.
- 17.02 Det finns två typer av sociala försäkringssystem:
- Den första typen är ett socialt trygghetssystem som omfattar hela eller stora delar av befolkningen och som inrättas, styrs och finansieras av offentliga förvaltningsenheter. De pensioner som betalas ut enligt dessa system kan vara beroende eller oberoende av mottagarnas inkomstnivå eller anställningshistorik. Andra förmåner än pensioner är mindre ofta kopplade till inkomstnivån.
 - Den andra typen är andra anställningsrelaterade system. Dessa system bygger på ett anställningsförhållande som ger arbetstagaren rätt till pension och eventuella andra förmåner enligt anställningsvillkoren. I dessa fall är det inte den offentliga förvaltningen som utger förmånerna i enlighet med bestämmelser om social trygghet.
- 17.03 De sociala försäkringssystemen varierar i omfattning från land till land och från system till system inom samma land. Exempel på sådana system är följande:
- Den offentliga förvaltningen ställer krav på att alla anställda ska omfattas av ett socialt trygghetssystem.
 - Arbetsgivarna ställer krav på att de anställda för sin anställning ska vara anslutna till ett försäkringssystem som arbetsgivaren anger.
 - Arbetsgivaren uppmuntrar arbetstagarna att ansluta sig till ett system genom att betala avgifter för sina arbetstagare.
 - Fackliga organisationer ordnar ett förmånligt försäkringsskydd som enbart är tillgängligt för organisationernas medlemmar.
 - Andra system än social trygghet kan ordnas genom ett försäkringsbolag i form av en eller flera grupp-försäkringar. De kan också förvaltas av ett försäkringsbolag mot en avgift. Ett annat alternativ är att systemet förvaltas av en arbetsgivare själv för egen räkning, av arbetsgivarna för deras anställda och deras familjemedlemmar eller av andra för en viss grupps räkning.

Tabell 17.1 – Sociala försäkringssystem

Typ av försäkring	Egenskaper	Organisationsform	Sektor/delsektor
Social trygghet	Deltagarna åläggs av den offentliga förvaltningen att teckna försäkring mot vissa sociala risker	Organiseras av den offentliga förvaltningen via sociala trygghetsfonder	Sociala trygghetsfonder (S.1314)
Andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem än social trygghet	Arbetsgivarna kan ställa som villkor för anställning att arbetstagarna tecknar försäkring mot vissa sociala risker	Organiseras av arbetsgivarna på de anställdas och deras familjemedlemmars vägnar eller av andra på en särskild grupps vägnar	Sektor eller delsektor för arbetsgivare, försäkringsbolag, pensionsinstitut eller hushållens icke-vinstdrivande organisationer

Sociala försäkringssystem, socialt bistånd och individuella försäkringsavtal

- 17.04 Socialt bistånd ingår inte i social försäkring. Socialt bistånd är förmåner som betalas ut oberoende av anslutning till ett socialt försäkringssystem, dvs. utan att rättsgrundande avgifter har betalats till ett socialt försäkringssystem.

- 17.05 Skillnaden mellan socialt bistånd och social trygghet är att man kan få rätt till socialt bistånd från den offentliga förvaltningen utan att ha valt att omfattas av systemet och betalat in avgifter. Normalt har alla medlemmar i inhemska hushåll rätt att ansöka om socialt bistånd, men bidragsvillkoren är ofta restriktiva. Ofta görs en inkomstprövning där den disponibla inkomsten inklusive sociala försäkringsförmåner ställs i relation till de behov som ett hushåll anses ha. Endast hushåll som faller under en viss gräns kan få rätt till sådant socialt bistånd.
- 17.06 Individuella försäkringsavtal betraktas som sociala försäkringssystem om de täcker sådana sociala risker och behov som sjukdom och ålderdom. För att en individuell försäkring ska betraktas som en del av ett socialt försäkringssystem måste de risker eller försäkringsfall som personerna är försäkrade mot motsvara riskerna eller behoven i punkt 4.84 och minst ett av följande villkor vara uppfyllda:
- a) Anslutning till systemet är obligatoriskt enligt lag eller enligt anställningsvillkoren för en arbetstagare eller grupp av arbetstagare.
 - b) Det är ett kollektivt system för en bestämd grupp arbetstagare, oavsett om det rör sig om anställda, egenföretagare eller icke förvärsarbetande, och deltagandet är begränsat till medlemmar i denna grupp.
 - c) Arbetsgivaren betalar en (faktisk eller tillräknad) avgift till systemet för den anställdes räkning, oavsett om den anställda betalar en egenavgift eller inte.
- 17.07 Försäkringsfordringar grundade på försäkringar som tecknats enbart med syfte att göra ett avdrag ingår inte bland de sociala försäkringarna, även om de följer av ett kollektivavtal. Sådana individuella försäkringar bokförs som livförsäkringar och skadeförsäkringar. Försäkringsfordringar grundade på försäkringar som tecknats enbart på den försäkrades eget initiativ, oberoende av arbetsgivaren eller den offentliga förvaltningen, ingår inte heller bland de sociala försäkringarna.

Sociala förmåner

- 17.08 Sociala förmåner betalas ut när vissa händelser inträffar, eller vissa villkor föreligger, som kan inverka negativt på de berörda hushållens välfärd genom att tära på deras resurser eller minska deras inkomster. Sociala förmåner kan ges kontant eller in natura. Sociala förmåner kan utges under en rad olika omständigheter:
- a) Förmånstagarna eller deras familjemedlemmar behöver läkarvård, tandvård eller annan behandling, sjukhusvård, konvalescentvård eller vård under längre tid till följd av sjukdom, skador, moderskap, bestående funktionsnedsättning, ålderdom m.m. Sociala förmåner kan utges in natura i form av behandling eller vård som ges kostnadsfritt eller mot låg avgift eller genom att hushållens utgifter ersätts. Sociala kontantförmåner kan också betalas ut till personer som behöver hälso- och sjukvård.
 - b) Förmånstagarna behöver försörja familjemedlemmar, till exempel barn, äldre släktingar eller personer med funktionsnedsättning. Sociala förmåner betalas normalt ut kontant i form av periodiska vård- eller familjebidrag.
 - c) Förmånstagarna får ett inkomstbortfall eftersom de inte kan arbeta heltid eller inte kan arbeta överhuvudtaget. Sociala förmåner utbetalas ofta periodiskt kontant så länge förhållandet föreligger. I vissa fall kan ett engångsbelopp ersätta den periodiska utbetalningen eller utbetalas utöver denna. Följande omständigheter kan hindra människor från att arbeta:
 - 1. Frivillig eller obligatorisk pensionering.
 - 2. Ofrivillig arbetslöshet, inklusive tillfällig friställning och förkortad arbetstid.
 - 3. Sjukdom, skada efter olycksfall, barns födelse och andra omständigheter som hindrar en person från att arbeta eller från att arbeta heltid.
 - d) Förmånstagarna får ersättning för inkomstbortfall när familjens huvudförsörjare avlidit.
 - e) Förmånstagarna får bostad kostnadsfritt eller mot låg hyra eller genom att hushållens utgifter ersätts. Sådana poster betraktas som sociala förmåner in natura.

- f) Förmånstagarna får bidrag som ska täcka utbildningskostnader för dem själva eller deras familjemedlemmar. Utbildningstjänster kan tillhandahållas som sociala förmåner in natura.

Sociala förmåner som utges av den offentliga förvaltningen

- 17.09 Den offentliga förvaltningen utger sociala förmåner som betalningar från sociala trygghetssystem, som socialt bistånd eller sociala transfereringar in natura.
- 17.10 Social trygghet avser sociala försäkringssystem som administreras av den offentliga förvaltningen.
- 17.11 Definitionen av sociala förmåner omfattar även hälso- och sjukvårdstjänster samt utbildningstjänster. Den offentliga förvaltningen ställer ofta sådana tjänster till förfogande för hela befolkningen, utan krav på anslutning till något system eller några andra kvalifikationskrav. Dessa tjänster behandlas som sociala transfereringar in natura och inte som en del av sociala trygghetssystem eller det sociala biståndet. Förutom att den offentliga förvaltningen tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster samt utbildningstjänster kan även hushållens icke-vinstdrivande organisationer tillhandahålla sådana tjänster för enskilda personer. Sådana tjänster betraktas också som sociala transfereringar in natura och inte som en del av de sociala försäkringssystemen.

Sociala förmåner som utges av andra institutionella enheter

- 17.12 Sociala förmåner kan utges av arbetsgivarna till arbetsgivarnas anställda och deras familjemedlemmar eller av andra enheter, t.ex. fackliga organisationer. Alla sociala förmåner som utges av andra enheter än den offentliga förvaltningen utges genom ett socialt försäkringssystem.

Pensioner och andra förmåner

- 17.13 Förmåner från sociala försäkringssystem och motsvarande avgifter delas upp i sådana som gäller pensioner och sådana som gäller andra förmåner. Den viktigaste pensionsförmånen i de sociala försäkringssystemen är pensionsinkomsten, men det finns andra exempel. Pension kan till exempel betalas ut till efterlevande make eller till personer som drabbats av en arbetsolycka och inte längre kan arbeta. Om huvudförsörjaren på grund av dödsfall eller funktionsnedsättning inte längre kan förvärvsarbeta, görs utbetalningar som bokförs som pensioner.
- 17.14 Alla andra förmåner ingår i gruppen icke-pensionsförmåner. Det är viktigt att skilja mellan pensionsförmåner och icke-pensionsförmåner, eftersom skulder bokförs för pensioner oavsett om faktiska tillgångar har avsatts för att täcka pensionsrätterna eller inte, medan avsättningar för icke-pensionsförmåner bara bokförs om sådana faktiskt finns.

ANDRA FÖRMÅNER FRÅN SOCIALA FÖRSÄKRINGSSYSTEM ÄN PENSIONER

- 17.15 *Definition:* Andra förmåner från sociala försäkringssystem, eller icke-pensionsförmåner, är förmåner som direkt eller indirekt utges till mottagarna på grundval av särskilda händelser, i regel enligt på förhand fastställda villkor i lag eller avtal.

Förutom pensionsinkomst kan även en rad andra risker omfattas, t.ex. förmåner från sjukförsäkring, arbetslöshetsförsäkring eller förmåner vid långvarigt vårdbehov.

- 17.16 Andra förmåner från sociala försäkringssystem utges enligt sociala trygghetssystem och andra anställningsrelaterade system än social trygghet.

Andra sociala trygghetssystem än pensionssystem

- 17.17 *Definition:* Andra sociala trygghetssystem än pensionssystem är bindande försäkringssystem där de som omfattas av ett socialt försäkringssystem enligt krav som ställs av den offentliga förvaltningen ska vara försäkrade mot andra risker än ålderdom och åldersrelaterade risker. Andra sociala trygghetsförmåner än pensionsförmåner (icke-pensionsförmåner) utges av den offentliga förvaltningen till de förmånsberättigade.
- 17.18 Förmånstagarna betalar i regel obligatoriska avgifter till något annat socialt trygghetssystem än pensionssystem inom sociala trygghetsfonder, vilka ofta finansieras löpande enligt ett fördelningssystem. De avgifter som under en period betalas in till ett fördelningssystem används till att finansiera de förmåner som utges under samma period. Det finns inget inslag av sparande, vare sig för den offentliga förvaltningen, för de arbetsgivare som förvaltar systemet eller för förmånstagarna i systemet. Därför uppkommer i allmänhet inte något överskott, och vid resursbrist kan staten ha befogenheter att ändra åtagandena såväl för framtida anställningar som för tidigare anställningsperioder. I vissa länder kan dock andra sociala trygghetssystem än pensionssystemen ackumulera avsättningar (buffertfonder).

- 17.19 Andra sociala trygghetsförmåner än pensionsrätter, som utestående belopp i ett socialt trygghetssystem, ingår inte i nationalräkenskapssystemets huvudkonton i ENS. Uppskattningar av utestående belopp avseende förmåner i andra sociala trygghetssystem än pensionssystem och i alla andra anställningsrelaterade system än pensionssystem som tillhandahålls av den offentliga förvaltningen ingår inte i huvudräkenskaperna och tas inte upp i tabell 17.5.

Andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem

- 17.20 *Definition:* Andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem är lagstadgade försäkringar eller avtalsreglerade försäkringar som arbetstagarna uppmuntras att teckna av en tredje part. I andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem kan arbetsgivarna ställa som villkor för anställning att arbetstagarna (som är förmånstagare) ansluter sig till ett socialt försäkringssystem som arbetsgivaren anger för att försäkra sig mot andra risker än ålderdom och åldersrelaterade risker. Dessa anställningsrelaterade system tillhandahålls förmånstagarna av arbetsgivaren eller av andra enheter på arbetsgivarens vägnar.
- 17.21 Precis som pensionssystemen betraktas andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem som en del av ersättningspaketet. Förhandlingarna mellan de anställda och arbetsgivarna kan därför avse existerande försäkringsvillkor och ersättningsnivåer. Andra sociala försäkringsförmåner än pensioner utges ofta av privata arbetsgivare genom system som arbetsgivarna styr eller lägger ut på entreprenad till en tredje part, t.ex. ett försäkringsbolag som utger sociala förmåner såsom privat hälso- och sjukvård.

Bokföring av stockar och flöden efter typ av socialt försäkringssystem utom pensionssystem

Sociala trygghetssystem

- 17.22 Eftersom social trygghet normalt finansieras löpande som fördelningssystem framgår inte intjänade förmåner inom sociala trygghetssystem, t.ex. sociala förmåner inklusive pensioner, av nationalräkenskapernas huvudkonton.
- 17.23 Pensionsrätter som uppkommer från sociala trygghetssystem ingår i tilläggstabellen för intjänade pensionsrätter inom sociala försäkringssystem, men så är inte fallet för förmåner som uppkommer från andra sociala trygghetssystem än pensionssystem.
- 17.24 Bokföringen av flödena för andra sociala trygghetssystem än pensioner avser avgifter från arbetsgivare och från anställda och till sociala trygghetsförmåner.
- 17.25 Avgifter som arbetsgivaren betalar behandlas som en del av ersättningar till anställda. De bokförs som fördelningstransaktioner som är kostnader för arbetsgivaren och inkomster för den anställde. Den anställde betalar sedan ett lika stort belopp som han får från arbetsgivaren samt en eventuell egenavgift till de sociala trygghetssystemen. Detta belopp bokförs som användning för hushållen och som en tillgång för den offentliga förvaltningen.
- 17.26 Alla avgifter från egenföretagare och icke förvärsarbetande ingår också i de avgifter som hushållen betalar till den offentliga förvaltningen.
- 17.27 Sociala trygghetsförmåner bokförs som fördelningstransaktioner från den offentliga förvaltningen till hushållen.
- 17.28 I tabell 17.2 visas transaktioner som avser ett pensionssystem inom social trygghet. Transaktionerna är desamma för andra sociala trygghetssystem än pensionssystem.

Andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem utom pensioner

- 17.29 För andra anställningsrelaterade sociala försäkringssystem än pensioner bokförs i regel förmånstagarnas rättigheter i takt med att de byggs upp. Kapitalavkastning på befintliga avsättningar bokförs som tillräknade förmånstagarna och återinvesterade av dem i systemet.
- 17.30 De sociala avgifter som arbetsgivaren betalar till ett försäkringssystem för sina anställda behandlas som en del av ersättningar till anställda.
- 17.31 Kapitalavkastningen på ackumulerade avsättningar bokförs som fördelade till hushållen via systemet. I kapitalavkastningen ingår ränta och utdelningar samt, om den institutionella enheten innehar andelar i sådana, den tillräknade inkomsten från kollektiva investeringssystem. Systemet kan äga egendom och generera nettodriftsöverskott, vilket ingår i den kapitalavkastning som fördelas till förmånstagarna. I så fall ska termen kapitalavkastning anses inbegripa denna inkomstkälla. De kapitalvinster och kapitalförluster som uppkommer genom placeringen av de ackumulerade avsättningarna ingår inte i kapitalavkastningen, utan bokförs som andra förändringar på grund av omvärderingar.

- 17.32 En del av den avkastning som tillräknas hushållen används för att täcka administrationskostnader för systemet. Denna kostnad visas som systemets produktion och som en konsumtionsutgift för hushållen. Den återstående delen av den tillräknade avkastningen behandlas som kompletterande egenavgifter som hushållen betalar tillbaka till systemet.
- 17.33 De sociala avgifterna visas som hushållens inbetalningar till systemet. De totala sociala avgifterna består av de faktiska avgifter som betalas av arbetsgivarna som en del av ersättningar till anställda, de faktiska avgifterna från de anställda och enskilda personer som tidigare var anslutna till systemet, egenföretagare och icke förvärvsarbete och pensionstagare samt av de kompletterande egenavgifter som anges i punkt 17.32.
- 17.34 Andra personer än anställda som betalar avgifter till ett socialt försäkringssystem kan vara egenföretagare eller icke förvärvsarbete, som kan vara anslutna i kraft av sitt yrke eller tidigare förvärvsarbete.
- 17.35 De sociala förmåner som systemets administratör betalar till hushållen redovisas som fördelningstransaktioner under andra sociala försäkringsförmåner.
- 17.36 Betalningen för den tjänst som systemets administratör tillhandahåller motsvarar värdet på systemets produktion och bokförs som en konsumtionsutgift för hushållen.
- 17.37 En ökning av förmånsvärdet på grund av att avgiftsinbetalningen varit större än de förmåner som utgetts visas som en betalning från det sociala försäkringssystemet till hushållen. Eftersom ökningen av förmånerna direkt påverkar hushållens nettoförmögenhet bör den ingå i hushållens sparande.
- 17.38 Justeringen för ändringen i de förmåner som redovisas som betalningar från systemet till hushållen bokförs också som hushållens fordring på systemet.
- 17.39 I tabell 17.3 visas transaktioner som avser ett anställningsrelaterat pensionssystem. Transaktionerna är desamma för andra sociala försäkringssystem än pensionssystem.

PENSIONER

- 17.40 *Definition:* Pensioner från sociala försäkringssystem är förmåner som utges vid pensioneringen, vanligtvis enligt förbestämda villkor i lag eller avtal och oftast i form av en garanterad livränta.

Den viktigaste pensionsförmånen i de sociala försäkringssystemen är pensionsinkomsten, men det finns en rad andra exempel. Pension kan till exempel utges till efterlevande make eller till personer som drabbats av en arbetsolycka och inte längre kan arbeta. Alla omständigheter som ger upphov till betalningar eftersom den som uppbär inkomst på grund av dödsfall eller arbetsoförmåga inte längre kan försörja sig själv och sina familjemedlemmar betraktas som pensioner.

Typer av pensionssystem

- 17.41 Pensioner kan utges i följande former:

- a) Pension från sociala försäkringssystem.
- b) Socialt bistånd.
- c) Individuella pensionsförsäkringar.

Pensioner utges vanligen genom sociala trygghetsfonder, andra offentliga förvaltningsenheter, försäkringsbolag och pensionsinstitut eller institutionella enheter som arbetsgivare. Andra institutioner kan dock vara inblandade, beroende på nationella förhållanden. Användningen av termen *sociala trygghetsfonder* innebär inte att det alltid har inrättats en faktisk fond av tillgångar inom systemet. Termerna *sociala trygghetsfonder* och *sociala trygghetssystem* är synonyma.

- 17.42 Pensioner från sociala försäkringssystem utges till personer som omfattas av de systemen. Den del som den offentliga förvaltningen står för kallas pensioner från sociala trygghetssystem (inklusive sociala trygghetsfonder) och den del som andra enheter står för kallas anställningsrelaterade pensioner. Uppdelningen mellan pensioner som utges genom sociala trygghetssystem och pensioner som följer av andra anställningsrelaterade system varierar betydligt från land till land, vilket innebär att täckningen och de nationella uppfattningarna om vad termen *social trygghet* avser också varierar betydligt.

Pensionssystem inom social trygghet

- 17.43 *Definition:* Pensionssystem inom social trygghet är i lag stadgade försäkringssystem där de som omfattas av det sociala försäkringssystemet enligt krav som ställs av den offentliga förvaltningen ska vara tryggade mot ålderdom och andra åldersrelaterade risker, t.ex. funktionsnedsättning eller sjukdom. Pensioner från sociala trygghetssystem utges av den offentliga förvaltningen.
- 17.44 När den offentliga förvaltningen tar över ansvaret för att utge pensioner till stora delar av befolkningen fungerar det sociala trygghetssystemet i själva verket som ett system som omfattar flera arbetsgivare.
- 17.45 Förmånstagarna betalar i regel obligatoriska avgifter till ett pensionssystem inom social trygghet, som ofta finansieras löpande som ett fördelningssystem. De avgifter som betalas in under en period används till att finansiera de förmåner som utges under samma period. Det finns inget inslag av sparande, vare sig för den offentliga förvaltningen, för de arbetsgivare som förvaltar systemet eller för förmånstagarna i systemet. Därför uppkommer inget överskott, och vid resursbrist kan staten ha befogenheter att ändra åtagandena såväl för framtida anställningar som för tidigare perioder. I vissa länder kan dock pensionssystemen inom social trygghet ackumulera avsättningar (buffertfonder).
- 17.46 Den mest begränsade formen av pension från sociala trygghetssystem är mycket basal. Nivån kan fastställas oberoende av storleken på avgifterna, dock inte oberoende av om avgifter har betalats för en viss tidsperiod eller enligt andra särskilda villkor. De anställdas rätt till pension i sociala trygghetssystem kan oftast föras över från en arbetsgivare till en annan.
- 17.47 I vissa länder kan däremot merparten eller hela pensionen komma via det sociala trygghetssystemet. I så fall fungerar den offentliga förvaltningen som mellanhand för arbetsgivarna, på så sätt att den övertar risken att göra den slutliga utbetalningen efter det att den har fått in arbetsgivarens och hushållens avgifter till systemet. Den offentliga förvaltningen befriar arbetsgivarna från risken att kostnaden för pensionerna blir så hög att företaget inte kan bära den och garanterar befolkningen att pensionerna kommer att betalas, dock med ett eventuellt förbehåll att den kan justera pensionsbeloppet, även retroaktivt.
- 17.48 Pensionsrätter som utestående belopp i ett pensionssystem inom social trygghet ingår inte i nationalräkenskaperens huvudkonton i ENS. Uppskattningar av utestående belopp för rättigheter i pensionssystem inom social trygghet och i alla andra anställningsrelaterade förmånsbestämda pensionssystem som tillhandahålls av den offentliga förvaltningen ingår inte i nationalräkenskaperens huvudkonton, men tas upp i de intjänade pensionsrätter som framgår av tilläggsstabell 17.5.

Andra anställningsrelaterade pensionssystem

- 17.49 *Definition:* Andra anställningsrelaterade pensionssystem är avtalsreglerade försäkringssystem som antingen är lagstadgade, uppmuntras av den offentliga förvaltningen eller där arbetsgivarna ställer som villkor för anställning att de anställda (som är förmånstagare) ansluter sig till ett socialt försäkringssystem som arbetsgivaren anger för att försäkra sig mot ålderdom och andra åldersrelaterade risker. Dessa anställningsrelaterade pensioner utges antingen av arbetsgivaren eller av andra enheter på arbetsgivarens vägnar.
- 17.50 Såvida inte arbetsgivarna och förmånstagarna kommer överens om att ändra de belopp som ska betalas, görs i regel inga retroaktiva justeringar i pensionssystem som förvaltas av privata arbetsgivare. Det finns dock en risk att arbetsgivaren inte kan betala efter att ha upphört med sin verksamhet. Det blir dock allt vanligare att de enskilda personernas pensionsrätter skyddas. Den pension som byggts upp hos en arbetsgivare kan dock vara omöjlig att överföra till en ny arbetsgivare. Det blir allt vanligare att arbetsgivarsystem gör avsättningar. Även om avsättningar saknas kan bokföringspraxis kräva att pensionsrätter för nuvarande och tidigare anställda tas upp i redovisningen.
- 17.51 Andra anställningsrelaterade pensioner ses som en del av ersättningspaketet. Förhandlingarna mellan de anställda och arbetsgivarna kan därför vara inriktade på gällande villkor för försäkringstjänster, ersättningsnivåer och pensionsrätter. Pensioner från privata arbetsgivare utges ofta från system som arbetsgivarna styr eller lägger ut på entreprenad till en tredje part, t.ex. ett försäkringsbolag. Ibland kan en specialiserad enhet avtala om att ta över ansvaret för att utge pensioner för ett antal arbetsgivare mot att den ansvarar för risken att se till att tillräckliga medel är tillgängliga för de pensioner som har utfästs. Ett sådant arrangemang kallas för ett pensions-system för flera arbetsgivare.
- 17.52 Både nuvarande och tidigare anställda, som är anslutna till systemet, kan betala avgifter till systemet och antas få kapitalinkomster från det. Denna kapitalinkomst behandlas sedan som kompletterande egenavgifter som de ska betala.

- 17.53 Pensionssystemen delas in i två huvudtyper: i avgiftsbestämda system och förmånsbestämda system.

Avgiftsbestämda system

- 17.54 *Definition:* Ett avgiftsbestämt system är ett pensionssystem där förmåner enbart bestäms av storleken på de medel som byggts upp från de avgifter som betalats in under den anställdes tid i förvärvslivet och de värdeökningar som är följden av de placeringar av dessa medel som gjorts av den som förvaltar pensionssystemet.
- 17.55 I ett avgiftsbestämt system bär den anställda hela risken för att systemet kommer att ge en tillräcklig pensionsinkomst.
- 17.56 Det är relativt okomplicerat att lämna uppgifter om avgiftsbestämda system, eftersom en fullständig redovisning måste finnas och ingen försäkringsteknisk uppskattning förekommer. De flesta av dessa system återfinns i företagssektorerna (kolumn A i tabell 17.5), men i vissa fall kan den offentliga förvaltningen förvalta systemet. Pensionsrätter i alla avgiftsbestämda pensionssystem ingår i nationalräkenskapernas huvudkonton.

Förmånsbestämda system

- 17.57 *Definition:* Ett förmånsbestämt system är ett pensionssystem där de förmåner som utges till den anställda vid pensioneringen bestäms enligt en formel, antingen enbart genom denna formel eller i kombination med ett garanterat minimibelopp.
- 17.58 I ett förmånsbestämt system bär arbetsgivaren eller den enhet som handlar på arbetsgivarens vägnar risken för att systemet kommer att ge en tillräcklig pensionsinkomst.

Avgiftsbestämda system med fiktiv pensionsbehållning och hybridssystem

- 17.59 Avgiftsbestämda system med fiktiv pensionsbehållning och hybridssystem tillhör gruppen förmånsbestämda system.
- 17.60 *Definition:* Avgiftsbestämda system med fiktiv pensionsbehållning liknar ett avgiftsbestämt system men med ett garanterat minimibelopp som betalas ut.
- 17.61 I ett avgiftsbestämt system med fiktiv pensionsbehållning krediteras avgifterna (både från anställda och från arbetsgivare) och samlas på individuella konton. Dessa individuella konton är fiktiva i den bemärkelsen att avgifterna till systemet används till att betala ut pensionsförmåner till de nuvarande pensionstagarna. Vid pensioneringen omvandlas det samlade saldot till en livränta med hjälp en formel som bland annat bygger på ett mått på förväntad livslängd. Livräntan justeras årligen för att avspegla levnadsstandarden.
- 17.62 Hybridssystem är system som har inslag från både förmåns- och avgiftsbestämda system. Ett system klassificeras som hybridssystem om det har bestämmelser om både förmåns- och avgiftsbestämning eller om det omfattar ett avgiftsbestämt system med fiktiv pensionsbehållning och samtidigt har en bestämmelse om en bestämd förmån eller bestämd avgift. Det här kan kombineras för en enskild förmånstagare eller differentieras efter grupper av förmånstagare, t.ex. efter typ av avtal eller pension som utges.
- 17.63 I avgiftsbestämda system med fiktiv pensionsbehållning och i hybridssystem delas risken för att systemet kommer att ge en tillräcklig pensionsinkomst mellan arbetsgivaren och den anställda.
- 17.64 I vissa fall kan arbetsgivarens risk bäras av ett system med flera arbetsgivare som förvaltar det förmånsbestämda pensionssystemet på arbetsgivarens vägnar.

Jämförelse mellan förmånsbestämda och avgiftsbestämda system

- 17.65 Den grundläggande skillnaden mellan redovisningen för ett förmånsbestämt pensionssystem och ett avgiftsbestämt pensionssystem är att den anställdes förmåner under den innevarande perioden i ett förmånsbestämt pensionssystem bestäms utifrån arbetsgivarens pensionsutfästelser, medan de i ett avgiftsbestämt pensionssystem bestäms av de avgifter som betalats in till systemet, kapitalavkastningen, vinster och förluster på innehavet samt tidigare avgifter. Det finns i princip fullständig information om förmåner för dem som omfattas av ett avgiftsbestämt pensionssystem, medan det för dem som omfattas av ett förmånsbestämt pensionssystem görs en försäkringsteknisk uppskattning.

- 17.66 Det finns fyra källor till förändringar av pensionsrätter i ett förmånsbestämt pensionssystem. Den första källan – ökning av nuvarande försäkringstjänst – är den ökning av rätter som hänger samman med intjänade löner under den innevarande perioden. Den andra källan – ökning av tidigare försäkringstjänst – är ökning av rätternas värde som beror på det faktum att alla som omfattas av systemet befinner sig ett år närmare pensioneringen (och livets slut). Den tredje förändringen i rätterna är en minskning på grund av utbetalning av förmåner till pensionsstagarna i systemet. Den fjärde källan till förändring beror på andra faktorer, som avspeglas i andra förändringar av tillgångarna.
- 17.67 Precis som i ett avgiftsbestämt pensionssystem kan arbetsgivaren och/eller den anställde betala faktiska avgifter till systemet under den innevarande perioden. Men de inbetalningarna kanske inte är tillräckliga för att täcka ökningen av förmånerna i samband med anställning under det innevarande året. En kompletterande avgift från arbetsgivaren tillräknas därför för att återställa balansen mellan de (faktiska och tillräknade) avgifterna och ökningen av rätterna i den löpande försäkringstjänsten. Dessa tillräknade avgifter brukar vara positiva, men kan vara negativa om summan av de inbetalade avgifterna överstiger ökningen av rätterna i den löpande försäkringstjänsten.
- 17.68 I slutet av räkenskapsperioden kan storleken på pensionsrätterna för tidigare och nuvarande anställda beräknas genom att man uppskattar nuvärdet av de belopp som ska betalas ut som pension med hjälp av försäkrings-tekniska beräkningar. En faktor i den årliga ökningen av detta belopp är att nuvärdet av befintliga rätter i början av året, som fortfarande är utestående i slutet av året, har ökat eftersom ytterligare ett år har förflutit och därför måste en lägre diskonteringsfaktor användas för beräkningen av nuvärdet. Det är denna förändring av nuvärdet som är orsaken till ökningen av de tidigare intjänade rätterna.
- 17.69 En annan grundläggande skillnad mellan ett förmånsbestämt pensionssystem och ett avgiftsbestämt pensions-system gäller betalningen av kostnaden för förvaltningen av pensionssystemet. I ett avgiftsbestämt pensions-system bärs hela risken av förmånstagarna. Pensionssystemet förvaltas på deras vägnar, och de betalar kostnaden för denna förvaltning. Eftersom systemet kan förvaltas av en annan enhet än arbetsgivaren är det lämpligt att behandla förvaltningskostnaden som en del av den kapitalavkastning som behålls i systemet för att täcka dess kostnader och generera en vinst. På samma sätt som vid redovisning av försäkringar behandlas kapitalavkastningen som om den helt tillräknats förmånstagarna, trots att en del används för att täcka kostnaden och återstoden återinvesteras i systemet.
- 17.70 I ett förmånsbestämt pensionssystem är situationen annorlunda. Risken att medlen inte räcker till för att täcka pensionsrätterna bärs helt eller delvis av arbetsgivaren, eller en enhet som handlar på dennes vägnar, och inte av förmånstagarna ensamma. Systemet kan styras direkt av arbetsgivaren och ingå i samma institutionella enhet eller kan vara rent fiktivt. Även i detta fall finns kostnader förknippade med förvaltningen av systemet. Dessa kostnader bärs till att börja med av arbetsgivaren, men de bör dock betraktas som en form av inkomst in natura för de anställda och kan därför för enkelhetens skull inbegripas i arbetsgivarens avgifter. Det förutsätter att alla kostnader bärs av nuvarande anställda och inte av pensionstagarna. Det förutsätter också att den tillräkning som måste göras för fiktiva system kan tillämpas under andra omständigheter.
- 17.71 I ett förmånsbestämt system är det inte sannolikt att egenföretagare och icke förvärvsarbetande fortsätter att betala in avgifter, såvida de inte tidigare var anställda och omfattades ett förmånsbestämt system och har rätt att göra det även i fortsättningen. Tidigare anställda, oavsett om de för närvarande uppbär pension eller inte, får en kapitalinkomst och betalar kompletterande egenavgifter.

Pensionsadministratör, pensionsförvaltare, pensionsinstitut samt pensionssystem som omfattar flera arbetsgivare

- 17.72 Sociala försäkringssystem kan organiseras av arbetsgivaren eller den offentliga förvaltningen eller av försäkrings-bolag för de anställdas räkning. Separata institutionella enheter kan också inrättas för att inneha och förvalta de tillgångar som ska användas för att täcka och betala ut pensionerna. Delsektorn för pensionsinstitut består enbart av sådana pensionsinstitut inom den sociala trygghetsförsäkringen som är separata institutionella enheter från de enheter som inrättade dem.
- 17.73 En arbetsgivare kan ingå avtal med en annan enhet för att förvalta pensionssystemet och sköta utbetalningen till pensionstagarna. Detta kan ske på olika sätt.
- 17.74 Den som handhar pensionssystemet, pensionsadministratören, agerar bara som arbetsgivarens ombud och sköter den löpande administrationen av pensionssystemet, medan arbetsgivaren fortfarande ansvarar för eventuella underskott i systemet eller åtnjuter eventuella överskott.
- 17.75 Pensionsförvaltaren ansvarar även för att bestämma villkoren i ett annat anställningsrelaterat pensionssystem och bär det yttersta ansvaret för pensionsrätterna. Pensionsförvaltaren har också ett betydande ansvar för den

långsiktiga strategin för placering av tillgångarna, inklusive placeringsval och administrationsstruktur. Samma enhet kan ofta fungera som både pensionsförvaltare och pensionsadministratör, men i vissa fall ligger ansvarsområdena hos olika enheter.

- 17.76 Det inte ovanligt att en enda enhet ingår avtal om förvaltning av flera arbetsgivares pensionssystem i form av ett pensionssystem för flera arbetsgivare. Pensionssystemet för flera arbetsgivare tar då ansvaret för eventuella underskott av medel så att pensionsrätterna kan täckas och har i gengäld rätt att behålla eventuella överskottsmedel. Genom riskspridning mellan ett antal arbetsgivare väntar man sig i ett pensionssystem för flera arbetsgivare att kunna balansera över- och underfinansiering och få ett överskott för samtliga system som helhet på ett sätt som liknar riskspridningen på många kunder hos ett försäkringsbolag. I detta fall är det pensionssystemet för flera arbetsgivare som är pensionsförvaltaren.
- 17.77 När den offentliga förvaltningen ansvarar för att utge förmåner till stora delar av befolkningen fungerar social trygghet som ett system för flera arbetsgivare. Precis som ett försäkringsbolag tar den offentliga förvaltningen då ansvaret för att täcka eventuella underskott om medlen inte täcker pensionsskulden och kan ha rätt att behålla eventuella överskott. Eftersom social trygghet ofta finansieras löpande som fördelningssystem uppkommer inte något överskott, och om medlen inte räcker till kan staten ha befogenheter att ändra åtaganden såväl för framtida anställningar som för tidigare perioder.
- 17.78 Pensionsförvaltarens ansvar för underfinansiering respektive åtnjutande av eventuell överfinansiering i ett pensionssystem redovisas som ett förhållande mellan skulder och tillgångar gentemot pensionsadministratören. Förändringen av skulderna mellan pensionsförvaltaren och pensionsadministratören redovisas period för period. Det är inte pensionsrätterna i systemet som bokförs som pensionsförvaltarens skulder utan skillnaden mellan pensionsrätterna och systemets tillgångar. Om systemets tillgångar överstiger pensionsrätterna, vilket kallas överfinansiering, redovisas detta som ett förhållande mellan skulder och tillgångar för pensionsförvaltaren om det är säkert att överfinansieringen kommer att tillfalla pensionsförvaltaren om systemet likvideras.
- 17.79 Alla vinster och förluster avseende de tillgångar som förvaltas av pensionsadministratören tillräknas pensionsförvaltaren så att pensionsinstitutets nettoförmögenhet alltid förblir exakt noll.

Bokföring av stockar och flöden efter typ av pensionssystem inom social försäkring

Transaktioner för pensionssystem inom social trygghet

- 17.80 Eftersom social trygghet normalt finansieras löpande framgår inte ökningar av pensionsrätterna inom sociala trygghetssystem av nationalräkenskapernas huvudkonton. Om alla länder utgav likartade förmåner inom de sociala trygghetssystemen och sociala försäkringssystemen skulle det vara enkelt att göra internationella jämförelser. Så är dock inte fallet, och de nationella uppfattningarna om vad som ingår i social trygghet varierar betydligt.
- 17.81 Pensionsrätterna från sociala trygghetssystem ingår inte i nationalräkenskapernas huvudkonton. Dessa system och arbetsgivarnas system varierar betydligt mellan medlemsstaterna. Pensionsrätter från de sociala trygghetssystemen tas upp i de intjänade pensionsrätter som framgår av tilläggstabellen (tabell 17.5) för att underlätta jämförelsen av uppgifter från olika länder.
- 17.82 Bokföringen av flödena för pensionssystem inom social trygghet avser arbetsgivarnas och de anställdas avgifter samt de sociala trygghetsförmånerna.
- 17.83 En avgift som arbetsgivaren betalar behandlas som en del av ersättningar till anställda. Den bokförs som en fördelningstransaktion från arbetsgivaren till den anställda. Den anställda betalar sedan arbetsgivarens avgift samt en eventuell egenavgift till de sociala trygghetssystemen. Detta belopp bokförs som betalning till den offentliga förvaltningen från hushållen.
- 17.84 Alla avgifter från egenföretagare och icke förvärsarbetande ingår också i de avgifter som hushållen betalar till den offentliga förvaltningen.
- 17.85 Sociala trygghetsförmåner bokförs som fördelningstransaktioner från den offentliga förvaltningen till hushållen.
- 17.86 I tabell 17.2 visas transaktioner som avser ett pensionssystem inom social trygghet.

Tabell 17.2 – Konton för sociala avgifter och pensionsförmåner som betalas via sociala trygghetssystem

Användning					Typ av konto och transaktion	Tillgångar				
Arbetsgivare	Sociala trygghetsfonder	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin		Arbetsgivare	Sociala trygghetsfonder	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin
Konto för inkomstbildning										
139,0				139,0	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.1211)					
Konto för primär inkomstfördelning										
					Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.1211)			139,0		139,0
Konto för sekundär inkomstfördelning										
		226,0		226,0	Avgifter för social trygghet (pensioner)		226,0			226,0
		139,0		139,0	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.6111)		139,0			139,0
		87,0		87,0	Hushållens faktiska pensionsavgifter (D.6131)		87,0			87,0
	210,0			210,0	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem (D.6211)			210,0		210,0

Transaktioner för andra anställningsrelaterade pensionssystem

- 17.87 För andra anställningsrelaterade system bokförs i regel förmånstagarnas pensionsrätter i takt med att de byggs upp. Kapitalavkastningen från befintliga pensionsrätter bokförs som fördelad till förmånstagarna och återinvesterad av dem i pensionssystemet.
- 17.88 Bokföringen av transaktioner för ett avgiftsbestämt system är mindre komplicerad än för ett förmånsbestämt system.
- 17.89 För båda typerna av system antas att det finns en pensionsfond. För ett avgiftsbestämt pensionssystem måste det finnas en verklig fond. För ett förmånsbestämt pensionssystem kan fonden vara verklig eller fiktiv. Om fonden existerar kan den ingå i samma institutionella enhet som arbetsgivaren, utgöra en separat institutionell enhet med ett självständigt pensionssystem eller ingå i en annan finansiell institution, antingen ett försäkringsbolag eller ett pensionssystem för flera arbetsgivare.

Transaktioner för avgiftsbestämda pensionssystem

- 17.90 De avgifter som arbetsgivaren betalar till ett avgiftsbestämt pensionssystem för sina anställda behandlas som ersättningar till anställda.
- 17.91 Kapitalavkastningen från ackumulerade pensionsrätter bokförs också som fördelade till hushållen från pensionsinstitutet. I kapitalavkastningen ingår ränta och utdelningar samt den omfördelade inkomsten från kollektiva fonder, om pensionsinstitutet innehar andelar i sådana. Pensionsinstitutet kan äga egendom och generera ett nettodriftsoverskott, vilket ingår i den kapitalavkastning som fördelas till pensionstagarna. I så fall omfattar termen kapitalavkastning denna inkomstkälla, om den finns. De kapitalvinster och kapitalförluster som uppkommer genom placeringen av de ackumulerade pensionsrätterna ingår inte i kapitalavkastningen, utan bokförs som andra förändringar på grund av omvärderingar.
- 17.92 En del av den avkastning som fördelas till hushållen används för att täcka kostnader för pensionsinstitutets administration. Denna kostnad bokförs som pensionsinstitutets produktion och som en konsumtionsutgift för hushållen. Den återstående delen av den omfördelade inkomsten behandlas som kompletterande pensionsavgifter som hushållen betalar tillbaka till pensionsinstitutet.

- 17.93 De sociala avgifterna bokförs som betalningar från hushållen till pensionsinstitutet. De totala sociala avgifterna består av de faktiska avgifter som betalas av arbetsgivarna som en del av ersättningar till anställda, de faktiska avgifterna från de anställda och eventuella andra enskilda personer, t.ex. personer som tidigare var anslutna till systemet, egenföretagare och icke förvärvsarbete och pensionstagare samt av de kompletterande avgifter som anges i punkt 17.92. För tydlighetens skull och för en bättre jämförelse med förmånsbestämda system bokförs de kompletterande avgifterna till fullt värde. Hushållens totala avgifter till pensionsinstitutet är netto på samma sätt som försäkringspremier är netto, dvs. de är summan av alla inbetalade avgifter minus administrationsavgiften.
- 17.94 Andra personer än anställda som betalar avgifter till ett avgiftsbestämt pensionssystem kan vara egenföretagare som är anslutna till ett avgiftsbestämt pensionssystem eller icke förvärvsarbete som är anslutna till ett avgiftsbestämt pensionssystem i kraft av sitt yrke eller tidigare anställning.
- 17.95 Pensionsförmåner som pensionsinstitutet utger till hushållen bokförs som fördelningstransaktioner under andra pensionsförmåner från sociala försäkringssystem (D.6221).
- 17.96 Det finns också en transaktion för den tjänst som tillhandahållits av pensionsinstitutet (som motsvarar värdet på pensionsinstitutets produktion) och som bokförs som en konsumtionsutgift för hushållen.
- 17.97 Den ökning av pensionsrätterna som sker på grund av att avgiftsinbetalningen varit större än de förmåner som utgetts bokförs som en betalning från pensionsinstitutet till hushållen. På samma sätt bokförs en minskning av pensionsrätter på grund av underskott av avgiftsinbetalningar som en betalning från hushållen till pensionsinstitutet. Förändringen i pensionsrätter påverkar direkt hushållens nettoförmögenhet och därmed hushållens sparande. Eftersom ökningen av förmånstagarnas pensionsrätter i ett avgiftsbestämt pensionssystem, och därmed finansieringen av förmånerna, till stor del härrör från kapitalvinster som inte ingår i förmånstagarnas kompletterande avgifter i avgiftsbestämda pensionssystem kommer justeringen för förändringen i pensionsrätter för de enskilda personerna ofta att bli negativ.
- 17.98 Justeringen för ändringen av de pensionsrätter som pensionsinstitutet betalar till hushållen bokförs som hushållens fordring på pensionsinstitutet.
- 17.99 I tabell 17.3 visas de poster som krävs för att bokföra transaktioner som rör ett avgiftsbestämt system. Den är enklare än motsvarande tabell för ett förmånsbestämt system, eftersom inga tillräknade transaktioner ingår.

Tabell 17.3 – Konton för pensionsförmåner som utbetalas enligt ett avgiftsbestämt system

Användning					Typ av konto och transaktioner	Tillgångar				
Arbetsgivare	Pensionsinstitut	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin		Arbetsgivare	Pensionsinstitut	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin
Produktionskonto										
					Produktion (P.1)		1,4			1,4
Konto för inkomstbildning										
11,0				11,0	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.1211)					
Allokering av primära inkomster										
					Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.1211)			11,0		11,0
			3,0	3,0	Kapitalinkomst (D.4)		3,0			3,0
	16,2			16,2	Kapitalavkastning på pensioner (D.442)			16,2		16,2

Användning					Typ av konto och transaktioner	Tillgångar				
Arbetsgivare	Pensionsinstitut	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin		Arbetsgivare	Pensionsinstitut	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin
Konto för sekundär inkomstfördelning										
		37,3		37,3	Hushållens totala pensionsavgifter		37,3			37,3
		11,0		11,0	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.6111)		11,0			11,0
		11,5		11,5	Hushållens faktiska pensionsavgifter (D.6131)		11,5			11,5
		16,2		16,2	Hushållens kompletterande pensionsavgifter (D.6141)		16,2			16,2
		– 1,4		– 1,4	De sociala försäkringssystemens administrationsavgifter (D.615C)		– 1,4			– 1,4
	26,0			26,0	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem (D.6221)			26,0		26,0
Inkomstansvänningskonto										
		1,4		1,4	Konsumtionsutgift (P.3)					
	11,3			11,3	Justering för förändring i pensionsrätter (D.8)			11,3		11,3
– 11,-0	– 11,8	25,8	– 3,0	0	Sparande					
Förändringar i tillgångar					Konto för finansiella transaktioner	Förändringar i skulder				
					Finansiellt sparande (B.9)	– 11,0	– 11,8	25,8	– 3,0	0,0
		11,3		11,3	Pensionsrätter (F.63)		11,3			11,3
– 11,-0	– 0,5	14,5	– 3,0	0,0	Andra finansiella tillgångar					

Övriga flöden som rör avgiftsbestämda pensionssystem

17.100 De andra faktorer som påverkar förändringen av balansräkningens post för förändring i pensionsrätter visas i övriga förändringarna av konton över tillgångar. Rätterna för dem som är anslutna till systemet uppvisar kapitalvinster eller kapitalförluster i omvärderingskontot som exakt motsvarar kontona för pensionsinstitutets tillgångar för att täcka dessa utfästelser.

17.101 Placeringen av medlen i avgiftsbestämda pensionssystem leder till kapitalvinster eller kapitalförluster. Sådana vinster eller förluster uppstår genom värdeförändringar i pensionsinstitutets tillgångar, och ett belopp som exakt motsvarar kapitalvinsterna och kapitalförlusterna tillskrivs som en ökning av förmånstagarnas pensionsrätter. Detta bokförs på omvärderingskontot.

Transaktioner för förmånsbestämda pensionssystem

- 17.102 I förmånsbestämda pensionssystem behåller arbetsgivaren ansvaret för att täcka pensionsutbetalningarna. Alternativen är att använda ett system för flera arbetsgivare eller ett system där den offentliga förvaltningen tar ansvaret på arbetsgivarens vägnar enligt definitionerna i punkterna 17.76 och 17.77.
- 17.103 En arbetsgivares totala avgifter för en anställd till ett förmånsbestämt pensionssystem måste tillsammans med den anställdes faktiska avgifter, exklusive kostnader för driften av systemet, räcka till för att täcka ökningen av rätterna i den anställdes löpande försäkringstjänst. Arbetsgivarens avgift delas upp i en faktisk och en tillräknad del, där den senare beräknas så att man får en exakt överensstämmelse mellan alla avgifter till fonden som ökar den anställdes rättigheter och den löpande administrationskostnaden för dessa rätter.
- 17.104 Arbetsgivarens avgift beräknas i förhållande till den intjänade pensionsrätten under perioden oberoende av eventuell investeringsinkomst i systemet under samma period eller eventuell överfinansiering av systemet. Rätten för den innevarande perioden ingår i ersättningar till anställda. Om man inte tar upp arbetsgivarens avgift till det fulla värdet skulle det medföra en underskattning av ersättningar till anställda och därmed en överskattning av arbetsgivarens driftöverskott. Det är viktigt att avgifterna bokförs även under perioder då arbetsgivaren inte gör några faktiska avgiftsinbetalningar, eftersom nedsättningen av arbetsgivarens avgift betraktas som en skuldförändring mellan pensionsinstitutet och arbetsgivaren. Bådas nettoförmögenhet förblir därför densamma som när avgifter inte bokförs under en period då avgifter inte betalas, utan att man artificiellt behöver minska ersättningar till anställda.
- 17.105 I förmånsbestämda system kan det finnas en kvalifikationstid innan en anställd får rätt att ta ut ålderspension. Trots denna kvalifikationstid ska både avgifter och rätter bokföras från och med den första anställningsdagen, justerade med en faktor för sannolikheten att den anställda faktiskt kommer att fullgöra kvalifikationstiden.
- 17.106 Summan av arbetsgivarens faktiska och tillräknade pensionsavgifter behandlas som ersättningar till anställda. Den bokförs som användning för arbetsgivaren på kontot för inkomstbildning och som en tillgång för den anställda på kontot för allokering av primära inkomster.
- 17.107 Ökningen av nuvärdet av rätterna för fortsatt anställda och för dem som inte längre betalar avgifter men har kvar rätten till pension i framtiden utgör kapitalavkastning fördelad på de anställda. Inget avdrag görs för belopp som kan ha fonderats från kapitalvinster eller belopp som inte motsvaras av befintliga medel. Kapitalavkastningen motsvarar det belopp som den anställda alltid har rätt till enligt gällande avtal. De medel genom vilka arbetsgivaren till sist kan fullgöra sin utfästelse är inte relevant för bokföringen av detta som kapitalavkastning, lika lite som de medel genom vilka ränta eller utdelningar faktiskt finansieras påverkar bokföringen som kapitalavkastning. Kapitalavkastningen bokförs som användning för pensionsinstitutet och som en tillgång för hushållen. Den återinvesteras omedelbart av hushållen i pensionsinstitutet och ingår i hushållens kompletterande pensionsavgifter.
- 17.108 På kontot för sekundär inkomstfördelning visas de sociala avgifterna som användning för hushållen och som en tillgång för pensionsinstitutet. Det totala beloppet på de sociala avgifter som ska betalas består av arbetsgivarnas faktiska och tillräknade avgifter, som ingår i ersättningar till anställda (exklusive driftskostnaderna för pensionssystemet), de anställdas faktiska avgifter samt de kompletterande avgifter som anges i punkt 17.107. Så som förklarades i punkterna 17.54-17.56 beträffande avgiftsbestämda system visar kontona det fulla värdet av avgifterna och de kompletterande avgifterna med en balanspost för administrationskostnaden. Det belopp som faktiskt betalats är ett nettobelopp.
- 17.109 Pensionsförmånerna till hushållen från pensionssystemet bokförs på kontot för sekundär inkomstfördelning. När förmånerna utges i form av livränta visas betalningarna här, inte det engångsbelopp som utbetalas vid tidpunkten för pensioneringen.
- 17.110 På kontot för användning av inkomst finns det en post för betalning av pensionsinstitutets tjänst, motsvarande värdet av institutets produktion plus produktionen för det bolag som administrerar de livräntor som köps med pensionsrätterna. Det visas som en användning för hushållen och en tillgång för pensionsinstitutet.
- 17.111 På kontot för användning av inkomst finns det också en post som visar ökningen av pensionsrätterna med anledning av att arbetsgivaren beviljar ytterligare pensionsrätter, minus minskningen från de förmåner som kan uppbäras. Detta belopp visas som en tillgång för hushållen och som en användning för pensionsinstitutet. Beloppet bör ingå i hushållens sparande, eftersom denna förändring av pensionsrätterna direkt påverkar hushållens nettoförmögenhet.

- 17.112 Det belopp på kontot för användning av inkomst som pensionsinstitutet betalar till hushållen visas på kontot för finansiella transaktioner som en förändring av hushållens tillgångar i pensionsinstitutet.
- 17.113 Andra organisationer, t.ex. en facklig organisation, kan driva ett förmånsbestämt pensionssystem för sina medlemmar som på alla sätt är jämförbart med en arbetsgivares förmånsbestämda pensionssystem. Exakt samma bokföring följs, med undantag av att hänvisningarna till arbetsgivaren ska betraktas som hänvisningar till pensionsförvaltaren och hänvisningarna till de anställda som hänvisningar till de personer som är anslutna till systemet.
- 17.114 För att illustrera bokföringen av transaktioner kopplade till ett förmånsbestämt pensionssystem visas ett räkneexempel i tabell 17.4. Tillräknade belopp visas med fet stil, medan belopp som följer av omförningar är kursiverade.

Tabell 17.4 – Konton för pensionsförmåner som utbetalas enligt ett förmånsbestämt system

Användning					Typ av konto och transaktioner	Tillgångar				
Arbetsgivare	Pensionsinstitut	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin		Arbetsgivare	Pensionsinstitut	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin
Produktionskonto										
					Produktion (P.1)		0,6			0,6
Konto för inkomstbildning										
10,0				10,0	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.1211)					
4,1				4,1	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter (D.1221)					
Konto för allokering av primära inkomster										
					Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.1211)			10,0		10,0
					Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter (D.1221)			4,1		4,1
			2,2	2,2	Kapitalinkomst (D.4)		2,2			2,2
	4,0			4,0	Kapitalavkastning på pensionsrätter (D.442)			4,0		4,0
Konto för sekundär inkomstfördelning										
		19,0		19,0	Hushållens totala pensionsavgifter		19,0			19,0
		10,0		10,0	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter (D.6111)		10,0			10,0
		4,1		4,1	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter (D.6121)		4,1			4,1
		1,5		1,5	Hushållens faktiska pensionsavgifter (D.6131)		1,5			1,5
		4,0		4,0	Hushållens kompletterande pensionsavgifter (D.6141)		4,0			4,0

Användning					Typ av konto och transaktioner	Tillgångar				
Arbetsgivare	Pensionsinstitut	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin		Arbetsgivare	Pensionsinstitut	Hushåll	Andra sektorer	Totala ekonomin
		- 0,6		- 0,6	De sociala försäkringssystemens administrationsavgifter (D.61SC)		- 0,6			- 0,6
	16,0			16,0	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem (D.6221)			16,0		16,0
Inkomstanvändningskonto										
		0,6		0,6	Konsumtionsutgift (P.3)					
	3			3	Justering för förändring i pensionsrätter (D.8)			3		3
- 14,1	- 1,2	17,5	- 2,2	0	Sparande					
Förändringar i tillgångar					Konto för finansiella transaktioner	Förändringar i skulder				
					Finansiellt sparande (B.9)	- 14,1	- 1,2	17,5	- 2,2	0
		3		3	Pensionsrätter (F.63)		3			3
	4,1			4,1	Pensionsinstituts fordring på pensionsförvaltare (F.64)	4,1				4,1
- 10,0	- 2,3	14,5	- 2,2	0	Andra finansiella tillgångar					

17.115 Försäkringstekniska beräkningar visar att ökningen av pensionsrätterna från den löpande försäkringstjänsten, dvs. nettobeloppet på de ytterligare pensionsrätter som intjänats under det aktuella året, uppgår till 15. Hushållens (försäkringstagare/anställda) bidrar med 1,5. Arbetsgivaren måste därför bidra med 13,5. Dessutom uppskattas driftskostnaden för systemet till 0,6. Arbetsgivaren måste därför bidra med sammanlagt 14,1. De faktiska avgifterna från arbetsgivaren är 10, och de återstående 4,1 är således tillräknade avgifter. Produktionen 0,6 visas på kontot över produktion. Konsumtionen av denna tjänst bokförs på kontot för användning av inkomst. Arbetsgivarens avgifter visas som en användning för arbetsgivaren på kontot för inkomstbildning och som en tillgång för hushållen på kontot för allokering av primära inkomster.

17.116 På kontona för allokering av primära inkomster visas också kapitalinkomst. Den ökning av pensionsrätterna som härrör från tidigare försäkringstjänst på grund av nedräkning av diskonteringsfaktorn därför att pensioneringen är ett år närmare uppgår till 4. Detta visas som ett tillräknat flöde av kapitalinkomst från pensionsinstitutet till hushållen. Samtidigt tjänar pensionsinstitutet 2,2 från kapitalavkastningen från de förvaltade fonderna. Därför uppkommer här ett underskott på 1,8 i pensionsinstitutets tillgångar, vilket dock inte framgår av de löpande kontona.

17.117 Hushållens betalningar till pensionsinstitutet visas på kontot för sekundär inkomstfördelning. Detta kan ses på två olika sätt. Summan av hushållens avgifter ska vara lika med ökningen av rätter från den löpande försäkringstjänsten (15) plus ökningen från inkomst av tidigare rätter (4) eller 19 sammanlagt. De belopp som faktiskt betalats är 10, mottagna som arbetsgivarnas faktiska avgifter, 4,1 som tillräknade avgifter, 1,5 är hushållens egna avgifter, kompletterande avgifter på 4 minus administrationsavgiften på 0,6, varav summan återigen blir 19.

17.118 På kontot för användning av inkomst, samt för inköp av administrationsavgiften som en del av hushållens konsumtionsutgifter, visas förändringarna av pensionsrätterna som en användning för pensionsinstitutet och som en tillgång för hushållen. I detta exempel balanseras hushållens avgifter på 19 mot pensionsförmånerna på 16. Det finns således en ökning av pensionsrätter på 3 som hushållen har att fordra.

[illegible]

[illegible]

Förhållanden	Rad nr	Bokföring	Nationalräkenskapernas huvudkonton					Ej i nationalräkenskapernas huvudkonton		Alla pensionssystem	Motposter: Pensionssystem för utländska hushåll (4)	
		Pensionsförvaltare	Ej sektorn offentlig förvaltning			Sektorn offentlig förvaltning						
			Avgiftsbestämda system	Förmånsbestämda system och andra (1) ej avgiftsbestämda system	Summa	Avgiftsbestämda system	Förmånsbestämda system för offentligt anställda (2)					Pensionssystem inom sociala trygghetsfonder
							Klassificeras i finansiella bolag	Klassificeras i sektorn offentlig förvaltning (3)	Klassificeras i sektorn offentlig förvaltning			
		Kolumn nr	A	B	C	D	E	F	G			H
	7	Förändring i pensionsrätter genom överenskomna förändringar i systemstrukturen										
		Förändringar i pensionsrätter p.g.a. övriga flöden										
	8	Förändringar i rättigheter p.g.a. omvärderingar (6)										
	9	Förändringar i rättigheter p.g.a. andra volymförändringar (6)										
		Utgående balansräkning										
1+ 5 9	10	Pensionsrätter										
		Tillhörande indikatorer										
	11	Produktion										

(1) Sådana andra ej avgiftsbestämda system, ofta kallade hybridssystem, har inslag av både förmåns- och avgiftsbestämning.

(2) System som organiseras av sektorn offentlig förvaltning för dess nuvarande och tidigare anställda.

(3) Dessa är icke-självständiga förmånsbestämda system vars pensionsrätter bokförs i nationalräkenskapernas huvudkonton.

(4) Motsvarande uppgifter för utländska hushåll visas endast separat om pensionsförbindelserna med utlandet är betydande.

(5) Dessa tillägg utgör avkastningen på medlemmarnas fordringar på pensionssystemen, både genom investeringsinkomsten på tillgångarna i avgiftsbestämda system och genom nedräkningen av den tillämpliga diskonteringsgraden i förmånsbestämda system.

(6) En mer detaljerad uppdelning av dessa positioner ska ges i kolumnerna G och H på grundval av de modellberäkningar som görs för dessa system. Cellerna som visas som ■ är inte tillämpliga. Cellerna i ■ kommer att innehålla olika uppgifter från nationalräkenskapernas huvudkonton.

Kolumner i tabellen

17.125 Kolumnerna i tabellen avser följande tre olika grupper av pensionssystem:

1. Efter typ av bokföring, i pensionssystem som fullt ut tas upp i nationalräkenskapernas huvudkonton (kolumnerna A–F) och i system vars rättigheter bara tas upp i tilläggstabellen (kolumnerna G och H).
2. Efter typ av pensionsförvaltare, i pensionssystem utanför sektorn offentlig förvaltning (kolumnerna A–C) och inom den sektorn offentlig förvaltning (kolumnerna D–H). Pensionssystem inom social trygghet klassificeras under den sektorn offentlig förvaltning i kolumnerna D, F, G och H.

3. Efter typ av pensionssystem, i avgiftsbestämda system (kolumnerna A och D) och i förmånsbestämda system (kolumnerna B och E–G).
- 17.126 Pensionssystemens förmånstagare brukar huvudsakligen vara inhemska hushåll. I vissa länder kan antalet utländska hushåll som uppbär pensionsförmåner vara betydande. I så fall läggs kolumn J till för att visa totalsumman för utländska hushåll.
- 17.127 Beslutet att bokföra pensionsrätter i ett ofonderat anställningsrelaterat förmånsbestämt pensionssystem där den offentliga förvaltningen är pensionsförvaltare i nationalräkenskapernas huvudkonton eller enbart i tilläggstabellen beror på det förmånsbestämda systemets karaktär. Den vägledande principen för bokföring i nationalräkenskaperna är systemets nära anknytning till det nationella pensionssystemet inom social trygghet.
- 17.128 Det finns många olika system i EU. Om alla system skulle inbegripas skulle detta leda till en inkonsekvent bokföring. Rätter i ofonderade anställningsrelaterade förmånsbestämda system där sektorn offentlig förvaltning är pensionsförvaltare tas därför bara upp i tilläggstabellen. Detta påverkar beräkningsmetoden i nationalräkenskapernas huvudkonton för arbetsgivarnas tillräknade sociala avgifter till dessa system.
- 17.129 Pensionssystem klassificeras vidare efter pensionsförvaltare inom sektorn offentlig förvaltning och pensionsförvaltare utanför sektorn offentlig förvaltning. Definitionen av pensionsförvaltare finns i punkt 17.75.
- 17.130 Vissa pensionssystem som sköts av arbetsgivare omfattar blandade grupper och kan t.ex. inbegripa både offentligt anställda och anställda i offentliga bolag, och i många pensionssystem fryses medlemskapet för dem som byter arbetsgivare. Även om ett system har en liten andel offentligt anställda hindrar det inte att det beskrivs som ett system med en pensionsförvaltare inom sektorn offentlig förvaltning.
- 17.131 Fonderade förmånsbestämda system för anställda inom sektorn offentlig förvaltning visas i kolumnerna E och F. I kolumn E visas system som förvaltas av pensionsinstitut eller försäkringsbolag och i kolumn F system som den offentliga förvaltningen själv förvaltar. System för egna anställda inom den offentliga förvaltningen där pensionsrätterna inte tas upp i nationalräkenskapernas huvudkonton visas i kolumn G. Summan av kolumnerna E, F och G visar därför den offentliga förvaltningens hela ansvar för sina egna anställdas pensionsrätter.
- 17.132 Pensionssystem klassificeras efter typ i avgiftsbestämda system (kolumnerna A och D) och i förmånsbestämda system (kolumnerna B, E, F och G). Kolumn H avser pensionssystem inom social trygghet.

Rader i tabellen

- 17.133 Raderna i tabellen motsvarar positioner i balansräkningen, transaktioner och övriga flöden som avser pensionsrätter i de system som ingår i tilläggstabellen. De visas separat i tabell 17.6. Det råder överensstämmelse mellan den ingående stocken av pensionsrätter för dessa system i början av perioden och den utgående stocken av pensionsrätter i slutet av perioden, med beaktande av alla transaktioner och övriga flöden under den perioden. För de system som tas upp i kolumnerna G och H bokförs inte stockarna av pensionsrätter på nationalräkenskapernas huvudkonton, däremot många av transaktionerna.

Tabell 17.6 – Rader i tilläggstabellen för intjänade pensionsrätter inom social försäkring

Rad nr	
	Ingående balansräkning
1	Pensionsrätter
	Förändringar i pensionsrätter p.g.a. transaktioner
2	Ökning av pensionsrätter p.g.a. sociala avgifter
2.1	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
2.2	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter

Rad nr	
2.3	Hushållens faktiska sociala avgifter
2.4	Hushållens kompletterande egenavgifter ⁽¹⁾
2.5	Minus pensionssystemens administrationsavgifter
3	Övriga (försäkringsmässigt beräknade) öknings av pensionsrätter i pensionssystem inom social trygghet
4	Minskning av pensionsrätter p.g.a. utbetalning av pensionsförmåner
5	Förändringar i pensionsrätter p.g.a. sociala avgifter och pensionsförmåner
6	Transfereringar av pensionsrätter mellan systemen
7	Förändringar i pensionsrätter p.g.a. reformer av pensionssystemen
	Förändringar i pensionsrätter p.g.a. övriga ekonomiska flöden
8	Förändringar i rättigheter p.g.a. omvärderingar ⁽²⁾
9	Förändringar i rättigheter p.g.a. andra volymförändringar ⁽²⁾
	Utgående balansräkning
10	Pensionsrätter
	Tillhörande indikatorer
11	Produktion

⁽¹⁾ Dessa tillägg utgör avkastningen på medlemmarnas fordringar på pensionssystemen, både genom kapitalavkastning på tillgångarna i avgiftsbestämda system och genom nedräkningen av den tillämpade diskonteringsfaktorn i förmånsbestämda system.

⁽²⁾ En mer detaljerad uppdelning av dessa positioner ska ges i kolumnerna G och H på grundval av de modellberäkningar som görs för dessa system (se punkterna 17.158–17.160).

Ingående och utgående balansräkningar

17.134 Rad 1 visar den ingående stocken av pensionsrätter, som exakt motsvarar den utgående stocken från föregående räkenskapsperiod. Rad 10 visar motsvarande utgående stock av pensionsrätter i slutet av räkenskapsperioden.

Förändringar i pensionsrätter p.g.a. transaktioner

17.135 Arbetsgivarnas och de anställdas faktiska sociala avgifter och egenavgifter bokförs på raderna 2.1 och 2.3, precis som i nationalräkenskapernas huvudkonton. För vissa pensionssystem, särskilt pensionssystem inom social trygghet, måste faktiska sociala avgifter som avser pensioner särskiljas från sociala avgifter som gäller andra risker, t.ex. arbetslöshet.

17.136 För förmånsbestämda pensionssystem mäts i regel arbetsgivarnas tillräknade sociala avgifter som saldotposten – eventuella förändringar i pensionsrätterna under året som inte tas upp på andra rader i tabellen bokförs på rad 2.2. Denna rad inbegriper s.k. erfarenhetseffekter, där det konstaterade resultatet av antagandena i pensionsmodellen (löneutveckling, inflation och diskonteringsfaktorn) avviker från de antagna nivåerna. För avgiftsbestämda system förs nollor in på denna rad.

17.137 Rad 2.4 visar intjänad eller tillräknad kapitalinkomst i systemen, som går via hushållssektorn eller utlandssektorn. Det bör noteras att denna kapitalinkomst motsvarar nedräkningen av diskonteringsfaktorn för alla förmånsbestämda system, inklusive social trygghet, oavsett om de är fonderade eller inte. Värdet är därför lika med diskonteringsfaktorn multiplicerad med pensionsrätterna i början av räkenskapsperioden.

17.138 Vissa av posterna på raderna i kolumnerna G och H, särskilt arbetsgivarnas och de anställdas faktiska avgifter, tas upp i nationalräkenskapernas huvudkonton även om rätterna och förändringen av dessa inte tas upp. Övriga poster i kolumnerna G och H i tilläggstabeln är skuggade i tabellen och förklaras nedan.

17.139 Arbetsgivarnas tillräknade avgifter för de system inom den offentliga förvaltningen där rätterna tas upp i kolumn G men inte i nationalräkenskapernas huvudkonton kräver särskilda överväganden. För nationalräkenskapernas huvudkonton ska de tillräknade avgifterna uppskattas på grundval av försäkringsmässiga beräkningar. Endast när de försäkringsmässiga beräkningarna inte är tillräckligt tillförlitliga kan två andra metoder användas för att uppskatta arbetsgivarnas tillräknade pensionsavgifter för system inom den offentliga förvaltningen, antingen

1. på grundval av en rimlig procentandel av lönerna till nuvarande anställda, eller
2. som skillnaden mellan nuvarande förmåner som betalas ut och faktiska avgifter som betalas (av både anställda och den offentliga förvaltningen som arbetsgivare).

Poster för hushållens kompletterande egenavgifter och övriga förändringar i rätterna visas enligt samma principer som för privata system.

17.140 En post beräknad enligt samma försäkringsmässiga princip för social trygghet visas på rad 3 som "Övriga (försäkringsmässigt beräknade) ökningar av pensionsrätter i pensionssystem inom social trygghet". Den åtskiljs således från arbetsgivarnas tillräknade sociala avgifter.

17.141 Eftersom tilläggs Tabellen ger en fullständig genomgång av förändringarna i pensionsrätter under räkenskapsperioden måste en särskild rad införas för det fall då de faktiska sociala avgifterna till pensionssystemet inom social trygghet inte är försäkringsmässigt beräknade och som således är en tillräknad avgift (som inte är någon arbetsgivares ansvar). Dessa tillräknade transaktioner för pensionssystem inom social trygghet visas på rad 3 som annan försäkringsmässig ökning av pensionsrätterna i pensionssystem inom social trygghet. Posterna på denna rad kan vara positiva eller negativa. De är negativa i ett pensionssystem inom social trygghet när diskonterings-satsen är högre än systemets interna avkastning. Pensionssystemets interna avkastning är den diskonterings-sats som likställer nuvärdet för de faktiskt betalda avgifterna och det diskonterade värdet för de pensionsrätter som intjänats genom dessa avgifter. Negativa poster uppstår exempelvis då avgifterna har höjts över den försäkrings-mässiga nivå som krävs för att finansiera ett kortsiktigt underskott.

17.142 Rad 3 visar inga kontanta transfereringar från skatteinkomster, och skulle tagits upp på huvudkontona som löpande transfereringar mellan offentliga förvaltningsenheter om de inte haft någon inverkan på pensionsrätterna. I vissa medlemsstater gör staten transfereringar till pensionssystem som ökar pensionsrätterna (t.ex. om transfereringar görs till vissa samhällsgrupper som inte kan betala avgifter direkt), vilket tyder på att beloppen torde ingå implicit i värdet på denna rad som beräknas som skillnaden.

17.143 Skillnaderna i räkenskapsperioden mellan den antagna och den faktiska löneutvecklingen (dvs. löneutvecklings-delen av de s.k. erfarenhetseffekterna eller de försäkringsmässiga effekterna i modellen) måste avspeglas i trans-aktionerna (arbetsgivarnas tillräknade sociala avgifter) tillsammans med alla andra erfarenhetseffekter.

17.144 Rad 3 omfattar alla erfarenhetseffekter som konstaterats för pensionssystem inom social trygghet, där det konstaterade resultatet av antagandena i pensionsmodellen (löneutveckling, inflation och diskonteringssats) för ett år avviker från de antagna nivåerna.

17.145 Rad 4 visar pensionsförmåner som betalats ut under räkenskapsperioden. Effekten av utbetalningar av pensions-förmåner är att en del av de pensionsrätter som ingår i den ingående stocken på rad 1 betalas av.

17.146 Rad 5 visar förändringarna i pensionsrätter p.g.a. avgifter och förmåner. Det är rad 2 plus rad 3 minus rad 4. Denna saldobost som mäts från kontona för icke-finansiella transaktioner motsvarar posten från kontona för finansiella transaktioner.

17.147 En aspekt av de förändringar som sker på pensionsområdet är de ökade möjligheterna till s.k. flyttbara pensioner, så att en person som byter arbete kan överföra sina pensionsrätter hos den tidigare arbetsgivaren till den nya arbetsgivaren. Detta påverkar inte det berörda hushållets pensionsrätter, men det sker en transaktion mellan de två pensionssystemen när det nya systemet tar över skulden från det tidigare systemet. Det sker dessutom en motsvarande transaktion för vissa tillgångar som motsvarar dessa skulder.

17.148 Om den offentliga förvaltningen tar över ansvaret för att utge pensioner till anställda i en enhet som inte tillhör den offentliga förvaltningen genom en explicit transaktion måste alla betalningar från den externa enheten bokföras som förutbetalda sociala avgifter (F.89). Liknande typer av modeller diskuteras närmare i punkterna 20.272–20.275.

- 17.149 Om en enhet tar över en annan enhets ansvar för pensionsrätter bokförs två transaktioner på rad 6. Den första är överföringen av pensionsrätter från det ursprungliga pensionssystemet till det nya pensionssystemet. Den andra kan vara en transferering av kontanter eller andra finansiella tillgångar som ersättning till det nya pensionssystemet. Värdet på transfereringen av finansiella tillgångar behöver inte exakt motsvara värdet av de överförda pensionsrätterna. I så fall behövs det en tredje post i transaktionerna för kapitaltransfereringar för att korrekt avspegla förändringen av de två berörda enheternas nettoförmögenhet.
- 17.150 Det blir allt vanligare att arbetsgivare reformerar de pensionssystem som de förvaltar till följd av demografiska och andra faktorer. Reformerna kan gälla ändring av modellen för förmånen, pensionsåldern eller andra bestämmelser för systemet.
- 17.151 Det är bara genomförda pensionsreformer som tas upp i nationalräkenskaperna i uppskattningen av pensionsrätterna för det år då reformen genomförs och i de därpå följande konstaterade flödena. Att en arbetsgivare tillkännager sin avsikt att genomföra en pensionsreform är inte tillräcklig grund för att ta upp effekterna av reformen i nationalräkenskaperna.
- 17.152 I vissa fall väljer arbetsgivaren att vid reformen lämna befintliga medlemmars intjänade pensionsrätter orörda och endast tillämpa reformen på framtida förvärv av rätter. I så fall blir det ingen omedelbar effekt på de löpande pensionsförmånerna. Effekten kan ses i framtida mätningar av pensionsförmåner på samma sätt som med metoden för intjänade förmåner.
- 17.153 I vissa fall bestämmer sig dock arbetsgivaren för att genomföra reformer som påverkar redan intjänade rätter för befintliga medlemmar, t.ex. en allmän höjning av pensionsåldern för alla medlemmar. Sådana reformer förändrar stocken av pensionsrätter under det år reformen genomförs. Denna effekt måste redovisas som ett flöde. Det kan vara mycket stort, eftersom det påverkar nuvarande och framtida pensionsrätter.
- 17.154 Förändringar i pensionsrätter bokförs som transaktioner på följande sätt:
- a) Om rätterna i ett pensionssystem tas upp i nationalräkenskapernas huvudkonton och arbetsgivaren avtalar om en ändring av villkoren för pensionsrätter genom förhandlingar med de anställda som berörs, ska denna ändring bokföras som en transaktion i nationalräkenskapernas huvudkonton (under arbetsgivares tillräknade sociala avgifter).
 - b) Om rätterna i ett pensionssystem inte tas upp i nationalräkenskapernas huvudkonton och arbetsgivaren avtalar om en ändring av villkoren för pensionsrätter genom förhandlingar med de anställda som berörs, ska denna ändring bokföras som en transaktion i tilläggstabellen.
 - c) Om ändringar av pensionsrätterna inom social trygghet beslutats av parlamentariska församlingar, ska detta bokföras i tilläggstabellen på samma sätt som om ändringarna hade gjorts genom avtal.
- 17.155 Förändringar i pensionsrätter som görs utan förhandlingar ska bokföras som andra volymförändringar i tillgångar.
- 17.156 Förändringar i intjänade rätter som följer av tidigare försäkringstjänst ska bokföras som kapitaltransferering.
- 17.157 Rad 7 visar effekten av reformer av pensionssystemets uppbyggnad på rätter som gäller tidigare försäkringstjänst.
- Förändringar i pensionsrätter p.g.a. övriga ekonomiska flöden*
- 17.158 På raderna 8 och 9 redovisas övriga flöden, t.ex. omvärderingar och andra volymförändringar, som rör pensionssystemen inom de sociala trygghetsförsäkringssystemen. I tabell 17.7 illustreras andra flödena uppdelade på omvärderingar och andra volymförändringar.
- 17.159 Omvärderingar beror på förändringar av viktiga modellantaganden i de försäkringsmässiga beräkningarna. Dessa antaganden gäller diskonteringssats, löneutveckling och inflation. Erfarenhetseffekterna ingår inte här, såvida de inte kan identifieras separat. Andra förändringar i de försäkringsmässiga uppskattningarna bokförs sannolikt i större utsträckning än andra volymförändringar i tillgångar. Effekterna av prisförändringar p.g.a. placeringar av rätterna bokförs som omvärderingar på omvärderingskontot.
- 17.160 När de demografiska antagandena i de försäkringsmässiga beräkningarna förändras bokförs de som andra volymförändringar i tillgångar.

Tabell 17.7 – Andra flöden som omvärderingar och andra volymförändringar i tillgångar

Omvärderingar
Förändringar i antagen diskonteringssats
Förändringar i antagen löneutveckling
Förändringar i antagen prisutveckling
Andra volymförändringar i tillgångar
Förändringar i demografiska antaganden
Andra förändringar

Tillhörande indikatorer

- 17.161 Finansiella tjänster som produceras av alla pensionssystem bokförs som betalade av systemets medlemmar. Kostnaderna för pensionssystemen bokförs därför inte som insatsförbrukning för den arbetsgivare som sköter systemet. I diagram 17.1 redovisas därför finansiella tjänster åtskilda från sociala avgifter. När finansiella tjänster redovisas på detta sätt kommer siffrorna för avgifter som de anställda fått från sina arbetsgivare att vara exakt desamma som den del av avgifterna som de anställda betalar till pensionssystemet. Vidare är det inte nödvändigt att visa vilka delar av de sociala avgifterna som täcker administrationskostnaden. I ett avgiftsbestämt system är det hushållens kompletterande egenavgifter som täcker administrationskostnaden och i ett förmånsbestämt system är det antingen arbetsgivarnas eller hushållens avgifter.

Eftersom produktion bokförs för alla arbetsgivares pensionssystem (som systemets medlemmar förbrukar) visas på rad 11 produktionen efter typ av system.

Diagram 17.1 – Pensionsrätter och deras förändringar

	Avgifter (faktiska, tillräknade därav: kapitalinkomst) (raderna 2 och 3)	Pensionsförmåner (rad 4)	
	Andra flöden (omvärderingar, andra volymförändringar) (raderna 8 och 9)	Finansiella tjänster	
		Förändringar i pensionsrätter (p.g.a. transaktioner eller andra ekonomiska flöden)	
Pensionsrätter i början av perioden (rad 1)			Pensionsrätter i slutet av perioden (rad 10)
Stock vid t_0	Transaktioner och andra flöden mellan t_0 och t_1		Stock vid t_1

Detta diagram redovisas bara som illustration och de olika rutornas storlek har ingen särskild innebörd.

Försäkringsmässiga antaganden**Intjänade rätter**

- 17.162 I nationalräkenskaperna avser pensionsrätterna ett bruttobegrepp. Inga tillgångar eller ackumulerade sociala avgifter beaktas därför i sammanställningen av nettorätterna. Endast pensionsrätter för faktiska och framtida pensionsförmåner omfattas.
- 17.163 Den upplupna skulden är ett lämpligt begrepp att använda för nationalräkenskapernas ändamål. Den inbegriper pensionsrätternas nuvärde som uppkommer av redan intjänade pensionsrätter. Den omfattar t.ex. pensionsrätter som intjänats av nuvarande anställda, inklusive uppskjutna pensionsrätter, och de nuvarande pensionstagarnas återstående pensionsrätter.
- 17.164 Precis som för alla uppgifter i nationalräkenskaperna mäts uppgifterna i efterhand, eftersom de inbegriper enbart nuvärdet av rätter som uppkommer av intjänade pensionsrätter den dag då balansräkningen upprättas. Metoden bygger på observerbara tidigare händelser och transaktioner, exempelvis anslutning till pensionssystem och inbetalade avgifter. Dessa efterhandsmätt bygger dock även på ett antal antaganden under modellutformningen. Uppskattningar görs i fråga om sannolikheten att de nuvarande avgiftsbetalarna avlider eller drabbas av funktionsnedsättning innan de når pensionsåldern. Åtgärderna avspeglar också framtida förändringar av betalningsströmmen på grund av eventuell lagstiftning som trätt i kraft före det år för vilket pensionsrätterna beräknas. Slutligen kräver metoden vissa viktiga antaganden om den framtida utvecklingen, särskilt i fråga om diskonteringssatsen för framtida pensionsutbetalningar.

Diskonteringssats

- 17.165 Den diskonteringssats som tillämpas för uppskattningarna av framtida pensionsförmåner på grundval av intjänade rätter är ett av de viktigaste antagandena i utformningen av pensionssystem, eftersom dess ackumulerade effekt över många decennier kan bli mycket stor. Diskonteringssatsen för en vald metod kan förändras över tiden, vilket leder till omvärderingar i räkenskaperna.
- 17.166 Diskonteringssatsen kan ses som motsvarigheten till den förväntade riskfria avkastningsgraden på tillgångarna i ett pensionssystem. När det gäller pensionsrätter som ska betalas ut i framtiden kan diskonteringssatsen också ses som kapitalkostnaden i den bemärkelsen att de framtida betalningarna måste finansieras av den offentliga förvaltningen via de vanliga källorna:
- a) Nettoförvärv av skulder, t.ex. lån och skuldebrev.
 - b) Nettoförsäljning av tillgångar.
 - c) Offentliga inkomster.

En diskonteringssats kan härledas från denna finansieringskostnad.

- 17.167 Diskonteringssatsen bör vara en riskfri sats. Vissa kriterier för att fastställa lämpliga satser ges nedan. Diskonteringssatsen för förstklassiga stats- och företagsobligationer, t.ex. AAA-kreditbetyg, är ett lämpligt referensvärde. Avkastningen på förstklassiga företagsobligationer ska endast användas om marknaden är tillräckligt bred. Obligationerna måste ha en återstående löptid i samma storleksordning som pensionsrätterna. En diskonterings-sats grundad på en lång löptid på minst tio år rekommenderas. Diskonteringssatsens genomsnitt över flera år, kopplad till konjunkturcykelns längd, kan tillämpas för att jämföra ut tidsserien för diskonteringssatsen. Antagandet för diskonteringssatsen och den framtida löneutvecklingen bör vara konsekvent. Medlemsstaterna är skyldiga att lämna uppgifter som visar relevansen för den diskonterings-sats som används för pensionsrätter mot bakgrund av de olika kriterier som angetts ovan.
- 17.168 Samma diskonterings-sats måste användas för samtliga pensionssystem där sektorn offentlig förvaltning är pensionsförvaltare (inklusive pensionssystem inom social trygghet) oavsett nivån i den offentliga förvaltningen, eftersom resultatet ska vara en uppskattning av riskfria avkastningar.

Löneutveckling

- 17.169 I förmånsbestämda pensionssystem tillämpas ofta en formel på medlemmarnas lön – antingen slutlön, genomsnittslön under ett antal år eller livstidsinkomst – för att bestämma pensionsnivån. Den slutliga pension som betalas ut påverkas av medlemmarnas genomsnittliga löneutveckling, särskilt genom befordran och karriärutveckling.
- 17.170 Det är därför lämpligt att överväga vilka antaganden som görs om den framtida löneutvecklingen. Den förmodade långsiktiga löneutvecklingen bör motsvara den observerade diskonterings-satsen. Båda variablerna är dock beroende av varandra på lång sikt.

- 17.171 Inom redovisningen används två försäkringsmässiga metoder för att mäta löneökningarnas inverkan. Enligt ABO-metoden (*accrued benefit obligation*) bokförs bara de förmåner som är faktiskt intjänade. Det utgör det belopp som den anställde skulle kunna ta med sig om han lämnade företaget i morgon och kan t.ex. ligga till grund för bedömningen av en persons nettoförmögenhet vid skilsmässouppgörelser.
- 17.172 PBO-metoden (*projected benefit obligation*) utgör ett mer försiktigt mått på vad de slutliga rätterna kan komma att uppgå till. För en enskild person gör man med PBO antaganden om hur många gånger personen kan komma att befordras och beräknar slutlönen utifrån detta antagande. Om personen bara har arbetat 20 av de förväntade 40 åren halveras slutlönen, och pensionsrätterna beräknas som om detta vore hans eller hennes nuvarande lön. Medan en persons ABO successivt ökar i takt med befordringarna ökar PBO stadigt över tiden. För den enskilda personen är PBO alltid högre än ABO fram till pensioneringen, då ABO kommer ikapp PBO.
- 17.173 Löneökningarnas inverkan måste avspeglas i transaktionerna, eftersom beviljandet av en löneökning är ett medvetet ekonomiskt beslut av arbetsgivaren. I princip leder ABO- och PBO-metoderna till att samma transaktioner bokförs på lång sikt, även om tidpunkterna för transaktionerna skiljer sig åt beroende på systemets demografiska faktorer.
- 17.174 Förändringar i antagandena om framtida löneförändringar, som i allmänhet bör göras med ett par års mellanrum i samband med en allmän översyn av antagandena i pensionsmodellen eller på grund av en större omstrukturering av arbetskraften, bokförs som andra flöden (omvärderingar).
- 17.175 Ett antal möjliga varianter i tillämpningen av ABO- och PBO-metoderna har observerats i praktiken beroende på hur pris- och löneeffekterna behandlas.
- 17.176 En viktig faktor är behandlingen av indexreglerade pensioner, där den pension som ska utbetalas kommer att öka i takt med den nominella löneutvecklingen från och med pensioneringen.
- 17.177 Med hänsyn till löneeffekternas betydelse rekommenderas att valet av en ABO- eller PBO-metod görs med hänsyn till den bakomliggande utformningen av förmånen i pensionssystemet. Om utformningen inbegriper en implicit eller explicit faktor för löneökningar (före eller efter pensioneringen) väljs en PBO-metod. Om en sådan faktor saknas används en ABO-metod.

Demografiska antaganden

- 17.178 Framtida pensionsutbetalningar påverkas av sådana demografiska faktorer som medlemmarnas ålder/könsfördelning och livslängd. Demografiska tabeller används i stor utsträckning vid utformningen av pensions- och livförsäkringssystem.
- 17.179 I anställningsrelaterade pensionssystem är personkretsen väl definierad och uppgifter bör därför finnas tillgängliga. I system inom social trygghet används allmänna befolkningsuppgifter när specifika uppgifter om personkretsen i systemen saknas.
- 17.180 Vid användningen av livslängdstabeller (mortalitetstabeller) bör helst könsuppdelade tabeller och tabeller med fördelning efter grupper av arbetstagare användas. Den grupp av personer som uppbär invaliditetspension bör om möjligt modelleras med olika antaganden om livslängd.
- 17.181 I livslängdsantaganden bör en ökad livslängd över tiden inbegripas.
- 17.182 Utformningen av pensionssystemen kan innebära användning av andra demografiska antaganden än livslängd, t.ex. framtida fruktsamhetstal, förvärvsfrekvens eller migrationstal i de fall då pensionsförmånen eller metoden för indexreglering grundas på en försörjningskvot eller liknande metod.
- 17.183 Om förtida pensionering inom ett system är försäkringsmässigt neutralt påverkar detta inte modellen. Förtida pensionering som inte är försäkringsmässigt neutral har en inverkan, vilket är det vanliga med hänsyn till hur olika räntesatser brukar tillämpas på förtida pensionering. Därför är en lämplig modellering av mönstret för förtida pensionering viktig, särskilt om den framtida pensionsåldern höjs genom en reform.

KAPITEL 18

UTLANDSKONTON

INLEDNING

18.01 Räkenskaperna för de inhemska institutionella sektorerna visar ekonomisk verksamhet – produktion, inkomstbildning, fördelning och omfördelning av inkomst, konsumtion samt kapitalbildning. Dessa räkenskaper omfattar transaktioner mellan inhemska enheter och inhemska enheters transaktioner med de utländska enheter som utgör utlandet.

18.02 ENS är ett slutet system på så sätt att varje transaktion redovisas som en användning och som en resurs. För inhemska enheter innebär detta att det går att upprätta en sammanhängande uppsättning konton och att all ekonomisk verksamhet inom varje institutionell enhet kommer med i kontosystemet. Detta gäller inte för enheter i utlandet. Utländska enheter kan endast observeras genom mätning av deras samspel med inhemska enheter i ekonomin, varför endast deras transaktioner med inhemska enheter kan registreras. För detta inrättas en sektor som kallas *utlandet* och ett särskilt bokföringsunderlag sammanställs, med begränsade poster som för enheter i utlandet endast visar transaktionerna med inhemska enheter.

18.03 Kontosystemet för utlandet är uppbyggt på följande sätt:

- a) Utrikeskonto för varor och tjänster (V.I), som omfattar import och export av varor och tjänster.
- b) Utrikeskonto för primära och sekundära inkomster (V.II), som omfattar ersättningar till anställda, kapitalinkomster samt löpande transfereringar som personliga transfereringar (inklusive arbetares penningförsändelser [remitteringar] till hemlandet) och internationellt bistånd.
- c) Utrikeskonton för kapitalbildning (V.III), som består av
 - 1. kapitalkontot (V.III.1), som visar kapitaltransfereringar och anskaffningar minus avyttring av icke-finansiella icke-producerade tillgångar,
 - 2. kontot för finansiella transaktioner (V.III.2), som visar transaktioner i finansiella tillgångar och skulder,
 - 3. kontot för andra volymförändringar i tillgångarna (V.III.3.1), som visar konfiskation utan ersättning osv.,
 - 4. omvärderingskontot (V.III.3.2), som visar nominella kapitalvinster/kapitalförluster.
- d) I kontot för utrikes tillgångar och skulder (V.IV) visas in- och utgående balans och förändringar i värdet på dessa tillgångar och skulder mellan ingående och utgående balansräkning.

Systemet visas i sin helhet i kapitel 8 och kontonumren inom parentes ovan hänvisar till kontonumren i det kapitlet.

18.04 Eftersom räkenskaperna är upprättade sett ur utlandets synvinkel, behandlas import till den inhemska ekonomin som en resurs och export från den inhemska ekonomin behandlas som en användning av utrikeskontot för varor och tjänster. En liknande reversering sker i samtliga utlandskonton. Om ett saldo är positivt betyder detta ett överskott för utlandet och ett underskott för den totala inhemska ekonomin. Om ett saldo är negativt betyder detta ett underskott för utlandet och ett överskott för den totala inhemska ekonomin. En finansiell tillgång som innehas av utlandet är en skuld för den inhemska ekonomin och en skuld som innehas av utlandet är en tillgång för den inhemska ekonomin.

18.05 Standardutformningen av statistik över transaktioner och ställningar mellan en ekonomi och utlandet anges i handboken *Balance of Payments and International Investment Position Manual 2008* (sjätte utgåvan) (BPM6) ⁽¹⁾. Den handboken är harmoniserad med nationalräkenskapssystemet (*System of National Accounts, SNA 2008*), men beskriver samspelet mellan den inhemska ekonomin och utlandet i ett kontosystem och i balansräkningar som visar informationen på ett annorlunda sätt. I det här kapitlet beskrivs utlandskontona i ENS 2010 och hur de förhåller sig till utlandskontona konton enligt BPM6.

⁽¹⁾ International Monetary Fund, *Balance of Payments and International Investment Position Manual*, Sixth Edition (BPM6), 2009, ISBN 978-1-58906-812-4 (available on <http://www.imf.org>).

EKONOMISKT TERRITORIUM

18.06 Begreppet ekonomiskt territorium används oftast för att beskriva det område som står under en enda regerings faktiska ekonomiska kontroll. Men det går också att använda valutaunioner eller ekonomiska unioner, regioner eller hela världen, eftersom de också kan vara föremål för makroekonomisk politik eller analys. Den fullständiga definitionen anges i kapitel 2 (punkterna 2.04–2.06).

18.07 Processen för att avgöra huruvida en enhet är inhemsk i ett visst ekonomiskt territorium har två steg:

1. Fastställa om enheten är en institutionell enhet och, i så fall
2. fastställa om den uppfyller de kriterier för att vara "inhemsk" som anges i kapitel 2.

Hemvist

18.08 Varje institutionell enhet har sin hemvist i det ekonomiska territorium som den har starkast band till, uttryckt som dess huvudsakliga ekonomiska hemvist. Begreppen är identiska i ENS, SNA 2008 och BPM6. Införandet av begreppet "huvudsaklig ekonomisk hemvist" betyder inte att enheter med betydande verksamhet i två eller flera territorier inte längre behöver delas upp (se punkt 18.12) eller att det går att bortse från institutionella enheter utan betydande fysisk närvaro (se punkterna 18.10 och 18.15). Begreppet hemvist i allmänhet och för hushåll, företag och andra enheter i synnerhet, beskrivs utförligt i kapitel 2.

INSTITUTIONELLA ENHETER

18.09 Begreppet "institutionell enhet" är detsamma i ENS, SNA 2008 och BPM6. Den allmänna definitionen anges i kapitel 2, punkterna 2.12–2.16). Eftersom fokus ligger på den nationella ekonomin måste enheter i gränsöverskridande situationer behandlas på ett särskilt sätt. I vissa fall slås juridiska personer ihop till en enda institutionell enhet om de har sin hemvist inom samma ekonomi, men slås inte ihop om de har sin hemvist i olika ekonomier. På motsvarande sätt kan en enda juridisk person delas upp om den har betydande verksamhet i två eller flera ekonomier. Resultatet blir att de enheter som bildas genom denna behandling får en tydligare hemvist och begreppet ekonomiskt territorium förstärks.

18.10 Bolags och den offentliga förvaltningens användning av specialföretag (Special Purpose Entities, SPEs) sker vanligtvis för att skaffa finansiering. När specialföretaget har sin hemvist i samma ekonomi som moderbolaget är behandlingen relativt okomplicerad. Specialföretaget brukar oftast inte ha någon av de egenskaper som innebär att det ska behandlas som en separat enhet skild från moderbolaget, utan specialföretagets tillgångar och skulder visas i moderbolags räkenskaper. Om specialföretaget är utländskt, krävs det enligt hemvistkriterierna för utlandet att en separat enhet erkänns. I detta fall visas specialföretagets tillgångar och skulder i sektorn utlandet och inte i en sektor i den inhemska ekonomin. Behandlingen av utländska specialföretag som tillhör den offentliga förvaltningen beskrivs i punkt 2.14.

18.11 Alla medlemmar i ett hushåll måste ha sin hemvist i samma ekonomi. Om en person är bosatt i en annan ekonomi än de andra medlemmarna i ett hushåll, betraktas den personen inte som en medlem av det hushållet, även om de har gemensamma inkomster och utgifter eller äger tillgångar tillsammans.

BEHANDLING AV FILIALER I BETALNINGSBALANSEN

18.12 En filial är ett bolag utan rättssubjektivitet som tillhör en utländsk enhet, det s.k. moderbolaget. Filialen behandlas som en inhemsk enhet och som ett kvasibolag i det territorium där den ligger. För att en filial ska identifieras som en separat institutionell enhet krävs indikationer på omfattande verksamhet som kan separeras från resten av enheten. En filial erkänns i följande fall:

- a) Antingen finns det kompletta räkenskaper, inklusive en balansräkning, för filialen eller
- b) är det möjligt och meningsfullt ur både ekonomisk och juridisk synvinkel att sammanställa sådana räkenskaper vid behov. Tillgången till separat bokföring visar att det verkligen finns en enhet och det är enkelt att ta fram statistik.

Dessutom brukar en eller flera av följande faktorer förekomma:

- a) Filialen åtar sig eller har för avsikt att åta sig att inleda produktion i en betydande omfattning och denna produktion är baserad i ett annat territorium än filialens huvudkontor under minst ett år:
 - i. Om produktionsprocessen innefattar fysisk närvaro ska verksamheten vara fysiskt lokaliserad i det territoriet.

- ii. Om produktionen inte innefattar fysisk närvaro, t.ex. vissa former av bank- eller försäkringsverksamhet, andra finansiella tjänster, äganderätt till patent, varumärken eller upphovsrätter, merchandising och virtuell tillverkning, bör verksamhetens närvaro i territoriet erkännas på grund av att den är registrerad eller har sin juridiska hemvist i det territoriet.

- b) Filialen omfattas av inkomstskattesystemet (om det finns något) i den ekonomi som den är etablerad i, även om filialen är undantagen från skatteplikt.

18.13 Identifieringen av filialer påverkar den statistiska rapporteringen för både moderbolaget och filialen. Filialens verksamhet är utesluten ur huvudkontorets institutionella enhet och avgränsningen mellan moderbolag och filial ska göras konsekvent i båda de berörda ekonomierna. En filial kan identifieras för byggnadsprojekt eller för mobila verksamheter som transport, fiske eller konsultverksamhet. Om verksamheterna inte är tillräckligt omfattande för att en filial ska identifieras, ska de dock behandlas som export av varor eller tjänster från huvudkontoret.

18.14 I vissa fall är preliminär verksamhet i samband med ett kommande direktinvesteringsprojekt före bolagsbildning tillräckliga bevis för att fastställa hemvist för att anse att ett kvasibolag har bildats. Till exempel redovisas licenser och juridiska kostnader för ett projekt som om ett kvasibolag ådragit sig dessa kostnader och ingår i den enhetens direktinvesteringsflöden i stället för att bokföras som huvudkontorets licensförsäljning till utlandet eller som export av tjänster.

KONSTRUERADE INHEMSKA STATISTISKA ENHETER

18.15 När mark i ett territorium ägs av en utländsk enhet skapas en konstruerad inhemsk statistisk enhet som behandlas som en inhemsk enhet och som används som markens ägare för statistiska ändamål. Denna konstruerade inhemska statistiska enhet är ett kvasibolag. Behandlingen som konstruerad inhemsk statistisk enhet används också för byggnader, konstruktioner och andra förbättringar på marken, långfristiga arrenden av mark och äganderätt till andra naturresurser än mark. Denna behandling innebär att den utländska enheten räknas som ägare av den konstruerade inhemska statistiska enheten i stället för av marken direkt. Det finns alltså en kapital-skuld till den utländska enheten, men marken och de övriga naturresurserna är alltid tillgängliga i den ekonomi som de ligger i. Den konstruerade inhemska statistiska enheten brukar tillhandahålla tjänster till sin ägare, t.ex. in-kvartering när det handlar om semesterbostäder.

18.16 Om en utländsk enhet har ett långtidskontrakt för en fast egendom, t.ex. en byggnad, hänger detta i allmänhet ihop med att enheten inleder produktion i den ekonomi där den är lokaliserad. Om det av någon anledning inte förekommer någon produktionsverksamhet i samband med kontraktet, skapas en konstruerad inhemsk statistisk enhet även för att täcka det kontraktet. Därför behandlas den utländska enheten som ägare till den konstruerade inhemska statistiska enheten och inte till byggnaden, som tillhör den ekonomi som den är lokaliserad i.

FÖRETAG SOM OMFATTAR FLERA TERRITORIER (MULTI-TERRITORY ENTERPRISES)

18.17 Ett fåtal företag fungerar som en helgjuten verksamhet som omfattar mer än ett ekonomiskt territorium. Detta är typiskt för gränsöverskridande verksamhet, som flygbolag, färjelinjer, vattenkraftsprojekt vid gränsfloder, pipelines, broar, tunnlar och undervattenskablar. Separata filialer måste identifieras, såvida inte enheten drivs som en enda enhet utan separata räkenskaper eller separat beslutsprocess för varje territorium som företaget är verksamt inom. Eftersom syftet är att ta fram uppgifter för varje nationell ekonomi måste man i sådana fall dela upp verksamheterna mellan ekonomierna. Verksamheterna fördelas sedan proportionellt enligt en lämplig, företagsspecifik indikator för verksamheternas omfattning i varje territorium. Fördelningen kan också göras för företag i områden som förvaltas gemensamt av två eller flera regeringar.

GEOGRAFISK FÖRDELNING

18.18 Vid sammanställningen av EU:s räkenskaper delas sektorn utlandet (S.2) upp på följande sätt:

- a) Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och organ (S.21).

- 1. Europeiska unionens medlemsstater (S.211).

- i) Medlemsstater inom euroområdet (S.2111).

- ii) Medlemsstater utanför euroområdet (S.2112).

- 2. Europeiska unionens institutioner och organ (S.212).

- i) Europeiska centralbanken (ECB) (S.2121).

- ii) Europeiska unionens institutioner och organ, utom Europeiska centralbanken (S.2122).

b) Länder utanför EU och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen (S.22).

18.19 När räkenskaperna för euroområdet ska sammanställas, grupperas ovannämnda delsektorer på följande sätt:

Medlemsstater inom euroområdet och Europeiska centralbanken
(S.2I = S.2111 + S.2121).

Länder och internationella organisationer som inte har sin hemvist i euroområdet
(S.2X = S.2112 + S.2122 + S.22).

En beskrivning av de europeiska räkenskaperna finns i kapitel 19.

BETALNINGSBALANSENS KONTON

18.20 Nationalräkenskaperna skiljer sig från betalningsbalansens konton enligt BPM6. I betalningsbalansen enligt BPM6 visas utlandstransaktioner mellan en inhemsk ekonomi och utländska ekonomier sett ur den inhemska ekonomins synvinkel. Import visas alltså som en användning (debet) och export visas som en resurs (kredit).

En sammanfattning av hur betalningsbalansens konton visas i BPM6 finns i tabell 18.1.

18.21 Den andra stora skillnaden mellan betalningsbalansens konton och utlandskontona i ENS är att man använder funktionella kategorier i betalningsbalansens konton i stället för instrument, som används i klassificeringen av finansiella transaktioner i ENS. Denna fråga diskuteras mer ingående i punkterna 18.57 och 18.58.

SALDOPOSTER I BYTESBALANSENS LÖPANDE KONTON

18.22 Saldoposternas struktur i betalningsbalansen skiljer sig något från strukturen i nationalräkenskaperna på så sätt att varje konto i utlandskontona har en egen saldpост och dessutom ytterligare en som förs över till nästa konto. Kontot för primära inkomster har t.ex. sin egen saldpост (primärinkomstsaldot) och ett kumulativt saldo (saldot för varor, tjänster och primära inkomster). Utrikessaldot för primära inkomster motsvarar primärinkomstsaldot och är den post som förs in i BNI. Bytesbalansen motsvarar utlandets sparande i förhållande till den inhemska ekonomin. Saldoposterna i kontostrukturen i BPM6 framgår av tabell 18.1.

Tabell 18.1 Betalningsbalansens delposter

Betalningsbalans			
Löpande konton	Kredit	Debet	Saldo
Kontot för varor och tjänster			
Varor	462	392	70
Tjänster	78	107	– 29
Varor och tjänster	540	499	41
Kontot för primära inkomster			
Ersättningar till anställda	6	2	
Ränta	13	21	
Inkomst från bolag	36	17	
Återinvesterade vinstmedel	14	0	
Primära inkomster	69	40	29
Varor, tjänster och primära inkomster	609	539	70

Betalningsbalans			
Kontot för sekundära inkomster	Kredit	Debet	Saldo
Inkomst- och förmögenhetsskatter	1	0	
Skadeförsäkringspremier, netto	2	11	
Skadeförsäkringsersättningar	12	3	
Löpande internationella transfereringar	1	31	
Övriga löpande transfereringar	1	10	
Sekundära inkomster	17	55	– 38
Bytesbalans			32

Kapitalkonto

Anskaffning/avyttringar av icke-producerade tillgångar	0		
Kapitaltransfereringar	1	– 4	
Kapitalkonto, saldo			– 3
Finansiellt sparande			29
Konto för finansiella transaktioner (per funktionell kategori)	Förändring av tillgångarna	Förändring av skulderna	Saldo
Direktinvesteringar	– 4	8	
Portföljinvesteringar	17	7	
Finansiella derivat osv.	3	0	
Övriga placeringar	42	22	
Valutareserv	8	—	
Sammanlagda förändringar i tillgångar/skulder	66	37	
Finansiellt sparande (finansiella kontona)			29
Restpost			0

UTLANDSKONTONA OCH DERAS FÖRHÅLLANDE TILL BETALNINGSBALANSENS KONTON**Utrikeskontot för varor och tjänster**

18.23 Kontot för varor och tjänster omfattar endast import och export av varor och tjänster eftersom de är de enda transaktioner som har en gränsöverskridande dimension. Varor och tjänster registreras när den ekonomiska äganderätten flyttas från en enhet i en ekonomi till en enhet i ett annat land. Även om det ofta sker en fysisk förflyttning av varor när det sker en förändring i äganderätten, är så inte alltid fallet. Vid merchanting kan äganderätten till varorna ändras utan att varorna förflyttas, tills de säljs på nytt till en tredje part.

I tabellerna 18.2 och 18.3 visas hur primär och sekundär inkomst bokförs i ENS och i BPM6.

Tabell 18.2 Utrikeskontot för varor och tjänster (ENS V.1)

Användning			Resurser		
P.6	Export av varor och tjänster	540	P.7	Import av varor och tjänster	499
P.61	Export av varor	462	P.71	Import av varor	392
P.62	Export av tjänster	78	P.72	Import av tjänster	107
B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster	- 41			

Tabell 18.3 Kontot för varor och tjänster BPM6

Löpande konton	Kredit	Debet	Saldo
Kontot för varor och tjänster			
Varor	462	392	70
Tjänster	78	107	- 29
Varor och tjänster	540	499	41

18.24 Varor som flyttas från en ekonomi till en annan, men för vilka den ekonomiska äganderätten inte ändras, visas inte i import och export. Varor som skickas utomlands för bearbetning, eller som skickas tillbaka efter bearbetning, visas alltså inte som import och export av varor. Det är bara den överenskomna bearbetningsavgiften som visas som en tjänst.

18.25 I betalningsbalansen betonas skillnaden mellan varor och tjänster. Denna skillnad avspeglar politiska intressen, eftersom det finns separata internationella avtal för varor och tjänster. Den avspeglar även problemen med uppgifterna, eftersom uppgifter om varor oftast kommer från tullkällor, medan uppgifter om tjänster oftast kommer från betalningsregister eller undersökningar.

18.26 Internationell handelsstatistik är den viktigaste uppgiftskällan för varor. Internationella normer anges i FN:s *International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions Rev. 2* ⁽¹⁾ (IMTS). I BPM6 anges vissa möjliga källor till differenser mellan värdet av de varor som registrerats i handelsstatistiken och värdet i betalningsbalansen. I BPM6 rekommenderas också en standardiserad avstämningstabell för att hjälpa användarna att förstå dessa skillnader. En viktig orsak till skillnaderna är att i normerna för IMTS görs en cif-värdering (*cost, insurance and freight*, kostnad, försäkring och frakt) av importen, medan man i betalningsbalansen använder en enhetlig fob-värdering (värdet vid det exporterande landets tullgräns, dvs. fritt ombord) för både export och import. Därför måste frakt- och försäkringskostnader som har uppstått mellan det exporterande landets tullgräns och det importerande landets tullgräns uteslutas. På grund av variationer mellan fob-värderingen och faktiska kontraktsmässiga arrangemang, behöver vissa frakt- och försäkringskostnader fördelas om.

Värderingsprinciperna är desamma i ENS och i betalningsbalansen. Fob-värderingen ska därför följas vid bokföringen av export och import av varor (se punkt 18.32).

18.27 I betalningsbalansen utgår man från förändringen av äganderätten, vilket innebär att rapporteringstidpunkten för varuinförsel överensstämmer med motsvarande finansiella flöden. I BPM6 finns det inte längre några undantag från principen om ändrad äganderätt. I IMTS däremot, utgår man från tullbehandlingstidpunkten. Även om denna tidpunkt ofta är en godtagbar approximering kan det i vissa fall krävas justeringar, till exempel för varor som skickas i konsignation. När det gäller varor som skickas utomlands för behandling utan att äganderätten ändras, ingår värdena för varuförflyttningar i IMTS, men i betalningsbalansen är det främst förändringar i äganderätten som presenteras, varför denna endast kommer att visa avgifter i samband med "tillverknings-tjänster för fysiska insatsvaror som ägs av andra". (Värdena för varuförflyttningar rekommenderas som kompletterande poster för att man ska förstå hur dessa arrangemang fungerar.) En mer ingående beskrivning av hur dessa bearbetningsarrangemang ska bokföras följer senare i detta kapitel. IMTS kan behöva justeras på andra sätt för att beräkningarna ska vara förenliga med ändringen av ekonomisk äganderätt till varor, antingen generellt eller med hänsyn till varje lands specifika täckning. Det kan till exempel gälla trepartshandel, handel med icke-monetärt guld, varor som förs in i eller ut ur landet olagligt, och varor som anskaffas i hamnar av transportörer.

⁽¹⁾ United Nations, *International Merchandise Trade Statistics: Concepts and definitions*, 1998, ISBN 92-1-161410-4 (finns att tillgå på: <http://unstats.un.org>).

18.28 Återexport är utländska varor (varor som har producerats i andra ekonomier och som tidigare har importerats, med en förändring av den ekonomiska äganderätten) som exporteras utan att ha genomgått någon väsentlig förändring i förhållande till det skick de importerades i. Eftersom återexporterade varor inte produceras i den berörda ekonomin har de en svagare koppling till ekonomin än annan export. Ekonomier som är viktiga omlastningspunkter och där grossister är lokaliserade har ofta höga återexportvärden. Återexport höjer såväl import- som exportsiffrorna och när återexporten är betydande ökar även importens och exportens andel av de ekonomiska aggregaten. Därför kan det vara bra att visa återexport separat. Varor som har importerats och väntar på att återexporteras bokförs i den inhemska ekonomiska ägarens lager.

Transithandel innebär att varor korsar ett land på väg till sin slutliga destination och det land som varorna förs igenom brukar i allmänhet uteslutas ur utrikeshandelsstatistiken, balansräkningsstatistiken och nationalräkenskaperna.

Kvasitransit är varor som importeras i ett land, tullklareras för fri omsättning inom EU och sedan sänds till ett tredje land inom EU. Den enhet som används för tullklareringen är vanligtvis inte en institutionell enhet enligt definitionen i kapitel 2 och förvärvar alltså inte äganderätten till varorna. I detta fall visas importen i nationalräkenskaperna som en direktimport till den slutliga destinationen, precis som i fallet med enkel transithandel. Det värde som ska registreras är det som bokförs när varorna förs in i det slutliga destinationslandet.

18.29 Varor presenteras på aggregerad nivå i betalningsbalansen. En mer detaljerad uppdelning av varor kan hämtas ur IMTS-data.

18.30 I betalningsbalansen anges uppgifter för följande standardkomponenter i tjänster:

- a) Tillverkningstjänster för fysiska insatsvaror som ägs av andra.
- b) Underhålls- och reparationstjänster, ej annorstädes angivna (e.a.a.).
- c) Transporter.
- d) Resor.
- e) Byggnadstjänster.
- f) Försäkrings- och pensionstjänster.
- g) Finansiella tjänster.
- h) Avgifter för användning av immateriella rättigheter (e.a.a.).
- i) Telekommunikations-, dator- och informationstjänster.
- j) Företagsservice.
- k) Konsument-, kultur- och rekreationstjänster.
- l) Offentliga varor och tjänster (e.a.a.).

18.31 Tre av betalningsbalansens standardkomponenter ovan är aktörsbaserade poster, det vill säga de hänger ihop med förvärvaren eller tillhandahållaren, snarare än med själva produkten. Dessa poster sorteras under kategorierna resor, byggnadstjänster och offentliga varor och tjänster e.a.a.

- a) Resor omfattar alla varor eller tjänster som förvärfvas av utländska personer under besök, oavsett om det är för eget bruk eller som gåvor. Resor omfattar varor, lokala transporter, boende, måltider och andra tjänster.
- b) Byggnadstjänster omfattar hela värdet på den produkt som levereras av uppdragstagaren, inklusive material som kommer från lokala leverantörer och som alltså inte registreras i import och export av varor.
- c) Offentliga varor och tjänster e.a.a. omfattar en rad poster som inte kan hänföras till mer specifika rubriker.

Bortsett från dessa tre aktörsbaserade poster är de återstående komponenterna produktbaserade och bygger på de mer detaljerade klasserna i CPA ver. 2. Ytterligare standarder för tjänstehandel visas i handboken för statistik över internationell handel med tjänster, *Manual on Statistics of International Trade in Services* ⁽¹⁾ (MSITS), som är harmoniserad med betalningsbalansens konton.

Värdering

18.32 Värderingsprinciperna är desamma i ENS och i betalningsbalansens konton. I båda fallen används marknadsvärden, medan nominella värden används för vissa positioner i instrument där det inte går att fastställa marknadspriser. I betalningsbalansen är värderingen av export och import av varor ett specialfall där man använder en enhetlig värderingspunkt, nämligen värdet vid det exporterande landets tullgräns, dvs. fob-värdering (fritt ombord). Denna behandling ger en konsekvent värdering mellan exportör och importör och ger en konsekvent utgångspunkt för mätning under förhållanden där parterna kan ha en rad olika slags kontraktsmässiga överenskommelser, från "fritt fabrik" i ena änden (där importören har ansvar för att ordna alla transporter och försäkringar) till "levererat förtullat" i den andra (där exportören har ansvar för att ordna alla transporter, försäkringar och eventuella importtullar).

Varor för bearbetning

18.33 Mellan ENS 95 och ENS 2010 har det skett en grundläggande förändring i behandlingen av varor som skickas utomlands för bearbetning utan att äganderätten ändras. I ENS 95 visades sådana varor som export när de skickades utomlands och sedan registrerades de som import till ett högre värde på grund av bearbetningen vid återkomsten. Detta kallas bruttoredovisningsmetoden och innebär i praktiken att en förändring av äganderätten redovisas och att de internationella handelssiffrorna representerar en uppskattning av värdet på de varor som handlas. I SNA 2008, BPM6 och ENS 2010 bokförs inte någon förändrad äganderätt, utan en enda införsel – en import av bearbetningstjänsten. Detta blir en export av tjänsten för det land där bearbetningen äger rum. Denna bokföring är mer förenlig med den institutionella bokföringen och de finansiella transaktionerna i samband med den. Den skapar dock en inkonsekvens i förhållande till IMTS. IMTS kommer att fortsätta att visa bruttovärdet av exporten för bearbetning och återvändande importerade bearbetade varor.

18.34 För att undvika denna inkonsekvens i nationalräkenskaperna kan värdet för de exporterade varorna bokföras tillsammans med de importerade varorna som kompletterande poster, till samma värden som bokförs i IMTS. På så sätt kommer det att gå att härleda nettobearbetningstjänsten som värdet av de exporterade bearbetade varorna minus värdet av de obearbetade varor som importeras. Det är denna tjänst som bokförs i nationalräkenskaperna. För det land som låter varorna bearbetas utomlands kommer exporten alltså att noteras tillsammans med de importerade bearbetade varorna, som kompletterande poster i utlandskontot för varor och tjänster. Därmed kommer IMTS-posterna att stämma överens med siffran över nettoimport som avspeglar bearbetningskostnaderna.

18.35 Ändringen kan illustreras med ett exempel på hur varor för bearbetning ska behandlas i tillgångs- och användningstabellerna. En livsmedelstillverkare skördar och bearbetar grönsaker och lägger därefter ut konserveringen av grönsakerna på entreprenad till ett helägt dotterföretag utomlands, för att sedan ta tillbaka de konserverade grönsakerna och sälja dem vidare.

18.36 I tabell 18.4 bör enligt ENS 95 siffrorna för import och export motsvara posterna i den internationella handelsstatistiken (*International Merchandise Trade Statistics*, IMTS). Exporten av varor till det utländska dotterföretaget för konservering är 50 och sedan skickas de konserverade grönsakerna tillbaka som import på 90.

Tabell 18.4 Behandling av bearbetningsvaror som internationell handel enligt ENS 1995

	Inköp	Slutlig efterfrågan		Summa
Försäljning	Tillverkning av livsmedel	Hushållens utgifter	Export	
Livsmedel		90	50	140
Import av konserverade livsmedel	90			90
Förädlingsvärde	50		BNP (E) =	50
Total produktion	140			

⁽¹⁾ United Nations, Eurostat, OECD, IMF, WTO et al, *Manual on Statistics of International Trade in Services*, 2011 (finns att tillgå på: <http://unstats.un.org>).

Tabell 18.5 Behandling av bearbetningsvaror som internationell handel enligt ENS 2010

	Inköp	Slutlig efterfrågan		Summa
	Tillverkning av livsmedel	Hushållens utgifter	Export	
Försäljning				
Livsmedel		90	0	90
Import av konserveringstjänster	40			40
Förädlingsvärde	50		BNP (E) =	50
Total produktion	90			

18.37 I tabell 18.5 visas behandlingen av bearbetningsvaror på nettobasis enligt ENS 2010. Endast handeln i tjänster visas och det blir ingen matchning med den varuförflyttning som registreras i IMTS. Nettopositionen för export minus import visas i betalningsbalansens konton och i motsvarande utlandskonton. I BPM6 rekommenderas att när det är känt att import och export i IMTS avspeglar en situation där äganderätten inte förändras, ska de båda bokföras sida vid sida i betalningsbalansen, så att tjänstelementet kan beräknas direkt. För livsmedelsindustrin skulle de grönsaker som skickas utomlands för konservering alltså visas som en export på 50 och de återimporterade konserverade grönsakerna skulle visas som en import på 90. Dessa siffror kan placeras bredvid varandra i statistiken för betalningsbalansens konton som kompletterande poster, där exporten bokförs som negativ import, så att det går att härleda en nettoimport av konserveringstjänster på 40.

Bokföringen av detta exempel i BPM6 visas i tabell 18.6.

Tabell 18.6 Bokföring av bearbetning i BPM6

Löpande konton	Kredit	Debet	Saldo
Kontot för varor och tjänster			– 40
Tjänster (standardkomponenter)			
"Tillverkningstjänster för fysiska insatsvaror som ägs av andra"		40	– 40
Kompletterande poster			
Varor för bearbetning utomlands	50	90	– 40

Trepartshandel (merchanteding)

Förmedling av varor

18.38 Trepartshandel sker när en inhemsk aktör (i den sammanställande ekonomin) köper varor från en utländsk aktör och därefter säljer samma varor vidare till en annan utländsk aktör utan att varorna finns i den sammanställande ekonomin. Trepartshandel uppstår för transaktioner som omfattar varor där ägaren inte behöver inneha varorna fysiskt för att processen ska genomföras. Dessa och följande förtydliganden i fråga om trepartshandel följer motsvarande punkter i BPM6 (punkterna 10.41–10.48).

18.39 Trepartshandelsarrangemang används för grossist- och detaljhandelsförsäljning. De kan också användas i handel med råvaror och för förvaltning och finansiering av globala tillverkningsprocesser. Ett företag kan till exempel lägga ut monteringen av en vara på en eller flera uppdragstagare på ett sådant sätt att varorna förvärfas av detta företag och vidareförs utan att passera ägarens territorium. Om varornas fysiska form förändras under den tid som varorna ägs till följd av tillverkningstjänster som utförs av andra enheter bokförs varutransaktionerna under allmänna handelsvaror i stället för under trepartshandel. I övriga fall, där varornas form inte ändras, räknas de in under trepartshandel och försäljningspriset avspeglar såväl mindre bearbetningskostnader som

grossistmarginaler. I de fall där handlaren organiserar en global tillverkningsprocess kan försäljningspriset också omfatta andra delar, som tillhandahållande av planering, förvaltning, patent och annan kunskap och erfarenhet, marknadsföring och finansiering. Särskilt när det gäller högteknologiska varor kan dessa icke-fysiska bidrag vara stora i förhållande till värdet på material och montering.

- 18.40 Förmedlade varor bokförs i ägarens räkenskaper på samma sätt som alla andra varor som denne äger. Varorna specificeras dock särskilt i statistiken för betalningsbalansens konton i handlarens ekonomi eftersom de är av intresse i sig och eftersom de inte omfattas av tullsystemet i den ekonomin.

Trepartshandel behandlas på följande sätt:

- a) Handlarens förvärv av varor visas under varor som negativ export i handlarens ekonomi.
 - b) Försäljningen av varor visas under trepartshandel som positiv export för handlarens ekonomi.
 - c) Skillnaden mellan försäljning och förvärv av varor för trepartshandel visas som posten "nettoexport av varor under trepartshandel". Denna post omfattar handlarens marginaler, kapitalvinster och kapitalförluster och ändringar i lager av varor under trepartshandel. Till följd av förluster eller ökade lager kan nettoexporten av varor under trepartshandel vara negativ i vissa fall.
 - d) Införsel vid trepartshandel värderas till de transaktionspriser som parterna har kommit överens om, inte fob.
- 18.41 Trepartshandelsposter visas endast som export i räkenskaperna för ekonomin i handlarens territorium. I motsvarande exporterande och importerande ekonomier ska exportförsäljning till handlare och importinköp från handlare ingå under allmänna handelsvaror.
- 18.42 Grossistförsäljning, detaljhandelsförsäljning, handel med råvaror och förvaltning av tillverkning kan också utföras inom ramen för arrangemang där varor är närvarande i ägarens ekonomi. I så fall ska de redovisas som allmänna handelsvaror, inte som trepartshandel. I de fall där varor inte passerar genom ägarens ekonomi, men varornas fysiska form ändras på grund av att de bearbetas i en annan ekonomi, ska utlandstransaktioner redovisas under allmänna handelsvaror i stället för trepartshandel. (Bearbetningsavgiften redovisas som en tillverkningstjänst som betalas av ägaren.)
- 18.43 När en handlare säljer varor vidare till en inhemsk aktör i samma ekonomi som handlaren, uppfyller detta inte definitionen av trepartshandel. Därför visas inköpet av varorna som import av allmänna handelsvaror till ekonomin i det fallet. Om den enhet som köpte varorna från en handlare i samma ekonomi därefter säljer dem vidare till en aktör i en annan ekonomi ska den försäljningen redovisas som export av allmänna handelsvaror från handlarens ekonomi, oavsett om varorna förs in i handlarens ekonomi. Även om ett sådant fall är mycket likt trepartshandel motsvarar det inte definitionen i punkt 18.38. Dessutom är det opraktiskt för den första handlaren att redovisa inköpen som trepartshandel eftersom handlaren kanske inte känner till om den andra handlaren kommer att föra in varorna i ekonomin eller ej.

Import och export av Fisim

- 18.44 Mottagen och betald faktisk ränta på lån omfattar både en inkomstdel och en avgift för en tjänst. Kreditinstitut bedriver sin verksamhet genom att erbjuda lägre räntor till sina insättare än vad de tar ut från sina låntagare. De finansiella företagen använder dessa räntemarginaler för att täcka sina utgifter och skapa ett driftsöverskott. Räntemarginaler är ett alternativ till att ta ut direkta avgifter från kunderna för finansiella tjänster. Enligt ENS ska en serviceavgift kalkyleras för Fisim. Fisim-begreppet och riktlinjerna för att beräkna Fisim-värdena beskrivs i kapitel 14.
- 18.45 Varken de finansinstitut som underförstått tar ut Fisim eller dessa instituts kunder behöver vara inhemska. Därför kan den här typen av finansiella tjänster importeras och exporteras. Riktlinjer för att sammanställa Fisim-import och Fisim-export anges i punkt 14.10.

Utrikeskontot för primära och sekundära inkomster

I tabellerna 18.7 och 18.8 visas ett exempel på bokföring av primär och sekundär inkomst enligt ENS och enligt BPM6.

Tabell 18.7 Utrikeskontot för primära och sekundära inkomster (ENS V.II)

Användning			Resurser		
			B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster	– 41
D.1	Ersättningar till anställda	6	D.1	Ersättningar till anställda	2
D.2	Skatter på produktion och import	0	D.2	Skatter på produktion och import	0
D.3	Subventioner	0	D.3	Subventioner	0
D.4	Kapitalinkomst	63	D.4	Kapitalinkomst	38
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhets-skatter	1	D.5	Löpande inkomst- och förmögenhets-skatter	0
D.6	Sociala avgifter och förmåner	0	D.6	Sociala avgifter och förmåner	0
D.7	Andra löpande transfereringar	16	D.7	Andra löpande transfereringar	55
D.8	Justering för förändring i pensionsrät-ter	0	D.8	Justering för förändring i pensionsrät-ter	0
B.12	Bytesbalans	– 32			

Tabell 18.8 Kontot för primära och sekundära inkomster i BPM6

	ENS-kod	Kredit	Debet	Saldo
Från varor och tjänster				41
Kontot för primära inkomster				
Ersättningar till anställda	D.1	6	2	
Ränta	D.4	13	21	
Inkomst från bolag		36	17	
Återinvesterade vinstmedel		14	0	
Skatter på produktion och import	D.2	0	0	
Subventioner	D.3	0	0	
Primära inkomster		69	40	29
Varor, tjänster och primära inkomster		609	539	70
Kontot för sekundära inkomster				
Inkomst- och förmögenhetsskatter	D.5	1	0	
Skadeförsäkringspremier, netto	D.6, D.7, D.8	2	11	
Skadeförsäkringsersättningar		12	3	
Löpande internationella transfereringar		1	31	
Övriga löpande transfereringar		1	10	
Sekundära inkomster		17	55	– 38
Bytesbalans				32

Kontot för primära inkomster

- 18.46 I betalningsbalansen omfattar posterna i kontot för primära inkomster ersättningar till anställda och kapitalinkomst, precis som i kontot för fördelning av primära inkomster i ENS. Skatter på produktion som betalas av inhemska enheter och subventioner som inhemska enheter tar emot från den inhemska offentliga förvaltningen registreras i inkomstbildningskontot, vilket är ett konto som inte ingår i betalningsbalansen. Skatter på produktion som en inhemsk enhet betalar till en annan stat och eventuella subventioner som en inhemsk enhet tar emot från en annan stat ska redovisas i kontot för primära inkomster i betalningsbalansen. Motsvarande poster för den inhemska offentliga förvaltningen visas i kontot för fördelning av primära inkomster och i kolumnen för offentlig förvaltning i utlandet i det kontot samt i kontot för primära inkomster i betalningsbalansen.
- 18.47 Arrende kan uppstå i gränsöverskridande situationer, men det är ovanligt, eftersom all mark behandlas som om den ägs av inhemska enheter. Vid behov skapas konstruerade inhemska statistiska enheter som ägare. Om dessa konstruerade inhemska statistiska enheter ägs av utländska enheter ska eventuell inkomst för de enheterna klassificeras som direkt investeringsinkomst och inte som arrende. Ett exempel där hyra redovisas i betalningsbalansens konton är kortfristiga fiskerättigheter i territoriella vatten för utländska fiskeflottor. Det är vanligt i betalningsbalansens konton att begreppet kapitalavkastning används i betydelser kapitalinkomst exklusive arrende. Kapitalavkastning avspeglar inkomst från äganderätten till finansiella tillgångar och uppdelningen av kapitalavkastningen motsvarar uppdelningen för finansiella tillgångar och skulder, så att det går att beräkna avkastningsnivån.

Inkomst från direktinvesteringar

- 18.48 Direktinvesteringar är särskilt viktiga och deras betydelse avspeglas i flöden och positioner i betalningsbalansens konton. När det gäller en direktinvestering antas en andel av företagets kvarhållna vinstmedel delas ut till direktinvesteraren som en form av kapitalavkastning. Andelen motsvarar direktinvesterarens ägande i företaget.
- 18.49 Kvarhållna vinstmedel är lika med företagets driftöverskott netto plus alla kapitalinkomster minus betalad kapitalinkomst (före beräkning av återinvesterade vinstmedel) plus mottagna löpande transfereringar minus betalade löpande transfereringar och minus posten för justering för förändring i pensionsrätter. Återinvesterade vinstmedel från eventuella direkta dotterbolag ingår i mottagna kapitalinkomster för direktinvesteringsföretaget.
- 18.50 Återinvesterade vinstmedel kan vara negativa, t.ex. när ett företag går med förlust eller utdelning görs från kapitalvinster, eller under ett kvartal när en årlig utdelning betalas ut. Precis som positiva återinvesterade vinstmedel behandlas som ett tillskott av kapital till direktinvesteringsföretaget från direktinvesteraren, behandlas negativa återinvesterade vinstmedel som ett uttag av kapital.

För ett direktinvesteringsföretag som ägs till hundra procent av en utländsk enhet är återinvesterade vinstmedel lika med kvarhållen vinst och saldot för företagets primära inkomster är exakt noll.

Kontot för sekundära inkomster (löpande transfereringar) i BPM6

- 18.51 I kontot för sekundära inkomster visas löpande transfereringar mellan inhemska och utländska enheter. Omfattningen av poster för löpande transfereringar motsvarar exakt dem som finns i kontot för fördelning av sekundära inkomster. Flera av dem är särskilt viktiga i utlandskontona, särskilt löpande internationellt samarbete och penningförsändelser till hemländerna från personer som arbetar utomlands.
- 18.52 Gränsöverskridande personliga transfereringar är transfereringar mellan hushåll och är av intresse eftersom de är en viktig källa till internationell finansiering för vissa länder som skickar ett stort antal långtidsarbetare utomlands. Personliga transfereringar omfattar penningförsändelser från långtidsarbetare, det vill säga sådana som byter ekonomisk hemvist.
- 18.53 Andra arbetstagare, som gräns- och säsongarbetare, byter inte ekonomisk hemvist. I stället för transfereringar omfattar dessa arbetstagarers internationella transaktioner ersättningar till anställda, skatter och resekostnader. I betalningsbalansen samlas personliga transfereringar med dessa relaterade poster genom en kompletterande presentation av personliga penningförsändelser. Personliga penningförsändelser omfattar personliga transfereringar, ersättningar till anställda minus skatter och resekostnader samt kapitaltransfereringar mellan hushåll.
- 18.54 Försäkringsflöden, särskilt flöden i samband med återförsäkring, kan vara viktiga internationellt. Transaktionerna mellan direktförsäkraren och återförsäkraren redovisas som en helt separat uppsättning transaktioner och det görs ingen konsolidering mellan direktförsäkrarens transaktioner som försäkringsgivare till sina klienter å ena sidan och som försäkringstagare hos återförsäkraren å andra sidan.

Utrikeskapitalkontot

18.55 De delar i kapitalkontot som omfattas av utlandstransaktioner är mer begränsade än de som ingår i de inhemska sektorerna. Posterna i kapitalkontot omfattar endast anskaffning och avyttringar av icke-finansiella icke-producerade tillgångar och kapitaltransfereringar. Inga transaktioner redovisas som kapitalbildning av producerade tillgångar eftersom den slutliga användningen av exporten och importen av varor inte är känd vid bokföringstidpunkten. Inte heller ingår förvärv och avyttring av mark.

18.56 Finansiellt sparande är balansposten för summan av de löpande kontona och kapitalkontot samt för kontot för finansiella transaktioner. Det finansiella kontot täcker samtliga instrument som används för att tillhandahålla eller förvärva finansiering, inte enbart utlåning och upplåning. Konceptuellt har posten finansiellt sparande i BPM6 samma värde som den motsvarande posten i nationalräkenskaperna för den totala ekonomin, och samma värde som nationalräkenskapernas post för utlandet, men med omvänt tecken. I tabellerna 18.9, 18.10 och 18.11 visas bokföringen av delarna i de löpande kontona och i kapitalkontot och dess saldo i både ENS och BPM6.

Tabell 18.9 Förändringar i nettoförmögenhet som beror på bytesbalans och kapitaltransfereringar (ENS V.III.1.1) ⁽¹⁾

Förändring av tillgångar			Förändring av skulder och nettoförmögenhet		
			B.12	Bytesbalans	– 32
			D.9	Kapitaltransfereringar, att erhålla	4
			D.9	Kapitaltransfereringar, att betala	– 1
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet som beror på bytesbalans och kapitaltransfereringar	– 29			

⁽¹⁾ För utlandet hänför sig denna post till förändringar i nettoförmögenhet som beror på bytesbalans och kapitaltransfereringar.

Tabell 18.10 Anskaffning av icke-finansiella tillgångar (ENS V.III.1.2)

Förändring av tillgångar			Förändring av skulder och nettoförmögenhet		
			B.101	Förändringar i nettoförmögenhet som beror på bytesbalans och kapitaltransfereringar	– 29
NP	Anskaffning minus avyttringar av icke producerade tillgångar	0			
B.9	Finansiellt sparande	– 29			

Tabell 18.11 Kapitalkonto i BPM6

	Kredit	Debet	Saldo
Bytesbalans			32
Kapitalkonto			
Anskaffning/avyttringar av icke producerade tillgångar	0		
Kapitaltransfereringar	1	4	
Kapitalkonto, saldo			– 3
Finansiellt sparande			29

Utrikeskontot för finansiella transaktioner och finansiell utlandsställning

18.57 Kontot för finansiella transaktioner i betalningsbalansen och i den finansiella utlandsställningen är särskilt viktigt eftersom det ger en bild av den internationella finansieringen och även av den internationella likviditeten och sårbarheten. Jämfört med den klassifikation av finansiella instrument som används i ENS bygger klassifikationen av finansiella instrument i betalningsbalansen på funktionella kategorier (se punkt 18.21) med ytterligare uppgifter om instrument och institutionella sektorer. I tabellerna 18.12 och 18.13 visas kontot för finansiella transaktioner i ENS respektive i BPM6.

Tabell 18.12 Kontot för finansiella transaktioner (ENS V.III.2)

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	37	F	Nettoökning av skulder	66
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	1	F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	11	F.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 2
F.3	Skuldebrev	9	F.3	Skuldebrev	20
F.4	Lån	4	F.4	Lån	45
F.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	2	F.5	Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	14
F.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	0	F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	10	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 14
			B.9	Finansiellt sparande	- 29

Tabell 18.13 Kontot för finansiella transaktioner i BPM6

Finansiellt sparande (löpande konton och kapitalkonton)			29
Konto för finansiella transaktioner (per funktionell kategori)	Förändring av tillgångar	Förändring av skulderna	Saldo
Direktinvesteringar	- 4	8	
Portföljinvesteringar	17	7	
Finansiella derivat osv.	3	0	
Övriga investeringar	42	22	
Valutareserv	8	—	
Sammanlagda förändringar i tillgångar/skulder	66	37	
Finansiellt sparande (finansiella kontona)			29
Restpost			0

18.58 De funktionella kategorierna i BPM6 ger information om parternas drivkrafter och inbördes relation, vilket är särskilt intressant för internationella ekonomiska analyser. Uppgifter per funktionell kategori delas upp ytterligare efter instrument och institutionell sektor, vilket gör det möjligt att koppla dem till motsvarande ENS-poster och finansiella statistikposter. Institutionella sektorer klassificeras på samma sätt i BPM6 som i ENS, men brukar oftast förkortas (till fem sektorer i standardkomponenterna). Dessutom används en kompletterande delsektor för monetära myndigheter, vilket är en funktionell delsektor knuten till valutareserver. Den omfattar centralbanken och eventuella delar av den offentliga förvaltningen eller finansiella företag som innehar valutareserver och är därför relevant för länder där en del av eller hela valutareserven innehas utanför centralbanken.

18.59 De viktigaste kopplingarna mellan kategorierna för finansiella instrument i nationalräkenskaperna och de funktionella kategorierna i utlandskontona visas i tabell 18.14. De funktionella kategorierna används både på tillgångssidan och på skuldsidan i kontot för finansiella transaktioner i BPM6. Förhållandevis ovanliga kopplingar visas inte.

Tabell 18.14 Kopplingar mellan de funktionella kategorierna i BPM6 och kategorierna för finansiella instrument i ENS

ENS-instrument	Funktionella kategorier i betalningsbalansen				
	Direkt-investeringar	Portfölj-investeringar	Fin. derivat	Övriga investeringar	Reserv-tillgångar
Monetärt guld					X
Särskilda dragningsrätter (SDR)				X	X
Sedlar, mynt och inlåning					
Sedlar och mynt				X	X
Interbankpositioner				X	X
Övrig överförbar inlåning	X			X	X
Övrig inlåning	X			X	X
Skuldebrev	X	X			X
Lån	X			X	X
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder					
Ägarandelar:					
Noterade aktier	X	X			X
Onoterade aktier	X	X			X
Andra ägarandelar	X			X	
Aktier/andelar i investeringsfonder:					
Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	X	X			X
Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	X	X		X	X
Försäkring, pension och standardiserade garantier					
Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	X			X	
Livförsäkrings- och livränterättigheter	X			X	
Pensionsrätter				X	
Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	X			X	
Övriga livförsäkringsförmåner				X	
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	X			X	
Finansiella derivat och personaloptioner					
Finansiella derivat			X		X

ENS-instrument	Funktionella kategorier i betalningsbalansen				
	Direkt-investeringar	Portfölj-investeringar	Fin. derivat	Övriga investeringar	Reserv-tillgångar
Personaloptioner			X		
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter					
Handelskrediter och förskott	X			X	
Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	X			X	

BALANSRÄKNINGAR FÖR SEKTORN UTLANDET

18.60 Den del av balansräkningen som tas upp i utlandskontona kallas den finansiella utlandsställningen. Terminologin lyfter fram de särskilda komponenter i den nationella balansräkningen som ingår. Den finansiella utlandsställningen omfattar endast finansiella tillgångar och skulder. Om en utländsk enhet har direkt äganderätt till en fastighet i ett land, betraktas en konstruerad inhemsk statistisk enhet som ägare till fastigheten och den enheten ägs i sin tur av den utländska enheten som en finansiell tillgång (se även punkt 18.16). När det gäller finansiella fordringar uppstår en gränsöverskridande del när det är fråga om en inhemsk och en utländsk part. Dessutom räknas omyntat guld in i den finansiella utlandsställningen om det innehas som valutareserv, på grund av dess roll i internationella betalningar, trots att det är en tillgång som inte har någon motsvarande skuld. Icke-finansiella tillgångar ingår dock inte, eftersom de inte har någon motsvarande skuld eller någon annan internationell aspekt.

18.61 Balansposten för den finansiella utlandsställningen är den finansiella nettoutlandsställningen. Den finansiella netto-utlandsställningen plus icke-finansiella tillgångar i den nationella balansräkningen är lika med den nationella nettoförmögenheten, eftersom finansiella fordringar mellan inhemska enheter netto blir noll i den nationella balansräkningen. I tabell 18.15 visas ett exempel på balansräkning för sektorn utlandet och i tabell 18.16 ges ett exempel på den finansiella utlandsställningen.

18.62 Samma breda kategorier används för kapitalavkastning och finansiell utlandsställning. Det betyder att det går att beräkna genomsnittliga avkastningsnivåer. Avkastningsnivåer går att jämföra över tid och för olika instrument och löptider. Det går till exempel att analysera trender i avkastning på direktinvesteringar, eller jämföra avkastningen med andra instrument.

Tabell 18.15 Balansräkningar för sektorn utlandet (ENS)

		Ingående balans	Förändringar på grund av transaktioner	Övriga volymförändringar	Omvärdering	Utgående balans
Tillgångar						
Icke-finansiella tillgångar						
Finansiella tillgångar		805	37	0	7	849
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0	1	0	0	1
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	105	11	0	0	116
AF.3	Skuldebrev	125	9	0	4	138
AF.4	Lån	70	4	0	0	74
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	345	2	0	3	350
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	26	0	0	0	26
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0	0	0	0	0

		Ingående balans	Förändringar på grund av transaktioner	Övriga volymförändringar	Omvärdering	Utgående balans
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	134	10	0	0	144
Skulder		1 074	66	0	3	1 143
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	770	0	0	0	770
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	116	- 2	0	0	114
AF.3	Skuldebrev	77	20	0	2	99
AF.4	Lån	17	45	0	0	62
AF.5	Ägarandelar samt aktier/andelar i investeringsfonder	3	14	0	1	18
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier	25	0	0	0	25
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	7	3	0	0	10
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	59	- 14	0	0	45
	Nettoförmögenhet	269				265

Tabell 18.16 Integrerad finansiell utlandsställning i BPM6

Finansiell utlandsställning	Ingående balans	Transaktioner	Övriga volymförändringar	Omvärdering	Utgående balans
Tillgångar					
Direktinvesteringar	42	- 4	0	1	39
Portföljinvesteringar	40	17	0	2	59
Finansiella derivat	0	3	0	0	3
Övriga investeringar	152	42	0	0	194
Valutareserv	63	8	0	0	71
Summa tillgångar	297	66	0	3	366
Skulder					
Direktinvesteringar	132	8	0	2	142
Portföljinvesteringar	180	7	0	5	192
Finansiella derivat	0	0	0	0	0
Övriga investeringar	261	22	0	0	283
Summa skulder	573	37	0	7	617
Finansiell nettoutlandsställning	- 276	29	0	- 4	- 251

KAPITEL 19

EUROPEISKA RÄKENSKAPER

INLEDNING

- 19.01 Den europeiska integrationsprocessen har gjort det nödvändigt att sammanställa en fullständig uppsättning konton som avspeglar EU:s ekonomi i dess helhet och som möjliggör bättre analyser och bättre beslutsfattande på europeisk nivå. De europeiska räkenskaperna omfattar samma uppsättning konton och bygger på samma begrepp som medlemsstaternas nationalräkenskaper.
- 19.02 I detta kapitel beskrivs de drag som utmärker de europeiska räkenskaperna, dvs. räkenskaperna för EU och euroområdet. I de europeiska räkenskaperna måste man vara särskilt uppmärksam på definitionen av inhemska enheter, utlandskontona samt nettobokföringen av inomeuropeiska ekonomiska transaktioner (flöden) och finansiella balansräkningar (stockar).
- 19.03 Europeiska unionens ekonomiska territorium består av
- a) EU-medlemsstaternas ekonomiska territorier, och
 - b) EU-institutionernas ekonomiska territorier.
- 19.04 Euroområdets ekonomiska territorium består av
- a) det ekonomiska territoriet för de EU-medlemsstater som ingår i euroområdet, och
 - b) Europeiska centralbankens (nedan kallad ECB) ekonomiska territorium.

FRÅN NATIONALRÄKENSKAPER TILL EUROPEISKA RÄKENSKAPER

- 19.05 De europeiska räkenskaperna skiljer sig begreppsmässigt från summan av medlemsstaternas nationalräkenskaper omräknade till en gemensam valuta. Räkenskaperna för EU-institutioner med hemvist inom EU måste läggas till. Hemvistbegreppets räckvidd förändras när man går från medlemsstaternas nationalräkenskaper till de europeiska räkenskaperna. Hur man behandlar återinvesterade vinstmedel från företag som är föremål för utländska direktinvesteringar eller specialföretag är goda exempel på detta. I medlemsstaternas nationalräkenskaper kan ett företag som är föremål för utländska direktinvesteringar ha investerare som har sin hemvist i en annan medlemsstat i EU/euroområdet. Motsvarande återinvesterade vinstmedel bokförs inte som sådana i de europeiska räkenskaperna. Vidare kan specialföretag behöva omklassificeras i samma institutionella sektor som sina moderföretag om dessa har sin hemvist i en annan medlemsstat. Slutligen kan gränsöverskridande ekonomiska flöden och finansiella stockar mellan EU-länder behöva omklassificeras. Dessa skillnader redovisas i diagrammen 19.1 och 19.2. För enkelhetens skull utgår man där från ett europeiskt område med bara två medlemsstater, A och B. Flöden och stockar som omfattar inhemska och utländska enheter visas schematiskt med pilar.

Diagram 19.1 – Aggregering av medlemsstaternas nationalräkenskaper

När nationalräkenskaperna för land A och B aggregeras bokförs interna flöden mellan A och B samt flöden med övriga länder och EU-institutionerna på de aggregerade utlandskontona.

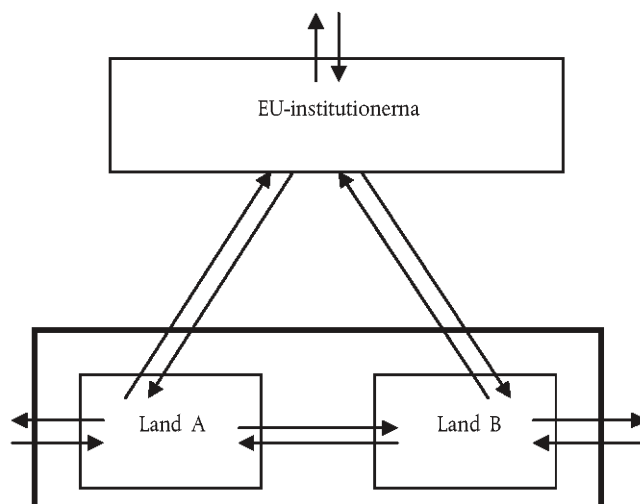
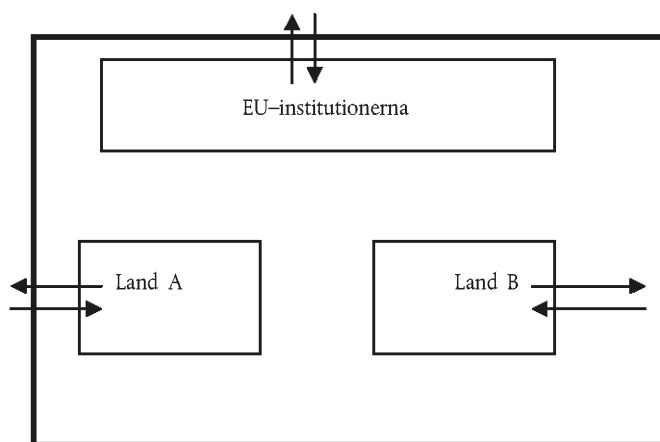

Diagram 19.2 – Europeiska räkenskaper

EU/euroområdet betraktas som en enhet. Kontona för EU-institutionerna respektive ECB ingår och endast transaktioner mellan inhemska enheter och tredjeländer bokförs på utlandskontona.

Omräkning av uppgifter i olika valutor

19.06 I de europeiska räkenskaperna måste de ekonomiska flödena och stockarna av tillgångar och skulder uttryckas i en och samma valuta. Uppgifter som bokförts i olika nationella valutor räknas därför om till euro på något av följande sätt:

- a) Man använder de marknadsväxelkurser (eller ett genomsnitt av dem) som gällde under den period för vilken räkenskaperna sammanställs,

eller

- b) man använder fasta växelkurser för hela perioden. Den fasta växelkursen kan vara den som gällde i slutet eller i början av perioden eller ett genomsnitt av växelkurserna under hela perioden. Vilken växelkurs som används påverkar varje medlemsstats (fasta) vikt i de europeiska aggregaten,

eller

- c) man beräknar ett index mellan på varandra följande perioder som ett viktat genomsnitt av tillväxtindex för uppgifterna från varje medlemsstat uttryckta i nationell valuta. Vikterna motsvarar varje medlemsstats andel efter växelkursomräkningen under den första jämförelseperioden. När en referensperiod valts ut kan ett kedjeindex tillämpas på referensvärdet för att få fram nivåer för andra observationsperioder.

Med metod a uppdateras medlemsstaternas vikt i de europeiska aggregaten i förhållande till pariteten mellan deras respektive valutor. *Nivåerna* i de europeiska aggregaten är därför uppdaterade vid varje enskilt tillfälle, men deras *rörelser* kan påverkas av växelkursfluktuationer. När det gäller kvoter kan växelkursfluktuationernas påverkan på täljare och nämnare i stor utsträckning ta ut varandra.

Med metod b uppdateras inte medlemsstaternas vikt, vilket hindrar att *rörelserna* i de europeiska aggregaten påverkas av växelkursfluktuationerna. *Nivåerna* i de europeiska aggregaten kan dock påverkas av valet av de (fasta) växelkurser som återspeglar pariteten mellan medlemsstaternas valutor vid en viss tidpunkt.

Med metod c undviker man att *rörelserna* i de europeiska aggregaten påverkas av växelkursfluktuationerna, samtidigt som *nivåerna* i de europeiska aggregaten i stor utsträckning avspeglar de pariteter som gäller under varje period. Det sker på bekostnad av additiviteten och andra räkenskapsmässiga restriktioner. Om dessa krävs måste de återställas som ett sista steg.

19.07 De europeiska räkenskaperna kan också beräknas genom att man räknar om uppgifter som bokförts i de olika nationella valutorna till köpkraftsstandarder (PPS). Metoderna a, b och c i punkt 19.06 kan användas i detta syfte om man ersätter växelkurserna med motsvarande köpkraftspariteter (PPP).

EU-institutionerna

19.08 I ENS utgörs EU-institutionerna följande enheter:

- a) Icke-finansiella EU-institutioner: Europaparlamentet, Europeiska rådet, Europeiska unionens råd, Europeiska kommissionen, Europeiska unionens domstol och Europeiska revisionsrätten.

- b) Icke-finansiella EU-organ, inklusive enheter som omfattas av EU:s allmänna budget (t.ex. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och EU-byråer) och Europeiska utvecklingsfonden.
- c) Finansiella EU-institutioner och organ, inklusive i synnerhet ECB, Europeiska investeringsbanken (nedan kallad EIB) och Europeiska investeringsfonden (nedan kallad EIF).

Observera att i kategori b omfattar EU-byråer inte sådana regleringsorgan för jordbruksmarknaden vars huvudsakliga verksamhet är att köpa och sälja jordbruksprodukter för att stabilisera priserna. Denna typ av byråer anses ha sin hemvist i de medlemsstater där de genomför sin verksamhet.

- 19.09 Icke-finansiella EU-institutioner och EU-organ som omfattas av EU:s allmänna budget utgör en institutionell enhet som huvudsakligen tillhandahåller EU offentliga icke-marknadstjänster. Den hör därför till delsektorn EU:s institutioner och organ (S.1315) ⁽¹⁾ inom offentlig förvaltning (S.13).
- 19.10 Eftersom Europeiska utvecklingsfondens budget inte antas som en del av EU:s allmänna budget utgör den en separat institutionell enhet som hör till delsektorn EU:s institutioner och organ (S.1315) inom offentlig förvaltning (S.13).
- 19.11 ECB är en institutionell enhet som hör till delsektorn centralbanken (S.121) inom sektorn finansiella bolag (S.12).
- 19.12 EIB och EIF är separata institutionella enheter som hör till delsektorn övriga finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125) inom sektorn finansiella bolag (S.12).
- 19.13 EU-institutionernas ekonomiska territorium omfattar territoriella enklaver i EU:s medlemsstater och i tredjeländer, t.ex. representationer, delegationer och byråer.
- 19.14 EU-institutionernas huvudtransaktioner bokförs i tillgångar och användningar enligt bilagan.

Utlandskontot

- 19.15 I de europeiska räkenskaperna bokför man ekonomiska flöden och stockar av finansiella tillgångar och skulder mellan inhemska enheter i EU/euroområdet och utländska enheter på utlandskontot. De europeiska utlandskon-
tona omfattar därför inte transaktioner inom EU/euroområdet. Flöden inom EU/euroområdet kallas "interna
flöden" och de finansiella ställningarna mellan inhemska enheter i EU/euroområdet kallas "interna stockar".
- 19.16 Import och export av varor omfattar kvasitransitering, dvs.
 - a) varor som importerats från tredjeländer till en medlemsstat i EU/euroområdet av en enhet som inte betraktas
som en institutionell enhet och som sedan skickas vidare till en annan medlemsstat i EU/euroområdet, och
 - b) varor som kommer från en medlemsstat i EU/euroområdet och sedan exporteras till tredjeländer av en enhet
som inte betraktas som en institutionell enhet.

Export av varor ska värderas *fob* vid EU:s/euroområdets gräns.

För varor i kvasitransitering som ska exporteras ska transport- och distributionskostnader inom EU/euroområdet betraktas som produktion av transporttjänster om transportören har sin hemvist i EU/euroområdet och som import av transporttjänster om transportören inte har sin hemvist där.

- 19.17 I de europeiska räkenskaperna omfattar trepartshandel (merchanting) bara inhemska enheters (inom EU/euro-
området) köp av varor från utländska enheter, där varorna sedan säljs vidare till utländska enheter utan att varorna
passerar EU/euroområdet. Trepartshandel bokförs först som negativ export av varor och sedan som positiv export
av varor, och eventuella skillnader i tid mellan inköp och försäljning bokförs som lagerinvestering (se punkterna
18.41 och 18.60).

När en handlare med hemvist i EU/euroområdet köper varor från en utländsk enhet och sedan säljer dem till en
enhet med hemvist i en annan medlemsstat bokförs köpet som negativ export i nationalräkenskaperna i hand-
larens medlemsstat men som import i de europeiska räkenskaperna.

⁽¹⁾ Denna kod är specifik för de europeiska räkenskaperna. Den finns inte med i kapitel 23, Klassifikationer, eftersom det kapitlet innehåller de koder som medlemsstaterna ska använda i nationalräkenskaperna, medan EU-institutionerna bokförs i sektorn Utlandet (S.2).

- 19.18 Ett företag som är föremål för utländska direktinvesteringar är en enhet med hemvist i EU/euroområdet där en utländsk investerare äger minst 10 % av stamaktierna eller röstetalet (för bolag) eller motsvarande (för bolagsliknande företag).

I medlemsstaternas nationalräkenskaper kan ett företag som är föremål för utländska direktinvesteringar ha investerare som har sin hemvist i en annan medlemsstat i EU/euroområdet. Motsvarande återinvesterade vinstmedel bokförs inte som sådana i de europeiska räkenskaperna.

Avstämning av transaktioner

- 19.19 En metod för att sammanställa de europeiska utlandskontona är att dra ifrån inomeuropeiska flöden, både när det gäller tillgångar och användningar, från medlemsstaternas utlandskonton. Även om dessa spegelvända flöden i teorin borde uppväga varandra, gör de oftast inte det i praktiken eftersom samma transaktion bokförts asymmetriskt i nationalräkenskaperna hos motparterna.
- 19.20 Asymmetrierna gör att det i de europeiska räkenskaperna brister i överensstämmelse mellan den totala ekonomin och utlandskontona. Vid sammanställningen av de europeiska räkenskaperna måste man därför göra en avstämning av kontona. Detta görs med olika metoder, t.ex. minsta kvadratmetoden eller proportionell fördelning. När det gäller varor kan statistik för handeln inom EU, IntraStat (intra-Union trade statistics) användas för att fördela asymmetrier per utgiftskategori.
- 19.21 När man undanröjer asymmetrier och därefter gör en avstämning av kontona uppstår ytterligare skillnader mellan de europeiska aggregaten och summan av medlemsstaternas nationalräkenskaper.

Pris- och volymmått

- 19.22 Europeiska icke-finansiella räkenskaper till föregående års priser kan sammanställas för varu- och tjänstetransaktioner med samma metod som för de europeiska räkenskaperna till löpande priser. Först aggregeras kontona för medlemsstaterna och EU-institutionerna/ECB, som sammanställts till föregående års priser. Sedan elimineras gränsöverskridande transaktioner mellan medlemsstaterna, värderade till föregående års priser, från utlandskontona. Sist elimineras de skillnader som uppstår mellan tillgångar och användningar med den metod som valts för att stämma av de europeiska transaktionerna till löpande priser.
- 19.23 De europeiska räkenskaperna till föregående års priser gör det möjligt att beräkna volymindex mellan innevarande period och föregående år. När en referensperiod valts ut kan volymindexen kedjas och sedan tillämpas på de europeiska räkenskaperna till löpande priser för referensperioden. På så sätt får man fram europeiska räkenskaper uttryckta i volym för en valfri observationsperiod. De serier som erhålls på detta sätt är inte additiva. Om det krävs additivitet och andra räkenskapsmässiga restriktioner för volymmått för speciella ändamål måste de återskapas som ett sista steg för att erhålla additiva justerade serier.

Balansräkningar

- 19.24 I de europeiska räkenskaperna kan de finansiella balansräkningarna sammanställas på ett sätt som liknar det för transaktioner:
- a) Medlemsstaternas finansiella balansräkningar kompletteras med stockar av tillgångar och skulder för de EU-institutioner som har sin hemvist i EU/euroområdet.
 - b) Finansiella tillgångar för en enhet med hemvist i EU/euroområdet som innehas av en annan inhemsk enhet (nedan kallade *interna stockar*) dras av från de nationella utlandskontona.
 - c) Obalanser som uppkommit på grund av bristande överensstämmelse mellan de interna stockarna av finansiella tillgångar och motsvarande skulder fördelas på de olika sektorerna genom avstämning.
- 19.25 I de europeiska räkenskaperna kan icke-finansiella balansräkningar sammanställas genom att man lägger ihop de icke-finansiella balansräkningarna för medlemsstaterna i EU/euroområdet.

Transaktionsmatriser

- 19.26 Transaktionsmatriser innehåller uppgifter om de ekonomiska transaktionerna (respektive innehav av finansiella tillgångar) mellan institutionella sektorer. I medlemsstaternas nationalräkenskaper innehåller matriserna alla detaljer om transaktioner/finansiella tillgångar mellan ursprungssektor/borgenär och mottagande sektor/gäldenär, samt mellan inhemska sektorer och utlandet.
- 19.27 I de europeiska räkenskaperna kan transaktionsmatriser sammanställas genom att man aggregerar nationella matriser och omklassificerar inomeuropeiska flöden och stockar som inhemska flöden och stockar. Därför måste man i dessa nationella matriser skilja mellan transaktioner och innehav av finansiella tillgångar i förhållande till enheter med hemvist i EU/euroområdet och utländska enheter på utlandskontot. Dessutom måste flöden och stockar i förhållande till enheter med hemvist i EU/euroområdet skiljas efter motpartssektor.

BILAGA 19.1**KONTON FÖR EU-INSTITUTIONERNA****Tillgång**

- 19.28 Finansieringskällorna för de icke-finansiella EU-institutionerna och EU-organen omfattar
- a) tullar och jordbruksavgifter,
 - b) produktionsavgifter för producenter av socker, isoglukos och inulinsirap,
 - c) mervärdesskattemedel, och
 - d) BNI-medel.
- 19.29 På kontona för EU-institutionerna bokförs dessa flöden som tillgång för delsektorn EU:s institutioner och organ (S.1315) och som användning för utlandet (S.211).
- 19.30 Tullar och jordbruksavgifter tas ut vid EU:s yttre gränser enligt den gemensamma tulltaxan. De klassificeras som skatter och tullar på import, exklusive moms (D.212) och omfattar kostnader för uppbörd.
- 19.31 Produktionsavgifter tas ut på producenters kvoter för socker, isoglukos och inulinsirap. De klassificeras som produktsskatter, exklusive moms och importsskatter (D.214) och omfattar kostnader för uppbörd.
- 19.32 En fast andel av de belopp som samlas in enligt *a* och *b* i punkt 19.A1.01 behålls av medlemsstaterna för att täcka kostnaderna för uppbörd. År 2009 uppgick andelen till 25 %. På kontona för EU-institutionerna bokförs dessa uppbörds-kostnader på användningssidan som insatsförbrukning (P.2) för delsektorn EU:s institutioner och organ (S.1315). På tillgångssidan bokförs de som import av tjänster (P.72) på utlandskontona (S.211).
- 19.33 Mervärdesskattemedlen beräknas genom att man tillämpar en fast procentsats (den fasta uttagssatsen för mervärdesskatt) på varje medlemsstats harmoniserade beräkningsunderlag för mervärdesskatt. Det finns ett tak för momsunderlaget i förhållande till BNI. Taket för momsunderlaget innebär att om momsunderlaget för en medlemsstat överstiger en viss procentandel av medlemsstatens beräkningsunderlag för BNI tillämpar man inte den fasta uttagssatsen för mervärdesskatt på momsunderlaget utan på denna procentandel av beräkningsunderlaget för BNI. Mervärdesskattemedlen omfattar betalningar för innevarande år liksom saldon från tidigare år, motsvarande revideringar av tidigare mervärdesskatteunderlag, när de förfaller till betalning. Mervärdesskattemedlen klassificeras som EU:s moms- och BNI-baserade egna medel (D.76).
- 19.34 BNI-medlen är ett restbidrag till EU-institutionernas budget som beräknas utifrån varje medlemsstats BNI. Det klassificeras som EU:s moms- och BNI-baserade egna medel (D.76) och omfattar både återbetalningar och slutbetalningar för tidigare år. Korrigeringar av budgetobalanser som betalas av övriga medlemsstater till berörda länder bokförs också under D.76 som tillgång och som användning för utlandet (S.211).
- 19.35 Medlemsstaternas bidrag till Europeiska utvecklingsfonden klassificeras som löpande internationellt samarbete (D.74).
- 19.36 Medlemsstaternas tecknade och inbetalda kapital i EIB, EIF och ECB bokförs som andra ägarandelar (F.519) på de finansiella kontona. De bokförs som förändringar i tillgångar för utlandet (S.211) och förändringar i skulder i delsektorerna andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125)/centralbanken (S.121).
- 19.37 Räntekostnader för lån från EIB, efter avdrag av indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim), klassificeras som ränta (D.41). På kontona för EU-institutionerna bokförs de som användning i utlandet (S.2) och tillgång i andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125).
- 19.38 Räntekostnader för lån från ECB klassificeras som ränta (D.41). På kontona för EU-institutionerna bokförs de som användning i utlandet (S.211) och tillgång i delsektorn centralbanken (S.121).

Användning

19.39 Utbetalningar från de icke-finansiella EU-institutionerna och EU-organen omfattar följande:

- a) Transaktioner som rör deras verksamhet som icke-marknadsproducenter, huvudsakligen insatsförbrukning (P.2), fast bruttoinvestering (P.51) samt ersättningar till anställda (D.1).
- b) Omfördelningstransaktioner som rör transfereringar från EU-institutionerna till medlemsstaterna. De sker huvudsakligen i form av produktsubventioner (D.31), övriga produktionssubventioner (D.39), löpande internationellt samarbete (D.74), andra övriga löpande transfereringar (D.759), mottagna investeringsbidrag (D.92) och andra kapitaltransfereringar (D.99).
- c) Utbetalningar från Europeiska utvecklingsfonden till tredjeländer som klassificeras som löpande internationellt samarbete (D.74).

19.40 På kontona för EU-institutionerna bokförs betalningar av icke-finansiella EU-institutioner och EU-organ som användning i delsektorn EU:s institutioner och organ (S.1315) och tillgång för utlandet (S.211 eller S.22).

19.41 Betalningar från icke-finansiella EU-institutioner och EU-organ bokförs i allmänhet utifrån medlemsstaternas utgiftsberäkningar. Förskotts- och efterskottsbetalningar bokförs på EU-institutionernas finansiella konton som övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott (F.89).

19.42 Utbetalningar från finansiella EU-institutioner och EU-organ omfattar följande:

- a) Transaktioner som rör deras verksamhet som marknadsproducenter av finansiella tjänster, huvudsakligen insatsförbrukning (P.2), fasta bruttoinvesteringar (P.51) samt ersättningar till anställda (D.1).
- b) Ränta (D.41).

Eftersom medlemsstaternas tecknade och inbetalda andelar till EIB:s kapital inte betraktas som utländsk direktinvestering finns det inga tillräknade flöden av återinvesterade vinstmedel (D.43) att bokföra på bankens konton.

19.43 På kontona för EU-institutionerna bokförs betalningar gjorda av finansiella EU-institutioner och EU-organ som användning för delsektorn övriga finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut (S.125) och tillgång för utlandet (S.211 eller S.22).

Konsolidering

19.44 I de europeiska räkenskaperna konsolideras vanligtvis inte flöden mellan medlemsstaterna och EU-institutionerna som tillgång och användning inom sektorn offentlig förvaltning (S.13). När det gäller löpande internationellt samarbete (D.74) ska dock medlemsstaternas betalningar till EU-institutionerna för att finansiera t.ex. Europeiska utvecklingsfonden konsolideras och bokföras i de europeiska räkenskaperna som användning av staten (utom sociala trygghetsfonder) (S.1311) och tillgång för utlandet (S.22).

KAPITEL 20

RÄKENSKAPER FÖR SEKTORN OFFENTLIG FÖRVALTNING

INLEDNING

- 20.01 Verksamheter inom sektorn offentlig förvaltning redovisas skilt från resten av ekonomin eftersom den offentliga förvaltningens befogenheter, drivkraft och funktion skiljer sig från de övriga sektorernas. I detta kapitel presenteras ENS-kontona för sektorn offentlig förvaltning och statistiken över den offentliga förvaltningens finanser som visar en integrerad bild av den offentliga förvaltningens verksamhet: inkomster, utgifter, underskott eller överskott, finansiering, andra ekonomiska flöden och balansräkning.
- 20.02 Den offentliga förvaltningen har behörighet att fatta beslut om att höja skatterna och andra obligatoriska avgifter samt att anta lagar som påverkar andra ekonomiska enheters beteende. Den har följande huvudfunktioner när det gäller ekonomi:
- a) Tillhandahålla varor och tjänster till samhället, antingen för kollektiv konsumtion, t.ex. offentlig förvaltning, försvar och upprätthållande av lag och ordning, eller individuell konsumtion, t.ex. utbildning, hälso- och sjukvård samt rekreations- och kulturtjänster, och finansiera detta via beskattning eller andra inkomster.
 - b) Omfördela inkomst och förmögenhet genom transfereringar, t.ex. skatter och sociala förmåner.
 - c) Bedriva andra slag av icke-marknadsproduktion.
- 20.03 I uppställningen av statistiken över den offentliga förvaltningens finanser ordnar man om det vanliga kontosystemet i ENS så att det passar bättre för analys och beslut som gäller den offentliga förvaltningens finanser. I denna uppställning aggregeras och balanseras poster enligt ENS-systemets begrepp, definitioner, klassificeringar och bokföringsregler så att de kan mätas i överensstämmelse med andra makroekonomiska variabler och motsvarande mått i andra länder. En del poster, t.ex. sparande och finansiellt sparande, är redan tillgängliga i kontosystemet. Andra poster, såsom totala inkomster, totala utgifter, skattetryck och total skuld, visas inte uttryckligen.
- 20.04 I avsnittet "Frågor vid bokföring för sektorn offentlig förvaltning" behandlas ytterligare regler för vissa mer komplicerade klassificerings- och mättningsfrågor för sektorn offentlig förvaltning.

AVGRÄNSNING AV SEKTORN OFFENTLIG FÖRVALTNING

- 20.05 Sektorn offentlig förvaltning (S.13) består av alla enheter inom den offentliga förvaltningen och alla icke-marknadsproducerande icke-vinstdrivande organisationer som kontrolleras av offentliga förvaltningsenheter. Ingår gör även andra icke-marknadsproducenter som anges i punkterna 20.18–20.39.
- 20.06 Offentliga förvaltningsenheter är juridiska enheter som inrättats genom politiska processer och har lagstiftande, rättsliga eller verkställande befogenheter över andra institutionella enheter inom ett visst område. Deras huvudfunktion är att tillhandahålla icke-marknadsproducerade varor och tjänster till samhället och hushållen och att omfördela inkomster och förmögenhet.
- 20.07 En offentlig förvaltningsenhet brukar ha behörighet att uppbära medel genom obligatoriska transfereringar från andra institutionella enheter. För att uppfylla grundkraven för en institutionell enhet måste den ha egna medel som den antingen får i form av inkomst från andra enheter eller transfereringar från andra offentliga förvaltningsenheter, och den måste ha behörighet att utbetala medel för att verkställa sina politiska mål. Den måste också kunna låna pengar för egen räkning.

Identifiering av enheter inom sektorn offentlig förvaltning

Offentliga förvaltningsenheter

- 20.08 I alla länder finns det en central enhet, oftast inom staten, som utövar den nationella verkställande, lagstiftande och dömande makten. Dess inkomster och utgifter bestäms och styrs direkt av finansministeriet, eller motsvarande funktion, genom en allmän budget som godkänns av den lagstiftande makten. Trots sin storlek och mångsidighet är den i allmänhet en enda institutionell enhet. Ministerier, verk, nämnder, styrelser, utredningar, rättsliga myndigheter och lagstiftande organ ingår således i denna centrala statliga enhet. De enskilda ministerierna betraktas inte som separata institutionella enheter eftersom de inte har behörighet att äga tillgångar, skuldsätta sig eller inleda transaktioner för egen räkning.

- 20.09 Delsektorer i den offentliga förvaltningen, t.ex. delstater och kommuner, kan innefatta sådana primära enheter som beskrivs i punkt 20.08, som var och en är knuten till en viss nivå av den offentliga förvaltningen och ett geografiskt område.
- 20.10 Förutom denna primära enhet finns det enheter inom den offentliga förvaltningen som är separata juridiska personer och har väsentlig autonomi, bland annat beslutsautonomi i fråga om volymen och sammansättningen av sina utgifter och en direkt inkomstkälla, t.ex. öronmärkta skattemedel. Sådana enheter inrättas ofta för att sköta särskilda funktioner, t.ex. vägbyggande eller icke-marknadsproduktion av hälso- och sjukvårdstjänster, utbildning eller forskning. De anses vara separata offentliga förvaltningsenheter om de har fullständig bokföring, kan äga varor eller tillgångar, bedriva icke-marknadsstyrda verksamheter som de är ansvariga för enligt lag, skuldsätta sig och ingå avtal. Sådana enheter (liksom offentligt styrda icke-vinstdrivande organisationer) kallas ofta "enheter utanför budgeten", eftersom de har separat budget, får betydande transfereringar från huvudbudgeten och deras primära finansieringskällor kompletteras med egna inkomster utanför huvudbudgeten. Dessa enheter utanför budgeten klassificeras som tillhörande den offentliga förvaltningen såvida de inte till övervägande del är marknadsproducenter och styrs av någon annan offentlig förvaltningsenhet.
- 20.11 Den allmänna budgeten på olika nivåer av den offentliga förvaltningen kan inbegripa bolagsliknande företag som är marknadsproducenter och kvasibolag. Om de uppfyller kriterierna för att vara institutionella enheter klassificeras sådana bolag inte inom den offentliga förvaltningen utan i sektorn icke-finansiella bolag eller sektorn finansiella bolag.
- 20.12 Sociala trygghetsfonder är offentliga förvaltningsenheter som administrerar socialförsäkringssystem. Socialförsäkringssystemen omfattar hela eller stora delar av samhället och har införts och styrs av den offentliga förvaltningen. En social trygghetsfond är en institutionell enhet om den är organiserad skilt från andra verksamheter som bedrivs av offentliga förvaltningsenheter, håller sina tillgångar och skulder åtskilda samt utför finansiella transaktioner för egen räkning.

Icke-vinstdrivande organisationer som klassificeras som tillhörande sektorn offentlig förvaltning

- 20.13 Icke-vinstdrivande organisationer som är icke-marknadsproducenter och kontrolleras av offentliga förvaltningsenheter tillhör sektorn offentlig förvaltning.
- 20.14 Den offentliga förvaltningen kan välja att använda vissa icke-vinstdrivande organisationer i stället för offentliga institutioner för genomförandet av offentlig politik eftersom de icke-vinstdrivande organisationerna uppfattas som mer fristående, mer objektiva och mindre utsatta för politiska påtryckningar. Icke-vinstdrivande organisationer kan t.ex. vara mer effektiva än offentliga institutioner inom områden som forskning och utveckling (FoU) samt fastställande och upprätthållande av standarder inom hälso- och sjukvård, säkerhet, miljö och utbildning.
- 20.15 Med kontroll eller bestämmande inflytande över en icke-vinstdrivande organisation avses möjligheten att bestämma den allmänna inriktningen för denna organisation. Offentlig intervention i form av allmänna föreskrifter som gäller för alla enheter som bedriver en viss verksamhet är inte relevant när det gäller att avgöra huruvida den offentliga förvaltningen har bestämmande inflytande över en enskild enhet eller ej. För att avgöra om den offentliga förvaltningen har bestämmande inflytande över en icke-vinstdrivande organisation eller inte används följande fem indikatorer:
- a) Tillsättning av befattningshavare.
 - b) Andra grundvalar för verksamheten (t.ex. förpliktelser i stiftelseurkunden eller stiftelsestadgarna för den icke-vinstdrivande organisationen).
 - c) Avtalsförpliktelser.
 - d) Finansieringsgrad.
 - e) Riskexponering.

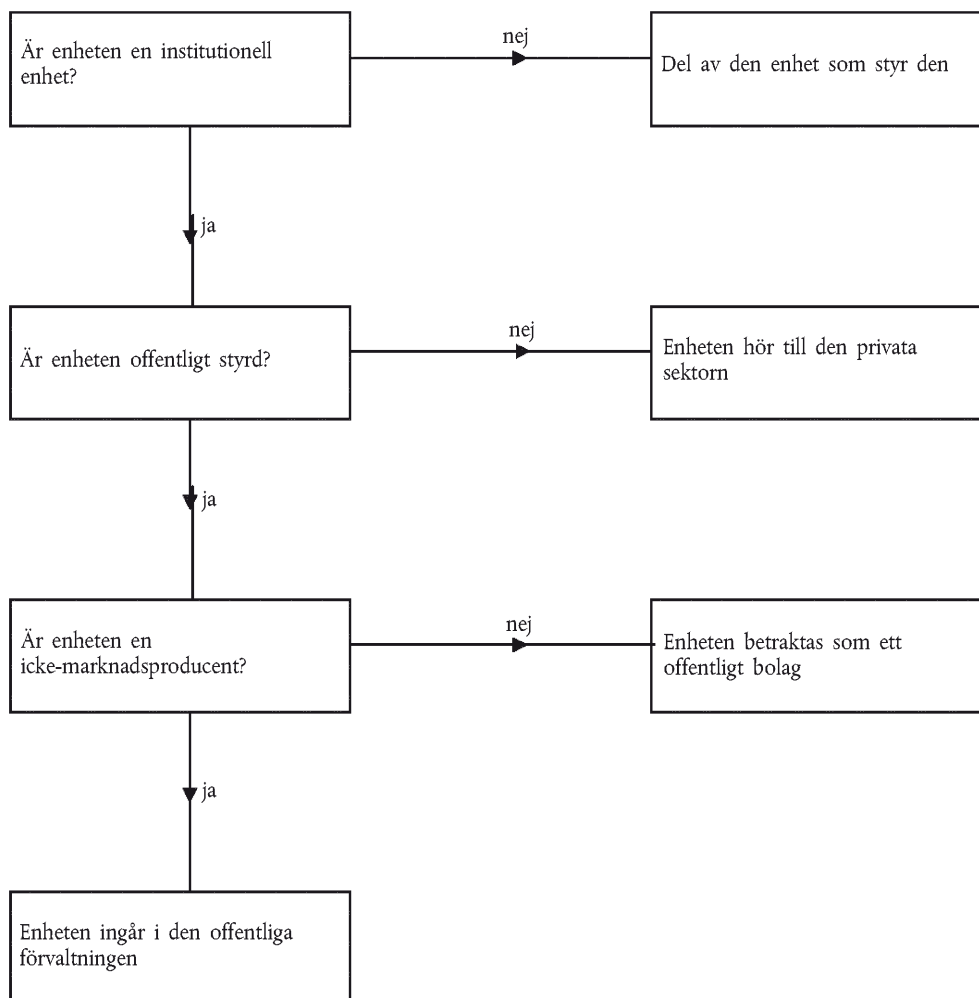
En enda indikator kan räcka för att fastställa vem som har bestämmande inflytande. Om en icke-vinstdrivande organisation som huvudsakligen finansieras av den offentliga förvaltningen fortfarande kan bestämma policy eller strategisk inriktning i betydande utsträckning enligt övriga indikatorer anses den emellertid inte vara offentligt kontrollerad. I de flesta fall är det en rad separata indikatorer som tillsammans pekar på att en enhet står under bestämmande inflytande. Ett beslut som bygger på dessa indikatorer är till sin natur en subjektiv bedömning.

- 20.16 En icke-vinstdrivande organisations icke-marknadsmässiga karaktär fastställs på samma sätt som för andra enheter i den offentliga förvaltningen.

Andra enheter i sektorn offentlig förvaltning

- 20.17 Det kan vara svårt att klassificera varu- och tjänsteproducenter som kontrolleras av offentliga förvaltningsenheter. De kan antingen klassificeras i den offentliga förvaltningen eller – om de räknas som institutionella enheter – som offentliga bolag. För att avgöra vart de hör kan följande beslutsträd användas.

Diagram 20.1 – Beslutsträd

Offentlig kontroll

20.18 Med kontroll eller bestämmande inflytande över en enhet avses möjligheten att bestämma den allmänna inriktningen för denna enhet. För att avgöra om den offentliga förvaltningen har bestämmande inflytande används samma kriterier som för bolag som kan räknas som offentliga bolag, vilka anges i punkt 2.32.

Gränsdragningen mellan marknad och icke-marknad

Begreppet ekonomiskt signifikanta priser

20.19 Icke-marknadsproducenter tillhandahåller hela eller merparten av sin produktion till andra kostnadsfritt eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta. Ekonomiskt signifikanta priser är priser som har ett väsentligt inflytande på mängden produkter som producenterna är villiga att erbjuda och mängden produkter som köparna vill förvärva. Det är det kriterium som används för att klassificera produktion och producenter som marknadsinriktade eller icke-marknadsinriktade, dvs. för att avgöra om en institutionell enhet som den offentliga förvaltningen har bestämmande inflytande över ska anses som icke-marknadsproducent – och därmed klassificeras i sektorn offentlig förvaltning – eller som marknadsproducent – och betraktas som offentligt bolag.

20.20 Bedömningen av om ett pris är ekonomiskt signifikant görs för varje enskild produktion, men det kriterium som används för att avgöra huruvida enheten är en marknads- eller icke-marknadsproducent tillämpas på enhetsnivå.

20.21 Om producenterna är privata bolag kan man förmoda att priserna är ekonomiskt signifikanta. Om de däremot är offentligt kontrollerade kan deras priser fastställas eller modifieras av samhällspolitiska skäl, vilket kan göra det svårt att bestämma om priserna är ekonomiskt signifikanta. Offentliga bolag inrättas ofta av den offentliga förvaltningen för att tillhandahålla varor och tjänster som marknaden inte skulle producera i de mängder eller till de priser som motsvarar målen för den offentliga politiken. För sådana offentliga enheter som åtnjuter offentligt stöd från den offentliga förvaltningen kan försäljningen täcka en stor del av kostnaderna, men de reagerar annorlunda på marknadskrafterna än vad privata bolag gör.

- 20.22 För att analysera skillnaden mellan en marknadsproducent och en icke-marknadsproducent när det gäller förändringar av marknadsvillkoren är det till nytta att fastställa vilka enheter som är konsumenter av varorna och tjänsterna i fråga och om producenten faktiskt konkurrerar på marknaden eller är den enda leverantören.

Kriterier för köpare av produktion från en offentlig producent

Produktionen säljs främst till bolag och hushåll.

- 20.23 Ekonomiskt signifikanta priser brukar bli följden om två huvudvillkor är uppfyllda:

1. Producenten har ett incitament att anpassa utbudet för att genom försäljningen antingen skapa vinst på lång sikt eller åtminstone täcka sina kapitalkostnader och andra produktionskostnader inklusive kapitalförslitning.
2. Det står konsumenterna fritt att välja med utgångspunkt från priserna.

Produktionen säljs enbart till den offentliga förvaltningen.

- 20.24 Vissa tjänster brukar behövas som hjälptjänster. Detta gäller bland annat verksamheter som transporter, finansiering och investeringar, inköp, försäljning, marknadsföring, datortjänster, kommunikation, städning och underhåll. En enhet som tillhandahåller denna typ av tjänster enbart för sin överordnade enhet eller för andra enheter i samma grupp av enheter är en hjälpenhet. Den är inte en separat institutionell enhet och klassificeras tillsammans med sin överordnade enhet. Hjälpenheter tillhandahåller all sin produktion till sina ägare, som använder den som insatsförbrukning eller fast bruttoinvestering.

- 20.25 Om en offentlig producent säljer enbart till den offentliga förvaltningen och är den enda leverantören av sina tjänster antas den vara en icke-marknadsproducent, förutsatt att den inte konkurrerar med en privat producent. Ett typiskt exempel är anbudsgivning för offentliga kontrakt på affärsmässiga villkor och därför gäller den offentliga förvaltningens betalningar enbart levererade tjänster.

- 20.26 Om en offentlig producent är en av flera leverantörer till den offentliga förvaltningen anses den vara en marknadsproducent om den konkurrerar med andra producenter på marknaden och dess priser uppfyller de allmänna kriterierna för att vara ekonomiskt signifikanta priser enligt punkterna 20.19–20.22.

Produktionen säljs till den offentliga förvaltningen och till andra.

- 20.27 Om en offentlig producent är den enda leverantören av sina tjänster antas den vara en marknadsproducent om dess försäljning till icke-offentliga förvaltningsenheter uppgår till mer än hälften av dess produktion eller försäljningen till den offentliga förvaltningen uppfyller upphandlingsvillkoren i punkt 20.25.

- 20.28 Om det finns flera leverantörer är en offentlig producent en marknadsproducent om den konkurrerar med andra producenter via anbudsgivning för ett kontrakt med den offentliga förvaltningen.

Testet av marknad/icke-marknad

- 20.29 Sektorklassificeringen av centrala offentliga förvaltningsenheter som tillhandahåller varor och tjänster som inte är producerade för marknaden och/eller ägnar sig åt omfördelning av inkomster och förmögenhet, är okomplicerad.

För andra producenter vars verksamhet är kontrollerad av den offentliga förvaltningen behöver man göra en bedömning av deras verksamhet och resurser. För att avgöra om de är marknadsproducenter och begär ekonomiskt signifikanta priser ska kriterierna i punkterna 20.19–20.28 användas. I grova drag rör det sig om följande kriterier:

- a) Producenten är en institutionell enhet (en nödvändig förutsättning, se även beslutsträdet i punkt 20.17).
- b) Producenten ägnar sig inte enbart åt att tillhandahålla hjälptjänster.
- c) Producenten är inte den offentliga förvaltningens enda varu- och tjänstleverantör eller, om producenten är detta, har konkurrenter.
- d) Producenten har ett incitament att anpassa utbudet för att bedriva en ekonomiskt bärkraftig och lönsam verksamhet under marknadsmässiga förhållanden och uppfylla sina finansiella förpliktelser.

Förmågan att bedriva marknadsverksamhet kommer främst att bedömas med hjälp av det vanliga kvantitativa kriteriet (det s.k. 50 %-kriteriet), där försäljningen ställs i relation till produktionskostnaderna (enligt definitionen i punkterna 20.30 och 20.31). För att betraktas som marknadsproducent ska den offentliga enheten under flera år i rad täcka minst 50 % av sina kostnader med försäljningen.

- 20.30 För testet marknad/icke-marknad motsvaras försäljningen av varor och tjänster (omsättningen) av försäljningsintäkterna, dvs. marknadsproduktionen (P.11) plus betalningar för eventuell icke-marknadsproduktion (P.131). Produktion för egen räkning räknas inte som en del av försäljningen i detta sammanhang. I försäljningen undantas även alla betalningar från den offentliga förvaltningen om de inte görs till andra producenter som utför samma verksamhet.
- 20.31 Produktionskostnaderna är summan av insatsförbrukning, ersättningar till anställda, kapitalförslitning och övriga produktionsskatter. För testet marknad/icke-marknad ökas produktionskostnaderna med nettoräntebetalningen och minskas med värdet av all tillräknad produktion, särskilt produktion för egen räkning. Produktionssubventioner dras inte av.

Finansiell förmedling och avgränsningen av sektorn offentlig förvaltning

- 20.32 Enheter som bedriver finansiell verksamhet kräver särskilda överväganden. Finansiell förmedling är verksamhet där enheter förvärvar finansiella tillgångar och samtidigt ådrar sig skulder för egen räkning genom att inleda finansiella transaktioner.
- 20.33 En finansförmedlare tar själv risker genom att ådra sig egna skulder. Om en offentlig finansiell enhet förvaltar tillgångar men inte själv tar risker genom att ådra sig skulder för egen räkning är den inte en finansförmedlare, och enheten klassificeras i sektorn offentlig förvaltning och inte i sektorn finansiella bolag.
- 20.34 Att tillämpa det kvantitativa kriteriet i testet marknad/icke-marknad på offentliga bolag som ägnar sig åt finansiell förmedling eller förvaltning av tillgångar är i allmänhet inte relevant eftersom deras inkomster uppkommer från både inkomster av kapital och kapitalvinster.

Gränsfall

Offentliga huvudkontor

- 20.35 Offentliga huvudkontor är enheter vars huvudfunktion är att styra och leda en grupp dotterbolag som står under bestämmande inflytande av en offentlig förvaltningsenhet. Två fall kan urskiljas:
- a) Om det offentliga huvudkontoret är en institutionell enhet och förvaltar marknadsproducenter, klassificeras det efter gruppens huvudverksamhet i sektor S.11 om huvudverksamheten är att producera varor och icke-finansiella tjänster, eller i sektor S.12 om det huvudsakligen producerar finansiella tjänster (se också punkterna 2.23 och 2.59).
- b) Om det offentliga huvudkontoret inte har de egenskaper som kännetecknar en institutionell enhet (ibland kallade skal) eller fungerar som ett ombud för den offentliga förvaltningen för samhällspolitiska syften, som att kanalisera medel till dotterbolag och organisera privatisering eller skuldsäkring, klassificeras det inom sektorn offentlig förvaltning.
- 20.36 Begreppet offentligt huvudkontor som används här innefattar enheter som också benämns offentliga holdingbolag.
- 20.37 Dotterbolag som ingår i koncernen och som bedriver produktion och har fullständig bokföring betraktas som institutionella enheter även om de delvis har gett upp en del av sin beslutsautonomi till det centrala organet (se punkt 2.13). Testet marknad/icke-marknad ska tillämpas på enskilda enheter. Det kan då hända att ett dotterbolag, men inte de övriga, anses vara en icke-marknadsproducerande enhet och klassificeras i sektorn offentlig förvaltning.

Pensionsinstitut

- 20.38 De anställdas pensionssystem inrättas för att ge pensionsförmåner till deltagarna och de bygger på ett avtalsförhållande mellan arbetsgivare och anställd. Systemen kan vara fonderade, ofonderade eller delvis fonderade.
- 20.39 Ett fonderat avgiftsbestämt system som inrättats av en offentlig förvaltningsenhet behandlas inte som ett socialt trygghetssystem om det inte finns någon garanti från den offentliga förvaltningen om pensionsnivåerna och pensionsnivåerna är obestämda eftersom de beror på utvecklingen av tillgångarna. Därför betraktas enheten som identifierats som förvaltare av systemet – och även av själva fonden om den är en separat institutionell enhet – som ett finansiellt bolag, som klassificeras i delsektorn försäkringsbolag och pensionsinstitut.

Kvasibolag

- 20.40 Kvasibolag är enskilda firmor som fungerar som om de vore bolag. Kvasibolag behandlas som om de vore bolag: dvs. som separata institutionella enheter skilda från de enheter som de tillhör på grund av sitt separata ekonomiska och finansiella beteende. Marknadsproducerande inrättningar som styrs av offentliga förvaltningsenheter och betraktas som offentliga kvasibolag grupperas därför med bolag inom sektorerna icke-finansiella eller finansiella bolag.

- 20.41 Ett arbetsställe eller en grupp av arbetsställen inom den offentliga förvaltningen som bedriver samma slags produktion under gemensam ledning behandlas som ett offentligt kvasibolag om
- a) det tar betalt för sin produktion till priser som är ekonomiskt signifikanta,
 - b) det anses ha beslutsautonomi, och
 - c) det har en fullständig bokföring som gör det möjligt att urskilja och mäta dess rörelseresultat, sparande, tillgångar och skulder, eller om det är möjligt att upprätta en fullständig bokföring.
- 20.42 Hur stor inkomst som tas ut från ett kvasibolag under en räkenskapsperiod bestäms av ägaren. Ett sådant uttag motsvarar ett bolags utdelning till sin aktieägare. Kvasibolagets vinstmedel som behålls inom kvasibolaget bestäms med hänsyn till storleken på den avkastning som tagits ut. Ägaren kan tillföra mer kapital till bolaget eller ta ut kapital från det genom att avyttra en del av dess tillgångar, och sådana kapitalflöden ska också identifieras i kontona när de inträffar. Investerings- och kapitalinkomstflöden i kvasibolaget bokförs på samma sätt som liknande flöden i bolag. Bland annat ska investeringsbidrag bokföras som kapitaltransfereringar.
- 20.43 Produktionsenheter som inte behandlas som kvasibolag fortsätter att vara integrerade i de offentliga förvaltningsenheter som äger dem. Även om offentliga förvaltningsenheter huvudsakligen består av icke-marknadsproducenter kan marknadsproduktion förekomma inom en offentlig förvaltningsenhet. Dessa marknadsarbetsställens försäljning sker utöver eventuell tillfällig försäljning i form av en sekundär produktion som säljs av icke-marknadsproducenter till ekonomiskt signifikanta priser. Därför kan en offentlig förvaltningsenhet ha ett driftsöverskott som genererats av marknadsproducerande arbetsställen inom enheten.

Omstruktureringsorgan

- 20.44 Vissa offentliga förvaltningsenheter medverkar vid omstrukturering av bolag. Dessa bolag kan i vissa fall stå under bestämmande inflytande av den offentliga förvaltningen. Dessa omstruktureringsorgan kan vara offentliga förvaltningsenheter som funnits sedan länge eller organ som inrättas särskilt för ändamålet. Den offentliga förvaltningen finansierar omstrukturering på olika sätt, antingen direkt, via kapitaltillskott såsom kapitaltransferering, lån eller förvärv av aktier, eller indirekt via beviljande av garantier. Huvudkriteriet för sektorklassificeringen av omstruktureringsorgan är om enheterna är finansförmedlare, vilken marknadskaraktär huvudverksamheten har samt vilken risk som det offentliga organet tar på sig. I många fall tar omstruktureringsorganet låg risk eftersom det agerar med offentligt finansiellt stöd på den offentliga förvaltningens vägnar. Omstruktureringsorgan kan sköta privatisering eller skuldavveckling.

Privatiseringsorgan

- 20.45 Den första typen av omstruktureringsorgan sköter privatisering av offentliga förvaltningsenheter. Följande två fall kan urskiljas:
- a) Omstruktureringsenheten, oavsett dess rättsliga ställning, handlar som direkt ombud för den offentliga förvaltningen eller har en begränsad livstid. Dess huvudfunktion är att omfördela nationalinkomst och nationalförmögenhet genom att kanalisera medel från en enhet till en annan. Omstruktureringsenheten klassificeras inom sektorn offentlig förvaltning.
 - b) Omstruktureringsenheten är ett holdingbolag som har bestämmande inflytande över och förvaltar en grupp dotterbolag och endast en mindre del av dess verksamhet ägnas åt att genomföra privatisering och kanalisera medel från ett dotterbolag till ett annat på den offentliga förvaltningens vägnar och för samhällspolitiska syften. Enheten klassificeras som ett bolag och alla transaktioner på den offentliga förvaltningens vägnar ska omföras via den offentliga förvaltningen.

Avvecklingsorgan

- 20.46 Den andra typen av omstruktureringsorgan handhar tillgångar som minskat i värde och kan inrättas vid bankkriser eller andra finansiella kriser. Dessa avvecklingsorgan kallas för "bad banks". Ett sådant avvecklingsorgan klassificeras utifrån vilken risk det ådrar sig med beaktande av det finansiella stödet från den offentliga förvaltningen.

I de flesta fall köper avvecklingsorganet tillgångar till priser över marknadspriserna med direkt eller indirekt finansiellt stöd från den offentliga förvaltningen. Dess verksamhet medför en omfördelning av nationalinkomst och nationalförmögenhet. Om avvecklingsorganet inte självt tar några risker ska det klassificeras i sektorn offentlig förvaltning.

Specialföretag

- 20.47 Specialföretag (*special purpose entities*, SPE, eller *special purpose vehicles*, SPV) kan inrättas för finansiella ändamål av den offentliga förvaltningen eller privata enheter. SPE kan medverka i offentliga transaktioner, inbegripet värdepapperisering av tillgångar, ta upp lån på den offentliga förvaltningens vägnar etc. Om specialföretagen är inhemska är de inte separata institutionella enheter. De ska klassificeras enligt ägarens huvudverksamhet. Specialföretag som utför fiskala transaktioner klassificeras i sektorn offentlig förvaltning.
- 20.48 Utländska specialföretag betraktas alltid som separata institutionella enheter. Alla flöden och stockvärden mellan den offentliga förvaltningen och utländska specialföretag bokförs på den offentliga förvaltningens och specialföretagens konton. När sådana utländska specialföretag genomför offentlig upplåning eller ådrar sig utgifter utomlands för den offentliga förvaltningens räkning ska dessa transaktioner imputeras både på den offentliga förvaltningens konton och på den utländska enhetens konton för att avspegla den offentliga förvaltningens transaktioner, även om det inte finns några bokförda flöden mellan den offentliga förvaltningen och specialföretaget för dessa transaktioner. Om ett utländskt specialföretag genomför en värdepapperiseringsåtgärd utan att avyttra tillgångar anses åtgärden vara en upplåningstransaktion av den offentliga förvaltningen. Det ekonomiska innehållet bakom transaktionen redovisas genom att den offentliga förvaltningens upplåning från det utländska specialföretaget imputeras för samma värde samtidigt som specialföretaget ådrar sig en skuld till den utländska långivaren.

Samriskföretag (joint ventures)

- 20.49 Många offentliga enheter ingår avtal med privata enheter eller andra offentliga enheter för att genomföra en rad olika verksamheter tillsammans. Verksamheterna kan leda till en marknadsproduktion eller en icke-marknadsproduktion. Gemensamma verksamheter kan grovt uppdelas i tre olika typer: gemensamt kontrollerade enheter, som här kallas samriskföretag, gemensamt kontrollerade verksamheter samt gemensamma tillgångar.
- 20.50 För ett samriskföretag krävs att ett bolag, partnerskap eller annan institutionell enhet inrättas och att parterna gemensamt har bestämmande inflytande över enhetens verksamheter. Som institutionell enhet kan samriskföretaget ingå avtal i eget namn och ordna finansiering för sina egna ändamål. Ett samriskföretag har egen bokföring.
- 20.51 Vanligtvis räcker ägarandelen för att avgöra vem som utövar kontroll. Om varje ägare äger lika stor andel av samriskföretaget måste andra indikatorer på kontroll beaktas.
- 20.52 Offentliga enheter kan också ingå avtal om gemensamma verksamheter som inte drivs av separata institutionella enheter. I så fall finns det inga enheter som behöver klassificeras, men man måste vara noga med att fastställa att tillgångarna bokförs hos rätt ägare och att inkomster och utgifter delas upp i enlighet med bestämmelserna i det tillämpliga avtalet. Exempelvis kan två enheter avtala om att ansvara för olika faser i en gemensam produktionsprocess eller så kan en enhet äga en tillgång eller en rad relaterade tillgångar men de båda enheterna kommer överens om att dela inkomster och utgifter.

Marknadsregleringsorgan

- 20.53 Offentliga organ på jordbruksområdet kan ägna sig åt två slags verksamheter, nämligen att

- a) köpa, inneha eller sälja jordbruksprodukter och andra livsmedelsprodukter på marknaden, eller att
- b) enbart eller huvudsakligen vara förmedlare av subventioner eller andra transfereringar till producenter.

I det första fallet klassificeras den institutionella enheten i sektorn icke-finansiella bolag (S.11) om den agerar som marknadsproducent. I det andra fallet klassificeras den institutionella enheten i sektorn offentlig förvaltning (S.13).

- 20.54 I det fall då marknadsregleringsorganet utför båda de verksamheter som beskrivs i punkt 20.53 delas organet upp i två institutionella enheter efter den primära verksamheten. Den ena enheten klassificeras i sektorn icke-finansiella bolag (S.11), och den andra i sektorn offentlig förvaltning (S.13). Om det är svårt att dela upp organet på detta sätt är det praxis att anpassa det vanliga testet för sektorklassificering enligt kriteriet primär verksamhet på grundval av kostnaderna. Om enhetens kostnader mycket tydligt är kopplade till marknadsförvaltning klassificeras enheten i sektorn icke-finansiella bolag. En tröskel på 80 % av kostnads-försäljningskvoten rekommenderas. Om kostnads-försäljningskvoten för förvaltningsverksamheten är lägre än denna tröskel klassificeras enheten i sektorn offentlig förvaltning (S.13).

Överstatliga organisationer

- 20.55 En del länder är part i ett institutionellt avtal varigenom länderna ingår i en överstatlig organisation. Normalt innebär ett sådant avtal monetära transfereringar från medlemsländerna till den överstatliga organisationen och tvärtom. Den överstatliga organisationen bedriver också icke-marknadsproduktion. I medlemsländernas nationalräkenskaper är överstatliga organisationer utländska institutionella enheter som klassificeras i en särskild delsektor för utlandet.

Delsektorer i sektorn offentlig förvaltning

- 20.56 Beroende på den administrativa och rättsliga ordningen finns det i regel flera nivåer i ett lands offentliga förvaltning. I kapitel 2 anges tre nivåer: stat, delstat (eller region) samt kommuner med en delsektor på varje nivå. Förutom dessa nivåer av den offentliga förvaltningen medför de sociala trygghetssystemens storlek och roll i finanspolitiken att statistik för alla sociala trygghetsfonder måste sammanställas som en separat fjärde delsektor inom den offentliga förvaltningen. Alla länder har inte samtliga nivåer – en del kanske bara har en statlig nivå eller en statlig nivå plus en lägre nivå. I länder som har fler än tre nivåer ska alla enheterna klassificeras på någon av de ovannämnda nivåerna.

Staten

- 20.57 Delsektorn staten (utom sociala trygghetsfonder) (S.1311) består av alla offentliga förvaltningsenheter som har nationell behörighet med undantag av sociala trygghetsfonder. Ett lands centralregering (staten) har politisk makt över hela landets territorium. Staten kan beskatta alla inhemska institutionella enheter och utländska enheter som bedriver ekonomisk verksamhet inom landet. Staten brukar ansvara för tillhandahållandet av kollektiva nyttigheter för hela samhället, t.ex. nationellt försvar, förbindelserna med andra länder, allmän ordning och säkerhet samt lagar och föreskrifter för landets sociala och ekonomiska system. Dessutom kan staten ådra sig utgifter för tillhandahållandet av tjänster, t.ex. för utbildning eller hälso- och sjukvård, främst till förmån för enskilda hushåll, och staten kan göra transfereringar till andra institutionella enheter, däribland andra nivåer av den offentliga förvaltningen.
- 20.58 Statistiksammanställningen för staten är viktig på grund av dess betydelse i analysen av den ekonomiska politiken. Det är främst genom staten som finanspolitiken påverkar inflations- eller deflationstrycket inom ekonomin. Det är i regel på statlig nivå som ett beslutsfattande organ utformar och genomför politik som är inriktad på nationella ekonomiska mål.
- 20.59 Delsektorn staten är i de flesta länder en stor och komplex delsektor. Den brukar bestå av en central grupp departement eller ministerier som bildar en enda institutionell enhet plus olika organ som verkar under den centrala regeringens styrning med en separat juridisk identitet och tillräcklig självständighet för att utgöra ytterligare statliga enheter.
- 20.60 Den viktigaste centrala gruppen eller den primära centralregeringen kallas ibland central budgetmyndighet för att betona att budgeten är en viktig del av dess redovisning. Detta innebär att budgeten utgör en implicit avgränsning av den underliggande institutionella enheten "staten", vilket dock inte bör förväxlas med begreppet delstat, exempelvis provinser, länder, kantoner, republiker, prefekturer eller administrativa regioner i ett federalt statskick. När hela kontosystemet för den centrala budgetmyndigheten utformas är det ofta lämpligt att ta med verksamheter som finansieras utanför budgeten, om dessa inte är institutionella enheter, och i allmänhet alla transaktioner för statskassan som inte redovisas i budgeten.
- 20.61 Den andra delen av staten består av övriga statliga organ, som också kallas för enheter utanför budgeten och består av organ och enheter utanför budgeten som uppfyller kriterierna för institutionella enheter, icke-marknadsproducerande offentliga bolag med status som juridisk person och icke-marknadsproducerande, offentligt styrda icke-vinstdrivande organisationer.
- 20.62 Staten kan således delas upp i två delar: centrala budgetmyndigheten samt övriga statliga organ. Uppdelningen är en bedömningsfråga och kan styras av praktiska hänsynstaganden. Ett viktigt kriterium är om den institutionella enheten omfattas av budgeten. Den exakta sammansättningen ska dock vara noga känd och överenskommen mellan statistiksammanställarna på nationell nivå för att se till att källdata är konsekventa. Möjligheten att ställa upp ett komplett kontosystem för dessa båda delsektorer av staten är viktig för utvärderingen av datakvaliteten.

Delstater

- 20.63 Delstater (utom sociala trygghetsfonder) (S.1312) består av alla offentliga förvaltningsenheter i ett federalt styrelseskick som har delstatlig eller regional behörighet med eventuellt undantag av sociala trygghetsfonder. En delstat är den största geografiska enhet som landet som helhet politiskt eller administrativt kan indelas i. Områdena kan kallas för något annat, t.ex. provinser, länder, kantoner, republiker eller administrativa regioner.

De har alla de befogenheter som krävs i ett federalt styrelseskick. Delstatens lagstiftande, dömande och verkställande makt sträcker sig över hela den enskilda delstaten, som ofta består av flera kommuner, men omfattar inte andra delstater. Många länder har inte ett statsskick med delstater. I federala länder kan betydande befogenheter och ansvar ha tilldelats delstaterna och i sådana fall är det lämpligt att sammanställa statistik för delstaten som delsektor.

- 20.64 En delstat har vanligen behörighet att beskatta institutionella enheter som har säte i eller bedriver ekonomisk verksamhet inom dess behörighetsområde. För att betraktas som en offentlig förvaltningsenhet måste enheten kunna äga egna tillgångar, skaffa finansiering och skuldsätta sig för egen räkning och måste också ha befogenhet att förbruka eller fördela åtminstone en del av de skatter eller annan inkomst som den får enligt sina egna politiska prioriteringar. Enheten kan dock få transfereringar från staten som är öronmärkta för särskilda ändamål. En delstat kan utnämna tjänstemän oberoende av extern administrativ styrning. Om en offentlig förvaltningsenhet som verkar i en delstat är helt beroende av medel från staten och om staten också bestämmer hur dessa medel ska förbrukas är den enheten ett (centralt) statligt organ.

Kommuner

- 20.65 Delsektorn kommuner (utom sociala trygghetsfonder) (S.1313) består av offentliga förvaltningsenheter som har lokal behörighet (med eventuellt undantag av socialförsäkringsenheter). Kommuner brukar tillhandahålla en lång rad tjänster till kommuninnevånarna, varav en del finansieras med bidrag från högre nivåer av den offentliga förvaltningen. Statistik för kommunerna täcker en mångfald olika offentliga förvaltningsenheter, t.ex. landsting, storkommuner, kommuner, städer, stadsdelar, skoldistrikt samt vatten- och avloppssammanslutningar. Ofta har lokala offentliga förvaltningsenheter som ansvarar för olika funktioner behörighet över samma geografiska område. Separata offentliga förvaltningsenheter som företräder en stad, en storkommun och ett skoldistrikt kan t.ex. ha behörighet över samma område. Dessutom kan två eller flera angränsande kommuner organisera en offentlig förvaltningsenhet med regional behörighet som rapporterar till kommunerna. Sådana enheter klassificeras i delsektorn kommuner.

- 20.66 De kommunala enheternas lagstiftande, rättsliga och verkställande makt är begränsad till de minsta geografiska områden som urskiljs för administrativa och politiska ändamål. Kommunens behörighet har i allmänhet betydligt mindre räckvidd än statens eller delstatens behörighet. Kommunerna kan eventuellt ha rätt att beskatta institutionella enheter eller ekonomisk verksamhet som bedrivs inom deras område. De är ofta beroende av bidrag från högre nivå av den offentliga förvaltningen och de fungerar i viss mån som ombud för staten eller delstaten. För att betraktas som institutionella enheter måste de dock ha rätt att ha egna tillgångar, skaffa finansiering och skuldsätta sig genom att ta lån för egen räkning. De måste också ha rätt att besluta hur dessa medel ska förbrukas och de ska kunna utse sina egna tjänstemän oberoende av extern administrativ styrning.

Sociala trygghetsfonder

- 20.67 Delsektorn sociala trygghetsfonder (S.1314) består av alla socialförsäkringsenheter oberoende av vilken nivå av den offentliga förvaltningen som driver eller förvaltar dem. Om ett socialförsäkringssystem inte uppfyller kraven för att vara en institutionell enhet, ska det klassificeras tillsammans med sin överordnade enhet i en av de andra delsektorerna av sektorn offentlig förvaltning. Om offentliga sjukhus tillhandahåller en tjänst som inte är marknadsproduktion till hela samhället och om de kontrolleras av socialförsäkringssystem klassificeras de i delsektorn sociala trygghetsfonder.

UPPSTÄLLNING AV STATISTIKEN ÖVER DEN OFFENTLIGA FÖRVALTNINGENS FINANSER

Ramverk

- 20.68 Erfarenheten har visat att för vissa analysbehov är en alternativ uppställning av kontosystemet i ENS lämpligare för den offentliga förvaltningen. Alternativet brukar kallas statistiken över den offentliga förvaltningens finanser (GFS). Det ger en annan men fortfarande integrerad bild av den offentliga förvaltningens konton med följande mått på den sektorns ekonomiska verksamhet: inkomster, utgifter, underskott/överskott, finansiering, andra ekonomiska flöden och balansräkning.
- 20.69 Den ENS-baserade statistiken över den offentliga förvaltningens finanser består av transaktioner som bokförts på de olika löpande kontona, kapitalkontot och kontot för finansiella transaktioner i ENS och som för icke-finansiella transaktioner arrangerats om i en uppställning i ett enda konto som passar bättre för finanspolitisk analys.
- 20.70 Inom statistiken över den offentliga förvaltningens finanser definieras inkomst som ett aggregat av alla transaktioner som bokförts under positiva tillgångar i ENS-systemet plus mottagna subventioner på de löpande kontona samt inkomster i form av kapitaltransfereringar som bokförts på kapitalkontot. Utgifter är ett aggregat av alla transaktioner som bokförts under positiv användning och subventioner som betalas på löpande konton samt kapitalutgifter – bruttoinvestering plus kapitaltransfereringar som ska betalas – som bokförts på kapitalkontot. Dessa mått på inkomster och utgifter är specifika för statistiken över den offentliga förvaltningens finanser men de underliggande transaktionerna är de som finns i ENS.

20.71 Skillnaden mellan inkomster och utgifter, motsvarande överskottet/underskottet, är det finansiella sparandet (B.9). Finansieringen av överskottet/underskottet visas på kontot för finansiella transaktioner, där nettoförvärvet av finansiella tillgångar och nettoökningen av skulderna redovisas. Utgifts- och inkomstposterna har en motpost i kontot för finansiella transaktioner. Finansiella transaktioner kan också leda till två poster i kontot för finansiella transaktioner. Detta avspeglar principen om dubbel bokföring, där varje transaktion har en motsvarande transaktion på kontot för finansiella transaktioner. I princip kan det finansiella sparandet även härledas från transaktioner för finansiella tillgångar och skulder.

20.72 Uppställningen av statistiken över den offentliga förvaltningens finanser visas nedan:

Uppställning av statistiken över den offentliga förvaltningens finanser

	inkomster
	skatter
	sociala avgifter
	försäljning av varor och tjänster
	andra löpande inkomster
	kapitaltransfereringsinkomster
minus	utgifter
	insatsförbrukning
	ersättningar till anställda
	ränta
	subventioner
	sociala förmåner
	andra löpande utgifter
	kapitaltransfereringsutgifter
	investeringsutgifter
=	finansiellt sparande
=	finansiella transaktioner netto

20.73 Ytterligare konton i statistiken över den offentliga förvaltningens finanser används för andra ekonomiska flöden och balansräkningar i överensstämmelse med kontosystemet i ENS. Dessa konton medger en fullständig avstämning av förändringen av balansräkningen och flödena under räkenskapsperioden. För varje tillgång eller skuld gäller följande samband:

	Ingående balansräkning
plus	transaktioner
plus	omvärderingar
plus	andra volymförändringar
=	utgående balansräkning

20.74 Balansräkningen visar totala tillgångar – icke-finansiella och finansiella – samt utestående skuldstockar, vilket gör det möjligt att härleda följande: nettoförmögenhet som totala tillgångar minus totala skulder och finansiell nettoförmögenhet som totala finansiella tillgångar minus totala skulder.

20.75 I statistiken över den offentliga förvaltningens finanser presenteras det finansiella utfallet för den offentliga förvaltningen och dess delsektorer, eller valfri gruppering av offentliga förvaltningsenheter och även för en enskild institutionell enhet såsom den centrala budgetmyndigheten.

Inkomster

- 20.76 En inkomsttransaktion är en transaktion som ökar nettoförmögenheten och som har positiv inverkan på det finansiella sparandet. Den offentliga förvaltningens inkomst domineras vanligen av obligatoriska avgifter som tas ut i form av skatter och sociala avgifter. För vissa nivåer inom den offentliga förvaltningen är transfereringar från andra offentliga förvaltningsenheter och bidrag från internationella organisationer huvudkällan till inkomster. Andra allmänna kategorier av inkomster är kapitalinkomster, försäljning av varor och tjänster samt diverse andra transfereringar än bidrag. Den offentliga förvaltningens totala inkomster under en räkenskapsperiod beräknas genom att man summerar transaktioner som är inkomster enligt följande:

Inkomster totalt	=	totala skatter	D.2 + D.5 + D.91
	+	summa sociala avgifter	D.61
	+	summa försäljning av varor och tjänster	P.11 + P.12 + P.131
	+	andra löpande inkomster	D.39 + D.4 + D.7
	+	andra kapitalinkomster	D.92 + D.99

Skatter och sociala avgifter

- 20.77 De totala skatterna består av skatter på produktion och import (D.2), löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. (D.5) samt kapitalskatter (D.91). Summa sociala avgifter består av faktiska sociala avgifter (D.611) och tillräknade sociala avgifter (D.612).
- 20.78 Det kan vara svårt att beräkna skatter och sociala avgifter. Problemen och rekommenderade lösningar beskrivs i avsnittet "Frågor vid bokföring för sektorn offentlig förvaltning" av detta kapitel. Medan skatter bokförs på flera konton i ENS:s huvudsystem, presenteras alla skatter i statistiken över den offentliga förvaltningens finanser som en inkomstkategori med underindelningar enligt den bas som skatten tas ut från. Kapitalskatter visas som inkomstskatter i statistiken över de offentliga finanserna.
- 20.79 Uppgifter om inkomster från skatt och sociala avgifter⁽¹⁾ används för att beräkna den totala skattesatsen eller skattetrycket, exempelvis den totala skatten i förhållande till BNP-nivån som används vid internationella jämförelser. I detta sammanhang ska obligatoriska sociala avgifter presenteras tillsammans med skattestatistik och räknas in i mätningen av skattetrycket eller av obligatoriska avgifter.

Försäljning

- 20.80 Summan av försäljning av varor och tjänster består av marknadsproduktionen (P.11) och betalningar för icke-marknadsproduktion (P.131). Den innefattar även produktion för egen slutlig användning (P.12), utom när den används för testet av marknad/icke-marknad (se punkt 20.30). Större delen av den offentliga förvaltningens produktion består av varor och tjänster som inte säljs eller som säljs till priser som inte är ekonomiskt signifikanta. Fördelningen av icke-marknadsproduktion överensstämmer inte med inkomstbegreppet. Endast faktisk försäljning och viss tillräknad försäljning av varor och tjänster ingår i inkomsten.
- 20.81 Den offentliga förvaltningens marknadsproduktion (P.11) består av följande:
- a) Marknadsproduktionen från marknadsproducerande enheter som ingår i den offentliga förvaltningen, t.ex. en vapenfabrik som ingår i försvarsministeriet eller en personalmatsal som offentliga förvaltningsenheter inrättat för sin personal och som tillämpar ekonomiskt signifikanta priser.
 - b) Sekundära marknadsprodukter som säljs av icke-marknadsproducerande inrättningar, s.k. tillfällig försäljning, t.ex. till följd av forsknings- och utvecklingsavtal mellan offentliga universitet och offentliga bolag eller publikationer som säljs av offentliga förvaltningsenheter till ekonomiskt signifikanta priser.
- 20.82 Den ovannämnda tillfälliga försäljningen skiljer sig från symboliska entréavgifter till museer som besökarna betalar, som vanligen är partiella betalningar för icke-marknadsproduktion (P.131). Andra betydande partiella betalningar är bland annat betalningar till sjukhus eller skolor, om dessa är icke-marknadsproducerande enheter.
- 20.83 Värdet av investering i egen regi betraktas som inkomst i den ENS-baserade statistiken över den offentliga förvaltningens finanser och bokförs under försäljning. Försäljning inbegriper också värdet av varor och tjänster som produceras och tillhandahålls som ersättningar till anställda in natura eller som annan betalning in natura.

⁽¹⁾ I ENS överensstämmer mätningen av den totala inkomsten från skatt och sociala avgifter med OECD:s inkomststatistik, med undantag av bokföringen av utgifter för skattecrediter som ska betalas och tillräknade sociala avgifter. Redovisningen av skatter och sociala avgifter i ENS är också harmoniserad med IMF:s statistik över den offentliga förvaltningens finanser, dock med vissa skillnader i uppdelningen.

20.84 I den ENS-baserade statistiken över den offentliga förvaltningens finanser ses försäljningsinkomster i ett produktionsperspektiv: de skiljer sig inte från produktion, även om faktisk försäljning till kunder skiljer sig genom lagerförändringar. Sådana lagerförändringar brukar vara små för offentliga förvaltningsenheter och andra icke-marknadsproducenter som huvudsakligen ägnar sig åt produktion av tjänster och inte av varor. Försäljning värderas till baspris.

Ruta 20.1 – Från huvudsystemet i ENS till transaktioner och aggregat i statistiken över den offentliga förvaltningens finanser

Tillgångar i ENS		Inkomster i ENS-statistiken över den offentliga förvaltningens finanser
P.1	Produktion, varav:	
	Marknadsproduktion (P.11)	Försäljning av varor och tjänster
	Produktion för egen slutlig användning (P.12)	Försäljning av varor och tjänster
	Icke-marknadsproduktion (P.13), varav:	
	— Betalningar för icke-marknadsproduktion (P.131)	Försäljning av varor och tjänster
	— Övrig icke-marknadsproduktion (P.132)	Ingår inte i Summa inkomster
D.2	Skatter på produktion och import (att erhålla)	Summa skatter
D.3	Subventioner (att erhålla)	Andra löpande inkomster
D.4	Kapitalinkomst	Andra löpande inkomster
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter	Summa skatter
D.61	Sociala avgifter	Summa sociala avgifter
D.7	Andra löpande transfereringar	Andra löpande inkomster
D.91r	Kapitalskatter, att erhålla	Summa skatter
D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla	Andra kapitalinkomster
D.99r	Andra kapitaltransfereringar, att erhålla	Andra kapitalinkomster
Användning och kapitaltransaktioner i ENS		Utgifter i ENS-statistiken över den offentliga förvaltningens finanser
P.2	Insatsförbrukning	Insatsförbrukning
D.1	Ersättningar till anställda	Ersättningar till anställda
D.2	Skatter på produktion och import (att betala)	Andra löpande utgifter
D.3	Subventioner (att betala)	Subventioner
D.41	Ränta	Ränta
D.4	Kapitalinkomst (exklusive D.41)	Andra löpande utgifter
D.5	Löpande inkomstskatter	Andra löpande utgifter
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	Sociala förmåner, andra än in natura
D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion
D.7	Andra löpande transfereringar	Andra löpande utgifter
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	Andra löpande utgifter
P.31	Individuell konsumtionsutgift för marknadsproduktion	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion

Användning och kapitaltransaktioner i ENS		Utgifter i ENS-statistiken över den offentliga förvaltningens finanser
P.31	Individuell konsumtionsutgift för icke-marknadsproduktion	Ingår inte i Summa utgifter
P.32	Kollektiva konsumtionsutgifter	Ingår inte i Summa utgifter
P.5	Bruttoinvestering	Kapitalutgifter
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	Kapitalutgifter
D.92p	Investeringsbidrag, att betala	Kapitalutgifter
D.99p	Andra kapitaltransfereringar, att betala	Kapitalutgifter

I ENS-kontosystemet är finansiellt sparande (B.9) saldoposten för kapitalkontot. Saldoposten för den offentliga förvaltningen i ENS-systemets uppställning av statistiken över den offentliga förvaltningens finanser är exakt samma som posten för finansiellt sparande (B.9). Nedan förklaras logiken bakom detta.

Huvudsystemet i ENS

Det första kontot är produktionskontot, och därför är den första resursen för en institutionell sektor i ENS dess produktion. Eftersom de flesta tjänster som tillhandahålls av den offentliga förvaltningen inte säljs till ekonomiskt signifikanta priser och således är icke-marknadsproduktion, är det praxis att mäta den offentliga förvaltningens produktion som summan av produktionskostnaderna.

Kollektiv konsumtion, som består av tjänster som den offentliga förvaltningen tillhandahåller samhället, såsom allmännyttiga tjänster, försvar, säkerhet och allmän ordning, brukar på motsvarande sätt mätas som summan av produktionskostnaderna. Kollektiva konsumtionsutgifter (P.32) är också enligt praxis lika med den offentliga förvaltningens faktiska konsumtionsutgifter (P.4).

Den del av hushållens individuella konsumtionsutgifter som tillhandahålls direkt av den offentliga förvaltningen på icke-marknadsmässig grund mäts också genom sina produktionskostnader.

Följden blir två typer av flöden som tillräknas i ENS-kontona för den offentliga förvaltningen:

1. På tillgångssidan övrig icke-marknadsproduktion (P.132), som bokförs på produktionskontot.
2. På användningssidan finns faktisk konsumtion (P.4) och sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion (D.631). Dessa bokförs på kontot för omfördelning av inkomster in natura respektive kontot för användning av justerad disponibel inkomst.

Varje tillräknat flöde är lika med summan av faktiska flöden: produktionskostnaderna. De båda slagen av tillräknade flöden, på tillgångs- respektive användningssidan, balanserar varandra i ENS-kontosystemet.

ENS-statistiken över den offentliga förvaltningens finanser

Samma grundläggande transaktionskategorier används i uppställningen av statistiken över den offentliga förvaltningens finanser i ENS, men huvudsakligen på grundval av faktiska monetära flöden för att få fram den offentliga förvaltningens samlade inkomster och samlade utgifter. Endast ett urval av de tillräknade flödena beaktas: tillräknade sociala avgifter och kapitaltransfereringar in natura.

Om man från tillgångssidan eliminerar icke-marknadsproduktion (P.132) för att få fram den totala inkomsten, och från användningssidan eliminerar den faktiska konsumtionen (P.4 = P.32) och sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion (D.631) för att få fram de totala utgifterna blir resultatet samma saldpöst: finansiellt sparande (B.9).

De enda sociala naturaförmåner som räknas med i de aggregerade totala utgifterna för den offentliga förvaltningen i statistiken över den offentliga förvaltningens finanser är sociala naturaförmåner till hushållen via marknadsproducenter (D.632), eftersom de är föremål för verkliga betalningar från offentliga förvaltningsenheter. Dessa transaktioner är också de som läggs till summan av produktionskostnaderna (lika med övrig icke-marknadsproduktion, P.132) för att få fram den offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter.

$$P.3 = P.132 + D.632$$

Övriga inkomster

- 20.85 Övriga löpande inkomster består av kapitalinkomst (D.4), övriga produktionssubventioner (D.39) och andra löpande transfereringar (D.7).
- 20.86 Kapitalinkomst består av räntor (D.41), inkomst från bolag (utdelningar och ägaruttag från kvasibolag) (D.42) och, mer marginellt, återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar (D.43), övrig kapitalavkastning (D.44) och arrenden (D.45).
- 20.87 Andra löpande transfereringar (D.7) inbegriper huvudsakligen transfereringar inom den offentliga förvaltningen. Dessa ska konsolideras när kontona upprättas för sektorn som helhet.
- 20.88 Andra kapitalinkomster består av investeringsbidrag (D.92) och andra kapitaltransfereringar (D.99) från andra enheter, främst från andra offentliga förvaltningsenheter (den konsolidering som utförs när statistiken presenteras kan dock minska deras skenbara storlek) och EU-institutioner, men även från diverse andra enheter som avspeglar transaktioner, t.ex. gäldenärs återbetalning efter utnyttjandet av en garanti.
- 20.89 Bidrag, som i andra statistiksystem ibland definieras som andra transfereringar till en offentlig förvaltningsenhet från en annan offentlig förvaltningsenhet eller en internationell organisation, är inte en ENS-kategori. Beloppen för dem ska vara lika med summan av följande transfereringsinkomster: D.73 + D.74 + D.92, tillsammans med D.75 + D.99 i vissa fall.
- 20.90 Subventioner som offentliga förvaltningsenheter tar emot består enbart av övriga produktionssubventioner. När produktsubventioner tas emot av produktionsenheter som tillhör den offentliga förvaltningen räknas de in i produktionsvärderingen och försäljningen till baspris.

Utgifter

- 20.91 En utgiftstransaktion är en transaktion som har en negativ inverkan på det finansiella sparandet. De totala utgifterna består av löpande utgifter och kapitalutgifter. De löpande utgifterna inbegriper produktionsrelaterade utgifter (ersättningar till anställda samt insatsförbrukning), kapitalinkomst som ska betalas (främst ränta) och olika typer av transfereringsbetalningar (t.ex. sociala förmåner, löpande bidrag till andra offentliga förvaltningsenheter samt diverse andra löpande transfereringar).
- 20.92 Den offentliga förvaltningens totala utgifter under en räkenskapsperiod beräknas enligt följande ekvation som summerar transaktioner för *utgifter*:

Utgifter totalt	=	insatsförbrukning	P.2
	+	ersättningar till anställda	D.1
	+	ränta	D.41
	+	sociala förmåner, andra än in natura	D.62
	+	sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	D.632
	+	subventioner	D.3
	+	andra löpande utgifter	D.29 + (D.4 – D.41) + D.5 + D.7 + D.8
	+	kapitalutgifter	P.5 + NP + D.92 + D.99

Ersättningar till anställda samt insatsförbrukning

- 20.93 Ersättningar till anställda samt insatsförbrukning är produktionskostnader för den offentliga förvaltningens enheter.
- 20.94 Ersättningar till anställda (D.1) inbegriper utbetalad egentlig lön (D.11) samt arbetsgivarens sociala avgifter (D.12), inklusive tillräknade sociala avgifter, som i ENS betraktas som användning för hushållen och som tillgångar för den offentliga förvaltningen och därmed inte ska konsolideras. Ersättningar till anställda bokförs enligt periodiseringsprincipen vid den tidpunkt då arbetet utförs och inte då lönen ska betalas eller faktiskt betalas. Löner inbegriper utbetald bonus och andra engångsbelopp (på grund av efterskottsbetalningar eller avtalsförlängning) och den relevanta tidpunkten för bokföringen kan vara svår att avgöra: vid långa anställningsperioder är det ofta tidpunkten då bonusen beviljas och inte den tidsperiod som bonusen nominellt är avsedd att täcka.

- 20.95 Insatsförbrukning (P.2) består av varor och tjänster som förbrukas i produktionsprocessen under räkenskapsperioden. Begreppet är inte detsamma som inköp och andra tänkbara slag av anskaffningar: alla anskaffningar tas in i lager innan de tas ut för att förbrukas. Varor och tjänster kan anskaffas av både marknads- och icke-marknadsproducerande enheter inom den offentliga förvaltningen.
- 20.96 Teoretiskt sett är tidpunkten för bokföring av insatsförbrukning given, nämligen då produkten förbrukas i produktionsprocessen. Tidpunkten för bokföring av inköp och andra anskaffningar är i teorin vid leveransen, även om det ibland kan vara svårt att bestämma leveranstidpunkten.

Utgifter för sociala förmåner

- 20.97 Utgifter för sociala förmåner består av sociala förmåner, andra än in natura (D.62), som huvudsakligen består av kontantbetalningar, och sociala naturaförmåner till hushållen – köpt marknadsproduktion (D.632). Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion, dvs. via marknadsproducenter, är den offentliga förvaltningens utgifter för finansiering av varor och tjänster som marknadsproducenter tillhandahåller hushållen. Typiska exempel är hälso- och sjukvård samt varor och tjänster som tillhandahålls av läkare och apotek och som finansieras av offentliga förvaltningsenheter genom sociala trygghetssystem eller program för socialt bistånd.
- 20.98 I utgifterna för sociala förmåner ingår inte sociala naturaförmåner till hushållen från icke-marknadsproducenter i den offentliga förvaltningen. Den offentliga förvaltningen producerar tjänster och varor och fördelar dem kostnadsfritt eller till priser som inte är ekonomiskt signifikanta. För att undvika dubblering i statistiken över den offentliga förvaltningens finanser redovisas de relevanta kostnaderna för produktionen av dessa varor och tjänster endast en gång som utgifter – insatsförbrukning, ersättningar till anställda, andra produktionsskatter – och som inkomst – andra produktionssubventioner. I ENS-kontosystemet avstäms dessa kostnader mot en tillgång under icke-marknadsproduktion och bokförs igen som användning under konsumtionsutgift (P.3) för att omfördelas som sociala naturaförmåner. För analysändamål kan det vara relevant att beräkna ett bredare aggregat av sociala transfereringar för att inbegripa det sistnämnda: sociala förmåner, andra än in natura (D.62) plus sociala naturaförmåner (D.63).
- 20.99 Även när pensionsförmåner till anställda inom offentlig förvaltning betraktas som avbetalning på en offentlig skuld (se avsnittet "Frågor vid bokföring för sektorn offentlig förvaltning") bokförs de också som betalning av löpande utgifter i ENS och de relaterade avgifterna bokförs som inkomst. När systemet är fonderat betraktas dessa avgifter och förmåner som finansiering, och en justering för förändring i pensionsrätter (D.8) läggs till utgifterna: den är lika med sociala avgifter som tas emot som pensioner eller andra pensionsförmåner minus sociala förmåner som betalas för pensioner eller andra pensionsförmåner för de system vars förpliktelser betraktas som skulder.

Ränta

- 20.100 I ränteutgifter ingår de utgifter som hänger samman med kostnaden för skulder, såsom för lån, växlar, skuldsedlar och obligationer, men även inlåningsskulder eller andra instrument som är skulder för den offentliga förvaltningen. Ränta bokförs periodiserat (se avsnittet "Frågor vid bokföring för sektorn offentlig förvaltning").
- 20.101 Ränteutgifter justeras för Fisim i den ENS-baserade statistiken över den offentliga förvaltningens finanser. Räntor som betalas till finansinstitut för lån och inlåning ska således delas upp på en tjänstekomponent, som bokförs som insatsförbrukning, och en kapitalinkomstkomponent som bokförs som betald ränta. Samma justering görs för den offentliga förvaltningens ränteinkomster som finansinstitut betalar på inlåning eller lån.

Andra löpande utgifter

- 20.102 Andra löpande utgifter innefattar övriga produktionsskatter (D.29), andra kapitalinkomster än ränta (D.4–D.41), löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. (D.5), andra löpande transfereringar (D.7) samt justering för förändringen i pensionsrätter (D.8).
- 20.103 Medan övriga produktionsskatter som betalas av offentliga förvaltningsenheter bokförs som utgifter för offentlig förvaltning redovisas produktskatter inte separat som offentliga utgifter. Det beror dels på att sådana skatter inte är en tillgång för offentliga marknadsproducenter, vars produktion värderas till baspris, och de därför inte redovisas under deras användning, dels på att produktskatter i den offentliga insatsförbrukningen ingår i dess värdering till mottagarpris.

Kapitalutgifter

- 20.104 Kapitalutgifter består av kapitaltransfereringar i form av investeringsbidrag (D.92) och andra kapitaltransfereringar (D.99) samt investeringsutgifter: bruttoinvestering (P.5, som består av fasta bruttoinvesteringar – P.51g, plus lagerinvesteringar – P.52, och anskaffning minus avyttring av värdeföremål – P.53) samt anskaffning minus avyttring av icke-producerade icke-finansiella tillgångar (NP). Avyttringar av icke-finansiella tillgångar, t.ex. fastigheter, bokförs inte som inkomst utan som negativa kapitalutgifter, vilket gör det finansiella sparandet (B.9) mer positivt.

Koppling till den offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter (P.3)

- 20.105 Kopplingen mellan de totala utgifterna för offentlig förvaltning samt deras komponenter och den offentliga förvaltningens konsumtionsutgifterna (P.3) är viktig för dem som använder statistik över den offentliga förvaltningens finanser och annan makroekonomisk statistik.
- 20.106 Den offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter är lika med summan av dess produktion (P.1), plus utgifter för produkter som tillhandahålls till hushållen via marknadsproducenter (dvs. sociala naturaförmåner – D.632), minus försäljning av varor och tjänster (P.11 + P.12 + P.131).
- 20.107 Den offentliga förvaltningens produktion – marknadsproduktion, investeringar i egen regi samt icke-marknadsproduktion – är lika med kostnaderna för produktionen (ersättningar till anställda, insatsförbrukning, kapitalförslitning och betalade produktionsskatter netto mottagna produktionssubventioner), plus driftsöverskott netto (B.2n) som genereras av den offentliga förvaltningens marknadsproducerande inrättningar.
- 20.108 Följande beräkning ger konsumtionsutgifterna med hjälp av valda poster i den offentliga förvaltningens utgifter och inkomster samt driftsöverskott netto (B.2n):

	Ersättningar till anställda (D.1)
plus	insatsförbrukning (P.2)
plus	kapitalförslitning (P.51c1)
plus	övriga produktionsskatteutgifter (D.29 U)
minus	övriga produktionssubventionsinkomster (D.39 R)
plus	driftsöverskott, netto (B.2n)
=	produktion (P.1)

och:

	Produktion
minus	försäljning av varor och tjänster (P.11 + P.12 + P.131)
plus	sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion (D.632)
=	konsumtionsutgift (P.3)

Ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog)

- 20.109 I statistiken över den offentliga förvaltningens finanser fördelas utgiftstransaktionerna enligt ändamålsklassificeringen av den offentliga förvaltningens utgifter (*Classification of Functions of Government*, Cofog). Ändamålsklassificeringen är ett viktigt instrument för analys av offentliga utgifter, särskilt för internationella jämförelser. Av denna klassificering framgår ändamålet med de gjorda utgiftstransaktionerna. Ändamålen varierar beroende på den offentliga förvaltningens administrativa organisation. En administrativ enhet som ansvarar för hälso- och sjukvårdstjänster kan t.ex. genomföra vissa verksamheter som har ett utbildningsändamål, som att utbilda sjukvårdspersonal. En korspresentation av den offentliga förvaltningens transaktioner både efter dess ekonomiska karaktär (den vanliga ENS-klassificeringen) och efter ändamål är önskvärd.
- 20.110 I Cofog-klassificeringen delas den offentliga förvaltningens utgifter upp på tio huvudändamål som beskrivs nedan och på två ytterligare nivåer med ökad detaljeringsgrad, som inte behandlas här. Den andra nivån är t.ex. nödvändig för att ge information om FoU-utgifter samt information om utgifterna för offentlig förvaltning när det gäller risker och samhälleliga behov inom socialt skydd.
- 20.111 Cofog-klassificeringen överensstämmer med uppdelningen mellan icke-marknadsproduktion av kollektiva tjänster och icke-marknadsproduktion av individuella tjänster som tillhandahålls av den offentliga förvaltningen. De sex första ändamålen motsvarar kollektiva tjänster samt vissa begränsade delar av de övriga. Det gör det möjligt att beräkna den offentliga förvaltningens utgifter för kollektiv konsumtion. De totala utgiftsaggregaten och utgiftstransaktionerna som delas upp efter ändamål överensstämmer helt med ENS-statistiken över den offentliga förvaltningens finanser. Därför ingår inte sociala naturaförmåner som inte är marknadsproduktion (D.631), och som redan har redovisats som produktionskostnader för den offentliga förvaltningen.

Tabell 20.1 – Cofog: Den offentliga förvaltningens tio ändamål

Kod	Ändamål	Typ av tjänst
01	Allmän offentlig förvaltning	Kollektiv
02	Försvar	Kollektiv
03	Samhällsskydd och rättsskipning	Kollektiv
04	Näringslivsfrågor	Kollektiv
05	Miljöskydd	Kollektiv
06	Bostadsförsörjning och samhällsutveckling	Kollektiv
07	Hälso- och sjukvård	Huvudsakligen individuell
08	Fritid, kultur och religion	Huvudsakligen kollektiv
09	Utbildning	Huvudsakligen individuell
10	Socialt skydd	Huvudsakligen individuell

Saldoposter**Finansiellt sparande (B.9)**

- 20.112 Den offentliga förvaltningens finansiella sparande (nettoutlåning [+]/nettoupplåning [-]) (B.9) är skillnaden mellan de sammanlagda inkomsterna och de sammanlagda utgifterna. Posten är lika med saldoposten för kapitalkontot (B.9N) i ENS-kontosystemet. Den representerar det belopp som den offentliga förvaltningen har tillgängligt för utlåning eller måste låna för att finansiera sina icke-finansiella transaktioner.
- 20.113 Det finansiella sparandet är också saldopost för kontot för finansiella transaktioner (B.9F i huvudsystemet). Teoretiskt är det samma som saldoposten för kapitalkontot, men i praktiken kan en statistisk avvikelse förekomma.
- 20.114 Begreppet *finansiellt sparande* är en slags terminologisk förkortning. När variabeln är positiv (dvs. visar en finansieringskapacitet), skulle den kunna kallas nettoutlåning (+). När den är negativ (dvs. visar ett upplåningsbehov), skulle den kunna kallas nettoupplåning (-).

Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar (B.101)

- 20.115 Skillnaden mellan alla transaktioner som påverkar nettoförmögenheten under räkenskapsperioden är saldoposten: förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar (B.101).
- 20.116 Förändringarna i nettoförmögenhet på grund av sparande och kapitaltransfereringar är ett användbart mått på den offentliga förvaltningens räkenskaper och politik eftersom de representerar de tillgångar som förvärvats eller förbrukats i den offentliga förvaltningens verksamhet under räkenskapsåret.
- 20.117 Förändringarna i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar är lika med det finansiella sparandet plus nettoförvärvet av icke-finansiella tillgångar (P.5 + NP) minus kapitalförslitning (P.51c1).

	Nettosparande plus kapitaltransfereringar (B.101)
minus	anskaffning minus avyttring av icke-finansiella tillgångar (P.5 + NP)
plus	kapitalförslitning (P.51c1)
=	finansiellt sparande (B.9)
=	transaktioner i finansiella tillgångar minus skulder (finansiering)

Finansiering

- 20.118 På den offentliga förvaltningens finansiella konto i statistiken över den offentliga förvaltningens finanser bokförs transaktioner för sektorns finansiella tillgångar och skulder såsom beskrivs i kapitel 5.

Transaktioner i tillgångar

- 20.119 Sedlar, mynt och inlåning (F.2) visar huvudsakligen förändringar i den offentliga förvaltningens bankinnehav, särskilt i centralbanker, som kan fluktuerar påtagligt från en period till en annan, i synnerhet på grund av finansiella transaktioner som rör statskassan. Andra offentliga förvaltningsenheter, t.ex. kommuner och sociala trygghetsfonder, kan också ha betydande bankinnehav.
- 20.120 Skuldebrev (F.3) avspeglar huvudsakligen nettoköp av växlar, skuldsedlar eller obligationer utfärdade av banker, icke-finansiella bolag eller utlandet, inklusive utländskoffentlig förvaltning, köp som företrädesvis görs av sociala trygghetsfonder eller andra reservfonder med stora tillgångar. Offentliga köp av obligationer utfärdade av inhemska offentliga förvaltningsenheter redovisas under denna post men utesluts från posten i en konsoliderad redovisning och rapporteras då som skuldinlösen.
- 20.121 Lån (F.4) innefattar förutom lån till andra offentliga förvaltningsenheter utlåning till utländska offentliga förvaltningsenheter, till bolag eller till studerande. Skuldavskrivningar avspeglas också här med en motpost under kapitaltransfereringsutgifter. Lån som beviljas av den offentliga förvaltningen men som sannolikt inte kommer att återbetalas bokförs i ENS som kapitaltransfereringar och redovisas inte här.
- 20.122 Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder (F.5) avspeglar offentliga förvaltningsenheters anskaffning minus avyttring av ägarandelar i bolag. Dessa kan vara kapitaltillskott till offentliga bolag eller portföljinvesteringar, privatiseringsintäkter eller extraordinära utdelningar. De består av följande:
- a) Kapitaltillskott (i allmänhet kontant) till vissa offentliga bolag, där den offentliga förvaltningen agerar som investerare och förväntar sig avkastning på investerade medel. Dessa tillskott betraktas inte som offentliga utgifter i nationalräkenskaperna.
 - b) Portföljinvesteringar i form av köp av noterade aktier på marknaden som görs av vissa offentliga förvaltningsenheter, framför allt socialförsäkringsfonder med gott om tillgångar, eller andra portföljinvesteringar.
 - c) Nettoplacering i aktiefonder, som är ett investeringsalternativ. Särskilt placeringar i gemensamma monetära investeringsfonder redovisas här, hellre än under sedlar, mynt och inlåning, trots att de är nära substitut för bankinlåning.
 - d) Privatiseringar som genomförs av särskilda privatiseringsorgan, om dessa klassificeras i den offentliga förvaltningen.
 - e) Omfördelningar (utdelningar) från offentliga bolag till deras ägare utöver deras rörelseresultat, exklusive kapitalvinster och kapitalförluster, bokförs som finansiella transaktioner, ägaruttag, eftersom de är besläktade med en partiell likvidering av bolaget, och inte som offentlig inkomst.
- 20.123 Transaktioner på konton för obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (F.8) avspeglar konsekvenserna av den periodiseringsprincip som tillämpas i ENS, som innebär att transaktioner bokförs när betalningsskyldigheten uppkommer, och inte när betalningen faktiskt sker, trots att offentliga räkenskaper eller budgetredovisning sedan länge varit baserade på kontantprincipen i de flesta länder. Konsekvensen av den offentliga förvaltningens finansieringsbehov uppkommer inte direkt av underskottet, eftersom offentlig inkomst kan inkasseras, eller offentliga utgifter kan betalas, under andra räkenskapsperioder än den ekonomiska transaktionen. Andra fordringar inbegriper skatter och sociala avgifter samt belopp som gäller EU-transaktioner (belopp som betalas av den offentliga förvaltningen på EU:s vägnar men som ännu inte har ersatts av EU), handelskrediter eller förskott för utgifter, t.ex. militär utrustning eller i sällsynta fall löner eller förmåner som betalas ut en månad i förskott. Teoretiskt sett är dessa tillgångar av tillfällig beskaffenhet och de försvinner av nödvändighet med tiden. Det flöde som rapporteras för en sektor, t.ex. den offentliga förvaltningen, brukar dock i genomsnitt ligga över noll under en tidsperiod, eftersom fordringarna tenderar att öka med tiden i takt med den övriga ekonomin.
- 20.124 I de flesta länder förvaltas monetärt guld och särskilda dragningsrätter av centralbanken. Om de förvaltas av den offentliga förvaltningen bokförs de på tillgångssidan på den offentliga förvaltningens finansiella konto.
- 20.125 Finansiella transaktioner bokförs till transaktionsvärde, dvs. värdet i nationell valuta på berörda finansiella tillgångar och/eller skulder när de på rent affärsmässiga grunder upprättas, avvecklas, byts eller överläts mellan institutionella enheter.

- 20.126 Transaktionsvärdet hänför sig till en specifik finansiell transaktion och dess motpartstransaktion. Begreppsmässigt kan transaktionsvärdet vara skilt från ett värde som baseras på ett pris noterat på marknaden, ett lämpligt marknadspris eller ett pris som är avsett att uttrycka den allmänna prisnivån för en grupp av liknande eller till och med identiska finansiella tillgångar och/eller skulder. Det värde som bokförs på de finansiella kontona för ett lån som sålts på sekundärmarknaden är det värde till vilket lånet har sålts, inte det nominella värdet, och avstämningen av saldot redovisas som övriga förändringar i tillgångskontona.
- 20.127 Om mottransaktionen till en finansiell transaktion t.ex. är en transferering och den finansiella transaktionen företas på andra än rent affärsmässiga grunder, är transaktionsvärdet emellertid lika med det gällande marknadsvärdet på de berörda finansiella tillgångarna och/eller skulderna. Ett lån som köpts av den offentliga förvaltningen till dess nominella värde, i stället för till dess verkliga eller nedskrivna värde, ska således delas upp mellan en bokföring som lån på de finansiella kontona till det verkliga värdet och en kapitaltransferering som anger att det är en förmögenhetstransferering från den offentliga förvaltningen.
- 20.128 Transaktionsvärdet omfattar inte avgifter, arvoden, provisioner, courtage och liknande betalningar för tjänster som erfordras för att transaktionerna ska kunna genomföras. Sådana poster bokförs i stället som betalningar för tjänster. Skatter på finansiella transaktioner ska heller inte redovisas, utan behandlas som skatter på tjänster inom ramen för skatter på produkter. När en finansiell transaktion innebär en nyemission av skulder är transaktionsvärdet lika med summan av den uppkomna skulden exklusive förutbetalda räntor. När en skuld upplöses gäller på samma sätt att transaktionsvärdet hos både långivare och låntagare måste vara lika med minskningen av skulden.

Skuldtransaktioner

- 20.129 Skuldtransaktioner bokförs till det värde som fordringarna utfärdades eller löstes in till. Värdet måste inte vara det nominella värdet. En skuldtransaktion innefattar effekten av den upplupna räntan.
- 20.130 Om en enhet återköper sin skuld bokförs detta som att skulden löses in, inte som ett förvärv av tillgångar. Samma sak gäller på delsektors- eller sektorsnivå: om en offentlig förvaltningsenhet köper ett lån som emitterats av en annan enhet i samma delsektor redovisas detta i den konsoliderade presentationen som att den delsektorn löser in en skuld.
- 20.131 Avtal om finansiell leasing och om partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn (PPP) där tillgången finns på den offentliga förvaltningens balansräkning innebär erkännande av en skuld för leasingtagaren eller leasinggivaren. Hela beloppet som betalas för sådana leasing- eller partnerskapsavtal är inte utgifter utan skuldbetalning: inlösen av ett lån och ränteutgifter.
- 20.132 Finansiering som presenteras som långsiktiga handelskrediter eller obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter ska klassificeras som lån, eftersom de innebär tillhandahållande av långsiktig finansiering till den lånande parten av ett annat slag än de skuldväxlar som säljare vanligen använder för att ge köparna kortfristiga krediter. Genom att betydligt förlänga förfallotiden för betalningsskyldigheten tar leverantören på sig en finansiärsroll som är skild från leverantörens andra verksamhet som producent.
- 20.133 Engångssummor som utväxlas vid starten av swapavtal utanför marknaden klassificeras som lån (AF.4) om engångsbeloppet tas emot av den offentliga förvaltningen. I balansräkningen ska swapavtal utanför marknaden delas upp i en lånekomponent och en vanlig swapkomponent (pari).
- 20.134 I likhet med kontot för obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter speglar kontot för obetalda/förutbetalda utgifter tidskonsekvensen av periodiseringsprincipen, men på skuldsidan: då utgiften uppkom men ännu inte betalats eller om betalningen gjordes före bokföringen av inkomsten. Förutom kortsiktiga handelskrediter kan obetalda skulder inbegripa belopp som erhålls från EU men som den offentliga förvaltningen ännu inte betalat ut till de slutliga mottagarna, förskottsbetalningar av skatt eller skatteåterbäringar som ännu inte har utbetalats.

Andra ekonomiska flöden

- 20.135 Kontot för andra volymförändringar i tillgångarna och omvärderingskontot i ENS-statistiken över den offentliga förvaltningens finanser är samma som de som beskrivs i kapitel 6. Alla förändringar av tillgångar och skulder som uppkommer av andra orsaker än transaktioner bokförs på något av dessa konton.

Omvärderingskonto

- 20.136 Omvärderingarna är desamma som de som beskrivs i kapitel 6. Ytterligare relevant information, t.ex. memorandumposter och omvärderingar av de andelar i offentliga bolag som innehas av offentliga förvaltningsenheter, tenderar att vara särskilt viktig och samtidigt svår att mäta eftersom det inte brukar finnas några marknadspriser.

20.137 Balansräkningar som i ENS idealiskt sett upprättas till marknadsvärde (utom för några enstaka instrument) och förändringar av räntesatser som återspeglas i börsindex leder till påtagliga förändringar av värdet på de institutionella enheternas stock och nettoförmögenhet. Sådana förändringar är inte inkomst i ENS, och de är inte inkomster eller utgifter för den offentliga förvaltningen och påverkar inte sektorns underskott eller överskott. I stället tas de upp på omvärderingskontot, vilket leder till förändringar i nettoförmögenheten genom nominella kapitalvinster eller kapitalförluster (B.103). Förändringarna i den offentliga förvaltningens nettoförmögenhet under en räkenskapsperiod påverkas av omvärderingar. Förutom växelkurseffekterna för tillgångar och skulder utställda i utländsk valuta är den främsta källan till omvärderingar som påverkar nettoförmögenheten följande:

a) Den offentliga förvaltningens fastigheter.

b) Ägarandelar.

c) Värdepappersskulder.

20.138 När ett kapitaltillskott från den offentliga förvaltningen till ett offentligt bolag anses vara en kapitaltransferering ökar i allmänhet värdet på den offentliga förvaltningens andel i det bolaget, vilket bokförs på omvärderingskontot och inte på det finansiella kontot.

20.139 När ett befintligt lån eller en handelskredit säljs till en annan institutionell enhet redovisas skillnaden mellan inlösenpriset och transaktionspriset på säljarens och köparens omvärderingskonto vid tidpunkten för transaktionen.

Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

20.140 Kontot för andra volymförändringar i tillgångarna omfattar bland annat flöden som varken är ekonomiska transaktioner eller omvärderingar. Det gäller till exempel konsekvenserna av en förändrad sektorklassificering av enheter.

20.141 Lån som skrivs av utan att det är fråga om skuldavskrivning med en explicit eller implicit bilateral överenskommelse om skuldavskrivning är inte en transaktion och bokförs på kontot för andra volymförändringar utan att påverka finansiellt sparande.

Balansräkningar

20.142 Den definition av tillgångar som finns i kapitel 7 används även för den offentliga förvaltningens konton i statistiken över den offentliga förvaltningens finanser. Klassificeringen och värdet av tillgångar och skulder är identiska i ENS och den ENS-baserade statistiken över den offentliga förvaltningens finanser.

20.143 Summan av skulderna kan anses vara en skuldstock. Definitionen av den offentliga förvaltningens skuld i samband med budgetövervakning avviker dock från den totala skuldstocken i ENS och i statistiken över den offentliga förvaltningens finanser, både vad gäller omfattningen av de skulder som redovisas och värderingen av dem.

20.144 Vissa tillgångar är mer specifika för den offentliga förvaltningen: kulturarvstillgångar som historiska monument, infrastrukturell tillgångar som vägar och kommunikationsanläggningar, och ägarandelar i offentliga bolag som saknar privata motsvarigheter.

20.145 På skuldsidan bokförs ägarandelar (AF.5) normalt inte för offentliga förvaltningsenheter. På en mer aggregerad nivå av den offentliga förvaltningens delsektorer kan ägarandelar förekomma om vissa enheter har klassificerats inom sektorn offentlig förvaltning till följd av testet av om det är en marknadsproducerande enhet eller inte.

20.146 Nettoförmögenheten är saldotposten (B.90) på balansräkningen:

Nettoförmögenhet	=	totala tillgångar
	minus	totala skulder

20.147 Eget kapital är summan av nettoförmögenheten (B.90) och andra ägarandelar (AF.5). I ENS definieras således eget kapital som tillgångar minus skulder, exklusive ägarandelar. Nettoförmögenheten definieras som tillgångar minus skulder, inklusive ägarandelar. ENS-begreppet nettoförmögenhet är inte detsamma som eget kapital eller substansvärde i affärsredovisning. Substansvärde inom affärsredovisningen ligger faktiskt närmare ENS-begreppet eget kapital.

- 20.148 Om nettoförmögenheten (B.90) inte kan beräknas för den offentliga förvaltningen – på grund av att det saknas information för uppskattningen av stocken av icke-finansiella tillgångar – används finansiell nettoförmögenhet (BF.90), som visar skillnaden mellan totala finansiella tillgångar och totala skulder.
- 20.149 I ENS värderas balansräkningen till marknadsvärde, med undantag av tre särskilda instrument: sedlar, mynt och inlåning (AF.2), lån (AF.4) samt obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (AF.8). De värden som ska tas med i balansräkningarna hos både långivare och låntagare för dessa tre instrument är de kapitalbelopp som låntagarna avtalsenligt ska återbeta till långivarna, även i sådana fall där lånet omsattes i handeln med ett avdrag eller tillägg, inklusive upplupen ränta.
- 20.150 Värdepappersskulder värderas till marknadsvärdet. Även om låntagaren endast är förpliktad att betala lånebeloppet är marknadsvärdet signifikant eftersom låntagaren är skyldig att betala ett framtida penningflöde, vars nuvärde varierar beroende på marknadsavkastningen, och marknadsvärdet avspeglar det pris som den offentliga förvaltningen skulle ha behövt betala om den hade löst in instrumentet genom att köpa tillbaka det på marknaden.
- 20.151 Noterade ägarandelar värderas enligt det senaste noterade priset när balansräkningen upprättas. Onoterade ägarandelar kan värderas genom att jämföra kvoter, t.ex. eget kapital till bokfört värde/ägarandelens marknadsvärde, i liknande klasser av börsnoterade bolag. Andra metoder kan användas för värdering av onoterade ägarandelar, exempelvis att använda bolagets eget kapital, vilket innebär att nettoförmögenheten blir noll. Den metoden kan användas för offentliga bolag som har unika verksamheter, exempelvis den offentliga förvaltningens ägarandelar i centralbanker. Det rekommenderas dock inte att använda eget kapital till bokfört värde utan justeringar, och inte heller att använda de emitterade ägarandelarnas nominella värde.

Konsolidering

- 20.152 Konsolidering är en metod för att presentera konton för en grupp enheter som om de vore en och samma (enhet, sektor eller delsektor). Konsolidering handlar om att eliminera transaktioner och ömsesidiga ställningsvärden samt andra tillhörande ekonomiska flöden mellan de enheter som konsolideras.
- 20.153 Konsolideringen är viktig för sektorn offentlig förvaltning och dess delsektorer. Utvärderingen av de totala konsekvenserna av den offentliga förvaltningens åtgärder på hela ekonomin eller hållbarheten hos dessa åtgärder blir mer effektiv om måttet på den offentliga förvaltningens åtgärder är konsoliderade statistiska uppgifter. För att relatera aggregat för den offentliga förvaltningen till hela ekonomin, exempelvis förhållandet mellan inkomster eller utgifter och BNP, är det bättre att eliminera den interna cirkulationen av medel och endast ta med de transaktioner som överskrider gränserna till andra inhemska sektorer och till utlandet. Detta är särskilt relevant för följande transaktioner:
- a) Kapitalinkomst (t.ex. ränta).
 - b) Löpande transfereringar och kapitaltransfereringar.
 - c) Transaktioner i finansiella tillgångar och skulder.
- 20.154 Konsolideringen påverkar inte saldoposter eftersom de konsoliderade posterna återges symmetriskt inom varje konto. Exempel: Ett bidrag från staten till en kommun konsolideras genom att man eliminerar statens utgifter och kommunens inkomst, och därigenom förblir den offentliga förvaltningens finansiella sparande oförändrat.
- 20.155 I teorin innebär konsolidering att man eliminerar alla flöden mellan de konsoliderade enheterna, men den måste vara praktiskt användbar. I teorin bör inte eller kan inte transaktioner på produktionskontot, t.ex. försäljning och inköp av varor och tjänster, konsolideras. Beslutet om vilken detaljnivå som ska användas i konsolideringen bör grundas på nyttan av de konsoliderade uppgifterna och den relativa betydelsen av olika typer av transaktioner eller stockar.
- 20.156 När konsoliderade konton upprättas ska enligt ENS-föreskrifterna följande huvudtransaktioner (ordnade efter vikt) konsolideras:
- a) Löpande transfereringar och kapitaltransfereringar, exempelvis statliga bidrag till enheter på lägre nivå i den offentliga förvaltningen.
 - b) Ränta från finansiella tillgångar och skulder inom den offentliga förvaltningen.
 - c) Transaktioner, andra ekonomiska flöden och stockar av finansiella tillgångar och skulder, exempelvis lån till andra offentliga förvaltningsenheter eller sociala trygghetsfonders förvärv av statspapper.

- 20.157 Inköp/försäljning av varor och tjänster mellan offentliga förvaltningsenheter konsolideras inte i ENS. Anledningen till detta är att i räkenskaperna redovisas försäljning baserat på produktion, inte på avyttring, vilket gör det svårt att bestämma vem som är motparten i transaktionen för denna produktion. Dessutom tillämpas olika värderingsregler för insatsförbrukning och produktion, nämligen baspriser respektive mottagarpriser, vilket ger upphov till ytterligare svårigheter.
- 20.158 Skatter eller subventioner som en offentlig förvaltningsenhet betalar till en annan offentlig förvaltningsenhet ska inte konsolideras. Skatter eller subventioner på produkter kan dock inte konsolideras i systemet eftersom det inte finns någon motpartssektor för dessa transaktioner i ENS: de berörda beloppen betraktas inte separat som utgifter respektive inkomster och inbegrips därför i, eller utesluts från, värdet av insatsförbrukningen eller försäljningen.
- 20.159 Anskaffningar/avyttringar av icke-finansiella tillgångar, inklusive transaktioner inom den offentliga förvaltningen som rör mark, fastigheter och utrustning, konsolideras inte eftersom de redan bokförts netto som anskaffningar minus avyttringar. Ej konsoliderade och konsoliderade konton visar alltid samma belopp för dessa poster.
- 20.160 Vissa typer av transaktioner som förefaller äga rum mellan offentliga förvaltningsenheter konsolideras aldrig eftersom de omförs till andra enheter i systemet. Exempel: Arbetsgivares sociala avgifter, oavsett om de betalas till sociala trygghetssystem eller till pensionsfonder inom den offentliga förvaltningen, behandlas som om de betalats till de anställda som en del av deras ersättning och sedan av de anställda betalats till fonden. Skatter som de offentliga förvaltningsenheterna drar av vid utbetalningen av de anställdas löner, exempelvis källskatter, och betalar in till andra delsektorer inom den offentliga förvaltningen behandlas som om de betalats direkt av de anställda. Den offentliga arbetsgivaren är i detta fall helt enkelt ombud för den andra offentliga enheten.
- 20.161 Praktiska svårigheter uppkommer vid konsolideringen. Exempelvis när en transaktion som ska konsolideras identifieras i en enhets bokföring, förväntar man sig att motsvarande transaktion ska finnas i motpartens bokföring, men den kanske inte visas där eller har bokförts under en annan period, den kan ha ett annat värde eller vara klassificerad som en annan typ av transaktion på grund av skillnader i bokföringspraxisen. Dessa svårigheter är ofrånkomliga i den fyrdubbla bokföring som används i ENS, men de kan vara mer påtagliga för transaktioner inom den offentliga förvaltningen.

FRÅGOR VID BOKFÖRING FÖR SEKTORN OFFENTLIG FÖRVALTNING

- 20.162 Nationalräkenskapernas principer är tillämpliga på den offentliga förvaltningen på samma sätt som för de övriga sektorerna av ekonomin. På grund av karaktären hos de offentliga sektorernas verksamheter eller av praktiska skäl behandlas ytterligare regler i detta avsnitt.
- 20.163 Nationalräkenskapernas principer är vidare tillämpliga på samma sätt på mätningen av den offentliga förvaltningens inkomster och utgifter. Dessa principer, och inte minst periodiseringsprincipen, tillämpas med beaktande av att restriktionerna för den offentliga förvaltningens kreditvärdighet och dess likviditetsbegränsningar är helt annorlunda än andra mått. Om utgifterna bokförs på den offentliga förvaltningens konton när de uppkommer i respektive offentliga förvaltningsenhet, oberoende av hur långa betalningstiderna är, ska inkomster endast bokföras om det är mycket sannolikt att kassaflödena verkligen kommer att ske.
- 20.164 När en transaktion klassificeras är man i nationalräkenskaperna inte heller bunden av hur transaktionen benämns i den offentliga förvaltningsenhetens eller det offentliga bolagets bokföring. Exempel: En stor betalning till en offentlig förvaltningsenhet som görs från bolagets reserver eller från försäljning av tillgångar kallas utdelning i de offentliga räkenskaperna, men ska klassificeras som en extraordinär utdelning och bokföras som en finansiell transaktion i nationalräkenskaperna – det är ett ägaruttag. Att redovisa den ekonomiska verkligheten om den skiljer sig från den juridiska formen är en grundläggande bokföringsprincip för att ge överensstämmelse och se till att transaktioner av samma slag ger samma effekter på de makroekonomiska kontona, oberoende av deras juridiska konstruktioner. Detta är särskilt viktigt för transaktioner som gäller den offentliga förvaltningen.

Skatteinkomster

Skatteinkomstens karaktär

- 20.165 Skatter är obligatoriska betalningar utan motprestation som institutionella enheter gör kontant eller in natura till den offentliga förvaltningen eller till överstatliga organ som utövar sin suveränitet eller andra befogenheter. De brukar utgöra huvuddelen av den offentliga förvaltningens inkomster. Skatter betraktas som transaktioner i systemet, eftersom de anses vara interaktioner mellan enheter som utförs enligt en ömsesidig överenskommelse. Skatter beskrivs som ensidiga, eftersom den offentliga förvaltningen inte ger något proportionellt i gengäld till den enskilda enhet som gör betalningen.

- 20.166 Det finns dock fall då den offentliga förvaltningen tillhandahåller något i gengäld till den enskilda enhet som gör betalningen i form av ett direkt beviljande av ett tillstånd eller ett godkännande. I detta fall är betalningen en del av en obligatorisk process som garanterar erkännandet av rätt ägare och att verksamheter utförs enligt lag. Klassificering av sådana betalningar som skatt eller som att en offentlig förvaltningsenhet säljer en tjänst eller en tillgång kräver ytterligare regler. Dessa regler återfinns i kapitel 4.

Skattekrediter

- 20.167 Skattelättnader kan ha formen av en skattnedsättning, en skattebefrielse eller skattereduktion – som dras av från beskattningsunderlaget – eller en skattekredit – som dras av direkt från den skatteskuld som hushållet eller bolaget annars skulle ha varit skyldigt att betala. Skattekrediter kan förfalla till betalning i den bemärkelsen att en eventuell del av krediten som överskrider skatteskulden betalas till mottagaren. Vissa skattekrediter ska dock inte betalas och kan beskrivas som ej återvinningsbara. De begränsas i storlek till skatteskulden.
- 20.168 I nationalräkenskaperna bokförs en skattelättnad som ingår i skattesystemet som en minskning av skatteskulden och därför en minskning av den offentliga förvaltningens skatteinkomster. Så är fallet för skattnedsättningar, skattebefrielser och skattereduktioner eftersom de beaktas redan vid beräkningen av skatteskulden. Detta gäller också för skattekrediter som inte ska betalas eftersom deras värde för skattebetalarna är begränsat till storleken på deras skatteskuld. Så är det däremot inte för skattekrediter som ska betalas, vilka per definition kan gälla både skattebetalare och icke-skattebetalare. Eftersom de ska betalas ska skattekrediter av detta slag betraktas som utgifter och bokförs som sådana till hela sitt värde. Den offentliga förvaltningens skatteinkomster är därför skatteskulden utan avdrag för skattekrediter som ska betalas, och den offentliga förvaltningens utgifter inbegriper alla beviljade skattekrediter som ska betalas. Detta påverkar inte den offentliga förvaltningens finansiella sparande, men påverkar både skattebördan, den offentliga förvaltningens utgifter och motsvarande BNP-kvoter. Statistikpresentationen ska göra det möjligt att härleda skattekrediter netto.

Belopp som ska bokföras

- 20.169 För mätningen av den offentliga förvaltningens verksamheter och prestationer är det viktigt att skatteinkomsterna bokförs på rätt sätt. De belopp som bokförs ska motsvara de belopp som troligen kommer att inkasseras av den offentliga förvaltningen. Belopp som deklarerats men som betraktas som ej indrivningsbara ska således inte bokföras som inkomst.

Belopp som sannolikt inte kommer att inkasseras

- 20.170 Under alla omständigheter ska man endast bokföra belopp som den offentliga förvaltningen realistiskt förväntar sig kommer att inkasseras. Skatter som inte är indrivningsbara ska inte tas med i den offentliga förvaltningens finansiella sparande och i regel inte heller i den totala inkomsten. Följaktligen ska inverkan av skatter och sociala avgifter på den offentliga förvaltningens finansiella sparande som bokförs i systemet enligt periodiseringsprincipen under en rimlig tidsrymd motsvara de belopp som faktiskt erhålls. Reglerna för bokföring av skatter och sociala avgifter förklaras i kapitel 4.

Bokföringstidpunkt

Redovisning enligt periodiseringsprincipen

- 20.171 Vid periodiserad redovisning bokförs flöden vid den tidpunkt då det ekonomiska värdet uppkommer, omvandlas, utväxlas, överförs eller upphör. Detta skiljer sig från redovisning enligt kontantprincipen och i princip från redovisning enligt förfalloprincipen, som definieras som den senaste tidpunkt då betalningar kan göras utan straffavgifter eller extra avgifter. Den eventuella tidsrymden mellan den tidpunkt då betalningstiden löper ut och den tidpunkt då betalningen faktiskt görs redovisas genom bokföring av en fordran eller en skuld på de finansiella kontona. I ENS tillämpas bokföring enligt periodiseringsprincipen. För vissa transaktioner, som utdelningar och en del transfereringar, kan dock tidpunkten då beloppet förfaller till betalning användas.

Periodiserad redovisning av skatter

- 20.172 För sektorn offentlig förvaltning är det särskilt svårt att bokföra inkomster och krav när den underliggande händelsen inträffar, eftersom den offentliga förvaltningens redovisning ofta sker enligt kontantprincipen, t.ex. för skatter. När upplupna skatter beräknas utifrån taxerade skatter som ska betalas, finns det risk för att man bokför en för stor skatteinkomst, och skatteinkomsten är ett mycket viktigt finansiellt aggregat för den offentliga förvaltningen.
- 20.173 Tidsrymden mellan den tidpunkt då man på icke-finansiella konton bokför att en transaktion förfaller till betalning och den tidpunkt då betalningen faktiskt görs överbryggas genom att man bokför en fordran på det finansiella kontot för den ena parten och en skuld på den andra partens konton. Om en förskottsbetalning som täcker två eller flera räkenskapsperioder görs till den offentliga förvaltningen – en form av lån – bokförs detta på den offentliga förvaltningens finansiella konto för belopp som förfaller till betalning under kommande perioder. Skulden upplöses när de upplupna beloppen för transaktionen bokförs under kommande perioder. En sådan skuld bokförs dock enbart om den offentliga förvaltningen har en rättslig eller informell skyldighet att återbetala de förutbetalda beloppen till betalaren om den beskattningsbara händelsen inte inträffar.

20.174 I enlighet med principen för periodiserad redovisning ska skatter bokföras när de verksamheter, transaktioner eller andra händelser inträffar som skapar skyldigheten att betala skatt – med andra ord när den beskattningsbara händelsen inträffar – och inte när betalningarna ska göras eller faktiskt görs. Denna tidpunkt är vanligen när inkomsten är intjänad eller när en transaktion (t.ex. inköp av varor och tjänster) ger upphov till att en skuld inträffar om skatteskulden tillförlitligt kan mätas. De varierande institutionella ordningarna för beskattning (med eller utan taxeringsförfaranden) kan i praktiken leda till olika bokföringsmetoder, beroende på vilket slags skatt det är. I synnerhet när det inte finns några tillförlitliga uppskattningar tillgängliga eller när de belopp som sannolikt inte kommer att betalas knappast kan uppskattas tillförlitligt, anses därför den tidsjusterade kontantmetoden vara en acceptabel approximering av periodiserad redovisning.

20.175 I praktiken tillåts viss flexibilitet i fråga om tidpunkten för bokföringen när skatter baseras på taxeringar och mätningen inte kan göras på ett tillförlitligt sätt före taxeringen. Särskilt för inkomstskatt kan vissa beskattningssystem kräva någon form av taxering innan man säkert vet vilket skattebelopp som ska betalas, med beaktande av förändringar i skattesatser och slutliga betalningar. Denna tidpunkt, som kan vara när hushållens ekonomiska beteende påverkas, är en godtagbar tidpunkt för bokföringen. Det är inte nödvändigtvis den räkenskapsperiod då betalningen tas emot.

Ränta

20.176 Ränta är en utgift som låntagaren har för att få använda en annan enhets medel. Under de villkor som gäller för ett finansobjekt är ränta (D.41) det belopp som låntagaren är skyldig att betala långivaren för en bestämd tidsperiod utan att kapitalskulden reduceras.

20.177 Ränta klassificeras som kapitalinkomst (D.4). Till skillnad från utdelningar (D.421) ger ränta (D.41) kapitalägaren/utlånanaren en fast och förbestämd inkomst (eller om en rörlig räntesats används, i enlighet med en överenskommen referens). Ränta brukar vara en stor utgiftspost inom den offentliga förvaltningen eftersom den senare ofta är institutionell låntagare på marknaden.

20.178 I systemet bokförs räntan enligt periodiseringsprincipen, vilket innebär att räntan på det utestående beloppet tillskrivs långivaren kontinuerligt över tiden.

20.179 Det finns två sätt att bestämma värdet på ett diskonterat värdepapper under dess löptid om det rådande ränteläget skiljer sig från ränteläget när värdepapperet initierades. Gäldenärsprincipen utgår från den emitterande enhetens perspektiv och borgenärsprincipen utgår från värdepappersinnehavarens perspektiv. Enligt gäldenärsprincipen används den räntesats som avtalades vid initieringen under hela värdepapperets löptid. Enligt borgenärsprincipen används den rådande räntesatsen vid värdering av räntan mellan två tidpunkter under värdepapperets löptid.

20.180 Periodiserad ränta bokförs enligt gäldenärsprincipen: baserat på den ränta eller avkastning som råder vid tidpunkten då det finansiella instrumentet skapas. Ränteutgifter som bokförs till fast räntesats för skuldebrev varierar således inte över tiden i takt med marknadsfluktuationerna, trots att marknadsvärdet för värdepapperen fluktuerar och att således alternativkostnaden för lånet varierar. På så sätt undviker man att ränteutgiften varierar, såsom skulle ha varit fallet om borgenärsprincipen tillämpats. Återköp av värdepapper på marknaden till en över- eller underkurs i förhållande till det utestående lånebeloppet leder inte till att någon post bokförs på inkomst- eller utgiftskontot vid tiden för köpet eller senare. I stället avspeglas eventuell över- eller underkurs vid återköpet i den reglering av skulden som bokförs på de finansiella kontona i form av en kapitalvinst eller kapitalförlust som uppkommit i det förflutna och då bokförts på omvärderingskontona.

20.181 Följden av att periodisera räntan för exempelvis ett värdepapper är att man börjar bokföra räntedebiteringen från den tidpunkt då värdepapperet emitterades och att man således inte väntar till den första kupongbetalningen (vilket brukar ske året efter för värdepapper med en årlig kupongbetalning). Detta innebär också att periodiserad ränta på värdepapper börjar visas som en skuld så snart som räntan återinvesteras under den finansiella tillgång som den avser. Stocken av utestående periodiserad ränta adderas därför alltid till lånekapitalet för det underliggande instrumentet och följaktligen minskar räntebetalningarna låntagarens skuld. Grundprincipen gäller för alla räntebärande finansiella instrument.

20.182 I många länder emitteras statsobligationer eller statliga skuldsedlar i fungibla trancher, under flera år, med samma villkor vad gäller nominell räntesats. Eftersom marknadsavkastningen vid tidpunkten för fortsatt försäljning av trancherna varierar, säljs varje tranch i praktiken till en över- eller underkurs. Den överenskomna räntesatsen vid emissionen av obligationen används för beräkningen av räntan, som kommer att variera för varje tranch. Detta avspeglar varierande avskrivning av över- eller underkurser på liknande sätt som för avskrivningen av underkurser på nollkupongare.

- 20.183 Emissionspriset för obligationer och skuldsedlar som emitteras i fungibla trancher och är försedda med kuponger inbegriper ett belopp för hittills upplupna kuponger, som kan sägas ha "sålts" vid emissionstillfället. Dessa sålda kuponger är inte statsinkomster vid tidpunkten för försäljningen och behandlas inte heller som överkurser. De betraktas i stället som finansiella förskott.

Diskonteringsobligationer och nollkupongare

- 20.184 Nollkupongare är instrument där låntagaren inte har någon skyldighet att göra betalningar till långivaren förrän obligationen löses in. Lånebeloppet är lägre än det värde på obligationen som låntagaren ska betala tillbaka. Låntagarens skuld regleras genom en enda betalning när lånet förfaller, vilken täcker både lånebeloppet och den upplupna räntan under instrumentets giltighetstid. Skillnaden mellan det belopp som återbetalas vid kontraktets utgång och det belopp som ursprungligen lånades är ränta och fördelas över räkenskapsperioderna mellan kontraktets start och slut. Den periodiserade räntan för varje period behandlas som om den betalats av låntagaren och sedan återinvesterats som ett tillkommande belopp för samma skuld. Ränteutgifter och ökningen av skulden bokförs sedan samtidigt för respektive period.
- 20.185 Den gradvisa ökning av en obligations marknadsvärde som kan hänföras till periodiserad, återinvesterad ränta avspeglar en tillväxt av det utestående lånebeloppet, dvs. i tillgångens storlek.
- 20.186 Samma princip gäller för diskonteringsobligationer och obligationer som emitteras till överkurs. Den ränteutgift som ska bokföras i detta fall är den periodiserade kupongräntan enligt kontraktet plus det belopp som tillkommer för varje period på grund av skillnaden mellan inlösenpriset och emissionspriset.

Indexerade värdepapper

- 20.187 Indexerade värdepapper är finansiella instrument, oftast långfristiga obligationer, vars periodiska betalningar och/eller kapitalbelopp är kopplade till ett prisindex eller något annat index. Eventuella tillkommande betalningar till långivarna på grund av indexförändringar betraktas som ränta, inklusive eventuell höjning av kapitalbeloppet, och ska bokföras periodiserat. Om kapitalbeloppets värde är indexerat behandlas skillnaden mellan det slutliga inlösenpriset och emissionspriset som periodiserad ränta upplupen under hela tillgångens löptid, förutom eventuell ränta som förfaller till betalning under perioden.

Finansiella derivat

- 20.188 Betalningar av swaptransaktioner betraktas inte som kapitalinkomst i ENS. Betalningar som gäller finansiella derivat är finansiella transaktioner som ska bokföras vid tidpunkten för den verkliga utväxlingen av det finansiella instrumentet.

Domstolsbeslut

- 20.189 Om en domstol beslutar att en ersättning ska betalas eller att en transaktion ska upphävas, som är följden av eller relaterad till tidigare händelser, ska utgiften eller inkomsten bokföras vid den tidpunkt då man i det enskilda fallet kan fastställa att käranden har en automatisk eller obestriddig rätt till ett visst belopp och då det är osannolikt att kärandens betalningsbegäran inte skulle bifallas. Om en domstol enbart fastställer en ersättningsprincip, eller om en administrativ myndighet måste fastställa kravens legitimitet och storlek, bokförs utgiften eller inkomsten så snart som värdet av skyldigheten fastställts på ett tillförlitligt sätt.

Militära utgifter

- 20.190 Militära vapensystem, bestående av fordon och annan utrustning, såsom örlogsfartyg, ubåtar, militära luftfartyg, stridsvagnar, missilbärare och missilraketer etc., används fortlöpande i produktionen av försvarstjänster. De är fasta tillgångar, precis som de som används fortlöpande, längre än ett år, för civil produktion. Anskaffningen av dem bokförs som fast bruttoinvestering, dvs. som kapitalutgifter. Engångsartiklar, t.ex. ammunition, missiler, raketer och bomber, behandlas som militära lager. Vissa typer av ballistiska missiler anses dock tillhandahålla en fortlöpande avskräckningstjänst och uppfyller därmed de allmänna kriterierna för att klassificeras som fasta tillgångar.
- 20.191 Bokföringstidpunkten för förvärv av tillgångar är tidpunkten för överlåtelsen av äganderätten till tillgången. För långsiktiga kontrakt avseende komplexa system ska bokföringstidpunkten för överlåtelsen av tillgången vara vid den faktiska tidpunkten för leveransen av tillgångarna, inte tidpunkten för kontantbetalningarna. För långsiktiga kontrakt som även inbegriper tillhandahållande av tjänster, ska den offentliga förvaltningens utgifter bokföras vid tidpunkten för tillhandahållandet av tjänsterna och redovisas skilt från tillhandahållandet av tillgångarna.

- 20.192 Om militär utrustning leasas, bokförs transaktionen alltid som finansiell leasing, inte som operationell. Detta innebär att bokföringen av anskaffningen av en militär tillgång ska matchas av uppkomsten av ett tillräknat lån för leasingtagaren inom den offentliga förvaltningen. Statens betalningar bokförs därför som löpande kostnader för skulderna, varav en del som återbetalning av lånet och en annan del som ränta.

Den offentliga förvaltningens förhållande till offentliga bolag

Placering i eget kapital i offentliga bolag och fördelning av inkomsterna

- 20.193 Offentliga förvaltningsenheter har en nära förbindelse med offentligt kontrollerade bolag och kvasibolag som de äger. Trots den nära förbindelsen behandlas flödena mellan en offentlig förvaltningsenhet och det bolag eller kvasibolag som den har ett bestämmande inflytande över via sin investering i eget kapital på samma sätt som flöden mellan vilket bolag som helst och dess ägare: Kapitalinvesteringar från investeraren i det ägda bolaget samt omfördelning av det ägda bolagets vinst till investeraren.

Investeringar i eget kapital

- 20.194 En investering i eget kapital inträffar när ekonomiska aktörer ställer medel till förfogande för bolag, i utbyte mot ett löfte om framtida utdelningar eller avkastning av annat slag. Det investerade beloppet – det egna kapitalet – ingår i bolagets egna medel och bolaget har stor frihet i hur det använder medlen. I gengäld får ägarna aktier eller någon annan form av ägarandel. Dessa representerar äganderätter i bolag och kvasibolag och ger innehavarna rätt till

a) en andel av eventuella utdelningar (eller uttag av inkomst från kvasibolag) som betalas vid en tidpunkt som bolaget bestämmer, men inte som en fast eller förebestämd inkomst, och

b) en andel i bolagets nettotillgångar om det likvideras.

Andelarna är således finansiella tillgångar.

- 20.195 Det är viktigt att skilja mellan uttag av kapital från bolaget till dess ägare och avkastning på investering i eget kapital, särskilt inkomst i form av utdelningar. Endast regelbundna utskiftningar från företagarkinomster bokförs som utdelningar från bolag eller uttag av inkomst från kvasibolag. Stora och oregelbundna betalningar till ägare bokförs som uttag av eget kapital.

- 20.196 Det är nödvändigt att bestämma när den offentliga förvaltningens betalningar till offentligt kontrollerade bolag ska räknas som en utgift för den offentliga förvaltningen eller som anskaffning av en tillgång, dvs. en finansiell transaktion, och omvänt när utskiftning till den offentliga förvaltningen från offentliga bolag är inkomster till den offentliga förvaltningen eller en finansiell transaktion.

Kapitaltillskott

Subventioner och kapitaltillskott

- 20.197 Subventioner är löpande transfereringar som ofta sker regelbundet från den offentliga förvaltningen, eller ibland från utlandet, till producenter i syfte att påverka deras produktionsnivåer, de priser som produktionen säljs till eller ersättningen till produktionsfaktorerna.

- 20.198 Oregelbundna och stora betalningar till offentliga bolag kallas ofta kapitaltillskott och är inte subventioner. De är händelser vars syfte är att ge det mottagande bolaget kapital eller nytt kapital som detta bolag får disponera långsiktigt. Enligt kapitaltillskottstestet är sådana kapitaltillskott antingen kapitaltransfereringar eller förvärv av ägarandelar eller båda. De båda fallen är följande:

a) En betalning för att täcka ackumulerade exceptionella eller framtida förluster eller som tillhandahålls av samhällspolitiska skäl bokförs som en kapitaltransferering. Exceptionella förluster är stora förluster under en räkenskapsperiod i ett bolags affärsredovisning, som vanligen uppkommer på grund av nedvärderingar av tillgångar i balansräkningen på ett sådant sätt att bolaget är i finansiellt nödläge (negativt eget kapital, insolvent etc.).

b) En betalning som görs då den offentliga förvaltningen agerar som aktieägare i det avseendet att den har en välgrundad förväntan om att få tillräcklig avkastning i form av utdelningar eller kapitalvinster är ett förvärv av ägarandelar. Bolaget måste ha stor frihet i hur det använder de tillhandahållna medlen. Om privata investerare deltar i kapitaltillskottet, och villkoren för privata investerare och investerare inom den offentliga förvaltningen är likartade, är detta tecken på att betalningen sannolikt är ett förvärv av ägarandelar.

- 20.199 I många fall är avsikten med de betalningar som offentliga förvaltningsenheter gör till offentliga bolag att kompensera tidigare eller framtida förluster. Offentliga betalningar behandlas som ett förvärv av ägarandelar endast om det finns tillräckliga bevis för bolagets framtida lönsamhet och dess förmåga att betala utdelningar.
- 20.200 Eftersom kapitaltillskott ökar det egna kapitalet för den enhet där investeringen görs leder det sannolikt också till en ökning av investerarens ägarandelar i den enheten. Detta är automatiskt fallet för helägda offentliga bolag vars ägarandelar är lika med värdet av dess egna kapital. En sådan ökning av ägarandelarna används inte som ett kriterium för att bedöma kapitaltillskottets karaktär: i stället leder det till en post på omvärderingskontot om tillskottet bokförs som kapitaltransferering och till en post i kontona för finansiella transaktioner om tillskottet bokförs som en ökning av ägarandelarna.

Regler som är tillämpliga under särskilda omständigheter

- 20.201 Kapitaltillskott som görs i samband med privatisering, om privatiseringen förväntas genomföras inom mindre än ett år, bokförs som en transaktion i ägarandelar till ett belopp som inte överstiger behållningen av privatiseringen; kapitaltillskottstestet är tillämpligt på resterande del. Behållningen av privatiseringen anses därefter vara en återbetalning av kapitaltillskottet.
- 20.202 Kapitaltillskott kan genomföras genom en skuldavskrivning eller ett skuldövertagande. De bokföringsregler som är tillämpliga på sådana händelser leder till att betalningen är en kapitaltransferering, utom i fråga om en privatisering när den är förvärv av ägarandelar, vars värde ligger inom gränserna för behållningen av privatiseringen.
- 20.203 Kapitaltillskott in natura genom tillhandahållande av icke-finansiella tillgångar påverkar inte det finansiella sparandet. Om tillskottet förväntas ge tillräcklig avkastning behandlas det som en strukturförändring (K.61). Den tillhandahållna tillgången redovisas i bolagets balansräkning via kontona för andra volymförändringar i tillgångarna. Om tillskottet inte förväntas ge tillräcklig avkastning bokförs en kapitaltransferering (investeringsbidrag, D.92) tillsammans med en motsvarande post i kontot för avyttring av icke-finansiella tillgångar (P.5 eller NP).

Fiskala transaktioner

- 20.204 Fiskala transaktioner genomförs av den offentliga förvaltningen och finansieras via budgeten enligt de ordinarie budgetförfarandena. Vissa transaktioner som har sitt ursprung i offentliga förvaltningsenheter kan innebära intervention av enheter som inte styrs av regelverket för den offentliga förvaltningen, t.ex. offentliga bolag. Även om de inte rapporteras i budgeten och kan undslippa de vanliga kontrollförfarandena är det lämpligt att bokföra dem som inkomster och utgifter för den offentliga förvaltningen. Anledningen till detta är att man i ENS beaktar att den offentliga förvaltningen är huvudparten i en transaktion och att det offentliga bolaget agerar som ombud.

Utskiftningar från offentliga bolag

Jämförelse mellan utdelningar och uttag av eget kapital

- 20.205 Inkomsterna från investeringar i eget kapital i offentliga bolag kan bokföras som en omfördelningstransaktion, vanligen utdelningar, eller som en finansiell transaktion. Utdelningar är kapitalinkomst. De medel som är tillgängliga för utdelning är företagarkomster från bolaget. I de medel som utdelningarna betalas från ingår därför inte behållningen av försäljning av tillgångar eller omfördelningar av omvärderingsvinster. Utdelningar som finansieras från eller baseras på sådana källor bokförs som uttag av eget kapital. Samma grundprinciper tillämpas på uttag från inkomster i kvasibolag.
- 20.206 Stora och oregelbundna betalningar eller betalningar som överstiger årets företagarkomst kallas extraordinära utdelningar. De finansieras från ackumulerade reserver eller försäljning av tillgångar och bokförs som ett ägaruttag lika med skillnaden mellan betalningen och företagarkomsten för den berörda räkenskapsperioden. Rörelseresultatet i affärsredovisningen används som ett närmevärde om det inte finns något mått på företagarkomsten.
- 20.207 Interimsutdelningar bokförs som kapitalinkomst (D.42) om de kan relateras till bolagets upplupna inkomst. Två villkor måste vara uppfyllda:
- a) Det bolag som gör betalningen offentliggör sin delårsredovisning och betalningen grundas på minst två kvartal.
 - b) Interimsbetalningen ska vara av samma storleksordning som de utdelningar som betalats ut under föregående år samt överensstämma med den normala avkastningsgraden till aktieägarna och med bolagets tillväxttrend.

Om dessa villkor inte är uppfyllda bokförs interimsbetalningen som ett finansiellt förskott, som klassificeras under obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (F.8) till dess att årsresultatet har fastslagits, eftersom testet för extraordinära utdelningar behöver utföras genom att interimsuddelningen jämförs med årets företagarinkomst.

Jämförelse mellan skatter och ägaruttag

- 20.208 Skatter har en rättslig grund och styrs av ett lagstiftningsförfarande. Dessa transaktioner sker enligt en ömsesidig överenskommelse och utgör den offentliga förvaltningens främsta inkomstkälla.
- 20.209 Undantagsvis kan det dock hända att en transaktion som rättsligt beskrivs som en skatt inte bokförs som en skatt i ENS. Ett exempel är indirekt privatisering. Om ett offentligkontrollerat holdingbolag säljer sina ägarandelar i ett annat offentligt kontrollerat bolag och överlämnar en del av behållningen till den offentliga förvaltningen i form av en skatt eller blir skattskyldig till följd av privatiseringen och därigenom uppkomma realiserade vinster, t.ex. beskattning av kapitalvinster, bokförs betalningen som en finansiell transaktion.

Privatisering och nationalisering

Privatisering

- 20.210 Privatisering innebär att den offentliga förvaltningen säljer aktier eller andra ägarandelar i ett offentligt bolag. Privatiseringsbehållningen är inte inkomst till den offentliga förvaltningen, utan en finansiell transaktion som bokförs på det finansiella kontot utan att det inverkar på den offentliga förvaltningens underskott/överskott, eftersom den är nettoförmögenhetsneutral och är en omklassificering av tillgångar (AF.5 mot AF.2) på den offentliga förvaltningens balansräkning. En direktförsäljning av icke-finansiella tillgångar, t.ex. fastigheter och mark i stället för ett helt bolag, bokförs på kapitalkontot som avyttringar av fasta tillgångar eller icke-producerande icke-finansiella tillgångar, såvida den inte utförs inom ramen för en företagsomstrukturering.
- 20.211 Alla köp av tjänster för att utföra denna process ska dock bokföras som insatsförbrukning i offentlig förvaltning och ska inte nettas bort från privatiseringsbehållningen. Privatiseringsbehållningen ska således bokföras brutto på de finansiella kontona.

Indirekta privatiseringar

- 20.212 Privatisering kan ske i mer komplicerade institutionella förhållanden. Ett offentligkontrollerat bolags tillgångar kan t.ex. säljas av ett offentligägt holdingbolag, eller av ett annat offentligt bolag som är offentligt kontrollerat, och hela eller en del av behållningen överlämnas till den offentliga förvaltningen. Under alla omständigheter ska betalningen till den offentliga förvaltningen av behållningen av försäljningen av tillgångarna bokföras som en finansiell transaktion oberoende av hur den redovisas i den offentliga förvaltningen eller dess dotterbolags redovisning med en samtidig minskning av aktierna och andra andelar motsvarande den partiella likvideringen av holdingbolagets tillgångar. All privatiseringsbehållning som behålls av holdingbolaget är privatiseringsinkomster tillhörande den offentliga förvaltningen som plöjs tillbaka som ett kapitaltillskott, vilket måste genomgå kapitaltillskottstestet för att avgöra betalningens beskaffenhet.
- 20.213 Det kan också hända att det offentligägda holdingbolaget eller något annat offentligägt bolag agerar som "omstruktureringsorgan". I ett sådant sammanhang kanske behållningen av försäljningen inte betalas tillbaka till den offentliga förvaltningen utan behålls av omstruktureringsorganet för att användas som kapitaltillskott i andra bolag. När omstruktureringsenheten, oavsett dess rättsliga ställning, handlar som direkt ombud för den offentliga förvaltningen är dess huvudfunktion omstrukturering och förändring av ägandet av offentligt kontrollerade bolag och att kanalisera medel från den ena enheten till den andra. Normalt klassificeras enheten som tillhörande den offentliga förvaltningen. Om omstruktureringsenheten är ett holdingbolag som har bestämmande inflytande över en grupp dotterbolag och endast en mindre del av dess verksamhet är ägnad åt att kanalisera medel på det sätt som beskrivs ovan, för den offentliga förvaltningen och för samhällspolitiska ändamål, klassificeras det offentligägda holdingbolaget i någon av bolagssektorerna efter dess huvudverksamhet och transaktionerna för den offentliga förvaltningens räkning omförs via den offentliga förvaltningen.

Nationalisering

- 20.214 Nationalisering innebär att den offentliga förvaltningen tar över kontrollen över vissa tillgångar eller över ett helt bolag, vanligtvis genom att förvärva majoritetsintresset i eller hela bolaget.
- 20.215 Nationalisering sker vanligen genom köp av aktier: den offentliga förvaltningen köper alla eller en del av aktierna i ett bolag till marknadspris – eller till ett pris som är tillräckligt nära, med beaktande av sedvanlig marknadspraxis i fråga om värdering av bolag inom samma verksamhetsområde. Transaktionen görs genom ömsesidig överenskommelse, även om den tidigare ägaren har begränsad valfrihet i fråga om accepterandet av anbudet eller att förhandla om priset. Köpet av aktierna är en finansiell transaktion som ska bokföras på kontot för finansiella transaktioner.
- 20.216 Undantagsvis kan den offentliga förvaltningen förvärva äganderätten till ett bolag via beslag eller indragning; förändringen av ägandet av tillgångarna är inte följden av en transaktion genom ömsesidig överenskommelse. Det sker ingen betalning till ägarna eller så avspeglar betalningen inte tillgångarnas verkliga värde. Skillnaden mellan de förvärvade tillgångarnas marknadsvärde och eventuell ersättning bokförs som ett beslag utan ersättning på kontot för andra volymförändringar i tillgångarna.

Transaktioner med centralbanken

20.217 Två slags betalningar från centralbanken till den offentliga förvaltningen förekommer i praktiken:

- a) Regelbundna betalningar, oftast i form av utdelningar, som baseras på centralbankens löpande verksamhet (t.ex. förvaltning av valutareserver). Dessa betalningar bokförs som utdelningar så länge som de inte är högre än ett visst mått av nettodriftsresultatet, som består av nettokapitalinkomsten, efter avdrag för kostnader och eventuella transfereringar. Belopp utöver denna summa ska bokföras som en minskning av det egna kapitalet.
- b) Extraordinära betalningar efter försäljning eller omvärdering av valutareservern. Dessa betalningar bokförs som ägaruttag. Anledningen till detta är att värdet av dessa tillgångar påverkar värdet av centralbankens ägarandelar på skuldsidan och den offentliga förvaltningens ägarandelar på tillgångssidan. Kapitalvinster på centralbankens valutareserver motsvaras därför av den offentliga förvaltningens ägarandelar på tillgångssidan via centralbankens eget kapital på skuldsidan.

Betalningar från staten till centralbanken ska bokföras på liknande sätt som för andra offentligkontrollerade bolag. För stora betalningar görs kapitaltillskottstestet för att avgöra betalningarnas natur.

Omstruktureringar, sammanslagningar och omklassificeringar

- 20.218 När ett offentligt kontrollerat bolag omstruktureras kan det uppkomma eller försvinna tillgångar och skulder som avspeglar nya finansiella förhållanden. Dessa förändringar bokförs som förändringar i sektorklassificering och struktur på kontot för andra volymförändringar i tillgångarna. Ett exempel på en sådan omstrukturering är när ett bolag delas upp i två eller flera institutionella enheter och nya finansiella tillgångar och skulder uppkommer.
- 20.219 Köp av aktier och andra ägarandelar i ett bolag som ett led i en sammanslagning ska däremot bokföras som en finansiell transaktion mellan det köpande bolaget och den tidigare ägaren.
- 20.220 Alla förändringar av klassificeringen av tillgångar och skulder som inte är relaterade till omstrukturering eller förändringar av sektorklassificeringen, t.ex. monetarisering eller demonetarisering av guld, bokförs som en förändring av klassificeringen av tillgångar eller skulder på kontot för andra volymförändringar i tillgångarna.

Skuldtransaktioner

- 20.221 Skuldtransaktioner kan vara särskilt viktiga för den offentliga förvaltningen eftersom de ofta fungerar som medel för att tillhandahålla ekonomiskt stöd till andra enheter. Bokföringen av dessa operationer behandlas i kapitel 5. Den allmänna principen för en enhets avskrivning eller övertagande av en annan enhets skulder genom ömsesidig överenskommelse är att erkänna att det är en frivillig transferering av förmögenhet mellan de båda enheterna. Detta innebär att motpartstransaktionen av den övertagna eller efterskänkta skulden är en kapitaltransferering. Eftersom inget kontantflöde brukar förekomma kan transaktionen betraktas som en kapitaltransferering in natura.

Skuldövertaganden, skuldavskrivningar och skuldnedskrivningar*Skuldövertagande och skuldavskrivning*

- 20.222 Ett skuldövertagande inträffar när en enhet övertar ansvaret för en annan enhets utestående skuld till en fordringsägare. Detta sker ofta när staten gått i borgen för en annan enhets skuld och den borgensförbindelsen aktiveras.
- 20.223 När den offentliga förvaltningen övertar en skuld är motpartstransaktionen för den nya offentliga skulden en kapitaltransferering till den felande låntagaren. Det fall då en finansiell tillgång bokförs som motpartstransaktion måste granskas noga. Det finns två olika varianter:
- a) En faktisk befintlig finansiell tillgång förvärvas hos en tredje part, som vid exempelvis garanterad exportkreditförsäkring. Den offentliga förvaltningen bokför som motpartstransaktion till sin nya skuld förvärvet av en finansiell tillgång som är lika med nuvärdet av det belopp som man förväntar sig få in. Om beloppet är lika med den övertagna skulden behöver inga fler poster bokföras. Om det belopp som man förväntar sig att få in är mindre än den övertagna skulden, bokför den offentliga förvaltningen en kapitaltransferering för skillnaden mellan den uppkomna skulden och värdet på den förvärvade tillgången.
 - b) Den offentliga förvaltningen bokför helt enkelt ett krav mot det bolag som åtnjuter förmånen, vilket i de flesta fall är ett offentligt bolag i ekonomiska svårigheter. I praktiken bokförs inte kravet eftersom dess värde är mycket hypotetiskt. Eventuella framtida återbetalningar från förmånstagaren ska bokföras som inkomst för den offentliga förvaltningen.

- 20.224 Skuldbetalningar på andras vägnar liknar skuldövertagande, men den enhet som gör betalningen tar inte på sig hela skulden. De transaktioner som bokförs är likartade.
- 20.225 Skuldeftergift (eller annullering av skuld) innebär avskrivning eller nedskrivning av ett krav genom ett avtal mellan långivare och låntagare. Långivaren bokför en utgående kapitaltransferering motsvarande det belopp som efterskänks och den andra enheten bokför en mottagen kapitaltransferering. En ömsesidig överenskommelse förutsätts ofta även om den inte formellt har fastställts, som när den offentliga förvaltningen avskriver krav, t.ex. för studielån eller jordbrukslån.
- 20.226 Skuldövertagande eller skuldavskrivning till förmån för en enhet som står under bestämmande inflytande leder till en ökning av värdet av eget kapital i den enhet som investeras i, vilket avspeglas på omvärderingskontona. Om en offentlig förvaltningsenhet skuld övertas av en annan offentlig förvaltningsenhet bokförs detta som en kapitaltransfereringsinkomst och/eller en ny skuld till den offentliga enhet som tar över skulden.
- 20.227 Skuldövertaganden och skuldavskrivningar i samband med privatisering bokförs som transaktioner i ägarandelar för det belopp som inte överskrider behållningen av privatiseringen, resterande del är en kapitaltransferering, för att garantera bokföringsmässig neutralitet i fråga om hur privatiseringen genomförs. Privatiseringen ska genomföras inom ett år.
- 20.228 När skuldsatta offentliga förvaltningsenheter erbjuder sig att betala tillbaka skulden i förväg till ett värde under kapitalvärdet, inklusive dröjsmålsräntor, leder detta till en notering i kapitalkontot som påverkar den offentliga förvaltningens finansiella sparande, eftersom man antar att det är långivarens avsikt att bevilja en förmån. När en förtida inlösen leder till betalning av en avgift eller en straffavgift till långivaren enligt avtalet bokförs beloppet som inkomst hos långivaren. När det gäller värdepapper leder ett återköp på marknaden till en notering i omvärderingskontot, såvida inte innehavaren av värdepapperen påtvingas en förtida inlösen.
- 20.229 Skillnaden i värde vid försäljning av den offentliga förvaltningens fordringar mot andra offentliga förvaltningsenheter till tredje part noteras som kapitaltransferering på kapitalkontona, vilket påverkar det offentliga underskottet eftersom fordringens beskaffenhet låter förstå att avsikten är att bevilja en förmån och att försäljningen är ett sätt att genomföra skuldsanering.
- 20.230 Den offentliga förvaltningens kapitaltransfereringsutgifter är följaktligen en inkomst för låntagaren, som är den verkliga mottagaren i transaktionen, och en post bokförd på utlandskontot som motsvarar utgiften för långivaren inom den offentliga förvaltningen. För säljaren är transaktionsvärdet av det reglerade kravet dess kapitalvärde. Det nedskrivna värdet på kravet bokförs på både den nya långivarens och låntagarens konton, dvs. på balansräkningen respektive på utlandskontona, för den internationella investeringspositionen.
- 20.231 I sällsynta fall avspeglar den nedskrivning som framförhandlats med tredje part eller med en låntagare som erbjuder sig att köpa tillbaka sin skuld endast förändringar av nivån på marknadsräntan, och inte någon förändring av kreditvärdigheten. Då kan långivaren inom den offentliga förvaltningen förmodas agera som en vanlig investerare. Skillnaden, exklusive eventuell avgift eller straffavgift, bokförs på omvärderingskontona. Ett test är huruvida det återbetalade beloppet skulle ha överskridit det ursprungliga kapitalvärdet.

Skuldövertagande med transferering av icke-finansiella tillgångar

- 20.232 Om den offentliga förvaltningen vill lätta ett offentligt bolags skuldbörda kan den offentliga förvaltningen förutom en skuld ta över icke-finansiella tillgångar, t.ex. infrastruktur för kollektivtrafik. Ett sådant skuldövertagande innebärande en transferering av icke-finansiella tillgångar till den offentliga förvaltningsenheten ska anses vara gjort enligt ömsesidig överenskommelse med exakt samma verkan som ett skuldövertagande på den offentliga förvaltningens finansiella sparande: den kapitaltransferering som bokförs gentemot bolaget ska vara lika med det övertagna skuldbeloppet. En anskaffning av icke-finansiella tillgångar har en negativ effekt på det finansiella sparandet.

Skuldavskrivningar eller skuldnedskrivningar

- 20.233 Med skuldavskrivningar menas att en långivare i sin balansräkning minskar sin fordran, vanligtvis när långivaren kommit fram till att en skuldförbindelse har litet eller inget värde eftersom skulden inte kommer att betalas: låntagaren har gått i konkurs, försvunnit eller så är indrivning inte realistiskt genomförbart med hänsyn till omkostnaderna. Med skuldnedskrivningar menas att en långivare minskar det bokförda värdet av en tillgång i sin balansräkning.
- 20.234 Avskrivningar och nedskrivningar är interna bokföringsåtgärder från långivaren och betraktas ofta inte som transaktioner eftersom de inte genomförs genom en ömsesidig överenskommelse. Det händer emellertid att skuldnedskrivningar och skuldavskrivningar inte leder till att kravet mot låntagaren annulleras och följaktligen kan det ofta förekomma återföring av nedskrivningar eller – vilket är mindre vanligt – avskrivningar.

- 20.235 Skuldnedskrivningar leder inte i sig till noteringar i långgivarens balansräkning eftersom det bokförda värdet av skulden redan avspeglar marknadsvärdet för instrumentet eller är till nominellt värde som i fråga om lån, såvida inte marknadsvärdet approximeras av det nedskrivna bokföringsvärdet (i de fall då nedskrivningen bokförs på omvärderingskonton). Däremot leder skuldavskrivningar till att tillgången försvinner från långgivarens balansräkning genom övrig volymförändring motsvarande det utgående beloppet, t.ex. kapitalvärde för lån, marknadsvärde för värdepapper, om inte avskrivningen avspeglar en skuldavskrivning. Till skillnad från vid skuldövertagande eller skuldeftergift (annullering av skuld) påverkas inte den offentliga förvaltningens finansiella sparande av skuldavskrivningar eller skuldnedskrivningar.

Annan skuldsanering

- 20.236 Skuldsanering är ett avtal om att ändra villkoren för att betala tillbaka ett befintligt lån, vanligen enligt mer förmånliga villkor för låntagaren. Den skuldförbindelse som saneras anses ha upphört och ersätts av en ny skuldförbindelse med nya villkor. Om det finns någon skillnad i värde mellan en skuldförbindelse som upphört och den nya skuldförbindelsen är det en typ av skuldavskrivning, och en kapitaltransferering är nödvändig för att bokföra skillnaden.
- 20.237 Ett utbyte av skuld mot aktieinnehav sker om långgivaren samtycker till att ersätta en fordran med en ägarandel. Den offentliga förvaltningen kan avtala med ett offentligt bolag som det äger att byta ett befintligt lån mot en ökning av den offentliga förvaltningens andel i offentliga bolag. I så fall ska händelsen bli föremål för kapitaltillskottstestet. Eventuell skillnad i värdet på den låneförbindelse som upphör och den ägarandel som tillerkänns är en kapitaltransferering som ska bokföras på omvärderingskontot.
- 20.238 Förfallna skulder uppstår när en låntagare inte betalar ränta eller inte amorterar ett lån i avtalad tid. Låneförbindelsen ändras normalt inte, men det kan vara viktigt att känna till storleken på de förfallna skulderna.

Köp av skulder över marknadsvärdet

- 20.239 Förvärv av skulder till ett värde över marknadsvärdet vid avtalets ingående kallas subventionerade lån, och om det sker senare kallas det skuldsäkring. Båda görs i avsikt att bevilja en förmån och följaktligen ska en utgift bokföras, exempelvis som en kapitaltransferering.
- 20.240 Skuldsäkring innebär att en låntagare balanserar låneförbindelser med finansiella tillgångar som har samma eller större skuldbetalningsinflöden. Även om de skuldsäkrade instrumenten har överförts till en separat enhet ska bruttopositionen fortfarande bokföras genom att den nya enheten behandlas som en hjälpenhet som konsolideras med skuldsäkringsenheten. Om hjälpenheten är utländsk behandlas den som ett specialföretag (SPE/SPV), och den offentliga förvaltningens transaktioner med denna enhet ska behandlas enligt beskrivningen i avsnittet "Uppställning av statistiken över den offentliga förvaltningens finanser".
- 20.241 Lån till subventionerade villkor. Det finns ingen exakt definition av subventionerade lån men det är allmänt accepterat att de uppstår när enheter inom sektorn offentlig förvaltning lånar ut till andra enheter på ett sådant sätt att den avtalade räntan med avsikt ligger under den marknadsränta som annars skulle ha tillämpats. Subventionsgraden kan förstärkas med amorteringsfria perioder, betalningsfrekvensen samt en för låntagaren förmånlig löptid. Eftersom villkoren för subventionerade lån är förmånligare för låntagaren än marknads-villkoren innebär subventionerade lån i praktiken en transferering från långgivaren till låntagaren.
- 20.242 Subventionerade lån bokförs till sitt nominella värde precis som andra lån, men en kapitaltransferering bokförs som en memorandumpost vid lånets ursprung lika med skillnaden mellan lånets kontraktsvärde och dess nuvärde, varvid ett relevant marknadsdiskonto ska tillämpas. Det finns ingen enskild marknadsränta som kan användas som mått på kapitaltransfereringen. OECD:s marknadsreferensränta kan vara tillämplig när lån utfärdas av dess medlemsstater.

Skuldsäkringar och räddningsaktioner (bailouts)

- 20.243 *Bailout* innebär att någon som är i finansiellt nödläge undsätts. Ofta används termen om situationer då en offentlig förvaltningsenhet ger kortsiktigt finansiellt bistånd till ett bolag för att hjälpa det att överleva under en period av finansiella svårigheter eller ger ett mer permanent kapitaltillskott för att ge bolaget nytt kapital. Räddningsaktioner för finansinstitut kallas ofta för finansiell skuldsäkring. Räddningsaktionerna är ofta mycket massmedialt uppmärksammade engångsföreteelser som rör transaktioner till stora värden, som således är lätta att identifiera.
- 20.244 Den offentliga förvaltningens intervention kan ta sig olika uttryck. Nedan följer några exempel:

- a) Den offentliga förvaltningen kan lämna garantier för vissa av det nödställda bolagets skulder.

- b) Den offentliga förvaltningen kan tillhandahålla riskkapital till exceptionellt gynnsamma villkor.
- c) Den offentliga förvaltningen kan köpa tillgångar från det nödlidande bolaget till högre priser än deras verkliga marknadsvärde.
- d) Den offentliga förvaltningen kan skapa ett specialföretag eller ett offentligt organ av annat slag för att finansiera och/eller förvalta försäljning av det nödlidande bolagets tillgångar eller skulder.
- 20.245 Den offentliga förvaltningens garantier under en räddningsaktion behandlas som engångsgarantier till enheter i finansiellt nödläge. Ett exempel är när enheten inte kan eller har stora svårigheter att uppfylla sina förpliktelser därför att dess förmåga att generera kassaflöde är begränsad eller därför att dess möjligheter att sälja sina tillgångar är kraftigt kringskurna på grund av exceptionella omständigheter. Detta leder normalt till att en kapitaltransferering bokförs när garantin ställs, som om garantin utlöstes, för hela det garanterade beloppet eller, om en tillförlitlig uppskattning är tillgänglig, för den del av garantin som förväntas utlösas, vilket är den förväntade förlusten för den offentliga förvaltningen. Se även punkt 20.256.
- 20.246 Om den offentliga förvaltningen köper tillgångar från det nödställda bolaget brukar köpeskillingen vara högre än tillgångarnas verkliga marknadspris. Köpet bokförs till det verkliga marknadspriset och skillnaden mellan marknadspriset och hela köpeskillingen bokförs som en kapitaltransferering.
- 20.247 Under en räddningsaktion köper den offentliga förvaltningen ofta lån från finansinstitut till nominellt värde i stället för till marknadsvärde. Även om lån bokförs till nominellt värde delas transaktionen upp: den ena delen bokförs som en kapitaltransferering och den andra delen bokförs på omvärderingskontot. Om det finns tillförlitlig information om att vissa lån inte är indrivningsbara, till hela eller till nästan hela värdet, eller om det saknas tillförlitlig information om den förväntade förlusten, bokförs lånen till nollvärde och en kapitaltransferering bokförs för deras tidigare nominella värde.
- 20.248 Om en offentlig institutionell enhet inrättas inkom för förvaltningen av en räddningsaktion ska den enheten klassificeras i sektorn offentlig förvaltning. Om den nya enheten är tänkt att bestå och räddningsaktionen bara är en tillfällig uppgift avgörs dess klassificering som offentlig förvaltningsenhet eller offentligt bolag enligt de regler som beskrivs i avsnittet om omstruktureringsorgan ovan. Enheter som köper finansiella tillgångar från nödlidande finansiella bolag i syfte att sälja dem under ordnade former kan inte betraktas som finansförmedlare eftersom de inte löper någon risk. De klassificeras i den offentliga förvaltningen.

Lånegarantier

- 20.249 En lånegaranti är ett avtal genom vilket en borgensman förpliktar sig att betala långivaren om låntagaren inte gör det. Genom att ställa garantier kan den offentliga förvaltningen stödja ekonomiska verksamheter utan att omedelbart behöva göra kontanta utlägg. Garantier har även betydande inverkan på ekonomiska aktörers beteende genom att de förändrar utlånings- och inlåningsvillkoren på de finansiella marknaderna.
- 20.250 För varje garanti finns det tre berörda parter: långivaren, låntagaren och borgensmannen. Initialt bokförs stockar och flöden för kreditförbindelsen mellan långivaren och låntagaren. Om borgensåtagandet utlöses bokförs stockar och flöden som gäller borgensförbindelsen mellan långivaren och borgensmannen. Infriandet av garanti-förbindelserna medför således att flöden och förändringar bokförs i balansräkningarna för långivaren, låntagaren och borgensmannen.
- 20.251 Det finns tre huvudtyper av garantier:
- i) Garantier som motsvarar definitionen av derivatinstrument.
 - ii) Standardgarantier.
 - iii) Engångsgarantier.

Derivatliknande garantier

- 20.252 Garantier som motsvarar definitionen av derivatinstrument är sådana som omsätts på de finansiella marknaderna, t.ex. kreditswappar. Derivat bygger på kreditrisken för ett referensinstrument och är i allmänhet inte kopplade till enskilda lån eller obligationer.

- 20.253 När en sådan garanti initieras gör köparen en betalning till ett finansinstitut som upprättar derivatet. Detta bokförs som en transaktion i finansiella derivat. Förändringar av derivatets värde bokförs som omvärdering. Om referensinstrumentet leder till förlust betalar borgensmannen köparen för dennes teoretiska förlust på referensobligationen. Detta bokförs också som en transaktion i finansiella derivat.

Standardiserade garantier

- 20.254 Standardiserade garantier täcker likartade kreditrisker i ett stort antal fall. För ett visst lån är det inte möjligt att exakt uppskatta kreditrisken, men för ett stort antal lån är det möjligt att göra en sådan uppskattning. Behandlingen av standardiserade garantier förklaras närmare i kapitel 5.

Engångsgarantier

- 20.255 Engångsgarantier förekommer när omständigheterna för ett lån eller värdepapper är så speciella att det inte går att säkert beräkna risken för lånet. Beviljandet av en engångsgaranti betraktas i regel som en oförutsedd händelse och bokförs inte som en finansiell tillgång/skuld på borgensmannens balansräkning.
- 20.256 Ett undantagsfall är när vissa engångsgarantier från den offentliga förvaltningen till bolag i vissa väldefinierade finansiella nödlägen (t.ex. då ett bolag har negativa egna medel) medför en mycket hög sannolikhet för att säkerheten kommer att utlösas. De behandlas då som om garantierna utlöstes redan från början (se även punkt 20.245).
- 20.257 Infriandet av en engångsgaranti behandlas på samma sätt som ett skuldövertagande. Den ursprungliga skulden likvideras och en ny skuld uppkommer mellan borgensmannen och långivaren. Skuldövertagandet bokförs som en kapitaltransferering till förmån för den försumliga låntagaren. Kapitaltransfereringen uppvägs av en finansiell transaktion som består i att den finansiella skulden överförs från bolaget till den offentliga förvaltningen.
- 20.258 Huruvida infriandet av en garanti medför att skulden omedelbart betalas eller inte varierar. Enligt periodiseringsprincipen ska hela det övertagna skuldbeloppet bokföras vid den tidpunkt då garantin infrias och skulden övertas. Borgensmannen är den nya låntagaren och amorterar kapitalbeloppet och den upplupna räntan på det övertagna lånet, vilket bokförs när dessa flöden inträffar. När utlösta garantier enbart innebär reglering av förfallna avbetalningar på lånet under räkenskapsperioden vid kontant utlösning av säkerheten bokförs de reglerade beloppen som en kapitaltransferering. Vid partiell utlösning av garantier, t.ex. tre gånger i rad, och när mönstret förväntas fortsätta bokförs dock ett skuldövertagande.
- 20.259 Om den ursprungliga låntagaren ersätter borgensmannen när en utgift har bokförts för tidigare infriande av garantin, bokförs detta som en inkomst för borgensmannen. Denna inkomst ska dock genomgå testet för extraordinära utdelningar om låntagaren kontrolleras av borgensmannen: om återbetalningen överskrider företagarinkomsten bokförs betalningen som ett ägaruttag.

Värdepapperisering

Definition

- 20.260 Värdepapperisering består av emission av värdepapper som grundas på kassaflöden som man förväntar sig kommer att genereras från tillgångar eller andra inkomstströmmar. Värdepapper som är beroende av kassaflöden från tillgångar kallas säkerställda värdepapper (ABS).
- 20.261 Värdepapperisering innebär att upphovsmannen överläter äganderätten till tillgångar eller rätten att få vissa framtida flöden till en värdepapperiseringsenhet, som i gengäld betalar ett belopp till upphovsmannen från sina egna finansieringskällor. Värdepapperiseringsenheten kallas ofta specialföretag (SPE/SPV). Värdepapperiseringsenheten skaffar fram sin egen finansiering genom att emittera värdepapper med de tillgångar eller rättigheter till framtida flöden som upphovsmannen överlätit som säkerhet. Den avgörande frågan för bokföringen av värdepapperiseringsenhetens betalning till upphovsmannen är huruvida transfereringen av tillgången är en försäljning av en befintlig tillgång till värdepapperiseringsenheten eller ett sätt att låna med framtida inkomstflöden som säkerhet.

Kriterier för försäljningsklassificering

- 20.262 För att värdepapperiseringen ska kunna behandlas som försäljning måste det redan finnas en säljbar tillgång i balansräkningen för den offentliga förvaltningen och värdepapperiseringsenheten måste till fullo ha övertagit ägandet, vilket ska framgå av att risker och avkastning från tillgången har överlåtits.
- 20.263 Värdepapperisering av framtida inkomstflöden som inte betraktas som ekonomiska tillgångar, exempelvis framtida avkastning från oljeroyalties, är lån från upphovsmannen.

- 20.264 När en värdepapperisering berör flöden som är förknippade med en finansiell eller icke-finansiell tillgång, måste risker och avkastningar från ägandet av tillgångarna ha överlåtits för att en försäljning ska kunna bokföras.
- 20.265 Om den offentliga förvaltningen har kvar ett ägarintresse i värdepapperiseringen genom uppskjutet inköpspris, vilket är en rätt till flöden utöver det ursprungliga värdepapperiseringsvärdet, eller äganderätt till den sista andelen (som utfärdas av värdepapperiseringsenheten), eller på annat sätt, har inte en försäljning ägt rum och händelsen betraktas som att upphovsmannen tar upp ett lån.
- 20.266 Om den offentliga förvaltningen som upphovsman garanterar återbetalning av eventuell skuld som värdepapperiseringsenheten har ådragit sig i samband med tillgången, har riskerna förknippade med tillgången inte överlåtits. Ingen försäljning har skett och händelsen är att betrakta som att upphovsmannen tar upp ett lån. Garantier kan ställas i olika former, t.ex. försäkringsavtal, derivat eller avtalsvillkor om ersättning av tillgångar.
- 20.267 Om det fastställts att värdepapperiseringsavtalet innebär en verklig försäljning av en säljbar tillgång måste sektorklassificeringen av värdepapperiseringsenheten prövas. I avsnittet "Avgränsning av sektorn offentlig förvaltning" beskrivs kriterierna för att fastställa om värdepapperiseringsenheten är en institutionell enhet och om den fungerar som finansförmedlare. Om värdepapperiseringsenheten klassificeras i sektorn offentlig förvaltning är värdepapperiseringen ett offentligt lån. Om värdepapperiseringsenheten klassificeras som annan finansförmedlare (S.125), bokförs värdepapperiseringen som försäljning av tillgångar: utan direkt inverkan på den offentliga skulden, och med inverkan på det offentliga underskottet om de värdepapperiserade flödena gäller en icke-finansiell tillgång.
- 20.268 Om den offentliga förvaltningen i efterhand ger viss ersättning kontant eller på annat sätt, t.ex. som garantier, och därmed tar bort risköverföringen, måste all värdepapperisering som ursprungligen betraktades som försäljning från det ögonblicket klassificeras som upptagande av lån med följande transaktioner: upptagande av skuld och förvärv av tillgångar med en kapitaltransfereringsutgift om värdet av skulden överstiger värdet av tillgången.

Bokföring av flöden

- 20.269 Om en värdepapperisering bokförs som lån, bokförs kassaflödena till värdepapperiseringsenheten först på den offentliga förvaltningens konton och samtidigt som återbetalning av skuld, både ränta och kapital.
- 20.270 Om kassaflödena upphör innan skulden har amorterats, tas resterande skuld bort från den offentliga förvaltningens balansräkning genom en övrig volymförändring.
- 20.271 När hela lånet slutreglerats överförs eventuella kvarvarande kassaflöden till värdepapperiseringsenheten i enlighet med värdepapperiseringsavtalet och bokförs som upphovsmannens utgifter.

Övrigt

Pensionsförpliktelser

- 20.272 Behandlingen av pensionssystem beskrivs i kapitel 17, där det också finns en tilläggstabell till huvudräkenskaperna i ENS där alla förpliktelser enligt pensionssystemen, inklusive pensionsförpliktelser som uppkommer från sociala trygghetssystem, ska redovisas. Pensionsavsättningar finansierade av den offentliga förvaltningen, för ofonderade anställningsrelaterade förmånsbestämda system, bokförs enbart på dessa tilläggskonton.

Betalningar av engångsbelopp

- 20.273 Ibland händer det att enheter betalar en engångssumma till den offentliga förvaltningen i utbyte mot att denna sektor tar över en del av enhetens pensionsförpliktelser. Sådana storskaliga engångstransaktioner sker mellan en offentlig myndighet och en annan enhet, vanligen ett offentligt bolag, och är ofta förknippade med att bolagets ställning förändras eller att bolaget privatiseras. Den offentliga förvaltningen övertar förpliktelserna mot en kontant betalning som ska täcka det förväntade underskottet från övertagandet.
- 20.274 Eftersom transaktionen i princip innebär en utväxling av kontanter mot en lika stor förpliktelse, dvs. en skuld, ska den inte påverka måttet på nettoförmögenheten och den finansiella nettoförmögenheten och inte heller påverka den offentliga förvaltningens finansiella sparande. Det kan dock hända att pensionsförpliktelserna inte redovisas som en skuld på balansräkningen för någonting av de enheter som överför och övertar förpliktelserna. När pensionsförpliktelser överförs till den offentliga förvaltningen kan de slås samman med ett socialt trygghetssystem för vilket ingen skuld redovisas.

- 20.275 I ett sådant fall ska betalningen av en engångssumma betraktas som en förskottsbetalning av sociala avgifter. Med hänsyn till de många olika system som förekommer i praktiken och för att undvika snedvridningar vid beräkningen av vissa aggregat, t.ex. arbetskraftskostnader och obligatoriska avgifter, bokförs engångssumman som ett finansiellt förskott (F.8), dvs. en förskottsbetalning av diverse löpande transfereringar (D.75), som kommer att bokföras i framtiden i proportion till de relaterade pensionsbetalningarna. Betalningen av engångssumman påverkar därför inte den offentliga förvaltningens finansiella sparande under det år som förpliktelseerna överförs.

Partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn (PPP)

Omfattningen av partnerskapet

- 20.276 Partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn är komplexa, långsiktiga kontrakt mellan två enheter, varav den ena brukar vara ett bolag (eller en grupp av privata eller offentliga bolag) – den s.k. operatören eller partnern – och den andra en offentlig förvaltningsenhet. Inom ramen för partnerskapet investerar bolaget ett betydande kapital för att skapa fasta tillgångar eller förnya redan befintliga fasta tillgångar, och bolaget driver och förvaltar sedan tillgångarna för att producera och leverera tjänster till den offentliga förvaltningsenheten eller till allmänheten på den offentliga enhetens vägnar.
- 20.277 När kontraktet löper ut brukar den offentliga partnern överta det formella ägandet av de fasta tillgångarna. De fasta tillgångarna är oftast sådana som är typiska för vissa centrala offentliga funktioner, t.ex. skolor eller universitet, sjukhus och fängelser. De kan även vara infrastrukturtillgångar eftersom många av de stora projekt som genomförs genom partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn gäller tillhandahållande av transport, kommunikationer, allmännyttiga tjänster m.m. vilka brukar kallas infrastrukturtjänster.
- 20.278 Följande allmänna beskrivning täcker de vanligaste bokföringsproblemen: Ett bolag åtar sig att förvärva en uppsättning fasta tillgångar och sedan använda dessa tillgångar tillsammans med andra insatsvaror till att producera tjänster. Tjänsterna kan levereras till den offentliga förvaltningen, för användning som insatsvaror för dess egen produktion, t.ex. motorfordonsunderhåll, eller för att omfördelas till allmänheten utan betalning, t.ex. utbildningstjänster, varvid den offentliga förvaltningen gör regelbundna betalningar under kontraktstiden och bolaget förväntar sig att betalningarna ska täcka dess kostnader och ge en tillräcklig avkastning på investeringen.
- 20.279 Kontrakt om partnerskap mellan den offentliga och privata sektorn innebär enligt denna definition att den offentliga partnern betalar operatören avgifter för tillgång eller efterfrågan, och att det därför rör sig om ett slags upphandlingsavtal. Till skillnad från andra långsiktiga tjänsteavtal skapas en särskild tillgång. Ett PPP-kontrakt innebär således att den offentliga förvaltningen köper en tjänst som en partner producerat genom att skapa en tillgång. Det kan finnas många varianter av PPP-kontrakt när det gäller förfogandet över tillgångarna vid kontraktets slut, nödvändig drift och underhåll av tillgångarna under kontraktstiden, de producerade tjänsternas pris, kvalitet och volym osv.
- 20.280 När bolaget säljer tjänster direkt till allmänheten, t.ex. en avgiftsbelagd väg, betraktas kontraktet som en koncession och inte som ett PPP-kontrakt. Priset brukar bestämmas av den offentliga förvaltningen och fastställas på en nivå som bolaget förväntar ska ge det kostnadstäckning och tillräcklig avkastning på investeringen. Vid kontraktstidens utgång kan den offentliga förvaltningen överta det formella ägandet och den operativa ledningen över tillgångarna, eventuellt utan betalning.
- 20.281 I ett PPP-kontrakt förvärvar bolaget de fasta tillgångarna och är formell ägare till tillgångarna under kontraktstiden, även om förvärvet i vissa fall subventioneras av den offentliga förvaltningen. I kontraktet krävs ofta att tillgångarna ska motsvara den utformning, kvalitet och kapacitet som bestämts av den offentliga förvaltningen, att de används på det sätt som den offentliga förvaltningen bestämt till att producera de tjänster som krävs enligt kontraktet och att de underhålls enligt de normer som den offentliga förvaltningen anger.
- 20.282 Vidare brukar tillgångarna ha längre brukstid än kontraktstiden så att den offentliga förvaltningen kan komma att bestämma över tillgångarna, bära riskerna och få avkastningen under huvuddelen av tillgångarnas brukstid. Därför är det ofta svårt att bestämma om det är bolaget eller den offentliga förvaltningen som bär huvuddelen av riskerna och tillgodogör sig huvuddelen av avkastningen.

Ekonomiskt ägande och redovisning av tillgången

- 20.283 Precis som i fråga om leasing bestäms den ekonomiska ägaren av tillgångar som är relaterade till partnerskapet mellan den offentliga och den privata sektorn genom en bedömning av vilken enhet som bär huvuddelen av risken och vilken enhet som förväntas få huvuddelen av avkastningen från tillgångarna. Tillgången, och följaktligen den fasta bruttoinvesteringen, redovisas i denna enhet. De risk- och avkastningsfaktorer som i första hand bör analyseras är följande:
- a) Konstruktionsrisk, vilket inbegriper kostnadsöverskridanden, eventuella merkostnader på grund av försenad leverans, ej uppfyllda specifikationer eller byggnadsnormer samt miljörisker och andra risker som medför krav på betalning till tredje parter.

- b) Risken för bristande fullgörelse, vilket inbegriper risken för merkostnader, t.ex. underhåll och finansiering eller straffavgifter därför att volymen eller kvaliteten på tjänsterna inte motsvarar de normer som anges i kontraktet.
 - c) Efterfrågerisk, som inbegriper möjligheten att efterfrågan på tjänsterna är högre eller lägre än väntat.
 - d) Restvärde och inkuransrisk, vilket inbegriper risken att tillgångens värde kommer att vara lägre än förväntat vid kontraktstidens utgång och i vilken mån den offentliga förvaltningen har option att förvärva tillgångarna.
 - e) Huruvida den offentliga partnern finansierar eller beviljar garantier, eller om det förekommer förmånliga uppsägningsvillkor, särskilt om det är operatören som säger upp avtalet.
- 20.284 Riskerna och avkastningen ligger hos operatören om konstruktionsrisken och efterfrågerisken eller risken för bristande fullgörelse verkligen har överförts. Huvudfinansiering, garantier som täcker huvuddelen av finansieringen eller uppsägningsbestämmelser om återbetalning av huvuddelen till finansören om avtalet sägs upp av operatören, medför att ingen av dessa risker har överförts.
- 20.285 PPP-kontrakten har särskilda egenskaper eftersom de omfattar komplexa tillgångar. Om utvärderingen av risker och avkastning inte ger ett entydigt svar är det därför relevant att ställa frågan om vilken enhet som har det bestämmande inflytandet över tillgångens beskaffenhet och hur villkoren för de tjänster som produceras med den bestäms:
- a) I vilken grad den offentliga förvaltningen bestämmer över utformningen, kvaliteten, storleken och underhållet av inventarierna.
 - b) I vilken grad den offentliga förvaltningen kan bestämma vilka tjänster som ska produceras, de enheter som tjänsterna ska produceras för och till vilka priser tjänsterna ska produceras.
- 20.286 Bestämmelserna i varje PPP-kontrakt ska utvärderas för att kunna avgöra vilken enhet som är den ekonomiska ägaren. På grund av komplexiteten och mångfalden av PPP-kontrakt bör alla fakta och omständigheter i det enskilda fallet beaktas. Därefter bör den kontobehandling väljas som bäst åskådliggör de underliggande ekonomiska relationerna.

Bokföring

- 20.287 Om bolaget bedöms vara den ekonomiska ägaren och om – vilket är vanligt – den offentliga förvaltningen övertar det formella och ekonomiska ägandet när kontraktet löper ut utan någon uttrycklig betalning, bokförs en transaktion för den offentliga förvaltningens förvärv av tillgångarna. En ansats är att man låter den offentliga förvaltningen gradvis bygga upp ett finansiellt krav och att bolaget gradvis ådrar sig motsvarande skuld så att värdet för båda kommer att motsvara tillgångarnas förväntade restvärde vid kontraktstidens slut. En sådan ansats kräver att det redan finns monetära transaktioner som kan arrangeras om eller att nya transaktioner konstrueras utifrån antaganden om tillgångarnas förväntade värden och om räntesatser. Detta innebär att när PPP-tillgången inte finns på den offentliga förvaltningens balansräkning delar man upp PPP-betalningarna så att en del representerar förvärvet av en finansiell tillgång.
- 20.288 En alternativ metod är att bokföra förändringen av det formella och ekonomiska ägandet som en kapitaltransferring i natura på slutet. Kapitaltransferringemetoden avspeglar inte den underliggande ekonomiska verkligheten lika bra. Databegränsningar, osäkerhet om tillgångarnas förväntade restvärde samt kontraktsbestämmelser som ger parterna valmöjligheter kan dock göra att det är klokt att använda denna metod.
- 20.289 Ett annat betydande problem uppkommer om den offentliga förvaltningen bedöms vara den ekonomiska ägaren av tillgångarna, men inte gör någon uttrycklig betalning när kontraktet ingås. En transaktion måste då konstrueras för förvärvet. Det vanligaste alternativet är att förvärvet åstadkoms genom en tillräknad finansiell leasing på grund av likheterna med verkliga finansiella leasingavtal. Huruvida detta är genomförbart eller inte beror på kontraktsbestämmelserna i det enskilda fallet, hur bestämmelserna tolkas samt eventuellt även andra faktorer. Ett lån skulle kunna tillräknas och om det finns faktiska betalningar från den offentliga förvaltningen till bolaget kan dessa omföras så att en del av varje betalning representerar återbetalning av lånet. Om det inte finns några faktiska betalningar från den offentliga förvaltningen kan icke-monetära betalningar konstrueras för lånebetalningarna. Andra sätt för den offentliga förvaltningen att betala tillgången kan vara genom förskottsbetalning av en operationell leasing, om en operationell leasing tillräknas eller är en immateriell tillgång i form av bolagets rätt att använda tillgångarna för produktion av tjänster.

20.290 Ett annat viktigt problem gäller mätningen av produktionen. Oavsett vilket beslut som har fattats om vilken enhet som är den ekonomiska ägaren av tillgångarna under kontraktstiden och om hur den offentliga förvaltningen till sist förvärvar dem, bör man vara noga med att mäta produktionen på rätt sätt. Återigen finns det olika alternativ och vilket som är lämpligt varierar beroende på situationen och tillgången på uppgifter. Svårigheten uppkommer när den offentliga förvaltningen bedöms vara den ekonomiska ägaren av tillgångarna men tillgångarna används av bolaget för produktion av tjänster. Det är önskvärt att visa värdet av kapitaltjänsterna som en produktionskostnad för bolaget. Detta kan dock kräva tillräkning av en operationell leasing, vilket i sin tur kräver omföringar av verkliga transaktioner eller konstruktion av icke-monetära transaktioner som identifierar leasingbetalningarna. Ett alternativt sätt är att visa kostnaden för kapitaltjänsterna på den offentliga förvaltningens produktionskonto men att klassificera den offentliga förvaltningens produktion på samma sätt som man klassificerar bolagets produktion, vilket innebär att den totala produktionen i ekonomin klassificeras korrekt.

Transaktioner med internationella och överstatliga organisationer

20.291 Transaktioner som sker mellan inhemska enheter och internationella eller överstatliga organisationer klassificeras i sektorn utlandet.

20.292 Ett exempel på sådana transaktioner är mellan inhemska enheter som inte tillhör den offentliga förvaltningen och EU-institutionerna, där dessa betraktas som huvudparterna i transaktionen även om offentliga förvaltningsenheter spelar en roll som förmedlande ombud som kanaliserar medlen. Huvudtransaktionerna sker mellan de båda parterna och bokföringen påverkar inte den offentliga förvaltningen. Den offentliga förvaltningens funktion bokförs som en finansiell transaktion (F.89).

20.293 Bokföringen av specifika transaktioner mellan inhemska enheter och EU-institutionerna beskrivs nedan för olika kategorier:

a) Skatter: Vissa skatter på produkter, t.ex. tull och punktskatter, ska betalas till EU-institutionerna eller andra överstatliga organisationer. Dessa bildar följande tre kategorier:

1. Sådana som betalas direkt, t.ex. Europeiska kol- och stålgemenskapens tidigare uttag av avgifter från gruvor och järn- och stålproducenter, bokförs direkt.

2. Sådana som nationella offentliga förvaltningsenheter inkasserar som ombud för EU-institutionerna eller andra överstatliga organisationer, men där skatten betraktas som direktbetalad av de inhemska producenterna. Exempel är avgifter på importerade jordbruksprodukter, monetära utjämningsbelopp som påförs export och import, produktionsavgifter på socker och avgift på isoglukos, medansvaravgifter på mjölk och spannmål samt tull som tas ut enligt EU:s integrerade tulltaxa. Dessa transaktioner bokförs direkt från producenterna till den överstatliga organisationen och den nationella offentliga förvaltningens funktion bokförs som förmedlare av en finansiell transaktion.

3. Inbetalningar av mervärdesskatt i respektive medlemsstat. Dessa bokförs som inkomster för den nationella offentliga förvaltningen, medan de belopp som medlemsstaterna tillhandahåller EU bokförs som en löpande transferering (D.76). Transfereringen från den offentliga förvaltningen bokförs när betalningen görs.

b) Subventioner: Alla subventioner som överstatliga organisationer betalar ut direkt till inhemska producenter bokförs som direkta utgifter för den överstatliga organisationen, inte för en inhemsk offentlig förvaltningsenhet. Subventioner till inhemska producenter med inhemska offentliga förvaltningsenheter som förmedlare bokförs likaledes direkt mellan huvudparterna. Samtidigt skapas också poster under övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter (F.89) på den offentliga förvaltningens konton för finansiella transaktioner.

c) Diverse löpande transfereringar: Syftet med medlemsstaternas bidrag till EU:s budget för den tredje och fjärde typen av betalningar är att förse EU med egna medel. Den tredje resursen beräknas som en fast procentsats av medlemsstaternas beräkningsunderlag för mervärdesskatt. Den fjärde resursen baseras på varje medlemsstats bruttonationalinkomst. Dessa betalningar betraktas som obligatoriska transfereringar från den nationella offentliga förvaltningen till EU. De klassificeras som diverse löpande transfereringar och bokförs när de betalas.

d) Löpande internationellt samarbete: de flesta andra löpande transfereringar, både kontanta och in natura, mellan den offentliga förvaltningen och utländska enheter, däribland internationella organisationer, klassificeras som löpande internationellt samarbete. Till dessa hör bland annat löpande bistånd till utvecklingsländer och löner till lärare, rådgivare och andra ombud för den offentliga förvaltningen som är verksamma utomlands. Ett kännetecken på löpande internationellt samarbete är att kategorin består av transfereringar som görs på frivillig basis.

- e) Kapitaltransfereringar: Investeringsbidrag, kontant eller in natura, samt andra kapitaltransfereringar, särskilt som motpartstransaktioner till en skuldavskrivning eller ett skuldövertagande, kan betalas till eller tas emot från en internationell eller överstatlig organisation.
- f) Finansiella transaktioner: Vissa finansiella transaktioner, oftast lån, kan bokföras när de beviljas av internationella organisationer, t.ex. Världsbanken och Internationella valutafonden. Den offentliga förvaltningens investeringar i internationella och överstatliga organisationers kapital (förutom Internationella valutafonden) klassificeras som andra ägarandelar (F.519). Om det inte finns någon möjlighet till återbetalning klassificeras de dock som löpande internationellt samarbete.
- 20.294 EU-institutionerna gör löpande transfereringar och kapitaltransfereringar av betydande storlek via strukturfonderna, t.ex. Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden. Slutmottagarna för dessa transfereringar kan vara enheter inom eller utanför den offentliga förvaltningen.
- 20.295 Bidrag från strukturfonderna innebär ofta samfinansiering, där EU bidrar till en investering som den offentliga förvaltningen gör. Det kan förekomma en blandning av förskottbetalningar, löpande betalningar och slutbetalningar, vilka kanaliseras via minst en offentlig förvaltningsenhet. Inhemska offentliga förvaltningsenheter kan också göra förskottbetalningar för inkomster som förväntas från EU.
- 20.296 Om mottagarna är icke-offentliga förvaltningsenheter bokförs alla betalningar som den offentliga förvaltningen gör som EU-förskott som finansiella transaktioner under obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter. Motparten till den finansiella transaktionen är EU om beloppet för den icke-finansiella transaktionen förfallit till betalning, i annat fall är det mottagaren. Ställningsvärdena på obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter räknas ned när den kontanta betalningen görs.
- 20.297 Samfinansierade utgiftstransfereringar för den offentliga förvaltningen bokförs då EU-godkännandet ges.
- 20.298 Det kan finnas omständigheter då förskott från den offentliga förvaltningen överskrider det tillåtna beloppet när detta väl har bestämts under godkännandeprocessen. Om mottagaren klarar att betala tillbaka det överskjutande beloppet regleras den skuld som bokförts som obetald offentlig inkomst. Om mottagaren inte kan betala bokförs en kapitaltransferering från den offentliga förvaltningen som annullerar posten för den obetalda inkomsten.
- 20.299 Om offentliga förvaltningsenheter är mottagare flyttas den offentliga inkomsten framåt för att motsvara tidpunkten för utgiften. Detta är ett avsteg från den allmänna regeln om tidpunkten för bokföring av sådana transfereringar. Om det är en lång tidsfördröjning mellan den utgiften och den kontanta inkomsten, kan inkomsten bokföras när kravet ställs till EU. Detta är endast tillämpligt i följande fall: Det finns ingen tillförlitlig information om tidpunkten för utgiften, beloppen är stora eller tidsförskjutningen mellan utgift och framställandet av kravet är liten.
- 20.300 Alla förskottbetalningar från EU till offentliga förvaltningsenheter som slutmottagare i början av fleråriga program ska bokföras som finansiella förskott.

Utvecklingsbistånd

- 20.301 Den offentliga förvaltningen bistår andra länder genom att bevilja lån till en ränta som avsiktligt är lägre än marknadsräntan för lån med jämförbar risk (subventionerade lån, se beskrivningen i avsnittet "Frågor vid bokföring för sektorn offentlig förvaltning" – "Skuldtransaktioner") eller kontanta bidrag eller bidrag in natura.
- 20.302 Det är ofta svårt att bokföra internationellt bistånd in natura, t.ex. leveranser av livsmedelslager. Priserna i mottagarlandet på varor eller tjänster som levereras in natura, som livsmedelslager, kan vara mycket annorlunda än priserna i givarlandet. Som allmän princip ska värdet på gåvan till mottagaren anses vara lika med kostnaden för att tillhandahålla biståndet till mottagaren. Följaktligen ska priserna i givarlandet användas som grund för beräkningen av gåvans värde. Utöver själva varorna eller tjänsterna ska alla identifierbara tillkommande kostnader för leveransen av varor eller tjänster tas med, t.ex. transporten till mottagarlandet, leveransen inom det landet, ersättning till anställda inom offentlig förvaltning i givarlandet som förbereder eller övervakar leveranser, försäkringar osv.

OFFENTLIG SEKTOR

20.303 I ENS utgörs den offentliga sektorn av sektorn offentlig förvaltning och offentliga bolag. Den offentliga förvaltningens beståndsdelar ingår redan i systemets sektorstruktur och kan arrangeras om för att sammanställa räkenskaper för dessa. Detta görs genom att delsektorerna inom sektorn offentlig förvaltning sammanförs med de offentligt kontrollerade delsektorerna inom icke-finansiella och finansiella bolag.

Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll
Offentligt kontrollerade	Offentligt kontrollerade	Offentliga	Privata	Privata
Privata	Privata			

20.304 Offentligt kontrollerade finansiella bolag kan indelas ytterligare i centralbanken och andra offentligt kontrollerade finansiella bolag, som i sin tur kan delas upp i ytterligare delsektorer vid behov.

Tabell 20.2 – Den offentliga sektorn och dess delsektorer

Offentlig förvaltning				Offentliga bolag		
Staten	Delstater	Kommuner	Sociala trygghetsfonder	Offentligt kontrollerade icke-finansiella bolag	Offentligt kontrollerade finansiella bolag	
					Centralbanken	Andra offentligt kontrollerade finansiella bolag

20.305 Den offentliga sektorns räkenskaper kan byggas upp enligt ENS ram och kontosystem, och i princip är både den konsoliderade och den icke-konsoliderade versionen användbar för analysen. Alternativa uppställningar, t.ex. konsoliderade och icke-konsoliderade motsvarigheter till statistiken över den offentliga förvaltningens finanser som beskrevs tidigare i kapitlet, är också användbara.

20.306 Alla institutionella enheter i den offentliga sektorn är inhemska enheter som direkt eller indirekt kontrolleras av offentliga enheter. Med kontroll över en enhet avses möjligheten att bestämma enhetens allmänna inriktning eller policy. Detta beskrivs mer utförligt nedan.

20.307 Avgörandet av huruvida en offentligt kontrollerad enhet tillhör sektorn offentlig förvaltning eller är ett offentligt bolag görs med hjälp av testet av marknad/icke-marknad, såsom beskrivs i kapitel 3 och ovan. Icke-marknadsproducerande offentliga enheter klassificeras till sektorn offentlig förvaltning och marknadsproducerande offentliga förvaltningsenheter klassificeras som offentliga bolag. Det enda undantaget från denna allmänna regel är vissa finansinstitut som utövar tillsyn över eller betjänar finanssektorn, som klassificeras som offentliga finansiella bolag oavsett om de är marknadsproducerande eller inte.

20.308 Ett organs juridiska form ger ingen vägledning om dess sektortillhörighet. Vissa offentliga enheter som juridiskt sett är bolag kan vara icke-marknadsproducerande enheter och ska därför klassificeras i sektorn offentlig förvaltning och inte som offentliga bolag.

Kontroll över den offentliga sektorn

20.309 Med kontroll över en inhemsk offentlig enhet avses möjligheten att bestämma allmän inriktning eller policy för denna enhet. Detta kan ske genom en enda offentlig enhets direkta rättigheter eller genom många offentliga enheters kollektiva rättigheter. Följande indikatorer på kontroll ska beaktas:

a) Rätten att utse, inge veto mot eller entlediga merparten av tjänstemännen, styrelseledamöterna etc. Rätten att utnämna, entlediga, godkänna eller inge veto mot majoriteten av ledamöterna i en enhetsstyrelse är tillräckligt för att avgöra om kontroll föreligger. Dessa rättigheter kan innehas direkt av en offentlig enhet eller indirekt av offentliga enheter tillsammans. Om den första omgången av utnämningar bestäms av den offentliga sektorn men efterföljande ersättningar inte är föremål för sådan kontroll, kvarstår klassificeringen till den offentliga sektorn tills majoriteten av styrelseledamöterna inte är kontrollerade utnämningar.

- b) Rätten att utse, inge veto mot eller entlediga nyckelpersoner inom personalen. Om kontrollen av den allmänna inriktningen i praktiken bestäms av inflytelserika styrelseledamöter, t.ex. vd, styrelseordförande och finansdirektör, blir befogenheterna att utse, inge veto mot eller entlediga dessa befattningshavare desto viktigare.
- c) Rätten att utse, inge veto mot eller entlediga de flesta ledamöter i enhetens viktigaste kommittéer. Om viktiga faktorer för den allmänna inriktningen, t.ex. ersättningen till de högre tjänstemännen och affärsstrategin, delegerats till underkommittéer är rätten att utse, inge veto mot eller entlediga direktörer i dessa underkommittéer avgörande för kontroll.
- d) Innehav av majoriteten av rösterna. Detta bestämmer normalt kontrollen om beslut fattas enligt principen en aktie, en röst. Aktier kan innehas direkt eller indirekt, om aktierna ägs av alla offentliga enheter gemensamt. Om beslut inte fattas enligt principen en aktie, en röst, måste situationen analyseras för att avgöra om den offentliga sektorn har majoriteten av rösterna.
- e) Rättigheter enligt särskilda aktier och optioner. Sådana "gyllene" aktier var en gång i tiden vanliga i privatiserade bolag och förekommer även i vissa specialföretag (SPE/SPV). I vissa fall ger sådana aktier offentliga enheter vissa särskilda, permanenta eller tidsbegränsade, rättigheter att bevaka sina intressen. Att det finns sådana aktier är inte i sig självt en indikator på kontroll, utan detta måste analyseras noggrant, särskilt om befogenheterna kan dras tillbaka. Om befogenheter påverkar enhetens rådande allmänna inriktning är de viktiga för klassificeringsbesluten. I andra fall rör det sig om reservbefogenheter som kan ge rätt att styra den allmänna inriktningen i nödsituationer etc. I så fall påverkar de inte den rådande inriktningen, men om de utnyttjas medför detta en omedelbar omklassificering av enheten. En liknande situation är om offentliga enheter har en option att köpa aktier under vissa omständigheter. I så fall måste man bedöma om möjligheten att utnyttja denna option påverkar enhetens allmänna inriktning.
- f) Rätten att kontrollera via avtal. Om en enhets hela försäljning går till en enda offentlig enhet eller till en samling av sådana enheter, kan detta medföra ett dominerande inflytande som kan betraktas som kontroll. Om det finns andra befintliga eller potentiella kunder är det en indikator på att enheten inte är offentligt kontrollerad. Om enheten inte får göra affärer med kunder utanför den offentliga sektorn på grund av den offentliga sektorns inflytande, är detta en indikator på offentlig kontroll.
- g) Rätten att kontrollera genom godkännande/tillstånd till upplåning. Långivare kräver ofta bestämmande inflytande som villkor för att ge lån. Om den offentliga sektorn utövar ett bestämmande inflytande via utlåning eller genom att skydda sin riskexponering på grund av en garanti och det inflytandet är större än det som ett bolag inom den privata sektorn vanligtvis möter från en bank, är detta en indikator på kontroll. Om en enhet måste ha tillstånd från den offentliga sektorn för att låna är detta en indikator på kontroll.
- h) Styrning via överdrivet strikta bestämmelser. Om bestämmelserna är så strikta att de i praktiken dikterar bolagets allmänna inriktning är det en form av kontroll. Offentliga myndigheter kan i vissa fall ha stora tillsynsbefogenheter, särskilt på områden med monopol och för privatiserade enheter för allmännyttiga tjänster. Tillsynen kan avse viktiga områden, som prissättning, utan att en enhet för den skull har överlämnat kontrollen av den allmänna inriktningen. Valet att bedriva verksamhet i en strikt reglerad miljö är också en indikator på att enheten inte är kontrollerad.
- i) Övrigt. Kontroll kan också förekomma genom lagstadgade befogenheter eller rättigheter som härrör från en enhets bolagsordning, t.ex. att begränsa verksamhet, mål och driftsaspekter, godkänna budgetar eller förhindra att enheten ändrar sin bolagsordning eller upplöser sig, godkänna utdelningar eller säga upp enhetens förbindelser med den offentliga sektorn. En enhet som helt eller nästan helt finansieras av den offentliga sektorn anses kontrollerad om styrningen av den finansieringen är tillräckligt restriktiv för att diktera den allmänna inriktningen på det området.

20.310 Varje klassificeringsfall måste bedömas individuellt och samtliga dessa indikatorer kanske inte är relevanta i varje enskilt fall. Vissa indikatorer, såsom a, c och d i punkt 20.309, är tillräckliga i sig själva för att fastställa kontroll. För de övriga kan en rad separata indikatorer tillsammans ange att kontroll förekommer.

Centralbanken

20.311 Centralbanken anses i allmänhet vara offentliga finansiella bolag även i de fall då andra än den offentliga förvaltningen är den formella helägaren eller majoritetsägaren. De betraktas som offentliga bolag därför att den offentliga förvaltningen är ekonomisk ägare eller utövar kontroll med andra medel.

- 20.312 En centralbank är en finansförmedlare, vars verksamhet regleras av särskilda lagbestämmelser, och som är satt under allmän kontroll av den offentliga förvaltningen som representerar det nationella intresset, även om centralbanken har en hög grad av beslutsautonomi eller oberoende i fråga om utövandet av sin huvudverksamhet (framför allt penningpolitiken). Här är huvudfrågan erkännandet av centralbankens huvudfunktion och huvudverksamhet – att förvalta valutareserven, emittera den nationella valutan och bedriva penningpolitiken – snarare än dess juridiska ställning. Den offentliga förvaltningen har ofta en formell rätt till intäkter vid likvidation.
- 20.313 På grund av sådana ägarintressen eller den offentliga förvaltningens roll betraktas dess ägarinnehav i centralbanken – eller åtminstone i fråga om de reservtillgångar som centralbanken förvaltar – i nationalräkenskaperna som ett ekonomiskt ägande även i de fall då den offentliga förvaltningen inte är formell ägare.

Offentliga kvasibolag

- 20.314 Offentliga kvasibolag har inte de rättsliga egenskaper som kännetecknar självständiga bolag men fungerar annorlunda än sina ägare och mer som enheter inom sektorerna icke-finansiella eller finansiella bolag, och kan därför betraktas som institutionella enheter.
- 20.315 Kvasibolagens verksamheter måste vara väl avgränsade, med tillräcklig information så att en fullständig bokföring kan upprättas (se led f i punkt 2.13), och de måste vara marknadsproducerande enheter.

Specialföretag (SPE/SPV) och utländska enheter

- 20.316 Självständiga offentliga enheter kan inrätta eller använda specialföretag (s.k. SPE eller SPV). Sådana enheter har ofta inga anställda eller har icke-finansiella tillgångar och deras fysiska närvaro är ofta begränsad till en brevlåda på den plats där de är registrerade, vilket kan vara utomlands.
- 20.317 Om specialföretag har inrättats av den offentliga sektorn måste det utredas om de har befogenhet att agera oberoende, om det finns begränsningar av deras verksamheter och om de bär risken och avkastningen från sina tillgångar och skulder. Om de inte uppfyller dessa kriterier är de inte separata institutionella enheter, och om de är inhemska ska de konsolideras i den offentliga enhet som inrättade dem. Om de är utländska enheter betraktas de som en del av utlandet och alla transaktioner som de genomför omförs via den offentliga enhet som inrättade dem.
- 20.318 Utländska internationella samriskföretag mellan olika nationella offentliga förvaltningar, där ingen av parterna har bestämmande inflytande över enheten, fördelas mellan de offentliga sektorerna som konstruerade inhemska statistiska enheter.

Samriskföretag

- 20.319 Offentliga och privata enheter kan bilda ett konsortium varigenom en institutionell enhet inrättas. Enheten kan ingå avtal i eget namn och ordna finansiering för egna ändamål. Enheten hänförs till den offentliga eller privata sektorn beroende på vilken part som har bestämmande inflytande över den.
- 20.320 I praktiken förekommer gemensamt bestämmande inflytande i de flesta samriskföretag. Om enheten klassificeras som icke-marknadsproducerande brukar den klassificeras till sektorn offentlig förvaltning eftersom den fungerar som en offentlig förvaltningsenhet. Om enheten klassificeras som marknadsproducent och det bestämmande inflytandet är jämnt fördelat, delas enheten upp i två halvor och en halva hänförs till den offentliga sektorn och den andra till den privata sektorn.
-

KAPITEL 21

KOPPLINGAR MELLAN AFFÄRSREDOVISNING OCH NATIONALRÄKENSKAPER SAMT MÄTNING AV FÖRETAGSVERKSAMHET

21.01 Affärsredovisningen är tillsammans med företagsundersökningar en viktig informationskälla för företagsverksamhet i nationalräkenskaperna. Nationalräkenskaperna har vissa gemensamma drag med affärsredovisningen, t.ex.

- a) bokföring av transaktioner i konton, dvs. i tabeller med två kolumner,
- b) monetär värdering,
- c) användning av saldoposter,
- d) bokföring av transaktionerna allteftersom de sker, och
- e) intern samstämmighet inom kontosystemet.

Nationalräkenskaperna är dock annorlunda på ett flertal punkter eftersom de har ett annat mål: Syftet med nationalräkenskaperna är att beskriva alla verksamheter i ett land på ett enhetligt sätt, inte bara ett företags eller en koncerns verksamhet. Strävan efter att ge en enhetlig bild av alla enheter i en ekonomi och deras förbindelser med utlandet medför begränsningar som inte förekommer inom affärsredovisningen.

21.02 För nationalräkenskaperna gäller internationella standarder som är gemensamma för alla världens länder. Utvecklingen och användningen av affärsredovisning skiljer sig från ett land till ett annat. Affärsredovisningen är dock på väg mot gemensamma internationella standarder. Harmoniseringen på global nivå inleddes den 29 juni 1973, då *International Accounting Standards Committee* (IASC) inrättades. IASC:s uppdrag var att utarbeta grundläggande redovisningsstandarder – de internationella redovisningsstandarderna IAS (*International Accounting Standards*) och därefter IFRS-standarderna (*International Financial Reporting Standards*) – som skulle kunna tillämpas i hela världen. I Europeiska unionen utarbetas koncernredovisning för börsnoterade företag i EU enligt IFRS-referensramen sedan 2005.

21.03 Detaljerade riktlinjer för vad affärsredovisningen ska innehålla och hur den ska kopplas till nationalräkenskaperna finns i särskilda manualer. I det här kapitlet besvaras de vanligaste frågor som uppstår när nationalräkenskaper sammanställs utifrån affärsredovisning och vissa specifika frågor när det gäller mätningen av företagsverksamhet.

NÅGRA SÄRSKILDA REGLER OCH METODER FÖR AFFÄRSREDOVISNING

21.04 För att man ska kunna få ut den information som behövs ur affärsredovisningen är det viktigt att de som arbetar med nationalräkenskaperna förstår de internationella redovisningsstandarder som gäller för privata bolag och för offentliga förvaltningsorgan. Standarderna för privata bolag utarbetas och hålls uppdaterade av *International Accounting Standards Board* (IASB), och de för offentliga förvaltningsorgan av *International Public Sector Accounting Standards Board* (IPSASB). I följande punkter beskrivs de allmänna principerna för affärsredovisningen.

Bokföringstidpunkt

21.05 I affärsredovisningen bokför man transaktioner när de äger rum, vilket ger upphov till fordringar och förpliktelser, oavsett när betalningen sker. Till skillnad från kontantmetoden utgår denna metod (faktureringsmetoden) från periodiseringsprincipen. I nationalräkenskaperna används också periodisering.

Dubbel bokföring/fyrdubbel bokföring

21.06 I affärsredovisningen bokförs varje transaktion i företaget på minst två olika konton, ett på debetsidan och ett på kreditsidan, till samma belopp. Denna dubbla bokföring gör det möjligt att kontrollera samstämmigheten mellan kontona.

I nationalräkenskaperna kan också fydubbel bokföring användas för de flesta transaktioner. En transaktion redovisas två gånger av varje berörd institutionell enhet, t.ex. en gång som en icke-finansiell transaktion på produktions-, inkomst- och kapitalkontona, och en gång som en finansiell transaktion som är knuten till förändringen i finansiell tillgång och skuld.

Värdering

21.07 I affärsredovisningen och i nationalräkenskaperna bokförs transaktioner till det pris som aktörerna har kommit överens om.

Tillgångar och skulder värderas i allmänhet till sin ursprungliga eller historiska kostnad i företagens finansiella rapporter, eventuellt i kombination med andra priser, t.ex. marknadspriser för lager. Finansiella instrument bör värderas till verkligt värde, som avspeglar de priser som observeras på marknaderna, om nödvändigt beräknade med hjälp av särskilda värderingstekniker.

I nationalräkenskaperna bokförs tillgångar och skulder till de aktuella värdena vid den tidpunkt som balansräkningen avser, inte till sin ursprungliga värdering.

Resultaträkning och balansräkning

21.08 För affärsredovisningen upprättas två finansiella rapporter – resultaträkningen och balansräkningen. I resultaträkningen redovisas transaktioner som motsvarar inkomster och utgifter, och i balansräkningen stockar av tillgångar och skulder. Dessa finansiella rapporter är uppställda i form av konton och visar kontonas saldon samt transaktioner på en aggregerad nivå. Resultaträkningen och balansräkningen är nära knutna till varandra. Saldot i resultaträkningen är företagets resultat (vinst eller förlust). Denna vinst eller förlust ingår också i balansräkningen.

21.09 De transaktionskonton vars saldo ingår i resultaträkningen är flödeskonton. Syftet är att visa summan av inkomster och utgifter under räkenskapsåret.

21.10 Balansräkningar är konton som visar stockarna, dvs. värdet av tillgångar och skulder vid räkenskapsårets utgång.

NATIONALRÄKENSKAPER OCH AFFÄRSREDOVISNING – PRAKTISKA FRÅGOR

21.11 För att de som arbetar med nationalräkenskaperna ska kunna använda affärsredovisningen i stor skala, och inte bara i enskilda fall, måste ett antal villkor vara uppfyllda.

Det första är tillgång till företagens räkenskaper. I regel är det obligatoriskt för stora företag att offentliggöra sina räkenskaper. Det finns databaser över dessa räkenskaper som privata eller offentliga organ upprättat, och det är viktigt att de som arbetar med nationalräkenskaperna får tillgång till dem. För stora företag går det i allmänhet att få räkenskaperna direkt från företagen.

Det andra villkoret är ett minimum av standardisering i de redovisningshandlingar som företagen offentliggör, eftersom detta är nödvändigt för datorbehandling. En hög grad av standardisering hänger ofta ihop med att det finns ett organ som samlar in räkenskaper från företagen i sådan standardiserad form. Insamlingen kan organiseras på frivillig basis, till exempel av ett organ som driver ett redovisningscenter och som gör analyser för sina medlemmars räkning. Den kan också vara obligatorisk enligt lag, till exempel när det är skattemyndigheten som samlar in uppgifterna. I båda fallen måste de som arbetar med nationalräkenskaperna begära tillgång till databaserna och respektera den sekretesspolicy som gäller.

21.12 Affärsredovisning kan användas när räkenskaperna inte sammanställs i standardiserad form. I många länder finns det sektorer inom ekonomin som domineras av ett fåtal stora företag, och då kan dessa stora företags räkenskaper användas för nationalräkenskaperna. Det finns också användbar information i noterna till räkenskaperna, t.ex. närmare upplysningar eller vägledning om hur bokföringsposterna ska tolkas.

21.13 Företagsundersökningar är den andra viktiga källan till data om företagsverksamhet för nationalräkenskaperna. Sådana undersökningar ger tillfredsställande resultat om frågorna är förenliga med posterna i affärsredovisningen och de begrepp som används där. Ett företag kommer inte att kunna ge tillförlitlig information om den inte finns att hämta i företagets eget interna informationssystem. Även i bästa fall, när de som arbetar med nationalräkenskaperna har tillgång till redovisningsdatabaserna, är det dock i allmänhet nödvändigt att göra företagsundersökningar, eftersom informationen i databaserna sällan är tillräckligt detaljerad för att tillgodose alla databehov hos dem som arbetar med nationalräkenskaperna.

21.14 Globaliseringen försvårar användningen av affärsredovisning när nationalräkenskaperna utarbetas. Affärsredovisningen måste upprättas på nationell basis för att vara användbar, och så är inte fallet när företagen har dotterbolag utomlands. När företagets verksamhet sträcker sig utanför landets gränser måste man göra justeringar för att få en nationell bild utifrån företagets affärsredovisning. Till affärsredovisningsdatabasen måste företagen lämna antingen räkenskaper som har upprättats på nationell basis eller de justeringar som krävs för att göra företagets räkenskaper nationella. När skattemyndigheter samlar in räkenskaper från företagen brukar de i allmänhet kräva att uppgifterna lämnas på nationell basis för att det ska gå att beräkna skatten på vinsten, vilket är det mest fördelaktiga när uppgifterna ska användas i nationalräkenskaperna.

21.15 En annan praktisk fråga är att räkenskapsåret bör motsvara nationalräkenskapernas referensperiod. För årsräkenskaper är detta i allmänhet kalenderåret, så för att affärsredovisningen ska kunna användas på bästa sätt är det önskvärt att majoriteten av dessa företag inleder sina räkenskapsår den 1 januari. Företag kan dock även ha andra startdatum för sina räkenskapsår. För händelser som motsvarar flöden i nationalräkenskaperna går det ofta bra att återskapa räkenskaper på kalenderårsbasis genom att kombinera delar av två på varandra följande räkenskapsår, men för balansräkningar ger denna metod mindre tillfredsställande resultat, särskilt för poster som brukar fluktuera kraftigt under året. Kvartalsvisa räkenskaper sammanställs ofta av stora företag, men de samlas sällan in systematiskt.

ÖVERGÅNGEN FRÅN AFFÄRSREDOVISNING TILL NATIONALRÄKENSKAPER: EXEMPLET MED ICKE-FINANSIELLA FÖRETAG

21.16 För att uppgifter från icke-finansiella företags affärsredovisning ska kunna användas i nationalräkenskaperna krävs flera justeringar. Dessa justeringar kan delas in i tre kategorier: begreppsmässiga justeringar, justeringar för att skapa samstämmighet med räkenskaperna från andra sektorer och kompletterande justeringar.

Begreppsmässiga justeringar

21.17 Begreppsmässiga justeringar krävs eftersom affärsredovisningen inte bygger på exakt samma begrepp som nationalräkenskaperna, och även i de fall begreppen ligger nära varandra så kan värderingsmetoderna skilja sig åt. Nedan följer några exempel på begreppsmässiga justeringar för att beräkna produktion:

- a) Justering för omräkning till baspris. Företagens omsättning anges i allmänhet exklusive moms, men omfattar ofta produktskatter. Däremot ingår produktsubventioner sällan i omsättningen. Därför måste uppgifterna från affärsredovisningen justeras genom ett avdrag för produktskatter och ett tillägg för produktsubventioner för att få fram en skattning av produktionen till baspris.
- b) Försäkringspremier. Försäkringspremier som företagen betalar ingår i deras utgifter, men i nationalräkenskaperna måste premierna delas upp i tre delar – nettopremie, försäkringstjänst och premietillskott. Endast den del som motsvarar tjänsten är insatsförbrukning, varför en korrigering måste göras genom att nettopremierna och premietillskotten dras av från bruttobeloppet.

Justeringar för att skapa samstämmighet med räkenskaperna från andra sektorer

21.18 För att kunna användas i nationalräkenskaperna måste företagens räkenskaper stämma överens med räkenskaperna för andra företag och enheter i övriga institutionella sektorer. Skatter och subventioner som värderas på grundval av företagens räkenskaper måste alltså överensstämma med dem som tas emot eller betalas av den offentliga förvaltningen. Så är inte fallet i praktiken, och det behövs en regel för att uppnå överensstämmelse. Information från den offentliga förvaltningen brukar vara mer tillförlitlig än informationen från företagen, och uppgifterna från affärsredovisningen justeras därför.

Exempel på kompletterande justeringar

21.19 Exempel på orsaker till att företagens räkenskapsuppgifter kan behöva justeras för att få täckning är avsaknad av statistiska register, befrielse från deklaration av skatt och sociala avgifter samt skatteundandragande.

Nedan följer några exempel på specifika justeringar som kan behöva göras:

- a) Undanhållande av upplysningar om såld produktion och försäljning av handelsvaror. Företag kan undervärdera värdet på försäljningen för att slippa betala skatt, och en justering görs för sådan underdeklaration utifrån uppgifter från skattemyndigheterna.
- b) Inkomster in natura är ersättning till anställda i form av varor och tjänster som de erhåller kostnadsfritt. Om sådan produktion och inkomst inte redovisas i affärsredovisningen måste det göras en justering av de redovisade värdena för att de ska kunna användas i nationalräkenskaperna. När anställda får gratis boende ska en skattning av motsvarande fastighetshyra inkluderas i produktionen och de anställdas inkomster, om detta inte redan har räknats med i affärsredovisningen.
- c) Dricks. När anställda får dricks av företagets kunder ska detta betraktas som en del av omsättningen och därmed av produktionen. En skattning ska göras för dricks som inte redovisas som produktion och anställdas inkomst i affärsredovisningen, och produktion och inkomst justeras i nationalräkenskaperna.

SÄRSKILDA FRÅGOR**Kapitalvinster och kapitalförluster**

21.20 Kapitalvinster och kapitalförluster utgör en av de största svårigheterna vid övergången från affärsredovisning till nationalräkenskaper, framför allt beroende på den typ av information som finns i affärsredovisningen. Insatsförbrukning av råvaror behöver t.ex. inte vara ett direkt köp, utan kan vara ett lageruttag. I nationalräkenskaperna värderas lageruttaget till gällande marknadspris, medan det i affärsredovisningen värderas till sin historiska kostnad, dvs. varans pris vid tidpunkten för inköpet. Skillnaden mellan de båda priserna är en kapitalvinst eller kapitalförlust i nationalräkenskaperna.

21.21 Det är inte så lätt att eliminera kapitalvinster eller kapitalförluster på lager eftersom man då måste samla in en mängd kompletterande redovisningsinformation och göra en mängd antaganden. Den information som samlas in måste handla om både egenskaperna hos de lagerhållna produkterna och prisförändringarna under året. Eftersom den information som finns tillgänglig om produkternas egenskaper för det mesta avser försäljning och inköp och inte själva lagret, måste beräkningarna grundas på modeller vars relevans är mycket svår att kontrollera. Trots bristen på exakthet är denna behandling dock nödvändig för att man ska kunna använda uppgifterna från affärsredovisningen.

- 21.22 Värdering av tillgångar till verkligt värde ger en bättre bild av balansräkningen än värdering till historiska kostnader, men skapar också fler uppgifter om kapitalvinster och kapitalförluster.

Globalisering

- 21.23 Globaliseringen gör det ännu svårare att använda affärsredovisning när företag även är etablerade utomlands. Den del av verksamheten som bedrivs utanför landets gränser måste uteslutas ur redovisningen för att den ska kunna användas i nationalräkenskaperna. Detta är svårhanterligt såvitt inte skattebestämmelserna innebär att företag måste offentliggöra räkenskaper för den verksamhet som uteslutande bedrivs inom det nationella territoriet. Förekomsten av multinationella koncerner skapar också problem med värderingen eftersom utbytet mellan dotterbolag kan göras på grundval av priser som inte observerats på den öppna marknaden utan fastställts för att minimera den totala skattebördan. De som arbetar med nationalräkenskaperna gör justeringar för att priserna i koncerninterna transaktioner ska stämma överens med marknadspriserna. I praktiken är detta oerhört svårt på grund av bristen på information och bristen på jämförbara öppna marknader för vissa starkt specialiserade produkter. Justeringar kan endast göras i undantagsfall utifrån en analys som sakkunniga inom det berörda området godtar.
- 21.24 Globaliseringen har bidragit till att man återinfört bokföring av import och export när varorna byter ägare, snarare än när de förflyttas fysiskt. Detta gör att affärsredovisningen lämpar sig bättre för nationalräkenskaperna, eftersom affärsredovisningen också utgår från när varorna byter ägare och inte när de förflyttas fysiskt. När ett företag lägger ut bearbetning på ett företag utanför det nationella ekonomiska territoriet utgör affärsredovisningen det rätta underlaget för att fungera som uppgiftskälla för nationalräkenskaperna. Även om detta är till hjälp finns det fortfarande många frågetecken kring hur värderingen av multinationella företag ska mätas i nationalräkenskaperna.

Fusioner och förvärv

- 21.25 Omstruktureringar av bolag medför att finansiella tillgångar och skulder uppstår och försvinner. När ett bolag försvinner som självständig juridisk enhet på grund av att det övertas av ett eller flera bolag, ska samtliga finansiella tillgångar och skulder, inklusive aktier och andra ägarandelar som fanns mellan det bolaget och de övertagande bolagen, avlägsnas från nationalräkenskapssystemet. Detta ska bokföras som förändringar i sektorklassificering och struktur i kontona för andra volymförändringar i tillgångarna.
- 21.26 Köp av aktier och andra ägarandelar i ett bolag i samband med en fusion ska dock betraktas som en finansiell transaktion mellan det köpande bolaget och den tidigare ägaren. När befintliga aktier byts ut mot aktier i det övertagande eller nya bolaget ska detta bokföras som inlösen av aktier åtföljd av emittering av nya aktier. Finansiella tillgångar/skulder mellan det övertagna bolaget och tredje parter förblir oförändrade och övergår till det eller de övertagande bolagen.
- 21.27 Nya finansiella tillgångar och skulder (tillblivelse av finansiella tillgångar) som uppstår när ett bolag delas upp juridiskt i två eller flera institutionella enheter ska bokföras som förändringar i sektorklassificering och struktur.
-

KAPITEL 22

SATELLITRÄKENSKAPER

INLEDNING

- 22.01 Detta kapitel innehåller en övergripande presentation av satelliträkenskaper. Här beskrivs och diskuteras hur huvudsystemet kan användas som ett system av byggstenar för att uppfylla många viktiga specifika uppgiftsbehov.
- 22.02 I satelliträkenskaper utvecklas eller modifieras tabellerna och räkenskaper i huvudsystemet för att tillgodose specifika uppgiftsbehov.
- 22.03 Huvudsystemet utgörs av
- a) de integrerade räkenskaper (institutionella sektorräkenskaper), som ger en översikt över alla ekonomiska flöden och stockar,
 - b) input-outputräkenskaper, som ger en översikt över tillgång på och användning av varor och tjänster i löpande priser och i volymtermer,
 - c) tabeller som kopplar samman branschinformation i input-outputräkenskaper med de institutionella sektorräkenskaper,
 - d) tabeller över utgifterna efter ändamål fördelade på offentlig förvaltning, hushåll och företag,
 - e) tabeller över befolkning och sysselsättning.
- Dessa räkenskaper och tabeller kan vara årliga eller kvartalsbaserade, och nationella eller regionala.
- 22.04 Med satelliträkenskaper kan man uppfylla specifika uppgiftsbehov i form av mer detaljerad information genom att organisera om begrepp från huvudsystemet eller genom att ta fram kompletterande information, t.ex. om icke-monetära flöden eller stockar. Satelliträkenskaper kan också frångå vissa centrala begrepp. Att ändra begreppen kan förbättra kopplingen till ekonomiska teoretiska begrepp som välfärd eller transaktionskostnader, administrativa begrepp som beskattningsbar inkomst eller överskott i affärsredovisning eller politiska begrepp som strategiska branscher, kunskapsekonomin och affärsinvesteringar, som används i ekonomisk politik på nationell nivå eller EU-nivå. I sådana fall innehåller satelliträkenskaper också tabeller över kopplingarna mellan de viktigaste aggregaten i satelliträkenskaper och i huvudsystemet.
- 22.05 Satelliträkenskaper kan vara allt från enkla tabeller till omfattande räkenskaper. De kan sammanställas och offentliggöras varje år eller varje kvartal. För vissa satelliträkenskaper kan det vara mer lämpligt att göra sammanställningarna mer sällan, t.ex. en gång vart femte år.
- 22.06 Satelliträkenskaper kan ha olika särdrag, t.ex. följande:
- a) Koppling till ändamål (satelliträkenskaper fördelade på ändamål).
 - b) Koppling till branscher eller produkter, som är en typ av särskilda sektorräkenskaper.
 - c) Koppling till institutionella sektorer, som är en annan typ av särskilda sektorräkenskaper.
 - d) Utvidgning med fysiska eller andra icke-monetära uppgifter.
 - e) Extra detaljuppgifter.
 - f) Användning av kompletterande begrepp.
 - g) Ändring av vissa grundläggande begrepp.
 - h) Användning av modeller eller inbegripande av försöksresultat.

En viss uppsättning satelliträkenskaper kan ha ett eller flera av de särdrag som omnämns i leden a–h. Detta illustreras i tabell 22.1.

Tabell 22.1 – Översikt över satelliträkenskaperna och deras särdrag

	Åtta egenskaper hos satelliträkenskaper								
		Särskilda sektorräkenskaper							
	Räkenskaper fördelade på ändamål	Koppling till branscher eller produkter	Koppling till institutionella sektorer	Införande av icke-monetära uppgifter	Extra detaljuppgifter	Kompletterande begrepp	Ändrade grundläggande begrepp	Försöksresultat och större användning av modeller	Ingår i EU:s leveransprogram
<i>1. Satelliträkenskaper som beskrivs i detta kapitel</i>									
Jordbruksräkenskaper		X			X	X			X
Miljöräkenskaper	X	X		X	X	X	X	X	X
Hälsoräkenskaper	X	X		X	X		X		X
Räkenskaper över hushållsproduktion			X	X	X		X	X	
Arbetskraftsräkenskaper och socialräkenskapsmatriser (SRM)		X	X	X	X				
Produktivitets- och tillväxträkenskaper		X		X	X	X	X	X	X
FoU-räkenskaper	X	X		X	X		X	X	
Räkenskaper för socialt skydd	X			X	X				X
Turismräkenskaper	X	X		X	X	X			
<i>2. Satelliträkenskaper som beskrivs i andra ENS-kapitel</i>									
Betalningsbalans			X		X				X
Den offentliga förvaltningens finanser			X		X	X			X
Monetär och finansiell statistik samt finansiellt flöde			X		X	X			X
Tilläggsstabell för pensioner			X		X	X	X	X	X
<i>3. Exempel på andra satelliträkenskaper med internationella riktlinjer eller i EU:s dataleveransprogram</i>									
Räkenskaper över företagsverksamhet			X		X				
Räkenskaper för informell sektor					X			X	
Räkenskaper för icke-vinstdrivande organisationer			X		X			X	
Räkenskaper för offentlig förvaltning			X		X				
Skatteintäktsstabeller			X		X				X

22.07 I detta kapitel kommer satelliträkenskapernas särdrag att behandlas och följande nio uppsättningar av satelliträkenskaper kommer att beskrivas kortfattat:

- a) Jordbruksräkenskaper.
- b) Miljöräkenskaper.
- c) Hälsoräkenskaper.

- d) Räkenskaper över hushållens produktion.
- e) Arbetskraftsräkenskaper och sociala räkenskapsmatriser.
- f) Produktivitets- och tillväxträkenskaper.
- g) FoU-räkenskaper.
- h) Räkenskaper för socialt skydd.
- i) Turismräkenskaper.

I andra kapitel redogörs det för andra satelliträkenskaper, t.ex. betalningsbalans, statistik över den offentliga förvaltningens finanser, monetär och finansiell statistik och tilläggs Tabellen för pensioner.

SNA 2008 innehåller ingående beskrivningar av flera satelliträkenskaper som endast behandlas i begränsad utsträckning i ENS 2010. Det gäller t.ex.

- a) kapitel 21 i SNA 2008 – räkenskaper över företagsverksamhet,
- b) kapitel 22 i SNA 2008 – räkenskaper över sektorn offentlig förvaltning,
- c) kapitel 23 i SNA 2008 – räkenskaper över icke-vinstdrivande organisationer, och
- d) kapitel 25 i SNA 2008 – räkenskaper över den informella sektorn.

För internationella jämförelser av skattenivå och skattesammansättning lämnas nationell statistik över skatteintäkter till OECD, IMF och Eurostat. Begreppen och uppgifterna är helt och hållet kopplade till begreppen och uppgifterna i nationalräkenskaperna. Statistik över skatteintäkter är ett exempel på satelliträkenskaper för nationalräkenskaperna.

Dessa är exempel på väletablerade satelliträkenskaper, eftersom de omfattas av internationella riktlinjer eller redan ingår i ett internationellt dataleveransprogram. Att satelliträkenskaperna är betydelsefulla och användbara illustreras av de satelliträkenskaper som har utvecklats i olika länder, och några exempel på detta är:

- a) Räkenskaper för den kulturella och kreativa sektorn som visar vilken ekonomisk betydelse denna sektor har.
- b) Utbildningsräkenskaper som visar den ekonomiska betydelsen av tillgång, användning och finansiering av utbildning.
- c) Energiräkenskaper som visar den ekonomiska betydelsen av olika energislag och deras koppling till import, export samt offentliga skatter och subventioner.
- d) Fiskeri- och skogsbruksräkenskaper som visar denna verksamhets ekonomiska betydelse för landet i sin helhet och för regionerna.
- e) Räkenskaper för informations- och kommunikationsteknik (IKT) som visar tillgång och användning av viktiga IKT-produkter och deras producenter.
- f) Räkenskaper för omfördelning av offentliga utgifter som visar vilka inkomstgrupper som gynnas av offentliga utgifter för utbildning, hälso- och sjukvård, kultur och bostäder.
- g) Bostadsräkenskaper som visar den ekonomiska betydelsen av bostadsbyggande för landet i sin helhet och för specifika regioner.
- h) Säkerhetsräkenskaper som visar hur stora säkerhetsutgifter offentlig och privat sektor har.
- i) Idrottsräkenskaper som visar vilken ekonomisk betydelse idrott har.
- j) Vattenräkenskaper som visar samspelet mellan det fysiska vattensystemet och ekonomin på nationell nivå och på avrinningsområdesnivå.

22.08 En stor grupp satelliträkenskaper är fördelade efter ändamål. De olika ändamålsindelningarna behandlas i detta kapitel.

22.09 Den stora mängden satelliträkenskaper visar att nationalräkenskaperna fungerar som referensram för en rad olika sorters statistik. De belyser också huvudsystemets starka sidor och begränsningar. De begrepp, klassificeringar och presentationer, t.ex. tillgångs- och användningstabellerna, som används i huvudsystemet går att tillämpa på en rad olika ämnen, vilket visar satelliträkenskapernas flexibilitet och relevans för dessa ämnen. Samtidigt belyser de tillägg, omorganisationer och begreppsmässiga modifieringar som görs, de begränsningar som finns i huvudsystemet i fråga om dessa ämnen. Miljöräkenskaperna utvidgar t.ex. huvudsystemet till att omfatta externa miljöförhållanden, och i räkenskaperna över hushållens produktion utvidgas produktionsavgränsningen till att omfatta oavlönade hushållstjänster. På så sätt belyser de att huvudsystemets begrepp produkt, inkomst och konsumtion inte är några kompletta mått på välfärden.

22.10 Satelliträkenskaperna har bl.a. följande avsevärda fördelar:

- a) De bygger på en uppsättning tydliga definitioner.
- b) En systematisk räkningsmetod tillämpas. Det kan t.ex. handla om uppdelning av en summa i olika dimensioner, som tillgång på och användning av varor och tjänster per produkt och bransch, vem som producerar, vem som betalar och vem som drar nytta av en tjänst, systematiska räkenskaper över stockar och flöden eller enhetliga räkenskaper i monetära och icke-monetära termer. En systematisk räkningsmetod kännetecknas av konsekvens och samstämmighet. Dessutom blir det möjligt att göra bokföringsanalyser som bygger på uppdelning, där en förändring i summan förklaras i termer av förändringar i delarna, förändringar i värde förklaras av förändringar i volym och pris, och förändringar i stockar kan förklaras med motsvarande flöden och konstanta kvoter som används i input-output-analysen. Dessa bokföringsanalyser kan kompletteras med modeller där ekonomiskt beteende beaktas.
- c) Det finns kopplingar till grundläggande nationalräkningsbegrepp. Några exempel är begreppen för specifika stockar och flöden såsom produktion, ersättningar till anställda, skatter, sociala förmåner och kapitalbildning, begreppen i klassificeringen efter bransch och institutionell sektor, t.ex. branscherna jordbruk och tillverkning eller sektorn offentlig förvaltning, och viktiga saldoposter som förädlingsvärde, nationalprodukt, disponibel inkomst och nettoförmögenhet. Dessa grundläggande nationalräkningsbegrepp är väletablerade i hela världen, stabila över tid och förhållandevis immuna mot politiska påtryckningar.
- d) Det finns en koppling till nationalräkningsstatistiken, som är lättillgänglig, jämförbar över tid, sammanställs i enlighet med internationella standarder och sätter satelliträkenskaperna i sitt sammanhang i den nationella ekonomin och dess viktigaste komponenter, t.ex. förhållandet till den ekonomiska tillväxten och den offentliga förvaltningens finanser.

Ändamålsklassificering

22.11 I ändamålsklassificeringen klassificeras utgifterna efter sektor och efter syftet med utgifterna. Den tydliggör beteendena hos konsumenter, offentlig förvaltning, icke-vinstdrivande organisationer och producenter.

22.12 De fyra olika ändamålsklassificeringarna i ENS är

- a) Ändamålsklassificering av individuell konsumtion (Coicop).
- b) Ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).
- c) Ändamålsklassificering av hushållens icke-vinstdrivande organisationer (Copni).
- d) Ändamålsklassificering av producenternas utgifter (Copp).

22.13 I Coicop urskiljs följande 14 huvudkategorier:

- a) Livsmedel och alkoholfria drycker.
- b) Alkohohlåta drycker, tobak och narkotika.
- c) Kläder och skodon.

- d) Bostäder, vatten, elektricitet, gas och andra bränslen.
- e) Möbler, hushållsutrustning och rutinunderhåll av bostaden.
- f) Hälso- och sjukvård.
- g) Transport.
- h) Kommunikationer.
- i) Rekreation och kultur.
- j) Utbildning.
- k) Restauranger och hotell.
- l) Diverse varor och tjänster.
- m) Individuella konsumtionsutgifter för hushållens icke-vinstdrivande organisationer.
- n) Offentliga myndigheters individuella konsumtionsutgifter.

De första tolv kategorierna utgör hushållens totala individuella konsumtionsutgifter. De sista två är hushållens icke-vinstdrivande organisationers och den offentliga förvaltningens individuella konsumtionsutgifter, dvs. deras sociala transfereringar in natura. Sammanlagt representerar de fjorton posterna hushållens faktiska konsumtion.

- 22.14 Hushållens icke-vinstdrivande organisationers och den offentliga förvaltningens individuella konsumtionsutgifter delas upp i fem gemensamma underkategorier som avspeglar viktiga politiska frågor: bostäder, hälso- och sjukvård, rekreation och kultur, utbildning och socialt skydd. Dessa är också Coicop-ändamål för hushållens individuella konsumtionsutgifter. Socialt skydd är en underkategori till 12 – Diverse varor och tjänster. Detta innebär att Coicop även för var och en av dessa fem gemensamma underkategorier visar de privata hushållens, den offentliga förvaltningens och hushållens icke-vinstdrivande organisationers betydelse. Det kan t.ex. visa den offentliga förvaltningens roll när det gäller att tillhandahålla bostäder, hälso- och sjukvård och utbildning.
- 22.15 Coicop har också andra viktiga användningsområden, som att låta underkategorierna visa hushållens utgifter för kapitalvaror. I hushållsbudgetundersökningar används ofta ett klassificeringssystem som baseras på Coicop för att samla in information om hushållens utgifter. Informationen kan sedan överföras till produkter i en tillgångs- och användningstabell.
- 22.16 Ändamålsklassificeringen av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog) är ett viktigt verktyg för att beskriva och analysera den offentliga förvaltningens finanser. De tio huvudkategorierna är följande:
- a) Allmän offentlig förvaltning.
 - b) Försvar.
 - c) Samhällsskydd och rättsskipning.
 - d) Näringslivsfrågor.
 - e) Miljöskydd.
 - f) Bostadsförsörjning och samhällsutveckling.
 - g) Hälso- och sjukvård.
 - h) Fritidsverksamhet, kultur och religion.
 - i) Utbildning.
 - j) Socialt skydd.

Indelningen kan användas för att klassificera individuella och kollektiva konsumtionsutgifter för offentlig förvaltning. Men den kan också användas för att illustrera andra utgiftstypers roll, t.ex. subventioner, investeringsstöd och kontant socialt bistånd, för att uppnå politiska ändamål.

22.17 Copni används för att beskriva och analysera hushållens icke-vinstdrivande organisationers utgifter. De nio huvudkategorierna är följande:

- a) Bostäder.
- b) Hälso- och sjukvård.
- c) Fritid och kultur.
- d) Utbildning.
- e) Socialt skydd.
- f) Religion.
- g) Politiska partier, arbetstagar- och yrkesorganisationer.
- h) Miljöskydd.
- i) Övriga tjänster.

22.18 Copp kan användas för att beskriva och analysera producenters beteende. Följande sex kategorier kan särskiljas:

- a) Utgifter för infrastruktur.
- b) Utgifter för forskning och utveckling.
- c) Utgifter för miljöskydd.
- d) Utgifter för marknadsföring.
- e) Utgifter för personalutveckling.
- f) Utgifter för löpande produktionsprogram, deras hantering och ledning.

I kombination med information per transaktion kan Copp ge information om utläggningen av affärstjänster på entreprenad (outsourcing), dvs. att hjälpverksamhet ersätts med inköp av motsvarande tjänster från andra producenter, såsom städning, catering, transport och forskning.

22.19 I Cofog och Copp visas den offentliga förvaltningens och producenters utgifter för miljöskydd. Denna information används för att beskriva och analysera samspelet mellan ekonomisk tillväxt och miljö.

22.20 Vissa utgifter, som konsumtionsutgifter och insatsförbrukning, kan klassificeras efter ändamål och efter produktgrupp. Produktklassificeringen visar vilka produkter som är inblandade och ger en beskrivning av de olika produktionsprocesserna och deras kopplingar till tillgång på och användning av produkter. Detta står i kontrast till ändamålsklassificeringen på följande sätt:

- a) Utgifter för olika produkter kan ha samma ändamål.
- b) Utgifter för en och samma produkt kan ha olika ändamål.
- c) Vissa utgifter är inte transaktioner med produkter, men kan vara mycket viktiga för ändamålsklassificeringen, t.ex. subventioner och kontanta sociala trygghetsförmåner för klassificeringen av den offentliga förvaltningens utgifter.

SATELLITRÄKENSKAPERNAS VIKTIGASTE EGENSKAPER**Satelliträkenskaper efter ändamål**

- 22.21 Satelliträkenskaper efter ändamål är inriktade på att beskriva och analysera ekonomin för ett visst ändamål, som miljö, hälso- och sjukvård och FoU. Syftet är att ge en systematisk räkenskapsram för varje ändamål. De är inte avsedda att ge en översikt över den nationella ekonomin, utan inriktas på det som är relevant för det specifika ändamålet. Därför kan man med hjälp av satelliträkenskaperna visa detaljer som inte är synliga i det aggregerade huvudsystemet, omorganisera information, lägga till information om icke-monetära flöden och stockar, bortse från allt som är irrelevant för det valda ändamålet och ta fram specifika ändamålsindelade aggregat som nyckelbegrepp.
- 22.22 Huvudsystemet är framför allt institutionellt. I satelliträkenskaper fördelade på ändamål går det att kombinera en ändamålsinriktad strategi med en verksamhets- och produktanalys. En sådan kombinerad strategi är användbar för många områden, som kultur, idrott, utbildning, hälso- och sjukvård, socialt skydd, turism, miljöskydd, forskning och utveckling (FoU), utvecklingsbistånd, transport, säkerhet och bostäder. De flesta av dessa områden avser tjänster, omfattar i allmänhet ett flertal verksamheter och de motsvarar i många fall ämnen som hänger samman med frågor om ekonomisk tillväxt eller samhällsfrågor.
- 22.23 Ett nyckelbegrepp inom satelliträkenskaper efter ändamål är nationella utgifter efter ändamål (se tabell 22.2). Detta nyckelbegrepp är också användbart för att definiera de ändamålsinriktade satelliträkenskapernas omfattning.
- 22.24 För att analysera den användning som hör till ett ändamål behöver man ställa frågor som "Hur mycket resurser läggs på utbildning, transport, turism, miljöskydd och uppgiftsbehandling?". För att kunna besvara sådana frågor måste man besluta
- a) vilka produkter som är relevanta för detta område – nationella utgifter omfattar all löpande användning och kapitalanvändning för dessa specifika produkter,
 - b) för vilka verksamheter kapital ska registreras,
 - c) vilka transfereringar som är relevanta för detta område.

Tabell 22.2 – Nationella utgifter för särskilda ändamål eller produkter

	Årliga dataserier
Faktisk konsumtion av de valda produkterna	
Marknadsprodukter	
Icke-marknadsprodukter	
Individuell	
Kollektiv	
Insatsförbrukning	
Faktisk	
Intern	
Bruttoinvesteringar	
i de valda produkterna	
andra	
Valda löpande transfereringar	
Valda kapitaltransfereringar	
Användning i inhemska enheter som finansieras av utlandet	
Nationella utgifter	

Tabell 22.3 – Tillgång på karakteristiska och besläktade produkter

	Produkter efter bransch				Övriga producenter			Summa	Import	Tillgång totalt till baspris	Handels- och transport- marginaler	Produkt- skatter	Produkt- subventioner	Summa tillgång till mottagarpris
	Primär- produkt	Sekundär- produkt	Hjälp	Summa	Primär	Sekundär	Hjälp							
Karakteristiska produkter														
1.														
2.														
...														
Besläktade produkter														
1.														
2.														
...														
Övriga produkter														
Summa														

Tabell 22.4 – Användning av karakteristiska och besläktade produkter

	Produkter efter bransch				Övriga producenter			Summa	Export	Slutlig konsumtion			Summa	Brutto-inves-tering	Total användning till mottagar-pris
	Karakteristiska producenter									Hushåll	Offentlig förvaltning	HIO			
	Primär-produkt	Sekundär-produkt	Hjälp	Summa	Primär	Sekundär	Hjälp			Kollektiv	Individuell				
Karakteristiska produkter															
1.															
2.															
...															
Besläktade produkter															
1.															
2.															
...															
Övriga produkter															
Summa															
Ersättningar till anställda															
Övriga produktionsskatter, netto															
Kapitalförslitning															
Specifika produkter (karakteristiska eller besläktade)															
Övriga															
Driftsöverskott, netto															
Summa															
Kompletterande information															
Arbetskraftsinsats															
(Fast) bruttoinvestering															
Specifika produkter															
Övriga															
(Fast) realkapitalstock, netto															
Specifika produkter															
Övriga															

- 22.25 Beroende på område kommer tonvikten i satelliträkenskaper utformning att ligga på följande:
- a) Detaljerade analyser av produktion och användning av de specifika varorna och tjänsterna, såsom FoU, IKT eller transport.
 - b) Detaljerad analys av transfereringar, t.ex. för socialt skydd.
 - c) Produktion, användning och transfereringar i lika delar, t.ex. för utbildning och hälsa.
 - d) Användningen som sådan, t.ex. på områden som turism och miljöskydd.
 - e) Den offentliga förvaltningens och de icke-vinstdrivande organisationernas finansiering av det sociala skyddet och hälso- och sjukvården.
- 22.26 Det går att urskilja två typer av produkter: karakteristiska produkter och besläktade produkter. Den första kategorin omfattar produkter som är typiska för det område som ska studeras. För sådana produkter kan satelliträkenskaper visa hur de produceras, vilka slags producenter som är berörda, vilken typ av arbetskraft och anläggningstillgångar som används samt effektiviteten i produktionsprocessen. När det till exempel gäller hälsa är de karakteristiska produkterna sjukvård, offentliga förvaltningstjänster, utbildning och FoU-tjänster på hälsoområdet.
- 22.27 Besläktade produkter är relevanta för ett specifikt ändamål utan att vara typiska, antingen till sin karaktär eller för att de är klassificerade i bredare produktkategorier. På hälsoområdet är t.ex. patienttransporter en besläktad tjänst. Andra exempel på besläktade produkter är läkemedel och andra medicinska hjälpmedel, som glasögon. För dessa produkter visar satelliträkenskaper inte produktionsvillkoren. Den exakta gränsdragningen mellan karakteristiska och besläktade produkter beror på den ekonomiska organisationen i ett land och syftet med satelliträkenskaper.
- 22.28 Vissa tjänster kan förekomma i två eller flera satelliträkenskaper. Forskning om hälso- och sjukvårdstjänster vid högre utbildningsanstalter är t.ex. en produkt som är relevant för satelliträkenskaper om såväl FoU som utbildning och hälsa. Detta innebär också att nationella utgifter för olika ändamål kan överlappa varandra och en enkel aggregering av dessa utgifter för att få fram den totala andelen av BNP kan leda till dubbelräkning.
- 22.29 Begreppen i satelliträkenskaper kan skilja sig från begreppen i huvudsystemet. Frivilligarbete kan t.ex. ingå i satelliträkenskaper för utbildning och hälsa. För satelliträkenskaper om transport kan hjälpverksamhet i form av transporttjänster visas separat. För satelliträkenskaper om utvecklingsbistånd redovisas lån till förmånliga villkor. Fördelar eller kostnader till följd av räntor som är lägre än marknadsräntorna bokförs som implicita transfereringar.
- 22.30 För satelliträkenskaper om socialt skydd och utvecklingsbistånd är specifika transfereringar de främsta komponenterna i de nationella utgifterna. Inom andra områden, som utbildning och hälsa, utgörs huvuddelen av transfereringarna, varav de flesta in natura, av medel för att finansiera användarnas förvärv. Det betyder att de redan ingår i konsumtionsutgifterna, insatsförbrukning och kapitalbildning och inte bör bokföras en andra gång. Detta gäller dock inte alla transfereringar. Studiebidrag kan t.ex. användas för att finansiera olika utgifter utöver skollavgifter eller skolböcker, och denna återstående del bör i så fall registreras som en transferering i satelliträkenskaper.
- 22.31 De ändamålsindelade satelliträkenskaper kan ge en översikt över användare eller förmånstagare. Klassificeringen av användare och förmånstagare kan bygga på klassificeringen av institutionella sektorer och typer av producenter, t.ex. marknadsproducenter, icke-marknadsproducenter, offentlig förvaltning som kollektiv konsument, hushållen som konsument och utlandet. Det går att urskilja olika underkategorier, t.ex. efter bransch och/eller efter institutionell delsektor.
- 22.32 I många satelliträkenskaper är hushåll eller individer den viktigaste typen av användare och förmånstagare. För att dessa satelliträkenskaper ska kunna användas i socialpolitik och analyser måste hushållen delas upp ytterligare. Det går att använda olika kriterier beroende på ändamål, t.ex. inkomst, ålder, kön, lokalisering osv. För beslutsfattande och analys är det nödvändigt att känna till hur många människor som ingår i varje kategori för att kunna beräkna genomsnittlig konsumtion eller transferering, eller hur många som inte kommer att dra nytta av en åtgärd.

Särskilda sektorräkenskaper

- 22.33 Särskilda sektorräkenskaper ger en översikt som är inriktad på en bransch eller produkt, en omgruppering av olika branscher eller produkter, en delsektor eller en omgruppering av olika delsektorer. Följande tre typer av särskilda sektorräkenskaper kan urskiljas:
- a) Räkenskaper kopplade till branscher eller produkter.
 - b) Räkenskaper kopplade till institutionella (del)sektorer.

- c) Räkenskaper som kombinerar båda metoderna.

Exempel på särskilda sektorräkenskaper som är kopplade till branscher eller produkter är jordbruksräkenskaper, skogsbruks- och fiskeriräkenskaper, turismräkenskaper, IKT-räkenskaper, energiräkenskaper, transporträkenskaper, bostadsräkenskaper och räkenskaper för den kreativa sektorn.

Exempel på särskilda sektorräkenskaper kopplade till institutionella sektorer är statistik över den offentliga förvaltningens finanser, monetär och finansiell statistik, betalningsbalans, räkenskaper för den offentliga förvaltningen, räkenskaper för icke-vinstdrivande organisationer, hushållens räkenskaper och räkenskaper över företagsverksamhet. Statistiken över skatteintäkter kan betraktas som tilläggstabeller till statistiken över den offentliga förvaltningens finanser.

- 22.34 De särskilda sektorräkenskaperna kan också vara inriktade på en integrerad analys av ekonomisk verksamhet inom en eller flera institutionella sektorer. Man kan t.ex. upprätta räkenskaper för delsektorer till icke-finansiella bolag genom att gruppera dem efter deras primära ekonomiska verksamhet. Analysen kan täcka hela den ekonomiska processen, från produktion till ackumulering. Detta går att göra systematiskt på en förhållandevis aggregerad nivå av den standardiserade branschklassificeringen. Det går också att göra för utvalda branscher av särskilt intresse för ett land. Liknande analyser kan göras för hushållens produktionsverksamhet, åtminstone upp till den punkt där företagarinkomster beräknas. Det kan också vara användbart att lyfta fram verksamheter som har en dominerande roll i ekonomins utlandstransaktioner. Dessa nyckelverksamheter kan omfatta oljesektorn, bankverksamhet, gruvsdrift, verksamhet i samband med särskilda grödor, livsmedel och drycker, som kaffe, blommor, vin och whisky, samt turism. De kan spela en avgörande roll i den nationella ekonomin genom att stå för en stor andel av exporten, sysselsättningen, valutatillgångarna och den offentliga förvaltningens resurser. Nyckelsektorerna kan också omfatta sektorer som behöver uppmärksammas särskilt ur samhällsekonomisk synvinkel. Ett exempel på detta är jordbruksverksamhet som får subventioner och andra transfereringar från stat, kommuner eller EU eller som skyddas genom betydande importtullar.
- 22.35 Det första steget för att upprätta särskilda sektorräkenskaper är att definiera nyckelverksamheter och motsvarande produkter. För att göra detta kan poster i den internationella näringsgrensindelningen ISIC eller motsvarande nationella klassificering behöva grupperas tillsammans. Nyckelsektorns omfattning beror på de ekonomiska omständigheterna och vad som krävs för att göra en politisk analys.
- 22.36 Räkenskaper för varor och tjänster upprättas, där tillgången på och användningen av produkterna visas. Ett produktionskonto och ett inkomstbildningskonto för nyckelbranscherna ställs upp. För nyckelbranscherna och nyckelprodukterna används detaljerade klassificeringar för att ge en fullständig bild av den ekonomiska processen och värderingsförfarandena inom detta område. Det finns i allmänhet en kombination av marknadspriser och reglerade priser, ett komplext system av skatter och subventioner osv.
- 22.37 Nyckelprodukterna och nyckelbranscherna kan analyseras inom ramen för en tillgångs- och användningstabell, vilket framgår av tabellerna 22.5 och 22.6. Nyckelbranscher visas i detalj i kolumner och andra branscher kan vara aggregerade. I raderna visas nyckelprodukterna i detalj, medan andra produkter aggregeras. Längst ned i användningstabellen visar raderna arbetsinsats, fasta bruttoinvesteringar och kapitalstockar. När nyckelverksamheten bedrivs av väldigt olika producenttyper, som småjordbrukare och stora plantager som ägs och drivs av bolag, skiljer man på de båda producentgrupperna eftersom de har helt olika kostnadsstrukturer och betar sig olika.
- 22.38 En redovisning sammanställs för nyckelsektorn. För att kunna göra detta måste nyckelsektorn avgränsas. När det gäller olje- och gruvsdriftsverksamheter består nyckelsektorn i allmänhet av ett begränsat antal stora bolag. Alla transaktioner i dessa bolag omfattas, även när de berör sekundär verksamhet. Att göra åtskillnad mellan offentliga, utländska och privata bolag kan också vara avgörande när man arbetar med en nyckelsektor. Man måste även granska själva affärsredovisningen ingående för varje stort bolag som omfattas för att kunna göra en integrerad analys. Delar av gruvsdriften kan utföras av små bolag eller rentav personliga företag. Dessa enheter måste räknas med i nyckelsektorn även om man måste förlita sig på ofullständig information från statistiska undersökningar eller administrativa uppgifter.
- 22.39 I många fall spelar den offentliga förvaltningen en viktig roll i samband med nyckelverksamheter, antingen via skatter eller kapitalinkomster eller via regleringsverksamhet och/eller subventioner. En detaljerad undersökning av transaktionerna mellan nyckelsektorn och den offentliga förvaltningen är alltså viktig. Klassificeringen av transaktioner kan utvidgas för att identifiera flöden som är knutna till nyckelverksamheten, inklusive relevanta produktskatter. Dessa flöden tas vid sidan av den allmänna budgeten emot av olika offentliga organ, t.ex. specialiserade ministerier, universitet, fonder och särskilda konton. För analysen kan det vara mycket användbart att ange hur den offentliga förvaltningen använder dessa medel. Då behövs en analys efter ändamål av denna del av den offentliga förvaltningens utgifter.

Tabell 22.5 – En tillgångstabell för nyckelbranscher och -produkter

	Produktion efter bransch			Övriga producenter	Summa	Import	Summa tillgång till baspris	Handels- och transport-marginaler	Produktskatter	Produkt- subventioner (-)	Summa tillgång till mottagarpris
	Nyckelbranscher										
	1	2 ...	Summa								
Nyckelprodukter											
1.											
2.											
...											
Övriga produkter											
Summa											

Tabell 22.6 – En användningstabell för nyckelbranscher och -produkter

	Produktion efter bransch				Övriga producenter	Summa	Export	Slutlig konsumtion			Summa	Investering	Summa användning till mottagarpris
	Nyckelbranscher							Hushåll	Offentlig förvaltning	HIO			
	1	2	...	Summa									
Karakteristiska produkter													
1.													
2.													
...													
Övriga produkter													
Summa													
Ersättningar till anställda													
Övriga produktionsskatter, netto													
Kapitalförslitning													
Driftsöverskott, netto													
Summa													
Kompletterande information													
Arbetskraftsinsats													
(Fast) bruttoinvestering													
(Fast) realkapitalstock, netto													

- 22.40 När nyckelverksamheterna bygger på icke-förnybara naturresurser, som utvinningsbara mineraltillgångar, bokförs förändringar i dessa resurser (nya upptäckter och uttömda tillgångar) på nyckelsektorns konto för övriga volymförändringar av tillgångar, och kapitalvinster och kapitalförluster för dem bokförs på omvärderingskontot. Dessa uppgifter är avgörande för att det ska gå att göra en bedömning av ekonomins ekonomiska resultat. Mer övergripande kan räkenskaperna för nyckelsektorn utvidgas till att omfatta miljöräkenskaper.
- 22.41 Räkenskaperna för nyckelsektorer kan presenteras inom ramen för integrerade räkenskaper. En kolumn eller grupp av kolumner införs för en eller flera nyckelsektorer och vissa andra kolumner får vid behov byta namn till "övriga icke-finansiella bolag" eller "övriga hushåll" eller liknande. På så sätt går det att se nyckelsektorns och övriga sektors relativa andelar av transaktioner och saldoboster. Exakt hur sådana tabeller ska utformas beror på vilka syften man har. Ytterligare ett steg kan vara att man visar från-vem-till-vem-förhållandet mellan nyckelsektorn och övriga sektorer, inklusive utlandet, i andra tabeller.

Införande av icke-monetära uppgifter

- 22.42 En viktig egenskap hos många satelliträkenskaper är att icke-monetära uppgifter tas med, som data om koldioxidutsläpp per bransch i miljöräkenskaperna eller antal behandlingar per typ av sjukvård i hälsoräkenskaperna. Kopplingen av sådana icke-monetära uppgifter till monetära uppgifter kan ge nyckelkvoter, t.ex. koldioxidutsläpp per miljarder euro förädlingsvärde eller kostnad per behandling. I tabell 22.7 ges en rad olika exempel på detta.

Extra detaljuppgifter och kompletterande begrepp

- 22.43 Två andra viktiga egenskaper hos satelliträkenskaperna är att de innehåller ytterligare detaljuppgifter och kompletterande begrepp. En rad olika exempel ges i tabellerna 22.8 och 22.9.

Tabell 22.7 – Exempel på icke-monetära uppgifter i satelliträkenskaper

Satelliträkenskaper	Exempel på icke-monetära uppgifter	Förhållande mellan monetära och icke-monetära uppgifter?
Utbildningsräkenskaper	Antal elever och studenter	Kostnader och avgifter per elev/student
	Antal lärare	Löner och sociala avgifter per lärare
Miljöräkenskaper	Ton olja	Oljepris per fat
	CO ₂ -utsläpp efter bransch	CO ₂ -utsläpp efter bransch per miljard euro i förädlingsvärde
Offentliga finanser	Sysselsättning i offentlig	Löner och sociala avgifter per anställd
	Antal sociala förmåner	Genomsnittliga sociala förmåner
Hälsoräkenskaper	Antal behandlingar/patienter per typ av hälsovård	Kostnader per behandling/patient
Räkenskaper över hushållsproduktion	Tidsanvändning i hushållsproduktion	Alternativkostnad för tidsanvändning
Arbetskraftsräkenskaper	Sysselsättning (arbetstimmar/heltids-ekvivalent) efter bransch	Löner och sociala avgifter per arbetstimme/heltidsekvivalent
	Antal arbetstillfällen	
Produktivitets- och tillväxt-räkenskaper	Arbetskraftsinsats efter bransch	Arbetskraftsproduktivitet efter bransch
FoU-räkenskaper	Antal beviljade patent	
	Sysselsättning i FoU-sektor	Löner och sociala avgifter per anställd
Säkerhetsräkenskaper	Antal fångar	Kostnader per fänge
Räkenskaper för socialt skydd	Antal sociala förmåner, t.ex. pensionärer	Genomsnittliga sociala förmåner per (typ av) system
Turismräkenskaper	Antal turister	Utgifter per turist

Tabell 22.8 Exempel på extra detaljuppgifter i olika satelliträkenskaper

Satelliträkenskaper	Extra detaljuppgifter
Jordbruksräkenskaper	Mer detaljuppgifter om produktionen av olika jordbruksprodukter
Miljöräkenskaper	Betydligt mer ingående uppgifter om värdena av stockar och flöden av naturresurser
	Mer detaljuppgifter om miljöskyddsutgifter
Hälsoräkenskaper	Detaljerad uppdelning av hälsovårdstjänster
Räkenskaper över hushållsproduktion	Hushållsproduktion uppdelad efter huvudsaklig funktion (t.ex. bostad, mat, vård)
Räkenskaper över personlig inkomst och förmögenhet	Information om fördelningen av personlig inkomst och förmögenhet
Arbetskraftsräkenskaper och socialräkenskapsmatriser (SRM)	Löner och sociala avgifter och sysselsättning efter ålder, kön och utbildningsnivå
Räkenskaper för socialt skydd	Intäkter och utgifter efter enskilda socialskyddssystem och gruppering av system
Skatteintäktsstabeller	Skatteintäkter uppdelade i en mycket mer detaljerad klassificering

Tabell 22.9 Exempel på kompletterande begrepp i olika satelliträkenskaper

Satelliträkenskaper	Kompletterande begrepp
Jordbruksräkenskaper	Tre indikatorer på jordbruksinkomster
Miljöräkenskaper	Miljöskatt
Offentliga finanser	Offentlig sektors intäkter och utgifter
Räkenskaper för informell sektor	Informell sektor
Produktivitets- och tillväxt-räkenskaper	Total faktorproduktivitet
Räkenskaper för socialt skydd	Totala utgifter för åldersförmåner
Skatteintäktsstabeller	Totala skatteintäkter enligt olika alternativa definitioner

Ändrade grundläggande begrepp

- 22.44 Det är ovanligt att man ändrar de grundläggande begreppen i satelliträkenskaperna. En förhållandevis liten skillnad är att vissa tjänster i en del satelliträkenskaper inte ska behandlas som hjälptjänster. I transporträkenskaperna bör t.ex. transporttjänster inte behandlas som hjälptjänster. För vissa satelliträkenskaper kan det dock behövas stora förändringar i de grundläggande begreppen. I miljöräkenskaperna kan bruttonationalprodukten justeras för uttömning av naturresurser. Några exempel finns i tabell 22.10.

Användning av modeller och inbegripande av försöksresultat

- 22.45 Vissa satelliträkenskaper kan utmärkas av att försöksresultat tas med eller att man använder modeller. I så fall är satelliträkenskapernas siffror mindre tillförlitliga än siffrorna i huvudräkenskaperna. Vid sammanställningen av huvudräkenskaperna används dock också ekonometrisk eller matematiska modeller och försöksresultat. Detta är alltså inte någon grundläggande skillnad mellan huvudräkenskaperna och satelliträkenskaperna. Dessa frågor illustreras med exemplen i tabell 22.11.

Tabell 22.10 – Exempel på annorlunda grundläggande begrepp i satelliträkenskaper

Satelliträkenskaper	Annorlunda grundläggande begrepp
Miljöräkenskaper	Justering av nationalprodukten för utarmning, offentliga förvaltningens skyddsutgifter och för miljöförstöring
Hälsoräkenskaper	Företagshälsovård är inte en stödtjänst

Satelliträkenskaper	Annorlunda grundläggande begrepp
Räkenskaper över hushållsproduktion	Oavlönade hushållstjänster och frivilligtjänster ingår i produktionsavgränsningen
Utvidgade räkenskaper	Räkenskaperna innehåller betydligt mer omfattande begrepp för produktion och investeringar (t.ex. personal och varaktiga konsumtionsvaror)
Tilläggsstabell för pensioner	Ofonderade förmånsbestämda pensionsförmåner behandlas som tillgångar och skulder
Transporträkenskaper	Transporttjänster är inte en stödtjänst

Tabell 22.11 – Exempel på användning av ekonometriska eller matematiska modeller vid sammanställningen av huvudräkenskaperna och av satelliträkenskaperna

Huvudräkenskaper	Beräkning av värdet av finansiella eller icke-producerade tillgångar som nettovärde av förväntade framtida inkomster och utgifter Korrigerig av hushållsundersökningar för bortfall med hjälp av regressionsanalys Beräkning av fast nettorealkapitalstock och kapitalförslitning med hjälp av PI-metoden, förväntad ekonomisk livslängd och matematiska nedskrivningsfunktioner Beräkning av värdet av tjänster i ägarbebodda bostäder med hjälp av uppgifter om befintligt bostadsbestånd, marknadshyror och regressionsanalys Beräkning av säsongrensning med hjälp av en matematisk modell Beräkning av hedoniska prisändringar med hjälp av en matematisk modell
Satelliträkenskaper	
Miljöräkenskaper	Beräkning av värdet av utarmning och miljöförstöring
Räkenskaper över hushållsproduktion	Beräkning av värdet av oavlönade hushållstjänster
Räkenskaper för informell sektor	Experimentella beräkningar av värdet av all slags informell verksamhet
Produktivtets- och tillväxt-räkenskaper	Beräkning av volymen kapitaltillskott med ålderseffektivitetsfunktioner för varje typ av tillgång
Tilläggsstabell för pensioner	Beräkning av pensionsrätter med hjälp av alla slags försäkringsantaganden om demografi, diskontering och löneökning

Tabell med försöksresultat om behandling av FoU-utgifter som investeringar

Utformning och sammanställning av satelliträkenskaper

22.46 Utformningen och sammanställningen av satelliträkenskaper görs i följande fyra steg:

- Definiera ändamål, användning och krav.
- Välj vad som är relevant i nationalräkenskaperna.
- Välj relevant kompletterande information, t.ex. ur specifik statistik eller administrativa uppgiftskällor.
- Kombinera de båda uppsättningarna begrepp och siffror till en uppsättning av tabeller och räkenskaper.

22.47 När satelliträkenskaper utformas och sammanställs för första gången får man ofta överraskande resultat i de fyra stegen. Att ta fram satelliträkenskaper är alltså ett arbete som kräver ständiga förbättringar. Det är bara med hjälp av erfarenheter av att sammanställa och använda satelliträkenskaperna och genom att göra de modifieringar som behövs som räkenskaperna kan ta steget från en experimentell uppsättning tabeller till en mogen statistikprodukt.

22.48 Vid urvalet av vad som är relevant i nationalräkenskaperna kan man urskilja tre aspekter: de internationella nationalräkenskapsbegreppen, de operativa begrepp som används i ett lands nationalräkenskapsstatistik samt tillförlitligheten i nationalräkenskapsstatistiken.

- 22.49 När begreppen i huvudsystemet tillämpas för ett visst ändamål i samband med utformningen och sammanställningen av satelliträkenskaperna blir nya aspekter framträdande. För ändamålet kan detta vara såväl till hjälp som skapa oförutsedda nackdelar. När FoU-räkenskaper utformas och sammanställs för första gången kan exempelvis problem som överlappning med FoU för programvara och hälso- och sjukvård, eller multinationella företags roll i import och export av FoU, uppenbara sig.
- 22.50 Detsamma gäller mer eller mindre för de operativa begrepp som används när nationalräkenskapsstatistik sammanställs. Det kan visa sig att avgörande detaljer saknas på grund av att räkenskaperna sammanställs eller offentliggörs på alltför aggregerad nivå eller att de universella begreppen inte har tillämpats strikt. Vissa multinationella företags FoU-verksamhet kanske är inräknad i branschen för deras huvudverksamhet och inte i branschen FoU-tjänster.
- 22.51 Tillförlitligheten i vissa delar av nationalräkenskaperna kan vara ett problem, eftersom nationalräkenskapsstatistiken ju sammanställts och offentliggjorts utan hänsyn till ändamålet med satelliträkenskaperna. Om man bara väljer relevanta siffror ur de officiella nationalräkenskaperna står det ofta klart att storlek, sammansättning eller utveckling över tid inte är trovärdiga med tanke på ändamålet. Därför måste de aktuella datakällorna och sammanställningsmetoderna kontrolleras och förbättras med hjälp av ytterligare datakällor eller bättre metoder.
- 22.52 Om man väljer relevant information från andra källor än nationalräkenskaperna, såsom annan officiell statistik eller administrativa uppgiftskällor, kommer liknande problem att uppstå i fråga om begrepp och siffror: de begrepp som används officiellt kan visa sig ha oväntade brister med tanke på det särskilda ändamålet för satelliträkenskaperna, de faktiska begrepp som används kan skilja sig från de officiella begreppen och tillförlitlighet, detaljeringsgrad, tidpunkt och frekvens kan skapa problem. Alla dessa problem bör åtgärdas, antingen genom ytterligare beräkningar för att hantera skillnader i begrepp, genom klassificering av flöden i icke-monetära termer efter bransch eller sektor eller genom justering av de begrepp som används i satelliträkenskaperna.
- 22.53 För att slå ihop informationen i nationalräkenskaperna med den andra informationen till en enda uppsättning tabeller eller räkenskaper krävs ytterligare arbete: utelämnade uppgifter, överlappningar och bristande överensstämmelse mellan siffror bör hanteras och resultatens trovärdighet bedömas. Helst ska det resultera i en helt balanserad uppsättning tabeller. Det kan dock vara nödvändigt att visa differenser mellan olika uppgiftskällor eller olika metoder.
- 22.54 För att omvandla konsistenta satelliträkenskaper till en produkt för dataanvändare kan det krävas några ytterligare steg. En översiktstabell med nyckelindikatorer för ett antal år kan tas fram. Dessa nyckelindikatorer bör inriktas på att beskriva storlek, komponenter och utveckling för den aktuella frågan, eller visa kopplingarna till den nationella ekonomin och dess viktigaste komponenter. Ytterligare detaljuppgifter eller klassificeringar som är relevanta för politiska ändamål eller analysändamål kan läggas till. Detaljuppgifter som ger litet mervärde eller som sammanställs till relativt höga kostnader kan tas bort. Man kan även sträva efter att minska tabellernas komplexitet, göra dem enklare och tydligare för dataanvändarna och ta med standardiserade bokföringsuppdelningar i en separat tabell.

NIO SPECIFIKA SATELLITRÄKENSKAPER

22.55 I resten av detta kapitel kommer följande satelliträkenskaper att beskrivas i korta drag:

- a) Jordbruksräkenskaper.
- b) Miljöräkenskaper.
- c) Hälsoräkenskaper.
- d) Räkenskaper över hushållens produktion.
- e) Arbetskraftsräkenskaper och socialräkenskapsmatriser (SRM).
- f) Produktivitets- och tillväxträkenskaper.
- g) FoU-räkenskaper.
- h) Räkenskaper för socialt skydd.
- i) Turismsatelliträkenskaper.

Jordbruksräkenskaper

- 22.56 Ett exempel på en uppsättning jordbruksräkenskaper är räkenskaperna för jordbruket i EU ⁽¹⁾. Syftet med dem är att beskriva jordbruksproduktionen och utvecklingen av jordbruksinkomsterna. Denna information används för att analysera den ekonomiska situationen för en medlemsstats jordbruk och för att övervaka och utvärdera den gemensamma jordbrukspolitiken i unionen.
- 22.57 Räkenskaperna för jordbruket i EU består av ett produktionskonto, ett konto för inkomstbildning, ett konto för företagsinkomst samt ett kapitalkonto för jordbruksproduktion. Produktionskontot innehåller en utförlig fördelning som visar produktionen av en rad jordbruksprodukter och sekundär verksamhet. Insatsförbrukning och kapitalbildning redovisas också i detalj. Uppgifter för produktionskontot och om fasta bruttoinvesteringar ska lämnas i både löpande priser och i volymtermer. Dessutom ingår följande tre indikatorer för jordbrukets inkomster:
- a) Index över reala faktorinkomster för jordbruket per årsverke i heltidsekvivalenter.
 - b) Index över jordbrukets reala företagsinkomst netto per oavlönat årsverke i heltidsekvivalenter.
 - c) Jordbrukets företagsinkomst, netto.

Indexen och förändringarna i värdena i reala tal för inkomstindikatorerna beräknas genom deflatering av motsvarande nominella uppgifter med BNP-deflatorn.

- 22.58 Jordbruksbranschen i räkenskaperna för jordbruket i EU är mycket lik jordbruksbranschen i huvudsystemet. Det finns dock vissa skillnader. Enheter som arbetar med utsädesproduktion för forskning eller certifiering eller enheter för vilka jordbruksverksamheten endast är en fritidssysselsättning är till exempel utelämnade. Merparten av de jordbruksverksamheter i enheter vars primära verksamhet inte är jordbruk omfattas emellertid av jordbruksbranschen.
- 22.59 I räkenskaperna för jordbruket i gemenskapen ligger fokus på produktionsprocessen och inkomsterna från den. I princip behöver dock satelliträkenskaper för jordbruk inte överensstämma helt och hållet med räkenskaperna för jordbruket i EU. Jordbruksräkenskaper kan också omfatta en tillgångs- och användningstabell som ger en systematisk bild av tillgången på och användningen av jordbruksprodukter. Detta skulle ge information om t.ex. importens, inklusive importtullars, betydelse, och om utvecklingen i efterfrågan på jordbruksprodukter, såsom export och hushållens konsumtion samt betydelsen av skatter och subventioner inom området. Dessutom kan jordbruksräkenskaperna utökas med sekundära verksamheter som inte är jordbruk, t.ex. fritidsaktiviteter. Detta kan lyfta fram viktiga tendenser och ersättningsmekanismer. Samspelet med den offentliga förvaltningen kan tydliggöras genom en extra tabell som visar alla inkomster och kapitaltransfereringar från staten, kommuner och EU till jordbruksbranschen, eller som visar särskild behandling i skattesystemet. Jordbruksräkenskaperna kan också utformas som särskilda sektorräkenskaper och innehålla ett fullständigt kontosystem inklusive balansräkningar och konton för finansiella transaktioner för jordbrukare och bolag som är verksamma inom jordbruket.

Miljöräkenskaper

- 22.60 I de internationella riktlinjerna för miljöräkenskaper (*System of Environmental and Economic Accounting*, SEEA, 2003) ⁽²⁾ finns ett utförligt underlag för att beskriva och analysera miljön och dess samspel med ekonomin. Miljöräkenskaperna är satelliträkenskaper till nationalräkenskaperna. Det betyder att samma klassificeringar och begrepp används och att man gör ändringar bara när det behövs för ändamålet med miljöräkenskaperna.
- 22.61 Med det integrerade kontosystemet för ekonomisk information och miljöinformation går det att göra en analys av miljöns bidrag till ekonomin och ekonomins inverkan på miljön. Det tillgodoser beslutsfattarens behov genom att tillhandahålla indikatorer och beskrivande statistik för att övervaka samspelet mellan miljön och ekonomin. Det kan också fungera som ett verktyg för strategisk planering och politisk analys för att identifiera mer hållbara utvecklingsmöjligheter. Beslutsfattare som styr utvecklingen för branscher som använder miljöresurser i hög grad, antingen som insatsvaror eller som sänkor, måste t.ex. vara medvetna om de långsiktiga miljöeffekterna. Beslutsfattare som fastställer miljönormer behöver också känna till de sannolika konsekvenserna för ekonomin, t.ex. vilka branscher som troligen kommer att drabbas och vilka följderna blir för sysselsättningen och köpkraften. Alternativa miljöstrategier kan jämföras med hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 138/2004 av den 5 december 2003 om räkenskaper för jordbruket i gemenskapen (EUT L 33, 5.2.2004, s. 1).

⁽²⁾ Handboken har offentliggjorts gemensamt av FN, Europeiska kommissionen, Internationella valutafonden, OECD och Världsbanken.

- 22.62 I huvudsystemet har olika aspekter på miljöräkenskaperna beaktats. Framför allt redovisas många kostnads- och kapitalposter i bokföringen av naturresurser separat i klassificeringar och konton som gäller stockar och andra volymförändringar i tillgångarna. I klassificeringen av icke-producerade tillgångar visas t.ex. separata poster för mineraltillgångar som oljetillgångar, icke-odlade biologiska resurser och vattenresurser. Detta gör det lättare att använda huvudsystemet som utgångspunkt för miljöräkenskaperna. Flera delar i huvudsystemet, särskilt i kontot för andra volymförändringar, delas upp ytterligare och omklassificeras i satelliträkenskaperna, och andra delar läggs till.
- 22.63 Från miljösynpunkt finns det två stora nackdelar med huvudsystemet och dess nyckelaggregat som BNP, kapitalbildning och sparande. För det första omfattas utarmning och brist på naturtillgångar endast i begränsad utsträckning, och dessa faktorer kan hota hållbarheten i produktiviteten i ekonomin. För det andra omfattar huvudsystemet inte miljöförstörelsen och konsekvenserna för människors hälsa och välfärd.
- 22.64 I huvudsystemet är det endast producerade tillgångar som tas med i beräkningen av nettoförädlingsvärdet. Kostnaden för att använda dem avspeglas i insatsförbrukning och kapitalförslitning. Icke-producerade naturtillgångar – som mark, mineraltillgångar och skogar – ingår i tillgångarna i den mån som de står under institutionella enheters faktiska kontroll. Men kostnaden för att använda dem redovisas inte i produktionskostnaden. Detta innebär antingen att priset på produkterna inte avspeglar dessa kostnader, eller – i fråga om vissa utarmningskostnader – att dessa kostnader ingår i andra oidentifierade delar i residualhärledningen av driftsöverskottet. I miljöräkenskaperna går det att uttryckligen ta upp och beräkna dessa kostnader.
- 22.65 Miljöräkenskapssystemet SEEA 2003 omfattar följande fem kategorier:
- a) Fysiska flödeskonton och hybridflödeskonton.
 - b) Ekonomiska konton för miljötransaktioner.
 - c) Miljötillgångskonton i fysiska enheter och monetärt värde.
 - d) Konton för skyddsutgifter och utarmning.
 - e) Modifiering av aggregat från huvudsystemet för att ta hänsyn till miljöförstörelse.
- 22.66 I de fysiska flödena och hybridflödena registreras följande fyra flöden:
- a) Naturresurser: mineraler, energiresurser, vatten, mark och biologiska resurser. Så snart de säljs på marknaden träder de in i den ekonomiska sfären och kan betecknas som produkter.
 - b) Ekosysteminsatser: syre som krävs för förbränning och vatten genom regn eller naturliga vattenflöden och andra naturliga insatser som näringsämnen och koldioxid som växter behöver för att växa. Häri ingår inte vatten, näringsämnen eller syre som tillhandahålls som produkter av ekonomin.
 - c) Produkter: varor och tjänster som produceras inom den ekonomiska sfären och som används inom den. Detta omfattar flöden av varor och tjänster mellan den nationella ekonomin och utlandet. Här ingår odlade biologiska tillgångar, naturresurser som säljs eller köps, som olja, trä och vatten, och skrotmaterial med ett ekonomiskt värde.
 - d) Restprodukter: biprodukter och oönskade produkter från ekonomin som har ett värde på noll eller ett negativt värde för den som genererar dem. Restprodukter omfattar fast, flytande eller gasformigt avfall. De kan återvinnas eller återanvändas eller släppas ut i miljön. Restprodukter kan ha ett positivt värde för en annan enhet än den genererande enheten. Hushållsavfall som samlas in för återvinning har t.ex. inget värde för hushållet men kan ha ett visst värde för den som återvinner det. Skrotmaterial som har ett värde som går att realisera av den som genererar det, t.ex. kasserad utrustning, behandlas som produkter och inte som restprodukter.
- 22.67 Fysiska flöden mäts i mängdenheter som avspeglar de fysiska egenskaperna hos materialet, energin eller restprodukten i fråga. Ett fysiskt flöde kan mätas i alternativa enheter beroende på vilka fysiska egenskaper som beaktas. Om en viss enhet är ändamålsenlig eller ej beror på vad syftet och den avsedda användningen är för

flödeskontot. I fysiska flödesräkenskaper är vikt och volym de fysiska egenskaper som används oftast. När det gäller energiflöden är joule eller ton oljeekvivalenter den vanligaste enheten. Mängdenheterna i de fysiska flödeskontona skiljer sig från de volymer som används i huvudsystemet. I huvudsystemet är t.ex. en dators volym inte dess vikt utan den viktade blandningen av de olika egenskaper som användaren vill ha, t.ex. hur snabbt den kan göra beräkningar.

- 22.68 Fysiska flödeskonton kan visas som tillgångs- och användningstabeller. Detta illustreras i tabellerna 22.12 och 22.13.
- 22.69 Hybridflödeskonton är en enkel matrispresentation som innehåller både nationalräkenskaper i monetära termer och fysiska flödeskonton. En viktig typ av hybridkonton är hybridtabeller över tillgång och användning. De kombinerar information från tabellerna över fysisk tillgång och användning med tillgångs- och användningstabellerna i monetära termer.
- 22.70 Information i hybridflödeskontona kan kopplas till särskilda miljöfrågor, som växthuseffekten, förtunningen av ozonskiktet eller förorening. För att göra detta krävs omvandlingsfaktorer för att översätta siffrorna för specifika substanser till aggregerade indikatorer för miljöfrågor. Detta kan sedan utmynna i en översiktstabell som visar hur förbrukning och produktion i olika branscher bidrar till olika miljöfrågor och till BNP, vilket framgår av tabell 22.14.

Tabell 22.12 – Fysisk tillgångs- och användningstabell

Fysisk tillgångstabell

			(Miljoner ton)												Summa materialtillgång
			Branscher				Förbrukning			Kapital	Utlandet				Nationell miljö
			Jordbruk, fiske och gruvarbete	Försörjning av el och byggnadstjänster	Tjänster	Summa branscher	Transport för egen räkning	Övrig konsumtion	Summa konsumtion	Kapitalbildning, lagerinvesteringar, avfallsgräns	Import av produkter	Naturresurser och ekosystemtjänster från utländska enheter på det nationella territoriet	Restprodukter från utländska enheter i utlandet	Gränsöverskridande inflöden från utlandet genom miljömedier	
			I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	M2	M1	M1	M3	E
Produkter	P1	Animalie- och vegetabilieprodukter	66,000	49,000	1,000	116,000					16,000				
	P2	Sten, grus och byggnadsmaterial	112,000	163,000		275,000					13,000				
	P3	Energi	65,000	59,000		124,000					95,000				
	P4	Metaller, maskinpark osv.		10,000		10,000					10,000				
	P5	Plast och plastprodukter		2,000		2,000					2,000				
	P6	Trä, papper osv.	7,000	7,000		14,000					1,000				
	P7	Övriga råvaror		9,000	1,000	10,000					13,000				
		Samtliga produkter	250,000	299,000	2,000	551,000					150,000				

			Branscher				Förbrukning			Kapital	Utlandet				Nationell miljö	Summa materialtillgång
			Jordbruk, fiske och gruvarbete	Försörjning av el och byggnadstjänster	Tjänster	Summa branscher	Transport för egen räkning	Övrig konsumtion	Summa konsumtion	Kapitalbildning, lagerinvesteringar, avfallslagring	Import av produkter	Naturresurser och ekosystemtjänster från utländska enheter på det nationella territoriet	Restprodukter från utländska enheter i utlandet	Gränsöverskridande inflöden från utlandet genom miljömedier		
			I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	M2	M1	M1	M3	E	
Restprodukter	Till nationellt territorium															
	R1	CO ₂	19,020	111,398	29,930	160,348	16,908	25,080	41,988	0,990			4,172			207,498
	R2	N ₂ O	0,007	0,042	0,012	0,061	0,003	0,004	0,007				0,001			0,069
	R3	CH ₄	0,073	0,452	0,125	0,650	0,004	0,020	0,024	0,477			0,001			1,152
	R4	NO _x	0,061	0,275	0,151	0,487	0,084	0,026	0,110				0,025	0,117		0,739
	R5	SO ₂	0,023	0,139	0,030	0,192	0,003	0,001	0,004				0,001	0,087		0,284
	R6	NH ₃	0,020	0,123	0,038	0,181		0,007	0,007					0,019		0,207
	R7	Övrigt till luft	0,010	0,061	0,015	0,086		0,012	0,012					0,002		0,100
	R8	P	0,070	0,020	0,004	0,094		0,011	0,011	0,003			0,001	0,014		0,123
	R9	N	0,590	0,210	0,098	0,898		0,117	0,117	0,024			0,006	0,323		1,368
	R10	Övrigt till vatten	0,030	0,021	0,006	0,057		0,021	0,021	0,001			0,001	0,003		0,083
	R11	Gruvavfall	7,233	2,320		9,553										9,553
	R12	Övrigt fast avfall	8,103	71,619	22,929	102,651	0,100	5,060	5,160	71,100			1,548	7,656		188,115

		Branscher				Förbrukning			Kapital	Utlandet				Nationell miljö	Summa materialtillgång
		Jordbruk, fiske och gruvarbete	Försörjning av el och byggnadstjänster	Tjänster	Summa branscher	Transport för egen räkning	Övrig konsumtion	Summa konsumtion	Kapitalbildning, lagerinvesteringar, avfallslagring	Import av produkter	Naturresurser och ekosystemtjänster från utländska enheter på det nationella territoriet	Restprodukter från utländska enheter i utlandet	Gränsöverskridande inflöden från utlandet genom miljömedier		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	M2	M1	M1	M3	E	
	Summa till nationellt territorium	35,240	186,680	53,338	275,258	17,102	30,359	47,461	72,595			5,756	8,221		409,291
	Till utländskt territorium														
	Till luft														
	R1	CO ₂			4,569	4,569	0,739		0,739						5,308
	R4	NO _x			0,010	0,010	0,004		0,004						0,014
	R5	SO ₂			0,008	0,008	0,002		0,002						0,010
	Summa till utländskt territorium			4,587	4,587	0,745		0,745							5,332
Summa restprodukter		35,240	186,680	57,925	279,845	17,847	30,359	48,206	72,595			5,756	8,221		414,623
Summa materialtillgång		285,240	485,680	59,925	830,845	17,847	30,359	48,206	72,595	150,000		5,756	8,221		1 115,623
						Nettoökning per konsumtion (varaktiga konsumtionsvaror)			Nettoökning i kapital	Nettoexport av produkter	Netto-utvinning av utländska enheter	Netto-residualer från inhemska enheter i utlandet	Netto gränsöverskridande utflöden av restprodukter genom miljömedier	Nettoackumulering av restprodukter i den nationella miljön	Netto-balans
Nettoackumulering av samtliga material (anv. minus tillgång)						1,153	15,641	16,794	72,215	– 49,000	3,000	– 0,424	– 4,302	372,717	411,000

Källa: SEEAland data set.

Tabell 22.13 – Fysisk tillgångs- och användningstabell (forts.)

Fysisk användningstabell

		Branscher				Förbrukning			Kapital	Utlandet				Nationell miljö	Summa materialanvändning
		Jordbruk, fiske och gruvidrift	Försörjning av el och byggnadstjänster	Tjänster	Summa branscher	Transport för egen räkning	Övrig konsumtion	Summa konsumtion	Kapitalbildning, lagerinvesteringar, avfallslagring	Export	Resurser och ekosystemtjänster som används av utländska enheter på det nationella territoriet	Restprodukter från inhemska enheter i utlandet	Gränsöverskridande utflöden till utlandet genom miljömedier		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E	
Produkter	P1	Animalie- och vegetabilieprodukter	23,000	60,000	4,000	87,000		16,000	16,000	3,000	26,000				132,000
	P2	Sten, grus och byggnadsmaterial	12,000	148,000	2,000	162,000		2,000	2,000	114,000	10,000				288,000
	P3	Energi	34,000	101,000	20,000	155,000	7,000	10,000	17,000		47,000				219,000
	P4	Metaller, maskinpark osv.		11,000		11,000	1,000		1,000	1,000	7,000				20,000
	P5	Plast och plastprodukter		2,000		2,000					2,000				4,000
	P6	Trä, papper osv.		7,000	4,000	11,000		1,000	1,000		3,000				15,000
	P7	Övriga råvaror	5,000	8,000	1,000	14,000		2,000	2,000	1,000	6,000				23,000
		Samtliga produkter	74,000	337,000	31,000	442,000	8,000	31,000	39,000	119,000	101,000				701,000

(Miljoner ton)

(Miljoner ton)

			Branscher				Förbrukning			Kapital	Utlandet				Nationell miljö	Summa materialanvändning		
			Jordbruk, fiske och gruvidrift	Försörjning av el och byggnadstjänster	Tjänster	Summa branscher	Transport för egen räkning	Övrig konsumtion	Summa konsumtion	Kapitalbildning, lagerinvesteringar, avfallslagring	Export	Resurser och ekosystemtjänster som används av utländska enheter på det nationella territoriet			Resprodukter från inhemska enheter i utlandet		Gränsöverskridande utflöden till utlandet genom miljömedier	
			I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E			
Naturresurser	Nationella naturresurser																	
	N1	Olja	38,000			38,000											38,000	
	N2	Gas	27,000			27,000											27,000	
	N3	Övriga	118,000	55,000		173,000											173,000	
	N4	Trä	7,000	1,000		8,000		1,000	1,000								9,000	
	N5	Fisk	1,000			1,000					1,000					2,000		
	N6	Övriga		2,000		2,000											2,000	
	N7	Vatten	1,000	6,000		7,000											7,000	
	Summa nationella naturresurser		192,000	64,000		256,000		1,000	1,000		1,000						258,000	
	Utländska naturresurser																	
	N5	Fisk	4,000			4,000											4,000	
	N7	Vatten		1,000		1,000		1,000	1,000								2,000	
	Summa utländska naturresurser		4,000	1,000		5,000		1,000	1,000								6,000	
Summa naturresurser		196,000	65,000		261,000		2,000	2,000		1,000						264,000		

(Miljoner ton)

		Branscher				Förbrukning			Kapital	Utlandet				Nationell miljö	Summa materialanvändning
		Jordbruk, fiske och gruvarbete	Försörjning av el och byggnadstjänster	Tjänster	Summa branscher	Transport för egen räkning	Övrig konsumtion	Summa konsumtion	Kapitalbildning, lagerinvesteringar, avfallslagring	Export	Resurser och ekosystemtjänster som används av utländska enheter på det nationella territoriet	Restprodukter från inhemska enheter i utlandet	Gränsöverskridande utflöden till utlandet genom miljömedier		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E	
Ekosystemtjänster	Nationella ekosystemtjänster	15,000	81,000	22,000	118,000	10,000	13,000	23,000			2,000				143,000
	Utländska ekosystemtjänster			3,000	3,000	1,000		1,000							4,000
	Summa ekosystemtjänster	15,000	81,000	25,000	121,000	11,000	13,000	24,000			2,000				147,000
Restprodukter	Från nationellt territorium														
	R1 CO ₂													207,498	207,498
	R2 N ₂ O													0,069	0,069
	R3 CH ₄													1,152	1,152
	R4 NO _x												0,669	0,070	0,739
	R5 SO ₂												0,196	0,088	0,284
	R6 NH ₃												0,099	0,108	0,207
	R7 Övrigt från luft												0,002	0,098	0,100
	R8 P			0,020	0,020								0,010	0,093	0,123
	R9 N			0,115	0,115								0,543	0,710	1,368
	R10 Övrigt från vatten			0,010	0,010								0,002	0,071	0,083
	R11 Gruvavfall												9,553		9,553
	R12 Övrigt fast avfall	0,240	2,680	3,780	6,700				25,810				2,398	153,207	188,115

(Miljoner ton)

		Branscher				Förbrukning			Kapital	Utlandet				Nationell miljö	Summa materialanvändning
		Jordbruk, fiske och gruvidrift	Försörjning av el och byggnadstjänster	Tjänster	Summa branscher	Transport för egen räkning	Övrig konsumtion	Summa konsumtion	Kapitalbildning, lagerinvesteringar, avfallslagring	Export	Resurser och ekosystemtjänster som används av utländska enheter på det nationella territoriet	Restprodukter från inhemska enheter i utlandet	Gränsöverskridande utflöden till utlandet genom miljömedier		
		I1	I2	I3	I	C1	C2	C	CF	X2	X1	X1	X3	E	
	Summa från nationellt territorium	0,240	2,680	3,925	6,845				25,810				3,919	372,717	409,291
	Från utländskt territorium														
	R1 CO ₂											5,308			5,308
	R4 NO _x											0,014			0,014
	R5 SO ₂											0,010			0,010
	Summa från utländskt territorium											5,332			5,332
	Totalt	0,240	2,680	3,925	6,845				25,810			5,332	3,919	372,717	414,623
Summa materialanvändning		285,240	485,680	59,925	830,845	19,000	46,000	65,000	144,810	101,000	3,000	5,332	3,919	372,717	1 526,623

Tabell 22.14 – Konsumtionens och produktionens nettobidrag till BNP och till sex miljöfrågor i Nederländerna, 1993

Andel i procent

	Ekonomi	Miljön				
		Växthus-effekt	Nedbrytning av ozonskiktet	Försurning	Eutrofiering	Fast avfall
Summa		100	100	100	100	100
Konsumtion		19	2	15	9	31
Bransch		79	97	85	91	66
Kapital och andra källor		2	1	—	—	3
Konsumtion	100	100	100	100	100	100
Egen transport	8	38	—	88	21	1
Övrig konsumtion	92	62	100	12	79	99
Produktion	100	100	100	100	100	100
Jordbruk, jakt, skogsbruk och fiske	3	15	2	47	91	7
Gruvor och mineralutvinning	3	2	—	1	—	1
Tillverkning						
Oljeindustri	1	7	—	11	—	
Kemisk industri	2	14	27	6	2	16
Metallvaru- och maskin-industri	3	2	9	1	—	2
Övrig tillverkning	12	12	20	7	6	25
El-, vatten- och energiverk	2	26	—	9	1	2
Transport och lagring	6	8	6	12	1	5
Övriga tjänster	68	14	36	6	–1	42

Källa: de Haan (1997).

Anmärkning: Ett streck (—) visar att beloppet är noll.

- 22.71 Räkenskaperna för miljötransaktioner består av miljöskyddskonton och konton för övriga miljörelaterade transaktioner, som skatter, subventioner, investeringsstöd, kapitalinkomst och förvärv av utsläpps- och äganderätter.
- 22.72 För att beskriva miljöskydd är en ändamålsinriktad strategi i kombination med en analys av verksamhetsenheter och produkter mycket användbar. Miljöskydd täcker en rad olika ekonomiska verksamheter och produkter. Några exempel är investeringar i miljövänlig teknik, återställande av miljön efter att den har förorenats, återvinning, produktion av miljövaror och miljötjänster samt bevarande och förvaltning av naturtillgångar och naturresurser. Ett nationellt aggregat av miljöskyddsutgifter kan definieras så att det omfattar hjälpverksamhet och beslätade produkter.
- 22.73 I räkenskaperna för miljötillgångar urskiljs tre olika typer av miljötillgångar: naturresurser, mark och ytvatten samt ekosystem. Flera av dessa miljötillgångar redovisas inte i huvudsystemet. Detta gäller miljötillgångar för vilka det inte går att fastställa någon äganderätt. Här återfinns miljöelement som luft, stora vattendrag och ekosystem som är så omfattande eller okontrollerbara att det inte går att genomdriva ägande i praktiken. Inte heller resurser vars förekomst inte klart har bekräftats genom prospektering och utveckling, såsom hypotetiska oljefyndigheter, eller som för närvarande är otillgängliga, som avlägset belägna skogar, betraktas som tillgångar i huvudsystemet. Detsamma gäller för resurser som har fastställts geologiskt och som är fullt tillgängliga, men som i dagsläget inte medför någon ekonomisk fördel eftersom de ännu inte går att exploatera med lönsamhet.

- 22.74 Räkenskaper för miljötillgångar i fysiska och monetära termer beskriver stockarna av de olika miljötillgångarna och deras förändringar. För vissa av tillgångarna är det möjligt att upprätta sådana räkenskaper i monetära termer, men för andra är det endast möjligt med fysiska räkenskaper. För ekosystemtillgångar är det osannolikt att det finns tillräckligt med information för att kunna notera stockar eller förändringar under ett år på exakt samma sätt som för de övriga miljötillgångarna. För dessa tillgångar är det mer användbart att koncentrera sig på att mäta förändringar i kvalitet. De flesta av dessa kommer att handla om försämringar, som försurning av mark och vatten och blad-/barrförlust för skogar.
- 22.75 Aggregaten i huvudsystemet kan modifieras för att beskriva miljöfrågorna bättre. Man brukar rekommendera tre typer av justeringar: för utarmning, för den offentliga förvaltningens skyddsutgifter samt för försämring.
- 22.76 Ur miljömässig synvinkel bör det göras en justering för utarmning eftersom bruttonationalprodukten och dess tillväxttakt inte tar hänsyn till utarmningen av olika miljötillgångar, som olja, vildfisk och skog. Det är inte helt enkelt att redovisa utarmning, och det finns många olika alternativ. Den ena ytterligheten är att betrakta hela användningen av dessa icke-producerade naturtillgångar som utarmning och därmed inte som inkomst från produktion. Den andra ytterligheten är att betrakta alla intäkter från försäljning av dessa tillgångar som inkomster som bidrar till nationalinkomsten. I alternativen däremellan delas användningen av dessa tillgångar upp i en komponent för utarmning och en komponent för inkomst. Olika principer och olika antaganden om exempelvis livslängd och diskonton leder till olika siffror för justeringen för utarmning.
- 22.77 Utgifterna för att bevara miljön består inte enbart av miljöskyddsutgifter. De handlar också om den förvaltning som krävs för att fastställa och övervaka fiskekvoter eller hälsoutgifter på grund av luftföroreningar eller en kärnkraftskatastrof. En justering för den offentliga förvaltningens skyddsutgifter rekommenderas för att man ska undvika att dessa höjer BNP: de är avsedda att dämpa eller undanröja negativa miljöexternaliteter av produktion eller konsumtion som inte alls redovisas i BNP. När det gäller nettonationalprodukten kan en lösning vara att bokföra den offentliga förvaltningens alla skyddsutgifter som kapitalbildning och samtidigt som kapitalförbrukning. För BNP, som används oftare, gör detta dock inte någon skillnad.
- 22.78 Nationalprodukt, sparande och andra nyckelaggregat kan justeras för försämring, såsom effekterna av luft- och vattenföroreningar. Det är dock svårare, mindre tillförlitligt och mer kontroversiellt att införliva försämrings-effekter än att justera räkenskaperna för utarmning eller skyddsutgifter. Hur ska man t.ex. redovisa skador på människors hälsa, eller för att växter eller djur växer långsammare, reproducerar sig mindre och dör tidigare på grund av miljöförstöring? Bör katastrofer registreras som ett resultat av mänsklig ekonomisk verksamhet och därmed dras av från BNP?

Hälsoräkenskaper

- 22.79 Hälsoräkenskaperna (se OECD, 2000, *A System of Health Accounts*) är ett internationellt system för hälsouppgifter som ska underlätta analys och beslutsfattande på nationell nivå såväl som på EU-nivå och internationell nivå. Ramen är utformad för länder vars nationella hälsosystem är organiserade efter en rad olika modeller. Systemet är ett viktigt verktyg för att övervaka de snabbt föränderliga och alltmer komplexa hälso- och sjukvårdssystemen. Det mäter och kartlägger strukturella förändringar, som övergångar från slutenvård till öppenvård och framväxten av leverantörer med flera funktioner.
- 22.80 Hälsoräkenskaperna besvarar följande tre grundläggande frågor:
- a) Vilka slags tjänster och varor köps för hälsoändamål?
 - b) Vem tillhandahåller dessa tjänster och varor?
 - c) Hur finansieras de?
- 22.81 Varor och tjänster inom hälso- och sjukvården delas upp efter ändamål. Tre kategorier kan urskiljas: individuella hälso- och sjukvårdstjänster och varor, kollektiva hälso- och sjukvårdstjänster samt hälsorelaterade ändamål.
- 22.82 De viktigaste typerna av individuella hälso- och sjukvårdstjänster och varor är följande: behandling, rehabilitering, långtidsvård, tilläggstjänster inom sjukvård samt medicinska produkter för öppenvårdspatienter. Dessa individuella tjänster kan med fördel delas upp ytterligare efter produktionsmetod: slutenvård, dagvård, öppenvård och hemvård. Det finns också många andra dimensioner som är viktiga för att klassificera individuell hälso- och sjukvård, som ålder, kön och inkomstnivå för stora vårdkategorier eller stora sjukdomsgrupper, vilket är till nytta om man vill undersöka sjukdomskostnader.

	% av BNP	värdoförändring i %	volymförändring i %	prisförändring i %
	år t år t+1 år t+2	år t år t+1 år t+2	år t år t+1 år t+2	år t år t+1 år t+2
Utgifter för hälso- och sjukvård				
Individuella hälso- och sjukvårdsutgifter				
behandling				
rehabilitering				
långtidsvård				
tilläggstjänster inom sjukvård				
sjukvårdsartiklar				
Kollektiva hälso- och sjukvårdsutgifter				

	% av BNP			värdeförändring i %			volymförändring i %			prisförändring i %		
	år t	år t+1	år t+2	år t	år t+1	år t+2	år t	år t+1	år t+2	år t	år t+1	år t+2
Summa												
befolkningstillväxt												
utgift per capita												
Finansieringskällor												
Offentlig förvaltning och sociala trygghetsfonder												
Privat sjukförsäkring												
Övriga												
Summa												
BNP	100	100	100									
befolkningstillväxt												
BNP per capita												
	% av nationell summa						volymförändring i %			löneförändring i %		
Sysselsättning inom hälso- och sjukvårdsbranscher												

Räkenskaper över hushållsproduktion

22.89 I huvudsystemet bokförs hushållens verksamhet såsom boendetjänster i ägarbebodda bostäder, jordbruksproduktion för egen konsumtion och bostadsbyggande för egen räkning som produktion. Två viktiga typer av hushållsverksamhet, nämligen oavlönade tjänster som produceras av hushållsmedlemmar och konsumeras inom samma hushåll samt frivilligtjänster, bokförs dock inte som produktion. Även i satelliträkenskaperna skapar oavlönade och frivilliga hushållstjänster mycket svåra begreppsmässiga problem och mätproblem. Forskning pågår på området. Syftet med satelliträkenskaper för hushållsproduktion⁽¹⁾ är därför att ge en fullständig bild av hushållsproduktionen – effekten på inkomsten, konsumtionen och sparandet hos olika typer av hushåll och samspelet med den övriga ekonomin.

Viktiga frågor som behandlas är följande:

- Vilka tjänster tillhandahålls?
- Vem tillhandahåller dessa tjänster?
- Vad är värdet på dessa tjänster?
- Vilka är kapitaltillskotten och vad händer med produktiviteten?
- Vilka är konsekvenserna för storleken och fördelningen av inkomster, konsumtion och sparande på olika typer av hushåll och över livscykeln?
- Sker det några förändringar mellan avlönade och oavlönade hushållstjänster, t.ex. på grund av strukturell ekonomisk och social utveckling, konjunkturreffekter eller offentlig politik (t.ex. beskattningsfrågor eller subventioner till betald barnomsorg)?

⁽¹⁾ Se t.ex. Eurostat, 2003, *Household production and consumption; proposal for a methodology of household satellite accounts*. J. Varjonen och K. Aalto, 2006, *Household production and consumption in Finland, household satellite account*, Statistikcentralen Finland och Konsumentforskningscentralen Finland. S. Holloway, S. Short, S. Tamplin, 2002, *Household Satellite account*, ONS London. S.J. Landefeld och S.H. McCulla, 2000, *Accounting for nonmarket household production within a national accounts framework*, Review of Income and Wealth.

- 22.90 Räkenskaper för hushållsproduktion kan vara särskilt intressanta för analysen av långsiktig ekonomisk utveckling och för internationella jämförelser av produktion, inkomst och konsumtion. De viktigaste uppgiftskällor som används för att sammanställa räkenskaperna för hushållsproduktionen är hushållsbudgetundersökningar och tidsanvändningsstudier, och årsaggregaten från dessa källor är snedvridna på grund av urvalsfel, vilket gör att det inte går att få fram korrekt årlig tillväxttakt. Därför sammanställs räkenskaper över hushållsproduktionen regelbundet, men inte på årsbasis, utan t.ex. med fem års intervall, och kopplas till en omfattande tidsanvändningsstudie.
- 22.91 Hushållsproduktion omfattar endast tjänster som kan delegeras till någon annan än den person som drar fördel av den, den så kallade tredjepartsprincipen. Därför utesluts personlig egenvård, studier, sömn och fritidsaktiviteter.
- 22.92 För hushållsproduktion går det att urskilja olika huvudändamål: boende, mat, kläder, omvårdnad av barn, vuxna och husdjur samt frivilligarbete, som per definition konsumeras i ett annat hushåll. För vart och ett av dessa huvudändamål går det att definiera huvudverksamheter eller karakteristiska verksamheter. På så sätt går det att fördela utgifter eller tid som ägnas åt dessa verksamheter på dessa huvudändamål. Vissa verksamheter, som att handla, resa och sköta hushållet, berör dock flera ändamål. Därför ska utgifter eller tid som ägnas åt dessa verksamheter delas upp på dessa ändamål.
- 22.93 I huvudsystemet ingår utgifter för konsumentkapitalvaror i konsumtionsutgifterna. I räkenskaperna över hushållsproduktion ska dock utgifter för t.ex. bilar, kylskåp och utrustning för byggarbeten och reparation bokföras som investeringar. Kapitaltjänsterna från dessa tillgångar ska betraktas som insatser i hushållsproduktionen.
- 22.94 Produktionen och förädlingsvärdet av hushållsproduktion kan värderas med hjälp av en insats- eller en produktionsmetod. Produktionsmetoden innebär att hushållsproduktionen värderas till marknadspris, dvs. observerat pris för liknande tjänster som säljs på marknaden. För insatsmetoden är det avgörande vilken värderingsmetod som väljs för arbetsinsatser när man värderar produktionen som summan av kostnaderna. Man kan t.ex. värdera löner inklusive eller exklusive sociala avgifter, och olika referensgrupper kan väljas – genomsnittliga löner för alla arbetstagare, löner för specialiserade arbetstagare eller löner för hushållsföreståndare.
- 22.95 En viktig fråga i samband med räkenskaperna för hushållsproduktion är hushållsproduktionens storlek och sammansättningen och dess kopplingar till huvudsystemet. Detta visas i form av en användningstabell (se tabell 22.16).

Tabell 22.16 – En användningstabell för hushållsproduktion

	Produktionskostnader								Övriga producen- ter	Summa	Export	Konsumtion		Summa	Investering	Summa använd- ning till mottagar- pris
	Hushållsproduktion efter funktion											HH	Offentlig förvaltning			
	Boende	Mat	Kläder	Vård, barn	Vård, vuxna	Vård, övrigt	Frivillig	Summa				Koll.	Indiv.			
Produkter SNA Begreppsmässiga skill- nader																
Summa																
Ersättningar till anställda SNA Begreppsmässiga skill- nader Övriga produktionsskatter netto Kapitalförslitning SNA Begreppsmässiga skill- nader Driftsöverskott, netto Summa SNA Begreppsmässiga skill- nader																
Kompletterande information Arbetskraftsinsats SNA Begreppsmässiga skill- nader (Fast) bruttoinvestering SNA Begreppsmässiga skill- nader (Fast) realkapitalstock, netto SNA Begreppsmässiga skill- nader																

Arbetskraftsräkenskaper och socialräkenskapsmatriser (SRM)

22.96 I många länder samlas en mängd olika arbetskraftsuppgifter in. Befolknings- och företagsräkningar, hushålls- och företagsundersökningar om arbetskraft, arbetstid, inkomster och arbetskostnader, samt register över befolkning, skatter och social trygghet tillhandahåller data för regelbunden övervakning och analys av utvecklingen på arbetsmarknaden. Trots att det finns en stor mängd statistiska uppgifter ger de inte någon fullständig och tillförlitlig bild av arbetsmarknaden. De viktigaste mätproblemen är följande:

- a) Motstridiga resultat mellan olika uppgiftskällor.
- b) Många olika begrepp utan tydlig koppling sinsemellan.
- c) Ofullständig täckning.
- d) Begränsningar i beskrivningen av dynamiken på arbetsmarknaden.
- e) Avsaknad av kopplingar mellan arbetsmarknadsstatistik och nationalräkenskaper, demografiska uppgifter och annan social och ekonomisk statistik (t.ex. om utbildning och social trygghet).

I ett system med arbetskraftsräkenskaper kan man lösa dessa problem genom att slå ihop all information om arbetsmarknaden och visa kopplingarna till de viktigaste begreppen och klassificeringarna på arbetsmarknaden i nationalräkenskaperna, såsom begreppen ersättningar till anställda eller klassificering efter bransch. En stark koppling till nationalräkenskaperna underlättar sammanställningen av både nationalräkenskaperna och arbetskraftsräkenskaperna och hjälper till att beskriva förhållandet mellan arbetsmarknaden och resten av ekonomin.

22.97 Ett enkelt system för arbetskraftsräkenskaper visas i tabell 22.17. I det används enkla räkenskapsekvationer mellan ersättningar till anställda, arbetade timmar, antalet arbetstillfällen, anställda och aktiv och potentiell arbetskraft. Detta är ett enkelt system i det att det innehåller en begränsad uppdelning efter socioekonomiska egenskaper, t.ex. kön men inte ålder eller utbildningsnivå, och en enkel uppdelning på tre branscher, men utan gränsarbetare.

22.98 En socialräkenskapsmatris (SRM) är en matrisuppställning som visar kopplingarna mellan tillgångs- och användningstabellerna och de institutionella sektorräkenskaperna. En SRM innehåller ofta ytterligare information om sysselsättningens nivå och sammansättning genom en uppdelning av ersättningar till anställda och sammansatta förvärvsinkomster efter typ av anställd. Denna uppdelning tillämpas både på användningen av arbetskraft per bransch, vilket visas i användningstabellerna, och på arbetskraftsförsörjningen per socioekonomisk undergrupp, vilket visas i kontot för allokering av primära inkomster för delsektorer av hushållssektorn. Därmed kan tillgången på och användningen av betald arbetskraft visas systematiskt. En SRM kan betraktas som ett utvidgat system för arbetskraftsräkenskaper i ett matrisformat. I likhet med arbetskraftsräkenskaperna och nationalräkenskaperna visar SRM aggregat och medger analyser endast i termer av aggregat och genomsnitt. Därför föredrar man för många socioekonomiska analyser modeller med en utökad mikrodatabas med information om socioekonomiska egenskaper per person och hushåll.

Tabell 22.17 Ett enkelt system för arbetskraftsräkenskaper

	Arbetsstimmar efter bransch				Timmar per arbetstillfälle	Arbetsstillfällen, anställda och arbetskraft						
	Jordbruk	Tillverkning	Tjänster	Totala antalet utförda timmar		Antal arbetstillfällen	Antal bisysslor	Anställda personer	Ej anställda personer	Aktiv arbetskraft	Ej aktiv arbetskraft	Potentiell arbetskraft
	(1)	(2)	(3)	(4) = 1 + 2 + 3		(6) = 4/5	(7)	(8) = 6 - 7	(9)	(10) = 8 + 9	(11)	(12) = 10 + 11
Anställda												
Män												
Kvinnor												
Egenföretagare												
Män												
Kvinnor												
Summa												
Löner och sociala avgifter/sammansatt förvärvsinkomst												
Anställda												
Män												
Kvinnor												
Egenföretagare												
Män												
Kvinnor												
Summa												
Ersättning per arbetad timme												
Anställda												
Män												
Kvinnor												
Egenföretagare												
Män												
Kvinnor												
Summa												

Produktivitets- och tillväxträkenskaper

- 22.99 Nationalräkenskaper är viktiga för att beskriva, övervaka och analysera produktivitetstillväxten (för en mer utförlig beskrivning av produktivitetsanalys, se OECD, 2001, *OECD Manual Measuring productivity: Measurement of Aggregate and Industry-level Productivity Growth*). Man mäter och analyserar produktivitetstillväxten för att förstå de stora strukturförändringarna i olika branscher och höjningen av levnadsstandarden under de senaste hundra åren i många länder. Produktivitetstillväxten mäts och analyseras också för att man ska kunna utforma politiska strategier som stimulerar produktivitetstillväxten och ökar välbefindandet, med hänsyn tagen även till andra politiska frågor, som jämställdhet och miljöfrågor.
- 22.100 Ekonomisk tillväxt i nationalräkenskaperna är BNP:s volymökning, och den kan delas upp i komponenter som förändringar i arbetskraftens produktivitet, produktivitet per arbetsenhet och förändringar i arbetskraft. Samma uppdelning kan göras för volymförändringar av förädlingsvärdet per bransch. Denna enkla metod ger ett system för att övervaka och analysera den ekonomiska tillväxten per bransch. Mer homogena siffror över arbetskraftsin-sats som man får fram inte bara genom att använda antal sysselsatta utan även heltidsekvivalenter eller arbetade timmar och åtskillnad mellan olika typer av arbetskraft, kommer att ge mer exakta siffror över arbetskraftens produktivitet.
- 22.101 I den här enkla metoden bortser man från betydelsen av andra insatser, som kapitaltjänster och mellanprodukter. Det kan bli väldigt missvisande. Arbetskraftens produktivitet kan t.ex. av allt att döma öka kraftigt på grund av mycket högre kapitalintensitet, men kan också minska på grund av effektivitetsvinster samtidigt som samma mängd kapital används. Genom att även ta hänsyn till andra insatser kan man mäta multifaktorproduktiviteten och det blir lättare att förstå källorna till produktivitetstillväxten. För att mäta multifaktorproduktiviteten måste man dela upp volymförändringen i produktionen i förändringar av de olika insatsvolymerna plus en residual: multifaktorproduktivitetstillväxt. Multifaktorproduktivitetstillväxt avspeglar allt som inte förklaras av de olika insatserna, dvs. övriga insatserns betydelse. Men den kan också avspegla mätfel i produktion eller insats.
- 22.102 Volymen av kapitaltillskott från bruttoinvesteringar går att mäta på olika sätt och beror i stort sett på följande tre avgörande val:
- a) Vilken form av ålder/effektivitets- eller ålder/pris-funktion som ska användas för varje tillgångstyp, där de vanligaste alternativen är rätlinjig, geometrisk eller hyperbolisk.
 - b) Vilken viktning som ska användas för aggregering av olika tillgångstyper, dvs. viktning av användarkostnad eller marknadspriser.
 - c) Vilken indexformel som ska användas för aggregeringen. De alternativ som finns är ett vägt basindex som Laspeyres eller ett sammansatt vägt index som Fisher och Törnqvist.
- 22.103 Mätningen av multifaktorproduktiviteten gör det lättare att fastställa vilket direkt bidrag till tillväxten som kommer från arbetskraft, kapital, insatsvaror och förändring i multifaktorproduktiviteten. Den används för att undersöka gamla tillväxtmönster och för att bedöma utsikterna till ekonomisk tillväxt i framtiden. Vid analys och politikutveckling måste följande emellertid beaktas vid tolkningen av multifaktorproduktivitetsmätningarna:
- a) Inte alla tekniska förändringar leder till ökad multifaktorproduktivitet. Inkommerad teknisk förändring går att redovisa via kapital- och insatsvaruvolymer. Med inkommerad teknisk förändring menas att nya versioner av kapital- och insatsvaror har förbättrats till sin utformning och kvalitet och att förändringens effekter hänförs till de respektive faktorerna så länge faktorn ändras i motsvarande grad. Fristående teknisk förändring betraktas däremot som "kostnadsfri", t.ex. i form av allmänna kunskaper, ritningar, nätverkseffekter eller spridningseffekter från andra produktionsfaktorer som förbättrad förvaltning och omorganisation. Denna form av tekniska förändringar hamnar per definition i residualposten, dvs. multifaktorproduktivitetstillväxt.
 - b) Multifaktorproduktivitetstillväxt beror inte alltid på tekniska förändringar: även andra, icke-tekniska faktorer tas upp i residualposten. Det kan handla om justeringskostnader, skaleffekter, konjunkturreffekter, rena effektivitetsförändringar eller mätfel.
 - c) Multifaktorproduktivitetstillväxten är ett statiskt mått som inte uttryckligen kan mäta återkopplingseffekter mellan produktivitetsförändring och kapital. Extra produktion per person kan t.ex. ge extra besparingar och investeringar och därmed höja kvoten mellan arbetskraft och kapital. Det betyder att produktivitetsförändringarnas eventuella betydelse för att stimulera produktivitetstillväxten tenderar att underskattas.

- d) Mätningar av multifaktorproduktiviteten bidrar till att identifiera den relativa betydelsen av olika källor till produktivitetstillväxt. De måste dock kompletteras med institutionella och historiska undersökningar samt fallstudier för att man ska kunna utreda de underliggande orsakerna till tillväxt, innovation och produktivitetsförändring.
- 22.104 För att förbättra mätning, analys och övervakning av tillväxt och produktivitet har Klems produktivets- och tillväxträkenskaper utvecklats världen över. En huvudmålsättning är att gå in under aggregerad ekonominivå och granska produktiviteten i enskilda branscher och deras bidrag till den ekonomiska tillväxten. För att visa de enorma olikheterna i branschernas produktion och produktivitetstillväxt urskiljs många olika branscher – 72 stycken i unionen enligt EU-Klems. Räkenskaperna omfattar kvantiteter av och priser på insatser av kapital (K), arbetskraft (L), energi (E), material (M) och tjänster (S) på branschnivå. Produktions- och produktivetsmått anges i termer av tillväxttakt och (relativa) nivåer. Ytterligare mått för skapande av kunskap – som FoU, patent, inkorporerad teknisk förändring, övrig innovationsverksamhet och samarbete – håller på att tas fram. Dessa mått utvecklas för enskilda medlemsstater och kommer att kopplas till Klems-databaser i resten av världen.
- 22.105 Räkenskaperna består av tre moduler som är beroende av varandra: en analytisk och två statistiska moduler.
- 22.106 Den analytiska modulen tillhandahåller en forskningsdatabas som kan användas i den akademiska världen och av beslutsfattare. I modulen används bästa metoder för tillväxträkenskaper, med inriktning på internationell jämförbarhet och fullständig täckning i fråga om antal länder, branscher och variabler. Dessutom kan modulen användas för alternativa eller banbrytande antaganden i fråga om statistiska konventioner, t.ex. i fråga om hur IKT-varor och icke-marknadstjänster ska behandlas och hur kapitaltjänster ska mätas.
- 22.107 Databasens statistikmoduler utvecklas parallellt med den analytiska modulen. De inbegriper data som i stor utsträckning överensstämmer med dem som offentliggörs av nationella statistikbyråer. Metoderna motsvarar dem som används i huvudsystemet för nationalräkenskaperna – man använder t.ex. tillgångs- och användningstabeller som samordningsram för produktivetsanalys och tillämpar kedjeindex. Statistikmodulen omfattar inte bara uppgifter ur nationalräkenskaperna utan innehåller även kompletterande information av olika slag, som sysselsättningsstatistik över kvantitet (personer och arbetstimmar) och kvalitet (kvantitetsfördelning efter ålder, kön och utbildningsnivå) för arbetskraftsinsatser per bransch.

FoU-räkenskaper

- 22.108 I huvudsystemet behandlas FoU-utgifter som insatsförbrukning, dvs. som löpande utgifter som endast kommer produktionen under den innevarande perioden till del. Detta står i strid med vad FoU står för, eftersom den syftar till att förbättra produktionen i framtiden. För att lösa de begreppsmässiga och praktiska problemen med att bokföra FoU som investeringar kommer satelliträkenskaper för FoU, där FoU betraktas som kapitalbildning att sammanställas av medlemsstaterna. På så sätt kommer medlemsstaterna att kunna utveckla stabila och jämförbara metoder och beräkningar. I ett andra skede, när man har skapat tillräckligt stor tillförlitlighet och jämförbarhet, kommer FoU att kapitaliseras i medlemsstaternas huvudräkenskaper.
- 22.109 Utöver denna tilläggstabell som upprättas på försök kan man upprätta FoU-räkenskaper i syfte att visa FoU:s roll i den nationella ekonomin. Här besvaras följande typer av frågor:
- a) Vem producerar FoU?
 - b) Vem finansierar FoU?
 - c) Vem använder FoU?
 - d) Vilket värde har FoU-tillgångar jämfört med olika andra tillgångar?
 - e) Vilka blir konsekvenserna för produktiviteten och den ekonomiska tillväxten?

En tillgångs- och användningstabell ger en översikt över vem som producerar och använder FoU, och detta visas i tabellerna 22.18 och 22.19.

Tabell 22.18 FoU-tillgång

	Tillverkning av kemiska produkter	Tillverkning av IKT-hårdvara	FoUbransch	Universitetsutbildning	Offentlig förvaltning	Övriga branscher	Summa	Import	Summa försörjning till baspris	Handels- och transportmarginaler	Produktskatter	Produktsubventioner (-)	Summa tillgång i mottagarpris
Marknads-FoU													
FoU för egen räkning													
Ickemarknads-FoU													
Övriga produkter													
Summa													

Tabell 22.19 FoU-användning

	Produktionskostnad efter bransch							Export	Investeringar	Total användning i mottagarpris
	Tillverkning av kemiska produkter	Tillverkning av IKT-hårdvara	FoU-bransch	Universitetsutbildning	Offentlig förvaltning	Övriga branscher	Summa			
Marknads-FoU										
FoU för egen räkning										
Ickemarknads-FoU										
Övriga produkter										
Summa										
Löner och sociala avgifter										
Övriga produktionsskatter, netto										
Kapitalförslitning										
FoU										
Övrigt										
Driftsöverskott, netto										
Summa										
Kompletterande information										
Arbetskraftsinsats										
(Fast) bruttoinvestering										
FoU										
Övrigt										
(Fast) realkapitalstock, netto										
FoU										
Övrigt										

Räkenskaper för socialt skydd

- 22.110 Socialt skydd och dess samspel med frågor som åldrande, hälso- och sjukvård och social utestängning är en viktig fråga för den ekonomiska och sociala politiken på nationell nivå och EU-nivå. För att övervaka, göra prognoser, analysera och diskutera socialskyddsfrågor krävs det utförlig, jämförbar och aktuell information om hur medlemsstaternas och andra länders sociala skydd är organiserat, hur det ser ut i dagsläget och hur det utvecklas.
- 22.111 Förmåner inom socialt skydd är transfereringar till hushåll eller individer i kontanter eller in natura för att hjälpa dem att hantera ett visst antal risker eller behov. Sådana risker eller behov kan vara funktionshinder, sjukdom/sjukvård, ålderdom, efterlevande, familj/barn, arbetslöshet, bostad och övriga former av social utestängning. I princip räknas utbildning inte som en risk eller ett behov om den inte ges som stöd till behövande barnfamiljer.
- 22.112 Förmåner inom socialt skydd ges inom ramen för sociala trygghetssystem. De förvaltas eller organiseras av offentliga eller privata organ som sociala trygghetsfonder, offentliga myndigheter, försäkringsbolag, offentliga eller privata arbetsgivare och privata välfärdsorganisationer och institutioner för socialt bistånd. Systemen måste inte avse särskilda institutioner, förordningar eller lagar, även om de gör det i många fall. System som enbart baseras på individuella arrangemang eller motprestationer betraktas inte som socialt skydd.
- 22.113 Om det inte samtidigt förekommer någon motprestation från den anställdes sida klassificeras utgiften som socialt skydd. Detta gäller ålders- och efterlevandepension som betalas av en arbetsgivare och gratis bostad för pensionerade arbetstagare. Fortsatt utbetalning av löner när en anställd inte kan arbeta på grund av sjukdom, föräldraledighet, funktionshinder, uppsägning och så vidare betraktas som sociala skyddsförmåner som tillhandahålls av arbetsgivaren.
- 22.114 Med offentligt styrda system avses system där den offentliga förvaltningen fattar alla viktiga beslut om ersättningsnivåer, villkor för utbetalning och hur systemet ska finansieras. Offentligt styrt socialt skydd är oftast lagstadgat eller reglerat. Det omfattar system som ger offentliganställda socialt skydd enligt samma principer som gäller för det sociala skydd som allmänheten får genom offentligt styrda system. Däremot ingår inte system som den offentliga förvaltningen kan inrätta i egenskap av arbetsgivare och som saknar offentligt styrda mot-svarigheter i den privata sektorn.
- 22.115 Följande är exempel på offentligt styrda system:
- a) Ej avgiftsfinansierat system som den offentliga förvaltningen inrättar för att uppfylla sitt generella samhälls-ansvar, t.ex. system för inkomstillägg för nödlidande eller system för bostadsbidrag.
 - b) Sociala trygghetssystem.
 - c) System som ursprungligen inrättats i den privata sektorn och som den offentliga förvaltningen sedan har tagit över ansvaret för.
- 22.116 Följande är exempel på system som inte styrs av offentlig förvaltning:
- a) System som drivs av icke-vinstdrivande organisationer, som ömsesidiga försäkringsbolag, s.k. friendly societies och institutioner som administreras gemensamt av arbetsmarknadens parter.
 - b) System som administreras av kommersiella försäkringsbolag.
 - c) Ej självständiga arbetsgivarsystem, vilket omfattar såväl fonderade system där det finns t.ex. separata avsättningar i balansräkningen för att täcka framtida förmånsutbetalningar, och ofonderade system utan sådana separata avsättningar.
- 22.117 Räkenskaperna för socialt skydd bygger på information om särskilda enskilda system och ger sedan en flerdimensionell översikt över det sociala skyddet (se det europeiska systemet för integrerad statistik över socialt skydd, Esspros, Eurostat, 2008). I räkenskaperna beskrivs förmånernas storlek och sammansättning, hur de finansieras och vilka de administrativa kostnaderna är. Förmåner inom socialt skydd klassificeras efter ändamål (t.ex. sjukdom och ålderdom), efter typ (t.ex. i kontanter och in natura) och efter huruvida de är inkomstprövade. De underliggande systemen klassificeras efter huruvida de är offentligt styrda eller ej, och huruvida de är grundläggande eller kompletterande system.

- 22.118 För varje enskilt socialskyddssystem ges information om intäkter och utgifter och en mängd kvalitativ information, om t.ex. omfattning, finansiering, historik och större förändringar över tid.
- 22.119 Standardinformationen om de olika enskilda socialskyddssystemen utgör kärnan i de sociala skyddssystemen och kompletteras med olika moduler. Potentiella moduler är
- a) en modul som omfattar antalet pensionärer,
 - b) en modul för nettoförmåner inom socialt skydd. Den omfattar hur betalda skatter och sociala avgifter påverkar de förmåner som förmånstagarna får, och i vilken omfattning sociala förmåner ges i form av skatteavdrag eller skattelättnader.
- 22.120 Begreppen och klassificeringarna i socialskyddsräkenskaperna hänger nära samman med dem som används i huvudsystemet. Den största skillnaden mellan förmåner inom socialt skydd och sociala förmåner i huvudsystemet är att de senare även omfattar utbildningsutgifter. En annan skillnad är att förmånerna inom socialt skydd kan omfatta kapitaltransfereringar med ett socialt syfte. En enkel översiktstabell (se tabell 22.20) visar dessa kopplingar och ger samtidigt en översikt över de sociala (skydds)förmånernas storlek och sammansättning i ett land.

Tabell 22.20 Översikt över sociala (skydds)förmåner efter social risk/socialt behov och transaktion

	Sjukdom	Funktionshinder	Ålderdom	Efterlevande	Barn/Familj	Sysselsättning/ Arbetslöshet	Boende	Social utestäng- ning, övrigt	Summa förmåner inom socialt skydd	Utbildning	Summa sociala förmåner nationalräkenskaper
System under offentlig sektor											
Socialförsäkringsförmåner											
kontanta											
in natura											
Socialt bistånd											
kontant											
in natura via marknadspro- ducenter											
in natura som övrig ickemark- nadsproduktion											
Övriga förmåner inom socialt skydd (t.ex. kapitaltransfereringar från of- fentlig sektor)											Tom per definition
Summa förmåner inom socialt skydd under offentlig sektor											
System somej styrsav offentlig sektor											
Pensionsförmåner (fonderade)											
Andra förmåner från privata sociala trygghetsförsäkringssystem											
Ofonderade sociala förmåner för anställda (inklusive anställda av of- fentlig sektor)											
Socialt bistånd i form av naturaför- måner från HIO											
Övriga förmåner inom socialt skydd											Tom per definition
Summa övriga förmåner inom socialt skydd											
Summa förmåner inom socialt skydd											

- 22.121 Nära kopplingar mellan den standardiserade nationalräkenskapsstatistiken och socialskyddsstatistiken skapar möjligheter för båda typerna av statistik. Sett ur socialskyddsstatistikens synvinkel kan möjligheterna handla om den officiella statistiken över den nationella ekonomin, t.ex. om ekonomisk tillväxt och offentliga finanser. När nationalräkenskapsstatistiken delas upp efter socialskyddssystem kan detta också fungera som en kontroll av att socialskyddsstatistiken är fullständig och tillförlitlig. Sammanställningsprocesserna för de båda formerna av statistik kan också knytas samman, vilket minskar sammanställningskostnaderna, ökar tillförlitligheten och ger nya möjligheter, t.ex. genom att socialskyddsstatistiken kan göras lika aktuell som nationalräkenskapsstatistiken ⁽¹⁾. Liknande fördelar gäller för nationalräkenskaperna. Socialskyddsräkenskaperna är förhållandevis lätta att härleda ur sektorräenskaperna och tabellen över den offentliga förvaltningens utgifter enligt Cofog-ändamål och används som underlag för den ekonomiska och sociala politiken. Dessutom fungerar de som en kontroll av att de standardiserade nationalräkenskaperna är tillförlitliga och kompletta, t.ex. i fråga om sociala förmåner och bidrag.
- 22.122 OECD offentliggör också uppgifter om sociala utgifter per enskilt system i *Social Expenditure Database*, SOCX. Där samlas uppgifter för länder utanför EU, medan Eurostat ger OECD uppgifterna om medlemsstaternas socialskyddsutgifter. OECD:s arbete med sociala utgifter utmärker sig särskilt genom sin inriktning på internationella jämförelser av sociala nettoutgifter, inbegripet justeringar för effekterna på hushållens konsumtion av skillnader i skatter på produktion och import.

Turismsatelliträkenskaper

- 22.123 Turismsatelliträkenskaperna ⁽²⁾ ger en översikt över tillgång på och användning av varor och tjänster för de olika typerna av turism och deras betydelse för inhemsk sysselsättning, betalningsbalans, offentliga finanser och privat- och företagsinkomster.
- 22.124 Med turism avses när människor reser till och stannar på platser utanför sin normala miljö under mindre än ett år och med ett annat huvudsyfte än som anställda av en inhemsk enhet på den besökta platsen. Det omfattar allt som besökare gör inför en resa eller under resan. Turism begränsas inte till typiska turistaktiviteter som sightseeing, sol och bad eller besök på olika platser. Affärsresor och resor i utbildningssyfte kan också ingå i turism.
- 22.125 Den efterfrågan som turismen skapar omfattar en mängd olika varor och tjänster, där transport, boende och livsmedelstjänster är framträdande. För att skapa internationell jämförbarhet definieras turismkaraktäristiska produkter som produkter som i avsaknad av besökare i de flesta länder sannolikt inte skulle existera i någon meningsfull omfattning eller för vilka konsumtionsnivån skulle minska avsevärt och för vilka det förefaller möjligt att samla in statistisk information. Turismbesläktade produkter är en restkategori som omfattar produkter som har identifierats som turismspecifika i ett visst land, men för vilka detta attribut inte har erkänts på global basis.
- 22.126 Vissa tjänster för turismändamål, som fritidsboende eller transport i enskilda motorfordon, kan produceras för egen räkning i betydande omfattning. Transporttjänster som produceras inom hushåll för egen räkning betraktas dock inte som produktion i huvudsystemet. Det rekommenderas att man följer denna konvention även i turismsatelliträkenskaperna. För länder där transporttjänster för egen räkning är betydande, kan dessa emellertid visas separat i turismsatelliträkenskaperna.
- 22.127 Nyckelmåttet för att beskriva efterfrågan på turism är besökskonsumtion per hushåll, offentlig förvaltning, hushållens icke-vinstdrivande organisationer och företag. Det består av följande komponenter:
- a) Besökares konsumtionsutgifter i kontanter.
 - b) Besökares konsumtionsutgifter in natura, t.ex. bostadstjänster för egen räkning.
 - c) Sociala transfereringar in natura från turism, t.ex. enskilda icke marknadstjänster som tas upp av besökare, inklusive hälsovård vid ett spa eller icke marknadstjänster från ett museum.
 - d) Affärsrelaterade turismutgifter. Detta omfattar turismutgifter som klassificeras som insatsförbrukning och omfattar inte övriga utgifter som motsvarar anställdas utgifter under affärsresor som betalas av företaget, t.ex. ersättning för måltider som behandlas som ersättning in natura. Affärsrelaterade turismutgifter motsvarar alltså inte den totala konsumtionen av besökare på affärsresor.

⁽¹⁾ Utgivningsplanen för Esspros fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 458/2007 av den 25 april 2007 om det europeiska systemet för integrerad statistik över socialt skydd (Esspros) (EUT L 113, 30.4.2007, s. 3).

⁽²⁾ Se Tourism satellite account: recommended methodological framework, 2008, offentliggjord gemensamt av Europeiska kommissionen (Eurostat), OECD, Världsturistorganisationen och FN:s statistikavdelning).

- e) För att lyfta fram den ekonomiska betydelsen av åtgärder som vidtas av offentliga myndigheter för att främja turism föreslås dessutom en specifik mätning av det aggregerade värdet av den kollektiva turismkonsumtionen. Det kan t.ex. handla om en offentlig förvaltningsenhet som främjar turism, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet och förvaltning av offentliga platser.
- 22.128 Tillgång på och användning av varor och tjänster för turismändamål, samt förädlingsvärde och sysselsättning som genereras av turism, kan visas genom en tillgångs- och användningstabell som urskiljer dess karakteristiska produkter och branscher samt turismbesläktade produkter.
- 22.129 Dessutom kan länderna göra ytterligare uppdelningar i sina turismsatelliträkenskaper och karakterisera sina marknader utifrån besökens längd och syfte, eller besökarnas egenskaper, t.ex. om de är internationella eller inhemska besökare.
-

KAPITEL 23

KLASSIFIKATIONER

INLEDNING

23.01 Klassifikationerna i ENS 2010 ligger helt i linje med de nya koderna i systemet för nationalräkenskaper (SNA) 2008, Nace rev. 2, CPA 2008 (på den aggregeringsnivå som används i leveransprogrammet), Cofog, Coicop, Copni och Copp. Endast ett mycket begränsat antal ytterligare koder har införts.

23.02 Kontona är uppbyggda kring ett fåtal begreppsmässiga beståndsdelar, särskilt sektorer, transaktioner och indelningar av de poster som är föremål för transaktioner och andra flöden, framför allt tillgångar och skulder. För varje beståndsdel finns en hierarkisk klassificering. Räkenskaperna kan sammanställas mer eller mindre detaljerat med hjälp av högre eller lägre indelningsnivåer.

23.03 Posterna delas in i olika typer som anges med en eller två bokstäver enligt följande:

- a) S: sektorer.
- b) P: produkttransaktioner.
- c) NP: transaktioner i icke-finansiella icke-producerade tillgångar.
- d) D: omfördelningstransaktioner.
- e) F: transaktioner i finansiella tillgångar och skulder.
- f) K: andra förändringar i tillgångar.
- g) B: saldoposter och nettoförmögenhetsposter.
- h) L: balansräkningsposter.
- i) AN: icke-finansiella tillgångar (både producerade och icke-producerade).
- j) AF: stockar av finansiella tillgångar och skulder.

23.04 I samband med beräkning av BNP från produktionssidan samt tabeller efter bransch och input-outputräkenskaper används även två europeiska klassifikationer: Nace rev. 2 för näringsgrenar och CPA 2008 för produkter efter näringsgren. Nace rev. 2 är den europeiska versionen av ISIC rev. 4. Vid beräkning av BNP från användningssidan används också CPA 2008, Cofog (ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter) och Coicop (ändamålsklassificering av individuell konsumtion). De två sistnämnda har fastställts av FN.

23.05 Utöver Cofog och Coicop finns även Copni (ändamålsklassificering av hushållens icke-vinstdrivande organisationer) och Copp (ändamålsklassificering av producenternas utgifter). De används för att analysera utgifterna hos bolagen, den offentliga förvaltningen, hushållen och hushållens icke-vinstdrivande organisationer efter ändamål samt för satelliträkenskaper efter ändamål.

KLASSIFICERING AV INSTITUTIONELLA SEKTORER (S)

S.1	Totala ekonomin ⁽¹⁾
S.11	Icke-finansiella bolag
S.11001	Offentliga icke-finansiella bolag
S.11002	Nationella privata icke-finansiella bolag
S.11003	Utlandskontrollerade icke-finansiella bolag
S.12	Finansiella servicebolag
S.121	Centralbanken ⁽²⁾ (offentlig)

S.122	Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken ⁽²⁾
S.12201	Offentliga
S.12202	Nationella privata
S.12203	Utlandskontrollerade
S.123	Penningmarknadsfonder
S.12301	Offentliga
S.12302	Nationella privata
S.12303	Utlandskontrollerade
S.124	Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder
S.12401	Offentliga
S.12402	Nationella privata
S.12403	Utlandskontrollerade
S.125	Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut
S.12501	Offentliga
S.12502	Nationella privata
S.12503	Utlandskontrollerade
S.126	Finansiella serviceföretag
S.12601	Offentliga
S.12602	Nationella privata
S.12603	Utlandskontrollerade
S.127	Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag
S.12701	Offentliga
S.12702	Nationella privata
S.12703	Utlandskontrollerade
S.128	Försäkringsbolag ⁽³⁾
S.12801	Offentliga
S.12802	Nationella privata
S.12803	Utlandskontrollerade
S.129	Pensionsinstitut ⁽³⁾
S.12901	Offentliga
S.12902	Nationella privata
S.12903	Utlandskontrollerade
S.121 + S.122 + S.123	Monetära finansinstitut
S.13	Offentlig förvaltning

S.1311	Statlig förvaltning (utom sociala trygghetsfonder)
S.1312	Delstatlig förvaltning (utom sociala trygghetsfonder)
S.1313	Kommunal förvaltning (utom sociala trygghetsfonder)
S.1314	Sociala trygghetsfonder
S.14	Hushåll
S.141	Företagarhushåll med anställda
S.142	Företagarhushåll utan anställda
S.143	Löntagarhushåll
S.144	Mottagare av kapital- och transfereringsinkomster
S.1441	Mottagare av kapitalinkomster
S.1442	Mottagare av pensioner
S.1443	Mottagare av andra transfereringsinkomster
S.15	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer
S.15002	Nationella privata
S.15003	Utlandskontrollerade
S.2	Utlandet
S.21	Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och organ
S.211	Europeiska unionens medlemsstater
S.2111	Medlemsstater inom euroområdet
S.2112	Medlemsstater utanför euroområdet
S.212	Europeiska unionens institutioner och organ
S.2121	Europeiska centralbanken (ECB)
S.2122	Europeiska unionens institutioner och organ, utom ECB
S.22	Länder utanför EU och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen

(1) I alla koder i sektorerna S.11 och S.12 står den femte siffran (1, 2 eller 3) för offentliga, nationella privata respektive utlandskontrollerade.

(2) Centralbanken (S.121) plus Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken (S.122) utgör S.12B.

(3) Försäkringsbolag (S.128) plus Pensionsinstitut (S.129) utgör S.12I.

KLASSIFICERING AV TRANSAKTIONER OCH ANDRA FLÖDEN

Produkttransaktioner (P)

P.1	Produktion
P.11	Marknadsproduktion
P.119	Indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (Fisim)
P.12	Produktion för egen slutlig användning
P.13	Icke-marknadsproduktion

P.2	Insatsförbrukning
P.3	Konsumtionsutgift
P.31	Individuell konsumtionsutgift
P.32	Kollektiv konsumtionsutgift
P.4	Faktisk konsumtion
P.41	Faktisk individuell konsumtion
P.42	Faktisk kollektiv konsumtion
P.5	Bruttoinvestering/P.5n Nettoinvestering
P.51g	Fast bruttoinvestering
P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar
P.51c	Kapitalförslitning (-)
P.51c1	Kapitalförslitning i driftöverskott brutto (-)
P.51c2	Kapitalförslitning i sammansatt förvärvsinkomst brutto (-)
P.51n	Fast nettoinvestering
P.52	Lagerinvestering
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål
P.6	Export av varor och tjänster
P.61	Export av varor
P.62	Export av tjänster
P.7	Import av varor och tjänster
P.71	Import av varor
P.72	Import av tjänster

Transaktioner i icke-producerade icke-finansiella tillgångar (NP-koder)

De koder som används för transaktioner i icke-producerade icke-finansiella tillgångar kan vid behov delas upp ytterligare genom att man tillfogar klassificeringen av icke-producerade icke-finansiella tillgångar (AN.2).

NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar

Omfördelningstransaktioner (D)

D.1	Ersättningar till anställda
D.11	Egentlig lön
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter
D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter
D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter
D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter
D.2	Skatter på produktion och import
D.21	Produktskatter
D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)
D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms
D.2121	Importtullar
D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar
D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter
D.29	Övriga produktionsskatter
D.3	Subventioner
D.31	Produktsubventioner
D.311	Importsubventioner
D.319	Övriga produktsubventioner
D.39	Övriga produktionssubventioner
D.4	Kapitalinkomst
D.41	Ränta
D.42	Inkomst från bolag
D.421	Utdelning från bolag
D.422	Ägaruttag från kvasibolag
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar
D.44	Övrig kapitalavkastning
D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare
D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter
D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder

D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder
D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder
D.45	Arrenden

Löpande transfereringar, i kontanter och in natura (D.5–D.8)

D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.
D.51	Inkomstskatter
D.59	Övriga löpande skatter
D.6	Sociala avgifter och förmåner
D.61	Sociala avgifter, netto
D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter
D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter
D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter
D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter
D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter
D.613	Hushållens faktiska egenavgifter
D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter
D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter
D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter
D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter
D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter
D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter (-) ⁽¹⁾
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura
D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner
D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem
D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem
D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem
D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner
D.623	Kontant socialt bistånd
D.63	Sociala naturaförmåner
D.631	Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion
D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion

D.7	Andra löpande transfereringar
D.71	Skadeförsäkringspremier, netto
D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto
D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto
D.72	Skadeförsäkringsersättningar
D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring
D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring
D.73	Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen
D.74	Löpande internationellt samarbete
D.75	Övriga löpande transfereringar
D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer
D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll
D.759	Andra övriga löpande transfereringar
D.76	EU:s moms- och BNI-baserade egna medel
D.8	Justeringspost för förändring i pensionsrätter
D.9	Kapitaltransfereringar
D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla
D.91r	Kapitalskatter, att erhålla
D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla
D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla
D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala
D.91p	Kapitalskatter, att betala
D.92p	Investeringsbidrag, att betala
D.99p	Andra kapitaltransfereringar, att betala

(¹) Arbetsgivarnas avgifter anges på både kontot för inkomstbildning och kontot för allokering av primära inkomster som belopp som betalas av arbetsgivarna och mottas av arbetstagarna. På kontot för sekundär inkomstfördelning anges det att dessa belopp betalas av hushållen och mottas av de enheter som förvaltar de sociala försäkringssystemen. För att exakt samma värde ska anges i samtliga fall redovisas avdraget för den avgift som utgör en del av systemens produktion och de mottagande hushållens konsumtion också på kontot för sekundär inkomstfördelning som en separat post. Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter (D.61SC) är således endast en justeringspost och inte en omfördelningstransaktion som sådan.

Transaktioner i finansiella tillgångar och skulder (F)

(Nettoförvärv av finansiella tillgångar/nettoökning av skulder)

F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
F.11	Monetärt guld
F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)
F.2	Sedlar, mynt och inlåning
F.21	Sedlar och mynt

F.22	Överförbar inlåning
F.221	Interbankpositioner
F.229	Övrig överförbar inlåning
F.29	Övrig inlåning
F.3	Skuldebrev
F.31	Kortfristiga
F.32	Långfristiga
F.4	Lån ⁽¹⁾
F.41	Kortfristiga
F.42	Långfristiga
F.5	Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder
F.51	Ägarandelar
F.511	Noterade aktier
F.512	Onoterade aktier
F.519	Andra ägarandelar
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder
F.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta
F.63	Pensionsrätter
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare
F.65	Övriga livförsäkringsförmåner
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner
F.71	Finansiella derivat
F.711	Optioner
F.712	Terminer
F.72	Personaloptioner
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter
F.81	Handelskrediter och förskott
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott

⁽¹⁾ Memorandumpost: utländska direktinvesteringar (ange kod FDI).

Andra flöden (K)

K.1–5	Totala volymförändringar
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar
K.21	Uttag av naturresurser
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar
K.3	Förlust genom katastrofer
K.4	Konfiskation utan ersättning
K.5	Övriga volymförändringar
K.6	Förändringar i klassificering
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder
K.7	Nominella kapitalvinster/-förluster
K.71	Neutrala kapitalvinster/-förluster
K.72	Reala kapitalvinster/-förluster

KLASSIFICERING AV SALDOPOSTER OCH NETTOFÖRMÖGENHET (B) ⁽¹⁾

B.1g	Förädlingsvärde, brutto/bruttonationalprodukt
B.2g	Driftsöverskott, brutto
B.3g	Sammanfattad förvärvsinkomst, brutto
B.4g	Företagarinkomst, brutto
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto/bruttonationalinkomst
B.6g	Disponibel inkomst, brutto
B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto
B.8g	Sparande, brutto
B.9	Finansiellt sparande
B.9N	Finansiellt sparande enligt de icke-finansiella kontona
B.9F	Finansiellt sparande enligt de finansiella kontona
B.10	Förändringar i nettoförmögenhet
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar ⁽²⁾ ⁽³⁾
B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar
B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster

B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster
B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster
B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster
B.12	Bytesbalans
B.90	Nettoförmögenhet
BF.90	Finansiell nettoförmögenhet

(¹) Alla saldoposter kan beräknas brutto eller netto med avseende på kapitalförslitningen. Koden för bruttosaldoposter består av postens kod plus bokstaven g (gross). På motsvarande sätt anges nettovärde med bokstaven n (net) i förbindelse med en kod.

(²) Denna post är inte en saldopost i räkenskapssystemet. Den är summan av högra sidan av kapitalkontot. Då den emellertid är en viktig komponent i förändringar i nettoförmögenhet, kodas den tillsammans med de andra komponenterna i detta aggregat.

(³) För utlandet hänför sig denna post till förändringar i nettoförmögenhet som beror på bytesbalans och kapitaltransfereringar.

KLASSIFICERING av balansräkningsposter (L)

Liksom för det finansiella kontot krävs för en balansräkning enbart de koder som används för uppdelning av tillgångar efter typ (AN- och AF-koder). Det kan dock upprättas ett konto som anger stocknivåerna i början (LS) och slutet (LE) av en period samt de totala förändringarna mellan dem (LX). Av alla tre koder måste typen av tillgång framgå. LX-posterna är summan av posterna med koderna P.5, NP, F och K för de berörda tillgångarna under den aktuella perioden.

Utifrån posterna i den ingående balansräkningen kan man beräkna ett värde för nettoförmögenheten (B.90). Skillnaden mellan detta värde och värdet på B.90 i den utgående balansräkningen ska vara lika med saldot av alla LX-koder, som även ska vara lika med värdet på B.10.

LS	Ingående balansräkning
LX	Förändringar i balansräkningen
LE	Utgående balansräkning

KLASSIFICERING AV TILLGÅNGAR (A)

Icke-finansiella tillgångar (AN)

AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar
AN.11	Fasta tillgångar efter typ av tillgång
AN.111	Bostäder
AN.112	Övriga byggnader och anläggningar
AN.1121	Andra byggnader än bostäder
AN.1122	Anläggningar
AN.1123	Markförbättringar
AN.113	Maskiner och inventarier
AN.1131	Transportmedel
AN.1132	IKT-utrustning
AN.1139	Övriga maskiner och inventarier
AN.114	Vapensystem
AN.115	Odlade biologiska tillgångar
AN.1151	Djur som ger återkommande produkter

AN.1152	Träd och andra växter som ger återkommande skörd
(AN.116)	(Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar) ⁽¹⁾
AN.117	Produkter som skyddas av immateriell äganderätt
AN.1171	Forskning och utveckling
AN.1172	Mineralprospektering och -utvärdering
AN.1173	Datorprogram och databaser
AN.11731	Datorprogram
AN.11732	Databaser
AN.1174	Litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk
AN.1179	Övriga produkter som skyddas av immateriell äganderätt
AN.12	Lagerstockar efter typ av lagerstock
AN.121	Insatsvaror
AN.122	Produkter i arbete
AN.1221	Växande skog, växande skörd, slaktdjur etc.
AN.1222	Övriga produkter i arbete
AN.123	Färdigvaror
AN.124	Försvarets lager av militära varor
AN.125	Handelsvaror
AN.13	Värdeföremål
AN.131	Ädla metaller och ädelstenar
AN.132	Antikviteter och andra konstföremål
AN.133	Övriga värdeföremål
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar
AN.21	Naturresurser
AN.211	Mark
AN.2111	Tomt- och anläggningsmark
AN.2112	Odlad mark
AN.2113	Rekreationsmark med anslutande ytvatten
AN.2119	Övrig mark med anslutande ytvatten
AN.212	Mineral- och energitillgångar
AN.213	Icke-odlade biologiska resurser
AN.214	Vattenresurser
AN.215	Övriga naturresurser
AN.2151	Radiofrekvensspektrum

AN.2159	Övrigt
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser
AN.221	Överlåtbara operationella leasingavtal
AN.222	Tillstånd att utnyttja naturresurser
AN.223	Tillstånd att utöva specifik verksamhet
AN.224	Ensamrätt till framtida varor och tjänster
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar

(¹) Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar (AN.116) behandlas som en del av fasta investeringar, dvs. som anskaffning av fasta tillgångar. När stocknivåerna specificeras hänförs värdet av dessa kostnader vid ägarbyte till de icke-producerade tillgångar som de avser och anges således inte separat som en del av AN.11. Kostnaderna vid ägarbyte av mark ska ingå i markförbättringar (AN.1123). AN.116 ingår i den fullständiga förteckningen enbart i presentationssyfte.

Finansiella tillgångar (AF)

I teorin finns det en fullständig överensstämmelse mellan koderna för transaktioner i finansiella tillgångar och skulder (F-koder) och koderna för stocknivåer eller positioner (AF-koder) för samma tillgångar och skulder. I praktiken kan dock uppgifterna i balansräkningen vara mindre detaljerade och enbart finnas på den första uppdelningsnivån enligt nedan. Vid behov kan AF-koderna delas upp i enlighet med uppdelningen för F-koderna enligt följande:

AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
AF.11	Monetärt guld
AF.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning
AF.21	Sedlar och mynt
AF.22	Överförbar inlåning
AF.221	Interbankpositioner
AF.229	Övrig överförbar inlåning
AF.29	Övrig inlåning
AF.3	Skuldebrev
AF.31	Kortfristiga
AF.32	Långfristiga
AF.4	Lån (¹)
AF.41	Kortfristiga
AF.42	Långfristiga
AF.5	Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder
AF.51	Ägarandelar
AF.511	Noterade aktier

AF.512	Onoterade aktier
AF.519	Andra ägarandelar
AF.52	Aktier/andelar i investeringsfonder
AF.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder
AF.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder
AF.6	Försäkring, pension och standardiserade garantier
AF.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring
AF.62	Livförsäkringsförmåner och livränta
AF.63	Pensionsrätter
AF.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare
AF.65	Övriga livförsäkringsförmåner
AF.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner
AF.71	Finansiella derivat
F.711	Optioner
F.712	Terminer
AF.72	Personaloptioner
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter
AF.81	Handelskrediter och förskott
AF.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott

(¹) Memorandumpost: utländska direktinvesteringar (ange kod FDI).

KLASSIFICERING AV KOMPLETTERANDE POSTER

Allmän praxis är att en kompletterade kod börjar med X och kopplas till koden för en standardpost genom att bygga på koden för den posten.

Nödlidande lån

Följande koder gäller för stockar och flöden av nödlidande lån. Eftersom lån har koderna AF.4 och F.4, börjar de kompletterade koderna med XAF4 för stockar och XF4 för flöden.

Koder för stockar:

XAF4_NNP	Lån: nominellt värde, nödlidande
XAF4_MNP	Lån: marknadsvärde, nödlidande

Koder för tillhörande flöden:

XF4_NNP	Lån: nominellt värde, nödlidande
XF4_MNP	Lån: marknadsvärde, nödlidande

I båda uppsättningarna av koder är understreckt en platshållare för de detaljerade koderna för lån i förekommande fall, t.ex. i balansräkningen.

XAF41NNP	Kortfristiga lån: nominellt värde, nödlidande
XAF42MNP	Långfristiga lån: marknadsvärde, nödlidande

Nyttjandevärdet av kapital

Följande koder gäller för nyttjandevärdet av kapital:

XCS	Nyttjandevärdet av kapital
XCSC	Nyttjandevärdet av kapital – bolag
P.51c1	Kapitalförslitning i driftöverskott brutto
XRC	Avkastning på kapital – bolag
XOC	Övriga kapitalkostnader – bolag
XCSU	Nyttjandevärdet av kapital – personliga företag
P.51c2	Kapitalförslitning i sammansatt förvärvsinkomst brutto
XRU	Avkastning på kapital – personliga företag
XOU	Övriga kapitalkostnader – personliga företag

Pensionstabell

Följande koder gäller för den kompletterande tabell som beskrivs i kapitlet om pensioner. Olika koder föreslås för tabellens kolumner och rader.

Kolumner

I kolumnbeskrivningen står bokstaven W för "icke-tillhörande den offentliga förvaltningen" och siffrorna i koderna avser motsvarande institutionella sektorer.

a) Skulder som är bokförda i huvudkontosystemet

System där den offentliga förvaltningen inte ansvarar för utformning och genomförande

XPC1W	Avgiftsbestämda system
XPB1W	Förmånsbestämda system
XPCB1W	Totalt

System där den offentliga förvaltningen ansvarar för utformning och genomförande

XPCG	Avgiftsbestämda system

Förmånsbestämda system för anställda inom offentlig förvaltning

XPBG12	I sektorn finansiella bolag
XPBG13	I sektorn offentlig förvaltning

b) Skulder som inte är bokförda i huvudkontosystemet

XPBOUT13	I sektorn offentlig förvaltning
XP1314	Pensionssystem inom sociala trygghetsfonder
XPTOT	Pensionssystem totalt
XPTOTNRH	Varav utländska hushåll

Rader

a) Ingående balansräkning

XAF63LS	Pensionsåtaganden

b) Transaktioner

XD61p	Särskilda avgifter till pensionssystem
XD6111	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
XD6121	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter
XD6131	Hushållens faktiska egenavgifter
XD6141	Hushållens kompletterande egenavgifter
XD619	Övriga (försäkringsmässigt beräknade) ökningar av pensionsrätter i sociala trygghetsfonder
XD62p	Pensionsförmåner
XD8	Justering för förändring i pensionsrätter
XD81	Förändring i pensionsrätter genom överföring av rätter
XD82	Förändring i pensionsrätter genom överenskomna förändringar i systemstrukturen

c) Övriga ekonomiska flöden

XK7	Omvärderingar
XK5	Andra volymförändringar

d) Utgående balansräkning

XAF63LE	Pensionsåtaganden

e) Tillhörande indikatorer

XP1	Produktion
XAFN	Pensionssystemens tillgångar vid årets slut

Varaktiga konsumtionsvaror

Koderna för varaktiga konsumtionsvaror inleds med X följt av DHHCE (hushållens utgifter för varaktiga konsumtionsvaror) och avslutas med ett ensiffrigt tal för undergrupperna och ett tvåsiffrigt tal för posterna. Även motsvarande Coicop-koder anges.

Coicop	SNA-koder	
	XDHHCE1	Möbler och hushållsutrustning
05.1.1	XDHHCE11	Möbler och inventarier
05.1.2	XDHHCE12	Mattor och andra golvbeläggningar
05.3.1	XDHHCE13	Större hushållsutrustning, både elektrisk och övrig
05.5.1	XDHHCE14	Större verktyg och redskap för hus och trädgård
	XDHHCE2	Persontransportmedel
07.1.1	XDHHCE21	Bilar
07.1.2	XDHHCE22	Motorcyklar
07.1.3	XDHHCE23	Cyklar
07.1.4	XDHHCE24	Fordon som dras av djur
	XDHHCE3	Rekreations- och underhållningsvaror
08.2.0	XDHHCE31	Telefon- och telefaxutrustning
09.1.1	XDHHCE32	Utrustning för mottagning, inspelning och återgivning av ljud och bild
09.1.2	XDHHCE33	Fotografisk och filmfotografisk utrustning samt optisk utrustning
09.1.3	XDHHCE34	Informationsbehandlingsutrustning
09.2.1	XDHHCE35	Större varaktiga varor för rekreation utomhus
09.2.2	XDHHCE36	Musikinstrument och större varaktiga varor för rekreation inomhus
	XDHHCE4	Andra varaktiga varor
12.3.1	XDHHCE41	Smycken och ur
06.1.3	XDHHCE42	Terapeutiska apparater och anordningar

Utländska direktinvesteringar

Koderna för kompletterande poster för utländska direktinvesteringar (FDI) kan inledas med X följt av F- eller AF-koder och avslutas med FDI, t.ex. följande:

XF42FDI	Utländska direktinvesteringstransaktioner i form av långfristiga lån

Villkorade positioner

De kompletterade koderna för villkorade positioner inleds med X följt av AF-koden och avslutas med CP, t.ex.

XAF11CP	När belåning av monetariserat guld kan påverka dess användbarhet som reservtillgång

Sedlar, mynt och inlåning

Koderna för kompletterande poster för klassificeringen av sedlar, mynt och inlåning i nationell och utländsk valuta inleds med X följt av F- eller AF-koden och avslutas med NC för sedlar, mynt och inlåning i nationell valuta eller med FC för sedlar, mynt och inlåning i utländsk valuta, t.ex. följande:

Transaktioner

XF21NC	Sedlar och mynt i nationell valuta
XF22FC	Inlåning i utländsk valuta

Stockar

XAF21NC	Sedlar och mynt i nationell valuta
XAF22FC	Inlåning i utländsk valuta

Klassificering av skuldebrev efter förfallodag

Skuldebrev bör klassificeras efter förfallodag. En sådan kod kan inledas med X följt av AF-koden och avslutas med en angivelse av förfallodagen, t.ex. följande:

XAF32Y20	Skuldebrev som förfaller under 2020

Noterade och onoterade skuldebrev

Koderna för kompletterande poster för skuldebrev inleds med X följt av F- eller AF-koden och avslutas med 1 för noterade och 2 för onoterade, t.ex. följande:

Transaktioner

XF321	Transaktioner i noterade långfristiga skuldebrev
XF322	Transaktioner i onoterade långfristiga skuldebrev

Stockar

XAF321	Stockar av noterade långfristiga skuldebrev
XAF322	Stockar av onoterade långfristiga skuldebrev

Långfristiga lån som förfaller inom mindre än ett år och långfristiga lån med inteckning som säkerhet

Koderna för långfristiga lån som förfaller inom mindre än ett år och långfristiga lån med inteckning som säkerhet inleds med X följt av F- eller AF-koden och avslutas med L1 för långfristiga lån som förfaller inom mindre än ett år och med LM för långfristiga lån med inteckning som säkerhet, t.ex. följande:

Transaktioner

XF42L1	Långfristiga lån som förfaller inom mindre än ett år
XF42LM	Långfristiga lån med inteckning som säkerhet

Stockar

XAF42L1	Långfristiga lån som förfaller inom mindre än ett år
XAF42LM	Långfristiga lån med inteckning som säkerhet

Noterade och onoterade andelar i investeringsfonder

Koderna för noterade och onoterade andelar i investeringsfonder inleds med X följt av F- eller AF-koden och avslutas med 1 för noterade och 2 för onoterade, t.ex. följande:

Transaktioner

XF5221	Transaktioner i noterade andelar i investeringsfonder utom penningmarknads-fonder
XF5222	Transaktioner i onoterade andelar i investeringsfonder utom penningmarknads-fonder

Stockar

XAF5221	Stockar av noterade andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder
XAF5222	Stockar av onoterade andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder

Förfallna räntor och återbetalningar

Koderna för förfallna räntor och återbetalningar inleds med X följt av AF-koden och avslutas med IA för förfallna räntor och med PA för förfallna återbetalningar, t.ex. följande:

XAF42IA	Förfallna räntor på långfristiga lån
XAF42PA	Förfallna återbetalningar på långfristiga lån

Personliga och totala remitteringar

Koderna för personliga och totala remitteringar mellan inhemska och utländska hushåll inleds med X följt av koden för den löpande transfereringen och avslutas med PR för personliga remitteringar och TR för totala remitteringar, enligt följande:

XD5452PR	Personliga remitteringar mellan inhemska och utländska hushåll
XD5452TR	Totala remitteringar mellan inhemska och utländska hushåll

OMGRUPPERING OCH KODNING AV NÄRINGSGRENAR (A) OCH PRODUKTER (P)

De näringsgrens- och produktindelningar som ska användas är Nace rev. 2 och CPA 2008. Genom en kommissionsförordning antas motsvarande aggregeringar för ENS-leveransprogrammet: A*3, A*10, A*21, A*38 och A*64 för näringsgrenar samt P*3, P*10, P*21, P*38 och P*64 för produkter. Även om de inte används i ENS-leveransprogrammet, anges också nivåerna A*88 (Nace rev. 2) och P*88 (CPA) i detta kapitel.

Nedan anges de nya aggregeringarna.

A*3

Löpnr	Avdelningar i Nace rev. 2	Benämning
1	A	Jordbruk, skogsbruk och fiske
2	B, C, D, E och F	Utvinning av mineral; tillverkning; försörjning av el, gas, värme och kyla; vattenförsörjning; avfallsrening, avfallshantering och sanering; byggverksamhet
3	G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T och U	Tjänster

A*10

Löpnr	Avdelningar i Nace rev. 2	Benämning
1	A	Jordbruk, skogsbruk och fiske
2	B, C, D och E	Utvinning av mineral; tillverkning; försörjning av el, gas, värme och kyla; vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering
2a	C	Varav tillverkning
3	F	Byggverksamhet
4	G, H och I	Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar; transport och magasinering; hotell- och restaurangverksamhet
5	J	Informations- och kommunikationsverksamhet
6	K	Finans- och försäkringsverksamhet
7	L	Fastighetsverksamhet
8	M och N	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster
9	O, P och Q	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring; utbildning; vård och omsorg; sociala tjänster
10	R, S, T och U	Kultur, nöje och fritid; annan serviceverksamhet; förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk; verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.

A*21

Löpnr	Avdelning i Nace rev. 2	Huvudgrupp i Nace rev. 2	Benämning
1	A	01–03	Jordbruk, skogsbruk och fiske
2	B	05–09	Utvinning av mineral
3	C	10–33	Tillverkning
4	D	35	Försörjning av el, gas, värme och kyla
5	E	36–39	Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering
6	F	41–43	Byggverksamhet
7	G	45–47	Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar
8	H	49–53	Transport och magasinering
9	I	55–56	Hotell- och restaurangverksamhet
10	J	58–63	Informations- och kommunikationsverksamhet
11	K	64–66	Finans- och försäkringsverksamhet
12	L	68	Fastighetsverksamhet
13	M	69–75	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
14	N	77–82	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster
15	O	84	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring

Löpnr	Avdelning i Nace rev. 2	Huvudgrupp i Nace rev. 2	Benämning
16	P	85	Utbildning
17	Q	86–88	Vård och omsorg; sociala tjänster
18	R	90–93	Kultur, nöje och fritid
19	S	94–96	Annan serviceverksamhet
20	T	97–98	Förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk
21	U	99	Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.

A*38

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
1	01–03	Jordbruk, skogsbruk och fiske
2	05–09	Utvinning av mineral
3	10–12	Framställning av livsmedel, drycker och tobaksvaror
4	13–15	Tillverkning av textilvaror, kläder samt läder- och skinnvaror
5	16–18	Tillverkning av trä- och pappersvaror samt grafisk produktion
6	19	Tillverkning av stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter
7	20	Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter
8	21	Tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel
9	22–23	Tillverkning av gummi- och plastvaror samt andra icke-metalliska mineraliska produkter
10	24–25	Stål- och metallframställning samt tillverkning av metallvaror utom maskiner och apparater
11	26	Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik
12	27	Tillverkning av elapparatur
13	28	Tillverkning av övriga maskiner
14	29–30	Tillverkning av transportmedel
15	31–33	Tillverkning av möbler; annan tillverkning; reparation och installation av maskiner och apparater
16	35	Försörjning av el, gas, värme och kyla
17	36–39	Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering
18	41–43	Byggverksamhet
19	45–47	Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar
20	49–53	Transport och magasinering
21	55–56	Hotell- och restaurangverksamhet
22	58–60	Förlagsverksamhet, audiovisuell verksamhet och sändningsverksamhet
23	61	Telekommunikation

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
24	62–63	Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d.; informationstjänster
25	64–66	Finans- och försäkringsverksamhet
26	68	Fastighetsverksamhet
26a		Varav imputerade hyror för ägarbebodda bostäder
27	69–71	Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet; verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag; arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys
28	72	Vetenskaplig forskning och utveckling
29	73–75	Reklam och marknadsundersökning; annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; veterinärverksamhet
30	77–82	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster
31	84	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
32	85	Utbildning
33	86	Hälso- och sjukvård
34	87–88	Sociala tjänster
35	90–93	Kultur, nöje och fritid
36	94–96	Annan serviceverksamhet
37	97–98	Förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk
38	99	Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.

A*64

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
1	01	Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtil
2	02	Skogsbruk
3	03	Fiske och vattenbruk
4	05–09	Utvinning av mineral
5	10–12	Framställning av livsmedel, drycker och tobaksvaror
6	13–15	Tillverkning av textilvaror, kläder samt läder- och skinnvaror
7	16	Tillverkning av trä och varor av trä, kork, rotting o.d. utom möbler; tillverkning av varor av halm och flätningmaterial
8	17	Pappers- och pappersvarutillverkning
9	18	Grafisk produktion och reproduktion av inspelningar
10	19	Tillverkning av stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter
11	20	Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter
12	21	Tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel
13	22	Tillverkning av gummi- och plastvaror

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
14	23	Tillverkning av andra icke-metalliska mineraliska produkter
15	24	Stål- och metallframställning
16	25	Tillverkning av metallvaror utom maskiner och apparater
17	26	Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik
18	27	Tillverkning av elapparatur
19	28	Tillverkning av övriga maskiner
20	29	Tillverkning av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar
21	30	Tillverkning av andra transportmedel
22	31–32	Tillverkning av möbler; annan tillverkning
23	33	Reparation och installation av maskiner och apparater
24	35	Försörjning av el, gas, värme och kyla
25	36	Vattenförsörjning
26	37–39	Avloppsrening; avfallshantering; återvinning; sanering, efterbehandling av jord och vatten samt annan verksamhet för föroreningsbekämpning
27	41–43	Byggverksamhet
28	45	Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar
29	46	Parti- och provisionshandel utom med motorfordon
30	47	Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar
31	49	Landtransport; transport i rörsystem
32	50	Sjötransport
33	51	Lufttransport
34	52	Magasinering och stödtjänster till transport
35	53	Post- och kurirverksamhet
36	55–56	Hotell- och logiverksamhet; restaurang-, catering- och barverksamhet
37	58	Förlagsverksamhet
38	59–60	Film-, video- och tv-programverksamhet, ljudinspelningar och fonogramutgivning; planering och sändning av program
39	61	Telekommunikation
40	62–63	Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d.; informationstjänster
41	64	Finansiella tjänster utom försäkring och pensionsfondsverksamhet
42	65	Försäkring, återförsäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförsäkring
43	66	Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring
44	68	Fastighetsverksamhet
44a		Varav imputerade hyror för ägarbebodda bostäder
45	69–70	Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet; verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
46	71	Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys
47	72	Vetenskaplig forskning och utveckling
48	73	Reklam och marknadsundersökning
49	74–75	Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; veterinärverksamhet
50	77	Uthyrning och leasing
51	78	Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster
52	79	Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster
53	80–82	Säkerhets- och bevakningsverksamhet; fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor; kontorstjänster och andra företagstjänster
54	84	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
55	85	Utbildning
56	86	Hälso- och sjukvård
57	87–88	Sociala tjänster
58	90–92	Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet; biblioteks-, arkiv- och museiverksamhet m.m.; spel- och vadhållningsverksamhet
59	93	Sport-, fritids- och nöjesverksamhet
60	94	Intressebevakning; religiös verksamhet
61	95	Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar
62	96	Andra konsumenttjänster
63	97–98	Förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk
64	99	Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.

A*88

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
1	01	Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill
2	02	Skogsbruk
3	03	Fiske och vattenbruk
4	05	Kolutvinning
5	06	Utvinning av råpetroleum och naturgas
6	07	Utvinning av metallmalmer
7	08	Annan utvinning av mineral
8	09	Service till utvinning
9	10	Livsmedelsframställning
10	11	Framställning av drycker

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
11	12	Tobaksvarutillverkning
12	13	Textilvarutillverkning
13	14	Tillverkning av kläder
14	15	Tillverkning av läder, läder- och skinnvaror m.m.
15	16	Tillverkning av trä och varor av trä, kork, rotting o.d. utom möbler; tillverkning av varor av halm och flättningsmaterial
16	17	Pappers- och pappersvarutillverkning
17	18	Grafisk produktion och reproduktion av inspelningar
18	19	Tillverkning av stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter
19	20	Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter
20	21	Tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel
21	22	Tillverkning av gummi- och plastvaror
22	23	Tillverkning av andra icke-metalliska mineraliska produkter
23	24	Stål- och metallframställning
24	25	Tillverkning av metallvaror utom maskiner och apparater
25	26	Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik
26	27	Tillverkning av elapparatur
27	28	Tillverkning av övriga maskiner
28	29	Tillverkning av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar
29	30	Tillverkning av andra transportmedel
30	31	Tillverkning av möbler
31	32	Annan tillverkning
32	33	Reparation och installation av maskiner och apparater
33	35	Försörjning av el, gas, värme och kyla
34	36	Vattenförsörjning
35	37	Avloppsrening
36	38	Avfallshantering; återvinning
37	39	Sanering, efterbehandling av jord och vatten samt annan verksamhet för föroreningsbekämpning
38	41	Byggande av hus
39	42	Anläggningsarbeten
40	43	Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet
41	45	Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar
42	46	Parti- och provisionshandel utom med motorfordon
43	47	Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
44	49	Landtransport; transport i rörsystem
45	50	Sjötransport
46	51	Lufttransport
47	52	Magasinering och stödtjänster till transport
48	53	Post- och kurirverksamhet
49	55	Hotell- och logiverksamhet
50	56	Restaurang-, catering- och barverksamhet
51	58	Förlagsverksamhet
52	59	Film-, video- och tv-programverksamhet, ljudinspelningar och fonogramutgivning
53	60	Planering och sändning av program
54	61	Telekommunikation
55	62	Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d.
56	63	Informationstjänster
57	64	Finansiella tjänster utom försäkring och pensionsfondsverksamhet
58	65	Försäkring, återförsäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförsäkring
59	66	Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring
60	68	Fastighetsverksamhet
60a		Varav imputerade hyror för ägarbebodda bostäder
61	69	Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet
62	70	Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag
63	71	Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys
64	72	Vetenskaplig forskning och utveckling
65	73	Reklam och marknadsundersökning
66	74	Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
67	75	Veterinärverksamhet
68	77	Uthyrning och leasing
69	78	Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster
70	79	Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster
71	80	Säkerhets- och bevakningsverksamhet
72	81	Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor
73	82	Kontorstjänster och andra företagstjänster
74	84	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
75	85	Utbildning
76	86	Hälso- och sjukvård

Löpnr	Huvudgrupper i Nace rev. 2	Benämning
77	87	Vård och omsorg med boende
78	88	Öppna sociala insatser
79	90	Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet
80	91	Biblioteks-, arkiv- och museiverksamhet m.m.
81	92	Spel- och vadhållningsverksamhet
82	93	Sport-, fritids- och nöjesverksamhet
83	94	Intressebevakning; religiös verksamhet
84	95	Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar
85	96	Andra konsumenttjänster
86	97	Förvärvsarbete i hushåll
87	98	Hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk
88	99	Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.

P*3

Löpnr	Avdelningar i CPA 2008	Benämning
1	A	Produkter från jordbruk, skogsbruk och fiske
2	B, C, D, E och F	Produkter från utvinning av mineral; tillverkade varor; el, gas, vatten och avfalls-hantering; byggnader och byggnadsarbeten
3	G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T och U	Tjänster

P*10

Löpnr	Avdelningar i CPA 2008	Benämning
1	A	Produkter från jordbruk, skogsbruk och fiske
2	B, C, D och E	Produkter från utvinning av mineral; tillverkade varor; el, gas, vatten och avfalls-hantering
2a	C	Varav tillverkade varor
3	F	Byggnader och byggnadsarbeten
4	G, H och I	Handel; reparation av motorfordon; transport- och magasineringstjänster; hotell- och restaurangtjänster
5	J	Informations- och kommunikationstjänster
6	K	Finans- och försäkringstjänster
7	L	Fastighetstjänster
8	M och N	Tjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; uthyrnings-, fastighetsservice-, resetjänster och andra stödtjänster
9	O, P och Q	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring; utbildning; vård och omsorg; sociala tjänster
10	R, S, T och U	Tjänster avseende kultur, nöje och fritid, reparation av hushållsartiklar och andra tjänster

P*21

Löpnr	Avdelning i CPA 2008	Huvudgrupp i CPA 2008	Benämning
1	A	01–03	Produkter från jordbruk, skogsbruk och fiske
2	B	05–09	Produkter från utvinning av mineral
3	C	10–33	Tillverkade varor
4	D	35	El, gas, värme och kyla
5	E	36–39	Vattenförsörjningstjänster; avloppsrenings-, avfallshanterings- och sanerings-tjänster
6	F	41–43	Byggnader och byggnadsarbeten
7	G	45–47	Handel; reparation av motorfordon
8	H	49–53	Transport och magasineringstjänster
9	I	55–56	Hotell- och restaurangtjänster
10	J	58–63	Informations- och kommunikationstjänster
11	K	64–66	Finans- och försäkringstjänster
12	L	68	Fastighetstjänster
13	M	69–75	Tjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
14	N	77–82	Uthyrnings-, fastighetsservice-, resetjänster och andra stödtjänster
15	O	84	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
16	P	85	Tjänster avseende utbildning
17	Q	86–88	Vård och omsorg; sociala tjänster
18	R	90–93	Tjänster avseende kultur, nöje och fritid
19	S	94–96	Andra tjänster
20	T	97–98	Tjänster avseende förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk
21	U	99	Internationella organisationers, utländska ambassaders o.d. tjänster

P*38

Löpnr	Huvudgrupper i CPA 2008	Benämning
1	01–03	Produkter från jordbruk, skogsbruk och fiske
2	05–09	Produkter från utvinning av mineral
3	10–12	Livsmedel, drycker och tobaksvaror
4	13–15	Textilvaror, kläder samt läder- och skinnvaror
5	16–18	Trä- och pappersvaror samt grafiska tjänster
6	19	Stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter
7	20	Kemikalier och kemiska produkter

Löpnr	Huvudgrupper i CPA 2008	Benämning
8	21	Farmaceutiska basprodukter och läkemedel
9	22–23	Gummi- och plastvaror samt andra icke-metalliska mineraliska produkter
10	24–25	Metaller och metallvaror, utom maskiner och apparater
11	26	Datorer, elektronikvaror och optik
12	27	Elapparatur
13	28	Maskiner som ej ingår i annan underavdelning
14	29–30	Transportmedel
15	31–33	Möbler; andra tillverkade varor; tjänster avseende reparation och installation av maskiner och apparater
16	35	El, gas, värme och kyla
17	36–39	Vattenförsörjningstjänster; avloppsrenings-, avfallshanterings- och saneringstjänster
18	41–43	Byggnader och byggnadsarbeten
19	45–47	Handel; reparation av motorfordon
20	49–53	Transport och magasineringstjänster
21	55–56	Hotell- och restaurangtjänster
22	58–60	Förlagstjänster, audiovisuella tjänster och sändningstjänster
23	61	Telekommunikation
24	62–63	Dataprogrammerings-, datakonsulttjänster o.d.; informationstjänster
25	64–66	Finans- och försäkringstjänster
26	68	Fastighetstjänster
26a		Varav imputerade hyror för ägarbebodda bostäder
27	69–71	Juridiska och ekonomiska konsulttjänster; tjänster som tillhandahålls av huvudkontor; företagsrådgivningstjänster; arkitekt- och tekniska konsulttjänster; teknisk provning och analys
28	72	Tjänster avseende vetenskaplig forskning och utveckling
29	73–75	Reklam och marknadsundersökningstjänster; tjänster från annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; veterinärtjänster
30	77–82	Uthyrnings-, fastighetsservice-, resetjänster och andra stödtjänster
31	84	Tjänster avseende offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
32	85	Tjänster avseende utbildning
33	86	Tjänster avseende hälso- och sjukvård
34	87–88	Sociala tjänster
35	90–93	Tjänster avseende kultur, nöje och fritid
36	94–96	Andra tjänster
37	97–98	Tjänster avseende förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk
38	99	Internationella organisationers, utländska ambassaders o.d. tjänster

P*64

Löpnr	Huvudgrupper i CPA 2008	Benämning
1	01	Jordbruks- och jaktprodukter och tjänster i anslutning här till
2	02	Skogsbruksprodukter och tjänster i anslutning till skogsbruk
3	03	Fisk och andra fiskeriprodukter; vattenbruksprodukter; stödtjänster till fiske
4	05–09	Produkter från utvinning av mineral
5	10–12	Livsmedel; drycker; tobaksvaror
6	13–15	Textilvaror; kläder; läder, läder- och skinnvaror m.m.
7	16	Trä och varor av trä och kork (utom möbler); varor av halm, rotting o.d.
8	17	Papper och pappersvaror
9	18	Grafiska tjänster och tjänster avseende reproduktion av inspelningar
10	19	Stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter
11	20	Kemikalier och kemiska produkter
12	21	Farmaceutiska basprodukter och läkemedel
13	22	Gummi- och plastvaror
14	23	Andra icke-metalliska mineraliska produkter
15	24	Metaller
16	25	Metallvaror, utom maskiner och apparater
17	26	Datorer, elektronikvaror och optik
18	27	Elapparatur
19	28	Maskiner som ej ingår i annan underavdelning
20	29	Motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar
21	30	Andra transportmedel
22	31–32	Möbler; andra tillverkade varor
23	33	Tjänster avseende reparation och installation av maskiner och apparater
24	35	El, gas, värme och kyla
25	36	Naturligt vatten; vattenförsörjningstjänster
26	37–39	Avloppsreningstjänster; avloppsslam; avfallshanteringstjänster; återvinningstjänster; sanerings-, efterbehandlings- och andra tjänster för avfallshantering
27	41–43	Byggnader och byggnadsarbeten
28	45	Handel samt reparation av motorfordon
29	46	Parti- och provisionshandel utom med motorfordon
30	47	Detaljhandel utom med motorfordon
31	49	Tjänster avseende landtransport; transport i rörsystem

Löpnr	Huvudgrupper i CPA 2008	Benämning
32	50	Tjänster avseende sjötransport
33	51	Tjänster avseende lufttransport
34	52	Tjänster avseende magasinering och stödtjänster till transport
35	53	Postbefordran och kurirtjänster
36	55–56	Hotell- och restaurangtjänster
37	58	Förlagstjänster
38	59–60	Tjänster avseende film-, video- och tv-produktion, ljudinspelningar och fonogramutgivning; tjänster avseende planering och sändning av program
39	61	Telekommunikation
40	62–63	Dataprogrammerings-, datakonsulttjänster o.d.; informationstjänster
41	64	Finansiella tjänster utom försäkring och pensionsfondstjänster
42	65	Tjänster avseende försäkring, återförsäkring och pensionsfonder utom obligatorisk socialförsäkring
43	66	Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkringstjänster
44	68	Fastighetstjänster
44a		Varav imputerade hyror för ägarbebodda bostäder
45	69–70	Juridiska och ekonomiska konsulttjänster; tjänster som tillhandahålls av huvudkontor; företagsrådgivningstjänster
46	71	Arkitekt- och tekniska konsulttjänster; teknisk provning och analys
47	72	Tjänster avseende vetenskaplig forskning och utveckling
48	73	Reklam och marknadsundersökningstjänster
49	74–75	Tjänster från annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; veterinärtjänster
50	77	Tjänster avseende uthyrning och leasing
51	78	Arbetsförmedlings-, bemannings- och andra personalrelaterade tjänster
52	79	Resetjänster och relaterade tjänster
53	80–82	Säkerhets- och bevakningstjänster; fastighetsservice till byggnader samt skötsel och underhåll av grönytor; kontorstjänster och andra företagstjänster
54	84	Tjänster avseende offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
55	85	Tjänster avseende utbildning
56	86	Tjänster avseende hälso- och sjukvård
57	87–88	Tjänster avseende vård och omsorg med boende; tjänster avseende öppna sociala insatser
58	90–92	Konstnärliga och kulturella tjänster samt underhållningstjänster; biblioteks-, arkiv- och museitjänster m.m.; spel- och vadhallningstjänster
59	93	Idrotts-, fritids- och nöjestjänster
60	94	Tjänster som tillhandahålls av intresseorganisationer
61	95	Tjänster avseende reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar
62	96	Andra konsumenttjänster

Löpnr	Huvudgrupper i CPA 2008	Benämning
63	97–98	Tjänster avseende förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk
64	99	Internationella organisationers, utländska ambassaders o.d. tjänster

P*88

Löpnr	Huvudgrupper i CPA 2008	Benämning
1	01	Jordbruks- och jaktprodukter och tjänster i anslutning här till
2	02	Skogsbruksprodukter och tjänster i anslutning till skogsbruk
3	03	Fisk och andra fiskeriprodukter; vattenbruksprodukter; stödtjänster till fiske
4	05	Stenkol och brunkol
5	06	Råpetroleum och naturgas
6	07	Metallmalmer
7	08	Andra produkter från utvinning av mineral
8	09	Stödtjänster till utvinning
9	10	Livsmedel
10	11	Drycker
11	12	Tobaksvaror
12	13	Textilvaror
13	14	Kläder
14	15	Läder, läder- och skinnvaror m.m.
15	16	Trä och varor av trä och kork (utom möbler); varor av halm, rotting o.d.
16	17	Papper och pappersvaror
17	18	Grafiska tjänster och tjänster avseende reproduktion av inspelningar
18	19	Stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter
19	20	Kemikalier och kemiska produkter
20	21	Farmaceutiska basprodukter och läkemedel
21	22	Gummi- och plastvaror
22	23	Andra icke-metalliska mineraliska produkter
23	24	Metaller
24	25	Metallvaror, utom maskiner och apparater
25	26	Datorer, elektronikvaror och optik
26	27	Elapparat
27	28	Maskiner som ej ingår i annan underavdelning
28	29	Motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar

Löpnr	Huvudgrupper i CPA 2008	Benämning
29	30	Andra transportmedel
30	31	Möbler
31	32	Andra tillverkade varor
32	33	Tjänster avseende reparation och installation av maskiner och apparater
33	35	El, gas, värme och kyla
34	36	Naturligt vatten; vattenförsörjningstjänster
35	37	Avloppsreningstjänster; avloppsslam
36	38	Avfallshanteringstjänster; återvinningstjänster
37	39	Sanerings-, efterbehandlings- och andra tjänster för avfallshantering
38	41	Byggnader och byggnadsarbeten
39	42	Anläggningsarbeten
40	43	Specialiserade bygg- och anläggningsarbeten
41	45	Handel samt reparation av motorfordon
42	46	Parti- och provisionshandel utom med motorfordon
43	47	Detaljhandel utom med motorfordon
44	49	Tjänster avseende landtransport; transport i rörsystem
45	50	Tjänster avseende sjötransport
46	51	Tjänster avseende lufttransport
47	52	Tjänster avseende magasinering och stödtjänster till transport
48	53	Postbefordran och kurirtjänster
49	55	Hotell- och logitjänster
50	56	Bar- och restaurangtjänster
51	58	Förlagstjänster
52	59	Tjänster avseende film-, video- och tv-produktion, ljudinspelningar och fonogramutgivning
53	60	Tjänster avseende planering och sändning av program
54	61	Telekommunikation
55	62	Dataprogrammerings-, datakonsulttjänster o.d.
56	63	Informationstjänster
57	64	Finansiella tjänster utom försäkring och pensionsfondstjänster
58	65	Tjänster avseende försäkring, återförsäkring och pensionsfonder utom obligatorisk social-försäkring
59	66	Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkringstjänster
60	68	Fastighetstjänster
60a		Varav imputerade hyror för ägarbebodda bostäder

Löpnr	Huvudgrupper i CPA 2008	Benämning
61	69	Juridiska och ekonomiska konsulttjänster
62	70	Tjänster som tillhandahålls av huvudkontor; företagsrådgivningstjänster
63	71	Arkitekt- och tekniska konsulttjänster; teknisk provning och analys
64	72	Tjänster avseende vetenskaplig forskning och utveckling
65	73	Reklam och marknadsundersökningstjänster
66	74	Tjänster från annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
67	75	Veterinärtjänster
68	77	Tjänster avseende uthyrning och leasing
69	78	Arbetsförmedlings-, bemannings- och andra personalrelaterade tjänster
70	79	Resetjänster och relaterade tjänster
71	80	Säkerhets- och bevakningstjänster
72	81	Fastighetstjänster till byggnader samt skötsel och underhåll av grönytor
73	82	Kontorstjänster och andra företagstjänster
74	84	Tjänster avseende offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
75	85	Tjänster avseende utbildning
76	86	Tjänster avseende hälso- och sjukvård
77	87	Tjänster avseende vård och omsorg med boende
78	88	Tjänster avseende öppna sociala insatser
79	90	Konstnärliga och kulturella tjänster samt underhållningstjänster
80	91	Biblioteks-, arkiv- och museitjänster m.m.
81	92	Spel- och vadhållningstjänster
82	93	Idrotts-, fritids- och nöjestjänster
83	94	Tjänster som tillhandahålls av intresseorganisationer
84	95	Tjänster avseende reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar
85	96	Andra konsumenttjänster
86	97	Tjänster avseende förvärvsarbete i hushåll
87	98	Tjänster avseende hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk
88	99	Internationella organisationers, utländska ambassaders o.d. tjänster

ÄNDAMÅLSKLASSIFICERING AV DEN OFFENTLIGA FÖRVALTNINGENS UTGIFTER (COFOG)

01	Allmän offentlig förvaltning
01.1	Verkställande och lagstiftande organ, ekonomi- och skatteförvaltning, utrikesförvaltning
01.2	Internationellt ekonomiskt bistånd
01.3	Allmänna förvaltningstjänster

01.4	Grundforskning
01.5	FoU Allmän offentlig förvaltning
01.6	Övrig allmän offentlig förvaltning
01.7	Skuldtransaktioner avseende sektorn offentlig förvaltning
01.8	Allmänna transfereringar mellan olika delsektorer inom den sektorn offentlig förvaltning
02	Försvar
02.1	Militärt försvar
02.2	Civilt försvar
02.3	Internationellt militärt bistånd
02.4	FoU Försvar
02.5	Övrigt försvar
03	Samhällsskydd och rättsskipning
03.1	Polisverksamhet
03.2	Brand- och räddningsverksamhet
03.3	Rättsskipning
03.4	Kriminalvård
03.5	FoU Samhällsskydd och rättsskipning
03.6	Övrigt samhällsskydd och rättsskipning
04	Näringslivsfrågor
04.1	Övergripande handels-, näringslivs- och arbetsmarknadsfrågor
04.2	Jordbruk, skogsbruk, fiske och jakt
04.3	Bränsle och energi
04.4	Utvinning av mineral samt tillverkning och byggverksamhet
04.5	Transporter
04.6	Kommunikationer
04.7	Andra näringsgrenar
04.8	FoU Näringslivsfrågor
04.9	Övriga ekonomiska frågor
05	Miljöskydd
05.1	Avfallshantering
05.2	Hantering av avloppsvatten
05.3	Föroreningsbekämpning
05.4	Skydd av biologisk mångfald och landskap
05.5	FoU Miljöskydd

05.6	Övrigt miljöskydd
06	Bostadsförsörjning och samhällsutveckling
06.1	Bostadsförsörjning
06.2	Samhällsutveckling
06.3	Vattenförsörjning
06.4	Gatubelysning
06.5	FoU Bostadsförsörjning och samhällsutveckling
06.6	Övrigt, bostadsförsörjning och samhällsutveckling
07	Hälso- och sjukvård
07.1	Medicinska produkter, apparater och anordningar
07.2	Öppen sjukvård
07.3	Sjukhusvård
07.4	Folkhälsovård
07.5	FoU Hälso- och sjukvård
07.6	Övrig hälso- och sjukvård
08	Fritidsverksamhet, kultur och religion
08.1	Fritids- och idrottsverksamhet
08.2	Kulturell verksamhet
08.3	Radio-, tv- och förlagsverksamhet
08.4	Religiös verksamhet och annan samhällsverksamhet
08.5	FoU Fritidsverksamhet, kultur och religion
08.6	Övrig fritidsverksamhet, kultur och religion
09	Utbildning
09.1	Förskoleutbildning och grundskoleutbildning årskurs 1–6
09.2	Grundskoleutbildning årskurs 7–9 och gymnasieutbildning
09.3	Eftergymnasial utbildning utom högskoleutbildning
09.4	Högskoleutbildning
09.5	Ej nivåbestämd utbildning
09.6	Stödtjänster till utbildning
09.7	FoU Utbildning
09.8	Övrig utbildning
10	Socialt skydd
10.1	Sjukdom och funktionshinder
10.2	Ålderdom

10.3	Efterlevande
10.4	Familj och barn
10.5	Arbetslöshet
10.6	Boende
10.7	Övrig social utsatthet
10.8	FoU Socialt skydd
10.9	Övrigt socialt skydd

ÄNDAMÅLSKLASSIFICERING AV INDIVIDUELL KONSUMTION (Coicop)

01–12 Hushållens individuella konsumtionsutgifter

01	Livsmedel och alkoholfria drycker
01.1	Livsmedel
01.2	Alkoholfria drycker
02	Alkoholhaltiga drycker, tobak och narkotika
02.1	Alkoholhaltiga drycker
02.2	Tobak
02.3	Narkotika
03	Kläder och skodon
03.1	Kläder
03.2	Skodon
04	Bostäder, vatten, elektricitet, gas och andra bränslen
04.1	Faktiskt betalda hyror för bostäder
04.2	Imputerade hyror för bostäder
04.3	Underhåll och reparation av bostaden
04.4	Vattenförsörjning och diverse andra bostadstjänster
04.5	Elektricitet, gas och andra bränslen
05	Möbler, hushållsutrustning och rutinunderhåll av bostaden
05.1	Möbler och inventarier, mattor och andra golvbeläggningar
05.2	Hushållstextilier
05.3	Hushållsutrustning
05.4	Glas, porslin och bestick samt övrigt husgeråd
05.5	Verktyg och redskap för hus och trädgård
05.6	Varor och tjänster för rutinmässigt hushållsunderhåll
06	Hälso- och sjukvård

06.1	Medicinska produkter, apparater och anordningar
06.2	Öppen sjukvård
06.3	Sjukhusvård
07	Transporter
07.1	Inköp av fordon
07.2	Driftskostnader för personliga transportmedel
07.3	Transporttjänster
08	Kommunikationer
08.1	Posttjänster
08.2	Telefon- och telefaxutrustning
08.3	Telefon- och telefaxtjänster
09	Rekreation och kultur
09.1	Audiovisuell och fotografisk utrustning samt informationsbehandlingsutrustning
09.2	Övriga större varaktiga varor för rekreation och kultur
09.3	Övriga varor och utrustning för rekreation, trädgårdar och husdjur
09.4	Fritidstjänster och kulturella tjänster
09.5	Tidningar, böcker och skrivmaterial
09.6	Paketresor
10	Utbildning
10.1	Förskoleutbildning och grundskoleutbildning årskurs 1–6
10.2	Grundskoleutbildning årskurs 7–9 och gymnasieutbildning
10.3	Eftergymnasial utbildning utom högskoleutbildning
10.4	Högskoleutbildning
10.5	Ej nivåbestämd utbildning
11	Restauranger och hotell
11.1	Restaurangtjänster
11.2	Inkvarteringstjänster
12	Diverse varor och tjänster
12.1	Personlig vård
12.2	Prostitution
12.3	Personliga tillhörigheter, ej tidigare nämnda
12.4	Socialt skydd
12.5	Försäkringar
12.6	Finansiella tjänster, ej tidigare nämnda

12.7	Övriga tjänster, ej tidigare nämnda
13	Individuella konsumtionsutgifter för hushållens icke-vinstdrivande organisationer
13.1	Bostäder
13.2	Hälso- och sjukvård
13.3	Rekreation och kultur
13.4	Utbildning
13.5	Socialt skydd
13.6	Övriga tjänster
14	Offentliga myndigheters individuella konsumtionsutgifter
14.1	Bostäder
14.2	Hälso- och sjukvård
14.3	Rekreation och kultur
14.4	Utbildning
14.5	Socialt skydd

ÄNDAMÅLSKLASSIFICERING AV HUSHÅLLENS ICKE-VINSTDRIVANDE ORGANISATIONER (COPNI)

01	Bostäder
02	Hälso- och sjukvård
02.1	Medicinska produkter, apparater och anordningar
02.2	Öppen sjukvård
02.3	Sjukhusvård
02.4	Folkhälsovård
02.5	FoU Hälso- och sjukvård
02.6	Andra hälso- och sjukvårdstjänster
03	Fritid och kultur
03.1	Fritids- och idrottstjänster
03.2	Kulturella tjänster
04	Utbildning
04.1	Förskoleutbildning och grundskoleutbildning årskurs 1–6
04.2	Grundskoleutbildning årskurs 7–9 och gymnasieutbildning
04.3	Eftergymnasial utbildning utom högskoleutbildning
04.4	Högskoleutbildning
04.5	Ej nivåbestämd utbildning
04.6	FoU Utbildning

04.7	Andra utbildningstjänster
05	Socialt skydd
05.1	Tjänster för socialt skydd
05.2	FoU Socialt skydd
06	Religion
07	Politiska partier, arbetstagar- och branschorganisationer
07.1	Tjänster från politiska partier
07.2	Tjänster från arbetstagarorganisationer
07.3	Tjänster från branschorganisationer
08	Miljöskydd
08.1	Miljöskyddstjänster
08.2	FoU Miljöskydd
09	Tjänster, ej tidigare nämnda
09.1	Tjänster, ej tidigare nämnda (utom FoU)
09.2	Tjänster inom FoU, ej tidigare nämnda

ÄNDAMÅLSKLASSIFICERING AV PRODUCENTERNAS UTGIFTER (COPP)

01	Utgifter för infrastruktur
01.1	Utgifter för väg- och anläggningsarbeten samt underhåll
01.2	Utgifter för ingenjörsarbete och liknande tekniskt arbete
01.3	Utgifter för informationsstyrning
02	Utgifter för forskning och utveckling
02.1	Utgifter för forskning och experimentell utveckling inom natur- och ingenjörsvetenskap
02.2	Utgifter för forskning och experimentell utveckling inom samhällsvetenskap och humaniora
03	Utgifter för miljöskydd
03.1	Utgifter för skydd av atmosfären och klimatet
03.2	Utgifter för hantering av avloppsvatten
03.3	Utgifter för avfallshantering
03.4	Utgifter för mark- och grundvattenskydd
03.5	Utgifter för buller- och vibrationsbekämpning
03.6	Utgifter för skydd av den biologiska mångfalden och landskapet
03.7	Utgifter för övrigt miljöskydd
04	Utgifter för marknadsföring
04.1	Utgifter för direkta säljfrämjande åtgärder

04.2	Utgifter för reklam
04.3	Utgifter för övrig marknadsföring
05	Utgifter för personalutveckling
05.1	Utgifter för utbildning och undervisning
05.2	Utgifter för hälsovård
05.3	Utgifter för sociala tjänster
06	Utgifter för löpande produktionsprogram, ledning och administration
06.1	Utgifter för löpande produktionsprogram
06.2	Utgifter för extern transport
06.3	Utgifter för säkerhet
06.4	Utgifter för ledning och administration

KAPITEL 24

KONTONA

Tabell 24.1 – Konto 0: varu- och tjänstekonto

Tillgångar			Användning		
P.1	Produktion	3 604	P.2	Insatsförbrukning	1 883
P.11	Marknadsproduktion	3 077	P.3	Konsumtionsutgift	1 399
P.12	Produktion för egen slutlig användning	147	P.31	Individuell konsumtionsutgift	1 230
P.13	Icke-marknadsproduktion	380	P.32	Kollektiv konsumtionsutgift	169
D.21	Produktskatter	141	P.5g	Bruttoinvestering	414
D.31	Produktsubventioner	– 8	P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar	359
P.7	Import av varor och tjänster	499	P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar	358
P.71	Import av varor	392	P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar	9
P.72	Import av tjänster	107	P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar	– 8
			P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar	17
			P.52	Lagerinvestering	28
			P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	10
			P.6	Export av varor och tjänster	540
			P.61	Export av varor	462
			P.62	Export av tjänster	78

Tabell 24.2 – Kontosystem för den totala ekonomin

I: Produktionskonto

Användning			Tillgångar		
P.2	Insatsförbrukning	1 883	P.1	Produktion	3 604
			P.11	Marknadsproduktion	3 077
			P.12	Produktion för egen slutlig användning	147
			P.13	Icke-marknadsproduktion	380
			D.21–D.31	Produktskatter minus produktsubventioner	133
B.1*g	Bruttonationalprodukt	1 854			
P.51c	Kapitalförslitning	222			
B.1*n	Nettonationalprodukt	1 632			

II: Konton för fördelning och användning av inkomster*II.1: Konto för primär inkomstfördelning**II.1.1: Konto för inkomstbildning*

Användning			Tillgångar		
D.1	Ersättningar till anställda	1 150	B.1*g	Bruttonationalprodukt	1 854
D.11	Egentlig lön	950	B.1*n	Nettonationalprodukt	1 632
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	200			
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	181			
D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	168			
D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	13			
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	19			
D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	18			
D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1			
D.2	Skatter på produktion och import	235			
D.21	Produktskatter	141			
D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)	121			
D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms	17			
D.2121	Importtullar	17			
D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar	0			
D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter	3			
D.29	Övriga produktionsskatter	94			
D.3	Subventioner	- 44			
D.31	Produktsubventioner	- 8			
D.311	Importsubventioner	0			
D.319	Övriga produktsubventioner	- 8			
D.39	Övriga produktionssubventioner	- 36			

Användning			Tillgångar		
B.2g	Driftsöverskott, brutto	452			
B.3g	Sammansatt förvärsinkomst, brutto	61			
P.51c1	Kapitalförslitning i driftsöverskott brutto	214			
P.51c2	Kapitalförslitning i sammansatt förvärsinkomst brutto	8			
B.2n	Driftsöverskott, netto	238			
B.3n	Sammansatt förvärsinkomst, netto	53			

11.1.2: Konto för allokering av primära inkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	391	B.2g	Driftsöverskott, brutto	452
D.41	Ränta	217	B.3g	Sammansatt förvärsinkomst, brutto	61
D.42	Inkomst från bolag	62	B.2n	Driftsöverskott, netto	238
D.421	Utdelning från bolag	54	B.3n	Sammansatt förvärsinkomst, netto	53
D.422	Ägaruttag från kvasi-bolag	8			
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0	D.1	Ersättningar till anställda	1 154
D.44	Övrig kapitalavkastning	47	D.11	Egentlig lön	954
D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	25	D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	200
D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	8	D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	181
D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	14	D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	168
D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	6	D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	13
D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	8	D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	19
			D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	18
			D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1
			D.2	Skatter på produktion och import	235
			D.21	Produktskatter	141

Användning			Tillgångar		
D.45	Arrenden	65	D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)	121
			D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms	17
			D.2121	Importtullar	17
			D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar	0
			D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter	3
			D.29	Övriga produktionsskatter	94
			D.3	Subventioner	– 44
			D.31	Produktsubventioner	– 8
			D.311	Importsubventioner	0
			D.319	Övriga produktsubventioner	– 8
			D.39	Övriga produktionssubventioner	– 36
			D.4	Kapitalinkomst	397
			D.41	Ränta	209
			D.42	Inkomst från bolag	62
			D.421	Utdelning från bolag	53
			D.422	Ägaruttag från kvasibolag	9
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	14
			D.44	Övrig kapitalavkastning	47
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	25
			D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	8
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	14
			D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	6
			D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	8
			D.45	Arrenden	65
B.5*g	Bruttonationalinkomst	1 864			
B.5*n	Nettonationalinkomst	1 642			

II.1.2.1: Konto för företagarrinkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	240	B.2g	Driftsöverskott, brutto	452
D.41	Ränta	162	B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto	61
D.44	Övrig kapitalavkastning	47	B.2n	Driftsöverskott, netto	238
D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	25	B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, netto	53
D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	8			
D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	14	D.4	Kapitalinkomst	245
D.45	Arrenden	31	D.41	Ränta	139
			D.42	Inkomst från bolag	35
			D.421	Utdelning från bolag	35
			D.422	Ägaruttag från kvasibolag	0
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	11
			D.44	Övrig kapitalavkastning	16
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	5
			D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	0
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	11
			D.45	Arrenden	44
B.4g	Företagarinkomst, brutto	343			
B.4n	Företagarinkomst, netto	174			

II.1.2.2: Konto för allokering av övriga primära inkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	151	B.4g	Företagarinkomst, brutto	343
D.41	Ränta	55	B.4n	Företagarinkomst, netto	174
D.42	Inkomst från bolag	62			
D.421	Utdelning från bolag	54	D.1	Ersättningar till anställda	1 154

Användning			Tillgångar		
D.422	Ägaruttag från kvasibolag	8	D.11	Egentlig lön	954
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0	D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	200
D.44	Övrig kapitalavkastning		D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	181
D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare		D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	19
D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter		D.2	Skatter på produktion och import	235
D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder		D.21	Produktskatter	141
D.45	Arrenden	34	D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)	121
			D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms	17
			D.2121	Importtullar	17
			D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar	0
			D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter	3
			D.29	Övriga produktionsskatter	94
			D.3	Subventioner	– 44
			D.31	Produktsubventioner	– 8
			D.311	Importsubventioner	0
			D.319	Övriga produktsubventioner	– 8
			D.39	Övriga produktionssubventioner	– 36
			D.4	Kapitalinkomst	152
			D.41	Ränta	70
			D.42	Inkomst från bolag	27
			D.421	Utdelning från bolag	18
			D.422	Ägaruttag från kvasibolag	9
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	3
			D.44	Övrig kapitalavkastning	31

Användning			Tillgångar		
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	20
			D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	8
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	3
			D.45	Arrenden	21
B.5*g	Bruttonationalinkomst	1 864			
B.5*n	Nettonationalinkomst	1 642			

II.2: Konto för sekundär inkomstfördelning

Användning			Tillgångar		
	Löpande transfereringar	1 212	B.5*g	Bruttonationalinkomst	1 864
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	212	B.5*n	Nettonationalinkomst	1 642
D.51	Inkomstskatter	203			
D.59	Övriga löpande skatter	9		Löpande transfereringar	1 174
D.61	Sociala avgifter, netto	333	D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	213
D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	181	D.51	Inkomstskatter	204
D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	168	D.59	Övriga löpande skatter	9
D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	13	D.61	Sociala avgifter, netto	333
D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	19	D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	181
D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	18	D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	168
D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1	D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	13
D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	129	D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	19
D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	115	D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	18

Användning			Tillgångar		
D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	14	D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1
D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter	10	D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	129
D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter	8	D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	115
D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter	2	D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	14
D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	– 6	D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter	10
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	384	D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter	8
D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner	53	D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter	2
D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem	45	D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	6
D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner	8	D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	384
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	279	D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner	53
D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	250	D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem	45
D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	29	D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner	8
D.623	Kontant socialt bistånd	52	D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	279
D.7	Andra löpande transfereringar	283	D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	250
D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	56	D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	29
D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	43	D.623	Kontant socialt bistånd	52
D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto	13	D.7	Andra löpande transfereringar	244

Användning			Tillgångar		
D.72	Skadeförsäkringsersättningar	48	D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	47
D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	45	D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	44
D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring	3	D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto	3
D.73	Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen	96	D.72	Skadeförsäkringsersättningar	57
D.74	Löpande internationellt samarbete	22	D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	42
D.75	Övriga löpande transfereringar	52	D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring	15
D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	36	D.73	Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen	96
D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll	7	D.74	Löpande internationellt samarbete	1
D.759	Andra övriga löpande transfereringar	9	D.75	Övriga löpande transfereringar	43
D.76	EU:s moms- och BNI-baserade egna medel	9	D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	36
			D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll	1
			D.759	Andra övriga löpande transfereringar	6
B.6*g	Disponibel nationalinkomst, brutto	1 826			
B.6*n	Disponibel nationalinkomst, netto	1 604			

II.3: Konto för omfördelning av inkomster in natura

Användning			Tillgångar		
D.63	Sociala naturaförmåner	215	B.6*g	Disponibel nationalinkomst, brutto	1 826
D.631	Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion	211	B.6*n	Disponibel nationalinkomst, netto	1 604
D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	4			
			D.63	Sociala naturaförmåner	215
			D.631	Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion	211
			D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	4
B.7*g	Justerad disponibel nationalinkomst, brutto	1 826			
B.7*n	Justerad disponibel nationalinkomst, netto	1 604			

II.4: Inkomstanvändningskonto

II.4.1: Konto för användning av disponibel inkomst

Användning			Tillgångar		
			B.6*g	Nationell disponibel inkomst, brutto	1 826
P.3	Konsumtionsutgift	1 399	B.6*n	Nationell disponibel inkomst, netto	1 604
P.31	Individuell konsumtionsutgift	1 230			
P.32	Kollektiv konsumtionsutgift	169	D.8	Justering för förändring i pensions-rätter	11
D.8	Justering för förändring i pensions-rätter	11			
B.8*g	Nationellt sparande, brutto	427			
B.8*n	Nationellt sparande, netto	205			

II.4.2: Konto för användning av justerad disponibel inkomst

Användning			Tillgångar		
			B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	1 826
P.4	Faktisk konsumtion	1 399	B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto	1 604
P.41	Faktisk individuell konsumtion	1 230			
P.42	Faktisk kollektiv konsumtion	169	D.8	Justering för förändring i pensions-rätter	11
D.8	Justering för förändring i pensions-rätter	11			
B.8g	Sparande, brutto	427			
B.8n	Sparande, netto	205			

III: Kapitalbildningskonton

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	202	B.8*n	Nationellt sparande, netto	205
			D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	62
			D.91r	Kapitalskatter, att erhålla	2
			D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla	23
			D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	37

Förändringar i tillgångar		Förändringar i skulder och nettoförmögenhet	
		D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala – 65
		D.91p	Kapitalskatter, att betala – 2
		D.92p	Investeringsbidrag, att betala – 27
		D.99p	Kapitaltransfereringar, att betala – 36

III.1.2: Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar		Förändringar i skulder och nettoförmögenhet	
P.5g	Bruttoinvestering	414	B.101 Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar 202
P.5n	Nettoinvestering	192	
P.51g	Fast bruttoinvestering	376	
P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar	359	
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar	358	
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar	9	
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar	– 8	
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar	17	
P.51c	Kapitalförslitning	– 222	
P.52	Lagerinvestering	28	
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	10	
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	0	
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser	0	
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser	0	
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	
B.9	Finansiellt sparande	10	

III.2: Konto för finansiella transaktioner

Förändringar i tillgångar		Förändringar i skulder och nettoförmögenhet	
		B.9	Finansiellt sparande 10
F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	436	F Nettoökning av skulder 426

Förändringar i tillgångar		
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	– 1
F.11	Monetärt guld	– 1
F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)	0
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	89
F.21	Sedlar och mynt	33
F.22	Överförbar inlåning	26
F.221	Interbankpositioner	– 5
F.229	Övrig överförbar inlåning	31
F.29	Övrig inlåning	30
F.3	Skuldebrev	86
F.31	Kortfristiga	27
F.32	Långfristiga	59
F.4	Lån	78
F.41	Kortfristiga	22
F.42	Långfristiga	56
F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	107
F.51	Ägarandelar	91
F.511	Noterade aktier	77
F.512	Onoterade aktier	7
F.519	Andra ägarandelar	7
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	16
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	7
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	9
F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	48
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	7
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	22
F.63	Pensionsrätter	11
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	3

Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
F.11	Monetärt guld	
F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)	0
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	102
F.21	Sedlar och mynt	35
F.22	Överförbar inlåning	28
F.221	Interbankpositioner	– 5
F.229	Övrig överförbar inlåning	33
F.29	Övrig inlåning	39
F.3	Skuldebrev	74
F.31	Kortfristiga	24
F.32	Långfristiga	50
F.4	Lån	47
F.41	Kortfristiga	11
F.42	Långfristiga	36
F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	105
F.51	Ägarandelar	94
F.511	Noterade aktier	84
F.512	Onoterade aktier	7
F.519	Andra ägarandelar	3
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	11
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	5
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	6
F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	48
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	7
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	22
F.63	Pensionsrätter	11
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	3

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.65	Övriga livförsäkringsförmåner	2	F.65	Övriga livförsäkringsförmåner	2
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	3	F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	3
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	14	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	11
F.71	Finansiella derivat	12	F.71	Finansiella derivat	9
F.711	Optioner	5	F.711	Optioner	4
F.712	Terminer	7	F.712	Terminer	5
F.72	Personaloptioner	2	F.72	Personaloptioner	2
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	15	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	39
F.81	Handelskrediter och förskott	7	F.81	Handelskrediter och förskott	16
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	8	F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	23

III.3: Konto för andra förändringar i tillgångarna

III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar	33	K.5	Övriga volymförändringar	1
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	3	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	30	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.21	Naturresurser	26	AF	Finansiella tillgångar/skulder	1
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	4	K.6	Förändringar i klassificering	2
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	2
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	- 11	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
K.21	Uttag av naturresurser	- 8	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.21	Naturresurser	- 8	AF	Finansiella tillgångar/skulder	2
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	- 3	K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0
AN.21	Naturresurser	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	- 1	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	- 2	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.3	Förlust genom katastrofer	- 11	Andra volymförändringar, totalt		3
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	- 9	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	- 2	AN.11	Fasta tillgångar	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AN.12	Lagerstockar	
K.4	Konfiskation utan ersättning	0	AN.13	Värdeföremål	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.21	Naturresurser	
AF	Finansiella tillgångar	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	
K.5	Övriga volymförändringar	2	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	1	AF	Finansiella tillgångar	3
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	1	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	
K.6	Förändringar i klassificering	0	AF.3	Skuldebrev	
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	2	AF.4	Lån	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1
AF	Finansiella tillgångar/skulder	2	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	- 2	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	- 2			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0			
Andra volymförändringar, totalt		13			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	- 7			
AN.11	Fasta tillgångar	- 2			
AN.12	Lagerstockar	- 3			
AN.13	Värdeföremål	- 2			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	17			
AN.21	Naturresurser	9			
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	6			
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0			
AF	Finansiella tillgångar	3			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0			
AF.3	Skuldebrev	0			
AF.4	Lån				
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	10

III. 3. 2: Omvärderingskonto

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.7	Nominella kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.7	Nominella kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	280	AF	Skulder	76
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	126	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	111	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.12	Lagerstockar	7	AF.3	Skuldebrev	42
AN.13	Värdeföremål	8	AF.4	Lån	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	154	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	34
AN.21	Naturresurser	152	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	2	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	84			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	12			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0			
AF.3	Skuldebrev	40			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	32			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster/-förluster	288

III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.71	Neutrala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.71	Neutrala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	198	AF	Skulder	126
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	121	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	111	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	30
AN.12	Lagerstockar	4	AF.3	Skuldebrev	26
AN.13	Värdeföremål	6	AF.4	Lån	29
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	77	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	28
AN.21	Naturresurser	76	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	7

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	6
AF	Finansiella tillgångar	136			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	16			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	30			
AF.3	Skuldebrev	25			
AF.4	Lån	28			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	26			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	7			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	4			
			B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster/-förluster	208

III.3.2.2: Konto för reala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.72	Reala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.72	Reala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	82	AF	Skulder	- 50
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	5	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 30
AN.12	Lagerstockar	3	AF.3	Skuldebrev	16
AN.13	Värdeföremål	2	AF.4	Lån	- 29
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	77	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	6
AN.21	Naturresurser	76	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	- 7
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 6

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF	Finansiella tillgångar	– 52			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	– 4			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	– 30			
AF.3	Skuldebrev	15			
AF.4	Lån	– 28			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	6			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	– 7			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	– 4			
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster/-förluster	80

IV: Balansräkningar

IV.1: Ingående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	4 621	AF	Skulder	7 762
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	2 818	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	2 579	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1 471
AN.12	Lagerstockar	114	AF.3	Skuldebrev	1 311
AN.13	Värd föremål	125	AF.4	Lån	1 437
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	1 803	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2 756
AN.21	Naturresurser	1 781	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	471
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	22	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	14
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	302
AF	Finansiella tillgångar	8 231			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	770			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1 482			
AF.3	Skuldebrev	1 263			

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AF.4	Lån	1 384			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2 614			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	470			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	21			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	227			
			B.90	Nettoförmögenhet	5 090

IV.2: Förändringar i balansräkningen

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
Totala förändringar i tillgångar			Totala förändringar i skulder		
AN	Icke-finansiella tillgångar	482	AF	Skulder	505
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	294	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	246	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	102
AN.12	Lagerstockar	32	AF.3	Skuldebrev	116
AN.13	Värdeföremål	16	AF.4	Lån	47
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	186	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	141
AN.21	Naturresurser	178	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	49
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	8	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	11
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	39
AF	Finansiella tillgångar	523			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	11			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	89			
AF.3	Skuldebrev	126			
AF.4	Lån	78			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	141			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	49			

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	14			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	15			
			B.10	<i>Förändringar i nettoförmögenhet</i>	500
			B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	202
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	10
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	288
			B.1031	<i>Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster</i>	208
			B.1032	<i>Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster</i>	80

IV.3: Utgående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	5 101	AF	Skulder	8 267
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	3 112	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	2 825	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1 573
AN.12	Lagerstockar	146	AF.3	Skuldebrev	1 427
AN.13	Värdeföremål	141	AF.4	Lån	1 484
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	1 989	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2 897
AN.21	Naturresurser	1 959	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	520
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	30	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	25
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	341
AF	Finansiella tillgångar	8 754			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	781			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1 571			

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AF.3	Skuldebrev	1 389			
AF.4	Lån	1 462			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2 755			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	519			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	35			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	242			
			B.90	Nettoförmögenhet	5 590

Tabell 24.3 – Kontosystem för icke-finansiella bolag

I: Produktionskonto

Användning			Tillgångar		
P.2	Insatsförbrukning	1 477	P.1	Produktion	2 808
			P.11	Marknadsproduktion	2 808
			P.12	Produktion för egen slutlig användning	0
B.1g	Förädlingsvärde, brutto	1 331			
P.51c	Kapitalförslitning	157			
B.1n	Förädlingsvärde, netto	1 174			

II: Konton för fördelning och användning av inkomster*II.1: Konto för primär inkomstfördelning**II.1.1: Konto för inkomstbildning*

Användning			Tillgångar		
D.1	Ersättningar till anställda	986	B.1g	Förädlingsvärde, brutto	1 331
D.11	Egentlig lön	841	B.1n	Förädlingsvärde, netto	1 174
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	145			
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	132			
D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	122			
D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	10			
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	13			

Användning			Tillgångar		
D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	12			
D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1			
D.29	Övriga produktionsskatter	88			
D.39	Övriga produktionssubventioner	– 35			
B.2g	<i>Driftsöverskott, brutto</i>	292			
P.51c1	Kapitalförslitning i driftsöverskott brutto	157			
B.2n	<i>Driftsöverskott, netto</i>	135			

II.1.2: Konto för allokering av primära inkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	134	B.2g	<i>Driftsöverskott, brutto</i>	292
D.41	Ränta	56	B.2n	<i>Driftsöverskott, netto</i>	135
D.42	Inkomst från bolag	47			
D.421	Utdelning från bolag	39	D.4	Kapitalinkomst	96
D.422	Ägaruttag från kvasibolag	8	D.41	Ränta	33
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0	D.42	Inkomst från bolag	10
D.45	Arrenden	31	D.421	Utdelning från bolag	10
			D.422	Ägaruttag från kvasibolag	
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	4
			D.44	Övrig kapitalavkastning	8
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	5
			D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	3
			D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	1

Användning			Tillgångar		
			D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	2
			D.45	Arrenden	41
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	254			
B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	97			

II.1.2.1: Konto för företagarkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	87	B.2g	Driftsöverskott, brutto	292
D.41	Ränta	56	B.2n	Driftsöverskott, netto	135
D.45	Arrenden	31			
			D.4	Kapitalinkomst	96
			D.41	Ränta	33
			D.42	Inkomst från bolag	10
			D.421	Utdelning från bolag	10
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	4
			D.44	Övrig kapitalavkastning	8
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	5
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	3
			D.45	Arrenden	41
B.4g	Företagarinkomst, brutto	301			
B.4n	Företagarinkomst, netto	144			

II.1.2.2: Konto för allokering av övriga primära inkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	47	B.4g	Företagarinkomst, brutto	301
D.42	Inkomst från bolag	47	B.4n	Företagarinkomst, netto	144
D.421	Utdelning från bolag	39			
D.422	Ägaruttag från kvasibolag	8			
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0			
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	254			
B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	97			

II.2: Konto för sekundär inkomstfördelning

Användning			Tillgångar		
	Löpande transfereringar	98	B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	254
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	24	B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	97
D.51	Inkomstskatter	20			
D.59	Övriga löpande skatter	4		Löpande transfereringar	72
			D.61	Sociala avgifter, netto	66
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	62	D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	31
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	62	D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	27
D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	49	D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	4
D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	13	D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	12
			D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	12
D.7	Andra löpande transfereringar	12	D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0
D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	8	D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	25
D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	8	D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	19
D.75	Övriga löpande transfereringar	4	D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	6
D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	1	D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	2
D.759	Andra övriga löpande transfereringar	3			
			D.7	Andra löpande transfereringar	6
			D.72	Skadeförsäkringsersättningar	6
			D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	6
			D.75	Övriga löpande transfereringar	0
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	228			
B.6n	Disponibel inkomst, netto	71			

II.4: Inkomstansvårskonto

II.4.1: Konto för användning av disponibel inkomst

Användning			Tillgångar		
			B.6g	Disponibel inkomst, brutto	228
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	0	B.6n	Disponibel inkomst, netto	71
B.8g	Sparande, brutto	228			
B.8n	Sparande, netto	71			

III: Kapitalbildningskonton

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	88	B.8n	Sparande, netto	71
			D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	33
			D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla	23
			D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	10
			D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala	- 16
			D.91p	Kapitalskatter, att betala	0
			D.99p	Kapitaltransfereringar, att betala	- 16

III.1.2: Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
P.5g	Bruttoinvestering	308	B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	88
P.5n	Nettoinvestering	151			
P.51g	Fast bruttoinvestering	280			
P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar	263			
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar	262			
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar	5			
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar	- 4			
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar	17			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
P.51c	Kapitalförslitning	– 157			
P.52	Lagerinvestering	26			
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	2			
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	– 7			
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser	– 6			
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser	– 1			
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0			
B.9	<i>Finansiellt sparande</i>	– 56			

III.2: Konto för finansiella transaktioner

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
			B.9	<i>Finansiellt sparande</i>	– 56
F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	83	F	Nettoökning av skulder	139
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	39	F.2	Sedlar, mynt och inlåning	
F.21	Sedlar och mynt	5	F.21	Sedlar och mynt	
F.22	Överförbar inlåning	30	F.22	Överförbar inlåning	
F.229	Övrig överförbar inlåning	30	F.229	Övrig överförbar inlåning	
F.29	Övrig inlåning	4	F.29	Övrig inlåning	
F.3	Skuldebrev	7	F.3	Skuldebrev	6
F.31	Kortfristiga	10	F.31	Kortfristiga	2
F.32	Långfristiga	– 3	F.32	Långfristiga	4
F.4	Lån	19	F.4	Lån	21
F.41	Kortfristiga	14	F.41	Kortfristiga	4
F.42	Långfristiga	5	F.42	Långfristiga	17
F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	10	F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	83
F.51	Ägarandelar	10	F.51	Ägarandelar	83
F.511	Noterade aktier	5	F.511	Noterade aktier	77
F.512	Onoterade aktier	3	F.512	Onoterade aktier	3
F.519	Andra ägarandelar	2	F.519	Andra ägarandelar	3

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	0	F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	0	F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	0	F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	
F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1	F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	1	F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	0	F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	0	F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3
F.71	Finansiella derivat	3	F.71	Finansiella derivat	2
F.711	Optioner	1	F.711	Optioner	2
F.712	Terminer	2	F.712	Terminer	0
F.72	Personaloptioner	0	F.72	Personaloptioner	1
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	4	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	26
F.81	Handelskrediter och förskott	3	F.81	Handelskrediter och förskott	6
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	1	F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	20

III.3: Konto för andra förändringar i tillgångarna

III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar	26	K.5	Övriga volymförändringar	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	26	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.21	Naturresurser	22	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	4	K.6	Förändringar i klassificering	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	– 9	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
K.21	Uttag av naturresurser	– 6	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.21	Naturresurser	– 6	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	– 3	K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0
AN.21	Naturresurser	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	– 1	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	– 2	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.3	Förlust genom katastrofer	– 5	Andra volymförändringar, totalt		0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	– 5	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.11	Fasta tillgångar	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AN.12	Lagerstockar	
K.4	Konfiskation utan ersättning	– 5	AN.13	Värdeföremål	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	– 1	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	– 4	AN.21	Naturresurser	
AF	Finansiella tillgångar	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	
K.5	Övriga volymförändringar	1	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	1	AF	Finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	
K.6	Förändringar i klassificering	6	AF.3	Skuldebrev	
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	6	AF.4	Lån	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	3	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	1	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	2	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0		
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0		
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0		
Andra volymförändringar, totalt		14		
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	– 2		
AN.11	Fasta tillgångar	1		
AN.12	Lagerstockar	– 3		
AN.13	Värdeföremål	0		
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	14		
AN.21	Naturresurser	10		
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	4		
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0		
AF	Finansiella tillgångar	2		
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0		
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0		
AF.3	Skuldebrev	0		
AF.4	Lån	0		
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2		
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0		
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0		
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar
				14

III.3.2: Omvärderingskonto

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.7	Nominella kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.7	Nominella kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	144	AF	Skulder	18
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	63	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	58	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	
AN.12	Lagerstockar	4	AF.3	Skuldebrev	1
AN.13	Värdeföremål	1	AF.4	Lån	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	81	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	17
AN.21	Naturresurser	80	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	8			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning				
AF.3	Skuldebrev	3			
AF.4	Lån				
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	5			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem				
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster/-förluster	134

III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.71	Neutrala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.71	Neutrala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	101	AF	Skulder	37
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	60	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.11	Fasta tillgångar	58	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1
AN.12	Lagerstockar	1	AF.3	Skuldebrev	1
AN.13	Värdeföremål	1	AF.4	Lån	18
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	41	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	14
AN.21	Naturresurser	40	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	3
AF	Finansiella tillgångar	18			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	8			
AF.3	Skuldebrev	2			
AF.4	Lån	1			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	3			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	3			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster/-förluster	82

III.3.2.2: Konto för reala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.72	Reala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.72	Reala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	43	AF	Skulder	- 19
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	3	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 1
AN.12	Lagerstockar	3	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värdeföremål	0	AF.4	Lån	- 18
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	40	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	3

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.21	Naturresurser	40	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 3
AF	Finansiella tillgångar	- 10			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 8			
AF.3	Skuldebrev	1			
AF.4	Lån	- 1			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	- 1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 3			
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster/-förluster	52

IV: Balansräkningar

IV.1: Ingående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	2 151	AF	Skulder	3 221
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	1 274	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	1 226	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	40
AN.12	Lagerstockar	43	AF.3	Skuldebrev	44
AN.13	Värdeföremål	5	AF.4	Lån	897
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	877	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	1 987
AN.21	Naturresurser	864	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	12
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	13	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	4
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	237
AF	Finansiella tillgångar	982			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	382			
AF.3	Skuldebrev	90			
AF.4	Lån	50			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	280			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	25			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	5			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	150			
			B.90	Nettoförmögenhet	– 88

IV.2: Förändringar i balansräkningen

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
Totala förändringar i tillgångar			Totala förändringar i skulder		
AN	Icke-finansiella tillgångar	301	AF	Skulder	157
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	195	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	165	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.12	Lagerstockar	27	AF.3	Skuldebrev	7
AN.13	Värdeföremål	3	AF.4	Lån	21
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	106	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	100
AN.21	Naturresurser	101	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	5	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	26
AF	Finansiella tillgångar	93			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	39			
AF.3	Skuldebrev	10			
AF.4	Lån	19			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	17			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	4			

Tillgångar		Skulder och nettoförmögenhet	
		B.10	<i>Förändringar i nettoförmögenhet</i> 237
		B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar 88
		B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar 14
		B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster 134
		B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster 82
		B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster 52

IV: Balansräkningar*IV.3: Utgående balansräkning*

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	2 452	AF	Skulder	3 378
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	1 469	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	1 391	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	40
AN.12	Lagerstockar	70	AF.3	Skuldebrev	51
AN.13	Värdeföremål	8	AF.4	Lån	918
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	983	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2 087
AN.21	Naturresurser	965	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	12
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	18	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	7
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	263
AF	Finansiella tillgångar	1 075			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	421			
AF.3	Skuldebrev	100			
AF.4	Lån	69			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	297			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	26			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	8			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	154			
			B.90	<i>Nettoförmögenhet</i>	149

Tabell 24.4 – Kontosystem för finansiella bolag

I: Produktionskonto

Användning			Tillgångar		
P.2	Insatsförbrukning	52	P.1	Produktion	146
			P.11	Marknadsproduktion	146
			P.12	Produktion för egen slutlig användning	0
B.1g	Förädlingsvärde, brutto	94			
P.51c	Kapitalförslitning	12			
B.1n	Förädlingsvärde, netto	82			

II: Konton för fördelning och användning av inkomster*II.1: Konto för primär inkomstfördelning**II.1.1: Konto för inkomstbildning*

Användning			Tillgångar		
D.1	Ersättningar till anställda	44	B.1g	Förädlingsvärde, brutto	94
D.11	Egentlig lön	29	B.1n	Förädlingsvärde, netto	82
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	5			
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	4			
D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	4			
D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0			
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	1			
D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	1			
D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0			
D.29	Övriga produktionsskatter	4			
D.39	Övriga produktionssubventioner	0			
B.2g	Driftsöverskott, brutto	46			
P.51c1	Kapitalförslitning i driftsöverskott brutto	12			
B.2n	Driftsöverskott, netto	34			

II.1.2: Konto för allokering av primära inkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	168	B.2g	<i>Driftsöverskott, brutto</i>	46
D.41	Ränta	106	B.2n	<i>Driftsöverskott, netto</i>	34
D.42	Inkomst från bolag	15			
D.421	Utdelning från bolag	15	D.4	Kapitalinkomst	149
D.422	Ägaruttag från kvasibolag	0	D.41	Ränta	106
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0	D.42	Inkomst från bolag	25
D.44	Övrig kapitalavkastning	47	D.421	Utdelning från bolag	25
D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	25	D.422	Ägaruttag från kvasibolag	0
D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	8	D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	7
D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	14	D.44	Övrig kapitalavkastning	8
D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	6	D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	0
D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	8	D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	8
D.45	Arrenden	0	D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	3
B.5g	<i>Primärinkomstsaldo, brutto</i>	27	D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	5
B.5n	<i>Primärinkomstsaldo, netto</i>	15	D.45	Arrenden	3

II.1.2.1: Konto för företagarkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	153	B.2g	Driftsöverskott, brutto	46
D.41	Ränta	106	B.2n	Driftsöverskott, netto	34
D.44	Övrig kapitalavkastning	47			
D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	25	D.4	Kapitalinkomst	149
D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	8	D.41	Ränta	106
D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	14	D.42	Inkomst från bolag	25
D.45	Arrenden	0	D.421	Utdelning från bolag	25
			D.422	Ägaruttag från kvasibolag	0
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	7
			D.44	Övrig kapitalavkastning	8
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	0
			D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	8
			D.45	Arrenden	3
B.4g	Företagarinkomst, brutto	42			
B.4n	Företagarinkomst, netto	30			

II.1.2.2: Konto för allokering av övriga primära inkomster

Användning			Tillgångar		
D.4	Kapitalinkomst	15	B.4g	Företagarinkomst, brutto	42
D.42	Inkomst från bolag	15	B.4n	Företagarinkomst, netto	30
D.421	Utdelning från bolag	15			
D.422	Ägaruttag från kvasibolag	0			
D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0			
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	27			
B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	15			

II.2: Konto för sekundär inkomstfördelning

Användning			Tillgångar		
	Löpande transfereringar	277	B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	27
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	10	B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	15
D.51	Inkomstskatter	7			
D.59	Övriga löpande skatter	3		Löpande transfereringar	275
			D.61	Sociala avgifter, netto	212
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	205	D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	109
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	205	D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	104
D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	193	D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	5
D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	12	D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	2
			D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	1
D.7	Andra löpande transfereringar	62	D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1
D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	13	D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	94
D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	0	D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	90
D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto	13	D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	4
D.72	Skadeförsäkringsersättningar	48	D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter	10
D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	45	D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter	8
D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring	3	D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter	2
D.75	Övriga löpande transfereringar	1	D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	3

Användning			Tillgångar		
D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	1			
D.759	Andra övriga löpande transfereringar	0	D.7	Andra löpande transfereringar	62
			D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	47
			D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	44
			D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto	3
			D.72	Skadeförsäkringsersättningar	15
			D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring	15
			D.75	Övriga löpande transfereringar	0
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	25			
B.6n	Disponibel inkomst, netto	13			

II.4: Inkomstanvändningskonto

II.4.1: Konto för användning av disponibel inkomst

Användning			Tillgångar		
			B.6g	Disponibel inkomst, brutto	25
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	11	B.6n	Disponibel inkomst, netto	13
B.8g	Sparande, brutto	14			
B.8n	Sparande, netto	2			

III: Kapitalbildningskonton

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	- 5	B.8n	Sparande, netto	2
			D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	0
			D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla	0
			D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	
			D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala	- 7
			D.91p	Kapitalskatter, att betala	0
			D.99p	Kapitaltransfereringar, att betala	- 7

III.1.2: Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
P.5g	Bruttoinvestering	8	B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar	- 5
P.5n	Nettoinvestering	- 4			
P.51g	Fast bruttoinvestering	8			
P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar	8			
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar	8			
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar	0			
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar	0			
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar	0			
P.51c	Kapitalförslitning	- 12			
P.52	Lagerinvestering	0			
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	0			
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	0			
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser	0			
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser	0			
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0			
B.9	Finansiellt sparande	- 1			

III.2: Konto för finansiella transaktioner

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
			B.9	Finansiellt sparande	- 1
F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	172	F	Nettoökning av skulder	173
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	- 1	F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
F.11	Monetärt guld	- 1	F.11	Monetärt guld	0
F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)	0	F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)	0
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	10	F.2	Sedlar, mynt och inlåning	65

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.21	Sedlar och mynt	15	F.21	Sedlar och mynt	
F.22	Överförbar inlåning	– 5	F.22	Överförbar inlåning	26
F.221	Interbankpositioner	– 5	F.221	Interbankpositioner	– 5
F.229	Övrig överförbar inlåning	0	F.229	Övrig överförbar inlåning	31
F.29	Övrig inlåning	0	F.29	Övrig inlåning	39
F.3	Skuldebrev	66	F.3	Skuldebrev	30
F.31	Kortfristiga	13	F.31	Kortfristiga	18
F.32	Långfristiga	53	F.32	Långfristiga	12
F.4	Lån	53	F.4	Lån	0
F.41	Kortfristiga	4	F.41	Kortfristiga	0
F.42	Långfristiga	49	F.42	Långfristiga	0
F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	28	F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	22
F.51	Ägarandelar	25	F.51	Ägarandelar	11
F.511	Noterade aktier	23	F.511	Noterade aktier	7
F.512	Onoterade aktier	1	F.512	Onoterade aktier	4
F.519	Andra ägarandelar	1	F.519	Andra ägarandelar	0
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	3	F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	11
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	2	F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	5
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	1	F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	6
F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	7	F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	48
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	2	F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	7
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	0	F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	22
F.63	Pensionsrätter		F.63	Pensionsrätter	11
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	3	F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	3
F.65	Övriga livförsäkringsförmåner		F.65	Övriga livförsäkringsförmåner	2
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	2	F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	3

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	8	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	8
F.71	Finansiella derivat	8	F.71	Finansiella derivat	7
F.711	Optioner	3	F.711	Optioner	2
F.712	Terminer	5	F.712	Terminer	5
F.72	Personalooptioner	0	F.72	Personalooptioner	1
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	1	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
F.81	Handelskrediter och förskott		F.81	Handelskrediter och förskott	0
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	1	F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	0

III.3: Konto för andra förändringar i tillgångarna

III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar	0	K.5	Övriga volymförändringar	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.21	Naturresurser	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	K.6	Förändringar i klassificering	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
K.21	Uttag av naturresurser	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.21	Naturresurser	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0
AN.21	Naturresurser	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.3	Förlust genom katastrofer	0	Andra volymförändringar, totalt		0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.11	Fasta tillgångar	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AN.12	Lagerstockar	
K.4	Konfiskation utan ersättning	0	AN.13	Värdeföremål	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.21	Naturresurser	
AF	Finansiella tillgångar	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	
K.5	Övriga volymförändringar	1	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	1	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	
K.6	Förändringar i klassificering	- 2	AF.3	Skuldebrev	
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0	AF.4	Lån	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	- 2	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	- 2			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0			
Andra volymförändringar, totalt		- 1			
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	- 2			
AN.11	Fasta tillgångar	0			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.12	Lagerstockar	0			
AN.13	Värdeföremål	- 2			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AN.21	Naturresurser	- 2			
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0			
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0			
AF	Finansiella tillgångar	1			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0			
AF.3	Skuldebrev	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	- 1

III.3.2: Omvärderingskonto

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.7	Nominella kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.7	Nominella kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	4	AF	Skulder	51
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	2	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	2	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	34
AN.13	Värdeföremål	0	AF.4	Lån	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	2	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	17
AN.21	Naturresurser	1	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	57			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	11			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning				
AF.3	Skuldebrev	30			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	16			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster/-förluster	10

III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.71	Neutrala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.71	Neutrala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	3	AF	Skulder	68
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	2	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	2	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	26
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	21
AN.13	Värdeföremål	0	AF.4	Lån	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	1	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	14
AN.21	Naturresurser	1	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	7
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF	Finansiella tillgångar	71			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	14			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0			
AF.3	Skuldebrev	18			
AF.4	Lån	24			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	14			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster/-förluster	6

III.3.2.2: Konto för reala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.72	Reala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.72	Reala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	1	AF	Skulder	- 17
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 26
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	13
AN.13	Värdeföremål	0	AF.4	Lån	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	1	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	3
AN.21	Naturresurser	0	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	- 7
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	- 14			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	- 3			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0			
AF.3	Skuldebrev	12			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF.4	Lån	– 24			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	– 1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster/-förluster	4

IV: Balansräkningar

IV.1: Ingående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	93	AF	Skulder	3 544
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	67	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	52	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1 281
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	1 053
AN.13	Värd föremål	15	AF.4	Lån	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	26	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	765
AN.21	Naturresurser	23	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	435
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	3	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	10
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	3 421			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	690			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning				
AF.3	Skuldebrev	950			
AF.4	Lån	1 187			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	551			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	30			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	13			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.90	Nettoförmögenhet	– 30

IV.2: Förändringar i balansräkningen

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
	Totala förändringar i tillgångar			Totala förändringar i skulder	
AN	Icke-finansiella tillgångar	– 4	AF	Skulder	224
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	– 4	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	– 2	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	65

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	64
AN.13	Värdeföremål	– 2	AF.4	Lån	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	39
AN.21	Naturresurser	– 1	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	48
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	1	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	8
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	230			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	10			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	10			
AF.3	Skuldebrev	96			
AF.4	Lån	53			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	44			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	8			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	8			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	1			
			B.10	Förändringar i nettoförmögenhet	2
			B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	– 5
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	– 1
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	10
			B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster	6
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster	4

IV: Balansräkningar

IV.3: Utgående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	89	AF	Skulder	3 768
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	63	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	50	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1 346
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	1 117
AN.13	Värdeföremål	13	AF.4	Lån	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	26	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	804
AN.21	Naturresurser	22	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	483
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	4	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	18
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	3 651			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	700			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	10			
AF.3	Skuldebrev	1 046			
AF.4	Lån	1 240			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	595			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	38			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	21			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	1			
			B.90	Nettoförmögenhet	- 28

Tabell 24.5 – Kontosystem för sektorn offentlig förvaltning

I: Produktionskonto

Användning			Tillgång		
P.2	Insatsförbrukning	222	P.1	Produktion	348
			P.11	Marknadsproduktion	0
			P.12	Produktion för egen slutlig användning	0

Användning			Tillgång		
			P.13	Icke-marknadsproduktion	348
B.1g	Förädlingsvärde, brutto	126			
P.51c	Kapitalförslitning	27			
B.1n	Förädlingsvärde, netto	99			

II: Konton för fördelning och användning av inkomster

II.1: Konto för primär inkomstfördelning

II.1.1: Konto för inkomstbildning

Användning			Tillgång		
D.1	Ersättningar till anställda	98	B.1g	Förädlingsvärde, brutto	126
D.11	Egentlig lön	63	B.1n	Förädlingsvärde, netto	99
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	55			
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	51			
D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	48			
D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	3			
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	4			
D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	4			
D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0			
D.29	Övriga produktionsskatter	1			
D.39	Övriga produktionssubventioner	0			
B.2g	Driftsöverskott, brutto	27			
P.51c1	Kapitalförslitning i driftsöverskott brutto	27			
B.2n	Driftsöverskott, netto	0			

II.1.2: Konto för allokering av primära inkomster

Användning			Tillgång		
D.4	Kapitalinkomst	42	B.2g	Driftsöverskott, brutto	27
D.41	Ränta	35	B.2n	Driftsöverskott, netto	0
D.45	Arrenden	7			
			D.2	Skatter på produktion och import	235
			D.21	Produktskatter	141
			D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)	121
			D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms	17
			D.2121	Importtullar	17
			D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar	0
			D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter	3
			D.29	Övriga produktionsskatter	94
			D.3	Subventioner	- 44
			D.31	Produktsubventioner	- 8
			D.311	Importsubventioner	0
			D.319	Övriga produktsubventioner	- 8
			D.39	Övriga produktionssubventioner	- 36
			D.4	Kapitalinkomst	22
			D.41	Ränta	14
			D.42	Inkomst från bolag	7
			D.421	Utdelning från bolag	5
			D.422	Ägaruttag från kvasibolag	2
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0
			D.44	Övrig kapitalavkastning	1
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	0
			D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	

Användning			Tillgång		
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	1
			D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	0
			D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	1
			D.45	Arrenden	0
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	198			
B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	171			

II.2: Konto för sekundär inkomstfördelning

Användning			Tillgång		
	Löpande transfereringar	248	B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	198
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	0	B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	171
D.51	Inkomstskatter	0			
D.59	Övriga löpande skatter	0		Löpande transfereringar	367
			D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	213
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	112	D.51	Inkomstskatter	204
D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner	53	D.59	Övriga löpande skatter	9
D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem	45			
D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner	8	D.61	Sociala avgifter, netto	50
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	7	D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	38
D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	5	D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	35
D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	2	D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	3

Användning			Tillgång		
D.623	Kontant socialt bistånd	52	D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	4
			D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	4
D.7	Andra löpande transfereringar	136	D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0
D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	4	D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	9
D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	4	D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	6
D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto		D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	3
D.72	Skadeförsäkringsersättningar				
D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring		D.7	Andra löpande transfereringar	104
D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring		D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	
D.73	Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen	96	D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	
D.74	Löpande internationellt samarbete	22	D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto	
D.75	Övriga löpande transfereringar	5	D.72	Skadeförsäkringsersättningar	1
D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	5	D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	1
D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll		D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring	
D.759	Andra övriga löpande transfereringar	0	D.73	Löpande transfereringar inom den offentliga förvaltningen	96
D.76	EU:s moms- och BNI-baserade egna medel	9	D.74	Löpande internationellt samarbete	1
			D.75	Övriga löpande transfereringar	6
			D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	
			D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll	
			D.759	Andra övriga löpande transfereringar	6
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	317			
B.6n	Disponibel inkomst, netto	290			

II.3: Konto för omfördelning av inkomster in natura

Användning			Tillgång		
D.63	Sociala naturaförmåner	184	B.6g	Disponibel inkomst, brutto	317
D.631	Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion	180	B.6n	Disponibel inkomst, netto	290
D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	4			
B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	133			
B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto	106			

II.4: Inkomstanvändningskonto

II.4.1: Konto för användning av disponibel inkomst

Användning			Tillgång		
P.3	Konsumtionsutgift	352	B.6g	Disponibel inkomst, brutto	317
P.31	Individuell konsumtionsutgift	184	B.6n	Disponibel inkomst, netto	290
P.32	Kollektiv konsumtionsutgift	168			
D.8	Justerad disponibel inkomst, brutto	0			
B.8g	Sparande, brutto	– 35			
B.8n	Sparande, netto	– 62			

II.4.2: Konto för användning av justerad disponibel inkomst

Användning			Tillgång		
P.4	Faktisk konsumtion	168	B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	133
P.41	Faktisk individuell konsumtion		B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto	106
P.42	Faktisk kollektiv konsumtion	168			
D.8	Justerad disponibel inkomst, brutto	0			
B.8g	Sparande, brutto	– 35			
B.8n	Sparande, netto	– 62			

III: Kapitalbildningskonton

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar	– 90	B.8n	Sparande, netto	– 62
			D.9r	Kapitaltransferringar, att erhålla	6
			D.91r	Kapitalskatter, att erhålla	2
			D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla	0
			D.99r	Kapitaltransferringar, att erhålla	4
			D.9p	Kapitaltransferringar, att betala	– 34
			D.91p	Kapitalskatter, att betala	0
			D.92p	Investeringsbidrag, att betala	– 27
			D.99p	Kapitaltransferringar, att betala	– 7

III.1.2: Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
P.5g	Bruttoinvestering	38	B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar	– 90
P.5n	Nettoinvestering	11			
P.51g	Fast bruttoinvestering	35			
P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar	35			
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar	38			
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar	0			
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar	– 3			
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar				
P.51c	Kapitalförslitning	– 27			
P.52	Lagerinvestering	0			
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	3			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	2			
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser	2			
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasing-avtal och licenser	0			
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar				
B.9	Finansiellt sparande	- 103			

III.2: Konto för finansiella transaktioner

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
			B.9	Finansiellt sparande	- 103
F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	- 10	F	Nettoökning av skulder	93
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)		F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
F.11	Monetärt guld		F.11	Monetärt guld	
F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)		F.12	Särskilda dragningsrätter (SDR)	
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 26	F.2	Sedlar, mynt och inlåning	37
F.21	Sedlar och mynt	2	F.21	Sedlar och mynt	35
F.22	Överförbar inlåning	- 27	F.22	Överförbar inlåning	2
F.221	Interbankpositioner		F.221	Interbankpositioner	
F.229	Övrig överförbar inlåning	- 27	F.229	Övrig överförbar inlåning	2
F.29	Övrig inlåning	- 1	F.29	Övrig inlåning	0
F.3	Skuldebrev	4	F.3	Skuldebrev	38
F.31	Kortfristiga	1	F.31	Kortfristiga	4
F.32	Långfristiga	3	F.32	Långfristiga	34
F.4	Lån	3	F.4	Lån	9
F.41	Kortfristiga	1	F.41	Kortfristiga	3
F.42	Långfristiga	2	F.42	Långfristiga	6
F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	3	F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	
F.51	Ägarandelar	3	F.51	Ägarandelar	
F.511	Noterade aktier	1	F.511	Noterade aktier	
F.512	Onoterade aktier	1	F.512	Onoterade aktier	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.519	Andra ägarandelar	1	F.519	Andra ägarandelar	
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	0	F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	0	F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	0	F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	
F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1	F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	0	F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	0	F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	
F.63	Pensionsrätter		F.63	Pensionsrätter	
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare		F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	
F.65	Övriga livförsäkringsförmåner		F.65	Övriga livförsäkringsförmåner	
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	1	F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	0
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
F.71	Finansiella derivat	0	F.71	Finansiella derivat	0
F.711	Optioner	0	F.711	Optioner	0
F.712	Terminer	0	F.712	Terminer	0
F.72	Personaloptioner	0	F.72	Personaloptioner	0
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	5	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	9
F.81	Handelskrediter och förskott	1	F.81	Handelskrediter och förskott	6
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	4	F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	3

III.3: Konto för andra förändringar i tillgångarna

III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar	7	K.5	Övriga volymförändringar	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	3	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	4	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.21	Naturresurser	4	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	K.6	Förändringar i klassificering	2
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	2
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	- 2	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
K.21	Uttag av naturresurser	- 2	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.21	Naturresurser	- 2	AF	Finansiella tillgångar/skulder	2
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0
AN.21	Naturresurser	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.3	Förlust genom katastrofer	- 6	Andra volymförändringar, totalt		2
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	- 4	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	- 2	AN.11	Fasta tillgångar	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AN.12	Lagerstockar	
K.4	Konfiskation utan ersättning	5	AN.13	Värdeföremål	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	1	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	4	AN.21	Naturresurser	
AF	Finansiella tillgångar	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	
K.5	Övriga volymförändringar	0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar	2
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	
K.6	Förändringar i klassificering	- 4	AF.3	Skuldebrev	
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	- 4	AF.4	Lån	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	- 3	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	- 1	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0			
Andra volymförändringar, totalt		0			
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	- 3			
AN.11	Fasta tillgångar	- 3			
AN.12	Lagerstockar	0			
AN.13	Värdeföremål	0			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	3			
AN.21	Naturresurser	1			
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	2			
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar				
AF	Finansiella tillgångar	0			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning				
AF.3	Skuldebrev				
AF.4	Lån				
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder				

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem				
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	- 2

III.3.2: Omvärderingskonto

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.7	Nominella kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.7	Nominella kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	44	AF	Skulder	7
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	21	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	18	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.12	Lagerstockar	1	AF.3	Skuldebrev	7
AN.13	Värdeföremål	2	AF.4	Lån	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	23	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	23	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	1			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	1			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0			
AF.3	Skuldebrev	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem				
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster/-förluster	38

III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.71	Neutrala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.71	Neutrala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	32	AF	Skulder	13
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	20	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	18	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	2
AN.12	Lagerstockar	1	AF.3	Skuldebrev	4
AN.13	Värdeföremål	1	AF.4	Lån	7
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	12	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	12	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	8			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	2			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	3			
AF.3	Skuldebrev	0			
AF.4	Lån	3			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem				
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster/-förluster	27

III.3.2.2: Konto för reala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.72	Reala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.72	Reala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	12	AF	Skulder	- 6
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	1	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.11	Fasta tillgångar	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 2
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	3
AN.13	Värdeföremål	1	AF.4	Lån	- 7
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	11	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	11	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	- 7			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	- 1			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 3			
AF.3	Skuldebrev	0			
AF.4	Lån	- 3			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster/-förluster	11

IV: Balansräkningar

IV.1: Ingående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	789	AF	Skulder	687
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	497	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	467	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	102
AN.12	Lagerstockar	22	AF.3	Skuldebrev	212
AN.13	Värdeföremål	8	AF.4	Lån	328
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	292	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	4

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN.21	Naturresurser	286	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	19
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	6	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	22
AF	Finansiella tillgångar	396			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	80			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	150			
AF.3	Skuldebrev	0			
AF.4	Lån	115			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	12			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	20			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	19			
			B.90	Nettoförmögenhet	498

IV.2: Förändringar i balansräkningen

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
Totala förändringar i tillgångar			Totala förändringar i skulder		
AN	Icke-finansiella tillgångar	57	AF	Skulder	102
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	29	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	23	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	37
AN.12	Lagerstockar	1	AF.3	Skuldebrev	45
AN.13	Värdeföremål	5	AF.4	Lån	9
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	28	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	2
AN.21	Naturresurser	26	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	2	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	9
AF	Finansiella tillgångar	– 9			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	1			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	– 26			
AF.3	Skuldebrev	4			
AF.4	Lån	3			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	3			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	5			
			B.10	Förändringar i nettoförmögenhet	– 54
			B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	90
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	– 2
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	38
			B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster	27
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster	11

IV: Balansräkningar

IV.3: Utgående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	846	AF	Skulder	789
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	526	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	0
AN.11	Fasta tillgångar	490	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	139

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN.12	Lagerstockar	23	AF.3	Skuldebrev	257
AN.13	Värdeföremål	13	AF.4	Lån	337
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	320	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	6
AN.21	Naturresurser	312	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	19
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	8	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	31
AF	Finansiella tillgångar	387			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	81			
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	124			
AF.3	Skuldebrev	4			
AF.4	Lån	118			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	15			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	21			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	24			
			B.90	Nettoförmögenhet	444

Tabell 24.6 – Kontosystem för hushållen

I: Produktionskonto

Användning			Tillgång		
P.2	Insatsförbrukning	115	P.1	Produktion	270
			P.11	Marknadsproduktion	123
			P.12	Produktion för egen slutlig användning	147
B.1g	Förädlingsvärde, brutto	155			
P.51c	Kapitalförslitning	23			
B.1n	Förädlingsvärde, netto	132			

II: Konton för fördelning och användning av inkomster**II.1: Konto för primär inkomstfördelning****II.1.1: Konto för inkomstbildning**

Användning			Tillgång		
D.1	Ersättningar till anställda	11	B.1g	Förädlingsvärde, brutto	155
D.11	Egentlig lön	11	B.1n	Förädlingsvärde, netto	132
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	0			
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	0			
D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	0			
D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0			
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	0			
D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	0			
D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0			
D.29	Övriga produktionsskatter	0			
D.39	Övriga produktionssubventioner	- 1			
B.2g	Driftsöverskott, brutto	84			
B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto	61			
P.51c1	Kapitalförslitning i driftsöverskott brutto	15			
P.51c2	Kapitalförslitning i sammansatt förvärvsinkomst brutto	8			
B.2n	Driftsöverskott, netto	69			
B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, netto	53			

II.1.2: Konto för allokering av primära inkomster

Användning			Tillgång		
D.4	Kapitalinkomst	41	B.2g	Driftsöverskott, brutto	84
D.41	Ränta	14	B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto	61

Användning			Tillgång		
D.45	Arrenden	27	B.2n	<i>Driftsöverskott, netto</i>	69
			B.3n	<i>Sammansatt förvärvsinkomst, netto</i>	53
			D.1	Ersättningar till anställda	1 154
			D.11	Egentlig lön	954
			D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	200
			D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	181
			D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	168
			D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	13
			D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	19
			D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	18
			D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1
			D.4	Kapitalinkomst	123
			D.41	Ränta	49
			D.42	Inkomst från bolag	20
			D.421	Utdelning från bolag	13
			D.422	Ägaruttag från kvasibolag	7
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	3
			D.44	Övrig kapitalavkastning	30
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	20
			D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	8
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	2

Användning			Tillgång		
			D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	2
			D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	0
			D.45	Arrenden	21
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	1 381			
B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	1 358			

II.2: Konto för sekundär inkomstfördelning

Användning			Tillgång		
	Löpande transfereringar	582	B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	1 381
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	178	B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	1 358
D.51	Inkomstskatter	176			
D.59	Övriga löpande skatter	2		Löpande transfereringar	420
D.61	Sociala avgifter, netto	333	D.61	Sociala avgifter, netto	0
D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	181	D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	0
D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	168	D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	0
D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	13	D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0
D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	19	D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	0
D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	18	D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	0
D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1	D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0
D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	129	D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	0
D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	115	D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	0
D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	14	D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	0
D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter	10	D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter	0
D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter	8	D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter	0

Användning			Tillgång		
D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter	2	D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter	0
D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	- 6	D.61SC	Sociala försäkringssystemens administrationsavgifter	1
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	0	D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	384
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	0	D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner	53
D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	0	D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghets-system	45
D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	0	D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner	8
			D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	279
D.7	Andra löpande transfereringar	71	D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	250
D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	31	D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	29
D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	31	D.623	Kontant socialt bistånd	52
D.75	Övriga löpande transfere-ringar	40	D.7	Andra löpande transfere-ringar	36
D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	29	D.72	Skadeförsäkringsersättning-ar	35
D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll	7	D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	35
D.759	Andra övriga löpande transfere-ringar	4	D.75	Övriga löpande transfere-ringar	1
			D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	0
			D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll	1
			D.759	Andra övriga löpande transfere-ringar	0
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	1 219			
B.6n	Disponibel inkomst, netto	1 196			

II.3: Konto för omfördelning av inkomster in natura

Användning		Tillgång	
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	1 219	
B.6n	Disponibel inkomst, netto	1 196	
D.63	Sociala naturaförmåner	215	

Användning			Tillgång		
			D.631	Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion	211
			D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	4
B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	1 434			
B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto	1 411			

II.4: Inkomstanvändningskonto

II.4.1: Konto för användning av disponibel inkomst

Användning			Tillgång		
			B.6g	Disponibel inkomst, brutto	1 219
P.3	Konsumtionsutgift	1 015	B.6n	Disponibel inkomst, netto	1 196
P.31	Individuell konsumtionsutgift	1 015			
			D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	11
B.8g	Sparande, brutto	215			
B.8n	Sparande, netto	192			

II.4.2: Konto för användning av justerad disponibel inkomst

Användning			Tillgång		
			B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	1 434
P.4	Faktisk konsumtion	1 230	B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto	1 411
P.41	Faktisk individuell konsumtion	1 230			
			D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	11
B.8g	Sparande, brutto	215			
B.8n	Sparande, netto	192			

III: Kapitalbildningskonton

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	210	B.8n	Sparande, netto	192
			D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	23

Förändringar i tillgångar		Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
		D.92r	Investeringsbidrag, att er- hålla	0
		D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	23
		D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala	– 5
		D.91p	Kapitalskatter, att betala	– 2
		D.92p	Investeringsbidrag, att be- tala	
		D.99p	Kapitaltransfereringar, att betala	– 3

III.1.2: Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar		Förändringar i skulder och nettoförmögenhet	
P.5g	Bruttoinvestering	55	
P.5n	Nettoinvestering	32	
P.51g	Fast bruttoinvestering	48	
P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar	48	
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar	45	
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar	3	
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar	0	
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar	0	
P.51c	Kapitalförslitning	- 23	
P.52	Lagerinvestering	2	
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	5	
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	4	
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser	3	
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser	1	
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar		
B.9	Finansiellt sparande	174	

B.101 Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar 210

III.2: Konto för finansiella transaktioner

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
			B.9	Finansiellt sparande	174
F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	189	F	Nettoökning av skulder	15
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	64	F.3	Skuldebrev	0
F.21	Sedlar och mynt	10	F.31	Kortfristiga	0
F.22	Överförbar inlåning	27	F.32	Långfristiga	0
F.229	Övrig överförbar inlåning	27			
F.29	Övrig inlåning	27	F.4	Lån	11
			F.41	Kortfristiga	2
F.3	Skuldebrev	10	F.42	Långfristiga	9
F.31	Kortfristiga	3			
F.32	Långfristiga	7	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
			F.71	Finansiella derivat	0
F.4	Lån	3	F.711	Optioner	0
F.41	Kortfristiga	3	F.712	Terminer	0
F.42	Långfristiga	0	F.72	Personaloptioner	0
F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	66	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	4
F.51	Ägarandelar	53	F.81	Handelskrediter och förskott	4
F.511	Noterade aktier	48	F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	0
F.512	Onoterade aktier	2			
F.519	Andra ägarandelar	3			
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	13			
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	5			
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	8			
F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	39			
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	4			
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	22			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.63	Pensionsrätter	11			
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare				
F.65	Övriga livförsäkringsförmåner	2			
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	0			
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3			
F.71	Finansiella derivat	1			
F.711	Optioner	1			
F.712	Terminer	0			
F.72	Personaloptioner	2			
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	4			
F.81	Handelskrediter och förskott	3			
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	1			

III.3: Konto för andra förändringar i tillgångarna

III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar	0	K.5	Övriga volymförändringar	1
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.21	Naturresurser	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	1
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	K.6	Förändringar i klassificering	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
K.21	Uttag av naturresurser	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.21	Naturresurser	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.21	Naturresurser	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.3	Förlust genom katastrofer	0	Andra volymförändringar, totalt		1
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.11	Fasta tillgångar	0
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AN.12	Lagerstockar	0
K.4	Konfiskation utan ersättning	0	AN.13	Värdeföremål	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.21	Naturresurser	0
AF	Finansiella tillgångar	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0
K.5	Övriga volymförändringar	0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar	1
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	
K.6	Förändringar i klassificering	0	AF.3	Skuldebrev	
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0	AF.4	Lån	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0			
	Andra volymförändringar, totalt	0			
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AN.11	Fasta tillgångar	0			
AN.12	Lagerstockar	0			
AN.13	Värdeföremål	0			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AN.21	Naturresurser	0			
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0			
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0			
AF	Finansiella tillgångar	0			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning				
AF.3	Skuldebrev				
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem				
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	- 1

III.3.2: Omvärderingskonto

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.7	Nominella kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.7	Nominella kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	80	AF	Skulder	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	35	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	28	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.12	Lagerstockar	2	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värdeföremål	5	AF.4	Lån	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	45	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	45	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	16			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning				
AF.3	Skuldebrev	6			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	10			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem				
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster/-förluster	96

III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.71	Neutrala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.71	Neutrala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	56	AF	Skulder	5
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	34	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	28	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.12	Lagerstockar	2	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värdeföremål	4	AF.4	Lån	3
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	22	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.21	Naturresurser	22	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	2
AF	Finansiella tillgångar	36			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	17			
AF.3	Skuldebrev	4			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	9			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	5			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	1			
			B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster/-förluster	87

III.3.2.2: Konto för reala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.72	Reala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.72	Reala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	24	AF	Skulder	- 5
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	1	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värdeföremål	1	AF.4	Lån	- 3
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	23	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	23	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 2
AF	Finansiella tillgångar	- 20			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 17			
AF.3	Skuldebrev	2			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	1			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	- 5			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 1			
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster/-förluster	9

IV: Balansräkningar

IV.1: Ingående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	1 429	AF	Skulder	189
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	856	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	713	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	10
AN.12	Lagerstockar	48	AF.3	Skuldebrev	2
AN.13	Värdeföremål	95	AF.4	Lån	169
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	573	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	
AN.21	Naturresurser	573	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	8

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AF	Finansiella tillgångar	3 260			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	840			
AF.3	Skuldebrev	198			
AF.4	Lån	24			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	1 749			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	391			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	55			
			B.90	Nettoförmögenhet	4 500

IV.2: Förändringar i balansräkningen

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
Totala förändringar i tillgångar			Totala förändringar i skulder		
AN	Icke-finansiella tillgångar	115	AF	Skulder	16
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	67	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	53	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.12	Lagerstockar	4	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värd föremål	10	AF.4	Lån	11
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	48	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	48	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	4
AF	Finansiella tillgångar	205			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	64			
AF.3	Skuldebrev	16			

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AF.4	Lån	3			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	76			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	39			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	3			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	4			
			B.10	Förändringar i nettoförmögenhet	304
			B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	210
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	- 1
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	96
			B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster	87
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster	9

IV: Balansräkningar

IV.3: Utgående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	1 544	AF	Skulder	205
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	923	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	766	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	10
AN.12	Lagerstockar	52	AF.3	Skuldebrev	2
AN.13	Värdeföremål	105	AF.4	Lån	180
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	621	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	621	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	1
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	12
AF	Finansiella tillgångar	3 465			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	904			
AF.3	Skuldebrev	214			
AF.4	Lån	27			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	1 825			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	430			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	6			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	59			
			B.90	Nettoförmögenhet	4 804

Tabell 24.7 – Kontosystem för hushållens icke-vinstdrivande organisationer

I: Produktionskonto

Användning			Tillgång		
P.2	Insatsförbrukning	17	P.1	Produktion	32
			P.11	Marknadsproduktion	0
			P.12	Produktion för egen slutlig användning	0
			P.13	Icke-marknadsproduktion	32
B.1g	Förädlingsvärde, brutto	15			
P.51c	Kapitalförslitning	3			
B.1n	Förädlingsvärde, netto	12			

II: Konton för fördelning och användning av inkomster

II.1: Konto för primär inkomstfördelning

II.1.1: Konto för inkomstbildning

Användning			Tillgång		
D.1	Ersättningar till anställda	11	B.1g	Förädlingsvärde, brutto	15
D.11	Egentlig lön	6	B.1n	Förädlingsvärde, netto	12

Användning			Tillgång		
D.12	Arbetsgivares sociala avgifter	5			
D.121	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	4			
D.1211	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	4			
D.1212	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0			
D.122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	1			
D.1221	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	1			
D.1222	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0			
D.29	Övriga produktionsskatter	1			
D.39	Övriga produktionssubventioner	0			
B.2g	Driftsöverskott, brutto	3			
P.51c1	Kapitalförslitning i driftsöverskott brutto	3			
B.2n	Driftsöverskott, netto	0			

II.1.2: Konto för allokering av primära inkomster

Användning			Tillgång		
D.4	Kapitalinkomst	6	B.2g	Driftsöverskott, brutto	3
D.41	Ränta	6	B.3g	Sammansatt förvärvsinkomst, brutto	
D.45	Arrenden	0	B.2n	Driftsöverskott, netto	0
			B.3n	Sammansatt förvärvsinkomst, netto	
			D.4	Kapitalinkomst	7
			D.41	Ränta	7
			D.42	Inkomst från bolag	0
			D.421	Utdelning från bolag	0
			D.422	Ägaruttag från kvasibolag	

Användning			Tillgång		
			D.43	Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	0
			D.44	Övrig kapitalavkastning	0
			D.441	Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare	0
			D.442	Kapitalavkastning på pensionsrätter	
			D.443	Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	0
			D.4431	Utdelning från bolag tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	0
			D.4432	Kvarhållen utdelning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder	0
			D.45	Arrenden	0
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	4			
B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	1			

II.2: Konto för sekundär inkomstfördelning

Användning			Tillgång		
	Löpande transfereringar	7	B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto	4
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	0	B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	1
D.51	Inkomstskatter	0			
D.59	Övriga löpande skatter	0		Löpande transfereringar	40
			D.61	Sociala avgifter, netto	5
D.62	Sociala förmåner, andra än in natura	5	D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter	3
D.621	Kontanta sociala trygghetsförmåner		D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter	2
D.6211	Kontanta pensionsförmåner från sociala trygghetssystem		D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter	1

Användning			Tillgång		
D.6212	Kontanta sociala trygghetsförmåner, utom pensionsförmåner		D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter	1
D.622	Förmåner från andra sociala försäkringssystem	5	D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter	1
D.6221	Pensionsförmåner från andra sociala försäkringssystem	3	D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter	0
D.6222	Övriga förmåner från andra sociala försäkringssystem, utom pensionsförmåner	2	D.613	Hushållens faktiska egenavgifter	1
D.623	Kontant socialt bistånd		D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter	0
			D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter	1
D.7	Andra löpande transfereeringar	2			
D.71	Skadeförsäkringspremier, netto	0	D.7	Andra löpande transfereeringar	36
D.711	Premier för direkt skadeförsäkring, netto	0	D.72	Skadeförsäkringsersättningar	0
D.712	Premier för skadeåterförsäkring, netto		D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring	0
D.72	Skadeförsäkringsersättningar		D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring	
D.721	Ersättningar från direkt skadeförsäkring		D.73	Löpande transfereeringar inom den offentliga förvaltningen	
D.722	Ersättningar från skadeåterförsäkring		D.74	Löpande internationellt samarbete	
D.73	Löpande transfereeringar inom den offentliga förvaltningen		D.75	Övriga löpande transfereringar	36
D.74	Löpande internationellt samarbete		D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	36
D.75	Övriga löpande transfereringar	2	D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll	
D.751	Löpande transfereringar till hushållens icke-vinstdrivande organisationer	0	D.759	Andra övriga löpande transfereeringar	0
D.752	Löpande transfereringar mellan hushåll				
D.759	Andra övriga löpande transfereeringar	2			
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	37			
B.6n	Disponibel inkomst, netto	34			

II.3: Konto för omfördelning av inkomster in natura

Användning			Tillgång		
D.63	Sociala naturaförmåner	31	B.6g	Disponibel inkomst, brutto	37
D.631	Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion	31	B.6n	Disponibel inkomst, netto	34
D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	0			
B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	6			
B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto	3			

II.4: Inkomstanvändningskonto

II.4.1: Konto för användning av disponibel inkomst

Användning			Tillgång		
P.3	Konsumtionsutgift	32	B.6g	Disponibel inkomst, brutto	37
P.31	Individuell konsumtionsutgift	31	B.6n	Disponibel inkomst, netto	34
P.32	Kollektiv konsumtionsutgift	1			
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	0			
B.8g	Sparande, brutto	5			
B.8n	Sparande, netto	2			

II.4.2: Konto för användning av justerad disponibel inkomst

Användning			Tillgång		
P.4	Faktisk konsumtion	1	B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	6
P.41	Faktisk individuell konsumtion		B.7n	Justerad disponibel inkomst, netto	3
P.42	Faktisk kollektiv konsumtion	1			
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	0			
B.8g	Sparande, brutto	5			
B.8n	Sparande, netto	2			

III: Kapitalbildningskonton

III.1: Kapitalkonto

III.1.1: Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	- 1	B.8n	Sparande, netto	2
			D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	0
			D.92r	Investeringsbidrag, att erhålla	0
			D.99r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	0
			D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala	- 3
			D.91p	Kapitalskatter, att betala	0
			D.92p	Investeringsbidrag, att betala	
			D.99p	Kapitaltransfereringar, att betala	- 3

III.1.2: Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
P.5g	Bruttoinvestering	5	B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	- 1
P.5n	Nettoinvestering	2			
P.51g	Fast bruttoinvestering	5			
P.511	Anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar	5			
P.5111	Anskaffning av nya fasta tillgångar	5			
P.5112	Anskaffning av befintliga fasta tillgångar	1			
P.5113	Avyttring av befintliga fasta tillgångar	- 1			
P.512	Kostnader vid ägarbyte av icke-producerade tillgångar	0			
P.51c	Kapitalförslitning	- 3			
P.52	Lagerinvestering	0			
P.53	Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	0			
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	1			

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
NP.1	Anskaffning minus avyttring av naturresurser	1			
NP.2	Anskaffning minus avyttring av kontrakt, leasingavtal och licenser	0			
NP.3	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar				
B.9	<i>Finansiellt sparande</i>	- 4			

III.2: Konto för finansiella transaktioner

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
			B.9	<i>Finansiellt sparande</i>	- 4
F	Nettoförvärv av finansiella tillgångar	2	F	Nettoökning av skulder	6
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	2	F.3	Skuldebrev	0
F.21	Sedlar och mynt	1	F.31	Kortfristiga	0
F.22	Överförbar inlåning	1	F.32	Långfristiga	0
F.229	Övrig överförbar inlåning	1			
F.29	Övrig inlåning	0	F.4	Lån	6
			F.41	Kortfristiga	2
F.3	Skuldebrev	- 1	F.42	Långfristiga	4
F.31	Kortfristiga	0			
F.32	Långfristiga	- 1	F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
			F.71	Finansiella derivat	0
F.4	Lån	0	F.711	Optioner	0
F.41	Kortfristiga	0	F.712	Terminer	0
F.42	Långfristiga	0	F.72	Personaloptioner	0
F.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0	F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
F.51	Ägarandelar	0	F.81	Handelskrediter och förskott	0
F.511	Noterade aktier	0	F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
F.512	Onoterade aktier	0			
F.519	Andra ägarandelar	0			
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	0			
F.521	Aktier/andelar i penningmarknadsfonder	0			
F.522	Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder	0			
F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0			
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	0			
F.62	Livförsäkringsförmåner och livränta	0			
F.63	Pensionsrätter				
F.64	Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare				
F.65	Övriga livförsäkringsförmåner				
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	0			
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
F.71	Finansiella derivat	0			
F.711	Optioner	0			
F.712	Terminer	0			
F.72	Personaloptioner	0			
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	1			
F.81	Handelskrediter och förskott				
F.89	Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	1			

III.3: Konto för andra förändringar i tillgångarna

III.3.1: Konto för andra volymförändringar i tillgångarna

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.1	Ekonomisk tillblivelse av tillgångar	0	K.5	Övriga volymförändringar	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.21	Naturresurser	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	K.6	Förändringar i klassificering	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0
K.2	Ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
K.21	Uttag av naturresurser	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.21	Naturresurser	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.22	Övrigt ekonomiskt försvinnande av icke-producerade tillgångar	0	K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0
AN.21	Naturresurser	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar/skulder	0
K.3	Förlust genom katastrofer	0	Andra volymförändringar, totalt		0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.11	Fasta tillgångar	0
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AN.12	Lagerstockar	0
K.4	Konfiskation utan ersättning	0	AN.13	Värdeföremål	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AN.21	Naturresurser	0
AF	Finansiella tillgångar	0	AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0
K.5	Övriga volymförändringar	0	AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF	Finansiella tillgångar	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	
K.6	Förändringar i klassificering	0	AF.3	Skuldebrev	
K.61	Förändringar i sektorklassificering och struktur	0	AF.4	Lån	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
K.62	Förändringar i klassificering av tillgångar och skulder	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AF	Finansiella tillgångar/skulder	0			
	Andra volymförändringar, totalt	0			
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AN.11	Fasta tillgångar	0			
AN.12	Lagerstockar	0			
AN.13	Värdeföremål	0			
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	0			
AN.21	Naturresurser	0			
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0			
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0			
AF	Finansiella tillgångar	0			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning				
AF.3	Skuldebrev				
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem				
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	- 1

III.3.2: Omvärderingskonto

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.7	Nominella kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.7	Nominella kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	8	AF	Skulder	0
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	5	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	5	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värdeföremål	0	AF.4	Lån	0
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	3	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	3	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0
AF	Finansiella tillgångar	2			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning				
AF.3	Skuldebrev	1			
AF.4	Lån				
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	1			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem				
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster/-förluster	10

III.3.2.1: Konto för neutrala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.71	Neutrala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.71	Neutrala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	6	AF	Skulder	3

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	5	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	5	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	1
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värdeföremål	0	AF.4	Lån	1
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	1	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	1	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	1
AF	Finansiella tillgångar	3			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	2			
AF.3	Skuldebrev	1			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster/-förluster	6

III.3.2.2: Konto för reala kapitalvinster/-förluster

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
K.72	Reala kapitalvinster (+)/-förluster (-)		K.72	Reala kapitalvinster (-)/-förluster (+)	
AN	Icke-finansiella tillgångar	2	AF	Skulder	- 3
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	0	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	0	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 1
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	0

Förändringar i tillgångar			Förändringar i skulder och nettoförmögenhet		
AN.13	Värdeföremål	0	AF.4	Lån	- 1
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	2	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	2	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	- 1
AF	Finansiella tillgångar	- 1			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	- 2			
AF.3	Skuldebrev	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	1			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0			
			B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster/-förluster	4

IV: Balansräkningar

IV.1: Ingående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	159	AF	Skulder	121
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	124	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	121	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	38
AN.12	Lagerstockar	1	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värdeföremål	2	AF.4	Lån	43
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	35	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	
AN.21	Naturresurser	35	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	5

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	35
AF	Finansiella tillgångar	172			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	110			
AF.3	Skuldebrev	25			
AF.4	Lån	8			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	22			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	4			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	3			
			B.90	Nettoförmögenhet	210

IV.2: Förändringar i balansräkningen

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
Totala förändringar i tillgångar			Totala förändringar i skulder		
AN	Icke-finansiella tillgångar	11	AF	Skulder	6
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	7	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	7	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	0
AN.12	Lagerstockar	0	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värdeföremål	0	AF.4	Lån	6
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	4	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	4	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	0

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AF	Finansiella tillgångar	4			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	2			
AF.3	Skuldebrev	0			
AF.4	Lån	0			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	1			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	0			
AF.7	Finansiella derivat och personalooptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	1			
B.10	Förändringar i nettoförmögenhet	9			
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	– 1			
B.102	Förändringar i nettoförmögenhet genom andra volymförändringar i tillgångar	0			
B.103	Förändringar i nettoförmögenhet genom nominella kapitalvinster och kapitalförluster	10			
B.1031	Förändringar i nettoförmögenhet genom neutrala kapitalvinster och kapitalförluster	6			
B.1032	Förändringar i nettoförmögenhet genom reala kapitalvinster och kapitalförluster	4			

IV: Balansräkningar

IV.3: Utgående balansräkning

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN	Icke-finansiella tillgångar	170	AF	Skulder	127
AN.1	Producerade icke-finansiella tillgångar	131	AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	
AN.11	Fasta tillgångar	128	AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	38
AN.12	Lagerstockar	1	AF.3	Skuldebrev	0
AN.13	Värd föremål	2	AF.4	Lån	49

Tillgångar			Skulder och nettoförmögenhet		
AN.2	Icke-producerade icke-finansiella tillgångar	39	AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	0
AN.21	Naturresurser	39	AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	5
AN.22	Kontrakt, leasingavtal och licenser	0	AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0
AN.23	Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar	0	AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	35
AF	Finansiella tillgångar	176			
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)				
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	112			
AF.3	Skuldebrev	25			
AF.4	Lån	8			
AF.5	Ägarandelar och andelar i investeringsfonder	23			
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	4			
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	0			
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	4			
			B.90	Nettoförmögenhet	219

BILAGA B

Tabellöversikt

Tabell nr	Tabellinnehåll	Tidsfrist t + månader (dagar när så anges) ⁽¹⁾	Period ⁽²⁾
1	Huvudaggregat – på kvartalsbasis	2	fr.o.m. 1995kv1
1	Huvudaggregat – på årsbasis	2/9	fr.o.m. 1995
2	Huvudaggregat för sektorn offentlig förvaltning – på årsbasis	3/9	fr.o.m. 1995
3	Tabeller efter bransch – på årsbasis	9/21	fr.o.m. 1995
5	Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål – på årsbasis	9	fr.o.m. 1995
6	Finansiella konton efter sektor (transaktioner) – på årsbasis	9	fr.o.m. 1995
7	Balansräkningar över finansiella tillgångar och skulder – på årsbasis	9	fr.o.m. 1995
8	Icke-finansiella konton efter sektor – på årsbasis	9	fr.o.m. 1995
801	Icke-finansiella konton efter sektor – på kvartalsbasis	85 dagar ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	fr.o.m. 1999kv1
9	Detaljredovisning av skatteintäkter och inbetalda sociala avgifter efter typ av skatt eller social avgift och mottagande delsektor med förteckningen över skatter och sociala avgifter enligt den nationella indelningen – på årsbasis	9	fr.o.m. 1995
10	Tabeller efter bransch och region, Nuts nivå 2 – på årsbasis	12 ⁽³⁾ /24	fr.o.m. 2000
11	Den offentliga sektorns utgifter efter ändamål – på årsbasis	12	fr.o.m. 1995
12	Tabeller efter bransch och region, Nuts nivå 3 – på årsbasis	24	fr.o.m. 2000
13	Hushållsräknenskaper efter region, Nuts nivå 2 – på årsbasis	24	fr.o.m. 2000
15	Tillgångstabell till baspris, med omräkning till mottagarpris – på årsbasis	36	fr.o.m. 2010
16	Användningstabell till mottagarpris – på årsbasis	36	fr.o.m. 2010
17	Symmetrisk input-outputtabell till baspris – på femårsbasis	36	fr.o.m. 2010
20	Korsklassificering av fasta tillgångar efter bransch och tillgång – på årsbasis	24	fr.o.m. 2000
22	Korsklassificering av fast bruttoinvestering efter bransch och tillgång – på årsbasis	24	fr.o.m. 1995
26	Balansräkningar över icke-finansiella tillgångar – på årsbasis	24	fr.o.m. 1995
27	Den offentliga sektorns finansiella konton – på kvartalsbasis	85 dagar ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	fr.o.m. 1999kv1

Tabell nr	Tabellinnehåll	Tidsfrist t + månader (dagar när så anges) ⁽¹⁾	Period ⁽²⁾
28	Den offentliga sektorns skuld (enligt Maastricht-kriterierna) – på kvartalsbasis	3	fr.o.m. 2000kv1
29	Intjänade pensionsrätter inom social försäkring – på tre-årsbasis	24	fr.o.m. 2012

t = referensperiod (år eller kvartal).

⁽¹⁾ Under alla omständigheter ska variablerna översändas till kommissionen (Eurostat) senast samma dag som de offentliggörs av den nationella myndigheten. När uppgifter som redan har översänts till kommissionen (Eurostat) revideras, ska dessa reviderade uppgifter översändas till kommissionen (Eurostat) senast samma dag som de offentliggörs av den nationella myndigheten.

⁽²⁾ Gäller hela tabellen med undantag av vissa angivna poster (se respektive tabell för närmare uppgifter).

⁽³⁾ Gäller vissa angivna poster (se respektive tabell för närmare uppgifter).

⁽⁴⁾ Tidsfristen på 85 dagar gäller medlemsstater som har euron som valuta. De medlemsstater som inte har euron som valuta ska översända uppgifterna senast inom tre månader.

Om det anges att de preliminära uppgifterna inte offentliggörs på nationell nivå, ska uppgifter av detta slag som översänds inom tidsfristen på 85 dagar för de enskilda medlemsstaterna inte offentliggöras på europeisk nivå. De berörda medlemsstaterna ska översända motsvarande slutliga uppgifter senast inom tre månader. Översändande inom 85 dagar av säsongsrensade uppgifter och uppgifter i kedjade volymer sker på frivillig basis.

För medlemsstater som inträder i den ekonomiska och monetära unionen efter det att denna förordning har trätt i kraft ska tidsfristen för översändande av uppgifter vara 85 dagar från och med medlemsstatens inträde.

⁽⁵⁾ Om en medlemsstat översänder en fullständig uppsättning uppgifter inom 85 dagar behöver uppgifterna inte översändas vid tremånadersfristen.

⁽⁶⁾ För medlemsstater vars bruttonationalprodukt till löpande pris utgör mindre än 1 % av unionens samlade BNP, ska enbart uppgifter för vissa angivna poster vara obligatoriska (se tabell 801 för närmare uppgifter).

Tabell 1 – Huvudaggregat – på kvartalsbasis ⁽¹⁾ och årsbasis

Kod	Variabler	Uppdelning ⁽²⁾	Löpande priser	Föregående års priser och kedjade volymer ⁽¹⁰⁾
Bruttoförädlingsvärde och bruttonationalprodukt				
B.1g	1. Bruttoförädlingsvärde till baspris	A*10	x	x
D.21	2. a) Produktskatter ⁽³⁾		x	x
D.31	b) Produktsubventioner ⁽³⁾		x	x
B.1*g	3. Bruttonationalprodukt till marknadspris		x	x
Bruttonationalprodukt från användningssidan				
P.3	4. Summa konsumtionsutgifter		x	x
P.3	5. a) Hushållens konsumtionsutgifter (inhemskt begrepp)	Varaktighet ⁽⁴⁾	x	x
P.3	b) Hushållens konsumtionsutgifter (nationellt begrepp)		x	x
P.3	6. Konsumtionsutgifter för hushållens icke-vinstdrivande organisationer		x	x
P.3	7. Offentliga sektorns konsumtionsutgifter		x	x
P.31	a) Individuella konsumtionsutgifter		x	x
P.32	b) Kollektiva konsumtionsutgifter		x	x
P.4	8. Faktisk konsumtion		x	x
P.41	a) Faktisk individuell konsumtion		x	x

Kod	Variabler	Uppdelning ⁽²⁾	Löpande priser	Föregående års priser och kedjade volymer ⁽¹⁰⁾
P.5	9. Bruttoinvestering		x	x
P.51g	a) Fast bruttoinvestering	AN_F6 ⁽⁵⁾	x	x
P.52	b) Lagerinvestering		x	x ⁽⁶⁾
P.53	c) Anskaffning minus avyttring av värdeföremål		x	x ⁽⁶⁾
P.6	10. Export av varor (fob) och tjänster		x	x
P.61	a) Varor		x	x
P.62	b) Tjänster		x	x
	Export av varor (fob) och tjänster till S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet ⁽⁷⁾		x	x
	S.xx (S.21 - S.2I) Medlemsstater som inte har euron som valuta och Europeiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet) ⁽⁷⁾		x	x
	Export av varor (fob) och tjänster till S.22 Länder utanför EU och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen ⁽⁷⁾		x	x
P.7	11. Import av varor (fob) och tjänster		x	x
P.71	a) Varor		x	x
P.72	b) Tjänster		x	x
	Import av varor (fob) och tjänster från S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet ⁽⁷⁾		x	x
	Import av varor (fob) och tjänster från S.xx (S.21 - S.2I) Medlemsstater som inte har euron som valuta och Europeiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet) ⁽⁷⁾		x	x
	Import av varor (fob) och tjänster från S.22 Länder utanför EU och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen ⁽⁷⁾		x	x
B.11	12. Utrikessaldo för varor och tjänster		x	x ⁽⁶⁾
Driftsöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst brutto, skatter på produktion och import, subventioner				
B.2g+B.3g	13. Driftsöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst brutto		x	
D.2	14. Skatter på produktion och import		x	
D.3	15. Subventioner		x	

Kod	Variabler	Uppdelning ⁽²⁾	Löpande priser	Föregående års priser och kedjade volymer ⁽¹⁰⁾
Befolkning, sysselsättning, ersättningar till anställda				
	16. Befolknings- och sysselsättningsdata			
POP	a) Hela befolkningen (i tusental personer)			
EMP	b) Sysselsättning i inhemska produktionsenheter (i tusental anställda personer, tusental arbetade timmar och tusental arbetstillfällen ⁽⁸⁾) och sysselsättning av bosatta i landet (i tusental personer)	A*10 ⁽⁹⁾		
ESE	c) Egenföretagare	A*10 ⁽⁹⁾		
EEM	d) Anställda	A*10 ⁽⁹⁾		
D.1	17. Ersättningar till anställda för anställda i inhemska produktionsenheter och för anställda bosatta i landet	A*10	x	
D.11	a) Egentlig lön	A*10	x	
D.12	b) Arbetsgivares sociala avgifter	A*10	x	

⁽¹⁾ Kvartalsdata ska lämnas både i icke-säsongrensad form och i säsongrensad form (inklusive kalenderkorrigering, i tillämpliga fall). Säsongrensade kvartalsdata i föregående års priser ska inte lämnas. Tillhandahållande av kvartalsdata som enbart inbegriper kalenderkorrigering är frivilligt.

⁽²⁾ Om ingen nivå anges innebär det den totala ekonomin.

⁽³⁾ Uppdelning på skatter och subventioner för kvartalsräkenskaper är frivilligt.

⁽⁴⁾ Uppdelning efter varaktighet för årsräkenskaper: varaktiga varor, delvis varaktiga varor, icke-varaktiga varor, tjänster.

Uppdelning efter varaktighet för kvartalsräkenskaper: varaktiga varor och övriga.

⁽⁵⁾ AN_F6: Uppdelning av fasta tillgångar:

AN.111 Bostäder

AN.112 Övriga byggnader och anläggningar

AN.113+AN.114 Maskiner och inventarier + vapensystem

— AN.1131 Transportmedel

— AN.1132 IKT-utrustning ^(*)

— AN.1139+AN.114 Övriga maskiner och inventarier + vapensystem ^(*)

AN.115 Odlade biologiska tillgångar

AN.117 Produkter som skyddas av immateriell äganderätt

^(*) Frivilligt

⁽⁶⁾ Enbart i föregående års priser.

⁽⁷⁾ Import och export ska delas upp enligt följande:

a) S.21 Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet.

b) S.xx (S.21 - S.21) Medlemsstater som inte har euron som valuta och Europeiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet).

c) S.22 Länder utanför EU och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen. Härvid bör beaktas att

— uppdelningarna för EMU och EU bör representera den faktiska sammansättningen vid slutet av varje referensperiod (föränderlig sammansättning),

— data för referensperioder från och med 2012 bör obligatoriskt anges i löpande priser, föregående års priser och

kedjade

volymer,

— data för referensperioderna 2008–2011 bör obligatoriskt anges i löpande priser och frivilligt i föregående års priser och kedjade

volymer,

— data för referensperioderna 1999–2007 bör frivilligt anges i löpande priser.

⁽⁸⁾ Frivilligt.

⁽⁹⁾ A*10 endast för total sysselsättning, egenföretagare och anställda i inhemska produktionsenheter.

⁽¹⁰⁾ Årliga och kvartalsvisa data i föregående års priser ska inte lämnas för referensåret 1995.

Tabell 2 – Huvudaggregat sektorn offentlig förvaltning

Kod	Transaktion	Sektorer och delsektorer ^(*) ⁽¹⁾ ⁽²⁾
P.1	Produktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12	— Marknadsproduktion och produktion för egen slutlig användning	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Kod	Transaktion	Sektorer och delsektorer (*) (1) (2)
P.13	— Icke-marknadsproduktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.131	Betalningar för icke-marknadsproduktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.132	Övrig icke-marknadsproduktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12+P.131	Marknadsproduktion, produktion för egen slutlig användning och betalningar för icke-marknadsproduktion	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Insatsförbrukning	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1g	Förädlingsvärde, brutto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51c	Kapitalförslitning	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1n	Förädlingsvärde, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1p	Ersättningar till anställda, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29p	Övriga produktionsskatter, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.39r	Övriga produktionssubventioner, att erhålla	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.2n	Driftöverskott, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.2r	Skatter på produktion och import, att erhålla	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.21r	Produktskatter, att erhålla	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.211r	Moms, att erhålla	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29r	Övriga produktionsskatter, att erhålla	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4r	Kapitalinkomst, att erhålla (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.41r	Ränta, att erhålla (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42r+D.43r+D.44r+ D.45r	Övrig kapitalinkomst, att erhålla (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3p	Subventioner, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.31p	Produktsubventioner, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Kod	Transaktion	Sektorer och delsektorer (*) ⁽¹⁾ ⁽²⁾
D.39p	Övriga produktionssubventioner, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p	Kapitalinkomst, att betala ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	varav till delsektorn staten (S.1311) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	varav till delsektorn delstater (S.1312) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	varav till delsektorn kommuner (S.1313) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1312, S.1314
D.4p_S.1314	varav till delsektorn sociala trygghetsfonder (S.1314) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D. 41 p	— Ränta, att betala ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42p+D.43p+D.44p+D.45p	— Övrig kapitalinkomst, att betala ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.5n	Primärinkomstsaldo, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5r	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., att erhålla	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.61r	Sociala avgifter, netto, att erhålla	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.611r	— varav arbetsgivares faktiska sociala avgifter	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.613r	— varav hushållens faktiska egenavgifter	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7r	Andra löpande transfereringar, att erhålla ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5p	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p	Sociala förmåner andra än in natura, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.632p	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p+D.632p	Sociala förmåner andra än in natura och sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p	Andra löpande transfereringar, att betala ⁽¹⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	varav till delsektorn staten (S.1311) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	varav till delsektorn delstater (S.1312) ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	S.1311, S.1313, S.1314

Kod	Transaktion	Sektorer och delsektorer (*) (1) (2)
D.7p_S.1313	varav till delsektorn kommuner (S.1313) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	varav till delsektorn sociala trygghetsfonder (S.1314) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
B.6n	Disponibel inkomst, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Konsumtionsutgifter	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	— Individuella konsumtionsutgifter	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	— Kollektiva konsumtionsutgifter	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8g	Sparande, brutto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8n	Sparande, netto	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.91r	— Kapitalskatter, att erhålla (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92r+D.99r	— Andra kapitaltransfereringar och investeringsbidrag, att erhålla (1) (2)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala (1) (2)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1311	varav till delsektorn staten (S.1311) (1) (2) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	varav till delsektorn delstater (S.1312) (1) (2) (4)	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	varav till delsektorn kommuner (S.1313) (1) (2) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.9p_S.1314	varav till delsektorn sociala trygghetsfonder (S.1314) (1) (2) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
D.92p	— Investeringsbidrag, att betala	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Bruttoinvestering	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	— Fast bruttoinvestering	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.52+P.53	— Lagerinvestering samt anskaffning minus avyttring av värdeföremål	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-finansiella icke-producerade tillgångar	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Kod	Transaktion	Sektorer och delsektorer (*) (1) (2)
OP5ANP	Bruttoinvestering samt anskaffning minus avyttring av icke-finansiella icke-producerade tillgångar	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.9	Finansiellt sparande	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TE	Utgifter totalt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TR	Inkomster totalt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.995	Kapitaltransfereringar från den offentliga sektorn till berörda sektorer av skatter och sociala avgifter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda (1) (2) (3)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
PTC	Skattekrediter som ska betalas, totalt (5) (6) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TC	— varav skattekrediter som överskrider skatteskulden (5) (6) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

(*) Sektor och delsektorer:

S.13 Sektorn offentlig förvaltning. Uppdelning på delsektorer:

- S.13 Sektorn offentlig förvaltning
- S.1311 Staten
- S.1312 Delstater
- S.1313 Kommuner
- S.1314 Sociala trygghetsfonder

(1) Data för delsektorer ska konsolideras inom varje delsektor men inte mellan delsektorer. Data för sektor S.13 är lika med summan av data för delsektorerna, med undantag för posterna D.4, D.7 och D.9 (och deras delposter) som bör konsolideras mellan delsektorerna (med uppgift om motpart).

(2) D.995 ska dras av från D.99r. D.9p ska inte innehålla några belopp för D.995.

(3) Uppdelning på mottagande delsektorer är frivilligt.

(4) När det görs avsevärda betalningar mellan delsektorer för andra poster än D.4, D.7 eller D.9 och deras delposter, redogör för detta i en fotnot.

(5) En skattekredit är en skattelättnad som dras av direkt från den skatt som hushållet eller bolaget annars skulle ha varit skyldigt att betala. Skattekrediter som ska betalas är skattekrediter där beloppet överskrider skatteskulden (som annars skulle förfalla till betalning) som betalas till den skattepliktige. Hela beloppet av de skattekrediter som ska betalas bokförs som en utgift för den offentliga sektorn ("Skattekrediter som ska betalas, totalt" (PTC)), och även det överförda beloppet (TC) ska anges, dvs. skattekrediterna som överskrider skatteskulden och som faktiskt betalas ut till skattebetalaren.

(6) Inrapportering av data för delsektorer är frivilligt.

(7) Inrapportering av data för referensår före 2012 är frivilligt. Inrapportering för referensår från och med 2012 är obligatorisk.

Tabell 3 – Tabeller efter bransch

Kod	Variabler	Uppdelning (1) (3)	Löpande priser	Föregående års priser och kedjade volymer (2)
Produktion				
P.1	1. Produktion till baspris efter bransch	A*21/A*64	x	
P.2	2. Insatsförbrukning i mottagarpriser efter bransch	A*21/A*64	x	
B.1g	3. Bruttoförädlingsvärde till baspris efter bransch	A*21/A*64	x	x
P.51c	4. Kapitalförslitning efter bransch	A*21/ A*64	x	x
B.2n+B.3n	5. Driftsöverskott netto/sammansatt förvärvs-inkomst netto	A*21/ A*64	x	
D.29-D.39	6. Övriga produktionsskatter minus övriga produktionssubventioner	A*21/ A*64	x	

Kod	Variabler	Uppdelning ⁽¹⁾ ⁽³⁾	Löpande priser	Föregående års priser och kedjade volymer ⁽²⁾
Investering				
P.5	7. Bruttoinvestering		x	x
P.51g	a) Fast bruttoinvestering efter bransch	$A*10 (A*21^{(5)})/A*10 (A*64^{(5)})$	x	x
	Uppdelning efter fasta tillgångar AN_F6	$A*10 (A*21^{(5)})/ A*10 (A*64^{(5)})$	x	x
P.52	b) Lagerinvestering efter bransch	$A*10 (A*21^{(5)})/ A*10 (A*64^{(5)})$	x	x ⁽⁶⁾
P.53	c) Anskaffning minus avyttring av värdeföremål		x	x ⁽⁶⁾
Sysselsättning samt ersättningar till anställda				
EMP	8. Sysselsättning efter bransch (i tusental personer, tusental arbetade timmar ⁽⁴⁾ och tusental arbetstillfällen ⁽⁵⁾)	$A*21/ A*64$		
ESE	a) egenföretagare efter bransch (i tusental personer, tusental arbetade timmar ⁽⁴⁾ och tusental arbetstillfällen ⁽⁵⁾)	$A*21/ A*64$		
EEM	a) anställda efter bransch (i tusental personer, tusental arbetade timmar ⁽⁴⁾ och tusental arbetstillfällen ⁽⁵⁾)	$A*21/ A*64$		
D.1	9. Ersättningar till anställda efter bransch	$A*21/ A*64$	x	
D.11	a) Egentlig lön efter bransch	$A*21/ A*64$	x	

AN_F6: Uppdelning av fasta tillgångar:

AN.111 Bostäder

AN.112 Övriga byggnader och anläggningar

AN.113 +AN.114 Maskiner och inventarier + vapensystem

— AN.1131 Transportmedel

— AN.1132 IKT-utrustning (*), (**)

— AN.1139+AN.114 Övriga maskiner och inventarier + vapensystem (*), (**)

AN.115 Odlade biologiska tillgångar

AN.117 Produkter som skyddas av immateriell äganderätt (**)

(*) Frivilligt.

(**) Endast för den totala ekonomin.

(1) Uppdelning efter bransch enligt Nace-klassificeringen. Den första nämnda uppdelningsnivån gäller inrapportering vid t+9 månader. Den andra nämnda uppdelningsnivån gäller inrapportering vid t+21 månader. Om ingen nivå anges innebär det den totala ekonomin.

(2) Data i föregående års priser ska inte lämnas för referensåret 1995.

(3) För uppdelningsnivån A*64 är inrapporteringen av data för "imputerade hyror för ägarbebodda bostäder" (post 44 – "Fastighetsverksamhet") obligatorisk endast för variablerna P.1, P.2 och B.1g.

(4) Inrapportering av data för arbetade timmar på Nace-nivå A*64 är frivilligt.

(5) Frivilligt.

(6) Enbart i föregående års priser.

Tabell 5 – Hushållens konsumtionsutgifter

Kod	Variabler	Uppdelning	Löpande priser	Föregående års priser och kedjade volymer ⁽²⁾
P.3	1. Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål	COICOP-grupper ⁽¹⁾	x	x
P.3	2. Inhemska och utländska hushålls konsumtionsutgifter inom det ekonomiska territoriet		x	x
P.33	3. Inhemska hushålls konsumtionsutgifter i utlandet		x	x
P.34	4. Utländska hushålls konsumtionsutgifter inom det ekonomiska territoriet		x	x
P.3	5. Inhemska hushålls konsumtionsutgifter inom det ekonomiska territoriet och i utlandet		x	x

⁽¹⁾ COICOP-grupperna C12.2 "Prostitution" och C12.7 "Övriga tjänster som inte klassificerats annorstädes" ska anges i aggregerad form.

⁽²⁾ Data i föregående års priser ska inte lämnas för referensåret 1995.

Tabell 6 – Finansiella konton efter sektor

(Transaktioner, konto för andra volymförändringar och omvärderingskonto – konsoliderade och icke-konsoliderade – och uppgifter om motpart ^(*))

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinst-drivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andra volymförändringar ^(**)/ omvärdering av finansiella instrument ^(**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Finansiella tillgångar	F.A	x	x	x	x	x	x
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	F.1	x	x	x	x	x	x
Monetärt guld	F.11	x	x	x	x	x	x
Särskilda dragningsrätter (SDR)	F.12	x	x	x	x	x	x
Sedlar, mynt och inlåning	F.2	x	x	x	x	x	x
Sedlar och mynt	F.21	x	x	x	x	x	x
Överförbar inlåning	F.22	x	x	x	x	x	x
Övrig inlåning	F.29	x	x	x	x	x	x
Skuldebrev	F.3	x	x	x	x	x	x
Kortfristiga	F.31	x	x	x	x	x	x
Långfristiga	F.32	x	x	x	x	x	x

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinst-drivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andra volymförändringar ^(**) / omvärdering av finansiella instrument ^(**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Lån	F.4	x	x	x	x	x	x
Kortfristiga	F.41	x	x	x	x	x	x
Långfristiga	F.42	x	x	x	x	x	x
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	F.5	x	x	x	x	x	x
Ägarandelar	F.51	x	x	x	x	x	x
Noterade aktier	F.511	x	x	x	x	x	x
Onoterade aktier	F.512	x	x	x	x	x	x
Andra ägarandelar	F.519	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i investeringsfonder	F.52	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i penningmarknadsfonder ⁽⁶⁾	F.521	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder ⁽⁶⁾	F.522	x	x	x	x	x	x
Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	F.6	x	x	x	x	x	x
Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	F.61	x	x	x	x	x	x
Livförsäkringsförmåner och livränta	F.62	x	x	x	x	x	x
Pensionsrätter, pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare och övriga livförsäkringsförmåner	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Pensionsrätter ⁽⁶⁾	F.63	x	x	x	x	x	x
Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare ⁽⁶⁾	F.64	x	x	x	x	x	x
Övriga livförsäkringsförmåner ⁽⁶⁾	F.65	x	x	x	x	x	x
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	F.66	x	x	x	x	x	x
Finansiella derivat och personaloptioner	F.7	x	x	x	x	x	x

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinst-drivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andra volymförändringar ^(**) / omvärdering av finansiella instrument ^(**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Finansiella derivat ⁽⁶⁾	F.71	x	x	x	x	x	x
Personaloptioner ⁽⁶⁾	F.72	x	x	x	x	x	x
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	F.8	x	x	x	x	x	x
Handelskrediter och förskott	F.81	x	x	x	x	x	x
Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	F.89	x	x	x	x	x	x
Skulder	F.L	x	x	x	x	x	x
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	F.1	x	x	x	x	x	x
Monetärt guld	F.11	x	x	x	x	x	x
Särskilda dragningsrätter (SDR)	F.12	x	x	x	x	x	x
Sedlar, mynt och inlåning	F.2	x	x	x	x	x	x
Sedlar och mynt	F.21	x	x	x	x	x	x
Överförbar inlåning	F.22	x	x	x	x	x	x
Övrig inlåning	F.29	x	x	x	x	x	x
Skuldebrev	F.3	x	x	x	x	x	x
Kortfristiga	F.31	x	x	x	x	x	x
Långfristiga	F.32	x	x	x	x	x	x
Lån	F.4	x	x	x	x	x	x
Kortfristiga	F.41	x	x	x	x	x	x
Långfristiga	F.42	x	x	x	x	x	x
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	F.5	x	x	x	x	x	x
Ägarandelar	F.51	x	x	x	x	x	x
Noterade aktier	F.511	x	x	x	x	x	x
Onoterade aktier	F.512	x	x	x	x	x	x
Andra ägarandelar	F.519	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i investeringsfonder	F.52	x	x	x	x	x	x

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinst-drivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andra volymförändringar ^(**)/omvärdering av finansiella instrument ^(**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Aktier/andelar i penningmarknadsfonder ⁽⁶⁾	F.521	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder ⁽⁶⁾	F.522	x	x	x	x	x	x
Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	F.6	x	x	x	x	x	x
Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	F.61	x	x	x	x	x	x
Livförsäkringsförmåner och livränta	F.62	x	x	x	x	x	x
Pensionsrätter, pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare och övriga livförsäkringsförmåner	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Pensionsrätter ⁽⁶⁾	F.63	x	x	x	x	x	x
Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare ⁽⁶⁾	F.64	x	x	x	x	x	x
Övriga livförsäkringsförmåner ⁽⁶⁾	F.65	x	x	x	x	x	x
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	F.66	x	x	x	x	x	x
Finansiella derivat och personaloptioner	F.7	x	x	x	x	x	x
Finansiella derivat ⁽⁶⁾	F.71	x	x	x	x	x	x
Personaloptioner ⁽⁶⁾	F.72	x	x	x	x	x	x
Obetalda/förutbetalda utgifter och inkomster	F.8	x	x	x	x	x	x
Handelskrediter och förskott	F.81	x	x	x	x	x	x
Övriga obetalda/förutbetalda utgifter och inkomster, exklusive handelskrediter och förskott	F.89	x	x	x	x	x	x
Nettoförvärv av finansiella tillgångar ⁽⁷⁾	F.A	x	x	x	x	x	x

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Transaktioner/andra volymförändringar ^(**)/ omvärdering av finansiella instrument ^(**)	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Nettoökning av skulder ⁽⁷⁾	F.L	x	x	x	x	x	x
Finansiella transaktioner netto ⁽⁷⁾		x	x	x	x	x	x

(*) Att lämna icke-konsoliderade uppgifter om motpart är frivilligt för följande motpartssektorer:

- S.11 Icke-finansiella bolag
- S.12 Finansiella bolag
- S.13 Sektorn offentlig förvaltning
- S.14 + S.15 Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer
- S.2 Utlandet

(**) För kontot för andra volymförändringar och omvärderingskontot är det obligatoriskt att lämna icke-konsoliderade räkenskaper för referensår från och med 2012, men uppdelningen behöver endast göras för följande sektorer och instrument:

- S.11 Icke-finansiella bolag
- S.12 Finansiella bolag
- S.13 Sektorn offentlig förvaltning
- S.14 + S.15 Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer
- S.2 Utlandet
- F.1 Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)
- F.2 Sedlar, mynt och inlåning
- F.3 Skuldebrev
- F.4 Lån
- F.5 Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder
- F.6 Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem
- F.7 Finansiella derivat och personaloptioner
- F.8 Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter

För kontot för andra volymförändringar och omvärderingskontot är det frivilligt att lämna konsoliderade räkenskaper.

⁽¹⁾ Icke-finansiella bolag:

- S.11 Icke-finansiella bolag – totalt
- S.11001 Alla offentliga icke-finansiella bolag (frivilligt)

⁽²⁾ Finansiella bolag:

- S.12 Finansiella bolag – totalt
- S.121+S.122+S.123 Monetära finansinstitut
- S.121 Centralbanken
- S.122+S.123 Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken, samt penningmarknadsfonder (uppdelning är frivilligt)
- S.124 Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder
- S.125+S.126+S.127 Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut, finansiella serviceföretag samt koncern-interna finansinstitut och utlåningsföretag (uppdelning är frivilligt)
- S.128+S.129 Försäkringsbolag och pensionsinstitut (uppdelning är frivilligt)
- S.12001 Alla offentliga finansiella bolag (frivilligt)

⁽³⁾ Delsektorer inom den offentliga sektorn:

- S.13 Sektorn offentlig förvaltning – totalt
- S.1311 Staten
- S.1312 Delstater
- S.1313 Kommuner
- S.1314 Sociala trygghetsfonder

⁽⁴⁾ Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (uppdelning är frivilligt för referensåren före 2012):

- S.14+S.15 Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer – totalt
- S.14 Hushåll
- S.15 Hushållens icke-vinstdrivande organisationer

⁽⁵⁾ Utlandet:

- S.2 Utlandet – totalt (uppdelning är frivilligt)
- S.21 Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och organ
- S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet
- .22 Länder utanför EU och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen, Härvid bör beaktas att uppdelningarna för EMU och EU bör representera den faktiska sammansättningen vid slutet av varje referensperiod ("föränderlig sammansättning"),
- frivilliga uppgifter inte bör anges för referensperioder före 1999.

⁽⁶⁾ Frivilligt.

⁽⁷⁾ Endast för "transaktioner med finansiella instrument" men ej relevant för "volymförändringar", "omvärdering av finansiella instrument" och uppgifter om motpartssektor.

Tabell 7 – Balansräkningar över finansiella tillgångar och skulder (Stockar av finansiella instrument – konsoliderade och icke-konsoliderade – och uppgifter om motpart (*))

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Stockar av finansiella tillgångar och skulder	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Finansiella tillgångar	AF.A	x	x	x	x	x	x
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Monetärt guld	AF.11	x	x	x	x	x	x
Särskilda dragningsrätter (SDR)	AF.12	x	x	x	x	x	x
Sedlar, mynt och inlåning	AF.2	x	x	x	x	x	x
Sedlar och mynt	AF.21	x	x	x	x	x	x
Överförbar inlåning	AF.22	x	x	x	x	x	x
Övrig inlåning	AF.29	x	x	x	x	x	x
Skuldebrev	AF.3	x	x	x	x	x	x
Kortfristiga	AF.31	x	x	x	x	x	x
Långfristiga	AF.32	x	x	x	x	x	x
Lån	AF.4	x	x	x	x	x	x
Kortfristiga	AF.41	x	x	x	x	x	x
Långfristiga	AF.42	x	x	x	x	x	x
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	AF.5	x	x	x	x	x	x
Ägarandelar	AF.51	x	x	x	x	x	x
Noterade aktier	AF.511	x	x	x	x	x	x
Onoterade aktier	AF.512	x	x	x	x	x	x
Andra ägarandelar	AF.519	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i investeringsfonder	AF.52	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i penningmarknadsfonder ⁽⁶⁾	AF.521	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder ⁽⁶⁾	AF.522	x	x	x	x	x	x
Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	AF.6	x	x	x	x	x	x
Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	AF.61	x	x	x	x	x	x
Livförsäkringsförmåner och livränta	AF.62	x	x	x	x	x	x

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinst-drivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Stockar av finansiella tillgångar och skulder	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Pensionsrätter, pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare och övriga livförsäkringsförmåner	AF.63+ AF.64+ AF.65	x	x	x	x	x	x
Pensionsrätter ⁽⁶⁾	AF.63	x	x	x	x	x	x
Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare ⁽⁶⁾	AF.64	x	x	x	x	x	x
Övriga livförsäkringsförmåner ⁽⁶⁾	AF.65	x	x	x	x	x	x
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	AF.66	x	x	x	x	x	x
Finansiella derivat och personaloptioner	AF.7	x	x	x	x	x	x
Finansiella derivat ⁽⁶⁾	AF.71	x	x	x	x	x	x
Personaloptioner ⁽⁶⁾	AF.72	x	x	x	x	x	x
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	AF.8	x	x	x	x	x	x
Handelskrediter och förskott	AF.81	x	x	x	x	x	x
Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter, exklusive handelskrediter och förskott	AF.89	x	x	x	x	x	x
Skulder	AF.L	x	x	x	x	x	x
Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Monetärt guld	AF.11	x	x	x	x	x	x
Särskilda dragningsrätter (SDR)	AF.12	x	x	x	x	x	x
Sedlar, mynt och inlåning	AF.2	x	x	x	x	x	x
Sedlar och mynt	AF.21	x	x	x	x	x	x
Överförbar inlåning	AF.22	x	x	x	x	x	x
Övrig inlåning	AF.29	x	x	x	x	x	x
Skuldebrev	AF.3	x	x	x	x	x	x
Kortfristiga	AF.31	x	x	x	x	x	x

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinst-drivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Stockar av finansiella tillgångar och skulder	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Långfristiga	AF.32	x	x	x	x	x	x
Lån	AF.4	x	x	x	x	x	x
Kortfristiga	AF.41	x	x	x	x	x	x
Långfristiga	AF.42	x	x	x	x	x	x
Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	AF.5	x	x	x	x	x	x
Ägarandelar	AF.51	x	x	x	x	x	x
Noterade aktier	AF.511	x	x	x	x	x	x
Onoterade aktier	AF.512	x	x	x	x	x	x
Andra ägarandelar	AF.519	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i investeringsfonder	AF.52	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i penningmarknadsfonder ⁽⁶⁾	AF.521	x	x	x	x	x	x
Aktier/andelar i investeringsfonder utom penningmarknadsfonder ⁽⁶⁾	AF.522	x	x	x	x	x	x
Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	AF.6	x	x	x	x	x	x
Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	AF.61	x	x	x	x	x	x
Livförsäkringsförmåner och livränta	AF.62	x	x	x	x	x	x
Pensionsrätter, pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare och övriga livförsäkringsförmåner	AF.63 + AF.64 + AF.65	x	x	x	x	x	x
Pensionsrätter ⁽⁶⁾	AF.63	x	x	x	x	x	x
Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare ⁽⁶⁾	AF.64	x	x	x	x	x	x
Övriga livförsäkringsförmåner ⁽⁶⁾	AF.65	x	x	x	x	x	x
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	AF.66	x	x	x	x	x	x
Finansiella derivat och personaloptioner	AF.7	x	x	x	x	x	x

		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽¹⁾	Finansiella bolag inkl. delsektorer ⁽²⁾	Offentliga sektorn inkl. delsektorer ⁽³⁾	Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer ⁽⁴⁾	Utlandet inkl. delsektorer ⁽⁵⁾
Stockar av finansiella tillgångar och skulder	ENS	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Finansiella derivat ⁽⁶⁾	AF.71	x	x	x	x	x	x
Personaloptioner ⁽⁶⁾	AF.72	x	x	x	x	x	x
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	AF.8	x	x	x	x	x	x
Handelskrediter och förskott	AF.81	x	x	x	x	x	x
Övriga obetalda/förutbetalda utgifter och inkomster, exklusive handelskrediter och förskott	AF.89	x	x	x	x	x	x
Finansiella tillgångar ⁽⁷⁾	AF.A	x	x	x	x	x	x
Skulder ⁽⁷⁾	AF.L	x	x	x	x	x	x
Finansiell nettoför-mögenhet ⁽⁷⁾	BF.90	x	x	x	x	x	x

(*) Att lämna icke-konsoliderade uppgifter om motpart är frivilligt för följande motpartssektorer:

- S.11 Icke-finansiella bolag
- S.12 Finansiella bolag
- S.13 Sektorn offentlig förvaltning
- S.14 + S.15 Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer
- S.2 Utlandet

(¹) Icke-finansiella bolag:

- S.11 Icke-finansiella bolag – totalt
- S.11001 Alla offentliga icke-finansiella bolag (frivilligt)

(²) Finansiella bolag:

- S.12 Finansiella bolag – totalt
- S.121+S.122+S.123 Monetära finansinstitut
- S.121 Centralbanken
- S.122+S.123 Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken, samt penningmarknadsfonder (uppdelning är frivilligt)
- S.124 Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder
- S.125 + S.126+S.127 Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut, finansiella serviceföretag samt koncern-interna finansinstitut och utlåningsföretag (uppdelning är frivilligt)
- S.128+S.129 Försäkringsbolag och pensionsinstitut (uppdelning är frivilligt)
- S.12001 Alla offentliga finansiella bolag (frivilligt)

(³) Delsektorer inom den offentliga sektorn:

- S.13 Sektorn offentlig förvaltning – totalt
- S.1311 Staten
- S.1312 Delstater
- S.1313 Kommuner
- S.1314 Sociala trygghetsfonder

(⁴) Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (uppdelning är frivilligt för referensåret före 2012):

- S.14+S.15 Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer – totalt
- S.14 Hushåll
- S.15 Hushållens icke-vinstdrivande organisationer

(⁵) Utlandet:

- S.2 Utlandet – totalt (uppdelning är frivilligt)
- S.21 Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och organ
- S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet
- S.22 Länder utanför EU och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen, Härvid bör beaktas att
 - uppdelningarna för EMU och EU bör representera den faktiska sammansättningen vid slutet av varje referensperiod ("föränderlig sammansättning"),
 - frivilliga uppgifter inte bör anges för perioder före referensåret 1999.

(⁶) Frivilligt.

(⁷) Uppgifter om motpartssektor är inte relevant för denna post.

Tabell 8 – Icke-finansiella konton efter sektor – på årsbasis

Transaktioner och saldoboster		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet	
Tillgång															
P.1	Produktion	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
(P.11+P.12 +P.131)	Marknadsproduktion, produktion för egen slutlig användning och betalningar för övrig icke-marknadsproduktion								x						
P.11	— Marknadsproduktion	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
P.12	— Produktion för egen slutlig användning	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
P.13	— Icke-marknadsproduktion	x							x	x		x			
P.7	Import av varor och tjänster													x	
P.71	— Import av varor													x	
P.72	— Import av tjänster													x	
P.72F	— Import av Fisim													o	
(D.21 – D.31)	Produktskatter minus produktsubventioner	x											x		
Användning		2													
P.2	Insatsförbrukning	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
P.6	— Export av varor och tjänster													x	
P.61	— Export av varor													x	
P.62	— Export av tjänster													x	
P.62F	— — Export av Fisim													o	
B.1g	Förädlingsvärde, brutto/bruttonationalprodukt	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x		

Transaktioner och saldoboster		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet
B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster													x
P.51c	Kapitalförslitning	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.1n	Förädlingsvärde, netto/nettonationalprodukt	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
II.1.1 Konto för inkomstbildning		Sektorer												
Tillgång														
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
B.1g	Förädlingsvärde, brutto/bruttonationalprodukt	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.3	Subventioner	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.31	— Produktsubventioner	x											x	
D.39	— Övriga produktionssubventioner	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
Användning														
D.1	Ersättningar till anställda	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.11	— Egentlig lön	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.12	— Arbetsgivares sociala avgifter	x	x	o		x	x		x	x	x	x		
D.2	Skatter på produktion och import	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	x
D.21	— Produktskatter	x											x	
D.29	— Övriga produktionsskatter	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
(B.2g+ B.3g)	Driftöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		

Transaktioner och saldoboster		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinsdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinsdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet	
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster	Tillgång														
B.2g	— Driftsöverskott, brutto	x								x	x				
B.3g	— Sammansatt förvärvsinkomst, brutto	x								x	x				
II.1.2 Konto för allokering av primära inkomster		Tillgång													
Sektorer		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
(B.2g+ B.3g)	Driftsöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
B.2g	— Driftsöverskott, brutto	x								x	x				
B.3g	— Sammansatt förvärvsinkomst, brutto	x								x	x				
D.1	Ersättningar till anställda	x								x	x				
D.11	— Egentlig lön	x								x	x				
D.12	— Arbetsgivares sociala avgifter	x								x	x				
D.2	Skatter på produktion och import	x								x					x
D.21	— Produktskatter	x								x					x
D.211	— — Mervärdesskatter (skatter av momstyp)	x								x					x
D.212	— — Skatter och tullar på import, exklusive moms	x								x					x
D.214	— — Produktskatter, exklusive moms och importskatter	x								x					x
D.29	— Övriga produktionsskatter	x								x					x
D.4	Kapitalinkomst	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
D.41	— Ränta ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
D.42	— Inkomst från bolag	x	x	o		x	o		x	x	x	x			

Transaktioner och saldoboster		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinsdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinsdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster														
Tillgång														
D.421	— — Utdelning från bolag	o	o	o		o	o		o	o	o	o		o
D.422	— — Ägaruttag från kvasibolag	o	o	o		o	o		o	o	o	o		o
D.43	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.43S2I	— — Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar inom euroområdet ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o							
D.43S2X	— — Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar utanför euroområdet ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o							
D.43S21	— — Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar inom EU ⁽³⁾		x	o		x	o							
D.43S22	— — Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar utanför EU ⁽³⁾		x	o		x	o							
D.44	— Övrig kapitalavkastning	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.441	— — Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.442	— — Kapitalavkastning på pensionsrätter ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.443	— — Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.45	— Arrenden	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.4g	Företagarinkomst, brutto	o	x	o		x	o		o	o	o	o		

Transaktioner och saldoboster		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster														
Tillgång														
D.41g	Total ränta före fördelning av Fisim ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Användning														
D.3	Subventioner	x							x					x
D.31	— Produktsubventioner	x							x					x
D.39	— Övriga produktionssubventioner	x							x					x
D.4	Kapitalinkomst	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.41	— Ränta ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.42	— Inkomst från bolag	x	x	o		x	o							x
D.421	— — Utdelning från bolag	o	o	o		o	o							o
D.422	— — Ägaruttag från kvasibolag	o	o	o		o	o							o
D.43	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	x	x	o		x	o			x	x	x		x
D.43S2I	— — Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar inom euroområdet ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o							
D.43S2X	— — Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar utanför euroområdet ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o							
D.43S21	— — Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar inom EU ⁽³⁾		x	o		x	o							
D.43S22	— — Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar utanför EU ⁽³⁾		x	o		x	o							
D.44	— Övrig kapitalavkastning	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

Transaktioner och saldoboster		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Fj sektorindelad	Utlandet	
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster															
Tillgång															
D.441	— — Kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.442	— — Kapitalavkastning på pensionsrätter ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	x
D.443	— — Kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	x
D.45	— Arrenden	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto / Nationalinkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
D.41g	Total ränta före fördelning av Fisim ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
II.2 Konto för sekundär inkomstfördelning		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
Tillgång															
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto / Nationalinkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	x							x					x	
D.51	— Inkomstskatter	x							x					x	
D.59	— Övriga löpande skatter	x							x					x	
D.6	Sociala avgifter och förmåner	x	x	o		x	o		x	x	x	x			
D.61	— Sociala avgifter, netto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	

Transaktioner och saldoboster		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
		I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster Tillgång	Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utländat
D.611	— — Arbetsgivares faktiska sociala avgifter ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.612	— — Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.613	— — Hushållens faktiska egenavgifter ⁽³⁾	X	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.614	— — Hushållens kompletterande egenavgifter ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.61SC	— — De sociala försäkringssystemens administrationsavgifter ⁽³⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.62	— Sociala förmåner andra än in natura	x									x	x			x
D.63	— Sociala naturaförmåner	x									x	x			
D.631	— Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion	o								o	o				
D.632	— Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	o								o	o				
D.7	Andra löpande transfereringar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.71	— Skadeförsäkringspremier, netto	x				x	o		x					x	
D.72	— Skadeförsäkringsersättningar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.74	— Löpande internationellt samarbete	x								x					x
D. 74A	— — varav att betala till / att erhållas av EU-institutioner (t.ex. EUF)													x	

Transaktioner och saldoboster		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet	
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster	Tillgång														
D.75	— Övriga löpande transfereringar ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.76	— EU:s moms- och BNI-baserade egna medel													x	
Användning															
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.51	— Inkomstskatter	x	x	o		x	o		x	x	x			x	
D.59	— Övriga löpande skatter	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.6	Sociala avgifter och förmåner	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.61	— Sociala avgifter, netto	x								x	x				x
D.611	— — Arbetsgivares faktiska sociala avgifter ⁽³⁾	x								x	x				x
D.612	— — Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter ⁽³⁾	x								x	x				x
D.613	— — Hushållens faktiska egenavgifter ⁽³⁾	x								x	x				x
D.614	— — Hushållens kompletterande egenavgifter ⁽³⁾	x								x	x				x
D.61SC	— — De sociala försäkringssystemens administrationsavgifter ⁽³⁾	x								x	x				x
D.62	— Sociala förmåner andra än in natura	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.63	— Sociala naturaförmåner	x							x	x		x			
D.631	— Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion	o							x	o		o			
D.632	— Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	o							x	o		o			

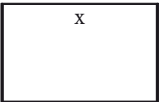
Transaktioner och saldoboster		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinsdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinsdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet
Tillgång														
D.7	Andra löpande transfereringar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.71	— Skadeförsäkringspremier, netto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.72	— Skadeförsäkringsersättningar	x				x	o		x					x
D.74	— Löpande internationellt samarbete	x							x					x
D.74A	— — varav att betala till / att erhållas av EU-institutioner (t.ex. EUF)	x							x					
D.75	— Övriga löpande transfereringar ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.76	— EU:s moms- och BNI-baserade egna medel	x							x					
B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto	x							x	x	x	x		
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
II.4.1 Konto för användning av disponibel inkomst		Tillgång												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
Sektorer														
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	x								x	x			x
Användning														
P.3	Konsumtionsutgifter	x							x	x	x	x		

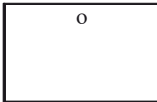
Transaktioner och saldoboster		Sektorer														
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2		
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet		
P.31	— Individuella konsumtionsutgifter	x							x	x	x	x				
P.32	— Kollektiva konsumtionsutgifter	x							x							
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	x	x	o		x	o		x	x	x	x			x	
B.8g	Sparande, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x			x	
B.12	Bytesbalans													x		
III.1.1 Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar																
Förändringar i skulder och nettoförmögenhet																
B.8g	Sparande, brutto	x	x	o		x	o		x	x	x	x				
B.12	Bytesbalans														x	
D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	x	x	o		x	o		x	x	x	x			x	
D.91r	— Kapitalskatter, att erhålla	x							x						x	
D.92r	— Investeringsbidrag, att erhålla ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x			x	
D.99r	— Andra kapitaltransfereringar, att erhålla ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x			x	
Förändringar i tillgångar																
D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x		
D.91p	— Kapitalskatter, att betala	x	x	o		x	o			x	x	x		x		

Transaktioner och saldoboster		Sektorer												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster	Tillgång													
D.92p	— Investeringsbidrag, att betala ⁽²⁾	x							x					x
D.99p	— Andra kapitaltransfereringar, att betala ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
P.51c	Kapitalförslitning	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.10.1	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
III.1.2 Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar		Förändringar i skulder och nettoförmögenhet												
Sektorer		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
B.10.1	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Förändringar i tillgångar														
P.5g	Bruttoinvestering	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51g	— Fast bruttoinvestering	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51c	Kapitalförslitning	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.52	— Lagerinvestering	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.53	— Anskaffning minus avyttring av värdeföremål	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
B.9	Finansiellt sparande	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

Transaktioner och saldoboster		Sektorer													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14 +S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Offentliga icke-finansiella bolag		Finansiella bolag	Offentliga finansiella bolag		Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Hushåll	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet	
DB.9	Avvikelse från finansiellt sparande i finansiella konton	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
Kompletterande uppgifter															
EMP	Sysselsättning (i antal personer och antal arbetade timmar)	o	o	o		o	o		x	o	o	o			
OTE	Summa offentliga utgifter								x						
OTR	Summa offentliga inkomster								x						

 = ej relevant

 x = obligatoriskt

 o = frivilligt

⁽¹⁾ Frivillig inrapportering av data för S.14 och S.15 för referensår före 2012. Inrapportering för referensår från och med 2012 är obligatorisk.

⁽²⁾ Data för den offentliga sektorn bör i allmänhet konsolideras inom varje delsektor men inte mellan delsektorer. För denna transaktion bör dock konsolidering ske även mellan delsektorer av sektorn offentlig förvaltning (S.13): stat, delstater, kommuner och sociala trygghetsfonder.

⁽³⁾ Frivillig inrapportering av data för referensår före 2012. Inrapportering för referensår från och med 2012 är obligatorisk.

⁽⁴⁾ Inrapporteras enbart av medlemsstater som har euron som valuta.

Tabell 801 – Icke-finansiella konton efter sektor – på kvartalsbasis

Kod	Transaktioner och saldposter	Sektorer						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14+ S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utländat
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster								
Tillgång								
P.1 (P.11+P12+P131)	Produktion varav marknadsproduktion, produktion för egen slutlig användning och betalningar för övrig icke-marknadsproduktion	o	o	o	o x	o		
P.7	Import av varor och tjänster							x
P.71	— Import av varor							x
P.72	— Import av tjänster							x
P.72F	— Import av Fisim							o
D.21 – D.31	Produktskatter minus produktsubventioner	x					x	
Användning								
P.2	Insatsförbrukning	o	o	o	o	o		
P.6	Export av varor och tjänster							x
P.61	— Export av varor							x
P.62	— Export av tjänster							x
P.62F	— Export av Fisim							o
B.1g	Förädlingsvärde, brutto/bruttonationalprodukt	x	x	x	x	x	x	
B.11	Utrikessaldo för varor och tjänster							x
P51c	Kapitalförslitning	x	x	x	x	x		
B.1n	Förädlingsvärde, netto/nettonationalprodukt	x	x	x	x	x		
II.1.1 Konto för inkomstbildning		Sektorer						
Tillgång		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.1g	Förädlingsvärde, brutto/bruttonationalprodukt	x	x	x	x	x	x	
D.3	Subventioner	x	x	x	x	x	x	
D.31	— Produktsubventioner	x					x	
D.39	— Övriga produktionssubventioner	x	x	x	x	x		
Användning								
D.1	Ersättningar till anställda	x	x	x	x	x		x
D.2	Skatter på produktion och import	x	x	x	x	x	x	
D.21	— Produktskatter	x					x	
D.29	— Övriga produktionsskatter	x	x	x	x	x		
B.2g+B.3g	Driftsöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst brutto	x	x	x	x	x	x	
B.3g	— Sammansatt förvärvsinkomst, brutto	x				x		

Kod	Transaktioner och saldoposter	Sektorer						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14+ S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
	I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster							
	Tillgång	Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utländskt
	II.1.2 Konto för allokering av primära inkomster							
	Sektorer	S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.2g+B.3g	Driftsöverskott brutto och sammansatt förvärvsinkomst brutto	x	x	x	x	x	x	
B.3g	— Sammansatt förvärvsinkomst, brutto	x				x		
D.1	Ersättningar till anställda	x				x		x
D.2	Skatter på produktion och import	x			x			x
D.21	— Produktskatter	x			x			x
D.211	— Mervärdesskatter (skatter av momstyp)				x			
D.29	— Övriga produktionsskatter	x			x			x
D.4	Kapitalinkomst	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.41	— Ränta ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	— Övriga kapitalinkomster som inte nämns på annan plats	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.42	— Inkomst från bolag	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.43	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.43S2I	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar inom euroområdet		o	o				
D.43S2X	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar utanför euroområdet		o	o				
D.43S21	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar inom EU		o	o				
D.43S22	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinvesteringar utanför EU		o	o				
D.44	— Övrig kapitalavkastning	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.45	— Arrenden	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		
B.4g	Företagarinkomst, brutto	o	x	x	o	o		
D.41g	Total ränta före fördelning av Fisim ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
	Användning							
D.3	Subventioner	x			x		x	x
D.31	— Produktsubventioner	x			x		x	x
D.39	— Övriga produktionssubventioner	x			x			x

Kod	Transaktioner och saldposter	Sektorer							
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14+ S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2	
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet	
I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster									
Tillgång									
D.4	Kapitalinkomst	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x	
D.41	— Ränta ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x	
(D.42+D.43+D.44+D.45)	— Övriga kapitalinkomster som inte nämns på annan plats	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x	
D.42	— Inkomst från bolag	x ⁽¹⁾	x	x				x	
D.43	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinveste- ringar	x ⁽¹⁾	x	x				x	
D.43S2I	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinveste- ringar inom euroområdet		o	o					
D.43S2X	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinveste- ringar utanför euroområdet		o	o					
D.43S21	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinveste- ringar inom EU		o	o					
D.43S22	— Återinvesterade vinstmedel från utländska direktinveste- ringar utanför EU		o	o					
D.44	— Övrig kapitalavkastning	x ⁽¹⁾	x	x	x			x	
D.45	— Arrenden	x ⁽¹⁾	x	x	x		x		
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto/brut- tonationalinkomst	x	x	x	x		x		
D.41g	Total ränta före fördelning av Fisim ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x		x	x	
II.2 Konto för sekundär inkomstför- delning		Tillgång							
Sektorer		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2	
B.5g	Primärinkomstsaldo, brutto/brut- tonationalinkomst	x	x	x	x	x			
D.5	Löpande inkomst- och för- mogenhetsskatter etc.	x			x			x	
D.6	Sociala avgifter och förmåner	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x	
D.61	— Sociala avgifter, netto	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x	
D.62	— Sociala förmåner andra än in natura	x ⁽¹⁾				x		x	
D.63	— Sociala naturaförmåner	x ⁽¹⁾				x			
D.7	Andra löpande transfereringar	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x	
D.71	— Skadeförsäkringspremier, net- to	x ⁽¹⁾		x	x			x	
D.72	— Skadeförsäkringsersättningar	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x	
(D.74+D.75+D.76)	— Övriga löpande transfere- ringar som inte nämns på annan plats	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x	

Kod	Transaktioner och saldobalanser	Sektorer						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14+ S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
	I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster Tillgång	Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utländsk
D.74	— Löpande internationellt sam- arbete	o			o			o
D.74A	— varav att betala till/att erhållas av EU-institutioner (t.ex. EUF)							x
D.75	— Övriga löpande transferering- ar ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
D.76	— EU:s moms- och BNI-base- rade egna medel							o
Användning								
D.5	Löpande inkomst- och för- mogenhetsskatter etc.	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.6	Sociala avgifter och förmåner	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.61	— Sociala avgifter, netto	x ⁽¹⁾				x		x
D.62	— Sociala förmåner andra än in- natura	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.63	— Sociala naturaförmåner	x ⁽¹⁾			x	x		
D.631	— Sociala naturaförmåner – icke-marknadsproduktion	x			x			
D.632	— Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	x			x			
D.7	Andra löpande transfereringar	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.71	— Skadeförsäkringspremier, net- to	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.72	— Skadeförsäkringsersättningar	x ⁽¹⁾		x	x			x
(D.74+D.75+D.76)	— Övriga löpande transfere- ringar som inte nämns på annan plats	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.74	— Löpande internationellt sam- arbete	o			o			o
D.74A	— varav att betala till/att erhållas av EU-institutioner (t.ex. EUF)	x			x			
D.75	— Övriga löpande transferering- ar ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
D.76	— EU:s moms- och BNI-base- rade egna medel	o			o			
B.7g	Justerad disponibel inkomst, brutto				x	x		
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	x	x	x	x	x		

Kod	Transaktioner och saldposter	Sektorer						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14+ S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utlandet
	I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster							
	Tillgång							
	II.4.1 Konto för användning av disponibel inkomst	Tillgång						
	Sektorer	S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.6g	Disponibel inkomst, brutto	x	x	x	x	x		
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	x				x		x
	Användning							
P.3	Konsumtionsutgifter	x			x	x		
P.31	— Individuella konsumtionsutgifter	x			x	x		
P.32	— Kollektiva konsumtionsutgifter	x			x			
D.8	Justering för förändring i pensionsrätter	x	x	x	x	x		x
B.8g	Sparande, brutto	x	x	x	x	x		
B.12	Bytesbalans							x
	III.1.1 Konto för förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransfereringar							
	Förändringar i skulder och nettoförmögenhet							
B.8g	Sparande, brutto	x	x	x	x	x		
B.12	Bytesbalans							x
D.9r	Kapitaltransfereringar, att erhålla	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.91r	— Kapitalskatter, att erhålla	x			x			x
D.92r+D.99r	— Investeringsbidrag och andra kapitaltransfereringar ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.92r	— Investeringsbidrag, att erhålla ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
D.99r	— Andra kapitaltransfereringar, att erhålla ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
	Förändringar i tillgångar							
D.9p	Kapitaltransfereringar, att betala	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.91p	— Kapitalskatter, att betala	x ⁽¹⁾	x	x		x		x
D.92p+D.99p	— Investeringsbidrag och andra kapitaltransfereringar ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.92p	— Investeringsbidrag, att betala ⁽²⁾	o			o			o
D.99p	— Andra kapitaltransfereringar, att betala ⁽²⁾	o	o	o	o	o		o
P.51c	Kapitalförslitning	x	x	x	x	x		

Kod	Transaktioner och saldoboster	Sektorer						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14+ S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
		Totala ekonomin	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Sektorn offentlig förvaltning	Hushåll + hushållens icke-vinstdrivande organisationer	Ej sektorindelad	Utländskt
	I Produktionskonto/Utrikeskonto för varor och tjänster							
	Tillgång							
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar	x	x	x	x	x		x
	III.1.2 Konto för anskaffning av icke-finansiella tillgångar							
	Förändring i skulder och nettoförmögenhet	S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.101	Förändringar i nettoförmögenhet genom sparande och kapitaltransferringar	x	x	x	x	x		x
	Förändringar i tillgångar							
P.5g	Bruttoinvestering	x	x	x	x	x		
P.51g	— Fast bruttoinvestering	x	x	x	x	x		
P.51c	Kapitalförslitning	x	x	x	x	x		
P.52+P.53	— Lagerinvestering samt anskaffning minus avyttring av värdeföremål	x	x	x	x	x		
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-producerade tillgångar	x	x	x	x	x		x
B.9	Finansiellt sparande	x	x	x	x	x		x
DB.9	Avvikelse från finansiellt sparande enligt finansiella konton	o	o	o	o	o		o
	Kompletterande uppgifter							
EMP	Sysselsättning (i antal personer och antal arbetade timmar)	o	o	o	o	o		o
OTE	Summa offentliga utgifter				x			
OTR	Summa offentliga inkomster				x			
AN.111	Bostäder					o		
AN.211	Mark					o		

= ej relevant

x

 = obligatoriskt

o

 = frivilligt

⁽¹⁾ Frivilligt för länder vars BNP till löpande pris utgör mindre än 1 % av unionens samlade BNP. Tröskeln på 1 % beräknas som ett rörligt genomsnitt baserat på de tre senaste tillgängliga åren.

⁽²⁾ Data för den offentliga sektorn bör i allmänhet konsolideras inom varje delsektor men inte mellan delsektorer. För denna transaktion bör dock konsolidering ske även mellan delsektorer av sektorn offentlig förvaltning (S.13): stat, delstater, kommuner och sociala trygghetsfonder.

SÄSONGSRENSNING

- Säsongrensning (inbegripet kalenderkorrigering, i tillämpliga fall) från och med referensåret 2014 är obligatorisk för följande:

Användning: S.2/P.6, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Tillgång: S.2/P.7, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Saldoposter: S.1/B.1g, S.1/B.2g+B.3g, S.1/B.5g, S.1/B.6g, S.1/B.8g, S.1/B.9

Tidsfrist för inrapportering: tre arbetsdagar efter tidsfristen för ej säsongrensade data.

- Säsongrensning (inbegripet kalenderkorrigering, i tillämpliga fall) från och med referensåret 2017 är obligatorisk för följande:

Användning: S.11/D.1 ^(a), S.11/P.51g ^(a), S.13/P.3, S.13/P.51g, S.13/OTE, S.14+S.15/D.4 ^(a), S.14+S.15/D.5 ^(a), S.14+S.15/D.61 ^(a), S.14+S.15/D.7 ^(a), S.14+S.15/D.8 ^(a), S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g ^(a)

Tillgång: S.13/OTR, S.14+S.15/D.1 ^(a), S.14+S.15/D.4 ^(a), S.14+S.15/D.62 ^(a), S.14+S.15/D.7 ^(a), S.14+S.15/D.8 ^(a)

Saldoposter: S.11/B.1g ^(a), S.11/B.2g+B.3g ^(a), S.13/B.9, S.14+S.15/B.2g+B.3g ^(a), S.14+S.15/B.6g ^(a), S.14+S.15/B.8g ^(a)

Tidsfrist för inrapportering: tre arbetsdagar efter tidsfristen för ej säsongrensade data.

- Säsongrensning (inbegripet kalenderkorrigering, i tillämpliga fall) är frivillig för följande:

Användning: S.11/(P.52+P.53), S.11/D.5, S.14+S.15/D.62, S.14+S.15/D.63, S.2/P.61, S.2/P.62

Tillgång: S.14+S.15/D.61, S.14+S.15/D.63, S.2/P.71, S.2/P.72

Saldoposter: S.11/B.4g, S.11/B.9, S.14+S.15/B.3g, S.14+S.15/B.9

Tidsfrist för inrapportering: tre arbetsdagar efter tidsfristen för ej säsongrensade data.

^(a) Frivilligt för länder vars BNP till löpande pris utgör mindre än 1 % av EU:s samlade BNP. Tröskeln på 1 % beräknas som ett rörligt genomsnitt baserat på de tre senaste tillgängliga åren.

VOLYMUPPGIFTER

Data i kedjade volymer, efter säsongrensning (inbegripet kalenderkorrigering, i tillämpliga fall) är frivilliga för följande:

S.11/B1g, S.11/P.51g, S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g.

Tidsfrist för inrapportering: tre arbetsdagar efter tidsfristen för ej säsongrensade data.

KÄLLOR OCH METODER

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om mer omfattande metodiska eller andra förändringar som kan påverka överförda uppgifter senast tre månader efter det att sådana förändringar trätt i kraft.

Tabell 9 – Detaljredovisning av skatteintäkter och inbetalda sociala avgifter efter typ av skatt eller social avgift och mottagande delsektor med förteckningen över skatter och sociala avgifter enligt den nationella indelningen (*)

Kod (**)	Transaktion
D.2	Skatter på produktion och import
D.21	Produktskatter
D.211	Mervärdesskatter (skatter av momstyp)
D.212	Skatter och tullar på import, exklusive moms
D.2121	Importtullar
D.2122	Skatter på import, exklusive moms och importtullar
D.2122a	Avgifter på importerade jordbruksprodukter
D.2122b	Monetära utjämningsbelopp som påförs import

Kod (**)	Transaktion
D.2122c	Punktskatter
D.2122d	Allmänna omsättningsskatter
D.2122e	Skatter på specifika tjänster
D.2122f	Importmonopolens vinster
D.214	Produktskatter, exklusive moms och importskatter
D.214a	Punktskatter och konsumtionsskatter
D.214b	Stämpelskatter
D.214c	Skatter på finansiella transaktioner och kapitaltransaktioner
D.214d	Bilregistreringsavgifter
D.214e	Skatter på nöjen
D.214f	Skatter på lotterier, spel och vadhållning
D.214g	Skatter på försäkringspremier
D.214h	Andra skatter på specifika tjänster
D.214i	Allmänna omsättningsskatter
D.214j	Fiskala monopols vinster
D.214k	Exportavgifter och monetära utjämningsbelopp som påförs export
D.214l	Övriga produktskatter
D.29	Övriga produktionsskatter
D.29a	Skatter på mark, byggnader eller andra anläggningar
D.29b	Skatter på användning av fasta tillgångar
D.29c	Skatter på den totala lönesumman samt andra löneskatter
D.29d	Skatter på internationella transaktioner
D.29e	Affärs- och yrkeslicenser
D.29f	Skatter på föreningar
D.29g	Underkompensation av moms (enhetstaxesystem)
D.29h	Övriga produktionsskatter, ej tidigare nämnda
D.5	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.
D.51	Inkomstskatter
D.51a+D.51c1	Skatter på individuella inkomster och hushållsinkomster inklusive kapitalvinster
D.51a	Skatter på individuella inkomster och hushållsinkomster exklusive kapitalvinster ⁽¹⁾
D.51c1	Skatter på individuella eller hushållens kapitalvinster ⁽¹⁾

Kod (**)	Transaktion
D.51b+D.51c2	Skatter på bolags inkomster eller vinster, inklusive kapitalvinster
D.51b	Skatter på bolags inkomster eller vinster, exklusive kapitalvinster ⁽¹⁾
D.51c2	Skatter på bolags kapitalvinster ⁽¹⁾
D.51c3	Andra skatter på kapitalvinster ⁽¹⁾
D.51c	Skatter på kapitalvinster
D.51d	Skatter på lotteri- eller spelvinster
D.51e	Övriga inkomstskatter
D.59	Övriga löpande skatter
D.59a	Löpande skatter på kapital
D.59b	Per capita-skatter
D.59c	Utgiftsskatter
D.59d	Hushållens betalningar för licenser
D.59e	Skatter på internationella transaktioner
D.59f	Övriga löpande skatter, ej tidigare nämnda
D.91	Kapitalskatter
D.91a	Skatter på kapitaltransfereringar
D.91b	Kapitalavgifter
D.91c	Övriga kapitalskatter
ODA	Skatteintäkter totalt
D.61	Sociala avgifter, netto
D.611	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter
D.611C	Arbetsgivares obligatoriska faktiska sociala avgifter
D.611V	Arbetsgivares frivilliga faktiska sociala avgifter
D.61SC	De sociala försäkringssystemens administrationsavgifter ⁽³⁾
D.6111	Arbetsgivares faktiska pensionsavgifter ⁽¹⁾
D.6112	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter, utom pensionsavgifter ⁽¹⁾
D.6121	Arbetsgivares tillräknade pensionsavgifter ⁽¹⁾
D.6122	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter, utom pensionsavgifter ⁽¹⁾
D.6131	Hushållens faktiska pensionsavgifter ⁽¹⁾
D.6132	Hushållens faktiska egenavgifter, utom pensionsavgifter ⁽¹⁾
D.6141	Hushållens kompletterande pensionsavgifter ⁽¹⁾

Kod (**)	Transaktion
D.6142	Hushållens kompletterande egenavgifter, utom pensionsavgifter ⁽¹⁾
D.612	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter
D.613	Hushållens faktiska egenavgifter
D.613c	Hushållens obligatoriska faktiska egenavgifter
D.613ce	Anställdas obligatoriska faktiska egenavgifter
D.613cs	Egenföretagares obligatoriska faktiska egenavgifter ⁽¹⁾
D.613cn	Icke sysselsattas obligatoriska faktiska egenavgifter ⁽¹⁾
D.613v	Hushållens frivilliga faktiska egenavgifter
D.614	Hushållens kompletterande egenavgifter ⁽³⁾
D.995	Kapitaltransferringar från den offentliga sektorn till berörda sektorer av skatter och sociala avgifter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
D.995a	Produktskatter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
D.995b	Övriga produktionsskatter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
D.995c	Inkomstskatter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
D.995d	Övriga löpande skatter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
D.995e	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
D.995f	Hushållens faktiska egenavgifter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
D.995fe	Anställdas faktiska egenavgifter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
D.995fs	Egenföretagares faktiska egenavgifter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽¹⁾
D.995fn	Icke sysselsattas faktiska egenavgifter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽¹⁾
D.995g	Kapitalskatter som taxerats men inte förväntas bli inbetalda ⁽²⁾
ODB	Intäkter totalt av skatter och sociala avgifter efter avdrag av belopp som taxerats men inte förväntas bli inbetalda
ODC	Intäkter totalt av skatter och sociala avgifter netto (inklusive tillräknade sociala avgifter) efter avdrag av belopp som taxerats men inte förväntas bli inbetalda
ODD	Skattetrycket = intäkter totalt av skatter och obligatoriska sociala avgifter efter avdrag av belopp som taxerats men inte förväntas bli inbetalda

(*) Sektor och delsektorer:

S.13 Sektorn offentlig förvaltning. Uppdelning på delsektorer:

- S.13 Sektorn offentlig förvaltning
- S.1311 Staten
- S.1312 Delstater
- S.1313 Kommuner
- S.1314 Sociala trygghetsfonder

S.212 Europeiska unionens institutioner och organ

(**) Dessutom ska tabell 9 innehålla samtliga detaljerade uppgifter om den nationella indelningen av skatter och sociala avgifter (den s.k. nationella skatteförteckningen), med motsvarande belopp under respektive ENS-kod. Den nationella skatteförteckningen är obligatorisk för den offentliga sektorn och för EU:s institutioner och organ.

⁽¹⁾ Frivilligt.

⁽²⁾ Uppdelning på mottagande delsektorer är frivilligt.

⁽³⁾ Frivillig inrapportering av data för referensåren före 2012. Inrapportering för referensår från och med 2012 är obligatorisk.

Tabell 10 – Tabeller efter bransch och region (Nuts nivå 2)

Kod	Variabler	Uppdelning
B.1g	1. Bruttoförädlingsvärde till baspris (volymökningstakt baserad på föregående års priser) ⁽¹⁾	
B.1g	2. Bruttoförädlingsvärde till baspris (löpande priser) ⁽²⁾	A*10
D.1	3. Ersättningar till anställda (löpande priser)	A*10
P.51g	4. Fast bruttoinvestering (löpande priser)	A*10
	5. Sysselsättning ⁽²⁾ ⁽³⁾ i tusental anställda och tusental arbetade timmar	
ETO	— Totalt ⁽²⁾ ⁽³⁾	A*10
EEM	— Anställda ⁽³⁾	A*10
POP	6. Befolkning i tusental personer ⁽⁴⁾	

⁽¹⁾ Frivillig inrapportering till och med 2016. Från och med 2017: obligatorisk inrapportering med en frist på t + 24 månader och frivillig inrapportering med en frist på t + 12 månader.

⁽²⁾ Bruttoförädlingsvärde totalt och sysselsättning totalt i tusental personer: inrapportering med en frist på t + 12 månader.

Total sysselsättning i arbetade timmar, A*10-uppdelningar av sysselsättning i personer och arbetade timmar, A*10-uppdelning av bruttoförädlingsvärde: inrapportering med en frist på t + 24 månader.

⁽³⁾ Sysselsättning och anställda: inhemska och utomlands bosatta anställda vid inhemska produktionsenheter (inhemskt begrepp (DC)).

⁽⁴⁾ Obligatorisk inrapportering med en frist på t + 12 månader.

Tabell 11 – Den offentliga sektorns utgifter efter ändamål

Kod	Variabler	Ändamål	Uppdelning på delsektorer ⁽¹⁾
OP5ANP	Bruttoinvestering + anskaffning minus avyttring av icke-finansiella icke-producerade tillgångar	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Bruttoinvestering	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	varav fasta bruttoinvesteringar	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.13
NP	Anskaffning minus avyttring av icke-finansiella icke-producerade tillgångar	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1	Ersättningar till anställda	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3	Subventioner	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4	Kapitalinkomst ⁽²⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	varav till delsektorn staten (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	varav till delsektorn delstater (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	varav till delsektorn kommuner (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314

Kod	Variabler	Ändamål	Uppdelning på delsektorer ⁽¹⁾
D.4p_S.1314	varav till delsektorn sociala trygghetsfonder (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D.62+D.632	Sociala förmåner andra än in natura och sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62	Sociala förmåner andra än in natura ⁽⁸⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.632	Sociala naturaförmåner – köpt marknadsproduktion ⁽⁸⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2+D.29+D.5+D.8	Insatsförbrukning + övriga produktionsskatter + löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. + justering för förändringen i pensionsrätter	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Insatsförbrukning	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29+D.5+D.8	Övriga produktionsskatter + löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc. + justering för förändringen i pensionsrätter	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7	Andra löpande transfereringar ⁽²⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	varav till delsektorn staten (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	varav till delsektorn delstater (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.7p_S.1313	varav till delsektorn kommuner (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	varav till delsektorn sociala trygghetsfonder (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
D.9	Kapitaltransfereringar ⁽²⁾ ⁽⁵⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92p	varav investeringsbidrag ⁽²⁾ ⁽³⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.13
D.9p_S.1311	varav till delsektorn staten (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	varav till delsektorn delstater (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	varav till delsektorn kommuner (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314

Kod	Variabler	Ändamål	Uppdelning på delsektorer ⁽¹⁾
D.9p_S.1314	varav till delsektorn sociala trygghetsfonder (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
TE	Utgifter totalt	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Konsumtionsutgift	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	Individuell konsumtionsutgift ⁽⁴⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	Kollektiv konsumtionsutgift ⁽⁴⁾	Cofog-avdelningar Cofog-grupper ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

⁽¹⁾ Uppdelning på delsektorer:

- S.13 Sektorn offentlig förvaltning
- S.1311 Staten
- S.1312 Delstater
- S.1313 Kommuner
- S.1314 Sociala trygghetsfonder

⁽²⁾ Data för delsektorer bör konsolideras inom varje delsektor men inte mellan delsektorer. Data för sektor S13 är lika med summan av data för delsektorerna, med undantag för posterna D.4, D.7 och D.9 (och deras delposter) som bör konsolideras mellan delsektorerna (med uppgift om motpart).

⁽³⁾ Uppdelning på delsektorer är frivilligt.

⁽⁴⁾ Obligatoriskt för COFOG-grupperna totalt.

⁽⁵⁾ D.9p ska inte innehålla några belopp för D.995. D.995 ska dras av från D.99r.

⁽⁶⁾ Frivilligt.

⁽⁷⁾ Uppgifter ska tillhandahållas fr.o.m. referensåret 2001.

⁽⁸⁾ Data för referensår före 2012 vars inrapportering är frivillig. Inrapportering för referensår från och med 2012 är obligatorisk.

Tabell 12 – Tabeller efter bransch och region (Nuts nivå 3)

Kod	Variabler	Uppdelning ⁽¹⁾
B1.g	1. Bruttoförädlingsvärde till baspris (löpande priser)	A*10
	2. Sysselsättning ⁽²⁾ (i tusental personer)	
ETO	— Totalt	A*10
EEM	— Anställda	A*10
POP	3. Befolkning (i tusental personer)	

⁽¹⁾ Följande aggregat av Nace rev. 2-avdelningar får användas för uppdelning A*10:

- (G, H, I och J) i stället för (G, H och I) och (J).
- (K, L, M och N) i stället för (K), (L) och (M och N).
- (O, P, Q, R, S, T och U) i stället för (O, P och Q) och (R, S, T och U).

⁽²⁾ Sysselsättning och anställda: inhemska och utomlands bosatta anställda vid inhemska produktionsenheter (inhemskt begrepp (DC)).

Tabell 13 – Hushållsräkenskaper efter region (Nuts nivå 2)

Konto för allokering av primära inkomster, hushåll (S.14)			
Kod	Användning	Kod	Tillgång
D.4	1. Kapitalinkomst	B.2n/B.3n	3. Driftsöverskott, netto/sammansatt förvärvsinkomst, netto
B.5n	2. Primärinkomstsaldo, netto	D.1	4. Ersättningar till anställda
		D.4	5. Kapitalinkomst

Konto för allokering av primära inkomster, hushåll (S.14)			
Kod	Användning	Kod	Tillgång
Konto för sekundär inkomstfördelning, hushåll (S.14)			
Kod	Användning	Kod	Tillgång
D.5	6. Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc.	B.5	10. Primärinkomstsaldo, netto
D.61	7. Sociala avgifter, netto	D.62	11. Sociala förmåner andra än in natura
D.7	8. Andra löpande transfereringar	D.7	12. Andra löpande transfereringar
B.6n	9. Disponibel inkomst, netto		
Hushållens konsumtionsutgift (S.14)			
P.3	13. Hushållens konsumtionsutgift ⁽¹⁾		
⁽¹⁾ Frivilligt.			

Tabell 15 – Tillgångstabell till baspris, med omräkning till mottagarpris (löpande priser och föregående års priser ⁽¹⁾)

n=64, m=64

		Branscher (Nace A*64) 1 2 3 4 n	Σ (1)	Import cif ⁽³⁾	Tillgång till baspriser totalt	Handels- och transportmargina- ler	Produktskatter minus produktsubventio- ner	Tillgång till mottagarpris totalt
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1 2 3 4 . . . Produkter (CPA) . . . m	(1)	Produktion efter produkt och bransch till baspris		a) Inom EU cif(2) ⁽²⁾ a1) från S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institu- tioner och organ som ingår i eu- roområdet (cif) ⁽²⁾ a2) från S.xx (S.21 - S.2I) Medlems- stater som inte har euron som valuta och Europeiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och an- dra institutioner och organ som ingår i euroområdet) (cif) ⁽²⁾ b) Utanför EU cif ⁽²⁾ c) Totalt				
Σ (1)		Total produktion efter bransch						
Justeringsposter:								
— Cif/fob-justering på import	(2)	—				—	—	
— Inhemska enheters direkt- inköp i utlandet		—				—	—	
(1) + (2)								
Totalt, varav								
— marknadsproduktion	(3)			—	—	—	—	
— produktion för egen slutlig användning				—	—	—	—	
— icke-marknadsproduktion				—	—	—	—	

⁽¹⁾ Frivillig inrapportering av data om föregående års priser för referensåren 2010–2014. Obligatorisk inrapportering för referensår från och med 2015.⁽²⁾ Import bör delas upp enligt följande:

a) S.21 Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och organ,

a1) S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet,

a2) S.xx (S.21 - S.2I) Medlemsstater som inte har euron som valuta och Europeiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet), samt

b) S.22 Icke-medlemsstater och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen.

Härvid bör beaktas att

— uppdelningarna för EMU och EU bör representera den faktiska sammansättningen vid slutet av varje referensperiod ("föränderlig sammansättning").

— medlemsstater som har euron som valuta måste inkomma med alla de uppdelningar som nämns i a), a1), a2) och b), medlemsstater som inte har euron som valuta måste inkomma med de uppdelningar som nämns i a) och b), men de uppdelningar som nämns i a1) och a2) är frivilliga,

— uppgifterna bör anges i löpande priser och föregående års priser.

⁽³⁾ Det begrepp som ska tillämpas på data efter produkt i tillgångs- och användningstabeller och input-outputtabeller är det inhemska begreppet. Justeringar av det nationella begreppet (inhemska enheters direktinköp i utlandet) ingår som totalbelopp i del (2) av tabellen. Import (cif) efter produkt omfattar inte inhemska enheters direktinköp i utlandet.

26.6.2013

SV

Europeiska unionens officiella tidning

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Σ (2) + Σ (3)	(4)					
— Ersättningar till anställda ⁽⁴⁾ Egentlig lön ⁽⁴⁾	(5)			—	—	—
— Övriga produktionsskatter minus produktionssubventioner ⁽⁴⁾				—	—	—
— Kapitalförslitning ⁽⁴⁾				—	—	—
— Driftsöverskott, netto ⁽⁴⁾				—	—	—
— Driftsöverskott, brutto ⁽⁴⁾				—	—	—
— Sammansatt förvärvsinkomst, brutto ⁽⁴⁾				—	—	—
Bruttoförädlingsvärde till baspris	(6)			—	—	—
Total produktion till baspris	(7)			—	—	—
Kompletterande frivilliga uppgifter:						
— Fast bruttoinvestering	(8) (2)			—		
— Bruttorealkapitalstock				—		
— Arbetade timmar (i tusental)				—		

(*) De ytterligare fem tabeller som nämns nedan krävs vart femte år (för referensår som slutar med 0 eller 5). Att inkomma med dessa ytterligare fem tabeller i löpande priser är obligatoriskt och frivilligt i föregående års priser. De fem tabellerna är följande:

- Användningstabell till baspris (uppdelad i radblock (1)–(7)).
- Användningstabell för inhemsk produktion till baspris (uppdelad i radblock (1) och (2)).
- Användningstabell för import till baspris (uppdelad i radblock (1) och (2)).
- Tabell för handels- och transportmarginaler (uppdelad i radblock (1) och (2)).
- Tabell för produktskatter minus produktsubventioner (uppdelad i radblock (1) och (2)).

(1) Frivillig inrapportering av data om föregående års priser för referensåren 2010–2014. Obligatorisk inrapportering för referensår från och med 2015.

(2) Frivilligt.

(3) Export bör delas upp enligt följande:

j) S.21 Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och organ,

j1) S.21 Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet,

j2) S.xx (S.21 - S.21) Medlemsstater som inte har euron som valuta och Europeiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet, samt

k) S.22 Icke-medlemsstater och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen.

— Härvid bör beaktas att uppdelningarna för EMU och EU bör representera den faktiska sammansättningen vid slutet av varje referensperiod ("föränderlig sammansättning"),

— medlemsstater som har euron som valuta måste inkomma med alla de uppdelningar som nämns i j), j1), j2) och k), medlemsstater som inte har euron som valuta måste inkomma med de uppdelningar som nämns i j) och k), men de uppdelningar som nämns i j1) och j2) är frivilliga,

— uppgifterna bör anges i löpande priser och föregående års priser.

(4) Uppgifter i löpande priser är obligatoriska, uppgifter i föregående års priser är frivilliga.

(5) Det begrepp som ska tillämpas på data efter produkt i tillgångs- och användningstabeller och input-outputtabeller är det inhemska begreppet. Justeringar av det nationella begreppet (inhemska enheters direktinköp i utlandet och utländska enheters inköp på landets territorium) ingår som totalbelopp i del (3) av tabellen. Konsumtionsutgifter för hushåll efter produkt omfattar inte inhemska enheters direktinköp i utlandet. Konsumtionsutgifter för hushåll efter produkt omfattar utländska enheters inköp på landets territorium. Export (fob) efter produkt omfattar inte utländska enheters inköp på landets territorium.

Tabell 17 – Symmetrisk input-outputtabell till baspris (**) (produkt/produkt (*))

(löpande priser (*))

n=64

		Produkter 1 2 3 n	Σ (1)	Slutlig användning a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkter	(1)	Insatsförbrukning till baspris (produkt/ produkt)		Slutlig användning till baspris: (3) Konsumtionsutgift: a) hushållen b) hushållens icke-vinstdrivande organisationer c) sektorn offentlig förvaltning d) totalt Bruttoinvestering: e) fast bruttoinvestering f) lagerinvestering (1) g) förändringar i värdeföremål (1) h) lagerinvestering och förändringar i värdeföremål i) totalt Export: (2) j) inom EU j1) - till S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet (2) j2) - till S.xx (S.21 - S.2I) Medlemsstater som inte har euron som valuta och Europeiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet) k) utanför EU (2) l) totalt		
	1					
	2					
	3					
	.					
	.					
	.					
	n					
Σ (1)	(2)	Total insatsförbrukning till baspris efter produkt		Slutlig användning efter typ till baspris		Total användning till baspris
Användning av importprodukter (***)		Total insatsförbrukning av importprodukter efter produkt, cif		Slutlig användning av importprodukter, cif		Total import
Produktskatter minus produktsubventioner	(3)	Produktskatter minus produktsubventioner efter produkt		Produktskatter minus produktsubventioner efter typ av slutlig användning		Totala produktskatter minus produktsubventioner
Σ (1) + (3)	(4)	Total insatsförbrukning till mottagarpris efter produkt		Total slutlig användning efter typ till mottagarpris		Total användning till mottagarpris

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
— Ersättningar till anställda Egentlig lön	(5)					
— Övriga produktionsskatter minus övriga produktionssubventioner				—	—	—
— Kapitalförslitning				—	—	—
— Driftsöverskott, netto				—	—	—
— Driftsöverskott, brutto				—	—	—
— Sammansatt förvärvsinkomst, brutto ⁽¹⁾				—	—	—
Bruttoförädlingsvärde till baspris	(6)			—	—	—
Total produktion till baspris	(7)			—	—	—
Import inom EU cif ⁽²⁾						
— import från S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralban- ken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet (cif) ⁽²⁾				—	—	—
— import från S.xx (S.21 - S.2I) Medlemsstater som inte har euron som valuta och Euro- peiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet) (cif) ⁽²⁾	(8)			—	—	—
Import från länder utanför EU cif ⁽²⁾				—	—	—
Σ (8)	(9)	Import cif efter produkt				
Tillgång till baspris totalt	(10)	Tillgång till baspris efter produkt				

(*) Bransch/bransch, förutsatt att bransch/bransch ger en god uppfattning om produkt/produkt.

(**) Det är obligatoriskt att inkomma med följande två ytterligare tabeller i löpande priser:

— Symmetrisk input-outputtabell för inhemsk produktion till baspris (uppdelad i radblock (1), radblock (2), rad "användning av importprodukter", radblock (3) och (4)).

— Symmetrisk input-outputtabell för import till baspris (uppdelad i radblock (1) och (2)).

(***) Endast för deltabellen för inhemsk produktion.

(1) Frivilligt.

(2) Import och export bör delas upp enligt följande:

j) S.21 Europeiska unionens medlemsstater, institutioner och organ,

j1) S.2I Medlemsstater som har euron som valuta, Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet,

j2) S.xx (S.21 - S.2I) Medlemsstater som inte har euron som valuta och Europeiska unionens institutioner och organ (exklusive Europeiska centralbanken och andra institutioner och organ som ingår i euroområdet, samt

k) S.22 Icke-medlemsstater och internationella organisationer med säte utanför Europeiska unionen.

Härvid bör beaktas att

— uppdelningarna för EMU och EU bör representera den faktiska sammansättningen vid slutet av varje referensperiod ("föränderlig sammansättning"),

— medlemsstater som har euron som valuta måste inkomma med alla de uppdelningar som nämns i j), j1), j2) och k), medlemsstater som inte har euron som valuta måste inkomma med de uppdelningar som nämns i j) och k), men de uppdelningar som nämns i j1) och j2) är frivilliga,

— uppgifterna bör anges i löpande priser.

(3) Det begrepp som ska tillämpas på data efter produkt i tillgångs- och användningstabeller och input-outputtabeller är det inhemska begreppet. Justeringar av det nationella begreppet (inhemska enheters direktinköp i utlandet och utländska enheters inköp på landets territorium) ingår som totalbelopp. Konsumtionsutgifter för hushåll efter produkt omfattar inte inhemska enheters direktinköp i utlandet. Konsumtionsutgifter för hushåll efter produkt omfattar utländska enheters inköp på landets territorium. Export (fob) efter produkt omfattar inte utländska enheters inköp på landets territorium.

(4) Det är frivilligt att inkomma med symmetriska input-outputtabeller i föregående års priser.

Tabell 20 – Korsklassificering av fasta tillgångar efter bransch och tillgång (stockar)

Kod	Variabler	Uppdelning Branscher ⁽¹⁾	Löpande återanskaff- ningskostnader	Föregående års återanskaff- ningskostnader
AN.11g	1. Fasta tillgångar brutto		x	x
AN.111g	2. Bostäder brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112g	3. Övriga byggnader och anlägg- ningar brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113g+AN.114g	4. Maskiner och inventarier brutto + vapensystem brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131g	5. Transportmedel brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132g	6. IKT-utrustning brutto		x	x
AN.11321g	7. Datormaskinvara brutto		x	x
AN.11322g	8. Telekommunikations-utrustning brutto		x	x
AN.1139g+AN.114g	9. Övriga maskiner och inventarier brutto + vapensystem brutto		x	x
AN.115g	10. Odlade biologiska tillgångar brutto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117g	11. Produkter som skyddas av im- materiell äganderätt brutto		x	x
AN.1173g	12. Datorprogram och databaser brutto		x	x
AN.11n	13. Fasta tillgångar netto		x	x
AN.111n	14. Bostäder netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112n	15. Övriga byggnader och anlägg- ningar netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113n+AN.114n	16. Maskiner och inventarier netto + vapensystem netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131n	17. Transportmedel netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132n	18. IKT-utrustning netto		x	x
AN.11321n	19. Datormaskinvara netto		x	x
AN.11322n	20. Telekommunikationsutrustning netto		x	x
AN.1139n+AN.114n	21. Övriga maskiner och inventarier netto + vapensystem netto		x	x
AN.115n	22. Odlade biologiska tillgångar netto	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117n	23. Produkter som skyddas av im- materiell äganderätt netto		x	x
AN.1173n	24. Datorprogram och databaser netto		x	x

⁽¹⁾ A*21 obligatoriskt

A*38/A*64: frivilligt

Om ingen nivå anges innebär det den totala ekonomin.

Tabell 22 – Korsklassificering av fast bruttoinvestering efter bransch och tillgång (transaktioner)

Kod	Variabler	Uppdelning Branscher ⁽¹⁾	Löpande priser	Föregående års priser och kedjade volym ⁽³⁾
P.51g_AN.11	1. Fast bruttoinvestering i fasta tillgångar		x	x
P.51g_AN.111	2. Fast bruttoinvestering i bostäder	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.112	3. Fast bruttoinvestering i övriga byggnader och anläggningar	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.113+AN.114	4. Fast bruttoinvestering i maskiner och inventarier + vapensystem	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1131	5. Fast bruttoinvestering i transportmedel	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1132	6. Fast bruttoinvestering i IKT-utrustning ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.11321	7. Fast bruttoinvestering i datormaskinvara ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.11322	8. Fast bruttoinvestering i telekommunikationsutrustning ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.1139+AN.114	9. Fast bruttoinvestering i övriga maskiner och inventarier + vapensystem ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.115	10. Fast bruttoinvestering i odlade biologiska tillgångar	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.117	11. Fast bruttoinvestering i produkter som skyddas av immateriell äganderätt		x	x
P.51g_AN.1173	12. Fast bruttoinvestering i datorprogram och databaser ⁽²⁾		x	x

⁽¹⁾ A*21 obligatoriskt

A*38/A*64: frivilligt

Om ingen nivå anges innebär det den totala ekonomin.

⁽²⁾ Frivilligt för referensår före 2000. Obligatoriskt för referensår från och med 2000.⁽³⁾ Data i föregående års priser ska inte lämnas för referensåret 1995.**Tabell 26 – Balansräkningar över icke-finansiella tillgångar**

Kod	Variabler	Uppdelning Sektorer
AN.1	1. Producerade icke-finansiella tillgångar ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.11+AN.12	2. Fasta tillgångar + Lagerstockar ⁽¹⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.11	3. Fasta tillgångar ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.111	4. Bostäder	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.112	5. Övriga byggnader och anläggningar ⁽²⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1121	6. Andra byggnader än bostäder ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1122	7. Anläggningar ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.113+AN.114	8. Maskiner och inventarier + Vapensystem ⁽²⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.115	9. Odlade biologiska tillgångar ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.117	10. Produkter som skyddas av immateriell äganderätt ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.1171	11. Forskning och utveckling ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

Kod	Variabler	Uppdelning Sektorer
AN.1172	12. Prospektering efter och utvärdering av mineraler ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1173	13. Datorprogram och databaser ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1174	14. Litterära, musikaliska och andra konstnärliga originalverk ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1179	15. Övriga produkter som skyddas av immateriell äganderätt ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.12	16. Lagerstockar ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.13	17. Värdeföremål ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.2	18. Icke-producerade icke-finansiella tillgångar ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.21	19. Naturresurser ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.211	20. Mark	S.1 ⁽³⁾ , S.11 ⁽³⁾ , S.12 ⁽³⁾ , S.13 ⁽³⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.212	21. Mineral- och energitillgångar ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.213 + AN.214	22. Icke-odlade biologiska resurser och vattenresurser ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.215	23. Övriga naturresurser ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.22	24. Kontrakt, arrenden och licenser ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.23	25. Förvärv minus försäljning av goodwill och marknadsföringstillgångar ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

Enhet: löpande priser

⁽¹⁾ Frivillig inrapportering av data för referensår före 2012.. Inrapportering för referensår från och med 2012 är obligatorisk.

⁽²⁾ Frivillig inrapportering av data för referensår före 2000. Inrapportering av data för referensåren 2000–2011 är endast obligatorisk för den totala ekonomin. Obligatorisk inrapportering för den totala ekonomin och för de institutionella sektorerna för referensår från och med 2012.

⁽³⁾ Frivilligt.

⁽⁴⁾ Första inrapporteringen 2017.

Tabell 27 ⁽¹⁾ – Den offentliga sektorns finansiella konton – på kvartalsbasis

Kod	Transaktion/Saldo	Tillgångar/ skulder	Sektorer och delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
F	Finansiella transaktioner	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.2	Sedlar, mynt och inlåning	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.21	Sedlar och mynt	Skulder	S.1311
F.3	Skuldebrev	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.31	Kortfristiga skuldebrev	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.32	Långfristiga skuldebrev	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.4	Lån	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.41	Kortfristiga lån	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Kod	Transaktion/Saldo	Tillgångar/ skulder	Sektorer och delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
F.42	Långfristiga lån	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.5	Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.51	Ägarandelar	Tillgångar	S.13
F.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	Tillgångar	S.13
F.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.63+F.64+F.65	Pensionsrätter, pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare och rättigheter till övriga livförsäkringsförmåner	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.7	Finansiella derivat och personaloptioner	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
LE	Saldo	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.1	Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Sedlar och mynt	Skulder	S.1311
AF.3	Skuldebrev	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Kortfristiga skuldebrev	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Långfristiga skuldebrev	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Lån	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Kortfristiga lån	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Långfristiga lån	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.5	Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.51	Ägarandelar	Tillgångar	S.13
AF.52	Aktier/andelar i investeringsfonder	Tillgångar	S.13

Kod	Transaktion/Saldo	Tillgångar/ skulder	Sektorer och delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
AF.6	Försäkringssystem, pensionssystem och standardiserade garantisystem	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.61	Försäkringstekniska avsättningar för skadeförsäkring	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.63+AF.64+AF.6-5	Pensionsrätter, pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare och rättigheter till övriga livförsäkringsförmåner	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.66	Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.7	Finansiella derivat och personaloptioner	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.8	Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	Tillgångar/ skulder	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
	Uppgifter om motparten ⁽⁴⁾ /Transaktioner		
F.31	Kortfristiga skuldebrev	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.32	Långfristiga skuldebrev	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.41	Kortfristiga lån	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
F.41	Kortfristiga lån	Skulder	S.1311 och S.1314 gentemot S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
F.42	Långfristiga lån	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12 ⁽⁴⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁴⁾
F.42	Långfristiga lån	Skulder	S.1311 och S.1314 gentemot S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
F.5	Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
	Uppgifter om motparten ⁽⁴⁾ /Saldo		
AF.31	Kortfristiga skuldebrev	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.32	Långfristiga skuldebrev	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.41	Kortfristiga lån	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
AF.41	Kortfristiga lån	Skulder	S.1311 och S.1314 gentemot S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
AF.42	Långfristiga lån	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾

Kod	Transaktion/Saldo	Tillgångar/ skulder	Sektorer och delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
AF.42	Långfristiga lån	Skulder	S.1311 och S.1314 gentemot S.11 ⁽²⁾ , S.12 ⁽²⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽²⁾
AF.5	Ägarandelar och aktier/andelar i investeringsfonder	Tillgångar	S.1311 och S.1314 gentemot S.11, S.12, S.128+S.129, S.2

⁽¹⁾ Medlemsstaterna ska, första gången de översänder tabell 27, tillhandahålla kommissionen (Eurostat) en beskrivning av vilka källor och metoder som använts för att sammanställa uppgifterna. Medlemsstaterna ska informera kommissionen (Eurostat) om eventuella ändringar i denna inledande beskrivning, när de rapporterar reviderade uppgifter.

⁽²⁾ Uppdelning på delsektorer inom den offentliga sektorn:

- S.13 Sektorn offentlig förvaltning
- S.1311 Staten
- S.1312 Delstater
- S.1313 Kommuner
- S.1314 Sociala trygghetsfonder

⁽³⁾ Konsolidering:

- S.13 Konsoliderade och icke-konsoliderade
- andra delsektorer: konsoliderade

⁽⁴⁾ Uppgifter om motparten – motpartssektorer och motpartssektorer:

- S.11 Icke-finansiella bolag
- S.12 Finansiella bolag
- S.128+S.129 Försäkringsbolag och pensionsinstitut
- S.14+S.15 Hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer
- S.2 Utlandet

⁽⁵⁾ Frivilligt.

Tabell 28 – Den offentliga sektorns skuld (enligt Maastricht-kriterierna) – på kvartalsbasis

Kod	Skulder ⁽¹⁾	Sektorer och delsektorer ⁽²⁾ ⁽³⁾
GD	Totalt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Sedlar, mynt och inlåning	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Sedlar och mynt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.22+AF.29	Inlåning	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.3	Skuldebrev	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Kortfristiga	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Långfristiga	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Lån	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Kortfristiga	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Långfristiga	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

⁽¹⁾ Skuld till nominellt värde som är utestående vid kvartalets utgång.

⁽²⁾ Uppdelning på delsektorer inom den offentliga sektorn:

- S.13 Sektorn offentlig förvaltning
- S.1311 Staten
- S.1312 Delstater
- S.1313 Kommuner
- S.1314 Sociala trygghetsfonder

⁽³⁾ Data för delsektorer bör konsolideras inom varje delsektor men inte mellan delsektorer.

Tabell 29 – Intjänade pensionsrätter inom social försäkring ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾

Förhållanden	Kod	Rad nr	Bokföring	Nationalräkenskapernas huvudkonton						Ej i nationalräkenskapernas huvudkonton		Alla pensions-system		Motparter: Pensionsrätter för utländska hushåll (4)
			Pensionsförvaltare	Ej sektorn offentlig förvaltning			Sektorn offentlig förvaltning							
			Avgiftsbestämda system	Förmånsbestämda system och andra (1) ej avgiftsbestämda system	Summa	Avgiftsbestämda system	Förmånsbestämda system för offentligt anställda (2)			Pensionssystem inom sociala trygghetsfonder				
							Klassificeras i finansiella bolag	Klassificeras i sektorn offentlig förvaltning (3)	Klassificeras i sektorn offentlig förvaltning					
			Kod	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			
Kolumn nr	A	B	C	D	E	F	G	H	I		J			
			Ingående balansräkning											
	XAF63LS	1	Pensionsrätter											
			Förändringar i pensionsrätter genom transaktioner											
Σ 2.1 till 2.4 – 2.5	XD61p	2	Ökning av pensionsrätter genom sociala avgifter											
	XD6111	2.1	Arbetsgivares faktiska sociala avgifter											
	XD6121	2.2	Arbetsgivares tillräknade sociala avgifter											
	XD6131	2.3	Hushållens faktiska egenavgifter											
	XD6141	2.4	Hushållens kompletterande egenavgifter (5)											

Förhållanden	Kod	Rad nr	Bokföring	Nationalräkenskapernas huvudkonton						Ej i nationalräkenskapernas huvudkonton		Alla pensions-system		Motparter: Pensionsrätter för utländska hushåll ⁽⁴⁾			
			Pensionsförvaltare	Ej sektorn offentlig förvaltning			Sektorn offentlig förvaltning										
				Avgiftsbestämda system	Förmånsbestämda system och andra ⁽¹⁾ ej avgiftsbestämda system	Summa	Avgiftsbestämda system	Förmånsbestämda system för offentligt anställda ⁽²⁾									
								Klassificeras i finansiella bolag	Klassificeras i sektorn offentlig förvaltning ⁽³⁾	Klassificeras i sektorn offentlig förvaltning					Pensionssystem inom sociala trygghetsfonder		
			Kod	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314				XPTOT		XPTOTNRH
			Kolumn nr	A	B	C	D	E	F	G	H				I		J
	XD61SC	2.5	Minus: Pensionssystemens administrationsavgifter														
	XD619	3	Annan (försäkringsmässigt beräknad) förändring i pensionsrätter i sociala trygghetsfonder														
	XD62p	4	Förändring i pensionsrätter genom utbetalning av pensionsförmåner														
2 + 3 - 4	XD8	5	Förändringar i pensionsrätter genom sociala avgifter och pensionsförmåner														
	XD81	6	Överföring av pensionsrätter mellan systemen														
	XD82	7	Förändring i pensionsrätter genom överenskomna förändringar i systemstrukturen														

Förhål- landen	Kod	Rad nr	Bokföring	Nationalräkenskapernas huvudkonton						Ej i nationalräkenskapernas huvudkonton		Alla pensions- system	Motparter: Pensionsrätter för utländska hushåll (*)			
			Pensionsförvaltare	Ej sektorn offentlig förvaltning			Sektorn offentlig förvaltning									
			Avgiftsbe- stämda system	Förmånsbe- stämda system och andra ⁽¹⁾ ej avgifts- bestämda system	Summa	Avgiftsbe- stämda system	Förmånsbestämda system för offentligt anställda ⁽²⁾			Pensionssy- stem inom sociala trygghetsfon- der						
							Klassificeras i finansiella bolag	Klassificeras i sektorn offentlig förvaltning ⁽³⁾	Klassificeras i sektorn offentlig förvaltning							
			Kod	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			XPTOT		XPTOTNRH
			Kolumn nr	A	B	C	D	E	F	G	H			I		J
			Förändringar i pensionsrätter genom övriga flöden													
	XK7	8	Förändringar i rätter genom. omvärderingar ⁽⁶⁾													
	XK5	9	Förändringar i rätter genom an- dra volymföränd- ringar ⁽⁶⁾													
			Utgående balansräkning													
1+ Σ 5 till 9	XAF63LE	10	Pensionsrätter													
			Tillhörande indikatorer													
	XP1	11	Produktion													

⁽¹⁾ Sådana andra ej avgiftsbestämda system, ofta kallade hybridssystem, har inslag av både förmåns- och avgiftsbestämning.

⁽²⁾ System som organiseras av den offentliga sektorn för dess nuvarande och tidigare anställda.

⁽³⁾ Dessa är icke-självständiga förmånsbestämda system vars pensionsrätter bokförs i nationalräkenskapernas huvudkonton.

⁽⁴⁾ Uppgifter om motpart för utländska hushåll visas endast separat om pensionsförbindelserna med utlandet är betydande.

⁽⁵⁾ Dessa tillägg utgör avkastningen på medlemmarnas fordringar på pensionssystemen, både genom investeringsinkomsten på tillgångarna i avgiftsbestämda system och genom nedräkningen av den tillämpade diskonteringsfaktorn i förmånsbestämda system.

⁽⁶⁾ En mer detaljerad uppdelning av dessa positioner ska ges i kolumnerna G och H på grundval av de modellberäkningar som görs för dessa system. Cellerna som visas som ■ är inte tillämpliga. Cellerna i ■ kommer att innehålla uppgifter som inte ingår i nationalräkenskapernas huvudkonton.

⁽⁷⁾ Data i kolumnerna G och H bör omfatta tre uppsättningar data som grundar sig på försäkringstekniska beräkningar som gjorts för de pensionssystemen. Datauppsättningarna bör återspegla resultaten av en känslighetsanalys med hänsyn till de viktigaste parametrarna i beräkningarna, i enlighet med vad som godkänts av statistiker å ena sidan och experter på åldrande befolkningar som arbetar under kommittén för ekonomisk politik å andra sidan. Vilka parametrar som ska användas ska klargöras i enlighet med artikel 2.3 i denna förordning.

⁽⁸⁾ Data för referensåret 2012 ska inrapporteras på frivillig basis. Inrapportering för referensår från och med 2012 är obligatorisk.